This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

48.454.

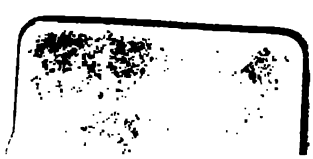

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΒΙΒΛΙΑ ΟΚΤΩ.

ΑΚΡΙΒΩΣ ΕΚΔΟΘΕΝΤΑ

ΠΑΡΑ

ΦΡΙΔΕΡΙΚΟΥ ‘ΕΝΡΙΚΟΥ ΤΟΥ ΒΩΘΕΟΥ.

‘Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΤΟΜΟΣ.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑΙ

ΔΑΠΑΝΗΙ ΓΟΤΙΔΕΔΜΟΤ ΤΟΤ ΙΟΤΡΑΝΤΟΤ.

,αω΄μ΄η΄.

THUCYDIDIS

DE

BELLO PELOPONNESIACO

LIBRI OCTO.

RECENSUIT ET EXPLICAVIT

FRIDERICVS HENRICVS BOTHE.

TOMUS SECUNDUS,

LIBROS POSTERIORES QUATUOR CONTINENS.

LIPSIAE

SVMTV GVILELMI JVRANYI.

MDCCCXXXVIII.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΞΥΓΓΡΑΦΗΣ Ε.

Finis annuarum inductarum; Delii ab Atheniensibus expulsi, tanquam polluti, migrant Atramyttęum.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους αἱ μὲν ἐνιαύσιοι σπονδαὶ διελέλυντο μέχρι Πυθίων· καὶ ἐν τῇ ἐκεχειρίᾳ Ἀθηναῖοι Δηλίους ἀνέστησαν ἐκ Δήλου, ἡγησάμενοι κατὰ δή παλαιάν τινα αἰτίαν οὐ καθαροὺς ὄντας ἱερῶσθαι, καὶ ἅμα ἔλλιπὲς σφίσιν εἶναι τοῦτο τῆς καθάρσεως, ἢ πρότερόν μοι δεδήλωται ὡς ἀνελόντες τὰς θήκας τῶν τεθνεώτων ὀρθῶς ἐνόμισαν ποιῆσαι. καὶ οἱ

1. *διελ. μέχρι Πυθίων.* verno quidem tempore agebantur Pythia, sed olympiadis anno tertio. est autem olympiadis 89. annus secundus, quo induciae finem habuere: ergo sententiam verborum *διελέλυντο μέχρι Πυθίων* non esse posse hanc „inductiae cum ad Pythia usque venissent, finem habuere", recte docuit Göller., qui cum Heilmanno et Odofr. Müllero ita accipit, ac si scriptum esset *αἱ σπονδαὶ διελύθησαν, καὶ πόλεμος αὖθις ἦν μέχρι Πυθίων.* cum autem pax ol. 89, 3. ineunte vere statim post Dionysia convenerit, (vid. c. 20.) apparet, hoc annuum spatium a Thucydide universe designari verbis *μέχρι Πυθίων*, accuratius infra c. 20., initio. *Hk.*

κατὰ — αἰτίαν. vulgo *κ. παλαιάν τινα αἰτ.* sed Suidas, Photius, et Etymol., v. *ἱερῶσθαι κατὰ δή τινα παλ. αἰτ.*, in quibus *δή* habet omnes numeros veritatis, sive affirmandi causa, sive ironice dictum putes. hoc quidem opinor propter Thucydidis animum alienum a superstitione.

οὐ καθαροὺς ὄντας ἱερῶσθαι. verba *ἱερεύεσθαι, ἱερᾶσθαι*, et *ἱεροῦσθαι* sic differunt, ut primum de victimis immolandis, alterum de iis, qui sacerdotio funguntur, tertium de rebus hominibusve diis consecrandis dicatur. (S. *ἱερῶσθαι: τουτέστιν ἱερῶς ἀνακεῖσθαι τῷ θεῷ.*) — *οὐ καθαροὺς ὄντας, licet polluti essent.* aliam causam affert Diodor. 12, 73., *ὅτι λάθρα πρὸς Λακεδαιμονίους συντίθενται συμμαχίαν.*

ἢ πρότερόν μοι δεδήλωται ὡς — ποιῆσαι. rem narrat 3, 104.

μὲν Δήλιοι Ἀτραμύττειον, Φαρνάκου δόντος αὐτοῖς, ἐν τῇ Ἀσίᾳ ᾤκησαν οὕτως, ὡς ἕκαστος ὥρμητο.

Cleon, in Thraciam profectus cum exercitu, primum Scionaeorum in portum navigat, et Toronen tentat.

2. Κλέων δὲ Ἀθηναίους πείσας ἐς τὰ ἐπὶ Θράκης χωρία ἐξέπλευσε μετὰ τὴν ἐκεχειρίαν, Ἀθηναίων μὲν ὁπλίτας ἔχων διακοσίους καὶ χιλίους, καὶ ἱππέας τριακοσίους, τῶν δὲ ξυμμάχων πλείους, ναῦς δὲ τριάκοντα. σχὼν δὲ ἐς Σκιώνην πρῶτον, ἔτι πολιορκουμένην, καὶ προσλαβὼν αὐτόθεν ὁπλίτας τῶν φρουρῶν, κατέπλευσεν ἐς τὸν κολοφώνιον λιμένα τῶν Τορωναίων, ἀπέχοντα οὐ πολὺ τῆς πόλεως· ἐκ δ' αὐτοῦ, αἰσθό-

Ἀτραμύττειον. sic libri vulgati, et 2 parisienses apud Herodotum 7, 42., ubi alii codd. habent Ἀδραμύττειον, suffragante Stephano Byz. h. v., p. 35. ibi Bähr. annotavit, in nummis melioribus haberi Ἀδραμύτειον. (Mannert. Geogr. d. G. u. R. 6, 3., p. 416., ann. k. „Die Münzen geben den Namen der Bewohner Ἀδραμυττηνων an.") Adramytteum Livius quoque et Plinius, Adramyttion Mela 1, 18.; at Xenophon Anab. 7, 8, 7., et aliquot ipsius Thucydidis exemplaria cum h. l., tum 8, 108., Ἀτραμύττιον, G—ro aliisque probantibus. urbs sita ad maris sinum, ab ea nominatum, in Mysia majore, sive Aeolide, ita dicta ab Adramytto conditore, Alyattae filio, et Croesi fratre, secundum Aristotelem Polit. Mannertus l. c. sic fere „Strabo 904. nennt sie eine atheniensische Kolonie; Steph. Byz. erkennt nach Aristoteles des Krösus Bruder Adramys (sic) als Stifter, was grössere innere Wahrscheinlichkeit hat, da auch der nächstliegende Strich den Namen Lydien führte. Athenienser können sich aber wohl hier früher angesetzt, und die Lydier erst den Ort beträchtlicher gemacht haben. Nach Strabo hatte sie einen Hafen und Winterlager für die Schiffe. Es kennt sie schon Herodot; die Stadt aber wuchs vorzüglich durch ihren Hafen unter den pergamenischen Königen, deren Hauptsitz in der Nähe war; sie erscheint auch häufig bei den Kriegen der Römer in diesen Gegenden. Wahrscheinlich hatte sie Mangel an gutem Wasser, weil man es aus ziemlicher Ferne von dem Fluss Evenus herleitete (Strabo 914.). Die Stadt lag schon auf mythischem Grund und Boden: daher erklärt sie Plinius für Homers (Il. ζ', 35.) Pedasus, Hierokles aber für Lyrnessus; (Plin. 5, 30. Conventus adramytteos, olim Pedasus dicta. Hierocles, 661. Ἀδραμύττιον, ἥ ποτε Λυρνησός.) Strabo nimmt keines von beiden an. Dass sie in spätern Zeiten wichtig blieb, beweist der Conventus juridicus, welchen nach Plinius die Römer hier niedersetzten. In dem Itiner. Antonini und auch in der Peutinger. Tafel führt die Hauptstrasse von den Dardanellen her durch diese Stadt nach Pergamus" u. s. w.

Φαρνάκου. v. 1, 129.

οὕτως, ὡς ἕ. ὥρμητο, *prout singuli profecti erant.* G—r. „Indicat, Delios non una et simul omnes, ut colonos, ordine missos abiisse, sed Atramyttii Delios quoscunque, cum advenirent, asylum reperisse. cf. 8, 23." *Arn.*

2. ἐς τὸν κολοφώνιον λιμένα τῶν Τορ. vulgo ἐς τὸν Κολοφωνίων λ. τῶν Τορ., ambigue quidem, et vix graece: neque enim Colophoniorum portus dicitur, sed Toronaeorum alter, cui nomen fuit colophonio a situ mare aegaeum et Colophonem versus. sic cap. 10. hujus libri Θρᾳκίαι πύλαι dicuntur Amphipoleos urbis portae Thraciam versus sitae, etc. „Urbs Torone per acclive jugum insurgebat ad peninsulae Sithoniae littus occidentale; porta urbis praecipua patebat austrum et mare aegaeum versus; in adverso latere inter septentriones et occidentem portula (πυλίς) erat, obversa Canastraeo, promontorio Pallenae peninsulae (4, 110.). alia porta exitum

μενος ὑπ' αὐτομόλων, ὅτι οὔτε Βρασίδας ἐν τῇ Τορώνῃ, οὔτε οἱ ἐνόντες ἀξιόμαχοι εἶεν, τῇ μὲν στρατιᾷ τῇ πεζῇ ἐχώρει ἐς τὴν πόλιν, ναῦς δὲ παρέπεμψε δέκα τὸν λιμένα περιπλεῖν· καὶ πρὸς τὸ περιτείχισμα πρῶτον ἀφικνεῖται, ὃ προσπεριέβαλε τῇ πόλει ὁ Βρασίδας, ἐντὸς βουλόμενος ποιῆσαι τὸ προάστειον, καὶ διελὼν τοῦ παλαιοῦ τείχους μίαν αὐτὴν ἐποίησε πόλιν.

Eum prohibens dux ibi Lacedaemoniorum repellitur, navibusque Cleonis simul adnavigantibus in urbem fugit; sed utroque Atheniensium exercitu simul irrumpente Peloponnesii partim caeduntur, partim capiuntur, in quibus ipse dux Pasitelidas.

3. Βοηθήσαντες δὲ ἐς αὐτὸ Πασιτελίδας τε ὁ λακεδαιμόνιος ἄρχων, καὶ ἡ παροῦσα φυλακή, προσβαλόντων τῶν Ἀθηναίων, ἠμύνοντο, καὶ, ὡς ἐβιάζοντο, καὶ αἱ νῆες ἅμα παρέπλεον [ἐς τὸν λιμένα περιπεμφθεῖσαι], δείσας ὁ Πασιτελίδας μὴ αἵ τε νῆες φθάσωσι λαβοῦσαι ἔρημον τὴν πόλιν, καὶ τοῦ τειχίσματος ἁλισκομένου ἐγκαταληφθῇ, ἀπολιπὼν αὐτὸ δρόμῳ ἐχώρει ἐς τὴν πόλιν. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι φθάνουσιν οἵ τε ἀπὸ τῶν νεῶν ἑλόντες τὴν Τορώνην, καὶ ὁ πεζὸς ἐπισπόμενος αὐτοβοεὶ κατὰ τὸ διῃρημένον τοῦ παλαιοῦ τείχους ξυνεσπεσών· καὶ τοὺς μὲν ἀπέκτειναν τῶν Πελοποννησίων καὶ Τορωναίων εὐθὺς ἐν χερσὶ, τοὺς δὲ ζῶντας ἔλαβον, καὶ Πασιτελίδαν τὸν ἄρχοντα.

Brasidas, opem ferens Toronae, nuntio de expugnatione ejus accepto in itinere se recipit; Ath. autem tropaea statuunt; deinde mulieres liberosque Toronaeorum in servitutem vendunt, et ipsos una cum Peloponnesiis et Chalcidensibus Athenas mittunt; quorum post, inito foedere, Peloponnesii dimittuntur, ceterique, singulis pro singulis datis, redimuntur ab Olynthiis. Boeotii Panactum castellum per proditionem capiunt. Cleon, praesidio relicto Toronae, Amphipolin navigat.

Βρασίδας δὲ ἐβοήθει μὲν τῇ Τορώνῃ, αἰσθόμενος δὲ καθ'

a foro dabat item austrum et mare aegaeum versus (4, 111.). ab urbe occasum versus in mare, seu potius sinum toronaeum, lingua procurrebat, Lecythus nomine, in quo castellum erat cognomine (4, 112.) et templum Minervae (4, 116.). utrinque apud hanc linguam erant portus, alter, simpliciter ὁ λιμὴν dictus, interior in sinu toronaeo, alter mare versus, paulo remotior ab urbe, portus Colophoniorum (colophonius). suburbium, quod Brasidas urbi muro junxerat, item mari sive austro obversum fuisse, sponte intelligitur." *E G—ro.*

ἓκ δ' αὐτοῦ: τοῦ λιμένος. — ἐν τῇ Τορώνῃ: ἔστι δηλ. — ἀξιόμαχοι: ἱκανοὶ πρὸς μάχην.— (παρέπεμψε. ll. *περιέπεμψε*, cum sententia requirat *παρέπεμψε*, quo significetur, classem a Cleone missam esse juxta exercitum terrestrem, quo simul urbem invaderet. eadem chorda oberrarunt proximo capite, scribentes *περιέπλεον* pro *παρέπλεον*, siquidem urbem capere non *circum*navigantium, *περιπλεόντων*, sed nimirum est *ad*navigantium, *παραπλεόντων*. de *παρὰ* et *περὶ* permutari inter se solitis ad 3, 57.) *τοῦ παλαιοῦ τείχους: τὸ μέρος δηλ.* 8. parte veteris muri diruta Cleon suburbana Toronae Brasidae munitione inclusa cum ipsa urbe conjungere conatus est.

3. *ἐς τὸν λ. περιπεμφθεῖσαι.* glossa ejus, qui meminisset verborum *ναῦς δὲ — περιπλεῖν* superiore capite.

ὁδὸν ἐλαωκυΐαν ἀνεχώρησεν, ἀποσχὼν τεσσαράκοντα μάλιστα σταδίους μὴ φθάσαι ἐλθών· ὁ δὲ Κλέων καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τροπαῖά τε ἔστησαν δύο, τὸ μὲν κατὰ τὸν λιμένα, τὸ δὲ πρὸς τῷ τειχίσματι, καὶ τῶν Τορωναίων γυναῖκας μὲν καὶ παῖδας ἠνδραπόδισαν, αὐτοὺς δὲ, καὶ Πελοποννησίους, καὶ εἴ τις ἄλλος Χαλκιδέων ἦν, ξύμπαντας ἑς ἑπτακοσίους, ἀπέπεμψαν ἑς τὰς Ἀθήνας· καὶ αὐτοῖς τὸ μὲν Πελοποννήσιον ὕστερον ἐν ταῖς γενομέναις σπονδαῖς ἀπῆλθε, τὸ δὲ ἄλλο ἐκομίσθη ὑπ' Ὀλυνθίων, ἀνὴρ ἀντ' ἀνδρὸς λυθείς. εἷλον δὲ καὶ Πάνακτον Ἀθηναίων ἐν μεθορίοις τεῖχος Βοιωτοὶ ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον προδοσίᾳ. καὶ ὁ μὲν Κλέων φυλακὴν καταστησάμενος τῆς Τορώνης, ἄρας περιέπλει τὸν Ἄθων ὡς ἐπὶ τὴν Ἀμφίπολιν.

Phaeax cum aliis duobus Athenis missus in Italiam et Siciliam ad opem ferendam plebi Leontinorum contra optimates et Syracusanos.

4. Φαίαξ δὲ ὁ Ἐρασιστράτου τρίτος αὐτὸς, Ἀθηναίων πεμπόντων, ναυσὶ δύο ἐς Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν πρεσβευτὴς ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐξέπλευσε· Λεοντῖνοι γὰρ, ἀπελθόντων Ἀθηναίων ἐκ Σικελίας μετὰ τὴν ξύμβασιν, πολίτας τε ἐπεγράψαντο πολλοὺς, καὶ ὁ δῆμος τὴν γῆν ἐπενόει ἀναδάσασθαι, οἱ δὲ δυνατοὶ αἰσθόμενοι Συρακουσίους τε ἐπάγονται, καὶ ἐκβάλλουσι τὸν δῆμον. καὶ οἱ μὲν ἐπλανήθησαν, ὡς ἕκαστοι· οἱ δὲ δυνατοὶ ὁμολογήσαντες Συρακουσίοις, καὶ τὴν πόλιν ἐρημώσαντες, Συρακούσας ἐπὶ πολιτείᾳ ᾤκησαν. καὶ ὕστερον πάλιν αὐτῶν τινες διὰ τὸ μὴ ἀρέσκεσθαι ἀπολιπόντες * ἐκ τῶν Συρακουσῶν Φωκέας τε τῆς πόλεώς τι τῆς Λεοντίνων χωρίον καλούμενον καταλαμβάνουσι, καὶ Βρικιννίας, ὃν ἔρυμα ἐν τῇ Λεοντίνῃ. καὶ τῶν τοῦ δήμου τότε ἐκπεσόντων οἱ πολλοὶ ἦλθον ὥσαύτως, καὶ καταστάντες ἐκ τῶν τειχῶν ἐπολέ-

Πάνακτον. τὸ *Πάνακτον* inferius c. 39., 40., 42., et similiter Paus. 1, 25, 6. (*Πάνακτον τεῖχος ἐν τῇ Ἀττικῇ*), Euripides, Demosthenes; sed Plut. Nicia, p. 967. *Πάνακτον ἐστῶσαν.* Suidas *Πάνακτος: πόλις μεταξὺ τῆς Ἀττικῆς κ. τῆς Βοιωτίας. Θουκ. δὲ καὶ οὐδετέρως καλεῖ τὸ χωρίον, Μένανδρος δὲ* (*ἐν Ψοφοδεεῖ* additum apud Harpocrat. h. v.) *ἀρσενικῶς.* sic etiam Photius.

4. De Phaeace v. Ruhnken. Hist. crit. orat. gr. p. 47. seqq. G—r.

μετὰ τὴν ξύμβασιν, de qua supra 4, 65.

καὶ — ἐρημώσαντες. ll. *καὶ τὴν πόλιν ἐκλιπόντες καὶ ἐρ.* delevimus glossam manifestam.

ἀπολιπόντες ἐκ τῶν Συρακουσῶν. mixta est ex duabus dictionibus structura, *ἀπολιπόντες τὰς Συρακούσας* et *ἐξελθόντες ἐκ τῶν Συρακουσῶν.* similiter 2, 49. *καὶ πολλοὶ τοῦτο — καὶ ἔδρασαν ἑς φρέατα. Hk.* Non interceedo, quominus hoc ita explicetur; nec tamen repugnem, si quis a glossatore profecta censet verba *ἐκ τῶν Συρ.*, cum absque illis bene habeat oratio, in *ἀπολιπόντες* intellecto e superioribus *Συρακούσας.* sic Herod. 7, 221. *αὐτὸς μὲν οὐκ ἀπέλιπε, ipse quidem non discessit*, ubi v. Bähr. et Creuzer. nec tutum est, quod e 3, 10. attulit Arn., *ἀπολιπόντες ἐκ πολέμου*, cum pariter isto loco verba *ἐκ πολ.* abesse possint salva sententia.

Βρικιννίας. Steph. Byz. *Βρικιννίαι: πόλις Σικελίας.*

ἦλθον ὥσαύτως. ll. *ἦ. ὡς αὐτούς.* quid? *ὡς αὐτοὺς, ad illos*, ut plebeji convenisse dicantur optimates, a quibus expulsi erant? neque hoc per se credibile est, et ob-

μουν. ἃ πυνθανόμενοι οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Φαίακα πέμπουσιν, εἴ πως πείσαντες τοὺς σφίσιν ὄντας αὐτόθι ξυμμάχους, καὶ τοὺς ἄλλους, ἢν δύνωνται, Σικελιώτας κοινῇ, ὡς Συρακουσίων δύναμιν περιποιουμένων, ἐπιστρατεῦσαι, διασώσειαν τὸν δῆμον τῶν Λεοντίνων.

Qui Camarinaeos quidem et Agrigentinos Atheniensibus conciliat, sed Gelois non persuadet societatem, itaque desperans de successu apud ceteros Sicilienses redit.

Ὁ δὲ Φαίαξ ἀφικόμενος τοὺς μὲν Καμαριναίους πείθει, καὶ Ἀκραγαντίνους· ἐν δὲ Γέλᾳ ἀντιστάντος αὐτῷ τοῦ πράγματος οὐκέτι ἐπὶ τοὺς ἄλλους ἔρχεται, αἰσθόμενος οὐκ ἂν πείθειν αὐτούς, ἀλλ' ἀναχωρήσας διὰ τῶν Σικελῶν ἐς Κατάνην, καὶ ἅμα ἐν τῇ παρόδῳ καὶ ἐς τὰς Βρικιννίας ἐλθών, καὶ παραθαρσύνας, ἀπέπλει.

Phaeax in itinere occurrit Locris Messana exulantibus, seroque pactis foedus cum Atheniensibus.

5. Ἐν δὲ τῇ παρακομιδῇ τῇ ἐς τὴν Σικελίαν καὶ πάλιν ἀναχωρήσει, καὶ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ τισὶ πόλεσιν ἐχρημάτισε περὶ φιλίας τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ Λοκρῶν ἐντυγχάνει τοῖς ἐκ Μεσσήνης [ἐποίκοις] ἐκπεπτωκόσιν, οἳ μετὰ τὴν τῶν Σικελιωτῶν ὁμολογίαν, στασιασάντων Μεσσηνίων, καὶ ἐπαγαγομένων τῶν ἑτέρων Λοκροὺς, ἔποικοι ἐξεπέμφθησαν, καὶ ἐγένετο Μεσσήνη Λοκρῶν τινὰ χρόνον, τούτοις οὖν ὁ Φαίαξ ἐντυχὼν πως κομιζο-

stant verba καταστάντες (cf. 1, 49., 59.; 2, 1.; 3, 36., 92., etc.) — ἐπολέμουν, *et consistentes ex muris pugnabant*, scil. contra ipsos optimates. Ducas „Ἐπολέμουν. ἀλλὰ πρὸς τίνας; ἢ πρὸς τοὺς δυνατούς; οὐ γὰρ ἐβούλοντο, ὡς ἔοικεν, οἱ δυνατοὶ δύναμιν αὖθις συναθροισθῆναι τοῦ δήμου." Recte; neque audiendus scholiastes, ita haec explicans ἐπολ.: πρὸς τοὺς Συρακουσίους, quasi Syracusani simul cum optimatibus Leontinorum advenissent, quos inter se discordasse colligas ex verbis διὰ τὸ μὴ ἀρέσκεσθαι ἀπολιπόντες. igitur dedi ἦλθον ὡσαύτως, *redierunt pariter* atque optimates Leontinorum. sic ἐλθὼν, *reversus*, 6, 29., Iliad. κ', 255., Eurip. Herc. fur. 1312., ἀφίκετο Eurip. El. 6., ubi vid. Seidler., et apud hunc nostrum 5, 5. extremo, *venit* pro eodem Terent. Eun. 92.

5. ἐχρημάτισε (S. λόγους προσήνεγκε πειστικούς.) περὶ φιλίας τοῖς Ἀθηναίοις, *suasit societatem Atheniensium*. φιλίας τοῖς Ἀθηναίοις pro τῶν Ἀθηναίων, quemadmodum φίλος τινὶ dicitur graece pro φίλος τινὸς, neque ita raro casus verbi vel adjectivi cognati jungitur substantivis. „hujusmodi est συμμαχία Βοιωτοῖς, quia dicunt συμμαχεῖν et σύμμαχός τινι, 4, 23. ἐπιδρομὴ τῷ τειχίσματι, 5, 35. κατὰ τὴν τῶν χωρίων ἀλλήλοις οὐκ ἀπόδοσιν, et apud Sallustium Cat. 32. (imitantur enim id genus Latini) *quod neque insidiae consuli procedebant.*" *E G—ro.* possis tamen et τοῖς Ἀθ., et *consuli*, intelligere dativos, quos dicunt, commodi, similiaque nonnunquam eodem modo interpretari, ut docet Matth. §. 392, g, 3., p. 526. — [ἔποίκοις.] glossa, qua turbatur oratio. sensit Dobraeus. (ἔποικοι sunt coloni in aliorum locum subeuntes. *Hk.*) — ἐντυχών πως κομ., *cum forte incidisset in redeuntes domum.* hoc latet in verbis ἐντ. προσκομιζομένοις, quae leguntur in Aug., cum ceteri obtrudant τοῖς κομιζομένοις, quod ferri non posse consentiunt docti. de πρὸς et πῶς confusis v. ann. nobis ad Aeschyli Eum. 225., Soph. Aiead. fragm.

μένοις οὐκ ἠδίκησεν· ἐγεγένητο γὰρ τοῖς Λοκροῖς πρὸς αὐτὸν ὁμολογία ξυμβάσεως πέρι πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. μόνοι γὰρ τῶν ξυμμάχων, ὅτε Σικελιῶται ξυνηλλάσσοντο, οὐκ ἐσπείσαντο Ἀθηναίοις· οὐδ' ἂν τότε, εἰ μὴ αὐτοὺς κατεῖχεν ὁ πρὸς Ἰτωνέας καὶ Μελαίους πόλεμος, ὁμόρους τε ὄντας, καὶ ἀποίκους. καὶ ὁ μὲν Φαίαξ ἐς τὰς Ἀθήνας χρόνῳ ὕστερον ἀφίκετο.

Cleon Galepsum oppidum expugnat, et Eone manens Perdiccam cum exercitu et mercenarios Odomantum milites arcessit.

6. Ὁ δὲ Κλέων ὡς ἀπὸ τῆς Τορώνης τότε περιέπλευσεν ἐπὶ τὴν Ἀμφίπολιν, ὁρμώμενος ἐκ τῆς Ἠιόνος Σταγείρῳ μὲν προσβάλλει, Ἀνδρίων ἀποικίᾳ, καὶ οὐχ εἷλε, Γαληψὸν δὲ τὴν Θασίων ἀποικίαν λαμβάνει κατὰ κράτος. καὶ πέμψας ὡς Περδίκκαν πρέσβεις, ὅπως παραγένοιτο στρατιᾷ κατὰ τὸ ξυμμαχικόν, καὶ ἐς τὴν Θρᾴκην ἄλλους παρὰ Πόλλην, τὸν Ὀδομάντων βασιλέα, ἄξοντα μισθοῦ Θρᾷκας ὡς πλείστους, αὐτὸς ἡσύχαζε περιμένων ἐν τῇ Ἠιόνι.

Contra Brasidas copias suas instruit Cerdylii, prope Amphipolin, reliquis ibi Lacedaemoniis duce Clearida Amphipolin ipsam tutantibus.

Βρασίδας δὲ πυνθανόμενος ταῦτα ἀντεκάθητο καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῷ Κερδυλίῳ. ἔστι δὲ τὸ χωρίον τοῦτο Ἀργιλίων ἐπὶ μετεώρου, πέραν τοῦ ποταμοῦ, οὐ πολὺ ἀπέχον τῆς Ἀμφιπόλεως· καὶ κατεφαίνετο πάντα αὐτόθεν, ὥστε οὐκ ἂν ἔλαθεν ὁρμώμενος ὁ Κλέων τῷ στρατῷ, ὅπερ προσεδέχετο ποιήσειν αὐτὸν, ἐπὶ τὴν Ἀμφίπολιν, ὑπεριδόντα σφῶν τὸ πλῆθος, τῇ παρούσῃ στρατιᾷ ἀναβήσεσθαι. ἅμα δὲ καὶ παρεσκευάζετο Θρᾳκάς τε μισθωτοὺς πεντακοσίους καὶ χιλίους, καὶ τοὺς Ἕδωνας πάντας παρακαλῶν, πελταστὰς, καὶ ἱππέας· καὶ Μυρκινίων καὶ Χαλκιδέων χιλίους πελταστὰς εἶχε πρὸς τοῖς ἐν Ἀμφιπόλει· τὸ δ' ὁπλιτικὸν ξύμπαν ἠθροίσθη δισχίλιοι μάλιστα, καὶ ἱππῆς Ἕλληνες τριακόσιοι. τούτων Βρασίδας μὲν ἔχων ἐπὶ Κερδυλίῳ ἐκάθητο ἐς πεντακοσίους καὶ χιλίους, οἱ δ' ἄλλοι ἐν Ἀμφιπόλει μετὰ Κλεαρίδου ἐτετάχατο.

3. etiam Polybius 1, 3. in vulgatis libris τοῖς χρόνοις βραχὺ προσαναδραμόντες, ubi ponendum haud dubie τ. χ. βραχύ πως ἀναδραμόντες. item Sextus Empir. apud Schneiderum in lexico, v. συνέχω, si nos audis, ὃς (λόγος) καὶ μάλιστα συνέχει πως (ll. πρὸς) τὰ ἠθικά. ipse Thuc. 8, 108. ἔχθραν προσποιησάμενος ἄδηλον, mirantibus viris doctis, quid sibi velit πρὸς praepositio, quae sane aliena est et restituenda historico sua manus ἔχθραν πως ποιησάμενος ἄδηλον.

οὐκ ἠδίκησεν, licet hostes essent. vide sequentia μόνοι γὰρ τῶν ξυμμάχων — οὐκ ἐσπείσαντο Ἀθηναίοις. — οὐδ' ἂν τότε, sc. ἐσπείσαντο. *Hk.*

Ἰτωνέας. Steph. Ἰτών: πόλις Ἰταλίας. — *Melaei*, finitimi Itonensibus, aliunde ignoti sunt.

6. ὡς ἀπὸ Τορώνης τότε περιέπλ. cf. c. 3.

κατὰ τὸ ξυμμαχικόν. videtur dicere ὁμολογίαν, de qua 4, 132. — ἐπὶ τὴν Ἀμφίπολιν — ἀναβήσεσθαι. de hac epexegesi vid. 4, 125.: nam verba ἐπὶ τὴν Ἀμφ. non cum ποιήσειν, sed cum ἀναβήσ. sunt jungenda. *Hk.*

Cleon cum exercitu audacter consistit in colle munito ante Amphipolin.

7. Ὁ δὲ Κλέων τέως μὲν ἡσύχαζεν, ἔπειτα ἠναγκάσθη ποιῆσαι, ὅπερ ὁ Βρασίδας προσεδέχετο. τῶν γὰρ στρατιωτῶν ἀχθομένων μὲν τῇ ἕδρᾳ, ἀναλογιζομένων δὲ τὴν ἐκείνου ἡγεμονίαν, πρὸς οἵαν ἐμπειρίαν καὶ τόλμαν μετὰ οἵας ἀνεπιστημοσύνης καὶ μαλακίας γενήσοιτο, καὶ οἰκοθεν ὡς ἄκοντες αὐτῷ ξυνῆλθον, αἰσθόμενος τὸν θροῦν, καὶ οὐ βουλόμενος αὐτοὺς διὰ τὸ ἐν τῷ αὐτῷ καθημένους βαρύνεσθαι, ἀναλαβὼν ἦγε· καὶ ἐχρήσατο τῷ τρόπῳ, ᾧπερ καὶ ἐς τὴν Πύλον εὐτυχήσας ἐπίστευσέ τι φρονεῖν. ἐς μάχην μὲν γὰρ οὐδὲ ἤλπισέν οἱ ἐπεξιέναι οὐδένα, κατὰ θέαν δὲ μᾶλλον ἔφη ἀναβαίνειν τοῦ χωρίου, καὶ τὴν μείζω παρασκευὴν περιέμενεν, οὐχ ὡς τῷ ἀσφαλεῖ, ἢν ἀναγκάζηται, περισχήσων, ἀλλ' ὡς, κύκλῳ περιστὰς, βίᾳ αἱρήσων τὴν πόλιν· ἐλθών τε, καὶ καθίσας ἐπὶ λόφου καρτεροῦ πρὸ τῆς Ἀμφιπόλεως τὸν στρατὸν, αὐτὸς ἐθεᾶτο τὸ λιμνῶδες τοῦ Στρυμόνος, καὶ τὴν θέσιν τῆς πόλεως ἐπὶ τῇ Θράκῃ, ὡς ἔχοι· ἀπιέναι τε ἐνόμιζεν, ὁπόταν βούληται, ἀμαχεί· καὶ γὰρ οὐδὲ ἐφαίνετο οὔτ' ἐπὶ τοῦ τείχους οὐδείς, οὔτε κατὰ πύλας ἐξῄει, κεκλεισμέναι τε ἦσαν πᾶσαι, ὥστε καὶ, μηχανὰς ὅτι οὐ κατῆλθεν ἔχων, ἁμαρτεῖν ἐδόκει· ἑλεῖν γὰρ ἂν τὴν πόλιν διὰ τὸ ἔρημον.

Brasidas Amphipolin concedit, et arte rem tractare constituit, selectis 150 hoplitis, quos ipse ducat, reliquis militibus, praesertim sociorum, collegae traditis, quibus se, hostes primum impugnaturum, sequatur.

8. Ὁ δὲ Βρασίδας εὐθὺς ὡς εἶδε κινουμένους τοὺς Ἀθηναίους, καταβὰς καὶ αὐτὸς ἀπὸ τοῦ Κερδυλίου ἐσέρχεται ἐς τὴν Ἀμφίπολιν. καὶ ἐπέξοδον μὲν καὶ ἀντίταξιν οὐκ ἐποιήσατο πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, δεδιὼς τὴν αὐτοῦ παρασκευὴν [καὶ νομίζων] ὑποδεέστερος εἶναι, οὐ τῷ πλήθει, (ἀντίπαλα γάρ πως ἦν,) ἀλλὰ τῷ ἀξιώματι· (τῶν γὰρ Ἀθηναίων ὅπερ ἐστράτευε καθαρὸν ἐξῆλθε, καὶ Λημνίων καὶ Ἰμβρίων τὸ κράτιστον·) τέχνῃ δὲ παρεσκευάζετο ἐπιθησόμενος. εἰ γὰρ δείξειε τοῖς ἐναντίοις τό τε πλῆθος καὶ τὴν ὅπλισιν ἀναγκαίαν οὖσαν

7. διὰ τὸ ἐν τῷ αὐτῷ καθημένους. mixtae sunt duae loquendi rationes, διὰ τὸ καθῆσθαι ἐν τῷ αὐτῷ βαρύνεσθαι, et καθημένους ἐν τῷ αὐτῷ βαρ. cf. 4, 63. (διὰ τὸ — παρόντας Ἀθ.) — οὐχ ὡς τῷ ἀσφαλεῖ — περισχήσων. tanta erat hominis vanitas, ut non ad impetum, si forte fieret, satis firmo praesidio arcendum se componeret, sed urbem cinctam vi expugnaturus esse sibi videretur. *Ex Hk.*

8. [καὶ νομίζων.] glossa. P. de conjectura, assentiente G—ro, ὑποδεέστερος pro ὑποδεεστέρους. — ἀντίπαλα, *paria*, pares multitudine exercitus. — „ἀξίωμα cum opponatur τῷ πλήθει, significat *dignitatem* ac *praestantiam*, ut 2, 65. med. — καθαρὸν, *purum*, non mixtum peregrinis, sed ex civibus solis constans. v. Herod. 4, 135. — (τέχνῃ — ἐπιθ. dolo pugnat, bipartitis copiis, et ipse parva manu Ath. adoriens, ceteris ex inopinato subsecuturis. *Both.*) — ὅπλισιν ἀναγκαίαν. 8. εὐτελῆ, καὶ οὐκ ἐκ παρασκευῆς. sic 6, 37. παρασκευὴ ἀναγκαία (nothdürftig)." *Hk.*

τῶν μεθ' ἑαυτοῦ, οὐκ ἂν ἡγεῖτο μᾶλλον περιγενέσθαι ἢ ἄνευ προόψεώς τε αὐτῶν, καὶ μὴ ἀπὸ τοῦ ὄντος καταφρονήσεως. ἀπολεξάμενος οὖν αὐτὸς πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ὁπλίτας, καὶ τοὺς ἄλλους Κλεαρίδᾳ προστάξας, ἐβουλεύετο ἐπιχειρεῖν αἰφνιδίως, πρὶν ἀπελθεῖν τοὺς Ἀθηναίους, οὐκ ἂν νομίζων αὐτοὺς ὁμοίως ἀπολαβεῖν αὖθις μεμονωμένους, εἰ τύχοι ἐλθοῦσα αὐτοῖς ἡ βοήθεια. ξυγκαλέσας δὲ τοὺς πάντας στρατιώτας, καὶ βουλόμενος παραθαρσῦναί τε, καὶ τὴν ἐπίνοιαν φράσαι, ἔλεγε τοιάδε.

Brasidae oratio, qua Ionas contemnit prae Doribus, tempusque opportunum esse ait ad invadendum subito securos atque imparatos Athenienses. quare hortatur milites et Clearidam, ut strenue pugnent pro sua et ceterorum Graecorum libertate.

9. „ΑΝΔΡΕΣ Πελοποννήσιοι, ἀπὸ μὲν οἵας χώρας ἥκομεν, ὅτι ἀεὶ διὰ τὸ εὔψυχον ἐλευθέρας, καὶ ὅτι Δωριῆς μέλλετε Ἴωσι μάχεσθαι, ὧν εἰώθατε κρείσσους εἶναι, ἀρκείτω βραχέως δεδηλωμένον· τὴν δὲ ἐπιχείρησιν ᾧ τρόπῳ διανοοῦμαι ποιεῖσθαι, διδάξω, ἵνα μὴ τό τε κατ' ὀλίγον, καὶ μὴ ἅπαντας, κινδυνεύειν, ἐνδεὲς φαινόμενον, ἀτολμίαν παράσχῃ. τοὺς γὰρ ἐναντίους εἰκάζω καταφρονήσει τε ἡμῶν, καὶ οὐκ ἂν ἐλπίσαντας ὡς ἂν ἐπεξέλθοι τις αὐτοῖς ἐς μάχην, ἀναβῆναί τε πρὸς τὸ χωρίον, καὶ νῦν ἀτάκτως κατὰ θέαν τετραμμένους ὀλιγωρεῖν. ὅστις δὲ τὰς τοιαύτας ἁμαρτίας τῶν ἐναντίων κάλλιστα ἰδὼν, καὶ ἅμα πρὸς τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν τὴν ἐπιχείρησιν ποιεῖται μὴ ἀπὸ τοῦ προφανοῦς μᾶλλον καὶ ἀντιπαραταχθέντος ἢ ἐκ τοῦ πρὸς τὸ παρὸν ξυμφέροντος, πλεῖστ' ἂν ὀρθοῖτο. καὶ τὰ κλέμματα ταῦτα καλλίστην δόξαν ἔχει, ἃ τὸν πολέμιον μάλιστ' ἄν τις ἀπατήσας τοὺς φίλους μέγιστ' ἂν ὠφελήσειεν. ἕως οὖν ἔτι ἀπαράσκευοι θαρσοῦσι, καὶ τοῦ ὑπαπιέναι πλέον ἢ τοῦ μένοντος, ἐξ ὧν ἐμοὶ φαίνονται, τὴν διάνοιαν ἔχουσιν, ἐν τῷ ἀνειμένῳ αὐτῶν τῆς γνώμης, καὶ πρὶν ξυνταχθῆναι μᾶλλον τὴν δόξαν, ἐγὼ μὲν ἔχων τοὺς μετ' ἐμαυτοῦ, καὶ φθάσας, ἢν δύνωμαι, προσπεσοῦμαι θρόμῳ κατὰ μέσον τὸ στράτευμα· σὺ δὲ, Κλεαρίδα, ὕστερον, ὅταν ἐμὲ ὁρᾷς ἤδη προσκείμενον, καὶ κατὰ τὸ εἰκὸς φοβοῦντα αὐτοὺς, τοὺς μετὰ σεαυτοῦ, τούς τ' Ἀμφιπολίτας, καὶ τοὺς ἄλλους ξυμμάχους,

καὶ μὴ — καταφρονήσεως. ordo καὶ μὴ ἀπὸ κατ. τοῦ ὄντος, *neque contemtu ejus, quod erat* sibi, i. e. exercitus sui deterioris. S. καταφρονηθήσεσθαι γὰρ ὑπὸ Ἀθηναίων ᾤετο, εἰ τὴν οὖσαν αὐτοῖς (sibi et Clearidae) ἐπιδείξειε παρασκευήν.

ἡ βοήθεια, auxilia Perdiccae et regis Odomantum: v. cap. 6. — ἐπίνοιαν, *consilium.*

9. κατ' ὀλίγον, καὶ μη ἅπαντας, *cum paucis* (150 hoplitis), *neque omnibus.* — τὰ κλέμματα ταῦτα, *haec belli furta.* Port.

ἃ τὸν πολέμιον: ἀντὶ τοῦ δι' ὧν ἄν τις τὸν πολ. S.

ἐν τῷ ἀνειμένῳ — τὴν δόξαν, *dum remissi sunt illorum animi, et priusquam judicium* (Cleonis et Atheniensium de statu rerum) *confirmetur.* opposita inter se τὸ ἀνειμένον τῆς γνώμης et τὸ ξυνταχθῆναι τὴν δόξαν.

ἄγων, αἰφνιδίως τὰς πύλας ἀνοίξας ἐπεκθεῖν, καὶ ἐπείγεσθαι ὡς τάχιστα ξυμμίξαι. ἐλπὶς γὰρ μάλιστα αὐτοὺς οὕτω φοβηθῆναι· τὸ γὰρ ἐπιὸν ὕστερον δεινότερον τοῖς πολεμίοις τοῦ παρόντος καὶ μαχομένου. καὶ αὐτός τε ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνου, ὥσπερ σε εἰκὸς, ὄντα Σπαρτιάτην, καὶ ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες ξύμμαχοι, ἀκολουθήσατε ἀνδρείως, καὶ νομίσατε τρία εἶναι τοῦ καλῶς πολεμεῖν, τὸ ἐθέλειν, καὶ τὸ αἰσχύνεσθαι, καὶ τὸ τοῖς ἄρχουσι πείθεσθαι, καὶ τῇδε ὑμῖν τῇ ἡμέρᾳ ἢ ἀγαθοῖς γενομένοις ἐλευθερίαν τε ὑπάρχειν, καὶ Λακεδαιμονίων ξυμμάχοις κεκλῆσθαι, ἢ Ἀθηναίων τε δούλοις, ἣν τὰ ἄριστα ἄνευ ἀνδραποδισμοῦ ἢ θανατώσεως πράξητε, καὶ δουλείαν χαλεπωτέραν ἢ πρὶν εἴχετε, τοῖς δὲ λοιποῖς Ἕλλησι κωλυταῖς γενέσθαι ἐλευθερώσεως. ἀλλὰ μήτε ὑμεῖς μαλακισθῆτε, ὁρῶντες περὶ ὅσων ὁ ἀγών ἐστιν, ἐγώ τε δείξω οὐ παραινέσαι οἷός τε ὢν μᾶλλον τοῖς πέλας ἢ καὶ αὐτὸς ἔργῳ ἐπεξελθεῖν."

Pugna apud Amphipolin.

Brasidam eodem ictu fortem ignavumque Cleonem
Mors feriit. coecam quis neget irruere?

10. Ὁ μὲν Βρασίδας τοσαῦτα εἰπὼν τήν τε ἔξοδον παρεσκευάζετο αὐτὸς, καὶ τοὺς ἄλλους μετὰ τοῦ Κλεαρίδα καθίστη ἐπὶ τὰς θρᾳκίας καλουμένας τῶν πυλῶν, ὅπως, ὥσπερ εἴρητο, ἐπεξίοιεν· τῷ δὲ Κλέωνι, φανεροῦ γενομένου αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ Κερδυλίου καταβάντος, καὶ ἐν τῇ πόλει, ἐπιφανεῖ οὔσῃ ἔξωθεν, περὶ τὸ ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς θυομένου, καὶ ταῦτα πράσσοντος, ἀγγέλλεται (προὐκεχωρήκει γὰρ τότε κατὰ τὴν θέαν), ὅτι ἥ τε στρατιὰ ἅπασα φανερὰ τῶν πολεμίων ἐν τῇ πόλει, καὶ ὑπὸ τὰς πύλας ἵππων τε πόδες πολλοὶ καὶ ἀνθρώπων ὡς ἐξιόντων ὑποφαίνονται. ὁ δὲ ἀκούσας ἐπῆλθε, καὶ, ὡς εἶδεν, οὐ βουλόμενος μάχῃ διαγωνίσασθαι πρὶν οἱ καὶ τοὺς βοηθοὺς ἥκειν, καὶ οἰόμενος φθήσεσθαι ἀπελθὼν, σημαίνειν τε ἅμα ἐκέλευεν ἀναχώρησιν, καὶ παρήγγειλε τοῖς ἀπιοῦσιν ἐπὶ τὸ εὐώνυμον κέρας, ὥσπερ μόνον οἷόν τ' ἦν, ὑπάγειν ἐπὶ τῆς Ἠιόνος· ὡς δ' αὐτῷ ἐδόκει σχολῇ γίγνεσθαι, αὐτὸς ἐπιστρέψας τὸ δεξιὸν, καὶ τὰ γυμνὰ πρὸς τοὺς πολεμίους δοὺς, ἀπῆγε τὴν στρατιάν. κἀν τούτῳ Βρασίδας, ὡς ὁρᾷ τὸν

ἐπεκθεῖν, καὶ ἐπείγεσθαι. rarius apud prosae orationis scriptores atticos infinitivus imperativi vice fungitur. v. Matth. gr. §. 544. (546. ed. 2.), collato 6, 34.

καὶ νομίσατε τρία εἶναι etc. ita Stobaeus p. 364. in libris Thucydideis desideratur τρία, forte obliterato γ', numeri signo, ut videtur.

καὶ τὸ τοῖς ἄρχουσι π. vulgo καὶ τοῖς ἄ. π., articulo τὸ hausto procul dubio a τοῖς, quod sequitur: opus est enim eo, quo haec tria distinguantur inter se apertius.

ἢν — πράξητε, *si praeclarissime actum fuerit vobiscum.*

10. καὶ ταῦτα πράσσοντος. ταῦτα, τὸ ἐπεξιέναι.

σχολῇ Gr., Ar. Portus *lentius.* vulgati ll., sensu minus commodo, σχολή. tarde Cleoni meticuloso abire videbantur milites: quare ipse, converso cornu dextro, abduxit exercitum. — τὰ γυμνὰ, *nudatum latus.* cf. 3, 23.

καιρὸν, καὶ τὸ στράτευμα τῶν Ἀθηναίων κινούμενον, λέγει τοῖς μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅτι „οἱ ἄνδρες ἡμᾶς οὐ μένουσι. δῆλοι δὲ τῶν τε δοράτων τῇ κινήσει καὶ τῶν κεφαλῶν· οἷς γὰρ ἂν τοῦτο γίγνηται, οὐκ εἰώθασι μένειν τοὺς ἐπιόντας. ἀλλὰ τάς τε πύλας τις ἀνοιγέτω ἐμοὶ, ἃς εἴρηται, καὶ ἐπεξίωμεν ὡς τάχιστα θαρσοῦντες." καὶ ὁ μὲν κατὰ τὰς ἐπὶ τὸ σταύρωμα πύλας καὶ τὰς πρώτας τοῦ μακροῦ τείχους τότε ὄντος ἐξελθὼν ἔθει δρόμῳ τὴν ὁδὸν ταύτην εὐθεῖαν, ἥπερ νῦν κατὰ τὸ καρτερώτατον τοῦ χωρίου ἰόντι τροπαῖον ἕστηκε, καὶ προσβαλὼν τοῖς Ἀθηναίοις πεφοβημένοις τε ἅμα τῇ σφετέρᾳ ἀταξίᾳ, καὶ τὴν τόλμαν αὐτοῦ ἐκπεπληγμένοις, κατὰ μέσον τὸ στράτευμα τρέπει· καὶ ὁ Κλεαρίδας, ὥσπερ εἴρητο, ἅμα κατὰ τὰς θρακίας πύλας ἐπεξελθὼν τῷ στρατῷ ἐπεφέρετο· ξυνέβη τε τῷ ἀδοκήτῳ καὶ ἐξαπίνης ἀμφοτέρωθεν τοὺς Ἀθηναίους θορυβηθῆναι. καὶ τὸ μὲν εὐώνυμον κέρας αὐτῶν τὸ πρὸς τὴν Ἠιόνα, ὅπερ δὴ καὶ προκεχωρήκει, εὐθὺς ἀπορράγὲν ἔφευγε, καὶ ὁ Βρασίδας, ὑποχωροῦντος ἤδη αὐτοῦ, ἐπιπαριὼν τῷ δεξιῷ τιτρώσκεται, καὶ πεσόντα αὐτὸν οἱ μὲν Ἀθηναῖοι οὐκ αἰσθάνονται, οἱ δὲ πλησίον ἄραντες ἀπήνεγκαν· τὸ δὲ δεξιὸν τῶν Ἀθηναίων ἔμενε μᾶλλον. καὶ ὁ μὲν Κλέων, ὡς τὸ πρῶτον οὐ διενοεῖτο μένειν, εὐθὺς φεύγων καὶ καταληφθεὶς, ὑπὸ μυρκινίου πελταστοῦ ἀποθνήσκει· οἱ δὲ αὐτοῦ ξυστραφέντες ὁπλῖται ἐπὶ τὸν λόφον τόν τε Κλεαρίδαν ἠμύνοντο καὶ δὶς ἢ τρὶς προσβαλόντα, καὶ οὐ πρότερον ἐνέδοσαν, πρὶν ἥ τε μυρκινία καὶ ἡ χαλκιδικὴ ἵππος, καὶ οἱ πελτασταὶ περιστάντες καὶ ἐσακοντίζοντες, αὐτοὺς ἔτρεψαν.

Tandem totus Atheniensium exercitus fugit, partimque caeditur, partim Eonem se recipit. Brasidas accepto nuntio de victoria suorum exspirat; Clearidas ex persecutione rediens mortuos spoliat et tropaeum ponit.

Οὕτω δὲ τὸ στράτευμα πᾶν ἤδη τῶν Ἀθηναίων φυγὸν χαλεπῶς, καὶ πολλὰς ὁδοὺς τραπόμενοι κατὰ ὄρη, ὅσοι μὴ διεφθάρησαν ἢ αὐτίκα ἐν χερσὶν, ἢ ὑπὸ τῆς χαλκιδικῆς ἵππου καὶ τῶν πελταστῶν, οἱ λοιποὶ ἀπεκομίσθησαν ἐς τὴν Ἠιόνα. οἱ δὲ τὸν Βρασίδαν ἄραντες ἐκ τῆς μάχης, καὶ διασώσαντες, ἐς τὴν πόλιν ἔτι ἔμπνουν ἐσεκόμισαν· καὶ ἥσθετο μὲν, ὅτι νικῶσιν οἱ μετ' αὐτοῦ, οὐ πολὺ δὲ διαλιπὼν ἐτελεύτησε. καὶ ἡ

ἃς εἴρηται. „Nous croyons qu' au lieu de ἃς il faut peut-être lire ὡς: car Brasidas n' a pas précisé quelles étaient ces portes; il a dit seulement αἰφνιδίως τὰς πύλας ἀνοίξας, §. 9." *E Did.* probabilis conjectura.

κατὰ τὸ καρτερώτατον τοῦ χωρίου, *natura munitissimo loco illius tractus.* ita cap. 7. ἐπὶ λόφου καρτεροῦ. item 4, 129., 131. *Ex Hk.*

τὸ δὲ δεξιὸν τῶν Ἀθ. ἔμενε μᾶλλον. sic Reg., Cass., Aug., Df., G—r. vulgo ἔμενέ τε μᾶλλον, quasi haec referenda essent ad sequentia καὶ ὁ μὲν Κλέων —, cum respondeant superioribus καὶ τὸ μὲν εὐώνυμον κέρας etc.

ἀπεκομίσθησαν: διεσώθησαν S.

ἄλλη στρατιὰ, ἀναχωρήσασα μετὰ τοῦ Κλεαρίδου ἐκ τῆς διώξεως, νεκρούς τε ἐσκύλευσε, καὶ τροπαῖον ἔστησε.

Brasidae exsequiae et honores post mortem.

11. Μετὰ δὲ ταῦτα τὸν Βρασίδαν οἱ ξύμμαχοι πάντες, ξὺν ὅπλοις ἑπισπόμενοι, δημοσίᾳ ἔθαψαν ἐν τῇ πόλει πρὸ τῆς νῦν ἀγορᾶς οὔσης· καὶ τὸ λοιπὸν οἱ Ἀμφιπολῖται, περιέρξαντες αὐτοῦ τὸ μνημεῖον, ὡς ἥρωΐ τε ἐντέμνουσι, καὶ τιμὰς δεδώκασιν ἀγῶνας, καὶ ἐτησίους θυσίας, καὶ τὴν ἀποικίαν ὡς οἰκιστῇ προσέθεσαν, καταβαλόντες τὰ Ἀγνώνεια οἰκοδομήματα, καὶ ἀφανίσαντες εἴ τι μνημόσυνόν που ἔμελλεν αὐτοῦ τῆς οἰκίσεως περιέσεσθαι, νομίσαντες τὸν μὲν Βρασίδαν σωτῆρά τε σφῶν γεγενῆσθαι, καὶ ἐν τῷ παρόντι ἅμα τὴν τῶν Λακεδαιμονίων ξυμμαχίαν φόβῳ τῶν Ἀθηναίων θεραπεύοντες, τὸν δὲ Ἄγνωνα κατὰ τὸ πολέμιον τῶν Ἀθηναίων οὐκ ἂν ὁμοίως σφίσι ξυμφόρως οὐδ' ἂν ἡδέως τὰς τιμὰς ἔχειν· καὶ τοὺς νεκροὺς τοῖς Ἀθηναίοις ἀπέδοσαν. ἀπέθανον δὲ Ἀθηναίων μὲν περὶ ἑξακοσίους, τῶν δ' ἐναντίων ἑπτὰ, διὰ τὸ μὴ ἐκ παρατάξεως, ἀπὸ δὲ τοιαύτης ξυντυχίας καὶ προεκφοβήσεως τὴν μάχην μᾶλλον γενέσθαι. μετὰ δὲ τὴν ἀναίρεσιν οἱ μὲν ἐπ' οἴκου ἀπέπλευσαν, οἱ δὲ μετὰ τοῦ Κλεαρίδου τὰ περὶ τὴν Ἀμφίπολιν καθίσταντο.

11. δημοσίᾳ ἔθαψαν ἐν τῇ πόλει. eximius hic honor: nam alias extra moenia urbium erant sepulcra apud utrumque populum. v. Cic. Epist. ad Fam. 4, 12. Romae quidem 12 tabulis vetitum fuit, ne quis intra urbem sepeliretur, *quanquam pauci quidam erant*, ut ait Cicero de Leg. 2, 23., *qui hoc, ut C. Fabricius, virtutis causa soluti legibus, consecuti sunt*. Ex Arn. Domi cenotaphium Brasidae struxerunt Spartani. Paus. 3, 14, 1. Ἐκ δὲ τῆς ἀγορᾶς (Spartae) πρὸς ἥλιον ἰόντι δυόμενον τάφος κενὸς Βρασίδᾳ τῷ Τέλλιδος πεποίηται· ἀπέχει δὲ οὐ πολὺ τοῦ τάφου τὸ θέατρον λίθου λευκοῦ, θέας ἄξιον.

τὸ λοιπὸν, *deinde*, posthac, ut passim apud Atticos, et, notante B—ro, in N. Test., e. gr. 2. Tim. 4, 8.

περιέρξαντες. rectius fortasse legatur cum D. περιείρξαντες. v. Buttmann. gr. maj. tom. 2., p. 124. *Hk.* S. περιέρξ.: περιφράξαντες. „De more veterum sepulcra sepiendi Casaub. ad Sueton. Ner. 37., Valck. Epist. ad Roever. vol. 2., p. 320. Heind." *G—r.*

ἐντέμνουσι. ἐντέμνειν et ἐναγίζειν inferiarum verba sunt, et ἐντέμνειν quidem, secundum schol. Apollonii Rhod. 1, 587., contrario sensu dicitur ac quo σφάζειν, quod est *jugulare* victimam, diis superis oblatam, cum Inferis sacrificatae, capite humi procumbente, per cervicem immolarentur. ἐναγίζειν autem proprie est *heroibus sacra facere*, ut θύειν diis. v. Herod. 2, 44., Hesych. vv. ἐναγίζειν et ἐντέμνουσι, Pollux 3, 102. etc. generaliter tamen Aristoteles Eth. Nicom. 5, 7. verbo θύειν inferias Brasidae factas significat, sicut h. l. Thuc. τῷ θυσίας. *Ex Arn.*

οὐκ ἂν ὁμοίως σφίσι — ἔχειν. S. οὐ τοῦτο λέγει, ὅτι ὁ Ἄγνων οὐχ ἥδετο ταῖς τιμαῖς, ἀλλὰ οὔτε συμφέρειν τοῖς Ἀμφιπολίταις τιμᾶσθαι τὸν Ἄγνωνα, διὰ τὸ κολακεύειν τοὺς Λακεδαιμονίους, οὐδὲ ἡδὺ ἦν (εἶναι) τοῖς Ἀμφιπολίταις τὸ τιμᾶν αὐτόν. de Hagnone 4, 102. *Hk.*

μετὰ τὴν ἀναίρεσιν, post sublata cadavera.

Lacedaemonii nongentos hoplitas auxilio mittunt in Thraciam tribus ducibus, qui res Heracleae trachiniae constituunt.

12. Καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ θέρους τελευτῶντος Ῥαμφίας, καὶ Αὐτοχαρίδας, καὶ Ἐπικυδίδας, Λακεδαιμόνιοι, ἐς τὰ ἐπὶ Θρᾴκης χωρία βοήθειαν ἦγον ἐνακοσίων ὁπλιτῶν, καὶ ἀφικόμενοι ἐς Ἡράκλειαν τὴν ἐν Τραχῖνι καθίσταντο ὅ τι αὐτοῖς ἐδόκει μὴ καλῶς ἔχειν. ἐνδιατριβόντων δὲ αὐτῶν ἔτυχεν ἡ μάχη αὕτη γενομένη, καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

Insequente hieme Rhamphias quidem cum suis copiis usque ad Pierium procedit; sed Thessalis prohibentibus, mortuoque Brasida, cui adduxerant exercitum, eumque fusi essent Ath., ipsique Lac. pacem cuperent, tres illi omnes revertuntur.

13. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος εὐθὺς μέχρι μὲν Πιερίου τῆς Θεσσαλίας διῆλθον οἱ περὶ τὸν Ῥαμφίαν· κωλυόντων δὲ τῶν Θεσσαλῶν, καὶ ἅμα Βρασίδου τεθνεῶτος, ὥπερ ἦγον τὴν στρατιάν, ἀπετράποντο ἐπ' οἴκου, νομίσαντες οὐδένα καιρὸν ἔτι εἶναι, τῶν τε Ἀθηναίων ἧσσῃ ἀπεληλυθότων, καὶ οὐκ ἀξιόχρεων αὐτῶν ὄντων δρᾶν τι ὧν κἀκεῖνος ἐπενόει· μάλιστα δὲ ἀπῆλθον εἰδότες τοὺς Λακεδαιμονίους, ὅτε ἐξῆεσαν, πρὸς τὴν εἰρήνην μᾶλλον τὴν γνώμην ἔχοντας.

Causae, ob quas et Ath., et Lac., cessaverint tunc a bello.

14. Ξυνέβη τε εὐθὺς μετὰ τὴν ἐν Ἀμφιπόλει μάχην καὶ τὴν Ῥαμφίου ἀναχώρησιν ἐκ Θεσσαλίας, ὥστε πολέμου μὲν μηδὲν ἔτι ἅψασθαι μηδετέρους, [πρὸς δὲ τὴν εἰρήνην μᾶλλον τὴν γνώμην εἶχον,] οἱ μὲν Ἀθηναῖοι πληγέντες ἐπὶ τῷ Δηλίῳ, καὶ δι' ὀλίγου αὖθις ἐν Ἀμφιπόλει, καὶ οὐκ ἔχοντες τὴν ἐλπίδα τῆς ῥώμης πιστὴν ἔτι, ἥπερ οὐ προσεδέχοντο πρότερον τὰς σπονδὰς, δοκοῦντες τῇ παρούσῃ εὐτυχίᾳ καθυπέρτεροι γενήσεσθαι· (καὶ τοὺς ξυμμάχους ἅμα ἐδέδισαν σφῶν, μὴ διὰ τὰ σφάλματα ἐπαιρόμενοι ἐπὶ πλέον ἀποστῶσι, μετεμέλοντό τε, ὅτι μετὰ τὰ ἐν Πύλῳ, καλῶς παρασχὸν, οὐ ξυνέβησαν·) οἱ δ' αὖ Λακεδαιμόνιοι παρὰ γνώμην μὲν ἀποβαίνοντος σφίσι τοῦ πολέμου, ἐν ᾧ ᾤοντο ὀλίγων ἐτῶν καθαιρήσειν τὴν τῶν Ἀθηναίων δύναμιν, εἰ τὴν γῆν τέμνοιεν, περιπεσόντες δὲ τῇ ἐν τῇ νήσῳ ξυμφορᾷ, οἷα οὔπω γεγένητο τῇ Σπάρτῃ, καὶ λῃστευομένης τῆς χώρας ἐκ τῆς Πύλου καὶ Κυθήρων, αὐτομολούντων τε τῶν Εἱλώτων, καὶ ἀεὶ προσδοκίας οὔσης, μή τι καὶ οἱ ὑπομένοντες, τοῖς ἔξω πίσυνοι, πρὸς τὰ παρόντα σφίσιν, ὥσπερ καὶ πρότερον, νεωτερίσωσι. ξυνέβαινε δὲ καὶ πρὸς τοὺς Ἀργείους αὐτοῖς τὰς τριακοντούτεις σπονδὰς ἐπ' ἐξόδῳ εἶναι, καὶ ἄλλας οὐκ ἤθελον σπένδεσθαι οἱ Ἀργεῖοι, εἰ μή τις αὐτοῖς τὴν Κυνουρίαν γῆν ἀποδώσει· ὥστ' ἀδύνατα εἶναι ἐφαίνετο

13. *Πιερίου*, intell. ὄρους, *montis*. *Πίερον* dicit Aelianus de Animal. 3, 37. Plinius H. N. 4, 8. *Pierus mons est in Thessalia, qui in Macedoniam protenditur.*

14. [*πρὸς δὲ — εἶχον.*] glossa, e superioribus petita, opinor, ab eo, qui haud concoqueret nominativos absolutos, quos passim usurpat Thuc. *τὴν Κυνουρίαν γῆν.* de ea

Ἀργείοις καὶ Ἀθηναίοις ἅμα πολεμεῖν. τῶν τε ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων ὑπώπτευόν τινας ἀποστήσεσθαι πρὸς τοὺς Ἀργείους· ὅπερ καὶ ἐγένετο.

Ath. paratiores ad inducias faciendas post cladem apud Delium;

15. *Ταῦτ' οὖν ἀμφοτέροις αὐτοῖς λογιζομένοις ἐδόκει ποιητέα εἶναι ἡ ξύμβασις, καὶ οὐχ ἧσσον τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐπιθυμίᾳ τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐκ τῆς νήσου κομίσασθαι· ἦσαν γὰρ οἱ Σπαρτιᾶται αὐτῶν πρῶτοί τε, καὶ ὅμοιοι, σφίσι ξυγγενεῖς. ἤρξαντο μὲν οὖν καὶ εὐθὺς μετὰ τὴν ἅλωσιν αὐτῶν πράσσειν, ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι οὕπως ἤθελον, εὖ φερόμενοι, ἐπὶ τῇ ἴσῃ καταλύεσθαι· σφαλέντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ τῷ Δηλίῳ, παραχρῆμα οἱ Λακεδαιμόνιοι, γνόντες νῦν μᾶλλον ἂν ἐνδεξομένους, ποιοῦνται τὴν ἐνιαύσιον ἐκεχειρίαν, ἐν ᾗ ἔδει ξυνιόντας καὶ περὶ τοῦ πλείονος χρόνου βουλεύεσθαι.*

multoque etiam magis et illi, et Lac., post pugnam ad Amphipolin, Plistoanacte et Nicia diversis de causis pacem cupientibus.

16. *Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡ ἐν Ἀμφιπόλει ἧσσα τοῖς Ἀθηναίοις ἐγεγένητο, καὶ ἐτεθνήκει Κλέων τε, καὶ Βρασίδας, οἵπερ ἀμφοτέρωθεν μάλιστα ἠναντιοῦντο τῇ εἰρήνῃ, ὁ μὲν διὰ τὸ εὐτυχεῖν τε καὶ τιμᾶσθαι ἐκ τοῦ πολεμεῖν, ὁ δὲ γενομένης ἡσυχίας καταφανέστερος νομίζων ἂν εἶναι κακουργῶν, καὶ ἀπιστότερος διαβάλλων, τότε δὲ οἱ ἐν ἑκατέρᾳ τῇ πόλει σπεύδοντες τὰ μάλιστα τὴν ἡγεμονίαν, Πλειστοάναξ τε ὁ Παυσανίου, βασιλεὺς Λακεδαιμονίων, καὶ Νικίας ὁ Νικηράτου, πλεῖστα τῶν τότε εὖ φερόμενος ἐν στρατηγίαις, πολλῷ δὴ μᾶλλον προεθυμοῦντο· Νικίας μὲν βουλόμενος, ἐν ᾧ ἀπαθὴς ἦν καὶ ἠξιοῦτο,*

vide 2, 27.; 4, 56. cf. 5, 41. — *εἴ μή τις* ad Lacedaemonios pertinet. saepe alienatae voluntatis et indignationis indicium est reticentia nominis. 4, 68. *εἴ τε μὴ πείσεταί τις, αὐτοῦ τὴν μάχην ἔσεσθαι. Hk.*

15. *ἐπιθυμίᾳ τῶν ἀνδρῶν — κομίσασθαι.* κομ. intelligendum *ὥστε κομ. αὐτούς.*

ἦσαν γὰρ — ὅμοιοι, σφίσι ξυγγενεῖς, nam eorum qui erant Spartani, et primores erant, et aequales, inter se cognati. de ὁμοίοις, qui dicebantur, Spartanorum v. Xenophontis interpp. ad librum de Lac. Rep. 13, 1., ubi doctissimus Saupp., secundum C. Fr. Hermannum disputatione de Homoeis Lacedaemoniorum, eos sic appellatos videri dicit, qui cum soli eum agrorum modum possiderent, unde et syssitiorum sumtui sufficere, et, rei familiaris cura soluti, Lycurgeae disciplinae vicibus inde a pueritia vacare possent, etiam soli civium ea dignitate jurisque plenitudine gauderent, quam conditionibus illis Lycurgus circumscripserat. ll. mendose — *πρῶτοι τε, καὶ ὁμοίως σφ. ξ.*

εὖ φερόμενοι: ἤγ. εὐτυχοῦντες. — ἐπὶ τῇ ἴσῃ: ὥστε τὸ προσῆκον αὐτοῖς μόνον ἔχειν, ἀλλὰ δηλ. καὶ περιττότερον. — ἐνδεξομένους: ἤτοι προσδεξομένους, δηλ. τὴν εἰρήνην. S.

16. *τότε δὲ οἱ ἐν ἑκατ. τῇ πόλει. δὲ* in apodosi usurpatum, ut 1, 11. sententia loci haec est, et Plistoanactem, et Niciam, principem suae civitatis esse voluisse, quod nonnisi pacem agente republica se consecuturos esse sperabant. cf. Plut. in vita Nic. 6. *Hk.*

ἐν ᾧ — ἠξιοῦτο, interea, dum nullam cladem accepisset, et aucto-

διασώσασθαι τὴν εὐτυχίαν, καὶ ἔς τε τὸ αὐτίκα πόνων πεπαῦσθαι καὶ αὐτὸς, καὶ τοὺς πολίτας παῦσαι, καὶ τῷ μέλλοντι χρόνῳ καταλιπεῖν ὄνομα, ὡς οὐδὲν σφήλας τὴν πόλιν διεγένετο, νομίζων ἐκ τοῦ ἀκινδύνου τοῦτο ξυμβαίνειν, καὶ ὅστις ἐλάχιστα τύχῃ αὐτὸν παραδίδωσι, τὸ δὲ ἀκίνδυνον τὴν εἰρήνην παρέχειν· Πλειστοάναξ δὲ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν διαβαλλόμενος περὶ τῆς καθόδου, καὶ ἐς ἐνθυμίαν τοῖς Λακεδαιμονίοις ἀεὶ προβαλλόμενος ὑπ' αὐτῶν, ὁπότε τι πταίσειαν, ὡς διὰ τὴν ἐκείνου κάθοδον παρανομηθεῖσαν ταῦτα ξυμβαίνοι.

Oraculum Delphis olim editum de Plistoanacte exule reducendo.

Τὴν γὰρ πρόμαντιν τὴν ἐν Δελφοῖς ἐπητιῶντο αὐτὸν πεῖσαι μετ' Ἀριστοκλέους τοῦ ἀδελφοῦ, ὥστε χρῆσαι Λακεδαιμονίοις ἐπὶ πολὺ τάδε θεωροῖς ἀφικνουμένοις, Διὸς υἱοῦ ἡμιθέου τὸ σπέρμα ἐκ τῆς ἀλλοτρίας ἐς τὴν ἑαυτῶν ἀναφέρειν, εἰ δὲ μὴ, ἀργυρέᾳ εὐλάκᾳ εὐλάξειν· χρόνῳ δὲ προτρέψαι τοὺς Λακεδαιμονίους φεύγοντα αὐτὸν ἐς Λύκαιον διὰ τὴν ἐκ τῆς Ἀττικῆς ποτὲ μετὰ δώρων δοκοῦσαν ἀναχώρησιν, καὶ ἥμισυ τῆς οἰκίας

ritatem obtineret. Port. — *ὄνομα, δόξαν.*

διεγένετο, διετέλεσε. Ex Hk.

τύχῃ: τῇ ἀλόγῳ φορᾷ τῆς τύχης. S.

Πλειστοάναξ δέ. de hujus exilio v. 2, 21.

προβαλλόμενος: ἤγ. κατηγορούμενος. — παρανομ.: ἤγ. παρανόμως δοθεῖσαν αὐτῷ. — τὴν γ. πρόμαντιν: ἤγ. τὴν προαγορεύουσαν ἐκ μαντείας. S. Euripides Ione, 621. *ὦ παῖ πρόμαντι Λατοῦς.* cf. Aeschyl. Cho. 705., Soph. El. 449., Herod. 1, 182., Lycophr. 202. etc. — *ἐπὶ πολὺ, πολλάκις.*

Θεωροῖς. munere *θεωρῶν* Spartae Pythii fungebantur, bini a regibus nominandi, qui publice cum regibus alebantur, et una cum iis oracula petebant. v. Herod. 6, 57., Xenoph. R. Lac. 15. *Ex Arn.*

Διὸς υἱοῦ ἡμιθέου τὸ σπέρμα: ἡμιθέου μὲν τοῦ Ἡρακλέους λέγει, σπέρμα δὲ τὸν ἀπόγονον· οὗτος δ' ἦν ὁ Πλειστοάναξ. ἀναφέρειν δὲ τὸ κατάγειν. εὐλάκαν δὲ τὴν ὕνιν Λακεδαιμόνιοι λέγουσιν· ἔνιοι δὲ τὴν δίκελλαν, ἀπὸ τοῦ λακαίνειν, ὃ ἔστι σκάπτειν. εὐλάξειν δὲ ἀρόσειν. τοιοῦτο δέ τι λέγει, ἀργυρέᾳ εὐλάκᾳ εὐλάξειν, τουτέστι λιμὸν ἔσεσθαι, καὶ πολλοῦ σφόδρα τὸν σῖτον ὠνήσεσθαι, ὥσπερ ἀργυροῖς ἐργαλείοις χρωμένους. S. Bauerus non incommode comparat Augusteum illud apud Suetonium *aureo hamo piscari*, quod sumtuosam jacturam significat. — *δοκοῦσαν.* pro eo *δόκησιν* legitur in aliquot libris, sed in margine Cl. est *δοκήσεως*, et inter *δόκησιν* et *δοκήσεως* scripturam fluctuasse, cum multi codd. ostendunt, qui habent *δόκησιν ἕως* vel *δόκησιν ἐς*, tum scholia, in quibus post alia haec leguntur *ἄλλοι δὲ τὴν δόκησιν ἐπὶ τῆς λήψεως τῶν δώρων ἔλαβον. — καὶ δεκτέον τοῦτο.* v. 2, 21. etiam Suidas v. *δώρων* explicat *τὴν δωροδοκίαν. Ex Hk.* servavimus tamen *δοκοῦσαν*, Dukerum, Arnoldum et Didotum audientes, quorum D. „*Δοκοῦσαν*," inquit, „praeferendum videtur. *propter suspicionem acceptae ob discessum pecuniae* non male vertit Acacius; de quo Thuc. 2, 21. *διὸ δὴ καὶ ἡ φυγὴ αὐτῷ ἐγένετο ἐκ Σπάρτης, δόξαντι χρήμασι πεισθῆναι τὴν ἀναχώρησιν.* eodem modo 3, 10. dicit *ἀρετὴν δοκοῦσαν, opinionem virtutis.*" ceterum in *δώρων δόκησιν ἕως* latere videtur *δωροδοκήσεως*, quod etiam ipsum haud indignum fuerit Thucydide, sensu *δωροδοκίας* acceptum, quamvis *ἅπαξ λεγόμενον.* — *μετὰ δώρων, propter dona accepta.* — *προτρέψαι, impulisse.*

ἥμισυ τῆς οἰκίας. ἥμισυ omisso articulo, quamvis adjectivum vicem

τοῦ ἱεροῦ τότε τοῦ Διὸς οἰκοῦντα φόβῳ τῷ Λακεδαιμονίων, ἔτει ἑνὸς δέοντι εἰκοστῷ τοῖς ὁμοίοις χοροῖς καὶ θυσίαις καταγαγεῖν, ὥσπερ ὅτε τὸ πρῶτον Λακεδαίμονα κτίζοντες τοὺς βασιλέας καθίσταντο.

Atheniensium et Lacedaemoniorum deliberationes de foedere faciendo.

17. Ἀχθόμενος οὖν τῇ διαβολῇ ταύτῃ, καὶ νομίζων ἐν εἰρήνῃ μὲν, οὐδενὸς σφάλματος γιγνομένου, καὶ ἅμα τῶν Λακεδαιμονίων τοὺς ἄνδρας κομιζομένων, κἂν αὐτὸς τοῖς ἐχθροῖς ἀνεπίληπτος εἶναι, πολέμου δὲ καθεστῶτος ἀεὶ ἀνάγκην εἶναι τοὺς προὔχοντας ἀπὸ τῶν ξυμφορῶν διαβάλλεσθαι, προὐθυμήθη τὴν ξύμβασιν. καὶ τόν τε χειμῶνα τοῦτον ἦεσαν ἐς λόγους, καὶ πρὸς τὸ ἔαρ ἤδη παρασκευή τε προεπανεσείσθη ἀπὸ τῶν Λακεδαιμονίων, περιαγγελλομένη κατὰ πόλεις ὡς ἐπ' ἐπιτειχισμὸν, ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι μᾶλλον ἐσακούοιεν· καὶ ἐπειδὴ ἐκ τῶν ξυνόδων, ἅμα πολλὰς δικαιώσεις προενεγκόντων ἀλλήλοις, ξυνεχωρεῖτο, ὥστε, ἃ ἑκάτεροι πολέμῳ ἔσχον, ἀποδόντας τὴν εἰρήνην ποιεῖσθαι, Νίσαιαν δ' ἔχειν Ἀθηναίους, (ἀνταπαιτούντων γὰρ Πλάταιαν οἱ Θηβαῖοι ἔφασαν οὐ βίᾳ, ἀλλ' ὁμολογίᾳ, αὐτῶν προσχωρησάντων καὶ οὐ προδόντων, ἔχειν τὸ χωρίον, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τῷ αὐτῷ τρόπῳ τὴν Νίσαιαν·) τότε δὴ παρακαλέσαντες τοὺς ἑαυτῶν ξυμμάχους οἱ Λακεδαιμόνιοι, καὶ ψηφισαμένων, πλὴν Βοιωτῶν, καὶ Κορινθίων, καὶ Ἠλείων, καὶ Μεγαρέων, τῶν ἄλλων ὥστε καταλύεσθαι, (τούτοις

substantivi praestet, ut *μέσον* pro *τὸ μέσον* 4, 31. etc. S. *ὁ Πλειστοάναξ διαφυγὼν φύκησεν ἐν Λυκαίῳ·* (monte Arcadiae, in quo Jovis Lycaei sacrum erat. v. Strab. 8., p. 388., Plin. H. N. 4, 6. D.) *τοῦ δὲ τόπου, καθ' ὃν φύκοδόμησε τὴν οἰκίαν, τὸ μὲν ἥμισυ ἦν ἱερὸν, τὸ δὲ ἥμισυ βέβηλον.* male: neque enim domum sibi aedificavit Plistoanax in sacro, ubi vix licuit, sed *ἡ οἰκία τοῦ ἱεροῦ, domus sacri*, est ipsum templum, quo confugerat, ut eo pro asylo uteretur. similiter Thuc. *τὸ ἱερὸν* et *τὸν νεὼν* distinguit c. 18.

τοῖς ὁμοίοις χοροῖς etc. de regibus Spartanorum inter sacrificia et choreas primum institutis v. Od. Müller. Dor. 1., p. 90. *G—r.*

17. *ἀνεπίληπτος εἶναι: μὴ ἂν αὐτὸς παρέξων κατηγορίας ἀφορμὴν, προὐθυμήθη τὴν ξύμβασιν.— παρασκευή τε προεπ.: ἡ πολεμικὴ παρασκευὴ προηπειλήθη.* S.

ὡς ἐπ' ἐπιτειχισμόν. vulgo *ὡς ἐπιτειχισμόν.* Gr. et Ven. *ὡς ἐπὶ τειχισμόν.* Arn. praefert *ὡς ἐς ἐπιτειχισμὸν*, quia Spartani cogitaverint de Decelea munienda; id autem non *τειχισμὸν*, sed esse *ἐπιτειχισμὸν*, et ipsum P. 1, 50. ex aliquot libris accepisse *ὡς ἐς ἐπίπλουν* pro vulgatis *ὡς ἐπίπλουν.* G—us „Mihi quidem," inquit, „scriptor videtur satis habuisse dicere *murorum exstructio* (*τειχισμὸς*), cum murorum *adversus Athenienses* exstructio (*ἐπιτειχισμὸς*) sponte sua intelligatur." sed hoc nemo ei concesserit: quare immisi *ἐπ'*, id excidisse ratus propter *ἐπ-* vicinum. recte Did. Thuc. 3., p. 341. „L'épouvantail pour les Athéniens, comme l'observe judicieusement Bloomfield, était la fortification de Décélie, que nous voyons effectuée plus tard par les Lacédémoniens sur les exhortations d'Alcibiades. C'est dans ce sens qu' Aemilius Portus a rendu aussi le mot *ἐπιτειχισμὸν*, *ad munitiones in agro attico exstruendas.*" sponsorem *τοῦ ἐπιτειχισμὸν* dabo scholiasten, ita haec explicantem *ὡς μελλόντων φρούρια ἐπιτειχίσειν ἐν τῇ Ἀττικῇ τῶν Λακεδαιμονίων.*

δὲ οὐκ ἤρεσκε τὰ πρασσόμενα,) ποιοῦνται τὴν ξύμβασιν, καὶ ἐσπείσαντο πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ὤμοσαν, ἐκεῖνοί τε πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, τάδε.

Foederis in 50 annos facti verba.

18. „ΣΠΟΝΔΑΣ ἐποιήσαντο Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, κατὰ τάδε, καὶ ὤμοσαν κατὰ πόλεις. Περὶ μὲν τῶν ἱερῶν τῶν κοινῶν, θύειν, καὶ ἰέναι, καὶ μαντεύεσθαι, καὶ θεωρεῖν, κατὰ τὰ πάτρια τὸν βουλόμενον, καὶ κατὰ γῆν, καὶ κατὰ θάλασσαν, ἀδεῶς. τὸ δ' ἱερὸν καὶ τὸν νεὼν τὸν ἐν Δελφοῖς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ Δελφοὺς αὐτονόμους εἶναι, καὶ αὐτοτελεῖς, καὶ αὐτοδίκους καὶ αὐτῶν, καὶ τῆς γῆς τῆς ἑαυτῶν, κατὰ τὰ πάτρια. ἔτη δὲ εἶναι τὰς σπονδὰς πεντήκοντα Ἀθηναίοις, καὶ τοῖς ξυμμάχοις τοῖς Ἀθηναίων, καὶ Λακεδαιμονίοις, καὶ τοῖς ξυμμάχοις τοῖς Λακεδαιμονίων, ἀδόλους καὶ ἀβλαβεῖς, καὶ κατὰ γῆν, καὶ κατὰ θάλασσαν. ὅπλα δὲ μὴ ἐξέστω ἐπιφέρειν ἐπὶ πημονῇ μήτε Λακεδαιμονίοις καὶ τοὺς ξυμμάχους ἐπ' Ἀθηναίους καὶ τοὺς ξυμμάχους, μήτε Ἀθηναίους καὶ τοὺς ξυμμάχους ἐπὶ Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμάχους, μήτε τέχνῃ, μήτε μηχανῇ μηδεμιᾷ· ἢν δέ τι διάφορον ᾖ πρὸς

18. τῶν ἱερῶν τῶν κοινῶν. intelligit templa Jovis olympii, Apollinis pythii, et ejusmodi alia: nam de oraculis potissimum agi, apparet ex verbis μαντεύεσθαι et θεωρεῖν, etsi hoc posterius patet latius. *Hk.*

αὐτονόμους: ἤγ. τοῖς καθ' αὐτοὺς νόμοις χρωμένους. — κ. αὐτοτελεῖς: ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἔχειν αὐτοτελεῖς αὐτούς, κ. μὴ ἄλλοις συντελοῦντας. — κ. αὐτοδίκους: αὐτόδικοι ἄνθρωποι οἱ ἐν αὐτοῖς τὴν διαφορὰν δίκῃ λύοντες, κ. μὴ μετάγοντες αὐτὴν εἰς ὑπερορίους ἀνθρώπους. (quemadmodum Atheniensium socii Athenis lege experiri cogebantur. *E G—ro.*)

(μήτε τέχνῃ — μηδεμιᾷ. Nous croyons que Portus n' a pas saisi le véritable sens de ces mots; car il traduit *neque ulla vel fraude (arte), vel machinatione;* tous les interprètes l'ont suivi. Nous entendons différemment ces mots. Thucydide n'établit pas ici de distinction entre faire la guerre à force ouverte ou par stratagème, mais il dit „qu' on ne fera la guerre d' *aucune manière.*" On sait que le mot μηχανὴ ne signifie pas toujours ruse, mais qu'il est souvent employé au lieu de *moyen, manière,* comme dans ce passage de Xenophon (Cyrop. 5, 1, 13.) μυρίων δ' οὐσῶν μηχανῶν ἀπαλλαγῆς βίου, et dans celui de Platon (Apolog. Socr. cap. 29.) καὶ ἄλλαι πολλαὶ μηχαναί εἰσιν ἐν ἑκάστοις τοῖς κινδύνοις ὥστε διαφεύγειν θάνατον; il est évident que dans ces deux passages le mot μηχανὴ ne signifie pas ruse. (ibid. cap. 15. ὅπως δὲ σύ τινα πείθοις ἂν καὶ σμικρὸν νοῦν ἔχοντα ἀνθρώπων, ὡς τοῦ αὐτοῦ ἀνδρός ἐστι καὶ δαιμόνια καὶ θεῖα ἡγεῖσθαι, καὶ αν τοῦ αὐτοῦ, μήτε δαίμονας, μήτε θεοὺς, μήτε ἥρωας, οὐδεμία μηχανή ἐστιν, i. e. interprete F. A. Wolfio „Ut autem cuipiam tu persuadeas hominum, qui vel paululum habeat mentis, ejusdem esse viri et ponere daemonia ac divina, et non ponere nec daemonas, nec deos, neque heroas, id vero fieri *nullo modo* potest." cf. Viger. p. 113., 145. [πάσῃ τέχνῃ.] *Both.*) C'est dans le même sens que ces deux mots sont employés plus bas (§. 47.) καὶ οὐ παραβήσομαι τέχνῃ οὐδὲ μηχανῇ οὐδεμιᾷ: car si on les traduisait ainsi „je ne l'enfreindrai par aucune ruse etc.", on pourrait en induire qu' on l'enfreindrait par la force. D'ailleurs, le mot ἀμήχανον ne signifie pas „sans ruse," mais „sans moyen." *Did.*)

ἀλλήλους, δίκαις χρήσθων καὶ ὅρκοις, καθότι ἂν ξύνθωνται. ἀποδόντων δὲ Ἀθηναίοις Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι Ἀμφίπολιν. ὅσας δὲ πόλεις παρέδοσαν Λακεδαιμόνιοι Ἀθηναίοις, ἐξέστω ἀπιέναι, ὅποι ἂν βούλωνται, αὐτοὺς, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἔχοντας· τὰς δὲ πόλεις φερούσας τὸν φόρον τὸν ἐπ' Ἀριστείδου αὐτονόμους εἶναι. ὅπλα δὲ μὴ ἐξέστω ἐπιφέρειν Ἀθηναίους, μηδὲ τοὺς ξυμμάχους, ἐπὶ κακῷ, ἀποδιδόντων τὸν φόρον, ἐπειδὴ αἱ σπονδαὶ ἐγένοντο. εἰσὶ δὲ Ἄργιλος, Στάγειρος, Ἄκανθος, Σκῶλος, Ὄλυνθος, Σπάρτωλος. ξυμμάχους δ' εἶναι μηδετέρων, μήτε Λακεδαιμονίων, μήτε Ἀθηναίων· ἢν δὲ Ἀθηναῖοι πείθωσι τὰς πόλεις, βουλομένας ταύτας ἐξέστω ξυμμάχους ποιεῖσθαι αὐτοὺς Ἀθηναίοις. Μηκυβερναίους δὲ, καὶ Σαναίους, καὶ Σιγγαίους, οἰκεῖν τὰς πόλεις τὰς ἑαυτῶν, καθάπερ Ὀλύνθιοι, καὶ Ἀκάνθιοι. ἀποδόντων δὲ Ἀθηναίοις Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι Πάνακτον· ἀποδόντων δὲ καὶ Ἀθηναῖοι Λακεδαιμονίοις Κορυφάσιον, καὶ Κύθηρα, καὶ Μεθώνην, καὶ Πτελεὸν, καὶ Ἀταλάντην, καὶ τοὺς ἄνδρας ὅσοι εἰσὶ Λακεδαιμονίων ἐν τῷ δη-

δίκαις χρήσθων: ἤγ. κρίσει δικαίᾳ. (vulgo δικαίῳ χρ., sed praeter S. Reg., Gr., Ar. marg., duo Pariss., et in marg. manu rec. Cass., δίκαις. „δίκαις huic loco magis convenire videtur quam δικαίῳ. („ac sane, si legas δικαίῳ, articulus τῷ addatur opus esse videtur." *G—r. secundum Arn.*) et Thuc. etiam alibi δίκην, δίκας, et διάφορα conjungit. 1, 78. τὰ δὲ διάφορα δίκῃ λύεσθαι. et 1, 140. εἰρημένον γὰρ δίκας μὲν τῶν διαφόρων ἀλλήλοις διδόναι κ. δέχεσθαι." D.) S.

τὸν ἐπ' Ἀριστείδου. (ταχθέντα δηλ. S.) tributum ab Aristide descriptum 460 talentorum erat, postea auctum ad talenta 600. v. Thuc. 1, 96., coll. cum 2, 13. Diodor. 12, 40. tantum quadringenta sexaginta talenta a sociis congesta tradit; sed accurate tempora distinguit Plut. in Arist. c. 24. cf. Boeckh. Oecon. polit. Ath. t. 1., p. 427. *Hk.*

Ἄργιλος. Cl. Ἄγριλος, nisi operarum mendum sit; male certe. nomen habet a mure, qui Thracum lingua ἄργιλος. neque aliter scribit Herodotus 7, 115., aut Strabonis Epitomator p. 109.—Σκῶλος est Boeotiae oppidum: v. Strab. 9., p. 408. (*Scolum* olynthiacam, quam memorat Eustathius ad Iliad. β', 497., p. 265., non boeotiam, recte intelligit D., siquidem Boeotii non erant inter τοὺς τὸν φόρον ἀποδιδόντας.) — Σπάρτωλος πόλις Μακεδονίας, ut Thuc. in 2. (c. 79.), Steph. Thuc. ibi τὴν βοττικὴν vocat, atque ex eo recte Harpocr. et Suidas. *E Wass.* cf. Xenoph. Hell. 5, 3, 6., ubi etiam *Acanthus* et *Olynthus* memorantur. — Μηκυβερναίους. *Mecyberna* oppidum 20 stadiis distabat ab Olyntho, cujus ditioni mox addita videtur, et deinde a Philippo expugnata interiisse, cum nulla ejus amplius fiat mentio. Olynthi navale vocant Strabo et alii. unde maris sinus, qui vulgo toronaeus, etiam mecybernaeus appellatur. cf. c. 39., Diodor. 12, 77.; 16, 54., Mela 2, 3., etc. *E Bähr. ad Herod.* 7, 122. — „de *Sanaeis* v. 4, 109. *Sane* urbs in Acte sita fuit. alia est Sane Herodoti 7, 123., sita illa in Pallene, *Singos* autem ad oram orientalem Sithoniae (Herod. 7, 122.). de *Panacto* 3. et inferius 42.; de *Coryphasio* 4, 3.; de *Cytheris* 4, 53., 54.; 7, 26.; de *Methone* 4, 45. (*Pteleum* Bloomf. probabiliter suspicatur dici oppidum in confiniis Elidis et Messeniae, commemoratum Homero Il. β', 594. et Straboni 8., p. 538, A, Almelo., quod Ath. videri occupasse, quamvis tacente de hac re Thucydide, sicut paucis post annis peninsulam orae laconicae, obversam Cytheris, 7, 26.) de *Atalante* v. 2, 32.; 3, 89. alia est cognominis urbs

μοσίῳ τῷ Ἀθηναίων, ἢ ἄλλοθί που ὅσης Ἀθηναῖοι ἄρχουσιν ἐν δημοσίῳ· καὶ τοὺς ἐν Σκιώνῃ πολιορκουμένους Πελοποννησίων ἀφεῖναι, καὶ τοὺς ἄλλους, ὅσοι Λακεδαιμονίων ξύμμαχοι ἐν Σκιώνῃ εἰσὶ, καὶ ὅσους Βρασίδας ἐσέπεμψε, καὶ εἴ τις τῶν ξυμμάχων τῶν Λακεδαιμονίων ἐν Ἀθήναις ἐστὶν ἐν τῷ δημοσίῳ, ἢ ἄλλοθί που ἧς Ἀθηναῖοι ἄρχουσιν ἐν δημοσίῳ. ἀποδόντων δὲ καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι οὕστινας ἔχουσιν Ἀθηναίων καὶ τῶν ξυμμάχων, κατὰ ταὐτά. Σκιωναίων δὲ, καὶ Τορωναίων, καὶ Σερμυλίων, καὶ εἴ τινα ἄλλην πόλιν ἔχουσιν Ἀθηναῖοι, Ἀθηναίους βουλεύεσθαι περὶ αὐτῶν καὶ τῶν ἄλλων πόλεων, ὅ τι ἂν δοκῇ αὐτοῖς. ὅρκους δὲ ποιήσασθαι Ἀθηναίους πρὸς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμάχους κατὰ πόλεις· ὀμνύντων δὲ τὸν ἐπιχώριον ὅρκον ἑκάτεροι τὸν μέγιστον ἕξ ἑκάστης πόλεως. ὁ δ' ὅρκος ἔστω ὅδε „Ἐμμένω ταῖς ξυνθήκαις καὶ ταῖς σπονδαῖς ταῖσδε δικαίως καὶ ἀδόλως.“ ἔστω δὲ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις κατὰ ταὐτὰ ὅρκος πρὸς Ἀθηναίους. τὸν δὲ ὅρκον ἀνανεοῦσθαι κατ' ἐνιαυτὸν ἀμφοτέρους. στήλας δὲ στῆσαι Ὀλυμπίασι, καὶ Πυθοῖ, καὶ Ἰσθμοῖ, καὶ Ἀθήνῃσιν ἐν πόλει, καὶ [ἐν] Λακεδαίμονι ἐν Ἀμυκλαίῳ. εἰ δέ τι ἀμνημονοῦσι καὶ ὁπότεροι οὖν, καὶ ὅτου πέρι, λόγοις δικαίοις χρωμένοις εὔορκον εἶναι ἀμφοτέροις ταύτῃ μεταθεῖναι, ὅπῃ ἂν δοκῇ ἀμφοτέροις, Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις.“

Nomina eorum, qui foedus pepigerunt.

19. Ἄρχει δὲ τῶν σπονδῶν ἔφορος Πλειστόλας, Ἀρτεμι-

Macedoniae 2, 100. (— de *Scione* 4, 120.) — de *Toronaeis* v. superius c. 3., et 4, 111. — *Sermyla* urbs graeca in Sithonia erat: v. 1, 65., Herod. 7, 122.“ *E G—ro.*

ἀφεῖναι est infinitivus loco imperativi, ut 6, 34. παρασπῆναι. *Hk.*

ἐν τῷ δημοσίῳ (intell. οἰκήματι): ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ. S. sic etiam Hesychius. alias τὸ δημόσιον est *publicum*, sive aerarium reip., velut Aristoph. Lys. 547.

ἐμμένω. sic codd. hic et cap. 47. recentiores editt. e Fr. Porti conjectura ἐμμενῶ. idem pro Ἰσθμῷ conjecit Ἰσθμοῖ, recte, cum ante Ἰσθμῷ aegre careas ἐν praepositione. *Hk.*

(Ἀθήνησι Reg. vulgo ἐν Ἀθήναις, quae videtur esse glossa. — Λακεδ., ut Μαραθῶνι 1, 73. etiam hic ἐν a glossatore inculcatum dicas.) — ἐν πόλει, ἐν ἀκροπόλει. ἐν Ἀμυκλαίῳ. hoc celeberrimum Apollinis templum non erat Lacedaemone, sed Amyclis (v. Xen. Hell. 4, 5, 11., Ages. 2, 17.), de cujus urbis, jam pridem a Doriensibus eversae, templis et signis vid. Paus. 3, 18, 4. seqq. triginta quinque stadia a Lacedaemone aberat, propter quam vicinitatem Spartae nomine continebatur, ut Piraeeus Athenarum, etsi quadraginta stadia distabat. *Ex Hk.*

εἰ δέ τι ἀμνημονοῦσι καὶ ὁπότεροι οὖν. ita Gr. et Reg., nisi quod in hoc scriptum videtur, ut vulgo, ὁποτεροιοῦν. etiam Ald., Flor., Bas., recte ὁπότεροι οὖν. deinde Mosqu. ὅτου pro vulgato εἴ του: Aug. a 1. manu οἵ τοῦ mendose pro ὅτου, ut opinor; certe bene habet καὶ του πέρι, quo pertinet οὖν ex antecedentibus, respondentque sibi καὶ particulae, *et* —, *et* —, quarum priorem non erat quod omitterent editores.

19. Ἄρχει δὲ — Ἀλκαῖος. i. e. initium habent foedera ab ephoro (eponymo) Plistola et archonte Alcaeo. *Hk.*

Ἀρτεμισίου — φθίνοντος.

μηνὸς τετάρτῃ φθίνοντος, ἐν δὲ Ἀθήναις ἄρχων Ἀλκαῖος, ηβολιῶνος μηνὸς ἕκτῃ φθίνοντος. ὤμνυον δὲ οἵδε καὶ δοντο, Λακεδαιμονίων μὲν (Πλειστοάναξ, Ἄγις,) Πλει-ις, Δαμάγητος, Χίονις, Μεταγένης, Ἄκανθος, Δάϊθος, όρας, Φιλοχαρίδας, Ζευξίδας, Ἄντιππος, Τέλλις, Ἀλκινά-Ἐμπεδίας, Μηνᾶς, Λάφιλος· Ἀθηναίων δὲ οἵδε, Λάμπων, ώνικος, Νικίας, Λάχης, Εὐθύδημος, Προκλῆς, Πυθόδω-Ἄγνων, Μυρτίλος, Θρασυκλῆς, Θεαγένης, Ἀριστοκράτης, ιος, Τιμοκράτης, Λέων, Λάμαχος, Δημοσθένης.*

Computatio annorum, qui adhuc effluxerunt, hujus belli.

Αὗται αἱ σπονδαὶ ἐγένοντο τελευτῶντος τοῦ χειμῶνος ἦρι, ἐκ Διονυσίων εὐθὺς τῶν ἀστικῶν, αὐτόδεκα ἐτῶν

tione horum mensium utrius-entis non convenit inter do-potestque ut librarii in numero a siglis inter se permutatis erra-. v. G—r. ann. ad. 4, 118., em citavit, Ideler. Handb. d. ol. vol. 1., p. 362.

ειστοάναξ, Ἄγις.) desi-ur haec nomina in libris hal-tione scribae alicujus antiquis-qui simile *Πλειστόλας* occupa-aibus nominibus hic non magis potest quam capite 24., cum viri, qui hoc, etiam illud foe-urejurando firmare jubeantur 3. (*ὁμοῦνται δὲ ταῦτα οἵπερ ὡς ἄλλας σπονδὰς ὤμνυον ἑκα-.*) quod non fugit Arnoldum.

τιππος Cl., Gr., Reg., Cass., st recentiores edd., non *Ἀνθιπ-rt* Ar., C., Flor., Bas., Steph. ck., qua de re v. Buttm. gr. §. 17. ann. 3. simile *Δεύκιπ-ro Δεύχιππος.*

λις ll. meliores, ut c. 24.: ic olim vulgati *Τέλλης* vitio mi. „*Βρασίδας ὁ Τέλλιδος* 2, , 69.; 4, 70.“ D.

ιναδας Camerar. et Valla ite 24. hic quidem libri *Ἀλκι-*

μόνικος. mirum nomen viri iensis, quod non adducor ut uptum credam, sed hunc no-dixisse puto *Λάμπων ἰσθμιο-*, cujusmodi victoriis nomina orum illustrari solent.

στοκράτης. etiam hoc nomen 24. restitutum est. hic ll. *Ἀρι-της.* „nomen *Ἀριστοκοίτης* in-m est. v. Krüger. ad Dionys. p. 331., et de Aristocrate Thuc. 8, 9.“ *G—r.* o et *ρ*, *α* et *ι*, non raro confusa in codicibus.

20. *ἐκ Διονυσίων εὐθὺς τῶν ἀστικῶν.* de diversis Bacchi festis, quae Athenis celebrabantur, v. Buttmann. ad Demosth. Midian. p. 119. quatuor erant, et in quatuor mensibus contiguos incidebant: Ruralia (*τὰ κατ' ἀγροὺς*) in Posideonem, qui mensis solstitium hibernum fere antecedebat; Lenaea in Gamelionem; Anthesteria in Anthesterionem; Urbana denique, quae *τὰ μεγάλα* vocantur, in Elaphebolionem, qui aequinoctium vernum attingit. — verba *ἡμέραι παρενεγκοῦσαι* Buttmanno l. l. p. 127. sunt *dies elapsi, praeterlapsi;* Göllero autem *dies vel addendi, vel demendi*, i. e. wenige Tage darunter oder darüber (*διενεγκοῦσαι*). non enim duo dies fuisse ultra decennium, ut Dodwellus putabat, sed quatuor infra, quoniam dies Elaphebolionis vicesimus quartus (vid. c. 19.) non potuerit excurrere ultra diem quartum Aprilis Juliani. „Itaque,“ ait, „hoc loco dies intelligendi sunt aliquanto pauciores quam erant in mense Munychione praeteriti illo anno, quo Peloponnesii in Atticam invadentes bellum gerere coeperunt... Contra fit in altero loco 5, 26., ubi docet, bellum peloponnesiacum gestum esse per viginti septem annos, paucis diebus exsuperantibus.“ S. *παρενεγκουσῶν, παρελθουσῶν.* praeterea Dodwellus docuit, hanc Thucydidis rationem modo ita constare, si computationem non incipias inde a mense Hecatom-

διελθόντων καὶ ἡμερῶν ὀλίγων παρενεγκουσῶν ἢ ὡς τὸ πρῶτον ἡ ἐσβολὴ ἡ ἐς τὴν Ἀττικὴν καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ πολέμου τοῦδε ἐγένετο. σκοπείτω δέ τις κατὰ τοὺς χρόνους, καὶ μὴ τῶν ἑκασταχοῦ ἢ ἀρχόντων, ἢ ἀπὸ τιμῆς τινος τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ὀνομάτων ἐς τὰ προγεγενημένα σημαινόντων, πιστεύσας μᾶλλον· οὐ γὰρ ἀκριβές ἐστιν, οἷς καὶ ἀρχομένοις, καὶ μεσοῦσι, καὶ ὅπως, ἔτυχέ τῳ ἢ ἐπεγένετό τι· κατὰ θέρη δὲ καὶ χειμῶνας ἀριθμῶν, ὥσπερ γέγραπται, εὑρήσει, ἐξ ἡμισείας ἑκατέρου τοῦ ἐνιαυτοῦ τὴν δύναμιν ἔχοντος, δέκα μὲν θέρη, ἴσους δὲ χειμῶνας, τῷ πρώτῳ πολέμῳ τῷδε γεγενημένους.

Displicet foedus sociis Lacedaemoniorum in Thracia, negatque primum, Chalcidensibus gratificatus, Clearidas, se Amphipolin Atheniensibus traditurum, deinde tamen obedit magistratibus.

21. Λακεδαιμόνιοι δὲ (ἔλαχον γὰρ πρότεροι ἀποδιδόναι, ἃ εἶχον) τούς τε ἄνδρας εὐθὺς τοὺς παρὰ σφίσιν αἰχμαλώτους ἀφίεσαν, καὶ πέμψαντες ἐς τὰ ἐπὶ Θράκης πρέσβεις Ἰσχαγόραν, καὶ Μηνᾶν, καὶ Φιλοχαρίδαν, ἐκέλευον τὸν Κλεαρίδαν τὴν Ἀμφίπολιν παραδιδόναι τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ τοὺς ἄλλους τὰς σπονδάς, ὡς εἴρητο ἑκάστοις, δέχεσθαι. οἱ δ' οὐκ ἤθελον, νομίζοντες οὐκ ἐπιτηδείας εἶναι· οὐδὲ ὁ Κλεαρίδας παρέδωκε τὴν πόλιν, χαριζόμενος τοῖς Χαλκιδεῦσι, λέγων, ὡς οὐ δυνατὸς εἴη βίᾳ ἐκείνων παραδιδόναι. ἐλθὼν δὲ αὐτὸς κατὰ τάχος μετὰ πρέσβεων αὐτόθεν ἀπologησόμενός τε ἐς τὴν Λακεδαίμονα, ἣν κατηγορῶσιν οἱ περὶ τὸν Ἰσχαγόραν, ὅτι οὐκ ἐπείθετο, καὶ ἅμα βουλόμενος εἰδέναι, εἰ ἔτι * μετακινητὴ εἴη ἡ

baeone (Julio) ol. 87, 1. (431), quo prima invasio a Lacedaemoniis in Atticam facta est, sed *ab initio aestatis primae* belli illius, quae incipiebat a mense Munychione, sive Aprilis Juliani die octavo. *Hk.*

σκοπείτω δέ τις — πιστεύσας μᾶλλον. S. κατὰ θέρη, φησὶ, καὶ χειμῶνας τὰ δέκα ἔτη σκοπείτω τις, καὶ μὴ ἐξαριθμείσθω μήτε τοὺς ἄρχοντας, μήτε τοὺς ἀπὸ ἄλλης τινὸς τιμῆς ἐπωνύμους τοῖς ἔτεσι γεγενημένους. ordo per hyperbaton — καὶ μὴ (σκοπείτω) τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ὀνομάτων ἑκαστ.(singulatim) ἢ ἀρχόντων, ἢ ἀπὸ τιμῆς τινος (ab aliquo honore vel magistratu), σημαινόντων ἐς τὰ προγ., πιστ. μ. Ducas „— τῶν ἑκαστ. ἢ ἀρχόντων (ὥσπερ ἐν Ἀθήναις τοῦ Ἐπωνύμου, καὶ ἐν Σπάρτῃ τῶν Ἐφόρων), ἢ ἀπὸ τιμῆς τινος (ὥσπερ ἐν Ἄργει ἀπὸ τῆς ἱερείας, ἢ στρατηγίας, ἢ νίκης ἐν τοῖς ἀγῶσιν), ἔνθα τὰ ὀνόματα ταῦτα σημαίνουσι μόνον τὴν ἐποχὴν τῶν προγεγενημένων." — σημαιν. ἐς τὰ προγ. haud insolentius dictum est quam illa, quae Matth. attulit gr. §. 578., pag. 844., 1. ed. ipse Thuc., annotante Did., 4, 27. καὶ ἐς Νικίαν ἀπεσήμαινε.

ἔτυχέ τῳ ἢ ἐπεγ. τι. i. e. κ. ὅπως ἔτ. τῳ τι, ἢ ἐπ. τι. vulgo deest ἢ, manca sententia.

ἐξ ἡμισείας ἑκατέρου τοῦ ἐνιαυτοῦ τὴν δύν. ἔχοντος. haec verba jungenda esse docui in majore editione. ἑκατέρου refer ad θέρος καὶ χειμῶνα. sententia: cum e dimidio, quod utraque (aestas et hiems) confert, annus compleatur. *Hk.*

21. * μετακινητὴ εἴη ἡ ὁμ. κακοφωνία vix, et ne vix quidem, digna Thucydide, quem dedisse puto μετακίνητος, ut γῆν ἐσβατὸν 2, 41., ubi v. G—r., τυτθὸν ἐοῦσαν Iliad. χ', 480. cf. Matth. gr. §. 436, 2.

γία, ἐπειδὴ εὗρε κατειλημμένας, αὐτὸς μὲν, πάλιν πεμπόν-
ῶν Λακεδαιμονίων, καὶ κελευόντων μάλιστα μὲν καὶ τὸ
ν παραδοῦναι, εἰ δὲ μὴ, ὁπόσοι Πελοποννησίων ἔνεισιν,
γεῖν, κατὰ τάχος ἐπορεύετο.

daemoniorum sociis etiam Spartae recusantibus id foedus illi per se societatem cum Atheniensibus ineunt.

2. Οἱ δὲ ξύμμαχοι ἐν τῇ Λακεδαίμονι αὐτοὶ ἔτυχον ὄν-
καὶ αὐτῶν τοὺς μὴ δεξαμένους τὰς σπονδὰς ἐκέλευον οἱ
δαιμόνιοι ποιεῖσθαι· οἱ δὲ τῇ αὐτῇ προφάσει, ἥπερ καὶ
ῶτον ἀπεώσαντο, οὐκ ἔφασαν δέξασθαι, ἢν μή τινας
πέρας τούτων ποιῶνται. ὡς δ' αὐτῶν οὐκ ἐσήκουον, ἐκεί-
μὲν ἀπέπεμψαν, αὐτοὶ δὲ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ξυμμα-
ἐποιοῦντο, νομίζοντες ἥκιστα ἂν σφίσι τούς τε Ἀργείους
ἢ οὐκ ἤθελον, Ἀμπελίδου καὶ Λίχου ἐλθόντων) ἐπισπέν-
ι, νομίσαντας αὐτοὺς ἄνευ Ἀθηναίων οὐ δεινοὺς εἶναι,
ἢν ἄλλην Πελοπόννησον μάλιστ' ἂν ἡσυχάζειν· πρὸς γὰρ
ὺς Ἀθηναίους, εἰ ἐξῆν, χωρεῖν. παρόντων οὖν πρέσβεων
τῶν Ἀθηναίων, καὶ γενομένων λόγων, ξυνέβησαν, καὶ
ντο ὅρκοι καὶ ξυμμαχία ἥδε κατὰ τάδε.

ba foederis peculiaris, quod inter se fecerunt Lacedaemonii et Athenienses.

3. „ΣΥΜΜΑΧΟΙ ἔσονται Λακεδαιμόνιοι (καὶ Ἀθηναῖοι)
κοντα ἔτη. ἢν δέ τινες ἴωσιν ἐς τὴν γῆν πολέμιοι τὴν Λα-

ειλημμένας, int. τὰς
ὰς, *obstrictas* (τῇ ὁμολογίᾳ).
χυράς. *Hk.* „*beschworen.*“

— παραδοῦναι, „*etiam*
tradere,“ si possit per Chal-
es, non modo Peloponnesios ab-

ὡς δ' αὐτῶν etc. αὐτῶν,
αιμονίων. iidem et in αὐτοὶ
ipsi per se, vel *soli* sine so-
et mox in αὐτοὺς, intelligendi
νομίσαντας autem (nam id
dum est loco vulgati νομίσαν-
pertinet ad Ἀργείους. scilicet
icit Thuc., Lacedaemonios so-
m cum Atheniensibus fecisse
rea, quia existimaverint, Ar-
quidem ad faciendam eam non
nunc propensos esse quam
cum ipsi legatos hac de re
miserint Ampelidam et Li-
quo tempore Argivi putave-
se (i. e. Lacedaemonios) sine
iensibus non esse metuendos,
am vero Peloponnesum prorsus
ieturam ipsis (Argivis) ad
Athenienses accessuris, si liceat. (licebat autem, si Argivi abstinebant foedere faciendo cum Lacedaemoniis, veteribus suis inimicis.) quare nunc potius cum Atheniensibus sociari voluisse Lacedaemonios, quo id auxilii eriperetur Argivis, ipsique conjuncti cum illis Peloponneso et reliquae Graeciae sine rivalibus imperarent.

„Legationem illam Ampelidae et Lichae in superioribus non diserte vel nominatim commemoravit Thuc., sed verisimile videtur, eos paulo ante hoc tempus missos esse: nam supra cap. 14. narrat, foedus inter Lacedaemonios et Argivos in 30 annos factum ad finem vertisse, Argivos autem noluisse novas inducias pangere, nisi Cynurius ager ipsis restitueretur. hoc responsum fortasse Ampelidas et Lichas retulerant, cum de ea re agenda Argos missi essent.“ *Ex Hk.*

23. (καὶ Ἀθηναῖοι.) haec nescio quo casu omissa esse a librariis, animadvertit Fr. Portus.

κεδαιμονίων, καὶ κακῶς ποιῶσι Λακεδαιμονίους, ὠφελεῖν Ἀθηναίους [Λακεδαιμονίους] τρόπῳ ὁποίῳ ἂν δύνωνται ἰσχυροτάτῳ κατὰ τὸ δυνατόν. ἢν δὲ δῃώσαντες οἴχωνται, πολεμίαν εἶναι ταύτην τὴν πόλιν Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις, καὶ κακῶς πάσχειν ὑπ' ἀμφοτέρων· καταλύειν δὲ ἅμα ἄμφω τὼ πόλεε. ταῦτα δ' εἶναι δικαίως, καὶ προθύμως, καὶ ἀδόλως. καὶ ἢν τινες ἐς τὴν τῶν Ἀθηναίων γῆν ἴωσι πολέμιοι, καὶ κακῶς ποιῶσιν Ἀθηναίους, ὠφελεῖν Λακεδαιμονίους τρόπῳ ὅτῳ ἂν δύνωνται ἰσχυροτάτῳ κατὰ τὸ δυνατόν. ἢν δὲ δῃώσαντες οἴχωνται, πολεμίαν εἶναι ταύτην τὴν πόλιν Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις, καὶ κακῶς πάσχειν ὑπ' ἀμφοτέρων· καταλύειν δὲ ἅμα ἄμφω τὼ πόλεε. ταῦτα δ' εἶναι δικαίως, καὶ προθύμως, καὶ ἀδόλως. ἢν δὲ ἡ δουλεία ἐπανιστῆται, ἐπικουρεῖν Ἀθηναίους Λακεδαιμονίοις παντὶ σθένει κατὰ τὸ δυνατόν. ὀμοῦνται δὲ ταῦτα οἵπερ καὶ τὰς ἄλλας σπονδὰς ὤμνυον ἑκατέρων. ἀνανεοῦσθαι δὲ κατ' ἐνιαυτὸν Λακεδαιμονίους μὲν ἰόντας ἐς Ἀθήνας πρὸς τὰ Διονύσια, Ἀθηναίους δὲ ἰόντας ἐς Λακεδαίμονα πρὸς τὰ Τακίνθια. στήλην δὲ ἑκατέρους στῆσαι, τὴν μὲν ἐν Λακεδαίμονι παρ' Ἀπόλλωνι ἐν Ἀμυκλαίῳ, τὴν δὲ * ἐν Ἀθήναις ἐν πόλει παρ' Ἀθηνᾷ. ἢν δέ τι δοκῇ Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις προσθεῖναι καὶ ἀφελεῖν περὶ τῆς ξυμμαχίας, ὅ τι ἂν δοκῇ, εὔορκον ἀμφοτέροις εἶναι."

ὠφελεῖν. intelligendum in his infinitivis *δεῖν*, ut Aristoph. Av. 524. *πρῶτα διδάσκω μίαν ὀρνίθων πόλιν εἶναι (δεῖν)*, etc.

[*Λακεδαιμονίους.*] sic major pars librorum. Dan., m., et a correctione Aug., *Λακεδαιμονίοις*, ut Thomas M. et ex eo Favorin. in *ὠφελῶ*, qui notaverunt, alias *ὠφελεῖν* cum dativo nonnisi apud poëtas inveniri. sed utrumque a glossatore est, dixitque hic Thuc. *ὠφελεῖν Ἀθηναίους*, ut deinde *ὠφελεῖν Λακεδαιμονίους*, non addito accusativo, qui per se intelligeretur. sensit Schäfer. ad Eurip. Orest. 793. ed. Porson.

τρόπῳ ὁποίῳ ἂν δύνωνται — κατὰ τὸ δυνατόν. adeone quenquam *ταυτολογεῖν*? videtur credibilius, cum paulo post legatur *παντὶ σθένει κατὰ τὸ δυνατόν*, inde arrepta esse haec postrema, quemadmodum librarii et possessores codicum similia similibus adscribere solebant; quo facto etiam in caput 47. recepta fuerint, tanquam sincera.

ἡ δουλεία. (i. e. *οἱ δοῦλοι*, ut c. 33. *τὴν ξυμμαχίαν* pro *τοὺς ξυμμάχους*. *Both.*) Pollux 3, 75. *δουλεία: τὸ πλῆθος τῶν οἰκετῶν.* Thom. M. p. 248. *δουλεία οὐ μόνον αὐτὸ τὸ δουλεύειν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἄθροισμα τῶν δούλων, ὡς Θουκ. ἦν δὲ ἡ δουλεία ἐπανιστῶνται* (sic ille, haud male). hic *δουλεία* dicuntur Helotae. *Hk.*

τὰ Τακίνθια. de hoc festo vernali, quod Spartae celebratur in honorem Apollinis et Hyacinthi, v. interpp. Apollodori 3, 10, 3., Ovidii Met. 10, 162. seqq., etc. Pausanias 3, 19, 3., quo loco agit de simulacro Apollinis amyclaei, *Τοῦ δὲ ἀγάλματος*, inquit, *τὸ βάθρον παρέχεται μὲν βωμοῦ σχῆμα, τεθάφθαι δὲ τὸν Τακινθον λέγουσιν ἐν αὐτῷ, κ. Τακινθίοις πρὸ τῆς τοῦ Ἀπόλλωνος θυσίας ἐς τοῦτον Τακίνθῳ τὸν βωμὸν διὰ θύρας χαλκῆς ἐναγίζουσιν* (inferias afferunt) etc. cf. Heynei commentatio singularis de Hyacintho (Antiquar. Aufsätze, 1. Th., S. 97. ff.), et G—r. infra ad cap. 54.

* *ἐν Ἀθήναις.* etiam hic malim *Ἀθήνῃσιν*, ut cap. 18. et 25., itemque proximo capite *ἰσθμονίκης*, ut cap. 19.

Nomina eorum, qui in haec verba juraverunt.

24. Τὸν δὲ ὅρκον ὤμνυον Λακεδαιμονίων μὲν οἵδε, Πλειστοάναξ, Ἄγις, Πλειστόλας, Λαμάγητος, Χίονις, Μεταγένης, Ἄκανθος, Λάϊθος, Ἰσχαγόρας, Φιλοχαρίδας, Ζευξίδας, Ἄντιππος, Ἀλκινάδας, Τέλλις, Ἐμπεδίας, Μηνᾶς, Λάφιλος· Ἀθηναίων δὲ Λάμπων, * Ἰσθμιόνικος, Λάχης, Νικίας, Εὐθύδημος, Προκλῆς, Πυθόδωρος, Ἄγνων, Μυρτίλος, Θρασυκλῆς, Θεαγένης, Ἀριστοκράτης, Ἰώλκιος, Τιμοκράτης, Λέων, Λάμαχος, Δημοσθένης. αὕτη ἡ ξυμμαχία ἐγένετο μετὰ τὰς σπονδὰς οὐ πολλῷ ὕστερον· καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἀπέδοσαν οἱ Ἀθηναῖοι τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ τὸ θέρος ἦρχε τοῦ ἐνδεκάτου ἔτους. ταῦτα δὲ τὰ δέκα ἔτη ὁ πρῶτος πόλεμος ξυνεχῶς γενόμενος γέγραπται.

Turbae Corinthi et in civitatibus nonnullis Peloponnesi; tum ipsorum Atheniensium et Lacedaemoniorum tectae inimicitiae, quae mox in manifestum bellum erumpunt.

25. Μετὰ δὲ τὰς σπονδὰς καὶ τὴν ξυμμαχίαν τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τῶν Ἀθηναίων, αἳ ἐγένοντο μετὰ τὸν δεκαετῆ πόλεμον, ἐπὶ Πλειστόλα μὲν ἐν Λακεδαίμονι ἐφόρου, Ἀλκαίου δ' ἄρχοντος Ἀθήνησι, τοῖς μὲν δεξαμένοις αὐτὰς εἰρήνη ἦν· οἱ δὲ Κορίνθιοι καὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεών τινες διεκίνουν τὰ πεπραγμένα, καὶ εὐθὺς ἄλλη ταραχὴ καθίστατο τῶν ξυμμάχων πρὸς τὴν Λακεδαίμονα. καὶ ἅμα καὶ τοῖς Ἀθηναίοις οἱ Λακεδαιμόνιοι, προϊόντος τοῦ χρόνου, ὕποπτοι ἐγένοντο, ἔστιν ἐν οἷς οὐ ποιοῦντες ἐκ τῶν ξυγκειμένων, ἃ εἴρητο. καὶ ἐπὶ ἓξ ἔτη μὲν καὶ δέκα μῆνας ἀπέσχοντο μὴ ἐπὶ τὴν ἑκατέρων γῆν στρατεῦσαι, ἔξωθεν δὲ μετ' ἀνακωχῆς οὐ βεβαίου ἔβλαπτον ἀλλήλους τὰ μάλιστα. ἔπειτα μέντοι καὶ ἀναγκασθέντες λῦσαι τὰς μετὰ τὰ δέκα ἔτη σπονδὰς αὖθις ἐς πόλεμον φανερὸν κατέστησαν.

De tempore belli peloponnesiaci et Thucydidis ratione id conscribendi.

26. Γέγραφε δὲ καὶ ταῦτα ὁ αὐτὸς Θουκυδίδης Ἀθηναῖος ἓξ ἔτη, ὡς ἕκαστα ἐγένετο, κατὰ θέρη καὶ χειμῶνας, μέχρι οὗ τήν τε ἀρχὴν κατέπαυσαν τῶν Ἀθηναίων Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, καὶ τὰ μακρὰ τείχη καὶ τὸν Πειραιᾶ κατέλα-

25. διεκίνουν, *disturbabant*. ἓξ ἔτη μὲν καὶ δέκα μῆνας. numeros impugnant Acacius et Dodwellus: ille ἑπτὰ ἔτη, hic ἑπτὰ ἔτη μὲν καὶ δύο μῆνας legendum censet. Göllerus scriptoris computationem recte habere putat et progredi usque ad annum ol. 91, 2. (414) et mensem Februarium, quo tempore Lacedaemonii, ab Alcibiade exstimulati, rursus ad bellum aperte cum Atheniensibus gerendum se accinxerunt. (6, 93.) *Hk.*

26. κατέλαβον. Gr. e correctione κατέβαλον, quod Dukero aliisque nonnullis placuit. „Si unus alterve bonae notae codex cum hac scriptura consentiret, eam non rejiciendam putarem. Plut. Lysandro, p. 806. τὰ δὲ τέλη τῶν Λακεδαιμονίων ἔγνω, καββαλόντες τὸν Πειραιᾶ κ. τὰ μακρὰ σκέλη —. καθελεῖν dicit Xenophon Hellen. 2, 2, 20., ἐποιοῦντο εἰρήνην, ἐφ' ᾧ τά τε μακρὰ τείχη κ. τὸν Πειραιᾶ καθελόντας —. Diodorus Sic. 13, 107.

βον. ἔτη δὲ ἐς τοῦτο τὰ ξύμπαντα ἐγένετο τῷ πολέμῳ ἑπτὰ καὶ εἴκοσι, καὶ τὴν διὰ μέσου ξύμβασιν εἴ τις μὴ ἀξιώσει πόλεμον νομίζειν, οὐκ ὀρθῶς δικαιώσει· τοῖς τε γὰρ ἔργοις ὡς διῄρηται, ἀθρείτω, καὶ εὑρήσει οὐκ εἰκὸς ὂν εἰρήνην αὐτὴν κριθῆναι, ἐν ᾗ οὔτε ἀπέδοσαν πάντα, οὔτ' ἀπεδέξαντο, ἃ ξυνέθεντο, ἔξω τε τούτων πρὸς τὸν μαντινικὸν καὶ ἐπιδαύριον πόλεμον, καὶ ἐς ἄλλα, ἀμφοτέροις ἁμαρτήματα ἐγένετο, καὶ οἱ ἐπὶ Θράκης ξύμμαχοι οὐδὲν ἧσσον πολέμιοι ἦσαν, Βοιωτοί τε ἐκεχειρίαν δεχήμερον ἦγον. ὥστε ξὺν τῷ πρώτῳ πολέμῳ τῷ δεκαετεῖ, καὶ τῇ μετ' αὐτὸν ὑπόπτῳ ἀνακωχῇ, καὶ τῷ ὕστερον ἐξ αὐτῆς πολέμῳ, εὑρήσει τις τοσαῦτα ἔτη, λογιζόμενος κατὰ τοὺς χρόνους, καὶ ἡμέρας οὐ πολλὰς παρενεγκούσας, καὶ τοῖς ἀπὸ χρησμῶν τι ἰσχυρισαμένοις μόνον δὴ τοῦτο ἐχυρῶς ξυμβάν. ἀεὶ γὰρ ἔγωγε μέμνημαι, καὶ ἀρχομένου τοῦ πολέμου, καὶ μέχρι οὗ ἐτελεύτησε, προφερόμενον ὑπὸ πολλῶν, ὅτι τρὶς ἐννέα ἔτη δέοι γενέσθαι αὐτόν· ἐπεβίων δὲ διὰ παντὸς αὐτοῦ, αἰσθανόμενός τε τῇ ἡλικίᾳ, καὶ προσέχων τὴν γνώμην, ὅπως ἀκριβές τι εἴσομαι· καὶ ξυνέβη μοι φεύγειν τὴν ἐμαυτοῦ ἔτη εἴκοσι μετὰ τὴν ἐς Ἀμφίπολιν στρατηγίαν, καὶ γενομένῳ παρ' ἀμφοτέροις τοῖς πράγμασι, καὶ οὐχ ἧσσον τοῖς Πελοποννησίων διὰ τὴν φυγήν, καθ' ἡσυχίαν τι αὐτῶν μᾶλ-

ὥστε τὰ μακρὰ σκέλη κ. τὰ τείχη τοῦ Πειραιέως περιελεῖν." *E D. et Did.* sed aptum est utrumque verbum, itaque perstandum in vulgato eoque potiore, siquidem capiendi erant longi muri et Piraeus priusquam dirui possent. quid, quod *κατέβαλον* non inepte merus error existimetur librarii, litteras initiales syllabarum vicinarum forte inter se permutantis, ut saepe factum: v. annotata nobis ad Comici Av. 464.

τοῖς τε γὰρ ἔργοις ὡς διῄρηται. „spectet, quemadmodum rebus gestis pacatum illud temporis spatium interruptum sit." *Hk.*

De bello *Mantinensium* v. 5, 33. seqq., de *Epidauriorum* ibidem c. 43. seqq., Plut. Alcib. 15., Diod. 12, 77. *G—r.*

ἁμαρτήματα ἐγένετο. vulgata, quam hic quoque servandam putavimus, ut Atticorum usu comprobatam. plurimi quidem codd. *ἐγένοντο*, sicut *ἐπῆλθον Ὀλύμπια* 1, 126., sed proclivis fuit error librariorum, *ε* et *ο* permiscentium (*ἐγένετο*, *ἐγένοντο*). cf. Matth. gr. §. 299.

ἐκεχειρίαν δεχήμερον: Βοιωτοί τε πρὸς δέκα ἡμέρας ἐκεχειρίαν ἐπεσπένδοντο (imo *ἐσπένδοντο*) *πρὸς Ἀθηναίους.* S. induciae suspiciosae, quae denis quibusque diebus renunciari poterant, paulum diversae a bello.

δεκαετεῖ. grammatici commendant formam *δεκετεῖ*: v. Lobeck. ad Phryn. p. 407. *G—r.* sed forma *δεκέτης* poëtis aptior est quam oratoribus. Soph. Philoct. 681. *δεκέτει χρόνῳ.* Aristophanes Ach. 191., Lys. 604., *δεκέτεις*, *δεκέτις.* sic enim scribendum est, non *δεκετὴς* etc. Max. Planudes apud Bachmann. Anecd. gr. 2., p. 37. *δεκαετὴς*, *δεκέτης· ἀφαιρουμένου γὰρ τοῦ α̃ ἀναβιβάζει τὸν τόνον* (retrahit accentum). — *ὁμοίως καὶ, ὅταν συναιρῆται, τριακονταετὴς, τριακοντούτης* etc.

παρενεγκούσας. v. ann. ad c. 20. hujus libri. „Initium belli ducit a Munychione ol. 87, 1. (die 8. April. 431.) Athenae a Lysandro captae sunt, eodemque finis bello pelop. impositus, Munychionis die 16., Ol. 93, 4. (die 25. April. 404.) v. Plut. Lys. 15. unde efficitur, bellum gestum esse per annos viginti septem et dies octodecim." *E G—ro.*

ἐπεβίων δὲ etc. v. Prolegomena nostra p. 4. et 5.

λον αἰσθέσθαι. τὴν οὖν μετὰ τὰ δέκα ἔτη διαφοράν τε, καὶ ξύγχυσιν τῶν σπονδῶν, καὶ τὰ ἔπειτα ὡς ἐπολεμήθη, ἐξηγήσομαι.

Corinthii Argivis auctores sunt, ut societatem ineant cum liberis et aequis Graeciae civitatibus, quo instanti Lacedaemoniorum, jam conjunctorum cum Atheniensibus, dominationi resistatur.

27. Ἐπειδὴ γὰρ αἱ πεντηκοντούτεις σπονδαὶ ἐγένοντο, καὶ ὕστερον αἱ ξυμμαχίαι, καὶ αἱ ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου πρεσβεῖαι, αἵπερ παρεκλήθησαν ἐς αὐτὰ, ἀνεχώρουν ἐκ τῆς Λακεδαίμονος. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἐπ' οἴκου ἀπῆλθον· Κορίνθιοι δὲ, ἐς Ἄργος τραπόμενοι πρῶτον, λόγους ποιοῦνται πρός τινας τῶν ἐν τέλει ὄντων Ἀργείων, ὡς χρὴ, ἐπειδὴ Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ, ἀλλ' ἐπὶ καταδουλώσει τῆς Πελοποννήσου σπονδὰς καὶ ξυμμαχίαν πρὸς Ἀθηναίους τοὺς πρὶν ἐχθίστους πεποίηνται, ὁρᾶν τοὺς Ἀργείους, ὅπως σωθήσεται ἡ Πελοπόννησος, καὶ ψηφίσασθαι, τὴν βουλομένην πόλιν τῶν Ἑλλήνων, ἥτις αὐτόνομός τέ ἐστι καὶ δίκας ἴσας καὶ ὁμοίας δίδωσι, πρὸς Ἀργείους ξυμμαχίαν ποιεῖσθαι, ὥστε τῇ ἀλλήλων ἐπιμαχεῖν· ἀποδεῖξαι δὲ ἄνδρας ὀλίγους ἀρχὴν αὐτοκράτορας, καὶ μὴ πρὸς τὸν δῆμον τοὺς λόγους εἶναι τοῦ μὴ καταφανεῖς γίγνεσθαι τοὺς μὴ πείσαντας τὸ πλῆθος· ἔφασαν δὲ πολλοὺς προσχωρήσεσθαι μίσει τῶν Λακεδαιμονίων. καὶ οἱ μὲν Κορίνθιοι διδάξαντες ταῦτα ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου.

28. Οἱ δὲ τῶν Ἀργείων ἄνδρες ἀκούσαντες ἐπειδὴ ἀνήνεγκαν τοὺς λόγους ἔς τε τὰς ἀρχὰς καὶ τὸν δῆμον, ἐψηφίσαντο Ἀργεῖοι, καὶ ἄνδρας εἵλοντο δώδεκα, πρὸς οὓς

27. καὶ („i. e. fortasse *atque*, sensu *τοῦ continuo* Latinorum in apodosi." *E G—ro.*) αἱ ἀπὸ τῆς Πελ. ab his verbis incipit apodosis. — ἐς αὐτὰ mutato genere pro ἐς αὐτάς. cf. 6, 10. — καὶ δίκας ἴσας καὶ ὁμοίας δίδωσι. indicatur his verbis juris vicissitudo et aequalitas, non expectanda a potentioribus Atheniensium et Lacedaemoniorum civitatibus. — de voc. ἐπιμαχεῖν vid 1, 44. *Ex Hk.*

ἀρχὴν, *omnino.* Port. *paucos autem viros cum summa potestate deligendos.* Did. „de nommer un petit nombre de citoyens revêtus de pleins-pouvoirs."

καὶ μὴ — εἶναι. non omnino Corinthii vetant a de his rebus fieri ad populur ,ivum, quod absurdum fuisset . ' ulare, cum res egeret plebis. sed nolunt ipsi agere cum eo Argivorum; suadent potius, ' r cives illos Argivos, quibuscum rem communicaverant, ea ad magistratus et populum deferatur, ne non impetrata, ipsos vel auctores, vel participes, consilii esse, appareat. — τοῦ μὴ — τὸ πλῆθος. recte S. τὸ πλῆθος intelligit τῶν Ἀργείων, et verba καταφ. γίγνεσθαι refert ad Corinthios ἢ ἄλλους, i. e. aliarum civitatum oratores, qui de societate facienda cum Argivis acturi fuerint. probant hanc sententiam, quae sequuntur: nam c. 28. narratur, Argivos in universum concessisse, ut quaecunque vellent civitates a duodecim viris, ad hoc negotium publice constitutis, in societatem reciperentur praeter Ath. et Lac., de quibus recipiendis populus Argivus arbitrium sibi reservabat. *Ex Hk.*

28. πρὸς οὓς — ποιεῖσθαι. concise dictum pro hoc (ὥστε) τὸν βουλόμενον ποιεῖσθαι ξυμμαχίαν πρὸς οὓς τῶν Ἑλλήνων βούλεται.

τὸν βουλόμενον τῶν Ἑλλήνων ξυμμαχίαν ποιεῖσθαι πλὴν Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων· τούτων δὲ μηδετέροις ἐξεῖναι ἄνευ τοῦ δήμου τῶν Ἀργείων σπείσασθαι. ἐδέξαντό τε ταῦτα οἱ Ἀργεῖοι μᾶλλον, ὁρῶντες τόν τε τῶν Λακεδαιμονίων σφίσι πόλεμον ἐσόμενον, (ἐπ' ἐξόδῳ γὰρ πρὸς αὐτοὺς αἱ σπονδαὶ ἦσαν,) καὶ ἅμα ἐλπίσαντες τῆς Πελοποννήσου ἡγήσεσθαι. κατὰ γὰρ τὸν χρόνον τοῦτον ἥ τε Λακεδαίμων μάλιστα δὴ κακῶς ἤκουσε καὶ ὑπερώφθη διὰ τὰς ξυμφοράς, οἵ τε Ἀργεῖοι ἄριστα ἔσχον τοῖς πᾶσιν, οὐ ξυναράμενοι τοῦ ἀττικοῦ πολέμου, ἀμφοτέροις δὲ μᾶλλον ἐνσπονδοι ὄντες ἐκκαρπωσάμενοι.

Metu Lacedaemoniorum primi Mantinenses, qui partem Arcadiae subegerant, se adjungunt Argivis; qua re permoti omnes Peloponnesii ad hos inclinantur.

29. *Οἱ μὲν οὖν Ἀργεῖοι οὕτως ἐς τὴν ξυμμαχίαν προσεδέχοντο τοὺς ἐθέλοντας τῶν Ἑλλήνων· Μαντινῆς δ' αὐτοῖς καὶ οἱ ξύμμαχοι αὐτῶν πρῶτοι προσεχώρησαν, δεδιότες τοὺς Λακεδαιμονίους. τοῖς γὰρ Μαντινεῦσι μέρος τι τῆς Ἀρκαδίας κατέστραπτο ὑπήκοον, ἔτι τοῦ πρὸς Ἀθηναίους πολέμου ὄντος,*

ἡγήσεσθαι: ἡγεμόνες ἔσεσθαι. 8. Portus (*καὶ ἅμα — ἡγ.*) *tum etiam quod se Peloponnesi principatum adepturos sperarent.*

κακῶς ἤκουσεν: ὑβρίσθη. (imo *male audiebat*, praesertim in Peloponneso, propter inconstantiam, ut quae jam foedus et societatem fecisset cum Atheniensibus adhuc inimicissimis.) — *ὑπερώφθη: ἐξουδενώθη* (*despiciebatur*). — *διὰ τὰς ξυμφοράς: διὰ τὰς ἰταλαιπωρίας, ἃς ἕκαδον* [*οἱ Ἕλληνες*]. (glossa importuna, siquidem Lacedaemonii dicuntur, recte Portus *et propter acceptas clades contemnebantur*, scil. Lac.) — *ἄριστα ἔ. τ. πᾶσι: διετέθησαν.* (Port. *at Argivi omnibus in rebus optime se habebant.*) — *ἀμφοτέροις: τοῖς Ἀθηναίοις κ. Λακεδαιμονίοις.* — *ἐκκαρπ.: τοὺς καρποὺς κ. τὰς προσόδους λαβόντες ἀπὸ τῆς γῆς ἀκεραίους διὰ τὸ μὴ πολεμεῖν.* hoc secutus Portus *quod foedere cum utrisque conjuncti sua vectigalia percepissent.* et similiter Kistem. et Hk. in voce *ἐκκαρπ.* fructuum et totius reip. augmentum intelligunt. generaliore sententia Bloomf., Arn. et G—r. ad *ἐκκαρπ.* supplent *ἀμφοτέρους*, i. e. Ath. et Lac. „Arn. confert Demosth. Timocr. p. 700. Reisk. *τῶν ὑμᾶς ἐκκαρπωμένων*, i. e. *qui vestra vineta ceciderunt*, who have made their harvest out of you, die aus eurer Haut Riemen geschnitten haben. ita hic est *qui pacem egerant cum utrisque, et ex utrisque lucrum fecerant.*" G—r. sed omnium rectissime Did. „— tandis que les Argiens prospéraient sous tous les rapports, parce qu' ils n' avaient point participé à la guerre; restant en paix avec ces deux peuples, *ils en recueillirent le fruit.*"

29. *Οἱ μὲν οὖν* etc. minus commode in vulgatis libris hoc caput incipit a verbis *Μαντινῆς δ' αὐτοῖς.*

κατέστραπτο ὑπήκοον. hoc est secundum Fr. Portum *κατεστραφὲν ἐγένετο ὑπήκοον*, vel Bauero interprete *κατ. ὥστε εἶναι ὑπήκοον.* Aemil. Portus (Mantinenses) *quandam Arcadiae partem subegerant, „et in suam ditionem redegerant.*" propter hoc, quo Arcades illi (quos Parrhasios esse e capite 33. probabiliter colligit Hk.) *αὐτονομίᾳ* privati erant, non propter solam occupationem terrae, Mantinenses metuebant Lacedaemonios, Graecorum, ut videri volebant, liberatores. de sociis potentiorum gentium in Graecia *ὑπηκόοις*, qui erant tributarii (*ὑποτελεῖς*), v. ann. ad 2, 9.

καὶ ἐνόμιζον οὐ περιόψεσθαι σφᾶς τοὺς Λακεδαιμονίους ἄρχειν, ἐπειδὴ καὶ σχολὴν ἦγον· ὥστε ἄσμενοι πρὸς τοὺς Ἀργείους ἐτράποντο, πόλιν τε μεγάλην νομίζοντες, καὶ Λακεδαιμονίοις ἀεὶ διάφορον, δημοκρατουμένην τε ὥσπερ καὶ αὐτοί. ἀποστάντων δὲ τῶν Μαντινέων καὶ ἡ ἄλλη Πελοπόννησος ἐς θροῦν καθίστατο, ὡς καὶ σφίσι ποιητέον τοῦτο, νομίσαντες πλέον τέ τι εἰδότας μεταστῆναι αὐτοὺς, καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἅμα δι' ὀργῆς ἔχοντες ἔν τε ἄλλοις τε, καὶ ὅτι ἐν ταῖς σπονδαῖς ταῖς ἀττικαῖς ἐγέγραπτο εὔορκον εἶναι προσθεῖναι καὶ ἀφελεῖν ὅ τι ἂν ἀμφοῖν τοῖν πολέοιν δοκῇ [Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις]· τοῦτο γὰρ τὸ γράμμα μάλιστα τὴν Πελοπόννησον διεθορύβει καὶ ἐς ὑποψίαν καθίστη, μὴ μετὰ Ἀθηναίων σφᾶς βούλωνται Λακεδαιμόνιοι δουλώσασθαι· δίκαιον γὰρ εἶναι πᾶσι τοῖς ξυμμάχοις γεγράφθαι τὴν μετάθεσιν. ὥστε φοβούμενοι οἱ πολλοὶ ὥρμηντο πρὸς τοὺς Ἀργείους καὶ αὐτοὶ ἕκαστοι ξυμμαχίαν ποιεῖσθαι.

Lacedaemonios foedus Corinthiorum et sociorum cum Argivis impedire conantes redarguunt Corinthii praetextu inprimis non deserendorum sociorum in Thracia, quibus deorum fidem juraverint; Argivorum autem legatos mox Corinthum redire jubent ad concilium.

30. Λακεδαιμόνιοι δὲ αἰσθόμενοι τὸν θροῦν τὸν ἐν τῇ Πελοποννήσῳ καθεστῶτα, καὶ τοὺς Κορινθίους διδασκάλους τε γενομένους, καὶ αὐτοὺς μέλλοντας σπείσασθαι πρὸς τὸ Ἄργος, πέμπουσι πρέσβεις ἐς τὴν Κόρινθον, βουλόμενοι προκαταλαβεῖν τὸ μέλλον. καὶ ἠτιῶντο τήν τε ἐσήγησιν τοῦ παντὸς, καὶ εἰ Ἀργείοις σφῶν ἀποστάντες ξύμμαχοι ἔσονται· παραβήσεσθαί τε ἔφασαν αὐτοὺς τοὺς ὅρκους, καὶ ἤδη ἀδικεῖν, ὅτι οὐ δέχονται τὰς Ἀθηναίων σπονδὰς, εἰρημένον κύριον εἶναι ὅ τι ἂν τὸ πλῆθος τῶν ξυμμάχων ψηφίσηται, ἢν μή τι θεῶν ἢ ἡρώων κώλυμα ᾖ. Κορίνθιοι δὲ, παρόντων σφίσι τῶν ξυμμάχων, ὅσοι οὐδ' αὐτοὶ ἐδέξαντο τὰς σπονδὰς, (παρεκάλεσαν δὲ αὐτοὺς αὐτοὶ πρότερον,) ἀντέλεγον τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἃ μὲν ἠδικοῦντο, οὐ δηλοῦντες ἄντικρυς, ὅτι οὔτε Σόλλιον σφίσιν ἀπέλαβον παρ' Ἀθηναίων, οὔτε Ἀνακτόριον,

νομίσαντες — εἰδότας. hyperbaton pro νομίσαντές τε πλέον τι εἰδ.

[Λακ. καὶ Ἀθ.] glossa supervacua et inconcinna.

δίκαιον — τὴν μετάθεσιν, *aequum enim fuisse, ut haec immutandarum conditionum facultas omnibus sociis adscriberetur.* Port. „sie sagten, gerechterweise müsste für alle Bundesgenossen die Bestimmung aufgenommen sein, dass sie beliebige Modificationen im Vertrage machen dürften." G—r.

30. τὸν θροῦν — καθεστῶτα. plerique codd. τὸν θρ. τοῦτον ἐν τῇ Πελ. καθ., in quibus τοῦτον a glossatore haud dubie profectum est, verba τὸν ἐν τῇ Π. καθ. explicante. Did. „Nous croyons que τοῦτον est tout-à-fait superflu et même insolite."

διδασκάλους, ut διδάξαντες ταῦτα c. 27. cf. 4, 118.; 126. (διδαχήν.)

προκαταλαβεῖν τὸ μέλλον: φθάσαι πρὶν μέλλειν τοὺς Κορινθίους προσχωρεῖν τοῖς Ἀργείοις. S.

Σόλλιον. v. 2, 30., et de Anactorio 4, 49.

εἴ τέ τι ἄλλο ἐνόμιζον ἐλασσοῦσθαι, πρόσχημα δὲ ποιούμενοι τοὺς ἐπὶ Θράκης μὴ προδώσειν· ὁμόσαι γὰρ αὐτοῖς ὅρκους ἰδίᾳ τε, ὅτε μετὰ Ποτιδαιατῶν τὸ πρῶτον ἀφίσταντο, καὶ ἄλλους ὕστερον. οὔκουν παραβαίνειν τοὺς τῶν ξυμμάχων ὅρκους ἔφασαν, οὐκ ἐσιόντες ἐς τὰς τῶν Ἀθηναίων σπονδάς· θεῶν γὰρ πίστεις ὁμόσαντες ἐκείνοις οὐκ ἂν εὐορκεῖν προδιδόντες αὐτούς. εἰρῆσθαι δ' ὅτι „ἢν μὴ θεῶν ἢ ἡρώων κώλυμα ᾖ·" φαίνεσθαι οὖν σφίσι κώλυμα θεῖον τοῦτο. καὶ περὶ μὲν τῶν παλαιῶν ὅρκων τοσαῦτα εἶπον, περὶ δὲ τῆς Ἀργείας ξυμμαχίας, μετὰ τῶν φίλων βουλευσάμενοι, ποιήσειν ὅ τι ἂν δίκαιον ᾖ. καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμονίων πρέσβεις ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου. ἔτυχον δὲ παρόντες ἐν Κορίνθῳ καὶ Ἀργείων πρέσβεις, οἳ ἐκέλευον τοὺς Κορινθίους ἰέναι ἐς τὴν ξυμμαχίαν, καὶ μὴ μέλλειν· οἱ δὲ ἐς τὸν ὕστερον ξύλλογον αὐτοῖς τὸν παρὰ σφίσι προεῖπον ἥκειν.

Eleorum foedus cum Corinthiis et Argivis.

31. Ἦλθε δὲ καὶ Ἠλείων πρεσβεία εὐθύς, καὶ ἐποιήσαντο πρὸς Κορινθίους ξυμμαχίαν πρῶτον· ἔπειτα ἐκεῖθεν ἐς Ἄργος ἐλθόντες, καθάπερ προείρητο, Ἀργείων ξύμμαχοι ἐγένοντο.

Eleorum et Lacedaemoniorum dissidium propter Lepreatas.

Διαφερόμενοι γὰρ ἐτύγχανον τοῖς Λακεδαιμονίοις περὶ Λεπρέου. πολέμου γὰρ γενομένου ποτὲ πρὸς Ἀρκάδων τινὰς Λεπρεάταις, καὶ Ἠλείων παρακληθέντων ὑπὸ Λεπρεατῶν ἐς ξυμμαχίαν ἐπὶ τῇ ἡμισείᾳ τῆς γῆς, καὶ λυσάντων τὸν πόλεμον, Ἠλεῖοι τὴν γῆν νεμομένοις αὐτοῖς τοῖς Λεπρεάταις τάλαντον ἔταξαν τῷ Διὶ τῷ ὀλυμπίῳ ἀποφέρειν· καὶ μέχρι τοῦ ἀττικοῦ πολέμου ἀπέφερον· ἔπειτα παυσαμένων διὰ πρόφασιν τοῦ πολέμου οἱ Ἠλεῖοι ἐπηνάγκαζον· οἱ δ' ἐτράποντο πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους· καὶ, δίκης Λακεδαιμονίοις ἐπιτραπείσης, ὑποτοπήσαντες οἱ Ἠλεῖοι μὴ ἴσον ἕξειν, ἀνέντες τὴν ἐπιτροπὴν, Λεπρεατῶν τὴν γῆν ἔτεμον. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι οὐδὲν ἧσσον ἐδίκασαν αὐτονόμους εἶναι Λεπρεάτας, καὶ ἀδικεῖν Ἠλείους· καὶ, ὡς οὐκ ἐμμεινάντων τῇ ἐπιτροπῇ, φρουρὰν ὁπλιτῶν ἐσέπεμψαν ἐς Λέπρεον. οἱ δὲ Ἠλεῖοι νομίζοντες πόλιν σφῶν ἀφεστηκυῖαν δέξασθαι τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ τὴν ξυνθήκην

„ἢν μὴ — κώλυμα ᾖ." haec non leguntur c. 18., sed vix dubitandum est quin forte exciderint: neque enim ejusmodi rem fingere ausi esse Corinthii videntur.

31. καθάπερ προείρητο, quemadmodum iis mandatum erat a suis. — λυσάντων, καταλυσάντων. — Lepreum est urbs Triphyliae, inter Elidem et Messeniam sita. v. c. 34. *Hk.*

τῆς γῆς, agri Lepreatarum.

τάλαντον. hoc parum est. pars librorum habet τάλαντα, margo Steph. 1. τάλανταν, 2. τάλαντα ν' (i. e. 50), nimio numero. fortasse ponendum est τάλαντα γ', vel ε'.

μὴ ἴσον ἕξειν: ἀντὶ τοῦ μὴ ἕξειν τὸ δίκαιον. — ἀνέντες τὴν ἐπιτροπήν: ἀντὶ τοῦ παυσάμενοι τοῦ ἐπιτρέψαι τὴν δίκην Λακεδαιμονίοις. — οὐδὲν ἧσσον: ἀντὶ τοῦ ἐπίσης. (nihilominus, quam-

προφέροντες, ἐν ᾗ εἴρητο, ἃ ἔχοντες ἐς τὸν ἀττικὸν πόλεμον καθίσταντό τινες, ταῦτα ἔχοντας καὶ ἐξελθεῖν, ὡς οὐκ ἴσον ἔχοντες ἀφίστανται πρὸς τοὺς Ἀργείους, καὶ τὴν ξυμμαχίαν, ὅσπερ προείρητο, καὶ οὗτοι ἐποιήσαντο.

Item Corinthii et Chalcidenses Thraciae paciscuntur cum Argivis; Boeotii vero et Megarenses, culti illi a Spartanis, neque eadem atque Argivi forma reip. utentes, cessant.

Ἐγένοντο δὲ καὶ οἱ Κορίνθιοι εὐθὺς μετ' ἐκείνους καὶ οἱ ἐπὶ Θράκης Χαλκιδῆς Ἀργείων ξύμμαχοι. Βοιωτοὶ δὲ καὶ Μεγαρῆς, τὸ αὐτὸ λέγοντες, ἡσύχαζον, περιορώμενοι ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ νομίζοντες σφίσι τὴν Ἀργείων δημοκρατίαν, αὐτοῖς ὀλιγαρχουμένοις, ἧσσον ξύμφορον εἶναι τῆς Λακεδαιμονίων πολιτείας.

Scionaei debellati, quorum ager Plataeensibus colendus datur; Delii reducti; Phocensium et Locrorum bellum; Corinthii et Argivi Tegeam ad defectionem pelliciunt, sed frustra.

32. Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ θέρους τούτου Σκιωναίους μὲν Ἀθηναῖοι ἐκπολιορκήσαντες ἀπέκτειναν τοὺς ἡβῶντας, παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας ἠνδραπόδισαν, καὶ τὴν γῆν Πλαταιεῦσιν ἔδοσαν νέμεσθαι· Δηλίους δὲ κατήγαγον πάλιν ἐς Δῆλον, ἐνθυμούμενοι τάς τε ἐν ταῖς μάχαις ξυμφορὰς, καὶ τοῦ ἐν Δελφοῖς θεοῦ χρήσαντος. καὶ Φωκῆς καὶ Λοκροὶ ἦρξαντο πολεμεῖν. καὶ Κορίνθιοι καὶ Ἀργεῖοι, ἤδη ξύμμαχοι ὄντες, ἔρχονται ἐς Τεγέαν ἀποστήσοντες Λακεδαιμονίων, ὁρῶντες μέγα μέρος ὂν, καὶ, εἰ σφίσι προσγένοιτο, νομίζοντες ἅπασαν ἂν ἔχειν Πελοπόννησον. ὡς δὲ οὐδὲν ἂν ἔφασαν ἐναντιωθῆναι οἱ Τεγεᾶται Λακεδαιμονίοις, οἱ Κορίνθιοι, μέχρι τούτου προθύμως πράσσοντες, ἀνεῖσαν τῆς φιλονεικίας, καὶ ὥρῳώθησαν μὴ οὐδεὶς σφίσιν ἔτι τῶν ἄλλων προσχωρῇ.

ria justa causa Eleorum.) — τὸ αὐτὸ λέγοντες: τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντες. (*quamvis pariter animati* adversus Spartanos, invisos ob foedus factum cum Atheniensibus.) S.

„περιορώμενοι videtur idem esse, quod θεραπευόμενοι, *culti, honorati* a Spartanis, ne amicitiam eorum amitterent. similiter 4, 124. Βρασίδας δὲ τῆς Μένδης περιορώμενος, μή τι πάθῃ. at περιοράσθαί τι est περιόπτεσθαί τι, *negligere, praevidere, detrectare*, velut 2, 43., quo sensu frequentius est activum περιορᾶν. v. Thom. M. h. v. tertia verbi significatio est *circumspicere, expectare*: v. 6, 93., 103.; 7, 33." S *G—ro.*

32. Πλαταιεῦσιν. nempe illis, qui eruptione facta olymp. 88, 1. (428.) Athenas evaserant (3, 20.), et ab Atheniensibus civitate donati sunt (3, 55.). *E G—ro.*

ἐνθυμούμενοι — χρήσαντος. saepe sic deflectit ab inchoata structura, cum pergere potuisset καὶ τὸν ἐν Δελφοῖς θεὸν χρῆσαι. similia exempla sunt cap. 28., 29., 44., ubi τὲ ob variatam structuram minus quadrare videatur, sed tamen recte se habet. *Hk.* de re v. 5, 1.

μέχρι — πράσσοντες, *qui hactenus in eam rem acerrime incubuerant.* Port.

Etiam Boeotiis suadentes societatem et 10 dierum inducias atticas secum communicandas non proficiunt.

Ὅμως δὲ ἐλθόντες ἐς τοὺς Βοιωτοὺς ἐδέοντο σφῶν τε καὶ Ἀργείων γίγνεσθαι ξυμμάχους, καὶ τἆλλα κοινῇ πράσσειν· τάς τε δεχημέρους ἐπισπονδὰς, αἳ ἦσαν Ἀθηναίοις καὶ Βοιωτοῖς πρὸς ἀλλήλους οὐ πολλῷ ὕστερον γενόμεναι τούτων τῶν πεντηκονταετίδων σπονδῶν, ἐκέλευον οἱ Κορίνθιοι τοὺς Βοιωτοὺς ἀκολουθήσαντας Ἀθήναζε καὶ σφίσι ποιῆσαι, ὥσπερ Βοιωτοὶ εἶχον, μὴ δεχομένων δὲ Ἀθηναίων ἀπειπεῖν τὴν ἐκεχειρίαν, καὶ τὸ λοιπὸν μὴ σπένδεσθαι ἄνευ αὐτῶν. Βοιωτοὶ δὲ, δεομένων τῶν Κορινθίων, περὶ μὲν τῆς Ἀργείων ξυμμαχίας ἐπισχεῖν αὐτοὺς ἐκέλευον· ἐλθόντες δὲ Ἀθήναζε μετὰ Κορινθίων οὐχ εὕροντο τὰς δεχημέρους σπονδὰς, ἀλλ' ἀπεκρίναντο οἱ Ἀθηναῖοι Κορινθίοις εἶναι σπονδὰς, εἴπερ Λακεδαιμονίων εἰσὶ ξύμμαχοι. Βοιωτοὶ μὲν οὖν οὐδὲν μᾶλλον ἀπεῖπον τὰς δεχημέρους, ἀξιούντων καὶ αἰτιωμένων Κορινθίων ξυνθέσθαι σφίσι· Κορινθίοις δὲ ἀνακωχὴ ἄσπονδος ἦν πρὸς Ἀθηναίους.

Lac. in expeditionem missi contra Parrhasios, Mantinensibus subjectos, terram illorum vastant; Cypsela castellum frustra defenditur a Mantinensibus, qui mox Parrhasia excedunt; quo facto Lac. Parrhasios in libertatem restituunt.

33. Λακεδαιμόνιοι δὲ τοῦ αὐτοῦ θέρους πανδημεὶ ἐστράτευσαν, Πλειστοάνακτος τοῦ Παυσανίου, Λακεδαιμονίων βασιλέως, ἡγουμένου, τῆς Ἀρκαδίας ἐς Παῤῥασίους, Μαντινέων ὑπηκόους ὄντας, κατὰ στάσιν ἐπικαλεσαμένων σφᾶς, ἅμα δὲ καὶ τὸ ἐν Κυψέλοις τεῖχος ἀναιρήσοντες, ἢν δύνωνται, ὃ ἐτείχισαν Μαντινῆς καὶ αὐτοὶ ἐφρούρουν, ἐν τῇ Παῤῥασικῇ κείμενον, ἐπὶ τῇ Σκιρίτιδι τῆς Λακωνικῆς. καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι τὴν γῆν τῶν Παῤῥασίων ἐδῄουν· οἱ δὲ Μαντινῆς τὴν πόλιν Ἀργείοις φύλαξι παραδόντες αὐτοὶ τὴν ξυμμαχίαν ἐφρούρουν· ἀδύνατοι δ' ὄντες διασῶσαι τό τε ἐν Κυψέλοις τεῖχος καὶ τὰς ἐν Παῤῥασίοις πόλεις ἀπῆλθον. Λακεδαιμόνιοι δὲ τούς τε Παῤῥασίους αὐτονόμους ποιήσαντες καὶ τὸ τεῖχος καθελόντες ἀνεχώρησαν ἐπ' οἶκον.

ἐπισχεῖν, **desistere.**— *οὐχ εὕροντο*, **non impetrarunt.** Port.

οὐδὲν μᾶλλον ἀπεῖπον τὰς δεχ. i. e. inducias servarunt, quantumvis Corinthii postularent et criminarentur, quod ita non efficerent, quae cum ipsis pacti essent. (imo quae ipsis praestanda existimarent.) *Hk.*

33. *ἐπικαλεσαμένων*. casus absolutus pro *ἐπικαλεσαμένους*, haud dubie propter adjectum alterum accusativum *σφᾶς*. subaudi *τῶν Παῤῥασίων*. — *τὰ Κύψελα* urbs erat ad Alpheum sita in confiniis Laconicae septentrionalis, ubi Sciritarum sedes. v. infra c. 67. — (*τὴν πόλιν*, **urbem suam**, Mantineam. *Both.*) — *τὴν ξυμμαχίαν*, *τὴν Παῤῥασικήν*. (i. e. *τοὺς ξυμμάχους Παῤῥασίους*. v. ann. ad c. 23. *Both.*) cf. c. 29. *Hk.*

Lac. Helotas, qui cum Brasida profecti erant in Thraciam, manumittunt, et mox Leprei sedem iis assignant; captos autem in insula Sphacteria, cum suspecti viderentur, ignominia notant, mox tamen in integrum restituunt.

34. *Καὶ τοῦ αὐτοῦ θέρους, ἤδη ἡκόντων αὐτοῖς τῶν ἀπὸ Θράκης μετὰ Βρασίδου ἐξελθόντων στρατιωτῶν, οὓς ὁ Κλεαρίδας μετὰ τὰς σπονδὰς ἐκόμισεν, οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐψηφίσαντο τοὺς μὲν μετὰ Βρασίδου Εἵλωτας μαχεσαμένους ἐλευθέρους εἶναι, καὶ οἰκεῖν ὅπου ἂν βούλωνται· καὶ ὕστερον οὐ πολλῷ αὐτοὺς μετὰ τῶν Νεοδαμωδῶν ἐς Λέπρεον κατέστησαν, κείμενον ἐπὶ τῆς Λακωνικῆς καὶ τῆς Ἠλείας, ὄντες ἤδη διάφοροι Ἠλείοις· τοὺς δὲ ἐκ τῆς νήσου ληφθέντας σφῶν καὶ τὰ*

34. *μετὰ τῶν Νεοδαμωδῶν.* Myron Prienaeus *ἐν δευτέρῳ Μεσηνιακῶν*, Ath. 6, cap. 102., *Πολλάκις ἠλευθέρωσαν Λακεδαιμόνιοι δούλους, καὶ οὓς μὲν ἀφέτας ἐκάλεσαν, οὓς δὲ ἀδεσπότους, οὓς δὲ ἑρνικτῆρας, δεσποσιοναύτας ἄλλους, οὓς εἰς τοὺς στόλους κατέτασσον, ἄλλους δὲ νεοδαμώδεις, ἑτέρους ὄντας τῶν εἱλώτων.* —„*Ἀργεῖοι* dicebantur Helotum illi, de quibus heri maximam habebant fiduciam, qualem in bello *ἑρνικτῆρσι*. (vid. Hesych. v. *Ἀργεῖοι*: sed mirum hoc nomen est, nec suspicione caret, fortasse vitiose scriptum pro *ἀγρεῖοι*, *rustici*, i. e. servi, qui agros colerent, ex quo pendebat momentum rei familiaris. cf. 2, 16. *Both.*) *ἀφέται* omni servitio vacabant. *δεσποσιοναῦται* qui dicebantur, in classe militabant. qui plena libertate donati essent, iisdem concedebatur, ut, quocunque vellent, habitatum abirent, simulque iis agellus videtur assignatus esse extra sortem a pristino hero possessam. libertate usi aliquamdiu *νεοδαμώδεις* videntur appellati esse, quorum multitudo brevi civium numerum attigit. (Valck. ad Herod. 9, 11., nescio qua fide, „*Εἵλωτες* si bello heris operam suam approbassent, libertate donati *νεοδαμώδεις* dicebantur.“ apud Thucydidem quidem h. l. et 7, 19., 58., *νεοδαμώδεις* distinguuntur ab Helotis. *Both.*) ne mothones quidem, sive mothaces, (schol. Aristophanis ad Plut. 279. *οἱ δὲ Λάκωνες τοὺς παρατρεφομένους* [*παρεπομένους* dicit ad Equ. 584.] *τοῖς ἐλευθέροις παῖδας μόθωνας καλοῦσιν.* iidem nominabantur *μόθακες*, de quibus v. interpp. Xenophontis ad Lac. Rep. 3, 3., quosque testes citant, Aelianum V. H. 12, 43. et Athenaeum l. l. *Both.*) perioeci erant, sed Helotes, qui propter communem cum Spartanorum pueris educationem manumittebantur (cf. 7, 58.) sine civitate; quales origine fuerunt Lysander, Callicratidas, Gylippus.“ *Ex Od. Mülleri Dor.* 2., p. 39. 2. ed. cf. Arn. et G—r. ad h. l.

Λέπρεον. Paus. 5, 5, 3. *Ἰόντι δὲ ἀπὸ τῆς Ἠλείας χωρίον ἐστὶν ἐπὶ θάλασσαν καθῆκον, ὃ ὀνομάζεται μὲν Σαμικόν, ἐν δεξιᾷ δὲ ὑπὲρ αὐτὸ ἡ τε Τριφυλία καλουμένη, κ. πόλις ἐστὶν ἐν τῇ Τριφυλίᾳ Λέπρεος.* (*Λέπρεον* dicitur Polybio et Straboni; sed Comicus Av. 149. *τὸν ἠλεῖον Λέπρεον.*) *ἐθέλουσι μὲν δὴ οἱ Λεπρεᾶται μοῖρα εἶναι τῶν Ἀρκάδων, φαίνονται δὲ Ἠλείων κατήκοοι τὸ ἐξ ἀρχῆς ὄντες· καὶ ὅσοι αὐτῶν Ὀλύμπια ἐνίκησαν, Ἠλείους ἐκ Λεπρέου σφᾶς ὁ κήρυξ ἀνεῖπε· καὶ Ἀριστοφάνης* (l. c.) *ἐποίησεν, ὡς Λέπρεος εἴη πόλισμα Ἠλείων.*

τοὺς δὲ ἐκ τῆς νήσου ληφθέντας σφῶν. brachylogia pro *τοὺς ἐν τῇ νήσῳ* (Sphacteria) *ληφθέντας, κ. ἐξ αὐτῆς ἀνακομισθέντας. E B—ro.* P. comparavit similia infra c. 35. *τοὺς ἐκ τῆς νήσου δεσμώτας μετεμέλοντο ἀποδεδωκότες*, et 8, 2. *πρὸς τὴν ἐκ τῆς Σικελίας τῶν Ἀθηναίων μεγάλην ἀκοπραγίαν*, i. e., inquit, *τὴν ἐν τῇ Σικελίᾳ γενομένην κ. ἐκ τῆς Σικελίας ἀγγελθεῖσαν ἀκοπραγίαν.*

ὅπλα παραδόντας, δείσαντες μή τι διὰ τὴν ξυμφορὰν νομίσαντες ἐλασσωθήσεσθαι καὶ, ὄντες ἐπίτιμοι, νεωτερίσωσιν, ἤδη καὶ ἀρχάς τινας ἔχοντας, ἀτίμους ἐποίησαν, ἀτιμίαν δὲ τοιάνδε, ὥστε μήτε ἄρχειν, μήτε πριαμένους τι ἢ πωλοῦντας κυρίους εἶναι· ὕστερον δὲ αὖθις χρόνῳ ἐπίτιμοι ἐγένοντο.

Dienses capiunt Thyssum. commercia inter Ath. et Peloponnesios, sed suspiciosa propterea, quia neutri conditionibus foederis steterunt. igitur, multis habitis sermonibus, cessatur a bello.

35. *Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους καὶ Θύσσον τὴν ἐν τῇ ἀθῴῳ ἀκτῇ Διῆς εἷλον, Ἀθηναίων οὖσαν ξύμμαχον. καὶ τὸ θέρος τοῦτο πᾶν ἐπιμιξίαι μὲν ἦσαν τοῖς Ἀθηναίοις καὶ Πελοποννησίοις, ὑπώπτευον δὲ ἀλλήλους εὐθὺς μετὰ τὰς σπονδὰς οἵ τε Ἀθηναῖοι καὶ [οἱ] Λακεδαιμόνιοι κατὰ τὴν τῶν χωρίων ἀλλήλοις οὐκ ἀπόδοσιν. τὴν γὰρ Ἀμφίπολιν πρότεροι λαχόντες οἱ*

δείσαντες — νεωτερίσωσιν. interpunctionem emendavimus. ordo *μὴ καὶ, ὄντες ἐπίτ., νεωτ., νομ. ἐλασσωθήσεσθαί τι διὰ τὴν ξυμφοράν. νομ.* — *ξυμφ., putantes, se viliores habitum iri,* sive *contemtos fore, ob calamitatem.*

ἐπίτιμοι, qui *ἀτίμοις* opponuntur, sunt ii, quibus aditus ad honores patet. *Hk.* De sensu vocabuli *ἐπιτιμία*, quod liberum aditum ad honores significat, v. Schoemann. de Comit. Athen. p. 73., et in universum de *ἐπιτιμία* et *ἀτιμία* cum summa, tum ea, quae ab Atticis *ἀτιμία κατὰ προστάξεις* dicebatur, qualis fuit haec in Sphacteria captorum, qua affectis neque magistratus gerere liceret, neque emendi aut vendendi jus esset, Meieri dissertationem de Bonis damn. p. 101. seqq., etc. *E G—ro.*

35. *Θύσσον τὴν ἐν τῇ Ἀθῳ Δικτιδιῆς εἷλον.* haec est codicum plerorumque omnium scriptura, nisi quod pro *τῇ* Mosq., Ar., Chr., Dan., habent *τῷ*, a correctione, ut videtur. gravius ulcus latet in nomine *Δικτιδιῆς*, quod veteribus plane ignotum est. Gattererus comment. de Herodoti et Thucydidis Thracia §. 34. emendavit *Διῆς*, quod nomen infra cap. 82. meliores libri tuentur pro vulgato *Δικτιδιῆς*, sicut 4, 109. mentio fit urbis *Δῖον*, in hac ipsa regione Thraciae sitae, quae regio ibi *Ἀκτὴ* vocatur. itaque putabat Gattererus, nomini *Ἄθῳ* ab interprete adscriptum in margine fuisse voc. *ἀκτῇ*, atque sic ortum esse istud *Δικτιδιῆς*. *Ex Hk.* Ab hoc initio profectus Did. proposuit scribendum *καὶ Θύσσον, τὴν ἐν τῇ Ἄθῳ Ἀκτῇ, Διῆς εἷλον.* „Nous croyons avoir bien des preuves à l'appui de cette correction; d'abord l'article *τῇ* qui ne peut s'accorder avec *Ἄθῳ*, car c'est la première fois qu'on trouve dans un auteur grec *ἡ Ἄθως* avec l'article féminin; ensuite le mot *Ἀκτὴ* est presque conservé dans la variante de plusieurs MSS. *Δικτηδιῆς*; (sane simillima sunt *ακτη* et *δικτη*. Bast. Epist. crit. ad Boiss. p. 20. „*α* in libris MSS. passim caudam tam prolixam trahit, ut non *α*, sed *αυ* legere tibi videaris." *Both.*) ajoutez que *Ἀκτὴ* est une Chersonnèse où se trouve le mont Athos (voyez Thuc. l. 4., §. 109.), et que la ville de *Θύσσος*, ainsi que celle de *Δῖον*, étaient sur cette presqu' ile." *E Did.* cujus sententiae calculum adjecissem, nisi praeter morem omissus in nomine *Ἄθῳ* articulus me retinuisset. igitur hoc malui, alterum alteri *ῳ* fraudi fuisse ratus, *ἐν τῇ ἀθῴῳ ἀκτῇ*. Aeschylus Ag. 257. *ἄθῳον αἶπος Ζηνός*. id paulum assurgit supra orationem, fateor; sed dimidiati poëtae sunt Thucydides, Sallustii, Mülleri.

τὴν γὰρ — δεχομένους, nam Lac., quibus sortito obtigerat, ut priores redderent, nec Amphipolin, nec cetera, reddiderant; nec socios, qui erant in Thracia, ad foedera recipienda adegerunt. Port.

Λακεδαιμόνιοι ἀποδιδόναι, καὶ τὰ ἄλλα, οὐκ ἀποδεδώκεσαν· οὐδὲ τοὺς ἐπὶ Θράκης παρεῖχον ξυμμάχους τὰς σπονδὰς δεχομένους, οὐδὲ Βοιωτοὺς, οὐδὲ Κορινθίους, λέγοντες ἀεὶ, ὡς μετ' Ἀθηναίων τούτους, ἢν μὴ θέλωσι, κοινῇ ἀναγκάσουσι· χρόνους τε προὔθεντο ἄνευ ξυγγραφῆς, ἐν οἷς χρὴν τοὺς μὴ ἐσιόντας ἀμφοτέροις πολεμίους εἶναι. τούτων οὖν ὁρῶντες οἱ Ἀθηναῖοι οὐδὲν ἔργῳ γιγνόμενον ὑπώπτευον τοὺς Λακεδαιμονίους μηδὲν δίκαιον διανοεῖσθαι· ὥστε οὔτε Πύλον ἀπαιτούντων αὐτῶν ἀπεδίδοσαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐκ τῆς νήσου δεσμώτας μετεμέλοντο ἀποδεδωκότες, τά τε ἄλλα χωρία εἶχον, μένοντες ἕως σφίσι κἀκεῖνοι ποιήσειαν τὰ εἰρημένα. Λακεδαιμόνιοι δὲ τὰ μὲν δυνατὰ ἔφασαν πεποιηκέναι· τοὺς γὰρ παρὰ σφίσι δεσμώτας ὄντας Ἀθηναίων ἀποδοῦναι, καὶ τοὺς ἐπὶ Θράκης στρατιώτας ἀπαγαγεῖν, καὶ εἴ του ἄλλου ἐγκρατεῖς ἦσαν· Ἀμφιπόλεως δὲ οὐκ ἔφασαν κρατεῖν, ὥστε παραδοῦναι· Βοιωτοὺς δὲ πειράσεσθαι καὶ Κορινθίους ἐς τὰς σπονδὰς ἐσαγαγεῖν, καὶ Πάνακτον ἀπολαβεῖν, καὶ Ἀθηναίων ὅσοι ἦσαν ἐν Βοιωτοῖς αἰχμάλωτοι κομιεῖν. Πύλον μέντοι ἠξίουν σφίσιν ἀποδοῦναι· εἰ δὲ μή, Μεσσηνίους τε καὶ τοὺς Εἵλωτας ἐξαγαγεῖν, ὥσπερ καὶ αὐτοὶ τοὺς ἀπὸ Θράκης, Ἀθηναίους δὲ φρουρεῖν τὸ χωρίον αὐτούς, εἰ βούλονται. πολλάκις δὲ καὶ πολλῶν λόγων γενομένων ἐν τῷ θέρει τούτῳ ἔπεισαν τοὺς Ἀθηναίους, ὥστε ἐξαγαγεῖν ἐκ Πύλου Μεσσηνίους καὶ τοὺς ἄλλους Εἵλωτάς τε, καὶ ὅσοι ηὐτομολήκεσαν ἐκ τῆς Λακωνικῆς· καὶ κατῴκισαν αὐτοὺς ἐν Κρανίοις τῆς Κεφαλληνίας. τὸ μὲν οὖν θέρος τοῦτο ἡσυχία ἦν καὶ ἐφοδοι παρ' ἀλλήλους.

Legatis sociorum Spartae congregatis Ephori duo Boeotiis et Corinthiis privatim suadent concordiam foedusque faciendum cum Argivis, quo illi postea Lacedaemoniis concilientur, Argivorum societatem Atheniensium inimicitiis foederumque violationi anteponentibus.

36. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, (ἔτυχον γὰρ ἔφοροι ἕτεροι, καὶ οὐκ ἐφ' ὧν αἱ σπονδαὶ ἐγένοντο, ἄρχοντες ἤδη,

προὔθεντο: ἔταξαν. — ἄνευ ξυγγραφῆς: συμφωνίας γεγραμμένης. (*tempusque* [temporaque] sine syngrapha *praestituerant*. Port. „Cependant ils fixèrent verbalement des époques." *Did.*) — τοὺς μὴ ἐσιόντας: εἰς τὰς σπονδάς. (cf. 40., 46. *G—r.*) — οὐδὲν ἔ. γιγνόμενον: ἀντὶ τοῦ πραττόμενον. S.

ὑπώπτευον τοὺς Λακ. Bekker, Göller et Poppo (item Hk. 2. ed.), d'après plusieurs MSS. (Reg., Cass., Aug., marg. Steph.), écrivent ὑπετόπευον; ils affectent de donner la préférence à cette variante encore dans d'autres passages de Thuc. (8, 76. vulgo legitur ὑπώπτευον, sed in Cass. et Aug. ὑπετώπευον.) Cependant, autant que nous pouvons nous le rappeler, nous avons souvent rencontré dans les auteurs grecs le verbe ὑποτοπῶ (v. 2, 13. et 31. hujus libri.), et non ὑποτοπεύω, qui n'est que de la langue des scholiastes. v. l'Estienne anglais, col. 9568, B. *Did.*

εἰρημένα: τεταγμένα. S.

ἐν Κρανίοις. v. 2, 33.

36. ἔφοροι ἕτεροι. ephori 5 Spartae eligebantur quotannis circa aequinoctium autumnale. v. Bähr. ad Herod. 1, 65., etc.

καί τινες αὐτῶν καὶ ἐναντίοι σπονδαῖς,) ἐλθουσῶν πρεσβειῶν ἀπὸ τῆς ξυμμαχίδος, καὶ παρόντων Ἀθηναίων, καὶ Βοιωτῶν, καὶ Κορινθίων, καὶ πολλὰ ἐν ἀλλήλοις εἰπόντων, καὶ οὐδὲν ξυμβάντων, ὡς ἀπῆεσαν ἐπ' οἶκον, τοῖς Βοιωτοῖς καὶ Κορινθίοις Κλεόβουλος καὶ Ξενάρης, οὗτοι, οἵπερ τῶν Ἐφόρων ἐβούλοντο μάλιστα διαλῦσαι τὰς σπονδὰς, λόγους ποιοῦνται ἰδίους, παραινοῦντες ὅτι μάλιστα ταῦτα τε γιγνώσκειν καὶ πειρᾶσθαι, Βοιωτοὺς Ἀργείων γενομένους πρῶτον αὐτοὺς ξυμμάχους αὖθις μετὰ Βοιωτῶν Ἀργείους Λακεδαιμονίοις ποιῆσαι ξυμμάχους· οὕτω γὰρ ἥκιστ' ἂν ἀναγκασθῆναι Βοιωτοὺς ἐς τὰς ἀττικὰς σπονδὰς ἐσελθεῖν· ἑλέσθαι γὰρ Λακεδαιμονίους πρὸ τῆς Ἀθηναίων ἔχθρας καὶ διαλύσεως τῶν σπονδῶν Ἀργείους σφίσι φίλους καὶ ξυμμάχους γενέσθαι. τὸ γὰρ Ἄργος ἀεὶ ἠπίσταντο ἐπιθυμοῦντας τοὺς Λακεδαιμονίους καλῶς σφίσι φίλιον γενέσθαι, ἡγούμενοι τὸν ἔξω Πελοποννήσου πόλεμον ῥᾴω ἂν εἶναι.

Praeterea Boeotios rogant Panactum, ut, pro eo recepta Pylo, deinde facilius gerant bellum cum Atheniensibus.

Τὸ μέντοι Πάνακτον ἐδέοντο [Βοιωτοὺς] ὅπως παραδῶσουσι Λακεδαιμονίοις, ἵνα ἀντ' αὐτοῦ Πύλον, ἣν δύνωνται, ἀπολαβόντες ῥᾷον καθιστῶνται Ἀθηναίοις ἐς πόλεμον.

Convenit inter Boeotios et Argivos de foedere.

37. Καὶ οἱ μὲν Βοιωτοὶ καὶ Κορίνθιοι, ταῦτα ἐπεσταλμένοι ἀπό τε τοῦ Ξενάρους καὶ Κλεοβούλου, καὶ ὅσοι φίλοι ησαν αὐτοῖς τῶν Λακεδαιμονίων, ὥστε ἀπαγγεῖλαι ἐπὶ τὰ κοινὰ, ἑκάτεροι ἀνεχώρουν· Ἀργείων δὲ δύο ἄνδρες τῆς ἀρχῆς τῆς μεγίστης ἐπετήρουν ἀπιόντας αὐτοὺς καθ' ὁδὸν, καὶ ξυγγενόμενοι ἐς λόγους ἦλθον, εἴ πως οἱ Βοιωτοὶ σφίσι ξύμμαχοι γένοιντο, ὥσπερ Κορίνθιοι, καὶ Ἠλεῖοι, καὶ Μαντινῆς· νομίζειν γὰρ ἄν, τούτου προχωρήσαντος, ῥᾳδίως ἤδη καὶ πολεμεῖν, καὶ σπένδεσθαι, καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους, εἰ βούλοιντο, κοινῷ λόγῳ χρωμένους, καὶ εἴ τινα πρὸς ἄλλον δέοι. τοῖς δὲ τῶν

ὡς ἀπῆεσαν ἐπ' οἶκον. i. e. cum legati domum abirent. *Ex Hk.*

ταῦτά τε γιγνώσκειν, et hoc (quod sequitur, Βοιωτοὺς — ξυμμάχους) decernere. frustra nonnulli ταυτά τε γ.

οὕτω γὰρ ἥκιστ' ἂν ἀναγκασθῆναι. vulgo o. γ. ἥκιστα ἀν. sed recte P. „Imo ἥκιστ' ἄν, cum in οὕτως lateat sententia conditionalis. sequitur quidem statim rursus ἑλέσθαι, sed ibi ἄν, si antea positum fuerit, cogitatione suppleri potest." — καλῶς recte S. exponit βεβαίως (cf. 2, 7.), quod ad φίλιον referendum est. — Paulo inferius pro ἡγούμενοι proprie scribendum fuisse ἡγουμένους recte monet S.: non enim illi duo epheri solum, sed Lacedaemonii etiam universi bellum extra Peloponnesum ita levius fore putabant, si Argivi essent amici. ad magistratus igitur retulit scriptor, quod de populo dicendum erat. v. P. 1, 1., p. 115., et cf. 4, 106. *Hk.*

ἐδέοντο Βοιωτούς. sic ll. Reisk. conjecit Βοιωτῶν. assentior Haackeo suspicanti, nomen Βοιωτοὺς ex interpretatione in scriptoris orationem intrusum esse.

Βοιωτῶν πρέσβεσιν ἀκούουσιν ἥρεσκε· κατὰ τύχην γὰρ ἐδέοντο τούτων ὧνπερ καὶ οἱ ἐκ τῆς Λακεδαίμονος αὐτοῖς φίλοι ἐπεστάλκεσαν. καὶ οἱ τῶν Ἀργείων ἄνδρες ὡς ἤσθοντο αὐτοὺς δεχομένους τὸν λόγον, εἰπόντες, ὅτι πρέσβεις πέμψουσιν ἐς Βοιωτούς, ἀπῆλθον. ἀφικόμενοι δὲ οἱ Βοιωτοὶ ἀπήγγειλαν τοῖς Βοιωτάρχαις τά τε ἐκ τῆς Λακεδαίμονος, καὶ τὰ ἀπὸ τῶν ξυγγενομένων Ἀργείων· καὶ οἱ Βοιωτάρχαι ἠρέσκοντό τε, καὶ πολλῷ προθυμότεροι ἦσαν, ὅτι ἀμφοτέρωθεν ξυνεβεβήκει αὐτοῖς, τούς τε φίλους τῶν Λακεδαιμονίων τῶν αὐτῶν δεῖσθαι, καὶ τοὺς Ἀργείους ἐς τὰ ὅμοια σπεύδειν. καὶ οὐ πολλῷ ὕστερον πρέσβεις παρῆσαν Ἀργείων τὰ εἰρημένα προκαλούμενοι. καὶ αὐτοὺς ἀπέπεμψαν ἐπαινέσαντες τοὺς λόγους οἱ Βοιωτάρχαι, καὶ πρέσβεις ὑποσχόμενοι ἀποστελεῖν περὶ τῆς ξυμμαχίας ἐς Ἄργος.

Haeret tamen res, non communicata rite a Boeotarchis cum 4 summis conciliis Boeotorum.

38. Ἐν δὲ τούτῳ ἐδόκει πρῶτον τοῖς Βοιωτάρχαις, καὶ Κορινθίοις, καὶ Μεγαρεῦσι, καὶ τοῖς ἀπὸ Θρᾴκης πρέσβεσιν, ὁμόσαι ὅρκους ἀλλήλοις, ἢ μὴν ἔν τε τῷ παρατυχόντι ἀμύνειν τῷ δεομένῳ, καὶ μὴ πολεμήσειν τῳ, μηδὲ ξυμβήσεσθαι, ἄνευ κοινῆς γνώμης· καὶ οὕτως ἤδη τοὺς Βοιωτοὺς καὶ Μεγαρέας, (τὸ γὰρ αὐτὸ ἐποίουν,) πρὸς τοὺς Ἀργείους σπένδεσθαι. πρὶν δὲ τοὺς ὅρκους γενέσθαι, οἱ Βοιωτάρχαι ἐκοίνωσαν ταῖς τέσσαρσι βουλαῖς τῶν Βοιωτῶν ταῦτα, αἵπερ ἅπαν τὸ κῦρος ἔχουσι, καὶ παρῆνουν γενέσθαι ὅρκους ταῖς πόλεσιν, ὅσαι βούλονται ἐπ' ὠφελείᾳ σφίσι ξυνομνύναι. οἱ δ' ἐν ταῖς βουλαῖς τῶν Βοιωτῶν ὄντες οὐ προσδέχονται τὸν λόγον, δεδιότες μὴ ἐναντία Λακεδαιμονίοις ποιήσωσι, τοῖς ἐκείνων ἀφεστῶσι Κορινθίοις ξυνομνύντες· οὐ γὰρ εἶπον αὐτοῖς οἱ Βοιωτάρχαι τὰ ἐκ τῆς Λακεδαίμονος, ὅτι τῶν τε ἐφόρων Κλεόβουλος καὶ Ξενάρης καὶ οἱ φίλοι παραινοῦσιν Ἀργείων πρῶτον καὶ Κορινθίων γενομένους ξυμμάχους ὕστερον μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων γίγνεσθαι, οἰόμενοι τὴν βουλὴν, κἂν μὴ εἴπωσιν, οὐκ ἄλλα ψηφιεῖσθαι ἢ ἃ σφίσι προδιαγνόντες παραινοῦσιν. ὡς δὲ ἀντέστη τὸ πρᾶγμα, οἱ μὲν Κορίνθιοι καὶ οἱ ἀπὸ Θρᾴκης πρέσβεις ἄπρακτοι ἀπῆλθον· οἱ δὲ Βοιωτάρχαι, μέλλοντες πρότερον, εἰ ταῦτα ἔπεισαν, καὶ τὴν ξυμμαχίαν πειράσεσθαι πρὸς Ἀργείους ποιεῖν, οὐκέτι ἐσήνεγκαν περὶ Ἀργείων ἐς τὰς βουλὰς, οὐδὲ ἐς τὸ Ἄργος τοὺς πρέσβεις, οὓς ὑπέσχοντο, ἔπεμπον, ἀμέλεια δέ τις ἐνῆν καὶ διατριβὴ τῶν πάντων.

37. τὰ εἰρημένα προκαλούμενοι. i. e. hortantes ad ea perficienda, de quibus egerant. *Hk.*

38. τὸ γὰρ αὐτὸ ἐποίουν, communiter enim agebant. Bloomf.

ἐπ' ὠφελείᾳ: συμμαχίᾳ. S.

προδιαγνόντες, re prius ab se (i. e. Boeotarchis) cognita (ex legatis Sparta reversis) et deliberata. — σφίσι, senatoribus, sive summis illis 4 conciliis.

Olynthii Mecybernam capiunt; Lacedaemonii Pyli recuperandae causa Boeotios Panactum rogant impetrantque conditione societatis privatim cum illis coëundae; quam conditionem Lac. contra pactionem cum Atheniensibus factam accipiunt, itaque occupant Panactum, Atheniensibus restituendum pro Pylo, jamque dirutum ab ipsis Boeotiis.

39. *Καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι τούτῳ Μηκύβερναν Ὀλύνθιοι, Ἀθηναίων φρουρούντων, ἐπιδραμόντες εἷλον. μετὰ δὲ ταῦτα, (ἐγίγνοντο γὰρ ἀεὶ λόγοι τοῖς τε Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις περὶ ὧν εἶχον ἀλλήλων,) ἐλπίζοντες οἱ Λακεδαιμόνιοι, εἰ Πάνακτον Ἀθηναῖοι παρὰ Βοιωτῶν ἀπολάβοιεν, κομίσασθαι ἂν αὐτοὶ Πύλον, ἦλθον ἐς τοὺς Βοιωτοὺς πρεσβευόμενοι, καὶ ἐδέοντο σφίσι Πάνακτόν τε καὶ τοὺς Ἀθηναίων δεσμώτας παραδοῦναι, ἵνα ἀντ' αὐτῶν Πύλον κομίσωνται· οἱ δὲ Βοιωτοὶ οὐκ ἔφασαν ἀποδώσειν, ἢν μὴ σφίσι ξυμμαχίαν ἰδίαν ποιήσωνται, ὥσπερ Ἀθηναίοις. Λακεδαιμόνιοι δὲ εἰδότες μὲν ὅτι ἀδικήσουσιν Ἀθηναίους, εἰρημένον ἄνευ ἀλλήλων μήτε σπένδεσθαί τῳ, μήτε πολεμεῖν, βουλόμενοι δὲ τὸ Πάνακτον παραλαβεῖν, ὡς τὴν Πύλον ἀντ' αὐτοῦ κομιούμενοι, καὶ ἅμα τῶν ξυγχέαι σπευδόντων τὰς σπονδὰς προθυμουμένων τὰ ἐς Βοιωτούς, ἐποιήσαντο τὴν ξυμμαχίαν τοῦ χειμῶνος τελευτῶντος ἤδη, καὶ πρὸς ἔαρ· καὶ τὸ Πάνακτον εὐθὺς καθῃρεῖτο. καὶ ἐνδέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα.*

His compertis Argivi, metuentes, ne ab utraque parte deserantur, tandemque simul cum Lacedaemoniis, Tegeatis, Boeotiis, et Atheniensibus, sibi bellandum sit, legatos de foedere faciendo mittunt Lacedaemonem.

40. *Ἅμα δὲ τῷ ἦρι εὐθὺς τοῦ ἐπιγιγνομένου θέρους οἱ Ἀργεῖοι, ὡς οἵ τε πρέσβεις τῶν Βοιωτῶν, οὓς ἔφασαν πέμψειν, οὐχ ἵκοντο, τό τε Πάνακτον ᾔσθοντο καθαιρούμενον, καὶ ξυμμαχίαν ἰδίαν γεγενημένην τοῖς Βοιωτοῖς πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, ἔδεισαν μὴ μονωθῶσι, καὶ ἐς Λακεδαιμονίους πᾶσα ἡ ξυμμαχία χωρήσῃ. τοὺς γὰρ Βοιωτοὺς ᾤοντο πεπεῖσθαι ὑπὸ Λακεδαιμονίων τό τε Πάνακτον καθελεῖν, καὶ ἐς τὰς Ἀθηναίων σπονδὰς ἐσιέναι, τούς τε Ἀθηναίους εἰδέναι ταῦτα, ὥστε οὐδὲ πρὸς Ἀθηναίους ἔτι σφίσιν εἶναι ξυμμαχίαν ποιήσασθαι, πρότερον ἐλπίζοντες ἐκ τῶν διαφορῶν, εἰ μὴ μείνειαν αὐτοῖς αἱ πρὸς Λακεδαιμονίους σπονδαί, τοῖς γοῦν Ἀθηναίοις ξύμμαχοι ἔσεσθαι. ἀποροῦντες οὖν ταῦτα οἱ Ἀργεῖοι, καὶ φοβούμενοι μὴ Λακεδαιμονίοις, καὶ Τεγεάταις, (καὶ) Βοιωτοῖς, καὶ Ἀθηναίοις, ἅμα πολεμῶσι, πρότερον οὐ δεχόμενοι τὰς Λακεδαιμονίων σπονδὰς, ἀλλ' ἐν φρονήματι ὄντες τῆς Πελοποννή-*

39. *τῶν ξυγχέαι σπευδόντων.* ephoros cap. 36. nominatos designat cum amicis idem cupientibus. — *τὰ ἐς Βοιωτούς.* sic codices optimi; vulgo *τάς.* P. comparat 4, 15. *σπονδὰς ποιησαμένους τὰ περὶ Πύλον*, et 3, 63. *τὰ πρὸς ἡμᾶς ἐπάγεσθαι αὐτούς. Hk.*

40. (*καὶ*) *Βοιωτ.* Port. *ET Boeotis. ἀλλ' ἐν φρονήματι — ἡγήσεσθαι, sed prae elatione animi principatum Peloponnesi sperantes.*

σου ἡγήσεσθαι, ἔπεμπον ὡς ἐδύναντο τάχιστα ἐς τὴν Λακεδαίμονα πρέσβεις, Εὔστροφον καὶ Λίσωνα, οἳ ἐδόκουν προσφιλέστατοι αὐτοῖς εἶναι, ἡγούμενοι ἐκ τῶν παρόντων κράτιστα πρὸς Λακεδαιμονίους σπονδὰς ποιησάμενοι, ὅπη ἂν ξυγχωρῇ, ἡσυχίαν ἔχειν.

Argivi et Lacedaemonii foedus inter se 50 annorum, et pactum de Cynuria, decernunt.

41. Καὶ οἱ πρέσβεις ἀφικόμενοι αὐτῶν λόγους ἐποιοῦντο πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, ἐφ' ᾧ ἂν σφίσιν αἱ σπονδαὶ γίγνοιντο. καὶ τὸ μὲν πρῶτον οἱ Ἀργεῖοι ἠξίουν δίκης ἐπιτροπὴν σφίσι γενέσθαι, ἢ ἐς πόλιν τινὰ, ἢ ἰδιώτην, περὶ τῆς Κυνουρίας γῆς, ἧς ἀεὶ πέρι διαφέρονται, μεθορίας οὔσης· (ἔχει δὲ ἐν αὐτῇ Θυρέαν καὶ Ἀνθήνην πόλιν· νέμονται δ' αὐτὴν Λακεδαιμόνιοι·) ἔπειτα δ', οὐκ ἐώντων Λακεδαιμονίων μεμνῆσθαι περὶ αὐτῆς, ἀλλ', εἰ βούλονται σπένδεσθαι, ὥσπερ πρότερον, ἕτοιμοι εἶναι, οἱ Ἀργεῖοι πρέσβεις τάδε ὅμως ἐπηγάγοντο τοὺς Λακεδαιμονίους ξυγχωρῆσαι, ἐν μὲν τῷ παρόντι σπονδὰς ποιήσασθαι ἔτη πεντήκοντα, ἐξεῖναι δ' ὁποτεροισοῦν προσκαλεσαμένοις, μήτε νόσου οὔσης, μήτε πολέμου, Λακεδαίμονι καὶ Ἄργει, διαμάχεσθαι περὶ τῆς γῆς ταύτης, ὥσπερ καὶ πρότερόν ποτε, ὅτε αὐτοὶ ἑκάτεροι ἠξίωσαν νικᾶν, διώκειν δὲ μὴ ἐξεῖναι περαιτέρω τῶν πρὸς Ἄργος καὶ Λακεδαίμονα ὅρων. τοῖς δὲ Λακεδαιμονίοις τὸ μὲν πρῶτον ἐδόκει μωρία εἶναι ταῦτα, ἔπειτα (ἐπεθύμουν γὰρ τὸ Ἄργος πάντως φίλιον ἔχειν) ξυνεχώρησαν ἐφ' οἷς ἠξίουν, καὶ ξυνεγράψαντο. ἐκέλευον δ' οἱ Λακεδαιμόνιοι, πρὶν τέλος τι αὐτῶν ἔχειν, ἐς τὸ Ἄργος πρῶτον ἐπαναχωρήσαντας αὐτοὺς δεῖξαι τῷ πλήθει, καὶ, ἢν ἀρέσκοντα ᾖ, ἥκειν ἐς τὰ Τακίνθια τοὺς ὅρκους ποιησομένους. καὶ οἱ μὲν ἀνεχώρησαν.

Spartanorum legati Athenienses a Boeotiis captos Panacto Athenas ducunt, et de diruto locum jam vacuum ab hostibus Atheniensium excusant; quam tamen rem aliaque similia, a Spartanis admissa, aegre ferunt Ath.

42. Ἐν δὲ τῷ χρόνῳ τούτῳ, ᾧ οἱ Ἀργεῖοι ταῦτα ἔπρασσον, οἱ πρέσβεις τῶν Λακεδαιμονίων, Ἀνδρομένης, καὶ Φαίδι-

ἐκ τῶν παρόντων κράτιστα. i. e. pro praesenti rerum statu utilissime, ἐκ τῶν δυνατῶν S. idem ad verba ὅπη ἂν ξυγχωρῇ subandit ὁ καιρὸς, i. e. „so viel die Umstände erlauben." *Hk.*

41. ἕτοιμοι εἶναι. nominativum posuit, quasi praecessisset ἐπειδὴ οὐκ εἶων Λακ., ἀλλ' ἔφασαν ἕτ. εἶναι. ejus usus multa exempla habet Lobeck. ad Phryn. p. 755. ann. *E G—ro.*

μήτε πολέμου. intelligendum ἄλλου πολέμου.

ὥσπερ καὶ πρότερόν ποτε — νικᾶν. hoc certamen, in quo aequo Marte dimicantes circa Croesi tempora utrique victoriam sibi vindicabant, memoriae prodidit Herod. 1, 82. cf. Paus. 2, 38. *Hk.* his Strabonem 8., p. 578. et Ovidium Fast. 2, 663. addidit G—r.

ξυνεγράψαντο: συνθήκην ἔγγραφον δεδώκασι. S. — δεῖξαι τὴν συγγραφήν.

μος, καὶ Ἀντιμενίδας, οὓς ἔδει τὸ Πάνακτον καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς παρὰ Βοιωτῶν παραλαβόντας Ἀθηναίοις ἀποδοῦναι, τὸ μὲν Πάνακτον ὑπὸ τῶν Βοιωτῶν αὐτῶν καθῃρημένον εὗρον ἐπὶ προφάσει, ὡς ἦσάν ποτε Ἀθηναίοις καὶ Βοιωτοῖς ἐκ διαφορᾶς περὶ αὐτοῦ ὅρκοι παλαιοὶ μηδετέρους οἰκεῖν τὸ χωρίον, ἀλλὰ κοινῇ νέμειν, τοὺς δ' ἄνδρας, οὓς εἶχον αἰχμαλώτους Βοιωτοὶ Ἀθηναίων, παραλαβόντες οἱ περὶ τὸν Ἀνδρομένην ἐκόμισαν τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ἀπέδοσαν· τοῦ τε Πανάκτου τὴν καθαίρεσιν ἔλεγον αὐτοῖς, νομίζοντες καὶ τοῦτο ἀποδιδόναι· πολέμιον γὰρ οὐκέτι ἐν αὐτῷ Ἀθηναίοις οἰκήσειν οὐδένα. λεγομένων δὲ τούτων οἱ Ἀθηναῖοι δεινὰ ἐποίουν, νομίζοντες ἀδικεῖσθαι ὑπὸ Λακεδαιμονίων τοῦ τε Πανάκτου τῇ καθαιρέσει, ὃ ἔδει ὀρθὸν παραδοῦναι, καὶ πυνθανόμενοι, ὅτι καὶ Βοιωτοῖς ἰδίᾳ ξυμμαχίαν πεποίηνται, φάσκοντες πρότερον κοινῇ τοὺς μὴ δεχομένους τὰς σπονδὰς προσαναγκάσειν. τά τε ἄλλα ἐσκόπουν, ὅσα ἐξελελοίπεσαν τῆς ξυνθήκης, καὶ ἐνόμιζον ἐξηπατῆσθαι· ὥστε χαλεπῶς [πρὸς] τοὺς πρέσβεις ἀποκρινάμενοι ἀπέπεμψαν.

Alcibiades cum ita melius fore putans, tum odio Lacedaemoniorum, juvenem contemnentium, Athenienses hortatur ad coëundam societatem cum Argivis; hosque privatim ea de re legatos mittere Athenas jubet, ope sua promissa.

43. Κατὰ τοιαύτην δὴ διαφορὰν ὄντων τῶν Λακεδαιμονίων πρὸς τοὺς Ἀθηναίους οἱ ἐν ταῖς Ἀθήναις αὖ βουλόμενοι λῦσαι τὰς σπονδὰς εὐθὺς ἐνέκειντο. ἦσαν δὲ ἄλλοι τε, καὶ Ἀλκιβιάδης ὁ Κλεινίου, ἀνὴρ ἡλικίᾳ μὲν ἔτι τότε ὢν νέος, ὡς ἐν ἄλλῃ πόλει, ἀξιώματι δὲ προγόνων τιμώμενος· ᾧ ἐδόκει μὲν καὶ ἄμεινον εἶναι πρὸς τοὺς Ἀργείους μᾶλλον χωρεῖν, οὐ μέντοι ἀλλὰ καὶ φρονήματι φιλονεικῶν ἠναντιοῦτο, ὅτι Λακε-

42. κοινῇ νέμειν. jus compascendi recte intelligit S. (ἦγουν κοινὴν νομὴν ἔχειν ἐν αὐτῷ.) *Hk.*

43. ἀνὴρ — νέος, ὡς ἐν ἄλλῃ πόλει, *vir aetate quidem adhuc tum juvenis, ut in alia urbe*, i. e. ut in aliis quoque urbibus sunt juvenes. concise dictum et subobscure more Thucydideo, cujus obliti trepidant interpretes, itumque est in conjecturas, velut Portus in commentario suadet conatu audacissimo ὡς ἐν ἄλλῃ δὲ πόλει οὐδεὶς ἀξιώματι προγόνων τιμώμενος. verbis νέος, ὡς ἐν ἄλλῃ πόλει, historicus severus levem atque ambitiosum Alcibiadem naso suspendit.

„Triginta circiter annos vel fortasse plus eo tum natum eum fuisse colligit Acacius e Platonis Alcibiade primo, in quo Socrates Alcibiadem nondum 20 annos implevisse dicit et de Pericle loquitur tanquam adhuc vivente; Pericles autem obiit anno 3. belli peloponnesiaci. si Diodorum Sic. et Corn. Nepotem sequimur, Alc. tum nondum potuit habere 30 annos: nam hic in vita ejus c. 10. occisum dicit, cum annos circiter 40 natus esset, Diod. autem 14, 11. mortem illius in annum 2. olymp. 94. (403.) confert. jam vero ea, quae hic narrat Thuc., incidunt in extremum annum 4. olympiadis 89. (421.), a quo usque ad mortem Alcibiadis sunt anni circiter 14." D. Neque 30 annos habentem Thuc. dixisset *νέον*, i. e. *νεανίαν*.

οὐ μέντοι ἀλλά. idem est οὐ μὴν ἀλλὰ, *imo, quin etiam*. v. Viger. p. 464.

δαιμόνιοι διὰ Νικίου καὶ Λάχητος ἔπραξαν τὰς σπονδὰς, αὐτὸν κατά τε τὴν νεότητα ὑπεριδόντες, καὶ κατὰ τὴν παλαιὰν προξενίαν ποτὲ οὖσαν οὐ τιμήσαντες, ἣν τοῦ πάππου ἀπεικότος αὐτὸς τοὺς ἐκ τῆς νήσου αὐτῶν αἰχμαλώτους θεραπεύων διενοεῖτο ἀνανεώσασθαι· πανταχόθεν τε νομίζων ἐλασσοῦσθαι τό τε πρῶτον ἀντεῖπεν, οὐ βεβαίους φάσκων εἶναι Λακεδαιμονίους, ἀλλ', ἵνα Ἀργείους σφίσι σπεισάμενοι ἐξέλωσι, καὶ αὖθις ἐπ' Ἀθηναίους μόνους ἴωσι, τούτου ἕνεκα σπένδεσθαι αὐτούς· καὶ τότε, ἐπειδὴ ἡ διαφορὰ ἐγεγένητο, πέμπει εὐθὺς ἐς Ἄργος ἰδίᾳ, κελεύων ὡς τάχιστα ἐπὶ τὴν ξυμμαχίαν προκαλουμένους ἥκειν μετὰ Μαντινέων καὶ Ἠλείων, ὡς καιροῦ ὄντος, καὶ αὐτὸς ξυμπράξων τὰ μάλιστα.

Eum audientes Argivi, Elei, et Mantinenses, Athenas legationem mittunt de societate; itemque Lac. cum eam impediendi causa, tum propter Pylum recipiendam et societatem factam cum Boeotiis.

44. Οἱ δὲ Ἀργεῖοι ἀκούσαντες τῆς τε ἀγγελίας, καὶ ἐπειδὴ ἔγνωσαν οὐ μετ' Ἀθηναίων πραχθεῖσαν τὴν τῶν Βοιωτῶν ξυμμαχίαν, ἀλλ' ἐς διαφορὰν μεγάλην καθεστῶτας αὐτοὺς πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, τῶν μὲν ἐν Λακεδαίμονι πρέσβεων, οἳ σφίσι περὶ τῶν σπονδῶν ἔτυχον ἀπόντες, ἠμέλουν, πρὸς δὲ τοὺς Ἀθηναίους μᾶλλον τὴν γνώμην εἶχον, νομίζοντες πόλιν τε σφίσι φιλίαν ἀπὸ παλαιοῦ, καὶ δημοκρατουμένην, ὥσπερ καὶ

κατὰ τὴν π. προξενίαν. „Discernenda est *ἰδιοξενία* familiarum, Alcibiadis Spartani et Attici, a *προξενίᾳ* familiae Alcibiadis Attici cum Spartanis publice inita. hujus mentionem facit etiam Xenophon Conv. 8, 39. v. Od. Müller. Dor. 2., p. 411., ann. 3. I. Alcibiadis, qui cum aliis Pisistratidas ex Attica ejecit, filius erat Clinias, pater Alcibiadis hujus. Alcibiadis Laconis filius erat Endius; hujus Endii Alcib. noster 8, 6. πατρικὸς ἐς τὰ μάλιστα ξένος appellatur, ὅθεν, addit Thuc., καὶ τοὔνομα λακωνικὸν ἡ οἰκία αὐτῶν (Cliniae et Alcibiadis) ἔσχεν. etenim mos fuit liberis suis nomina hospitum vel amicorum indere, de quo more v. ann. ad 8, 6. non dicit scriptor, Cliniam, Alcibiadis nostri patrem, primum filio nomen laconicum indidisse, sed tantum hoc, propter ξενίαν laconicam laconicum nomen fuisse in ea familia. — II. Igitur majores Alcibiadis nostri Lacedaemoniorum ξένοι publici sive πρόξενοι fuerant, ipse Alc. non fuit, sed recuperare studuit eum honorem, cujus onere avus illius se liberaverat, id quod narrat Thuc. 5, 43., et patet ex hoc loco. illum avum 8. ad 5, 43. male ait fuisse Periclem, tutorem illum Alcibiadis, non avum. v. Plut. Alcib. vit. initio, Isocr. de Big. 28., etc. Alcibiadis avus paternus fuit Alcibiades, maternus Megacles; ille videtur Lacedaemoniis tempore Clisthenis προξενίαν renuntiasse." *E G—ro ad* 6, 89.

ἐλασσοῦσθαι: ἀδικεῖσθαι. — σφίσι: τοῖς Ἀθηναίοις. S.

σφίσι σπεισάμενοι ἐξέλωσι. ἐξαιρεῖν apud Thucydidem est *expugnare, capere, evertere.* v. D., qui locum sic explanat, Alcibiadem jam tum, cum induciae quinquaginta annorum fiebant, iis se opposuisse ac dixisse, Lacedaemonios eo consilio cum Atheniensibus pacisci, ut foedere cum his facto Argivos *sub potestatem* redigerent, ac deinde, illis subactis, Athenienses aggrederentur. *Hk.*

44. οὐ μετ' Ἀθηναίων — ξυμμαχίαν. i. e. societatem Boeotorum ac Lacedaemoniorum (cap. 39.) non consciis Atheniensibus factam esse. *Hk.*

αὐτοὶ, καὶ δύναμιν μεγάλην ἔχουσαν τὴν κατὰ θάλασσαν, ξυμπολεμήσειν σφίσιν, ἢν καθιστῶνται ἐς πόλεμον. ἔπεμπον οὖν εὐθὺς πρέσβεις ὡς τοὺς Ἀθηναίους περὶ τῆς ξυμμαχίας· ξυνεπρεσβεύοντο δὲ καὶ Ἠλεῖοι, καὶ Μαντινῆς. ἀφίκοντο δὲ καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεις κατὰ τάχος, δοκοῦντες ἐπιτήδειοι εἶναι τοῖς Ἀθηναίοις, Φιλοχαρίδας, καὶ Λέων, καὶ Ἔνδιος, δείσαντες μὴ τήν τε ξυμμαχίαν ὀργιζόμενοι πρὸς τοὺς Ἀργείους ποιήσωνται, καὶ ἅμα Πύλον ἀπαιτήσοντες ἀντὶ Πανάκτου, καὶ περὶ τῆς Βοιωτῶν ξυμμαχίας ἀπολογησόμενοι, ὡς οὐκ ἐπὶ κακῷ τῶν Ἀθηναίων ἐποιήσαντο.

Lacedaemoniorum legati postquam Athenis in senatu dixerunt, se venisse cum summa potestate omnes controversias componendi, ab insidiante Alcibiade persuadentur, id ut postea negent in concione. quo facto Ath. clamant, vere mendaces illos, nec sinceros, dicere Alcibiadem, foedusque faciendum esse cum Argivis et eorum sociis; idque accelerantes retinentur terrae motu.

45. Καὶ λέγοντες ἐν τῇ βουλῇ περί τε τούτων, καὶ ὡς αὐτοκράτορες ἥκουσι περὶ πάντων ξυμβῆναι τῶν διαφόρων, τὸν Ἀλκιβιάδην ἐφόβουν, μὴ καὶ, ἢν ἐς τὸν δῆμον ταῦτα λέγωσιν, ἐπαγάγωνται τὸ πλῆθος, καὶ ἀπωσθῇ ἡ Ἀργείων ξυμμαχία. μηχανᾶται δὲ πρὸς αὐτοὺς τοιόνδε τι ὁ Ἀλκιβιάδης· τοὺς Λακεδαιμονίους πείθει, πίστιν αὐτοῖς δοὺς, ἢν μὴ ὁμολογήσωσιν ἐν τῷ δήμῳ αὐτοκράτορες ἥκειν, Πύλον τε αὐτοῖς ἀποδώσειν, (πείσειν γὰρ αὐτὸς Ἀθηναίους, ὥσπερ καὶ νῦν ἀντιλέγειν,) καὶ τἆλλα ξυναλλάξειν. βουλόμενος δὲ αὐτοὺς Νικίου τε ἀποστῆσαι, ταῦτα ἔπρασσε, καὶ ὅπως, ἐν τῷ δήμῳ διαβαλὼν αὐτοὺς, ὡς οὐδὲν ἀληθὲς ἐν νῷ ἔχουσιν, οὐδὲ λέγουσιν οὐδέποτε ταὐτὰ, τοὺς Ἀργείους, καὶ Ἠλείους, καὶ Μαντινέας, ξυμμάχους ποιήσῃ. καὶ ἐγένετο οὕτως· ἐπειδὴ γὰρ ἐς τὸν δῆμον παρελθόντες, καὶ ἐπερωτώμενοι, οὐκ ἔφασαν, ὥσπερ ἐν τῇ βουλῇ, αὐτοκράτορες ἥκειν, οἱ Ἀθηναῖοι οὐκέτι ἠνείχοντο, ἀλλὰ, τοῦ Ἀλκιβιάδου πολλῷ μᾶλλον ἢ πρότερον καταβοῶντος τῶν Λακεδαιμονίων, ἐσήκουόν τε, καὶ ἕτοιμοι ἦσαν εὐθὺς παραγαγόντες τοὺς Ἀργείους, καὶ τοὺς μετ' αὐτῶν, ξυμμάχους ποιεῖσθαι· σεισμοῦ δὲ γενομένου, πρίν τι ἐπικυρωθῆναι, ἡ ἐκκλησία αὖτη ἀνεβλήθη.

Postridie tamen Nicias persuadet concioni Atheniensium, ut ea de re denuo legatos mittant Lacedaemonem, in quibus ipsum; sed ne illis quidem postulata impetrantibus irati foedus ac societatem faciunt cum Argivis.

46. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐκκλησίᾳ ὁ Νικίας, καίπερ τῶν Λα-

45. καὶ τἆλλα ξυναλλάξειν, *et ceteras controversias se compositurum.* Port.

46. τῶν Λακεδαιμονίων. perperam in libris additur. αὐτῶν, sphalma librarii occupantis αὐτὸς, quod sequitur.

Ad Zoïlos.

Pungite me, docti culices, quod inepta recido,
Pungite: non multum spicula vestra nocent.

κεδαιμονίων ἠπατημένων καὶ αὐτὸς ἐξηπατημένος περὶ τοῦ μὴ αὐτοκράτορας ὁμολογῆσαι ἥκειν, ὅμως τοῖς Λακεδαιμονίοις ἔφη χρῆναι φίλους μᾶλλον γίγνεσθαι, καὶ ἐπισχόντας τὰ πρὸς Ἀργείους πέμψαι ἔτι ὡς αὐτούς, καὶ εἰδέναι, ὅ τι διανοοῦνται, λέγων ἐν μὲν τῷ σφετέρῳ καλῷ, ἐν δὲ τῷ ἐκείνων ἀπρεπεῖ, τὸν πόλεμον ἀναβάλλεσθαι· σφίσι μὲν γὰρ εὖ ἑστώτων τῶν πραγμάτων ὡς ἐπὶ πλεῖστον ἄριστον εἶναι διασώσασθαι τὴν εὐπραγίαν, ἐκείνοις δὲ δυστυχοῦσιν ὅτι τάχιστα εὕρημα εἶναι διακινδυνεῦσαι. ἔπεισέ τε πέμψαι πρέσβεις, ὧν καὶ αὐτὸς ἦν, κελεύσοντας Λακεδαιμονίους, εἴ τι δίκαιον διανοοῦνται, Πάνακτόν τε ὀρθὸν ἀποδιδόναι, καὶ Ἀμφίπολιν, καὶ τὴν Βοιωτῶν ξυμμαχίαν ἀνεῖναι, ἣν μὴ ἐς τὰς σπονδὰς ἐσίωσι, καθάπερ εἴρητο ἄνευ ἀλλήλων μηδενὶ ξυμβαίνειν. εἰπεῖν τε ἐκέλευον, ὅτι καὶ σφεῖς, εἰ ἐβούλοντο ἀδικεῖν, ἤδη ἂν Ἀργείους ξυμμάχους πεποιῆσθαι, ὡς παρεῖναί γ' αὐτοὺς αὐτοῦ τούτου ἕνεκα. εἴ τέ τι ἄλλο ἐνεκάλουν, πάντα ἐπιστείλαντες ἀπέπεμψαν τοὺς περὶ τὸν Νικίαν πρέσβεις. καὶ ἀφικομένων αὐτῶν, καὶ ἀπαγγειλάντων τά τε ἄλλα, καὶ τέλος εἰπόντων, ὅτι, εἰ μὴ τὴν ξυμμαχίαν ἀνήσουσι Βοιωτοῖς μὴ ἐσιοῦσιν ἐς τὰς σπονδάς, ποιήσονται καὶ αὐτοὶ Ἀργείους καὶ τοὺς μετ' αὐτῶν ξυμμάχους, τὴν μὲν ξυμμαχίαν οἱ Λακεδαιμόνιοι Βοιωτοῖς οὐκ ἔφασαν ἀνήσειν, ἐπικρατούντων τῶν περὶ τὸν Ξενάρη τὸν ἔφορον ταῦτα γίγνεσθαι, καὶ ὅσοι ἄλλοι τῆς αὐτῆς γνώμης ἦσαν· τοὺς δὲ ὅρκους, δεομένου Νικίου, ἀνενεώσαντο· ἐφοβεῖτο γὰρ μὴ πάντα ἀτελῆ ἔχων ἀπέλθῃ, καὶ διαβληθῇ, ὅπερ καὶ ἐγένετο, αἴτιος δοκῶν εἶναι τῶν πρὸς Λακεδαιμονίους σπονδῶν. ἀναχωρήσαντός τε αὐτοῦ, ὡς ἤκουσαν οἱ Ἀθηναῖοι οὐδὲν ἐκ τῆς Λακεδαίμονος πεπραγμένον, εὐθὺς δι' ὀργῆς εἶχον· καὶ νομίζοντες ἀδικεῖσθαι, ἔτυχον γὰρ παρόντες οἱ Ἀργεῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, παραγαγόντος Ἀλκιβιάδου, ἐποιήσαντο σπονδὰς καὶ ξυμμαχίαν πρὸς αὐτοὺς τήνδε.

λέγων — ἀναβάλλεσθαι, bellum differri jubens ipsorum rebus prosperis, Lacedaemoniorum vero ignominiosis.

εν ἑστώτων: καλῶς φερομένων. S.

ἐκείνοις δὲ — διακινδυνεῦσαι, illis vero afflictis pro lucro fore primo quoque tempore belli fortunam periclitari. sic fere Portus.

ὀρθὸν, erectum (quippe dirutum erat a Boeotiis: v. cap. 42. *Both.*) ac integrum. *Portus.*

ὅτι καὶ σφεῖς — πεποιῆσθαι. debebat aut *ὅτι καὶ σφεῖς ἂν ἐποιήσαντο*, aut *καὶ σφᾶς ἂν πεποιῆσθαι* scribere, sed in oratione obliqua frequens est transitus a particulis et pronomine relativo ad infinitivum. cf. 2, 102. *Hk.*

τὴν ξυμμαχίαν ἀνήσουσι Βοιωτοῖς. certissimis exemplis evincit D., dativum *Βοιωτοῖς* non ad *ἀνήσουσι*, sed ad *ξυμμαχίαν* referendum esse, pro quo in superioribus Thuc. dixit *τὴν Βοιωτῶν ξυμμαχίαν ἀνεῖναι:* nam substantivis interdum adjungitur casus verbi vel adjectivi ejusdem originis et cognatae significationis, velut supra cap. 5. *περὶ φιλίας τοῖς Ἀθηναίοις*, c. 35. *κατὰ τὴν τῶν χωρίων ἀλλήλοις οὐκ ἀπόδοσιν.* sic Latini dicunt *obtemperatio imperatori, insidiae consuli.* Hk.

Verba foederis in 100 annos facti inter Ath. et Argivos cum sociis.

47. „ΣΠΟΝΔΑΣ ἐποιήσαντο ἑκατὸν ἔτη Ἀθηναῖοι, καὶ Ἀργεῖοι, καὶ Μαντινῆς, καὶ Ἠλεῖοι, ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων, ὧν ἄρχουσιν ἑκάτεροι, ἀδόλους, καὶ ἀβλαβεῖς, καὶ κατὰ γῆν, καὶ κατὰ θάλασσαν. ὅπλα δὲ μὴ ἐξέστω ἐπιφέρειν ἐπὶ πημονῇ μήτε Ἀργείους, καὶ Ἠλείους, καὶ Μαντινέας, καὶ τοὺς ξυμμάχους, ἐπὶ Ἀθηναίους καὶ τοὺς ξυμμάχους, ὧν ἄρχουσιν Ἀθηναῖοι, μήτε Ἀθηναίους καὶ τοὺς ξυμμάχους ἐπὶ Ἀργείους, καὶ Ἠλείους, καὶ Μαντινέας, καὶ τοὺς ξυμμάχους, τέχνῃ μηδὲ μηχανῇ μηδεμιᾷ. κατὰ τάδε ξυμμάχους εἶναι Ἀθηναίους, καὶ Ἀργείους, καὶ Ἠλείους, καὶ Μαντινέας, ἑκατὸν ἔτη· ἢν πολέμιοι ἴωσιν ἐς τὴν γῆν τὴν Ἀθηναίων, βοηθεῖν Ἀργείους, καὶ Ἠλείους, καὶ Μαντινέας, Ἀθήναξε, καθότι ἂν ἐπαγγέλλωσιν Ἀθηναῖοι, τρόπῳ ὁποίῳ ἂν δύνωνται ἰσχυροτάτῳ κατὰ τὸ δυνατόν· ἢν δὲ δῃώσαντες οἴχωνται, πολεμίαν εἶναι ταύτην τὴν πόλιν Ἀργείοις, καὶ Μαντινεῦσι, καὶ Ἠλείοις, καὶ Ἀθηναίοις, καὶ κακῶς πάσχειν ὑπὸ πασῶν τῶν πόλεων τούτων· καταλύειν δὲ μὴ ἐξεῖναι τὸν πόλεμον πρὸς ταύτην τὴν πόλιν μηδεμιᾷ τῶν πόλεων, ἢν μὴ ἁπάσαις δοκῇ. βοηθεῖν δὲ καὶ Ἀθηναίους ἐς Ἄργος, καὶ Μαντίνειαν, καὶ Ἦλιν, ἢν πολέμιοι ἴωσιν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν Ἠλείων, ἢ τὴν Μαντινέων, ἢ τὴν Ἀργείων, καθότι ἂν ἐπαγγέλλωσιν αἱ πόλεις αὗται, τρόπῳ ὁποίῳ ἂν δύνωνται ἰσχυροτάτῳ κατὰ τὸ δυνατόν· ἢν δὲ δῃώσαντες οἴχωνται, πολεμίαν εἶναι ταύτην τὴν πόλιν Ἀθηναίοις, καὶ Ἀργείοις, καὶ Μαντινεῦσι, καὶ Ἠλείοις, καὶ κακῶς πάσχειν ὑπὸ πασῶν τούτων τῶν πόλεων· καταλύειν δὲ μὴ ἐξεῖναι τὸν πόλεμον πρὸς ταύτην τὴν πόλιν, ἢν μὴ ἁπάσαις δοκῇ ταῖς πόλεσιν. ὅπλα δὲ μὴ ἐᾶν ἔχοντας διέναι ἐπὶ πολέμῳ διὰ τῆς γῆς τῆς σφετέρας αὐτῶν, καὶ τῶν ξυμμάχων, ὧν ἂν ἄρχωσιν ἕκαστοι, μηδὲ κατὰ θάλασσαν, ἢν μὴ ψηφισαμένων τῶν πόλεων ἁπασῶν τὴν δίοδον εἶναι, Ἀθηναίων, καὶ Ἀργείων, καὶ Μαντινέων, καὶ Ἠλείων. τοῖς δὲ βοηθοῦσιν ἡ πόλις ἡ πέμπουσα παρεχέτω μέχρι μὲν τριάκοντα ἡμερῶν σῖτον, ἐπὴν ἔλθῃ ἐς τὴν πόλιν τὴν ἐπαγγείλασαν βοηθεῖν, καὶ ἀπιοῦσι κατὰ ταὐτά· ἢν δὲ πλέονα βούλωνται χρόνον τῇ στρατιᾷ χρῆσθαι, ἡ πόλις ἡ μεταπεμψαμένη διδότω σῖτον, τῷ μὲν ὁπλίτῃ, καὶ ψιλῷ, καὶ τοξότῃ, τρεῖς ὀβολοὺς αἰγιναίους τῆς ἡμέρας ἑκάστης, τῷ δ' ἱππεῖ δραχμὴν

47. ἑκατὸν ἔτη Ἀθηναῖοι. vulgo ἑκ. Ἀθην. ἔτη. risum debuisset Thuc., si tam affectate locutus esset. atqui Gr. Ἀθηναῖοι ἑκ. ἔτη, ex quo hallucinationem scribae intelligas.

τέχνῃ — μηδεμιᾷ. cf. cap. 18.

τρόπῳ — τὸ δυνατόν. formula dicendi foederum, ut videtur, cujus jam non urgendam puto tautologiam, cum praesertim haec ita explices *quocunque modo possint, efficacissime agentes.*

ἐπὴν ἔλθῃ. int. ἡ βοήθεια e τοῖς βοηθοῦσιν. *Hk.* — τρεῖς ὀβ. αἰγιναίους. qui aequabant 5 obolos atticos, sicut drachme aeginetica 10 obolos atticos. *E G—ro.* paulo inferius recepi Dukeri conjecturam ἐν τῇ αὐτῆς pro vulgato ἐν τῇ αὐτῇ.

αἰγιναίαν. ἡ δὲ πόλις ἡ μεταπεμψαμένη τὴν ἡγεμονίαν ἐχέτω, ὅταν ἐν τῇ αὐτῆς ὁ πόλεμος ᾖ· ἦν δέ ποι δόξῃ ταῖς πόλεσι κοινῇ στρατεύεσθαι, τὸ ἴσον τῆς ἡγεμονίας μετεῖναι πάσαις ταῖς πόλεσιν. ὀμόσαι δὲ τὰς σπονδὰς Ἀθηναίους μὲν ὑπέρ τε σφῶν αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων· Ἀργεῖοι δὲ, καὶ Μαντινῆς, καὶ Ἠλεῖοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι τούτων, κατὰ πόλεις ὀμνύντων. ὀμνύντων δὲ τὸν ἐπιχώριον ὅρκον ἕκαστοι τὸν μέγιστον κατὰ ἱερῶν τελείων. ὁ δὲ ὅρκος ἔστω ὅδε „Ἐμμένω τῇ ξυμμαχίᾳ κατὰ τὰ ξυγκείμενα, δικαίως, καὶ ἀβλαβῶς, καὶ ἀδόλως· καὶ οὐ παραβήσομαι τέχνῃ οὐδὲ μηχανῇ οὐδεμιᾷ.“ ὀμνύντων δὲ Ἀθήνησι μὲν ἡ βουλὴ, καὶ αἱ ἔνδημοι ἀρχαὶ, ἐξορκούντων δὲ οἱ πρυτάνεις· ἐν Ἄργει δὲ ἡ βουλὴ, καὶ οἱ ὀγδοήκοντα, καὶ αἱ ἀρτῦναι, ἐξορκούντων δὲ οἱ ὀγδοήκοντα· ἐν δὲ Μαντινείᾳ οἱ δημιουργοὶ, καὶ ἡ βουλὴ, καὶ αἱ ἄλλαι ἀρχαὶ, ἐξορκούντων δὲ οἱ θεωροὶ, καὶ οἱ πολέμαρχοι· ἐν δὲ Ἤλιδι οἱ δημιουργοὶ, καὶ οἱ τὰ τέλη ἔχοντες, καὶ οἱ ἑξακόσιοι, ἐξορκούντων δὲ οἱ δημιουργοὶ, καὶ οἱ θεσμοφύλακες. ἀνανεοῦσθαι δὲ τοὺς ὅρκους Ἀθηναίους μὲν ἰόντας ἐς Ἦλιν, καὶ ἐς Μαντίνειαν, καὶ ἐς Ἄργος, τριάκοντα ἡμέραις πρὸ Ὀλυμπίων, Ἀργείους δὲ, καὶ Ἠλείους, καὶ Μαντινέας, ἰόντας Ἀθήναζε δέκα ἡμέραις πρὸ Παναθηναίων τῶν μεγάλων. τὰς δὲ ξυνθήκας τὰς περὶ τῶν σπον-

κατὰ ἱερῶν τελείων. D. cum Budaeo ἱερὰ τέλεια intelligit *majores et eximias hostias*, („*lactentibus* oppositas: v. Herod. 1, 183.“ *G—r.*) quales hecatombae sunt apud Homerum, quas scholia min. ad Hom. Il. α', 65. τελείας θυσίας perhibent. — ἐμμένω. hic rursus P. et Göller. ἐμμενῶ e Fr. Porti conjectura. cf. c. 18. — αἱ ἔνδημοι ἀρχαὶ sunt omnes majores magistratus, qui domi sunt, non ὑπερόριοι. (τὰ οἴκοι τέλη Xenophon dicit Anab. 7, 1, 34. *Did.*) — ἐξορκούντων. i. e. *adigant ad jusjurandum*, vel *jusjurandum exigant*. Hk.

οἱ ὀγδοήκοντα. de octoginta viris, magistratu Argivorum, G—r. evolvi jussit Kortümi Hellen. Staatsverf. p. 127.

αἱ ἀρτῦναι. P. cum Göllero contra libros edidit οἱ ἀρτῦναι, quasi non eodem modo munus pro magistratu dici possit, quo paulo ante αἱ ἔνδημοι ἀρχαί. Hk.

οἱ θεωροί. erant hi apud Mantinenses sacerdotes quidam ordinarii, sive collegium perenne, quod religiones curabat. *Idem.*

οἱ δημιουργοί. cf. 1, 56.

καὶ οἱ τὰ τέλη ἔχοντες, *et ceteri magistratus*, quemadmodum *Pindarus et Lyrici*, similiaque dicuntur.

τριάκοντα ἡμέραις — δέκα ἡμέραις. *Olympia* quarto quoque anno agebantur Hecatombaeonis mensis attici die 11.; *Panathenaea magna* non magis singulis annis quam Olympia, sed item quarto quoque anno, et tertio quidem quoque olympiadum inde ab Hecatombaeonis die 28. celebrabantur. ergo foedus Peloponnesiis renovatum est ab Atheniensibus Scirophorionis die 11. hujus ipsius anni olymp. 89, 4. (420. die 15. Jun.), rursusque Atheniensibus a Peloponnesiis Hecatombaeonis mensis d. 19. olymp. 90, 3. (418. d. 30. Jul.) — Ceterum proxima Olympia agebantur olymp. 90, 1. (420. inde a d. 14. Jul.), proxima Panathenaea olymp. 90, 3. (418. inde a d. 8. Aug.) — de more foedera in tabulis perscripta Olympiae ponendi v. Dahlmann. Herod. p. 18. foedus in tabulam aeream incisum, et Olympiae repertum, extat apud Boeckh. Corp. inscript. vol. 1., p. 26. *E G—ro.*

δῶν, καὶ τῶν ὅρκων, καὶ τῆς ξυμμαχίας, ἀναγράψαι ἐν στήλῃ λιθίνῃ, Ἀθηναίους μὲν ἐν πόλει, Ἀργείους δὲ ἐν ἀγορᾷ, ἐν τοῦ Ἀπόλλωνος τῷ ἱερῷ, Μαντινέας δὲ ἐν τοῦ Διὸς τῷ ἱερῷ ἐν τῇ ἀγορᾷ. καταθέντων δὲ καὶ Ὀλυμπίασι στήλην χαλκῆν κοινῇ Ὀλυμπίοις τοῖς νυνί. ἐὰν δέ τι δοκῇ ἄμεινον εἶναι ταῖς πόλεσι ταύταις, προσθεῖναι πρὸς τοῖς ξυγκειμένοις. ὅ τι δ' ἂν δόξῃ ταῖς πόλεσιν ἁπάσαις κοινῇ βουλευσαμέναις, τοῦτο κύριον εἶναι."

Manet tamen foedus inter Ath. et Lac. praesens quidem Corinthii non coëunt simul, magisque ad Lacedaemonios se inclinant.

48. Αἱ μὲν σπονδαὶ καὶ αἱ ξυμμαχίαι οὕτως ἐγένοντο· καὶ αἱ τῶν Λακεδαιμονίων καὶ Ἀθηναίων οὐκ ἀπείρηντο τούτου ἕνεκα οὐδ' ὑφ' ἑτέρων. Κορίνθιοι δὲ, Ἀργείων ὄντες ξύμμαχοι, οὐκ ἐσῆλθον ἐς αὐτὰς, ἀλλὰ καὶ γενομένης πρὸ τούτου Ἠλείοις, καὶ Ἀργείοις, καὶ Μαντινεῦσι, ξυμμαχίας, τοῖς αὐτοῖς πολεμεῖν καὶ εἰρήνην ἄγειν, οὐ ξυνώμοσαν, ἀρκεῖν δ' ἔφασαν σφίσι τὴν πρώτην γενομένην ἐπιμαχίαν, ἀλλήλοις βοηθεῖν, ξυνεπιστρατεύειν δὲ μηδενί. οἱ μὲν Κορίνθιοι οὕτως ἀπέστησαν τῶν ξυμμάχων, καὶ πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους πάλιν τὴν γνώμην εἶχον.

Lac. in ludis olympicis aditu ad templum prohibiti ab Eleis propter non persolutam multam, ab iis petitam, quod tempore induciarum olympicarum Phyrcum castellum et Lepreum oppugnassent; qua de re ab utrisque disceptatur.

49. Ὀλύμπια δ' ἐγένετο τοῦ θέρους τούτου, οἷς Ἀνδροσθένης Ἀρκὰς παγκράτιον τὸ πρῶτον ἐνίκα· καὶ Λακεδαιμόνιοι τοῦ ἱεροῦ ὑπὸ Ἠλείων εἴρχθησαν, ὥστε μὴ θύειν, μηδ' ἀγωνίζεσθαι, οὐκ ἐκτίνοντες τὴν δίκην αὐτοῖς, ἣν ἐν τῷ ὀλυμπιακῷ νόμῳ Ἠλεῖοι κατεδικάσαντο αὐτῶν, φάσκοντες σφᾶς ἐπὶ Φύρκον τε τεῖχος ὅπλα ἐπενεγκεῖν, καὶ ἐς Λέπρεον αὐτῶν ὁπλίτας ἐν ταῖς ὀλυμπιακαῖς σπονδαῖς ἐσπέμψαι. ἡ δὲ

49. παγκράτιον τὸ πρῶτον ἐνίκα. cum ceteri historiae scriptores nomen ejus, qui stadio vicisset, ponere soleant, Thucydides hic et alibi (3, 8.) pancratii victorem nominat. (item, notante G—ro, Paus. 6, 7, 1.) quod addit τὸ πρῶτον, refer ad posteriorem ejusdem Androsthenis victoriam. *Hk.* — ἐνίκα. imperfectum sensu aoristi. v. Matth. gr. §. 504, II.

ἐν τῷ ὀλυμπ. νόμῳ. i. e. interprete Didoto διὰ τὸν ὀλυμπιακὸν νόμον, „d'après la loi olympique," quemadmodum, ipso observante, Graeci dicunt ἐν δίκῃ pro διὰ δίκης, ἐν πυρὶ pro διὰ πυρός, ἐν ὀργῇ pro δι' ὀργῆς. cf. de ἐν causali Schaefer. ad L. Bos. p. 697. et sequ.

φάσκοντες σφᾶς — ἐπενεγκεῖν. Göller voudrait lire σφῶν. Nous entendons par σφᾶς τοὺς Λακεδαιμονίους. Les auteurs grecs se servent souvent de σφᾶς, σφῶν, etc., au lieu de αὐτούς, αὐτῶν; pourquoi Thucydide ferait-il exception? Nous nous bornons pour le moment à citer encore un autre passage, où Thuc. se sert également de σφᾶς au lieu de αὐτούς: ὁρῶν πρὸς χωρίον καρτερὸν ἰόντας σφᾶς (liv. 8., §. 65.) *Did.* pertinet huc etiam σφίσιν αὐτοῖς, intell. Λακεδαιμονίοις, in iis, quae sequuntur.

:αδίκη δισχίλιαι μναῖ ἦσαν, κατὰ τὸν ὁπλίτην ἕκαστον δύο κι, ὥσπερ ὁ νόμος ἔχει. Λακεδαιμόνιοι δὲ πρέσβεις πέμψαν- ἀντέλεγον, μὴ δικαίως σφῶν καταδεδικάσθαι· [λέγοντες] μὴ γγέλθαι πω ἐς Λακεδαίμονα τὰς σπονδὰς, ὅτ' ἐσέπεμψαν ς ὁπλίτας. Ἠλεῖοι δὲ τὴν παρ' αὐτοῖς ἐκεχειρίαν ἤδη ἔφα- εἶναι, (πρώτοις γὰρ σφίσιν αὐτοῖς ἐπαγγέλλουσι,) καὶ ἡσυ- όντων σφῶν καὶ οὐ προσδεχομένων, ὡς ἐν σπονδαῖς, αὐ- ς λαθεῖν ἀδικήσαντας. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ὑπελάμβανον χρεὼν εἶναι αὐτοὺς ἐπαγγεῖλαι ἔτι ἐς Λακεδαίμονα, εἰ ἀδι- ν γε ἤδη ἐνόμιζον αὐτούς· ἀλλ' οὐχ ὡς νομίζοντας τοῦτο ἴσαι· καὶ ὅπλα οὐδαμόσε ἔτι αὐτοῖς ἐπενεγκεῖν. Ἠλεῖοι δὲ ἀπ' αὐτοῦ λόγου εἶχοντο, ὡς μὲν οὐκ ἀδικοῦσι, μὴ ἂν πει- ῆναι· εἰ δὲ βούλονται σφίσι Λέπρεον ἀποδοῦναι, τό τε αὐ- ν μέρος ἀφιέναι τοῦ ἀργυρίου, καὶ ὃ τῷ θεῷ γίγνεται, αὐ- ὑπὲρ ἐκείνων ἐκτίσειν.

acedaemonii cum neque Lepreum reddere pro multa velint, neque jurare, se eam soluturos in posterum, templo et certaminibus prohibiti, tamen domi sacrificantes quiescunt, omnibus metuentibus, ne vim adhibituri essent et hujus rei causa, et ob castigatum in certamine Licham Lacedaemonium, qui, cum bigis nomine reip. Boeotorum commissis vicisset, suas esse publice ostenderat.

50. Ὡς δ' οὐκ ἐσήκουον, αὖθις τάδε ἠξίουν, Λέπρεον μὴ ἀποδοῦναι, εἰ μὴ βούλονται, ἀναβάντας δὲ ἐπὶ βωμὸν τοῦ Διὸς τοῦ ὀλυμπίου, ἐπειδὴ προθυμοῦνται σθαι τῷ ἱερῷ, ἀπομόσαι ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων ἢ μὴν δώσειν ὕστερον τὴν καταδίκην. ὡς δὲ οὐδὲ ταῦτα ἤθελον, κεδαιμόνιοι μὲν εἴργοντο τοῦ ἱεροῦ θυσίας, καὶ ἀγώνων, καὶ οι ἔθυον, οἱ δὲ ἄλλοι Ἕλληνες ἐθεώρουν πλὴν Λεπρεατῶν. ς δὲ οἱ Ἠλεῖοι δεδιότες, μὴ βίᾳ θύσωσι, ξὺν ὅπλοις τῶν

λέγοντες.] hoc intelligendum ex verbo ἀντέλεγον, solentque a omitti: v. Valck. ad Herod. 1, pag. 41, 96., Iliad. φ', 272., λέγων intelligendum est in ὦμω-, sicut Odyss. μ', 339. in verbis νίλοχος δ' ἑτάροισι κακῆς ἐξήρχε- βουλῆς, etc. glossator non vidit, ba μὴ ἐπηγγ. — τοὺς ὁπλί- subjecta esse per asyndeton xegeticum.

φασαν εἶναι, *dicebant fuis-* hoc sensu εἶναι iterum hoc in verbis οὐ χρεὼν εἶναι usurpatum est; item Iliad. ε', 639., ω', . cf. Matth. gr. §. 499.

πελάμβανον. id valet ὑπο- βάντες εἶπον. cf. ann. ad 2, 72. οὐ χρεὼν εἶναι αὐτοὺς ἐπ- γεῖλαι. totius loci sententia e est. dixerant Elei, se tempore olympicarum induciarum jam indictarum non expectasse Lacedaemoniorum incursionem, et injuria affectos esse. ad quae Lacedaemonii, perstantes in affirmando, nondum indictas fuisse inducias, respondent, si injuriam sibi jam tunc illatam putassent, non opus fuisse inducias postea nihilo secius Spartae indicere; indixisse autem; neque se usquam alio arma illis intulisse. *Hk.* — ἀλλ' οὐχ ὡς ν. τ. δρᾶσαι, *sed tanquam id non putantes ita fecisse* (i. e. Lacedaemoniis indixisse inducias) Eleos.

ὡς μὲν οὐκ ἀδικοῦσι. scil. Λακ. etiam hic praesens implet vicem praeteriti.

50. ἀναβάντας. ita Bk. vitiose codd. ἀναβάντες.

νεωτέρων φυλακὴν εἶχον. ἦλθον δὲ αὐτοῖς καὶ Ἀργεῖοι, καὶ Μαντινῆς, χίλιοι ἑκατέρων, καὶ Ἀθηναίων ἱππῆς, οἳ ἐν Ἄργει ὑπέμενον τὴν ἑορτήν. δέος δ' ἐγένετο τῇ πανηγύρει μέγα, μὴ ξὺν ὅπλοις ἔλθωσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι ἄλλως τε, καὶ ἐπειδὴ καὶ Λίχας ὁ Ἀρκεσιλάου Λακεδαιμόνιος ἐν τῷ ἀγῶνι ὑπὸ τῶν ῥαβδούχων πληγὰς ἔλαβεν, ὅτι, νικῶντος τοῦ ἑαυτοῦ ζεύγους, καὶ ἀνακηρυχθέντος Βοιωτῶν δημοσίου κατὰ τὴν οὐκ ἐξουσίαν τῆς ἀγωνίσεως, προελθὼν ἐς τὸν ἀγῶνα ἀνέδησε τὸν ἡνίοχον, βουλόμενος δηλῶσαι, ὅτι ἑαυτοῦ ἦν τὸ ἅρμα· ὥστε πολλῷ δὴ μᾶλλον ἐπεφόβηντο πάντες, καὶ ἐδόκει τι νέον ἔσεσθαι. οἱ μέντοι Λακεδαιμόνιοι ἡσύχασάν τε, καὶ ἡ ἑορτὴ αὐτοῖς οὕτω διῆλθεν.

Post Olympia Corinthum profecti Argivi cum sociis Corinthios ad se invitant; praesentibusque etiam Lacedaemoniorum legatis multum disceptatur, sed tandem, accidente etiam terrae motu, re infecta omnes domum redeunt.

Ἐς δὲ Κόρινθον μετὰ τὰ Ὀλύμπια Ἀργεῖοί τε, καὶ οἱ ξύμμαχοι, ἀφίκοντο, δεησόμενοι αὐτῶν παρὰ σφᾶς ἐλθεῖν· καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεις ἔτυχον παρόντες. καὶ πολλῶν λόγων γενομένων τέλος οὐδὲν ἐπράχθη, ἀλλὰ σεισμοῦ γενομένου διελύθησαν ἕκαστοι ἐπ' οἶκου. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

Heracleotarum Trachine pugna cum Aenianibus, Dolopibus, Meliensibus, et nonnullis Thessalorum finitimis; qua pugna vincuntur Heracleotae, cumque alii pereunt, tum dux eorum Xenares Cnidius.

51. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος Ἡρακλεώταις τοῖς ἐν Τραχῖνι μάχη ἐγένετο πρὸς Αἰνιᾶνας, καὶ Δόλοπας, καὶ Μηλιέας, καὶ Θεσσαλῶν τινάς. προσοικοῦντα γὰρ τὰ ἔθνη ταῦτα τῇ πόλει πολέμια ἦν· οὐ γὰρ ἐπ' ἄλλῃ τινὶ γῇ ἢ τῇ τούτων τὸ χωρίον ἐτειχίσθη, καὶ εὐθύς τε καθισταμένῃ τῇ πόλει ἠναντιοῦντο, ἐς ὅσον ἐδύναντο φθείροντες, καὶ τότε τῇ μάχῃ ἐνίκησαν τοὺς Ἡρακλεώτας, καὶ Ξενάρης, ὁ Κνίδιος [Λακεδαιμόνιος], ἄρχων αὐτῶν, ἀπέθανε, διεφθάρησαν δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἡρακλεωτῶν. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα, καὶ δωδέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ [ἐτελεύτα].

ὑπὸ τῶν ῥαβδούχων. i. e. τῶν Ἑλλανοδικῶν. Pausan. 6, 2. Αἰχας, Ἀρκεσιλάου παῖς, εἰργομένων τηνικαῦτα τοῦ ἀγῶνος Λακεδαιμονίων, καθῆκεν ἐπὶ ὀνόματι τοῦ Θηβαίων δήμου τὸ ἅρμα, τὸν δὲ ἡνίοχον νικήσαντα ἀνέδησεν αὐτὸς ταινίᾳ· καὶ ἐπὶ τοῦτο μαστιγοῦσιν αὐτὸν οἱ Ἑλλανοδίκαι. cf. Xenoph. Hist. gr. 3, 2, 21. — ἀγὼν etiam consessus et locus certaminis vocatur. (sic, notante Porto, Odyss. δ', 260. ἀγὼν est locus, in quo saltatur. cf. Iliad. ψ', 258. etc.) *Hk.*

51. ὁ Κνίδιος. Herodotus 1, 174. Λακεδαιμονίων ἄποικοι Κνίδιοι. ibi doctissimus Bähr. „Heraclidae duce Hippota Cnidum olim condidisse feruntur, e Peloponneso huc profecti. — cf. Diod. Sic. 5, 9, 53., C. O. Müller. Dor. 1., p. 123., sequ." etc. hinc apparet, a glossatore esse Λακεδαιμόνιος illud τοιτολόγον. proclivi errore Heilm. τὸ Κνίδιος putabat genitivum nominis proprii Κνίδις, quod inauditum est.

Heracleam afflictam in fidem recipiunt Boeotii, veriti, ne ab Atheniensibus occupetur; qua re indignantur Lac. Alcibiades, foederis confirmandi causa per mediam Peloponnesum profectus cum exercitu, a Corinthiis, Sicyoniis, aliisque sibi metuentibus, impeditur, quominus muniat Patras.

52. *Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους, εὐθὺς ἀρχομένου, τὴν Ἡράκλειαν, ὡς μετὰ τὴν μάχην κακῶς ἐφθείρετο, Βοιωτοὶ παρέλαβον, καὶ Ἡγησιππίδαν τὸν Λακεδαιμόνιον, ὡς οὐ καλῶς ἄρχοντα, ἐξέπεμψαν. δείσαντες δὲ παρέλαβον τὸ χωρίον, μὴ, Λακεδαιμονίων τὰ κατὰ Πελοπόννησον θορυβουμένων, Ἀθηναῖοι λάβωσι· Λακεδαιμόνιοι μέντοι ὠργίζοντο αὐτοῖς. καὶ τοῦ αὐτοῦ θέρους Ἀλκιβιάδης ὁ Κλεινίου, στρατηγὸς ὢν Ἀθηναίων, Ἀργείων καὶ τῶν ξυμμάχων ξυμπρασσόντων, ἐλθὼν ἐς Πελοπόννησον μετ' ὀλίγων Ἀθηναίων ὁπλιτῶν, καὶ τοξοτῶν, καὶ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων παραλαβὼν, τά τε ἄλλα ξυγκαθίστη περὶ τὴν ξυμμαχίαν, διαπορευόμενος Πελοπόννησον τῇ στρατιᾷ, καὶ Πατρέας τε τείχη καθεῖναι ἔπεισεν ἐς θάλασσαν, καὶ αὐτὸς ἕτερον διενοεῖτο τειχίσαι ἐπὶ τῷ Ῥίῳ τῷ ἀχαϊκῷ· Κορίνθιοι δὲ καὶ Σικυώνιοι, καὶ οἷς ἦν ἐν βλάβῃ τειχισθὲν, βοηθήσαντες διεκώλυσαν.*

Argivorum bellum cum Epidauriis propter victimam non adductam ab his Argos in templum Apollinis, tectoque consilio de occupanda Epidauro.

53. *Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους Ἐπιδαυρίοις καὶ Ἀργείοις πόλεμος ἐγένετο, προφάσει μὲν περὶ τοῦ θύματος τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ πυθέως, ὃ δέον ἀπαγαγεῖν οὐκ ἀπέπεμπον ὑπὲρ* * *βοταμίων Ἐπιδαύριοι· (κυριώτατοι δὲ τοῦ ἱεροῦ ἦσαν Ἀρ-*

53. *πυθέως*. Paus. 2, 36, 5. *Ἀργεῖοι δὲ ἐς ἔδαφος καταβαλόντες τὴν Ἀσίνην, καὶ τὴν γὴν προσορισάμενοι τῇ σφετέρᾳ, πυθαέως τε Ἀπόλλωνος ὑπελείποντο ἱερὸν (καὶ νῦν ἔτι δῆλόν ἐστι), καὶ τὸν Ἀνσίστρατον πρὸς αὐτῷ θάπτουσιν.* cf. idem 2, 35, 2., et 3, 10, 10. sed nihili vox est *πυθαέως*, nec dubie sphalma scribae, cui *e* scribere volenti excidit *α*, quod correxit subjecto *ἑως*, ut esset *πυθέως*, nec tamen *α* litteram expunxit pro religione fatius generis hominum. simili hallucinatione Gr. et Reg. *πυθιέως*, cum librarii in animo haberent *πυθίου*. hic quidem vulgati olim ll. recte *πυθέως*, cum et *πυθεὺς* pro *πύθιος* extet apud Stephanum in *Πυθὼ* et a genitivo ionico *πυθῆος* possessivum *πυθήιος*, ut Wass. annotavit. Mosqu. liber prope verum *πυθέος*, Vat. *πιθέως*, E paris. *πειθαίως*, Laur. a correctione *πυθαίως*, omnia haec pro *πυθέως*, quod cognomen proprium fuisse videtur dei Argis culti, secundum illa Pausaniae 2, 35. *τὸ τοῦ πυθαέως* (sic: vide superiora.) *ὄνομα μεμαθήκασι παρὰ Ἀργείων*. „Fuit hujus Apollinis templum etiam Spartae: v. Paus. 3, 11. templum, de quo hic agitur, Arn. putat esse illud, quod stabat in ascensu ad Larissam, arcem Argorum apud Paus. 2, 24." *E G—ro.*

* *βοταμίων*. menda manifesta, sed ea, in qua agnoscas verum *βοτανῶν*. sic enim legendum arbitror, ut Aesculapii templo clari Epidaurii pro herbis, praecipue usurpatis olim a medicis, victimam quotannis obtulisse existimentur Apollini, artis medicae inventori. ipse deus apud Nasonem Met. 1, 521.

Inventum medicina meum est, opiferque per orbem
Dicor, et *herbarum* subjecta potentia nobis.

γεῖοι·) ἐδόκει δὲ καὶ ἄνευ τῆς αἰτίας τὴν Ἐπίδαυρον τῷ τε Ἀλκιβιάδῃ, καὶ τοῖς Ἀργείοις, προσλαβεῖν, ἢν δύνωνται, τῆς τε Κορίνθου ἕνεκα ἡσυχίας, καὶ ἐκ τῆς Αἰγίνης βραχυτέραν ἔσεσθαι τὴν βοήθειαν ἢ Σκύλλαιον περιπλεῖν τοῖς Ἀθηναίοις. παρεσκευάζοντο οὖν οἱ Ἀργεῖοι ὡς αὐτοὶ ἐς τὴν Ἐπίδαυρον διὰ τοῦ θύματος τὴν ἔσπραξιν ἐσβαλοῦντες.

Lac. omnibus copiis Leuctra profecti in confiniis agri sui, duce Agide, ut sacrificantes pro transitu non litarunt, domum redeunt; Argivi invadunt Epidaurios.

54. Ἐξεστράτευσαν δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους πανδημεὶ ἐς Λεῦκτρα τῆς ἑαυτῶν μεθορίας

et idem poëta ex Ponto 1, 3, 21. de Aesculapio

Afferat ipse licet cunctas Epidaurius *herbas*.

βοτανῶν forte videtur degenerasse in ποταμῶν, quod ineptius visum correctores mutaverint in ποταμίων, et παραποταμίων, scripturam fere exemplarium, qui sunt in manibus.

Aliam viam emendandi institit elegantissimus Did., qui sic Thuc. 3., p. 350. „Οὐκ ἀπέπεμπον ὑπὲρ * βοταμίων. * Le mot βοταμίων a beaucoup exercé la sagacité des interprètes. Bekker et Göller ont conservé la leçon vulgaire; Poppo, Haacke, Wesseling, Benedict, Mitford, Osiander et Bloomfield, d'après les MSS. G, K, écrivent παραποταμίων. (Il y a encore d' autres variantes; les MSS. C, D, I, portent βοταμένων, le MS. F παραβοπαμίων.) Cette variante ne nous paraît pas satisfaisante; le mot παραποταμίων est un adjectif qui exige un substantif; mais on n'a pas encore trouvé un substantif qui pût convenir à notre passage: car ni les *peuples*, ni les *pâturages* qu'on a imaginés, ne peuvent être adoptés avec conviction. En effet, qu'est-ce que les Épidauriens qui n'envoyaient pas la victime à cause des pâturages, ou à cause de ceux qui habitaient le long de la rivière? Quelle est cette rivière, et quels sont ces peuples? Avec une très-légère correction nous proposons de substituer au mot corrompu βοταμίων (*note*. Henri Estienne a cependant admis ce mot dans son Trésor, et il l'explique, d'après Valla, par „pascua.") celui de βουτομίων, synonyme de βουφονίων et βουθυσιῶν. Ce mot donne un sens complet et naturel à notre passage. Les Épidauriens (*note*. Il est bon de remarquer que la ville d' Épidaure était sur le territoire Argien, ainsi que la ville Hermioné, et que le temple d' Apollon Pythaeeus [?] était sur le territoire de cette dernière ville. Voy. Pausanias liv. 2, §. 34. et 35.) refusaient d'envoyer au temple d' Apollon une victime (ou des victimes) pour la fête des Boutomies, ὑπὲρ βουτομίων. Il faut observer que ces fêtes, appelées βουφόνια ou βουτόμια (?), étaient en très-grand honneur chez les Grecs; (*note*. Ὅταν δὲ τοῖς ἥρωσι θύωσι, βουθυσία μεγάλη γίνεται, καὶ ἑστιῶνται πάντες μετὰ τῶν δούλων. Athénée, liv. 4, § 149. Aristophanes aussi en fait mention dans sa comédie des Nuées.) on remarquera aussi les mots suivants du même paragraphe κυριώτατοι δὲ τοῦ ἱεροῦ ἦσαν Ἀργεῖοι: les Argiens, qui avaient l'inspection suprême du temple, exigeaient les victimes dues par les Épidauriens." —

τῆς τε — τοῖς Ἀθηναίοις, *tum ut Corinthus esset pacata*, (Did. „tant pour tenir Corinthe en respect.") *tum etiam quod Ath. auxilium ex Aegina* Argivis *itinere compendiosiore latum iri putarent, quam si Scyllaeum circumvecti suppetias illis ferrent*. Port.

Σκύλλαιον, promontorium Argolidis. *Hk.* — διὰ — ἐσβαλόντες, *ut ipsimet hostiam exigerent*. Port.

54. Λεῦκτρα τῆς Θεσπικῆς (Xenoph. Hellen. 6, 4, 4.), Boeotiae vi-

πρὸς τὸ Λύκαιον, Ἄγιδος τοῦ Ἀρχιδάμου βασιλέως ἡγουμένου· ἦδει δὲ οὐδεὶς, ὅποι στρατεύουσιν, οὐδὲ αἱ πόλεις, ἐξ ὧν ἐπέμφθησαν. ὡς δ' αὐτοῖς τὰ διαβατήρια θυομένοις οὐ προύχώρει, αὐτοί τε ἀπῆλθον ἐπ' οἶκου, καὶ τοῖς ξυμμάχοις περιήγγειλαν μετὰ τὸν μέλλοντα Καρνεῖον (Καρνεῖος δὲ μὴν ἱερομήνια Δωριεῦσι,) παρασκευάζεσθαι ὡς στρατευσομένους. Ἀργεῖοι δ', ἀναχωρησάντων αὐτῶν, τοῦ πρὸ τοῦ Καρνείου μηνὸς ἐξελθόντες τετράδι φθίνοντος, καὶ ἄγοντες τὴν ἡμέραν ταύτην, πάντα τὸν χρόνον ἐσέβαλλον ἐς τὴν Ἐπιδαυρίαν, καὶ ἐδῄουν. Ἐπιδαύριοι δὲ τοὺς ξυμμάχους ἐπεκαλοῦντο· ὧν τινὲς οἱ μὲν τὸν μῆνα προὐφασίσαντο, οἱ δὲ καὶ ἐς μεθορίαν τῆς Ἐπιδαυρίας ἐλθόντες ἡσύχαζον.

Ath. legatos urbium sociarum Mantineam convocant, suasuque Euphamidae Argivi ex agro epidaurio abducuntur; sed paulo post denuo irrumpunt. item Lac. exercitum adversus Caryas educunt reducuntque, ne tum quidem sacrificio facto pro transitu litantes. Argivi tertiam fere partem Epidauriae vastant, Atheniensibus opem ferentibus propter nuntium acceptum de Lacedaemoniis pariter in bellum profectis; sed jam non egentibus Argivis auxilio suo domum redeunt.

55. Καὶ καθ' ὃν χρόνον ἐν τῇ Ἐπιδαύρῳ οἱ Ἀργεῖοι ἦσαν,

cus celeber pugna, qua Epaminondas devicit Lacedaemonios olymp. 102, 2., ante Chr. nat. 371.— τὸ Λύκαιον (ὄρος). v. cap. 16. hujus libri. — τὰ διαβατήρια (ἱερὰ), sacrificia, quibus et Graeci, et Persae (v. Bähr. ad Herod. 7, 53.), fines vel fluvium transituri, pacem deorum expetebant.

μετὰ — Δωριεῦσι. ll. manca oratione μετὰ τὸν μέλλοντα (Καρνεῖος δ' ἦν μὴν, ἱερομήνια Δωρ.), in quibus male S., B—r., aliique ad μέλλοντα supplent μῆνα. imo periit Καρνεῖον, haustum a simili Καρνεῖος. — Καρνεῖος. cognomen Apollinis, cujus varias causas prodit Paus. 3, 13. in honorem ejus dei et mensem appellaverunt Lac., attico Metageitnioni convenientem, et Carnea festum agebant inde a 7. die mensis Carnei per nundinum; eum vero mensem praecedente Hecatombaeo, quem attico Hecatombaeoni respondere putant, Hyacinthia celebrabant. (cf. cap. 41. hujus libri.) „Docuit Boeckh. Indice lect. aestiv. univ. berol. ann. 1816., solo mense Carneo Spartanos non ante plenilunium in bellum profectos esse." *E G—ro.*

ἱερομήνια, „festliche Zeit." etiam ἱερομηνία (ut h. l. Cl., Reg., S.) eo sensu usurpatur. v. ann. ad 3, 56. *Ex eodem.*

καὶ ἄγοντες τὴν ἡμ. τ. Portus et Acacius hoc de celebratione dierum festorum acceperunt, et sic ante eos alii apud Scholiasten. mihi Valla rectius videtur vertisse *itinere facto:* nam ut ἄγειν, ἀπάγειν, ἐξάγειν, et προσάγειν τὴν στρατιὰν, ita etiam ἐλλειπτικῶς eadem omnia sola dicuntur. Xenophon 1. Cyrip. in fine ἢ ὅπως πρὸς πολεμίους προσάγειν, ἢ ἀπάγειν ἀπὸ πολεμίων, ἢ ὅπως πρὸς τεῖχος ἄγειν, ἢ ἀπάγειν. ibidem εἶγε δή σοι κατὰ κέρας ἄγοντι — καὶ εἴ σοι ἐπὶ φάλαγγος ἄγοντι —. idem 2, 59. καὶ οὕτως ἐξάγει δὴ ὡς εἰς θήραν παρεσκευασμένος. et 3., p. 83. (cap. 3, 46.) ὅτι ἤδη καιρὸς εἴη ἄγειν ἐπὶ τοὺς πολεμίους. D.

πάντα τὸν χρόνον ἐσέβαλλον. sic P. cum Bredovio ex Vat., H., Gr., quod sane aptum est verbis πάντα τὸν χρόνον, scil. πρὸ τοῦ Καρνείου μηνὸς, *per omne tempus* ante mensem Carneum, i. e. per 10 fere dies. vulgo ἐσέβαλον, quod tantum non soloecum est. bene habent verba ἐς τὴν Ἐπιδ. ἐσέβαλον, κ. ἐδῄουν c. 55., ubi una tantum invasio dicitur.

ἐς Μαντίνειαν πρεσβεῖαι ἀπὸ τῶν πόλεων ξυνῆλθον, Ἀθηναίων παρακαλεσάντων. καὶ γιγνομένων λόγων Εὐφαμίδας ὁ Κορίνθιος οὐκ ἔφη τοὺς λόγους τοῖς ἔργοις ὁμολογεῖν· σφεῖς μὲν γὰρ περὶ εἰρήνης ξυγκαθῆσθαι, τοὺς δ' Ἐπιδαυρίους καὶ τοὺς ξυμμάχους κατὰ τοὺς Ἀργείους μεθ' ὅπλων ἀντιτετάχθαι· διαλῦσαι οὖν πρῶτον χρῆναι ἐφ' ἑκατέρων ἐλθόντας τὰ στρατόπεδα, καὶ οὕτω πάλιν λέγειν περὶ τῆς εἰρήνης. καὶ πεισθέντες ᾤχοντο, καὶ τοὺς Ἀργείους ἀπήγαγον ἐκ τῆς Ἐπιδαυρίας· ὕστερον δὲ ἐς τὸ αὐτὸ ξυνελθόντες οὐδ' ὡς ἐδυνήθησαν ξυμβῆναι, ἀλλ' οἱ Ἀργεῖοι πάλιν ἐς τὴν Ἐπιδαυρίαν ἐσέβαλον, καὶ ἐδῄουν. ἐξεστράτευσαν δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐς Καρύας· καὶ ὡς οὐδ' ἐνταῦθα τὰ διαβατήρια αὐτοῖς ἐγένετο, ἐπανεχώρησαν. Ἀργεῖοι δὲ τεμόντες τῆς Ἐπιδαυρίας ὡς τὸ τρίτον μέρος ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου. καὶ Ἀθηναίων αὐτοῖς χίλιοι ἐβοήθησαν ὁπλῖται, καὶ Ἀλκιβιάδης στρατηγὸς, πυθόμενοι δὴ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐξεστρατεῦσθαι· καὶ ὡς οὐδὲν ἔτι αὐτῶν ἔδει, ἀπῆλθον. καὶ τὸ θέρος οὕτω διῆλθεν.

Lac. clam Atheniensibus, laesoque foedere, praesidium mittunt Epidaurum. quibus par pro pari referentes Ath., instigantibus Argivis, Helotas e Craniis Pylum reducunt ad latrocinandum in Laconica.

56. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος Λακεδαιμόνιοι, λαθόντες Ἀθηναίους, φρουρούς τε τριακοσίους καὶ Ἀγησιππίδαν ἄρχοντα κατὰ θάλασσαν ἐς Ἐπίδαυρον ἐσέπεμψαν. Ἀργεῖοι δ' ἐλθόντες παρ' Ἀθηναίους ἐπεκάλουν, ὅτι, γεγραμμένον ἐν ταῖς σπονδαῖς διὰ τῆς ἑαυτῶν ἑκάστους μὴ ἐᾶν πολεμίους διϊέναι, ἐάσειαν κατὰ θάλασσαν παραπλεῦσαι· καὶ εἰ μὴ κἀκεῖνοι ἐς Πύλον κομιοῦσιν ἐπὶ Λακεδαιμονίους τοὺς Μεσσηνίους καὶ

55. κατὰ τοὺς Ἀργείους. hoc necesse est legisse Vallam vertentem *Epidaurios autem ac socios cum armis adversus Argivos in acie stare.* vulgo, minus quidem commode, καὶ τοὺς Ἀ. saepe confusa καὶ et κατά. cf. 6, 18., Schaefer. Melet. crit. 119.

ἐφ' ἑκατέρων ἐλθόντας τὰ στρατόπεδα. vulgo cum libris plerisque omnibus ἀφ' ἑκατέρων. Cass. ἐφ', quod rec. man. in ἀφ' mutavit. in m. superscr. ἐφ'. inde Göller. et P. locum correxerunt. nam ἑκάτεροι qui sint, jure quaeras, nec facile expedias, si ἀφ' legatur, quod sequenti genitivo videtur originem debere. *Hk.*

καὶ πεισθέντες ᾤχοντο: οἱ πρέσβεις δηλ. S.

ἐς Καρύας. Κάρυαι oppidum Laconicae. v. Paus. 3, 10, 9. *Hk.*

ἐξεστρατεῦσθαι, *profectos esse ad bellicam expeditionem.* E G—ro. — καὶ Ἀλκ. στρατηγὸς, πυθ. δὴ τοὺς Λακ. ἐξ. vulgo — στρατηγός· πυθ. δὲ, καὶ ὡς etc. interpunctionem emendavit Did., et recte locum explicuit his verbis „Nous lisons un peu plus haut, que les Argiens avaient fait une seconde irruption sur le territoire d'Épidaure, et que de leur côté les Lacédémoniens s'étaient portés sur Caryae, ἐξεστράτευσαν ἐς Καρύας: à cette nouvelle, πυθ. τοὺς Λακ. ἐξ., mille hoplites d' Athènes, sous le commandement d' Alcibiades, vinrent au secours des Argiens, ἐβοήθησαν; mais comme on n'avait plus besoin d' eux, ὡς — ἔδει, attendu la retraite des Lac., ἐπανεχώρησαν, ils s'en allèrent." δὲ particulam cancellavit, „comme tout-à-fait inutile," nec sane ferenda est, sed aptum δή, quod posui, non ignarus, has voculas saepe permixtas esse a librariis.

Εἵλωτας, ἀδικήσεσθαι αὐτοί. Ἀθηναῖοι δὲ, Ἀλκιβιάδου πείσαντος, τῇ μὲν Λακωνικῇ στήλῃ ὑπέγραψαν, ὅτι οὐκ ἐνέμειναν οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῖς ὅρκοις, ἐς δὲ Πύλον ἐκόμισαν τοὺς ἐκ Κρανίων Εἵλωτας λῃΐζεσθαι· τὰ δ' ἄλλα ἡσύχαζον.

Hieme ejus anni Argivi et Epidaurii bellum inter se gerunt insidiis incursionibusque, sine justa pugna; et sub initium veris desertam bello Epidaurum capere sperantes Argivi non proficiunt.

Τὸν δὲ χειμῶνα τοῦτον, πολεμούντων Ἀργείων καὶ Ἐπιδαυρίων, μάχη μὲν οὐδεμία ἐγένετο ἐκ παρασκευῆς, ἐνέδραι δὲ καὶ καταδρομαὶ, ἐν αἷς, ὡς τύχοιεν, ἑκατέρων τινὲς διεφθείροντο. καὶ τελευτῶντος τοῦ χειμῶνος, πρὸς ἔαρ ἤδη, κλίμακας ἔχοντες οἱ Ἀργεῖοι ἦλθον ἐπὶ τὴν Ἐπίδαυρον, ὡς ἐρήμου οὔσης διὰ τὸν πόλεμον, βίᾳ αἱρήσοντες· καὶ ἄπρακτοι ἀπῆλθον. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα, καὶ τρίτον καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ [ἐτελεύτα].

Lac., rebus suis magis magisque diffidentes, bellum occupare statuunt: itaque toto exercitu et suo, et Helotarum, adjuvantibus sociis Arcadum ceterisque Peloponnesiis, et exterorum Boeotiis Corinthiisque, duce Agide, invadunt Argos.

57. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους μεσοῦντος Λακεδαιμόνιοι, ὡς αὐτοῖς οἵ τε Ἐπιδαύριοι, ξύμμαχοι ὄντες, ἐταλαιπώρουν, καὶ τἆλλα ἐν τῇ Πελοποννήσῳ τὰ μὲν ἀφειστήκει, τὰ δ' οὐ καλῶς εἶχε, νομίσαντες, εἰ μὴ προκαταλήψονται ἐν τάχει, ἐπὶ πλέον χωρήσεσθαι αὐτὰ, ἐστράτευον αὐτοὶ, καὶ οἱ Εἵλωτες, πανδημεὶ ἐπ' Ἄργος· ἡγεῖτο δὲ Ἄγις ὁ Ἀρχιδάμου, Λακεδαιμονίων βασιλεύς. ξυνεστράτευον δ' αὐτοῖς Τεγεᾶταί τε, καὶ ὅσοι ἄλλοι Ἀρκάδων Λακεδαιμονίοις ξύμμαχοι ἦσαν· οἱ δ' ἐκ τῆς ἄλλης Πελοποννήσου ξύμμαχοι, καὶ οἱ ἔξωθεν, ἐς Φλιοῦντα ξυνελέγοντο, Βοιωτοὶ μὲν πεντακισχίλιοι ὁπλῖται, καὶ τοσοῦτοι ψιλοὶ, καὶ ἱππῆς πεντακόσιοι, καὶ ἄμιπποι ἴσοι, Κορίνθιοι δὲ δισχίλιοι ὁπλῖται, οἱ δ' ἄλλοι ὡς ἕκαστοι, Φλιάσιοι δὲ πανστρατιᾷ, ὅτι ἐν τῇ ἐκείνων ἦν τὸ στράτευμα.

56. ἀδικήσεσθαι, modo pro passivo, ut saepe. ceterum etiam hic in oratione obliqua ad infinitivum transit. *Hk.*

τοὺς ἐκ Κρανίων. cap. 35. extr. κατῴκισαν αὐτοὺς ἐν Κρανίοις τῆς Κεφαλληνίας. vix opus est ut moneamus de attractione in verbis ἐκόμισαν τοὺς ἐκ Κρανίων, pro ἐκόμισαν τοὺς ἐν Κρανίοις ὄντας ἐκ Κρανίων. exempla ubique reperias, velut 2, 80. *Idem.*

57. ἄμιπποι pedites sunt juxta equites collocati. Suidas s. v., tom. 1., p. 140. Kust. πεζοὺς δὲ ἀμίππους Θουκυδίδης καὶ Ξενοφῶν ἐπιδηλοῦσι. vid. Xenoph. Hist. gr. 7, 5, 23., ibique interpp. Kühn. ad Polluc. 1, 131. „Ἄμιπποι proprie equites sunt, qui duos una equos trahunt et alternis usurpant. horum nomen ὁμωνύμως [cum] peditibus communicatur, quod soleant in acie immisceri equitibus pro usu bellico, inprimis πρὸς ἐκδρομάς.“ *Kortüm* (Zur Geschichte hellen. Staatsverf. p. 89.) ἀμίππους intelligit leviter armatos pedites, qui necessitate jubente equum conscenderent et pone equitem sederent, quo invento Boeotiorum optimates equorum utilitatem adauxerint. *Ex Hk.* compares hodie usitatum genus militum, quos vocant *Dragoner.*

Argivorum copiae Methydrii in Arcadia Lacedaemoniis occurrunt solis; sed Agis clam noctu Phliuntem tendit cum exercitu ad socios, indeque praeter expectationem hostium in Argivorum planitiem descendit duabus viis; tertiaque Nemeam versus Boeotios observare Argivos ibi considentes jubet, quos in campum progredientes equitatu excipiant.

58. *Ἀργεῖοι δὲ προαισθόμενοι τό τε πρῶτον τὴν παρασκευὴν τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ ἐπειδὴ ἐς τὸν Φλιοῦντα βουλόμενοι τοῖς ἄλλοις προσμῖξαι ἐχώρουν, τότε δὴ ἐξεστράτευσαν καὶ αὐτοί. ἐβοήθησαν δ' αὐτοῖς καὶ Μαντινῆς, ἔχοντες τοὺς σφετέρους ξυμμάχους, καὶ Ἠλείων τρισχίλιοι ὁπλῖται. καὶ προιόντες ἀπαντῶσι τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐν Μεθυδρίῳ τῆς Ἀρκαδίας, καὶ καταλαμβάνουσιν ἑκάτεροι λόφον. καὶ οἱ μὲν Ἀργεῖοι ὡς μεμονωμένοις τοῖς Λακεδαιμονίοις παρεσκευάζοντο μάχεσθαι· ὁ δὲ Ἄγις τῆς νυκτὸς ἀναστήσας τὸν στρατὸν, καὶ λαθὼν, ἐπορεύετο ἐς Φλιοῦντα παρὰ τοὺς ἄλλους ξυμμάχους. καὶ οἱ Ἀργεῖοι αἰσθόμενοι ἅμα ἕῳ ἐχώρουν, πρῶτον μὲν ἐς Ἄργος, ἔπειτα δὲ, ᾗ προσεδέχοντο τοὺς Λακεδαιμονίους μετὰ τῶν ξυμμάχων καταβήσεσθαι, τὴν κατὰ Νεμέαν ὁδόν. Ἄγις δὲ ταύτην μὲν, ἣν προσεδέχοντο, οὐκ ἐτράπετο, παραγγείλας δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ Ἀρκάσι, καὶ Ἐπιδαυρίοις, ἄλλην ἐχώρησε χαλεπὴν, καὶ κατέβη ἐς τὸ Ἀργείων πεδίον· καὶ Κορίνθιοι, καὶ Πελληνῆς, καὶ Φλιάσιοι ὄρθιον ἑτέραν ἐπορεύοντο· τοῖς δὲ Βοιωτοῖς, καὶ Μεγαρεῦσι, καὶ*

58. *Μεθυδρίῳ.* Μεθύδριον τῆς Μεγαλοπολίτιδος vocat Polybius 4, 11.: nam ex quo condita est Megalopolis, in vicum degeneravit; unde inter *κώμας* recenset Pausanias. meminerunt ejus etiam Plut. Cleone p. 806., Plin. 1, 420., Porphyr. de Abstin. 2, 16. *E Wass.* V. etiam Holsten. ad Stephanum. D. Paus. 8, 12, 2. Ἐς Μεθύδριον δὲ, πόλιν μὲν οὐκ ἔτι, κώμην δὲ ἐς τὸ Μεγαλοπολιτικὸν συντελοῦσαν, ἐς τοῦτό ἐστι τὸ Μεθύδριον ἐκ Μαντινείας ὁδός. idem 8, 3, 3. Ὀρχομενὸς δὲ (Lycaonis filius) ἐγένετο οἰκιστὴς Μεθυδρίου τε καλουμένης, καὶ Ὀρχομενίων. et ibidem 36. Τὸ ἀπὸ τούτου δὲ ἐς μνήμην οὐδὲν ἄλλο ὅτι μὴ αὐτὸ τὸ Μεθύδριον λείπεται· ὁδὸς δὲ ἐκ Τρικολώνων ἐς αὐτὸ στάδιοι τριῶν δέοντες τεσσαράκοντα κ. ἑκατόν. ὠνομάσθη μὲν δὴ Μεθύδριον, ὅτι κολωνός ἐστιν ὑψηλὸς Μαλοίτα τε ποταμοῦ κ. Μυλάοντος μέσος, ἔφ' ᾧ τὴν πόλιν ὁ Ὀρχομενὸς ᾤκιζε· πρὶν δὲ ἢ συντελεῖν ἐς τὸ Μεγαλοπολιτικὸν γεγόνασι καὶ Μεθυδριεῦσιν ἀνδράσιν ὀλυμπικαὶ νῖκαι. ἔστι δὲ ἐν Μεθυδρίῳ Ποσειδῶνός τε ἵππιον ναός· οὗτος μὲν ἐπὶ τῷ Μυλάοντί ἐστι, τὸ δὲ ὄρος τὸ Θαυμάσιον καλούμενον κεῖται μὲν ὑπὲρ τὸν ποταμὸν τὸν Μαλοίταν, ἐθέλουσι δὲ οἱ Μεθυδριεῖς τὴν Ῥέαν, ἡνίκα τὸν Δία εἶχεν ἐν τῇ γαστρὶ, ἐς τοῦτο ἀφικέσθαι τὸ ὄρος, παρασκευάσασθαι δὲ αὐτῇ καὶ βοήθειαν, ἣν ὁ Κρόνος ἐπ' αὐτὴν ᾖῃ, τόν τε Ὁπλάδαμον, κ. ἄλλους, ὅσοι περὶ ἐκεῖνον ἦσαν Γίγαντες etc.

ὄρθιον ἑτέραν ἐπορεύοντο. libri plerique *ὄρθριον*. D. „Scriptura (ὄρθριοι, *matutini*), quam Vallam secutum esse putat Stephanus, defendi posset ex hoc Menandri in Ὀργῇ apud Athenaeum 6, 10. ὄρθριος πρὸς τὴν σελήνην ἔτρεχε: sed haud dubie rectum est ὄρθιον. vel pueris notum est illud Hesiodi (O. et D. 290.) μακρὸς δὲ καὶ ὄρθιος οἶμος ἐπ' αὐτήν." sane significato tempore diei non videtur opus esse; ad ὄρθιον autem quadrant verba *καθύπερθε δὲ Κορίνθιοι* c. 59. mox Bk. et P.

Σικυωνίοις, εἴρητο τὴν ἐπὶ Νεμέας ὁδὸν καταβαίνειν, ᾗ οἱ Ἀργεῖοι καθῆντο, ὅπως, εἰ [οἱ Ἀργεῖοι] ἐπὶ σφᾶς ἰόντες ἐς τὸ πεδίον βοηθοῖεν, ἐφεπόμενοι τοῖς ἵπποις χρῷντο. καὶ ὁ μὲν οὕτω διατάξας, καὶ ἐσβαλὼν ἐς τὸ πεδίον, ἐδῄου Σάμινθόν τε, καὶ ἄλλα.

Argivi, Nemea opitulantes, post parva proelia cum Phliasiis et Corinthiis, adventante etiam reliquo hostium exercitu, ubi agrum suum vastari vident, parant se ad pugnam; itemque Lac.

59. Οἱ δὲ Ἀργεῖοι γνόντες ἐβοήθουν ἡμέρας ἤδη ἐκ τῆς Νεμέας, καὶ περιτυχόντες τῷ Φλιασίων καὶ Κορινθίων στρατοπέδῳ τῶν μὲν Φλιασίων ὀλίγους ἀπέκτειναν, ὑπὸ δὲ τῶν Κορινθίων αὐτοὶ οὐ πολλῷ πλείους διεφθάρησαν. καὶ οἱ Βοιωτοὶ, καὶ οἱ Μεγαρῆς, καὶ οἱ Σικυώνιοι, ἐχώρουν, ὥσπερ εἴρητο αὐτοῖς, ἐπὶ τῆς Νεμέας, καὶ τοὺς Ἀργείους οὐκέτι κατέλαβον, ἀλλὰ καταβάντες, ὡς ἑώρων τὰ ἑαυτῶν δῃούμενα, ἐς μάχην παρετάσσοντο· ἀντιπαρεσκευάζοντο δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι.

Argivi undique circumventi contra interceptos ab se putant Lacedaemonios, eventum pugnae prosperum sperantes; sed jam concursuris exercitibus Argivi duo e principibus cum Agide privatim agunt de pace.

Ἐν μέσῳ δὲ ἀπειλημμένοι ἦσαν οἱ Ἀργεῖοι· ἐκ μὲν γὰρ τοῦ πεδίου οἱ Λακεδαιμόνιοι εἶργον τῆς πόλεως, καὶ οἱ μετ' αὐτῶν, καθύπερθε δὲ Κορίνθιοι, καὶ Φλιάσιοι, καὶ Πελληνῆς, τὸ δὲ πρὸς Νεμέας Βοιωτοὶ, καὶ Σικυώνιοι, καὶ Μεγαρῆς. ἵπποι δὲ αὐτοῖς οὐ παρῆσαν· οὐ γάρ πω οἱ Ἀθηναῖοι μόνοι τῶν ξυμμάχων ἦκον. τὸ μὲν οὖν πλῆθος τῶν Ἀργείων, καὶ τῶν ξυμμάχων, οὐχ οὕτω δεινὸν τὸ παρὸν ἐνόμιζον, ἀλλ' ἐν καλῷ ἐδόκει ἡ μάχη ἔσεσθαι, καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἀπειληφέναι ἐν τῇ αὐτῶν τε, καὶ πρὸς τῇ πόλει. τῶν δὲ Ἀργείων δύο ἄνδρες, Θράσυλλός τε, τῶν πέντε στρατηγῶν εἷς ὤν, καὶ Ἀλκίφρων, πρόξενος Λακεδαιμονίων, ἤδη τῶν στρατοπέδων ὅσον οὐ ξυνιόντων, προσελθόντε Ἄγιδι διελεγέσθην, μὴ ποιεῖν μάχην· ἑτοίμους γὰρ εἶναι Ἀργείους δίκας δοῦναι, καὶ δέξασθαι

καθῆντο ediderunt ex Pal. pro ἐκάθηντο. κάθηντο Cass., Aug., It., Vat., Bas., Gr. *Ex Hk.*

[οἱ Ἀργεῖοι.] glossa importuna, cum proxime idem antecesserit, neque aliud intelligere quisquam possit.

Σάμινθος vix alibi occurrit. Σάμικον vicum invenio in agro Eleo apud Pausaniam in Eliacis (5, 5, 3. et 6, 26, 6.). *Hn.* De hoc oppido tacent veteres, opinor, universi: itaque membranarum fides nonnihil mihi suspecta est. *Wass.* Od. Müller. Dor. 2., p. 433. Saminthum putat ad occidentem a Mycenis sitam fuisse, ubi nunc Phyti est, Leak. autem (Travels in Morea, vol. 2., p. 415.) eo loco, ubi nunc Kutzopódhi, subinde repertis antiquitatis reliquiis insigni. Agidis iter trans montem Lyrceum fuisse dicit. cf. ibidem p. 435., et Wachsm. Antt. gr. 1, 1., p. 17., 9., 10. *E G – ro.*

59. ἡμέρας ἤδη, *cum dies jam illuxisset.* Port.

καταβάντες. intelligendi Argivi. *Hk.*

ἴσας καὶ ὁμοίας, εἴ τι ἐπικαλοῦσιν [Ἀργείοις] Λακεδαιμόνιοι, καὶ τὸ λοιπὸν εἰρήνην ἄγειν σπονδὰς ποιησαμένους.

Facto foedere 4 mensium Agis abducit exercitum, re non communicata cum sociis; qua de re graviter eum omnes accusant, quippe nunquam antea tantis, tamque egregiis tot graecorum populorum copiis congressis.

60. Καὶ οἱ μὲν ταῦτα, ἀπόντες τῶν Ἀργείων, ἀφ' ἑαυτῶν, καὶ οὐ τοῦ πλήθους κελεύσαντος, εἶπον· καὶ ὁ Ἄγις δεξάμενος τοὺς λόγους αὐτὸς, καὶ οὐ μετὰ τῶν πλειόνων οὐδὲ αὐτὸς βουλευσάμενος, ἀλλ' ἢ ἑνὶ ἀνδρὶ κοινώσας τῶν ἐν τέλει ξυστρατευομένων, σπένδεται τέσσαρας μῆνας, ἐν οἷς ἔδει ἐπιτελέσαι αὐτοὺς τὰ ῥηθέντα· καὶ ἀπήγαγε τὸν στρατὸν εὐθὺς, οὐδενὶ φράσας τῶν ἄλλων ξυμμάχων. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι εἵποντο μὲν, ὡς ἠγεῖτο, διὰ τὸν νόμον, ἐν αἰτίᾳ δ' εἶχον κατ' ἀλλήλους πολλῇ τὸν Ἄγιν, νομίζοντες, ἐν καλῷ παρατυχὸν σφίσι ξυμβαλεῖν, καὶ πανταχόθεν αὐτῷ ἀποκεκλημένων, καὶ ὑπὸ ἱππέων, καὶ πεζῶν, οὐδὲν δράσαντες ἄξιον τῆς παρασκευῆς ἀπιέναι. στρατόπεδον γὰρ δὴ τοῦτο κάλλιστον ἑλληνικὸν τῶν μέχρι τοῦδε ξυνῆλθεν· ὤφθη δὲ μάλιστα, ἔως ἔτι ἦν ἀθρόον ἐν Νεμέᾳ, ἐν ᾧ Λακεδαιμόνιοί τε παυστρατιᾷ ἦσαν, καὶ Ἀρκάδες, καὶ Βοιωτοὶ, καὶ Κορίνθιοι, καὶ Σικυώνιοι, καὶ Πελληνῆς, καὶ Φλιάσιοι, καὶ Μεγαρῆς· καὶ οὗτοι πάντες λογάδες ἀφ' ἑκάστων, ἀξιόμαχοι δοκοῦντες εἶναι οὐ τῇ Ἀργείων μόνον ξυμμαχίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἄλλῃ ἔτι προσγε-

60. *Καὶ — εἶπον.* ll. *Καὶ οἱ μὲν ταῦτα εἰπόντες τῶν Ἀργείων — εἶπον.* mireris, hic mussitare interpretes, cum neque constet ratio verborum *τῶν Ἀργείων* (quae propter obscuritatem videntur omissa esse a scriba codicis D. paris.), et intolerabilia sint ista *εἰπόντες εἶπον.* equidem non dubitavi ponere, sententia praeclara et mutatione verisimili, *ἀπόντες τῶν Ἀργ., remoti ab Argivis*, seorsum ab eorum exercitu, ut qui privatim Agidem convenissent. Eurip. Phoen. 852. *Ὅδ' οὐ μακρὰν ἄπεστι, πλησίου δέ σου.* de *α* et *ει* confusis v. Jacobs. indice Anthol. palat. v. *εἶ*, nos ad Aeschyl. Suppl. 397., Eurip. Or. 1019., etc.

Καὶ οἱ μὲν — καὶ ὁ Ἄγις, pro *ὁ δὲ Ἄγις*, ut 2, 29. *ἀλλ' ὁ μὲν — καὶ τὸ ἔργον*, etc.

τῶν ἐν τέλει. polemarchorum (Xenoph. Lac. rep. 13, 1.), duorum ex ephoris, qui Spartanorum regem in bellis comitabantur (Xenoph. Hellen. 2, 4, 36.), Homoeorum quorundam (Xenoph. Lac. rep. 13, 1.), et binorum Pythiorum (Herod. 6, 57.). cf. Od. Müller. Dor. 2., p. 240. *Ex Arn.*

ἐν καλῷ παρατυχὸν σφίσι ξυμβαλεῖν. nominativus absolutus. infra hoc cap. *μὴ ἂν σφίσι ποτὲ κάλλιον παρασχόν.* 4, 95. *παραστῇ δὲ μηδενὶ ὑμῶν ὡς ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ οὐ προσῆκον τοσόνδε κίνδυνον ἀναβάλλεσθαι.* — paulo ante ad verba *διὰ τὸν νόμον* cf. c. 66. *βασιλέως γὰρ ἄγοντος ὑπ' ἐκείνου πάντα ἄρχεται. Hk.*

καὶ πανταχόθεν αὐτῷ ἀπ. i. e. *ὑπὸ αὐτοῦ, Ἄγιδος:* v. Matth. gr. §. 392, i, *β.*, ann. ad Iliad. *ο'*, 376., etc. perperam ll. *αὐτῶν* [*αὐτωι, αὐτων*].

ἐν Νεμέᾳ. jam in scholiis quaeritur, quomodo dicere potuerit Thuc., Nemeae congregatas fuisse omnes Lacedaemoniorum copias. certe ante inducias non fuerunt: trifariam enim divisae erant. cf. c. 58. videntur igitur abeuntes hac via incessisse omnes, utpote expeditiore. v. S. *Hk.*

η. τὸ μὲν οὖν στρατόπεδον οὕτως ἐν αἰτίᾳ ἔχοντες τὸν ἀνεχώρουν τε, καὶ διελύθησαν ἐπ' οἴκου ἕκαστοι.

ri quoque, ereptam sibi de manibus victoriam temere existimantes, Thrasyllum lapidant, et ad aram confugientis bona publicant, quod populi injussu ipse et Alciphron foedus pepigerint cum hoste.

γεῖοι δὲ καὶ αὐτοὶ ἔτι ἐν πολλῷ πλείονι αἰτίᾳ εἶχον πεισαμένους ἄνευ τοῦ πλήθους, νομίζοντες κἀκεῖνοι, μὴ σί ποτὲ κάλλιον παρασχὸν, Λακεδαιμονίους διαπεφευ- πρός τε γὰρ τῇ σφετέρᾳ πόλει, καὶ μετὰ πολλῶν καὶ ν ξυμμάχων, τὸν ἀγῶνα ἂν γίγνεσθαι. τόν τε Θρασυλ- ναχωρήσαντες ἐν τῷ Χαράδρῳ, οὗπερ τὰς ἀπὸ στρατείας πρὶν ἐσιέναι, κρίνουσιν, ἤρξαντο λεύειν· ὁ δὲ καταφυ- πὶ τὸν βωμὸν περιγίγνεται· τὰ μέντοι χρήματα ἐδήμευ- ὑτοῦ.

advenientes Ath. cum Alcibiade legato negant inconsultis sociis foedus potuisse fieri cum Agide. quare omnes praeter Argivos Orchomenum invadunt. moxque etiam Argivi instaurant bellum, obsessique Orchomenii se dedunt, datis obsidibus, et in societatem recipiuntur.

. Μετὰ δὲ τοῦτο Ἀθηναίων βοηθησάντων χιλίων ὁπλι- καὶ τριακοσίων ἱππέων, ὧν ἐστρατήγουν Λάχης καὶ Νι- κος, οἱ Ἀργεῖοι (ὅμως γὰρ τὰς σπονδὰς ὤκνουν λῦσαι τοὺς Λακεδαιμονίους) ἀπιέναι ἐκέλευον αὐτούς, καὶ πρὸς ῆμον οὐ προσῆγον, βουλομένους χρηματίσαι, πρὶν ἢ νῆς, καὶ Ἠλεῖοι (ἔτι γὰρ παρῆσαν), κατηνάγκασαν δεόμε- καὶ ἔλεγον οἱ Ἀθηναῖοι, Ἀλκιβιάδου πρεσβευτοῦ παριόν- ν τε τοῖς Ἀργείοις καὶ ξυμμάχοις ταῦτα, ὅτι καὶ οὐκ ὀρ-

φῷ Χαράδρῳ. nomen torqui fluebat subter ipsa moegorum (Paus. 2, 25.); nunc tur Rema. v. Leak. Travels Morea, vol. 2., p. 364., 394. s. Paus. l. c. προελθοῦσι δὲ (i. e. via, quae Argis Manducebat), διαβάντων ποταμὸν ον, Χάραδρον καλούμενον, ίνδη etc.

ιν pene poëticum esse ait mnino rara vox est, nec freταλεύειν, i. e. λιθοβολεῖν. ρηματίσαι. Spanhem. ad orat. 1., pag. 122. χρηματίeribus Atticis esse dicit de-, de re quapiam cum alieere, affertque et haec, et δ. ἐν τῇ Ἰταλίᾳ τισὶ πόλερημάτισε περὶ φιλίας τοῖς οις, item Aristophanis Thesm. κὶ χρηματίζειν πρῶτα περὶ δου. nec tamen in universum ζειν Graecis idem est, quod Latinis cum aliquo agere: nam de iis, quae privati de rebus privatis inter se agunt ac deliberant, rarius χρ. dictum invenias quam de iis, quae publice et publico nomine aguntur, velut hic, et apud Comicum Thesm., et innumeris aliorum scriptorum locis. hic quidem χρ. esse cum populo agere, vel verba ad populum facere, apertum est e praecedentibus πρὸς τὸν δῆμον οὐ προσῆγον. E. D. cf. ann. ad 1, 87.

Ἀλκιβιάδου πρ. παριόντος, Alcibiade legato progresso ad dicendum. hoc sensu legitur παριτητέα 1, 72., et passim παρέρχεσθαι. Herod. 8, 80. ἀλλά σφι σήμηνον αὐτὸς παρελθών, ὡς ἔχει. et ibidem 81. ταῦτα ἔλεγε παρελθὼν ὁ Ἀριστείδης, etc. parum est, quod habent ll., παρόντος. dixit Alc. nomine Atheniensium. cf. 6, 15.

ὅτι καὶ οὐκ ὀρθῶς etc. καὶ particulam suo loco reposui, cum

θῶς αἱ σπονδαὶ ἄνευ τῶν ἄλλων ξυμμάχων γένοιντο, καὶ νῦν (ἐν καιρῷ γὰρ παρεῖναι σφεῖς) ἅπτεσθαι χρῆναι τοῦ πολέμου. καὶ πείσαντες ἐκ τῶν λόγων τοὺς ξυμμάχους εὐθὺς ἐχώρουν ἐπὶ Ὀρχομενὸν τὸν ἀρκαδικὸν πάντες πλὴν Ἀργείων· (οὗτοι δὲ ὅμως, καὶ πεισθέντες, ὑπελείποντο πρῶτον, ἔπειτα δ' ὕστερον καὶ αὐτοὶ ἦλθον·) καὶ προσκαθεζόμενοι τὸν Ὀρχομενὸν πάντες ἐπολιόρκουν, καὶ προσβολὰς ἐποιοῦντο, βουλόμενοι ἄλλως τε προσγενέσθαι σφίσι, καὶ ὅμηροι ἐκ τῆς Ἀρκαδίας ἦσαν αὐτόθι ὑπὸ Λακεδαιμονίων κείμενοι. οἱ δὲ Ὀρχομένιοι δείσαντες τήν τε τοῦ τείχους ἀσθένειαν, καὶ τοῦ στρατοῦ τὸ πλῆθος, καὶ, ὡς οὐδεὶς αὐτοῖς ἐβοήθει, μὴ προαπόλωνται, ξυνέβησαν, ὥστε ξύμμαχοί τε εἶναι, καὶ ὁμήρους σφῶν τε αὐτῶν δοῦναι, καὶ Μαντινεῦσι καὶ, οὓς κατέθεντο Λακεδαιμόνιοι, παραδοῦναι.

vulgo legatur ante *γένοιντο*, ubi inutilem bene fecit Did. cum cancellavit. videtur autem forte inter versus perscripta aberrasse a suo loco, et vicini versus proximum occupasse.

πείσαντες ἐκ τῶν λόγων. Gr. *ἐν τῷ λόγῳ.* hoc defendi quidem posset; sed non est recedendum a scriptura vulgata, quam tuentur alii omnes scripti et editi libri. Lucianus Catapl. p. 440. *ἐκ τοῦ λόγου δείξω φανερώτερον.* idem de Sacrif. p. 363. *κατεδυσώπησεν αὐτὸν ἐκ τῶν λόγων.* Plut. Romulo, p. 45., *πεπεισμένον ἐκ τινων λογίων.* D. *ἐκ τῶν λόγων.* i. e. *διὰ τ. λ.*, ut Rom. 1, 4. *ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν, per reditum in vitam. ἐν τῷ λόγῳ* Ebraismum sapit. *E B—ro.* Imo oppositа haec sunt superioribus *καὶ ἔλεγον οἱ Ἀθ.*, significatque ἐκ h. l. *ἐκτὸς* sive *ἔξω*, ut 2, 62. et alias, *λόγοι* autem intelligendi sunt per emphasin *λόγοι δημόσιοι, orationes publicae*, in concione habitae, qualis fuit illa, quam dixit, Alcibiadis. praeter eam singuli Ath. privatim persuadebant sociis, continuandum esse bellum. — *καὶ αὐτοί.* male ll. κ. οὗτοι.

καὶ Μαντινεῦσι — παραδοῦναι. ordo *καὶ παρ. καὶ Μαντ.* (*ὁμήρους*), *οὓς κατ. Λακ., et Mantineis quoque reddere obsides suos, quos Lac.* ibi *deposuerant.* ita ne posterius quidem *καὶ* offensioni est, nedum prius, quod Hk. aliique deleverunt, perperam scribentes *καὶ ὁμ. σφῶν τε α. δοῦναι Μαντινεῦσι.* „En effet, pourquoi les Orchoméniens auraient-ils donné des otages aux Mantinéens de préférence, et non pas à l'armée combinée qui avait attaqué Orchomène? Et puis, à qui livrèrent-ils ceux qu' avaient déposés les Lacédémoniens? — Il suffit de remarquer que les otages, *οὓς κατέθεντο Λακ.* à Orchomène, *καὶ ὅμηροι — κείμενοι*, étaient d'Arcadie; ces otages d'Arcadie étaient les Parrhasiens, *τῆς Ἀρκαδίας ἐς Παῤῥασίους*, que nous avons vus plus haut, §. 33., appartenir aux Mantinéens, *καὶ Μαντινέων ὑπηκόους.* D'après cette remarque, qu'on ne saurait contester, les Orchoméniens devaient rendre aux Mantinéens les otages d'Arcadie déposés à Orchomène par les Lac.; et c'est ce que nous dit Thuc. par ces mots *καὶ Μαντ. — παραδοῦναι.* Voyez aussi plus bas, §. 77., *ἀποδιδόντας τοὺς παῖδας τοῖς Ὀρχομενίοις.* Ces *παῖδες* sont les *ὅμηροι σφῶν αὐτῶν*, dont il est question dans notre passage; *καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐν Μαντινείᾳ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἀποδιδόντας.* Ces *ἄνδρες οἱ ἐν Μαντινείᾳ* sont les mêmes otages d'Arcadie que les Orchoméniens furent forcés de rendre aux Mantinéens et que reclamèrent les Lac., qui avaient donné l'indépendance aux Arcades - Parrhasiens (plus haut, §. 33.): *Λακ. δὲ τούς τε Παῤῥασίους αὐτονόμους ποιήσαντες.*" *E Did.*

Postea sociis de persequendo bello deliberantibus Elei Lepreum oppugnari jubent, Mantinenses autem Tegeam; quibus ceteri assentiuntur, Elei vero indignati domum abeunt. igitur Argivi et Ath. cum Mantinensibus expeditionem adversus Tegeatas, nonnullis eorum adjuvantibus, praeparant.

62. *Μετὰ δὲ τοῦτο, ἔχοντες ἤδη τὸν Ὀρχομενὸν, ἐβουλεύοντο οἱ ξύμμαχοι, ἐφ' ὅ τι χρὴ πρῶτον ἰέναι τῶν λοιπῶν. καὶ Ἠλεῖοι μὲν ἐπὶ Λέπρεον ἐκέλευον, Μαντινῆς δὲ ἐπὶ Τεγέαν· καὶ προσέθεντο οἱ Ἀργεῖοι καὶ Ἀθηναῖοι τοῖς Μαντινεῦσι. καὶ οἱ μὲν Ἠλεῖοι ὀργισθέντες, ὅτι οὐκ ἐπὶ Λέπρεον ἐψηφίσαντο, ἀνεχώρησαν ἐπ' οἶκου· οἱ δὲ ἄλλοι ξύμμαχοι παρεσκευάζοντο ἐν τῇ Μαντινείᾳ, ὡς ἐπὶ Τεγέαν ἰόντες. καὶ τινὲς αὐτοῖς καὶ αὐτῶν Τεγεατῶν ἐν τῇ πόλει ἐνεδίδοσαν τὰ πράγματα.*

Lac., Agidi suscensentes de non captis, cum potuisset, Argis, postquam etiam de Orchomeno occupato nuntius allatus est, vehementius irati regem punitum eunt, et deprecanti, novoque bello forti aliquo facinore crimina se diluturum promittenti, 10 Spartanos addunt consiliarios, sine quibus ei non liceat exercitum ex urbe educere.

63. *Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐπειδὴ ἀνεχώρησαν ἐξ Ἄργους τὰς τετραμήνους σπονδὰς ποιησάμενοι, Ἄγιν ἐν μεγάλῃ αἰτίᾳ εἶχον οὐ χειρωσάμενον σφίσιν Ἄργος, παρασχὸν καλῶς, ὡς οὔπω πρότερον αὐτοὶ ἐνόμιζον· ἀθρόους γὰρ τοσούτους ξυμμάχους, καὶ τοιούτους, οὐ ῥᾴδιον εἶναι λαβεῖν. ἐπειδὴ δὲ καὶ περὶ Ὀρχομενοῦ ἠγγέλλετο ἐαλωκέναι, πολλῷ δὴ μᾶλλον ἐχαλέπαινον, καὶ ἐβούλευον εὐθὺς ὑπ' ὀργῆς, παρὰ τὸν τρόπον τὸν ἑαυτῶν, ὡς χρὴ τήν τε οἰκίαν αὐτοῦ κατασκάψαι, καὶ * δέκα μυριάσι δραχμῶν ζημιῶσαι. ὁ δὲ παρῃτεῖτο μηδὲν τούτων δρᾶν· ἔργῳ γὰρ ἀγαθῷ ῥύσεσθαι τὰς αἰτίας στρατευσάμενος, ἢ τότε ποιεῖν αὐτοὺς ὅ τι βούλονται. οἱ δὲ τὴν μὲν ζημίαν καὶ τὴν κατασκαφὴν ἐπέσχον, νόμον δὲ ἔθεντο ἐν τῷ παρόντι,*

62. *ἐνεδίδοσαν τὰ πράγματα.* i. e. *rem prodiderunt:* nam *ἐνδιδόναι* proprie est *remittere animum, concedere*, ergo non amplius defendere ac tueri, quod cum perfidia junctum *proditio* vocatur. *Hk.*

63. *καὶ * δέκα — ζημιῶσαι.* etiam hic ℓ pronomen immittendum arbitror, ut 2, 33., qui geminus locus est.

„Si cum Müllero, Dor. 2., p. 106., statuas, has esse drachmas aeginetas, summa efficitur amplius viginti septem talentorum euboicorum et dimidii. Miltiades, ut adnotavit Arn., multatus erat 50 talentis teste Herodoto 6, 136., et reges Spartanorum opulentiores erant quam ullus fere privatus homo per totam Graeciam, cum et publico sumtu alerentur, et multum agri in variis partibus Laconiae proprium haberent.“ *E G—ro.*

ῥύσεσθαι τὰς αἰτίας στρατευσάμενος. Cass., Aug., Cl., Pal., It., Vat., H. *στρατευσόμενος*, quod non est praeferendum vulgato, cum sensus sit „simulac *profectus fuerit* in bellum,“ non „profecturus.“ *Hk.* — *ῥύσεσθαι: ἀπολύσειν.* S.

Verbis *ἐν τῷ παρόντι* (*tunc.* Port.) non significatur, hanc legem uni modo expeditioni scriptam esse. cf. Mans. Spart. 1, 2., p. 231.; 2, p. 378, k. *Od. Müller.* Dor. 2., p. 105, 2. „Add. Tittmann. Gr. Staatsverf. p. 124.“ *G—r.*

ὃς οὔπω πρότερον ἐγένετο αὐτοῖς· δέκα γὰρ ἄνδρας Σπαρτιατῶν προσείλοντο αὐτῷ ξυμβούλους, ἄνευ ὧν μὴ κύριον εἶναι ἀπάγειν στρατιὰν ἐκ τῆς πόλεως.

Tegeatis defectionem molientibus Lac. toto suorum et Helotarum exercitu, cumque sociis Arcadibus, illuc properant, et Mantinensium agrum vastant.

64. Ἐν τούτῳ δὲ ἀφικνεῖται αὐτοῖς ἀγγελία παρὰ τῶν ἐπιτηδείων ἐκ Τεγέας, ὅτι, εἰ μὴ παρέσονται ἐν τάχει, ἀποστήσεται αὐτῶν Τεγέα πρὸς Ἀργείους καὶ τοὺς ξυμμάχους, καὶ ὅσον οὐκ ἀφέστηκεν. ἐνταῦθα δὴ βοήθεια τῶν Λακεδαιμονίων γίγνεται αὐτῶν τε, καὶ τῶν Εἱλώτων, πανδημεὶ ὀξεῖα, καὶ οἷα οὔπω πρότερον. ἐχώρουν δὲ ἐς Ὀρέστειον τῆς Μαιναλίας· καὶ τοῖς μὲν Ἀρκάδων σφετέροις οὖσι ξυμμάχοις προεῖπον ἀθροισθεῖσιν ἰέναι κατὰ πόδας αὐτῶν ἐς Τεγέαν, αὐτοὶ δὲ μέχρι μὲν τοῦ Ὀρεστείου πάντες ἐλθόντες, ἐκεῖθεν δὲ τὸ ἕκτον μέρος σφῶν αὐτῶν ἀποπέμψαντες ἐπ' οἶκον, ἐν ᾧ τὸ πρεσβύτερόν τε καὶ τὸ νεώτερον ἦν, ὥστε τὰ οἶκοι φρουρεῖν, τῷ λοιπῷ στρατεύματι ἀφικνοῦνται ἐς Τεγέαν· καὶ οὐ πολλῷ ὕστερον οἱ ξύμμαχοι ἀπ' Ἀρκάδων παρῆσαν. πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὴν Κόρινθον, καὶ Βοιωτοὺς, καὶ Φωκέας, καὶ Λοκροὺς, βοηθεῖν κελεύοντες κατὰ τάχος ἐς Μαντίνειαν. ἀλλὰ τοῖς μὲν ἐξ ὀλίγου τε ἐγίγνετο, καὶ οὐ ῥᾴδιον ἦν μὴ ἀθρόοις, καὶ ἀλλήλους περιμείνασι, διελθεῖν τὴν πολεμίαν· (ξυνέκλῃε γὰρ διὰ μέσου·) ὅμως δὲ ἠπείγοντο. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἀναλαβόντες τοὺς παρόντας Ἀρκάδων ξυμμάχους ἐσέβαλον ἐς τὴν Μαντινικὴν, καὶ στρατοπεδευσάμενοι πρὸς τῷ Ἡρακλείῳ ἐδῄουν τὴν γῆν.

Argivi cum sociis locum natura munitum occupant, primum aggredientibus eos Lacedaemoniis, sed mox Agidis jussu in Tegeatarum agrum regressis ad avertendam in Mantinicum aquam, saepe utrosque infestantem.

65. Οἱ δ' Ἀργεῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ὡς εἶδον αὐτοὺς, καταλαβόντες χωρίον ἐρυμνὸν, καὶ δυσπρόσοδον, παρετάξαντο, ὡς ἐς μάχην. καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι εὐθὺς αὐτοῖς ἐπῆεσαν, καὶ μέχρι μὲν λίθου καὶ ἀκοντίου βολῆς ἐχώρησαν· ἔπειτα τῶν πρεσβυτέρων τις Ἄγιδι ἐπεβόησεν, ὁρῶν πρὸς χωρίον καρτε-

ἐκ τῆς πόλεως. Lindav. Spicil. p. 10. conjicit ἐκ τῆς πολεμίας. „At scriptor nihil aliud dicere vult quam, non licuisse amplius regi sine his comitibus in bellum proficisci. Diod. 12, 78. παρακατέστησαν συμβούλους, καὶ προσέταξαν μηδὲν ἄνευ τῆς τούτων γνώμης πράττειν." P. Postea duo ephori regem comitabantur. v. Xen. Hist. gr. 2, 4, 36. — de constructione infinitivi cum pronomine relativo in oratione obliqua cf. 2, 102.; 5, 28. hoc quidem loco facile subaudias ἐκέλευσαν vel tale verbum ex praegresso νόμον ἔθεντο. *Hk.*

64. ἐξ ὀλίγου: ἐξαίφνης. *S.* Did. „mais ils reçurent cet ordre trop à l'improviste."

μὴ ἀθρόοις, καὶ ἀλλήλους περιμείνασι, non congregatis, et alteris alteros expectantibus. — ξυνέκλῃε γὰρ διὰ μέσου: ἐν μέσῳ γὰρ οὖσα ἡ πολεμία γῇ ἐφύλαττεν αὐτούς. *S.*

ρὸν ἰόντας σφᾶς, ὅτι διανοεῖται κακὸν κακῷ ἰᾶσθαι, δηλῶν τῆς ἐξ Ἄργους ἐπαιτίου ἀναχωρήσεως τὴν παροῦσαν ἄκαιρον προθυμίαν ἀνάληψιν βουλομένην εἶναι. ὁ δὲ, εἴτε καὶ διὰ τὸ ἐπιβόημα, εἴτε καὶ αὐτῷ ἄλλο τι ἢ κατὰ τὸ αὐτὸ δόξαν ἐξαίφνης, πάλιν τὸ στράτευμα κατὰ τάχος, πρὶν ξυμμῖξαι, ἀπῆγε, καὶ ἀφικόμενος πρὸς τὴν Τεγεᾶτιν τὸ ὕδωρ ἐξέτρεπεν ἐς τὴν Μαντινικὴν, περὶ οὗπερ, ὡς τὰ πολλὰ βλάπτοντος, ὁποτέρωσε ἂν ἐσπίπτῃ, Μαντινῆς καὶ Τεγεᾶται πολεμοῦσιν. ἐβούλετο δὲ τοὺς ἀπὸ τοῦ λόφου, βοηθοῦντας ἐπὶ τὴν τοῦ ὕδατος ἐκτροπὴν, ἐπειδὰν πύθωνται, καταβιβάσαι, * τοὺς Ἀργείους, καὶ τοὺς ξυμμάχους, καὶ ἐν τῷ ὁμαλῷ τὴν μάχην ποιεῖσθαι.

Nec tamen propterea Argivi progrediuntur, donec duces eorum suscensentem sibi de mora exercitum e castello deducunt ad dimicandum.

Καὶ ὁ μὲν, τὴν ἡμέραν ταύτην μείνας αὐτοῦ περὶ τὸ ὕδωρ, ἐξέτρεπεν· οἱ δ' Ἀργεῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, τὸ μὲν πρῶτον κα-

65. ὅτι διανοεῖται: ὁ Ἀγις. —κακὸν κακῷ ἰᾶσθαι: τὸ προγεγονὸς (c. 60. hujus libri.) τῷ νῦν, δηλ. τὴν (intell. κατά.) ἀρχαίαν παροιμίαν ἐξ Ὀρέστου τοῦ Ἀγαμέμνονος ῥηθεῖσαν, ὅστις τὸν τοῦ πατρὸς θάνατον τῷ τῆς μητρὸς φόνῳ ἐθεράπευσε. — τῆς — ἀναχωρήσεως: διὰ τὴν ἐξ Ἄργους δηλ. ἀναχώρησιν, ἐν αἰτίᾳ γενομένην, νῦν ἀκαίρως αὐτὴν προθυμεῖσθαι ἀναλαβεῖν κ. ἐπανορθῶσαι τὴν τότε γενομένην ἁμαρτίαν. — ἀνάληψιν: θεραπείαν. S. Herod. 3, 53. μὴ τῷ κακῷ τὸ κακὸν ἰῶ. Soph. Ajace, 345. μὴ, κακὸν κακῷ διδοὺς Ἄκος, πλέον τὸ πῆμα τῆς ἄτης τίθει. idem apud Stobaeum Serm. 4, p. 54. ἐνταῦθα μέντοι πάντα τἀνθρώπων νοσεῖ, Κακοῖς ὅταν θέλωσιν ἰᾶσθαι κακά. E D. laudantur etiam Dionysius Hal. 11, 14., et Plutarchus Moral. p. 797. cf. Bähr. ad Herod. l. c.

βουλομένην. i. e. μέλλουσαν. v. Zeun. ad Viger. p. 84. simili prosopopoeia Xenophon Rep. Lac. c. 15. τῇδε βούλονται δηλοῦν οἱ Λυκούργου νόμοι. Comicus Eccl. 753. τί τὰ σκευάρια ταυτὶ βούλεται; Virg. Aen. 6, 318. quid volt concursus ad amnem? Did. „Il est à remarquer que le mot βουλ. est employé dans ce passage au lieu de μέλλουσαν. Nous croyons voir dans βουλομένην l'origine de θέλω du grec moderne au lieu de μέλλω."

εἴτε καὶ αὐτῷ ἄλλο τι ἢ κατὰ τὸ αὐτὸ etc. i. e. κατ' ἄλλο τι. v. Herm. ad Viger. p. 854. Iliad. κ', 573. κνήμας τε ἰδὲ λόφον ἀμφί τε μηροὺς pro ἀμφὶ κνήμας τε etc.

τοὺς ἀπὸ τοῦ λόφου—καταβιβάσαι. i. e. τοὺς ἐπὶ τοῦ λόφου (ἱδρυθέντας) καταβιβάσαι ἀπ' αὐτοῦ. monuimus saepe. v. 2, 80.; 5, 56. Hk.

* τοὺς Ἀργείους, κ. τοὺς ξυμμάχους. haec explicari quidem possunt per epexegesin verborum τοὺς ἀπὸ τοῦ λόφου, sed nihil conferunt ad sententiam, vereorque ne adscripta sint a glossatore. dixit Thuc. in superioribus Οἱ δ' Ἀργεῖοι κ. οἱ ξύμμαχοι: inde haec efficta puto, etiam molestiora illa, cum statim sequatur οἱ δ' Ἀργεῖοι κ. οἱ ξύμμαχοι, quae non erat quod inculcarentur, si ista posita fuissent in proximis.

ἐξέτρεπεν. scil. αὐτό. EB—ro. Campus Mantineae planities est multo editior quam planum convallium in littore Peloponnesi, quamvis circumdatus altis montibus, quibuscum comparatus et ipse humilis videtur. solum lapide calcario constans plenum est cavernis, in quas rivuli defluentes rursus, satis magnis intervallis, comparent in vallibus locisque humilioribus, pro-

ταπλαγέντες τῇ ἐξ ὀλίγου αὐτῶν ἀναχωρήσει, οὐκ εἶχον ὅ τι εἰκάσωσιν· εἶτα, ἐπειδὴ ἀναχωροῦντες ἐκεῖνοι τε ἀπέκρυψαν, καὶ σφεῖς ἡσύχαζον, καὶ οὐκ ἐπηκολούθουν, ἐνταῦθα τοὺς ἑαυτῶν στρατηγοὺς αὖθις ἐν αἰτίᾳ εἶχον, τό τε πρότερον καλῶς ληφθέντας πρὸς Ἄργει Λακεδαιμονίους ἀφεθῆναι, καὶ νῦν ὅτι ἀποδιδράσκοντας οὐδεὶς ἐπιδιώκει, ἀλλὰ καθ' ἡσυχίαν οἱ μὲν σώζονται, σφεῖς δὲ προδίδονται. οἱ δὲ στρατηγοὶ ἐθορυβήθησαν μὲν τὸ παραυτίκα, ὕστερον δὲ ἀπάγουσιν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ λόφου, καὶ προελθόντες ἐς τὸ ὁμαλὸν ἐστρατοπεδεύσαντο, ὡς ἰόντες ἐπὶ τοὺς πολεμίους.

Postridie, Argivorum et sociorum acie instructa, Lac. redeuntes eo, unde abierant, primum quidem, conspectis illis, consternuntur; dein vero celeriter, consueto Lacedaemoniorum ordine, rex, polemarchi, lochagi, ceterique praefecti exercitus, parant se ad pugnam.

66. *Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἵ τε Ἀργεῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ξυνετάξαντο, ὡς ἔμελλον μαχεῖσθαι, ἢν περιτύχωσιν· οἵ τε Λακεδαιμόνιοι, ἀπὸ τοῦ ὕδατος πρὸς τὸ Ἡράκλειον πάλιν ἐς τὸ αὐτὸ στρατόπεδον ἰόντες, ὁρῶσι δι' ὀλίγου τοὺς ἐναντίους ἐν τάξει τε ἤδη πάντας, καὶ ἀπὸ τοῦ λόφου προεληλυθότας.*

pius a littore. hi elices, cogniti sub nomine zerethra sive katavóthra (*κατάβοθρα. Both.*), memorantur a Strabone 8, 8, 4. (*τῶν βερέθρων, ἃ καλοῦσιν οἱ Ἀρκάδες ζέρεθρα*), eorumque magnus est numerus in Arcadia, cum omnes fluvii hinc vel illinc ita absorbeantur, et rursus emergant majore vel minore intervallo. campus Mantineae tam planus est, ut in quibusdam partibus non satis inclinetur ad avertendos torrentes, futuraque esset inundatio sine fossis ductis, quibus aquarum cursus juvatur versus banc vel illam katavóthram. itaque in vicinia Mantineae antiquitus aquae deverti solebant per katavóthram australi extremitate campi, in agro Tegeae. at Agis hoc loco Thucydidis in diversum eas deflectebat, Mantineam versus, qua parte cum katavóthrae angustiores sint, difficilius fuit eas emittere. v. Leak. Travels in the Morea, vol. 3., p. 44., 153. seqq. *Ex Arn.*

τῇ — ἀναχωρήσει. vulgo *τῇ ἐξ ὀλίγου αἰφνιδίῳ αὐτῶν ἀναχ.* sed in Reg. deest *αἰφνιδίῳ.* „Et potest suspectum esse, tanquam ex interpretatione: nam *ἡ ἐξ ὀλίγου ἀναχώρησις* est, quae *αἰφνίδιος.* Thuc. 2, 61. *μεταβολῆς μεγάλης, κ. ταύτης ἐξ ὀλίγου ἐμπεσούσης.* 4, 108. *οἱ μὲν Ἀθ. φυλακὰς, ὡς ἐξ ὀλίγου κ. ἐν χειμῶνι, διέπεμπον ἐς τὰς πόλεις.* 5, 64. *ἀλλὰ τοῖς μὲν ἐξ ὀλίγου τε ἐγένετο.* ubi S. Cass. itidem supplet *καιροῦ.* (ut hic vulgaris S. *τῇ ἐξ ὀλίγου: καιροῦ δηλ.*) et 71. *ἐν αὐτῇ τῇ ἐφόδῳ, κ. ἐξ ὀλίγου παραγγείλαντι.* D.

δι' ὀλίγου αἰφνιδίῳ. in uno quidem cod. Reg. tantum deest vox *αἰφνιδίῳ*, sed glossema redolet, cum etiam alibi, ut ad cap. 64., scholion extet *ἐξ ὀλίγου: ἐξαίφνης.* cap. 66. *δι' ὀλίγου: ἐξαίφνης. Hk.*

ἀπέκρυψαν. intelligendum esse *αὐτοὺς* (i. e. *Ἀργείους*), docuit D. nam proprie *ἀποκρύπτειν τόπον τινὰ* dicuntur navigantes tam longe in altum provecti, ut locum, unde profecti sunt, conspicere amplius non possint. Bauerus commode comparat Virgilianum illud Aen. 3, 291. *Phaeacum abscondimus arces.* S. Cass. *ἀπ. ἑαυτοὺς* (imo *αὐτούς.*) *δηλ. ἀφανεῖς ἐγένοντο. ἰδίως μὲν ἐπὶ τῶν πλοϊζομένων, κ. οὐκέτι ὁρωμένων, λέγεται, ὅτι ἀπέκρυψαν.* Lucianus, qui non pauca a Thucydide sumsit, 2. Ver. Hist. 38. *ἐφεύγομεν, ἀπολιπόντες αὐτοὺς μαχομένους. — ἐπεὶ δ' ἀπεκρύψαμεν αὐτοὺς* etc.

66. *πρὸς τὸ Ἡράκλειον.* v. cap. 64. extr.

τα δὴ Λακεδαιμόνιοι, ἐς ὃ ἐμέμνηντο, ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ
άγησαν· διὰ βραχείας δὲ μελλήσεως ἡ παρασκευὴ αὐτοῖς
ετο, καὶ εὐθὺς ὑπὸ σπουδῆς καθίσταντο ἐς κόσμον τὸν
ῶν, Ἄγιδος τοῦ βασιλέως ἕκαστα ἐξηγουμένου κατὰ τὸν
ν. βασιλέως γὰρ ἄγοντος ὑπ' ἐκείνου πάντα ἄρχεται·
τοῖς μὲν πολεμάρχοις αὐτὸς φράζει τὸ δέον, οἱ δὲ τοῖς
οῖς, ἐκεῖνοι δὲ τοῖς πεντηκοντῆρσιν, αὖθις δ' οὗτοι τοῖς
τάρχαις, καὶ οὗτοι τῇ ἐνωμοτίᾳ· καὶ αἱ παραγγέλσεις,
βούλωνται, κατὰ τὰ αὐτὰ χωροῦσι, καὶ ταχεῖαι ἐπέρχον-
σχεδὸν γάρ τι πᾶν, πλὴν ὀλίγου, τὸ στρατόπεδον τῶν
δαιμονίων ἄρχοντες ἀρχόντων εἰσὶ, καὶ τὸ ἐπιμελὲς τοῦ
ένου πολλοῖς προσήκει.

Utrorumque acies descripta.

'. Τότε δὲ κέρας μὲν εὐώνυμον Σκιρῖται αὐτοῖς καθί-
ο, ἀεὶ ταύτην τὴν τάξιν μόνοι Λακεδαιμονίων ἐπὶ σφῶν
ν ἔχοντες· παρὰ δ' αὐτοῖς οἱ ἐπὶ Θρᾴκης Βρασίδειοι στρα-
ι, καὶ Νεοδαμώδεις μετ' αὐτῶν· ἔπειτ' ἤδη Λακεδαιμόνιοι
ἑξῆς καθίστασαν τοὺς λόχους, καὶ παρ' αὐτοὺς Ἀρκά-
Ἡραιῆς, μετὰ δὲ τούτους Μαινάλιοι· καὶ ἐπὶ τῷ δεξιῷ
Τεγεᾶται, καὶ Λακεδαιμονίων ὀλίγοι, τὸ ἔσχατον ἔχοντες·

ιστα δή. asyndeton efficax,
› significetur insolita Lace-
iiorum consternatio.

βραχ. δὲ μελλήσεως.
ie ll. δ. βρ. γὰρ μ. v. ann. ad

δὸν — τι. v. Matth. gr. §.
.

ν ὀλίγου. intell. gregarios
, singulis ἐνωμοτίαις adscri-
ceteri quidem omnes et acci-
t imperata, et aliis eadem im-
nt; in paucos illos non ca-
aliis imperare, sed tantum im-
exsequi. *Ex Hk.* Igitur voce
non parvus numerus, sed in-
ignitas ejus partis exercitus, in-
, nec recte ὀλίγων legitur apud
em tom. 1., p. 397. ed. Canter.
Σκιρῖται. „Turma seorsum
ta apud Lacedaemonios Sci-
rant, quousque bellum pelo-
iacum gerebatur, sexcenti; qui
ducebant, in castris cornua,
gnis laevam alam tenentes.
etsi armaturam non novimus,
nen graviter armatos fuisse
quos repente locum mutare vi-
, et cum impetu invadendo, ex-
dis montium jugis, aliisque id
doneos periculosissimis. cete-
rum antiquis certe temporibus regionem Sciritidem incolebant, finitimam Parrhasiae arcadicae. v. Od. Müller. *die Dorier*, t. 2., p. 242." *E G—ro.*

μόνοι Λακ. — ἔχ. nominativi absoluti.

Νεοδαμ. cf. cap. 34.

Ἡραιῆς. incolae Ἡραίας, oppidi arcadici. Paus. 8, 26, 1. Ἡραιεῦσι δὲ οἰκιστὴς μὲν γέγονεν Ἡραιεὺς ὁ Λυκάονος, κεῖται δὲ ἡ πόλις ἐν δεξιᾷ τοῦ Ἀλφειοῦ, τὰ μὲν πολλὰ ἐν ἠρέμα προσάντει, τὰ δὲ καὶ ἐπ' αὐτὸν καθῆκον τὸν Ἀλφειόν. δρόμοι τε παρὰ τῷ ποταμῷ πεποίηνται μυρσίναις κ. ἄλλοις ἡμέροις διακεκριμένοι δένδροις· καὶ τὰ λουτρὰ αὐτόθι. εἰσὶ δὲ καὶ Διονύσῳ ναοί —. ἔστι καὶ ναὸς ἐν τῇ Ἡραίᾳ Πανὸς, ἅτε τοῖς Ἀρκάσιν ἐπιχωρίου. — ἐς δὲ τὴν Ἠλείαν κατιὼν ἐξ Ἡραίας στάδιοι μέν που πεντεκαίδεκα ἀποσχὼν Ἡραίας διαβήσῃ τὸν Λάδωνα, ἀπὸ τούτου δὲ ἐς Ἐρύμανθον ὅσον εἴκοσιν ἀφίξῃ σταδίους. τῇ δὲ Ἡραίᾳ ὅροι πρὸς τὴν Ἠλείαν λόγῳ μὲν τῶν Ἀρκάδων ἐστὶν ὁ Ἐρύμανθος, Ἠλεῖοι δὲ τὸν Κοροίβου τάφον φασὶ τὴν χώραν σφίσιν ὁρίζειν. — cf. Xenoph. Hellen. 3, 2., 3., etc.

Τεγεᾶται. Tegeatae honorifi-

καὶ οἱ ἱππῆς αὐτῶν ἐφ' ἑκατέρῳ τῷ κέρᾳ. Λακεδαιμόνιοι μὲν οὕτως ἐτάξαντο· οἱ δ' ἐναντίοι αὐτοῖς, δεξιὸν μὲν κέρας Μαντινῆς εἶχον, ὅτι ἐν τῇ ἐκείνων τὸ ἔργον ἐγίγνετο· παρὰ δ' αὐτοῖς οἱ ξύμμαχοι Ἀρκάδων ἦσαν· ἔπειτα Ἀργείων οἱ χίλιοι λογάδες, οἷς ἡ πόλις ἐκ πολλοῦ ἄσκησιν τῶν ἐς τὸν πόλεμον δημοσίᾳ παρεῖχε· καὶ ἐχόμενοι αὐτῶν οἱ ἄλλοι Ἀργεῖοι, καὶ μετ' αὐτοὺς οἱ ξύμμαχοι αὐτῶν, Κλεωναῖοι, καὶ Ὀρνεᾶται, ἔπειτα Ἀθηναῖοι ἔσχατοι, τὸ εὐώνυμον κέρας ἔχοντες, καὶ ἱππῆς μετ' αὐτῶν οἱ οἰκεῖοι.

Incertus duorum exercituum numerus militum, Lacedaemoniorum tamen probabiliter computatus.

68. Τάξις μὲν ἥδε καὶ παρασκευὴ ἀμφοτέρων ἦν· τὸ δὲ στρατόπεδον τῶν Λακεδαιμονίων μεῖζον ἐφάνη. ἀριθμὸν δὲ γράψαι, ἢ καθ' ἑκάστους ἑκατέρων, ἢ ξύμπαντας, οὐκ ἂν ἐδυνάμην ἀκριβῶς· τὸ μὲν γὰρ Λακεδαιμονίων πλῆθος διὰ τῆς

cum quidem locum in exercitibus Peloponnesiorum vindicabant sibi propter decora militiae, cum Heraclidae incursiones faciebant (Herod. 9, 26.); ut tamen suprema dignitas Lacedaemoniorum salva esset, extremum cornu dextrum a Spartanis militibus tenebatur, qualem honorem Atheniensibus habuerunt Acarnanes sociique eorum in pugna apud Olpas 3, 107. *Ex Arn.*

οἱ δ' ἐναντίοι αὐτοῖς. de structura nominativi in partitione cf. 4, 106. *Hk.*

Ἀργείων — λογάδες. (cf. c. 72.) Cives urbis populari imperio rectae non ferebant molestiam perpetuarum exercitationum militarium, iidemque maximam partem pauperiores erant quam ut ad eas satis otii haberent. quo factum est, ut exercitu quasi quodam perpetuo (Germani dicunt „ein stehendes Heer") opus esset. quare Argivi justum exercitum mille hominum instituerunt, lectum, ut narratur, ex junioribus classium opulentiorum, et proinde paucorum imperio faventem, proclivemque ad insultandum tenuioribus civium; qui milites post cladem mantinensem universi conspirabant cum Spartanis, eosque adjuvabant in evertenda democratia. v. Diod. 12, 75., Plut. V. Alcib. 15., Pausan. 2, 20., Aristot. Polit. 5, 4. *Ex Arn.*

οἷς — παρεῖχε: ἤτοι δημοσίᾳ ἤσκει αὐτούς, ἢ, ὥς τινες, ἐξουσίαν παρεῖχε τοῦ ἀσκεῖν αὐτούς. S.

Κλεωναῖοι in Argolide. Iliad. β', 570. ἐϋκτιμένας τε Κλεωνάς. Strabo 8, 6. Κλεωναὶ δ' εἰσὶ πόλισμα ἐπὶ τῇ ὁδῷ κείμενον τῇ ἐξ Ἄργους εἰς Κόρινθον, ἐπὶ λόφου περιοικουμένου πανταχόθεν κ. τετειχισμένου καλῶς, ὥστε οἰκείως εἰρῆσθαί μοι δοκεῖ τὸ ἐϋκτιμένας Κλεωνάς. „Ovidius tamen *humiles* dixit *Cleonas*, non a situ, sed ab exiguitate paucitateque colentium. in saltu prope hoc oppidum immanis ille leo fuit, quem Hercules interfecisse dicitur. Claudianus lib. 1. in Ruf. 285. *Una Cleonaeum pascebat silva leonem.*" — E Cellario Notit. orb. ant. vol. 1., p. 1217. sequ. Paus. 2, 15, 1. Ἐκ Κορίνθου δὲ ἐς Ἄργος ἐρχομένῳ Κλεωναὶ πόλις ἐστὶν οὐ μεγάλη. παῖδα δὲ εἶναι Πέλοπος Κλεώνην (a recto Κλεώνης.) λέγουσιν, οἱ δὲ τῷ παρὰ Σικυωνα ῥέοντι Ἀσωπῷ θυγατέρα ἐπὶ ταῖς ἄλλαις Κλεώνην γενέσθαι· τὸ δ' οὖν ὄνομα ἀπὸ τοῦ ἑτέρου τούτων ἐτέθη τῇ πόλει.

Ὀρνεᾶται. Iliad. β', 572. Ὀρνειάς τ' ἐνέμοντο. ibi S. κώμην Ἀργείας. et Heyn. „Urbs supra campum Sicyoniorum sita; deserta jam Strabonis aetate (l. 8., p. 586.); Priapi olim templo clara. cf. Eustath. et Paus. 2, 25.

68. διὰ τῆς πολ. τὸ κρυπτὸν ἦγον.: διὰ τὸ ἔθος εἶναι Λακεδαι-

ἂς τὸ κρυπτὸν ἠγνοεῖτο, τῶν δ' αὖ διὰ τὸ ἀνθρώπειον δες ἐς τὰ οἰκεῖα πλήθη ἠπιστεῖτο· ἐκ μέντοι τοιοῦδε λο- ἔξεστί τῳ σκοπεῖν τὸ Λακεδαιμονίων τότε παραγενόμε- ιῆθος. λόχοι μὲν γὰρ ἐμάχοντο ἑπτὰ ἄνευ Σκιριτῶν, ἑξακοσίων· ἐν δὲ ἑκάστῳ λόχῳ πεντηκοστύες ἦσαν τέσ- καὶ ἐν τῇ πεντηκοστύι ἐνωμοτίαι τέσσαρες. τῆς τε ἐνω- ἐμάχοντο ἐν τῷ πρώτῳ ζυγῷ τέσσαρες· ἐπὶ δὲ βάθος το μὲν οὐ πάντες ὁμοίως, ἀλλ' ὡς λοχαγὸς ἕκαστος το, ἐπὶ πᾶν δὲ κατέστησαν ἐπὶ ὀκτώ. παρὰ δὲ ἅπαν,

πάντα κρύφα πράττειν. S. bellum proficiscebantur, vel lum erat, Spartanorum cal- ιostes celabat numerum mi- ιorum: quare delectus eorum haberi per ephoros, exitus ne noctu fieri, acies varie solebat. hic quidem 7 lo- aabant, singuli 4 penteco- pentecostyes quaternarum e- rum, et enomotia in fronte ɔrum, ut sedeni milites in fron- costyos, in lochorum fronte se- uaterni essent, et quadringen- raginta octo frons haberet to- reitus. Plerumque secundum dem altitudo exercitus octo- erat: unde summa graviter ım in lochis efficitur ter mille ɛrum octoginta quatuor. ac- ι ad hos selecti, qui circa rant, trecenti, circiter qua- i in utraque ala equites, tum pro subsidio ad vallum ve- m collocati (Thuc. infra c. ι Lacedaemonii tuendae alae ı sociorum additi (c. 67.), ın ferme quingenti. ita nu- onficitur quater mille septin- n octoginta quatuor militum. tam suorum partem remise- ae illis addita numerum ho- ı totius exercitus efficit quin- ille septingentorum quadra- quem numerum post varia ıvitas Spartanorum sistere non tantum quidem illum, pro fama Spartae bellica ı, sed idem numerus instar nivium molis in copias in- ıecrescebat, quoties otium copias arcessendi a socils a mittendas. *Od. Müller.* p. 232. seqq. — „Quaestio ır, cur Thuc. non memoret moras, quae auctore Xenophonte erat maxima divisio spartanorum exercituum, constans lochis quaternis, cum totus Lacedaemoniorum populus in 6 moras descriptus esset. item scholiastes Aristophanis Lys. 454. (426.) refert, 4 lochos fuisse Spartae; alii dicunt 5; Thuc. h. l. 7 memorat, sed annumeratis, puto, Brasideis militibus et neodamodibus, qui videntur unum lochum confecisse, ut tamen legitimus 6 lochorum numerus manserit. quorum lochorum unusquisque quingentos et 12 milites continebat, mora vero antiquiore tempore quadringenos, et Agesilai aetate (Xenoph. Rep. Lac. 11, 4., Hellen. 4, 5, 11., 12.) sexcentenos. fortasse post bellum pelop. lochum eo sensu dicere coeperunt Lac., quo ceteri Graeci, scil. mere militaris divisionis centenorum fere hominum, et, ne nomina permiscerentur, majores illas divisiones, sic appellatas a veteribus, nunc vocabant moras. Xenophon Hellen. 7, 4, 20. 12 lochos duce Archidamo rege memorat: atque nemo scriptorum lochos sensu antiquitus usitato plus sex fuisse dicit, et Xenophontis locum illum comparando cum §. 27. ejusdem capitis apparet, id vocabulum ibi notione communi militari accipiendum esse, neque 3 lochos, quos memorat scriptor, numerum trecentorum hominum multo excessisse." *Ex Arn.*

διὰ τὸ ἀνθρώπειον κομπώδες. S. διὰ τὸ περὶ τῶν οἰκείων, καὶ μάλιστα περὶ τοῦ ἰδίου πλήθους, κομπάζειν τοὺς ἀνθρώπους. S.

ἐν τῷ πρώτῳ ζυγῷ. Pollux 1, c. 10. Τῶν μαχομένων τὸ μὲν ἔμπροσθεν μέτωπον καὶ ζυγόν, καὶ πρόσωπον, καλεῖται.

πλὴν Σκιριτῶν, τετρακόσιοι καὶ δυοῖν δέοντες πεντήκοντα ἄνδρες ἡ πρώτη τάξις ἦν.

Duces utriusque exercitus milites exhortantur ad strenue pugnandum.

69. Ἐπεὶ δὲ ξυνιέναι ἔμελλον ἤδη, ἐνταῦθα καὶ παραινέσεις καθ' ἑκάστους ὑπὸ τῶν οἰκείων στρατηγῶν τοιαίδε ἐγίγνοντο, Μαντινεῦσι μὲν, ὅτι ὑπέρ τε πατρίδος ἡ μάχη ἔσται, καὶ ὑπὲρ ἀρχῆς ἅμα καὶ δουλείας, τὴν μὲν μὴ πειρασαμένοις ἀφαιρεθῆναι, τῆς δὲ μὴ αὖθις πειρᾶσθαι· Ἀργείοις δὲ ὑπὲρ τῆς τε παλαιᾶς ἡγεμονίας καὶ τῆς ἐν Πελοποννήσῳ ποτὲ ἰσομοιρίας, μὴ διὰ παντὸς στερισκομένους ἀνέχεσθαι, καὶ ἄνδρας ἅμα ἐχθροὺς καὶ ἀστυγείτονας ὑπὲρ πολλῶν ἀδικημάτων ἀμύνασθαι· τοῖς δὲ Ἀθηναίοις, καλὸν εἶναι μετὰ πολλῶν καὶ ἀγαθῶν ξυμμάχων ἀγωνιζομένους μηδενὸς λείπεσθαι, καὶ ὅτι ἐν Πελοποννήσῳ Λακεδαιμονίους νικήσαντες τήν τε ἀρχὴν βεβαιοτέραν καὶ μείζω ἕξουσι, καὶ οὐ μή ποτέ τις αὐτοῖς ἄλλος ἐς τὴν γῆν ἔλθῃ. τοῖς μὲν Ἀργείοις καὶ ξυμμάχοις τοιαῦτα παρῃνέθη· Λακεδαιμόνιοι δὲ καθ' ἑκάστους τε, καὶ μετὰ τῶν πολεμικῶν νόμων ἐν σφίσιν αὐτοῖς, ὧν ἠπίσταντο, τὴν παρακέλευσιν τῆς μνήμης ἀγαθοῖς οὖσιν ἐποιοῦντο, εἰδότες ἔργων ἐκ πολλοῦ μελέτην πλείω σῴζουσαν ἢ λόγων δι' ὀλίγου καλῶς ῥηθεῖσαν παραίνεσιν.

Diverso modo Argivi et Lac. prodeunt in pugnam.

70. Καὶ μετὰ ταῦτα ἡ ξύνοδος ἦν, Ἀργεῖοι μὲν καὶ οἱ

69. ὑπὲρ τῆς τε παλαιᾶς — ἰσομοιρίας. spectant haec ad antiquum tempus mythicum. rem egregie illustrat locus Herodoti 7, 148., ubi Lacedaemoniorum legatis, ad societatem contra Persas compellentibus, Argivi respondent, ὡς ἑτοῖμοί εἰσι Ἀργεῖοι ποιέειν ταῦτα, τριήκοντα ἔτεα εἰρήνην σπεισάμενοι Λακεδαιμονίοισι, καὶ ἡγεόμενοι κατὰ τὸ ἥμισυ πάσης τῆς συμμαχίης· καί τοι κατά γε τὸ δίκαιον γίνεσθαι τὴν ἡγεμονίην ἑωϋτῶν, ἀλλ' ὁμῶς σφι ἀποχρᾶν κατὰ τὸ ἥμισυ ἡγεομένοισι. *Ex Hk.* Respondent ibi Lac. c. 149., σφὶ μὲν εἶναι δύο βασιλῆας, Ἀργείοισι δὲ ἕνα· οὐκῶν δυνατὸν εἶναι τῶν ἐκ Σπάρτης οὐδέτερον παῦσαι τῆς ἡγεμονίης, μετὰ δὲ δύο τῶν σφετέρων ὁμόψηφον τὸν Ἀργεῖον εἶναι κωλύειν οὐδέν. Diodorus 12, 75. Πολλαὶ πόλεις συνίσταντο, κ. προῆγον τὴν τῶν Ἀργείων πόλιν ἐπὶ τὴν ἡγεμονίαν. ἔχει γὰρ (malim δέ. *Both.*) ἡ πόλις αὐτη μέγα ἀξίωμα διὰ τὰς παλαιὰς πράξεις· πρὸ γὰρ τῆς Ἡρακλειδῶν καταλύσεως ἐκ τῆς Ἀργείας ὑπῆρξαν σχεδὸν ἅπαντες οἱ μέγιστοι τῶν βασιλέων. κατάλυσιν dicit eversum per Heraclidas pristinum statum Graeciae, *Revolusion*, ne Wesselingio auscultandum putes suadenti κατελεύσεως.

μετὰ τῶν πολεμικῶν νόμων: νόμους πολεμικοὺς λέγει τὰ ᾄσματα, ἅπερ ἦδον οἱ Λακεδαιμόνιοι, μέλλοντες μάχεσθαι· ἦν δὲ προτρεπτικά. ἐκάλουν δὲ ἐμβατήρια. ἡ δὲ διάνοια, ἕκαστος τῶν Λακεδαιμονίων αὐτοῖς παρεκελεύοντο, ἀγαθοῖς οὖσι, μεμνῆσθαι ὧν μεμαθήκεσαν καὶ ἠπίσταντο. ἐποίουν δὲ τοῦτο ᾄδοντες. S. et singuli, et plures una cantabant carmina bellica. ad verba ὧν ἠπίσταντο explicanda in sequentibus conferre verba εἰδότες ἔργων ἐκ πολλοῦ μελέτην — σῴζουσαν, vidit Göll. *Ex Hk.*

70. ἡ ξύνοδος: ἡ ξυνέλευσις τῶν στρατευμάτων. S.

ξύμμαχοι ἐντόνως καὶ ὀργῇ χωροῦντες, Λακεδαιμόνιοι δὲ βραδέως καὶ ὑπὸ αὐλητῶν πολλῶν ὁμοῦ ἐγκαθεστώτων, οὐ τοῦ θείου χάριν, ἀλλ' ἵνα ὁμαλῶς μετὰ ῥυθμοῦ βαίνοντες προέλθοιεν, καὶ μὴ διασπασθείη αὐτοῖς ἡ τάξις, ὅπερ φιλεῖ τὰ μεγάλα στρατόπεδα ἐν ταῖς προσόδοις ποιεῖν.

Agidis cautio, ne Lacedaemoniorum exercitus, dum dextro cornu circumvenire hostes studet, ipse sinistro circumveniatur.

71. Ξυνιόντων δ' ἔτι Ἄγις ὁ βασιλεὺς τοιόνδε ἐβουλεύσατο δρᾶσαι. τὰ στρατόπεδα ποιεῖ μὲν καὶ ἅπαντα τοῦτο· ἐπὶ τὰ δεξιὰ κέρατα αὐτῶν ἐν ταῖς ξυνόδοις μᾶλλον ἐξωθεῖται, καὶ περιΐσχουσι κατὰ τὸ τῶν ἐναντίων εὐώνυμον ἀμφότεροι τῷ

ὑπὸ αὐλητῶν πολλῶν ὁμοῦ ἐγκαθεστώτων. ita Did. secundum MSS. paris. D, H, J; alii pro ὁμοῦ habent νόμου, vel νόμῳ. „D'après les MSS. H, J, D, nous avons écrit ὁμοῦ au lieu de νόμῳ ou νόμου, leçon qui nous paraît peu convenir à ce passage, quel que soit d'ailleurs le sens qu'on veuille attacher à νόμος, soit celui de „loi," soit celui de „chant." La leçon ὁμοῦ nous semble lever toutes les incertitudes, et être soutenue par le mot πολλῶν; elle s'adapte aussi parfaitement au participe ἐγκαθ., et fait, pour ainsi dire, image, ὁμοῦ ἐγκαθ., οὐ τοῦ θείου χάριν," etc. *Did.* ὁμοῦ ἐγκαθ., *una consistentium in exercitu*, majoris concentus causa, non distributorum per singulas partes exercitus. Did. „Les Lacedémoniens marchaient à pas lents et aux modulations de plusieurs joueurs de flûtes *réunis en corps.*" — Tibicines Spartae propria vitae secta et separatum corpus erant, quorum artem exercere nulli extraneo licebat. v. Herod. 6, 60. eos Od. Müller non putat Dorienses fuisse, sed Perioecos. v. Dor. 2., p. 31., 240., 251., 334. *E G—ro.* Vim praepositionis ὑπὸ cum genitivo, vel dativo, illustrat Matth. gr. §. 592, β. et §. 593. Thuc. 6, 32. εὐχὰς δὲ—ξύμπαντες ὑπὸ κήρυκος ἐποιοῦντο. Paus. 3, 17, 5. Λακεδαιμόνιοι τὰς ἐξόδους ἐπὶ τὰς μάχας οὐ μετὰ σαλπίγγων ἐποιοῦντο, ἀλλὰ πρός τε αὐλῶν μέλη, καὶ ὑπὸ λύρας καὶ κιθάρας κρούσμασιν. („Hésiode dit Sent. Herc. 283. ὑπὸ αὐλητῆρι λέναι, et ibid. 280. αἱ δ' ὑπὸ φορμίγγων ἄναγον χορὸν ἱμερόεντα. Aristoph. Ach. 1000. [939.] πίνειν ὑπὸ τῆς σάλπιγγος." *E Did.*) Gellius N. A. 1, 11. „Auctor historiae graecae gravissimus Thucydides Lacedaemonios, summos bellatores, non cornuum tubarumve signis, sed tibiarum modulis in proeliis usos esse refert; non prorsus ex aliquo ritu religionum, neque rei divinae gratia, neque etiam ut excitarentur atque evibrarentur animi, quod cornua et litui moliuntur: sed contra, ut moderatiores modulatioresque fierent, quod tibicinis numeris temperatur, nihil adeo in congrediendis hostibus atque in principiis proeliorum ad salutem virtutemque aptius rati, quam si permulcti sonis mitioribus non immodice ferocirent." addit Göller., intelligendum esse embaterii genus, Καστόρειον dictum, de quo vid. Odofr. Müller. l. l. t. 2., p. 249. et p. 333., collato Boeckh. de metris Pindari in Museo ant. stud. t. 2., p. 291., ubi exemplum est talis carminis. *Ex Hk.*

οὐ τοῦ θείου χάριν, *non rei divinae gratia.* Port. quasi festum aliquod celebrantes. Did. „non en l'honneur de la divinité."

ἐν ταῖς προσόδοις: ἐν ταῖς προσβολαῖς, ἐν ταῖς ἐνώσεσι. S.

71. Ξυνιόντων δ' ἔτι, *im währenden Anrücken*, quemadmodum ξύνοδος dictum est in superioribus: neque enim hic id verbum ipsam proelii congressionem, sed accessionem motumque versus hostes, notare observavit B—r.

ἐπὶ τὰ δεξιὰ etc. asyndeton epexegeticum.

δεξιῷ, διὰ τὸ φοβουμένους προστέλλειν τὰ γυμνὰ ἕκαστον ὡς μάλιστα τῇ τοῦ ἐν δεξιᾷ παρατεταγμένου ἀσπίδι, καὶ νομίζειν τὴν πυκνότητα τῆς ξυγκλῄσεως εὐσκεπαστότατον εἶναι· καὶ ἡγεῖται μὲν τῆς αἰτίας ταύτης ὁ πρωτοστάτης τοῦ δεξιοῦ κέρως, προθυμούμενος ἐξαλλάσσειν ἀεὶ τῶν ἐναντίων τὴν ἑαυτοῦ γύμνωσιν· ἕπονται δὲ διὰ τὸν αὐτὸν φόβον καὶ οἱ ἄλλοι. καὶ τότε περιέσχον μὲν οἱ Μαντινῆς πολὺ τὸ κέρας τῶν Σκιριτῶν, ἔτι δὲ πλέον οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ Τεγεᾶται τὸ τῶν Ἀθηναίων, ὅσῳ μεῖζον τὸ στράτευμα εἶχον. δείσας δὲ Ἆγις μὴ σφῶν κυκλωθῇ τὸ εὐώνυμον, καὶ νομίσας ἄγαν περιέχειν τοὺς Μαντινέας, τοῖς μὲν Σκιρίταις καὶ Βρασιδείοις ἐσήμηνεν ἐπεξαγαγόντας ἀπὸ σφῶν ἐξισῶσαι τοῖς Μαντινεῦσιν, ἐς δὲ τὸ διάκενον τοῦτο παρήγγελλεν ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ κέρως δύο λόχους τῶν πολεμάρχων Ἱππονοΐδᾳ καὶ Ἀριστοκλεῖ ἔχουσι παρελθεῖν, καὶ ἐσβαλόντας πληρῶσαι, νομίζων τῷ θ' ἑαυτῶν δεξιῷ ἔτι περιουσίαν ἔσεσθαι, καὶ τὸ κατὰ τοὺς Μαντινέας βεβαιότερον τετάξεσθαι.

Agidi obedire nolunt duo polemarchi ingruentibus hostibus, spartanoque exercitu divulso. itaque partim Lac. superantur, partim vincunt.

72. Ξυνέβη οὖν αὐτῷ, ἅτε ἐν αὐτῇ τῇ ἐφόδῳ καὶ ἐξ ὀλίγου παραγγείλαντι, τόν τε Ἀριστοκλέα, καὶ τὸν Ἱπποκοΐδαν, μὴ θελῆσαι παρελθεῖν, (ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦτο τὸ αἰτίαμα ὕστερον φεύγειν ἐκ Σπάρτης, δόξαντας μαλακισθῆναι,) καὶ τοὺς πολεμίους φθάσαι τῇ προσμίξει, καὶ, κελεύσαντος αὐτοῦ „ἐπὶ τοὺς Σκιρίτας," ὡς οὐ παρῆλθον οἱ λόχοι, πάλιν αὐτοὺς

προστέλλειν. S. ἀντὶ τοῦ σκέπειν, obtegere. ἐξαλλάσσειν est subducere hostibus latus apertum. — καὶ ἡγεῖται — κέρως, et ejus rei causa primus in dextro cornu id ducit. ἡγεῖται pertinet ad τοῦ δεξιοῦ κέρως, non ad τῆς αἰτ. ταύτης, qui est error Porti et aliorum. — τῆς αἰτ. ταύτης. genit. causae, in quo intelligunt ἕνεκα. — ὁ πρωτοστάτης, der Flügelmann. G. — dextrum latus telis hostilibus obnoxium erat; laevum scuto tectum. Hk.

πολὺ τὸ κέρας τῶν Σκιρ. plerique libri, ut vulgo, τῷ κέρᾳ. Cass., Reg., D., E., τὸ κέρα, Gr. τὸ κέρας, quod recipiendum putavi, quia περιέχειν non videtur convenire genitivo τῶν Σκιριτῶν. fortasse etiam paulo post legendum est τὸ Ἀθηναίων vel τὸ τῶν Ἀθηναίων. (hoc reposuimus. haustum fuerit τὸ a τῷ. Both.) Valla multum Scioritarum cornu superabant. Hk.

ἐπεξαγαγόντας ἀπὸ σφῶν. i. e. a media acie, ubi ceteri Lacedaemonii cum rege Agide collocati erant. c. 67. ἐπεξάγειν est seducere adversus locum aliquem. 7, 52. ἐπεξαγαγόντα τῷ πλῷ πρὸς τὴν γῆν μᾶλλον. 8, 105. ἐπεξαγωγὴ τοῦ κέρως. hoc loco videtur respondere nostro eine Flankenbewegung machen. Ex Hk.

72. ὕστερον φεύγειν: συνέβη δηλ. (intelligendum e superioribus.) S.

καὶ τοὺς πολεμ. — ξυγκλῆσαι. sententia haec est: accidit, ut hostes anteverterent congressu, cumque Agis, quoniam duo lochi ad Sciritas non processerant, Sciritas se recipere jussisset, neque hi amplius adjungi suis possent, neque illi (lochi) vacuum concludere, i. e. explere relictum a Sciritis locum. ll. manca sententia πάλιν αὖ σφίσι, cum forte, ut videtur, librarius neglexisset compendium τοῦ - τούς.

προσμίξαι μὴ δυνηθῆναι ἔτι, μηδὲ τούτους ξυγκλῆσαι. μάλιστα δὴ κατὰ πάντα τῇ ἐμπειρίᾳ Λακεδαιμόνιοι ἐλασσόντες τότε τῇ ἀνδρείᾳ ἔδειξαν οὐχ ἧσσον περιγενόμενοι· ἦ γὰρ ἐν χερσὶν ἐγίγνοντο τοῖς ἐναντίοις, τὸ μὲν τῶν Μαντινέων δεξιὸν τρέπει αὐτῶν τοὺς Σκιρίτας, καὶ τοὺς Βρασιδείους καὶ ἐσπεσόντες οἱ Μαντινῆς καὶ οἱ ξύμμαχοι αὐτῶν, καὶ Ἀργείων οἱ χίλιοι λογάδες, κατὰ τὸ διάκενον καὶ οὐ ξυγκλῄσαν, τοὺς Λακεδαιμονίους διέφθειρον, καὶ κυκλωσάμενοι ἦλθον, καὶ ἐξέωσαν ἐς τὰς ἁμάξας, καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῶν τεταγμένων ἀπέκτειναν τινας, καὶ ταύτῃ μὲν ἡσσῶντο οἱ Λακεδαιμόνιοι· τῷ δὲ ἄλλῳ στρατοπέδῳ, καὶ μάλιστα τῷ μέσῳ, ὅπερ ἦν βασιλεὺς Ἄγις ἦν, καὶ περὶ αὐτὸν οἱ τριακόσιοι ἱππῆς καλούμενοι, προσπεσόντες τῶν τε Ἀργείων τοῖς πρεσβυτέροις, καὶ Πεντελόχοις ὠνομασμένοις, καὶ Κλεωναίοις, καὶ Ὀρνεά-

avons ôté la virgule qui αὐτοῦ, pour la placer après ας; car ce dernier mot se te évidemment à κελεύσαντος; it sous-entendre παρελθεῖν, s'il y avait κελ. αὐτοῦ παρεῖν ἐπὶ τοὺς Σκιρ., ὡς οὐ θον, etc. (vivide Thuc. ipsa verba videtur posuisse: brentia enim militari et regia opinor, Agis „Ἐπὶ τοὺς Σκι- intellecto παρέλθετε. Both.) nctuation de Haacke et de nous paraît défectueuse, parn conservant la virgule après elle laisse la particule ὡς au de la phrase, ce qui nous contre l'usage de la langue e, qui place toujours ὡς au mencement d'une période ou d'un membres, et que, d'ailleurs, arant par une virgule l'infini- σμίξαι d'avec μὴ δυν. ἔτι, réunir ces derniers mots à μηδὲ ξυγκλ., elle embrouille à-fait le véritable sens de ce e, que les interprètes nous nt avoir méconnu." Did., qui ita reddidit „Il s'ensuivit que mpis eurent le temps d'atta- et que, les lochos n'ayant pas vers les Scirites suivant d'Agis, les Scirites ne purent revenant à leur poste, re les leurs, ni les lochos non remplir le vide." ξυγκλῆσαι inferius κατὰ τὸ διάκενον, ξυγκλησθέν. — τῇ ἐμπειρίᾳ ἐλασσωθέντες τότε. ardem Lacedaemonii, usu belli alias exercitati maxime omnium Graecorum, in hac pugna superabantur a Mantinensibus et Argivis, sed virtute eos superabant. ad unum enim omnes cum Helotibus (πανδημεί, ὡς οὔπω πρότερον, cap. 64.) in bellum profecti erant: itaque haud dubie permulti milites in Lacedaemoniorum agmine erant, qui nunquam vidissent hostem et usu belli carerent. Brasidei quidem et Neodamodes non plane belli expertes erant; sed ante pugnam ad Amphipolin commissam ne Brasidas quidem multum iis tribuebat: 5, 8. νομίζων ὑποδεεστέρους εἶναι, οὐ τῷ πλήθει, ἀλλὰ τῷ ἀξιώματι. et τότε indicio est, de exceptione agi. denique hostium exercitus tunc numero quidem minor erat, sed hominum lectissimorum, et artibus bellicis exercitatorum, velut c. 67. memorantur Ἀργείων οἱ χίλιοι λογάδες, οἷς ἡ πόλις ἐκ πολλοῦ ἄσκησιν τῶν ἐς τὸν πόλεμον δημοσίᾳ παρεῖχε. — (περιγενόμενοι, vincere soliti. v. Matth. gr. §. 503, 3. Both.) — οἱ τριακόσιοι ἱππῆς καλούμενοι. ita dicti quidem, sed re vera ὁπλῖται selecti erant. v. Mansonis Spartam I, 1., p. 153. sequ. Ex Hk.

Πεντελόχοις. vulgo πέντε λόχοις, sed S. recte Ἅμα ἀναγνωστέον πεντελόχοις. „Tres igitur habemus partes Argivorum exercitus, 5 lochos juniorum, quos compares cum hastatis et principibus Romanorum et 6 lochis Spartanorum, tum πρεσβυτέρους, similes triariis Romanorum, qui apud Spartanos videntur

ταις, καὶ Ἀθηναίων τοῖς παρατεταγμένοις, ἔτρεψαν οὐδὲ ἐς χεῖρας τοὺς πολλοὺς ὑπομείναντας, ἀλλ', ὡς ἐπήεσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, εὐθὺς ἐνδόντας, καὶ ἔστιν οὓς καὶ καταπατηθέντας τοῦ μὴ φθῆναι τὴν ἐγκατάληψιν.

Ath., jam victi, etiam circumventi essent, et absque equitibus periissent.

73. Ὡς δὲ ταύτῃ ἐνεδεδώκει τὸ τῶν Ἀργείων καὶ ξυμμάχων στράτευμα, παρεῤῥήγνυντο ἤδη ἅμα καὶ ἐφ' ἑκάτερα, ὡς ἅμα τὸ δεξιὸν τῶν Λακεδαιμονίων καὶ Τεγεατῶν ἐκυκλοῦτο τῷ περιέχοντι σφῶν τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἀμφοτέρωθεν αὐτοὺς κίνδυνος περιειστήκει, τῇ μὲν κυκλουμένους, τῇ δὲ ἤδη ἡσσημένους· καὶ μάλιστ' ἂν τοῦ στρατεύματος ἐταλαιπώρησαν, εἰ μὴ οἱ ἱππῆς παρόντες αὐτοῖς ὠφέλιμοι ἦσαν.

Profuit quoque et illis, et Argivis, laborans cornu sinistrum Lacedaemoniorum, cui succurrit Agis toto exercitu.

Καὶ ξυνέβη, τὸν Ἄγιν, ὡς ἤσθετο τὸ εὐώνυμον σφῶν πονοῦν τὸ κατὰ τοὺς Μαντινέας καὶ τῶν Ἀργείων τοὺς χιλίους, παραγγεῖλαι παντὶ τῷ στρατεύματι χωρῆσαι ἐπὶ τὸ νικώμενον, καὶ γενομένου τούτου οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἐν τούτῳ, ὡς παρῆλθε καὶ ἐξέκλινεν ἀπὸ σφῶν τὸ στράτευμα, καθ' ἡσυχίαν ἐσώθησαν, καὶ τῶν Ἀργείων μετ' αὐτῶν τὸ ἥσσηθέν.

Mantinenses autem et Argivorum delecti fugiunt, illorum occisis in fuga plurimis, horum vero servatis. commemoratur mos Lacedaemoniorum post longas acresque pugnas non longe persequendi hostes.

Οἱ δὲ Μαντινῆς καὶ οἱ ξύμμαχοι, καὶ τῶν Ἀργείων οἱ λογάδες, οὐκέτι πρὸς τὸ ἐγκεῖσθαι τοῖς ἐναντίοις τὴν γνώμην εἶχον, ἀλλ' ὁρῶντες τούς τε σφετέρους νενικημένους, καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐπιφερομένους, ἐς φυγὴν ἐτράποντο. καὶ τῶν μὲν Μαντινέων καὶ πλείους διεφθάρησαν, τῶν δὲ Ἀργείων λογάδων τὸ πολὺ ἐσώθη. ἡ μέντοι φυγὴ καὶ ἀποχώρησις οὐ βίαιος, οὐδὲ μακρὰ ἦν· οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι μέχρι μὲν τοῦ τρέψαι χρονίους τὰς μάχας καὶ βεβαίους τῷ μένειν ποιοῦνται, τρέψαντες δὲ βραχείας καὶ οὐκ ἐπὶ πολὺ τὰς διώξεις.

ad vallum vehiculorum collocati fuisse; denique χιλίους λογάδας, qui conferri possunt cum trecentis Spartanorum equitibus." *Ex Arn.* Consentiunt fere Wachsm. Antiqu. gr. 1, 2., pag. 215., nr. 1., et Tittm. Gr. Staatsverf. p. 602. — mox supple οὐδὲ ἐς χεῖρας τοὺς πολλοὺς ἐλθεῖν ὑπομ. S. οὐδὲ μέχρι τοῦ ἐς χεῖρας ἐλθεῖν, postrema S. sic interpretatur ὅτι μὴ ἔφθασαν τὸ ἐγκατειλῆφθαι ὑπ' αὐτῶν τῶν Λακεδαιμονίων, i. e., Baueri verbis, obtritos esse quosdam, quia non effugerint priusquam opprimerentur. *E G—ro.*

73. παρεῤῥήγνυντο. cf. 4, 96. umbonum impulsu disjecti sunt Argivi eorumque socii a Lacedaemoniis. — ἐκυκλοῦτο est medium deponens, ut c. 72. κυκλωσάμενοι, 4, 127. κυκλοῦνται. *Hk.*

Maximam Graecorum a longo tempore, et a maximis civitatibus pugnatam, hanc esse pugnam. numerus mortuorum utriusque exercitus.

74. Καὶ ἡ μὲν μάχη τοιαύτη καὶ ὅτι ἐγγύτατα τούτων ἐγένετο, πλείστου δὲ χρόνου μεγίστη δὴ τῶν ἑλληνικῶν, καὶ ὑπὸ ἀξιολογωτάτων πόλεων ξυνελθοῦσα. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι προθέμενοι τῶν πολεμίων νεκρῶν τὰ ὅπλα τροπαῖον εὐθὺς ἱστασαν, καὶ τοὺς νεκροὺς ἐσκύλευον, καὶ τοὺς αὐτῶν ἀνείλοντο, καὶ ἀπήγαγον ἐς Τεγέαν, οὗπερ ἐτάφησαν, καὶ τοὺς τῶν πολεμίων ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν. ἀπέθανον δὲ Ἀργείων μὲν καὶ Ὀρνεατῶν καὶ Κλεωναίων ἑπτακόσιοι, Μαντινέων δὲ διακόσιοι, καὶ Ἀθηναίων ξὺν Αἰγινήταις διακόσιοι, καὶ οἱ στρατηγοὶ ἀμφότεροι. Λακεδαιμονίων δὲ οἱ μὲν ξύμμαχοι οὐκ ἐταλαιπώρησαν, ὥστε καὶ ἀξιόλογόν τι ἀπογενέσθαι· αὐτῶν δὲ χαλεπὸν μὲν ἦν τὴν ἀλήθειαν πυθέσθαι, ἐλέγοντο δὲ περὶ τριακοσίους ἀποθανεῖν.

Lacedaemoniorum copiae duce Pleistoanacte opitulaturae, item Corinthii et socii extra Peloponnesum, accepto nuntio de illorum victoria domum redeunt.

75. Τῆς δὲ μάχης μελλούσης ἔσεσθαι καὶ Πλειστοάναξ, ὁ ἕτερος βασιλεύς, ἔχων τούς τε πρεσβυτέρους καὶ νεωτέρους, ἐβοήθησε· καὶ μέχρι μὲν Τεγέας ἀφίκετο, πυθόμενος δὲ τὴν νίκην ἀπεχώρησε. καὶ τοὺς ἀπὸ Κορίνθου καὶ ἔξω ἰσθμοῦ ξυμμάχους ἀπέστρεψαν πέμψαντες οἱ Λακεδαιμόνιοι· καὶ αὐτοὶ ἀναχωρήσαντες, καὶ τοὺς ξυμμάχους ἀφέντες, Κάρνεια γὰρ αὐτοῖς ἐτύγχανον ὄντα, τὴν ἑορτὴν ἦγον. καὶ τὴν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων τότε ἐπιφερομένην αἰτίαν ἔς τε μαλακίαν διὰ τὴν ἐν τῇ νήσῳ ξυμφορὰν, καὶ ἐς τὴν ἄλλην ἀβουλίαν τε, καὶ βραδυτῆτα, ἑνὶ ἔργῳ τούτῳ ἀπελύσαντο, τύχῃ μὲν, ὡς ἐδόκουν, κακιζόμενοι, γνώμῃ δὲ οἱ αὐτοὶ ἔτι ὄντες.

Epidauriorum irruptio in agrum argivum, Eleis et Atheniensibus, qui sero Mantineam venerant, Epidaurum proficiscentibus, qua urbe circumvallata, et in arce relicto praesidio, exacta aestate omnes domum revertuntur.

Τῇ δὲ προτεραίᾳ ἡμέρᾳ ξυνέβη τῆς μάχης ταύτης καὶ τοὺς Ἐπιδαυρίους πανδημεὶ ἐσβαλεῖν ἐς τὴν Ἀργείαν, ὡς ἔρημον οὖσαν, καὶ τοὺς ὑπολοίπους φύλακας τῶν Ἀργείων ἐξελθόντων αὐτῶν διαφθεῖραι πολλούς. καὶ Ἠλείων τρισχιλίων ὁ-

74. οἱ δὲ Λακ. — ἵστασαν. Lac. arma posuerunt ante corpora hostium caesorum, quominus sibi eripi possent spoliaturis; dein securi tropaeum statuerunt.

τοὺς νεκροὺς ἐσκύλευον, quod alias facere non solebant: v. Aelian. V. H. 6, 6. odium igitur vicit mores et patria instituta. — αὐτῶν δὲ — πυθέσθαι. αὐτῶν (ipsorum, Lacedaemoniorum,) pertinet ad ἀλήθειαν, quod accipiendum est pro ἀληθῆ ἀριθμόν. Ex Hk.

75. ἔς τε μαλακίαν. v. 4, 40., et de vocabulo βραδύτητα 1, 71. Hk. — ἐτύγχανον dictum volunt pro ἐτύγχανεν, ut ἐπῆλθον pro ἐπῆλθεν in aliquot libris 1, 126.; sed ibi ἐπῆλθεν traditum servavimus, potestque, ut itidem h. l. reponendum sit ἐτύγχανεν. id sane malim.

πλιτῶν βοηθησάντων Μαντινεῦσιν ὕστερον τῆς μάχης, καὶ Ἀθηναίων χιλίων πρὸς τοῖς προτέροις, ἐστράτευσαν ἅπαντες οἱ ξύμμαχοι οὗτοι εὐθὺς ἐπὶ Ἐπίδαυρον, ἕως οἱ Λακεδαιμόνιοι Κάρνεια ἦγον· καὶ διελόμενοι τὴν πόλιν περιετείχιζον. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἐξεπαύσαντο, Ἀθηναῖοι δὲ, ὥσπερ προσετάχθησαν, τὴν ἄκραν τὸ Ἡραῖον εὐθὺς ἐξειργάσαντο. καὶ ἐν τούτῳ ξυγκαταλιπόντες ἅπαντες τῷ τειχίσματι φρουρὰν ἀνεχώρησαν κατὰ πόλεις ἕκαστοι, καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

Hiemis initio Lac., Tegeam profecti cum exercitu, legatos mittunt Argos de pace, quam Argivi quidam facere studebant cum Lacedaemoniis, et deinde societatem cum illis inire, domique statum popularem evertere.

76. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος ἀρχομένου εὐθὺς οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἐπειδὴ τὰ Κάρνεια ἦγαγον, ἐξεστράτευσαν, καὶ ἀφικόμενοι ἐς Τεγέαν λόγους προὔπεμπον ἐς τὸ Ἄργος ξυμβατηρίους. ἦσαν δὲ αὐτοῖς πρότερόν τε ἄνδρες ἐπιτήδειοι καὶ βουλόμενοι τὸν δῆμον τὸν ἐν Ἄργει καταλῦσαι, καὶ ἐπειδὴ ἡ μάχη ἐγεγένητο, πολλῷ μᾶλλον ἐδύναντο πείθειν τοὺς πολλοὺς ἐς τὴν ὁμολογίαν. ἐβούλοντο δὲ πρῶτον σπονδὰς ποιήσαντες πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, αὖθις ὕστερον καὶ ξυμμαχίαν, καὶ οὕτως ἤδη τῷ δήμῳ ἐπιτίθεσθαι.

Ea de re missus Lichas Lacedaemonius post magnam altercationem persuadet Argivis, ut compositionem accipiant.

Καὶ ἀφικνεῖται πρόξενος ὢν Ἀργείων Λίχας ὁ Ἀρκεσιλάου, παρὰ τῶν Λακεδαιμονίων δύο λόγω φέρων ἐς τὸ Ἄργος, τὸν μὲν, καθ' ὅτι εἰ βούλονται πολεμεῖν, τὸν δ', ὡς εἰ εἰρήνην ἄγειν. καὶ γενομένης πολλῆς ἀντιλογίας, (ἔτυχε γὰρ καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης παρὼν,) οἱ ἄνδρες οἱ τοῖς Λακεδαιμονίοις πράσσοντες, ἤδη καὶ ἐκ τοῦ φανεροῦ τολμῶντες, ἔπεισαν τοὺς Ἀργείους προσδέξασθαι τὸν ξυμβατήριον λόγον. ἔστι δὲ ὅδε.

Lacedaemoniorum formula compositionis, dialecto dorica.

77. „ΚΑΤΤΑΔΕ δοκεῖ τᾷ ἐκκλησίᾳ τῶν Λακεδαιμονίων ξυμβαλέσθαι ποττὼς Ἀργείως, ἀποδιδόντας τὼς παῖδας τοῖς

τὸ Ἡραῖον auctore Od. Müllero Dor. 2., p. 435. sequ. situm erat in lingua terrae veteri Epidauro opposita. — de cultu Junonis apud Dores v. Müller ibid. l., p. 396. *E G—ro.*

76. πρῶτον σπονδὰς ποιήσαντες. recte ποιήσαντες, non ποιησάμενοι, quia populo foedus pangebant, et rem modo curabant et administrabant. sic ποιεῖν habes cap. 59. et 80. — καὶ ante οὕτως etiam post participia nonnunquam additur: v. Hermann. ad Vig. p. 772., qui laudat Homer. Il. χ', 247. ὡς φαμένη καὶ κερδοσύνῃ ἠγήσατ' Ἀθήνη, et Theocrit. 4, 60. πρώαν γε μὲν αὐτὸς ἐπενθών Καὶ ποτὶ τᾷ μάνδρᾳ κατελάμβανον, ἄμος ἐνήργει. — καθ' ὅ τι εἰ βούλονται πολεμεῖν. ad καθ' ὅ τι et ὡς subaudiendum videtur ἔσται. sententia: „duas afferebant conditiones, alteram, quemadmodum, si bellum mallent, foret, alteram, quomodo, si pacem.“ *Hk.*

77. τὼς παῖδας. eos puto, quos refert supra c. 61., cum Orchome-

Ὀρχομενίοις, καὶ τὼς ἄνδρας τοῖς Μαιναλίοις, καὶ τὼς ἄνδρας τὼς ἐν Μαντινείᾳ τοῖς Λακεδαιμονίοις [ἀποδιδόντας], καὶ ἐξ Ἐπιδαύρω ἐκβῶντας, καὶ τὸ τεῖχος ἀναιροῦντας. αἱ δέ κα μὴ εἰκωντι τοὶ Ἀθηναῖοι ἐξ Ἐπιδαύρω, πολεμίους εἶμεν τοῖς Ἀργείοις, καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ τοῖς τῶν Λακεδαιμονίων ξυμμάχοις, καὶ τοῖς τῶν Ἀργείων ξυμμάχοις. καὶ αἴ τινα τοὶ Λακεδαιμόνιοι παῖδα ἔχοντι, ἀποδόμεν ταῖς πολίεσι πάσαις. περὶ δὲ τῶ σιῶ σύματος εἶμεν λῆν τοῖς Ἐπιδαυρίοις ὅρκον, δόμεν δὲ αὐτοὺς ὀμόσαι. τὰς δὲ πόλιας τὰς ἐν Πελοποννάσῳ, καὶ μικρὰς, καὶ μεγάλας, αὐτονόμους εἶμεν πάσας καττὰ πάτρια. αἱ δέ κα τῶν ἐκτὸς Πελοποννάσου τις ἐπὶ τὰν Πελοπόνασον γᾶν ἴῃ ἐπὶ καπῷ, ἀλεξέμεναι ἀμόθι βουλευσαμένους, ὅπα κα δικαιότατα δοκῇ τοῖς Πελοποννασίοις. ὅσοι δ' ἐκτὸς Πελοποννάσω τῶν Λακεδαιμονίων ξύμμαχοί ἐντι, ἐν τῷ αὐτῷ ἐσοῦνται, ἐν τῷπερ καὶ τοὶ τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τοὶ τῶν Ἀργείων ξύμμαχοί ἐντι, τὰν αὐτῶν ἔχοντες. ἐπιδειξαντας δὲ τοῖς ξυμμάχοις ξυμβαλέσθαι, αἴ κα αὐτοῖς δοκῇ· αἱ δέ τι καὶ ἄλλο δοκῇ τοῖς ξυμμάχοις, οἰκαδ' ἀπιάλλειν."

Hac conditione accepta mox Argivi etiam foedus et societatem ineunt cum Lacedaemoniis.

78. Τοῦτον μὲν τὸν λόγον προσεδέξαντο πρῶτον οἱ Ἀργεῖοι, καὶ τῶν Λακεδαιμονίων τὸ στράτευμα ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς Τεγέας ἐπ' οἶκου. μετὰ δὲ τοῦτο, ἐπιμιξίας οὔσης ἤδη παρ' ἀλλήλους, οὐ πολλῷ ὕστερον ἔπραξαν αὖθις οἱ αὐτοὶ ἄνδρες, ὥστε τὴν Μαντινέων, καὶ Ἠλείων, καὶ τὴν Ἀθηναίων,

nus ab Argivis eorumque sociis caperetur, Mantinensibus sub obsidum nomine ad custodiam traditos esse. — τὸ τεῖχος intelligo τὴν ἄκραν τὸ Ἡραῖον, cap. 75. *Hk.*

περὶ δὲ τῶ σιῶ σύματος εἶμεν λῆν τοῖς Ἐπιδ. ὅρκον. vulgo legebatur τῷ σιῷ συμβατόσαιμεν λῆν, neque minus codices monstra proferunt; sed Aug., Pal., σύματος ἔμεν λῆν, quibus consentit Cass.; unde Reisk. et Valck. ad Theocrit. Adon. p. 284. eam scripturam eruerunt, quam supra positam vides, nisi quod Valck. pro τῶ σιῶ legendum censebat τῶ τῶ σιῶ, contra usum Graecorum, qui articulo plane ejusdem formae juxta posito abstinent. Bekkerus malebat σύματος, αἱ μὲν λῆν τὼς Ἐπιδαυρίως, ὅρκον δόμεναι αὐτοῖς ὀμόσαι. ceterum σύματος ex dorica dialecto est θύματος, et σιῶ θεοῦ, Ἀπόλλωνος. cf. cap. 53. *Hk.*

ἀμόθι. Bekk. e bonis libris ἀμοθεί, „quod commendabat Heilmann., a μόθος duci et *vi* („mit gewaffneter Hand") vel πανδημεί significare posse ratus. ἀμόθι tuetur Bredow., qui οὐδαμόθι comparat, et *usquam, ubicunque, ubique* vertit. est potius *quovis modo*, ut ἀμοῦ γέ που apud Lysiam de Invalid. §. 20., ubi vid. Bremi, et de homerico ἀμόθεν Passow. et Göller. ἀμάδις proponit Buttmann. gr. 2., p. 285." *P.*

αἱ δέ τι καὶ ἄλλο — ἀπιάλλειν. verba καὶ ἄλλο absunt a Cass., Aug., It., Vat., C., D., I., E., Mosq., K., m., Ar., Chr., Dan.; sed aegre sententia careat vocabulo ἄλλο, quod Bekk. et P. una cum particula καὶ proscribunt. ego cum Bredovio locum sic interpretor „His de conditionibus ad socios referre, et cum iis sermonem conferre, si illis videatur; sin aliud quid videatur sociis, eos domum dimittere." *Ex Hk.*

ξυμμαχίαν ἀφέντας Ἀργείους σπονδὰς καὶ ξυμμαχίαν ποιήσασθαι πρὸς Λακεδαιμονίους. καὶ ἐγένοντο αἵδε.

Verba foederis, item dorice.

79. „ΚΑΤΤΑΔΕ ἔδοξε τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀργείοις σπονδὰς καὶ ξυμμαχίαν εἶμεν πεντήκοντα ἔτη, ἐπὶ τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις δίκας διδόντας καττὰ πάτρια· ταὶ δὲ ἄλλαι πόλιες ταὶ ἐν Πελοποννάσῳ κοινανεόντων τᾶν σπονδᾶν καὶ τᾶν ξυμμαχιᾶν, αὐτόνομοι καὶ αὐτοπόλιες, τὰν αὑτῶν ἔχοντες, καὶ καττὰ πάτρια δίκας διδόντες τὰς ἴσας καὶ ὁμοίας. ὅσοι δὲ ἔξω Πελοποννάσω Λακεδαιμονίοις ξύμμαχοί ἐντι, ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐσοῦνται, τοῖσπερ καὶ τοὶ Λακεδαιμόνιοι· καὶ τοὶ τῶν Ἀργείων ξύμμαχοι ἐν τῷ αὐτῷ ἐσοῦνται, τῷπερ καὶ τοὶ Ἀργεῖοι, τὰν αὐτῶν ἔχοντες. αἱ δέ ποι στρατείας δέῃ κοινᾶς, βουλεύεσθαι Λακεδαιμονίως καὶ Ἀργείως, ὅπα κα δικαιότατα κρίναντας τοῖς ξυμμάχοις. αἱ δέ τινι τᾶν πολίων ἢ ἀμφίλογα, ἢ τᾶν ἐντὸς, ἢ τᾶν ἐκτὸς, Πελοποννάσου, αἴτε περὶ ὅρων, αἴτε περὶ ἄλλου τινὸς, διακριθῆμεν. αἱ δέ τις τῶν ξυμμάχων πόλις πόλει ἐρίζοι, ἐς πόλιν ἐλθεῖν, ἂν τινα ἴσαν ἀμφοῖν ταῖς πολίεσι δοκοίῃ. τοῖς δὲ ἕταις καττὰ πάτρια δικάζεσθαι.“

Deinde ambo decernunt nec praeconem, nec legatum, Atheniensium admittendum esse, nisi munitiones suas in Peloponneso relinquant; item, cum nemine nec paciscendum, neque bellandum esse, nisi communiter.

80. Αἱ μὲν σπονδαὶ καὶ ἡ ξυμμαχία αὕτη ἐγεγένητο· καὶ ὁπόσα ἀλλήλων πολέμῳ ἢ εἴ τι ἄλλο εἶχον, διελύσαντο. κοινῇ δὲ ἤδη τὰ πράγματα τιθέμενοι ἐψηφίσαντο κήρυκα καὶ πρεσβείαν παρ' Ἀθηναίων μὴ προσδέχεσθαι, ἣν μὴ ἐκ Πελοποννήσου ἐξίωσι, τὰ τείχη ἐκλιπόντες, καὶ μὴ ξυμβαίνειν τῳ, μηδὲ πολεμεῖν, ἀλλ' ἢ ἅμα.

Parique studio legatos de foedere mittunt in Thraciam, et ad Perdiccam, qui persuadetur, quippe Argis oriundus; cumque Chalcidensibus et vetera jurajuranda renovant, et aliis se invicem obstringunt.

Καὶ τά τε ἄλλα θυμῷ ἔφερον, καὶ ἐς τὰ ἐπὶ Θράκης χω-

79. δίκας διδόντας, *judicium subeuntes*. διδ. est accusat. absolutus pro διδόντων vel διδοῦσι.

καὶ καττὰ πάτρια δ. διδόντες. addidi καὶ, necessarium illud sententiae, nec dubie haustum a κατ- simili, quod sequitur.

αἱ δέ τινι — αἱ δέ τις. priore membro in universum, posteriore magis definite, ratio controversiarum dijudicandarum pronuntiatur. — ἂν τινα ἴσαν — δοκοίῃ. i. e. ἐς πόλιν ἐλθεῖν ἴσαν, ἐς ἂν τινα ἀμφοῖν ταῖς πολίεσι δοκοίῃ. (Non opus repeti τὸ ἐς: v. 1, 3., ann. ad verba ταύτην — ξυνῆλθον. *Both.*) adjectivum ἴσαν junctum cum relativo esse dicit Göller., ut apud Horatium Sat. 2, 6, 11. O si urnam argenti fors quae mihi monstret, ut illi, Thesauro invento qui *mercenarius* agrum Illum ipsum mercatus aravit.— ad ἕταις S. τοὺς δὲ πολιτευομένους ἐν μιᾷ ἑκάστῃ πόλει δι' ἀλλήλων λύειν τὰ διάφορα. ergo ἕτης ei est πολίτης, δημότης, aliis ἑταῖρος, συνήθης. v. Göller. *Ex Hk.*

80. πολέμῳ. dat. causae. — ἄλλο. scil. ἔγκλημα. — ἔφερον, *administrabant*.

ρία, καὶ ὡς Περδίκκαν, ἔπεμψαν ἀμφότεροι πρέσβεις, καὶ ἀνέπεισαν Περδίκκαν ξυνομόσαι σφίσιν· (οὐ μέντοι εὐθύς γε ἀπέστη τῶν Ἀθηναίων, ἀλλὰ διενοεῖτο, ὅτι καὶ τοὺς Ἀργείους ἐώρα· ἦν δὲ καὶ αὐτὸς τὸ ἀρχαῖον ἐξ Ἄργους·) καὶ τοῖς Χαλκιδεῦσι τούς τε παλαιοὺς ὅρκους ἀνενεώσαντο, καὶ ἄλλους ὤμοσαν.

Ath. jussi Demosthenem mittunt ad praesidium suum ex agro epidaurio educendum; qui egressis ceteris praesidiis spectatum certamen quoddam gymnicum portas claudit. post tamen Ath. Epidauriis, instaurato cum illis foedere, ipsi tradunt castellum.

Ἔπεμψαν δὲ καὶ παρὰ τοὺς Ἀθηναίους οἱ Ἀργεῖοι πρέσβεις, τὸ ἐξ Ἐπιδαύρου τεῖχος κελεύοντες ἐκλιπεῖν· οἱ δ', ὁρῶντες ὀλίγον πρὸς πλείους ὄντας τοὺς ξυμφύλακας, ἔπεμψαν Δημοσθένην τοὺς σφετέρους ἐξάξοντα. ὁ δὲ ἀφικόμενος, καὶ ἀγῶνά τινα πρόφασιν γυμνικὸν ἔξω τοῦ φρουρίου ποιήσας, ὡς ἐξῆλθε τὸ ἄλλο φρουρικόν, ἀπέκλῃσε τὰς πύλας. καὶ ὕστερον Ἐπιδαυρίοις ἀνανεωσάμενοι τὰς σπονδὰς αὐτοὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέδοσαν τὸ τείχισμα.

Post Argivorum defectionem ab Atheniensibus etiam Mantinei paciscuntur cum Lacedaemoniis. ipsi Lac. et Argivi Sicyone et Argis oligarchiam constituunt.

81. Μετὰ δὲ τὴν τῶν Ἀργείων ἀπόστασιν ἐκ τῆς ξυμμαχίας καὶ οἱ Μαντινῆς, τὸ μὲν πρῶτον ἀντέχοντες, ἔπειτ', οὐ δυνάμενοι ἄνευ τῶν Ἀργείων, ξυνέβησαν καὶ αὐτοὶ τοῖς Λα-

καὶ — ἑώρα. ἀποστάντας. 8.

ἦν δὲ — ἐξ Ἄργους. de proavis Perdiccae Argis oriundis v. Herodot. 8, 137. seqq., Thuc. 2, 99. — τὸ ἐξ Ἐπιδαύρου τεῖχος — ἐκλιπεῖν. breviter dictum pro κελεύοντες τὸ ἐπ' Ἐπιδαύρῳ (ἐν Ἐπιδαυρίᾳ) τεῖχος ἐκλιπόντας ἐξ αὐτῆς ἀποχωρῆσαι, duabus locutionibus commixtis, τὸ τεῖχος ἐκλιπεῖν et ἐξ Ἐπιδαύρου ἀπελθεῖν, ut supra cap. 4. ἀπολιπόντες ἐκ τῶν Συρακουσῶν. *Hk.*

ὁρῶντες ὀλίγον πρὸς πλείους. ll. praeter Cl. ὀλίγοι, quod misere habuit viros doctos; neque obtemperandum fuit Abreschio scribenti ὄντες, quasi ὁρῶντες ὀλίγοι ὄντες significare posset *videntes, se paucos esse.* Cl. ὀλίγους, quae est interpretatio exquisite dicti ὀλίγον, scil. τὸ τῶν Ἀθηναίων, τὸ φρουρικὸν, τὸ τῶν σφετέρων, quod intelligas ex verbis τοὺς σφετέρους, quae sequuntur. (cf. 6, 17.) minor pars istius praesidii, de quo v. cap. 75., constabat Atheniensibus, quos, praesertim minus necessarios, ubi aliorum plures custodes aderant, periclitari nolens populus atticus abduci jussit. de neutris adjectivorum et participiorum personas significantibus ad 3, 12., pag. 238.

καὶ ἀγῶνα — ποιήσας. de activo ποιεῖν vid. ad c. 76. πρόφασιν. supra 3, 111. πρόφασιν ἐπὶ λαγανισμὸν καὶ φρυγάνων ξυλλογὴν ἐξελθόντες. — τὸ ἄλλο φρουρικόν. sic codd. Cam., Gr., Lugd., marg. Steph., et ex emend. Ar. usus est voce alibi non lecta plane eodem sensu Dio Cass. 56, 42., Thucydidei sermonis imitator diligentissimus. olim cum plerisque libris φρούριον legebatur, quod tuebatur Bauerus, στρατόπεδον et Latinorum *praesidium*, quod vicissim simul de loco accipiatur, comparans. *Hk.*

81. ἔπειτ' οὐ δυνάμενοι, int. ἀντέχειν τοῖς Λακεδαιμονίοις.

κεδαιμονίοις, καὶ τὴν ἀρχὴν ἀφεῖσαν τῶν πόλεων. καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ Ἀργεῖοι, χίλιοι ἑκάτεροι, ξυστρατεύσαντες, τά τ' ἐν Σικυῶνι ἐς ὀλίγους μᾶλλον κατέστησαν αὐτοὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐλθόντες, καὶ μετ' ἐκεῖνα ξυναμφότεροι ἤδη καὶ τὸν ἐν Ἄργει δῆμον κατέλυσαν, καὶ ὀλιγαρχία ἐπιτηδεία τοῖς Λακεδαιμονίοις κατέστη. καὶ πρὸς ἔαρ ἤδη ταῦτα ἦν, τοῦ χειμῶνος λήγοντος, καὶ τέταρτον καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα.

Dienses ab Atheniensibus deficiunt; Lac. melius constituunt res Achajae; Argivorum populus, paulatim confirmatus, sub tempus gymnopaediarum, Spartae celebrandarum, invadit vincitque oligarchas. quibus opem ferentes Lac., ubi partim caesos, partim expulsos, comperierunt, domum redeunt.

82. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους Διῆς τε οἱ ἐν Ἄθῳ ἀπέστησαν Ἀθηναίων πρὸς Χαλκιδέας, καὶ Λακεδαιμόνιοι τὰ ἐν Ἀχαΐᾳ οὐκ ἐπιτηδείως πρότερον ἔχοντα καθίσταντο. καὶ Ἀργείων ὁ δῆμος, κατ' ὀλίγον ξυνιστάμενός τε καὶ ἀναθαρσήσας, ἐπέθεντο τοῖς ὀλίγοις, τηρήσαντες αὐτὰς τὰς γυμνοπαιδίας τῶν Λακεδαιμονίων. καὶ μάχης γενομένης ἐν τῇ πόλει, ἐπεκράτησεν ὁ δῆμος, καὶ τοὺς μὲν ἀπέκτεινε, τοὺς δὲ ἐξήλασεν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, ἕως μὲν αὐτοὺς μετεπέμποντο οἱ φίλοι, οὐκ ἦλθον ἐκ πλείονος, ἀναβαλόμενοι δὲ τὰς γυμνοπαιδίας ἐβοήθουν. καὶ ἐν Τεγέᾳ πυθόμενοι, ὅτι νενίκηνται οἱ ὀλίγοι, προελθεῖν μὲν οὐκέτι ἠθέλησαν, δεομένων τῶν διαπεφευγότων, ἀναχωρήσαντες δὲ ἐπ' οἴκου τὰς γυμνοπαιδίας ἦγον.

Deinde vero, legatis Argivorum utriusque factionis Spartam convenientibus, coram sociis, Lac. bellum adversus populum Argivorum decernunt; quo facto is sibi metuens et Atheniensibus denuo conciliatur, et urbem munit mare versus ad invehendos commeatus.

Καὶ ὕστερον ἐλθόντων πρέσβεων ἀπό τε τῶν ἐν τῇ πόλει *

τὴν ἀρχὴν τῶν πόλεων dicit imperium in Parrhasios Arcadiae et alia ejusdem terrae, quae Mantinensibus parebant: v. cap. 33., 58., 61., 67. *G—r.* „Spartani impedire volebant, ne aliqua major civitas in Arcadia oriretur, et libenter videbant viculos per terram sparsos non jungi in ampliores respublicas. contrario consilio Epaminondas postea hos vicos jungere in unum corpus studens Megalopolin condidit. *Ex Arn.*

καὶ Λακεδαιμόνιοι. de structura hujus loci cf. 4, 106. — αὐτοὶ cum sit *soli*, aptior sane est paucorum codd., Gr., F., Ar., scriptura ξυναμφότεροι, quam cum aliis nunc recepi pro vulgata ξυναμφότερα. ceterum reipublicae Argivorum conversionem per mille illos selectos (λογάδας, c. 67.) confectam tradit Diod. 12, 80. *Hk.*

82. Διῆς. cf. 5, 35.

τὰς γυμνοπαιδίας. puerorum nudorum choros, in honorem Apollinis cantatos. v. Ruhnken. ad Tim. p. 73. sequ., ubi, quem laudat, Etymologus (p. 243, 3.) *Γυμνοπαιδία: ἑορτὴ Λακεδαιμονίων, ἐν ᾗ παῖδες ᾖδον τῷ Ἀπόλλωνι παιᾶνας γυμνοί* etc. *Ex Hk.* Hecatombaeoni mensi id festum assignatur: v. Herod. 6, 67., Xenoph. Hellen. 6, 4, 16., etc.

ἐκ πλείονος: ἤτοι πρὸ πλείονος χρόνου. 8. *diu.* — ἀναβ. — τ. γυμν. *dilatis gymn.*

ἐλθόντων — *ἀγγέλων. cer-

ἀγγέλων, καὶ τῶν ἔξω Ἀργείων, παρόντων τε τῶν ξυμμάχων, καὶ ῥηθέντων πολλῶν ἀφ' ἑκατέρων, ἔγνωσαν μὲν ἀδικεῖν τοὺς ἐν τῇ πόλει, καὶ ἔδοξεν αὐτοῖς στρατεύειν ἐς Ἄργος. διατριβαὶ δὲ καὶ μελλήσεις ἐγίγνοντο· ὁ δὲ δῆμος τῶν Ἀργείων ἐν τούτῳ, φοβούμενος τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ τὴν τῶν Ἀθηναίων ξυμμαχίαν πάλιν προσαγόμενός τε, καὶ νομίζων μέγιστον ἂν σφᾶς ὠφελήσειν, τειχίζει μακρὰ τείχη ἐς θάλασσαν, ὅπως, ἢν τῆς γῆς εἴργωνται, ἡ κατὰ θάλασσαν σφᾶς μετὰ τῶν Ἀθηναίων ἐπαγωγὴ τῶν ἐπιτηδείων ὠφελῇ· ξυνῄδεσαν δὲ τὸν τειχισμὸν καὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ τινὲς πόλεων. καὶ οἱ μὲν Ἀργεῖοι πανδημεί, καὶ αὐτοί, καὶ γυναῖκες, καὶ οἰκέται, ἐτείχιζον· καὶ ἐκ τῶν Ἀθηνῶν αὐτοῖς ἦλθον τέκτονες, καὶ λιθουργοί. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

Lacedaemoniorum bellum cum Argivis; qui, quos ad mare ducebant muros longos, diruti sunt ab illis, captaeque Hysiae.

83. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος Λακεδαιμόνιοι, ὡς ἤσθοντο τειχιζόντων, ἐστράτευσαν ἐς τὸ Ἄργος, αὐτοί τε καὶ οἱ ξύμμαχοι, πλὴν Κορινθίων· ὑπῆρχε δέ τι αὐτοῖς καὶ αὐτόθεν πρασσόμενον. ἦγε δὲ τὴν στρατιὰν Ἄγις ὁ Ἀρχιδάμου, Λακεδαιμονίων βασιλεύς. καὶ τὰ μὲν ἐκ τῆς πόλεως δοκοῦντα προϋπάρχειν οὐ προὐχώρησεν ἔτι· τὰ δὲ οἰκοδομούμενα τείχη ἑλόντες καὶ καταβαλόντες, καὶ Ὑσιὰς, χωρίον τῆς Ἀργείας, λαβόντες, καὶ τοὺς ἐλευθέρους ἅπαντας, οὓς ἔλαβον, ἀποκτείναντες, ἀνεχώρησαν, καὶ διελύθησαν κατὰ πόλεις.

rupta procul dubio est vox ἀγγέλων, quidquid dicit G—rus, qui sic fere vol. 2., p. 86. „Neque ἀγγέλων appositio est, neque interpretibus debetur, sed verba sic accipienda sunt: ἦλθον πρέσβεις ἀπὸ τῶν ἐν τῇ πόλει ἀγγέλων, et ἀγγέλους dicit homines Lacedaemoniis studentes et in urbe Argivorum, quanquam popularis imperii studiosorum plenissima, latentes, qui, quaecunque ibi agerentur, ad Spartanos referrent, quasi dicas Agentes. — hos (?) ἀγγέλους scriptor 7, 73. appellat διαγγέλους (ἦσαν γάρ τινες τῷ Νικίᾳ διάγγελοι τῶν ἔνδοθεν), ubi S. ἤτοι μηνυταὶ κ. ἐξαγγέλλοντες τὰ Συρακουσίων. Ammon. in ἄγγελοι: Ἐξάγγελος: ὁ τὰ ἔνδοθεν τοῖς ἔξω διαγγέλλων, ὃν Θουκ. διάγγελον λέγει. cf. grammat. apud Herm. De emend. rat. gr. gramm. p. 327.“ *Non ego credulus illi*, sed capite truncatum puto istud ἀγγέλων, cum Thuc. dedisset πρέσβεων εὐαγγέλων, dicens argivi populi legatos laetum nuntium afferentes de reportata victoria, et placare studentes Lacedaemonios, ne victae oligarcharum factioni opem ferrent. verbis τῶν ἐν τῇ πόλει et τοὺς ἐν τῇ πόλει significatur factio popularis, quae expulsis optimatibus urbe Argorum potita erat, mox dicta ὁ δῆμος τῶν Ἀργείων. menda facilis explicatu, cum verisimile videatur, εν - forte neglectum esse propter - ει vicinum in scriptura continua.

καὶ — λιθουργοί. annotavit Arn., incolis Peloponnesi, in his Argivis, agriculturae deditis, a solertioribus Atheniensibus arcessendos fuisse fabros et lapicidas.

83. vulgo ἐκ τοῦ Ἄργους αὐτόθεν. „Alterum horum supervacuum videtur. ex annotatione scholiastae (αὐτόθεν πρ.: ἐκ τοῦ Ἄργους.) colligas, eum non habuisse in exemplari suo verba ἐκ τοῦ Ἄργους.“ *D.*

Vicissim Argivi Phliasiorum, exulibus Argivis faventium, agrum vastant.

Ἐστράτευσαν δὲ μετὰ τοῦτο καὶ Ἀργεῖοι ἐς τὴν Φλιασίαν, καὶ δηώσαντες ἀπῆλθον, ὅτι σφῶν τοὺς φυγάδας ὑπεδέχοντο· οἱ γὰρ πολλοὶ αὐτῶν ἐνταῦθα κατῴκηντο.

Ath. odio Perdiccae Macedones usu maris intercludunt.

Κατέκλησαν δὲ τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος καὶ Μακεδονίαν Ἀθηναῖοι, Περδίκκα ἐπικαλοῦντες τήν τε πρὸς Ἀργείους καὶ Λακεδαιμονίους γενομένην ξυνωμοσίαν, καὶ, ὅτι, παρασκευασαμένων αὐτῶν στρατιὰν ἄγειν ἐπὶ Χαλκιδέας τοὺς ἐπὶ Θράκης καὶ Ἀμφίπολιν, Νικίου τοῦ Νικηράτου στρατηγοῦντος, ἔψευστο τὴν ξυμμαχίαν, καὶ ἡ στρατιὰ μάλιστα διελύθη ἐκείνου ἀπάραντος. [πολέμιος οὖν ἦν.] καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα οὗτος, καὶ πέμπτον καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ [ἐτελεύτα].

Ath. in expeditionem missi Argos, ubi 300 suspectos comprehendunt, et in insulam Melum.

84. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους Ἀλκιβιάδης τε, πλεύσας ἐς Ἄργος ναυσὶν εἴκοσιν, Ἀργείων τοὺς δοκοῦντας ἔτι ὑπόπτους εἶναι καὶ τὰ Λακεδαιμονίων φρονεῖν ἔλαβε τριακοσίους ἄνδρας, καὶ κατέθεντο αὐτοὺς Ἀθηναῖοι ἐς τὰς ἐγγὺς νήσους, ὧν ἦρχον· καὶ ἐπὶ Μῆλον τὴν νῆσον Ἀθηναῖοι ἐστράτευσαν ναυσὶν ἑαυτῶν μὲν τριάκοντα, χίαις δὲ ἕξ, λεσβίαις δὲ δυοῖν, καὶ ὁπλίταις ἑαυτῶν μὲν διακοσίοις καὶ χιλίοις, καὶ τοξόταις τριακοσίοις, καὶ ἱπποτοξόταις εἴκοσι, τῶν δὲ ξυμμάχων καὶ νησιωτῶν ὁπλίταις μάλιστα πεντακοσίοις καὶ χιλίοις.

Causae belli cum Meliis, quod priusquam incipiunt Ath., legatos Melum mittunt.

Οἱ δὲ Μήλιοι Λακεδαιμονίων μὲν εἰσὶν ἄποικοι, τῶν δ' Ἀθηναίων οὐκ ἤθελον ὑπακούειν, ὥσπερ οἱ ἄλλοι νησιῶται, ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον οὐδετέρων ὄντες ἡσύχαζον, ἔπειτα, ὡς αὐτοὺς ἠνάγκαζον οἱ Ἀθηναῖοι δηοῦντες τὴν γῆν, ἐς πόλεμον φανερὸν κατέστησαν. στρατοπεδευσάμενοι οὖν ἐς τὴν γῆν αὐτῶν τῇ παρασκευῇ ταύτῃ οἱ στρατηγοὶ Κλεομήδης τε ὁ Λυκομήδους, καὶ Τισίας ὁ Τισιμάχου, πρὶν ἀδικεῖν τι τῆς γῆς, λόγους πρῶτον ποιησομένους ἔπεμψαν πρέσβεις· οὓς οἱ Μήλιοι πρὸς μὲν τὸ πλῆθος οὐκ ἤγαγον, ἐν δὲ ταῖς ἀρχαῖς καὶ τοῖς ὀλίγοις λέγειν ἐκέλευον, περὶ ὧν ἥκουσιν. οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις ἔλεγον τοιάδε.

κατέκλησαν — Μακεδονίαν — Περδίκκα. ita P. et Did. Μακεδονίαν MSS. paris. C, D. mendose alii Μακεδονίας — Περδίκκαν. S. κατέκλεισαν (sic): τουτέστι τῶν εἰσαγωγίμων ἐκ (male codd. ἤ.) τῆς θαλάττης αὐτοὺς ἀπέκλεισαν.

[πολέμιος οὖν ἦν.] glossa putida et inconcinna.

84. ἐς τὰς ἐγγὺς νήσους. v. 4, 57. et de Meliis primaque adversus Melum expeditione 3, 91. Hk.

Melii cum essent coloni Lacedaemoniorum, nec populari imperio uterentur, legatos atticos non ad populum, sed ad magistratus suos et oligarchas produxerunt, quos legati veniam petunt singulatim, quae dicenda habeant, proponendi, illis eodem modo respondentibus.

85. „*ΕΠΕΙΔΗ οὐ πρὸς τὸ πλῆθος οἱ λόγοι γίγνονται, ὅπως δὴ μὴ ξυνεχεῖ ῥήσει οἱ πολλοὶ, ἐπαγωγὰ καὶ ἀνέλεγκτα ἐσάπαξ ἀκούσαντες ἡμῶν, ἀπατηθῶσι, (γιγνώσκομεν γὰρ, ὅτι τοῦτο φρονεῖ ὑμῶν ἡ ἐς τοὺς ὀλίγους ἀγωγὴ,) ὑμεῖς οἱ καθήμενοι ἔτι ἀσφαλέστερον ποιήσατε· καθ' ἕκαστον γὰρ καὶ μηδ' ὑμεῖς ἑνὶ λόγῳ, ἀλλὰ πρὸς τὸ μὴ δοκοῦν ἐπιτηδείως λέγεσθαι εὐθὺς ὑπολαμβάνοντες, κρίνετε. καὶ πρῶτον, εἰ ἀρέσκει, ὡς λέγομεν, εἴπατε.*“ *οἱ δὲ τῶν Μηλίων ξύνεδροι ἀπεκρίναντο.*

Meliis haec non aequa videtur esse disceptatio, sed vincente causa sua, quam justam putant, bellum, victa autem parata sibi servitus.

86. „*Ἡ μὲν ἐπιείκεια τοῦ διδάσκειν καθ' ἡσυχίαν ἀλλήλους οὐ ψέγεται, τὰ δὲ τοῦ πολέμου παρόντα ἤδη, καὶ οὐ μέλλοντα, διαφέροντα αὐτοῦ φαίνεται· ὁρῶμεν γὰρ αὐτούς τε κριτὰς ἥκοντας ὑμᾶς τῶν λεχθησομένων, καὶ τὴν τελευτὴν ἐξ αὐτοῦ κατὰ τὸ εἰκὸς περιγενομένοις μὲν τῷ δικαίῳ, καὶ δι' αὐτὸ μὴ ἐνδοῦσι, πόλεμον ἡμῖν φέρουσαν, πεισθεῖσι δὲ δουλείαν.*“

85. *ἐπειδή: ἐν πᾶσι μὲν ὁ Θουκυδίδης ἔφυγε τὴν συνήθειαν τοῦ λόγου, οὐχ ἥκιστα δὲ ἐνταῦθα· ἀντὶ γὰρ δημηγορίας διάλογόν τινα τῶν Μηλίων καὶ Ἀθηναίων ἐτόλμησε συνθεῖναι.* S. „Dionys. p. 906. ed. Reisk. non solum multa vitia orationis in hoc dialogo reprehendit, sed etiam satis aperte significat, totum hoc colloquium a Thucydide confictum esse, quod neque ipse conventui interfuerit, neque ea, quae ab Atheniensibus aut Meliis dicerentur, audiverit: nam post ea, quae ad Amphipolin gesta erant, eum patria ejectum omne reliquum tempus hujus belli in Thracia egisse. — Satis animose Thucydidem defendit Acacius, et e Vita Thucydidis ostendit, eum non toto illo tempore in Thracia vixisse, atque etiam ex ipso Thucydide 5, 26. docet, in exilio cum utraque parte versatum esse. multo justius e Dionysio quaeri posse ait, unde ipse orationes Aeneae, Latini, Romuli, atque inprimis illud omni artificio oratorio elaboratum colloquium Tulli Hostilii cum Metio Albano acceperit.“ — *E D.*, qui tamen non male judicare dicit Dionysium, multa perplexa, contorta et coacta esse in hoc dialogo. nos horum, quae revera sic habent, (insunt enim nonnulla mendosa) data opera sic scripta putamus a Thucydide *χαρακτηριστικῶς*: neque enim aperte ac sincere, ut benevoli, hic loquuntur Ath. et Melii, sed caute et subobscure pro conditione utriusque populi.

ὅπως δὴ etc. *δὴ*, *scilicet*, per ironiam dicit Atheniensis, publicae assuetus facundiae, tectumque agendi modum oligarcharum naso suspendens.

86. *διαφέροντα αὐτοῦ φαίνεται.* Dionys. p. 908. *αὐτῆς* dicendum fuisse ait. *αὐτοῦ* refer ad *διδάσκειν*, quo etiam, quod statim sequitur, *ἐξ αὐτοῦ* pertinere potest, nisi hoc malis ad proxima verba *αὐτοὺς κριτὰς ἥκοντας τῶν λεχθησομένων*, ubi participium loco infinitivi est, referre. *Hk.*

Ath. omissis suspicionibus de salute Meliorum consulere, si ipsi velint, se paratos esse ajunt.

87. *ΑΘ.* „*Εἰ μὲν τοίνυν ὑπονοίας τῶν μελλόντων λογιούμενοι ἢ ἄλλο τι ξυνήκετε ἢ ἐκ τῶν παρόντων καὶ ὧν ὁρᾶτε περὶ σωτηρίας βουλεύσοντες τῇ πόλει, πανοίμεθ' ἄν· εἰ δ' ἐπὶ τοῦτο, λέγοιμεν ἄν.*“

Id sibi placere dicunt Melii.

88. *ΜΗΛ.* „*Εἰκὸς μὲν καὶ ξυγγνώμη ἐν τῷ τοιῷδε καθεστῶτας ἐπὶ πολλὰ, καὶ λέγοντας, καὶ δοκοῦντας, τρέπεσθαι· ἡ μέντοι ξύνοδος καὶ περὶ σωτηρίας ἥδε πάρεστι, καὶ ὁ λόγος, ᾧ προκαλεῖσθε τρόπῳ, εἰ δοκεῖ, γιγνέσθω.*“

Non opus esse, ut causae odii sui expendantur, sed debiliorem, si sapiat, cedere potentiori.

89. *ΑΘ.* „*Ἡμεῖς τοίνυν οὔτε αὐτοὶ μετ' ὀνομάτων καλῶν, ὡς ἢ δικαίως, τὸν Μῆδον καταλύσαντες, ἄρχομεν, ἢ ἀδικούμενοι νῦν ἐπεξερχόμεθα, λόγων μῆκος ἄπειστον παρέξομεν· οὔθ' ὑμᾶς ἀξιοῦμεν, ἢ, ὅτι Λακεδαιμονίων ἄποικοι ὄντες οὐ ξυνεστρατεύσατε, ἢ ὡς ἡμᾶς οὐδὲν ἠδικήκατε, λέγοντας οἴεσθαι πείσειν, τὰ δυνατὰ δ' ἐξ ὧν ἑκάτεροι ἀληθῶς φρονοῦμεν διαπράσσεσθαι, ἐπισταμένους πρὸς εἰδότας, ὅτι δίκαια μὲν ἐν τῷ ἀνθρωπείῳ λόγῳ ἀπὸ τῆς ἴσης ἀνάγκης κρίνεται, δυνατὰ δὲ οἱ προὔχοντες πράσσουσι, καὶ οἱ ἀσθενεῖς ξυγχωροῦσιν.*“

87. *ἢ ἄλλο τι.* S. *διαζευκτικὸς σύνδεσμος.* ad *ἄλλο τι* subintelligi potest *πράξοντες*: vid. Matth. §. 612. III. (635. ed. 2.) sic infra c. 98. *κἂν τούτῳ τί ἄλλο ἢ τοὺς μὲν ὑπάρχοντας πολεμίους μεγαλύνετε, τοὺς δὲ μηδὲ μελλήσοντας γενέσθαι ἄκοντας ἐκάγεσθε*; — sententia „si igitur convenistis de rebus futuris conjectaturi, aut aliud quid quam ex praesente, quem videtis, rerum statu urbis vestrae saluti consulturi, non placet verba facere; sin ad hoc, dicamus.“ *Ex Hk.*

88. *δοκοῦντας.* minus invidiosa voce Melios sententiam exprimere eandem, quam Athenienses verbo *ὑπονοεῖν*, animadvertit Krüger. ad Dionys. p. 174. *Hk.*

89. *μετ' ὀνομάτων καλῶν.* S. *λέξεων εὐπρεπῶν, speciosis rerum nominibus.* 6, 83. *οὐ καλλιεπούμεθα, ὡς τὸν βάρβαρον μόνοι καθελόντες εἰκότως ἄρχομεν.* — (*λόγων μ. ἄπειστον, sermonum prolixitatem non persuasibilem*, orationem longam neque aptam ad persuadendum, sed invidiosam taediosamque. ll. *ἄπιστον*, mendo, quod nuper etiam ex Andromeda Euripidea, fragm. 26., exemi. male Portus *longam ac incredibilem orationem.*)— *οὐ ξυνεστρατεύσατε.* sc. *αὐτοῖς ἐν τούτῳ τῷ πολέμῳ.* — *διαπράσσεσθαι* pendet ab *ἀξιοῦμεν.* — *ὅτι δίκαια μὲν — κρίνεται.* hoc dicit, justitiam tum servari ex hominum judicio, cum neutra pars potentior sit, neutra vi jura perrumpere valeat, sed utraque ab utraque cogi possit, ut jure agat. Dionys. p. 910. ita explicat *ὑμεῖς μὲν ἀληθῶς φρονοῦντες, ὅτι ἀδικεῖσθε, τὴν ἀνάγκην φέρετε, καὶ εἴκετε· ἡμεῖς δὲ οὐκ ἀγνοοῦντες, ὅτι ἀδικοῦμεν ὑμᾶς, τῆς ἀσθενείας ὑμῶν περιεσόμεθα τῇ βίᾳ. ταῦτα γὰρ ἑκατέροις δυνατά. Ex Hk.*

Sibi tamen conducere, ut Ath. non tollant commune bonum aequitatis ac lenitatis, qua, quicunque periclitetur, probabilibus uti possit pro justis, et persuadendo etiam aliquanto plus quam summum jus consequi; idque ipsis Atheniensibus eo magis profuturum esse si faciant, quo majore damno sint offensuri.

90. *ΜΗΛ.* „Ἡμῖν δὴ νομίζομέν γε χρήσιμον, (ἀνάγκη γὰρ), ἐπειδὴ ὑμεῖς οὕτω παρὰ τὸ δίκαιον τὸ ξυμφέρον λέγειν ὑπέθεσθε, μὴ καταλύειν ὑμᾶς τὸ κοινὸν ἀγαθὸν, ἀλλὰ τῷ ἀεὶ ἐν κινδύνῳ γιγνομένῳ εἶναι τὰ εἰκότα, [καὶ δίκαια,] καί τι καὶ ἐκτὸς τοῦ ἀκριβοῦς πείσαντά τινα ὠφεληθῆναι. καὶ πρὸς ὑμῶν οὐχ ἧσσον τοῦτο, ὅσῳ καὶ ἐπὶ μείζονι τιμωρίᾳ σφαλέντες ἄν τοῖς ἄλλοις παράδειγμα γένοισθε."

Se maxime timere suo imperio a subjectis victoribus, jamque dicturos esse, quae et sibimet prosint, et Meliis.

91. *ΑΘ.* „Ἡμεῖς δὲ τῆς ἡμετέρας ἀρχῆς, ἣν καὶ παυθῇ, οὐκ ἀθυμοῦμεν τὴν τελευτήν· οὐ γὰρ οἱ ἄρχοντες ἄλλων, ὥσ-

90. *Ἡμῖν δὴ* —. ll. soloece *Ἡ μὲν δή:* Cass. in margine *Ἡμεῖς δὴ*, quod plerisque recentioribus placuit; Gr. *ἦ μὲν δή:* vere autem S. *ἡμῖν* (nam id eum legisse e paraphrasi colligas, quam inferius adscripsi), siquidem non videtur dubitandum esse, quin Thuc. dixerit *Ἡμῖν δὴ νομίζομέν γε χρήσιμον* etc. par pro pari Atheniensibus referentes Melii sic loquuntur, non sine ironia. quando enim Ath. videri volunt eorum saluti prospicere suo modo, i. e. subigendo eos et in servitutem redigendo, contra illi „Nobis quidem," inquiunt, „utile putamus scilicet," jamque pro servitute dicunt *τὸ κοινὸν ἀγαθὸν*, **commune bonum**, quod intelligunt aequitatem.

(*ἀνάγκη γάρ.*) intell. *ἀνάγκη γάρ ἐστιν, οὕτω νομίζειν ἡμᾶς*, vel *ἀν. γάρ ἐ., χρήσιμον εἶναι μὴ καταλύειν ὑμᾶς τὸ κοινὸν ἀγαθὸν, necesse est enim* [i. e. consentaneum], ita nos *existimare*, quod germanice dicas „wie sich von selbst versteht." *ὑμᾶς* pro *ἡμᾶς* recte aliquot scripti et plerique interpretes.

ἀλλὰ — *ὠφεληθῆναι.* vulgo *καὶ δίκαια* legitur post *τὰ εἰκότα*, quae est mera glossa, abestque *καὶ* a melioribus codicibus. — iidem libri vitiose *ἐντὸς τοῦ ἀκριβοῦς* pro vulgatis *ἐκτὸς τ. ἀ., praeter summum jus.* — *πείσαντα* pro *πείσοντα* aliquot scripti, Corayo, P., Didoto et G—ro recte probantibus. — *εἶναι, esse, licere.* — *εἰκότα, probabilia, aequa, justa.* ad totam hanc sententiam pertinent verba *νομίζομεν χρήσιμον.*

καὶ — *γένοισθε, idque eo magis etiam e re vestra futurum est, quo majore damno offendentes ceteris exemplo eritis.*

S., totum hoc responsum Meliorum interpretans, *Ἐπειδὴ ὑμεῖς, ὦ Ἀθ., τοῦ συμφέροντος μᾶλλον* (scil. *ἢ τοῦ δικαίου*) *ἀξιοῦτε στοχάζεσθαι, νομίζομεν ἡμῖν προσήκειν μὴ καταλύειν* (excidisse videtur *ὑμᾶς.*) *τὸ κοινὸν ἀγαθὸν, τουτέστι τὸ πρᾴως τοῖς ἀσθενεστέροις χρῆσθαι. δεῖ γὰρ τοῖς κινδυνεύουσι τὰ προσήκοντα καὶ τὰ δίκαια* (hoc non adjecisset, opinor, S., si apud Thucydidem legisset.) *νέμεσθαι, κ. μᾶλλον τῆς φιλανθρωπίας ἢπερ τοῦ πρὸς ἀκρίβειαν δικαίου τυγχάνειν τοὺς ἥττονας. ὃ δὴ καὶ ὑπὲρ ὑμῶν ἐστιν, ὦ Ἀθ.· εἰ γὰρ δὴ μὴ πρᾴως χρήσεσθε ἡμῖν, αὐτοὶ σφαλέντες ποτὲ παράδειγμα πάντως τοῖς ἄλλοις γενήσεσθε· μεγάλως γὰρ ὑμᾶς οἱ νικήσαντες τιμωρήσονται κ. αὐτοὶ, τοὺς περὶ ἡμᾶς χαλεποὺς γενομένους.*

91. *οὐ γὰρ οἱ ἄρχοντες ἄλλων.* ll. vitiose — *οὗτοι δεινοὶ* — (*ἔστι δὲ οὐ πρὸς Λακ.* etc. praesertim *οὐ* manifesto falsum est, cum revera nunc Ath. bellum gererent adversus Lacedaemonios. proclivis menda (*οὖ*,

περ καὶ Λακεδαιμόνιοι, οὕτω δεινοὶ τοῖς νικηθεῖσιν, (ἔστι δὲ οὖν πρὸς Λακεδαιμονίους ἡμῖν ὁ ἀγών·) ἀλλ' ἢν οἱ ὑπήκοοί που τῶν ἀρξάντων, αὐτοὶ ἐπιθέμενοι, κρατήσωσι. καὶ περὶ μὲν τούτου ἡμῖν ἀφείσθω κινδυνεύεσθαι· ὡς δὲ ἐπ' ὠφελείᾳ τε πάρεσμεν τῆς ἡμετέρας ἀρχῆς, καὶ ἐπὶ σωτηρίᾳ νῦν τοὺς λόγους ἐροῦμεν τῆς ὑμετέρας πόλεως, ταῦτα δηλώσομεν, βουλόμενοι ἀπόνως μὲν ὑμῶν ἄρξαι, χρησίμως δ' ὑμᾶς ἀμφοτέροις σωθῆναι."

Quaerunt Melii, quomodo ipsis prodesse possit servitium.

92. *ΜΗΛ.* „Καὶ πῶς χρήσιμον ἂν ξυμβαίη ἡμῖν δουλεῦσαι, ὥσπερ καὶ ὑμῖν ἄρξαι;"

Respondent Ath., obedientes eos servatum iri, alias perituros.

93. *ΑΘ.* „Ὅτι ὑμῖν μὲν πρὸ τοῦ τὰ δεινότατα παθεῖν ὑπακοῦσαι ἂν γένοιτο, ἡμεῖς δὲ μὴ διαφθείραντες ὑμᾶς κερδαίνοιμεν ἄν."

Contra illi Atheniensium amici esse volunt, sed neutrorum socii.

94. *ΜΗΛ.* „Ὥστε δὲ ἡσυχίαν ἄγοντας ἡμᾶς φίλους μὲν εἶναι ἀντὶ πολεμίων, ξυμμάχους δὲ μηδετέρων, οὐκ ἂν δέξοισθε;"

Minus sibi nocere Meliorum odium quam amicitiam, quippe illud argumentum potentiae suae, hanc vero imbecillitatis.

95. *ΑΘ.* „Οὐ γὰρ τοσοῦτον ἡμᾶς βλάπτει ἡ ἔχθρα ὑμῶν, ὅσον ἡ φιλία μὲν ἀσθενείας, τὸ δὲ μῖσος δυνάμεως παράδειγμα τοῖς ἀρχομένοις δηλούμενον."

An subjecti Atheniensibus aequum censeant, ut eodem loco habeantur illi, qui nihil ad eos pertineant, et coloni attici, si qui deficientes subigantur.

96. *ΜΗΛ.* „Σκοποῦσι δ' ὑμῶν οὕτως οἱ ὑπήκοοι τὸ

ου). — ἔστι δὲ οὖν — ὁ ἀγών, *atqui cum Lacedaemoniis nobis certamen est.* Arn., collatis illis 6, 11. οὐκ εἰκὸς ἀρχὴν ἐπὶ ἀρχὴν στρατεῦσαι, ita hanc sententiam exponit „Multo magis nobis timenda est victoria sociorum nostrorum, suo ipsorum nomine et de sua libertate dimicantium, quam victoria Lacedaemoniorum, si socii nostri nihil nisi ad eos deficiant, eosque superiores nobis reddant. tunc enim Lac. vindictam sociorum nostrorum sua ipsorum causa restricturi essent, utpote in eadem conditione, qua nos, positi, et nolentes exemplum ponere, quo adversus ipsos postea socii usuri sint. Et profecto Athenae servatae sunt prudentia et moderatione Lacedaemonis post exitum belli, cum civitates minores earum extinctionem postularent. v. Xenoph. Hist. gr. 2, 2, 19."

καὶ — κινδυνεύεσθαι, *et de hac quidem re permittatur nobis* (i. e. nobis solis, sine vestra ope,) *periclitari.*

ἀπόνως. S. ἄνευ πραγμάτων. *sine molestia*, quam vos alias nobis exhiberetis.

96. σκοποῦσι — τιθέασιν. S. εἰπόντων τῶν Ἀθηναίων, ὅτι οἱ σύμμαχοι ἀσθένειαν ἡμῶν καταγνόντες, οἱ Μήλιοι ὑποφέροντές φασιν, εἰ οἱ ὑπήκοοι ὑμῶν τοῦτο κρίνουσιν εὔλογον, ὥστε ἐν τῷ αὐτῷ τιθέναι καὶ ὁμοίως ἀξιοῦν καταδουλοῦσθαι τούς τε μηδὲν προσή-

εἰκὸς, ὥστε τούς τε μὴ προσήκοντας, καὶ ὅσοι ἄποικοι ὄντες οἱ πολλοὶ καὶ ἀποστάντες τινὲς κεχείρωνται, ἐς τὸ αὐτὸ τιθέασιν;"

Subjectis suis utrosque pari jure uti videri, vi autem sua quosdam superiores esse, et ab se timeri: quare etiam, non habita ratione augendi imperii, se incolumitati suae consulturos esse Melios debellando, praesertim insulanos, et e debilioribus, quos non metuendum esse ne vincant.

97. *ΑΘ.* „Δικαιώματι γὰρ οὐδετέρους ἐλλείπειν ἡγοῦνται, κατὰ δύναμιν δὲ τοὺς μὲν περιγίγνεσθαι, ἡμᾶς δὲ φόβῳ οὐκ ἐπιέναι· ὥστε, ἔξω καὶ τοῦ πλέονων ἄρξαι, καὶ τὸ ἀσφαλὲς ἡμῖν διὰ τὸ καταστραφῆναι ἂν παράσχοιτε ἄλλως τε, καὶ νησιῶται ναυκρατόρων καὶ ἀσθενέστεροι ἑτέρων ὄντες οὐ μὴ περιγένοισθε."

Id intutum esse, potiusque omnibus invisos redditurum Athenienses.

98. *ΜΗΛ.* „Ἐν δ' ἐκείνῳ οὖν νομίζετε ἀσφάλειαν; (δεῖ γὰρ αὖ καὶ ἐνταῦθα, ὥσπερ ὑμεῖς τῶν δικαίων λόγων ἡμᾶς ἐκβιβάσαντες τῷ ὑμετέρῳ ξυμφόρῳ ὑπακούειν πείθετε, καὶ ἡμᾶς τὸ ἡμῖν χρήσιμον διδάσκοντας, εἰ τυγχάνει καὶ ὑμῖν τὸ αὐτὸ ξυμβαῖνον, πειρᾶσθαι πείθειν.) ὅσοι γὰρ νῦν μηδετέροις ξυμμαχοῦσι, πῶς οὐ πολεμώσεσθε αὐτοὺς, ὅταν ἐς τάδε βλέψαντες ἡγήσωνταί ποτε ὑμᾶς καὶ ἐπὶ σφᾶς ἥξειν; κἀν τούτῳ τί

κοντας ὑμῖν, ὥσπερ ἡμᾶς, καὶ τοὺς ἀποίκους μὲν ὑμῶν ὄντας, ἀποστάντας δὲ (partim, τινὰς, non omnes), καὶ διὰ τοῦτο χειρωθέντας.

97. *δικαιώματι γὰρ — ἐπιέναι.* 8. *οἱ ὑπήκοοι ἡμῶν δικαιολογίας μὲν οὔτε τοὺς ἡμετέρους ἀποίκους ἀποστάντας, οὔτε τοὺς μὴ προσήκοντας, ἀπορεῖν ἡγοῦνται, τοὺς δὲ μὴ καταστραφέντας ὑπὸ ἡμῶν οὐχὶ διὰ τὸ δίκαιον, ἀλλὰ δι' ἰσχὺν μένειν ἐλευθέρους, καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς μὴ ἐπιέναι οὐ διὰ δικαιοσύνην, ἀλλὰ φοβουμένους· ὥστε, εἰ καταστραφείητε, οὐ μόνον ἡμῖν περιέσται τὸ πλέονων ἄρχειν, ἀλλὰ καὶ ἀσφάλεια προσέσται, ὡς ἂν μὴ καταφρονουμένοις ὑπὸ τῶν συμμάχων.*

ἄλλως τε καὶ — περιγένοισθε. vulgo — *ὄντες εἰ μὴ περιγ.* de confusis nonnunquam *εἰ* et *οὐ* diximus ad 1, 40. structa haec liberius more Thucydideo.

98. *Ἐν δ' ἐκείνῳ οὖν νομ. ἀσφ.*; vulgo *Ἐν δ' ἐκ. οὐ νομ. ἀ.*; 8. *Ἐν δ' ἐκείνῳ οὐχ ἡγεῖσθε ἀσφάλειαν εἶναι, ἐν τῷ μὴ πειρᾶσθαι τοὺς μὴ προσήκοντας καταστρέφεσθαι*; haec longe repetita sunt, neque dubium videtur, quin Melii sic refellant ista Atheniensium *τὸ ἀσφαλὲς ἡμῖν διὰ τὸ καταστραφῆναι ἂν παράσχοιτε.* igitur *οὖν* pro *οὐ* ponendum fuit, quae vocabula etiam 1, 120. et passim apud alios scriptores permutata inter se sunt a librariis; quibus hic quidem fraudi fuisse videtur scriptura continua *ουνομιζετε*, qua facile potuit ut altera *ν* litterarum vicinarum negligeretur. cf. c. 91.

ὅσοι γὰρ etc. his Melii docent, periculosum esse Atheniensium consilium se subigendi, quo consilio perterritos etiam neutrius adhuc partis socios, et sic nunquam futuros hostes, idem sibi metuentes, ad bellum incitatum iri invitos. *γὰρ* particula spectat ad sententiam hujusmodi, Atheniensium orationi §. 97. *τὸ ἀσφαλὲς — παράσχοιτε* oppositam, *Οὐκ ἔστιν ἐν ἐκείνῳ ἀσφάλεια*, quae sententia intelligenda est more graeco. vide, si tanti est, quae annotavimus ad Comici Ranas, 248.

ἄλλο η τοὺς μὲν ὑπάρχοντας πολεμίους μεγαλύνετε, τοὺς δὲ μηδὲ μελλήσοντας γενέσθαι ἄκοντας ἐπάγεσθε;"

Se minus metuere incolas liberos continentis quam insulanos vel nulli parentes, vel necessitate imperii irritatos, qui temere et se ipsos et Ath. in periculum adducere soleant.

99. ΑΘ. „Οὐ γὰρ νομίζομεν ἡμῖν τούτους δεινοτέρους, ὅσοι ἠπειρῶταί που ὄντες τῶν ἐλευθέρων πολλὴν τὴν διαμέλλησιν τῆς πρὸς ἡμᾶς φυλακῆς ποιήσονται, ἀλλὰ τοὺς νησιώτας τέ που ἀνάρκτους, ὥσπερ ὑμᾶς, καὶ τοὺς ἤδη τῆς ἀρχῆς τῷ ἀναγκαίῳ παροξυνομένους· οὗτοι γὰρ πλεῖστ' ἂν τῷ ἀλογίστῳ ἐπιτρέψαντες σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ ἡμᾶς ἐς προὔπτον κίνδυνον καταστήσειαν."

Ignavos se fore, si non omni modo, ut Ath. imperium retinere, sic ipsi servitutem effugere studeant.

100. ΜΗΛ. „Ἤπου ἄρα, εἰ τοσαύτην γε ὑμεῖς τε μὴ παυθῆναι ἀρχῆς, καὶ οἱ δουλεύοντες ἤδη ἀπαλλαγῆναι, τὴν παρακινδύνευσιν ποιοῦνται, ἡμῖν γε τοῖς ἔτι ἐλευθέροις πολλὴ κακότης καὶ δειλία μὴ πᾶν πρὸ τοῦ δουλεῦσαι ἐπεξελθεῖν."

Falli Melios: neque enim hoc esse certamen inter pares virtutis, sed periculosam cum fortioribus contentionem.

101. ΑΘ. „Οὔκ, ἢν γε σωφρόνως βουλεύησθε· οὐ γὰρ περὶ ἀνδραγαθίας ὁ ἀγὼν ἀπὸ τοῦ ἴσου ὑμῖν, μὴ αἰσχύνην ὀφλεῖν, περὶ δὲ σωτηρίας μᾶλλον ἡ βουλὴ, πρὸς τοὺς κρείσσονας πολλῷ μὴ ἀνθίστασθαι."

Inopinata vero nonnunquam accidere in bellis, spemque non statim cedentibus esse, sed resistentibus.

102. ΜΗΛ. „Ἀλλ' ἐπιστάμεθα τὰ τῶν πολέμων ἔστιν ὅτε καινοτέρας τὰς τύχας λαμβάνοντα ἢ κατὰ τὸ διαφέρον ἑκατέ-

99. vulgo τῷ ἐλευθέρῳ, quod e scholio emendari poterat. sic enim S. οὐ γὰρ νομίζομεν τοὺς ἐλευθέρους τῶν ἠπειρωτῶν ἡμῖν ἔσεσθαι πολεμίους· μὴ δεδιότες γὰρ ἡμᾶς, ὡς ἂν κατὰ γῆν οὐ μέλλοντας αὐτοῖς ἐπιστρατεύειν, πολλὴν μέλλησιν τοῦ φυλάττεσθαί τε ἡμᾶς καὶ πολεμεῖν ποιήσονται· τοὺς δ' ἐν τοῖς νήσοις ἐλευθέρους, ὥσπερ ὑμᾶς, καὶ τοὺς ὑπακούοντας μὲν ἤδη, διὰ δὲ τὸ ἐξ ἀνάγκης καὶ μὴ ἑκοντὶ ὑπακούειν παροξυνομένους καὶ ταραττομένους, τούτους ἡγούμεθα, εἰ περιΐδοιμεν ὑμᾶς ἐλευθέρους, ἐπαρθέντας ἀλογίστως, καὶ ἀντιστάντας ἡμῖν, αὐτούς τε καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς εἰς κίνδυνον καταστῆσαι. Ex IIk.

102. τὰ τῶν πολέμων. ita Mosq., ceteri ll. male πολεμίων. — idem Mosq. cum Dan. et Stob. καινοτέρας pro κοινοτέρας. „Codices Dan. et Stobaeus καινοτέρας, quod non contemnendum et melius sententiae convenire videtur quam κοινοτέρας. Gesnerus apud Stobaeum non male haec ita expressit *in bellis interdum eventus inopinatos accidere, et longe alios quam pro multitudinis utrinque ratione.* καινὸν saepe idem esse, quod παράλογον et παράδοξον, nemo dubitat. τὸ καινὸν τοῦ πολέμου Thuc. 3, 30., i. e., ut S., τὸ παρ' ἐλπίδα, κ. παρὰ δόξαν." *E D.* Sane κοιναὶ τύχαι sunt ea, quae *solent* accidere, non *interdum*, ἔστιν ὅτε, et com-

ρων πλῆθος· καὶ ἡμῖν τὸ μὲν εἶξαι εὐθὺς ἀνέλπιστον, μετὰ δὲ τοῦ δρωμένου ἔτι καὶ σπῆναι ἐλπὶς ὀρθῶς."

Spem opibus abundantes, etiamsi fallat, non perdere; de summa vero fortunarum suarum aleam jacientibus ruina cognosci, cum jam nihil reliquum sit, cui ab illa cognita caveatur. quare videndum esse Meliis infirmis, ne salute sua neglecta laborantes eo redigantur, ut spe incerta divinationis atque oraculorum indigeant.

103. *ΑΘ.* „Ἐλπὶς δὲ κινδύνῳ παραμύθιον οὖσα τοὺς μὲν ἀπὸ περιουσίας χρωμένους αὐτῇ, κἂν βλάψῃ, οὐ καθεῖλε· τοῖς δὲ ἐς ἅπαν τὸ ὑπάρχον ἀναῤῥιπτοῦσι (δάπανος γὰρ φύσει) ἅμα τε γιγνώσκεται σφαλέντων, καὶ, ἐν ὅτῳ ἔτι φυλάξεταί τις αὐτὴν γνωρισθεῖσαν, * οὐκ ἐλλείπει. ὃ ὑμεῖς, ἀσθενεῖς τε καὶ ἐπὶ ῥοπῆς μιᾶς ὄντες, μὴ βούλεσθε παθεῖν, μηδὲ ὁμοιωθῆναι τοῖς πολλοῖς, οἷς παρὸν ἀνθρωπείως ἔτι σώζεσθαι, ἐπειδὰν πιεζομένους αὐτοὺς ἐπιλείπωσιν αἱ φανεραὶ ἐλπίδες, ἐπὶ τὰς ἀφανεῖς καθίστανται, μαντικήν τε, καὶ χρησμούς, καὶ ὅσα τοιαῦτα μετ' ἐλπίδων λυμαίνεται."

Difficile quidem sibi videri et cum Atheniensium potentia et cum fortuna certare; tamen se opi divinae confidere, cum pii contra injustos pugnaturi sint; tenuitati autem suae fore ut socii Lacedaemonii succurrant necessitate et pudore ob cognationem.

104. *ΜΗΛ.* „Χαλεπὸν μὲν καὶ ἡμεῖς (εὖ ἴστε) νομίζομεν

munis sive solitus eventus belli est exercitus majoris victoria.

103. *οὐ καθεῖλε.* aoristus indicat, ita fieri solere. v. Matth. §. 503. (502.), 3. Ad *ἀναῤῥιπτοῦσι* Reisk. ad Dionys. p. 913. subaudit *ἐλπίδα*, sed usitatior est ellipsis *ἀναῤῥιπτεῖν* s. *ἀναῤῥίπτειν κίνδυνον*. — *δάπανος* (ἡ ἐλπίς), i. e. *δαπανηρά*, *ὅτι οἱ ἐλπίζοντές τινος τεύξεσθαι πολλὰ προσδαπανῶσι καὶ προσαναλίσκουσι*. S., qui totum locum sic exponit *τοὺς μὲν ἐν δυνάμει τυγχάνοντας, κἂν σφαλῇ ποτε ἡ ἐλπὶς, οὐ κατέλυσε παντελῶς διὰ τὸ ὑπολείπεσθαι δύναμιν αὐτοῖς· οἱ δὲ περὶ πάντων, ὧν ἔχουσιν, ἀγωνιζόμενοι ἐπ' ἀδήλῳ ἐλπίδι, ἐπειδὰν ἡ ἐλπὶς σφαλῇ, ἅμα τε ἔγνωσαν, ὅτι ἐσφάλησαν, καὶ οὐδὲν αὐτοῖς ὑπολείπεται, ἐν ᾧ, γνωρίσαντες τὸ ἀβέβαιον τῆς ἐλπίδος, ἔτι φυλάξονται.*

* *οὐκ ἐλλείπει.* cum *ἐλλείπειν* sit *deficere*, non *relinquere*, corrupta videntur verba *οὐκ ἐλλείπει*, quibus vix quidquam similius reperias quam hoc *οὐχ ἓν λείπει* (*ουχἑλειπει, ουκελειπει, ουκελλειπει*), quod emphatice dictum fuerit pro *οὐτι λείπει*, verbo *λείπει* accepto notione passivi vel neutrius, qua de re v. Matth. gr. §. 496., nos ad Soph. Philoct. 622. Homerus Od. *ο'*, 83. — *δώσει δέ τε ἓν γε φέρεσθαι*, *Ἥ τινα τριπόδων ἐυχάλκων, ἠὲ λεβήτων* etc. scriptor argumenti Alcestidis Eurip. *μιᾷ* (pro *τινι*) *πόλει τῆς Θετταλίας*, ubi v. ann. cf. et Comici Av. 384. cum annotatis.

ἐπὶ ῥοπῆς μιᾶς ὄντες. S. *τοῦτ' ἔστι μιᾷ μάχῃ μόγις ἐξαρκεῖν δυνάμενοι*, et comparat Homericum (Il. *κ'*, 173.) *ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς*. *Hk.* „*uno momento librae* sive *lancium*, quod idem est atque *ἐς μίαν βουλὴν* infra c. 111.; quasi dicat, non est ut lances descendunt et rursus ascendunt, sed, ubi semel descenderunt, periistis." *Ex Arn.*

καὶ — λυμαίνεται. et hujusmodi, quae spe perdunt. Port. — *μετ' ἐλπίδων, διὰ ἐλπίδας.*

πρὸς δύναμίν τε τὴν ὑμετέραν, καὶ τὴν τύχην, εἰ μὴ ἀπὸ τοῦ ἴσου ἔσται, ἀγωνίζεσθαι· ὅμως δὲ πιστεύομεν τῇ μὲν τύχῃ ἐκ τοῦ θείου μὴ ἐλασσώσεσθαι, ὅτι ὅσιοι πρὸς οὐ δικαίους ἱστάμεθα, τῆς δὲ δυνάμεως τῷ ἐλλείποντι τὴν Λακεδαιμονίων ἡμῖν ξυμμαχίαν προσέσεσθαι, ἀνάγκην ἔχουσαν, καὶ, εἰ μή του ἄλλου, τῆς γε ξυγγενείας ἕνεκα καὶ αἰσχύνῃ βοηθεῖν· ὡς οὐ παντάπασιν οὕτως ἀλόγως θρασυνόμεθα.“

Deorum qualemcunque favorem ne sibi quidem defutarum esse: nihil enim se praeter morem in rebus divinis humanisque existimare vel agere; subjectisque naturali necessitate omnino omnes, et deos, et homines, imperare; neque ipsos Melios aliosve, parem potentiam nactos, aliter facturos esse.

105. *ΑΘ.* „*Τῆς μὲν τοίνυν * πρὸς τὸ θεῖον εὐμενείας οὐδ' ἡμεῖς οἰόμεθα λελείψεσθαι. οὐδὲν γὰρ ἔξω τῆς ἀνθρωπείας τῶν μὲν ἐς τὸ θεῖον νομίσεως, τῶν δ' ἐς σφᾶς αὐτοὺς βουλήσεως, δικαιοῦμεν, ἢ πράσσομεν· ἡγούμεθα γὰρ τό τε θεῖον δόξῃ, τὸ ἀνθρώπειόν τε σαφῶς, διὰ παντὸς ὑπὸ φύσεως ἀναγκαίας, οὗ ἂν κρατῇ, ἄρχειν· καὶ ἡμεῖς οὔτε θέντες τὸν νόμον, οὔτε κειμένῳ πρῶτοι χρησάμενοι, ὄντα δὲ παραλαβόντες, καὶ ἐσόμενον ἐς ἀεὶ καταλείψοντες, χρώμεθα αὐτῷ, εἰδότες καὶ ὑμᾶς ἂν καὶ ἄλλους, ἐν τῇ αὐτῇ δυνάμει ἡμῖν γενομένους, δρῶντας ἂν αὐτό.*

104. *τῆς δυνάμεως τῷ ἐλλείποντι.* cum his verbis junge *προσέσεσθαι*, alter autem dativus *ἡμῖν* ad *ξυμμαχίαν* pertinet. — *αἰσχύνῃ, δι' αἰσχύνην.* cap. 105. *διὰ τὸ αἰσχρόν. Ex Hk.*

ὡς — θρασυνόμεθα. ll. mendo tralaticio *καὶ — θρ.* Portus, quasi *ὡς* legisset in exemplari suo, *quare non penitus temere sic audaces sumus.*

105. *Τῆς μὲν τοίνυν * πρὸς τὸ θεῖον — λελείψεσθαι.* vetus hic vitium latere, et Thucydidem *πρὸς τοῦ θείου* scripsisse, suspicantur Krüger. ad Dionys. p. 180. et P. ad h. l. — *Hk.* Sane vitiosa sunt verba *πρὸς τὸ θεῖον*, vereorque ut graece dicatur *εὐμενείας πρὸς τοῦ θείου* pro *εὐμ. τοῦ θείου.* quare malim *Τῆς μὲν τοίνυν πως τοῦ θείου εὐμ.* mutationes faciles. de *πῶς* et *πρὸς* nonnunquam inter se permutatis diximus ad Soph. Alead. 3., Polyb. 4, 85, 2. S. *οὐκ ἔλαττον ἡγούμεθα εὐμενεῖς ἡμῖν ἕξεσθαι τοὺς θεοὺς ἢπερ ὑμῖν· οὐδὲν γὰρ ἔξω πράττομεν οὔτε τῶν εἰθισμένων περὶ τοὺς θεούς, οὔτε τῶν πρὸς ἀνθρώπους δικαίων· τό τε γὰρ θεῖον θεραπεύομεν κατὰ τὸ κοινὸν πάντων ἔθος ἀνθρώπων, τούς τε ἀνθρώπους ἡγούμεθα φύσει γεγονέναι πρὸς τὸ ἄρχειν ὧν κρατοῦσιν.*

οὐδὲν γὰρ — πράσσομεν. νόμισις est *τὰ νενομισμένα, νόμ. ἐς τὸ θεῖον ritus deorum colendorum; βούλησις, voluntas*, „die Gesinnung.“ *ἀνθρωπείας* et ad *νομίσεως* et ad *βουλήσεως* pertinet. sententiam sic expressit Krüger. l. l. „Neque poscimus neque facimus quidquam, quod vel sancitae, qua homines deos colunt, observantiae repugnet, vel ab humano eorum, quae sibi quisque expetit, acquirendorum studio abhorreat.“ significatur, fortiorem quemque poscere, ut quem superet, is sibi pareat. — *ἡγούμεθα γὰρ — ἄρχειν. τὸ θεῖον, deus*, jungendum est, sicut *τὸ ἀνθρ.*, cum *ἄρχειν.* „existimamus enim deos ex opinione hominum, homines autem manifesto, semper et naturae necessitate ei imperare, cujus potentes sint.“ *Ex Hk.*

Lacedaemoniis autem confidere insipientis esse, ut qui se ipsos quidem et sua instituta probe tueantur, ceteros vero parum curent, grata honesta, utiliaque justa, existimantes.

„Καὶ πρὸς μὲν τὸ θεῖον οὕτως ἐκ τοῦ εἰκότος οὐ φοβούμεθα ἐλασσώσεσθαι· τῆς δὲ ἐς Λακεδαιμονίους δόξης, ἣν διὰ τὸ αἰσχρὸν δὴ βοηθήσειν ὑμῖν πιστεύετε αὐτούς, μακαρίσαντες ὑμῶν τὸ ἀπειρόκακον οὐ ζηλοῦμεν τὸ ἄφρον· Λακεδαιμόνιοι γὰρ πρὸς σφᾶς μὲν αὐτούς, καὶ τὰ ἐπιχώρια νόμιμα, πλεῖστα ἀρετῇ χρῶνται, πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους πολλὰ ἂν τις ἔχων εἰπεῖν ὡς προσφέρονται, ξυνελὼν μάλιστ' ἂν δηλώσειεν, ὅτι ἐπιφανέστατα, ὧν ἴσμεν, τὰ μὲν ἡδέα καλὰ νομίζουσι, τὰ δὲ ξυμφέροντα δίκαια. καίτοι οὐ πρὸς τῆς ὑμετέρας νῦν ἀλόγου σωτηρίας ἡ τοιαύτη διάνοια.“

Respondent Melii, Lacedaemonios opinione sua propriae utilitatis causa se, colonos suos, non esse destituros.

106. *ΜΗΛ.* „Ἡμεῖς δὲ κατ' αὐτὸ τοῦτο ἤδη καὶ μάλιστα πιστεύομεν τῷ ξυμφέροντι αὐτῶν Μηλίους ἀποίκους ὄντας μὴ βουλήσεσθαι προδόντας τοῖς μὲν εὔνοις τῶν Ἑλλήνων ἀπίστους καταστῆναι, τοῖς δὲ πολεμίοις ὠφελίμους.“

An nesciant, utilitatem cum incolumitate conjunctam esse, juste autem et honeste agentes periclitari; quod plerumque Lacedaemonios fugere.

107. *ΑΘ.* „Οὐκοῦν οἴεσθε τὸ ξυμφέρον μὲν μετὰ ἀσφαλείας εἶναι, τὸ δὲ δίκαιον καὶ καλὸν μετὰ κινδύνου δρᾶσθαι; ὃ Λακεδαιμόνιοι ἥκιστα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τολμῶσιν.“

Se tamen eo paratiores ad opem sibi ferendam putare Lacedaemonios, quo necesse sit, se firmiores illorum quam aliorum amicos videri, quippe Peloponneso propinquiores ad agendum, et propter cognationem benevolentiores quam alios.

108. *ΜΗΛ.* „Ἀλλὰ καὶ τοὺς κινδύνους τε ἡμῶν ἕνεκα

πρὸς μὲν τὸ θεῖον, *ad deos quidem quod attinet.* — τῆς δὲ ἐς Λακεδαιμονίους δόξης, *quod autem attinet ad opinionem* vestram *de Lacedaemoniis.* — ἣν, καθ' ἣν, *qua opinione.*

Λακεδαιμόνιοι γὰρ — διάνοια: Λακεδαιμόνιοι γὰρ πρὸς μὲν ἀλλήλους καὶ τὴν κοινὴν πολιτείαν τὰ πλεῖστα μετ' ἀρετῆς πράττουσι· πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους ὅπως ἔχουσι, μάλιστα ἄν τις ὑμῖν ἐν βραχεῖ δηλώσειεν, καίτοι πολλὰ εἰπεῖν ἔχων, ὅτι πάντων ἀνθρώπων, ὧν ἴσμεν, ἐπιφανέστατα Λακεδαιμόνιοι ἐν ταῖς πρὸς ἄλλους ξυναλλαγαῖς τὰ μὲν αὐτοῖς ἡδέα ταὐτὰ καὶ καλὰ νομίζουσι, τὰ δὲ συμφέροντα αὐτοῖς καὶ δίκαια. ὥστε οὐκ ἔστιν ἀλογίστως διανοεῖσθαι περὶ τῆς σωτηρίας ὑμῶν, προσδεχομένων τὴν παρ' ἐκείνων βοήθειαν. S.

106. Ἡμεῖς δέ: φασὶν οἱ Μήλιοι, ὅτι διὰ τὸ ἴδιον συμφέρον τοὺς Λακεδαιμονίους πιστεύομεν καὶ μάλιστα ἤξειν ἡμῖν βοηθούς, ὅπως μὴ τοῖς μὲν εὐνοοῦσι τῶν Ἑλλήνων ἄπιστοι φανῶσιν, ὑμᾶς δὲ τοὺς πολεμίους ὠφελήσωσι, προδόντες. S.

107. Sententia paulo obscurius expressa. hoc nimirum dicunt Ath., Lacedaemonios, utili commodisque suis studentes, id inprimis curare, ut incolumes sint, nec pericula bellorum adeant, a quibus non absint justi atque honesti amatores, quae illos minime exerceant.

μᾶλλον ἡγούμεθ' ἂν ἐγχειρίσασθαι αὐτοὺς, καὶ βεβαιοτέρους ἢ ἐς ἄλλους νομιεῖν, ὅσῳ πρὸς μὲν τὰ ἔργα τῆς Πελοποννήσου ἐγγὺς κείμεθα, τῆς δὲ γνώμης τῷ ξυγγενεῖ πιστότεροι ἑτέρων ἐσμέν."

At eos, quorum alii auxilium expetant, non solere rationem habere illorum benevolentiae, sed potentiae; quam rem inprimis spectare Lacedaemonios, itaque semper, sibimet diffidentes, multis cum sociis alios invadere: quare non videri verisimile, eos, ipsis maris imperium obtinentibus, insulanis opem laturos esse.

109. *ΑΘ.* „Τὸ δ' ἐχυρόν γε τοῖς ξυναγωνιουμένοις οὐ τὸ εὔνουν τῶν ἐπικαλεσαμένων φαίνεται, ἀλλ' ἢν τῶν ἔργων τις δυνάμει πολὺ προὔχῃ· ὃ Λακεδαιμόνιοι καὶ πλεῖόν τι τῶν ἄλλων σκοποῦσι. τῆς γοῦν οἰκείας παρασκευῆς ἀπιστίᾳ καὶ μετὰ ξυμμάχων πολλῶν τοῖς πέλας ἐπέρχονται· ὥστε οὐκ εἰκὸς ἐς νῆσόν γε αὐτοὺς, ἡμῶν ναυκρατόρων ὄντων, περαιωθῆναι."

Lacedaemoniis esse etiam alios, quos mittant; et in magno mari cretico hostes a potentioribus intercipi difficilius quam clanculum servari. quod si non succedat, invadi posse ipsam Atticam Thraciamque, ut Atheniensibus pro suo, vel aliquo sociorum, agro dimicandum sit.

110. *ΜΗΛ.* „Οἱ δὲ καὶ ἄλλους ἂν ἔχοιεν πέμψαι· πολὺ δὲ τὸ κρητικὸν πέλαγος, δι' οὗ τῶν κρατούντων ἀπορώτερος ἡ λῆψις ἢ τῶν λαθεῖν βουλομένων ἡ σωτηρία. καὶ εἰ τοῦδε σφάλλοιντο, τράποιντ' ἂν καὶ ἐς τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ ἐπὶ τοὺς λοιποὺς τῶν ξυμμάχων, ὅσους μὴ Βρασίδας ἐπῆλθε· καὶ οὐ περὶ τῆς μὴ προσηκούσης μᾶλλον ἢ τῆς οἰκειοτέρας, ξυμμαχίδος τε κατὰ γῆς, ὁ πόνος ὑμῖν ἔσται."

Ejusmodi aliquid Meliis quoque timendum esse, si periculum faciant, cum sciant, nunquam aliorum metu Ath. ab obsidione aliqua recessisse. de salute autem consultaturos nihil eos tam longo colloquio protulisse, cui confidant, sed quae firmissima fore sperent, expectanda esse, praesentia vero infirma contra adversarios jam instructos.

111. *ΑΘ.* „Τούτων μὲν καὶ πεπειραμένοις ἄν τι γένοιτο καὶ ὑμῖν, καὶ οὐκ ἀνεπιστήμοσιν, ὅτι οὐδ' ἀπὸ μιᾶς πώποτε πολιορκίας Ἀθηναῖοι δι' ἄλλων φόβον ἀπεχώρησαν. ἐνθυμούμεθα δὲ, ὅτι, φήσαντες περὶ σωτηρίας βουλεύσειν, οὐδὲν ἐν τοσούτῳ λόγῳ εἰρήκατε, ᾧ ἄνθρωποι ἂν πιστεύσαντες νομί-

108. βεβαιοτέρους ἢ ἐς ἄλλους. recte Bauerus βεβαιοτέρους ἡμᾶς ἐς αὐτοὺς ἢ ἐς ἄλλους. — ὅσῳ μᾶλλον. i. e. τοσούτῳ μᾶλλον, ὅτι. v. 3, 45.; 5, 90. *Ex Hk.*

110. τῆς οἰκειοτέρας. i. e. τῆς οἰκείας, *propriae*, patriae vestrae, nihil amplius.

ξυμμαχίδος τε κατὰ γῆς, *propter sociam terram*, sive civitatem. codd. menda satis frequente καὶ γῆς.

111. τούτων μὲν — ἀπεχώρησαν: τούτων μὲν καὶ ὑμεῖς πεπείρασθε, καὶ οὐκ ἀνεπιστήμονές ἐστε, ὅτι οὐδέποτε Ἀθηναῖοι πολιορκοῦντες ἑτέρους ἀπεχώρησαν διὰ τὸ φοβηθῆναι περὶ τῶν συμμάχων, ἢ περὶ τῆς γῆς τῆς ἑαυτῶν δῃουμένης. S.

ιεν σωθήσεσθαι· ἀλλ' ὑμῶν τὰ μὲν ἰσχυρότατα ἐλπιζόμενα λεται, τὰ δ' ὑπάρχοντα βραχέα πρὸς τὰ ἤδη ἀντιτεταγμένα γιγίγνεσθαι.

lagnam illos stultitiam debituros esse, nisi, ipsis digressis, prudentius quiddam decernant. fugiendum esse ineptum pudorem, quo multi magna apertaque pericula incurrere, ne ignavi videantur, quam caute vitare malint. neque indecorum illis fore, si, maximae civitati cedentes, et in societatem ejus recepti, tributo collato agrum suum retineant. pendere autem ex hac una consultatione vel salutem, vel interitum, patriae.

*„Πολλήν τε ἀλογίαν τῆς διανοίας παρέχετε, εἰ μὴ μεταστημενοι ἔτι ἡμᾶς ἄλλο τι τῶνδε σωφρονέστερον γνώσεσθε. γὰρ δὴ ἐπί γε τὴν ἐν τοῖς * αἰσχροῖς καὶ προὔπτοις κινοις πλεῖστα διαφθείρουσαν ἀνθρώπους αἰσχύνην τρέψεσθε. λλοῖς γὰρ προορωμένοις ἔτι, ἐς οἷα φέρονται, τὸ αἰσχρὸν καύμενον ὀνόματος ἐπαγωγοῦ δυνάμει ἐπεσπάσατο, ἡσσηθεῖσι ῦ ῥήματος, ἔργῳ ξυμφοραῖς ἀνηκέστοις ἑκόντας περιπεσεῖν, ὶ αἰσχύνην αἰσχίω μετὰ ἀνοίας ἢ τύχης προσλαβεῖν. ὁ εἰς, ἢν εὖ βουλεῦησθε, φυλάξεσθε, καὶ οὐκ ἀπρεπὲς νοεῖτε πόλεώς τε τῆς μεγίστης ἡσσᾶσθαι, μέτρια προκαλουνης, ξυμμάχους γενέσθαι, ἔχοντας τὴν ὑμετέραν αὐτῶν ὑποεῖς, καὶ, δοθείσης αἱρέσεως πολέμου πέρι καὶ ἀσφαλείας, τὰ χείρω φιλονεικῆσαι, ὡς, οἵτινες τοῖς μὲν ἴσοις μὴ εἴκου-*

ῥαχέα — περιγίγνεσθαι. e. *μᾶλλον βραχέα πρὸς τὰ ἤδη τιν. ἢ ὥστε περιγ.* saepe positi- hanc vim comparativi habet in loco sermone. cf. 2, 61. πρὸς h. comparationi inservit, *ad.* μεταησάμενοι ἔτι ἡμᾶς. — ἔτι appositum ad *γνώσεσθε* pertinet. *Hk.*

ν τοῖς * αἰσχροῖς καὶ οὔπτοις κινδ. absurde, qui versantur in αἰσχροῖς κινδύς, dicuntur *τρέπεσθαι ἐπὶ αἰσύνην*. depravatum est αἰσχροῖς, restituendum, si quid intelligo, νροῖς, *duris*, magnis, periculis. αι nonnunquam permixta sunt ibrariis; qua de re v. Bachmann. lice Lycophronis, nos in Addendis Iliad. ι, 414. igitur cum αἰσχυς scriptum esset ab hallucinante rario, accessit corrector male fetus, qui αἰσχροῖς sic mutatum eximaret, ratione sententiae habita lla.

ερορωμένοις ἔτι, *adhuc videntibus* periculum, neque , ut coeci, eo irruentibus. — τὸ αἰσχρὸν ὄνόματος, *turpitudo nominis*. id nomen seu verbum intelligit *δειλίαν, ignaviam*. multi, dum videri nolunt ignavi, si perspecto periculo recedant, nomen fugientes re ipsa sponte, *prudentes, scientes, videntesque*, ut ait Comicus Eunucho, 1, 1, 27., in mala immedicabilia incidunt.

ἐπεσπάσατο non potest hic notare *ad se attraxit*, ut vertit Portus, vel latinius *illexit*, invitavit, quia jungitur dativo πολλοῖς. imo significat *causa fuit, effecit* etc. *E B—ro.* pertinet ad περιπεσεῖν, ut sit *attulit* τὸ περιπεσεῖν ξυμφοραῖς ἀνηκ.

καὶ αἰσχύνην — προσλαβεῖν. i. e. majus amentia sua quam fortunae culpa dedecus admittunt. *Hk.* ἢ τύχης, μᾶλλον ἢ τύχης.

μέτρια προκαλ., *quae vos moderatis conditionibus provocat.* — ξυμμάχους γεν. intell. ὥστε.

τὰ χείρω φιλονεικῆσαι. praegnanter dictum pro φιλονεικοῦντας ἑλέσθαι. sic 4, 25. αἱ νῆες ἐπ οἶκον ἕκασται διεκρίθησαν, ubi 8.

σι, τοῖς δὲ κρείσσοσι καλῶς προσφέρονται, πρὸς δὲ τοὺς ἥσσους μέτριοί εἰσι, πλεῖστ' ἂν ὀρθοῖντο. σκοπεῖτε οὖν καὶ μεταστάντων ἡμῶν, καὶ ἐνθυμεῖσθε πολλάκις, ὅτι περὶ πατρίδος βουλεύεσθε, ἣν, μιᾶς πέρι καὶ ἐς μίαν βουλὴν, τυχοῦσάν τε, καὶ μὴ κατορθώσασαν, ἔσται."

Melii perstant in sententia non cedendi, priusque propositis conditionibus foedus inire et terra sua excedere jubent Athenienses.

112. *Καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι μετεχώρησαν ἐκ τῶν λόγων· οἱ δὲ Μήλιοι κατὰ σφᾶς αὐτοὺς γενόμενοι, ὡς ἔδοξεν αὐτοῖς παραπλήσια, ἃ καὶ ἀντέλεγον, ἀπεκρίναντο τάδε „Οὔτε ἄλλα δοκεῖ ἡμῖν ἢ ἅπερ καὶ τὸ πρῶτον, ὦ Ἀθηναῖοι, οὔτ' ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πόλεως ἑπτακόσια ἔτη ἤδη οἰκουμένης τὴν ἐλευθερίαν ἀφαιρησόμεθα, ἀλλὰ τῇ τε μέχρι τοῦδε σωζούσῃ τύχῃ ἐκ τοῦ θείου αὐτὴν, καὶ τῇ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ Λακεδαιμονίων τιμωρίᾳ, πιστεύοντες πειρασόμεθα σώζεσθαι· προκαλούμεθα δὲ ὑμᾶς φίλοι μὲν εἶναι, πολέμιοι δὲ μηδετέροις, καὶ ἐκ τῆς γῆς ἡμῶν ἀναχωρῆσαι σπονδὰς ποιησαμένους, αἵτινες δοκοῦσιν ἐπιτήδειοι εἶναι ἀμφοτέροις.*"

ἀπέπλευσαν ἐπ' οἶκον διακριθεῖσαι. exempla congessit Poppo 1, 1., p. 292. sq. *Hk.*

ἣν, μιᾶς πέρι — ἔσται. praeter necessitatem Heilm. et Hk. *ἧς.* Göllerus „quam, instituta unica de patria unica item consultatione, et servari et perdi posse scitote." — „La variante *ἵστε* a été adoptée par Göller, comme aussi par Valla, et suivie par Osiander et Bloomfield. Ils n'ont pas remarqué que la leçon *ἵστε* change nécessairement le sens de ce passage; car, en admettant *ἵστε*, les participes *τυχοῦσαν* et *μὴ κατορθώσασαν* ne peuvent plus être expliqués par *le futur*, parce que c'est le verbe *ἔσται* qui leur communique cette signification, tandis que le mot *ἵστε* leur donne nécessairement celle *du passé*; *ἵστε τὴν πατρίδα τυχοῦσαν κ. μὴ καθ.* signifie „vous savez que la patrie a réussi et n'a pas réussi," ce qui serait absurde à dire.

Poppo se contente d'appeler ce passage „locus desperatus." Quant à nous, nous ne voyons pas pourquoi ce passage, dont le style nous semble de la dernière perfection, a pu paraître corrompu. C'est sa construction qui fait sa force et sa beauté, et voici comme nous l'analysons: *ἐνθυμεῖσθε ὅτι βουλεύεσθε περὶ πατρίδος, μιᾶς οὔσης, ἣν ἔσται τυχοῦσάν τε καὶ μὴ κατορθώσασαν* (au lieu de *τυχεῖν κ. μὴ κατορθώσειν*) *ἐς μίαν βουλήν.* [vereor ut admittendus sit hic usus participiorum, neque opus eo esse puto, cum verba *ἣν — ἔσται* intelligi possint *καθ' ἣν ἔσται βουλεύεσθαι, de qua deliberandum erit*, vel *de qua deliberari poterit*, *ἔσται* accepto pro *ἐξέσται. Both.*] On voit que *περὶ μιᾶς* se rapporte à *πατρίδος.* Si Thucydide s'était servi d'une construction aussi simple, ce passage n'aurait eu aucune force; mais la répétition de *μιᾶς* et *μίαν*, et la particule *καὶ*, qui donne tant de relief à ces deux mots, impriment à cette phrase une tournure piquante, et présentent avec vivacité l'urgence du cas où se trouvaient les Méliens." *E Did.*

112. *παραπλήσια, ἃ καὶ ἀντέλεγον, similia, quae et in controversia dicebant.* pronomen *ἃ*, haustum a vicino *παραπλ.*, restitui, quo sententia indigebat: ll. enim male *παραπλ. καὶ ἀντ.*

προκαλούμεθα δὲ ὑμᾶς — ἀμφοτέροις. haec per *καὶ* ita conjunxit, ut quae ipsi Melii promitterent, et quae ab Atheniensibus poscerent, ex uno verbo *προκαλούμεθα* penderent. *Ex Hk.*

Legati attici vituperato Meliorum consilio discedunt.

113. *Οἱ μὲν δὴ Μήλιοι τοσαῦτα ἀπεκρίναντο· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι διαλυόμενοι ἤδη ἐκ τῶν λόγων ἔφασαν „Ἀλλ' οὐν μόνοι γε ἀπὸ τούτων τῶν βουλευμάτων, ὡς ἡμῖν δοκεῖτε, τὰ μὲν μέλλοντα τῶν ὁρωμένων σαφέστερα κρίνετε, τὰ δὲ ἀφανῆ τῷ βούλεσθαι ὡς γιγνόμενα ἤδη θεᾶσθε· καὶ Λακεδαιμονίοις, καὶ τύχῃ, καὶ ἐλπίσι, πλεῖστον δὴ παραβεβλημένοι [καὶ πιστεύσαντες] πλεῖστον καὶ σφαλήσεσθε.“*

Duces Atheniensium Melios obstinatos obsident; deinde, relicto praesidio ex suis et sociorum copiis, cum majore parte exercitus domum revertuntur.

114. *Καὶ οἱ μὲν Ἀθηναίων πρέσβεις ἀνεχώρησαν ἐς τὸ στράτευμα. οἱ δὲ στρατηγοὶ αὐτῶν, ὡς οὐδὲν ὑπήκουον οἱ Μήλιοι, πρὸς πόλεμον εὐθὺς ἐτράποντο, καὶ διελόμενοι κατὰ πόλεις περιετείχισαν κύκλῳ τοὺς Μηλίους. καὶ ὕστερον φυλακὴν σφῶν τε αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων καταλιπόντες οἱ Ἀθηναῖοι καὶ κατὰ γῆν, καὶ κατὰ θάλασσαν, ἀνεχώρησαν τῷ πλείονι τοῦ στρατοῦ· οἱ δὲ λειπόμενοι παραμένοντες ἐπολιόρκουν τὸ χωρίον.*

Argivi Phliasiorum et exulum suorum insidiis excepti; Ath. e Pylo latrocinantes in Laconica; quibus par pro pari referunt Lac.; Corinthiorum bellum privatum cum Atheniensibus. Melii partem munitionis Atheniensium capiunt, et frumentum aliumque commeatum quam plurimum important.

115. *Καὶ Ἀργεῖοι κατὰ τὸν χρόνον τὸν αὐτὸν ἐσβαλόντες ἐς τὴν Φλιασίαν, καὶ λοχισθέντες ὑπό τε Φλιασίων καὶ τῶν σφετέρων φυγάδων, διεφθάρησαν ὡς ὀγδοήκοντα. καὶ οἱ ἐκ τῆς Πύλου Ἀθηναῖοι Λακεδαιμονίων πολλὴν λείαν ἔλαβον· καὶ Λακεδαιμόνιοι δι' αὐτὸ τὰς μὲν σπονδὰς οὐδ' ὡς ἀφέντες ἐπολέμουν αὐτοῖς, ἐκήρυξαν δὲ, εἴ τις βούλεται παρὰ σφῶν Ἀθηναίους ληΐζεσθαι. καὶ Κορίνθιοι ἐπολέμησαν ἰδίων τινῶν διαφορῶν ἕνεκα τοῖς Ἀθηναίοις· οἱ δ' ἄλλοι Πελοποννήσιοι ἡσύχαζον. εἶλον δὲ καὶ οἱ Μήλιοι τῶν Ἀθηναίων τοῦ περιτειχίσματος τὸ κατὰ τὴν ἀγοράν, προσβαλόντες νυκτὸς, καὶ ἄνδρας τε ἀπέκτειναν, καὶ ἐσενεγκάμενοι σῖτόν τε, καὶ ὅσα πλεῖστα ἐδύναντο χρήσιμα, ἀναχωρήσαντες ἡσύχαζον. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἄμεινον τὴν φυλακὴν τὸ ἔπειτα παρεσκευάζοντο. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.*

113. παραβεβλημένοι: ἐπιτρέψαντες. παραβόλως. S. apud Herodotum 2, 154., 7. 10., παραβάλλειν et παραβάλλεσθαι *deponere, committere* significare dicit Göller.; sed videtur ubique periculi notio inesse, ut 2, 44. παῖδας παραβαλλόμενοι: 3, 65. πολῖται ὄντες καὶ πλείω παραβαλλόμενοι. *Hk.* [καὶ πιστ.] glossa.

115. In verbis οὐδ' ὡς ἀφέντες ἐπολ. negatio ad solum ἐπολ. pertinet, ut sit οὐδ' ὡς ἐπολ., τῷ ἀφεῖναι τὰς σπονδάς. 6, 33. οὐ καταφοβηθεὶς ἐπισχήσω, i. e. οὐκ ἐπ. τῷ καταφοβηθῆναι. *G—r.*

τὸ κατὰ τὴν ἀγοράν. assentior Dukero, qui ob ea, quae mox de frumento et aliis rebus a Meliis raptis refert Thucydides, forum rerum venalium in Atheniensium castris designari putat, quamvis obscurius. *Hk.*

Insequente hieme Lac. Argos invadunt; sed in finibus sacrificantes pro transitu ut non litarunt, domum redeunt. Argivi suorum quosdam proditionis suspectos comprehendunt, aliis effugientibus.

116. *Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος Λακεδαιμόνιοι μελλήσαντες ἐς τὴν Ἀργείαν στρατεύειν, ὡς αὐτοῖς τὰ διαβατήρια ἱερὰ ἐν τοῖς ὁρίοις οὐκ ἐγίγνετο, ἀνεχώρησαν· καὶ Ἀργεῖοι, διὰ τὴν ἐκείνων μέλλησιν τῶν ἐν τῇ πόλει τινὰς ὑποτοπήσαντες, τοὺς μὲν ξυνέλαβον, οἱ δ' αὐτοὺς καὶ διέφυγον.*

Melii aliam quoque partem munitionis atticae expugnant; sed deinde gravi obsidione pressi, proditique a quodam suorum, dedunt se in arbitratum Atheniensibus, qui caesis puberibus eorum captis, puerisque et mulieribus in servitutem venditis, ipsi occupant insulam, missis colonis.

Καὶ οἱ Μήλιοι περὶ τοὺς αὐτοὺς χρόνους αὖθις καὶ ἕτερόν τι τοῦ περιτειχίσματος εἷλον τῶν Ἀθηναίων, παρόντων οὐ πολλῶν τῶν φυλάκων. καὶ ἐλθούσης στρατιᾶς ὕστερον ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἄλλης, ὡς ταῦτα ἐγίγνετο, ἧς ἦρχε Φιλοκράτης ὁ Δημέου, καὶ κατὰ κράτος ἤδη πολιορκούμενοι, γενομένης καὶ προδοσίας τινὸς ἀφ' ἑαυτῶν, ξυνεχώρησαν τοῖς Ἀθηναίοις, ὥστε ἐκείνους περὶ αὐτῶν βουλεῦσαι· οἱ δὲ ἀπέκτειναν Μηλίων ὅσους ἡβῶντας ἔλαβον, παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας ἠνδραπόδισαν· τὸ δὲ χωρίον αὐτοὶ ᾤκισαν, ἀποίκους ὕστερον πεντακοσίους πέμψαντες.

116. καὶ ἕτερόν τι. soloece codd. καθ' ἕτ. τι, ι et θ litteris confusis, ut alias apud scriptores, quemadmodum Iliad. ω', 206. ἀθρήσει videtur ponendum esse pro αἰρήσει, hymno in Apoll. Pyth. 339. καθ' ὕψι pro καὶ ὕψι, Athen. 201, f, ποιῶν pro ποθῶν, et ibidem 553, c, ποιεῖς pro ποθεῖς.

καὶ — πολιορκούμενοι. fame maxime compulsi esse dicuntur Melii ad deditionem; quae fames in proverbium abiit. Comicus Av. 186.

ὥστ' ἄρξει' ἀνθρώπων μὲν, ὥσπερ παρνόπων,
τοὺς δ' αὖ θεοὺς ἀπολεῖτε λιμῷ μηλίφ.

ibi S. οἱ Μήλιοι πολιορκούμενοι ὑπὸ Ἀθηναίων λιμῷ ἐπιέσθησαν (ita Dobraeus pro ἐπείσθησαν), κ. παραδεδώκασιν ἑαυτούς, ὡς Θουκ. ἐν τῇ πέμπτῃ. Hesychius *Λιμῷ μηλίῳ: παροιμία, ἐπεὶ Ἀθηναῖοι ἐπάτωσαν Μηλίους πολιορκοῦντες λιμῷ* etc. evenit hoc olymp. 90, 4., ante Chr. nat. 417.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΞΥΓΓΡΑΦΗΣ ς'.

---

idem hieme Ath. rursus Siciliam invadere meditantur, parum expensa difficultate ejus belli. Siciliae ambitus.

ΟΤ δ' αὐτοῦ χειμῶνος Ἀθηναῖοι ἐβούλοντο αὖθις μείζονι σκευῇ τῆς μετὰ Λάχητος καὶ Εὐρυμέδοντος ἐπὶ Σικελίαν ύσαντες καταστρέψασθαι, εἰ δύναιντο, ἄπειροι οἱ πολλοὶ ς τοῦ μεγέθους τῆς νήσου, καὶ τῶν ἐνοικούντων τοῦ πλή- ς, καὶ Ἑλλήνων, καὶ βαρβάρων, καὶ, ὅτι οὐ πολλῷ τινι ὑπο- τερον πόλεμον ἀνηροῦντο ἢ τὸν πρὸς Πελοποννησίους. ελίας γὰρ περίπλους μέν ἐστιν ὁλκάδι οὐ πολλῷ τινι σον ἢ ὀκτὼ ἡμερῶν, καὶ τοσαύτη οὖσα ἐν εἴκοσι στα- μάλιστα μέτρῳ τῆς θαλάσσης διείργεται τὸ μὴ ἤπειρος ι.

λασσον — ἡμερῶν. Ephoapud Strabonem 6., p. 408, B, sbus et totidem noctibus Sicicircumnavigari dicit. cf. Plin. . 3, 8. Bak. ad Posidon. p. pro ἑ apud Strabonem legit ἡ, horus cum Thucydide consensed diebus et noctibus compuexigua restat inter utrumque ntia, ut Bloomf. annotavit. 4 m circumnavigationem facit Plut. rilio §. 10. deinde Strabo cirm.Siciliae tribuit quingentorum inta 7 millium passuum rom.; onius quater mille quadringenstadiorum. Cluverius Sicil. , 3. refert, se insulam certo uo gressu, curaque diligentiscircumiisse, ambitumque ejus sse sexcentorum millium pas- — *E G—ro.*

ἐν εἴκοσι σταδίοις: (sic, ut plures codd., et G—r.) *γράφεται ἐν εἴκοσι σταδίων μάλ. μέτρῳ* (ut vulgo, et Cl. in margine, neque aliud significat *σταδίῳ* in Aug. et Pal., et *σταδίω* in Cass. et F.). *ἔστι δὲ κατὰ ταύτην τὴν γραφὴν περιττὴ ἡ ἐν πρόθεσις.* S.

τὸ μὴ ἤπειρος εἶναι, sic H. inter versus, Demetrius Phaler. de Elocut. §. 72., Aristides p. 238. Jebb., et alii apud Bloomf. putide vulgati ll. *τὸ μὴ ἤπ. οὖσα,* bis illato *οὖσα* in eadem sententia. quam sic *παραφράζει* Hk. „Sicilia non solum ampla est insula, sed non multum abest, quin ipsa sit pars continentis, quippe exiguo tantum intervallo 20 stadiorum a continente discreta." Polyaenus 2, 2, 4. *ποταμὸς ἐκύκλοῦτο τὴν χώραν, ἐλαχίστῳ διειργο-*

Incolae antiqui Siciliae, Cyclopes et Laestrygones; Sicani; Siculi; Phoenices; Graeci.

2. Ὠικίσθη δὲ ἤδη τὸ ἀρχαῖον, καὶ τοσάδε ἔθνη ἔσχε τὰ ξύμπαντα. παλαιότατοι μὲν λέγονται ἐν μέρει τινὶ τῆς χώρας Κύκλωπες καὶ Λαιστρυγόνες οἰκῆσαι, ὧν ἐγὼ οὔτε γένος ἔχω εἰπεῖν, οὔτε, ὁπόθεν ἐσῆλθον, ἢ ὅποι ἀπεχώρησαν· ἀρκείτω δὲ ὡς ποιηταῖς τε εἴρηται, καὶ ὡς ἕκαστός πη γιγνώσκει περὶ αὐτῶν. Σικανοὶ δὲ μετ' αὐτοὺς πρῶτοι φαίνονται ἐνοικισάμενοι, ὡς μὲν αὐτοί φασι, καὶ πρότεροι διὰ τὸ αὐτόχθονες εἶναι, ὡς δὲ ἡ ἀλήθεια εὑρίσκεται, Ἴβηρες ὄντες, καὶ ἀπὸ τοῦ Σικανοῦ ποταμοῦ τοῦ ἐν Ἰβηρίᾳ ὑπὸ Λιγύων ἀναστάντες. καὶ ἀπ' αὐτῶν Σικανία τότε ἡ νῆσος ἐκαλεῖτο, πρότερον Τρινακρία καλουμένη· οἰκοῦσι δὲ ἔτι καὶ νῦν τὰ πρὸς ἑσπέραν τὴν Σικελίαν. Ἰλίου δὲ ἁλισκομένου τῶν Τρώων τινὲς, διαφυγόντες Ἀχαιοὺς, πλοίοις ἀφικνοῦνται πρὸς τὴν Σικελίαν, καὶ ὅμοροι τοῖς Σικανοῖς οἰκήσαντες ξύμπαντες μὲν Ἔλυμοι ἐκλήθησαν, πόλεις δ' αὐτῶν Ἔρυξ τε, καὶ Ἔγεστα. προσξυνῴκησαν δὲ αὐ-

μένην (ita Schneider. ad Xenoph. Anab. 2, 4, 22. pro inepto διειργόμενος, quod habent ll.) ἰσθμῷ, μὴ νῆσον εἶναι. — τὸ μὴ ἦ. εἶναι, ut Aristoph. Nub. 1047. ξξει τινὰ γνώμην λέγειν τὸ μὴ εὐρίπρωκτος εἶναι; cf. Matth. gr. §. 543.

2. de *Cyclopibus* et *Laestrygonibus* anthropophagis v. nonnm et decimum librum Odysseae, Spanhem. ad Callimach. h. in Dianam 67., J. H. Vossii Krit. Blätter, 2., p. 294., etc.

καὶ πρότεροι, *etiam* (german. *sogar*) *priores*.

Ἴβηρες ὄντες. Hanc sententiam profitetur etiam Philistus fragm. 3., p. 149., itemque Ephorus ap. Marx. p. 142., et Dionys. Hal. Ant. rom. 1, 22. — *Sicanum* Ukertus Geogr. Gr. et Rom. 2, 1., p. 246., 483., fluvium hodie dictum Xucar esse existimat, Cluverius autem Sicil. ant. p. 31, B, Silium Ital. 14, 35. secutus, fluvium Sicorin (Segre), qui a Pyrenaeo monte in Iberum defluit. eundem Niebuhr. H. R. 1., p. 106. ed. 1. quaerit inter Pyrenaeum et Rhodanum, cui Strabonem 3, 4., p. 166., favere ait Arn., ut qui totam regionem ab Rhodano ad occidentem sitam antiquitus Iberiam appellatam esse doceat. Scylax, etsi Iberes et Ligyes intermixtos intra Rhodanum et Pyrenaeum vivere tradit, tamen limitem Iberiae Pyrenaeum facit. — (Vossius Krit. Blätter 2., p. 291. „Sowohl der Name *Thrinakia* [Timäus ap. schol. Apollonii 4, 966.], als der gewöhnlichere Trinakria, bezeichnet die dreieckte Gestalt, τριγλώχινα νῆσον [Orph. Argon. 1249.]: — denn in der ältern Sprache des Landmanns hiess θρίναξ ein Dreizack. Mehrere Inseln benannte der Seemann von ihrer Gestalt, z. B. Sardinien von der Aehnlichkeit einer Fusssohle Sandaliotis und Ichnusa." — Ἔλυμοι. Apollodorus 2, 5, 10. Ἀπὸ Ῥηγίου δὲ εἰς ἀποῤῥήγνυσι ταῦρος (Herculis), κ. ταχέως εἰς τὴν θάλασσαν ἐμπεσὼν, κ. διανηξάμενος εἰς Σικελίαν, — ἦλθεν εἰς πεδίον Ἔρυκος, ὃς ἐβασίλευεν Ἐλύμων. Ἔρυξ δὲ ἦν Ποσειδῶνος παῖς, ὃς τὸν ταῦρον ταῖς ἰδίαις συγκατέμιξεν ἀγέλαις. παραθέμενος οὖν τὰς βόας Ἡρακλῆς Ἡφαίστῳ ἐπὶ τὴν αὐτοῦ ζήτησιν ἠπείγετο· εὑρὼν δὲ ἐν ταῖς τοῦ Ἔρυκος ἀγέλαις ἀπαιτεῖ, κ. λέγοντος οὐ δώσειν, εἰ μὴ παλαίσας αὐτοῦ περιγένηται, τρὶς περιγενόμενος κατὰ τὴν πάλην ἀπέκτεινε, κ. τὸν ταῦρον λαβὼν μετὰ τῶν ἄλλων ἐπὶ τὸν λίμνιον ἤλαυνε πόντον. — Ἔλυμοι dicti videntur *Advenae*, peregrini, ab ἑλύω = ἑλέω, ut ῥύω = ῥέω, μ littera immissa ut in ἔτυμος, ἔρυμα, εἰμὶ, θῆμα, etc. *Both.*) — *Eryx* hodie vocatur St. Giuliano. — de situ *Segestae* (Ἐγέστης, sive Σεγέστης,

τοῖς καὶ Φωκέων τινὲς τῶν ἀπὸ Τροίας, τότε χειμῶνι ἐς Λιβύην πρῶτον, ἔπειτα ἐς Σικελίαν ἀπ' αὐτῆς κατενεχθέντες. Σικελοὶ δὲ ἐξ Ἰταλίας (ἐνταῦθα γὰρ ᾤκουν) διέβησαν ἐς Σικελίαν, φεύγοντες Ὀπικούς, ὡς μὲν εἰκὸς, καὶ λέγεται, ἐπὶ σχεδιῶν, τηρήσαντες τὸν πορθμὸν, κατιόντος τοῦ ἀνέμου, τάχα ἂν δὲ καὶ ἄλλως πως ἐσπλεύσαντες. εἰσὶ δὲ καὶ νῦν ἔτι ἐν τῇ Ἰταλίᾳ Σικελοὶ, καὶ ἡ χώρα ἀπὸ Ἰταλοῦ, βασιλέως τινὸς Ἀρκάδων, τοὔνομα τοῦτο ἔχοντος, οὕτως Ἰταλία ἐπωνομάσθη. ἐλθόντες δὲ ἐς τὴν Σικελίαν στρατὸς πολὺς, τούς τε Σικανοὺς κρατοῦντες μάχῃ ἀνέστειλαν πρὸς τὰ μεσημβρινὰ καὶ ἑσπέρια αὐτῆς, καὶ ἀντὶ Σικανίας Σικελίαν τὴν νῆσον ἐποίησαν καλεῖσθαι, * καὶ τὰ κράτιστα τῆς γῆς ᾠκησαν ἔχοντες, ἐπεὶ διέβησαν, ἔτη ἐγγὺς τριακόσια, πρὶν Ἕλληνας ἐς Σικελίαν ἐλθεῖν· ἔτι δὲ καὶ νῦν τὰ μέσα καὶ τὰ πρὸς βορρᾶν τῆς νήσου ἔχουσιν. ᾤκουν δὲ καὶ

quod nomen a Latinis accepisse dicas Graecos. certe Festus „Segesta, quae nunc appellatur, oppidum in Sicilia est, quod videtur Aeneas condidisse, praeposito ibi Egesto, qui eam Egestam nominavit; sed praeposita est ei S littera, ne obscoeno nomine appellaretur, ut factum est in Malevento, quod Beneventum dictum est, et in Epidamno, quod usurpant Dyrrachium.“ Philo apud Stephanum Byz. *Ἔγεστα: ἀπὸ Ἐγέστου τοῦ Τρωός.* nummi *Ἐγεσταίων* et *Σεγεσταίων*, nec ferenda videntur *Αἴγεστα*, *Αἴγεστος*, *Αἰγεσταῖοι*, apud Lycophronem 968., Diodorum Sic. 12., p. 328., et alios, secus ac putat Wass. ad 6. hujus libri. *Bothe.*) ibi, ubi nunc est St. Barbara, v. Strabo 6., p. 408, A, etc. — *Opicos*, Oscos, et Ausones, unum eundemque populum fuisse, ex Antiocho historico Strabo 5., p. 371., A, docet. cf. Niebuhr. H. R. vol. 1., p. 25., 33., 48., 51. ed. pr., etc. — *τὸν πορθμὸν* Bloomf. non fretum, sed trajiciendi opportunitatem intelligit, ut Polybius 5, 94, 3. *τηρεῖν τὴν σύνοδον, observare tempus concilii.* — E G—ro.

κατιόντος τοῦ ἀνέμου. ἄνεμος κατιὼν est ventus *spirans et crebrescens*, ut loquitur Virgilius Aen. 3, 530. Thuc. 2, 25. *ἀνέμου δὲ κατιόντος μεγάλου.* plerumque intelligitur ventus secundus, a tergo euntes prosequens; sed 2, 84. Atheniensibus tantum favebat ventus, qui spirabat inde a sinu; Peloponnesiis trepidationem afferebat. h. l. intellige ventum secundum, inde a continentis littore ad insulam versus flantem. *Hk. secundum D.*

Ἀρκάδων. plerique codd., probantibus fere editoribus, *Σικελῶν:* sed recte, me judice, Did. „Comme le roi Italus, qui a donné son nom à Italie, était un déscendant d' Oenotros Arcadien (voy. Denys d' Halicarnasse, liv. 1., §. 12.), il nous paraît très-probable que Thucydide, en parlant d' Italos, a voulu montrer son origine péloponnésienne; aussi avons-nous conservé la leçon vulgaire (*Ἀρκάδων*).“ Antiochus apud Dionysium Hal. H. R. 1, c. 1, 34., p. 88. *Ἰταλία δὲ ἀνὰ χρόνον ὠνομάσθη ἐπ'* (imo *ἀπ'*) *ἀνδρὸς δυνατοῦ, ὄνομα Ἰταλοῦ*, additque, virum Oenotrum fuisse. v. Nieb. H. R. vol. 1., p. 40., et de origine nominis *Italiae* Heyn. Excurs. 21. ad Virg. Aen. 1., Aristot. Polit. 7, 10. *E G—ro.*

Ἰταλία. hoc nomen, aliquando mihi suspectum, per epexegesin videtur adjectum. ceterum Thucydidis tempore nomen Italiae tantum exiguam, non dicam Italiae, sed Magnae Graeciae partem a fluvio Lao atque urbe Metaponto usque ad fretum siculum complectebatur. v. Niebuhr. Hist. rom. t. 1., p. 20. ed. 2. *Hk.*

ἀνέστειλαν. ita Bk. et alii pro *ἀπέστειλαν.* „Hanc conjecturam (Bekkeri) firmat Isocrates Panath. p. 241, D. *τοὺς βαρβάρους ἀνέστειλαν ἀπὸ τῆς θαλάσσης*, et Strabo 4, 1., §. 5., p. 180. *καὶ ἐκ παραλίας ἀνέστειλε τοὺς βαρβάρους.“ Arn.*

* *καί.* malim *ὡς*, *quoniam.*

Φοίνικες περὶ πᾶσαν μὲν τὴν Σικελίαν, ἄκρας τε ἐπὶ τῇ θαλάσσῃ ἀπολαβόντες, καὶ τὰ ἐπικείμενα νησίδια, ἐμπορίας ἕνεκεν τῆς πρὸς τοὺς Σικελούς. ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἕλληνες πολλοὶ κατὰ θάλασσαν ἐπεσέπλεον, ἐκλιπόντες τὰ πλείω, Μοτύην, καὶ Σολόεντα, καὶ Πάνορμον, ἐγγὺς τῶν Ἐλύμων, ξυνοικίσαντες ἐνέμοντο, ξυμμαχίᾳ τε πίσυνοι τῇ τῶν Ἐλύμων, καὶ ὅτι ἐντεῦθεν ἐλάχιστον πλοῦν Καρχηδὼν Σικελίας ἀπέχει.

Naxus urbs a Chalcidensibus Euboeae condita; mox etiam Leontium et Catana; Archias Heraclida Syracusarum conditor.

3. *Βάρβαροι μὲν οὖν τοσοίδε Σικελίαν, καὶ οὕτως, ᾤκησαν· Ἑλλήνων δὲ πρῶτον Χαλκιδῆς ἐξ Εὐβοίας πλεύσαντες μετὰ Θουκλέους οἰκιστοῦ Νάξον ᾤκισαν, καὶ Ἀπόλλωνος ἀρχηγέτου βωμὸν, ὅστις νῦν ἔξω τῆς πόλεώς ἐστιν, ἱδρύσαντο,*

ἀπολαβόντες: ἀντὶ τοῦ ἀποτειχίσαντες. γράφεται ἀναλαβόντες. (sic margo Steph.) S. Ar. καταλαβόντες. „V. Heeren. Ideen 1, 2., p. 45. seqq. — *τὰ ἐπικείμενα νησίδια* Bloomf. intelligit Aegates. *Motyam* e Diodoro 13, 14. et 14, 47. — 55. colligit sitam fuisse inter Lilybaeum et Erycem, in insula 6 stadiis a continente remota; additque, in tabula Smythii 6 parvas insulas inter Lilybaeum et Aegithallum conspici, quarum tres aptas intervallo continentis, quod Diod. memorat. ad Lilybaeum fuisse Motyam, Cluverius quoque p. 54, D. statuit, sed ei sedem assignat in insula, nunc vocata Isola di Santo Pantaleon, quae, Bloomfieldium si audis, veteribus fuit Trinas, nimis remota illa a continente. — *Φοίνικες* illi in Sicilia utrum intelligendi sint ipsi Phoenices, an Poeni in Africa, disputant Cluver. Sic. ant. p. 40. et Hudson. h. l., item Heeren. l. c. Poenos dici putat S., quod minus probabile pro antiquitate harum coloniarum, etsi postea Carthaginienses omnibus coloniis patriae suae in Hispania et Sicilia potiti sunt, labentibus paulatim rebus Phoenicum, Persis parentium. v. Herod. 1, 166.; 7, 158.; Polyb. 3, 22., 23., quos Arn. citavit. — *Soloeis* secundum Cluverium p. 278. nunc dicitur Solanto, sita in dextero latere promontorii, vulgo nominati M. Gerbino. — *Panormum* constat hodie dici Palermo. — Ab Africa hae coloniae distabant secundum Cluverium centum octoginta millia passuum; sed in Arrowsmithii tabula Hermaeum promont., qui est proximus Siciliae locus in Africa, non plus 100 millia passuum distat. cf. Casaub. ad Strab. 6., p. 409, B. *E G—ro.*

3. *πρῶτον*. sic multi bonique libri; vulgo *πρῶτοι*. ac sane h. l. latine dicas *primi* (ut Portus); at Latini in hoc genere a Graecis recedunt, ut docuit Wolf. ad Demosth. Lept. p. 338. ed. 1., quemadmodum et *μόνον* dicunt pro *μόνοι*. v. Dorvill. ad Charit. p. 389., Brem. Excurs. 11. ad Lysiam. — *Theoclem* Ephorus apud Strabonem appellat Atheniensem. v. Reingan. Selin. p. 7, 3.; Marx. p. 154. *E G—ro.*

Νάξον. Syncellus conditam ait ante Batti et Archilochi tempora (circa olymp. 24., ante aeram christ. 683.). — *Naxum* Apollinis filium facit Apollonii schol. 4, 1492. evertit Dionysius. v. Diodor. 14, 403., Polyaen. 5, 2, 5., Strab. 6, 267. historiam et origines tradit Herodotus 6, 96.; 7, 154.; 8, 46. *E Wass.* cf. Scal. ad Euseb. num. 1281. D.

ἀρχηγέτου. de hoc cognomine Apollinis, quod indicat ducem seu conditorem coloniae, laudantur Spanhem. ad Callim. h. in Apoll. 57., Müller. Dor. 1., p. 265., Wachsm. Ant. gr. 2, 2., p. 117, 15. Ad certa quaedam solennia, diis fere *πατρῴοις* celebrata quotannis a metropoli, coloniae mittebant, qui iis interessent, sacrificia ac donaria ferentes, itaque et epulis adhibiti, et ludis sacris, sede propria in theatro honorati.

ἐφ' ᾧ, ὅταν ἐκ Σικελίας θεωροὶ πλέωσι, πρῶτον θύουσι. Συρακούσας δὲ τοῦ ἐχομένου ἔτους Ἀρχίας τῶν Ἡρακλειδῶν ἐκ Κορίνθου ᾤκισε, Σικελοὺς ἐξελάσας πρῶτον ἐκ τῆς νήσου, ἐν ᾗ νῦν οὐκέτι περικλυζομένη ἡ πόλις ἡ ἐντός ἐστιν· ὕστερον δὲ χρόνῳ καὶ ἡ ἔξω προστειχισθεῖσα πολυάνθρωπος ἐγένετο. Θουκλῆς δὲ καὶ οἱ Χαλκιδῆς, ἐκ Νάξου ὁρμηθέντες ἔτει πέμπτῳ μετὰ Συρακούσας οἰκισθείσας, Λεοντίνους τε, πολέμῳ τοὺς Σικελοὺς ἐξελάσαντες, οἰκίζουσι, καὶ μετ' αὐτοὺς Κατάνην· οἰκιστὴν δὲ αὐτοὶ Καταναῖοι ἐποιήσαντο Εὔαρχον.

Lamis et Megarenses eorumque posteri condunt Trotilum, Thapsum, Megara hyblaea, Selinuntem.

4. Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ Λάμις ἐκ Μεγάρων ἀποικίαν ἄγων ἐς Σικελίαν ἀφίκετο, καὶ ὑπὲρ Παντακίου τε

quos hic θεωροὺς dici putat Heyn. Opusc. acad. vol. 1., p. 325. *E G—ro.*

ἐκ τῆς νήσου. ejus nomen Ortygia, quae postea fuit arx et quinta pars Syracusarum. v. Liv. 24, 21., Diodor. 13, 9.; 16, 10. ἡ ἔξω πόλις Thucydidi est, quam seriore tempore vocarunt *Acradinam*. tertia Syracusarum pars *Tycha* vel *Tyca* nonnullis videtur latere in Συκῇ, quod nomen apud Nostrum legitur infra, cap. 98. recentiores Thucydidis aetate reliquae urbis partes sunt Neapolis et Epipolae. *Hk.* — οὐκέτι περικλυζομένη. ita Bk. vulgo περικλυζομένη. S. Τὸ πρῶτον οἱ Συρακούσιοι τὸ νησίδιον ᾤκισαν μόνον· αὖθις δὲ, μὴ χωροῦντος αὐτοῦ, συνάψαντες αὐτὸ τῇ Σικελίᾳ διὰ χώματος, κατῴκησαν καὶ ἐν τῇ Σικελίᾳ ἐπαλεῖτο δὲ ἡ ἐν τῇ Σικελίᾳ ἔξω πόλις. — „προστειχισθεῖσα. i. e. *exterior urbs cum interna uno muro cincta est*, quod cum non prius fieri posset, quam insula externae urbi aggere juncta erat, Strabo 1., p. 102, A, et schol. Pindari Nem. 1, 1. προσχώσει junctam tradunt insulam. — de insula *Ortygia* Strabo l. c. ὑπεναντίως δὲ ἡ Λυκὰς, Κορινθίων τὸν ἰσθμὸν διακοψάντων, νῆσος γέγονεν, ἀκτὴ πρότερον οὖσα. ἐνταῦθα μὲν δὴ διακοπαὶ χειρότμητοι γεγόνασιν· ἀλλαχόθι δὲ προσχώσεις ἢ ὑφυρώσεις, καθάπερ ἐπὶ τῆς πρὸς Συρακούσαις νήσου νῦν μὲν γέφυρά ἐστιν ἡ συνάπτουσα αὐτὴν πρὸς τὴν ἤπειρον, πρότερον δὲ χῶμα, ὥς φησιν Ἴβυκος, λογαίου λίθου, ὃν καλεῖ ἔκλεκτον. — de statu insulae, qui nunc est, dixi in libro de situ Syracus. p. 44. ann. 6. secundum ea, quae protuli, non mirum, Ortygiam modo insulam, modo peninsulam, nominari. v. Dorvill. Sicul. p. 271., Cluver. Sic. ant. p. 155. schol. Pindari Pyth. 2, 9. Ὀρτυγίαν μὲν ἐπὶ τῆς Σικελίας χεῤῥόνησόν φησιν· αὕτη γὰρ νῆσος οὖσα τὸ πρότερον συνήφθη ταῖς Συρακούσαις." *E G—ro.* cf. Voss. Krit. Blätter 2., p. 294. seqq.

4. Παντακίου. „Pantaciam amnem esse eum, qui in sinistro latere promontorii La Croce dicti vulgari vocabulo nunc accolis vocatur Porcari, gravissimo manifestissimoque documento sunt Virgilii verba 3. Aen. 688. (*Vivo praetervehor ostia saxo Pantagiae, Megarosque sinus, Thapsumque jacentem.* ibi Heyn. „Pantagias, nunc *flume di Porcari*, parvus fluvius, brevi cursu, infra Leontinos, cujus ostium praeruptis utrinque rupibus includitur: de eo v. Cluver. Sicil. lib. 1., c. 11., Dorvill. Sicula p. 206., 207." et in notis criticis „*Pentagiae, Pantagyae*, [Med. et Rom. cum fragm. Vatic.,] sed Πανταγίας ὁ ἄγων, h. e. (?) ἀγνίων, πάντα undarum impetu.") — Ad utram Pantaciae ripam Trotilum fuerit positum, haud facile dictu est, nisi quod in dextra ostii ripa etiam nunc est navale, vulgo Bruca dictum." *Cluver.*

ποταμοῦ Τρωτιλόν τι ὄνομα χωρίον οἰκίσας, καὶ ὕστερον αὐτόθεν τοῖς Χαλκιδεῦσιν ἐς Λεοντίνους ὀλίγον χρόνον ξυμπολιτεύσας, καὶ ὑπὸ αὐτῶν ἐκπεσὼν, καὶ Θάψον οἰκίσας, αὐτὸς μὲν ἀποθνήσκει· οἱ δ' ἄλλοι ἐκ τῆς Θάψου ἀναστάντες, Τβλωνος βασιλέως σικελοῦ προδόντος τὴν χώραν, καὶ καθηγησαμένου, Μεγαρέας ᾤκισαν τοὺς ὑβλαίους κληθέντας. καὶ ἔτη οἰκήσαντες πέντε καὶ τεσσαράκοντα καὶ διακόσια ὑπὸ Γέλωνος, τυράννου Συρακουσίων, ἀνέστησαν ἐκ τῆς πόλεως καὶ χώρας. πρὶν δὲ ἀναστῆναι, ἔτεσιν ὕστερον ἑκατὸν ἢ αὐτοὺς οἰκῆσαι, Πάμμιλον πέμψαντες, Σελινοῦντα κτίζουσι· καὶ ἐκ Μεγάρων, τῆς μητροπόλεως οὔσης αὐτοῖς, ἐπελθὼν ξυγκατῴκισε.

Gelam Antiphemus Rhodius et Entimus Cres condidere; dein Geloï Agrigentum.

Γέλαν δὲ Ἀντίφημος ἐκ Ῥόδου, καὶ Ἔντιμος ἐκ Κρήτης, ἐποίκους ἀγαγόντες κοινῇ ἔκτισαν ἔτει πέμπτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ μετὰ Συρακουσῶν οἰκισιν. καὶ τῇ μὲν πόλει ἀπὸ τοῦ Γέλα ποταμοῦ τοὔνομα ἐγένετο, τὸ δὲ χωρίον, οὗ νῦν ἡ πόλις ἐστὶ, καὶ ὃ πρῶτον ἐτειχίσθη, Λίνδιοι καλεῖται· νόμιμα δὲ δωρικὰ ἐτέθη αὐτοῖς. ἔτεσι δὲ ἐγγύτατα ὀκτὼ καὶ ἑκατὸν μετὰ τὴν σφετέραν οἰκισιν Γελῷοι Ἀκράγαντα ᾤκισαν, τὴν μὲν πόλιν ἀπὸ τοῦ Ἀκράγαντος ποταμοῦ ὀνομάσαντες, οἰκιστὰς δὲ ποιήσαντες Ἀριστόνουν, καὶ Πυστίλον, νόμιμα δὲ τὰ Γελῴων δόντες.

Trotilum et *Trogilum* confundunt Duk. et Letronne Topogr. de Syrac. p. 62. Trogilus nomen dedit portui Trogiliorum ad septentriones a Syracusis; *Trotilum* h. l. multum a Trogilo abest. v. lib. de situ Syracus. p. 70. sequ. — *E G—ro.*

ἀναστάντες, *expulsi.* Port.

προδόντος τὴν χώραν καὶ καθηγησαμένου. Megarensibus Thapsum incolentibus Hyblo, rex Siculorum, tradidit locum, ubi Megara hyblaea conderent, eoque ipse eos deduxit, verba Τβλωνος προδόντος τὴν χώραν ad sequens ᾤκισαν pertinent. („προδόντος. i. e. *qui passus est eos occupare locum*, non adjuvans Siculos in defensione ejus contra Graecos, peregrinos homines, imo hos incitans, ut ibi sedes figerent," *Arn.* qui de hoc sensu verbi προδιδόναι conferri jubet Polyb. 32, 13, 5.; 36, 1, 1., ibique Schweigh.) — *Hyblae* tres erant in Sicilia: *Megara* hyblaea, antea Hybla dicta, inter Syracusas et Leontinos sita; Hybla *geleatis*, circa Aetnam, quae etiam *major* dicta; Hybla *heraea*, eadem *minor* appellata, apud Pachynum sita. *Hk.*

ὑπὸ Γέλωνος. v. Herod. 7, 156. *G—r.*

καὶ — ξυγκατῴκισε, *et unus aut alter, ex ipsorum metropoli Megaris accedens, simul* (cum Pammilo) *eam condidit.* in ἐπελθὼν intelligendum τις, ellipsi nota, ut non sit opus scribi, quamvis per se probabiliter, — ἐκ Μεγάρων τις, μητροπόλεως etc.

Λίνδιοι. hoc nomen primordiis coloniae inditum est, quia Antiphemus et Rhodii, ejus socii, maximam partem Lindo, urbe rhodia, venerant (Herod. 7, 153.). — νόμιμα (*instituta*) δωρικά. Patrium enim fuit Doribus inde a prima gentis stirpe et ab Hyllo Heraclidarumque in Peloponnesum reditu, ut, magistratuum honore principibus viris relicto, populus libertatem coleret. v. Heyn. Opusc. acad. vol. 2, 217. etc. — Pho-

Zancle, primum a latronibus Cumaeis condita, postea colonis enboïcis aucta est; Persas autem fugientes Samii aliique Iones Zanclaeos expulerunt; illosque rursus Rhegini duce Anaxila, qui urbem mutato nomine Messenen appellavit.

Ζάγκλη δὲ τὴν μὲν ἀρχὴν ἀπὸ Κύμης τῆς ἐν Ὀπικίᾳ χαλκιδικῆς πόλεως λῃστῶν ἀφικομένων ᾠκίσθη, ὕστερον δὲ καὶ ἀπὸ Χαλκίδος καὶ τῆς ἄλλης Εὐβοίας πλῆθος ἐλθὸν ξυγκατενείμαντο τὴν γῆν· καὶ οἰκισταὶ Περιήρης καὶ Κραταιμένης ἐγένοντο αὐτῆς, ὁ μὲν ἀπὸ Κύμης, ὁ δὲ ἀπὸ Χαλκίδος. ὄνομα δὲ τὸ μὲν πρῶτον Ζάγκλη ἦν ὑπὸ τῶν Σικελῶν κληθεῖσα, ὅτι δρεπανοειδὲς τὴν ἰδέαν τὸ χωρίον ἐστί, τὸ δὲ δρέπανον οἱ Σικελοὶ ζάγκλον καλοῦσιν· ὕστερον δὲ αὐτοὶ μὲν ὑπὸ Σαμίων καὶ ἄλλων Ἰώνων ἐκπίπτουσιν, οἱ Μήδους φεύγοντες προσέβαλον Σικελίᾳ. τοὺς δὲ Σαμίους Ἀναξίλας, Ῥηγίνων τύραννος, οὐ πολλῷ ὕστερον ἐκβαλὼν, καὶ τὴν πόλιν αὐτὸς ξυμμίκτων ἀνθρώπων οἰκίσας, Μεσσήνην ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ τὸ ἀρχαῖον πατρίδος ἀντωνόμασε.

Himera condita a Zanclaeis; lingua et instituta incolarum.

5. *Καὶ Ἱμέρα ἀπὸ Ζάγκλης ᾠκίσθη ὑπὸ Εὐκλείδου, καὶ Σίμου, καὶ Σάκωνος, καὶ Χαλκιδῆς μὲν οἱ πλεῖστοι ἦλθον ἐς τὴν ἀποικίαν, ξυνῴκισαν δὲ αὐτοῖς καὶ ἐκ Συρακουσῶν φυγάδες, στάσει νικηθέντες, οἱ Μυλητίδαι καλούμενοι· καὶ φωνὴ μὲν μεταξὺ τῆς τε Χαλκιδέων καὶ δωρίδος ἐκράθη, νόμιμα δὲ τὰ χαλκιδικὰ ἐκράτησεν.*

Acrae, Casmenae, et Camarina, conditae a Syracusanis. ab iisdem expulsi Camarinaei, dein restituti ab Hippocrate, Gelae tyranno, et rursus expulsi a Gelone, urbs autem denique instaurata a Geloïs.

Ἄκραι δὲ καὶ Κασμέναι ὑπὸ Συρακουσίων ᾠκίσθησαν, Ἄκραι

tius *Ὀπικίαν: τὴν τῶν Ὀπικῶν χώραν Θουκ.* cf. Steph. Byz. p. 616. *E G—ro.* „In geographia Graecorum aetate Thucydidis Opicia littus maris tyrrhenici inde a Tiberi usque ad confinia Oenotriae, i. e. propemodum ad Paestum usque et Silarum fluvium, appellabatur (Aristot. Polit. 7, 10.). auctor Peripli, quem Nieb. circa medium saeculum quartum ante Chr. nat. vixisse ait, accuratiore cognitione instructus, distinguit littus Latinorum, Volscorum sive Oscorum, et Campanorum; *Cumas* urbem Campaniae appellat.“ *Arn.*

τὸ δὲ δρέπανον — καλοῦσι. item Callimachus libro 2. *Αἰτιῶν* secundum Tzetz. ad Lycophr., observante Bentl. ad Callim. fragm. 22. *E D.*

αὐτοὶ μέν. i. e. veteres Cumani et Chalcidenses coloni. Herodotus 6, 22. seqq. memorat, Anaxilaum impulisse Samios ad occupandam Zanclen, sed tacet de insecuta cum iis contentione. *Arn.* —*αὐτός.* ita Bk. annotatione, ut *αὐτὸς οἰκιστὴς γενόμενος κατῴκισε Καμάριναν* sub finem 5. capitis. ll. *αὐτοῖς.* — pluribus haec neque eodem prorsus modo narrat Paus. 4, 23., quem in eo certe errare dicit Arn., quod auctor est, Zanclen statim finito secundo bello messenio occupatam esse ab Anaxilao: gestum est enim id bellum ab anno olymp. 24, 1. (ante Chr. nat. 684.) ad olymp. 27, 3. (670.), Zancle vero primum condita fertur olymp. 29, 2. (663.) v. D., Wetzel. Alterthumskunde p. 95., Od. Müller. Dor. 1., p. 148., etc.

μὲν ἑβδομήκοντα ἔτεσι μετὰ Συρακούσας, Κασμέναι δὲ ἐγγὺς εἴκοσι μετὰ Ἄκρας. καὶ Καμάρινα τὸ πρῶτον ὑπὸ Συρακουσίων ᾠκίσθη ἔτεσιν ἐγγύτατα πέντε καὶ τριάκοντα καὶ ἑκατὸν μετὰ Συρακουσῶν κτίσιν· οἰκισταὶ δὲ ἐγένοντο αὐτῆς Δάσκων καὶ Μενέκωλος. ἀναστάτων δὲ Καμαριναίων γενομένων πολέμῳ ὑπὸ Συρακουσίων δι' ἀπόστασιν, χρόνῳ Ἱπποκράτης ὕστερον, Γέλας τύραννος, λύτρα ἀνδρῶν Συρακουσίων αἰχμαλώτων λαβὼν τὴν γῆν τὴν Καμαριναίων, αὐτὸς οἰκιστὴς γενόμενος κατῴκισε Καμάριναν. καὶ αὖθις ὑπὸ Γέλωνος ἀνάστατος γενομένη τὸ τρίτον κατῳκίσθη ὑπὸ Γελῴων.

Causa occulta, cur Ath. bellum intulerint Siciliae, cupido tota potiendi; aperta bellum Egestaeorum cum Selinuntiis, sociorum.

6. *Τοσαῦτα ἔθνη Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων Σικελίαν ᾤκει, καὶ ἐπὶ τοσήνδε οὖσαν αὐτὴν οἱ Ἀθηναῖοι στρατεύειν ὥρμηντο, ἐφιέμενοι μὲν τῇ ἀληθεστάτῃ προφάσει τῆς πάσης ἄρξειν, βοηθεῖν δὲ ἅμα εὐπρεπῶς βουλόμενοι τοῖς ἑαυτῶν ξυγγενέσι,*

5. τὸ τρίτον κατῳκίσθη ὑπὸ Γελῴων. vulgo — ὑπὸ Γέλωνος, quod Thuc. procul dubio dixisset ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ. recte Wesseling. ad Diod. 11, 76. „Condita est Camarina a Syracusanis ferme centum et triginta quinque annis post Syracusas circa ol. 45. (601.), eversa vero ab iisdem Syracusanis propter defectionem ol. 57. (552.), si fides Pindari scholiastae; sed Marcianus Heracleensis in Orbis descriptione, teste Cluverio, eversam dicit anno quadragesimo sexto postquam condita fuit. Hippocrates, Gelae tyrannus, cum Syracusanos vicisset in pugna ad Elorum, pro captivorum redemtione agrum Camarinaeorum nactus urbem restituit. Hippocrate sublato Camarina in Gelonis potestatem devenit, qui Camarinaeos urbe eversa (?) Syracusas transduxit, et post eandem denuo condidit, si non fallunt Thucydidis verba. at fallere credibile est: tertia urbis instauratio debetur Geloïs, qui multis a Gelonis morte annis in eam commigrarunt. auctor Diod. 11, 76. novi haec scholia Pindari (ad Olymp. 5.) εἶτα ὑπὸ Γέλωνος συνῳκίσθη ἡ Καμάρινα κατὰ τὴν μβ' ὀλυμπιάδα, ὥς φησι Τίμαιος, διὸ καὶ νέοικον ἕδραν (Pindarus) εἶπε τὴν πόλιν: verum ea nihil juvant, turpissime corrupta. qui enim Pind. ol. 82. (451.), qua victor Psaumis abiit, quem eo carmine 5. celebrat, νέοικον ἕδραν appellare potuit, si instaurata fuit ol. 42. (612.), quo tempore ne condita quidem erat? [sane vitiosus est numerus μβ': quare vereor ne πβ' (82.) ponendum sit apud scholiasten, cum μ et π litteras saepe permutatas inter se sciamus in codicibus.] hinc opinor, in scholiis illis fuisse εἶτα ὑπὸ Γελῴων συνῳκίσθη, quomodo etiam Thucydidis verba refingenda non injuria suspicatus est H. Dodwellus Annal. Thuc. p. 85. jam cum tertia vice condita Camarina sit ol. 79, 4. (461.), necesse est, ut eadem olympias Timaeo in scholiis Pindari restituatur; tumque optime addiderit grammaticus διὸ καὶ νέοικον ἕδραν εἶπε τὴν πόλιν: nam ol. 82. (451.), qua scriptum carmen 5. olympicum, revera Camarina recens condita urbs erat." cf. Boeckh. ad Pind. schol. p. 121. sequ., etc. G—s quoque ὑπὸ Γελῴων.

6. ἐφιέμενοι — ἄρξειν, ut Aeschylus Cho. 970. οὐδ' ἐφ' ἑστίαν Ἄλλην τραπέσθαι Δοξίας ἐφίετο, Sophocles Oed. R. 725. ἀλλὰ πρὸς τί τοῦτ' ἐφίεσαι; alioqui Graeci ἐφίεσθαί τινος. — ἄρξειν fere ll., „more Graecis proprio, quo id, quod in consilio alicujus positum est, ut rem vere futuram narrant," quae sunt verba G. Hermanni ann. ad Vig. 164., p. 747. glossae speciem habet olim vulgatum ἄρχειν.

ξυγγενέσι. erant omnes Iones s. Chalcidenses, veluti Leontini, Na-

καὶ τοῖς προσγεγενημένοις, ξυμμάχοις. μάλιστα δ' αὐτοὺς ἐξώρμησαν Ἐγεσταίων τε πρέσβεις παρόντες, καὶ προθυμότερον ἐπικαλούμενοι. ὅμοροι γὰρ ὄντες τοῖς Σελινουντίοις ἐς πόλεμον καθέστασαν περί τε γαμικῶν τινῶν, καὶ περὶ γῆς ἀμφισβητήτου· καὶ οἱ Σελινούντιοι Συρακουσίους ἐπαγόμενοι ξυμμάχους κατεῖργον αὐτοὺς τῷ πολέμῳ καὶ κατὰ γῆν, καὶ κατὰ θάλασσαν, ὥστε τὴν γενομένην ἐπὶ Λάχητος καὶ τοῦ προτέρου πολέμου Λεοντίνων οἱ Ἐγεσταῖοι ξυμμαχίαν ἀναμιμνήσκοντες τοὺς Ἀθηναίους ἐδέοντο σφίσι ναῦς πέμψαντας ἐπαμῦναι, λέγοντες ἄλλα τε πολλὰ, καὶ κεφάλαιον, εἰ Συρακούσιοι Λεοντίνους τε ἀναστήσαντες ἀτιμώρητοι γενήσονται, καὶ τοὺς λοιποὺς ἔτι ξυμμάχους αὐτῶν διαφθείροντες αὐτοὶ τὴν ἅπασαν δύναμιν τῆς Σικελίας σχήσουσι, κίνδυνον εἶναι, μή ποτε μεγάλῃ παρασκευῇ Δωριῆς τε Δωριεῦσι κατὰ τὸ ξυγγενὲς, καὶ ἅμα ἄποικοι τοῖς ἐκπέμψασι Πελοποννησίοις, βοηθήσαντες καὶ τὴν ἐκείνων δύναμιν ξυγκαθέλωσι· σῶφρον δ' εἶναι μετὰ τῶν ὑπολοίπων ἔτι ξυμμάχων ἀντέχειν τοῖς Συρακουσίοις ἄλλως τε, καὶ χρήματα σφῶν παρεξόντων ἐς τὸν πόλεμον ἱκανά. ὧν ἀκούοντες οἱ Ἀθηναῖοι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῶν τε Ἐγεσταίων πολλάκις λεγόντων, καὶ τῶν ξυναγορευόντων αὐτοῖς, ἐψηφίσαντο, πρέσβεις πέμψαντες πρῶτον ἐς τὴν Ἔγεσταν, περί τε τῶν χρημάτων σκεψομένους, εἰ ὑπάρχει, ὥσπερ φασὶν, ἐν τῷ κοινῷ καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς, καὶ τὰ τοῦ πολέμου ἅμα πρὸς τοὺς Σελινουντίους, ἐν ὅτῳ ἐστὶν, εἰσομένους.

Lac. cum plerisque sociis irrumpunt in agrum Argivorum, et eorum exulibus Orneas deductis, factoque foedere inter utramque factionem, redeunt.

7. Καὶ οἱ μὲν πρέσβεις τῶν Ἀθηναίων ἀπεστάλησαν ἐς τὴν Σικελίαν· Λακεδαιμόνιοι δὲ τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος καὶ οἱ ξύμμαχοι, πλὴν Κορινθίων, στρατεύσαντες ἐς τὴν Ἀργείαν τῆς τε γῆς ἔτεμον οὐ πολλὴν, καὶ σῖτον ἀνεκομίσαντό τινα ζεύγη

xii, Catanaei. ab his distinguuntur οἱ προσγεγενημένοι ex reliquis Siciliae populis, velut Agrigentini. v. 5, 4. — mox τὲ post Ἐγεσταίων transpositum est, proprie pertinens ad παρόντες: est autem τὲ — καὶ pariter ac. Hk.

ὅμοροι — ὄντες. addit Diod. 12, 82. ποταμοῦ τὴν χώραν τῶν διαφερομένων πόλεων ὁρίζοντος, quem fluvium vel Selinuntem (Modiuni) in cursu a fonte propiore, vel Halycum, dici putat Reinganum Selin. p. 107. — περὶ γαμικῶν, *de connubiis*, quale bellum Romanos gessisse ferunt cum Sabinis. Florus 1, 1. *Matrimonia a finitimis petita, quia non impetrabantur, manu capta sunt, — et haec statim causa bellorum.*

κατεῖργον. *in angustias cogebant, concludebant.* v. Wesseling. ad Herod. 6, 102. — de expeditione ἐπὶ Λάχητος 3, 86. *E G—ro.* — ξυναγορευόντων: τῶν ῥητόρων. S.

ἐψηφίσαντο. infinitivus, qui desideratur in sequentibus, ex praegressis est subaudiendus: ναῦς πέμψαντας ἐπαμῦναι. *Hk.*

7. οὐ πολλήν. Gr. οὐ πολὺ, Mosq. οὐ πολλὰ, uterque liber a glossatore. Valla οὐ particulam non expressit; itemque Diodorus 12, 81., his usus, ἐμβάλλοντες εἰς τὴν Ἀργείαν, κ. πολλὴν τῆς χώρας δῃώ-

κομίσαντες, καὶ ἐς Ὀρνεὰς κατοικίσαντες τοὺς Ἀργείων φυγάδας, καὶ τῆς ἄλλης στρατιᾶς παρακαταλιπόντες αὐτοῖς ὀλίγους, καὶ σπεισάμενοί τινα χρόνον ὥστε μὴ ἀδικεῖν Ὀρνεάτας καὶ Ἀργείους τὴν ἀλλήλων, ἀπεχώρησαν τῷ στρατῷ ἐπ' οἶκου.

Paulo post Ath. una cum Argivis obsident Orneas, exulibusque clam effugientibus urbem solo aequant.

Ἐλθόντων δὲ Ἀθηναίων οὐ πολλῷ ὕστερον ναυσὶ τριάκοντα καὶ ἑξακοσίοις ὁπλίταις οἱ Ἀργεῖοι μετὰ τῶν Ἀθηναίων πανστρατιᾷ ἐξελθόντες τοὺς μὲν ἐν Ὀρνεαῖς μίαν ἡμέραν ἐπολιόρκουν, ὑπὸ δὲ νύκτα αὐλισαμένου τοῦ στρατεύματος ἄπωθεν ἐκδιδράσκουσιν οἱ ἐκ τῶν Ὀρνεῶν· καὶ τῇ ὑστεραίᾳ οἱ Ἀργεῖοι, ὡς ἤσθοντο, κατασκάψαντες τὰς Ὀρνεὰς ἀνεχώρησαν, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ὕστερον ταῖς ναυσὶν ἐπ' οἶκου.

Deinde Ath., Methonen missis equitibus cum atticis, tum exulum Macedonum, Perdiccae regnum finitimum infestant, Lacedaemoniis frustra Chalcidenses regi opem ferre jubentibus.

Καὶ ἐς Μεθώνην τὴν ὅμορον Μακεδονίᾳ ἱππέας κατὰ θάλασσαν κομίσαντες Ἀθηναῖοι σφῶν τε αὐτῶν, καὶ Μακεδόνων τοὺς παρὰ σφίσι φυγάδας, ἐκακούργουν τὴν Περδίκκου. Λακεδαιμόνιοι δὲ, πέμψαντες παρὰ Χαλκιδέας τοὺς ἐπὶ Θράκης, ἄγοντας πρὸς Ἀθηναίους δεχημέρους σπονδὰς, ξυμπολεμεῖν ἐκέλευον Περδίκκᾳ· οἱ δ' οὐκ ἤθελον. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα, καὶ ἕκτον καὶ δέκατον ἔτος [ἐτελεύτα] τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε.

E Sicilia reversis Atheniensium legatis cum Egestaeis, menstruum classis stipendium ferentibus, Ath. bellum siculum decernunt, ducibus cum summa potestate electis Alcibiade, Nicia, invito illo quidem, et Lamacho.

8. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους ἅμα ἦρι οἱ τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις ἦκον ἐκ τῆς Σικελίας, καὶ οἱ Ἐγεσταῖοι μετ' αὐτῶν, ἄγοντες ἑξήκοντα τάλαντα ἀσήμου ἀργυρίου, ὡς ἐς ἑξήκοντα ναῦς μηνὸς μισθὸν, ἃς ἔμελλον δεήσεσθαι πέμπειν. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκκλησίαν ποιήσαντες, καὶ ἀκούσαντες τῶν

σαντες, ut alias quoque a Thucydide discrepat.

πανστρατιᾷ ἐξελθόντες. sic legebat Valla, et recte quidem: nam de Atheniensibus, qui sexcenti tantum aderant, non convenit dici πανστρατιᾷ. ll. male ἐξελθόντων. *Ex Hk.*

ἄπωθεν. „ἄποθεν an ἄπωθεν rectius scribatur, disquirit Lobeck. ad Phryn. p. 10." *G—r.* neque Lobeck. rejecit ἄπωθεν, neque potuit, cum firmetur usu poëtarum dramaticorum. Comicus Av. 1094.

κἄστ' οὐ μακρὰν ἄπωθεν, ἀλλ' ἐνταῦθά που ἤδη 'στίν.

et Plut. 669.

ὀλίγον ἄπωθεν τῆς κεφαλῆς του γραδίου.

cf. Soph. Trach. 777., Eurip. Iphig. Aul. 892. etiam apud Xenophontem Cyrop. 5, 1, 16. codex Chis. ἄπωθεν. quare hoc apud Thucydidem quoque restitutum volo 4, 115., 120., 126.

καὶ Μακεδόνων — φυγάδας.

τε Ἐγεσταίων, καὶ τῶν σφετέρων πρέσβεων, τά τε ἄλλα ἐπαγγελτικὰ, καὶ περὶ τῶν χρημάτων, ὡς εἴη ἕτοιμα ἔν τε τοῖς ἱεροῖς πολλὰ, καὶ ἐν τῷ κοινῷ, ἐψηφίσαντο ναῦς ἑξήκοντα πέμπειν ἐς Σικελίαν, καὶ στρατηγοὺς αὐτοκράτορας Ἀλκιβιάδην τε τὸν Κλεινίου, καὶ Νικίαν τὸν Νικηράτου, καὶ Λάμαχον τὸν Ξενοφάνους, βοηθοὺς μὲν Ἐγεσταίοις πρὸς Σελινουντίους, ξυγκατοικίσαι δὲ καὶ Λεοντίνους, ἤν τι περιγίγνηται αὐτοῖς τοῦ πολέμου, καὶ τἆλλα τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ πρᾶξαι ὅπη ἂν γιγνώσκωσιν ἄριστα Ἀθηναίοις. μετὰ δὲ τοῦτο ἡμέρᾳ πέμπτῃ ἐκκλησία αὖθις ἐγίγνετο, καθότι χρὴ τὴν παρασκευὴν ταῖς ναυσὶ τάχιστα γίγνεσθαι, καὶ τοῖς στρατηγοῖς, εἴ του προσδέοιντο, ψηφισθῆναι ἐς τὸν ἔκπλουν. καὶ ὁ Νικίας, ἀκούσιος μὲν ῥηθεὶς ἄρχειν, νομίζων δὲ τὴν πόλιν οὐκ ὀρθῶς βεβουλεῦσθαι, ἀλλὰ προφάσει βραχείᾳ, κεἰ εὑρεθείη, τῆς Σικελίας ἁπάσης, μεγάλου ἔργου, ἐφίεσθαι, παρελθὼν, ἀποτρέψαι ἐβούλετο, καὶ παρῄνει τοῖς Ἀθηναίοις τοιάδε.

Niciae oratio ad Ath. in concione, bellum improbantis, ut intempestivum et de re non facile consequenda.

9. „Ἡ MEN ἐκκλησία περὶ παρασκευῆς τῆς ἡμετέρας ἥδε ξυνελέγη, καθότι χρὴ ἐς Σικελίαν ἐκπλεῖν· ἐμοὶ μέντοι δοκεῖ καὶ περὶ αὐτοῦ τούτου ἔτι χρῆναι σκέψασθαι, εἰ ἄμεινόν ἐστιν ἐκπέμπειν τὰς ναῦς ἢ μὴ οὕτω βραχείᾳ βουλῇ περὶ μεγάλων πραγμάτων, ἀνδράσιν ἀλλοφύλοις πειθομένους, πόλε-

de turbis macedonicis illo tempore cf. 4, 124.

8. *ἐπαγωγά.* vulgo *ἐπαγ.*, *καὶ οὐκ ἀληθῆ:* sed *καὶ* non legitur in G Paris., et a recenti manu adscriptum est in Palatino, ipsumque fere habetur in glossis, quibus haud dubie annumeranda sunt verba *καὶ οὐκ ἀλ.*, non male illa explicantia h. l. *τὸ ἐπαγωγά.*

καὶ ἐν τῷ κοινῷ. codices magno numero *καὶ ἐν τοῖς κοινοῖς*, quod receperunt recentiores (praeter Did.); sed non agitur h. l. de plurium civitatum aerariis, ut patet ex cap. 6., neque usquam Thuc. plurali hujus nominis unius urbis aerarium significavit, quanquam sic *τὰ κοινὰ* usurpatum reperitur apud Polybium 1, 59. hic quidem librarii videntur scripsisse *τοῖς κοινοῖς*, ut *τοῖς ἱεροῖς*. *Ex Hk.*

κεἰ εὐπρεπεῖ, quamvis speciosa (causa). cf. cap. 6., initio. perperam ll. *καὶ εὐπ.* de *καὶ* et *κεἰ* confusis v. ann. ad Aeschyl. Cho. 109., Aristoph. Av. 1204., Eccles. 622.

τοιάδε ex Cass., Aug., Cl., Cam., Gr., marg. Steph., quibus Pal., Ital., Vat., et plerique alii tacite assentiuntur, cum Wassio reposuit D. prius *τάδε*, sicut Laur., Lugd. Bat., D, I, E, Vind., K. *G—r.* „De brevi oratione Teutiapli 3, 29. Thuc. dicit *ἔλεξεν αὐτοῖς τάδε*, et *ὧδε* ac *τοσαῦτα* de brevi obsecratione Archidami 2, 74. *ὧδε* legitur 1, 85., ubi scriptor reddit brevem orationem Sthenelaïdae; sequuntur tamen verba *τοιαῦτα λέξας*, non *τοσαῦτα.* at *τοιάδε* (quod idem ac *τοιαῦτα. Both.*) adhibetur omnibus orationibus paulo longioribus, et dialogo Meliorum 5, 85. — 111., et ipsi epistolae Niciae 7, 11. — 15., ubi Thuc. profitetur tantum summam dictorum vel scriptorum, non ipsa verba, se reddere.“ *Ex Arn.* similiter Wass. et D.

9. *καθότι: διότι.* 8. imo *ᾗ*, *quomodo.* v. Viger. p. 29.

εἰ ἄμεινόν ἐστιν — ἢ μὴ etc. ll. soloece — *καὶ μὴ* etc. de confusis *ἢ* et *καὶ* particulis ad 2, 17.

μον οὐ προσήκοντα ἄρασθαι. καίτοι ἔγωγε καὶ τιμῶμαι ἐκ τοῦ τοιούτου, καὶ ἧσσον ἑτέρων περὶ τῷ ἐμαυτοῦ σώματι ὀρρωδῶ, νομίζων ὅμως ἀγαθὸν πολίτην εἶναι, ὃς ἂν καὶ τοῦ σώματός τι καὶ τῆς οὐσίας προνοῆται· μάλιστα γὰρ ἂν ὁ τοιοῦτος καὶ τὰ τῆς πόλεως δι' ἑαυτὸν βούλοιτο ὀρθοῦσθαι. ὅμως δὲ οὔτε ἐν τῷ πρότερον χρόνῳ διὰ τὸ προτιμᾶσθαι εἶπον παρὰ γνώμην, οὔτε νῦν, ἀλλὰ ἥ ἂν γιγνώσκω βέλτιστα, ἐρῶ. καὶ πρὸς μὲν τοὺς τρόπους τοὺς ὑμετέρους ἀσθενὴς ἂν μου ὁ λόγος εἴη, εἰ τά τε ὑπάρχοντα σώζειν παραινοίην, καὶ μὴ τοῖς ἑτοίμοις περὶ τῶν ἀφανῶν καὶ μελλόντων κινδυνεύειν· ὡς δὲ οὔτε ἐν καιρῷ σπεύδετε, οὔτε ῥᾴδιά ἐστι κατασχεῖν ἐφ' ἃ ὥρμησθε, ταῦτα διδάξω.

Ath. in Siciliam trajicientes domi multos inimicos relinquere, aliosque ad irruptionem incitare; nec tuta esse foedera, si forte succubuerint, praesertim cum quibusdam, neque infirmissimis, non facta, et magnam partem controversa.

10. „Φημὶ γὰρ ὑμᾶς, πολεμίους πολλοὺς ἐνθάδε ὑπολιπόντας, καὶ ἑτέρους ἐπιθυμεῖν, ἐκεῖσε πλεύσαντας, δεῦρο ἐπαγαγέσθαι. καὶ οἴεσθε ἴσως τὰς γενομένας ὑμῖν σπονδὰς ἔχειν τι βέβαιον, αἳ ἡσυχαζόντων μὲν ὑμῶν ὀνόματι σπονδαὶ ἔσονται (οὕτω γὰρ ἐνθένδε τε ἄνδρες ἔπραξαν αὐτὰ, καὶ ἐκ τῶν ἐναντίων), σφαλέντων δέ που ἀξιόχρεῳ δυνάμει ταχεῖαν τὴν

ἐκ τοῦ τοιούτου, e tali re, i. e. bello, quod gerere jussus sum.

νομίζων ὅμως — εἶναι, quanquam — esse putans. ll. ὁμοίως, quod simili mendo pro ὁμῶς legitur I, 70. mendum est enim, neque intelligendum ὁμοίως καὶ ὃς ἂν μὴ προνοῆται τοῦ σώματος κ. τῆς οὐσίας, siquidem sibi timentem aliquem non aeque, sed μάλιστα, maxime, seu multo magis, etiam reipublicae timere ac prospicere dicit Nicias. frustra igitur Hk. et G—r., τῷ ὁμοίως relicto, „νομίζων, i. e. καίπερ νομίζων, ut 5, 82. προελθεῖν μὲν οὐκέτι ἠθέλησαν, δεομένων τῶν διαπεφευγότων, et 1, 69. ἐπιστάμενοι (i. e. καίπερ ἐπ.) καὶ τὸν βάρβαρον — σφαλέντα.“ cf. Matth. gr. §. 566. 1. ed. ceterum his, velut occultis aculeis, peti videtur Alcibiades, qui voluptatibus indulgendo neque corporis vitaeque, nec rei, curam haberet.

διδάξω: γράφεται δηλώσω. S. id habuit margo Steph., nec sane contemnendum est, praesertim ob clausulam magis oratoriam; qua de re v. ann. ad 4, 25.

10. πλεύσαντας ὑμᾶς.

οὕτω — ἐναντίων. annotavit D. secundum scholiasten, hoc non ita intelligendum esse, quasi auctores ejus foederis id de industria ita fecerint, ut non esset firmum: Plistionactem enim ipsumque Niciam praecipuos illorum fuisse, sane, cum id inirent, ratum cupientes: sed hoc dici, deinde alios („scil. Alcibiadem, nec non ex parte ephoros Cleobulum et Xenarem, 5, 36.“ *E G—r.*) variis artibus irritum reddidisse. — αὐτὰ meliores ll. pro αὐτὰς, vulgata olim scriptura. „neutrum hic videtur adhibitum esse pro feminino, quia non refertur ad ipsas σπονδὰς, sed ad negotium pacis faciendae. ἔπραξαν αὐτὰς recte diceretur de iis, qui paci ineundae operam dederant, velut Nicias et Plistoanax; at ἔπραξαν αὐτὰ dicuntur illi, qui pactionem pacis et foederis ita tractaverant, mutuis suspicionibus motis in animis paciscentium, ut non multum abesset quin eam perverterent.“ *Ex Arn.*

σφαλέντων ὑμῶν. *G—r.*

ἐπιχείρησιν ἡμῖν οἱ ἐχθροὶ ποιήσονται, οἷς πρῶτον μὲν διὰ ξυμφορᾶν ἡ ξύμβασις, καὶ ἐκ τοῦ αἰσχίονος ἢ ἡμῖν, κατ' ἀνάγκην ἐγένετο, ἔπειτα ἐν αὐτῇ ταύτῃ πολλὰ τὰ ἀμφισβητούμενα ἔχομεν· εἰσὶ δ', οἳ οὐδὲ ταύτην πω τὴν ὁμολογίαν ἐδέξαντο, καὶ οὐχ οἱ ἀσθενέστατοι.

Igitur alios palam bellare; alios autem, quiescentibus adhuc Lacedaemoniis, etiam ipsos induciis 10 dierum retineri, sed fortasse divisas Atheniensium opes una cum Siciliensibus invasuros.

„Ἀλλ' οἱ μὲν ἄντικρυς πολεμοῦσιν, οἱ δὲ καὶ διὰ τὸ Λακεδαιμονίους ἔτι ἡσυχάζειν δεχημέροις σπονδαῖς καὶ αὐτοὶ κατέχονται. τάχα ἂν δ' ἴσως, εἰ δίχα ἡμῶν τὴν δύναμιν λάβοιεν, ὅπερ νῦν σπεύδομεν, καὶ πάνυ ἂν ξυνεπίθοιντο μετὰ Σικελιωτῶν, οὓς πρὸ πολλῶν ἂν ἐτιμήσαντο ξυμμάχους [σφίσι] γενέσθαι ἐν τῷ πρὶν χρόνῳ.

Quare videndum esse, ne suspensa respublica periculum subeat, aliud affectans imperium nondum firmatis, quae possideat, dumque Chalcidenses in Thracia post tot annorum defectionem adhuc resistant, et alii in continentibus dubie pareant.

„Ὥστε χρὴ σκοπεῖν τινα αὐτὰ, καὶ μὴ μετεώρῳ τε πόλει ἀξιοῦν κινδυνεύειν, καὶ ἀρχῆς ἄλλης ὀρέγεσθαι, πρὶν ἣν ἔχομεν βεβαιωσώμεθα, εἰ Χαλκιδῆς γε οἱ ἐπὶ Θράκης, ἔτη τοσαῦτα ἀφεστῶτες ἡμῶν, ἔτι ἀχείρωτοί εἰσι, καὶ ἄλλοι τινὲς κατὰ τὰς ἠπείρους ἐνδοιαστῶς ἀκροῶνται. ἡμεῖς δὲ Ἐγεσταίοις δῆθεν οὖσι ξυμμάχοις, ὡς ἀδικουμένοις, ὀξέως βοηθοῦμεν· ὑφ' ὧν δ' αὐτοὶ πάλαι ἀφεστώτων ἀδικούμεθα, ἔτι μέλλομεν ἀμύνεσθαι.

ἐκ τοῦ αἰσχίονος ἢ ἡμῖν. i. e. *ἐκ τοῦ αἰσχροῦ μᾶλλον ἐκείνοις ἢ ἡμῖν, turpiter illis, non nobis.* 8. *ἐξ ἀνάγκης γὰρ συνέβησαν οἱ Λακ., βουλόμενοι τοὺς ἄνδρας (ἐν Σφακτηρίᾳ) κομίσασθαι, καὶ αἰσχρῶς· αὐτοὶ γὰρ ἐδεήθησαν διὰ τὸ πταῖσαι.*

τὰ ἀμφισβητούμενα. hoc referendum est ad Amphipolin, Atheniensibus non redditam, et ea, quae exponuntur 5, 35. *Ex Hk.*

καὶ οὐχ οἱ ἀσθ. scil. Corinthii, Chalcidenses, Elei, Megarenses etc. bellum aperte (*ἄντικρυς*) gerebant Corinthii (5, 52., 115.) et Chalcidenses (6, 7.), et 10 dierum inducias, i. e. eas, quae decimo quoque die renuntiari poterant, Boeotii (5, 26., 32.) agebant, et Chalcidenses (6, 7.). *E Dobr. et G—ro.*

σκοπεῖν τινα. innuit Alcibiadem. c. 12. *εἴ τί τις — παραινεῖ ὑμῖν ἀνελεῖν.* et sic saepe *τις* significat eum, quem quis aperte nominare vel non audet, vel non dignatur. v. Eurip. Phoen. 457., 895. (410., 826.), Brunck. ad Soph. Aj. 1138. (1064.) [simili sensu dici solet *ἕτεροι*, velut c. 9., quod etiam non paucis in locis plane significat *κακούς*. v. Heyn. ad Pindar. Pyth. 3, 62., etc. *Both.*] — *μετεώρῳ τε πόλει.* a navibus ductam metaphoram docet 8., explicans *τῆς πόλεως ἡμῶν οὐκ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ὁρμούσης. Hk.*

ἀφεστῶτες ἡμῶν. boni aliquot libri *ἀφ' ἡμῶν. Hk.* — *Ἐγεσταίοις δῆθεν οὖσι ξυμμάχοις.* ita Mosqu. 8. *ἡμ. δὲ Ἐγ.: ἡμεῖς δὲ Ἐγ. δῆθεν ἀδικουμένοις. ἢ ὡς δῆθεν ξυμμάχοις οὖσι.* vulgo *Ἐγ. δὴ ο. ξ.* „eleganter Mosqu. *δῆθεν, scilicet*, ut volunt isti vos credere, si diis placet." *B—r.* — pro *ὑφ' ὧν δ' αὐτῶν* Reisk. ann. recte *ὑφ' ὧν δ' αὐτοί. Ex Hk.* sic etiam Bk. minore ed.

Istos rebellantes, si semel subacti fuerint, facile in officio contentum iri; non item longinquos ac numerosos Sicilienses, quos vel minus formidabiles fore sub imperio Syracusanorum, quo Egestaeos terrere Ath.

11. „*Καίτοι τοὺς μὲν κατεργασάμενοι κἂν κατάσχοιμεν· τῶν δ' εἰ καὶ κρατήσαιμεν, διὰ πολλοῦ γε καὶ πολλῶν ὄντων χαλεπῶς ἂν ἄρχειν δυναίμεθα. ἀνόητον δ' ἐπὶ τοιούτους ἰέναι, ὧν κρατήσας τε μὴ κατασχήσει τις, καὶ μὴ κατορθώσας μὴ ἐν τῷ ὁμοίῳ καὶ πρὶν ἐπιχειρῆσαι ἔσται. Σικελιῶται δ' ἂν μοι δοκοῦσιν, ὥς γε νῦν ἔχουσι, καὶ ἔτι ἂν ἧσσον δεινοὶ ἡμῖν γενέσθαι, εἰ ἄρξειαν αὐτῶν Συρακούσιοι· ὅπερ οἱ Ἐγεσταῖοι μάλιστα ἡμᾶς ἐκφοβοῦσι.*

Nunc enim fortasse singulos sociatum iri Lacedaemoniis; imperium autem imperio minus infestum esse metu victoris, ne sibi aliquando par pro pari referatur. Graecos in Sicilia maxime formidatures esse Ath., si non veniant, vel statim, ostensa potentia sua, revertantur; sin autem aliquam cladem accipiant, continuo eos et ab illis, et ab hostibus domesticis, impugnatum iri. maximi enim aestimari longinqua et experientia minus explorata: velut nunc Ath., praeter expectationem superatis Lacedaemoniis eorumque sociis, contemtu istorum Siciliam concupiscant.

„*Νῦν μὲν γὰρ κἂν ἔλθοιεν ἴσως Λακεδαιμονίων ἕκαστοι χάριτι, ἐκείνως δ' οὐκ εἰκὸς ἀρχὴν ἐπὶ ἀρχὴν στρατεῦσαι· ᾧ γὰρ ἄν τρόπῳ τὴν ἡμετέραν μετὰ Πελοποννησίων ἀφέλωνται, εἰκὸς ὑπὸ τῶν αὐτῶν καὶ τὴν σφετέραν διὰ τοῦ αὐτοῦ καθαιρεθῆναι. ἡμᾶς δ' ἂν οἱ ἐκεῖ Ἕλληνες μάλιστα μὲν ἐκπεπληγμένοι εἶεν, εἰ μὴ ἀφικοίμεθα, ἔπειτα δὲ καὶ, εἰ δείξαντες τὴν δύναμιν δι' ὀλίγου ἀπέλθοιμεν· εἰ δὲ σφαλείημέν τι, τάχιστ' ἂν ὑπεριδόντες μετὰ τῶν ἐνθάδε ἐπίθοιντο. τὰ γὰρ διὰ πλείστου πάντες ἴσμεν θαυμαζόμενα, καὶ τὰ πεῖραν ἥκιστα τῆς δόξης δόντα· ὅπερ νῦν ὑμεῖς, ὦ Ἀθηναῖοι, ἐς Λακε-*

11. *τῶν δέ.* int. *Σικελιωτῶν.* — *μὴ ἐν τῷ ὁμοίῳ*, quod clade afflictos etiam domum persequentur. — *ἀρχὴν ἐπὶ ἀρχὴν*, Syracusios contra Ath. *Ex Hk.*

ἕκαστοι: τῶν Σικελιωτῶν δηλ. — *ἐκείνως: ἤγουν, εἰ ἀρχθεῖεν ὑπὸ Συρακουσίων, οὐκ εἰκὸς, ἐπὶ τὴν τῶν Ἀθηναίων ἀρχὴν στρατεῦσαι τοὺς Συρακουσίους, Σικελιωτῶν ἄρξαντας.* Cass. inter versus *ἐκείνως*, Reg. *ἐκεῖνο*, quae nata videantur *ἐξ ἐκείνῳ*, neque ineptum foret *ἐκείνων ἀρχὴν*, *illorum* (Syracusanorum) *imperium.* adverbium *ἐκείνως*, forte omissum a Schneidero in lexico, non ita raro legitur apud classicos scriptores. v. Schäfer. ad Demosth. orat. de Chers. §. 64., Wolf. ad Leptin. p. 282., Steph. Thesaur. l. gr. l., p. 1108., §. 25., et veterum praeter Demosthenem Plat. Rep. 7., p. 516, E, Aristot. Probl. 4, 13., Isocr. Panath. p. 269, B, Paneg. p. 78, C, etc. Zonaras c. 680. *ἐκείνως: κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον.* — *S. ὑπὸ τῶν αὐτῶν: Πελοποννησίων δηλ.* — *διὰ τοῦ αὐτοῦ: τρόπου.* — *δι' ὀλίγου: ταχέως.* — *ὑπεριδόντες: καταφρονήσαντες ἡμῶν.*

τὰ γὰρ — δόντα. sententia causalis posita priore loco: redditur enim his ratio, cur victis Lacedaemoniis Ath. remotam minusque exploratam Siciliam appetant. comparantur haec Taciti Ann. 1, 47. *majestate salva, cui major e longinquo reverentia*, et V. Agric. c. 30. *omne ignotum pro magnifico est.*

δαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμάχους πεπόνθατε· διὰ τὸ παρὰ γνώμην αὐτῶν, πρὸς ἃ ἐφοβεῖσθε τὸ πρῶτον, περιγεγενῆσθαι καταφρονήσαντες ἤδη καὶ Σικελίας ἐφίεσθε.

Non esse extollendos animos propter adversariorum calamitates, sed moderate confidendum, neque dubitandum, quin id solum spectent Lacedaemonii, quomodo labefactatis Atheniensibus acceptam ignominiam depellant, quam oligarchiam insidiantem cavendam esse potius quam curandum Egestaeos, homines barbaros, in Sicilia.

„Χρὴ δὲ μὴ πρὸς τὰς τύχας τῶν ἐναντίων ἐπαίρεσθαι, ἀλλὰ τὰς διανοίας κρατήσαντας θαρσεῖν, μηδὲ Λακεδαιμονίους ἄλλο τι ἡγήσασθαι ἢ διὰ τὸ αἰσχρὸν σκοπεῖν, ὅτῳ τρόπῳ ἔτι καὶ νῦν, ἢν δύνωνται, σφήλαντες ἡμᾶς τὸ σφέτερον ἀπρεπὲς εὖ θήσονται, ὅσῳ καὶ περὶ πλείστου καὶ διὰ πλείστου δόξαν ἀρετῆς μελετῶσιν· ὥστε οὐ περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ Ἐγεσταίων ἡμῖν, ἀνδρῶν βαρβάρων, ὁ ἀγὼν, εἰ σωφρονοῦμεν, ἀλλ' ὅπως πόλιν δι' ὀλιγαρχίας ἐπιβουλεύουσαν ὀξέως φυλαξώμεθα.

Opus esse, ut Ath., nuper e gravi morbo belloque recreati, se ipsos curent potius quam ejusmodi exules, fortasse mendaces, et, si res successerit, parum gratos; sin autem inferiores discesserint, amicos suos una perdituros; neque rem tanti momenti committendam esse juveni ambitioso ac dissoluto.

12. „Καὶ μεμνῆσθαι χρὴ ἡμᾶς, ὅτι νεωστὶ ἀπὸ νόσου μεγάλης καὶ πολέμου βραχύ τι λελωφήκαμεν, ὥστε καὶ χρήμασι καὶ τοῖς σώμασιν ηὐξῆσθαι· καὶ ταῦτα ὑπὲρ ἡμῶν δίκαιον ἐνθάδε εἶναι ἀναλοῦν, καὶ μὴ ὑπὲρ ἀνδρῶν φυγάδων τῶνδε, ἐπικουρίας δεομένων, οἷς τό τε ψεύσασθαι καλῶς χρήσιμον, καὶ τῷ τοῦ πέλας κινδύνῳ, αὐτῶν λόγους μόνον παρασχομένους, ἢ κατορθώσαντας χάριν μὴ ἀξίαν εἰδέναι, ἢ πταίσαντάς που τοὺς φίλους ξυναπολέσαι. εἴ τέ τις ἄρχειν ἄσμενος αἱρεθεὶς παραινεῖ ὑμῖν ἐκπλεῖν, τὸ ἑαυτοῦ μόνον σκο-

— διὰ τὸ — ἐφίεσθε. asyndeton epexegeticum, quo non animadverso plerique, et optimorum codicum, librarii scripserunt ἐφίεσθαι. — πρὸς ἃ ἐφοβ. τὸ πρῶτον, comparatione eorum, quae primum metuebatis.

τὸ αἰσχρὸν, et paulo post τὸ ἀπρεπὲς, dicit clades Lacedaemoniorum. *Ex Hk.* „ὅσῳ est idem, quod τοσούτῳ μᾶλλον, ὅτι. cf. 5, 108.; 6, 89., 92. sensum totius loci sic aperit S. μὴ νομίζετε, Λακεδαιμονίους ἄλλο τι σκοπεῖν ἢ διὰ τὸ αἰσχρῶς ἐσκεῖσθαι σκεύδειν, ὅτῳ τρόπῳ δύναιντο ἔτι νῦν καθελόντες ἡμᾶς ἀναμαχέσασθαι τὴν πρόσθεν δοξίαν, ὅσῳ ὑπὲρ πάντα τὰ ἄλλα τὴν ἀπ' ἀρετῆς δόξαν θηρῶνται, κ. ἐν πλείστῳ χρόνῳ μελετῶσιν αὐτήν. — δι' ὀλιγαρχίας Spartanos insidiari dicit, quia studebant κατ' ὀλιγαρχίαν σφίσιν αὐτοῖς μόνον ἐπιτηδείως ὅπως πολιτεύσωσιν οἱ ξύμμαχοι (1, 19.)." *E G—ro.*

12. ψεύσασθαι καλῶς. ironice dictum καλῶς, *belle*, facunde, apte ad pelliciendos homines. S. πιθανῶς.

αὐτῶν λόγους μόνον παρασχομένους. αὐτῶν Aug., It., Vat., Reg., H., Vind.; i. e. *de suo*, ipsorum sumtu. Bk. αὑτῶν. — ξυναπολέσαι e Lindavii Spicil. p. 11. conjectura pro ξυναπολέσθαι Df. etc.

πῶν ἄλλως τε, καὶ νεώτερος ἔτι ὢν ἐς τὸ ἄρχειν, ὅπως θαυμασθῇ μὲν ἀπὸ τῆς ἱπποτροφίας, διὰ δὲ πολυτέλειαν καὶ ὠφεληθῇ τι ἐκ τῆς ἀρχῆς, μηδὲ τούτῳ ἐμπαράσχητε τῷ τῆς πόλεως κινδύνῳ ἰδίᾳ ἐλλαμπρύνεσθαι, νομίσατε δὲ τοὺς τοιούτους τὰ μὲν δημόσια ἀδικεῖν, τὰ δὲ ἴδια ἀναλοῦν, καὶ τὸ πρᾶγμα μέγα εἶναι, καὶ μὴ οἷον νεωτέρων, βουλεύσασθαί τε, καὶ ὀξέως μεταχειρίσαι.

Juniores se metuere, senioribusque auctorem esse, ut illis resistant, contemta insimulatione mollitiei, neque pariter longinquorum amore insaniant, sed, maxime nunc periclitanti patriae succurrentes, contrariam sententiam ferant, et generatim quidem Sicilienses suis finibus terra marique se continere jubeant; separatim vero Segestanos bellum cum Selinuntiis, ut sine Atheniensibus coeperint, ita et solos finire: ne populus, dum, more suo, laborantes socios adjuvet, ab iis ipse opis indigus deseratur.

13. „*Οὓς ἐγὼ ὁρῶν νῦν ἐνθάδε τῷ αὐτῷ ἀνδρὶ παρακε-*

ἀπὸ τῆς ἱπποτροφίας. quam sumtuose nobiles atque opulenti Athenis et alibi Graeciae equos aluerint, quantusque iis propterea honor habitus sit in civitatibus, apparet ex Herodoto 6, 35., Pindaro Isthm. 4., Aeschylo Prom. 453., Aristotele Polit. 6, 7. de Alcibiadis luxuria v. Athen. 12., p. 534., Boeckh. Staatsh. d. Ath. 1., p. 315., etc. *E Bloomf. et G—ro.*

διὰ δὲ πολυτέλειαν — ἐκ τῆς ἀρχῆς. arguit Alcibiadem Nicias, quod sui commodi et luxuriae causa sibi imperium quaesiverit, quo res ad tantos sumtus suppeteret. *Ex Hk.*

τούτῳ dixit contemtim. cf. indices Sophoclis et Aristophanis v. *οὗτος.* — *ἐμπαράσχητε, permittatis.* Port. — *ἐλλαμπρύνεσθαι, gloriari,* magnifice se efferre. S. *ἀλαζονεύεσθαι.*

νεωτέρων. ll. *νεωτέρῳ*, quod difficilius construas. opponuntur juniores Athenienses, qui Alcibiadi favebant, senioribus, qui sentiebant cum Nicia. ad *νεωτέρων* commode refertur *Οὓς* in iis, quae sequuntur. saepius autem ι adscriptum et ν littera finalis invicem sibi offecerunt propter similitudinem: v. Schäfer. Melet. crit. p. 109. etc. — *βουλ.* — *μεταχειρίσαι, quod attinet ad consulendum et strenue suscipiendum.*

13. *παρακελευστούς: παρακεκληκότας.* S. „Photius *παρακελευστοί: οἱ ἐκ παρακελεύσεως κ. παρακλήσεως συλλαμβάνοντες κ. συστασιάζοντες* (ita G—r. pro *οὐ στασιάζοντες*). — „Thucydide par les mots suivants *καὶ τοῖς πρεσβυτέροις ἀντιπαρακελεύομαι* fait voir que *παρακελευστοὶ* signifie ceux qu'on engageait dans les assemblées populaires par des promesses, ou par amitié, ou par de moyens semblables, à se ranger du côté d'un homme influent pour grossir et appuyer son parti. — Notre conjecture est confirmée par ce passage d' Eschine (in Ctesiph. §. 1.) *ἐπειδὴ δὲ πάντα τὰ πρότερον ὡμολογημένα καλῶς ἔχειν νυνὶ κατελέλυται, καὶ γράφουσί τινες ῥᾳδίως παρανόμους γνώμας, κ. ταῦτα ἕτεροί τινες τὰ ψηφίσματα ἐπιψηφίζουσιν, οὐκ ἐκ τοῦ δικαιοτάτου τρόπου λαχόντες προεδρεύειν, ἀλλ' ἐκ παρασκευῆς καθεζόμενοι.* On voit que *οἱ ἐκ παρασκευῆς καθεζόμενοι* ne sont autre chose que *παρακελευστοὶ καθήμενοι.*" *E Did.* compares ejusmodi homines plausoribus in scena, quos vocare solent *die Klatscher, les claqueurs*, et illis, de quibus Suetonius Nerone, c. 25., *sequentibus currum cognitum ritu plausoribus.* adolescens Plautinus Poen. 3, 1.

Ita me di ament, tardo cuique nihil est quidquam iniquius,
— —
sicut ego hos duco advocatos, homines spissigradissumos.

λευστοὺς καθημένους φοβοῦμαι, καὶ τοῖς πρεσβυτέροις ἀντιπαρακελεύομαι μὴ καταισχυνθῆναι, εἴ τῳ τις παρακάθηται τῶνδε, ὅπως μὴ δόξῃ, ἂν μὴ ψηφίζηται πολεμεῖν, μαλακὸς εἶναι· μηδ', ὅπερ ἂν αὐτοὶ πάθοιεν, δυσέρωτας εἶναι τῶν ἀπόντων, γνόντας, ὅτι ἐπιθυμίᾳ μὲν ἐλάχιστα κατορθοῦνται, προνοίᾳ δὲ πλεῖστα· ἀλλ' ὑπὲρ τῆς πατρίδος, ὡς μέγιστον δὴ τῶν πρὶν κίνδυνον ἀναῤῥιπτούσης, ἀντιχειροτονεῖν, καὶ ψηφίζεσθαι τοὺς μὲν Σικελιώτας, οἵσπερ νῦν ὅροις χρωμένους πρὸς ἡμᾶς οὐ μεμπτοῖς, τῷ τε ἰονίῳ κόλπῳ, παρὰ γῆν ἣν τις πλέῃ, καὶ τῷ σικελικῷ διὰ πελάγους, τὰ αὑτῶν νεμομένους καθ' αὑτοὺς καὶ ξυμφέρεσθαι· τοῖς δ' Ἐγεσταίοις ἰδίᾳ εἰπεῖν, ἐπειδὴ ἄνευ Ἀθηναίων καὶ ξυνῆψαν πρὸς Σελινουντίους τὸ πρῶτον πόλεμον, μετὰ σφῶν αὐτῶν καὶ καταλύεσθαι· καὶ τὸ λοιπὸν ξυμμάχους μὴ ποιεῖσθαι, ὥσπερ εἰώθαμεν, οἷς κακῶς μὲν πράξασιν ἀμυνοῦμεν, ὠφελείας δ' αὐτοὶ δεηθέντες οὐ τευξόμεθα.

Peroratio, qua jubetur prytanis de hac re denuo sententias rogare Ath.

14. „Καὶ σύ, ὦ πρύτανι, ταῦτα, εἴπερ ἥγεῖ σοὶ προσήκειν κήδεσθαί τε τῆς πόλεως, καὶ βούλει γενέσθαι πολίτης ἀγαθὸς, ἐπιψήφιζε, καὶ γνώμας προτίθει αὖθις Ἀθηναίοις, νομίσας, εἰ ὀρρωδεῖς τὸ ἀναψηφίσαι, τὸ μὲν λύειν τοὺς νόμους μὴ μετὰ τοσῶνδ' ἂν μαρτύρων αἰτίαν σχεῖν, τῆς δὲ πόλεως κακῶς βουλευσαμένης ἰατρὸς ἂν γενέσθαι, καὶ τὸ καλῶς ἄρξαι

κατορθοῦνται (scil. οἱ ἄνθρωποι), *feliciter gerunt.* — αὐτοὶ intelligendi asseclae Alcibiadis. *Ex Hk.*

ὅροις — οὐ μεμπτοῖς, *finibus irreprehensis*, i. e. non litigiosis, sed certo constitutis.

τὰ αὑτῶν — ξυμφέρεσθαι, *ut, sua possidentes, res item suas inter se componant.* Port.

14. αὖθις. hoc vocabulum non minus ad ἐπιψήφιζε quam ad προτίθει pertinet. — πρύτανις est ὁ ἐπιστάτης ὁ ἐν τῷ δήμῳ. periculosum erat epistatae, populum iterum in suffragia mittere, si qua de re jam scriptum esset psephisma; populi tamen voluntate factum esse videmus in decreto de Mytilenaeis interficiendis, 3, 36.; quae voluntas et studium populi etiam hic significatur verbis μετὰ τοσῶνδε μαρτύρων. — τὸ λύειν τοὺς νόμους i. q. ἀναψηφίσαι. *Ex Hk.*

κακῶς βουλευσαμένης ἰατρὸς ἂν γενέσθαι. Le mot κακῶς manque à un grand nombre de MSS.; les éditeurs Allemands l'ont conservé (praeter Hk., qui delevit), en l'enfermant entre deux crochets. Nous regardons cet adverbe comme absolument indispensable; c'est le mot ἰατρὸς qui l'exige impérieusement: car de quoi serait-on ἰατρὸς, s'il n'existait pas de mal? D'ailleurs le participe βουλ. sans l'adverbe κακῶς ne peut présenter aucun sens complet. Quant à la modestie d'orateur, dont parle Benedict, („τὸ κακῶς modestiae oratoris ad cives verba facientis non accommodatum esse censet Benedictus." *Hk.*) nous croyons que les assemblées populaires des Grecs n'étaient pas tellement chatouilleuses qu'elles ne pussent supporter l'expression ἡ πόλις κακῶς βουλεύεται. Athénagoras (liv. 6., §. 39.), dans l'assemblée des Syracusains, se sert d'une expression bien autrement forte que celle de notre paragraphe: ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν, ὦ πάντων ἀξυνετώτατοι, εἰ μὴ μανθάνετε κακὰ σπεύδοντες, ἢ ἀμαθέστατοί ἐστε ὧν ἐγὼ οἶδα Ἑλλήνων, ἢ ἀδικώτατοι, εἰ εἰδότες τολμᾶτε. *Did.*

τοῦτ' εἶναι, ὃς ἂν τὴν πατρίδα ὠφελήσῃ ὡς πλεῖστα, ἢ ἑκὼν εἶναι μηδὲν βλάψῃ."

Assentiuntur nonnulli oratores Niciae; sed plurimi bellum suadent; inprimis Alcibiades, cum odio Niciae, tum spe Siciliam Carthaginemque capiendo sumtus tolerandi luxuriae suae, cujus magna concitata invidia brevi evertit virum.

15. Ὁ μὲν Νικίας τοιαῦτα εἶπε· τῶν δὲ Ἀθηναίων παριόντες οἱ μὲν πλεῖστοι στρατεύειν παρῄνουν, καὶ τὰ ἐψηφισμένα μὴ λύειν, οἱ δέ τινες καὶ ἀντέλεγον. ἐνῆγε δὲ προθυμότατα τὴν στρατείαν Ἀλκιβιάδης ὁ Κλεινίου, βουλόμενος τῷ τε Νικίᾳ ἐναντιοῦσθαι, ὢν καὶ ἐς τὰ ἄλλα διάφορος τὰ πολιτικὰ, καὶ, ὅτι αὐτοῦ διαβόλως ἐμνήσθη, καὶ μάλιστα στρατηγῆσαί γε ἐπιθυμῶν, ὡς ἐλπίζων Σικελίαν τε δι' αὐτοῦ καὶ Καρχηδόνα λήψεσθαι, καὶ τὰ ἴδια ἅμα εὐτυχήσας χρήμασί τε καὶ δόξῃ ὠφελήσειν· ὢν γὰρ ἐν ἀξιώματι ὑπὸ τῶν ἀστῶν ταῖς ἐπιθυμίαις μείζοσιν ἦν κατὰ τὴν ὑπάρχουσαν οὐσίαν ἐχρῆτο ἔς τε τὰς ἱπποτροφίας, καὶ τὰς ἄλλας δαπάνας. ὅπερ καὶ καθεῖλεν ὕστερον τὴν τῶν Ἀθηναίων πόλιν οὐχ ἥκιστα· φοβηθέντες γὰρ αὐτοῦ οἱ πολλοὶ τὸ μέγεθος τῆς τε κατὰ τὸ ἑαυτοῦ σῶμα παρανομίας [ἐς τὴν δίαιταν], καὶ τῆς διανοίας ὧν καθ' ἓν ἕκαστον, ἐν ὅτῳ γίγνοιτο, ἔπρασσεν, ὡς τυραννίδος ἐπιθυμοῦντι πολέμιοι καθέστασαν, καὶ δημοσίᾳ κράτιστα διαθέντα τὰ τοῦ πολέμου ἰδίᾳ ἕκαστοι, τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτοῦ

ὃς ἂν — ὠφελήσῃ. confusio duarum structurarum, ut 2, 44. similiter etiam c. 16. ὃς ἂν ὠφελῇ, pro ὠφελεῖν. *Ex Hk.*

15. στρατηγῆσαί γε — λήψεσθαι. ll. στρατηγ. τε ἐπ., καὶ ἐλπ. Σικ. τε δι' αὐτοῦ etc., moleste inculcatis γὲ et καὶ particulis, ipsaque sententia obscurata, saepe confusa γὲ et τὲ, καὶ et ὡς, αὐτοῦ et αὑτοῦ.

ὢν γὰρ ἐν ἀξιώματι ὑπὸ τῶν ἀστῶν. ut verba neutra apud Graecos praepositioni ὑπὸ et genitivo junguntur, tanquam passiva, ita vel substantiva nonnunquam. 1, 130. ὢν καὶ πρότερον ἐν μεγάλῳ ἀξιώματι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων. *Ex Hk.*

καθεῖλεν, *imminuit*, debilitavit intestinis discordiis principum civitatis, infensorum Alcibiadi.

τὸ μέγεθος — τῆς διανοίας — ἔπρασσεν, *animi* (Bauer. *consilii*) *magnitudinem in singulis rebus, quascunque gerendas suscepisset.* Port.

[ἐς τὴν δίαιταν.] explicatio verborum κατὰ τὸ ἑαυτοῦ σῶμα. habet quidem haec S. in lemmate, sed socordia, opinor, veterum editorum, qua lemmata scholiorum accommodabant ad vulgatam scripturam: nam si legisset ea S. in exemplari suo, nimirum non sic interpretatus esset, idem per idem explicans, τὸ παρανόμως διαιτᾶσθαι. neque Plutarchus V. Alcib. 6. videtur legisse, *suspicionem* dicens *luxuriae*, quae aperte h. l. objicitur Alcibiadi. sic enim ille Ἀλκιβιάδης δ' ἦν μὲν ἀμέλει καὶ πρὸς ἡδονὰς ἀγώγιμος· ἡ γὰρ ὑπὸ Θουκυδίδου λεγομένη παρανομία εἰς τὸ σῶμα τῆς διαίτης ὑποψίαν τοιαύτην δίδωσι.

καὶ δημ. κράτιστα διαθέντα τὰ τοῦ πολέμου — ἔσφηλαν. paulo ineptior fuit explicator, qui appinxit τὴν πόλιν: neque enim urbis Athenarum hic denuo dicitur ruina, sed Alcibiadis, ab inimicis circumventi; nec minus laboraturi erant Ath., si ille diutius reipublicae praefuisset. ordo καὶ οὐ διὰ μακροῦ ἰδίᾳ ἕκαστοι, τοῖς — ἐπιτρέψαντες, ἔσφηλαν δημοσίᾳ κράτιστα διαθέντα (intell. αὐτὸν, τὸν Ἀλκι-

ἀχθεσθέντες, καὶ ἄλλοις ἐπιτρέψαντες, οὐ διὰ μακροῦ ἔσφηλαν [τὴν πόλιν]. τότε δ' οὖν παρελθὼν τοῖς Ἀθηναίοις παρῄνει τοιάδε.

Alcibiadis oratio, qua ostendere studet, se dignum esse imperio, quamvis vulgo invisum ob magnificentiam.

16. „*ΚΑΙ προήκει μοι μᾶλλον ἑτέρων, ὦ Ἀθηναῖοι, ἄρχειν, (ἀνάγκη γὰρ ἐντεῦθεν ἄρξασθαι, ἐπειδή μου Νικίας καθήψατο,) καὶ ἄξιος ἅμα νομίζω εἶναι. ὧν δὲ πέρι ἐπιβόητός εἰμι, τοῖς μὲν προγόνοις μου καὶ ἐμοὶ δόξαν φέρει ταῦτα, τῇ δὲ πατρίδι καὶ ὠφέλειαν· οἱ γὰρ Ἕλληνες καὶ ὑπὲρ δύναμιν μείζω ἡμῶν τὴν πόλιν ἐνόμισαν τῷ ἐμῷ διαπρεπεῖ τῆς Ὀλυμπίαζε θεωρίας, πρότερον ἐλπίζοντες αὐτὴν καταπεπολεμῆσθαι, διότι ἅρματα μὲν ἑπτὰ καθῆκα, ὅσα οὐδείς πω ἰδιώτης πρότερον, ἐνίκησα δὲ, καὶ δεύτερος, καὶ τέταρτος, ἐγενόμην, καὶ τἆλ-*

βιάδην) *τὰ τοῦ πολέμου.* male H codex, plerisque probantibus, *διαθέντι*, ut *ἐπιθυμοῦντι*, cum accusativus plane referatur ad *ἔσφηλαν*, quod sonat *dignitate everterunt* (Alcibiadem), germanice *sie stürzten ihn.*

16. *Καὶ προήκει μοι μᾶλλον ἑτέρων — ἄρχειν. προήκει, proficit, succedit*, qua notione usurpari per tropum solent verba *προβαίνειν, προέρχεσθαι, προήκειν, προϊέναι, προχωρεῖν.* Xenophon de Vectig. 6, 3. *σὺν γὰρ θεῷ πραττομένων εἰκὸς καὶ τὰς πράξεις προϊέναι ἐπὶ τὸ λῷον κ. ἄμεινον ἀεὶ τῇ πόλει*, etc. ll. mendo haud insolito (v. ann. ad 3, 26.) *προσήκει*, quo admisso claudicant verba *καὶ ἄξιος ἅμα νομίζω εἶναι*, et tautologiam debet scriptor, siquidem *τὸ προσήκειν* pendet *ἀπὸ τοῦ ἄξιον εἶναι.* putide Portus „Ego vero, Ath., ajo, et imperium ad me magis quam ad *ullos* alios pertinere, — et simul me dignum *hoc* esse censeo," quasi haec diversa essent, opponique possent, tanquam contraria. imo secundum nos hoc dicit Alcibiades, sententia praeclara, et sibi magis quam aliis contingere, ut imperet, et eo se dignum esse opinione sua. *ἄρχειν* vel intelligas *ὥστε ἄρχειν*, vel *τὸ ἄρχειν*, i. e. *ἀρχή.* v. ann. ad 1, 141.

ὧν δὲ πέρι ἐπιβόητός εἰμι. ll. non minus frequente vitio *ὧν γὰρ πέρι* etc. (v. ann. ad 4, 96.): abhorret enim *γὰρ*, cum hic agatur dignitas viri (*τὸ ἄξιον εἶναι*), quam non efficit *δόξα*, nedum *τὸ ἐπιβόητον*, quod Pollux 6, 159. refert inter ea, quae in malam partem accipiuntur, ut *ἐπιβωμενος* sub finem hujus capitis. Eustathius quoque ad Odyss. *τ*, p. 1856., notante D., *ἐπιβόητος: ὁ μοχθηρὰν ἔχων φήμην, καθ' οὗ δηλαδὴ βοαὶ γίνονται, ὃν ἐπίβωτον Ἀνακρέων φησί.*

ὧν γὰρ πέρι: παρ' ὅσον ἡ οἰκία αὐτῶν (αὐτοῦ) ἱπποτρόφος ἐλέγετο. — τῷ ἐμῷ διαπρεπεῖ — θεωρίας: ἤτοι ἐν τῷ διαπρέψαι ἐμὲ τῇ ὀλυμπιακῇ θεωρίᾳ. — ἐνίκησα δὲ, καὶ δεύτερος: ἐνίκησα δὲ τά τε πρῶτα, κ. τὰ δεύτερα, κ. τὰ τέταρτα. S. recte S. *τὰ πρῶτα:* nam primam, secundam, et quartam palmam retulisse Alcibiadem ex hoc loco Thucydidis scribunt Plutarchus Alcib. p. 357. (c. 11.) et Athenaeus l. 3. at Euripides, quod iidem adnotarunt, eum primo, secundo, et tertio, victorem fuisse tradiderat. Euripidem secutus est Isocrates in orat. de Bigis p. 353. ed. Steph. haec P. Faber Agonist. 3, 21. victorias olympicas Alcibiadis memorat Demosthenes in Midiana p. 360., ubi etiam alia leguntur de ingenio et rebus ejus. quod ipse hic dicit, *καὶ τἆλλα ἄξια τῆς νίκης παρεσκευασάμην*, eo pertinet, quod Athen. l. c. de eo prodit, *Ὀλύμπια νικήσας — θύσας Ὀλυμπίῳ Διὶ τὴν πανήγυριν ἅπασαν εἱστίασε.* v. P. Fabrum. *E D.*

λα ἀξίως τῆς νίκης παρεσκευασάμην. νόμῳ μὲν γὰρ τιμὴ τὰ τοιαῦτα, ἐκ δὲ τοῦ δρωμένου καὶ δύναμις ἅμα ὑπονοεῖται. καὶ ὅσα αὖ ἐν τῇ πόλει χορηγίαις ἢ ἄλλῳ τῳ λαμπρύνομαι, τοῖς μὲν ἀστοῖς φθονεῖται φύσει, πρὸς δὲ τοὺς ξένους καὶ αὕτη ἰσχὺς φαίνεται. καὶ οὐκ ἄχρηστος ἡ διάνοια, ὃς ἂν τοῖς ἰδίοις τέλεσι μὴ ἑαυτὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν ὠφελῇ· οὐδέ γε ἄδικον ἐφ' ἑαυτῷ μέγα φρονοῦντα μὴ ἴσον εἶναι, ἐπεὶ καὶ ὁ κακῶς πράσσων πρὸς οὐδένα τῆς ξυμφορᾶς ἰσομοιρεῖ. ἀλλ' ὥσπερ δυστυχοῦντες οὐ προσαγορευόμεθα, ἐν τῷ ὁμοίῳ τις ἀνεχέσθω καὶ ὑπὸ τῶν εὐπραγούντων ὑπερφρονούμενος, ἢ τὰ ἴσα νέμων τὰ ὅμοια ἀνταξιούτω. οἶδα δὲ τοὺς τοιούτους, καὶ ὅσοι ἔν τινος λαμπρότητι προέσχον, ἐν μὲν τῷ κατ' αὐτοὺς βίῳ λυπηροὺς ὄντας, τοῖς ὁμοίοις μὲν μάλιστα, ἔπειτα δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ξυνόντας, τῶν δὲ ἔπειτα ἀνθρώπων προσποίησίν τε ξυγγενείας τισί, καὶ μὴ οὖσαν, καταλιπόντας, καὶ, ἧς ἂν ὦσι πατρίδος, ταύτῃ αὔχησιν, ὡς οὐ περὶ ἀλλοτρίων, οὐδ' ἁμαρτόντων, ἀλλ' ὡς περὶ σφετέρων τε, καὶ καλὰ πραξάντων. ὧν ἐγὼ ὀρεγόμενος, καὶ διὰ ταῦτα τὰ ἴδια ἐπιβοώμενος, τὰ δημόσια σκοπεῖτε εἴ του χεῖρον μεταχειρίζω. Πελοποννήσου γὰρ τὰ δυνατώτατα ξυστήσας ἄνευ μεγάλου ὑμῖν κινδύνου καὶ δαπάνης Λακεδαιμονίους ἐς μίαν ἡμέραν κατέστησα ἐν Μαντινείᾳ περὶ τῶν ἁπάντων ἀγωνίσασθαι, ἐξ οὗ, καὶ περιγενόμενοι τῇ μάχῃ, οὐδέπω καὶ νῦν βεβαίως θαρσοῦσι.

νόμῳ — τὰ τοιαῦτα. νόμος hic non legem, sed morem notat: *οὕτω νενόμισται, es ist so eingeführt, so Mode*, ut talia honori sint. *E B—ro.*

καὶ οὐκ ἄχρηστος ἡ διάνοια. sic Aug., et in margine Cass. et Cl., quo ducit etiam *ἥδ' ἄνοια* in margine codicis Ar. male vulgati ll. *κ. ο. ἄ. ἥδ' ἡ ἄνοια*, quasi subjectum esset *ἄνοια*, et ipse Alcib. fateretur, se insanire. bene se habet scriptura *ἡ διάνοια*, i. e. *consilium*, institutum, vel, ut Portus vertit, *propositum*.

τέλεσι: δαπάναις. — πρὸς οὐδένα: εὐπραγοῦντα. — ἢ τὰ ἴσα νέμων: ὥσπερ τῶν δυστυχούντων καταφρονεῖ τις, οὕτω καὶ αὐτὸς ἀνεχέσθω ὑπὸ τῶν εὐτυχούντων ἐν μέρει καταφρονούμενος· ἢ, εἰ βούλεται μὴ ὑπερορᾶσθαι (ὁ) κακοπραγῶν, μηδ' αὐτὸς τῶν εὐτυχούντων καταφρονήσῃ. S. perperam ll., α et ευ confusis, ut alias (v. Bachm. et Jacobs. indicibus Lycophronis et Anthologiae, nos ad Euripidis Teleph. 12.), *ὑπὸ τῶν εὐτυχούντων — αὐτὸς τῶν ἀτυχούντων.* negat Alcib., eodem loco haberi posse miseros et beatos, sed illos naturaliter ait negligi, hos autem suspici ab hominibus. quodsi contemni nolint miseri, opus esse, ut ne ipsi quidem carpant et deprimant beatos invidia; quod facientibus hos par pro pari relaturos. — *ἢ — ἀνταξιούτω, aut, idem* aliis *tribuens, idem* ab illis *repetat.* Port.

τοὺς τοιούτους. τοὺς εὐπραγοῦντας.

ἐν μὲν — βίῳ: ἦγουν καθ' ὃν χρόνον ζῶσι. — λυπηροὺς (molestos) τοὺς ἐπιφθόνους ἥκουσα, ἐπειδὴ καὶ ὁ φθόνος λύπη κατὰ τὸ γένος ἐστί. — προσποίησίν τε — καταλιπόντας: οἱ ἔπειτα ἄνθρωποι τοὺς τοιούτους προγόνους αὐτῶν κ. συγγενεῖς αὐχοῦσι, κἂν μὴ ὦσι πρὸς γένους. — ξυστήσας: μεθ' ὑμῶν στήσας, κ. φίλα ὑμῶν ποιήσας. — ἐς μίαν ἡμ. κατ.: ἀντὶ τοῦ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἠνάγκασα. — περιγενόμενοι: οἱ Λακ. S. *cum enim potentissimarum Peloponnesi civitatum amicitiam sine*

Haec se egisse, neque esse, quod Ath. juventutem suam extimescant potius quam ea et Niciae, quae videatur, felicitate utantur.

17. „Καὶ ταῦτα ἡ ἐμὴ νεότης παρὰ φύσιν δοκοῦσα εἶναι

magno periculo et sumtu vobis conciliassem, Lacedaemonios uno die de summa rerum suarum ad Mantineam decernere coëgi, quo ex proelio licet victores discesserint, tamen ne nunc quidem suis rebus satis confidunt. sic fere Portus. de re v. 5, 64. 75.

17. *ἡ ἐμὴ νεότης παρὰ φύσιν δοκοῦσα εἶναι.* vulgo *ἡ ἐ. νεότης καὶ ἄνοια παρὰ φ. δ. ε.* male seduli glossatoris est *ἡ ἄνοια*, quam ipsa vox *νεότης* passim significat. Palladas Anth. palat. 2., p. 295.

Ἔμφρων δ' ὢν Ὀδυσεὺς, τὴν νεότητα φυγών.

i. e. *τὴν ἄνοιαν.* Euripides Ione, 485. *μωρία γε τοῦ νέου*, cui *τῆς νεότητος* adscriptum est in altero codice florentino. Aeschylus Pers. 734. Ξέρξης δ' ἐμὸς παῖς ὢν νέος νέα φρονεῖ. Soph. Antig. 691. ὀρᾷς, τόδ' ὡς εἶρηκας ὡς ἄγαν νέος; ubi plura ejusmodi citavimus. quo sensu Tragicus *ἄγαν νέος*, *nimis juvenis*, eodem Thuc. dixit *νεότης παρὰ φύσιν*, *juventus*, sive *juvenilitas*, ut Varroniano verbo utar, *praeter naturam*, i. e. *nimia*, intempestiva. Euripides quidem Iphig. Aul. 441. *ἄφρων νέος τ' ἦν*, quibus si quis abutens tueri velit vulgata ista *νεότης καὶ ἄνοια*, tanquam similia, respondeo, quominus admittamus *τὸ ἄνοια*, obstare, quod sequitur, huc referendum, *αὐτῆς*, quod *αὐτῶν* dictum oportuit, si duae res, *νεότης* et *ἄνοια*, significatae essent in superioribus; nunc *καὶ ἄνοια* videtur allitum ab eo, qui meminisset istorum cap. 16. *καὶ οὐκ ἄχρηστος ἦδε ἄνοια*, quemadmodum *κακὸν* adscripserunt ad *νεώτερον* Herod. 3, 62., ubi v. Creuzer. in ed. Bährii vol. 2., p. 113. miror, ne recentiores quidem interpretes glossam manifestam notasse. quorum tamen Didotus sententiam totius loci probabiliter exponit his verbis:

„Dans le §. précédent Alcibiades, après avoir justifié sa fierté et sa dissipation, se vante d'avoir réuni les plus puissantes villes du Peloponnèse contre Lacédémone, qui fut forcée de tout risquer dans la bataille de Mantinée, et qui même après la victoire ne redoutait pas moins Athènes, *ἐξ οὗ, καὶ περιγενόμενοι τῇ μάχῃ, οὐδέπω καὶ νῦν βεβαίως θαρσοῦσι.* Dans le §. 17. il continue par ces mots: *Ταῦτα*, ces exploits, c'est ma folie qui les a faits contre la puissance des Péloponnésiens, *ἐς τὴν Πελοποννησίων δύναμιν:* c'est ma jeunesse qui, en disant *aux Athéniens* tout ce qu'il convenait de dire, *λόγοις πρέπουσι*, (*note.* Le lecteur remarquera que ce passage si serré contient des allusions à des faits antécédents. Nous lisons dans le liv. 5., §. 43. *οὐ βεβαίους φάσκων* (*ὁ Ἀλκιβιάδης τοῖς Ἀθηναίοις*) *εἶναι Λακεδαιμονίους, ἀλλ' ἵνα Ἀργείους σφίσι σπεισάμενοι ἐξέλωσι, κ. αὐθις ἐπ' Ἀθηναίους μόνους ἴωσι, τούτου ἕνεκα σπένδεσθαι αὐτούς.* Voilà les *λόγοι πρέποντες* qu' Alcib. adressa aux Athéniens pour les détacher de Lacédémone.) et en inspirant de la confiance (encouragement) à leur colère, *καὶ ὀργῇ πίστιν παρασχομένη*, (*note.* Par cette phrase Alcib. fait allusion à la colère des Athéniens contre Nicias, relativement au mauvais succès de son ambassade à Sparte: *ἀναχωρήσαντός τε αὐτοῦ, ὡς ἤκουσαν οἱ Ἀθ. οὐδὲν ἐκ τῆς Λακεδαίμονος πεπραγμένον*, (hinc intelligas, ironice dicta esse verba *ἕως ὁ Νικίας εὐτυχὴς δοκεῖ εἶναι. Both.*) *εὐθὺς δι' ὀργῆς εἶχον* (liv. 5., §. 46.); Alc., profitant de cette irritation des Ath., les engage, *τῇ ὀργῇ πίστιν παρασχόμενος*, à s'allier avec les Argiens; *καὶ νομίζοντες ἀδικεῖσθαι* (*ἔτυχον γὰρ παρόντες οἱ Ἀργεῖοι κ. οἱ ξυμμαχοι, παραγαγόντος Ἀλκιβιάδου*), *ἐποιήσαντο σπονδὰς κ. ξυμμαχίαν πρὸς αὐτούς.*) les persuada" etc. — „*ταῦτα ὡμίλησε* est *τ. ὁμιλήσασα ἔπραξε.*" — *B—r.* ad foedus cum Argivis faciendum compulit Ath.

καὶ ταῦτα ἡ ἐμὴ νεότης — ἔπεισε. Bekkerum secutus post *ἔ-*

ἐς τὴν Πελοποννησίων δύναμιν λόγοις τε πρέπουσιν ὠμίλησε, καὶ ὀργῇ πίστιν παρασχομένη ἔπεισε· καὶ νῦν μὴ πεφόβησθε, ἀλλ' ἕως ἐγώ τε ἔτι ἀκμάζω μετ' αὐτῆς, καὶ ὁ Νικίας εὐτυχὴς δοκεῖ εἶναι, ἀποχρήσασθε τῇ ἑκατέρου ἡμῶν ὠφελείᾳ.

Bellum adversus Siculos non esse metuendum, quasi magnae potentiae inferatur: promiscuo enim vulgo frequentes esse urbes, promptasque ad mutandum instituta sua; quare neminem, velut pro patria, rite armari, neque regionem suam idoneis munimentis instruere, sed, de publico vel persuasione, vel seditione, raptis, quae possint, si quid non successerit, alio habitatum abire homines.

„Καὶ τὸν ἐς τὴν Σικελίαν πλοῦν μὴ μεταγιγνώσκετε, ὡς ἐπὶ μεγάλην δύναμιν ἐσόμενον· ὄχλοις τε γὰρ ξυμμίκτοις πολυανδροῦσιν αἱ πόλεις, καὶ ῥᾳδίας ἔχουσι τῶν πολιτειῶν τὰς μεταβολὰς καὶ ἐπιδοχάς· καὶ οὐδεὶς δι' αὐτὸ, ὡς περὶ οἰκείας πατρίδος, οὔτε τὰ περὶ τὸ σῶμα ὅπλοις ἐξήρτυται, οὔτε τὰ ἐν τῇ χώρᾳ νομίμοις κατασκευαῖς· ὅ τι δὲ ἕκαστος ἢ ἐκ τοῦ λέγων πείθειν οἴεται, ἢ στασιάζων, ἀπὸ τοῦ κοινοῦ λαβὼν ἄλλην γῆν, μὴ κατορθώσας, οἰκήσειν, ταῦτα ἑτοιμάζεται.

Ejusmodi turbam neque cuiquam dicenti auscultare unanimem, neque res communiter gerere, et cito illos commoda oratione ad Atheniensium societatem adductum iri. ceterum non esse Siciliensibus tantum, quantum singuli jactent, hoplitarum aliorumque numerum.

„Καὶ οὐκ εἰκὸς τὸν τοιοῦτον ὅμιλον οὔτε λόγου μιᾷ γνώμῃ

πεισε punctum posui, et paulo post scripsi *πεφόβησθε* pro *πεφοβῆσθαι*: recte enim Göllerus observat, cum statim oratio ad Athenienses convertatur, ubi *ἀλλὰ* indicare videatur, aliquid praecessisse, quod ne illi faciant hortatur Alcib., admodum probabilem esse hanc correctionem. *Ex Hk.*

μὴ πεφόβησθε. vulgo *μὴ πεφόβ. αὐτὴν*, quod glossator intellexit *τὴν Πελοποννησίων δύναμιν*: sed hoc facile quisque suppleat, neque id posuisse putandus est Thuc. propter ambiguum, quia sequitur *μετ' αὐτῆς* (*τῆς νεότητος*).

ὄχλοις — ξυμμίκτοις. Ut exemplo unius civitatis haec illustrem, Syracusis post exstirpatos, ut videtur, Gamoros praeter posteros veterum Syracusanorum, et pristinos incolas urbium vicinarum subjectos et civitate donatos, 10 millia peregrinorum vivebant, qui quondam tyrannorum milites mercenarii fuerant. hos quoque Aristoteles in civium numerum receptos esse dicit, teste tamen Diodoro jure suffragiorum in creandis magistratibus exclusos. itidem aliae urbes, quarum incolae Syracusas migraverant, mercenariis tyrannorum impletae fuerunt. — *ῥᾳδίως — τὰς μεταβολὰς*, *facile mutant rerum publicarum formas.* E G—ro, qui de his rebus uberrime exponentes laudat Od. Müllerum Dor. 2., p. 157. seqq., et Wachsmuthium Antiqu. gr. 2, 2., p. 93. seqq.

ἐπιδοχάς: τὸ ἐγγράφειν ῥᾳδίως ταῖς πολιτείαις ξένους τε, καὶ φυγάδας. — δι' αὐτό: διὰ τὰς μεταβολὰς κ. ἐπιδοχὰς τῆς πολιτείας. — νομίμοις κατασκευαῖς: οὐ ταῖς νομιζομέναις, ἀλλὰ ἱκαναῖς. οὕτω καὶ νόμιμον ῥήτορα τὸν ἱκανὸν, καὶ νόμιμον ἀθλητὴν, φαμεν. — ὅ τι δὲ ἕκαστος: ὁ νοῦς, τῶν δημαγωγῶν ἕκαστος οὐ τοῦ κοινῇ συμφέροντος στοχάζεται, ἀλλὰ οἰκείου λήμματος, εἴτε ἐκ τοῦ λόγῳ πείθειν περιγένοιτο αὐτῷ τὸ λαβεῖν, εἴτε ἐκ τοῦ στασιάζειν· οὐ χαλεπὸν γὰρ νομίζεται τῷ μὴ κατορθώσαντι ἐκπεσεῖν τῆς πατρίδος, καὶ ἄλλην γῆν οἰκῆσαι. S.

ἀκροᾶσθαι, οὔτε ἐς τὰ ἔργα κοινῶς τρέπεσθαι· ταχὺ δ' ἂν ὡς ἕκαστοι, εἴ τι καθ' ἡδονὴν λέγοιτο, προσχωροῖεν ἄλλως τε, καὶ, εἰ στασιάζουσιν, ὥσπερ πυνθανόμεθα. καὶ μὴν οὐδ' ὁπλῖται οὔτ' ἐκείνοις, ὅσοιπερ κομποῦνται, οὔτε οἱ ἄλλοι Ἕλληνες διεφάνησαν τοσοῦτοι ὄντες, ὅσον ἕκαστοι σφᾶς αὐτοὺς ἠρίθμουν, ἀλλὰ μέγιστον δὴ αὐτοὺς ἐψευσμένη ἡ Ἑλλὰς μόλις ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ ἱκανῶς ὡπλίσθη.

Praeterea multos in Sicilia barbaros odio Syracusanorum una cum Atheniensibus invasuros esse illos. neque res domesticas obstare expeditioni, siquidem majores olim, iisdem hostibus, quos nunc relinqui post tergum dicant, insuperque Persis, devictis, magnitudine classis imperio potiti sint, et Peloponnesii, nunc magis quam unquam desperantes, terra quidem irrumpere in Atticam possint, non autem nocere pari illorum classi Atheniensium, domi relictae.

„Τά τε οὖν ἐκεῖ, ἐξ ὧν ἐγὼ ἀκοῇ αἰσθάνομαι, τοιαῦτα καὶ ἔτι εὐπορώτερα ἔσται· βαρβάρους τε γὰρ πολλοὺς ἕξομεν, οἳ Συρακουσίων μίσει ξυνεπιθήσονται αὐτοῖς, καὶ τὰ ἐνθάδε οὐκ ἐπικωλύσει, ἢν ὑμεῖς ὀρθῶς βουλεύησθε. οἱ γὰρ πατέρες ἡμῶν τοὺς αὐτοὺς τούτους, οὔσπερ νῦν φασι πολεμίους ὑπολιπόντας ἂν ἡμᾶς πλεῖν, καὶ προσέτι τὸν Μῆδον ἐχθρὸν ἔχοντες, τὴν ἀρχὴν ἐκτήσαντο, οὐκ ἄλλῳ τινὶ ἢ τῇ περιουσίᾳ τοῦ ναυτικοῦ ἰσχύοντες· καὶ νῦν οὔτε ἀνέλπιστοί πω μᾶλλον Πελοποννήσιοι ἐς ἡμᾶς ἐγένοντο, εἴ τε καὶ πάνυ ἐῤῥῶνται, τὸ μὲν ἐς τὴν γῆν ἡμῶν ἐσβάλλειν, κἂν μὴ ἐκπλεύσωμεν, ἱκανοί εἰσι, τῷ δὲ ναυτικῷ οὐκ ἂν δύναιντο βλάπτειν· ὑπόλοιπον γὰρ ἡμῖν ἐστιν ἀντίπαλον [ναυτικόν].

ἐκείνοις, Siciliensibus, quos aeque gloriosos esse dicit atque alios olim Graecos. „Copias et opes superiorum temporum valde exaggeratas esse, ex Thucydidis prooemio, c. 11. extr., et 21. extr., discimus.“ *E Bloomf.* quibus gloriationibus hic illic decepti videntur Arnoldo Diodorus et Plutarchus; velut ille, Gelonis *ὁπλίτας* in pugna ad Himeram numerans 50,000, hic Archidami exercitum 1. anno belli pelop. 60,000. — in *ἐκείνοις* intelligendum est *εἰσί*.

τοσοῦτοι ὄντες, ὅσον — ἠρίθμουν. ll. *ὅσοι*, qui merus videtur error librarii, *ι* et *ν* similia permiscentis. (v. ann. ad Odyss. ϱ', 501.) quod e Regio arcessiverunt, *ὅσους* est ejus, nisi fallor, qui miraretur *ὅσον* relatum ad *τοσοῦτοι*: sed liber harum rerum Thuc. similiter dixit in superioribus *ὅ τι δὲ ἕκαστος —, ταῦτα* (non *τοῦτο*) *ἑτοιμάζεται*, et 3, 21. *ζητοῦντες ἄλλο τι* (non *ἄλλα τινὰ*) *ἢ ἐν οἷς* (non *ᾧ*) *ζῶμεν*. etiam Xenophon Anab. 4, 1, 9. *τὰ μέντοι ἐπιτήδεια, ὅτῳ τις ἐπιτυγχάνοι*, contraque plurali usurpato in relativo Hipparch. 7, 15. *διώκουσι γὰρ ὅ τι ἂν ὀλίγον ἴδωσι, νομίζοντές σφισι ταῦτα προστετάχθαι*: sic enim ibi Junt., Castal., Hal., Bryl., idque praeferendum esse vulgato *τοῦτο*, quod sapit glossam, arbitror cum Haasio ann. ad Remp. Lac. p. 289.

αὐτοὺς ἐψευσμένη. „Marg. Steph. *δι' αὐτούς*. Reisk. malebat *ἐς αὐτούς*. neutro opus: nam *ψεύδεσθαί τι* significat *mentiri*, *fingere aliquid*.“ *E P.*

καὶ νῦν οὔτε — βλάπτειν, „Atque, ut nunc res sunt, nunquam minus spei adversus nos conceperunt Lacedaemonii. quodsi etiam valde sint animati, regionem quidem nostram, etiamsi navalem hanc expeditionem non suscipiamus, (terra) invadere possunt; at classe nihil nobis noceant.“ *H. Steph.*

Nihil sane causae esse, cur vel ipsi Ath. metuant hanc expeditionem, vel opem juratam ferre dubitent sociis, a quibus certe illic eorum inimici ab invadenda Attica prohibeantur. sic enim acquiri imperia, si quis auxilium implorantibus, sive barbaris, sive Graecis, impigre succurrat, contemto parvo lucro, quo ipsum imperium periclitetur.

18. „Ὥστε τί ἂν λέγοντες εἰκὸς ἢ αὐτοὶ ἀποκνοῖμεν, ἢ πρὸς τοὺς ἐκεῖ ξυμμάχους σκηπτόμενοι μὴ βοηθοῖμεν; οἷς χρεὼν, ἐπειδή γε καὶ ξυνωμόσαμεν, ἐπαμύνειν, καὶ μὴ ἀντιτιθέναι, ὅτι οὐδὲ ἐκεῖνοι ἡμῖν. οὐ γὰρ, ἵνα δεῦρο ἀντιβοηθῶσι, προσεθέμεθα αὐτούς, ἀλλ' ἵνα, τοῖς ἐκεῖ ἐχθροῖς ἡμῶν λυποῦντες, δεῦρο κωλύωσιν αὐτοὺς ἐπιέναι. τήν τε ἀρχὴν οὕτως ἐκτησάμεθα καὶ ἡμεῖς, καὶ ὅσοι δὴ ἄλλοι ἦρξαν, παραγιγνόμενοι προθύμως τοῖς ἀεὶ ἢ βαρβάροις, ἢ Ἕλλησιν, ἐπικαλουμένοις, ἐπεί, εἴ γε ἡσυχάζοιεν πάντες, ἢ φυλοκρινοῖεν οἷς χρεὼν βοηθεῖν, βραχὺ ἄν τι προσκτώμενοι αὐτῇ περὶ αὐτῆς ἂν ταύτης μᾶλλον κινδυνεύοιμεν.

Potentes non modo propulsari solere aggressos, sed etiam occupari, ne irrumpant. neque Ath. pro lubitu moderari posse imperium, sed, convenienter suis rebus, aliis insidiari debere, alios vero haud negligere, ne, ipsi non imperantes aliis, illorum imperio subjiciantur.

„Τὸν γὰρ προὔχοντα οὐ μόνον ἐπιόντα τις ἀμύνεται, ἀλλὰ καὶ, μή πως ἔπεισι, προκαταλαμβάνει. καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ταμιεύεσθαι ἐς ὅσον βουλόμεθα ἄρχειν, ἀλλ' ἀνάγκη, ἐπειδήπερ ἐν τῷδε καθέσταμεν, τοῖς μὲν ἐπιβουλεύειν, τοὺς δὲ μὴ ἀνιέναι, διὰ τὸ ἀρχθῆναι ἂν ὑφ' ἑτέρων αὐτοῖς κίνδυνον εἶναι, εἰ μὴ αὐτοὶ ἄλλων ἄρχοιμεν.

Neque Atheniensibus quiescendum esse pariter atque aliis diversa studia colentibus: itaque augendae reipublicae causa opus esse, ut navigent in Siciliam, omisso pacis otio et Peloponnesiorum arrogantia retusa, cum viderint vel, adjecta Atticae insula, proinde toti Graeciae imperantes Ath., vel certe infestatos Syracusanos et ipsorum et sociorum commodo. tuto autem Ath. et manere, si profecerint, et abire posse propter classem, cunctas Siciliensium naves victuram.

„Καὶ οὐκ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐπισκεπτέον ὑμῖν τοῖς ἄλλοις τὸ

18. *αὐτοὶ ἀποκνοῖμεν.* αὐτοὶ respondet sequenti *πρὸς τοὺς ἐκεῖ ξυμμάχους σκηπτόμενοι*, aut ipsi per vos, aut praetextu a sociis illius regionis petito. respicit Niciae orationem supra, c. 12. et 13. *Hk.* — *προσεθέμεθα αὐτούς, eos nobis socios adjunximus.* Port.

φυλοκρινοῖεν. sic pro *φιλοκρινοῖεν* Cass., Aug., Pal., It., Vat., H., C., Bas., Bk. in min. ed., G—r. et P. „Vocabulum *φυλοκρινεῖν* agnoscunt Hesych., Pollux 8, 110., Etymol. M. p. 802, 32. sensum explanant Anecdot. Bekk. p. 71., *φυλοκρίνειν: κυρίως μὲν τὸ τὰς φυλὰς τὰς ἐν ταῖς πόλεσι διακρίνειν, σημαίνει δὲ καὶ τὸ ἄλλο τι διατάττειν καὶ διακρίνειν.* et sensu proprio et non proprio vocabulum usurpari poterat, sed sensu proprio dictum existima cum respectu ad gentes doricam et ionicam, graecam et barbaram." *G—r.*

μή πως ἔπεισι. „Codd. *μὴ ὅπως ἔ.* olim cum Reiskio scribebam inverso ordine *ὅπως μή*. P. *ὅπως* delendum esse conjiciebat. fortasse legendum est *μή πως*." *Hk.* hoc recipiendum duxi.

ὑμῖν τοῖς ἄλλοις. vulgo *ἡμῖν*,

ἥσυχον, εἰ μὴ καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ἐς τὸ ὅμοιον μεταλήψεσθε. λογισάμενοι οὖν τάδε μᾶλλον αὐξήσειν, ἐπ' ἐκεῖνα ἢν ἴωμεν, ποιώμεθα τὸν πλοῦν, ἵνα Πελοποννησίων τε στορέσωμεν τὸ φρόνημα, εἰ δόξομεν ὑπεριδόντες τὴν ἐν τῷ παρόντι ἡσυχίαν καὶ ἐπὶ Σικελίαν πλεῦσαι, καὶ ἅμα ἢ τῆς Ἑλλάδος, τῶν ἐκεῖ προσγενομένων, πάσης τῷ εἰκότι ἄρξομεν, ἢ κακώσομέν γε Συρακουσίους ἐν ᾧ καὶ αὐτοί, καὶ οἱ ξύμμαχοι, ὠφεληθησόμεθα. τὸ δὲ ἀσφαλὲς, καὶ μένειν, ἢν τι προχωρῇ, καὶ ἀπελθεῖν, αἱ νῆες παρέξουσιν· αὐτοκράτορες γὰρ ἐσόμεθα κατὰ ξυμπάντων Σικελιωτῶν.

Neque Niciae, quietem suadenti, obtemperandum esse, nec faciendum dissidium inter senes et juvenes, sed simul consulendum atque agendum more majorum, ut in tantum fastigium provecta respublica magis magisque augeatur, neque inertia torpens ipsa se atterat, disciplina omni senescente.

„Καὶ μὴ ὑμᾶς ἡ Νικίου τῶν λόγων ἀπραγμοσύνη, καὶ διάστασις τοῖς νέοις ἐς τοὺς πρεσβυτέρους, ἀποστρέψῃ· τῷ δὲ εἰωθότι κόσμῳ, ὥσπερ καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν, ἅμα νέοι γεραιτέροις βουλεύοντες, ἐς τάδε ἦραν αὐτὰ, καὶ νῦν τῷ αὐτῷ τρόπῳ πειρᾶσθε προαγαγεῖν τὴν πόλιν, καὶ νομίσατε νεότητα μὲν καὶ γῆρας ἄνευ ἀλλήλων μηδὲν δύνασθαι, ὁμοῦ δὲ τό τε φαῦλον, καὶ τὸ μέσον, καὶ τὸ πάνυ ἀκριβὲς, ἂν ξυγκραθὲν μάλιστ' ἂν ἰσχύειν, καὶ τὴν πόλιν, ἂν μὲν ἡσυχάζῃ, τρίψεσθαί τε αὐτὴν περὶ αὑτὴν, ὥσπερ καὶ ἄλλο τι, καὶ πάντων τὴν ἐπιστήμην ἐγγηράσεσθαι, ἀγωνιζομένην δὲ ἀεὶ προσλήψεσθαί

sed Ar., C., Aug., Cl., Dan., *ὑμῖν*, cui congruit *μεταλήψεσθε*, cum illi aptum foret *μεταληψόμεθα*.

στορέσωμεν. proprie dictum στορεῖν de stragulis transfertur ad ventos, mare, fluctus, animi motus. Tacit. Hist. 1, 58. *stratis militum odiis*. S. audacissimum Thucydidis tropum hunc esse judicat. *Hk.* — (*στορ. τὸ φρόνημα: τῶν παρὰ Θουκυδίδῃ τροπικῶν ὀνομάτων τὸ σκληρότατον τοῦτό ἐστιν· ἀλλὰ κατὰ Ἀλκιβιάδην φησί. — ἐν φ: τῷ κακῶσαι Συρακουσίους.* S.)

ἦν τι προχωρῇ. ll. *προσχωρῇ*, sed recte Did. „Le mot *προχωρῇ* convient mieux à notre passage; c'est d'après ce mot que Valla a traduit *si quid proficiemus;* les MSS. E, Mosqu. et Reisk. portent *προσχωρῇ*. Cette leçon plaisait aussi à Bauer, et n'est pas désapprouvée par Poppo."

αὐτοκράτορες γὰρ ἐσ. κατὰ ξυμπ. Σικ., id enim nostrae potestatis erit invitis omnibus Sicilien-sibus. ll. nihili sententia *α. γ. ἐσ. καὶ ξ. Σ.* de *καὶ* et *κατὰ* inter se permutatis cf. cap. 74. hujus libri, 5, 116., 7, 68.; item Odyss. *β'*, 104., Aristoph. Vesp. 818., P. ad Thuc. 8, 83., et de significatione *τοῦ κατὰ*, qua est *adversus, contra*, Viger. p. 629. sequ. ed. 3. Lips. frustra Valckenaer. ad Herod. 5, 36., aliique, — *παρέξουσι· ναυτοκράτορες*, vel potius *ναυκράτορες* (v. 5, 97.), *ἐσ. καὶ ξ. Σικ.*

τῶν λόγων ἀπραγμοσύνη καὶ διάστασις. abstracta pro concretis: oratio, quae quietem commendat et dissidium inter juniores et seniores excitat. dativus *τοῖς νέοις* pro genitivo positus. — *τό τε φαῦλον — ξυγκραθέν*. ex mente Alcibiadis *τὸ φαῦλον* recte retuleris ad senes: timidi enim sunt et suspiciosi, ideoque lenti et ignavi. *τὸ μέσον* designat aetatem, et *τὸ πάνυ ἀκριβὲς* ad juventutem pertinet, quae studii et industriae plena est. *Ex Hk.*

τε τὴν ἐμπειρίαν, καὶ τὸ ἀμύνεσθαι οὐ λόγῳ, ἀλλ' ἔργῳ μᾶλλον, ξύνηθες ἔξειν.

Omnino civitati negotiosae perniciosum esse otium, tutissimeque homines quam minime mutatis moribus legibusque, vel deterioribus, vivere.

„Παράπαν τε γιγνώσκω πόλιν μὴ ἀπράγμονα τάχιστ' ἂν μοι δοκεῖν ἀπραγμοσύνης μεταβολῇ διαφθαρῆναι, καὶ τῶν ἀνθρώπων ἀσφαλέστατα τούτους οἰκεῖν, οἳ ἂν τοῖς παροῦσιν ἤθεσι καὶ νόμοις, ἢν καὶ χείρω ᾖ, ἥκιστα διαφόρως πολιτεύωσιν.“

Et hac oratione, et Siciliensium precibus, commoti Ath. exposcunt bellum, denuo renitente Nicia.

19. *Τοιαῦτα μὲν ὁ Ἀλκιβιάδης εἶπεν· οἱ δ' Ἀθηναῖοι, ἀκούσαντες ἐκείνου τε, καὶ τῶν Ἐγεσταίων καὶ Λεοντίνων φυγάδων, οἳ παρελθόντες ἐδέοντό τε, καὶ τῶν ὁρκίων ὑπομιμνήσκοντες ἱκέτευον βοηθῆσαι σφίσι, πολλῷ μᾶλλον ἢ πρότερον ὥρμηντο στρατεύειν. καὶ ὁ Νικίας, γνοὺς, ὅτι ἀπὸ μὲν τῶν αὐτῶν λόγων οὐκ ἂν ἔτι ἀποτρέψειε, παρασκευῇ δὲ πλήθει, εἰ πολλὴν ἐπιτάξειε, τάχ' ἂν μεταστήσειεν αὐτούς, παρελθὼν αὐτοῖς αὖθις ἔλεγε τοιάδε.*

Nicias difficultate belli adversus civitates potentes, liberasque, nec mutationis cupidas, ab hac expeditione deterret Ath.

20. *„ΕΠΕΙΔΗ πάντως ὁρῶ ὑμᾶς, ὦ Ἀθηναῖοι, ὡρμημένους στρατεύειν, ξυνενέγκοι μὲν ταῦτα, ὡς βουλόμεθα, ἐπὶ δὲ τῷ παρόντι, ἃ γιγνώσκω, σημανῶ. ἐπὶ γὰρ πόλεις, ὡς ἐγὼ ἀκοῇ αἰσθάνομαι, μέλλομεν ἰέναι μεγάλας, καὶ οὔθ' ὑπηκόους ἀλλήλων, οὔτε δεομένας μεταβολῆς, ᾗ ἄν ἐκ βιαίου τις δουλείας ἄσμενος ἐς ῥᾴω μετάστασιν χωροίη, οὐδ' ἂν τὴν ἀρχὴν τὴν ἡμετέραν εἰκότως ἀντ' ἐλευθερίας προσδεξομένας, τό τε πλῆθος, ὡς ἐν μιᾷ νήσῳ, πολλὰς τὰς ἑλληνίδας· πλὴν γὰρ Νάξου, καὶ Κατάνης, ἃς ἐλπίζω ἡμῖν κατὰ τὸ Λεοντίνων ξυγ-*

ξύνηθες ἔξειν, usu adepturam esse urbem.

διαφόρως. Anecdd. Bekk. p. 89. *διαφόρως ἔχειν: ἐχθρῶς. Θουκυδίδης ἕκτῳ.* sed rectius, opinor, S. *ἥκιστα διαφ. πολ.: ἥκιστα μεταθῶσι τὴν πολιτείαν.* Did. „Je sais surtout, qu'un état, qui ne fut oisif, périrait bientôt en passant à l'inactivité, et que le salut des peuples n'est jamais mieux affermi que lorsqu' en conservant leurs moeurs et leurs lois, fussent-elles même vicieuses, ils ne changent point de régime.“

19. *ἀπὸ μὲν τῶν αὐτῶν λόγων: ἀντὶ τοῦ τοῖς αὐτοῖς χρώμενον λόγοις*. S. „*ἀπὸ* hic est pro *διὰ*, quasi intellecto *ὁρμηθεὶς*, ab eadem oratione *progressus*, eadem usus: *τοῖς αὐτοῖς λόγοις, ταὐτὰ λέγων. modum* enim, quasi adverbio, exprimit *ἀπὸ*, ut latinum *ex: ἀπὸ προφανοῦς, ἀπὸ φανεροῦ, ex* aperto, i. e. *aperte, προφανῶς.*“ *B—r.*

παρελθὼν αὐτοῖς, ut cap. 72. hujus libri *παρελθὼν αὐτοῖς Ἑρμοκράτης ἐθάρσυνε.* alias *αὐτοῖς* omitti solet in hoc genere (v. 2, 67., 72., 79., 85., 119., 139. etc. D.), et hic quoque non legebatur in libro Camerarii, sed neglectum fortasse ab aliquo, cui displiceret, neque injuria, parechesis *αὐτοῖς αὖθις.*

προσέσεσθαι, ἄλλαι εἰσὶν ἑπτὰ, καὶ παρεσκευασμέναι τοῖς ὁμοιοτρόπως μάλιστα τῇ ἡμετέρᾳ δυνάμει, καὶ οὐχ ἥκιστα ἐπὶ ἃς μᾶλλον πλέομεν, Σελινοῦς καὶ Συράκουσαι. πολλὰ γὰρ ὁπλῖται ἔνεισι, καὶ τοξόται, καὶ ἀκοντισταὶ, πολλαὶ τριήρεις, καὶ ὄχλος ὁ πληρώσων αὐτάς· χρήματά τ' ἔχουσι καὶ ἴδια, τὰ δὲ καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς ἔστι Σελινουντίοις, Συρακοσίοις δὲ καὶ ἀπὸ βαρβάρων τινῶν ἀπ' ἀρχῆς φέρεται. ᾧ μάλιστα ἡμῶν προέχουσιν, ἵππους τε πολλοὺς κέκτηνται, τῷ οἰκείῳ, καὶ οὐκ ἐπακτῷ, χρῶνται.

ra ejusmodi potentiam opus esse non modo navali, neque debili, exercitu, sed multis copiis pedestribus, quae resistant tanto equitatui, praesertim metu conjunctarum civitatum, nisi aliqui quam Segestani suppeditent equites.

„Πρὸς οὖν τοιαύτην δύναμιν οὐ ναυτικῆς, καὶ φαύ-

ἄλλαι εἰσὶν ἑπτὰ, Syra- Selinus, Gela, Agrigentum, e, Himera, Camarina. *Hk.*

δὲ καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς: τὰ κοινά. ἔθος γὰρ τοῖς πατὰ κοινὰ χρήματα ἐν τοῖς ταμιεύειν. S. sic Athenis aefuit in ὀπισθοδόμῳ aedis Mi- in acropoli, et Romae in Saturni. v. Boeckh. Staatsh. 1., p. 472. sequ. *E G—ro.*

ἀρχῆς φέρεται. sic pluri- S. vulgo ἀπαρχὴ εἰσφέρεται, ἐρεται, de quo recte, me ju-). „Quam significationem hic possit ἀπαρχὴ, non intelligo. probabilis mihi videtur scri- ibrorum, qui habent ἀπ' ἀρ- ρεται, nempe χρήματα, quod ινοῦ repeti debet: designat ributum, quod Syracusanis ie civitates in Sicilia, eorum subjectae, pendebant: quem- m 2, 13. φόρον ἀπὸ τῶν ων τῇ πόλει (Ἀθηναίων) αι, et 8, 18. ἐκ τῶν πόλεων ὁις χρήματα φοιτᾷν dicit. φέ- ιο εἰσφέρεται magis probo, ρειν et φόρος fere de sociis tributariis, εἰσφέρειν autem ορὰ de civibus dicuntur. (v. ; 3, 19.) εἰς autem e praece- yllaba ης facile oriri potuit, im utrumque eodem sono pro- etur (secundum iotacismum), etiam in scribendo alterum tero commutatum, et ex ἀπ' φέρεται ἀπαρχὴ εἰσφέρεται factum est; qua re saepe peccasse librarios, neminem, nisi qui in scriptis Graecorum plane hospes est, fugere potest.“ ἀπ' ἀρχῆς, *antiquitus.* „inde a conditis Syracusis, ut opum magnitudo per tantum temporis congestarum indicetur.“ *Ex Hk.* „Sane librorum scriptorum tot (20) et tam bonorum auctoritas facit, ut ἀπ' ἀρχῆς malis et probes Haackii interpretationem, (modo ne ad ipsa initia Syracusarum redeas,) quia, ut P. adnotavit, quae civitas jam inde ab antiquissimis temporibus tributa acceperit, ea ditior est, et firmius imperat, quam quae nuper.“ *E G—ro.*

ἵππους τε πολλοὺς κέκτηνται. non item Ath.: v. 2, 13. „de equitatu Siculorum v. Boeckh. Explicc. Pind. p. 352.“ *G—r.* Sophocles Oed. Col. 277. *Γυναῖχ' ὁρῶ — αἰτναίας ἐπὶ Πώλου βεβῶσαν.* ibi S. αἰτναίας: τῆς σικελικῆς. λέγει δὲ τῆς μεγάλης. sed recte Reisig. „Siculorum genus equorum velocitate clarum fuit. — Oppianus Cyneg. 1, 271.

Ἵππων ὅσσα γένεθλα τιτήλατο μυρίος αἶα,
ὠκύτατοι σικελοί.

schol. Aristophanis ad Pac. 72. αἰτναῖοι ἵπποι ταχεῖς, κ. διαβήτοι πρὸς τὸν δρόμον. — Gratius Faliscus Cyneget. 524. ludum esse ait siculis equis per montes Aetnae se ferre,“ etc. hinc numerosus ille Siculorum equitatus, quem Thuc. dicit proximo capite.

λου, στρατιᾶς μόνον δεῖ, ἀλλὰ καὶ πεζὸν πολὺν ξυμπλεῖν, εἴπερ βουλόμεθα ἄξιόν τι τῆς διανοίας δρᾶν, καὶ μὴ ὑπὸ ἱππέων πολλῶν εἴργεσθαι τῆς γῆς ἄλλως τε, καὶ, εἰ ξυστῶσιν αἱ πόλεις φοβηθεῖσαι, καὶ μὴ ἀντιπαράσχωσιν ἡμῖν φίλοι τινὲς γενόμενοι ἄλλοι ἢ Ἐγεσταῖοι, ᾧ ἀμυνούμεθα, ἱππικόν.

Nam turpe esse coactos recedere, vel postea novas copias arcessere in terram longinquam, neque subjectam Atheniensibus, quo facile socii mittant commeatum.

„*Αἰσχρὸν δὲ βιασθέντας ἀπελθεῖν, ἢ ὕστερον ἐπιμεταπέμπεσθαι, τὸ πρῶτον ἀσκέπτως βουλευσαμένους· αὐτόθεν δὲ παρασκευῇ ἀξιόχρεῳ ἐπιέναι, γνόντας, ὅτι πολύ τε ἀπὸ τῆς ἡμετέρας αὐτοῦ μέλλομεν πλεῖν, καὶ οὐκ ἐν τῷ ὁμοίῳ στρατευσάμενοι καὶ ἐν τοῖς τῇδε ὑπηκόοις ξύμμαχοι ἦλθετε ἐπί τινα, ὅθεν ῥᾴδιαι αἱ κομιδαὶ ἐκ τῆς φιλίας ὧν προσέδει, ἀλλ' ἐς ἀλλοτρίαν πᾶσαν ἀπαρτήσαντες, ἐξ ἧς μηνῶν οὐδὲ τεσσάρων τῶν χειμερινῶν ἄγγελον ῥᾴδιον ἐλθεῖν.*

Multos igitur mittendos esse hoplitas omnisque generis milites, cum Ath., tum sociorum, subjectorumque, et mercede conductos; praetereaque classem idoneam et bello, et advehendo frumento cum pistoribus coactis, aliaque necessaria, inprimis argentum, ne Segestanorum expectandum sit.

22. „*Ὁπλίτας τε οὖν πολλούς μοι δοκεῖ χρῆναι ἡμᾶς ἄγειν καὶ ἡμῶν αὐτῶν, καὶ τῶν ξυμμάχων, τῶν τε ὑπηκόων, καὶ ἤν τινα ἐκ Πελοποννήσου δυνώμεθα ἢ πεῖσαι, ἢ μισθῷ προσαγαγέσθαι, καὶ τοξότας πολλούς, καὶ σφενδονήτας, ὅπως πρὸς τὸ ἐκείνων ἱππικὸν ἀντέχωσι· ναυσί τε καὶ πολὺ περιεῖναι, ἵνα καὶ τὰ ἐπιτήδεια ῥᾷον ἐσκομιζώμεθα· τὸν δὲ καὶ αὐτόθεν σῖτον ἐν ὁλκάσι, πυροὺς καὶ πεφρυγμένας κριθάς, ἄγειν,*

21. *εἰ ξυστῶσιν.* Tragicis et omnino Atticis *εἰ* cum conjunctivo vindicat Herm. ad Soph. Aj. v. 491. cf. Bekk. Anecdd. 1., p. 144. maxime tamen seriores scriptores, Dionysium, Diodorum, Lucianum, eam structuram usurpare dicit P. 1, 1., p. 139. sequ., qui, cum ex Thucydide hoc solum certum exemplum afferatur, addubitat, an legendum sit *ἦν*, quod ex D., Ar., Chr., Dan., recepit Göller. cf. Herm. ad Viger. p. 831., Matth. gr. gr. §. 525., 7. b. sed rectius Krüger. ad Dionys. Histor. p. 271. conjunctivum ferendum esse censet. *Hk.* Cf. Jacobs. Anthol. palat. praef. p. 49.

αὐτόθεν δὲ — ἐπιέναι. pendent haec verba ab *αἰσχρὸν*, unde propter *δὲ* contraria notio intelligenda, veluti *καλὸν, χρεὼν, χρὴ, δεῖ, εἰκός.*

αὐτοῦ μέλλομεν πλεῖν, ut 4, 30. *τὸν σῖτον αὐτοῦ ἐσπέμπειν, frumentum illuc invehere.* ll. frigida perissologia *ἀπὸ τῆς ἡμετέρας αὐτῶν.* cf. c. 23.

καὶ οὐκ ἐν τῷ ὁμοίῳ στρ. καὶ ἐν τοῖς etc. sic Herm. ad Viger. p. 774. ll. — *στρατ. καὶ οὐκ ἐν τοῖς* etc. „aoristos *στρατευσάμενοι* et *ἀπαρτήσαντες* Herm. secundum Abresch. Diluc. Thuc. p. 587. praetulit futuris, quae habet pars codicum, cum illis insit futuri exacti significatio. codices optimi inter utrumque fluctuant." *Hk.* — *ἀπαρτήσαντες: ἀντὶ τοῦ ἀπαρτηθέντες* (sic August., a correctione, ut videtur; alii ll. male *ἀπαρτισθέντες.*), *καὶ πολὺ τῆς οἰκείας* (a patria) *χωρισθέντες.* 8. sic Athen. 11., p. 464, e, dixit *ἀπαρτᾶσθαι τῆς ἀληθείας, a vero discedere.*

καὶ σιτοποιοὺς ἐκ τῶν μυλώνων πρὸς μέρος ἠναγκασμένους ἐμμίσθους, ἵνα, ἢν που ὑπὸ ἀπλοίας ἀπολαμβανώμεθα, ἔχῃ ἡ στρατιὰ τὰ ἐπιτήδεια· (πολλὴ γὰρ οὖσα οὐ πάσης ἔσται πόλεως ὑποδέξασθαι·) τά τε ἄλλα, ὅσον δυνατὸν, ἑτοιμάσασθαι, καὶ μὴ ἐπὶ ἑτέροις γίγνεσθαι, μάλιστα δὲ χρήματα αὐτόθεν ὡς πλεῖστα ἔχειν· τὰ δὲ παρ' Ἐγεσταίων ἃ λέγεται ἐκεῖ ἕτοιμα, νομίσατε καὶ λόγῳ ἂν μάλιστα ἕτοιμα εἶναι.

Quodsi etiam non pari modo exercitu (excepto proprio Siciliensibus genere belli), sed rebus omnibus superiores illuc venerint Ath., tamen vix posse fieri, ut aliis potiantur, alia vel conservent, nisi primo statim die terram expugnent. sin repellantur, omnia fore hostilia.

23. „Ἦν γὰρ αὐτοῦ ἔλθωμεν ἐνθένδε μὴ ἀντίπαλον μόνον παρασκευασάμενοι, πλήν γε πρὸς τὸ μάχιμον αὐτῶν [τὸ ὁπλιτικὸν], ἀλλὰ καὶ ὑπερβάλλοντες τοῖς πᾶσι, μόλις οὕτως οἷοί τε ἐσόμεθα τῶν μὲν κρατεῖν, τὰ δὲ καὶ διασῶσαι· πόλιν τε νομίσαι χρὴ ἐν ἀλλοφύλοις καὶ πολεμίοις οἰκειοῦντας ἰέναι, οὓς πρέπει τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ, ἢ ἂν κατάσχωσιν, εὐθὺς κρατεῖν τῆς γῆς, ἢ εἰδέναι, ὅτι, ἢν σφάλλωνται, πάντα πολέμια ἕξουσιν.

Id se metuentem, cumque res multo consilio, magisque etiam prospera fortuna, indigeat, quam minime velle periclitari, vel imperio cedere.

„Ὅπερ ἐγὼ φοβούμενος, καὶ εἰδὼς πολλὰ μὲν ἡμᾶς δέον βου-

22. πολλὴ γὰρ — ὑποδέξασθαι. nominativi absoluti pro πολλῆς γὰρ οὔσης (τῆς στρατιᾶς) οὐκ ἔσται πάσης πόλεως ὑποδέξασθαι (αὐτὴν), *nam si magnus sit exercitus, non quaevis urbs poterit eum excipere.* quare opus esse dicit, ut partim in agris desertis, vel exhaustis, castra metati milites secum advecto commeatu alantur.

τὰ δὲ — ἕτοιμα εἶναι, *quod vero argentum Segestani dicunt illic apud se paratum esse, id etiam verbo tantummodo paratum esse existimate.* quasi, ut illi id dicant, ita et nonnisi dictum esse, nec revera paratum, ut in promtu sit, cum Ath. advenerint.

23. αὐτοῦ pro αὐτόσε. ll. αὐτοῖ, quod neque emphasin habet, et sponte intelligitur. cf. c. 21.

πλήν γε πρὸς τὸ μάχιμον αὐτῶν, *praeter quam contra bellum illorum*, i. e. contra id genus belli, quo inprimis excellebant Sicilienses, equitatu: v. cap. 20., 21., 37. τὸ μάχιμον, ut Herod. 1, 165. ἐς τὸ μάχιμον, cui *isodvnameî* ibidem cap. 166. ἐς πόλεμον. perperam S. πλὴν γε π. τὸ μάχιμον: πρὸς μὲν τὸ μάχιμον αὐτῶν καὶ τὸ ὁπλιτικὸν οὐδ' ὅλως δυνάμεθα ἀντιτάξασθαι etc., quasi τῷ ὁπλιτικῷ Sicilienses Atheniensibus praestitissent. hinc, opinor, fluxit istud τὸ ὁπλιτικόν.

τῶν μὲν κρατεῖν: ἦγ. τῶν πολεμίων. S. — „τὰ δὲ, Atticam et imperium nostrum." *Hk.*

πόλιν — οἰκειοῦντας, *civitatem* (Syracusas) — *subigentes*, i. e. subacturos, subigere studentes, quemadmodum praesentia consilium alicujus rei significare solent: v. Herm. ad Viger. p. 746. mendose aliquot ll. οἰκιοῦντας, quasi de condenda urbe ageretur. cf. ann. ad ἔπλεον c. 24.

δέον βουλεύσασθαι. vulgo εὖ βουλ., sed εὖ omittunt Aug., Cass., It., Reg., Vat., itaque id deleverunt plerique recentiorum editorum, neque ita male, quia multum deliberare (πολλὰ βουλεύσασθαι) de re magni momenti est cauti ac prudentis, in

λεύσασθαι, ἔτι δὲ πλείω εὐτυχῆσαι, (χαλεπὸν δὲ ἀνθρώπους ὄντας,) ὅτι ἐλάχιστα τῇ τύχῃ παραδοὺς ἐμαυτὸν βούλομαι [ἐκπλεῖν], παρασκευῇ δὲ ἀπὸ τῶν εἰκότων ἀσφαλὴς, ἐκπλεῦσαι. ταῦτα γὰρ τῇ τε ξυμπάσῃ πόλει βεβαιότατα ἡγοῦμαι, καὶ ἡμῖν τοῖς στρατευσομένοις σωτήρια· εἰ δέ τῳ ἄλλως δοκεῖ, παρίημι αὐτῷ τὴν ἀρχήν."

Nihilominus omnes, alii aliis de causis, bellum cupiunt.

24. Ὁ μὲν Νικίας τοσαῦτα εἶπε, νομίζων τοὺς Ἀθηναίους τῷ πλήθει τῶν πραγμάτων ἢ ἀποτρέψειν, ἢ, εἰ ἀναγκάζοιτο στρατεύεσθαι, μάλιστα οὕτως ἀσφαλῶς ἐκπλεῦσαι· οἱ δὲ τὸ μὲν ἐπιθυμοῦν τοῦ πλοῦ οὐκ ἐξῃρέθησαν ὑπὸ τοῦ ὀχλώδους τῆς παρασκευῆς, πολὺ δὲ μᾶλλον ὥρμηντο, καὶ τοὐναντίον περιέστη αὐτῷ· εὖ τε γὰρ παραινέσαι ἔδοξε, καὶ ἀσφάλεια νῦν δὴ καὶ πολλὴ ἔσεσθαι, καὶ ἔρως ἐνέπεσε τοῖς πᾶσιν ὁμοίως ἐκπλεῦσαι· τοῖς μὲν γὰρ πρεσβυτέροις, ὡς ἢ καταστρεψομένοις, ἐφ' ἃ ἔπλεον, ἢ οὐδὲν ἂν σφαλεῖσαν μεγάλην δύναμιν· τοῖς δ' ἐν τῇ ἡλικίᾳ, τῆς τε ἀπούσης πόθῳ [ὄψεως καὶ] θεωρίας, καὶ εὐέλπιδες ὄντες σωθήσεσθαι· ὁ δὲ πολὺς

quo τὸ εὖ βουλεύεσθαι sic intelligi posse videatur. acute tamen Did. Thuc. 3., p. 381. „D'après quelques MSS. Bekker, Göller et Poppo ont rejeté εὖ. Ce mot nous paraît indispensable dans ce passage; il correspond à εὐτυχῆσαι; c'est comme si Thucydide disait δεῖ ἡμῖν πολλῆς εὐβουλίας, καὶ ἔτι πλείονος εὐτυχίας. On voit que le passage serait tronqué par la suppression de l'adverbe εὖ: car βουλεύσασθαι πολλὰ ne présente qu'un sens incomplet et qui ne convient pas à notre passage. En effet, que signifie „il nous faut bien des délibérations?" On pouvait délibérer à perte de vue; mais le trop prudent Nicias demandait des délibérations sages, εὖ βουλεύσασθαι. Bloomfield aussi a conservé εὖ; il traduit *that we have much need of prudent counsel.*"

[ἐκπλεῖν.] glossa putida, cum sequatur ἐκπλεῦσαι, quod ad utrumque membrum hujus orationis pertinet.

24. τὸ μὲν ἐπιθυμοῦν τοῦ πλοῦ: ἦγ. τὴν ἐπιθυμίαν. — ἐξῃρέθησαν: ἐξέβαλον. S. eodem interprete τὸ ὀχλῶδες est ἤτοι τὸ περισπελὲς [κ. ὀχληρὸν], ἢ τὸ πολύ. his duobus conjunctis satius fuit dicere τὸ περισπελὲς τῆς πολλῆς παρασκευῆς, *molestiam magni apparatus.*

καὶ — αὐτῷ, *et contrarium illi accidit.*

τοῖς μὲν γὰρ πρεσβυτέροις. subaudi ἔρως ἐνέπεσε. — pro οὐδὲν ἂν σφαλεῖσι μεγάλῃ δυνάμει variavit structuram in σφαλεῖσαν μεγάλην δύναμιν, qui accusativus item ad ὡς referendus est, in qua particula latet notio τοῦ νομίσασι. v. Matth. gr. §. 568, 3. — καὶ εὐέλπιδες ὄντες σωθήσεσθαι itidem variata structura dictum est pro καὶ ἐλπίδι σωθήσεσθαι. inde defertur ad constructionem per nominativum instituendam, subaudiens ex verbis εὐέλπιδες ὄντες vel εὐελπις ἦν, vel ἤλπισε. *Ex Hk.*

ἐφ' ἃ ἔπλεον. i. e. ἔμελλον πλεῖν. G. cf. ann. ad οἰκειοῦντας c. 23.

[ὄψεως καὶ] θεωρίας. S. quidem securus πόθῳ ὄψεως κ. θεωρίας: τὸ θεωρίας ἀντὶ τοῦ ἱστορίας κεῖται, ἵνα ᾖ πόθοῦντες τὴν ἀλλοδαπὴν καὶ ἰδεῖν, καὶ ἱστορῆσαι. nam speciem glossae habet ὄψεως, qua nonnemo explicuerit τὸ θεωρίας, nec male, siquidem verba θεωρεῖν et θεωρία passim nihil aliud indicant quam θεᾶσθαι, θέαμα, vel ὀρᾶν, ὅραμα,

ὅμιλος [καὶ στρατιώτης] ἔν τε τῷ παρόντι ἀργύριον οἴσειν, καὶ προσκτήσεσθαι δύναμιν, ὅθεν ἀΐδιον μισθοφορὰν ὑπάρξειν. ὥστε διὰ τὴν ἄγαν τῶν πλειόνων ἐπιθυμίαν, εἴ τῳ ἄρα καὶ μὴ ἤρεσκε, δεδιὼς μὴ ἀντιχειροτονῶν κακόνους δόξειεν εἶναι τῇ πόλει, ἡσυχίαν ἦγε.

Nicias plane dicere jussus, quonam apparatu bellum gerendum putet, minimum 100 triremes et 5 mille hoplitas, aliaque ad eundem modum, poscit, significans tamen, se cum ceteris ducibus ea de re amplius deliberaturum.

25. Καὶ τέλος παρελθών τις τῶν Ἀθηναίων, καὶ παρακαλέσας τὸν Νικίαν, οὐκ ἔφη χρῆναι προφασίζεσθαι, οὐδὲ διαμέλλειν, ἀλλ' ἐναντίον ἁπάντων ἤδη λέγειν, ἥντινα αὐτῷ παρασκευὴν Ἀθηναῖοι ψηφίσωνται. ὁ δὲ ἄκων μὲν εἶπεν, ὅτι καὶ μετὰ τῶν ξυναρχόντων καθ' ἡσυχίαν μᾶλλον βουλεύσοιτο· ὅσα μέντοι ἤδη δοκεῖν αὐτῷ, τριήρεσι μὲν οὐκ ἔλασσον ἢ ἑκατὸν πλευστέα εἶναι· (αὐτῶν δ' Ἀθηναίων ἔσεσθαι ὁπλιταγωγούς, ὅσαι ἂν δοκῶσι, καὶ ἄλλας ἐκ τῶν ξυμμάχων μεταπεμπτέας εἶναι·) ὁπλίταις δὲ τοῖς ξύμπασιν Ἀθηναίων, καὶ τῶν ξυμμάχων, πεντακισχιλίων μὲν οὐκ ἐλάσσοσιν, ἢν δέ τι δύνωνται, καὶ πλείοσι· τὴν δὲ ἄλλην παρασκευὴν ὡς κατὰ λόγον, καὶ τοξοτῶν τῶν αὐτόθεν, καὶ ἐκ Κρήτης, καὶ σφενδονητῶν, καὶ ἤν τι ἄλλο πρέπον δοκῇ εἶναι, ἑτοιμασάμενοι ἄξειν.

Ath. facto decreto ducibus plenam dant imperii potestatem, jamque sedulo apparant bellum.

26. Ἀκούσαντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ἐψηφίσαντο εὐθὺς αὐτοκράτορας εἶναι καὶ περὶ στρατιᾶς πλήθους καὶ περὶ τοῦ παντὸς πλοῦ τοὺς στρατηγοὺς πράσσειν, ᾗ ἂν αὐτοῖς δοκῇ ἄριστα εἶναι Ἀθηναίοις· καὶ μετὰ ταῦτα ἡ παρασκευὴ ἐγίγνετο, καὶ ἐς τε τοὺς ξυμμάχους ἔπεμπον, καὶ αὐτόθεν καταλόγους ἐποιοῦντο. ἄρτι δ' ἀνειλήφει ἡ πόλις ἑαυτὴν ἀπὸ τῆς νόσου καὶ τοῦ ξυνεχοῦς πολέμου ἔς τε ἡλικίας πλῆθος ἐπιγεγενημένης,

quae nonnunquam offecisse illis videntur, velut apud Xenophontem Cyrop. 4, 3, 3. pro vulgato ὁρῶν Guelf. et parisini codd. praebuerunt θεωρῶν, et ibidem 3, 1, 41. loco τοῦ ἐθεώμην minus tritum ἐθεώρουν reponendum arbitror e codice Vat. et Stephani Leunclaviique marginibus. frigide Portus *quod peregrinam regionem* visere et spectare *cuperent*. ceterum glossas ut plurimum quidem immittebant post vocem, quam interpretabantur, sed nonnunquam etiam priore loco.

[καὶ στρατιώτης.] glossa, quam vel τῷ καὶ agnoscas. v. 2, 11.; 6, 53.; Eurip. Iph. Aul. 22.

προσκτήσεσθαι Ar. et C, προσκτήσισθαι Dan., haud dubie pro eodem. vulgo προσκτήσασθαι, de quo quidem vere dicit G., aoristum subinde jungi futuro; sed non minus recte B—s „Hic tamen," inquit, „inter duo futura, et variantibus libris, paene praetulerim προσκτήσεσθαι."

25. τὶς τῶν Ἀθ. Demostratus, ut videtur: v. Plut. Alcib. 18., Nic. 12. *G—r.*

ἑτοιμασάμενοι. Nicias tam de se, quam de ceteris ducibus, loquitur. *Hk.*

26. ἀπὸ τῆς νόσου: ἦγ. τῆς λοιμώδους. S.

καὶ ἐς χρημάτων ἄθροισιν, διὰ τὴν ἐκεχειρίαν, ὥστε ῥᾷον πάντα ἐπορίζετο.

Hermae lapidei Athenis omnes una nocte mutilati; cujus facinoris auctores magnis praemiis propositis quaerunt Ath., et, si quis alicujus piaculi gnarus sit, sive civium, sive peregrinorum et servorum, id indicari jubent; illud autem inprimis malum omen expeditionis, indiciumque conjurationis juniorum, democratiam tollere cupientium, putant.

27. Καὶ οἱ μὲν ἐν παρασκευῇ ἦσαν· ἐν δὲ τούτῳ, ὅσοι Ἑρμαῖ ἦσαν λίθινοι ἐν τῇ πόλει τῇ Ἀθηναίων, (ἔστι δὲ κατὰ τὸ ἐπιχώριον ἡ τετράγωνος ἐργασία πολλὴ καὶ ἐν ἰδίοις προθύροις, καὶ ἐν ἱεροῖς) μιᾷ νυκτὶ οἱ πλεῖστοι περιεκόπησαν τὰ πρόσωπα· καὶ τοὺς δράσαντας ᾔδει οὐ-

27. ἔστι δὲ — ἐν ἱεροῖς. vulgo εἰσὶ δὲ κατὰ τὸ ἑπ. (ἔθος supplet S.) ἡ τετρ. ἐργ., πολλοὶ etc.; sed codd. pariss. F. et G., tum Arund., Chr., et Dan., πολλή. ab hoc initio profectus manum scriptoris restituisse mihi videor. forte ἔστι mutatum fuerit in εἰσὶ, deinde data opera correctoris πολλὴ in πολλοὶ, quod τῷ εἰσὶ congrueret. ἡ τετράγωνος ἐργασία est αὐτη ἡ τετρ. ἐργ., *haec artis opera quadrata*. S. ἐπεί φασι τὸν Ἑρμῆν λόγον καὶ ἀληθείας (?) ἔφορον εἶναι, διὰ τοῦτο κ. τὰς εἰκόνας αὐτοῦ τετραγώνους καὶ (malim ἢ.) κυβοειδεῖς κατεσκεύαζον, αἰνιττόμενοι, ὅτι τὸ τοιοῦτον σχῆμα, ἐφ' ὃ μέρη πέσῃ, πανταχόσε βάσιμον κ. ὀρθιόν ἐστιν, οὕτω καὶ ὁ λόγος κ. ἡ ἀλήθεια ὁμοία ἐστὶ πανταχόθεν αὐτῇ (imo αὐτῇ), τὸ ψεῦδος δὲ πολύχουν κ. πολυσχιδές. „Themistius orat. 26., p. 316. Πρὸ μὲν Δαιδάλου τετράγωνος ἦν οὐ μόνον ἡ τῶν Ἑρμῶν ἐργασία, ἀλλὰ καὶ τῶν λοιπῶν ἀνδριάντων. vide ibi Petavium, et Menagium ad haec Diogenis Laërt. 5, 82. Ἰδοῦ τετράγωνος Ἑρμῆς, ἔχων σύρμα, κοιλίαν, αἰδοῖον, πώγωνα. ἐργασία et ἐργάσασθαι θεὸν apud Pollucem 1, 11. et 15. sunt inter vocabula propria de his, qui statuas deorum faciunt. cur in προθύροις aedium positi fuerint, exponit Heraldus 2. Adversar. 1." D. conveniebat is locus etiam Mercurio εὐοδίῳ, de quo Phurnutus de N. D. cap. 16.

περιεκόπησαν τὰ πρόσωπα. S. ad h. l. ἱστέον, ὅτι Παυσανίας ἐν τῇ διαπεποιημένῃ αὐτῷ τῶν ἀττικῶν ὀνομάτων συναγωγῇ τοὺς τραχήλους καὶ τὰ αἰδοῖα τοὺς Ἑρμᾶς περικοπῆναί φησι, καὶ τοὺς τοῦτο δράσαντας Ἑρμοκοπίδας καλεῖσθαι. cf. Plut. Alcib. c. 20. et 21. et Nic. c. 13. *Hk.* — „Adde ex historia καὶ τὰ αἰδοῖα, ad quod alludit Aristophanes in Lys. 1095. (1021.)

εἰ σωφρονεῖτε, θαλμάτια λήψεσθ',
ὅπως
τῶν Ἑρμοκοπιδῶν μή τις ὑμᾶς
ὄψεται.

(ibi S. εἰ μὴ περιβαλεῖσθε, ἀλλὰ φανερὰ ἕξετε τὰ αἰδοῖα, ἀκρωτηριάσει τις ὑμᾶς τῶν Ἑρμοκοπιδῶν. παρόσον οἱ Ἑρμοκοπίδαι ἠκρωτηρίασαν τοὺς Ἑρμᾶς, ὅτε ἐπὶ Σικελίαν ἔμελλον πλεῖν πρὸ ἑπτῶν τεσσάρων τῆς καταθέσεως τούτου τοῦ δράματος. —) erant enim Mercurii illa simulacra subturpia, ὀρθὸν αἰδοῖον ἔχοντα ἐπὶ τοῦ βάθρου. v. Ciceronem de N. D. l. 3., Herodotum l. 2., sect. 5., (ibique interpp., praesertim de mystica significatione ejus rei.) Palmerium Exercit. p. 53." *Ex Hno.* — „Corn. Nepos Alcib. 3. *Accidit una nocte, ut omnes Hermae dejicerentur praeter unum, qui ante januam erat Andocidis.* item Andocides de Myst. p. 9, 13. et Plutarchus Nic. 13. *omnes praeter unum* mutilatos esse referunt, adduntque, ut (fortasse: nam interpolationis suspecta sunt verba *itaque*

δεῖς, ἀλλὰ μεγάλοις μηνύτροις δημοσίᾳ οὗτοί τε ἐζητοῦντο, καὶ προσέτι ἐψηφίσαντο, καὶ, εἴ τις ἄλλο τι οἶδεν ἀσέβημα γεγενημένον, μηνύειν ἀδεῶς τὸν βουλόμενον καὶ ἀστῶν, καὶ ξένων, καὶ δούλων. καὶ τὸ πρᾶγμα μειζόνως ἐλάμβανον· τοῦ τε γὰρ ἔκπλου οἰωνὸς ἐδόκει εἶναι, καὶ ἐπὶ ξυνωμοσίᾳ ἅμα νεωτέρων πραγμάτων καὶ δήμου καταλύσεως γεγενῆσθαι.

Fiunt indicia, non quidem de Hermis, sed de aliis statuis, per lasciviam juvenum, in quibus Alcibiadis, truncatis; quae exaggerantur ab aliis demagogis, quo illum expellant.

28. Μηνύεται οὖν ἀπὸ μετοίκων τέ τινων καὶ ἀκολούθων περὶ μὲν τῶν Ἑρμῶν οὐδὲν, ἄλλων δὲ ἀγαλμάτων περικοπαί τινες πρότερον ὑπὸ νεωτέρων μετὰ παιδιᾶς καὶ οἴνου γεγενημέναι, καὶ τὰ μυστήρια ἅμα ὡς ποιεῖται ἐν οἰκίαις ἐφ' ὕβρει, ὧν καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην ἐπῃτιῶντο· καὶ αὐτὰ ὑπολαμβάνοντες οἱ μάλιστα τῷ Ἀλκιβιάδῃ ἀχθόμενοι, ἐμποδὼν ὄντι σφίσιν αὐτοῖς μὴ τοῦ δήμου βεβαίως προεστάναι, καὶ νομίσαντες, εἰ αὐτὸν ἐξελάσειαν, πρῶτοι ἂν εἶναι, ἐμεγάλυνον, καὶ ἐβόων, ὡς ἐπὶ δήμου καταλύσει τά τε μυστικὰ καὶ ἡ τῶν Ἑρμῶν περικοπὴ γένοιτο, καὶ οὐδὲν εἴη αὐτῶν ὅ τι οὐ μετ' ἐκείνου ἐπράχθη, ἐπιλέγοντες τεκμήρια τὴν ἄλλην αὐτοῦ ἐς τὰ ἐπιτηδεύματα οὐ δημοτικὴν παρανομίαν.

Defendit se Alcibiades, postulatque, ut statim nanciscatur judicium, et, si reus sit ejus criminis, puniatur; sed inimici, favorem exercitus populique metuentes, et absentem tutius aggressuri, efficiunt, ut nunc quidem proficiscatur cum classe, causam vero dicat post reditum.

29. Ὁ δ' ἔν τε τῷ παρόντι πρὸς τὰ μηνύματα ἀπελογεῖτο,

ille postea Mercurius Andocidis vocitatus est, vel *Andocidique vocitatus est*, ut codex Oxon. *Both.*) Corn. Nepos, illum unum postea Mercurium Andocidis vocitatum esse." *E G—re.*

μεγάλοις μηνύτροις: μεγάλοις δώροις ἐπὶ μηνύσει. (ista μήντρα erant 100 minae, teste Andocide de Myst. 40., p. 97. ed. Bekker. *E G—re.*) — ἀσέβημα: ἤγ. ὕβριν εἰς τοὺς θεούς. S.

μειζόνως ἐλάμβανον: — ἐμεγάλυνον. S., ut ipse Thuc. c. 28. B—r. „sie nahmen die Sache hoch auf."

28. ἀκολούθων: ἤγ. δούλων. S. Servi pedissequi intelligendi sunt. addit nonnulla, quae Thucydides non habet, Diodorus Sic. 13, 2. cf. Plut. Alcib. c. 19., 20. *Ex Hk.*

ὑπολαμβάνοντες: ἤγ. λαμβάνοντες ἐν τῷ νῷ, κ. προσδεχόμενοι αὐτὰ, ὥστε πιστεύειν. (ἐμπροσθὼν — προεστάναι. plurimi codd. ἐμπ. ὄντι σφίσι μὴ αὐτοῖς τοῦ δήμου etc. bene haberet αὐτούς: αὐτοῖς soloecum est. Did. „D'après plusieurs MSS. les éditeurs Allemands écrivent μὴ αὐτοῖς τοῦ δήμου. Nous ne voyons pas le but de cette transposition de la particule μή; nous ne pouvons même tirer aucun sens de ce passage, si nous lisons σφίσι μὴ αὐτοῖς" etc.) — ἐμεγάλυνον: ἤγ. εἰς μέγεθος ἦρον τὸ ἔγκλημα. — ἐπιλέγοντες τεκμήρια: ἤγ. ἐπιβοῶντες ἐκείνῳ. — οὐ δημοτικήν: ἤγ. τὴν ἔξω τοῦ ἔθους τῆς δημοκρατίας. S. *reliquam vitae licentiam, qua in victu cultuque corporis praeter* [*patrium et*] *populare institutum utebatur.* Port.

καὶ ἕτοιμος ἦν, πρὶν ἐκπλεῖν, κρίνεσθαι, εἴ τι τούτων εἰργασμένος ἦν (ἤδη γὰρ καὶ τὰ τῆς παρασκευῆς ἐπεπόριστο), καὶ εἰ μὲν τούτων τι εἴργαστο, δίκην δοῦναι· εἰ δ' ἀπολυθείη, ἄρχειν· καὶ ἐπεμαρτύρετο, μὴ ἀπόντος περὶ αὐτοῦ διαβολὰς ἀποδέχεσθαι, ἀλλ' ἤδη ἀποκτείνειν, εἰ ἀδικεῖ, καὶ ὅτι σωφρονέστερον εἴη μὴ μετὰ τοιαύτης αἰτίας, πρὶν διαγνῶσι, πέμπειν αὐτὸν ἐπὶ τοσούτῳ στρατεύματι. οἱ δ' ἐχθροὶ δεδιότες τό τε στράτευμα μὴ εὔνουν ἔχῃ, ἣν ἤδη ἀγωνίζηται, ὅ τε δῆμος μὴ μαλακίζηται, θεραπεύων, ὅτι δι' ἐκεῖνον οἵ τ' Ἀργεῖοι ξυνεστράτευον, καὶ τῶν Μαντινέων τινὲς, [ἀπέτρεπον καὶ] ἀπέσπευδον, ἄλλους ῥήτορας ἐνιέντες, οἳ ἔλεγον νῦν μὲν πλεῖν αὐτὸν, καὶ μὴ κατασχεῖν τὴν ἀναγωγὴν, ἐλθόντα δὲ κρίνεσθαι ἐν ἡμέραις ῥηταῖς, βουλόμενοι ἐκ μείζονος διαβολῆς, ἣν ἔμελλον ῥᾷον αὐτοῦ ἀπόντος πορισεῖν, μετάπεμπτον κομισθέντα αὐτὸν ἀγωνίσασθαι. καὶ ἔδοξε πλεῖν τὸν Ἀλκιβιάδην.

Ath. navigant in Siciliam; plerique autem socii, et naves onerariae, cum ratibus Corcyrae convenire jubentur, ut inde in Iapygiam promontorium trajiciant.

30. Μετὰ δὲ ταῦτα, θέρους μεσοῦντος ἤδη, ἡ ἀναγωγὴ ἐγίγνετο ἐς τὴν Σικελίαν. τῶν μὲν οὖν ξυμμάχων τοῖς πλείστοις, καὶ ταῖς σιταγωγοῖς ὁλκάσι, καὶ τοῖς πλοίοις, καὶ ὅση ἄλλη παρασκευὴ ξυνείπετο, πρότερον εἴρητο ἐς Κέρκυραν ξυλλέγεσθαι, ὡς ἐκεῖθεν ἀθρόοις ἐπὶ ἄκραν Ἰαπυγίαν τὸν Ἰόνιον διαβαλοῦσιν· αὐτοὶ δ' Ἀθηναῖοι, καὶ εἴ τινες τῶν ξυμμάχων παρῆσαν, ἐς τὸν Πειραιᾶ καταβάντες ἐν ἡμέρᾳ ῥητῇ ἅμα ἕῳ ἐπλήρουν τὰς ναῦς, ὡς ἀναξόμενοι.

29. Θεραπεύων, *eum colens, sive observans, ei gratificatus.* cf. Xenoph. Anab. 1, 9, 20., Cyrop. 5, 5, 20., etc., Athen. 12., p. 533, b. Comicus Vesp. 1015.

—τοὺς ζητοῦντας
καινόν τι λέγειν κἀξευρίσκειν
στέργετε μᾶλλον καὶ θεραπεύετε.

Agesilao Xenophon Ages. 8, 1. tribuit τὸ φιλόστοργον καὶ θεραπευτικὸν τῶν φίλων.

ἀπέτρεπον καὶ ἀπέσπευδον. apage anticlimacem a scriptore eloquentissimo: nam fortius quiddam est ἀποσπεύδειν quam ἀποτρέπειν, quod glossator procul dubio adscripsit, fortasse recens ille a lectione Herodoti, qui sic 7, 17. Ἆρα σὺ δὴ κεῖνος εἰς ὁ ἀποσπεύδων Ξέρξεα στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ὡς δὴ κηδόμενος αὐτοῦ; ἀλλ' οὔτε ἐς τὸ μετέπειτα, οὔτε ἐς τὸ παραυτίκα νῦν καταπροῖξεαι ἀποτρέπων τὸ χρεὸν γενέσθαι. S. ἀπέσπευδον: ἤγουν ἀπεῤῥίπτουν μετὰ σπουδῆς. Suidas et Zonaras ἀποσπεύδοντας: κωλύοντας. ceterum in hoc verbo intelligendum est e superioribus τὸ δίκην δοῦναι τὸν Ἀλκιβιάδην.

τὴν ἀναγωγήν. male quidam ll., quos nuper secuti sunt, τὴν ἀγωγήν. v. ann. ad 4, 29.

ἐκ μείζονος διαβολῆς, *ob majorem calumniam, sive accusationem.* S. βουλόμενοι μεγάλως αὐτὸν διαβαλεῖν. ἔμελλον αὐξήσειν τὴν διαβολὴν ἀπόντος αὐτοῦ. ἐμηχανῶντο δὴ (δὲ) μεταπεμφθέντα αὐτὸν εἰς ἀπολογίαν καταστῆσαι.

30. διαβαλοῦσι: διαπλεύσουσι, διαπεραιωσομένοις. S.

Magnus conventus dicta die et civium, et peregrinorum, in Piraeum, profecturos filios, cognatos, familiares, cum spe metuque spectantium.

Ξυγκατέβη δὲ καὶ ὁ ἄλλος ὅμιλος ἅπας, ὡς εἰπεῖν, ὁ ἐν τῇ πόλει, καὶ ἀστῶν, καὶ ξένων, οἱ μὲν ἐπιχώριοι τοὺς σφετέρους αὐτῶν ἕκαστοι προπέμποντες, οἱ μὲν ἑταίρους, οἱ δὲ ξυγγενεῖς, οἱ δὲ υἱεῖς, καὶ μετ' ἐλπίδος τε ἅμα ἰόντες, καὶ ὁλοφυρμῶν, τὰ μὲν ὡς κτήσοιντο, τοὺς δ', εἴ ποτε ὄψοιντο, ἐνθυμούμενοι, ὅσον πλοῦν ἐκ τῆς σφετέρας ἀπεστέλλοντο. καὶ ἐν τῷ παρόντι καιρῷ, ὡς ἤδη ἐμελλον μετὰ κινδύνων ἀλλήλους ἀπολιπεῖν, μᾶλλον αὐτοὺς ἐσῄει τὰ δεινὰ ἢ, ὅτε ἐψηφίζοντο πλεῖν· ὅμως δὲ τῆς παρούσης ῥώμης διὰ τὸ πλῆθος ἑκάστων [ὧν ἐώρων,] τῇ ὄψει ἀνεθάρσουν. οἱ δὲ ξένοι, καὶ ὁ ἄλλος ὄχλος, κατὰ θέαν ἦκεν, ὡς ἐπὶ ἀξιόχρεων καὶ ἄπιστον διάνοιαν.

Comparat Thuc. apparatum hujus expeditionis cum Periclis epidauriae, et Hagnonis Potidaeam missi, quos apparatus multo minus sumtuosos splendidosque fuisse ostendit.

31. Παρασκευὴ γὰρ αὕτη πρώτη ἐκπλεύσασα μιᾶς πόλεως δυνάμει ἑλληνικῇ πολυτελεστάτη δὴ καὶ εὐπρεπεστάτη τῶν ἐς ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐγένετο, ἀριθμῷ δὲ νεῶν, καὶ ὁπλιτῶν, καὶ ἡ ἐς Ἐπίδαυρον μετὰ Περικλέους, καὶ ἡ ἄλλη ἐς Ποτίδαιαν μετὰ Ἄγνωνος, οὐκ ἐλάσσων ἦν. τετράκις γὰρ χίλιοι ὁπλῖται αὐτῶν Ἀθηναίων, καὶ τριακόσιοι ἱππῆς, καὶ τριήρεις ἑκατὸν, καὶ Λεσβίων καὶ Χίων πεντήκοντα, καὶ ξύμμαχοι ἔτι πολλοὶ ξυνέπλευσαν, ἀλλὰ ἐπί τε βραχεῖ πλῷ ὡρμήθησαν, καὶ παρασκευῇ φαύλῃ· οὗτος δὲ ὁ στόλος, ὡς χρόνιός τε ἐσόμενος, καὶ κατ' ἀμφότερα, οὗ ἂν δέῃ, καὶ ναυσὶ, καὶ πεζῷ ἅμα, ἐξαρ-

οἱ μὲν ἐπιχώριοι. huic μὲν respondet δὲ in verbis, quae vulgo cap. 31. leguntur οἱ δὲ ξένοι καὶ ὁ ἄλλος ὄχλος. quare cum Abreschio, Göllero et Poppone, finem capitis non in ἀπεστέλλοντο constituimus, sed usque ad verbum διάνοιαν promovimus. P. etiam parentheseos signa addidit verbis καὶ ἐν τῷ παρόντι καιρῷ — τῇ ὄψει ἀνεθάρσουν. Hk.

ὅμως δὲ τῆς παρούσης ῥώμης — τῇ ὄψει ἀνεθάρσουν. haec cohaerent, non item vulgata ὅμ. δὲ τῇ παρούσῃ ῥώμῃ etc. centies ι adscriptum et ς confusa sunt in libris: v. Schäfer. Melet. crit. p. 112., sequ., nos ad Aeschyl. Ag. 481., Eurip. Or. 1180., etc. verba ὧν ἐώρων, cum sequatur τῇ ὄψει, non sunt ferenda propter tautologiam, nec dubitandum videtur, quin ex margine in ordinem immigraverint.

ἦκεν. malim ἦκον: v. Matth. gr. §. 301.

ἀξιόχρεων: ἡγ. μεγάλην. S.

31. μιᾶς πόλεως δυνάμει ἑλληνικῇ, int. copias unius urbis ejusque graecae, non barbarae. — ἡ ἐς Ἐπίδαυρον. vid. 2, 56. Hk.

καὶ ἡ ἄλλη. ll. κ. ἡ αὐτὴ, mendo, de quo Jacobs. ad Tat. 121, 33., nos ad Eurip. Hipp. 1135. — de hac expeditione v. 2, 58.

οὗτος δὲ ὁ στόλος, — τὸ μὲν ναυτικὸν —, τὸ δὲ πεζὸν — ἀμιλληθὲν, ξυνέβη δὲ etc nominativi absoluti, quibus Thuc. sociavit genitivos ejusdem modi, molestiores futuros, si solos tanto numero intulisset. verbis ξυνέβη δὲ incipit apodosis, quod minus animadverterunt viri docti. — S. ἐξαρ-

τυθεὶς, τὸ μὲν ναυτικὸν μεγάλαις δαπάναις τῶν τε τρι χων, καὶ τῆς πόλεως, ἐκπονηθὲν, τοῦ μὲν δημοσίου δρ τῆς ἡμέρας τῷ ναύτῃ ἑκάστῳ διδόντος, καὶ ναῦς παρασ κευὰς, ἑξήκοντα μὲν ταχείας, τεσσαράκοντα δὲ ὁπλιταγε καὶ ὑπηρεσίας ταύταις τὰς κρατίστας, τῶν δὲ τριηρ

τυθείς: παρασκευασθεὶς, ἑτοιμασθείς. — ἐκπονηθέν: ἤγ. ἀπαρτισθὲν, μετὰ πορισμοῦ συσταθέν.

τοῦ μὲν — διδόντος. alias nautae stipendii et victus tolerandi nomine 4 obolos in diem solvere solebant Ath., sed initio belli pelop. et in hac expeditione dabant drachmam. v. Boeckh. Staatsh. d. Ath. vol. 1., p. 296.

ναῦς—κενὰς, naves inanes, sine remigio et armamentis, quibus instruendae erant a trierarcho. „Verum hic quoque interdum factum est, ut cives cogerentur plus quam praescriptum et imperatum esset impendere, scilicet strategi, qui malevoli essent in aliquem, navem ei attribuere solebant vitiosam et mutilatam, quae quamprimum refici ac tantum non de integro fabricari deberet.“ Wolf. Proleg. or. Lept. p. CII.

ταχείας. longarum navium genus. I. M. Gesnerus Thesaur. l. rom. v. navis „*Longae naves* ab *onerariis* differebant, siquidem onerariae velis duntaxat incitabantur, longae vero etiam remis agebantur. Cicero Fam. 12, 15. *A classe discesserunt*, navique longa *profugerunt*, *onerariis relictis.* — longarum aliae vocabantur *biremes*, quae duobus remorum ordinibus agebantur; aliae *triremes*, quae tribus; aliae *quadriremes*, quae 4; *quinqueremes*, quae 5, et ita deinceps. erant et *liburnicae*, quas Livius 24, 40. *leves biremes* vocat etc.“ hisce humilioribus navigiis Horatius Epod. 1, 1. opponit *alta navium propugnacula*, i. e. naves magnae molis turritae.

ὑπηρεσίας ταύταις (ταῖς ὁπλιταγωγοῖς sive *στρατιώτισιν), harum ministeria*, i. e. navigia, in quibus veherentur operae (*ὑπηρέται* c. 102.) militum classiariorum, e quibus illisque constabat *πλήρωμα*, die Schiffsmannschaft. „Τριηρ. has etiam 1, 143. memorat, *κυβερνήτας ἔχομεν πολίτας, κ. τὴν ἄλλην σίαν πλείους κ. ἀμείνους ἢ ἡ ἄλλη Ἑλλάς.* Budaeus apu phanum scribit, Thucydidi *σίας* esse naves administras quae armatos (*ἐπιβάτας*, *να* 1, 121., *ναύτας*) portant, aut servitia earum, sed Arrianum accipere pro remigibus. nave *ρετικὰς* dicunt Appianus et phon apud Schefferum II. de nav. 2., p. 79., (*ὑπηρετικὸν* Xen. Hellen. 1, 6, 36.,) Diodo 14., p. 429., 20., p. 759. et 7 Diog. L. p. 438. sed in hi Thucydidis potius homines vi designari quam naves. (imo que per synecdochen. *Both.*) migibus est apud Arrianum 6, *δ' ὑπηρεσίαι αὐτῷ ἐς τὰς ναῦ ἐπληρώθησαν ἐκ τῶν ξυνεκ τῇ στρατιᾷ Φοινίκων, κ. Κυ κ. Καρῶν, κ. Λιγυπτίων.* et accepit Acacius, sed non rect *E D.* Portus nescio qua de non reddidit verba *καὶ ὑπερ. τίστας.*

τῶν δὲ τριηράρχων. ὑπηρεσίαι, i. e. remiges, non archis, ut olim credebatur, se vitate praeberentur (vid. Staatshaushalt. d. Athener 90. seqq.), non licet verba *κα ρεσίας ταύταις τὰς κρατίστ* gere cum *τῶν τριηράρχων — των.* quare Popponem secutus gulam posui post *κρατίστας* inserui, quod pridem Heilman cuit, posteaque in Veneto re est. de *thranitis* ad 4, 32. e ipsi ex *ὑπηρεσιῶν* genere, tam quanto honestiore conditione *Ex Hk.* „Omnes (Athenis) quorum res familiaris 8 tale cedebat, tenebantur munere ciis *trierarchi* fungi. quadri quotannis trierarchi legeban tempore, in quo nunc versan Xenoph. de Rep. Ath. 3, 4.) mini necesse erat trierarchi

ἐπιφοράς τε πρὸς τῷ ἐκ δημοσίου μισθῷ διδόντων τοῖς θρανίταις τῶν ναυτῶν, [καὶ ταῖς ὑπηρεσίαις,] καὶ τἆλλα σημείοις καὶ κατασκευαῖς πολυτελέσι χρησαμένων, καὶ ἐς τὰ μακρότατα προθυμηθέντος ἑνὸς ἑκάστου ὅπως αὐτῷ τινι εὐπρεπείᾳ τε ἡ ναῦς μάλιστα προέξει, καὶ τῷ ταχυναυτεῖν, τὸ δὲ πεζὸν καταλόγοις τε χρηστοῖς ἐκκριθὲν, καὶ ὅπλων καὶ τῶν περὶ τὸ σῶμα σκευῶν μεγάλῃ σπουδῇ πρὸς ἀλλήλους ἁμιλληθὲν, ξυνέβη δὲ πρός τε σφᾶς αὐτοὺς ἅμα ἔριν γενέσθαι, ᾧ τις ἕκαστος προσετάχθη, καὶ ἐς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ἐπίδειξιν μᾶλλον εἰκασθῆναι τῆς

duos deinceps annos subire. respublica navem et ordinarium nautarum stipendium suppeditabat; trierarchi autem curabant navem instruendam, utque idoneum rectorem ac bonum remigium pararent, stipendio publice dato accessionem (*ἐπιφορὰν*) addere solebant. (cf. ann. ad *καὶ ταῖς ὑπηρεσίαις*.) si quis nautarum ad hostes transfugisset, trierarchus, quo expleretur numerus classiariorum suorum, vel pecuniae largitione ad reditum commovere debebat hominem, vel alium in deficientis locum suffi-cere. *E G—ro.*

[*καὶ ταῖς ὑπηρεσίαις*.] glossa, eaque importuna: neque enim synonyma sunt verba *θρανῖται* et *ὑπηρεσίαι*, nec, si quis vertat *et ceteris remigibus*, plus proficiat, siquidem solis *θρανίταις* trierarchi dabant stipendium illud extraordinarium. S. *ἐπιφορὰς τε: ἔξωθεν τοῦ δημοσίου μισθοῦ ἐκ τῶν ἰδίων ἐπιδόσεις παρεῖχον. τοῦτο γάρ ἐστιν αἱ ἐπιφοραί. οἱ δὲ θρανῖται* (v. ann. ad. 4, 32.), *μετὰ μακροτέρων κωπῶν ἐρέττοντες, πλείονα κόπον ἔχουσι τῶν ἄλλων. διὰ τοῦτο τούτοις μόνοις ἐπιδόσεις ἐποιοῦντο οἱ τριηράρχαι, οὐχὶ δὲ πᾶσι τοῖς ἐρέταις.* ex his apparet, scholiasten non legisse in exemplari suo verba *καὶ ταῖς ὑπ.*

καὶ τἆλλα σημείοις: ἤτοι κυρίως σημείοις λέγει, καθάπερ καὶ τὰ στρατεύματα, ἢ, ὡς ἔνιοι, σημεῖα τὰς ἔξωθεν καταγραφὰς τῶν τριηρῶν. S. Sententiam interpretum, qui hoc (*τὸ σημείοις*) apud scholiasten de picturis navium exponebant, confirmat Lucianus: nam is quoque in Navig. p. 494. inter reliquum *κόσμον* navium recenset *γραφάς*. sed potest etiam cogitari de *παρασήμοις* et tutelis navium. D. De *pictura* nunquam dicitur. intell. parasema et aplustria, deorum tutelarium imagines, in puppi, et figuras in prora, a quibus dicebantur, ut notum ex Virg. Aen. 5, 116. — 123. et Ovidii versu in Tristibus *Est mihi — tutela Minervae Navis, et a picta Casside nomen habet.* B—r.

ἐς τὰ μακρότατα: ἤτοι ἐπιπλεῖστον. — καταλόγοις τε: καταλόγοις ἀκριβέσι δοκιμασθὲν κ. προκριθέν. — χρηστοῖς: ἀληθέσι, βεβασανισμένοις. S. In scholio dubium est, intelligenturne *κατάλογοι delectus* ipse, opus scribendorum militum, *Werbung*, an *indices* et commentarii, *Listen*, *Rollen*. his quidem magis congruerit *ἀληθέσι, veris*, i. e. ubi et militaris aetas omnis esset conscripta, neque utiles bello omissi, neque inutiles pro iis suggesti; quin et *βεβασανισμένοις, exploratis*, diligenter (*genau*) confectis. — tamen et delectus ipse possit esse *verus* eodem sensu. et vero utrumque notet *κατάλογος, indices* tamen magis, ut *νεῶν κατάλογος* Homeri librum 2. *καταλόγοις χρηστοῖς*. i. e. *κατὰ καταλόγους χρηστούς, ex bonis indicibus, secundum, ad, indices probos*, accuratos, fidos, *zuverlässig*. *ἐκκριθὲν* quoque faverit indicum notioni vel commentariorum, *nach guten* (brauchbaren) *Militärlisten ausgehoben*. E B—ro.

τῶν — σκευῶν: οἱ μὲν ὁπλῖται ὅπλα εἶχον, οἱ δὲ ἐρέται, κ. τέκτονες, κ. λιθουργοὶ, τὰ ἐπιτήδεια ὄργανα. — (ξυνέβη δὲ — προσετάχθη. hoc dicit, omnes inter se certasse in eo munere, cui quis-

δυνάμεως καὶ ἐξουσίας ἢ ἐπὶ πολεμίους παρασκευήν. εἰ γάρ τις ἐλογίσατο τήν τε τῆς πόλεως ἀνάλωσιν [δημοσίαν], καὶ τῶν στρατευομένων τὴν ἰδίαν, τῆς μὲν πόλεως, ὅσα τε ἤδη προστετελέκει, καὶ ἃ ἔχοντας τοὺς στρατηγοὺς ἀπέστελλε, τῶν δὲ ἰδιωτῶν, ἅ τε περὶ τὸ σῶμά τις καὶ τριήραρχος ἐς τὴν ναῦν ἀναλώκει, καὶ ὅσα ἔτι ἔμελλεν ἀναλώσειν, χωρὶς δ', ἃ εἰκὸς ἦν καὶ ἄνευ τοῦ ἐκ τοῦ δημοσίου μισθοῦ πάντα τινὰ παρασκευάσασθαι ἐφόδιον, ὡς ἐπὶ χρόνιον στρατείαν, καὶ ὅσα ἐπὶ μεταβολῇ τις ἢ στρατιώτης, ἢ ἔμπορος, ἔχων ἔπλει, πολλὰ ἂν τάλαντα εὑρέθη ἐκ τῆς πόλεως τὰ πάντα ἐξαγόμενα. καὶ ὁ στόλος οὐχ ἧσσον τόλμης τε θάμβει, καὶ ὄψεως λαμπρότητι, περιβόητος ἐγένετο ἢ στρατιᾶς, πρὸς οὓς ἐπῆσαν, ὑπερβολῇ, καὶ ὅτι μέγιστος ἤδη διάπλους ἀπὸ τῆς οἰκείας, καὶ ἐπὶ μεγίστῃ ἐλπίδι τῶν μελλόντων πρὸς τὰ ὑπάρχοντα, ἐπεχειρήθη.

Profectio classis Atheniensium descripta.

32. Ἐπειδὴ δὲ αἱ νῆες πλήρεις ἦσαν, καὶ ἐσέκειτο πάντα ἤδη, ὅσα ἔχοντες ἔμελλον ἀνάξεσθαι, τῇ μὲν σάλπιγγι σιωπὴ ὑπεσημάνθη, εὐχὰς δὲ τὰς νομιζομένας πρὸ τῆς ἀναγωγῆς οὐ κατὰ ναῦν ἑκάστην, ξύμπαντες δὲ ὑπὸ κήρυκος, ἐποιοῦντο, κρατῆράς τε κεράσαντες παρ' ἅπαν τὸ στράτευμα, καὶ ἐκπώ-

que praefectus esset. *Ex Hk.*) καὶ ἐξουσίας: τὴν περιουσίαν ἐξουσίαν λέγει. S.

[δημοσίαν.] vox merito suspecta propter defectum articuli et tautologiam. Valla non reddidit. — pro vulgato προστετελέκει recte P. et alii προετετελέκει. — ἐπὶ μεταβολῇ, *mercium mutandarum causa.* („Zum Tauschhandel." G—r.)

τόλμης τε θάμβει: ἔκπληξίν τε παρασχὼν διὰ τὴν τόλμαν πλέον ἢ περ τῷ κατὰ πλῆθος ὑπερέχειν τῶν ἐναντίων. S.

ἢ στρατιᾶς, πρὸς οὓς ἐπῆσαν, ὑπερβολῇ. duplicem h. l. genitivum habet substantivum ὑπερβολή, alterum expressum στρατιᾶς, alterum suppressum ἐκείνων, illum active, hunc passive accipiendum. στρατιᾶς ὑπερβολὴ tanquam una mentis conceptio est, ut si dicas lingua vernacula *Heerüberlegenheit.* simile est 2, 65. γνώμης ἁμάρτημα ἦν, πρὸς οὓς ἐπῆσαν. *Ex Hk.* Bauerus „πρὸς οὓς ἐπ. Minus promtum, quo referas ista verba, aut qui suppleas. Portus addidit *apud eos;* sed minus aptum ὑπερβολῇ, quae non esset apud Siculos, sed in ipsorum Atheniensium exercitu. equidem simplicius intellexerim ἐκείνων, *magnitudine exercitus* eorum, *quos aggrederentur.* quippe omnis Sicilia in armis erat contra Ath., quorum tenuiores copias quam pro hostium viribus satis supra est questus Nicias." cf. annotata ad καὶ — ἐλπίδι. — μέγιστος ἤδη διάπλους: οὐ χρόνου, ἀλλὰ τόπου. — καὶ — ἐλπίδι: μεῖζονα ἐλπίσαντες, δηλ. τῆς ὑπαρχούσης δυνάμεως. (his firmatur Baueri explicatio verborum πρὸς οὓς ἐπῆσαν.) S. — „πρὸς τὰ ὑπάρχοντα. imperium hac expeditione valde auctum iri sperabant, ita ut, quod accessurum videbatur, praesentem statum longe superaret." *Hk.*

32. ὑπὸ κήρυκος. praecone verba praeeunte, vota solennia nuncupante. v. Matth. gr. §. 592. — (κρατῆράς τε — σπένδοντες. Illustrarunt hunc morem veterum Muretus 14. Var. Lect. 2., et Cerda ad Virg. 5. Aen. 774. — 778.

[Ipse, caput tonsae foliis evinctus olivae,
stans procul in prora pateram tenet, extaque salsos
porricit in fluctus, ac vina liquentia fundit.
prosequitur surgens a puppi ventus euntes;

μασι χρυσοῖς τε, καὶ ἀργυροῖς, οἵ τε ἐπιβάται, καὶ οἱ ἄρχοντες, σπένδοντες· ξυνεπεύχοντο δὲ καὶ ὁ ἄλλος ὅμιλος ὁ ἐκ τῆς γῆς τῶν τε πολιτῶν, καὶ εἴ τις ἄλλος εὔνους παρῆν σφίσι. παιωνίσαντες δὲ, καὶ τελεώσαντες τὰς σπονδὰς, ἀνήγοντο, καὶ ἐπὶ κέρως τὸ πρῶτον ἐκπλεύσαντες ἅμιλλαν ἤδη μέχρι Αἰγίνης ἐποιοῦντο. καὶ οἱ μὲν ἐς τὴν Κέρκυραν, ἔνθα περ καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα τῶν ξυμμάχων ξυνελέγετο, ἠπείγοντο ἀφικέσθαι.

Syracusani, perlato nuntio de hac re, primum increduli, deinde populum convocant.

Ἐς δὲ τὰς Συρακούσας ἠγγέλλετο μὲν πολλαχόθεν τὰ περὶ τοῦ ἐπίπλου, οὐ μέντοι ἐπιστεύετο ἐπὶ πολὺν χρόνον οὐδέν· ἀλλὰ καὶ γενομένης ἐκκλησίας ἐλέχθησαν τοιοίδε λόγοι ἀπό τε ἄλλων, τῶν μὲν πιστευόντων τὰ περὶ τῆς στρατείας τῆς τῶν Ἀθηναίων, τῶν δὲ τὰ ἐναντία λεγόντων, καὶ Ἑρμοκράτης ὁ Ἕρμωνος παρελθὼν αὐτοῖς, ὡς σαφῶς οἰόμενος εἰδέναι τὰ περὶ αὐτῶν, ἔλεγε καὶ παρῄνει τοιάδε.

Hermocratis oratio in concione Syracusanorum, qua oratione primum refellit eos, qui hanc Atheniensium expeditionem incredibiliter exaggerarent, quam magnam quidem, sed non metuendam esse ostendit, etiamsi vera sint, quae isti jactent.

33. „*ΑΠΙΣΤΑ* μὲν ἴσως, ὥσπερ καὶ ἄλλοι τινὲς, δόξῳ ὑμῖν περὶ τοῦ ἐπίπλου τῆς ἀληθείας λέγειν, ὡς γιγνώσκω, ὅτι οἱ τὰ μὴ πιστὰ [δοκοῦντα εἶναι] ἢ λέγοντες, ἢ ἀπαγγέλλοντες,

certatim socii feriunt mare et aequora verrunt.]

Arrianus de Exped. Alex. 6, 3. *Καὶ ἐπιβὰς τῆς νεὼς ἀπὸ τῆς πρῴρας ἐκ χρυσῆς φιάλης ἔσπενδεν ἐπὶ τὸν ποταμὸν, τόν τε Ἀκεσίνην ξυνεπικαλούμενος τῷ Ὑδάσπῃ.* et *Ἐπεὶ δὲ Ἡρακλεῖ τε, τῷ προπάτορι, σπείσας, κ. Ἄμμωνι, κ. τοῖς ἄλλοις θεοῖς, ὅσοις αὐτῷ νόμος, σημῆναι ἐς ἀναγωγὴν κελεύει τῇ σάλπιγγι.* D.) — *οἵ τε ἐπιβάται.* alibi sunt *milites* vel *socii navales*, quos dicunt Latini, qui a nautis (*ὑπηρεσίαις*) distinguuntur; h. l. sensu latiore videntur omnes, qui naves conscenderant, intelligendi, quia mox opponitur *ὁ ἄλλος ὅμιλος ὁ ἐκ τῆς γῆς.* cf. infra ad c. 43. cum autem praecesserit *ξύμπαντες*, quorum pars sunt *ἐπιβάται* et *ἄρχοντες*, liberior graecae linguae structura utroque loco fert nominativum, pro quo latine posteriore loco dicendum fuerit *militibus atque praefectis libantibus.* cf. 4, 106. — *ἐπὶ κέρως.* v. 2, 90. — *τοιοίδε λόγοι*, quales Hermocratis et Athenagorae, quae sequuntur. *Hk.*

33. *περὶ τοῦ ἐπ. τῆς ἀλ. λέγειν*: ἤτοι περὶ τοῦ ἀληθῶς αὐτοὺς ἐπιπλεῖν. S. imo de *veritate*, i. e. de *vera conditione*, belli attici se dicturum significat, quo Syracusani intelligant, id esse minus formidabile quam nonnulli putent.

ὡς γιγνώσκω, quoniam censeo. ll. mendo tralaticio καὶ γ.

[*δοκοῦντα εἶναι.*] infantiam debuisset scriptor eloquens, si parvo intervallo et in eadem oratione dixisset *δοκοῦντα εἶναι* et *δοκοῦσιν εἶναι.* imo haec allevisse videtur aliquis, qui caveret, ne *τὰ μὴ πιστὰ* intelligerentur *τὰ ψευδῆ ὄντα, mendacia*, cum dicantur *incredibilia* propter exaggerationem. non vereor, ne quis interponat Dionis Cassii auctoritatem, Hist. rom. 698, 79., quo loco haec imitatus est, ita scribentis *Καὶ γιγνώσκω τοῦθ', ὅτι οἱ τὰ μὴ πιστὰ δοκοῦντα εἶναι λέγοντες οὐχ ὅσον οὐ πείθουσί τινας, ἀλλὰ καὶ κόβαλοι δοκοῦσιν εἶναι*, ex quo nihil colligas, nisi, vetustam esse hanc fraudem.

ἢ λέγοντες, ἢ ἀπαγγέλλοντες: ἤγ. ἢ ἀφ' ἑαυτῶν λέγοντες κ.

οὐ μόνον οὐ πείθουσιν, ἀλλὰ καὶ ἄφρονες δοκοῦσιν εἶναι· ὅμως δὲ οὐ καταφοβηθεὶς ἐπισχήσω, κινδυνευούσης τῆς πόλεως, πείθων γε [ἐμαυτὸν], σαφέστερόν τι ἑτέρου εἰδὼς λέγειν. Ἀθηναῖοι γὰρ ἐφ' ἡμᾶς, ὃ πάνυ θαυμάζετε, πολλῇ στρατιᾷ ὥρμηνται καὶ ναυτικῇ, καὶ πεζικῇ, πρόφασιν μὲν Ἐγεσταίων ξυμμαχίᾳ, καὶ Λεοντίνων κατοικίσει, τὸ δὲ ἀληθὲς Σικελίας ἐπιθυμίᾳ, μάλιστα δὲ τῆς ἡμετέρας πόλεως, ἡγούμενοι, εἰ ταύτην σχοῖεν, ῥᾳδίως καὶ τἆλλα ἕξειν. ὡς οὖν ἐν τάχει παρεσομένων ὁρᾶτε ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων ὅτῳ τρόπῳ κάλλιστα ἀμυνεῖσθε αὐτούς, καὶ μήτε καταφρονήσαντες ἄφρακτοι ληφθήσεσθε, μήτε ἀπιστήσαντες τοῦ ξύμπαντος ἀμελήσετε. εἰ δέ τῳ καὶ πιστὰ, τὴν τόλμαν αὐτῶν καὶ δύναμιν μὴ ἐκπλαγῇ· οὔτε γὰρ βλάπτειν ἡμᾶς πλείω οἷοί τε ἔσονται ἢ πάσχειν, οὔθ' ὅτι μεγάλῳ στόλῳ ἐπέρχονται, ἀνωφελεῖς, ἀλλὰ πρός τε τοὺς ἄλλους Σικελιώτας πολὺ ἄμεινον, (μᾶλλον γὰρ ἐθελήσουσιν ἐκπλαγέντες ἡμῖν ξυμμαχεῖν,) καὶ ἢν ἄρα ἢ κατεργασώμεθα αὐτούς, ἢ ἀπράκτους ων ἐφίενται ἀπώσωμεν, (οὐ γὰρ δὴ, μὴ

λογοποιοῦντες (oratores), ἢ ἀπαγγέλλοντες, ἐξ ἑτέρων ἀκούσαντες πλευσάντων. — ὅμως δὲ οἱ καταφοβηθεὶς: ἦγ. ὅμως οὐ καθέξω ἐμαυτὸν ἤδη κινδύνου ἐπερχομένου τῇ πόλει, καταφοβηθεὶς τὸ δόξαι ἄπιστα φθέγγεσθαι, κ. ἐκ τούτου ἄφρονα ὑπειλῆφθαι. (— ἐπισχήσω: ἐμαυτὸν δηλονότι. qui hoc scripsit, non potest ut ἐμαυτὸν legerit in libro suo; neque inepte putes, id adscriptum inter versus a glossatore forte in ipsa verba historici irrepsisse, praesertim importune transpositum: sic enim intelligitur in ἐπισχήσω, ellipsi solenni.) — σαφέστερόν τι ἑτέρου εἰδώς: ἀκριβέστερον τῶν ἄλλων ἐπιστάμενος. (σαφ. τι:) ἀληθέστερον.

πεζικῇ ll. praeter Regium, sive G paris., qui habet πεζῇ. „Thomas Mag. scribit, cum Demosthene et aliis omnibus (Atticis) dicendum esse πεζῇ στρατιᾷ, non πεζικῇ, etsi hoc sit apud Thucydidem: nam esse ποιητικώτερον. sed vide, quae adnotavit Stephanus in Thesauro. legit autem hic Thomas ἐν στρατιᾷ ὥρμηνται.“ D. „Πεζικὸς est apud Xenoph. M. S. 3, 6, 9., Cyrop. 2, 4, 18., apud Dinarchum c. Philocl. 10., p. 96, 5. Reisk., Aristotelem A. rhet. 2, 23., et probabiliter multis aliis locis. (?) at loco Cyropaediae optimi libri habent πεζῇ, et apud Isocratem quoque Philipp. p. 95, C, Bekker. e cod. Urbinate mutavit πεζικὴν in πεζήν.“ *Arn.* „Apud Thuc. 7, 7. Vat. et H. habent πεζὴν, itidemque 7, 16.; 7, 15. soli F., Lugd., I., πεζικήν. Bekker. omnibus his locis Thucydidis scribit πεζήν. v. P. ad Cyrop. l. c., Lobeck. ad Phryn. p. 763.“ *E G—ro.* Bornemann. indice Memorabilium Socr. p. 413. „πεζικὸς pro πεζὸς dictum Atticistis displicuit, injuria: v. Poppo Thuc. p. 2., vol. 1. p. 133.“ idem tamen Cyrop. 2, 4, 18. e Guelf. 1. m., Vat., Med., Vict., Vill., πεζῇ edidit pro πεζικῇ, rariorque omnino est haec forma.

κάλλιστα: ἦγ. ἀνδρικώτατα, κ. φρονιμώτατα. — ἄφρακτοι: ἦγ. ἄοπλοι. (Portus *imparati*.) S.

ἀπιστήσαντες, *fidem non habentes* nuntiis de adventante classe Atheniensium. — εἰ δέ τῳ καὶ πιστὰ, *quodsi cui etiam credibilia* videntur dicta, vel nuntiata, de magnitudine classis exercitusque hostium.

ἀνωφελεῖς, *inutiles*, i. e. Baueri verbis „*noxii*, periculosi, ut Cic. *multis modis inutile*. Ebr. 13, 17. ἀλυσιτελὲς γὰρ ὑμῖν τοῦτο.“ cf. Ernest. Clav. Cic. v. *inutilis*. „Varietatem observa, πολὺ ἄμεινον: ergo aut antea poneret ἀνωφελὲς, aut hic ἀμείνους. certe in ἄμεινον intell. τοῦτο.“ *B—r.*

κατεργασώμεθα αὐτούς:

τύχωσί γε ὧν προσδέχονται, φοβοῦμαι.) κάλλιστον δὴ ἔργον ἡμῖν ξυμβήσεται, καὶ οὐκ ἀνέλπιστον ἔμοιγε.

Paucis enim, qui in longinquas expeditiones mittantur, succedere, cumque inopia necessariorum rem male gesserint, eos adversariorum gloriam augere, velut olim ipsos Ath. fuga Persarum inclaruisse.

„Ὀλίγοι γὰρ δὴ στόλοι μεγάλοι ἢ Ἑλλήνων, ἢ βαρβάρων, πολὺ ἀπὸ τῆς ἑαυτῶν ἀπάραντες κατώρθωσαν· οὔτε γὰρ πλείους τῶν ἐνοικούντων καὶ ἀστυγειτόνων ἔρχονται, (πάντα γὰρ ὑπὸ δέους ξυνίσταται,) ἦν τε δι' ἀπορίαν τῶν ἐπιτηδείων ἐν ἀλλοτρίᾳ γῇ σφαλῶσι, τοῖς ἐπιβουλευθεῖσιν ὄνομα, κἂν περὶ σφίσιν αὐτοὶ τὰ πλείω πταίσωσιν, ὅμως καταλείπουσιν. ὅπερ καὶ Ἀθηναῖοι αὐτοὶ οὗτοι, τοῦ Μήδου παρὰ λόγον πολλὰ σφαλέντος, ἐπὶ τῷ ὀνόματι, ὡς ἐπ' Ἀθήνας ᾖει, ηὐξήθησαν, καὶ ἡμῖν οὐκ ἀνέλπιστον τὸ τοιοῦτο ξυμβῆναι.

Igitur bono animo apparandum esse bellum, et missis legatis conciliandam Syracusanis reliquam Siciliam, Italiam, divitemque auro et argento Carthaginem, cui etiam ipsi inhient Ath.

34. „Θαρσοῦντες οὖν τά τε αὐτοῦ παρασκευαζώμεθα, καὶ

ταπεινώσωμεν, νικήσωμεν. — ὧν προσδέχονται: τοῦ ἑλεῖν ἡμᾶς. — κατώρθωσαν: ἠρίστευσαν (Portus *rem feliciter gesserunt*). S. κἂν περὶ σφίσιν αὐτοὶ τὰ πλείω πταίσωσιν. sic legendum esse, non fugit Krügerum, idque Portus videtur invenisse in suo codice, cum haec ita vertat „quamvis *ipsimet* magna ex parte sibi cladem invexerint.“ ll. αὐτοῖς, fortasse vitio scripturae continuae et figurae τ litterae in multis libris aevi mediі, quae figura similis est τῷ στ (αυτοιστα). v. Bachmann. indice Lycophronis p. 614., nos ad Athen. 14., p. 646, b., et cf. cap. 63.

ὅπερ, δι' ὅπερ, „aus welchem Grunde,“ (Portus *qua ratione.*) ut explicat G—r. secundum Lehnerum Act. philol. monac. vol. 3., p. 32., collatis 2, 40.; 3, 12.; 4, 125., Isocr. Panath. 181., p. 304. (τῶν — οὕτω δεινὰ πεπονθότων — ἔξεστι τοῖς ἐφόροις ἀκρίτους ἀποκτεῖναι τοσούτους, ὁπόσους ἂν βουληθῶσιν· ἃ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν οὐδὲ τοὺς πονηροτάτους τῶν οἰκετῶν ὅσιόν ἐστι μιαιφονεῖν. cf. Matth. gr. §. 477. „Bene de consilio oratorio horum verborum S. disputans Τρία πραγματεύεται διὰ τούτων· ἓν μὲν ἐν ἐλπίσι ποιῆσαι τοὺς Συρακουσίους τῆς νίκης, ὡς σφαλησομένων τῶν Ἀθηναίων περὶ αὐτούς, ὅνπερ τρόπον ἐσφάλησαν οἱ Μῆδοι στρατεύσαντες ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα· ἕτερον δὲ, τὸ μόνους Συρακουσίους, ἂν καθορθώσωσι, δοκεῖν νενικηκέναι τοὺς Ἀθηναίους, ἐπειδὴ ἐπὶ Συρακουσίους ἐκεῖνοι προηγουμένως στρατεύονται· (καὶ γὰρ τὸν Μῆδον, ὑπὸ πάντων νενικημένον τῶν Ἑλλήνων, ὑπὸ μόνων τῶν Ἀθηναίων ἡττῆσθαι νενομίσθαι διὰ τοῦτο, ὅτι ἐπ' Ἀθήνας λόγος ἦν στρατεύειν αὐτόν·) τρίτον δὲ, ἀπαλλάξαι τοῦ φόβου τοὺς Συρακουσίους. ἐπεὶ γὰρ καταπεπλήγασιν ἀκοῇ τοὺς Ἀθηναίους νενικηκότας τὸν Μῆδον, παραδείκνυσιν αὐτοῖς, ὅτι ὁ Μῆδος αὐτὸς περὶ ἑαυτὸν πταίσας τὰ πλείω τὴν δόξαν τῆς νίκης ἐκείνοις προσέθηκεν. — ἐπὶ τῷ ὀνόματι, „weil es den Namen hatte,“ *propter famam.* v. Matth. gr. §. 585. extr.“ *G—r.*

34. τά τε αὐτοῦ: ἤγ. τὰ ἐν τῷδε τῷ τόπῳ. S. *illico*, statim, ut Iliad. φ', 114. τοῦ δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ, ubi minus recte interpres *illius vero* ibi *soluta sunt genua* etc. sic etiam αὐτόθεν est cum ad tempus refertur,

ἐς τοὺς Σικελοὺς πέμποντες τοὺς μὲν μᾶλλον βεβαιωσώμεθα, τοῖς δὲ φιλίαν καὶ ξυμμαχίαν πειρώμεθα ποιεῖσθαι· ἔς τε τὴν ἄλλην Σικελίαν πέμπωμεν πρέσβεις, δηλοῦντες, ὡς κοινὸς ὁ κίνδυνος, καὶ ἐς τὴν Ἰταλίαν, ὅπως ἢ ξυμμαχίαν ποιῶνται ἡμῖν, ἢ μὴ δέχωνται Ἀθηναίους. δοκεῖ δέ μοι καὶ ἐς Καρχηδόνα ἄμεινον εἶναι πέμψαι· οὐ γὰρ ἀνέλπιστον αὐτοῖς, ἀλλ' ἀεὶ διὰ φόβου εἰσὶ, μή ποτε Ἀθηναῖοι αὐτοῖς ἐπὶ τὴν πόλιν ἔλθωσιν, ὥστε τάχ' ἂν ἴσως νομίσαντες, εἰ τάδε προήσονται, καὶ ἂν σφεῖς ἐν πόνῳ εἶναι, ἐθελήσειαν ἡμῖν ἤτοι κρύφα γε, ἢ φανερῶς, καὶ ἐξ ἑνός γέ του τρόπου, ἀμῦναι. δυνατοὶ δέ εἰσι μάλιστα τῶν νῦν βουληθέντες· χρυσὸν γὰρ καὶ ἄρ-

velut Xenoph. Hellen. 7, 5, 3.; M. S. 2, 8, 3.

ὅπως ἢ ξυμμαχίαν ποιῶνται. sic primus Stephanus, quem secuti sunt editores usque ad nostram memoriam, cum *ποιώμεθα* receptum est ex plurimis libris. sed recte, si quid intelligo, Did. „D'après plusieurs MSS. les éditeurs Allemands écrivent *ποιώμεθα*. La leçon vulgaire *ποιῶνται* nous paraît la véritable; elle est soutenue par *δέχωνται* qui exige, pour ainsi dire, la troisième personne *ποιῶνται*, qui se lie en quelque sorte à *δέχωνται* par les deux *ἢ*. La leçon *ποιῶνται* nous donne un sens complet: „„envoyons des députés en Italie, pour l'engager à se faire notre alliée, ou à ne pas recevoir les Athéniens.““ — Bloomfield a conservé la leçon vulgaire.“

ἢ μὴ δέχωνται. intell. *οἱ Ἰταλιῶται* ex praecedente *Ἰταλίαν*. *Hk.*

ἄμεινον. i. e. *ἐν*, noto usu comparativorum, de quo praeter Vechner. Hellenolex. 1, 1, 5., et Matth. gr. §. 457., v. Bähr. ad Herod. 3, 71., Saupp. ad Xenoph. de Re equ. 10, 14., nos supra ad 1, 93., Iliad. ω', 52., Aeschyl. Eum. 568. sic *melius est* pro *bene est* apud Plautum, velut Most. 5, 1, 10. cf. annotata nobis ad Plauti Aul. 288. (2, 5, 11.)

ἀνέλπιστον: ἄφοβον. τὸ κακὸν δηλονότι. (imo *τὸ ἐλθεῖν ἂν τοὺς Ἀθηναίους ἐπὶ αὐτούς:* pertinet enim *ἀνέλπ.* ad sequentia *μή ποτε — ἔλθωσιν.*) *προσδοκῶσι γάρ.* (hoc *ἰσοδυναμεῖ* verbis *οὐ γὰρ ἀν. αὐτοῖς.*) S.

καὶ ἐξ ἑνός γέ του τρόπου. vulgo *ἢ ἐξ ἑνός γέ του τρόπου*, quod ita reddit Portus *aut quovis alio modo*, quasi quidquam fieri aliter possit, quam vel clam, vel aperte. S., *cum ratione insaniens*, *ἐν τῷ ἢ ἐξ ἑνός γέ του τρόπου περιττὸς ὁ ἢ σύνδεσμος· παρὰ γὰρ τὸ ἢ κρύφα, ἢ φανερῶς, ἁπαμῦναι τρίτον οὐδέν ἐστιν.* permixta ἢ et *καὶ*, ut 2, 17., itaque vertendum *et quidem aliquo modo*, sive armis, sive argento, quo abundare Carthaginenses dicit orator in iis, quae sequuntur. *ἑνός: τινός.* v. ann. ad 5, 103.

δυνατοὶ δέ εἰσι μάλιστα τῶν νῦν. de opibus potentiaque Carthaginensium vix opus dicere. Xenophon M. S. 2, 1, 10. *Πρῶτον μὲν τοίνυν τῶν ἐθνῶν, ὧν ἡμεῖς ἴσμεν, ἐν μὲν τῇ Ἀσίᾳ Πέρσαι μὲν ἄρχουσιν, ἄρχονται δὲ Σύροι, κ. Φρύγες, κ. Λυδοί· ἐν δὲ τῇ Εὐρώπῃ Σκύθαι μὲν ἄρχουσι, Μαιῶται δὲ ἄρχονται· ἐν δὲ τῇ Λιβύῃ Καρχηδόνιοι μὲν ἄρχουσι, Λίβυες δὲ ἄρχονται.* Virgilius Aen. 1, 12.

Urbs antiqua fuit (Tyrii tenuere coloni)
Carthago, Italiam contra tiberinaque longe
ostia, *dives opum, studiisque asperrima belli.*

Romani imperii aemulam dicit Vellejus 1, 12. Florus 2, 2. *Victor Italiae Populus cum a terra fretum usque venisset, more ignis, qui, obvias populatus incendio silvas, interveniente flumine abrumpitur, paulisper substitit. mox, cum videret opulentissimam in proxime praedam, quodammodo Italiae suae abscissam et quasi revulsam, adeo cupiditate ejus exarsit, ut, quate-*

γυρον πλεῖστον κέκτηνται, ὅθεν ὅ τε πόλεμος καὶ τἆλλα εὐπορεῖ.

Etiam Spartanos et Corinthios orandos esse, ut sine mora opem ferant, ipsamque Atticam invadant; utilissime autem universos Sicilienses Tarentum et ad promontorium Iapygiam navigaturos, quo intelligentes Ath., quam sit periculosum ipsis trajicere mare Ionium, ab incepto suo deterreantur.

„Πέμπωμεν δὲ καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα, καὶ ἐς Κόρινθον, δεόμενοι δεῦρο κατὰ τάχος βοηθεῖν, καὶ τὸν ἐκεῖ πόλεμον κινεῖν. ὃ δὲ μάλιστα ἐγώ τε νομίζω ἐπίκαιρον, ὑμεῖς τε διὰ τὸ ξύνηθες ἥσυχον ἥκιστ' ἂν ὀξέως πείθοισθε, ὅμως εἰρήσεται. Σικελιῶται γὰρ εἰ θέλοιμεν ξύμπαντες, εἰ δὲ μή, ὅτι πλεῖστοι μεθ' ἡμῶν, καθελκύσαντες ἅπαν τὸ ὑπάρχον ναυτικὸν μετὰ δυοῖν μηνοῖν τροφῆς ἀπαντῆσαι Ἀθηναίοις ἐς Τάραντα καὶ ἄκραν Ἰαπυγίαν, καὶ δῆλον ποιῆσαι αὐτοῖς, ὅτι οὐ περὶ τῇ Σικελίᾳ πρότερον ἔσται ὁ ἀγὼν ἢ τοῦ ἐκείνους περαιωθῆναι τὸν

nus nec mole jungi, nec pontibus, posset, armis belloque jungenda et ad continentem suam revocanda [bello] videretur.

καὶ τἆλλα: τὰ κατὰ τοὺς ἀνθρώπους. (ceterae res humanae.) — διὰ τὸ ἥσυχον: διὰ τὸ σύνηθες ὑμῖν εἶναι τὸ ἡσυχάζειν. S.

περὶ τῇ Σικελίᾳ. D. „Περὶ τῇ Σικελίᾳ est circum, vel ad, Siciliam, non, ut omnes verterunt, de Sicilia; probabile tamen est, mentem Thucydidis et, quem haec dicentem inducit, Hermocratis, esse eam, quam interpretes expresserunt: nam Ath. in animo habebant tentare, an Sicilia potiri possent. sed hoc Graeci dicunt περὶ τῆς Σικελίας ἔσται ὁ ἀγών. Thuc. 5, 9. ὁρῶντες, περὶ ὅσων ὁ ἀγών ἐστιν. 6, 11. οὐ περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ Ἐγεσταίων ἡμῖν — ὁ ἀγών. adde 2, 42., 3, 53., et 5, 101. sic ὁ περὶ ψυχῆς, κρεῶν, βασιλείας, ἀγὼν, et plurima alia hoc genus, in quibus περὶ semper genitivum habet. haec mihi suspectam faciunt vulgatam hujus loci scripturam.“ Ita vir doctissimus, speciose quidem, et secutus eum est Hk. 1. editione; sed postea in viam rediit, his annotatis „οὐ περὶ τῇ Σικελίᾳ —. Nicht für Sicilien wird eher gekämpft werden als um ihre Ueberfahrt über den ionischen Meerbusen. cf. Bernh. Synt. p. 200., qui similes variationes casuum in eadem praepositione maxime ex Herodoto affert.“ prior quoque B—r. „Duplicem sensum,“ inquit, „τῷ περὶ hic tribuit Abresch., probante Gottl., etsi idem Abr. recte monet, etiam cum dativo significare posse de.“ (v. Matth. gr. §. 589.) argutiora quam veriora sunt, quae addidit, haec „Mihi tamen casu ipso distinxisse videtur Thuc. asperius paulo, qui uni vocabulo semel posito duos adjungeret casus; ut sensum tamen videatur distinguere voluisse: non circa Siciliam fore concertationem, i. e. non passuros ipsos, eo usque penetrare Atheniensium classem, sed procul a Sicilia impedituros atque occursuros, ut ne Ionium quidem mare trajiciant, nedum Siciliae immineant. τὸν Ἰόνιον, intell. κόλπον. notum est Virgilii (Aen. 3, 211.) Insulae Ionio in magno. item Georg. 2. (108.) Nosse, quot Ionii (scil. maris) veniant ad littora fluctus. — πρότερον sit pro μᾶλλον, „nicht so wohl,“ non tam, minus.“ Wass. „Ἰόνιον. sic etiam Dio 42., p. 190. et alibi, quomodo et Xiphilinus p. 718. aliquando addunt κόλπον, vel simile quid. Euripides Hel. 772. (717.) ἐν Αἰγαίῳ. Arrianus in Epict. 2, 6. τὸν Ἀδρίαν. (cf. Horat. Od. 1, 3, 15. etc.) Herodotus utroque modo locutus est. Aeschylus et Pindarus vix unquam ἁπλῶς. Virgilius Ionio in magno.“

Ἰόνιον, μάλιστ' ἂν αὐτοὺς ἐκπλήξαιμεν, καὶ ἐς λογισμὸν καταστήσαιμεν, ὅτι ὁρμώμεθα μὲν ἐκ φιλίας χώρας φύλακες, (ὑποδέχεται γὰρ ἡμᾶς Τάρας,) τὸ δὲ πέλαγος αὐτοῖς πολὺ περαιοῦσθαι μετὰ πάσης τῆς παρασκευῆς, χαλεπὸν δὲ διὰ πλοῦ μῆκος ἐν τάξει μεῖναι, καὶ ἡμῖν ἂν εὐεπίθετος εἴη, βραδεῖά τε, καὶ κατ' ὀλίγον προσπίπτουσα.

Quodsi navibus exoneratis confertim invehantur, vel excipi posse remigando lassos vel permisso trajectu inopia commeatus laboraturos esse in locis desertis, et, si maneant, obsessum iri; sin autem praetervehi conentur incerti, an recipiantur ab urbibus, desperaturos.

„Εἰ δ' αὖ τῷ ταχυναυτοῦντι ἀθροωτέρως, κουφίσαντες, προσβάλοιεν, εἰ μὲν κώπαις χρήσαιντο, ἐπιθοίμεθ' ἂν κεκμηκόσιν· εἰ δὲ μὴ * δοκοίη, ἔστι καὶ ὑποχωρῆσαι ἡμῖν ἐς Τάραντα. οἱ δὲ μετ' ὀλίγων ἐφοδίων ὡς ἐπὶ ναυμαχίᾳ περαιωθέντες ἀποροῖεν ἂν κατὰ χωρία ἔρημα, καὶ ἢ μένοντες πολιορκοῖντο ἄν, ἢ πειρώμενοι παραπλεῖν τήν τε ἄλλην παρασκευὴν ἀπολίποιεν ἄν, καὶ τὰ τῶν πόλεων οὐκ ἂν βέβαια ἔχοντες, εἰ ὑποδέξοιντο, ἀθυμοῖεν.

Igitur sic interclusos vel ne soluturos quidem esse e Corcyra, vel certe denuo consultantium adventum in hiemem extractum iri, nisi forte re improvisa consternati domum redeant, cum praesertim peritissimus ducum atticorum invitus bellum susceperit.

„Ὥστε ἔγωγε τούτῳ τῷ λογισμῷ ἡγοῦμαι, ἀποκλῃομένους αὐτοὺς οὐδ' ἂν ἀπᾶραι ἀπὸ Κερκύρας, ἀλλ' ἢ διαβουλευσαμένους, καὶ κατασκοπαῖς χρωμένους, ὁπόσοι τέ ἐσμεν, καὶ ἐν ᾧ χωρίῳ, ἐξωσθῆναι ἂν τῆς ὥρας ἐς χειμῶνα, ἢ καταπλαγέν-

ἐς λογισμὸν κατ.: ποιήσαιμεν αὐτοὺς ἐν φροντίδι κ. διαλογισμῷ γενέσθαι. (*in cogitationem adducemus eos.*) — εὐεπίθετος εἴη: εὐεπιχείρητος ἡμῖν ἔσται ἡ δύναμις αὐτῶν, βραδέως τε πλέουσα διὰ τὸν ἐν τῷ πελάγει κάματον, κ. οὐκ ἀθρόα.

(κατ' ὀλίγον, cui oppositum τὸ ἀθροωτέρως προσβάλλειν.)

ἀθροωτέρως. Il. ἀθροωτέρῳ, sed recte Hk. 1. ed. „Legendum est ἀθροωτέρως: nam cum τῷ ταχυναυτοῦντι jungi nequit ἀθροωτέρῳ, quia illud est *per* vel *propter navium celeritatem*, non, ut Portus vertit, „cum ea *parte* classis, quae celeritate praestat," cui versioni vel ipsum ἀθροωτέρως adversatur, et verba εἰ δ' αὖ, quae postulant de congregata classe cogitare, quia paulo ante de dispersa sermo erat. τῷ ταχ. accipe pro τῷ ταχυναυτεῖν, ut I, 142. ἐν τῷ μὴ μελετῶντι pro ἐν τῷ μὴ μελετᾷν. ἀθρ. pertinet ad προσβάλοιεν." eadem opera emendandum scholion ἀθροωτέρῳ (imo ἀθροωτέρως), κουφίσαντες: ἤτοι κοῦφοι ὄντες, ἢ καταλιπόντες ὀπίσω τὴν παρασκευήν.

εἰ δὲ μὴ * δοκοίη. S. εἰ δὲ μὴ προσδοκοίη: προσβαλεῖν δηλ. soloecum clamant προσδοκοίη notione τοῦ δοκοίη, cum non videant, Thucydidem dixisse εἰ δὲ μή πως δοκοίη, ut 2, 3. πράσσοντες δέ πως ταῦτα, et Xenoph. Anab. 4, 8, 21. ἀμφὶ δὲ τὴν αὐτὴν πως ὥραν. de πως et πρὸς confusis ad 5, 105.

πολιορκοῖντο ἄν, *obsiderentur*, subductis scilicet navibus, et castra metati, more veterum. cf. c. 44.

παραπλεῖν: τὸν Τάραντα δηλ. S.

εἰ ὑποδέξοιντο, *an ipsos recepturae sint* urbes.

ἐξωσθῆναι ἂν τῆς ὥρας ἐς

ῥ ἀδοκήτῳ καταλῦσαι ἂν τὸν πλοῦν ἄλλως τε, καὶ τοῦ ωτάτου τῶν στρατηγῶν, ὡς ἐγὼ ἀκούω, ἄκοντος ἡγουμέ- καὶ ἀσμένου ἂν πρόφασιν λαβόντος, εἴ τι ἀξιόχρεων ἀφ' ὀφθείη.

am quoque vires Syracusanorum exaggeraturam esse, qua duci homines; magisque timeri, qui res gerendas occupent, et hosti, se paratos esse, ostendant.

ἀγγελλοίμεθα δ' ἂν εὖ οἶδ' ὅτι ἐπὶ τὸ πλεῖον· τῶν δ' ἀν- ων πρὸς τὰ λεγόμενα καὶ αἱ γνῶμαι ἵστανται, καὶ τοὺς ιχειροῦντας, ἢ τοῖς γε ἐπιχειροῦσι προδηλοῦντας, ὅτι ἀμυ- αι, μᾶλλον πεφύβηνται, ἰσοκινδύνους ἡγούμενοι. ὅπερ ἂν ἰθηναῖοι πάθοιεν· ἐπέρχονται γὰρ ἡμῖν ὡς οὐκ ἀμυνου- , δικαίως κατεγνωκότες, ὅτι αὐτοὺς οὐ μετὰ Λακεδαιμο- ἐφθείρομεν· εἰ δ' ἴδοιεν παρὰ γνώμην τολμήσαντας, τῷ τῳ μᾶλλον ἂν καταπλαγεῖεν ἢ τῇ ἀπὸ τοῦ ἀληθοῦς δυ-

ur hoc potissimum se suadere, ut audeant Syracusani, vel certe quamprimum bello necessariis provideant, contemtum hostium fortibus factis declaraturi, jam vero, quasi imminente periculo, omnia quam tutissime apparantes: adventare enim revera hostes, et tantum non adesse.

Τείθεσθε οὖν, μάλιστα μὲν ταῦτα τολμήσαντες· εἰ δὲ μή, ίχυστα τἄλλα ἐς τὸν πόλεμον ἑτοιμάζειν, καὶ παραστῆναι τὸ μὲν καταφρονεῖν τοὺς ἐπιόντας ἐν τῶν ἔργων τῇ δείκνυσθαι, τὸ δ' ἤδη τὰς μετὰ φόβου παρασκευὰς ἀσφα-

ῖνα, *fore, ut tempore* oppor- ad navigandum et agendum ntur *in hiemem*. Hk. 1. ed. 52. „ὥρᾳ ἔτους pro ὥρᾳ :. — ὥρα enim per se modo odo *aestatem* indicat." ll. τῇ soloece quidem, vel frigide, interpretatur, ἐκπεσεῖσθαι εἰς τοῦ πλοῦ (*quod attinet ad* navigandi) εἰς χειμῶνας (χει-

όχρεων, i. e. ἱκανὸν, ἀξιό- — *si quid magni, si quid a nobis factum fuerit*, quasi pretium. *E B—ro.*

κινδύνους: ἤτοι ἐν ὁμοίῳ ᾳ καταστήσοντας αὐτοὺς (αὐ- ἰσοκαλεῖς. S. hoc recte, quem- ἰσοκαλεῖς κινδύνους di- 39. *pares periculo suscipien- der* Gefahr gewachsen." P. ulum rarissimum, hoc tantum o munitum in nova ed. Theeph., quod tamen bis extat Dionem Cass. p. 22, 21. et 297, 58., ubi juncta καὶ ἰσόῤῥοποι ἀλλήλοις κ. ἰσοκίνδυνοι, ut Bloomf. notavit."

ὅτι — ἐφθείρομεν, *quod eos non perdebamus una cum Lacedaemoniis* (societate his juncta in bello peloponnesiaco).

καὶ παραστῆναι παντί: δόξαν εἶναι παντὶ ἀνθρώπῳ. S. (*et quisque ita existimet.*) „Infinitivus pro imperativo παραστήτω (sic aliquot ll. ex interpretatione), hic quidem in tertia persona; secundae personae exemplum apud nostrum est 5, 9. v. Matth. gr. §. 544. (546.) παραστῆναι hac significatione legitur 4, 61. et 95.; 6, 78. S. δεῖ τοὺς καταφρονοῦντας τῶν ἐπιόντων ἐν αὐτῷ τῷ πολέμῳ καὶ τῇ κατ' αὐτὸν ἀνδρείᾳ φαίνεσθαι καταφρονοῦντας τῶν ἐναντίων. ἔργον γὰρ κἀνταῦθα, καὶ πολλαχοῦ, τὸν πόλεμον λέγει. ceterum καταφρονεῖν h. l. accusativo junctum, ut ὑπερφρονεῖν 3, 39." *Hk.*

λεστάτας νομίσαντας ὡς ἐπὶ κινδύνου πράσσειν χρησιμώτατον ἂν ξυμβῆναι. οἱ δὲ ἄνδρες καὶ ἐπέρχονται, καὶ ἐν πλῷ εὖ οἰδ' ὅτι ἤδη εἰσὶ, καὶ ὅσον οὔπω πάρεισι."

Variae sententiae Syracusanorum de oratione Hermocratis; plurimi tamen ei non credunt, nec futura metuunt.

35. Καὶ ὁ μὲν Ἑρμοκράτης τοσαῦτα εἶπε· τῶν δὲ Συρακουσίων ὁ δῆμος ἐν πολλῇ πρὸς ἀλλήλους ἔριδι ἦσαν, οἱ μὲν, ὡς οὐδενὶ ἂν τρόπῳ ἔλθοιεν οἱ Ἀθηναῖοι, οὐδ' ἀληθῆ ἐστιν, ἃ λέγει· τοῖς δὲ, εἰ καὶ ἔλθοιεν, τί ἂν δράσειαν αὐτοὺς, ὅ τι οὐκ ἂν μεῖζον ἀντιπάθοιεν· ἄλλοι δὲ καὶ πάνυ καταφρονοῦντες ἐς γέλωτα ἔτρεπον τὸ πρᾶγμα· ὀλίγον δ' ἦν τὸ πιστεῦον τῷ Ἑρμοκράτει, καὶ φοβούμενον τὸ μέλλον. παρελθὼν δ' αὐτοῖς Ἀθηναγόρας, ὃς δήμου τε προστάτης ἦν, καὶ ἐν τῷ παρόντι πιθανώτατος τοῖς πολλοῖς, ἔλεγε τοιάδε.

Athenagorae oratio, qua negat verisimiles esse nuntios de hac Atheniensium expeditione nondum finito bello peloponnesiaco.

36. „ΤΟΥΣ μὲν Ἀθηναίους ὅστις μὴ βούλεται οὕτω

ὡς ἐπὶ κινδύνου, *quasi in periculo versantes.* sic Reg., Cass., et alii duo codd., (H. ἐπικινδύνου,) idque receperunt P., G—r., Df., et Hk. 2. ed.: nam prima retinuit vulgatum ἐπικινδύνους, quamvis aliis inusitatum, Thucydidis amorem insolentiorum excusans, de quo D. ad cap. 34. sed recte, opinor, Haasius Lucubr. Thuc. p. 64., de usu praepositionis ἐπὶ disserens, „Pertinet hic usus ad alia quoque vocabula, quae non locos significant, sed rerum quasdam conditiones, in quibus homines versantur; veluti ἐπ' εἰρήνης dixit aliquoties Homerus; ἐπὶ σχολῆς Plato Theaet. §. 76., p. 172, D., §. 93., p. 180, B., Legg. lib. 9., p. 858.; ἐφ' ἡσυχίας Aelian. V. H. 3, 17, 1.; ἐπ' ἀδείας Plut. Solone, cap. 22., Pyrrh. cap. 12., de quo v. Wyttenb. Bibl. crit. 10., p. 7.; ad quorum similitudinem dictum est apud Thuc. lib. 6., cap. 34. ἐπὶ κινδύνου. — ejusdem generis sunt illa: ἐπ' ἀξίας apud Lucianum Nigrino, cap. 24., ἐφ' ἡλικίας, Ver. hist. 2., cap. 12., ἐπὶ γνώμης, ἐπ' ἐλπίδος, de quibus v. Bähr. ad Plut. Pyrrh. cap. 3., p. 149. sequ."

35. τῶν δὲ — ἦσαν. Dionysius Halic. tom. 2., pag. 135. (802.), structuram nostro ἐξηλλαγμένην exprobrat. at ipse alicubi censor, adnotante Sylburgio, extra communem loquendi formulam latius evagatur hunc in modum: ἑώρα τὸ στρατόπεδον ἀγανακτοῦντας pro τοὺς στρατιώτας. *Wass.* „Dionysium hujus censurae nomine merito etiam reprehendit Stephanus in Append. ad Script. de Dialect. pag. 131. vix ullus scriptor graecus est, qui hoc genere structurae non utatur." D. cf. ann. ad 1, 106.

„οἱ μὲν — τοῖς δέ. ad illud subaudi λέγοντες, ad hoc ἐδόκει. contra a dativo ad nominativum transit 7, 74. ἔδοξεν αὐτοῖς καὶ τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν περιμεῖναι —, καὶ τὰ μὲν ἄλλα πάντα καταλιπεῖν, ἀναλαβόντες δὲ αὐτὰ, ὅσα περὶ τὸ σῶμα ἐς δίαιταν ὑπῆρχεν ἐπιτήδεια, ἀφορμᾶσθαι, ubi ad ἀναλαβόντες ex ἔδοξεν repetendum est ἐβουλήθησαν." *Hk.*

δήμου προστάτης fuit magistratus Syracusanorum, sive hoc ipso nomine appellatus, sive nomine δημιουργὸς, vel simili, ut in aliis doricis civitatibus. v. Od. Müller. Dor. 2., p. 160., Wachsm. Antt. gr. 1, 2., p. 435., append. 1. *G—r.*

πιθανώτατος τοῖς πολλοῖς: δυνάμενος πείθειν τοὺς πολλούς. S. cf. 4, 21.

36. οὕτω κακῶς φρονῆσαι:

*κακῶς φρονῆσαι, καὶ ὑποχειρίους ἡμῖν γενέσθαι ἐνθάδε ἐλθόντας, ἢ δειλός ἐστιν, ἢ τῇ πόλει οὐκ εὔνους· τοὺς δ' ἀγγέλλοντας τὰ τοιαῦτα, καὶ περιφόβους ὑμᾶς ποιοῦντας, τῆς μὲν τόλμης οὐ θαυμάζω, τῆς δὲ ἀξυνεσίας, εἰ μὴ οἴονται ἔνδηλοι εἶναι. οἱ γὰρ δεδιότες ἰδίᾳ τι βούλονται τὴν πόλιν ἐς ἔκπληξιν καθιστάναι, ὅπως τῷ κοινῷ φόβῳ τὸν σφέτερον ἐπηλυγάζωνται. * καὶ νῦν αὗται αἱ ἀγγελίαι τοῦτο δύνανται, οὐκ ἀπὸ ταὐτομάτου, ἐκ δὲ ἀνδρῶν, οἵπερ ἀεὶ τάδε κινοῦσι, ξύγκεινται. ὑμεῖς δὲ, ἢν εὖ βουλεύησθε, οὐκ ἐξ ὧν οὗτοι ἀγγέλλουσι σκοποῦντες λογιεῖσθε τὰ εἰκότα, ἀλλ' ἐξ ὧν ἂν ἄνθρωποι δεινοὶ καὶ πολλῶν ἔμπειροι, ὥσπερ ἐγὼ Ἀθηναίους ἀξιῶ, θράσειαν. οὐ γὰρ αὐτοὺς εἰκὸς Πελοποννησίους τε ὑπολιπόντας, καὶ τὸν ἐκεῖ πόλεμον μήπω βεβαίως καταλελυμένους, ἐπ' ἄλ-*

μωροὺς εἶναι. — *τῆς δὲ ἀξυνεσίας* (ἕνεκα): *θαυμάζω δηλ.* — *εἰς ἔκπληξιν καθ.*: *ἤγ. εἰς φόβον ἐμβαλεῖν.* — *ἐπηλυγ.*: *ἐπικρύπτωνται. ὅπως* (φησὶ) *κοινῇ φοβήσαντες ἅπαντας τὸν ἴδιον φόβον ἀποκρύψωνται.* S. qui videtur legisse *τὸν σφέτερον*, ut Erot. „*ἐπηλυγ.* ita Suidas, Aristoteles, Laërtius, Synesius; et Moeris *ἐπηλυγαζόμενος.* glossae *ἐπηλυγάζεσθαι*: obnubilare, ab *ἠλυγή.* v. Hesych. in voce, et apud Atticistam lege *ἠλυγὴ γὰρ ἡ σκιά.* Krotianus, locum Thucydidis laudans, male legit *τὸν σφέτερον*, sed corrigit se in *τὰ ἐπιμήνια*, (imo frugibus mutavit glandes: apertum enim est *τὸν σφέτερον* (*φόβον*); ambiguum, quod vulgo habent ll., *τὸ σφ.*, ortum illud fortasse ex *τῶ σφ. Both.*) et Hippocratem hoc verbo uti dicit pro *ἐμποδίζεσθαι.* cf. eundem in *λελυγισμένα.* Lycophron 350. *εἰς ἀνώροφον στέγην Εἵρκτης ἀλιβδήσασα λυγαίας δέμας*, *tenebricosi* carceris. *E Wass. ἐπηλυγασάμενος* etiam Plato apud Eustath. ad Iliad. *κ'*, p. 809., qui tradit, veteres *σκιὰν* dicere *λύγην*, et *η* assumto *ἠλύγην.* Etym. M. in *ἐπηλυγάζονται* „*λύγην καλοῦσιν οἱ Ἀττικοὶ τὴν σκιὰν, ἢ τὴν σκοτίαν.*“ — Tzetzes ad Lycophr. l. d. *λύγη γὰρ ἡ νύξ.* unde *λυγαῖος*, *obscurus*, apud poëtas. cf. Euripidem Iph. T. 110., Cyclope 651. (*πέτραν ἐπήλυγα.* cf. Heracl. 828.), Apollon. Rhod. 1, 218. et 2, 1123. Aristoteles etiam *ἐπηλυγίζεσθαι* dixit: v. Budaeus Comment. l. gr. p. 346., et ex eo Stephanus. *E D.* Ruhnken. ad Timaeum p. 117. l. ed. propriam verbi potestatem docet esse *obumbrandi*, itaque *occultandi.* Ex Hk.

καὶ νῦν — ξυγκεῖνται. verba *τοῦτο δύνανται* Portus reddidit *eo spectant*, et similiter Bauer. *id spectant, id sibi volunt*; Gottl. *haec est vis rumoris*; Hk. *hoc valent.* qui quidem recte *τοῦτο* intelligit *τὸ τὴν πόλιν εἰς ἔκπληξιν καθιστάναι*, sed subabsurde junxit verba *δύνανται οὐκ ἀπὸ ταὐτομάτου.* neque rem expedit P., referens *τοῦτο* ad sequentia, ut significet *τὸ τὰς ἀγγελίας οὐκ ἀπὸ ταὐτ. ξυγκεῖσθαι*: nam quae, malum, est haec oratio *et nunc isti rumores eo spectant, ut non sint sua sponte exorti?* mendosa haec sunt, si quae alia, et sic, opinor, scribenda, arcte junctis antecedentibus *οἱ γὰρ — ἐπηλυγάζωνται, ὡς νῦν αὗται αἱ ἀγγελίαι αἱ τοῦτο δυναταὶ οὐκ ἀπὸ ταυτ. — ξύγκεινται, et nunc isti rumores id valentes* (ut urbem perterreant) *non sponte exorti sunt.* loquacior quam eloquentior, more Siculorum (v. ann. ad 4, 59.), Athenagoras *ταυτολογεῖ* nonnihil. quod ad emendationem nostram attinet, de *ὡς* et *καὶ* passim confusis in codicibus dixi ad 4, 23.; *αἱ* haustum fuerit ab — *αι* vicino; tum simillima sunt, facileque permiscenda, *δυναταὶ* et *δύνᾶται.* — *τοῦτο δυναταὶ*, ut *δυνατὸς διαγιγνώσκειν* apud Comicum Eccles. 636., *δυνατῶν κολακεύειν* Xenoph. M. S. 1, 2, 24. possis etiam *αἳ τοῦτο δύνανται*, sed minus placet.

καταλελυμένους: *ἀντὶ τοῦ*

λον πόλεμον οὐκ ἐλάσσω ἑκόντας ἐλθεῖν, ἐπεὶ ἔγωγε ἡ οἶομαι αὐτοὺς, ὅτι οὐχ ἡμεῖς ἐπ' ἐκείνους ἐρχόμεθα, πόλ σαῦται, καὶ οὕτω μεγάλαι.

Quodsi tamen veniant, aptiorem ad bellandum esse Siciliam qu Ioponnesum, quippe omnis generis apparatu instructiorem; Syracusas superiores fore jactato isto Atheniensium exercitu

37. *„Εἰ δὲ δὴ, ὥσπερ λέγονται, ἔλθοιεν, ἱκαν ἡγοῦμαι Σικελίαν Πελοποννήσου διαπολεμῆσαι, ὅσῳ πάντα ἄμεινον ἐξήρτυται, τὴν δὲ ἡμετέραν πόλιν αὐτ νῦν στρατιᾶς, ὡς φασιν, ἐπιούσης, καὶ εἰ δὶς τοσαύτη πολὺ κρείσσω εἶναι, οἷς γ' ἐπίσταμαι οὔθ' ἵππους ἀκο σοντας, οὐδ' αὐτόθεν πορισθησομένους, εἰ μὴ ὀλίγου παρ' Ἐγεσταίων, οὔθ' ὁπλίτας ἰσοπληθεῖς τοῖς ἡμετέρο νεῶν γε ἐλθόντας. μέγα γὰρ τὸ καὶ αὐταῖς ταῖς ναυσ φαις τοσοῦτον πλοῦν δεῦρο κομισθῆναι, τήν τε ἄλλη ρασκευὴν, ὅσην δεῖ ἐπὶ πόλιν τοσήνδε, πορισθῆναι, οὐκ οὖσαν. ὡς τε παρὰ τοσοῦτον γιγνώσκω, μόλις ἂν μοι δο εἰ πόλιν ἑτέραν τοσαύτην, ὅσαι Συράκουσαί εἰσιν, ἔ ἔχοντες, καὶ ὅμορον οἰκήσαντες τὸν πόλεμον ποιοῖντο, παντάπασι διαφθαρῆναι. ἠπού γε δὴ ἐν πάσῃ πολεμία λίᾳ, (ξυστήσεται γὰρ,) στρατοπέδῳ τε ἐκ νεῶν ἱδρυθέν*

καταλελυπότας. S. Idem, quod scholiastes, etiam Thomas Mag. adnotat, *καταλ.* hic active sumi. D. est quasi participium mediae formae: *suum* ipsorum bellum. *B—r.* Herodotus 7, 6. *τὴν ἐχθρὴν προκαταλυσάμενοι.* ibi Bähr. „Cf. 7, 146. *καταλύεσθαι*, collatis 8, 140. (cum ann. Valckenarii), 9, 11. „Ubi satis patet," inquit, „medii verbi vis ac potestas. *καταλῦσαι τοὺς πολέμους* dixit Plut. Themist. 6., aliisque locis ab Haitingero allatis in Actt. phill. Monacc. 3., p. 200., ubi etiam de locutione *λῦσαι τὸν πόλεμον.*""

37. *διαπολεμῆσαι: διενεγκεῖν τὸν πόλεμον.* (*ἄλλως.*) *δηλονότι περιγενέσθαι διὰ πολέμου.* — *ἄμεινον: τῆς Πελοποννήσου δηλ.* — *αὐτόθεν: ἐκ τῆς Σικελίας.* S.

ὡς τε παρὰ τοσοῦτον γιγνώσκω, —, et, *ut ego tantam ob causam judico*, —. recte Hk. *ὡς τε*, neque audiendus S., qui transversos egit ceteros interpretes, servata codicum scriptura haec ita exponens *ὥστε π. τοσ. γιγνώσκω: τὸ μὲν παρὰ τοσ. γιγνώσκω τοσοῦτον διαφέρομαι τοῖς τὰ ἕτερα διαγγέλλουσι· τὸ δὲ ὥστε ὑπερβιβάσαι χρὴ, ἵνα μὴ σολοικοφανὲς ᾖ τὸ καὶ οὕτω συντάξαι παρ γιγν., ὥστε μόγις ἄν κοῦσιν οὐκ ἂν παντ διαφθαρῆναι οἱ Ἀθη* causale est *παρὰ*, ut Polyb 4. *παρὰ τὸν χειρισμὸν*, *stratione rei*, et ibidem 93, *ρὰ τὸ μέγεθος αὐτῆς*, *prop gnitudinem ejus;* itemque sthenes Phil. 1., p. 43, 14., tulit Matth. gr. §. 588., *οὗτος παρὰ τὴν αὐτοῦ ξυ σοῦτον ἐπηύξηται, ὅσον ἡμετέραν ἀμέλειαν.*

στρατοπέδῳ τε — ἔξ sententia totius loci haec illa consideranti mihi non vel ex urbe paris potentiae, tima, oppugnantes Syracus perituri, nedum in Sicilia, ta infesta est (conjunget contra illos), et cum exerci vibus, ubi collocatus est, vis tentoriis cum maxime ne apparatu non longe per equ stros procedentes." verba *ἱδρυθέντι* per attractionem d pro *ἐν νανσὶ ἱδρυθέντι ἐξ*

ἐκ σκηνιδίων καὶ ἀναγκαίας παρασκευῆς οὐκ ἐπὶ πολὺ ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ἱππέων ἐξιόντες. τὸ δὲ ξύμπαν οὐδ' ἂν κρατῆσαι αὐτοὺς τῆς γῆς ἡγοῦμαι· τοσούτῳ τὴν ἡμετέραν παρασκευὴν κρείσσω νομίζω.

Sed haec haud dubie reputantes sua servare Ath.; Syracusis autem quosdam verbis factisque incautum vulgus terrendo inhiare imperio.

38. „Ἀλλὰ ταῦτα, ὥσπερ ἐγὼ λέγω, οἵ τε Ἀθηναῖοι γιγνώσκοντες τὰ σφέτερα αὐτῶν εὖ οἶδ' ὅτι σώζουσι, καὶ ἐνθένδε ἄνδρες οὔτε ὄντα, οὔτε ἂν γενόμενα, λογοποιοῦσιν. οὓς ἐγὼ οὐ νῦν πρῶτον, ἀλλ' ἀεί, ἐπίσταμαι ἤτοι λόγοις γε τοιοῖσδε, καὶ ἔτι τούτων κακουργοτέροις, ἢ ἔργοις βουλομένους καταπλήξαντας τὸ ὑμέτερον πλῆθος αὐτοὺς τῆς πόλεως ἄρχειν. καὶ δέδοικα μέντοι, μήποτε πολλὰ πειρῶντες καὶ κατορθώσωσιν, ἡμεῖς δὲ κακοὶ, πρὶν ἐν τῷ παθεῖν ὦμεν, μὴ προφυλάξασθαί τε καὶ αἰσθόμενοι ἐπεξελθεῖν.

Hanc esse causam frequentium civitatis turbarum, seditionum, certaminumque, imo nonnunquam tyrannidum atque injustae dominationis; quae se prohibiturum, dum magistratum gerat, multitudini suadendo utilia, vel noxia machinantes, quamvis non deprehensos in facinore, puniendo; paucosque coarguendo, observando, docendo, quo deterreantur a maleficiis.

„Τοιγάρτοι δι' αὐτὰ ἡ πόλις ἡμῶν ὀλιγάκις μὲν ἡσυχάζει, στάσεις δὲ πολλὰς, καὶ ἀγῶνας, οὐ πρὸς τοὺς πολεμίους πλείονας ἢ πρὸς αὑτὴν ἀναιρεῖται, τυραννίδας δὲ ἔστιν ὅτε, καὶ δυναστείας ἀδίκους. ὧν ἐγὼ πειράσομαι, ἤν γε ὑμεῖς ἐθέλητε ἕπεσθαι, μήποτε ἐφ' ἡμῶν τι περιιδεῖν γενέσθαι, ὑμᾶς μὲν τοὺς πολλοὺς πείθων, τοὺς δὲ τὰ τοιαῦτα μηχανωμένους κολάζων, μὴ μόνον αὐτοφώρους, (χαλεπὸν γὰρ ἐπιτυγχάνειν,) ἀλλὰ καὶ ὧν βούλονται μὲν, δύνανται δ' οὔ· (τὸν γὰρ ἐχθρὸν οὐχ ὧν δρᾷ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς διανοίας προαμύνεσθαι χρὴ, εἴπερ καὶ μὴ προφυλαξάμενός τις προπείσεται·) τοὺς δ' αὖ ὀλίγους τὰ μὲν ἐλέγχων, τὰ δὲ φυλάσσων, τὰ δὲ καὶ διδάσκων· μάλιστα γὰρ δοκῶ ἄν μοι οὕτως ἀποτρέπειν τῆς κακουργίας.

ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ἱππέων ἐξ. S. supplet *εἰργόμενοι*. nihil opus, cum etiam neutra, sicut passiva, cum praepositione ὑπό et genitivo construi soleant. *Ex Hk.*

38. ἐνθένδε: ἀπὸ τῆς πόλεως. — οὔτε ἂν γενόμενα: οὐχ οἷά τε γενέσθαι. S

πρὶν — ὦμεν. notavit Hk., πρὶν dici nonnunquam pro πρὶν ἄν cum conjunctivo. v. Matth. gr. §. 522., anm.

καὶοἱ — μὴ προφυλάξασθαί τε —. excidit in libris μὴ particula, intercepta, puto, a syllaba — μεν (μἔ), quae antecedit. v. ann. ad 1, 133., et Haas. Lucubr. Thuc. p. 111. ad 113.

ἐφ' ἡμῶν, *nobis* (i. e. me) magistratum habentibus.

ὧν βούλονται. de genitivo causam enuntiante vid. Matth. gr. §. 345. (368.) cf. 1, 77. annotata ad τοῦ ἐνδεοῦς, quibus hoc subscribendum est. *Ex Hk.*

ἢ δυναμένους ἐτέθη ἀτιμάζειν. lex juvenes a magistratibus arcebat propter aetatem; non in

Ceterum se nescire, quid sibi velint juniores; utrum magistratus contra legem, quae requirat aetatem idoneam; an alio quam lus jure uti, cum pares sint cives.

„Καὶ δῆτα, ὃ πολλάκις ἐσκεψάμην, τί καὶ βούλεσθ νεώτεροι; πότερον ἄρχειν ἤδη; ἀλλ' οὐκ ἔννομον· ὁ δὲ ἐκ τοῦ μὴ δύνασθαι ὑμᾶς μᾶλλον ἢ δυναμένους ἐτέθη ξειν. ἀλλὰ δὴ μὴ μετὰ πολλῶν ἰσονομεῖσθαι; καὶ πῶς δ τοὺς αὐτοὺς μὴ τῶν αὐτῶν ἀξιοῦσθαι;

Democratiam praeferendam esse oligarchiae, et, qui hanc affectet imperitissimos, aut injustissimos.

39. „Φήσει τις δημοκρατίαν οὔτε ξυνετὸν, οὔτ' ἴσον τοὺς δ' ἔχοντας τὰ χρήματα καὶ ἄρχειν ἄριστα βελτίσ ἐγὼ δέ φημι πρῶτα μὲν δῆμον ξύμπαν ὠνομάσθαι, ὀλιγ δὲ μέρος· ἔπειτα φύλακας μὲν ἀρίστους εἶναι χρημάτων πλουσίους, βουλεῦσαι δ' ἂν βέλτιστα τοὺς ξυνετούς, δ' ἂν ἀκούσαντας ἄριστα τοὺς πολλούς· καὶ ταῦτα ὁμοί κατὰ τὰ μέρη, καὶ ξύμπαντα, ἐν δημοκρατίᾳ ἰσομοιρεῖν. ὀλ χία δὲ τῶν μὲν κινδύνων τοῖς πολλοῖς μεταδίδωσι, τῶν δ' λίμων οὐ πλεονεκτεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ ξύμπαν ἀφελομέν ἃ ὑμῶν οἵ τε δυνάμενοι, καὶ οἱ νέοι, προθυμοῦνται, ἀδ ἐν μεγάλῃ πόλει, κατασχεῖν. ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν, ὦ πάντων * ετώτατοι, εἰ μὴ μανθάνετε κακὰ σπεύδοντες, ἢ ἀμαθ

contumeliam eorum perlata erat, cum possent per aetatem et animi constantiam regere civitatem, sed quia non possent. — pronomen τοὺς αὐτοὺς ad cognatam significationem a propria deflexum puta: valet enim τοὺς ἴσους καὶ ὁμοίους, τοὺς ἐν ἴσῳ ὄντας. *Hk.*

39. καὶ ταῦτα — ἰσομοιρεῖν, *atque sic* (ταῦτα) *et singulatim, et universe, paria habere homines* (vel *pariter frui parte reipublicae*). ἰσομοιρεῖν, intell. τινάς. cap. 16. οὐδέ γε ἄδικον ἐφ' ἑαυτῷ μέγα φρονοῦντα μὴ ἴσον εἶναι, ἐπεὶ καὶ ὁ κακῶς πράσσων πρὸς οὐδένα τῆς ξυμφορᾶς ἰσομοιρεῖ. Xenophon Cyrop. 2, 2, 17. Ἀλλ' ἴθι, ἔφη, ὦ Κῦρε, κ. πάντες οἱ παρόντες, ἐννοῶ, ὅτι ἐξελήλυθασι μὲν σὺν ἡμῖν οἱ μὲν καὶ βελτίονες, οἱ δὲ καὶ μείονος ἄξιοι, ἢν δέ τι γίγνηται ἀγαθὸν, ἀξιώσουσιν οὗτοι πάντες ἰσομοιρεῖν. idem Apol. Socr. 21. dixit ἰσομοιρίαν, oppositam τῷ προτιμᾶσθαι.

ἔτι καὶ νῦν, *vel nunc etiam*, nunc demum. „scil. post irritos optimatum et juniorum con *G—r.*

ὦ πάντων * ἀξυνετώτ haec non posse ferri propter logiam, cum sequatur ἀμαθ ἐστε, quivis intelligat. quare P lam secutus, qui haec ita r *sed nunc quoque omnium tissimi estis*, scripsit ἀλλ' νῦν πάντων ἀξυνετώτατοι, μανθ. κακὰ σπεύδοντές, ἔσ ἐγὼ οἶδα Ἑλλήνων, ἢ ἀδικ., poëta philosophus „*immedic* inquit, „vulnus Ense recid est," non medicabile, quale istud ἀξυνετώτατοι, quippe fuisse puto in veteribus libris ηθέστατοι, vel ἀξυνηθότατ quo v. Matth. gr. §. 128., a *prorsus inassueti* ceteris *insociabiles*, nec familiares, s tum non omnia sibi arroganter oligarchorum, quos german cas *Erzsonderlinge*. id et a mum est huic orationi, et tam vulgatae scripturae, ut facil potuerint librarii.

τοί ἐστε, ὧν ἐγὼ οἶδα Ἑλλήνων, ἢ ἀδικώτατοι, εἰ εἰδότες τολμᾶτε.

Postremo Athenagoras optimates, vel ab se edoctos, vel sic mutata sententia, commune civitatis bonum augere jubet, itaque plebi antecellere potius quam plura cupiendo omnibus privari.

40. „Ἀλλ' ἤτοι μαθόντες γε, ἢ μεταγνόντες, τὸ τῆς πόλεως ξύμπασι κοινὸν αὔξετε, ἡγησάμενοι τοῦτο μὲν ἂν καὶ ἴσον, καὶ πλέον, οἱ ἀγαθοὶ ὑμῶν, ἥπερ τὸ τῆς πόλεως πλῆθος μετασχεῖν, εἰ δ' ἄλλα βουλήσεσθε, καὶ τοῦ παντὸς κινδυνεῦσαι στερηθῆναι.

Ejusmodi autem nuntiis abstinendum esse apud intelligentes, neque obtemperaturos, sive veri, sive falsi sint: fortiter enim sub probis ducibus aggressuram esse hostes urbem, imperiumque ac tyrannidem mendaciis quaerentes ulturam, servata libertate.

„Καὶ τῶν τοιῶνδε ἀγγελιῶν, ὡς πρὸς αἰσθανομένους, καὶ μὴ ἐπιτρέψοντας, ἀπαλλάγητε· ἡ γὰρ πόλις ἥδε, καὶ εἰ ἔρχονται Ἀθηναῖοι, ἀμυνεῖται αὐτοὺς ἀξίως αὑτῆς, καὶ στρατηγοί εἰσιν ἡμῖν, οἳ σκέψονται αὐτά· ὡς εἰ μέν τι αὐτῶν ἀληθές ἐστιν, ὥσπερ οὐκ οἰόμαι, οὐ πρὸς τὰς ὑμετέρας ἀγγελίας καταπλαγεῖσα, καὶ ἑλομένη ὑμᾶς ἄρχοντας, αὐθαίρετον δουλείαν ἐπιβαλεῖται, αὐτὴ δ' ἐφ' αὑτῆς σκοποῦσα τούς τε λόγους ἀφ' ὑμῶν ὡς ἔργα δυναμένους κρινεῖ, καὶ τὴν ὑπάρχουσαν ἐλευ-

40. τοῦτο μὲν, *sic quidem.* — οἱ ἀγαθοὶ ὑμῶν. trajecta liberius more Thucydideo, positaque a scriptore, ne dubium sit, quos dicat illos μαθόντας etc., scil. optimates, τοὺς ἔχοντας τὰ χρήματα (c. 39.), ut Hk. annotavit. — μετασχεῖν cum accusativo objecti, ut Soph. Oed. Col. 1386. ἀκερδῆ χάριν μετάσχοιμί πως, Aeschyl. Ag. 446.

θανὼν μεθέξειν φιλτάτου τάφου μέρος.

cf. Herod. 4, 145., Xenoph. Cyrop. 2, 3, 6., Matth. gr. §. 359., etc. — ὡς εἰ μέν τι. vulgo καὶ εἰ μή τι. Mosqu. recte μέν. sed ne καὶ quidem probandum est, quippe inconcinnum, et bene habet ὡς, *nam*, vel notione τοῦ ὥστε accipiendum. quorum vocabulorum compendia similia saepe fraudi fuerunt scribis: v. 4, 23. etc. de vulgatis καὶ εἰ μή τι B—r. „Nescio, qui retineri possit illud μή, ac non praeferendum sit μέν: nam primo dicere non poterat, si *quid* eorum non est verum, qui omnia conficta argueret; deinde ait „ut equidem *non* puto," nempe vera esse; denique addit „non ideo (nempe „etsi vera sint") imperatores civitas vos creaverit." atqui hoc opus non erat, si non essent vera, quae nuntiarentur. — μὲν hic notet *si vel maxime*, wenn auch ja."

ἐφ' αὑτῆς est *per se, non indigens vestris indiciis, neque ea expectans.* at ἀφ' αὑτῆς (Dan. et Mosqu. ἀφ' ἑαυτῆς. antiquiores edd. usque ad Lipsiensem ἐφ' ἑαυτῆς, sed Gr. et Aug. ἐφ' αὑτῆς. *Both.*) hoc dicit *proprio impulsu*, „auf eigenen Antrieb," ut 4, 68.; 5, 60.; 8, 47. cf. Matth. p. 1131., 1163., Wolf. ad Demosth. Lept. p. 319. ed. 1., Doederl. Lat. Syn. vol. 3., p. 107. sequ. — Porro „τοὺς λόγους," inquit, „ὡς ἔργα δυναμένους (*significantes*) κρινεῖ," i. e. judicabit, vos, qui infidi et falsi estis in renuntiando, item infidos fore in ductu civitatis, ex mendaciis vestris pravae vos voluntatis arguens, quorumque talia sint verba, item talia facta fore conjiciens. — ad μὴ ἐπιτρέπειν supple τὴν ἀρχήν, τὰ τοῦ πολέμου. *G—r.*

τὴν ὑπάρχουσαν ἐλευθερίαν: οὐχὶ διὰ τὸ ἀκούειν (i. e. propter nuntios ejusmodi.) κατα-

θερίαν οὐχὶ ἐκ τοῦ ἀκούειν ἀφαιρεθήσεται, ἐκ δὲ τοῦ ἔργῳ φυλασσομένη μὴ ἐπιτρέπειν πειράσεται σώζειν."

Dux quidam Syracusanorum obtrectationibus abstineri jubet, potiusque bello necessaria sedulo apparari; se et ceteros duces, ut adhuc, ita et porro, haec curaturos esse, copiasque lustraturos, et per urbes missis exploratoribus, quidquid compererint, ad populum relaturos.

41. Τοιαῦτα μὲν Ἀθηναγόρας εἶπε· τῶν δὲ στρατηγῶν εἷς ἀναστὰς ἄλλον μὲν οὐδένα ἔτι εἴασε παρελθεῖν, αὐτὸς δὲ πρὸς τὰ παρόντα ἔλεξε τοιάδε. „Διαβολὰς μὲν οὐ σῶφρον οὔτε λέγειν τινὰς ἐς ἀλλήλους, οὔτε τοὺς ἀκούοντας ἀποδέχεσθαι, πρὸς δὲ τὰ ἐσαγγελλόμενα μᾶλλον ὁρᾶν, ὅπως εἴ τε ἕκαστος καὶ ἡ ξύμπασα πόλις καλῶς τοὺς ἐπιόντας παρασκευασώμεθα ἀμύνεσθαι. καὶ ἢν ἄρα μηδὲν δεήσῃ, οὐδεμία βλάβη τοῦ γε τὸ κοινὸν κοσμηθῆναι καὶ ἵπποις, καὶ ὅπλοις, καὶ τοῖς ἄλλοις, οἷς ὁ πόλεμος ἀγάλλεται. τὴν δ' ἐπιμέλειαν καὶ ἐξέτασιν αὐτῶν ἡμεῖς ἔξομεν, καὶ τῶν πρὸς τὰς πόλεις διαπομπῶν ἅμα, ἔς τε κατασκοπὴν καὶ ἤν τι ἄλλο φαίνηται ἐπιτήδειον. τὰ δὲ καὶ ἐπιμεμελήμεθα ἤδη, καὶ ὅ τι ἂν αἰσθώμεθα, ἐς ὑμᾶς οἴσομεν."

Ath. et socii Corcyrae congregati denuo lustrant exercitum, et de modo trajiciendi in Siciliam, portusque capiendi, et castra ponendi, sub tribus ducibus deliberant; deinde 3 naves in Italiam et Siciliam mittunt exploratum, quaenam urbes se sint recepturae: easque naves occurrere sibi jubent ad deducendam classem.

42. Καὶ οἱ μὲν Συρακούσιοι, τοσαῦτα εἰπόντος τοῦ στρατηγοῦ, διελύθησαν ἐκ τοῦ ξυλλόγου· οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἤδη ἐν τῇ Κερκύρᾳ αὐτοί τε, καὶ οἱ ξύμμαχοι, ἅπαντες ἦσαν· καὶ πρῶτον μὲν ἐπεξέτασιν τοῦ στρατεύματος, καὶ ξύνταξιν, ὥσπερ ἔμελλον ὁρμιεῖσθαί τε, καὶ στρατοπεδεύεσθαι, οἱ στρατηγοὶ ἐποιήσαντο, καὶ τρία μέρη νείμαντες ἓν ἑκάστῳ ἐκλήρωσαν, ἵνα μήτε ἅμα πλέοντες ἀπορῶσιν ὕδατος, καὶ λιμένων, καὶ τῶν ἐπιτηδείων ἐν ταῖς καταγωγαῖς, πρός τε τἆλλα εὐκοσμότεροι καὶ ῥᾴους ἄρχειν ὦσι, κατὰ τέλη στρατηγῷ προστεταγμένοι· ἔπειτα δὲ προὔπεμψαν καὶ ἐς τὴν Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν τρεῖς ναῦς, εἰσομένας, αἵτινες σφᾶς τῶν πόλεων δέξον-

πλαγεῖσα ἀποῤῥήσεται. — ἐκ δὲ τοῦ ἔργῳ φυλ.: τὴν (δὲ) ἐλευθερίαν πειράσεται σώζειν ἐκ τοῦ δι' ἔργων μὴ ἐπιτρέπειν τοῖς ἀφαιρουμένοις αὐτήν. S.

41. τοῦ γε τὸ κοινὸν κοσμηθῆναι. sic Abresch., P., et alii. codd. frequenti errore τοῦ τε.

οἷς ὁ πόλεμος ἀγάλλεται: οἷς χαίρει πόλεμος, ὧν χρῄζει. — ἐς ὑμᾶς οἴσομεν: μηνύσομεν ὑμῖν. S.

42. ἐν ταῖς καταγωγαῖς: λιμέσι. („Pollux quoque 1, 99. λιμήν: ἡ καταγωγή. sed Kuhnius ibi putat, καταγωγὰς hic potius esse navium appulsus et subvectiones in portum; nempe, quia λιμένας a καταγωγαῖς distinguit Thuc." D. Portus *in diversoriis*. Did. „dans les endroits où ils aborderaient.") — κατὰ τέλη στρατηγῷ προστ.: κατὰ τάξεις ὑπὸ στρατηγοῖς τεταγμένοι. S.

ται· καὶ εἴρητο αὐταῖς προαπαντᾶν, ὅπως ἐπιστάμενοι καταπλέωσι.

Trajectus Atheniensium in Siciliam; numerus navium et copiarum ipsorum et sociorum.

43. Μετὰ δὲ ταῦτα τοσῇδε ἤδη τῇ παρασκευῇ Ἀθηναῖοι ἄραντες ἐκ τῆς Κερκύρας ἐς τὴν Σικελίαν ἐπεραιοῦντο, τριήρεσι μὲν ταῖς πάσαις τέσσαρσι καὶ τριάκοντα καὶ ἑκατόν, καὶ δυοῖν ῥοδίοιν πεντηκοντόροιν· (τούτων ἀττικαὶ μὲν ἦσαν ἑκατόν, ὧν αἱ μὲν ἑξήκοντα ταχεῖαι, αἱ δ' ἄλλαι στρατιώτιδες· τὸ δὲ ἄλλο ναυτικὸν Χίων, καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων·) ὁπλίταις δὲ τοῖς ξύμπασιν ἑκατὸν καὶ πεντακισχιλίοις· (καὶ τούτων Ἀθηναίων μὲν αὐτῶν ἦσαν πεντακόσιοι μὲν καὶ χίλιοι ἐκ καταλόγου, ἑπτακόσιοι δὲ θῆτες, ἐπιβάται τῶν νεῶν· ξύμμαχοι δὲ οἱ ἄλλοι ξυνεστράτευον, οἱ μὲν τῶν ὑπηκόων, οἱ δ' Ἀργείων πεντακόσιοι, καὶ Μαντινέων καὶ μισθοφόρων πεντήκοντα καὶ διακόσιοι·) τοξόταις δὲ τοῖς πᾶσιν ὀγδοήκοντα καὶ τετρακοσίοις, (καὶ τούτων Κρῆτες οἱ ὀγδοήκοντα ἦσαν,) καὶ σφενδονήταις Ῥοδίων ἑπτακοσίοις, καὶ Μεγαρεῦσι ψιλοῖς, φυγάσιν,

43. ῥοδίοιν. cod. C. ῥοδίαιν: sed vid. Matth. gr. §. 117, 7. et §. 436. numerum navium, i. e. triremium armatarum, centum et quadraginta fuisse perhibet Diod. Sic. 13, 2. idem militum septem millia fuisse tradit. cf. Boeckh. de Oecon. polit. Ath. t. 1., p. 286. sequ. et Krüger. ad Dionys. p. 309. — ταχεῖαι, πρὸς ναυμαχίαν ἐπιτήδειοι. contra στρατιώτιδες eaedem sunt, quae supra c. 31. dicebantur ὁπλιταγωγοί. S. ad 1, 116. interpretatur στρατιώτας ἄγουσαι τοὺς μέλλοντας πεζομαχεῖν. isti milites mox vocantur ἐπιβάται, quanquam strictiore sensu vel ab hoplitis in terra, non e navibus, pugnantibus distinguuntur ἐπιβάται, ut Romanorum *socii navales* (Seesoldaten). v. Boekh. l. l. p. 301. idem t. 2., p. 35., docet, thetas, licet plerumque leviter armati in classibus meruerint, tamen necessitate urgente hoplitarum munere functos esse, haud dubie tamen publice armatos, quia h. l. hoplitis ex censu (τοῖς ἐκ καταλόγου) opponantur a Thucydide: nam proprium gravis armaturae munus erat zeugitarum. *Hk.*

„Numerum militum ita computat Bloomf.

graviter armati Ath. . . .	2200,
grav. arm. sociorum . . .	2900,
sagittarii Ath.	400,
sag. Cretenses	80,
funditores Rhodii	700,
leviter armati Megarenses .	120,
equites Ath.	30.
summa	6430.

consentit Plut. Alcib. 20.: ἀνήχθη (Alcib.) μετὰ στρατηγῶν, ἔχων τριήρεις — ὁπλίτας δὲ πεντακισχιλίους κ. ἑκατόν, τοξότας δὲ, κ. σφενδονήτας, κ. ψιλούς, περὶ τριακοσίους κ. χιλίους. equites non memorat. ab his recedit Wessel. ad Diod. 12, 84.; 13, 2. — jure D., non obsecutus Scheffero de Mil. nav. 4, 1., p. 258., discernit naves στρατιώτιδας et ἱππαγωγούς, allatis Thucydideis 2, 56. de expeditione Periclis in Peloponnesum anno 2. belli pelop. facta, et 4, 42., ubi naves ὁπλιταγωγοὶ discernuntur ab iis, quae equos et equites vehebant. sic etiam quae hic dicuntur 40 στρατιώτιδες eaedem sunt 40 ὁπλιταγωγοῖς c. 31. idem ex Diodoro Polybioque docet D., Schefferi sententiam comprobari negans verbis Thucydidis 8, 30. cf. Valck. ad Herod. 6, 48., Boeckh. Staatsh. d. Ath. 1., p. 310., et de omni genere navium hic memoratarum Wachsm. Antt. gr. 2, 1., p. 403." *E G—ro.*

εἴκοσι καὶ ἑκατόν· καὶ ἱππαγωγῷ μιᾷ, τριάκοντα ἀγούσῃ ἱππέας.

Reliquus apparatus atticae classis, quae rursus apud Rhegium promontorium congregatur, et castra ponit, mercatum quidem praebentibus Rheginis, sed neutri parti sociatis.

44. Τοσαύτη ἡ πρώτη παρασκευὴ πρὸς τὸν πόλεμον διέπλει. τούτοις δὲ τὰ ἐπιτήδεια ἄγουσαι ὁλκάδες μὲν τριάκοντα σιταγωγοί, καὶ τοὺς σιτοποιοὺς ἔχουσαι, καὶ λιθολόγους, καὶ τέκτονας, καὶ ὅσα ἐς τειχισμὸν ἐργαλεῖα, πλοῖα δὲ ἑκατόν, ἃ ἐξ ἀνάγκης μετὰ τῶν ὁλκάδων ξυνέπλει, πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα πλοῖα, καὶ ὁλκάδες ἑκούσιοι ξυνηκολούθουν τῇ στρατιᾷ ἐμπορίας ἕνεκα· ἃ τότε πάντα ἐκ τῆς Κερκύρας ξυνδιέβαλε τὸν ἰόνιον κόλπον. καὶ προσβαλοῦσα ἡ πᾶσα παρασκευὴ πρός τε ἄκραν Ἰαπυγίαν, καὶ πρὸς Τάραντα, καὶ ὡς ἕκαστοι εὐπόρησαν, παρεκομίζοντο τὴν Ἰταλίαν, τῶν μὲν πόλεων οὐ δεχομένων αὐτοὺς ἀγορᾷ, οὐδὲ ἄστει, ὕδατι δὲ καὶ ὁρμῷ, Τάραντος δὲ καὶ Λοκρῶν οὐδὲ τούτοις, ἕως ἀφίκοντο ἐς Ῥήγιον τῆς Ἰταλίας ἀκρωτήριον. καὶ ἐνταῦθα ἤδη ἠθροίζοντο, καὶ ἔξω τῆς πόλεως, ὡς αὐτοὺς εἴσω οὐκ ἐδέχοντο, στρατόπεδόν τε κατεσκευάσαντο ἐν τῷ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερῷ, οὗ αὐτοῖς καὶ ἀγορὰν παρεῖχον, καὶ τὰς ναῦς ἀνελκύσαντες ἡσύχασαν. καὶ πρός γε τοὺς Ῥηγίνους λόγους ἐποιήσαντο, ἀξιοῦντες Χαλκιδέας ὄντας Χαλκιδεῦσιν οὖσι Λεοντίνοις βοηθεῖν· οἱ δὲ οὐδὲ μεθ' ἑτέρων ἔφα-

44. ἃ ἐξ ἀνάγκης. „articulus ἃ impeditam reddit orationem. hoc vidit Aem. Portus, ob eamque causam ξυνέπλει tantum ad πλοῖα referendum, et in his τούτοις δὲ ἠκολούθουν supplendum, putavit. mihi magis probatur scriptura codicis Clar., qui ἃ ignorat (uti et Ven. *Both.*). ita sine ullo supplemento oratio recte procedet, et omnia pendebunt ab uno verbo ξυνέπλει. (imo verba τούτοις δὲ pertinent ad ξυνηκολούθουν, et τῇ στρατιᾷ ἐμπορίας accipiendum est ὑφ' ἕν, quasi Thuc. dixisset τῆς στρατιωτικῆς ἐμπορίας, *mercatus castrensis causa*, „der Marketenderei wegen." de hoc usu dativi v. Matth. gr. §. 392, 3., nos ad Eurip. Iph. T. 326. 2. ed., etc. hoc qui non advertissent, cum verba τῇ στρατιᾷ referrent ad ξυνηκολούθουν, illud ἃ, inutile visum, delevisse videntur ex industria. *Both.*) Verba ἐξ ἀνάγκης Acacius interpretatione praeteriit, Valla vertit *necessario*, Portus *vi necessitatis coacta*. non liquet, quae illa necessitas fuerit. an hoc vult Thuc., haec privatorum navigia fuisse, et auctoritate publica classem sequi coacta, quod *comprehendere naves* dicunt Latini? Ita sane videtur: nam, si publica fuissent, nulla causa esset, cur id magis de his solis diceret quam de omnibus aliis. ita quoque fortassis intelligendum est, quod supra cap. 22. dicit σιτοποιοὺς ἐκ τῶν μυλώνων ἠναγκασμένους ἐμμίσθους." D.

καὶ ὡς ἕκ. εὐπόρησαν: ἀντὶ τοῦ ὡς ἕκαστοι ἔτυχον εὐπλοήσαι. — παρεκομίζοντο: ἦγ. παραπλέοντες ἐκομίζοντο. S.

Ῥήγιον — ἀκρωτήριον. Rhegium promontorium alii intelligunt Leucopetram, („Capo dell' Armi, nobile Ciceronis supremo itinere." *E P.*) Cluverius medium inter urbem Rhegium et Leucopetram (Capo Gellara), quod etiam ὁμωνυμία videtur suadere, quae argumentum est propinquitatis. *Cellar.*

πρός γε τοὺς Ῥηγίνους, ut Herod. 6, 124. ἐκ γε ἂν τούτων —. ll. πρός τε, sphalmate satis frequenti, quo etiam c. 41. scripserunt τοῦ

σαν ἔσεσθαι, ἀλλ', ὅ τι ἂν καὶ τοῖς ἄλλοις Ἰταλιώταις ξυνδοκῇ, τοῦτο ποιήσειν.

Ibi Ath. denuo de bello optime gerendo in Sicilia deliberant, navesque Segestanorum praecursorias expectant de pecuniis promissis.

Οἱ δὲ πρὸς τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ πράγματα ἐσκόπουν, ὅτῳ τρόπῳ ἄριστα προσοίσονται· καὶ τὰς πρόπλους ναῦς ἐκ τῆς Ἐγέστης ἅμα προσέμενον, βουλόμενοι εἰδέναι περὶ τῶν χρημάτων, εἰ ἔστιν, ἃ ἔλεγον ἐν ταῖς Ἀθήναις οἱ ἄγγελοι.

Syracusani, perlatis ab omni parte nuntiis de adventu Atheniensium, unanimi parant bellum, circummissis per insulam praesidiis, legatis, et in castella regionis custodibus, tum in urbe recensu facto armorum atque equorum, ceterisque ut instante bello constitutis.

45. Τοῖς δὲ Συρακουσίοις ἐν τούτῳ πολλαχόθεν τε ἤδη καὶ ἀπὸ τῶν κατασκόπων σαφῆ ἠγγέλλετο, ὅτι ἐν Ῥηγίῳ αἱ νῆες εἰσι, καὶ ὡς ἐπὶ τούτοις παρεσκευάζοντο πάσῃ τῇ γνώμῃ, καὶ οὐκέτι ἠπίστουν· καὶ ἐς τε τοὺς Σικελοὺς περιέπεμπον, ἔνθα μὲν φύλακας, πρὸς δὲ τοὺς πρέσβεις· καὶ ἐς τὰ περιπόλια τὰ ἐν τῇ χώρᾳ φρουρὰς ἐσεκόμιζον, τά τε ἐν τῇ πόλει

τε τὸ κοινὸν, et 52. ἔκ τε Καμαρίνης, et 7, 20. Ἀργείων τε. cf. 4, 28. „Ἰταλιῶται, *Italici*, i. e. Graeci in Italia coloni; indigenae vero *Itali* appellantur. idem discrimen est inter Σικελιώτας, *Sicilienses*, et Σικελοὺς, *Siculos*. — τὰς πρόπλους ναῦς Dorvill. ad Charit. p. 628. intelligit lembos et leviores naviculas ad speculandum; quod Bloomf. merito rejicit: qui enim lembos a Corcyra per tam amplum mare transmitterent? v. cap. 42." *E G—ro.* Herod. 7, 97. τῆς δὲ στρατιῆς καταπλεούσης ὁ Δᾶτις προπλώσας οὐκ ἔα τὰς νέας πρὸς τὴν νῆσον προσορμίζεσθαι. ibi Bähr. „In Florentino et aliis προσπλώσας. male: nam indicatur Datis, *qui navi* seu *classe praierat*, unde νῆες πρόπλοι, *naves praemissae, praecursoriae*" etc.

45. τὰ περιπόλια. „Le scholiaste du MS. Cass. explique le mot περιπόλια par τὰ ἐν τῇ χώρᾳ φρούρια τῶν περιπόλων. sur le mot περίπολοι voy. une note intéressante de Bloomfield; voici comment il les définit, *a sort of military patrole, consisting of young men from eighteen to twenty years of age, employed chiefly for the defense of the city, forts, borders and ports of Attica.* (cf. ann. ad 4, 67. *Both.*) Il paraît cependant que cette milice n'était pas particulière à l' Attique, mais qu'elle était établie dans d'autres pays aussi, comme on le voit dans notre passage; il paraît aussi que c'était une milice nombreuse, armée à la légère, et propre à porter du secours au premier signal du danger; ce que semble confirmer le passage ci-après d'Aristophane, Av. v. 1177. (1087.),

— Οὔκουν δῆτα περιπόλους ἔχρῆν
πέμψαι κατ' αὐτὸν εὐθύς;

Un courrier vient annoncer à Pisthéteros, qu'un dieu ailé avait pénétré dans le nouvel état (νεφελοκοκκυγία), sans qu'il fût aperçu par ceux qui étaient de garde pendant le jour,

διὰ τῶν πυλῶν εἰσέπτατ' εἰς τὸν ἀέρα,
λαθὼν κολοιοὺς φύλακας ἡμεροσκόπους.

A cette nouvelle Pisth. dit au courrier „Eh quoi! n'a-t-on pas envoyé des péripoles contre lui?" A cela le courrier répond

— Ἀλλ' ἐπέμψαμεν
τρισμυρίους ἱέρακας ἱπποτοξότας."

Did.

ὅπλων ἐξετάσει, καὶ ἵππων, ἐσκόπουν, εἰ ἐντελῆ ἐστι, καὶ τἆλλα ὡς ἐπὶ ταχεῖ πολέμῳ καὶ ὅσον οὐ παρόντι καθίσταντο.

Segestanos non stare promissis, sed 30 tantum talenta apud se habere, nuntiatur, consternatis ducibus Atheniensium praeter Niciam et hac re, et foedere repudiato a Rheginis.

46. Αἱ δ' ἐκ τῆς Ἐγέστης τρεῖς νῆες αἱ πρόπλοι παραγίγνονται τοῖς Ἀθηναίοις ἐς τὸ Ῥήγιον, ἀγγέλλουσαι, ὅτι τἆλλα μὲν οὐκ ἔστι χρήματα, ἃ ὑπέσχοντο, τριάκοντα δὲ τάλαντα μόνα φαίνεται. καὶ οἱ στρατηγοὶ εὐθὺς ἐν ἀθυμίᾳ ἦσαν, ὅτι αὐτοῖς τοῦτό τε πρῶτον ἀντεκεκρούκει, καὶ οἱ Ῥηγῖνοι οὐκ ἐθελήσαντες ξυστρατεύειν, οὓς πρότερον ἤρξαντο πείθειν, καὶ εἰκὸς ἦν μάλιστα, Λεοντίνων τε ξυγγενεῖς ὄντας, καὶ σφίσιν ἀεὶ ἐπιτηδείους. καὶ τῷ μὲν Νικίᾳ προσδεχομένῳ ἦν τὰ περὶ τῶν Ἐγεσταίων, τοῖν δὲ ἑτέροιν καὶ ἀλογώτερα.

Segestanorum dolus, quo primos Atheniensium legatos deceperunt.

Οἱ δὲ Ἐγεσταῖοι τοιόνδε τι ἐξετεχνήσαντο τότε, ὅτε οἱ πρῶτοι πρέσβεις τῶν Ἀθηναίων ἦλθον αὐτοῖς ἐς τὴν κατασκοπὴν τῶν χρημάτων. ἔς τε τὸ ἐν Ἔρυκι ἱερὸν τῆς Ἀφροδίτης ἀγαγόν-

46. ἀντεκεκρούκει: παρὰ γνώμην ἀπηντήκει, ἀποβεβήκει. (*quod hoc ipsis initio praeter expectationem incommode cecidisset.* Port.) S.

οὓς πρότερον ἤρξαντο πείθειν. codd. πρῶτον, quod stare nequit propter superiora ὅτι αὐτοῖς τοῦτό τε πρῶτον ἀντ. sic etiam alibi commutata inter se sunt haec vocabula, velut Athen. 3, 77, f; item πρῶτος et πρότερος Aristoph. Equ. 130., ubi similiter πρῶτα antecedit in eadem sententia, πρώτη et προτέρα Athen. 14, 630, b, etc.

καὶ εἰκὸς ἦν: συστρατεύειν δηλ. τοῖς Ἀθηναίοις. — (τὰ περὶ τῶν Ἐγ., *rerum Segestae conditio.* ll. alieno sensu τὰ παρὰ Ἐγ. mendum frequens. περὶ etiam Did.) τοῖν δὲ ἑτ. καὶ ἀλογώτατα (sic): Ἀλκιβιάδῃ κ. Λαμάχῳ. S. ἀλογώτατα etiam margo Steph., sed ferri potest vulgatum ἀλογώτερα sensu superlativi. Portus *Atque Niciae quidem haec, prout expectaverat, ab Egestacis contigerunt; duobus vero reliquis vel maxime praeter opinionem.*

ἐν Ἔρυκι. cf. cap. 2. hujus libri. Virgilius Aen. 5, 759.

Tum vicina astris Erycino in vertice sedes
fundatur Veneri Idaliae.

ad haec Heyn. excursu 2. „Quod in monte Eryce fuit templum Veneris antiquissimum, ut ad Phoenicum Astartes religionem non tam male, ut multa alia, a Bocharto (Canaan 2, 1.) referatur, vulgari tamen fama Trojanos conditores habere ferebatur. — potest teneri, quod et Diodorus prodit lib. 4. sub finem, qui classicus de Eryce locus est, novis saltem decoribus templum ab Aenea fuisse ornatum, et inter manifestissima Aeneae in Siciliam adventus indicia a Dionysio 1, 58. memoratur τῆς Αἰνειάδος Ἀφροδίτης βωμὸς, Veneris Aeneadis ara in Eryce monte." — de divitiis et ornamentis hujus templi, quod renovatum est a Claudio imperatore (Sueton. Claud. c. 25.), Aelianus Hist. an. 10, 50. Ἀκούω λεγόντων, ἐν Ἔρυκι, ἔνθα δήπου καὶ ὁ τῆς Ἀφροδίτης ὑμνούμενος νεώς ἐστιν, οὐπερ οὖν καὶ ἀνωτέρω (l. 4., cap. 2.) τὴν μνήμην ἐποιησάμην, τῶν ἐκεῖθι περιστερῶν εἰπὼν τὰ ἴδια, εἶναι καὶ χρυσὺν πολὺν, καὶ ἄργυρον πάμπλειστον, καὶ ὅρμους, κ. δακτυλίους μέγα τιμίους, ἄσυλα δὲ εἶναι κ. ἄψαυστα ταῦτα τῷ τῆς Θεοῦ δέει, κ. ἀεὶ τοὺς ἄνω τοῦ χρόνου δι' αἰδοῦς ἄγειν θαυμαστῆς καὶ τὴν δαίμονα τὴν προει-

τες αὐτοὺς ἐπέδειξαν τὰ ἀναθήματα, φιάλας τε, καὶ οἰνοχόας, καὶ θυμιατήρια, καὶ ἄλλην κατασκευὴν οὐκ ὀλίγην, ἃ ὄντα ἀργυρᾶ πολλῷ πλείω τὴν ὄψιν ἀφ' ὀλίγης δυνάμεως χρημάτων παρείχετο· καὶ ἰδίᾳ ξενίσεις ποιούμενοι τῶν τριηριτῶν τά τε

ρημένην, κ. τὰ κειμήλια ἐκείνης· Ἀμίλκαν δὲ πυνθάνομαι τὸν Λίβυν συλήσαντα αὐτὰ, καὶ ἐργασάμενον χρυσίον, κ. ἀργύριον, εἶτα μέντοι διανεῖμαι τῇ στρατιᾷ πονηρὰν νομὴν, κ. ὑπὲρ τούτων αὐτὸν ἀλγεινότατα [καὶ βαρύτατα] αἰκισθέντα ἅμα κ. κολασθέντα κρεμασθῆναι, πᾶν δὲ, ὅσον αὐτῷ τῆς πράξεως [καὶ τῆς ἐκδίκου θεοσυλίας] ἐγένετο μέτοχον, βιαίοις τε καὶ δεινοῖς χρήσασθαι θανάτοις. — Ἀνὰ πᾶν ἔτος, καὶ ἡμέραν πᾶσαν, θύουσι τῇ θεῷ καὶ οἱ ἐπιχώριοι, καὶ οἱ ξένοι. καὶ ὁ μὲν βωμὸς ὑπὸ τῷ οὐρανῷ ὁ μέγιστός ἐστι, πολλῶν δὲ (imo δὴ) ἐπ' αὐτὸν καθαγιζομένων θυμάτων, ὁ δὲ πανημέριος καὶ εἰς νύκτα ἐξάπτεται. ἔως δὲ καὶ ὑπολάμπει, [καὶ] ἐκεῖνος οὐκ ἀνθρακιὰν, οὐ σποδὸν, οὐχ ἡμικαύστων τρύφη δᾴδων, ὑποφαίνει, δρόσου δὲ ἀναπλεώς ἐστι κ. πόας νεαρᾶς, ἥπερ οὖν ἀναφύεται ὅσαι νύκτες. τά γε μὴν ἱερεῖα ἑκάστης ἀγέλης αὐτόματα φοιτᾷ κ. τῷ βωμῷ παρέστηκεν. ἄγει δὲ ἅρα αὐτὰ πρώτη μὲν ἡ θεὸς, εἶτα ἡ δύναμίς τε („facultas et fortunae sacrificantium." *Jacobs.*), καὶ ἡ τοῦ θύοντος βούλησις. εἰ γοῦν ἐθέλοις θῦσαι, ἰδού σοι τῷ βωμῷ παρέστηκεν ὗς, καὶ δεῖ χέρνιβος κ. καταρξασθαι, εἴτε αἶγα, εἴτε ἔριφον· εἰ δὲ εἴης τῶν ἀδροτέρων (Hesych. ἀδρός: πλούσιος.), κ. ἐθέλοις βοῦν θήλειαν, ἢ καὶ ἔτι πλείους, εἶτα ὑπὲρ τῆς τιμῆς οὔτε ὁ νομεὺς ἐπιτιμῶν ζημιώσει, οὔτε σὺ λυπήσεις ἐκεῖνον· τὸ γὰρ δίκαιον τῆς πράσεως ἡ θεὸς ἐφορᾷ, κ. εὐ καταθεὶς ἴλεων ἕξεις αὐτήν· εἰ δὲ ἐθέλοις τοῦ δέοντος πρίασθαι λυσιτελέστερον, σὺ μὲν κατέθηκας τὸ ἀργύριον ἄλλως, τὸ δὲ ζῷον ἀπέρχεται, κ. θῦσαι οὐκ ἔχεις. ἴδιον μὲν δὴ κατ' ἐρυκίνων ζῴων εἱρήσθω καὶ τοῦτο ἡμῖν ἐπὶ τοῖς ἄνω. Specta sacerdotum fabulas fraudesque, et vulgi hominum incredibilem credulitatem! idem Aelianus de columbis Erycinae loco praedicto Ἐν Ἔρυκι τῆς Σικελίας ἑορτή ἐστιν, ἣν καλοῦσιν Ἀναγώγια Ἐρυκίνοί τε αὐτοὶ, κ. μέντοι καὶ ὅσοι ἐν τῇ Σικελίᾳ πάσῃ. ἡ δὲ αἰτία τοῦ τῆς ἑορτῆς ὀνόματος, τὴν Ἀφροδίτην λέγουσιν ἐντεῦθεν εἰς Λιβύην ἀπαίρειν ἐν ταῖσδε ταῖς ἡμέραις. (veris, quemadmodum Romae vulgares puellae 9. Calend. majas Veneri erycinae festum agebant, dictum Vinalia. v. Fea ad Horat. Od. 1, 2, 33.) δοξάζουσι δὲ ἄρα ταῦτα ταύτῃ ἐκεῖθεν τεκμαιρόμενοι. περιστερῶν πλῆθός ἐστιν ἐνταῦθα πάνυ πάμπλειστον· οὐκοῦν αἱ μὲν οὐχ ὁρῶνται, λέγουσι δὲ Ἐρυκῖνοι τὴν θεὸν δορυφορούσας ἀπελθεῖν· (ἀθύρματα γὰρ Ἀφροδίτης περιστερὰς εἶναι ᾄδουσί τε ἐκεῖνοι, κ. πεπιστεύκασι τοῦτο οἱ πάντες ἄνθρωποι·) διελθουσῶν δὲ ἡμερῶν ἐννέα μίαν μὲν διαπρεπῆ τὴν ὥραν ἔκ γε τοῦ πελάγους τοῦ κομίζοντος ἐκ τῆς Λιβύης ὁρᾶσθαι εἰσπετομένην, οὐχ οἵαν κατὰ τὰς ἀγελαίας πελειάδας τὰς λοιπὰς εἶναι, πορφυρᾶν δὲ, ὥσπερ οὖν τὴν Ἀφροδίτην ὁ Τήϊος ἡμῖν Ἀνακρέων ᾄδει, πορφυρῆν που λέγων· κ. χρυσῷ δὲ εἰκασμένη φανείη ἄν, κ. τοῦτό γε κατὰ τὴν Ὁμήρου θεὸν τὴν αὐτὴν, ἣν ἐκεῖνος ἀναμέλπει χρυσῆν. ἕπεται δὲ αὐτῇ τῶν περιστερῶν τὰ νέφη τῶν λοιπῶν, κ. ἑορτὴ πάλιν Ἐρυκίνοις, κ. Καταγώγια πανήγυρις. ἐκ τοῦ ἔργου καὶ τοῦτο τὸ ὄνομα. commemorat haec etiam Var. Hist. 1, 15. Cf. omnino de Venere Erycina Hederich. Mythol. lex.. ed. Schwab. p. 1041. — 1043.

ἀπ' ὀλίγης δυνάμεως: ὀλίγα τῇ δυνάμει (parvi pretii) ὄντα μεγάλην φαντασίαν παρεῖχε. — τῶν τριηριτῶν: τῶν ἐν ταῖς τριήρεσιν ἀφικομένων. S. eosdem τοὺς ἐκ τῶν τριήρων Ἀθηναίους vocat in sequentibus, i. e. classiarios Atheniensium, neque admittenda Mosquensis libri scriptura τριηραρχῶν, pro qua propugnans Bauerus temere „Explicatio est," inquit, „τριηριτῶν, quorum primores scilicet et ductores tantum haud dubie tam opipare excepissent, non reliquos iti-

ἐξ αὐτῆς Ἐγέστης ἐκπώματα, καὶ χρυσᾶ, καὶ ἀργυρᾶ, ξυλλέξαντες, καὶ τὰ ἐκ τῶν ἐγγὺς πόλεων, καὶ φοινικικῶν, καὶ ἑλληνίδων, αἰτησάμενοι ἐσέφερον ἐς τὰς ἑστιάσεις, ὡς οἰκεῖα ἕκαστοι· καὶ πάντων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τοῖς αὐτοῖς χρωμένων, καὶ πανταχοῦ πολλῶν φαινομένων, μεγάλην τὴν ἔκπληξιν τοῖς ἐκ τῶν τριήρων Ἀθηναίοις παρεῖχε, καὶ ἀφικόμενοι ἐς τὰς Ἀθήνας διεθρόησαν, ὡς χρήματα πολλὰ ἴδοιεν. καὶ οἱ μὲν αὐτοί τε ἀπατηθέντες, καὶ τοὺς ἄλλους τότε πείσαντες, ἐπειδὴ διῆλθεν ὁ λόγος, ὅτι οὐκ εἴη ἐν τῇ Ἐγέστῃ τὰ χρήματα, πολλὴν τὴν αἰτίαν εἶχον ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν· οἱ δὲ στρατηγοὶ πρὸς τὰ παρόντα ἐβουλεύοντο.

Niciae placet, Selinuntem navigare potissimum Ath. omni exercitu, sive universo, sive 60 tantum navibus postulatis pecunias suppeditent Segestani, itaque vel vi, vel pactione, reconciliare eos Selinuntiis, et, praenavigatis ceteris urbibus ad terrendum inimicas, amicis autem significandum benevolentiam, nisi forte, oblata inopinate occasione, juvari aliquo modo possint Leontini, vel aliae civitates adjungi sine sumtu et periculo reipublicae, domum redire.

47. Καὶ Νικίου μὲν ἦν γνώμη πλεῖν ἐπὶ Σελινοῦντα πάσῃ τῇ στρατιᾷ, ἐφ' ὅπερ μάλιστα ἐπέμφθησαν, καὶ ἣν μὲν παρέχωσι χρήματα παντὶ τῷ στρατεύματι Ἐγεσταῖοι, πρὸς ταῦτα βουλεύεσθαι· εἰ δὲ μή, ταῖς ἑξήκοντα ναυσὶν, ὅσασπερ ἠτήσαντο, ἀξιοῦν διδόναι αὐτοὺς τροφήν, καὶ παραμείναντας Σελινουντίους ἢ βίᾳ, ἢ ξυμβάσει, διαλλάξαι αὐτοῖς, καὶ οὕτω παραπλεύσαντας τὰς ἄλλας πόλεις, καὶ ἐπιδείξαντας μὲν τὴν δύναμιν τῆς Ἀθηναίων πόλεως, δηλώσαντας δὲ τὴν ἐς τοὺς φίλους καὶ ξυμμάχους προθυμίαν, ἀποπλεῖν οἴκαδε, ἢν μή τι δι' ὀλίγου καὶ ἀπὸ τοῦ ἀδοκήτου ἢ Λεοντίνους οἵοί τε ὦσιν ὠφελῆσαι, ἢ τῶν ἄλλων τινὰ πόλεων προσαγαγέσθαι, καὶ τῇ πόλει, δαπανῶντας τὰ οἰκεῖα, μὴ κινδυνεύειν.

Alcibiades autem negat turpiter infecta re abeundum esse potius quam praecones mittendum in urbes praeter Selinuntem et Syracusas, ipsosque Siculos sollicitandum ad defectionem a Syracusanis, vel commeatus et copiarum causa amicitiam eorum conciliandum, inprimis Messanensium propter opportunitatem loci ad appellendum hostesque adoriendum. tum demum, cognitis, quos belli socios habituri sint, invadendos esse Syracusanos et Selinuntios, nisi hi quidem paciscantur cum Segestanis, illi vero Leontinos restitui sinant.

48. Ἀλκιβιάδης δὲ οὐκ ἔφη χρῆναι τοσαύτῃ δυνάμει ἐκ-

dem." apud Xenophontem Anab. 6, 6, 7. στρατιῶται distinguuntur a τριηρίταις, *classiariis*, quos vel remiges, vel milites classiarios, intelligas. Suetonius Galba, c. 12. *Nam cum classiarios, quos Nero ex remigibus justos milites fecerat, redire ad pristinum statum cogeret*, etc.

47. ἐφ' ὅπερ. relativum refertur ad rem totam, quae dicitur, ut 1, 59. τρέπονται ἐπὶ τὴν Μακεδονίαν, ἐφ' ὅπερ (german. *wozu*) καὶ τὸ πρότερον ἐξεπέμποντο. *E G—ro.*

δι' ὀλίγου: διαταχέων. (mendose ll. διαταχέως.) S.

πλεύσαντας αἰσχρῶς [καὶ ἀπράκτως] ἀπελθεῖν, ἀλλ' ἐς τε τὰς πόλεις ἐπικηρυκεύεσθαι πλὴν Σελινοῦντος καὶ Συρακουσῶν τὰς ἄλλας, καὶ πειρᾶσθαι καὶ τοὺς Σικελοὺς τοὺς μὲν ἀφιστάναι ἀπὸ τῶν Συρακουσίων, τοὺς δὲ φίλους ποιεῖσθαι, ἵνα σῖτον καὶ στρατιὰν ἔχωσι, πρῶτον δὲ πείθειν Μεσσηνίους· (ἐν πόρῳ γὰρ μάλιστα καὶ προσβολῇ εἶναι αὐτοὺς τῆς Σικελίας, καὶ λιμένα καὶ ἐφόρμησιν τῇ στρατιᾷ ἱκανωτάτην ἔσεσθαι·) προσαγαγομένους δὲ τὰς πόλεις, εἰδότας, μεθ' ὧν τις πολεμήσει, οὕτως ἤδη Συρακούσαις καὶ Σελινοῦντι ἐπιχειρεῖν, ἢν μὴ οἱ μὲν Ἐγεσταίοις ξυμβαίνωσιν, οἱ δὲ Λεοντίνους ἐῶσι κατοικίζειν.

Denique Lamachus primum ipsos Syracusanos invadendos esse censet, adhuc imparatos maximeque perterritos.

49. Λάμαχος δὲ ἄντικρυς ἔφη χρῆναι πλεῖν ἐπὶ Συρακούσας, καὶ πρὸς τῇ πόλει ὡς τάχιστα τὴν μάχην ποιεῖσθαι, ἕως ἔτι ἀπαράσκευοί τέ εἰσι, καὶ μάλιστα ἐκπεπληγμένοι· τὸ γὰρ πρῶτον πᾶν στράτευμα δεινότατον εἶναι, ἢν δὲ χρονίσῃ πρὶν ἐς ὄψιν ἐλθεῖν, τῇ γνώμῃ ἀναθαρσοῦντας ἀνθρώπους καὶ τῇ ὄψει καταφρονεῖν μᾶλλον· αἰφνίδιοι δὲ ἢν προσπέσωσιν, ἕως ἔτι περιδεεῖς προσδέχονται, μάλιστ' ἂν σφᾶς περιγενέσθαι, καὶ κατὰ πάντα ἂν αὐτοὺς ἐκφοβῆσαι, τῇ τε ὄψει, (πλεῖστοι γὰρ ἂν νῦν φανῆναι,) καὶ τῇ προσδοκίᾳ ὧν πείσονται, μάλιστα δ' ἂν τῷ αὐτίκα κινδύνῳ τῆς μάχης. εἰκὸς δὲ εἶναι, καὶ ἐν τοῖς ἀγροῖς πολλοὺς ἀποληφθῆναι ἔξω διὰ τὸ ἀπιστεῖν σφᾶς μὴ ἥξειν· καὶ ἐσκομιζομένων αὐτῶν τὴν στρατιὰν οὐκ ἀπορήσειν χρημάτων, ἣν πρὸς τῇ πόλει κρατοῦσα καθέζηται. τούς τε ἄλλους Σικελιώτας οὕτως ἤδη μᾶλλον καὶ ἐκείνοις οὐ ξυμμαχήσειν, καὶ σφίσι προσιέναι, καὶ οὐ διαμελλήσειν περισκοποῦντας, ὁπότεροι κρατήσουσι. ναύσταθμον δὲ ἐπαναχωρήσαντας, καὶ ἐφορμη-

48. καὶ στρατιὰν ἔχωσιν: ἀπὸ τούτων τῶν πόλεων. — πόρῳ: περαιώσει. 8. ἐφόρμησιν. plures ll. ἐφόρμισιν, sed recte illud defenditur ab Arnoldo: nihil enim significare ἐφόρμισιν, cujus non insit notio in voce λιμήν, cum Alcibiades hoc dicat, naves atticas Messanae non modo stationem opportunam habituras esse, verum etiam locum, ex quo commode observare atque aggredi hostes possint. „Syracusani decennio ante timuerant, ne Ath. Messana potirentur, et μὴ ἐξ αὐτοῦ ὁρμώμενοί ποτε σφίσιν ἐπέλθωσιν, 4, 1." *Ex Arn.*

Λεοντίνους ἐῶσι κατοικίζειν. v. 5, 4.

49. καὶ ἐσκομιζομένων αὐτῶν, i. e. καὶ τῶν ἐν τοῖς ἀγροῖς Συρακουσίων τὰ ἑαυτῶν ἐς τὴν πόλιν ἐσκομιζομένων. praesentis participium de conatu accipiendum: sperabat enim Lamachus, fore, ut in urbem confugientes Syracusii auferre sua conarentur, quae Athenienses essent capturi, dummodo ad urbem victoria parta sederent. *Hk.*

ἐφορμηθέντας. sic omnes codd., neque erat quod viri docti ponerent ἐφορμισθέντας auctore Schaefero in indice Adversariorum Porson. p. 345., nota. jubet Lamachus Ath. stationem navium capere Megarae hyblaeae propterea, quia deserta erat, itaque non ante armis vindicanda, neque a Syracusis, sive terra, sive mari, multum distabat, (scil., secundum Bloomf., terra circiter 15 milliaria angl., at plus mari,) ut eo

θέντας, Μέγαρα ἔφη χρῆναι ποιεῖσθαι, ἃ ἦν ἔρημα, ἀπέχοντα Συρακουσῶν οὔτε πλοῦν πολὺν, οὔτε ὁδόν.

Messanenses Atheniensibus nonnisi forum rerum venalium extra urbem praebent: quare Naxum proficiscuntur 60 navibus, ceteris Rhegii relictis sub uno duce.

50. Λάμαχος μὲν ταῦτα εἰπὼν ὅμως προσέθετο καὶ αὐτὸς τῇ Ἀλκιβιάδου γνώμῃ· μετὰ δὲ τοῦτο Ἀλκιβιάδης τῇ αὑτοῦ νηῒ διαπλεύσας ἐς Μεσσήνην, καὶ λόγους ποιησάμενος περὶ ξυμμαχίας πρὸς αὐτοὺς, ὡς οὐκ ἔπειθεν, ἀλλ' ἀπεκρίναντο πόλει μὲν ἂν οὐ δέξασθαι, ἀγορὰν δ' ἔξω παρέξειν, ἀπέπλει ἐς τὸ Ῥήγιον. καὶ εὐθὺς ξυμπληρώσαντες ἑξήκοντα ναῦς ἐκ πασῶν οἱ στρατηγοὶ, καὶ τὰ ἐπιτήδεια λαβόντες, παρέπλεον ἐς Νάξον, τὴν ἄλλην στρατιὰν ἐν Ῥηγίῳ καταλιπόντες, καὶ ἕνα σφῶν αὐτῶν.

Deinde a Naxiis urbe recepti Catanam navigant, et, repudiati a Catanaeis propter quosdam ibi Syracusanorum partibus faventes, ad Teriam fluvium; unde postridie Syracusas pergunt, praemissis 10 navibus exploratum classem hostium, declaratumque per praecones ex navibus, Ath. restituere Leontinos socios et cognatos suos, eosque invitare, ut ad se concedant; quo facto, et urbe totaque regione inspecta, Catanam revertuntur.

Ναξίων δὲ δεξαμένων τῇ πόλει παρέπλεον ἐς Κατάνην, καὶ, ὡς αὐτοὺς οἱ Καταναῖοι οὐκ ἐδέχοντο, (ἐνῆσαν γὰρ αὐτόθι ἄνδρες τὰ Συρακουσίων βουλόμενοι,) ἐκομίσθησαν ἐπὶ τὸν Τηρίαν ποταμόν. καὶ αὐλισάμενοι τῇ ὑστεραίᾳ ἐπὶ Συρακούσας ἔπλεον ἐπὶ κέρως, ἔχοντες τὰς ἄλλας ναῦς· δέκα δὲ τῶν νεῶν προὔπεμψαν ἐς τὸν μέγαν λιμένα πλεῦσαί τε, καὶ κατασκέψασθαι, εἴ τι ναυτικὸν ἔστι καθειλκυσμένον, καὶ κηρῦξαι ἀπὸ τῶν νεῶν προσπλεύσαντας, ὅτι Ἀθηναῖοι ἥκουσι Λεοντίνους ἐς τὴν ἑαυτῶν κατοικιοῦντες κατὰ ξυμμαχίαν καὶ ξυγγένειαν· τοὺς οὖν ὄντας ἐν Συρακούσαις Λεοντίνων ὡς παρὰ φίλους καὶ εὐεργέτας Ἀθηναίους ἀδεῶς ἀπιέναι. ἐπεὶ δ' ἐκηρύχθη, καὶ κατεσκέψαντο τήν τε πόλιν, καὶ τοὺς λιμένας, καὶ τὰ περὶ τὴν χώραν, ἐξ ἧς αὐτοῖς ὁρμωμένοις πολεμητέα ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν ἐς Κατάνην.

commode se recipere possint pro re nata, rursusque inde proficisci ad invadendum hostem. recte S. Lugdun. ἐπαναχ. κ. ἐφορμηθέντας: ἐν τῷ ἐπαναχωρεῖν, κ. ἐν τῷ ἐφορμᾶσθαι. E G—ro.

Μέγαρα. Et ex hoc loco, et e 6, 94., et 7, 25., apparet, Megaram in littore sitam fuisse, et narrat Cluverius Sicil. ant. p. 133., antiquae urbis muros, ambitum circiter mille passuum habentes, et saxis quadratis immensae magnitudinis aedificatos, sua aetate in ipso maris littore extitisse prope ostia Alabi fluvii, certa, ut putat, rudera ac vestigia Megarae antiquae. *Ex Arn.*

50. τὸν Τηρίαν ποταμόν. Cluver. Sic. ant. 1, 10. „Fluvius erat agri leontini, et quidem a mille passibus Leontinos praefluens, vulgo nunc fiume di Santo Leonardo cognominatus.“ hodie *Lentino*.

ἐπὶ κέρως. v. ann. ad 2, 90.

Alcibiade dicente in concione Catanaeorum, qui ipsum Atheniensium exercitum non receperant, milites attici per portulam quandam, clam apertam, intrant urbem mercantes, amicis quidem Syracusanorum profugientibus; ceteri autem societate facta jam recipiunt Ath.

51. *Καὶ ἐκκλησίας γενομένης τὴν μὲν στρατιὰν οὐκ ἐδέχοντο οἱ Καταναῖοι, τοὺς δὲ στρατηγοὺς ἐσελθόντας ἐκέλευον, εἴ τι βούλονται, εἰπεῖν. καὶ, λέγοντος τοῦ Ἀλκιβιάδου, καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει πρὸς τὴν ἐκκλησίαν τετραμμένων, οἱ στρατιῶται πυλίδα τινὰ ἐνῳκοδομημένην κακῶς ἔλαθον διελόντες· καὶ ἐσελθόντες ἠγόραζον ἐς τὴν πόλιν. τῶν δὲ Καταναίων οἱ μὲν τὰ τῶν Συρακουσίων φρονοῦντες, ὡς εἶδον τὸ στράτευμα ἔνδον, εὐθὺς περιδεεῖς γενόμενοι ὑπεξῆλθον, οὐ πολλοί τινες· οἱ δὲ ἄλλοι ἐψηφίσαντό τε ξυμμαχίαν τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα ἐκέλευον ἐκ Ῥηγίου κομίζειν. μετὰ δὲ τοῦτο διαπλεύσαντες οἱ Ἀθηναῖοι ἐς τὸ Ῥήγιον, πάσῃ ἤδη τῇ στρατιᾷ ἅραντες ἐς τὴν Κατάνην, ἐπειδὴ ἀφίκοντο, κατεσκευάζοντο τὸ στρατόπεδον.*

Falsis nuntiis delusi Ath. neque recipiuntur a Camarinaeis, et frustra tentato agro Syracusano Catanam revertuntur.

52. *Ἐσηγγέλλετο δὲ αὐτοῖς ἔκ τε Καμαρίνης, ὡς, εἰ ἔλθοιεν, προσχωροῖεν ἄν, καὶ, ὅτι Συρακούσιοι πληροῦσι ναυτικόν. ἁπάσῃ οὖν τῇ στρατιᾷ παρέπλευσαν, πρῶτον μὲν ἐπὶ Συρακούσας· καὶ, ὡς οὐδὲν εὗρον ναυτικὸν πληρούμενον, παρεκομίζοντο αὖθις ἐπὶ Καμαρίνης, καὶ σχόντες ἐς τὸν αἰγιαλὸν ἐπεκηρυκεύοντο. οἱ δ' οὐκ ἐδέχοντο, λέγοντες σφίσι τὰ ὅρκια*

51. *ἐνῳκοδομημένην*, *inaedificatam*, aptatam, insertam, interpretatur B—r., dubitans tamen, et sane est, verbo G—ri, „*zugemauert* (obstructam)." Arrianus Exped. Alex. M. 6, 29, 16., annotante Bloomf., *τὴν θυρίδα δὲ ἀφανίσαι, τὰ μὲν αὐτῆς λίθῳ ἐνοικοδομήσαντα, τὰ δὲ πηλῷ ἐμπλάσαντα.*

ἠγόραζον ἐς τὴν πόλιν. S. *ἐν τῇ ἀγορᾷ διέτριβον.* idem paulo ante *κακῶς* interpretatur *ἀτέχνως*, *σαθρῶς*. posteriore vocabulo etiam Polyaenus 1, 40, 4. utitur. *Hk.* — *ἠγόραζον ἐς τὴν πόλιν* est idem, ac si dixisset *ἐς τὴν πόλιν ἐλθόντες ἠγόραζον ἐν αὐτῇ*. „*ἀγοράζειν* significat *in forum confluere*, adstare ibi vel obambulare, ut discas, quid rei geratur, more veterum, apud quos cum nulla acta diurna ederentur, forum commune curiosorum conciliabulum fuit." *Arn.* Bloomf. adire jubet Valck. ad Herod. 2, 35, 7., Albert. ad Hesych. in *ἀγοράζειν*, Spanh. ad Julian. p. 142., quibus adde citatos a D. et Anecd. Bekk. 1., p. 78., 330. *E G—ro.*

διαπλεύσαντες Vat. et H., quod Arn. tuetur, dicens, Catana Rhegium profectos Ath. primo *παραπλεῦσαι τὴν Σικελίαν*, atque demum in fine cursus maritimi *διαπλεῦσαι ἐς τὸ Ῥήγιον.*

52. *ἔκ τε Καμ. τὲ* ne ineptum judices, cogita, alterum tantummodo nuntium Camarina, alterum de Syracusanis classem instruentibus aliunde missum esse. P.

παρεκομίζοντο αὖθις ἐπὶ Καμαρίνης, i. e. *denuo* vel *porro* praeternavigabant Siciliae littus, Camarinam petentes. *Hk.* Ammonius Valck. p. 27. *Αὖθίς ἐστι τὸ πάλιν, ἢ μετὰ ταῦτα.*

τὰ ὅρκια. v. 6, 6., et 75., ubi verba *τὴν ἐπὶ Λάχητος γενομένην ξυμμαχίαν*, et c. 82. *ἐπὶ τῆς πρότερον οὔσης ξυμμαχίας ἀνανεώσει,*

εἶναι, μιᾷ νηῒ καταπλεόντων Ἀθηναίων δέχεσθαι, ἢν μὴ αὐτοὶ πλείους μεταπέμπωσιν. ἄπρακτοι δὲ γενόμενοι ἀπέπλεον, καὶ ἀποβάντες κατά τι τῆς Συρακοσίας, καὶ ἁρπαγὴν ποιησάμενοι, καὶ τῶν συρακουσίων ἱππέων βοηθησάντων, καὶ τῶν ψιλῶν τινὰς ἐσκεδασμένους διαφθειράντων, ἀπεκομίσθησαν ἐς Κατάνην.

Alcibiades et nonnulli milites simul accusati Athenas citantur ad respondendum criminibus, populo valde suspicioso propter Pisistrati olim et filiorum ejus tyrannidem.

53. *Καὶ καταλαμβάνουσι τὴν σαλαμινίαν ναῦν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἥκουσαν ἐπί τε Ἀλκιβιάδην, ὡς κελεύσοντας ἀποπλεῖν ἐς ἀπολογίαν ὧν ἡ πόλις ἐνεκάλει, καὶ ἐπ' ἄλλους τινὰς τῶν στρατιωτῶν τῶν μετ' αὐτοῦ μεμηνυμένων, περὶ τῶν μυστηρίων, ὡς ἀσεβούντων, τῶν δὲ καὶ περὶ τῶν Ἑρμῶν. οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι, ἐπειδὴ ἡ στρατιὰ ἀπέπλευσεν, οὐδὲν ἧσσον ζήτησιν ἐποιοῦντο τῶν [περὶ τὰ μυστήρια, καὶ τῶν περὶ τοὺς Ἑρμᾶς] δρασθέντων, καὶ οὐ δοκιμάζοντες τοὺς μηνυτὰς, ἀλλὰ πάντας ὑπό-*

significant, rationes contractas Atheniensibus cum Camarinaeis intercessisse. cf. 3, 86. *Hk.*

μεταπέμπωσιν, arcessant. Thomas Mag. p. 610. *μεταπέμπομαι, οὐ μεταπέμπω, εἰ καὶ Θουκ. ἐχρήσατο ἐν τῇ ἕκτῃ* (c. 88.) „*αὐτῶν τῶν Λακεδαιμονίων μεταπεμψάντων,*" *κ. ἐν τῇ ἑβδόμῃ* (c. 8.) „*ἢν μὴ ὡς τάχιστα ἡ σφᾶς μεταπέμψωσι*" —. Moeris *μετέπεμψε Θουκ., μετεπέμψατο Δημοσθένης.* cf. 4, 30.; 7, 15., 42., Bergler. ad Alciphr. p. 114. *E G—ro.*

53. *τὴν σαλαμινίαν ναῦν.* v. 3, 33. (in Chr. codice omissum *ναῦν*, sed ferri potest. inferius quoque c. 61. *τὴν σαλαμ. ναῦν*, et 8, 74. *Τὴν δὲ πάραλον ναῦν.* cf. D. *Both.*) — *ὡς κελεύσοντας.* int. *τοὺς ἐν τῇ σαλαμινίᾳ νηΐ. Hk.*

οἱ γὰρ Ἀθ. — δρασθέντων. glossatoris haud dubie sunt verba *περὶ — Ἑρμᾶς.* Mosqu. — *ἐποιοῦντο τῶν περὶ τοὺς Ἑρμᾶς δρασθ.*, omissa parte interpretationis pro lubitu librarii. *περὶ* accusativo junctum sensu *τοῦ quod attinet ad* rarius est apud scriptores, praesertim antiquiores, velut ipse Thuc. dixit *περὶ τῶν μυστηρίων, περὶ τῶν Ἑρμῶν*, quo ipso indicio fraudem deprehendas.

πάντας. alii libri habent *πάντας*, alii *πάντα.* Arn. negat, *πάντα ὑπόπτως ἀποδέχεσθαι* idem esse, quod *πάντα ὑπόπτως λαμβάνειν* in fine capitis, quia *ἀποδέχεσθαι* non sit simpliciter *accipere*, sed *approbare*, apte autem verbo *ἀποδ.* ex adverso poni *δοκιμάζοντες.* praefert *πάντας* hoc sensu ***non explorantes animos delatorum, sed propter suspicionem approbantes, quicunque delator extitit***, et comparat *διαβολὰς ἀποδέχεσθαι* 6, 29. addit, *ὑπόπτως* aeque recte accipi de suspicione adversus alios atque adversus delatores; hoc tolli Popponis argumentum, negantis, si *πάντας* legatur, *ὑπόπτως* significare idem, quod *δι' ὑποψίαν. E G—ro.* Idem sentiens prior Did. ita scribit Thuc. tom. 3., p. 388. „D'après plusieurs MSS. Haacke, Göller, Bekker et Bloomfield écrivent *πάντα* au lieu de *πάντας*. Nous avons conservé la leçon vulgaire, parce qu'elle nous paraît la véritable: elle est, pour ainsi dire, exigée par les mots qui la précèdent *οὐ δοκιμάζοντες τοὺς μηνυτάς.* En paraphrasant ces mots, on verra que la leçon *πάντας* en découle naturellement: *οὐ διακρίνοντες* (synonyme de *οὐ δοκιμάζοντες*) *τὸν χρηστὸν μηνυτὴν τοῦ πονηροῦ, ἀλλὰ πάντας ἀποδεχόμενοι ὑπόπτως;* les mots qui viennent après, *διὰ πονηρῶν ἀνθρώπων πίστιν*, et *πάνυ χρηστοὺς τῶν*

πτως ἀποδεχόμενοι διὰ πονηρῶν ἀνθρώπων πίστιν, πάνυ χρηστοὺς τῶν πολιτῶν ξυλλαμβάνοντες κατέδουν, χρησιμώτερον ἡγούμενοι εἶναι βασανίσαι τὸ πρᾶγμα [καὶ εὑρεῖν] ἢ διὰ μηνυτοῦ πονηρίαν τινὰ, καὶ χρηστὸν δοκοῦντα εἶναι, αἰτιαθέντα ἀνέλεγκτον διαφυγεῖν· ἐπιστάμενος γὰρ ὁ δῆμος ἀκοῇ τὴν Πεισιστράτου καὶ τῶν παίδων τυραννίδα χαλεπὴν τελευτῶσαν γενομένην, καὶ προσέτι οὐδ' ὑφ' ἑαυτῶν καὶ Ἁρμοδίου καταλυθεῖσαν, ἀλλ' ὑπὸ Λακεδαιμονίων,* ἐφοβεῖτο ἀεὶ, καὶ πάντα ὑπόπτως ἐλάμβανε.

Aristogitonis et Harmodii facinus accuratius quam vulgo narratum. tyrannidi patris non Hipparchum successisse, sed Hippiam.

54. Τὸ γὰρ Ἀριστογείτονος καὶ Ἁρμοδίου τόλμημα δι' ἐρωτικὴν ξυντυχίαν ἐπεχειρήθη, ἣν ἐγὼ ἐπὶ πλέον διηγησάμενος ἀποφανῶ οὔτε τοὺς ἄλλους, οὔτε αὐτοὺς Ἀθηναίους, περὶ τῶν σφετέρων τυράννων, οὐδὲ περὶ τοῦ γενομένου, ἀκριβὲς οὐδὲν λέγοντας. Πεισιστράτου γὰρ γηραιοῦ τελευτήσαντος ἐν τῇ τυραννίδι οὐχ Ἵππαρχος, ὥσπερ οἱ πολλοὶ οἴονται, ἀλλὰ Ἱππίας, πρεσβύτατος ὢν, ἔσχε τὴν ἀρχήν. γενομένου δὲ Ἁρμοδίου ὥρᾳ ἡλικίας λαμπροῦ Ἀριστογείτων, ἀνὴρ τῶν ἀστῶν

πολιτῶν, confirment encore le mot πάντας."

καὶ εὑρεῖν. glossa, quam e scholio fluxisse putes. sic enim S. ἡγούμενοι εἶναι: κρεῖσσον ἡγούμενοι βασανίσαι [μᾶλλον] τῶν χρηστῶν τινα, καὶ ἐξευρεῖν τὴν ἀλήθειαν.

ὑπὸ Λακεδαιμονίων. vid. Herodot. 5, 64., 65., qui tamen Alcmaeonidas libertatis Athenarum auctores perhibet c. 55. utrosque jungit Thucyd. 6, 59. *Hk.*

* ἐφοβεῖτο — ἐλάμβανε. etiam hoc loco glossam deprehendere mihi videor. laxe explicuit, opinor, aliquis τὸ ἐφοβεῖτο verbis ὑπόπτως ἐλάμβανε. cave enim haec ab historico profecta putes, qui modo dixerit πάντα ὑπόπτως ἀποδεχόμενοι, sed aut multum fallor, aut haec fuit ejus oratio ἐφοβεῖτο ἀεὶ πάντα: reliqua glossator addidit, in superioribus inventa. stabilit suspicionem lugdunensis codex, in quo legitur ἐφοβεῖτο ἀεὶ πάντα καὶ ὑπ. ἐλ., sejuncta scriptoris manu a glossatoris. clausula elegans ἐφοβεῖτο ἀεὶ πάντα (⏑⏑—⏑⏑—⏑).

54. οὐχ Ἵππαρχος. Thucydidi contradicit Pseudo-Plato in Hipparcho p. 228, c., et, qui eum sequitur, Aelianus V. H. 8, 2., Hipparchum natu maximum Pisistrati filium fuisse dicentes. *Hk.* item Plut. in Ἐρωτικοῖς. sed consentiunt cum eo Herodotus 5, 55. (Ἵππαρχον τὸν Πεισιστράτου, Ἱππίεω δὲ τοῦ τυράννου ἀδελφεὸν, etc.); item Aristoteles Polit. 5, 10., et Clidemus, vel Clitodemus, antiquissimus rerum atticarum scriptor, apud Athen. 13., p. 609, C, ubi de Pisistrato, Χάρμου θυγατέρα, inquit, ἔλαβεν Ἱππίᾳ, τῷ μετ' αὐτὸν τυραννεύσαντι. etiam ipse Aelianus V. H. 11, 8, causam caedis enarrans, Thucydidi adstipulatur, etc.

ἀνὴρ — [πολίτης]. vulgo ἀνὴρ τῶν ἀστῶν μέσος πολίτης, vel — ἀ. τ. ἀ., μέσος π., quae oratio incondita est et ταυτολόγος, nec dubium videtur, quin exquisite dictis ἀνὴρ τῶν ἀστῶν explicandi gratia adscriptum sit πολίτης. „Aristoteles 4. Polit. 11. et 12. μέσους πολίτας medios inter πλουσίους et πένητας ponit, et eos esse dicit, qui neque nimis divites, neque nimis pauperes sunt." D. male igitur Lucianus de Parasit. 48., vol. 7., p. 140. Bip., τί δέ; οὐχὶ καὶ Ἀριστογείτων δημοτικὸς ὢν καὶ πένης, ὥσπερ Θουκ. φησὶ, παράσιτος ἦν Ἁρμοδίου; Euripides, annotante Did., Suppl. 225.

μέσος, [πολίτης,] ἐραστὴς ὢν εἶχεν αὐτὸν, πειραθεὶς δὲ ὁ Ἁρμόδιος ὑπὸ Ἱππάρχου τοῦ Πεισιστράτου, καὶ οὐ πεισθεὶς, καταγορεύει τῷ Ἀριστογείτονι· ὁ δὲ ἐρωτικῶς περιαλγήσας, καὶ φοβηθεὶς τὴν Ἱππάρχου δύναμιν, μὴ βίᾳ προσαγάγηται αὐτὸν, ἐπιβουλεύει εὐθὺς, ὡς ἀπὸ τῆς ὑπαρχούσης ἀξιώσεως, κατάλυσιν τῇ τυραννίδι. καὶ ἐν τούτῳ ὁ Ἵππαρχος, ὡς αὖθις πειράσας οὐδὲν μᾶλλον ἔπειθε τὸν Ἁρμόδιον, βίαιον μὲν οὐδὲν ἐβούλετο δρᾶν, ἐν τρόπῳ δέ τινι ἀφανεῖ, ὡς οὐ διὰ τοῦτο δὴ, παρεσκευάζετο προπηλακιῶν αὐτόν. οὐδὲ γὰρ τὴν ἄλλην ἡ ἀρχὴ ἐπα-

Τρεῖς γὰρ πολιτῶν μερίδες· οἱ μὲν ὄλβιοι,
— —
οἱ δ' οὐκ ἔχοντες καὶ σπανίζοντες βίου·
— —
τριῶν δὲ μοιρῶν ἡ 'ν μέσῳ σώζει πόλεις, etc.

et Phocylides

Πολλὰ μέσοισιν ἄριστα· μέσος θέλω ἐν πόλει εἶναι.

ad quae Did. „Allusion à la fameuse maxime de *πάντων μέτρον* ou *μέσον ἄριστον*, ce qui est aussi la base de la *Morale* d'Aristote: car ce philosophe appliquant ce principe à sa *Politique*, dit Polit. liv. 4., chap. 9, §. 8. *Δῆλον ἄρα, ὅτι καὶ ἡ κοινωνία ἡ πολιτικὴ ἀρίστη ἡ διὰ τῶν μέσων*, et ibid., §. 9. *ὅτι δὲ ἡ μέση βελτίστη, φανερόν· μόνη γὰρ ἀστασίαστος.*" Horatius Od. 2, 10.

Auream quisquis *mediocritatem*
diligit, tutus caret obsoleti
sordibus tecti, caret invidenda
sobrius aula.

εἶχεν αὐτόν. εἶχε dixit sensu nequiore, quemadmodum Terentius Andr. 1, 1, 58. *quis heri Chrysidem habuit?* Athen. 12. de Aristippo *Λαΐδα γοῦν ἀναφανδὸν εἶχε τὴν ἑταῖραν*, cf. Diog. Laert. 2, 75., Cic. Ep. ad Fam. 9, 26. „ceterum etiam hic, ut saepe, casibus absolutis usus est *γενομένου — λαμπροῦ* pro *γενόμενον Ἁρμόδιον ὥρᾳ ἡλικίας λαμπρὸν Ἀριστογείτονα — εἶχε*. cf. 2, 8. — *ὡς ἀπὸ τῆς ὑπαρχούσης ἀξιώσεως*. 8. *ὡς κατὰ τὴν ὑπάρχουσαν αὐτῷ δύναμιν· ἦν γὰρ μέσος πολίτης.* „Mit den vorhandenen Mitteln." *Hk.* Sic etiam alii interpretantur verba *ὡς — ἀξιώσεως*, sed frigide. sententia perspicua est, Aristogitonem non propter amorem suum scilicet invidiam Hipparcho conflavisse, sed in potentiam tyrannorum, tanquam nimiam et reipublicae periculosam, invectum esse. *ἀπὸ* causam significat. igitur sic illa reddas *quasi propter ejus* (Hipparchi) *honorem* ac dignitatem tyrannicam. tecte etiam Hipparchus egit, *ὡς οὐ διὰ τοῦτο δή.*

ἐν τρόπῳ δέ τινι ἀφανεῖ — προπηλακιῶν αὐτόν. ita Levesquius. ll. vitiose *τόπῳ:* neque enim obscuro loco, sed palam et Panathenaeorum festo die Hipparchus Harmodio insultavit. *τόπος* et *τρόπος* etiam alibi confusa, velut Athen. 208, a, 462, a, et superius cap. 11. MS. E item *τόπῳ* pro *τρόπῳ*. „Apud S. in lemmate quidem est *τύπῳ*, sed ejus interpretatio sonat, quasi legisset *τρόπῳ: ἐμηχανᾶτο κρύφα προπηλακίσαι τὸν Ἁρμόδιον, ὡς δι' ἄλλην αἰτίαν τινὰ, κ. οὐ διὰ τὸ μὴ τυχεῖν αὐτοῦ.*" *E G—ro.* — *παρεσκευάζετο προπηλακιῶν αὐτόν*, pro *παρ. προπηλακιεῖν α.:* v. Matth. gr. §. 550, ann. 4. 1. ed. Heraldus Animadv. ad Salmas. Obss. ad Jus att. et rom. 2, 10, 4., p. 123. „*Προπηλακισμὸς* dicitur omne omnino injuriae et contumeliae genus, sive re, sive verbis factae, item sive de qua ibatur in jus, sive de qua non dabatur judicium, et verbum erat elegans atque usus communis, sed non legum, in quibus *ὕβρις, αἰκία, κακηγορία, λοιδορία*, quae omnia *προπηλακισμὸς* comprehendebat." G—r. hac de re conferri jussit Demosth. or. in Mid. p. 537. ed Reisk., et Meier. et Schoem. d. Att. Prozess p. 327., 550.

οὐδὲ γὰρ — ἐπαχθὴς ἦν ἐς τ. π. librarii proclivi lapsu *ο. γὰρ*

χθὴς ἦν ἐς τοὺς πολλοὺς, ἀλλ' ἀνεπιφθόνως κατεστήσατο· καὶ ἐπετήδευσαν ἐπὶ πλεῖστον δὴ τύραννοι οὗτοι ἀρετὴν καὶ ξύνεσιν, καὶ Ἀθηναίους εἰκοστὴν μόνον πρασσόμενοι τῶν γιγνομένων, τήν τε πόλιν αὐτῶν καλῶς διεκόσμησαν, καὶ τοὺς πολέμους διέφερον, καὶ ἐς τὰ ἱερὰ ἔθυον· τὰ δὲ ἄλλα αὐτὴ ἡ πόλις τοῖς πρὶν κειμένοις νόμοις ἐχρῆτο, πλὴν καθ' ὅσον ἀεί τινα ἐπεμέλοντο σφῶν αὐτῶν ἐν ταῖς ἀρχαῖς εἶναι· καὶ ἄλλοι τε αὐτῶν ἦρξαν τὴν ἐνιαυσίαν Ἀθηναίοις ἀρχὴν, καὶ Πεισίστρατος ὁ Ἱππίου, τοῦ τυραννεύσαντος, υἱὸς, τοῦ πάππου ἔχων τοὔνομα, ὃς τῶν δώδεκα θεῶν βωμὸν τὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ ἄρχων ἀνέθηκε, καὶ τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Πυθίου. καὶ τῷ μὲν ἐν τῇ ἀγορᾷ προσοικοδομήσας ὕστερον ὁ δῆμος Ἀθηναίων μεῖζον μῆκος τοῦ βωμοῦ ἠφάνισε τοὐπίγραμμα· τοῦ δ' ἐν Πυθίου ἔτι καὶ νῦν δῆλόν ἐστιν, ἀμυδροῖς γράμμασι λέγον τάδε

Μνῆμα τόδ' ἧς ἀρχῆς Πεισίστρατος, Ἱππίου υἱὸς,
θῆκεν Ἀπόλλωνος πυθίου ἐν τεμένει.

τὴν ἄλλην ἀρχὴν ἐπ. ἦν etc., quasi ἀρχὴ Hipparchi diceretur, qui non fuit tyrannus. (v. ann. ad verba Ἱππάρχῳ — προσλαβεῖν c. 55. extremo.) τὴν ἄλλην idem est ac τῇ ἄλλῃ apud Herodotum 2, 63., *ceteroqui, ceteris in rebus*, quemadmodum τὴν πρώτην, τὴν ταχίστην, et similia dicuntur. sic etiam 5, 111. compendio decepti βουλὴν scripserunt pro βουλή. deinde sententia requirit ἡ ἀρχὴ, i. e. αὕτη ἡ ἀρχὴ, *haec tyrannis* Pisistratidarum.

ἀνεπιφθόνως: οὐ μεμπτῶς. S. — κατεστήσατο, *constituta fuit* (tyrannis). „est simpliciter pro ἦν. ita καθεστῶτες νόμοι, καθεστῶσα πολιτεία, *quae nunc sunt leges, quae nunc est respublica*: καθεστὼς χρόνος ipsi Thucydidi *hoc tempus, praesens*, quod *est*, agitur, et φανερὸν κατέστη pro ἐγένετο. quippe activum καταστῆσαι Nostro est *efficere*, reddere, ut 1, 32. initio: igitur passivum, vel medium, *fieri, esse*: καθεστῶτος πολέμου, vel καταστάντος, ὄντος, γενομένου, bello orto, manente." *E B—ro.*

ἐπετήδευσαν — ξύνεσιν, *virtutem ac prudentiam ut plurimum coluerunt.*

εἰκοστὴν μόνον. Pisistratus decimam redituum ex agris partem exegerat. v. Boeckh. Oecon. polit. Ath. 1., p. 351. — τοὺς πολέμους διέφερον recte S. Cass. interpretatur διήνυον. sic 1, 11. ξυνεχῶς τὸν πόλεμον διέφερον. *bella tolerare* dixit Tacitus. *Ex Hk.*

ἐς τὰ ἱερὰ ἔθυον. i. e. ἐν τοῖς ἱεροῖς, ut Tacitus *apud provincias, apud Germaniam*, Livius *ad templa, ad* (omnia) *pulvinaria.* fere tyranni sacra neque turbabant, neque negligebant, aut abolitis veteribus nova instituebant: insolito enim facinore Periander in templum congregatas matronas cultu spoliavit. attici autem tyranni νόμῳ πόλεως communiter ad templa veniebant, civiliter civibus immixti, quo fiduciam ac securitatem illis probarent, publiceque celebratis epulis fortasse etiam carnes, vinum, alia, populo distribuerent. *E B—ro.*

αὐτὴ est *ipsa per se, nihil a tyrannis impedimenti experta.* Hk.

ἐπεμέλοντο: προενοοῦντο οἱ περὶ Πεισίστρατον, ὥστε ἀεί τινα ἐξ αὐτῶν ἄρχειν. S.

Ἀπόλλωνος ἐν Πυθίου. Πύθιον, templum Apollinis apud Ath., memorat Thuc. 2, 15. de eo plura legi possunt in Meursii Pisistrato, c. 9., 17., et Athenis att. 2, 12. Portus quidem pro Πυθίου conjicit Πυθίῳ, sed addit, etiam retineri posse Πυθίου, nempe τεμένει, ut in-

Hippiam natu maximum Pisistrati filiorum imperasse, et solum rum fratrum liberos suscepisse, nec demum Hipparcho tyrannidem occupavisse.

55. Ὅτι δὲ πρεσβύτατος ὢν Ἱππίας ἦρξεν, εἰδὼς ἀκοῇ ἀκριβέστερον ἄλλων ἰσχυρίζομαι, γνοίη δ' ἄν τις τῷ τοιῷδε· παῖδες γὰρ αὐτῷ μόνον φαίνονται τῶν ἀδελφῶν γενόμενοι, ὡς ὅ τε βωμὸς σημαίνει καὶ ἡ στη τῆς τῶν τυράννων ἀδικίας ἡ ἐν τῇ Ἀθηναίων ἀκροπό θεῖσα, ἐν ᾗ Θεσσαλοῦ μὲν οὐδ' Ἱππάρχου οὐδεὶς παῖς πται, Ἱππίου δὲ πέντε, οἳ αὐτῷ ἐκ Μυρρίνης τῆς τοῦ Ὑπερεχίδου θυγατρὸς ἐγένοντο· εἰκὸς γὰρ ην τὸν τατον πρῶτον γῆμαι. καὶ ἐν τῇ πρώτῃ στήλῃ πρῶτος πται μετὰ τὸν πατέρα, οὐδὲ τοῦτο ἀπεοικότως διὰ τὸ π ειν τε ἀπ' αὐτοῦ καὶ τυραννεῦσαι. οὐ μὴν οὐδ' ἂν κ μοι δοκεῖ ποτε Ἱππίας τὸ παραχρῆμα ῥᾳδίως τὴν τυ εἰ Ἵππαρχος μὲν ἐν τῇ ἀρχῇ ὢν ἀπέθανεν, αὐτὸς δὲ ρὸν καθίστατο, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ πρότερον ξύνηθες πολίταις φοβερὸν, ἐς δὲ τοὺς ἐπικούρους ἀκριβὲς, π περιόντι τοῦ ἀσφαλοῦς κατεκράτησε, καὶ οὐχ ὡς ἀδελφ

fra in epigrammate; vel ἱερῷ. Philostratus de Vitis sophistarum 9. apud Meursium ἐν τῷ τοῦ Πυθίου ἱερῷ. hoc praeferendum est conjecturae. D.

55. καὶ ἀκοῇ ἀκριβέστερον ἄλλων. hunc locum Krügerus in Comment. ad Dionys. p. 249. adhibere poterat ad demonstrandam necessitudinem quandam, quae Thucydidi cum gente Pisistratidarum intercesserit. significat certe, se de his rebus accuratius et certius quid accepisse et asseverare posse quam ceteros, et iterum in eodem argumento versatur, de quo jam egit breviter in prooemio, c. 20. v. vita Thucydidis. *Hk.*

τῶν γνησίων ἀδελφῶν. hi erant Thessalus (v. 1, 20.) et Hipparchus; praeter eos Hegesistratus, Pisistrati filius nothus. *Hk.* His unus Plutarchus Vit. Cat. maj. c. 24. addit Iophontem, et hunc, et Thessalum ex altera uxore Pisistrati natum dicens. *E G—ro.*

ἐν ᾗ Θεσσαλοῦ μὲν οὐδ' Ἱππάρχου οὐδεὶς παῖς γεγρ., i. e. οὔτε Θεσσαλοῦ, οὔτε Ἱππάρχου. sic Sophocl. Aj. v. 628. αἴλινον, αἴλινον, οὐδ' οἰκτρᾶς γόον ὄρνιθος ἀηδοῦς ἥσει δύσμορος, pro οὔτε αἴλινον etc. *Hk.*

ἐν τῇ πρώτῃ στήλῃ. αὐτῇ pro πρώτῃ scribendur cum una tantum columna in H. sub v. γρ. αὐτῇ scri Valla *in ipso titulari l* genuina est vulgata script λην accipiam pro inscriptio tulo, columnae inscripto, ficetur *initium tituli*, qu dum latine dicimus *prima extremo capite*, pro „ab init nis, in fine capitis." — δ τυραννεῦσαι, proptere natu maximus *post illum* es um Pisistratidarum, et Pi patrem tyrannide exciperet διὰ τὸ πρεσβεύειν: δι ἐξ αὐτοῦ πρεσβύτατος ε καθίστατο. λείπει τὰ τ πράγματα. imo ἐν τῇ ἀρχ gendum est e superioribus *stitutus fuisset* in imperio.

διὰ τὸ ξύνηθες — ἀ i. e. διὰ τὸν ξυνήθη φόβον ἀκρίβειαν. ita 6, 34. τὸ ἦσυχον. notavit Bauer. τοὺς ἐπικούρους ἀκρ telligo cum eodem de cura patores et diligente, et libe effecerat Hippias, ut et for dos sibique unice addictos — πολλῷ τῷ περιόν ἀσφαλ. similiter est πε

τερος ὢν ἠπόρησεν ἐν ᾧ οὐ πρότερον ξυνεχῶς ὡμιλήκει τῇ ἀρχῇ. Ἱππάρχῳ δὲ ξυνέβη τοῦ πάθους τῇ δυστυχίᾳ ὀνομασθέντα καὶ την δόξαν τῆς τυραννίδος ἐς τὰ ἔπειτα προσλαβεῖν.

Pergit Thuc. narrare de Harmodio, ejusque sorore contumeliose laesa, et inde conflata Hipparcho invidia.

56. *Τὸν δ' οὖν Ἁρμόδιον ἀπαρνηθέντα τὴν πείρασιν, ὥσπερ διενοεῖτο, προὐπηλάκισεν· ἀδελφὴν γὰρ αὐτοῦ, κόρην, ἐπαγγείλαντες ἥκειν κανοῦν οἰσουσαν ἐν πομπῇ τινί, ἀπήλασαν*

ριουσίᾳ τοῦ ἀσφαλοῦς, i. e. summa securitate. *Hk.*

ἐν ᾧ, propterea, quia, διὰ τὸ οὐ πρ. ξυν. ὁμιλῆσαι τῇ ἀρχῇ. S. *ἐν ᾧ οὐ πρ.: διὰ τὸ μὴ πρότερον ἄρχειν μεμελετηκέναι.* sic *ἐν τούτῳ* pro *διὰ τοῦτο* 1, 37. Comici schol. ad Av. 100. *ἐν ᾧ* (pro *διὸ*) *ἔσκωψαν πολλοὶ τὸν Τηρέα:* sic enim legenda ista puto, de quo v. Sophoclis fragmenta p. 47., et cf. Viger. ed. 3. Lips., p. 607.

Ἱππάρχῳ δὲ — προσλαβεῖν. Callistratus quoque oda notissima de Harmodio et Aristogitone

ὅτε τὸν τύραννον κτανέτην,

Hipparchum dicens; quo tamen loco, aliisque similibus, *τύραννος* intelligi potest *regio genere natus.* Sophocles Trach. 293.

Μὴ τῶν τυράννων, Εὐρύτου, σπορά τις ην;

num tyrannorum, Euryti (i. e., nisi fallor, *et quidem ipsius Euryti*), *filia est?* quemadmodum apud Euripidem Hecuba v. 523. Polyxena, Priami filia, se appellat *βασιλίδα*, et Livius 2, 2. dicit *quo adjutore* reges *ejecerant*, i. e. regium genus. plura de hac re ann. ad Sophoclis locum praedictum. cf. et epigramma monumento Archedices inscriptum c. 59.

56. *ἐπαγγείλαντες: ἀντὶ τοῦ προστάξαντες.* S. „*nam sororem ejus virginem cum ad gestandum in pompa canistrum venire jussissent, abegerunt eam, dicentes, se prorsus non* (*οὐδὲ τὴν ἀρχήν:* v. Herm. ad Viger. p. 723., Wolf. ad Demosth. Lept. p. 278. 1. ed.) *ei denuntiasse, quod non esset digna.* Arn. „„Philochorus *ἐν δευτέρᾳ Ἀτθίδος φησὶν, ὡς Ἐριχθονίου βασιλεύοντος πρῶτον κατέστησαν αἱ ἐν ἀξιώματι παρθένοι φέρειν τὰ κανᾶ τῇ θεῷ, ἐφ' οἷς ἐπέκειτο τὰ πρὸς θυσίαν, τοῖς τε Παναθηναίοις, κ. ταῖς ἄλλαις πομπαῖς.* Harpocr. in *κανηφόροι.* et Photius in eadem v. *αὗται δὲ αἱ κανηφόροι τῶν ἀστῶν, καὶ τῶν εὐγενῶν, ἦσαν.* secundum Herodotum (5, 57. seqq.) percussores Hipparchi origine phoenicia erant, quorum majores ex Boeotia Athenas migraverant, ubi inter cives quidem recepti, at tamen quibusdam exclusi sunt, quibus tantummodo cives plene attici fruerentur. atqui si *κανηφόροι*, ut ait Photius, legebantur *ἐξ εὐγενῶν*, soror Harmodii, quae non esset talis, ad illud munus, si vere rem spectes, legi non poterat; quae videtur opinio fuisse tyrannorum, cum negarent *ἀξίαν εἶναι*: peregrina enim stirpe prohibebatur, quominus sacra Minervae ferret.““ At ex hoc loco discimus, Harmodii sororem a tyranno non vera de causa, sed inferendae contumeliae ergo rejectam esse. — De tempore *Panathenaeorum* v. 5, 47. eorum pompa, Academia sive Ceramico exteriore profecta, lata rectaque via per Dipylon sive portam thriasiam in urbem deducebatur. non est credibile, viam, qua a Dipylo ad Ceramicum interiorem ibatur, admodum longam fuisse, quia, ut alia taceam, extrema pompa panathenaïca usque adstante in Ceramico exteriori, et proinde 6 ad 8 stadia a Dipylo remota, prima pompa jam circum Leocorium, i. e. in medio Ceramico interiori, sive *ἀγορᾷ*, versabatur. jam apud hoc ipsum Hipparchus pompam ordinabat, cum ab Harmodio et Aristogitone percussus est. unde quo pompa processerit, multis exsequitur Od. Müller. s. v. Attica p. 235. — Phot. et

λέγοντες, οὐδὲ ἐπαγγεῖλαι τὴν ἀρχὴν διὰ τὸ μὴ ἀξίαν εἶναι. χαλεπῶς δὲ ἐνεγκόντος τοῦ Ἁρμοδίου πολλῷ δὴ μᾶλλον δι' ἐκεῖνον καὶ ὁ Ἀριστογείτων παρωξύνετο.

Dies magnorum Panathenaeorum praestituta conjuratis, qua interficiendus sit Hipparchus.

Καὶ αὐτοῖς τὰ μὲν ἄλλα πρὸς τοὺς ξυνεπιθησομένους τῷ ἔργῳ ἐπέπρακτο, περιέμενον δὲ Παναθήναια τὰ μεγάλα, ἐν ᾗ μόνον ἡμέρᾳ οὐχ ὕποπτον ἐγίγνετο ἐν ὅπλοις τῶν πολιτῶν τοὺς τὴν πομπὴν πέμψοντας ἀθρόους γενέσθαι· καὶ ἔδει ἄρξαι μὲν αὐτούς, ξυνεπαμύνειν δὲ εὐθὺς τὰ πρὸς τοὺς δορυφόρους ἐκείνους. ἦσαν δὲ οὐ πολλοὶ οἱ ξυνομωμοκότες ἀσφαλείας ἕνεκα· ἤλπιζον γὰρ καὶ τοὺς μὴ προειδότας, εἰ καὶ ὁποσοιοῦν τολμήσειαν, ἐκ τοῦ παραχρῆμα, ἔχοντάς γε ὅπλα, ἐθελήσειν σφᾶς αὐτοὺς ξυνελευθεροῦν.

Hipparchi caedes, simul occiso Harmodio, Aristogitone autem comprehenso.

57. Καὶ ὡς ἐπῆλθεν ἡ ἑορτή, Ἱππίας μὲν ἔξω ἐν τῷ Κεραμεικῷ καλουμένῳ μετὰ τῶν δορυφόρων διεκόσμει, ὡς ἕκαστα ἐχρῆν τῆς πομπῆς προϊέναι· ὁ δὲ Ἁρμόδιος καὶ ὁ Ἀριστογείτων, ἔχοντες ἤδη τὰ ἐγχειρίδια ἐς τὸ ἔργον, προῆσαν, καὶ ὡς εἶδόν τινα τῶν ξυνωμοτῶν σφίσι διαλεγόμενον οἰκείως τῷ Ἱππίᾳ, (ἦν δὲ πᾶσιν εὐπρόσοδος ὁ Ἱππίας,) ἔδεισαν[, καὶ ἐνόμισαν] μεμηνύσθαι τε, καὶ ὅσον οὐκ ἤδη ξυλληφθήσεσθαι· τὸν λυπήσαντα οὖν σφᾶς, καὶ δι' ὅνπερ πάντα ἐκινδύνευον, ἐβούλοντο πρότερον, εἰ δύναιντο, προτιμωρήσασθαι, καὶ, ὥσπερ εἶχον, ὥρμησαν εἴσω τῶν πυλῶν, καὶ περιέτυχον τῷ Ἱππάρχῳ παρὰ τὸ Λεωκόριον καλούμενον, καὶ εὐθὺς ἀπερισκέπτως

Suid. *πέμπειν: τὸ πομπεύειν — παρὰ Θουκυδίδῃ.* v. Meinek. Fragm. Menandri p. 166.," etc. *E G—ro.* Ceterum Panathenaea magna, tum uno die absoluta, postea per plures dies quinto quoque anno celebrabantur. *Ex Hk.*

παρωξύνετο: ἐθυμοῦτο.

ἐν ὅπλοις. Etiam apud alias gentes morem fuisse, ut solennibus quibusdam sacris pompae ab armatis ducerentur, ostendit e Dionysio Halic. 7, 72. et Polybio 4, 35. Luisinus 2. Parerg. 1. D.

πέμψοντας Ar., C., Aug., Mosqu. id placuit etiam Reiskeo, Bauero, Didoto. vulgo *πέμψαντας*, quod dure pro praesenti accipias.

τὰ πρὸς τοὺς δορυφόρους, *quod attinebat ad satellites* Hipparchi, quem ipsum ipsi Harmodius et Aristogiton invasuri erant. — *ἐκείνους*, *illos*, conjuratos, *τοὺς ξυνεπιθησομένους τῷ ἔργῳ.*

τοὺς μὴ προειδότας: τὴν ἐπιβουλὴν δηλ. S. sperabant Harm. et Arist., fore, ut quivis Athenienses, etiam adhuc ignari, re intellecta, cum armati essent, repente se una cum ipsis in libertatem assererent.

57. *καὶ ἐνόμισαν.* glossa: nihil enim hoc verbo accrescit sententiae, et friget.

προτιμήσασθαι. Bk. et alii secundum plurimos libros *προτιμήσεσθαι*, de quo recte Did. „Nous croyons pouvoir affirmer à nos lecteurs que le verbe *βούλομαι* n'est jamais suivi d'un infinitif futur, mais toujours de l'infinitif présent ou passé. Il nous paraît inutile d'en citer des exemples; ils se trouvent partout dans les auteurs Grecs."

παρὰ τὸ Λεωκόριον. de hoc

προσπεσόντες, καὶ ὡς ἂν μάλιστα δι' ὀργῆς, ὁ μὲν ἐρωτικῆς, ὁ δὲ ὑβρισμένος, ἔτυπτον, καὶ ἀποκτείνουσιν αὐτόν. καὶ ὁ μὲν τοὺς δορυφόρους τὸ αὐτίκα διαφεύγει, ὁ Ἀριστογείτων, ξυνδραμόντος τοῦ ὄχλου, καὶ ὕστερον ληφθεὶς οὐ ῥᾳδίως διετέθη· Ἁρμόδιος δὲ αὐτοῦ παραχρῆμα ἀπόλλυται.

Hippiae dolus, quo armis exuit populum.

58. Ἀγγελθέντος δὲ Ἱππίᾳ ἐς τὸν Κεραμεικὸν οὐκ ἐπὶ τὸ γενόμενον, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς πομπέας τοὺς ὁπλίτας, πρότερον ἢ αἰσθέσθαι αὐτούς, ἄπωθεν ὄντας, εὐθὺς ἐχώρησε, καὶ ἀδήλως τῇ ὄψει πλασάμενος πρὸς τὴν ξυμφορὰν ἐκέλευσεν αὐτούς, δείξας τι χωρίον, ἀπελθεῖν ἐς αὐτὸ ἄνευ τῶν ὅπλων. καὶ οἱ μὲν ἀνεχώρησαν, οἰόμενοί τι ἐρεῖν αὐτόν· ὁ δὲ τοῖς ἐπικού-

delubro v. S. ad 1, 20., Aelianus V. H. 12, 28. (qui sic: *Λεωκόριον Ἀθήνησιν ἐκαλεῖτο τὸ τέμενος τῶν Λεῳ θυγατέρων, Πραξιθέας, κ. Θεόπης, κ. Εὐβούλης. ταύτας δὲ ὑπὲρ τῆς πόλεως τῆς Ἀθηνᾶς ἀναιρεθῆναι λόγος ἔχει, ἐπιδόντος αὐτὰς τοῦ Λεὼ εἰς τὸν χρησμὸν τὸν δελφικόν. ἔλεγε γὰρ, μὴ ἂν ἄλλως σωθῆναι τὴν πόλιν, εἰ μὴ ἐκεῖναι σφαγιασθεῖεν.* Paus. Att. c. 5. *Τοῦ βουλευτηρίου τῶν Πεντακοσίων πλησίον Θόλος ἐστὶ καλουμένη, καὶ θύουσί τε ἐνταῦθα οἱ πρυτάνεις, καί τινα καὶ ἀργύρου πεποιημένα ἑστὶν ἀγάλματα οὐ μεγάλα. ἀνωτέρω δὲ ἀνδριάντες ἑστήκασιν ἡρώων, ἀφ' ὧν Ἀθηναίοις ὕστερον τὰ ὀνόματα ἔσχον αἱ φυλαί. — τῶν δὲ ἐπωνύμων (καλοῦσι γὰρ οὕτω σφᾶς) ἔστι μὲν Ἱπποθόων Ποσειδῶνος, — ἔστι δὲ Ἀντίοχος τῶν παίδων τῶν Ἡρακλέους, — καὶ τρίτος Αἴας ὁ Τελαμώνιος, ἐκ δὲ Ἀθηναίων Λεώς· δοῦναι δὲ ἐπὶ σωτηρίᾳ λέγεται κοινῇ τὰς θυγατέρας τοῦ θεοῦ χρήσαντος.*) — ante *εὐθὺς* cum Bekk. *καὶ* inseruimus ex Reg., quo omisso conjuratos Hipparcho, postquam adorti essent, obviam factos esse inepte dici, observavit P. *Ex Hk.*

καὶ ὁ μὲν — διετέθη. *μὲν*, sequente *καὶ*, ut apud Xenophontem Anab. 4, 1, 22., ubi male *μὲν* omissum est in duobus libris, et 5, 5, 5. cf. Matth. gr. §. 607. 1. ed.

οὐ ῥᾳδίως διετέθη: *χαλεπῶς διετέθη. ἢ οὐ ῥᾳδίως, οὐδὲ εὐκόλως, ἀνηρέθη.* S. *οὐ ῥᾳδίως* per *κακῶς* explicant Hesych. et Favorinus. cf. Phot. et Thuc. 7, 73. *G—r.* Herod. 1, 155. *ἐμὲ δὴ ὧδε διαθεῖναι* (*me scilicet sic tractare*). Dio Cass. p. 354, 2. *δυσχερῶς διαθεῖναι.* Marc. Anton. 12, 23. *κακῶς διετέθη. E Bloomf.* hoc minus quiddam est quam *ἀνηρέθη*, postea tamen Aristogiton jussu Hippiae videtur occisus esse. quem et Harmodium Ath. liberati aeneis statuis honoraverunt, Gellioque teste N. A. 9, 2. nominibus eorum servos appellari decreto publico vetuerunt. Valerius Max. 2, 10. „Harmodii et Aristogitonis, qui Athenas tyrannide liberare conati sunt, effigies aeneas Xerxes ea urbe devicta in regnum suum transtulit; longo deinde interjecto tempore Seleucus in pristinam sedem reportandas curavit; Rhodiique eas, urbi suae appulsas (imo appulsos, scil. vectores statuarum) cum in hospitium publice invitassent, sacris etiam pulvinaribus collocaverunt."

58. *καὶ ἀδήλως τῇ ὄψει πλασ.*: *ὑποκριναμένος φαιδρὸς εἶναι τῷ προσώπῳ. ἤγουν ἀσύγχυτον τὴν ἑαυτοῦ ὄψιν τηρήσας, καὶ μὴ ὑπεμφαίνουσαν τεκμήριον τοῦ πάθους.* S. Bauerus *ἀδήλως* bene explicat *ὥστε ἄδηλος εἶναι*, ut 1, 21. *ἀπίστως ἐπὶ τὸ μυθῶδες ἐκνενικηκότα. Hk. — ἄνευ τῶν ὅπλων.* quandocunque dux milites alloqui volebat, armis depositis (*ὅπλα θέμενοι*) audiebant. hinc Thuc. *οἰόμενοι τι ἐρεῖν αὐτόν.* annotavit G—r. cf. ann. ad 2, 2.

ροις φράσας τὰ ὅπλα ὑπολαβεῖν ἐξελέγετο εὐθὺς οὓς ἐπιτιᾶτο, καὶ εἴ τις εὑρέθη ἐγχειρίδιον ἔχων· μετὰ γὰρ ἀσπίδος καὶ δόρατος εἰώθεσαν τὰς πομπὰς ποιεῖν.

Durior deinceps Hippiae tyrannis, cautioque futurorum.

59. Τοιούτῳ μὲν τρόπῳ δι' ἐρωτικὴν λύπην ἥ τε ἀρχὴ τῆς ἐπιβουλῆς, καὶ ἡ ἀλόγιστος τόλμα ἐκ τοῦ παραχρῆμα περιδεοῦς, Ἁρμοδίῳ καὶ Ἀριστογείτονι ἐγένετο· τοῖς δ' Ἀθηναίοις χαλεπωτέρα μετὰ τοῦτο ἡ τυραννὶς κατέστη, καὶ ὁ Ἱππίας διὰ φόβου ἤδη μᾶλλον ὢν τῶν τε πολιτῶν πολλοὺς ἔκτεινε, καὶ πρὸς τὰ ἔξω ἅμα διεσκοπεῖτο, εἴ ποθεν ἀσφάλειάν τινα ὀρῴη μεταβολῆς γενομένης ὑπάρχουσάν οἱ. Ἱππόκλου γοῦν, τοῦ Λαμψακηνοῦ τυράννου, Λἰαντίδῃ τῷ παιδὶ θυγατέρα ἑαυτοῦ μετὰ ταῦτα Ἀρχεδίκην, Ἀθηναῖος ὢν Λαμψακηνῷ, ἔδωκεν, αἰσθανόμενος, αὐτοὺς μέγα παρὰ βασιλεῖ Δαρείῳ δύνασθαι. καὶ αὐτῆς σῆμα ἐν Λαμψάκῳ ἐστὶν, ἐπίγραμμα ἔχον τόδε·

Ἀνδρὸς ἀριστεύσαντος ἐν Ἑλλάδι τῶν ἐφ' ἑαυτοῦ,
Ἱππίου Ἀρχεδίκην ἥδε κέκευθε κόνις,
Ἣ πατρός τε, καὶ ἀνδρὸς, ἀδελφῶν τ' οὖσα τυράννων,
Παίδων τ', οὐκ ἤρθη νοῦν ἐς ἀτασθαλίην.

τυραννεύσας δὲ ἔτη τρία Ἱππίας ἔτι Ἀθηναίων, καὶ πανθεὶς ἐν τῷ τετάρτῳ ὑπὸ Λακεδαιμονίων καὶ Ἀλκμαιωνιδῶν τῶν φευγόντων, ἐχώρει ὑπόσπονδος ἔς τε Σίγειον, καὶ παρ' Λἰαντίδην ἐς Λάμψακον, ἐκεῖθεν δὲ ὡς βασιλέα Δαρεῖον· ὅθεν καὶ ὁρμώμενος ἐς Μαραθῶνα ὕστερον ἔτει εἰκοστῷ, ἤδη γέρων ὤν, μετὰ Μήδων ἐστράτευσεν.

Multis Atheniensibus in carcerem conjectis propter hermas truncatos et mysteria violata tandem unus eorum, impunitate promissa, culpam suam, et aliorum plurium, fatetur; quo facto Ath. eum atque amicos ejus dimittunt, ceteros autem vel comprehensos necant, vel fuga elapsos necaturis praemia proponunt.

60. Ὧν ἐνθυμούμενος ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων, καὶ μι-

ὑ π ο λ α β ε ῖ ν: ὑφαρπάσαι. S. *clam auferre.* frustra B—r. τὸ ὑπ. notare putat *capere:* constitisse enim cum Hippia custodes in Ceramico (c. 57., initio,) armis depositis, quae deinde jussi caperent sive expedirent, quod Germani dicant „ins Gewehr treten."

ἐ ξ ε λ έ γ ε τ ο, *elegit* ad supplicium.

59. ἐ κ τ ο ῦ π α ρ. π ε ρ ι δ ε ο ῦ ς: ἐκ τοῦ εὐθέως φόβου κ. τοῦ φοβηθέντας αὐτοὺς, ὡς μεμηνυμένους, ἀλογίστῳ τόλμῃ ἐπὶ τὸν Ἵππαρχον χωρῆσαι. S.

δ ι ὰ φ ό β ο υ — ὢ ν: ἤγ. φοβούμενος. S. cf. Matth. gr. §. 580, e.

Ἀ θ. ὢ ν Λ α μ ψ α κ η ν ῷ. his verbis scriptor fastum popularem Atheniensium significat. v. Valck. ad Herod. 7, 161. *G—r.*

ἀ ν δ ρ ὸ ς ἀ ρ ι σ τ ε ύ σ α ν τ ο ς. hoc epigramma Simonidi tribuit Aristoteles Rhet. 1, 9., ubi tertium versum affert. — ἀ δ ε λ φ ῶ ν unus tantum nobis notus est Pisistratus, Hippiae filius, cujus mentionem fecit Thuc. supra c. 54. — τ ρ ί α. Herodot. 5, 55. ἐπ' ἔτεα τέσσαρα, ubi vid. Wessel. — (ὑ π ό σ π ο ν δ ο ς: τοῖς Ἀθηναίοις δηλ. S.) ἐ ς Σ ί γ ε ι ο ν, cujus urbis tyrannus eo tempore erat Hegesistratus, Pisistrati filius nothus. cf. annot. ad c. 55., Herod. 5, 94. *Hk.*

μνησκόμενος, ὅσα ἀκοῇ περὶ αὐτῶν ἠπίστατο, χαλεπὸς ἦν τότε καὶ ὑπόπτης ἐς τοὺς περὶ τῶν μυστικῶν τὴν αἰτίαν λαβόντας, καὶ πάντα αὐτοῖς ἐδόκει ἐπὶ ξυνωμοσίᾳ ὀλιγαρχικῇ [καὶ τυραννικῇ] πεπρᾶχθαι. καὶ ὡς, αὐτῶν διὰ τὸ τοιοῦτον ὀργιζομένων, πολλοί τε, καὶ ἀξιόλογοι, ἄνθρωποι ἤδη ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ ἦσαν, καὶ οὐκ ἐν παύλῃ ἐφαίνετο, ἀλλὰ καθ' ἡμέραν ἐπεδίδοσαν μᾶλλον ἐς τὸ ἀγριώτερόν τε, καὶ πλείους ἔτι ξυλλαμβάνειν, ἐνταῦθα ἀναπείθεται εἷς τῶν δεδεμένων, ὅσπερ ἐδόκει αἰτιώτατος εἶναι, ὑπὸ τῶν ξυνδεσμωτῶν τινὸς, εἴτε ἄρα καὶ τὰ ὄντα μηνῦσαι, εἴτε καὶ οὔ· (ἐπ' ἀμφότερα γὰρ εἰκάζεται, τὸ δὲ σαφὲς οὐδεὶς οὔτε τότε, οὔτε ὕστερον, ἔχει εἰπεῖν περὶ τῶν δρασάντων τὸ ἔργον·) λέγων δὲ ἔπεισεν αὐτὸν, ὡς χρὴ, εἰ * μὴ καὶ δέδρακεν, αὐτόν τε, ἄδειαν * ποιησάμενον, σῶσαι, καὶ τὴν πόλιν τῆς παρούσης ὑποψίας παῦσαι· βεβαιοτέραν γὰρ αὐτῷ σωτηρίαν εἶναι ὁμολογήσαντι μετ' ἀδείας, ἢ ἀρνηθέντι διὰ δίκης ἐλθεῖν. καὶ ὁ μὲν αὐτός τε καθ' ἑαυτοῦ καὶ κατ' ἄλλων μηνύει τὸ τῶν Ἑρμῶν· ὁ δὲ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων ἄσμενος λαβὼν, ὡς ᾤετο, τὸ σαφὲς, καὶ δεινὸν ποιούμενοι πρότερον, εἰ τοὺς ἐπιβουλεύοντας σφῶν τῷ πλήθει μὴ εἴσονται, τὸν μὲν μηνυτὴν εὐθὺς καὶ τοὺς ἄλλους μετ' αὐτοῦ, ὅσων μὴ κατηγορήκει, ἔλυσαν, τοὺς δὲ καταιτιαθέντας, κρίσεις ποιήσαντες, τοὺς μὲν ἀπέκτειναν, ὅσοι ξυνελήφθησαν, τῶν δὲ διαφυγόντων θάνατον καταγνόντες ἐπανεῖπον ἀργύριον τῷ ἀποκτείναντι. κἀν τούτῳ

60. [καὶ τυραννικῇ.] glossa, quae non habetur in Mosquensi.

καὶ οὐκ ἐν παύλῃ ἐφαίνετο. similiter, notante *G—ro*, ἐν καταλήψει ἐφαίνετο 3, 33. intelligendum τοῦτο, id, de quo agitur. Portus supplet ὁ δῆμος, G—r. τὰ πράγματα, minus quidem simpliciter.

εἷς τῶν δεδεμένων. Plutarchus Alcib. c. 20., 21., tradit, auctorem consilii fuisse Timaeum quendam, singularis calliditatis et audaciae hominem, Andocidemque oratorem ab eo impulsum; publico autem decreto iis, qui se ipsi indicassent, impunitatem promissam. *Ex Hk.*

εἰ μὴ καὶ δέδρακεν. haud male quidem Dan. εἰ καὶ μὴ δ., sed non desunt exempla similiter trajectarum particularum: v. P. et, quem laudavit, Steph. Thes. t. 3., p. 191., ed. Paris. videndum tamen, an praestet legi εἰ μὲν καὶ δέδρακεν, *etiamsi id fecerit*, sententia sane aptiore his rebus: nam si nihil iste admiserat, non erat quod dubitaret indicare sacrilegos; erat, si ipse culpae fuit particeps, nisi quod civitas impunitatem promiserat confitentibus.

ἄδειαν ποιησάμενον. malim ἄδ. ποιησαμένων (Ἀθηναίων), *cum impunitatem promiserint*. v. superius notata ad εἷς τῶν δεδεμένων. civitatis enim est ἄδειαν ποιεῖσθαι criminis alicujus accusatis; privati autem hominis potius ἄδειαν δεῖσθαι, διαπράσσειν.

δεινὸν ποιούμενοι πρ., εἰ (pro ὅτι) etc. v. Matth. gr. §. 608. praesens notione aoristi, sive praeteriti: v. Viger. p. 213, ann. Arund. ποιησάμενοι, fortasse a correctione.

θάνατον καταγνόντες, sc δίκῃ ἐρήμῃ. („*deserto vadimonio*, vulgo „in contumaciam." v. Matth. de Judiciis Athen. p. 266. formulam accusationis [per εἰσαγγελίαν: v. Schoem. de Comit. Ath. p. 190.] servavit Plut. Alcib. c. 22." *G—r.*) cf. c. 61. extr. — ἐπανεῖπον. S. τουτέστιν ὑπέσχοντο καὶ ἐκήρυξαν. *Hk.* „Talentum publice decretum est proscriptorum aliquem trucidanti. v. Wessel. ad Diodor. 13, 2." *G—r.*

οἱ μὲν παθόντες ἄδηλον ἦν εἰ ἀδίκως ἐτετιμώρηντο, ἡ μέντοι ἄλλη πόλις ἐν τῷ παρόντι περιφανῶς ὠφέλητο.

Alcibiades, non uno nomine suspectus, Athenas arcessitur ad judicium; sed, funestum sibi auguratus reditum, Thuriis fugit in Peloponnesum: quare Ath. eum comitesque ejus capitis condemnarunt.

61. Περὶ δὲ τοῦ Ἀλκιβιάδου, ἐναγόντων τῶν ἐχθρῶν, οἵπερ καὶ πρὶν ἐκπλεῖν αὐτὸν ἐπέθεντο, χαλεπῶς οἱ Ἀθηναῖοι ἐλάμβανον· καὶ ἐπειδὴ τὸ τῶν Ἑρμῶν ᾤοντο σαφὲς ἔχειν, πολὺ δὴ μᾶλλον καὶ τὰ μυστικά, ὧν ἐπαίτιος ἦν, μετὰ τοῦ αὐτοῦ λόγου [καὶ τῆς ξυνωμοσίας ἐπὶ τῷ δήμῳ] ἀπ' ἐκείνου ἐδόκει πραχθῆναι. καὶ γάρ τις καὶ στρατιὰ Λακεδαιμονίων οὐ πολλὴ ἔτυχε κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον, ἐν ᾧ περὶ ταῦτα ἐθορυβοῦντο, μέχρι ἰσθμοῦ παρελθοῦσα, πρὸς Βοιωτούς τι πράσσοντες· ἐδόκει οὖν ἐκείνου πράξαντος, καὶ οὐ Βοιωτῶν ἕνεκα, ἀπὸ ξυνθήματος ἥκειν, καὶ, εἰ μὴ ἔφθασαν δὴ αὐτοὶ κατὰ τὸ μήνυμα ξυλλαβόντες τοὺς ἄνδρας, προδοθῆναι ἂν ἡ πόλις· καί τινα μίαν νύκτα καὶ κατέδαρθον ἐν Θησείῳ τῷ ἐν πόλει ἐν ὅπλοις. οἵ τε ξένοι τοῦ Ἀλκιβιάδου οἱ ἐν Ἄργει κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ὑπωπτεύθησαν τῷ δήμῳ ἐπιτίθεσθαι· καὶ τοὺς ὁμήρους τῶν Ἀργείων τοὺς ἐν ταῖς νήσοις κειμένους οἱ Ἀθηναῖοι τότε παρέδοσαν τῷ Ἀργείων δήμῳ διὰ ταῦτα διαχρήσασθαι. πανταχόθεν τε περιεστήκει ὑποψία ἐς τὸν Ἀλκιβιάδην· ὥστε, βουλόμενοι αὐτὸν ἐς κρίσιν ἀγαγόντες ἀποκτεῖναι, πέμπουσιν οὕτω τὴν σαλαμινίαν ναῦν ἐς τὴν Σικελίαν ἐπί τε ἐκεῖνον, καὶ ὧν πέρι ἄλλων ἐμεμήνυντο. εἴρητο δὲ προειπεῖν αὐτῷ ἀπολογησομένῳ ἀκολουθεῖν, ξυλλαμβάνειν δὲ μή,

61. ἐναγόντων τῶν ἐχθρῶν, *urgentibus inimicis* ejus. cf. 1, 21.; 4, 24. — χαλεπῶς οἱ Ἀθ. ἐλάμβανον, *Ath.* delationem *iratis animis accipiebant.* (similiter c. 27. καὶ τὸ πρᾶγμα μειζόνως ἐλάμβανον.) — μετὰ τοῦ αὐτοῦ λόγου, *eodem consilio.* Port.

[καὶ τῆς ξυνωμοσίας — δήμῳ]. glossa. (ἐπὶ τῷ δήμῳ, contra populum, i. e. democratiam. „Hesychius, haec exponens, ἐπὶ τῇ τοῦ δήμου καταλύσει." *E G—ro.*)

κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον, *hac opportunitate*, cum perturbati essent Ath.

ἐν Θησείῳ τῷ ἐν πόλει. plura Athenis, et in urbe, et extra urbem Thesei templa fuisse docet Potter. Arch. 1., 73. hoc erat insigne illud media in urbe prope gymnasium Ptolemaeum situm. *Hk.* Hoc est templum Thesei adhuc superstes, et conversum in templum Christianorum. quia situm erat inter septentriones et occasum ab urbe, prope portas Corinthum et Eleusinem ducentes, eo tempore opportunissimus locus esse videbatur, in quo Ath. excubias agerent. videlicet cives non in ipso templo, sed in sacro circuitu sive τεμένει, dormiebant, et verba ἐν ὅπλοις significant, hastas et scuta congesta fuisse, ut in castris, loco propatulo intra τέμενος, militibus in aliquo sacrorum aedificiorum, vel humi, prope arma sua recumbentibus. *Ex Arn.*

οἵ τε ξένοι — ἐπιτίθεσθαι. Diodor. 13, 5. Συνελάβετο αὐτῶν (τῶν Ἀλκιβιάδου ἐχθρῶν) ταῖς διαβολαῖς τὸ πραχθὲν παρὰ τοῖς Ἀργείοις· οἱ γὰρ ἰδιόξενοι συνθέμενοι καταλῦσαι τὴν ἐν Ἄργει δημοκρατίαν πάντες ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἀνῃρέθησαν. — τοὺς ἐν ταῖς νήσοις κειμένους. (ὡς οἰκείους ὄντας τῶν τοῦ Ἀλκιβιάδου ξένων. E S.) *Hk.* v. 5, 84.

:εύοντες τό τε πρὸς τοὺς ἐν τῇ Σικελίᾳ στρατιώτας τε ρους, καὶ πολεμίους, μὴ θορυβεῖν, καὶ οὐχ ἥκιστα τοὺς ινέας καὶ Ἀργείους βουλόμενοι παραμεῖναι, δι' ἐκείνου ντες πεισθῆναι σφᾶς ξυστρατεύειν. καὶ ὁ μὲν ἔχων τὴν ῦ ναῦν καὶ οἱ ξυνδιαβεβλημένοι ἀπέπλεον μετὰ τῆς Σα- ίας ἐκ τῆς Σικελίας ὡς ἐς τὰς Ἀθήνας· καὶ ἐπειδὴ ἐγέ- ἐν Θουρίοις, οὐκέτι ξυνείποντο, ἀλλ' ἀπελθόντες ἀπὸ εὼς οὐ φανεροὶ ἦσαν, δείσαντες τὸ ἐπὶ διαβολῇ ἐς δίκην ιλεῦσαι. οἱ δ' ἐκ τῆς Σαλαμινίας τέως μὲν ἐζήτουν τὸν ιάθην καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ· ὡς δ' οὐδαμοῦ φανεροὶ ᾤχοντο ἀποπλέοντες. ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης, ἤδη φυγὰς ὤν, λὺ ὕστερον ἐπὶ πλοίου ἐπεραιώθη ἐς Πελοπόννησον ἐκ ουρίας. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐρήμῃ δίκῃ θάνατον κατέγνωσαν ί τε καὶ τῶν μετ' ἐκείνου.

as et Lamachus Selinuntem et Segestam navigantes inter vias capiunt Hyccara, oppidum hostile Segestanis, quo his tradito Catanam pergunt cum peditatu, navibus, in quibus captivi erant, circumvectis.

. Μετὰ δὲ ταῦτα οἱ λοιποὶ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ί Σικελίᾳ, δύο μέρη ποιήσαντες τοῦ στρατεύματος, καὶ ' ἑκάτερος, ἔπλεον ξὺν παντὶ ἐπὶ Σελινοῦντος καὶ Ἐγέ- βουλόμενοι μὲν εἰδέναι τὰ χρήματα εἰ δώσουσιν οἱ Ἐγε-, κατασκέψασθαι δὲ καὶ τῶν Σελινουντίων τὰ πράγμα- αὶ τὰ διάφορα μαθεῖν τὰ πρὸς Ἐγεσταίους. παραπλέον- ἐν ἀριστερᾷ τὴν Σικελίαν, τὸ μέρος τὸ πρὸς τὸν τυρ- ὸν κόλπον, ἔσχον ἐς Ἱμέραν, ἥπερ μόνη ἐν τούτῳ τῷ τῆς Σικελίας ἑλλὰς πόλις ἐστί, καὶ ὡς οὐκ ἐδέχοντο ς, παρεκομίζοντο. καὶ ἐν τῷ παράπλῳ αἱροῦσιν Ὕκκαρα,

ακεύοντες, quasi non εἴ- sed εἰρήκεσαν praecessisset. 6. *Ilk.*
ς, αὐτούς. praeter necessita- k. et alii poni jubent σφίσι. l. cum alibi, tum ad 5, 49., gr. §. 147.
Θουρίοις. Steph. Byzant. ι: πόλις Ἰταλίας, ἡ πρότερον ις. de Atheniensium colonia, s deducta anno 444. vel 446. hr. nat., v. Bähr. Comment. ι et scriptis Herodoti §. 5., ιε laudat, Diodor. 12, 9. seqq., 6., p. 263. s., 404, B, schol. toph. Nub. 326. (331.), Plin. 12, 4, 8.
διαβολῇ: προδιαβεβλημέ- ραιώθη ἐς Πελοπ. infra 3. Ἀλκιβιάδης μετὰ τῶν ξυμ- ον περαιωθεὶς τότ' εὐθὺς ἐπὶ πλοίου φορτηγικοῦ ἐκ τῆς Θουρίας ἐς Κυλλήνην τῆς Ἠλείας πρῶτον, ἔπειτα ὕστερον ἐς τὴν Λακεδαίμονα — ὑπόσπονδος ἐλθών.
ἐρήμῃ δίκῃ θάνατον κατέγνωσαν. hoc iis, qui vocati in jus in judicio non aderant, fieri solebat, ut causa exciderent, et damnarentur (καταδικάζεσθαι ἐξ ἐρήμης). Plat. Apol. Socr. c. 2. ἐρήμην κατηγοροῦντες. nostri jureconsulti cum Romanis id dicunt *in contumaciam* sive *deserto vadimonio damnare.* Hk. cf. c. 60. extr.
62. Ὕκκαρα. oppidum, cujus nomen Timaeus apud Athenaeum 7., 327, b, ducit a piscis marini ὕκης sive ὕκνης, ibi frequentis, qui etiam ἐρυθρῖνος dicitur a colore, et τρίγλα, *mullus*; patria utriusque Laïdis. de majore Paus. 2, 2, 4. τὸ δὲ ἐξ ἀρχῆς ἐξ Ὑκκάρων αὐτὴν τῶν ἐν

πόλισμα σικανικὸν μὲν, Ἐγεσταίοις δὲ πολέμιον (ἦν δὲ παραθαλασσίδιον), καὶ ἀνδραποδίσαντες τὴν πόλιν παρέδοσαν Ἐγεσταίοις· (παρεγένοντο γὰρ αὐτῶν ἱππῆς·) αὐτοὶ δὲ πάλιν τῷ μὲν πεζῷ ἐχώρουν διὰ τῶν Σικελῶν, ἕως ἀφίκοντο ἐς Κατάνην· αἱ δὲ νῆες περιέπλευσαν τὰ ἀνδράποδα ἄγουσαι.

Nicias cum de aliis rebus agit cum Segestanis, tum 30 talenta ab iis accipit, quibus accedunt 120 ex venditione captivorum.

Νικίας δὲ εὐθὺς ἐξ Ὑκκάρων ἐπὶ Ἐγέστης παραπλεύσας, καὶ τἆλλα χρηματίσας, καὶ λαβὼν τάλαντα τριάκοντα, παρῆν ἐς τὸ στράτευμα· καὶ τἀνδράποδα ἀπέδοσαν, καὶ ἐγένοντο ἐξ αὐτῶν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν τάλαντα.

Socii inter Siculos exercitum mittere jubentur; ipsi autem duces Atheniensium cum dimidia parte militum Hyblam geleatin frustra oppugnant.

Καὶ ἐς τοὺς τῶν Σικελῶν ξυμμάχους περιέπλευσαν, στρατιὰν κελεύοντες πέμπειν· τῇ τε ἡμισείᾳ τῆς ἑαυτῶν ἦλθον ἐπὶ Ὕβλαν τὴν * γελεᾶτιν, πολεμίαν οὖσαν, καὶ οὐχ εἷλον. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

Ath. Syracusanos invadere parant; item Syracusani illos, quos diutius moratos, longeque ab ipsis Siciliam circumnavigantes, ne Hybla quidem capta, despiciunt et irrident.

63. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος εὐθὺς τὴν ἔφοδον οἵ Ἀθηναῖοι ἐπὶ Συρακούσας παρεσκευάζοντο, οἱ δὲ Συρακούσιοι καὶ αὐτοὶ ὡς ἐπ' ἐκείνους ἰόντες· ἐπειδὴ γὰρ αὐτοῖς πρὸς τὸν πρῶτον φόβον καὶ τὴν προσδοκίαν οἱ Ἀθηναῖοι οὐκ εὐθὺς ἐπέκειντο, κατά τε τὴν ἡμέραν ἑκάστην προϊοῦσαν ἀνεθάρσουν μᾶλλον, καὶ ἐπειδὴ πλέοντες τά τε ἐπέκεινα τῆς Σικελίας πολὺ ἄπο σφῶν ἐφαίνοντο, καὶ πρὸς τὴν Ὕβλαν ἐλθόντες, καὶ πειράσαντες, οὐχ εἷλον βίᾳ, ἔτι πλέον κατεφρόνησαν, καὶ ἠξίουν

Σικελίᾳ λέγεται παῖδα οὖσαν ὑπὸ Νικίου κ. Ἀθηναίων ἁλῶναι, πραθεῖσαν δὲ ἐς Κόρινθον ὑπερβαλέσθαι κάλλει τὰς τότε ἑταίρας. „Fazellus 7, 16. refert, hujus oppidi ruinas extare prope vicum lingua vulgari appellatum Garbolangi; ipsum vero locum Hyccarae antiquae nunc dici Muro di Carini (d'Iccarini)." *E G—ro.* cf. Wass.

ἀπέδοσαν, vendiderunt. Bk. conjecit *ἀπέδοντο*, sed Döderl. Lat. Synon. vol. 4., p. 115. *ἀποδοῦναι* non minus recte dici existimat pro *πωλεῖν* quam *λαβεῖν* pro *πρίασθαι. E G—ro.*

ἐγένοντο pro *ἐγένετο*, ut Xenoph. Hell. 2, 3, 8. *ἃ* (*τάλαντα*) *περιεγένοντο*, Agesil. c. 2., §. 23. *ὅσα γε μὴν — σφάλματα ἐγένοντο*, Cyrop. 2, 2, 2. *καὶ ἐγένοντο κρέα* etc.

Ὕβλαν τὴν Γελεᾶτιν. tres erant Hyblae in Sicilia, quarum una Megara dicebatur a Megarensibus, qui ibi consederant, prope Syracusas sita. (v. supra c. 4. et 49.); altera Hybla *maior*, prope Catanam; tertia *heraea* et *parva*, non procul ab urbe Gela, in littore Siciliae australis. *Ex Hk.*

* *γελεᾶτιν.* suspecta vox: neque enim a *Γέλα* derives *γελεάτης*, sed *γελάτης*, *γελᾶτις*, quam tamen formam alibi non invenio, sed *Γέλωος*: v. cap. 4. hujus libri etc.

τρατηγοὺς, οἷον δὴ ὄχλος φιλεῖ θαρσήσας ποιεῖν, ἄγειν
ἐπὶ Κατάνην, ἐπειδή γε οὐκ ἐκεῖνοι ἐφ' ἑαυτοὺς ἔρχονται·
τε προσελαύνοντες ἀεὶ κατάσκοποι [τῶν Συρακουσίων]
ὸ στράτευμα τῶν Ἀθηναίων ἐφύβριζον ἄλλα τε, καὶ, εἰ
ήσοντες σφίσιν αὐτοὶ μᾶλλον ἥκοιεν ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ ἢ
νους ἐς τὴν οἰκείαν κατοικιοῦντες.

iensium duces, quo locum castris idoneum occupare tuto possint, latanaeum quendam subornant, ut falso nuntio Syracusanos ab agro uo abstrahat.

Ἃ γιγνώσκοντες οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων, καὶ ιενοι αὐτοὺς ἄγειν πανδημεὶ ἐκ τῆς πόλεως ὅτι πλεῖστον, δὲ ταῖς ναυσὶν ἐν τοσούτῳ ὑπὸ νύκτα παραπλεύσαντες πεδον καταλαβεῖν ἐν ἐπιτηδείῳ καθ' ἡσυχίαν, εἰδότες ὁμοίως δυνηθέντες καὶ, εἰ ἐκ τῶν νεῶν πρὸς παρεσκευ- ις ἐκβιβάζοιεν, ἢ κατὰ γῆν ἰόντες γνωσθείησαν· τοὺς ν ψιλοὺς τοὺς σφῶν καὶ τὸν ὄχλον τῶν Συρακουσίων πέας πολλοὺς ὄντας, σφίσι δ' οὐ παρόντων ἱππέων, ιν ἂν μεγάλα· οὕτω δὲ λήψεσθαι χωρίον, ὅθεν ὑπὸ τῶν οὐ βλάψονται ἄξια λόγου· (ἐδίδασκον δ' αὐτοὺς περὶ ὸς τῷ Ὀλυμπιείῳ χωρίου, ὅπερ καὶ κατέλαβον, Συρα-

αὶ, εἰ—κατοικιοῦντες. particula intelligendum λέ- v. ann. ad 5, 49.
ί. ita Bk. et G—r. minus σφίσιν αὐτοῖς, ut c. 33. lo aliter Plut. Nic. 16. οἱ ῖς ὕβρει προσελαύνοντες ἤδη ὶ στρατόπεδον ἠρώτων, εἰ ἴοις συνοικήσοντες ἢ Λεον- ατοικιοῦντες ἥκουσιν." G—r.
δή γε. vulgata olim scri- quam servandam duxi, ut , cum librarii et editores ίserint τὸ γὲ, fortasse su- ιeum illis visum, sed in-

φῷ Ὀλυμπιείῳ. „Praeter ιnapi, adversus ostium Cya- i), opinor, et trans paludes fuit, Euryelo distans viginti stadiis, in quo Syracusani militum agere consueverant. 97., et cf. Kephalid. vol. 2., 48. ripam sinistram Anapi tus magni portus, Siriagam helorinam, ruderibus aedi- , fluvio, et (ad littus, ut virupibus munitam, Nicias et us fraude bellica per otium sanguine occupaverunt, pon- ter Syracusanos, qui Poli- chnae et in Olympio erant, pone se destructo, et, qua castra facillime ab hoste impugnari potuissent, vallo ducto. v. 63.—67., Plut. Nic. 16. haec ipsa regio est, quae a Thucydide appellatur τὸ πρὸς τῷ Ὀλυμπιείῳ χωρίον (h. l.), vel τὸ κατὰ τὸ Ὀλυμπιεῖον (c. 65.); eademque regio non minus Olympio quam Dasconi finitima, vel regio trans Anapum ad ipsum Olympium sita, occupata est ab omnibus, qui ullo tempore arma ad oppugnandas Syracusas tulerunt. v. Plut. Nic. c. 16., coll. Letronnio Topogr. de Syr. p. 61. Himilco quoque, Carthaginensium dux, olymp. 96, 1. (396.) Syracusas oppugnans κατεσκήνωσεν ἐν τῷ Διὸς νεῷ· τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος ἐν τῷ παρακειμένῳ τόπῳ κατεστρατοπεδεύσατο, ἀπέχον τῆς πόλεως σταδίους δώδεκα. [quippe 12 stadiis ipsum Jovis templum ab urbe remotum erat. Livius 24, 33. *Romanus exercitus ad Olympium (Jovis id templum est) mille et quingentis passibus* [12 stad.] *ab urbe castra posuit.*] tria idem dux castella exstruxit, unum ad Plemmyrium, alterum circa medium portum, tertium prope Olympium, ut narrat

κουσίων φυγάδες, οἳ ξυνείποντο·) τοιόνδε τι οὖν πρὸς ἃ ἐβούλοντο οἱ στρατηγοὶ μηχανῶνται. πέμπουσιν ἄνδρα σφίσι μὲν πιστὸν, τοῖς δὲ τῶν Συρακουσίων στρατηγοῖς τῇ δοκήσει οὐχ ἧσσον ἐπιτήδειον· ἦν δὲ Καταναῖος ὁ ἀνὴρ, καὶ ἀπ' ἀνδρῶν ἐκ τῆς Κατάνης ἥκειν ἔφη, ὧν ἐκεῖνοι τὰ ὀνόματα ἐγίγνωσκον, καὶ ἠπίσταντο ἐν τῇ πόλει ἔτι ὑπολοίπους ὄντας τῶν σφίσιν εὐνόων. ἔλεγε δὲ τοὺς Ἀθηναίους αὐλίζεσθαι ἄπο τῶν ὅπλων ἐν τῇ πόλει, καὶ εἰ βούλονται ἐκεῖνοι πανδημεὶ ἐν ἡμέρᾳ ᾗτῃ ἅμα ἕῳ ἐπὶ τὸ στράτευμα ἐλθεῖν, αὐτοὶ μὲν ἀποκλῄσειν τοὺς παρὰ σφίσι, καὶ τὰς ναῦς ἐμπρήσειν, ἐκείνους δὲ ῥᾳδίως [τὸ στράτευμα] προσβαλόντας τῷ σταυρώματι αἱρήσειν· εἶναι δὲ ταῦτα τοὺς ξυνδράσοντας πολλοὺς Καταναίων, καὶ ἡτοιμάσθαι ἤδη, ἀφ' ὧν αὐτὸς ἥκειν.

Decepti hoc strategemate Syracusani Catanam proficiscuntur;

65. Οἱ δὲ στρατηγοὶ τῶν Συρακουσίων, μετὰ τοῦ καὶ ἐς τὰ ἄλλα θαρσεῖν, καὶ εἶναι ἐν διανοίᾳ καὶ ἄνευ τούτων ἱέναι παρασκευάσασθαι ἐπὶ Κατάνην, ἐπίστευσάν τε τῷ ἀνθρώπῳ πολ-

Diod. 14., 62. et 63." — *E G—ro.* idem ad c. 65. „Ab Olympio probe distinguendum est oppidulum prope adjacens Polichne, de quibus, sicut de aliis huc pertinentibus, v. lib. de situ et orig. Syrac. p. 85. Latini scribunt et Olympium et Olympieum. v. Ruhnk. ad Vell. Pat. 1, 10., initio. Olympium syracusanum derivatum ab Olympia: nam Archiam, conditorem urbis, comitabatur unus ex Iamidis, familia vaticina Olympiae, cujus posteri Pindari aetate Syracusis florebant. Ἀμφίπολος sive supremus sacerdos Olympii ἐπώνυμος erat anni Syracusanorum. v. Od. Müller. Dor. 1., p. 116. 395, 1."

τῇ δοκήσει. intell. αὐτῶν, τῶν στρατηγῶν. S. τῇ δοκ.: καὶ δοκοῦντα οὐχ ἧττον εἶναι φίλον ἐκείνοις ἢπερ κατὰ ἀλήθειαν τοῖς Ἀθηναίοις ἦν φίλος.

εὐνόων pro vulgato εὖνων, secundum Reg., Aug. et verisimiliter Cass. a 1. manu, recentiores praeter Did., ut κακονόοις pro κακόνοις plurimi ll. apud Xenoph. Cyr. 8, 2, 1., et ἑτεροπλόῳ pro ἑτεροπλῷ Demosth. adv. Phorm. p. 916, R. cf. Lobeck. ad Phryn. p. 141. sequ., Matth. gr. §. 118., ann. 1.

[τὸ στράτευμα.] Mosqu. στρατόπαιδον, i. e. στρατόπεδον. utrumque a glossatoribus additum est, qui accusativum requiri existimarent ad αἱρήσειν. sed in hoc ipsum σταύρωμα intelligendum est. „notum enim, ubi verbum finitum una cum participio una eademque sententia habet, regimen obtinere participii, non verbi finiti. v. Krüger. ad Dionys. p. 119." *G—r.* ita c. 63. πρὸς τὴν Ἴβλαν ἐλθόντες — οὐχ εἷλον βίᾳ.

65. καὶ ε. ἐν διανοίᾳ: ἧγ. διανοεῖσθαι. (*in animo habere.*) S. — παρασκευάσασθαι Cl., F., E., eoque ducit παρασκευάσθαι, quod habent Gr., K., Bas., cum forte omissum esset, opinor, -ασ- post άσ-, mendo proclivi, nec raro; quo tamen non animadverso perperam scripserunt παρεσκευάσθαι. minus probabiliter Haasius Lucubr. Thuc. p. 56., τῷ παρασκευάσθαι transposito, sententiaque durius explicata, μετὰ τοῦ καὶ ἐς τὰ ἄλλα θαρσεῖν παρασκευάσθαι κ. εἶναι ἐν διανοίᾳ καὶ ἄνευ τούτων ἱέναι ἐπὶ Κατάνην. „Sententia," inquit, „haec est: *cum imperatores et ad reliqua omnia se satis instructos esse considerent et profectionem illam jam ante illum nuncium animo agitassent, eo facilius fidem homini habuerunt.* Quod deinde scribit Thuc., ἐπεὶ δὲ ἑτοῖμα αὐτοῖς τὰ τῆς παρασκευῆς ἦν, id nullo modo verbis superioribus repugnat: nam qui vel maxime ad bellum gerendum parati et ab rebus omnibus necessariis in-

ερισκεπτότερον, καὶ εὐθὺς, ἡμέραν ξυνθέμενοι, ἢ παρ-
ι, ἀπέστειλαν αὐτὸν, καὶ αὐτοὶ (ἤδη γὰρ καὶ τῶν ξυμ-
Σελινούντιοι καὶ ἄλλοι τινὲς παρῆσαν) προεῖπον παν-
πᾶσιν ἐξιέναι Συρακουσίοις. ἐπεὶ δὲ ἕτοιμα αὐτοῖς καὶ
παρασκευῆς ἦν, καὶ αἱ ἡμέραι, ἐν αἷς ξυνέθεντο ἥξειν,
ἦσαν, πορευόμενοι ἐπὶ Κατάνης ηὐλίσαντο ἐπὶ τῷ Συ-
ποταμῷ ἐν τῇ Λεοντίνῃ.

vero, statim solventes toto exercitu, Syracusas navigant, quibus
men, fraude mox intellecta, opem ferunt Syracusani.

δ' Ἀθηναῖοι ὡς ἤσθοντο αὐτοὺς προσιόντας, ἀναλα-
τό τε στράτευμα ἅπαν τὸ ἑαυτῶν, καὶ ὅσοι Σικελῶν
ἢ ἄλλος τις προσεληλύθει, καὶ ἐπιβιβάσαντες ἐπὶ τὰς
καὶ τὰ πλοῖα, ὑπὸ νύκτα ἔπλεον ἐπὶ τὰς Συρακούσας.
τε Ἀθηναῖοι ἅμα ἕῳ ἐξέβαινον ἐς τὸ κατὰ τὸ Ὀλυμπι-
ὸς τὸ στρατόπεδον καταληψόμενοι, καὶ οἱ ἱππῆς οἱ Συ-
ίων πρῶτοι προσελάσαντες ἐς τὴν Κατάνην, καὶ αἰσθό-
ὅτι τὸ στράτευμα ἅπαν ἀνῆκται, ἀποστρέψαντες ἀγγέλ-

unt, tamen, quoties certa
xpeditio suscipienda est, ad
iam separatim res suas pa-
ent, id quod fit ante ipsum
m." — *Symaethus* depre-
esse is fluvius, qui, non
nium hoc littore inter Pelorum
mque sito, sed totius etiam in-
imus, ac proximus Catanae, a
at 8 passuum millibus, vulgo
olis dicitur la Giaretta, voca-
ius scaphae, qua trajicitur.
Sic. ant. 1, 10. Oritur in se-
nalibus jugis Aetnae, ma-
artem montis circumfluens.
3., p. 7. Vocatur etiam flu-
Pauli. *Brydon.* 1., p. 281.

ιον ἐς τὸ κατὰ τὸ
ιεῖον. ll. ἐξ. ἐς τὸν κ. τὸ
lla vertit *in magnum por-*
e *Olympieum.* hoc indicio
in suo exemplari itidem ha-
erba μέγαν λιμένα, quae hic
e Reg. super ἐς τὸν manu
ıcripta sunt. ea utrum e ve-
bris sumta, an a magistro
rofecta sint, non facile di-
ied magis suspicor, ab ali-
ita esse, qui ita explenda,
sententiam perficiendam de-
ıbantur, putaverit, vel, quod
m magno portui Syracusa-
num esse sciebat, ut ex iis,
eo Cluverius habet, con-
stat; vel, quod apud Diodorum Sic. lib. 13., p. 333. legerat οἱ δὲ Ἀθ., παραπλεύσαντες εἰς τὸν μέγαν λιμένα τῶν Συρακουσίων, μετὰ πολλῆς ἡσυχίας τοῦ τε Ὀλυμπίου κύριοι κατέστησαν, καὶ, πάντα τὸν παρακείμενον τόπον καταλαβόμενοι, παρεμβολὴν ἐποιήσαντο. Thucydidem scripsisse ἐς τὸν μέγαν λιμένα, ideo mihi non possum persuadere ut credam, quia verba μέγαν λιμένα ab omnibus aliis MSS. absunt, et quia ἐκβαίνειν est *e navi in terram egredi*, quod multis ostendi non necesse est: itaque, etsi verum est, quod Diod. scribit, παραπλ. εἰς τὸν μ. λιμένα, tamen admodum improprie dicas ἐξέβαινον ἐς τὸν λιμένα, si velis dicere *navibus portum ingressi exscensionem in terram fecerunt.* scholiastes vulgatus (nam in Cass. hoc scholion non legitur) ita scribit, (ἐς τὸν κατὰ τὸ Ὀλυμπίειον: τόπον ἐπιτήδειον ἐνστρατοπεδεύσασθαι.) quasi putaverit, deesse τόπον, idque in interpretatione sua expressit Portus. hoc quoque non magnopere probo ob eam causam, quod, cum haec vox κατ' ἔλλειψιν deest, fere adjectivum aut pronomen ponitur, cum quo conjungi possit, ut ἐν φανερῷ, ἐν ἐπιτηδείῳ, et alia, non articulus solus. fortassis legendum est ἐς τὸ κατὰ τὸ Ὀλ. per ellipsin τοῦ χωρίον, vel

λουσι τοῖς πεζοῖς, καὶ ξύμπαντες ἤδη ἀποτρεπόμενοι ἐβοήθουν ἐπὶ τὴν πόλιν.

Ath. castra ponunt muniuntque loco idoneo, Syracusanis quidem ex urbe non prohibentibus; reversis autem, ut quiescere illos vident, etiam ipsis castra metantibus.

66. *Ἐν τούτῳ δ' οἱ Ἀθηναῖοι, μακρᾶς οὔσης τῆς ὁδοῦ αὐτοῖς, καθ' ἡσυχίαν καθῖσαν τὸ στράτευμα ἐς χωρίον ἐπιτήδειον, καὶ ἐν ᾧ μάχης τε ἄρξειν ἔμελλον, ὁπότε βούλοιντο, καὶ οἱ ἱππῆς τῶν Συρακουσίων ἥκιστ' ἂν αὐτοὺς καὶ ἐν τῷ ἔργῳ, καὶ πρὸ αὐτοῦ, λυπήσειν. τῇ μὲν γὰρ τειχία τε καὶ οἰκίαι εἶργον, καὶ δένδρα, καὶ λίμνη, παρὰ δὲ τὸ κρημνοί· καὶ τὰ ἐγγὺς δένδρα κόψαντες, καὶ κατενεγκόντες ἐπὶ τὴν θάλασσαν, παρά τε τὰς ναῦς σταύρωμα ἔπηξαν, καὶ ἐπὶ τῷ Δάσκωνι ἔρυμά τε, ᾗ εὐεφοδώτατον ἦν τοῖς πολεμίοις, λίθοις λογάδην καὶ ξύλοις διὰ ταχέων ὤρθωσαν, καὶ τὴν τοῦ Ἀνάπου γέφυραν ἔλυσαν.*

μέρος, ut 4, 78. et alibi *τὰ ἐπὶ Θρᾴκης*, cap. sequ. *τῇ μὲν τειχία τε καὶ οἰκίαι εἶργον — παρὰ δὲ τὸ κρημνοί*, cap. 75. *παρὰ πᾶν τὸ πρὸς τὰς Ἐπιπολὰς ὁρῶν*, cap. 64. *περὶ τοῦ πρὸς τῷ Ὀλυμπιείῳ χωρίου.*" D. *τὸ* postea inventum in Pal. et K. (hic quidem *ν* subscripto) merito receperunt viri docti. similia vero *τὸ* et *τῶ* (*τόν*): hinc fortasse error. — „*τὸ στρατόπεδον*, quia respicit verba c. 64. *βουλόμενοι στρατόπεδον καταλαβεῖν ἐν ἐπιτηδείῳ.*" *Hk.* — *ἀποτρεπόμενοι: ὀπίσω ἐπανερχόμενοι.* S.

66. *καθῖσαν* recte Bk. et alii pro *καθίσαν*, quod habent plerique codices. vulgo *ἐκάθισαν*. cf. Buttm. gr. maj. 2., p. 152. *Ex Hk.*

τῇ μὲν τειχία τε, κ. οἰκίαι. Bloomfield dit à propos de *οἰκίαι* et *τειχία: namely, I imagine, those, which stood on the road from Syracuse to Olympieion.* Nous croyons que ces mots désignent la bourgade, le faubourg, *πολίχνη*, qui était à Olympiéion. liv. 7., §. 4. *ἐπὶ τῇ ἐν τῷ Ὀλυμπιείῳ πολίχνῃ. E Did.*

ἐπὶ τῷ Δάσκωνι. Δάσκων sinus in magno portu, idem haud dubie, quem *μυχὸν s. μυχὸν λιμένος* Thuc. appellat 7, 52. *Ex Hk.*

εὐεφοδώτατον. plerique omnes scripti *ἐφοδώτατον*, quod certatim acciverunt recentiores, cum nusquam legatur adjectivum *ἔφοδος*, sed *εὔεφοδος*, velut Xenophon dixit Cyrop. 2, 4, 13. *αἱ δ' οἰκήσεις αὐτῷ πότερον ἐν ἐχυροῖς χωρίοις εἰσὶν, ἢ καί που ἐν εὐεφόδοις*; ubi mendo simili Vat. et Med. *ἐν ἐφόδοις*. adjectivum istud damnans Did. ita scribit „Sa formation est contraire aux règles immuables et, pour ainsi dire, inhérentes non seulement à la langue grecque, mais à toutes les langues; car le comparatif et le superlatif ne sont que des adjectifs dans un sens indéfiniment progressif, tandis que le substantif, étant un objet défini, ne peut adopter la forme du comparatif, ou du superlatif. p. e., le substantif *μῆλον* ne saurait devenir *μηλότερον*, ni *μηλότατον*; il en est de même des substantifs *ὁδὸς*, *ἔφοδος*, *ἄνοδος*, *κάθοδος*, etc.; leurs comparatifs ou leurs superlatifs ne se trouveront dans aucune langue: personne ne dira *ὁδώτατος*, *ἐφοδώτατος*, *ἀνοδώτατος*, *καθοδώτατος*, etc. Il en est autrement de l'adjectif *εὔέφοδος*: l'adverbe *εὖ* ajouté au substantif *ἔφοδος* en fait l'adjectif *εὐέφοδος*, semblable à *εὔκαρπος*, *εὔστομος*" etc. etc.

λογάδην. S. *ὅτι λογάδας ἐν τῇ τετάρτῃ (4, 4.) λέγει λίθους τοὺς ἐπιλέκτους, καὶ οὐ τοὺς ἐπιτυχόντας, δῆλον ἐντεῦθεν.*

καὶ — ἔλυσαν. eum pontem Ath. solverunt propterea, quod Syracusani Olympium et Polichnen obtinebant, ne inde castris suis turbae fierent. v. c. 70. extr., 7, 37.,

κευαζομένων δὲ ἐκ μὲν τῆς πόλεως οὐδεὶς ἐξιὼν ἐκώ-
πρῶτοι δὲ οἱ ἱππῆς τῶν Συρακουσίων προσεβοήθησαν·
δὲ ὕστερον καὶ τὸ πεζὸν ἅπαν ξυνελέγη. καὶ προσῆλθον
γγὺς τοῦ στρατεύματος τῶν Ἀθηναίων τὸ πρῶτον, ἔπει-
ὡς οὐκ ἀντιπροσήεσαν αὐτοῖς, ἀναχωρήσαντες καὶ δια-
τὴν ἑλωρινὴν ὁδὸν ηὐλίσαντο.

ridie utriusque exercitus acies instruitur, et priores Ath. se parant ad ineundum proelium.

. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι παρ-
άξοντο ὡς ἐς μάχην, καὶ ξυνετάξαντο ὧδε. δεξιὸν μὲν
Ἀργεῖοι εἶχον, καὶ Μαντινῆς, Ἀθηναῖοι δὲ τὸ μέσον, τὸ
λο οἱ ξύμμαχοι οἱ ἄλλοι. καὶ τὸ μὲν ἥμισυ αὐτοῖς τοῦ
εύματος ἐν τῷ πρόσθεν ἦν τεταγμένον ἐπὶ ὀκτώ, τὸ δὲ
ἐπὶ ταῖς εὐναῖς ἐν πλαισίῳ, ἐπὶ ὀκτὼ καὶ τοῦτο τετα-
ν· οἷς εἴρητο, ἤ ἄν τοῦ στρατεύματός τι πονῇ, μάλιστα
ντας παραγίγνεσθαι. καὶ τοὺς σκευοφόρους ἐντὸς τού-
ῶν ἐπιτακτῶν ἐποιήσαντο. οἱ δὲ Συρακούσιοι ἔταξαν τοὺς
πλίτας ἐφ' ἑκκαίδεκα, ὄντας πανδημεὶ Συρακουσίους καὶ

r., Plut. Nic. c. 16., et de
in Olympio 75. post tam
na testimonia Diod. 13, 6.,
lyaen. p. 345, 5., Paus. 10,
non sunt audiendi. — (ἀν-
σήεσαν αὐτοῖς, *vicissim illos prodibant*. ἀντιπροσ-
respondet antecedenti προσ-
, non item ἀντιπροῆλθον,
abent Reg., Cass., Gr., Aug.:
erum est, non semper bona
re bonos codices. de πρὸς et
rmixtis cf. 3, 26.; 6, 16. si-
cap. 69. ὅμως δὲ, οὐκ ἂν
ι σφίσι τοὺς Ἀθηναίους προ-
ἐπελθεῖν, — ἀναλαβόντες
α εὐθὺς ἀντεπήεσαν.) —
lorina, quae dicitur, ab He-
pido, maritimam usque oram
, procurrebat ad Cacyparin
(c. 80.); deinde occasum
ad radices Olympii vergens,
napum per portam temeniti-
yracusas ducebat. v. lib. de
rrac. p. 80. *E G—ro.* cf. 70.
ibri. — ἔπειτα ὕστερον, ut

ἐν τῷ πρόσθεν. exerci-
fariam diviserant Athenienses,
agmen ab anteriore parte
verant (das Vordertreffen),
ctonorum militum erat in al-
em (ἐς βάθος, acht Mann in
efe; cf. 5, 68.); alterum pone illam aciem prope littus, ἐπὶ ταῖς εὐναῖς (bei den Ankerplätzen): nam εὐναὶ h. l. sunt τὰ ἐπίγεια, *rudentes*, quibus naves in terra alligantur. (Photius v. εὐνάς: τὰς εὐνὰς ἰδίως [imo ad Homeri exemplum: v. Heyn. ad Iliad. ξ', 77.] Θουκ. τὰ ἐπίγεια.) haec posterior acies ἐν πλαισίῳ erat instructa, i. e. *forma oblonga*, cujus altitudo cum fuerit octonorum militum, frontem (τὸ μῆκος) duplicato majorem, i. e. sedenorum, habuisse videtur Göllero. quae posterior acies paulo post οἱ ἐπιτακτοὶ vocatur (die Reserve). inter utramque aciem, s. in intervallo, quod erat inter anteriorem et posteriorem aciem τῶν ἐπιτακτῶν, lixas (τοὺς σκευοφόρους) conclusos habebant. *Hk.* Suidas ἐπίτακτοι: οἱ προστεταγμένοι (male codd. προτετ.) τὴν μάχην ἐφορᾷν, κ. τῷ πονοῦντι μέρει βοηθεῖν.

πανδημεὶ, i. e. παντὶ δήμῳ, *omni populo*, ut Xenophon Hellen. 2, 2, 7. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐξήεσαν πανδημεὶ, κ. οἱ ἄλλοι Πελοποννήσιοι, Aeschylus Eum. 939. εὐφαμεῖτε δὲ πανδαμεὶ, et Theb. 275. τοὶ μὲν γὰρ ποτὶ πύργους πανδαμεὶ, πανομιλεὶ, Στείχουσιν. latine id dicas *populatim*. Caecilius Obolostate apud Nonium h. v., pag. 154. ed. lips. Hahnii,

ὅσοι ξύμμαχοι παρῆσαν· (ἐβοήθησαν δὲ αὐτοῖς Σελινούντιοι μὲν μάλιστα, ἔπειτα δὲ καὶ Γελῴων ἱππῆς, τὸ ξύμπαν ἐς διακοσίους, καὶ Καμαριναίων ἱππῆς ὅσον εἴκοσι, καὶ τοξόται ὡς πεντήκοντα·) τοὺς δὲ ἱππέας ἐπετάξαντο ἐπὶ τῷ δεξιῷ, οὐκ ἔλασσον ὄντας ἢ διακοσίους καὶ χιλίους· παρὰ δ' αὐτοὺς καὶ τοὺς ἀκοντιστάς. μέλλουσι δὲ τοῖς Ἀθηναίοις πρότεροις ἐπιχειρήσειν ὁ Νικίας, κατά τε ἔθνη ἐπιπαριὼν ἕκαστα, καὶ ξύμπασι τοιάδε παρεκελεύετο.

Niciae oratio ad milites, qua Sicilienses contemnit quidem, tanquam minus expertos in bello, populatimque se defensuros, sed tamen eos meminisse jubet, longe a patria in hostili terra capienda pugnatum iri, unde, nisi vicerint, non facile revertantur.

68. „ΠΟΛΛΗι μὲν παραινέσει, ὦ ἄνδρες, τί δεῖ χρῆσθαι, οἳ πάρεσμεν ἐπὶ τὸν αὐτὸν ἀγῶνα; αὐτὴ γὰρ ἡ παρασκευὴ ἱκανωτέρα μοι δοκεῖ εἶναι θάρσος παρασχεῖν ἢ καλῶς λεχθέντες λόγοι μετὰ ἀσθενοῦς στρατοπέδου. ὅπου γὰρ Ἀργεῖοι, καὶ Μαντινῆς, καὶ Ἀθηναῖοι, καὶ νησιωτῶν οἱ πρῶτοί ἐσμεν, πῶς οὐ χρὴ μετὰ τοιῶνδε καὶ τοσῶνδε ξυμμάχων πάντα τινὰ μεγάλην τὴν ἐλπίδα τῆς νίκης ἔχειν ἄλλως τε, καὶ πρὸς ἄνδρας πανδημεί τε ἀμυνομένους, καὶ οὐκ ἀπολέκτους, ὥσπερ καὶ ἡμᾶς, καὶ προσέτι Σικελιώτας, οἳ ὑπερφρονοῦσι μὲν ἡμᾶς, ὑπομενοῦσι δὲ οὗ διὰ τὸ τὴν ἐπιστήμην τῆς τόλμης ἧσσω ἔχειν; παραστήτω δέ τινι καὶ τόδε, πολύ τε ἄπο τῆς ἡμετέρας αὐτῶν εἶναι, καὶ πρὸς τῇ οὐδεμιᾷ φιλίᾳ, ἥντινα μὴ αὐτοὶ μαχόμενοι κτήσεσθε. καὶ τοὐναντίον ὑπομιμνήσκω ὑμᾶς ἢ οἱ πολέμιοι σφίσιν αὐτοῖς εὖ οἶδ' ὅτι παρακελεύονται· οἱ μὲν γὰρ, ὅτι περὶ πατρίδος ἔσται ὁ ἀγών, ἐγὼ δὲ, ὅτι οὐκ ἐν πατρίδι. ἐξ ἧς κρατεῖν δεῖ, ἢ μὴ ῥᾳδίως ἀποχωρεῖν· οἱ γὰρ ἱπ-

Ego perdidi te, qui omnes servos perduo
(ll. ἀμέτρως perdo)
populatim.

i. e. secundum Gesnerum in Thes. l. l. p. 955. „catervatim et in universum.“ G—r. „πανδημεὶ est,“ inquit, „promiscue ex omni populo, non ex censu (ἐκ καταλόγου), sive, ut Nicias capite proxime sequenti explicatius dicit, ἄνδρας πανδημεὶ ἀμυνομένους, κ. οὐκ ἀπολέκτους, Bloomf. „*a levy* en masse.“ cf. 1, 73.; 4, 42.

68. ἐπὶ τὸν αὐτὸν ἀγῶνα. sententia „Unum et commune discrimen cum sit, tametsi populis pluribus et diversis, tamen una eademque cohortatio suffecerit.“ — αὐτὴ ἡ παρασκευὴ, *ipse per se apparatus*. Hk.

ὥσπερ καὶ ἡμᾶς. „redundat καὶ, ut solet, in diversis et distribuendo.“ ita B—r.; sed v. Herm. ann. ad Viger. 320. Hk. „sic 5, 99. οὐ γὰρ νομίζομεν ἡμῖν τούτους δεινοτέρους, — ἀλλὰ τοὺς νησιώτας τέ που ἀνάρκτους, ὥσπερ ὑμᾶς. poterat ibi scribere ὑμεῖς, et hic ἡμεῖς, ut Odyss. ϱ', 417.

τῷ σε χρὴ δόμεναι καὶ λώϊον ἠέ περ ἄλλοι.

sed illud amant utriusque linguae scriptores. v. ann. ad 2, 74. Plut. Apophth. lacon. p. 874, B. ὡς χαλεπωτέρων ἐσομένων Λακεδαιμονίων ἢ Μακεδόνων. Cicero Ligar. 1. *se in ea parte fuisse, qua te, Tubero*. cf. Planc. 12., Fin. 2, 3.; 4, 28.; Nat. d. 1, 30., Divin. 2, 17.; Leg. 2, 11.,“ etc. praeterea P. hac de re laudat Heindorf. ad Plat. Phaed. §. 137. et Matth. gr. §. 448, I, a.

„ἐξ ἧς parum convenit verbo

πῆς πολλοὶ ἐπικείσονται. τῆς τε οὖν ὑμετέρας αὐτῶν ἀξίας μνησθέντες ἐπέλθετε τοῖς ἐναντίοις προθύμως, καὶ τὴν παροῦσαν ἀνάγκην καὶ ἀπορίαν φοβερωτέραν ἡγησάμενοι τῶν πολεμίων."

Subito impetu Atheniensium primum turbati Syracusani partim fugiunt, aut tardius opem ferunt suis; mox tamen consistunt, obviamque eunt illis.

69. Ὁ μὲν Νικίας τοιαῦτα παρακελευσάμενος ἐπῆγε τὸ στρατόπεδον εὐθύς· οἱ δὲ Συρακούσιοι ἀπροσδόκητοι μὲν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ ἦσαν ὡς ἤδη μαχούμενοι, καί τινες αὐτοῖς, ἐγγὺς τῆς πόλεως οὔσης, καὶ ἀπεληλύθεσαν, οἱ δὲ καὶ διὰ σπουδῆς προσβοηθοῦντες δρόμῳ ὑστέριζον μὲν, ὡς δὲ ἕκαστός πη τοῖς πλείοσι προυσμίξειεν, ἐγκαθίσταντο· οὐ γὰρ δὴ προθυμίας ἐλλιπεῖς ἦσαν, οὐδὲ τόλμης, οὔτ' ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ, οὔτ' ἐν ταῖς ἄλλαις, ἀλλὰ, τῇ μὲν ἀνδρείᾳ οὐχ ἧσσους, ἐς ὅσον ἡ ἐπιστήμη ἀντέχοι, τῷ δὲ ἐλλείποντι αὐτῆς καὶ τὴν βούλησιν ἄκοντες προὐδίδοσαν· ὅμως δὲ οὐκ ἂν οἰόμενοι σφίσι τοὺς Ἀθηναίους προτέρους ἐπελθεῖν, καὶ διὰ τάχους ἀναγκαζόμενοι ἀμύνασθαι, ἀναλαβόντες τὰ ὅπλα εὐθὺς ἀντεπῆεσαν.

κρατεῖν, convenit sequenti ἀποχωρεῖν: contra δεῖ illi, non item huic infinitivo. contortius igitur dictum est pro ἐν ᾗ κρατεῖν δεῖ, ᾗ (εἰ δὲ μὴ) οὐκ ἔσται ῥᾳδίως ἀποχωρεῖν ἐξ αὐτῆς." ita Hk., neque alii melius. imo ἐξ ἧς, intellecto hoc, vel quodam ejusmodi, αἰτίας, προφάσεως, idem est atque ἐξ οὗ, quare, quemadmodum ἐκ ταύτης pro ἐκ τούτου, ἐκ τούτων (4, 10.), vel οὕτως (Aristoph. Thesm. 87.), ἐκ ταχείας, ἐξ ἑκουσίας, pro ταχέως, ἑκουσίως (Soph. Trach. 372., 688.), ἐκ μιᾶς, una, apud Comicum Triphal. fragm. 5. nostrae ed., aliaque similia, dicuntur.

69. καί τινες αὐτοῖς, pro αὐτῶν. v. Matth. gr. §. 392, 3., ann., p. 527. — ἀπεληλύθεσαν D., I.; ceteri ll. male ἐπελ.

ἐγκαθίσταντο. vulgo καθίσταντο. Did. „Le MS. Ar. porte ἐπικαθίσταντο, le MS. K. ἐγκαθίσταντο. Gail avait adopté cette variante. Nous regrettons de ne l'avoir pas suivi: car nous regardons le verbe ἐγκαθ. comme très-convenable à ce passage, où l'historien nous dit que les Syracusains prenaient rang au milieu de l'armée, ἐγκαθίσταντο, à mesure que chacun pouvait en rejoindre le gros. Nous sommes d'autant plus portés pour cette leçon, que nous la retrouvons employée dans le même sens liv. 5., §. 70., ὑπὸ αὐλητῶν πολλῶν νόμῳ ἐγκαθεστώτων."

οὐ γὰρ δὴ προθυμίας ἐλλιπεῖς ἦσαν, οὐδὲ τόλμης. ll. insolenter, ne dicam soloece, προθυμία, τόλμη, qui merus videtur error librariorum, hic quoque, ut passim, ς cum adscripto iota permiscentium. sic ἐλλιπὲς τῆς γνώμης 4, 63., et in iis, quae sequuntur hoc ipso capite τῷ δὲ ἐλλείποντι αὐτῆς, Xenophon Cyrop. 4, 5, 49. οὕτω προθυμίας οὐδὲν ἂν ἐλλείψομεν, Aeschylus Prom. 936. πολλοῦ γε καὶ τοῦ παντὸς ἐλλείπω, Theb. 10. καὶ τὸν ἐλλείποντ' ἔτι Ἥβης ἀκμαίας, Aristophanes Lys. 630. οὐδὲν ἐλλείψουσιν αὗται λιπαροῦς χειρουργίας, etc.

τῷ δὲ ἐλλείποντι αὐτῆς — προὐδίδοσαν. S. θαρσαλέως μὲν οὖν, φησὶν, οὐχ ἧσσον τῶν Ἀθηναίων ἐχώρουν εἰς τὴν μάχην, τῇ δὲ ἐπιστήμῃ λειπόμενοι καὶ τῇ προθυμίᾳ ἄκοντες ἡττῶντο. ergo τὴν βούλησιν interpretatur προθυμίαν.

Velites incipiunt proelium; deinde, immolatis ex more victimis, tubicines ad congressum incitant graviter armatos, utroque exercitu vota faciente de salute et victoria.

Καὶ πρῶτον μὲν αὐτῶν ἑκατέρων οἵ τε λιθοβόλοι, καὶ σφενδονῆται, καὶ τοξόται προυμάχοντο, καὶ τροπὰς, οἷα εἰκὸς ψιλοὺς, ἀλλήλων ἐποίουν· ἔπειτα δὲ μάντεις τε σφάγια προὔφερον τὰ νομιζόμενα, καὶ σαλπιγκταὶ ξύνοδον ἐπώτρυνον τοῖς ὁπλίταις. οἱ δ' ἐχώρουν, Συρακούσιοι μὲν περί τε πατρίδος μαχούμενοι καὶ τῆς ἰδίας ὡς ἕκαστος τὸ μὲν αὐτίκα σωτηρίας, τὸ δὲ μέλλον ἐλευθερίας· τῶν δὲ ἐναντίων Ἀθηναῖοι μὲν περί τε τῆς ἀλλοτρίας οἰκείαν σχεῖν, καὶ τὴν οἰκείαν μὴ βλάψαι ἡσσώμενοι, Ἀργεῖοι δὲ καὶ τῶν ξυμμάχων οἱ αὐτόνομοι ξυγκτήσασθαί τε ἐκείνοις ἐφ' ἃ ἦλθον, καὶ τὴν ὑπάρχουσαν σφίσι πατρίδα νικήσαντες πάλιν ἐπιδεῖν· τὸ δ' ὑπήκοον τῶν ξυμμάχων μέγιστον μὲν περὶ τῆς αὐτίκα ἀνελπίστου σωτηρίας, ἣν μὴ κρατῶσι, τὸ πρόθυμον εἶχον, ἔπειτα δὲ ἐν παρέργῳ καὶ εἴ τι ἄλλο ξυγκαταστρεψαμένοις ῥᾷον αὐτοῖς ὑπακούσεται.

Fit acris pugna inter tonitrua et imbres; tandem exercitus Syracusanorum perrumpitur.

70. *Γενομένης δ' ἐν χερσὶ τῆς μάχης ἐπὶ πολὺ ἀντεῖχον*

— *λιθοβόλοι καὶ σφενδονῆται, lapidatores et funditores.* gravioribus illi lapidibus, manu jaciendis, utebantur: v. Hom. Od. κ', 121. (cf. Pollux 1, 131., Polyb. 8, 7, 2., etc. *E G—ro.*) — *οἷα* pro *οἷας* dedit P. ex optimis libris. cf. idem 1. 1., p. 106. *Hk.*

σφάγια προὔφερον: ἔμπροσθεν τῆς στρατιᾶς (perperam ll. στρατηγίας.) *ἐσφάζοντο.* „Verba *μάντεις προὔφερον* Pollux 1, 162. memorat. haruspices multique ejus generis homines exercitum secutos esse videbimus 8, 1. cf. Dorv. ad Charit. p. 605." *E G—ro.* Euripides Phoen. 1179.

μάντεις δὲ μῆλ' ἔσφαζον, ἐμπύρους τ' ἀκμὰς,
ῥήξεις τ' ἐνώμων, ὑγρότητ' ἐναντίαν,
ἄκραν τε λαμπάδ', ἣ δυοῖν ὅρους ἔχει,
νίκης τε σῆμα, καὶ τὰ τῶν ἡσσωμένων.

ὡς ἕκαστος. in plerisque libris desideratur *ὡς*, minime illud inelegans. fortasse casu excidit, praesertim post simile -*ας*, ut Hk. observavit, vel expunctum est a scribis propterea, quod nihil conferret ad sententiam.

καὶ εἴ τι ἄλλο — ὑπακούσεται. S. *οἱ ὑπήκοοι πρότερον μὲν διὰ τὴν αὐτῶν σωτηρίαν προθύμως ἐμάχοντο, αὖθις δὲ, εἰ καὶ διὰ ἄλλο τι, διὰ τοῦτο μάλιστα, ὅπως, συγκαταστρεψαμένων αὐτῶν τὴν Σικελίαν, οἱ Ἀθηναῖοι πρότερον τῶν συναγωνισαμένων ἄρχοιεν. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ῥᾳδίως ὑπακούσονται.* hoc igitur legisse videtur in exemplari suo S., certe *ὑπακούσονται*, et ab hoc initio profectus Hk. ponendum censet *ξυγκαταστρεψάμενοι — ὑπακούσονται*; sed fefellit eum aliosque significatus verbi *ὑπακούσεται*, tropice h. l. usurpati, ut in istis Herodiani 2, 7, 6. *ῥᾷστα αὐτῷ τὰ πράγματα ὑπακούσεσθαι, facillime negotia illi successura esse.* igitur haec ita vertamus licet *dein secundo loco etiam propterea* (*bono animo erant, τὸ πρόθυμον εἶχον*), *si quid aliud ipsis, victoriam adjuvantibus, melius successurum esset.* istud *aliud, τι ἄλλο*, est mala conditio sociorum subjectorum, melior futura, ut sperabant, si strenue opitulati essent hoc bello Athenien-

ἀλλήλοις· καὶ ξυνέβη βροντάς τε ἅμα τινὰς γενέσθαι καὶ ἀστραπὰς, καὶ ὕδωρ πολὺ, ὥστε τοῖς μὲν πρῶτον μαχομένοις, καὶ ἐλάχιστα πολέμῳ ὠμιληκόσι, καὶ τοῦτο ξυνεπιλαβέσθαι τοῦ φόβου, τοῖς δ' ἔμπειροτέροις τὰ μὲν γιγνόμενα καθ' ὥραν ἔτους περαίνεσθαι δοκεῖν, τοὺς δὲ ἀνθεστῶτας πολὺ μείζω ἐκπληξιν μὴ νικωμένους παρέχειν. ὡσαμένων δὲ τῶν Ἀργείων πρῶτον τὸ εὐώνυμον κέρας τῶν Συρακουσίων, καὶ μετ' αὐτοὺς τῶν Ἀθηναίων τὸ κατὰ σφᾶς αὐτούς, παρεῤῥήγνυτο ἤδη καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα τῶν Συρακουσίων, καὶ ἐς φυγὴν κατέστη.

Ath. metu equitum non longe persequuntur Syracusanos, sed mox se recipiunt, et tropaeum ponunt; Syracusani autem, pro facultate in via helorina congregati, praesidium mittunt ad Olympieum, ne pecuniae ibi asservatae diripiantur; ceterique in urbem redeunt.

Καὶ ἐπὶ πολὺ μὲν οὐκ ἐδίωξαν οἱ Ἀθηναῖοι· (οἱ γὰρ ἱππῆς τῶν Συρακουσίων, πολλοὶ ὄντες καὶ ἀήσσητοι, εἶργον, καὶ

sibus. hoc non fugit scholiasten, cui restituendum in lemmate ὑπακούσεται. ἄλλο Thuc. per euphemismum dixit κακὸν, δουλείαν. v. Valck. Diatr. Eurip. p. 112.

70. ξυνεπιλαβέσθαι. S. αἴτιον φόβου γενέσθαι. Bekk. Anecd. p. 173. ξυνεπιλαμβάνομαι, γενικῶς: Θουκ. ἔκτῳ καὶ τοῦτο συνεπιλαμβάνεσθαι τοῦ φόβου. Abresch. insolenter hic adhiberi putat ξυνεπιλαμβάνεσθαι de re non grata, quam auferri cupias, non augeri, cum alibi valeat adjuvare et levare. (argutatur Abr.: alioqui haec et similia non dicerentur θάνατος αὐτὸν ἐπέλαβε, τὴν αἴσθησιν ἐπιλῃφθείς, quae attulit Schneider. in lexico, v. ἐπιλαμβάνω. Both.) Hk.

καθ' ὥραν ἔτους περαίνεσθαι. ll., aliena καὶ particula, καὶ ὥρᾳ ἔ. π. contra 5, 116. vitiose καθ' ἕτερον videtur scriptum pro καὶ ἕτ., nec desunt alia loca similiter affecta, ut opinor, velut Iliad. ω', 206. aptius est ἀθρήσει quam αἱρήσει, quod habetur in codicibus, et hymni homer. in Apollinem pyth. v. 339. καθ' ὕψι quam καὶ ὕψι. forte scriptum κατ' porro mutatum fuerit in καὶ simile. S. καὶ ὥρᾳ ἔτους: κατὰ καιρὸν γενέσθαι, quae interpretatio magis apta est scripturae nostrae quam librorum, qui extant: nam si S. legisset ὥρᾳ, verisimiliter dixisset καιρῷ. de incerta fide lemmatum saepius admonendi mihi fuerunt lectores. ceterum ὥρα ἔτους intelligenda est h. l. hiems, ut e proxime capite apparet. „Adnotavit J. H. Voss. ad Virg. G. 1, 311., in Italia tonitrua solere transitum facere et ad ver, et ad auctumnum atque hiemem. quare Lucretius 6, 356. *auctumnoque*, inquit, *magis telis fulgentibus apta*

concutitur coeli domus undique, totaque tellus,
et cum tempora se veris florentia pandunt.

adde 5, 736. sequ. Plinius H. N. 19, 2., sect. 11. *hydnon, quod sine radice, et folio, et flore, nascitur in locis siccis, cum imbres auctumnales et tonitrua crebra sunt.* cf. Welcker. Aeschyl. Tril. p. 9., Lessing. Opp. vol. 2., p. 212., Anton. ad Petron. p. 327. — Thuc. 7, 79. ἔτυχον δὲ καὶ βρονταί τινες ἅμα γενόμεναι, κ. ὕδωρ, οἷα τοῦ ἔτους πρὸς μετόπωρον ἤδη ὄντος φιλεῖ γίγνεσθαι." *E G—ro.* de voce ὥρα, cum θέρος significat, Did. et verba e 2, 52. ἀλλ' ἐν καλύβαις πνιγηραῖς ὥρᾳ ἔτους διαιτωμένων adscripsit, et Platonis illa Phaedro ῥᾷστον οὖν ἡμῖν κατὰ τὸ ὑδάτιον βρέχουσι τοὺς πόδας ἰέναι, κ. οὐκ ἀηδὲς ἄλλως τε, κ. τήνδε τὴν ὥραν τοῦ ἔτους.

παρεῤῥήγνυτο. cf. 4, 96.; 5, 73.

ἐσβαλόντες ἐς τοὺς ὁπλίτας αὐτῶν, εἴ τινας προδιώκοντας ἴδοιεν, ἀνέστελλον·) ἐπακολουθήσαντες δὲ ἀθρόοι, ὅσον ἀσφαλῶς εἶχε, πάλιν ἐπανεχώρουν, καὶ τροπαῖον ἵστασαν. οἱ δὲ Συρακούσιοι, ἀθροισθέντες ἐς τὴν ἑλωρινὴν ὁδὸν, καὶ ὡς ἐκ τῶν παρόντων ξυνταξάμενοι, ἔς τε τὸ Ὀλυμπιεῖον ὅμως σφῶν αὐτῶν παρέπεμψαν φυλακὴν, δείσαντες, μὴ οἱ Ἀθηναῖοι τῶν χρημάτων, ἃ ἦν αὐτόθι, κινήσωσι, καὶ οἱ λοιποὶ ἐπανεχώρησαν ἐς τὴν πόλιν.

Ath. sublatis combustisque mortuis suis, et Syracusanorum redditis fide publica, cum spoliis hostium Catanam renavigant, equitatum deficientem Athenis et a sociis arcessituri, pecuniasque utrinque expectantes, et quarundam urbium, quas nunc paratiores fore sperabant, societates, profuturas illas ad subministrandum commeatum Syracusas oppugnaturis vere novo.

71. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι πρὸς μὲν τὸ ἱερὸν οὐκ ἦλθον, ξυγκομίσαντες δὲ τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς, καὶ ἐπὶ πυρὰν ἐπιθέντες, ηὐλίσαντο αὐτοῦ. τῇ δ' ὑστεραίᾳ τοῖς μὲν Συρακουσίοις ἀπέδοσαν ὑποσπόνδους τοὺς νεκροὺς, (ἀπέθανον δὲ αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων περὶ ἑξήκοντα καὶ διακοσίους,) τῶν δὲ σφετέρων τὰ ὀστᾶ ξυνέλεξαν, (ἀπέθανον δὲ αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων ὡς πεντήκοντα,) καὶ τὰ τῶν πολεμίων σκῦλα ἔχοντες ἀπέπλευσαν ἐς Κατάνην· χειμών τε γὰρ ἦν, καὶ τὸν πόλεμον αὐτόθεν ποιεῖσθαι οὔπω ἐδόκει δυνατὸν εἶναι, πρὶν ἂν ἱππέας τε μεταπέμψωσιν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἐκ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων ἀγείρωσιν, ὅπως μὴ παντάπασιν ἱπποκρατῶνται, καὶ χρήματα δὲ ἅμα αὐτόθεν τε ξυλλέξωνται, κἂν παρ' Ἀθηναίων ἔλθῃ, τῶν τε πόλεων τινὰς προσαγάγωνται, ἃς ἤλπιζον μετὰ τὴν μάχην μᾶλλον σφῶν ὑπακούσεσθαι, τά τε ἄλλα, καὶ σῖτον,

προδιώκοντας, ut Xenophon Anab. 3, 3, 10. οἱ δὲ βάρβαροι ἱππεῖς καὶ φεύγοντες ἅμα ἐτίτρωσκον, εἰς τοὔπισθεν τοξεύοντες ἀπὸ τῶν ἵππων· ὁπόσον δὲ προδιώξειαν οἱ Ἕλληνες, τοσοῦτον πάλιν ἐπαναχωρεῖν μαχομένους ἔδει. olim vulgati ll. προσδιώκοντας, quod alibi non invenio. τῷ προδιώκειν simile est προσελαύνειν, equo provehi, Memor. Socr. 3, 3, 1.

ἔς τε τὸ Ὀλυμπιεῖον etc. rem uberius explicat Plutarchus Nic. c. 16., qui etiam in eo cum Thucydide conspirat, quod Olympiò Athenienses non tum, cum primum portum magnum ingressi essent, potitos esse narrat, id quod tradidit Diodor. 13, 6. — (ὅμως, tamen, quamvis accepta clade.) κινεῖν etiam alibi (1, 143.; 2, 24.) de pecuniis sacris ad alios usus convertendis usurpari annotavit Duk.

71. τὰ ὀστᾶ ξυνέλεξαν, quae deinde domum missa publice sepelirentur. v. 2, 34. *Ex Hk.*

ἐς Κατάνην. v. annotata ad verba ἐς τὴν Νάξον καὶ Κατάνην capite 72.

κἂν παρ' Ἀθηναίων ἔλθῃ. ll. καὶ π. Ἀθ. ἔ., sed cras fortasse credam, non hodie, tam negligentem esse Thucydidem, ut τὸ χρήματα, quod accusativo posuit, idem nunc in eadem oratione usurpet nominativo. bene habet κἂν, i. e. καὶ ἐὰν, παρ' Ἀθ. ἔλθῃ, *et si ab Atheniensibus veniant*, scil. χρήματα, *pecuniae*. Xenophon Anab. 1, 8, 12. Κἂν τοῦτ', ἔφη, νικῶμεν, πάνθ' ἡμῖν πεποίηται. v. Herm. ad Viger. ann. 324.

καὶ ὅσων δέοι, παρασκευάσωνται, ὡς ἐς τὸ ἔαρ ἐπιχειρήσοντες ταῖς Συρακούσαις.

Hermocratis oratio in concione Syracusanorum, qua oratione animum eos despondere ob cladem acceptam vetat: ejus enim causam fuisse inprimis ἀταξίαν minus peritorum belli Siciliensium; deinde plurium, quam opus sit, ducum πολυαρχίαν.

72. Καὶ οἱ μὲν ταύτῃ τῇ γνώμῃ ἀπέπλευσαν ἐς * τὴν Νάξον καὶ Κατάνην διαχειμάσοντες· Συρακούσιοι δὲ τοὺς σφετέρους αὐτῶν νεκροὺς θάψαντες ἐκκλησίαν ἐποίουν. καὶ παρελθὼν αὐτοῖς Ἑρμοκράτης ὁ Ἕρμωνος, ἀνὴρ καὶ ἐς τὰ ἄλλα ξύνεσιν οὐδενὸς λειπόμενος, καὶ κατὰ τὸν πόλεμον ἐμπειρίᾳ τε ἱκανὸς γενόμενος, καὶ ἀνδρείᾳ ἐπιφανὴς, ἐθάρσυνέ τε, καὶ οὐκ εἶα τῷ γεγενημένῳ ἐνδιδοναι. τὴν μὲν γὰρ γνώμην αὐτῶν οὐχ ἡσσῆσθαι, τὴν δὲ ἀταξίαν βλάψαι· οὐ μέντοι τοσοῦτόν γε λειφθῆναι, ὅσον εἰκὸς εἶναι ἄλλως τε, καὶ τοῖς πρώτοις τῶν Ἑλλήνων ἐμπειρίᾳ ἰδιώτας, ὡς εἰπεῖν, χειροτέχνας ἀνταγωνισαμένους. μέγα δὲ βλάψαι [καὶ τὸ πλῆθος τῶν στρατηγῶν] καὶ τὴν πολυαρχίαν, (ησαν γὰρ πεντεκαίδεκα οἱ στρατηγοὶ αὐτοῖς,) τῶν τε πολλῶν τὴν ἀξύντακτον ἀναρχίαν.

72. ἐς * τὴν Νάξον καὶ Κατάνην. imo ἐς τὴν Κατ. (sive potius ἐς Κατ.) κ. Νάξον, siquidem, in orientali littore Siciliae, a septentrione Catanae sita fuit, remotior a Syracusis, urbs Naxus chalcidica: v. ann. ad 4, 25. affecta etiam procul dubio sunt verba ἀπέπλευσαν ἐς Κατάνην capite superiore, et scribendum ἀπ. ἐς Κατ. καὶ Νάξον. verba καὶ Νάξον nescio quo casu interciderint, necessaria illa quidem sententiae: nam utroque loco tum hiemarunt Ath., ut e capite 75 intelligitur.

οὐκ εἶα τῷ γεγ. ἐνδιδόναι, ut Herod. 2, 30. καί σφεας θεοὺς πατρῴους ἀπολιπεῖν οὐκ ἔα, ubi Valck. οὐκ ἔα interpretatur *dissuadebat, dehortabatur*. cf. Herm. ad Viger. p. 889. sequ.

ἄλλως τε, καὶ τοῖς πρώτοις etc. ita codex Basil. et H. inter versus, nec ferendum, quod alii ll. habent, ἄλλως τε sine καὶ particula, i. e. interprete Herm. l. c. p. 781. *et insuper, adde quod, praetereaque*. Haasius Lucubr. Thuc. p. 113. „Haud rarius (quam οὐκ et μή) particula καὶ per errorem omissa est, veluti 6, 72., ubi ἄλλως τε pro ἄλλως τε καὶ scripsisse Thucydidem mihi quidem non persuadetur iis, quae ab aliis et ad alios scriptores de quibusdam dubiis locis disputata Poppo breviter indicat, de sua sententia more suo tacens.“

χειροτέχνας. Valla legit χειροτέχναις, quod recepit Göller. cum Stephano Dukerus καὶ insertum volebat ante ὡς εἰπεῖν. mihi jungendum videtur ἰδιώτας χειροτέχνας, *belli rudes, ut verbo dicam, operarios*. Hk. recte: nam vox media est χειροτέχνης, idem fere significans ac χειρουργὸς, quemadmodum vocabula τέχνη et ἔργον generatim artem vel opus indicant, sive βάναυσον, sive nobilioris generis, homini ingenuo convenientis. quare significanter Thuc. dixit ἰδιώτας χειροτέχνας, *imperitos* operarios, quo epitheto minus expertos bellatores, quales erant Sicilienses, opponeret Atheniensibus, artis bellicae peritissimis Graecorum. probabiliter Schneiderus in lexico χειροτέχνημα, „Arbeit eines Künstlers oder Handwerkers,“ et χειροτεχνία, „das Handwerk, die Kunst.“ sensu meliore τοῦ χειροτέχνης Antonius apud Dionem Cassium p. 615. de militibus suis καὶ παντὸς εἴδους μάχης χειροτέχναι ἐστὲ, ut G—s annotavit. καὶ τὸ πλ. τ. στρατ. glossa.

Quodsi experti ea ipsa hieme pauciores hoplitas legant, armisque, si quibus desint, et belli scientia instruant quam plurimos, verisimiliter victuros esse Sicilienses, cum ad virtutem ingenitam bona disciplina accesserit, quarum alteram altera augeri.

Ἢν δὲ ὀλίγοι τε στρατηγοὶ γένωνται ἔμπειροι, καὶ ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ παρασκευάσωσι τὸ ὁπλιτικὸν, οἷς τε ὅπλα μή ἐστιν ἐκπορίζοντες, ὅπως ὡς πλεῖστοι ἔσονται, καὶ τῇ ἄλλῃ μελέτῃ προσαναγκάζοντες, ἔφη κατὰ τὸ εἰκὸς κρατήσειν σφᾶς τῶν ἐναντίων, ἀνδρείας μὲν σφίσιν ὑπαρχούσης, εὐταξίας δὲ ἐς τὰ ἔργα προσγενομένης· ἐπιδώσειν γὰρ ἀμφότερα αὐτὰ, τὴν μὲν μετὰ κινδύνων μελετωμένην, τὴν δ' εὐψυχίαν αὐτὴν ἑαυτῆς μετὰ τοῦ πιστοῦ τῆς ἐπιστήμης θαρσαλεωτέραν ἔσεσθαι.

Imperatores autem et paucos, et summa potestate, creandos esse, quo melius celentur occultanda, ceteraque ordine et sine tergiversatione peragantur.

Τούς τε στρατηγοὺς καὶ ὀλίγους, καὶ αὐτοκράτορας, χρῆναι ἑλέσθαι, καὶ ὀμόσαι αὐτοῖς τὸ ὅρκιον ἢ μὴν ἑάσειν ἄρχειν ὅπη ἂν ἐπίστωνται· οὕτω γὰρ ἃ τε κρύπτεσθαι δεῖ, μᾶλλον ἂν στέγεσθαι, καὶ τἆλλα κατὰ κόσμον καὶ ἀπροφασίστως παρασκευασθῆναι.

Syracusani tres duces creant, in quibus Hermocratem; deinde auxilia rogatum legatos mittunt Corinthum et Spartam.

73. Καὶ οἱ Συρακούσιοι αὐτοῦ ἀκούσαντες ἐψηφίσαντό τε πάντα, ὡς ἐκέλευε, καὶ στρατηγὸν αὐτόν τε εἵλοντο τὸν Ἑρμοκράτην, καὶ Ἡρακλείδην τὸν Λυσιμάχου, καὶ Σικανὸν τὸν Ἐξηκέστου, τούτους τρεῖς. καὶ ἐς τὴν Κόρινθον καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα πρέσβεις ἀπέστειλαν, ὅπως ξυμμαχία τε αὐτοῖς παραγένηται, καὶ τὸν πρὸς Ἀθηναίους πόλεμον βεβαιότερον ποιῶσι ποιεῖσθαι ἐκ τοῦ προφανοῦς ὑπὲρ σφῶν τοὺς Λακεδαιμονίους, ἵνα ἢ ἀπὸ τῆς Σικελίας ἀπαγάγωσιν αὐτούς, ἢ πρὸς τὸ ἐν Σικελίᾳ στράτευμα ἧσσον ὠφέλειαν ἄλλην ἐπιπέμπωσι.

Ath. frustra tentant Messanam, proditione amicis ibi Syracusanorum indicata ab Alcibiade, exilium metuente: quare illi Naxum redeunt, et in munitis castris hiemem transigunt, triremi Athenas missa de sufficiendis pecuniis equitibusque.

74. Τὸ δ' ἐν τῇ Κατάνῃ στράτευμα τῶν Ἀθηναίων ἔπλευσεν εὐθὺς ἐπὶ Μεσσήνην, ὡς προδοθησομένην. καὶ, ἃ μὲν ἐπράσσετο, οὐκ ἐγένετο· Ἀλκιβιάδης γὰρ, ὅτε ἀπῄει ἐκ τῆς ἀρχῆς ἤδη μετάπεμπτος, ἐπιστάμενος, ὅτι φεύξοιτο, μηνύει τοῖς τῶν Συρακουσίων φίλοις τοῖς ἐν τῇ Μεσσήνῃ ξυνειδὼς

οἷς τε ὅπλα μή ἐστιν. non ex publico militibus gravioris armaturae arma praebebantur, sed ea sibi quisque comparabat, exceptis tenuioribus, veluti Athenis thetis, si quando ὁπλιτῶν munere fungebantur. v. supra c. 43. *Hk.*

τὸ μέλλον, οἱ δὲ τούς τε ἄνδρας διέφθειραν πρότερον, καὶ τότε στασιάζοντες, καὶ ἐν ὅπλοις ὄντες, ἐπεκράτουν μὴ δέχεσθαι τοὺς Ἀθηναίους οἱ ταῦτα βουλόμενοι. ἡμέρας δὲ μείναντες περὶ τρεῖς καὶ δέκα οἱ Ἀθηναῖοι, ὡς ἐχειμάζοντο, καὶ τὰ ἐπιτήδεια οὐκ εἶχον, καὶ προὐχώρει οὐδέν, ἀπελθόντες ἐς Νάξον καὶ * Θρᾷκας, σταυρώματα περὶ τὸ στρατόπεδον ποιησάμενοι, αὐτοῦ διεχείμαζον, καὶ τριήρη ἀπέστειλαν ἐς τὰς Ἀθήνας ἐπί τε χρήματα καὶ ἱππέας, ὅπως ἅμα τῷ ἦρι παραγένωνται.

Item Syracusani urbem suam ab omni parte muniunt, et exscensuum causa littus circumvallant; deinde, Catanam populatim profecti regionem vastant, et Atheniensium ibi tabernacula incendunt.

75. Ἐτείχιζον δὲ καὶ οἱ Συρακούσιοι ἐν τῷ χειμῶνι πρός τε τῇ πόλει, τὸν Τεμενίτην ἐντὸς ποιησάμενοι, τεῖχος παρὰ πᾶν τὸ πρὸς τὰς Ἐπιπολὰς ὁρῶν, ὅπως μὴ δι' ἐλάσσονος εὐαποτείχιστοι ὦσιν, ἢν ἄρα σφάλλωνται, καὶ τὰ Μέγαρα φρού-

74. καὶ Θρᾷκας. stupent ad *Thraces* prope Naxum Siciliae incolentes, mutant aut delent vocem ἀπροσδιόνυσον, Heilmannus autem duas conjecturas proponit, quarum in alteram ipse malo suo se incidisse dicit, quam silentio transmitto; alteram vero, Thracas (Θρᾷκας a recto Θρᾷκαι) esse locum, aliunde incognitum, in vicinia Naxi, eo convelli arbitror cum Benedicto et P., quod proximo capite et 88. sola nominatur Naxus, vixque, et ne vix quidem, credibile videtur, nomen loci alicujus nos fugere siti in ora Siciliae obversa Graeciae, et plurimarum coloniarum graecarum sede, tot bellis ibi gestis notissima. igitur discedo in eam partem, quae istud Θρᾷκας (sic enim librarii, ut in cursu orationis, non Θρᾷκας) pro depravato habitum emendat, quodque Apollo et Musae bene vertant, scribam — *ἀπ. ἐς Νάξον, κατάφρακτα σταυρώματα — ποιησάμενοι, ubi Naxum discesserunt, et castra ibi posita munitionibus tectis circumdederunt*, etc., *tectis* propter hiemem. nemo ignorat naves tectas seu constratas (*νῆας καταφράκτους*): verum etiam turres coriis intectas memorat Caesar B. G. 7, 22., et Livius 27, 3., ubi describit tabernacula, in muris portisque Capuae a Flacci militibus exstructa, „Erant pleraque," inquit, „ex cratibus aut tabulis facta, alia arundine texta, stramento intecta omnia" etc. simile quiddam fuerint, si divinavi, κατάφρακτα ista σταυρώματα, i. e. P. interprete plures vallorum ordines circa castra. quod ad palaeographicam rationem hujus correctionis attinet, non est inauditum permisceri θ et φ in libris (quemadmodum φέρει pro θέρει perperam scriptum esse apud Theognidem 258. intellexit Hermannus; cf. Koen. et Schäfer. ad Gregor. Cor. pag. 525., nos ad Aeschyl. Choëph. 566., etc.); item καὶ et κατά (v. ann. ad 5, 116.); nec quaerendum de σ littera finali τοῦ Θρακας, quam eo pertinuisse putes ex vicina voce σταυρώματα.

75. τὸν Τεμενίτην. Apollo temenites a τεμένει (v. 6, 99.) dictus videtur, ut Diana nemorensis Aricii extra Romam a nemore; quem Apollinem Neapoli (quod fuit post aetatem Thucydidis nomen illius regionis partisque Syracusarum,) cultum testatur Cicero Verr. 4, 53. id templum Apollinis haud dubie aedificatum fuit in ἄκρᾳ τεμενίτιδι (7, 3.), i. e. in rupe, quae Neapolin separat a Tyca, quo loco hodie quidem nullum rupis aut collis vestigium est. *E G—ro.*

ὅπως μὴ — σφάλλωνται, *ne, si forte cladem accepissent, propter angustiorem urbis ambitum facile circumvallarentur.* Portus.

τὰ Μέγαρα φρούριον. Ant

ριον, καὶ ἐν τῷ Ὀλυμπιείῳ ἄλλο· καὶ τὴν θάλασσαν προεστανρωσαν πανταχῆ, ᾗ ἀποβάσεις ἦσαν. καὶ τοὺς Ἀθηναίους εἰδότες ἐν τῇ Νάξῳ χεμάζοντας ἐστράτευσαν πανδημεὶ ἐπὶ τὴν Κατάνην, καὶ τῆς τε γῆς αὐτῶν ἔτεμον, καὶ τὰς τῶν Ἀθηναίων σκηνὰς [καὶ τὸ στρατόπεδον] ἐμπρήσαντες ἀνεχώρησαν ἐπ' οἶκου.

Praeterea, ut compererunt, Ath. legatione missa defectionem suadere Camarinaeis, fidem eorum addubitantes etiam ipsi Hermocratem aliosque illuc mittunt dissuasuros.

Καὶ πυνθανόμενοι τοὺς Ἀθηναίους ἐς τὴν Καμάριναν, κατὰ τὴν ἐπὶ Λάχητος γενομένην ξυμμαχίαν, πρεσβεύεσθαι, εἴ πως προσαγάγοιντο αὐτούς, ἀντεπρεσβεύοντο καὶ αὐτοί. ἦσαν γὰρ ὕποπτοι αὐτοῖς οἱ Καμαριναῖοι μὴ προθύμως σφίσι μήτ' ἐπὶ τὴν πρώτην μάχην πέμψαι, ἃ ἔπεμψαν, ἔς τε τὸ λοιπὸν μὴ οὐκέτι βούλωνται ἀμύνειν, ὁρῶντες τοὺς Ἀθηναίους ἐν τῇ μάχῃ εὖ πράξαντας, προσχωρῶσι δ' αὐτοῖς κατὰ τὴν προτέραν φιλίαν πεισθέντες. ἀφικομένων οὖν ἐκ μὲν Συρακουσῶν Ἑρμοκράτους καὶ ἄλλων ἐς τὴν Καμάριναν, ἀπὸ δὲ τῶν Ἀθηναίων Εὐφήμου μεθ' ἑτέρων, ὁ Ἑρμοκράτης, ξυλλόγου γενομένου τῶν Καμαριναίων, βουλόμενος προδιαβάλλειν τοὺς Ἀθηναίους, ἔλεγε τοιάδε.

Hermocratis oratio ad Camarinaeos, qua contendit, Ath. specioso praetextu Siciliam pariter atque Ionum aliorumque Graecorum civitates subigere velle, jugo duriore quam olim Persarum imposito.

76. „ΟΥ τὴν παροῦσαν δύναμιν τῶν Ἀθηναίων, ὦ Καμαριναῖοι, μὴ αὐτὴν καταπλαγῆτε, δείσαντες ἐπρεσβευσάμεθα, ἀλλὰ μᾶλλον τοὺς μέλλοντας ἀπ' αὐτῶν λόγους, πρίν τι καὶ ἡμῶν ἀκοῦσαι, μὴ ὑμᾶς πείσωσιν. ἥκουσι γὰρ ἐς τὴν Σικε-

quam Ath. Syracusas appulerunt, Megara ista, non diversa a Megaris hyblaeis, praesidio nullo defensa erant; nunc una cum Olympio munita sunt, neque posthac Ath. saepius aggressi ceperunt Megara; aliquanto tamen serius prope ea stationem habuisse dicuntur 7, 25. — id castellum proprio nomine Styellam appellatum fuisse suspicatur Cluverius Sic. ant. p. 160, E., cui corrupta videntur Stephani Byz. v. Τβλαι τρεῖς verba μία δὲ τῶν Τβλῶν Τέλλα καλεῖται, ὡς Φίλιστος τετάρτῳ Σικελικῶν. „Stephani autem," inquit, „qui epitomen scripsit, alio loco dicit Στύελλα: φρούριον τῆς ἐν Σικελίᾳ Μεγαρίδος. ἐθνικὸν Στυέλληνος. Megaridem Megara urbem vocant etiam Cicero, Mela, Plinius." V. Ernest. Clav. Cic. v. Megaris. hinc aliquis colligat, prius dicta Megara hyblaea inde a tempore munitionis hic commemoratae appellata esse Styellam, idque nomen jam Philisti aevo usitatum fuisse. pars ejus munitionis significari videtur verbis ἔρυμά τι τῶν Συρακουσίων 6, 94. (— καὶ τὸ στρατόπεδον. glossa, nisi quis σκηνὰς κ. τὸ στ. dictum putet pro σκ. τοῦ στρατοπέδου, figura, quam dicunt ἓν διὰ δυοῖν, qua vix usquam utitur Thucydides. *Both.*) — de societate *Lachetis* tempore inita v. 3, 86. — προδιαβάλλειν vulgato προσδιαβ. jure praefert Reitz. ad Lucian. Philop. 8., vol. 9., p. 512. Bip., ut aptum oratoris consilio, quod declarat primo capite 76. *E G—ro.*

76. Οὐ τὴν παροῦσαν δύνα-

ροφάσει μὲν, ᾗ πυνθάνεσθε, διανοίᾳ δὲ, ἣν πάντες ὑπο-
ν, ὡς μοι δοκοῦσιν οὐ Λεοντίνους βούλεσθαι κατοικί-
λ' ἡμᾶς μᾶλλον ἐξοικίσαι. οὐ γὰρ δὴ εὔλογον τὰς μὲν
λεις ἀναστάτους ποιεῖν, τὰς δὲ ἐνθάδε κατοικίζειν, καὶ
ναν μὲν, Χαλκιδέων ὄντων, κατὰ τὸ ξυγγενὲς κήδεσθαι,
έας δὲ τοὺς ἐν Εὐβοίᾳ, ὧν οἵδε ἄποικοί εἰσι, δουλω-
υς ἔχειν, τῇ δὲ αὐτῇ ἰδέᾳ ἐκεῖνά τε ἔσχον, καὶ τὰ ἐν-
ῦν πειρῶνται. ἡγεμόνες γὰρ γενόμενοι ἑκόντων τῶν τε
, καὶ ὅσοι ἀπὸ σφῶν ἦσαν ξύμμαχοι, ὡς ἐπὶ τοῦ Μήδου
χ, τοὺς μὲν λειποστρατίαν, τοὺς δὲ ἐπ' ἀλλήλους στρα-
τοῖς δ' ὡς ἑκάστοις τινὰ εἶχον αἰτίαν εὐπρεπῆ ἐπενεγ-
, κατεστρέψαντο· καὶ οὐ περὶ τῆς ἐλευθερίας ἄρα οὔτε
τῶν Ἑλλήνων, οὔθ' οἱ Ἕλληνες τῆς ἑαυτῶν, τῷ Μήδῳ
ησαν, περὶ δὲ οἱ μὲν σφίσιν, ἀλλὰ μὴ ἐκείνῳ, καταδου-
, οἱ δ' ἐπὶ δεσπότου μεταβολῇ οὐκ εὐξυνετωτέρου, κα-
τωτέρου δέ.

amen se nunc ostensurum esse Atheniensium satis notam iniquita-
m, sed potius ipsos Syracusanos accusaturum, quod tantis ejus
diciis nolint conjuncti probare, se esse Dores liberos, e Peloponneso non subjecta profectos.

„Ἀλλ' οὐ γὰρ δὴ τὴν τῶν Ἀθηναίων εὐκατηγόρητον πόλιν νῦν ἥκομεν ἀποφανοῦντες ἐν εἰδόσιν, ὅσα ἀδικεῖ, ἢ μᾶλλον ἡμᾶς αὐτοὺς αἰτιασόμενοι, ὅτι ἔχοντες παραστα τῶν τε ἐκεῖ Ἑλλήνων, ὡς ἐδουλώθησαν οὐκ ἀμύνου-

μὴ αὐτὴν etc. attractionus, de quo post Krügerum uberrime egit Beier. ad Cic. agm., p. 21. sequ., 96., 130. vid. Matth. gr. §. 296. *G—r.*

ιοι δοκοῦσιν. inconcinne ιοι δ. imo ὡς, *quoniam.*

μὲν ἐκεῖ πόλεις. velses; generatimque dicit civicias Atheniensium, quos non eo inconstantes, ut illic deurbes, hic autem condant, ulsum eos ire Syracusanos.

ᾗ αὐτῇ ἰδέᾳ: τρόπῳ, διαι καὶ ὅσοι — ἦσαν: καὶ οικοι ἦσαν αὐτῶν. S.

οστρατίαν. v. 1, 99. — δὲ — στρατεύειν, *alios quod inter se bellum gerecusantes. Port.*

ιν ἐνπρεπῆ: πιθανήν. — ν σφίσιν: Ἀθηναῖοι μὲν ll. δὲ, δ et μ confusis, ut schylum Atalanta, p. 18. nol. fragmentorum ejus, et In a Comici 15, 13., p. 188. ed.) περὶ τοῦ ἑαυτοῖς, ἀλλὰ μὴ τῷ Μήδῳ, καταδουλωθῆναι τοὺς Ἕλληνας. — οἱ δ' ἐπὶ δ. μεταβολῇ: οἱ δὲ ἄλλοι Ἕλληνες ὑπὲρ τοῦ ἀλλάξαι δεσπότην, φησί. S.

εὐξυνετωτέρου. male codd. ἀξυν., α et ευ permutatis, ut 6, 16. et 33., scholio: significatur enim praepositione ἐπὶ eventus belli persici, ut, notante Matth. gr. §. 585. 1. ed., apud Euripidem Hecuba, 610., his verbis ἐκρίθη δ' ἔρις — ἐπὶ δορὶ, κ. φόνῳ, κ. ἐμῶν μελάθρων λώβᾳ, fructumque illius belli Hermocrates fuisse Graecis ait dominatum non intelligentiorem, sed fraudulentiorem. contemnebant scilicet Graeci Persas, tanquam barbaros, juris et aequitatis contemtores, magnamque tunc opinionem habebant de Atheniensium sapientia et moderatione; quam spem eos fefellisse dicit.

κακοξυνετωτέρου: ἧγ. πανουργοτέρου. S.

77. Pro ἐκεῖ, quod praeter codd. Bas., Cl., Reg., Gr., D., E., Ar., Chr., Dan., etiam Dion. Hal. agnoscit, Lobeck. ad Phryn. p. 44. de-

τες σφίσιν αὐτοῖς, καὶ νῦν ἐφ' ἡμᾶς ταὐτὰ παρόντα σοφίσματα, Λεοντίνων τε ξυγγενῶν κατοικίσεις, καὶ Ἐγεσταίων ξυμμάχων ἐπικουρίας, οὐ ξυστραφέντες βουλόμεθα προθυμότερον δεῖξαι αὐτοῖς, ὅτι οὐκ Ἴωνες τάδε εἰσίν, οὐδ' Ἑλληνπόντιοι, καὶ νησιῶται, οἳ δεσπότην ἢ Μῆδον, ἢ ἕνα γέ τινα, ἀεὶ μεταβάλλοντες δουλοῦνται, ἀλλὰ Δωριῆς ἐλεύθεροι ἀπ' αὐτονόμου τῆς Πελοποννήσου τὴν Σικελίαν οἰκοῦντες.

An expectent, donec singulae urbes capiantur, cum sic tantummodo expugnabiles sint, videantque Ath. calumniis alios abstrahere a partibus Syracusanorum, alios spe societatis ad bella mutua concitare, aliisque, ut possint, blanda oratione pellectis, damnum afferre? num quis putet, vicino remotiore prius perdito non ad se ipsum perventurum periculum, et potius pro se infelici soli perferendam esse calamitatem?

„*Ἢ μένομεν, ἕως ἂν ἕκαστοι κατὰ πόλεις ληφθῶμεν, εἰδότες, ὅτι ταὐτῃ μόνον ἀλωτοί ἐσμεν, καὶ ὁρῶντες αὐτοὺς ἐπὶ τοῦτο τὸ εἶδος τρεπομένους, ὥστε τοὺς μὲν * λόγοις ἡμῶν διιστάναι, τοὺς δὲ ξυμμάχων ἐλπίδι ἐκπολεμοῦν πρὸς ἀλλήλους, τοὺς δὲ, ὡς ἑκάστοις τι προσηνὲς λέγοντες δύνανται, κακουργεῖν; καὶ οἰόμεθα, τοῦ ἄπωθεν ξυνοίκου προαπολλυμένου οὐ καὶ ἐς αὐτόν τινα ἥξειν τὸ δεινὸν, πρὸ δὲ αὐτοῦ μᾶλλον τὸν πάσχοντα καθ' αὐτὸν δυστυχεῖν;*

Quicunque Siciliensium opem tulerit Syracusanis, eum sibimet prospicere, potiusque opitulandum esse non ante perditis, sed vicissim adjuvantibus: Ath. autem simul ulcisci velle Syracusanos, et Siciliensium confirmare sibi amicitias.

78. „*Καὶ εἴ τῳ ἄρα παρέστηκε, τὸν μὲν Συρακούσιον, ἑαυ-*

fendit vulgatam *ἐκεῖσ'* vel *ἐκεῖσε*, ut e Cass., Aug., Pal., H., Lugd., Mosq., edidit P. sed recte Krüger. ad Dion. p. 199. repugnat, cum ita nusquam alibi Thucydides loquatur. cf. 6, 87., 91. — *ὅτι οὐκ Ἴωνες τάδε εἰσίν.* verbum ad praedicatum accommodatum est. *τάδε* saepe sic dicitur, ut sit *quae hic vides praesentia.* Sophocl. Oed. Tyr. v. 1329. (1261.) *Ἀπόλλων τάδ' ἦν*, ubi v. interpretes, et cf. Krüger. ad Dion. p. 22. ceterum Dorienses ubique superbiunt gente sua, et Iones tanquam minus nobiles ac fortes despiciunt. *Ex Hk.*

οὐ ξυστραφέντες: ἤγ. *ξυνταχθέντες.* — *ταύτῃ:* τῷ *κατὰ πόλεις* δηλ. *ληφθῆναι ἰδίᾳ ἕκαστοι.* S.

ἐπὶ τοῦτο τὸ εἶδος. i. e. *ἐπὶ τοῦτον τὸν τρόπον, ad hunc modum* agendi. v. 2, 50. etc.

* *λόγοις.* ferrem hoc, nisi statim sequeretur *τοῖς δὲ ὡς ἑκάστοις τι προσηνὲς λέγοντες* etc. igitur, ne tautologiam debeat Thuc., scribamus *ψόγοις, vituperiis, calumniis*, quas spargi ab Athenienses dicit in Syracusanos. mendo simili *λέγει* pro *ψέγει* legitur apud Athen. 285, f. cf. ib. 566, a.

ξυμμάχων. intell. *αὐτῶν, Ἀθηναίων.*

τοὺς δὲ — κακουργεῖν; librarii, prava interpunctione decepti, scripserunt *τοῖς*, quod referretur ad *ἑκάστοις*, cum hic sit ordo *τοὺς δὲ κακουργεῖν, ὡς* (ut, quemadmodum,) *ἑκ. τι πρ. λ. δύνανται* (*κακουργεῖν*); nihil apertius. potest quoque, ut *τοῖς* oscitanti librario debeatur, quemadmodum *ι* et *υ* saepe permixta deprehendas in codicibus.

πρὸ δὲ αὐτοῦ — δυστυχεῖν; S. *ὑπὲρ αὐτοῦ* (perperam ll. *αὐτοῦ.*)

τὸν δ' οὐ, πολέμιον εἶναι τῷ Ἀθηναίῳ, καὶ δεινὸν ἡγεῖται ὑπέρ γε τῆς ἐμῆς κινδυνεύειν, ἐνθυμηθήτω, οὐ περὶ τῆς ἐμῆς μᾶλλον, ἐν ἴσῳ δὲ καὶ τῆς ἑαυτοῦ ἅμα ἐν τῇ ἐμῇ μαχούμενος, τοσούτῳ δὲ καὶ ἀσφαλέστερον, ὅσῳ οὐ προδιεφθαρμένου ἐμοῦ, ἔχων δὲ ξύμμαχον ἐμὲ, καὶ οὐκ ἔρημος, ἀγωνιεῖται· τόν τε Ἀθηναῖον μὲν τὴν τοῦ Συρακουσίου ἔχθραν κολάσασθαι, τῇ δ' ἐμῇ προφάσει τὴν ἐκείνου φιλίαν οὐχ ἧσσον βεβαιώσασθαι βούλεσθαι.

Quodsi quis invidia vel metu castigari quidem Syracusanos, nec tamen everti, suae ipsius incolumitatis causa, cupiat, eum non reputare voluntatis humanae infirmitatem, fatis obnoxiae, et spe frustrata cum laboraverit, Syracusanorum rebus fortasse reflorescentibus denuo invisurum esse.

„Εἴ τέ τις φθονεῖ μὲν, ἢ καὶ φοβεῖται, (ἀμφότερα γὰρ τάδε πάσχει τὰ μείζω,) διὰ δὲ αὐτὰ τὰς Συρακούσας κακωθῆναι μὲν, ἵνα σωφρονισθῶμεν, βούλεται, περιγενέσθαι δὲ ἕνεκα τῆς αὐτοῦ ἀσφαλείας, οὐκ ἀνθρωπείας δυνάμεως βούλησιν ἐλπίζει. οὐ γὰρ οἷόν τε ἅμα τῆς τε ἐπιθυμίας καὶ τῆς τύχης τὸν αὐτὸν ὁμοίως ταμίαν γενέσθαι. καὶ εἰ γνώμῃ ἁμάρτοι, τοῖς αὐτοῦ κακοῖς ὀλοφυρθεὶς τάχ' ἂν ἴσως καὶ τοῖς ἐμοῖς ἀγαθοῖς ποτὲ βουληθείη αὖθις φθονῆσαι.

Servari enim non posse Syracusas, nisi omnes Sicilienses, et inprimis Camarinaei finitimi, non verbis, sed factis succurrerint; de quo tamen neque illos, neque alios, adhuc cogitasse.

„Ἀδύνατον δὲ προεμένῳ, καὶ μὴ τοὺς αὐτοὺς κινδύνους, οὐ περὶ τῶν ὀνομάτων, ἀλλὰ περὶ τῶν ἔργων, ἐθελήσαντι προσ-

δὲ ἕκαστος ἡγεῖται (i. e. *ἀξιοῖ*: v. ann. ad *ἡγησάμενοι* 2, 42.) *τὸν ἰδίᾳ κακῶς πάσχοντα δυστυχεῖν*;

78. *ἔρημος*. plurimi codd. *ἔρημον*: sed inepte Hermocrates, quibus alios auxiliari jubet, eosdem diceret *οὐκ ἐρήμους*, *ope non destitutos*. non fugerunt haec pugnantia Didotum.

τόν τε Ἀθ. μὲν — κολάσασθαι. ll. mendo tralaticio *τόν τε Ἀθ. μὴ* etc., oratione et soloeca, et absurda, cum Ath. revera ulciscerentur Syracusanos, eoque ipso gratiam inire vellent a ceteris Siciliensibus, qui illorum potentiae invidebant.

τῇ δ' ἐμῇ — βούλεσθαι. „meum odium," inquit, „praetexens illius (i. e. aliorum Siciliensium, qui oderunt Syracusanos) amicitiam maxime (*οὐχ ἧσσον*) firmare Atheniensis studet. nimirum qui quem communiter oderunt, eos consentaneum est eo firmiorem inter se amicitiam colere." *G—r.* *οὐχ ἧσσον*, ut c. 88., etc.

εἴ τέ τις φθονεῖ μέν: εἴ τις ὁμοῦ μὲν φθονεῖ τοῖς Συρακουσίοις, ὁμοῦ δὲ δέδοικεν αὐτῶν τὸ μέγεθος, (φοβεροὶ γὰρ ἅμα κ. ἐπίφθονοι καθεστᾶσιν οἱ μείζους,) κ. διὰ τοῦτο βούλεται μὲν κακωθῆναι τοὺς Συρακουσίους ὑπὲρ τοῦ σωφρονεστέρους γενέσθαι κ. μὴ φορτικοὺς τοῖς ἀστυγείτοσι, σωθῆναι μέντοι ὅμως διὰ τὴν οἰκείαν ἀσφάλειαν, ἵνα μὴ, μονωθεὶς αὐτῶν, καὶ αὐτὸς καταδουλωθῇ, οὗτος ἴστω οὐ δυνατῶν ἀνθρώποις ὀρεγόμενος. — περιγενέσθαι δέ: τοὺς Συρακουσίους τῷ πολέμῳ, ἵνα ὑπέρτεροι τῶν Ἀθηναίων γένωνται. — οὐ γὰρ οἷόν τε ἅμα: οὐ γὰρ οἷόν τε τυχεῖν πάντων, ὧν ἐπιθυμεῖ ὁ Σικελιώτης, κακωθῆναι μὲν τοὺς Συρακουσίους, περιγενέσθαι δὲ ὅμως. — τῆς τύχης: ἤγ. τῆς ἐκβάσεως τῶν

λαβεῖν· λόγῳ μὲν γὰρ τὴν ἡμετέραν δύναμιν σώζοι ἄν τις, ἔργῳ δὲ τὴν αὐτοῦ σωτηρίαν. καὶ μάλιστα εἰκὸς ἦν ὑμᾶς, ὦ Καμαριναῖοι, ὁμόρους ὄντας καὶ τὰ δεύτερα κινδυνεύσοντας, προορᾶσθαι αὐτὰ, καὶ μὴ μαλακῶς, ὥσπερ νῦν, ξυμμαχεῖν, αὐτοὺς δὲ πρὸς ἡμᾶς μᾶλλον ἰόντας, ἅπερ ἂν, εἰ ἐς τὴν Καμαριναίαν πρῶτον ἀφίκοντο οἱ Ἀθηναῖοι, δεόμενοι ἂν ἐπεκαλεῖσθε, ταῦτα ἐκ τοῦ ὁμοίου καὶ νῦν παρακελευομένους, ὅπως μηδὲν ἐνδώσομεν, φαίνεσθαι. ἀλλ' οὔθ' ὑμεῖς νῦν γέ πω, οὔθ' οἱ ἄλλοι, ἐπὶ ταῦτα ὥρμησθε.

Ignavia fortasse Camarinaeos aequum praetendere societati cum Atheniensibus inita, nec tamen contra amicos, sed hostes invadentes, neque sic, ut Atheniensibus opem ferant, si ipsi alios injuria afficiant.

79. „Δειλίᾳ δὲ ἴσως τὸ δίκαιον πρός τε ἡμᾶς, καὶ πρὸς τοὺς ἐπιόντας, θεραπεύσετε, λέγοντες ξυμμαχίαν εἶναι ὑμῖν πρὸς Ἀθηναίους, ἣν γε οὐκ ἐπὶ τοῖς φίλοις ἐποιήσασθε, τῶν δὲ ἐχθρῶν ἦν τις ἐφ' ὑμᾶς ἴῃ, καὶ τοῖς γε Ἀθηναίοις βοηθεῖν, ὅταν ἐπ' ἄλλῳ, κἂν μὴ αὐτοὶ, ὥσπερ νῦν, τοὺς πέλας ἀδικῶσιν.

Ne Rheginos quidem, origine Chalcidenses, Leontinos, populares suos, restituere una cum Atheniensibus, specioso eorum praetextu deceptos, cum Camarinaei natura hostes adjuvare velint, et natura cognatos perdere cum inimicissimis.

„Ἐπεὶ οὐδ' οἱ Ῥηγῖνοι, ὄντες Χαλκιδῆς, Χαλκιδέας ὄντας Λεοντίνους ἐθέλουσι ξυγκατοικίζειν. καὶ δεινὸν, εἰ ἐκεῖνοι μὲν, τὸ ἔργον τοῦ καλοῦ δικαιώματος ὑποπτεύοντες, ἀλόγως σω-

πραγμάτων. — καὶ τὰ δεύτερα κιν δ.: ἀντὶ τοῦ καὶ μεθ' ἡμᾶς εὐθὺς κινδυνεύσοντας. S.

ἅπερ ἂν — δεόμενοι ἂν ἐπεκαλεῖσθε. male prius ἂν deest in multis codicibus, supervacuum scilicet visum imperitis. similiter, annotante Didoto, 2, 41. ἐπὶ πλεῖστ' ἂν εἴδη — μάλιστ' ἂν εὐτραπέλως τὸ σῶμα αὐταρκες παρέχεσθαι, et 6, 64. τοὺς γὰρ ἂν ψιλοὺς — βλάπτειν ἄν. cf. Matth. gr. §. 599. Comicus Thesm. 195. καὶ γὰρ ἂν μαινοίμεθ' ἄν, etc.

ὅπως μηδὲν ἐνδώσομεν: οὕτω, φησὶ, παρακελεύεσθε αὐτοὶ (perperam ll. αὐτοῖς) μὴ μαλακίζεσθαι, ὥσπερ ἂν ἡμῖν παρεκελεύσασθε, εἰ ἐφ' ὑμᾶς ὥρμησαν οἱ Ἀθηναῖοι. — ἐπὶ ταῦτα ὥρμησθε: τὰ εἰρημένα, τουτέστι τῷ λόγῳ μὲν βοηθεῖν καὶ συμμαχεῖν τοῖς Συρακουσίοις, ἔργῳ δὲ ἑαυτῷ, εἴπερ ἐκ διαδοχῆς ὁ κίνδυνος εἰς πάντας. S.

79. θεραπεύσετε. i. e. non justitiam coletis, sed *colere vos simulabitis*, sive *coletis scilicet*. S. δειλίᾳ δέ: προβλήματι χρήσεσθε τῷ δικαίῳ δῆθεν, ἀξιοῦντες ὁμοίως ἡμῖν τε καὶ Ἀθηναίοις προσφέρεσθαι. *E G—ro.*

καὶ τοῖς Ἀθ. βοηθεῖν, — ἀδικῶσιν. vulgo ὅταν ὑπ' ἄλλων, καὶ μὴ etc. male S. ad ἄλλων supplet ἐπιόντων, ἀδικούντων, quasi ὅταν ὑπ' ἄλλων significare posset ὅταν ὑπ' ἄλλων ἐπιόντων ἀδικῶνται. Dan. ἐπ' ἄλλῳ, mendose, opinor, pro ἐπ' ἄλλῳ, *alia conditione, alioqui*, in quo facile intelligitur ex superioribus ἢ βοηθεῖν. — κἂν dedi pro καὶ, ut c. 71.: durissime enim huc referretur ὅταν.

ξυγκατοικίζειν: ἢγγ. τοῖς Ἀθηναίοις. S.

τὸ ἔργον τοῦ καλοῦ δικ. ὑποπτ. i. e. si veram vim speciosae illius postulationis odorantur et

φρονοῦσιν, ὑμεῖς δ' εὐλόγῳ προφάσει τοὺς μὲν φύσει πολεμίους βούλεσθε ὠφελεῖν, τοὺς δὲ ἔτι μᾶλλον φύσει ξυγγενεῖς μετὰ τῶν ἐχθίστων διαφθεῖραι.

Sane id iniquum esse, aequum vero opem ferre Syracusanis, nec formidare Atheniensium apparatum, nonnisi discordibus metuendum; qua discordia etiam nunc illos vicisse.

„Ἀλλ' οὐ δίκαιον, ἀμύνειν δὲ, καὶ μὴ φοβεῖσθαι τὴν παρασκευὴν αὐτῶν· οὐ γὰρ, ἣν ἡμεῖς ξυστῶμεν πάντες, δεινή ἐστιν, ἀλλ' ἢν (ὅπερ οὗτοι σπεύδουσι,) τἀναντία διαστῶμεν. ἐπεὶ οὐδὲ πρὸς ἡμᾶς μόνους ἐλθόντες, καὶ μάχῃ περιγενόμενοι, ἔπραξαν ἂν ἃ ἠβούλοντο, ἀπῆλθον δὲ διὰ τάχους.

Perorans Hermocrates inculcat, conjunctis nihil metuendum esse Siciliensibus, cum praesertim opem laturi sint bellicosiores Atheniensibus Peloponnesii; nec neutris se adjungere tutum dicit, auxilioque negato laborantes oppressum, et victores depravatum iri; honestius autem fore, injuria lacessitis, iisdemque cognatis, opem ferre, et simul Ath., amicos scilicet, prohibere quominus delinquant.

80. „Ὥστε οὐκ ἀθρόους γε ὄντας εἰκὸς ἀθυμεῖν, ἰέναι δὲ ἐς τὴν ξυμμαχίαν προθυμότερον ἄλλως τε, καὶ ἀπὸ Πελοποννήσου παρεσομένης ὠφελείας, οἳ τῶνδε κρείσσους εἰσὶ τὸ παράπαν τὰ πολέμια· καὶ μὴ ἐκείνην τὴν προμηθίαν δοκεῖν τῳ ἡμῖν μὲν ἴσην εἶναι, ὑμῖν δὲ ἀσφαλὲς τὸ μηδετέροις δή, ὡς καὶ ἀμφοτέρων ὄντας ξυμμάχους, βοηθεῖν. οὐ γὰρ ἔργῳ ἴσον, ὥσπερ τῷ δικαιώματι, ἐστίν. εἰ γὰρ δι' ὑμᾶς μὴ ξυμμαχήσαντας ὅ τε παθὼν σφαλήσεται, καὶ ὁ κρατῶν περιέσται, τί ἄλλο ἢ τῇ αὐτῇ ἀπουσίᾳ τοῖς μὲν οὐκ ἠμύνατε σωθῆναι, τοὺς δὲ οὐκ ἐκωλύσατε κακοὺς γενέσθαι; καίτοι κάλλιον τοῖς

persentiscunt. ita Latini quoque *rem* opponunt *verbis*, veritatem fucatae orationi, verum consilium causae praetextae. — ἀλόγως σωφρονοῦσιν. oxymoron: *praeter rationem sapiunt*, i. e. sapiunt sane, ita tamen, ut consilii sui rationem non possint aut sibi, aut aliis, probare, quia, cognatis qui non opitulantur, sua ipsi commoda produnt. sic ἀλόγως erit *nicht nach Gründen*, et εὐλόγῳ προφάσει *mit scheinbaren Gründen*, διὰ πρόφασιν πιθανήν. S. ἄλογον etiam 1, 32. eodem sensu usurpatur: τετύχηκε τὸ αὐτὸ ἐπιτήδευμα πρός τε ὑμᾶς ἐς τὴν χρείαν ἡμῖν ἄλογον, καὶ ἐς τὰ ἡμέτερα αὐτῶν ἐν τῷ παρόντι ἀξύμφορον. cf. etiam infra c. 84. *Ex Hk.*

περιγενόμενοι: ἡμῶν δηλ. S. ἔπραξαν ἄν. desideratur ἂν in libris, haustum, ut videtur, ab -αν syllaba vicina.

80. ὠφελείας, *auxilii*. — τὸ παράπαν, *omnino*. — ἐκείνην τὴν προμηθίαν, *cautionem illam*, qua orator omnes populares sociari jubet adversus Ath. — δοκεῖν. intelligendum ex superiore εἰκός. — ἴσην, *aequam* in utramque partem, i. e. indifferentem, quam cautionem Syracusani tuto et adhibere possint, et negligere, quippe potentissimi, neque aliorum auxilio egentes.

ἀσφαλές. minus concinne ll. ἀσφαλῆ, in quo intelligere possis προμηθίαν. — τὸ μηδετέροις δὴ — βοηθεῖν. δὴ et hic, et paulo post in verbis φίλους δὴ ὄντας, ironiae inservit, ut passim. annotavit Hk.

δικαιώματι. specie juris externa, tanquam legitima et gentium juri congrua; aequitatis asseveratione et obtentu, qui non alios modo

ἀδικουμένοις, καὶ ἅμα ξυγγενέσι, προσθεμένους τήν τε κοινὴν ὠφέλειαν τῇ Σικελίᾳ φυλάξαι, καὶ τοὺς Ἀθηναίους, φίλους δὴ ὄντας, μὴ ἐᾶσαι ἁμαρτεῖν.

Omnino non esse, quod Syracusani doceant, quae nemo sit quin sciat, sed precari eos, et testificari, nisi persuaserint, insidias sibi strui a perpetuis inimicis Ionibus, et a Doriensibus Dorienses prodi.

„Ξυνελόντες τε λέγομεν οἱ Συρακούσιοι ἐκδιδάσκειν μὲν οὐδὲν ἔργον εἶναι σαφῶς οὔτε ὑμᾶς οὔτε τοὺς ἄλλους περὶ ὧν αὐτοὶ οὐδὲν χεῖρον γιγνώσκετε· δεόμεθα δὲ, καὶ μαρτυρόμεθα ἅμα, εἰ μὴ πείσομεν, ὅτι ἐπιβουλευόμεθα μὲν ὑπὸ Ἰώνων ἀεὶ πολεμίων, προδιδόμεθα δὲ ὑπὸ ὑμῶν Δωριῆς Δωριέων.

Quodsi Ath. vincant, Camarinaeorum victuros esse consiliis, suoque nomine honorem habituros, praemium vero victoriae fore ipsos illos, qui eam paraverint; sin Syracusani superiores fuerint, auctores periculorum Camarinaeos punitum iri, nec breves inimicitias suscepturos.

„Καὶ εἰ καταστρέψονται ἡμᾶς Ἀθηναῖοι, ταῖς μὲν ὑμετέραις γνώμαις κρατήσουσι, τῷ δ' αὐτῶν ὀνόματι τιμηθήσονται, καὶ τῆς νίκης οὐκ ἄλλον τινὰ ἆθλον ἢ τὸν τὴν νίκην παρασχόντα λήψονται· καὶ εἰ αὖ ἡμεῖς περιεσόμεθα, τῆς αἰτίας τῶν κινδύνων οἱ αὐτοὶ τὴν τιμωρίαν ὑφέξετε. σκοπεῖτε οὖν, καὶ αἱρεῖσθε ἤδη ἢ τὴν αὐτίκα ἀκινδύνως δουλείαν, ἢ κἂν περιγενόμενοι μεθ' ἡμῶν τούσδε τε μὴ αἰσχρῶς δεσπότας λαβεῖν, καὶ τὴν πρὸς ἡμᾶς ἔχθραν, μὴ ἂν βραχεῖαν γενομένην, διαφυγεῖν.“

Post Hermocratem dicit Euphemus Atheniensis.

81. Τοιαῦτα μὲν ὁ Ἑρμοκράτης εἶπεν· ὁ δ' Εὔφημος, ὁ τῶν Ἀθηναίων πρεσβευτὴς, μετ' αὐτὸν τοιάδε.

Euphemi oratio, qua ostendit, jure imperare Ath. vere Hermocratem Iones Doriensium hostes perpetuos dixisse: Ath. enim, ipsos quoque Iones, ne Peloponnesiis pluribus et finitimis obediendum esset, post persicum bellum, cum classem paravissent, debellatorum Ionum atque insulanorum, antea Persae subjectorum, duces constitutos esse.

82. „ΑΦΙΚΟΜΕΘΑ μὲν ἐπὶ τῆς πρότερον οὔσης ξυμμαχίας ἀνανεώσει· τοῦ δὲ Συρακουσίου καθαψαμένου ἀνάγκη καὶ περὶ τῆς ἀρχῆς εἰπεῖν, ὡς εἰκότως ἔχομεν. τὸ μὲν οὖν μέγιστον μαρτύριον αὐτὸς εἶπεν, ὅτι οἱ Ἴωνες ἀεί ποτε πολέ-

fallat, sed etiam ipsos, qui, recte obtendi eam rati, declinare sibi posse pericula videntur. *E B—ro.*

τήν τε — φυλάξαι, et commune Siciliae commodum observare. *Σικελίᾳ* pro *Σικελίας*, translato casu verbi *ὠφελεῖν* ad substantivum. v. ann. ad 6, 18., Matth. gr. §. 392, 3., p. 526. *S.* *ἤτοι τὴν ὁμοφροσύνην κοινὴν ὠφέλειαν εἶπεν, ἢ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Σικελίας.*

καὶ τῆς νίκης — λήψονται: *S.* *τὸ ἆθλον αὐτοῖς καὶ οἷον ἐπινίκιον οὐδὲν ἄλλο ἢ ὑμεῖς γενήσεσθε δουλωθέντες, οἱ τῆς νίκης αἴτιοι.*

ἢ κἂν περιγενόμενοι. i. e. *ἢ καὶ ἂν περιγ.*

μοι τοῖς Δωριεῦσίν εἰσιν. ἔχει δὲ καὶ οὕτως· ἡμεῖς γὰρ, Ἴωνες ὄντες, Πελοποννησίοις Δωριεῦσι, καὶ πλείοσιν οὖσι, καὶ παροικοῦσιν, ἐσκεψάμεθα, ὅτῳ τρόπῳ ἥκιστα αὐτῶν ὑπακουσόμεθα· καὶ μετὰ τὰ Μηδικὰ, ναῦς κτησάμενοι, τῆς μὲν Λακεδαιμονίων ἀρχῆς [καὶ ἡγεμονίας] ἀπηλλάγημεν, οὐδὲν προσῆκον μᾶλλόν τι ἐκείνους ἡμῖν ἢ καὶ ἡμᾶς ἐκείνοις ἐπιτάσσειν, πλὴν καθ' ὅσον ἐν τῷ παρόντι μεῖζον ἴσχυον· αὐτοὶ δὲ τῶν ὑπὸ βασιλεῖ πρότερον ὄντων ἡγεμόνες καταστάντες οἰκοῦμεν, νομίσαντες ἥκιστ' ἂν ὑπὸ Πελοποννησίοις οὕτως εἶναι, δύναμιν ἔχοντες, ᾗ ἀμυνούμεθα, καὶ, ἐς τὸ ἀκριβὲς εἰπεῖν, οὐδὲ ἀδίκως καταστρεψάμενοι τούς τε Ἴωνας, καὶ νησιώτας, οὓς ξυγγενεῖς φασιν ὄντας ἡμῶν Συρακούσιοι δεδουλῶσθαι· ἦλθον γὰρ ἐπὶ τὴν μητρόπολιν [ἐφ'] ἡμᾶς μετὰ τοῦ Μήδου, καὶ οὐκ ἐτόλμησαν ἀποστάντες τὰ οἰκεῖα φθεῖραι, ὥσπερ ἡμεῖς, ἐκλιπόντες τὴν πόλιν, δουλείαν δὲ αὐτοί τε ἐβούλοντο, καὶ ἡμῖν τὸ αὐτὸ ἐπενεγκεῖν.

Sane Ath. dignos esse imperio, quippe eos, qui olim maxima classe, nec tergiversati, Graecis succurrerint, omnium suosque ipsorum liberatores, simul Peloponnesiorum potentiam affectantes; neque invidiae cuiquam esse, si saluti suae consulat.

83. „Ἀνθ' ὧν ἄξιοί τε ὄντες ἅμα ἄρχομεν, ὅτι τε ναυτικὸν πλεῖστόν τε καὶ προθυμίαν ἀπροφάσιστον παρεσχόμεθα ἐς τοὺς Ἕλληνας, καὶ διότι καὶ τῷ Μήδῳ ἑτοίμως τοῦτο δρῶντες οὗτοι ἡμᾶς ἔβλαπτον, ἅμα δὲ τῆς πρὸς Πελοποννησίους ἰσχύος ὀρεγόμενοι. καὶ οὐ καλλιεπούμεθα, ὡς ἢ τὸν βάρβαρον μόνοι καθελόντες εἰκότως ἄρχομεν, ἢ ἐπ' ἐλευθερίᾳ τῇ τῶνδε μᾶλλον ἢ τῶν ξυμπάντων τε, καὶ τῇ ἡμετέρᾳ αὐτῶν,

82. *Πελοποννησίοις Δωριεῦσι*, dativi absoluti. v. Matth. gr. §. 562, 2.

[*καὶ ἡγεμονίας.*] glossa, sublecta, ut videtur, in verbis, quae sequuntur, *αὐτοὶ δὲ — ἡγεμόνες κατ. οἰκοῦμεν.* idem est enim hoc in genere *ἀρχὴ* et *ἡγεμονία*, quae etiam *ἰσχὺς* dicitur c. 83.

ἐν τῷ παρόντι, *nunc*, vivide orator dicit pro *τότε*, quasi in mediis tunc rebus versatus; raro quidem usu, quemadmodum et Latini nonnunquam *nunc* usurpant in narratione rei praeteritae. Cicero epist. ad Att. 2, 24. *Nunc reus erat* etc. S. *ἐν τῷ παρόντι: ἐν τῷ τότε δηλ.* Portus *tunc temporis.*

ἐς τὸ ἀκριβές: ἀντὶ τοῦ ὡς ἀληθῶς εἰπεῖν. S. cf. ann. ad 3, 64.

οὓς — δεδουλῶσθαι. in libris *ἡμᾶς* legitur pro *ἡμῶν*, quod posuimus, *α* forte pro *ω* scriptum esse, ut alias, et *σ* ex vicino nomine *συρακούσιοι* pertinuisse, existimantes: neque enim *ἡμὸς* pro *ἡμέτερος* dicunt Attici, ne quis malit *ἡμοὺς*, nec verba *ξυγγενεῖς ὄντας ἡμᾶς* potest ut sint accusativi absoluti propter ambiguum.

ἐπὶ τὴν μητρόπολιν ἡμᾶς. hoc dicitur graece, non item, quod ll. habent, *ἐ. τ. μητρόπολιν, ἐφ' ἡμᾶς*, et potest ut ipsum *ἐφ' ἡμᾶς* adscriptum sit a glossatore.

83. *τοῦτο δρῶντες.* i. e. *ναυτικόν τε καὶ προθυμίαν τῷ Μήδῳ παρασχόμενοι. Hk.* secundum S.

καλλιεπούμεθα. Valck. Diatr. Eurip. p. 291, B. „Rarius illud *καλλιεπεῖσθαι* usurpatur a Platone, cujus in Apologia Socrates p. 17, B. se negat adhibiturum *κεκαλλιεπημένους λόγους ῥήμασί τε, καὶ ὀνόμασιν.* scriptor Hipparchi, Platonis

κινδυνεύσαντες. πᾶσι δὲ ἀνεπίφθονον τὴν προσήκουσαν σωτηρίαν ἐκπορίζεσθαι.

Et nunc quidem incolumitatis suae causa adesse Ath., sed eadem, quae ipsis, etiam Camarinaeis conducere; quos spem esse, cum metus ex sermonibus calumniantium conceptus remiserit, salutaria sibi consulturos.

„Καὶ νῦν, τῆς ἡμετέρας ἀσφαλείας ἕνεκα [καὶ] ἐνθάδε παρόντες, ὁρῶμεν καὶ ὑμῖν ταὐτὰ ξυμφέροντα· ἀποφαίνομεν δὲ ἐξ ὧν οἵδε τε διαβάλλουσι, καὶ ὑμεῖς μάλιστα ἐπὶ τὸ φοβερώτερον ὑπονοεῖτε, εἰδότες, τοὺς περιδεῶς ὑποπτεύοντάς τι λόγου μὲν ἡδονῇ τὸ παραυτίκα τερπομένους, τῇ δ' ἐγχειρήσει ὕστερον τὰ ξυμφέροντα πράσσοντας.

Ath. quidem metu et domi quaesivisse imperium, et eandem ob causam in Siciliam venisse, ut res ibi cum amicis tuto constituerent, neque in servitutem eos redacturos esse, sed potius, quominus id fiat, prohibituros.

„Τήν τε γὰρ ἐκεῖ ἀρχὴν εἰρήκαμεν διὰ δέος ἔχειν, καὶ τὰ ἐνθάδε διὰ τὸ αὐτὸ ἥκειν μετὰ τῶν φίλων ἀσφαλῶς καταστησόμενοι, καὶ οὐ δουλωσόμενοι, μὴ παθεῖν δὲ μᾶλλον τοῦτο κωλύσοντες.

Falli, qui putent, non esse, quod Ath. solliciti sint de Camarinaeis, quasi nulla eos necessitudine attingentibus, siquidem et Camarinaei, et Leontini, servati Syracusanos impedire possint, quominus Peloponnesiis, Ath. aggressis, opem ferant. quod autem miretur Hermocrates, Ath., quos adjuvent in Sicilia, Chalcidenses subegisse in Euboea, non esse mirum, quia domi Ath. non exercitibus sociorum indigeant libertate vigentium, sed pecuniis, quas suppeditare Euboeenses.

84. „Ὑπολάβῃ δὲ μηδείς, ὡς οὐδὲν προσῆκον ὑμῶν κηδόμεθα, γνοὺς, ὅτι σωζομένων ὑμῶν, καὶ διὰ τὸ μὴ ἀσθενεῖς ὑμᾶς ὄντας ἀντέχειν Συρακουσίοις, ἧσσον ἄν, τούτων πεμψάν-

studiosissimus, vol. 2., p. 225, C. τῶν σοφῶν ῥημάτων meminit, ὧν οἱ δεξιοὶ περὶ τὰς δίκας καλλιεπούνται. Agathon ὁ καλλιεπὴς est Aristoph. Thesm. 52." cf. Krüger. ad Dionys. p. 17., etc.

τὴν προσήκουσαν σωτηρίαν dicit salutem, quam sibi ipsam parare civitatem decet et servare, ut indignam vel ab aliis eam impetrare, vel alii civitati servire. *G—r.*

ἕνεκα [καὶ] ἐνθάδε. inutile est καὶ, natumque, ut suspicor, ex syllaba finali τοῦ ἕνεκα, de quo genere mendorum non infrequente diximus ad Eurip. Peliad. 15.

ἀποφαίνομεν δὲ — ὑπονοεῖτε. „Id ipsum, quod illi criminantur, et quod vobis suspectum est (ad totam Siciliam subigendam nos advenisse, odio Doriensium adductos), argumentum nobis esto, vera esse ea, quae de communi utilitate nostra vestraque modo diximus." dehinc demonstrat Euphemus, suae securitatis causa, ut liberos et potentes in Sicilia socios haberent, Athenienses venisse, cum semper a Peloponnesiis et Doriensibus sibi timendum sit, ne aut ipsos aggrediantur, aut Siculos eos, qui ipsorum sint amici, odii in Athenienses explendi causa opprimant. — μὴ παθεῖν δὲ μᾶλλον τοῦτο. i. e. τὸ καταδουλωθῆναι, sc. τὰ ἐνθάδε. *Hk.*

των τινὰ δύναμιν Πελοποννησίοις, ἡμεῖς βλαπτοίμεθα· καὶ ἐν τούτῳ προσήκετε ἤδη ἡμῖν τὰ μέγιστα· διόπερ καὶ τοὺς Λεοντίνους εὔλογον κατοικίζειν μὴ ὑπηκόους, ὥσπερ τοὺς ξυγγενεῖς αὐτῶν τοὺς ἐν Εὐβοίᾳ, ἀλλ' ὡς δυνατωτάτους, ἵνα ἐκ τῆς σφετέρας, ὅμοροι ὄντες, τοῖσδε ὑπὲρ ἡμῶν λυπηροὶ ὦσι. τὰ μὲν γὰρ ἐκεῖ καὶ αὐτοὶ ἀρκοῦμεν πρὸς τοὺς πολεμίους, καὶ ὁ Χαλκιδεὺς, ὃν ἀλόγως ἡμᾶς φησὶ δουλωσαμένους τοὺς ἐνθάδε ἐλευθεροῦν, ξύμφορος ἡμῖν ἀπαράσκευος ὢν, καὶ χρήματα μόνον φέρων, τὰ δὲ ἐνθάδε καὶ Λεοντῖνοι, καὶ οἱ ἄλλοι φίλοι, ὅτι μάλιστα αὐτονομούμενοι.

Neque tyranno, neque principi civitati, quidquam videri ineptum, quod expediat, aut amicum, quod non sit fidum. opus esse, ut quisque singulis in rebus opportuno tempore vel amicus, vel inimicus, fiat. Athenienſibus quidem inutile esse amicis suis in Sicilia officere, utile autem eorum robore cohiberi inimicos.

85. *„Ἀνδρὶ δὲ τυράννῳ, ἢ πόλει ἀρχὴν ἐχούσῃ, οὐδὲν ἄλογον ὅ τι ξυμφέρον, οὐδ' οἰκεῖον ὅ τι μὴ πιστόν· πρὸς ἕκαστα δὲ δεῖ ἢ ἐχθρὸν ἢ φίλον μετὰ καιροῦ γίγνεσθαι. καὶ ἡμᾶς τοῦτο ὠφελεῖ ἐνθάδε, οὐκ ἦν τοὺς φίλους κακώσωμεν, ἀλλ' ἢν οἱ ἐχθροὶ διὰ τὴν τῶν φίλων ῥώμην ἀδύνατοι ὦσιν.*

Neque adversandum esse Athenienſibus: nihil enim eos sociis nisi pro usu, quem praestare possint, singulis imperare, et pro diversa conditione alios aliter habere.

„Ἀπιστεῖν δὲ οὐ χρή· καὶ γὰρ τοὺς ἐκεῖ ξυμμάχους, ὡς ἕκαστοι χρήσιμοι, ἐξηγούμεθα, Χίους μὲν καὶ Μηθυμναίους νεῶν

84. *τὰ μὲν γὰρ ἐκεῖ*: τοῦ Ἑρμοκράτους Ἀθηναίους διαβαλόντος, ὡς οὐκ ὑγιῶς (recte, pro sanis) *τοὺς μὲν ἐν Εὐβοίᾳ Χαλκιδεῖς καταδεδουλωμένους, τοῖς δὲ ἐν Σικελίᾳ ἐπαγγελλομένους ἐλευθερίαν, ὁ Ἀθηναῖος, οὐκ ἀρνούμενος, ἀλλὰ ὁμολογῶν, τεχνικῶς διαλύει τὸ ἐπιχείρημα* (syllogismum). „πρὸς μὲν γὰρ τὸν ἐκεῖ," φησὶ, „πόλεμον αὐτοί τε ἀρκοῦμεν, καὶ οἱ ἐν Εὐβοίᾳ Χαλκιδεῖς, οὕτως ἡμῖν δεδουλωμένοι, ὥστε καὶ δύναμιν μὲν καὶ παρασκευὴν οὐκ ἔχειν, δι' ἧς ἐπιθήσονται ἡμῖν, χρήματα δὲ ἔχοντες εἰσφέρειν εἰς τὸν πρὸς Πελοποννησίους πόλεμον, οἱ δὲ ἐνθάδε, ἐλεύθεροί τε καὶ αὐτόνομοι ὄντες, καὶ δύναμιν ἔχοντες, μάλιστα ἡμῖν εἰσιν ὠφέλιμοι." — *καὶ ὁ Χαλκ.* — *ἀπαρ. ὢν*: ὁ ἐν Εὐβοίᾳ δηλ., *γεγυμνωμένος πολεμικῆς παρασκευῆς.* 8.

ἀλόγως (*inconsequent*) junge cum *ἐλευθεροῦν.* — *ἀπαράσκευος ὢν καὶ χρ. μ. φέρων.* praeter Chios, Rhodiosque, et paucos alios ex insulanis, omnes illo tempore Atheniensium socii horum rempublicam non navibus et armis, sed tributis tantum, juvabant. hoc iam inde a persicis bellis institutum erat, sociis militiam moleste ferentibus, Atheniensibusque permittentibus, qui ita imperium in socios, et navibus et usu belli carentes, tutius exercebant. v. 1, 99. — ad verba *καὶ Λεοντῖνοι καὶ οἱ ἄλλοι φίλοι* repete *ξύμφοροι ἡμῖν εἰσι. Hk.*

85. *τοὺς ἐκεῖ ξυμμάχους.* Scriptura fluctuat inter *τοὺς — ξυμμάχους* et *τοῖς ξυμμάχοις*, quod in pluribus et bonis libris legitur. Göller. dativum recepit, et variationem casuum uni verbo redditam explicat simili structura, de qua egimus c. 82. secutus eum est P. ceterum Thuc. etiam 1, 71. accusativum verbo *ἐξηγεῖσθαι* adjungit. *Hk.* Voyez sur les relations politiques d' Athè-

παροχῇ αὐτονόμους, τοὺς δὲ πολλοὺς χρημάτων βιαιότερον φορᾷ, ἄλλους δὲ καὶ πάνυ ἐλευθέρως ξυμμαχοῦντας, καίπερ νησιώτας ὄντας καὶ εὐλήπτους, διότι ἐν χωρίοις ἐπικαίροις εἰσὶ περὶ τὴν Πελοπόννησον.

Sic igitur eos etiam res Siciliae constituere pro usu metuque Syracusanorum, qui totius insulae imperium obtinere studeant, idque spe certa, si, Atheniensibus re infecta reversis, Camarinaei societatem cum illis ineant.

„Ὥστε καὶ τάνθάδε εἰκὸς πρὸς τὸ λυσιτελοῦν καὶ, ὃ λέγομεν, ἐς Συρακουσίους δέος, καθίστασθαι· ἀρχῆς γὰρ ἐφίενται ὑμῶν, καὶ βούλονται, ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ ξυστήσαντες ὑμᾶς ὑπόπτῳ, βίᾳ, ἢ καὶ κατ' ἐρημίαν, ἀπράκτως ἡμῶν ἀπελθόντων, αὐτοὶ ἄρξαι τῆς Σικελίας. ἀνάγκη δὲ, ἢν ξυστῆτε πρὸς αὐτούς· οὔτε γὰρ ἡμῖν ἔτι ἔσται ἰσχὺς τοσαύτη ἐς ἓν ξυστᾶσα εὐμεταχείριστος, οὔθ' οἵδ' ἀσθενεῖς ἂν, ἡμῶν μὴ παρόντων, πρὸς ὑμᾶς εἶεν.

Hoc cui displiceat, eum ipsa re argui: ante enim Ath. arcessitos esse a Camarinaeis, tanquam, subactis iis a Syracusanis, ipsos periclitaturos: igitur aequum esse, ut illi nunc pari ratione Atheniensibus pareant, neque iis diffidant, quamvis majore adsint exercitu.

86. „Καὶ ὅτῳ ταῦτα μὴ δοκεῖ, αὐτὸ τὸ ἔργον ἐλέγχει. τὸ γὰρ πρότερον ἡμᾶς ἐπηγάγεσθε οὐκ ἄλλον τινὰ προσείοντες φόβον ἢ, εἰ περιοψόμεθα ὑμᾶς ὑπὸ Συρακουσίοις γενέσθαι, ὅτι καὶ αὐτοὶ κινδυνεύσομεν· καὶ νῦν οὐ δίκαιον, ᾧπερ καὶ ἡμᾶς ἠξιοῦτε λόγῳ πείθειν, τῷ αὐτῷ ἀπιστεῖν, οὐδ', ὅτι δυνάμει μείζονι πρὸς τὴν τῶνδε ἰσχὺν πάρεσμεν, ὑποπτεύεσθαι, πολὺ δὲ μᾶλλον τοῖσδε ἀπιστεῖν.

Ath. enim nisi cum Camarinaeis ne consistere quidem posse in Sicilia, nec, si vel maxime velint fidem fallere, obtinere terram propter longinquam navigationem, difficilemque magnarum urbium custodiam, apparatu terrestri instructarum, cum Syracusani numerosiores assidue et quavis occasione e propinquo illis insidientur. id eos, ut alias, etiam in Leontinis ostendisse; et nunc audacter concitare Camarinaeos, ceterosque Sicilienses, tanquam stupidos, in eos, qui adhuc servitudinem a Sicilia prohibuerint. quare se precari, veriorem salutem, utrisque ope mutua quaesitam, ne prodant, neque facultatem talis auxilii, qualis vix unquam speranda sit in posterum, omittant.

„Ἡμεῖς μέν γε οὔτε ἐμμεῖναι δυνατοὶ μὴ μεθ' ὑμῶν, εἴ τε

nes avec différents états de la Grèce liv. 7, §. 57. *Did.*

βιαιότερον. βιαιοτέρως, *vi* nolentes. S. τοὺς δὲ πολλοὺς χρήματα πρασσόμενοι (ll. mendose πρασσομένους) ἄκοντας.

πάνυ ἐλευθέρως ξυμμαχοῦντας. intelligit Zacynthios, Cephalleniosque. v. 7, 57.

ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ — ὑπόπτῳ. i. e. ἐπὶ προφάσει ἡμᾶς εἶναι ὑπόπτους, vel, ut S., ὑπόπτους ἡμᾶς ποιήσαντες ὑμῖν καὶ διαβαλόντες. (κατ' ἐρημίαν: μόνους (ὑμᾶς) λαβόντες, ἡμῶν ἀπράκτων ἀπελθόντων. S.) idem ἀνάγκη δέ: ἄρξαι τοὺς Συρακουσίους τῆς ὅλης Σικελίας. *Hk.* — ἀπράκτως. ll. ἀ— τῶν, homoeoteleuto κακοφώνῳ.

86. ἐλέγχει. int. τοῦτον. — in πρὸς—ἰσχὺν praepositionem com-

καὶ γενόμενοι κακοὶ κατεργασαίμεθα, ἀδύνατοι κατασχεῖν διὰ μῆκός τε πλοῦ, καὶ ἀπορίᾳ φυλακῆς πόλεων μεγάλων, καὶ τῇ παρασκευῇ ἠπειρωτίδων· οἵδε δὲ οὐ στρατοπέδῳ, πόλει δὲ μείζονι τῆς ἡμετέρας παρουσίας, ἐποικοῦντες ὑμῖν ἀεί τε ἐπιβουλεύουσι, καὶ, ὅταν καιρὸν λάβωσιν ἑκάστου, οὐκ ἀνιᾶσιν. ἔδειξαν δὲ καὶ ἄλλα ἤδη, καὶ τὰ ἐς Λεοντίνους· καὶ νῦν τολμῶσιν ἐπὶ τοὺς ταῦτα κωλύοντας, καὶ ἀνέχοντας τὴν Σικελίαν μέχρι τοῦδε μὴ ὑπ' αὐτοὺς εἶναι, παρακαλεῖν ὑμᾶς, ὡς ἀναισθήτους. πολὺ δὲ ἐπὶ ἀληθεστέραν γε σωτηρίαν ἡμεῖς ἀντιπαρακαλοῦμεν, δεόμενοι τὴν ὑπάρχουσαν ἀπ' ἀλλήλων ἀμφοτέροις μὴ προδιδόναι, νομίσαι τε, τοῖσδε μὲν καὶ ἄνευ ξυμμάχων ἀεὶ ἐφ' ὑμᾶς ἑτοίμην διὰ τὸ πλῆθος εἶναι ὁδὸν, ὑμῖν δ' οὐ πολλάκις παρασχήσειν μετὰ τοσῆσδε ἐπικουρίας ἀμύνασθαι· ἢν εἰ τῷ ὑπόπτῳ ἢ ἄπρακτον ἐάσετε ἀπελθεῖν ἢ καὶ σφαλεῖσαν, ἔτι βουλήσεσθε καὶ πολλοστὸν μόριον αὐτῆς ἰδεῖν, ὅτε οὐδὲν ἔτι περανεῖ παραγενόμενον ὑμῖν.

Peroratio, qua, inculcatis, quae prius dixerat, multa esse facienda ait Atheniensibus, propterea, quia multa iis cavenda sint; neque nunc, vel antea, injuria affectis Siciliensibus auxilio eos venisse, nisi advocatos.

87. „Ἀλλὰ μήτε ὑμεῖς, ὦ Καμαριναῖοι, ταῖς τῶνδε διαβολαῖς ἀναπείθεσθε, μήτε οἱ ἄλλοι· εἰρήκαμεν δ' ὑμῖν πᾶσαν τὴν ἀληθειαν περὶ ὧν ὑποπτευόμεθα, καὶ ἔτι ἐν κεφαλαίοις ὑπομνήσαντες ἀξιώσομεν πείθειν. φαμὲν γὰρ ἄρχειν μὲν τῶν ἐκεῖ, ἵνα μὴ ὑπακούωμεν ἄλλου, ἐλευθεροῦν δὲ τὰ ἐνθάδε, ὅπως μὴ ὑπ' αὐτῶν βλαπτώμεθα, πολλὰ δ' ἀναγκάζεσθαι πράσσειν, διότι καὶ πολλὰ φυλασσόμεθα, ξύμμαχοι δὲ καὶ νῦν

parandi vim habere docet comparativus *μείζονι*. — paulo ante *προσείειν φόβον* esse *objecto metu, qui aliunde immineat, traducere, quo velis*, docet Ruhnken. ad Tim. p. 137. („*Προσείειν* [*θαλλὸν*] dicuntur pastores, cum frondem manu quatientes pecus, quo volunt, ducunt. v. Casaub. ad Athen. I, 19. hinc fortassis potest duci *προσείειν φόβον*, quasi dicas *metu ostenso aliquo compellere*: vel ab iis, qui ad terrorem hosti incutiendum gladios et hastas vibrant, quod *τὰ ξίφη καὶ τὰ δόρατα ἐπισείειν* dicit Aelianus V. H. 12, 23. sed pleraque alia cum *σείω* composita significationem minarum et metus habent. *φόβον ἀνασείοντες* Pollux I, 151.; *οὐ Δαρεῖον, οὐδὲ Πέρσας ἐπισείων, neque Darii, neque Persarum metu eos terrens.* Plutarchus Themist. p. 206. ed. Steph. [cap. 4.]" D.) — *τῆς ἡμετέρας παρουσίας*. abstractum pro concreto (*ἡμῶν παρόντων*): neque enim hic valet vocabuli *παρουσία* altera potestas, qua est *περιουσία, facultates*, res. *IIk.*

νομίσαι τε: *νομίσαι τε, φησὶ, Συρακουσίους μὲν τὸ ἐφ' ὑμᾶς στρατεύειν ἐν ἑτοίμῳ εἶναι, καὶ χωρὶς συμμάχων, πλήθει· (καὶ γὰρ πολλοί·) ὑμῖν δὲ οὐ πολλάκις ἔσεσθαι μετὰ τοσῆσδε παρασκευῆς ἀντιτάξασθαι πρὸς αὐτούς, ὅση ἐστὶν ἡ ἡμετέρα. ἢν δύναμιν, ἴστε, εἰ ὑποπτεύσαντες ἄπρακτον ἐάσετε* (minus concinne ll. *ἐάσητε*) *ἀπελθεῖν, εἴτε καὶ περιῴσεσθε νικηθεῖσαν, ἐθελήσετε ἂν ποτε καταδουλωθέντες, ὅτε οὐδὲν ὄφελος ἔσται βοηθείας (ὅτε οὐδὲν ἔτι περανεῖ ἡ ἐπικουρία), πολλοστημόριον τῆς ἡμετέρας δυνάμεως ἐλθεῖν ὑμῖν σύμμαχον. S. παρασχήσειν* impersonaliter, ut Herod. 3, 73. *ἡμῖν κοτε*

καὶ πρότερον τοῖς ἐνθάδε ὑμῶν ἀδικουμένοις οὐκ ἄκλητοι, παρακληθέντες δὲ, ἥκειν.

Neque esse, quod Camarinaei, vel judices, vel etiam castigatores, Atheniensium constituti avertere conentur eos, sed utendum esse, quatenus et ipsis expediat. Atheniensium πολυπραγμοσύνῃ, quae non omnino omnibus obfuerit, sed pluribus Graecorum profuerit.

„Καὶ ὑμεῖς μήθ' ὡς δικασταὶ γενόμενοι τῶν ἡμῖν ποιουμένων, μήθ' ὡς σωφρονισταὶ, ὃ χαλεπὸν ἤδη. ἀποτρέπειν πειρᾶσθε, καθ' ὅσον δέ τι ὑμῖν τῆς ἡμετέρας * πολυπραγμοσύνης καὶ τρόπου τὸ αὐτὸ ξυμφέρει, τούτῳ ἀπολαβόντες χρήσασθε, καὶ νομίσατε, μὴ πάντας ἐν ἴσῳ βλάπτειν αὐτὰ, πολὺ δὲ πλείους τῶν Ἑλλήνων καὶ ὠφελεῖν.

Ubique enim omnes, etiam alienos, si quis injuriam vel accipiat, vel inferre cogitet, vel adjuvari ab Atheniensibus sine molestia, vel struendis insidiis prohiberi. quare, ne semper observandi sint, potius ope Atheniensium vicissim insidiandum esse Syracusanis.

„Ἐν παντὶ γὰρ πᾶς χωρίῳ, καὶ ὧν μὴ ὑπάρχομεν, ὅ τε οἰόμενος ἀδικήσεσθαι, καὶ ὁ ἐπιβουλεύων, διὰ τὸ ἑτοίμην ὑπεῖναι ἐλπίδα τῷ μὲν ἀντιτυχεῖν ἐπικουρίας ἀφ' ἡμῶν, τῷ δὲ, εἰ

κώλλιον παρέξει ἀνασώσασθαι τὴν ἀρχήν, ubi v. Bähr. Euripides El. 1013. καίτοι καλῶς γε σωφρονεῖν παρεῖχέ σοι. ubi Aem. Portus παρεῖχεν: ἐξῆν.

87. * πολυπραγμοσύνης. id „non satis commode se interpretaturum esse *negotiositatem*" opinatur Gellius N. A. 11, 16., significare autem *ad multas res aggressionem, earumque actionem*. S. πολυπραγμονεῖν λέγει τὸ πολλοῖς ἐπιχειρεῖν, καὶ πολλάκις. „Vocabulum et in laude, et in vitio, ponitur. — praeco Thebanus apud Euripidem Suppl. 562.

Πράσσειν σὺ πόλλ' εἰῶθας, ἥ τε σὴ πόλις.

cui Theseus respondet

Τοίγαρ πονοῦσα πολλὰ πόλλ' εὐδαιμονεῖ.

ubi v. Markl. et laudatos a Porsono. cf. Plut. libro de πολυπραγμοσύνῃ." *E G—ro*. Polybius quoque 5, 75, 6. laudans ἐκ τῆς ἱστορίας καὶ πολυπραγμοσύνης, i. e. fere πολυμαθείας.

καὶ τρόπου, *et ingenii*. hoc si verum esset, significaret, *et generatim ingenii*, quasi omnes velut partes ingenii attici dicerentur, cum πολυπραγμοσύνῃ tantummodo Atheniensium Camarinaeos uti jubeat Euphemus. igitur haec suspecta sunt, vereorque ne, Thuc. cum dixisset τῆς ἡμετέρας πολυπράγμονος τρόπου, glossa πολυπραγμοσύνης genuinam vocem expulerit. ἀστεργῆ τρόπον Minoïs, Inferorum judicis, dixit Lycophron 1400., etc.

τὸ αὐτὸ, κατὰ τὸ αὐτὸ, ad eandem rem consequendam, scil. auxilium adversus Syracusanos.

βλάπτειν αὐτά. τὴν πολυπραγμοσύνην καὶ τὸν τρόπον ἡμῶν. *Hk.*

ὧν μὴ ὑπάρχομεν. ll. mendo tralatitio ᾧ μὴ ὑπ. illud monstrat S., ita haec exponens ἐν πάσῃ γὰρ γῇ, καὶ ἧς οὐκ ἄρχομεν, οἵ τε ἐπιβουλεύοντες τοῖς πέλας, καὶ οἱ φοβούμενοι ἐκείνους, διὰ τὸ ἀμφότεροι προσδέχεσθαι τὴν ἡμετέραν διὰ τάχους παρουσίαν, οἵ τε ἐπιβουλεύοντες διὰ τὸν ἀφ' ἡμῶν φόβον σωφρονέστεροι γίγνονται, κ. οἱ ἐπιβουλευόμενοι σώζονται χωρὶς πόνου.

ἀντιτυχεῖν ἐπικ. praepositionem in verbo ἀντιτυχεῖν spectare puto ad injuriam adversarii *compensandam* Atheniensium auxilio. — vocabulum ἐλπὶς etiam hic media significatione usurpatur, ut sit ex-

ἥξομεν, μὴ ἀδεεῖς εἶναι κινδυνεύειν, ἀμφότεροι ἀναγκάζονται, ὁ μὲν ἄκων σωφρονεῖν, ὁ δ' ἀπραγμόνως σώζεσθαι. ταύτην οὖν τὴν κοινὴν τῷ τε δεομένῳ, καὶ ὑμῖν νῦν, παροῦσαν * ἀσφάλειαν μὴ ἀπώσησθε, ἀλλ', ἐξισώσαντες τοῖς ἄλλοις, μεθ' ἡμῶν τοῖς Συρακουσίοις, ἀντὶ τοῦ ἀεὶ φυλάσσεσθαι αὐτούς, καὶ ἀντεπιβουλεῦσαί ποτε ἐκ τοῦ ὁμοίου μεταλάβετε."

Camarinaei respondent, se et Atheniensium, et Syracusanorum, socios esse, proptereaque neutris opem laturos.

88. Τοιαῦτα δὴ ὁ Εὔφημος εἶπεν· οἱ δὲ Καμαριναῖοι ἐπεπόνθεσαν τοιόνδε. τοῖς μὲν Ἀθηναίοις εὔνοι ἦσαν, πλὴν καθ' ὅσον * εἰ τὴν Σικελίαν ὤοντο αὐτοὺς δουλώσεσθαι, τοῖς δὲ Συρακουσίοις ἀεὶ κατὰ τὸ ὅμορον διάφοροι· δεδιότες δ' οὐχ ἧσσον τοὺς Συρακουσίους ἐγγὺς ὄντας, μὴ καὶ ἄνευ σφῶν περιγένωνται, τό τε πρῶτον αὐτοῖς τοὺς ὀλίγους ἱππέας ἔπεμψαν, καὶ τὸ λοιπὸν ἐδόκει αὐτοῖς ὑπουργεῖν μὲν τοῖς Συρακουσίοις μᾶλλον ἔργῳ, ὡς ἂν δύνωνται, μετριώτατα, ἐν δὲ τῷ παρόντι, ἵνα μηδὲ τοῖς Ἀθηναίοις ἔλασσον δοκῶσι νεῖμαι, ἐπειδὴ καὶ ἐπικρατέστεροι τῇ μάχῃ ἐγένοντο, λόγῳ ἀποκρίνασθαι ἴσα ἀμφοτέροις. καὶ οὕτω βουλευσάμενοι ἀπεκρίναντο, ἐπειδὴ τυγχάνει ἀμφοτέροις οὖσι ξυμμάχοις σφῶν πρὸς

pectatio, *opinio*. — *μὴ ἀδεεῖς*. enallage numeri et casus: spectat enim ad *τῷ δέ*. Reisk. *ἀδεές* conjecit. *Hk.* „Verbum *ἀναγκάζονται* convenit cum altero sententiae membro *ὁ μὲν ἄκων σωφρονεῖν*, minus cum altero *ἀπραγμόνως σώζεσθαι*. aut zeugma est, et posterius sic explendum *ὁ δὲ δύναται ἀπρ. σώζεσθαι*. aut sic cogitandum: alterum propter imminens ab insidiante libertati suae periculum *cogi ad Ath. confugere*." *E G—ro.* durissime locutus est hic noster, si bene habent codices. sed potest ut infuscati sint, cum ille dixisset per tropum *ἀμφότεροι ἂν ἀνάγονται*, *utrique redigantur*, velut in viam reducti. Xenophon Cyrop. 6, 3, 12. *εἰς δὲ τοὺς παρόντας ὡς λέξων τι ἀνήγετο*, etc. — * *ἀσφ.* imo *ὠφέλειαν*.

ἐξισώσαντες τοῖς ἄλλοις: *ἀλλ' ἐξισωθέντες καὶ ὁμοιωθέντες τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις, τοῖς οὐ μόνον φυλάττεσθαι τοὺς ἀδικοῦντας, ἀλλὰ καὶ ἀντεπιβουλεύειν τοῖς προεπιβουλεύουσιν εἰθισμένοις, καὶ αὐτοὶ πρὸς τοὺς Συρακουσίους μεθ' ἡμῶν στάντες τοῦ αὐτοῦ μεταλάβετε, τοντέστιν ἀντεπιβουλεύσατε αὐτοῖς*. 8. neutraliter hic accipiendum est verbum *ἐξισόω*, ut Soph. Electr. 1194. (1128.) *μητρὶ δ' οὐδὲν ἐξισοῖ*. *Hk.*

88. *Τοιαῦτα δή*. pars codicum *T. δὲ*, cum sequatur *οἱ δὲ Καμ.* vulgo *T. μὲν*, quod correctoris videtur, has particulas more consueto usurpantis; sed *μὲν* quoque statim sequitur. quare dedimus *T. δή*, ut 8, 39. *ἐντεῦθεν δή* —. *Οἱ δὲ Χῖοι* etc. cf. ann. ad c. 44. hujus libri. — *ἐπεπόνθεσαν τοιόνδε*, *sic animati erant*.

*πλὴν καθ' ὅσον * εἰ* etc. graece aut dicas *πλὴν καθ' ὅσον*, aut eodem sensu *πλὴν εἰ*, soloecum vero est *καθ' ὅσον εἰ*, neque inepte Hk. *τὸ εἰ* e scholio fluxisse putat. sic enim S. *πλὴν καθόσον: πλὴν, εἰ καταδουλοῖντο οἱ Ἀθ. τὴν Σικελίαν*. quodsi cui vox potius emendanda videtur quam delenda, ei auctor sim ut scribat haud ineleganter *πλὴν καθ' ὅσον ἂν τὴν Σικ.* etc.: similia enim *α* et *αι* in libris aevi medii, ut facile *ᾶ* et *αι* permutari inter se potuerint.

οὐχ ἧσσον, *maxime*, *λίαν*. v. ann. ad c. 78., Viger. p. 465.

τοὺς ὀλίγους ἱππέας. *τοὺς*, quos missos dixit c. 75. *E B—ro.*

ἀλλήλους πόλεμος ὤν, εὔορκον δοκεῖν εἶναι σφίσιν ἐν τῷ παρόντι μηδετέροις ἀμύνειν. καὶ οἱ πρέσβεις ἑκατέρων ἀπῆλθον.

Syracusani bellum apparant; nec secius Ath. Siculorum, quos possunt, inprimis mediterranea incolentes liberos, vel persuasione, vel vi, sibi adjungunt; et Carthaginem atque in Hetruriam legatos mittunt de foedere; Naxo autem in Catanam renavigant, ibi hiematuri; et Segestanos jubent cum equites quam plurimos mittere, tum suppeditare alia necessaria ad circumvallationem obsidionemque Syracusarum vere instante.

89. *Καὶ οἱ μὲν Συρακούσιοι τὰ καθ' ἑαυτοὺς ἐξηρτύοντο ἐς τὸν πόλεμον· οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐν τῇ Νάξῳ ἐστρατοπεδευμένοι τὰ πρὸς τοὺς Σικελοὺς ἔπρασσον, ὅπως αὐτοῖς ὡς πλεῖστοι προσχωρήσονται. καὶ οἱ μὲν πρὸς τὰ πεδία μᾶλλον τῶν Σικελῶν, ὑπήκοοι ὄντες τῶν Συρακουσίων, οἱ πολλοὶ ἀφεστήκεσαν· τῶν δὲ τὴν μεσόγειαν ἐχόντων, αὐτόνομοι οὖσαι καὶ πρότερον ἀεὶ αἱ οἰκήσεις, εὐθὺς πλὴν ὀλίγοι μετὰ τῶν Ἀθηναίων ἦσαν, καὶ σῖτόν τε κατεκόμιζον τῷ στρατεύματι, καὶ εἰσὶν οἳ καὶ χρήματα. ἐπὶ δὲ τοὺς μὴ προσχωροῦντας οἱ Ἀθηναῖοι στρατεύοντες τοὺς μὲν προσηναγκαζον, τοὺς δὲ καὶ ἀπὸ τῶν Συρακουσίων, φρουρούς τε πεμπόντων καὶ βοηθούντων, ἀπεκώλυον· τόν τε χειμῶνα μεθορμισάμενοι ἐκ τῆς Νάξου ἐς τὴν Κατάνην, καὶ, τὸ στρατόπεδον, ὃ κατεκαύθη ὑπὸ τῶν Συρακουσίων, αὖθις ἀνορθώσαντες, διεχείμαζον. καὶ ἔπεμψαν μὲν ἐς Καρχηδόνα τριήρη περὶ φιλίας, εἰ δύναιντό τι ὠφελεῖσθαι, ἔπεμψαν δὲ καὶ ἐς Τυρσηνίαν, ἔστιν ὧν πόλεων ἐπαγγελλομένων καὶ αὐτῶν ξυμπολεμεῖν. περιήγγελλον δὲ καὶ τοῖς Σικελοῖς, καὶ ἐς τὴν Ἔγεσταν πέμψαντες ἐκέλευον ἵππους σφίσιν ὡς πλείστους πέμπειν, καὶ τἆλλα ἐς τὸν περιτειχισμὸν, πλινθία καὶ σίδηρον, ἡτοίμαζον, καὶ ὅσα ἔδει. ὡς ἅμα τῷ ἦρι ἐξόμενοι τοῦ πολέμου.*

89. *Καὶ οἱ μὲν Συρακούσιοι* etc. Haec et quae sequuntur usque ad orationem Alcibiadis capiti 88. annumerata leguntur in codicibus, miro quidem errore, quem sine dubitatione removimus.

ἀφεστήκεσαν, *defecerant* jam prius ad Athenienses, jugo Syracusanorum excusso.

αὐτόνομοι — αἱ οἰκήσεις. nominativi absoluti. *αἱ* forte excidit inter similia; quod P. et Bk. animadverterunt. „*οἰκήσεις* vocat, quas *πόλεις* vocare non poterat. 1, 6. *τὰς ἀφράκτους οἰκήσεις*.“ *Hk.*

ἀπὸ τῶν Συρακ. ita Fr. Portus. Il. *ὑπὸ τ. Σ.*, quemadmodum hae praepositiones confundi solent a scribis. recte interpres „partim vero (eos) a Syracusanis praesidia mittentibus, et opem ferentibus, arcebant.“

ἐς Τυρσηνίαν. ita Thucydidis aetate vocabatur omnis Italia Graecis nota praeter eam partem, quam Graeci incolebant, quae tum Italia et postea a Romanis *magna Graccia* appellata est. praeter Tyrseniam et Italiam Thucydides Opiciam (quae est Campania et Samnium) et Iapygiam memorat. v. P. 1. 2., p. 544., Niebuhr. Hist. Rom. 1., p. 15. seqq. ed. 2. *Hk.*

ἔστιν ὧν ξυμπολεμεῖν, *quia nonnullae civitates ultro se belli socias fore spoponderant.* Port.

Syracusanorum vero legati Corinthum et Spartam missi inter praeternavigandum Graecos italicos metu Atheniensium in suas partes trahere conantur.

90. *Οἱ δ' ἐς τὴν Κόρινθον καὶ Λακεδαίμονα τῶν Συρακουσίων ἀποσταλέντες πρέσβεις τούς τε Ἰταλιώτας ἅμα παραπλέοντες ἐπειρῶντο πείθειν μὴ περιορᾶν τὰ γιγνόμενα ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ὡς καὶ ἐκείνοις ὁμοίως ἐπιβουλευόμενα, καὶ ἐπειδὴ ἐν τῇ Κορίνθῳ ἐγένοντο, λόγους ἐποιοῦντο, ἀξιοῦντες σφίσι κατὰ τὸ ξυγγενὲς βοηθεῖν.*

Corinthii, parati ad opem ferendam colonis suis, una cum legatis Syracusanorum et suos mittunt Spartam ad conciliandos Lacedaemonios.

Καὶ οἱ Κορίνθιοι, εὐθὺς ψηφισάμενοι αὐτοὶ πρῶτοι ὥστε πάσῃ προθυμίᾳ ἀμύνειν, καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα ξυναπέστελλον αὐτοῖς πρέσβεις. ὅπως καὶ ἐκείνους ξυναναπείθοιεν τόν τε αὐτοῦ πόλεμον σαφέστερον ποιεῖσθαι πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἐς τὴν Σικελίαν ὠφέλειάν τινα πέμπειν. καὶ οἵ τε ἐκ τῆς Κορίνθου πρέσβεις παρῆσαν ἐς τὴν Λακεδαίμονα, καὶ Ἀλκιβιάδης, μετὰ τῶν ξυμφυγάδων περαιωθεὶς τότ' εὐθὺς ἐπὶ πλοίου φορτηγικοῦ ἐκ τῆς Θουρίας ἐς Κυλλήνην τῆς Ἠλείας πρῶτον, ἔπειτα ὕστερον ἐς τὴν Λακεδαίμονα, αὐτῶν τῶν Λακεδαιμονίων μεταπεμψάντων, ὑπόσπονδος ἐλθών· ἐφοβεῖτο γὰρ αὐτοὺς διὰ τὴν περὶ τῶν Μαντινικῶν πρᾶξιν.

Eodem profectus, fide publica data, exul Alcibiades preces legatorum adjuvat.

Καὶ ξυνέβη ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν Λακεδαιμονίων τούς τε Κορινθίους, καὶ τοὺς Συρακουσίους, τὰ αὐτὰ, καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην, δεομένους πείθειν τοὺς Λακεδαιμονίους. καὶ διανουμένων τῶν τε Ἐφόρων, καὶ τῶν ἐν τέλει ὄντων, πρέσβεις πέμπειν ἐς Συρακούσας, κωλύσοντας μὴ ξυμβαίνειν Ἀθηναίοις, βοηθεῖν δὲ οὐ προθύμων ὄντων, παρελθὼν ὁ Ἀλκιβιάδης παρῴξυνέ τε τοὺς Λακεδαιμονίους. καὶ ἐξώρμησε, λέγων τοιάδε.

Alcibiadis oratio apud Spartanos, qua primum antiquam domus suae *προξενίαν* eorum, ab se instauratam, benevolentiamque illis probatam in clade ad Pylum accepta, commemorat; deinde et de quibusdam hostiliter factis, et inprimis de eo, quod popularem factionem sectatus sit, se purgat.

91. *„ΑΝΑΓΚΑΙΟΝ περὶ τῆς ἐμῆς διαβολῆς πρῶτον ἐς ὑμᾶς εἰπεῖν, ἵνα μὴ χεῖρον τὰ κοινὰ τῷ ὑπόπτῳ μου ἀκρο-*

90. *σαφέστερον.* ἐπιφανέστερον adscriptum in codice Aug. Portus *apertius.*

τότ' εὐθύς. tum, cum ab exercitu domum revocatus esset. vid. c. 61. — (*ἔπειτα ὕστερον*, ut c. 66. similiter Plautus *post deinde.* parallelismus adverbiorum atticus, de quo nos ad Comici Nub. 943., etc.) — *τῶν Μαντινικῶν*, quae narrat 5, 46. seqq. *Hk.*

διανουμένων — ὄντων, cum Ephori et magistratus in animo haberent. Port.

*άσησθε. τῶν δ' ἐμῶν προγόνων τὴν προξενίαν ὑμῶν κατά τι ἔγκλημα ἀπειπόντων αὐτὸς ἐγὼ πάλιν ἀναλαμβάνων ἐθεράπευον ὑμᾶς ἄλλα τε, καὶ περὶ τὴν ἐκ Πύλου ξυμφοράν· καὶ, διατελοῦντός μου προθύμου, ὑμεῖς πρὸς Ἀθηναίους καταλλασσόμενοι τοῖς μὲν ἐμοῖς ἐχθροῖς δύναμιν, δι' ἐκείνων πράξαντες, ἐμοὶ δὲ ἀτιμίαν περιέθετε, καὶ διὰ ταῦτα δικαίως ὑπ' ἐμοῦ, πρός τε τὰ Μαντινέων καὶ Ἀργείων τραπομένου, καὶ ὅσα ἄλλα ἠναντιούμην ὑμῖν, ἐβλάπτεσθε. καὶ νῦν, εἴ τις καὶ τότε ἐν τῷ πάσχειν οὐκ * εἰκότως ὠργίζετό μοι, μετὰ τοῦ ἀληθοῦς σκοπῶν ἀναπειθέσθω· ἢ εἴ τις, διότι καὶ τῷ δήμῳ προσεκείμην μᾶλλον, χείρω με ἐνόμιζε, μηδ' οὕτως ἡγήσηται ὀρθῶς ἄχθεσθαι. τοῖς γὰρ τυράννοις ἀεί ποτε διάφοροί ἐσμεν· πᾶν δὲ τὸ ἐναντιούμενον τῷ δυναστεύοντι δῆμος ὠνόμασται· καὶ ἀπ' ἐκείνου ξυμπαρέμεινεν ἡ προστασία ἡμῖν τοῦ πλήθους· ἅμα δὲ, τῆς πόλεως δημοκρατουμένης, τὰ πολλὰ ἀνάγκη ἦν τοῖς παροῦσιν ἕπεσθαι.*

Moderatius tamen se quam alios rempublicam administrasse, neque maximae olim in summa libertate, nunc vero depravatae, sibique infensae, immutare voluisse formam, observantibus inimicis Spartanis.

„Τῆς δὲ ὑπαρχούσης ἀκολασίας ἐπειρώμεθα μετριώτεροι ἐς τὰ πολιτικὰ εἶναι. ἄλλοι δ' ἦσαν, καὶ ἐπὶ τῶν πάλαι, καὶ νῦν, οἳ ἐπὶ τὰ πονηρότερα ἐξῆγον τὸν ὄχλον· οἵπερ καὶ ἐμὲ ἐξήλασαν. ἡμεῖς δὲ τοῦ ξύμπαντος προέστημεν, δικαιοῦντες, ἐν ᾧ σχήματι μεγίστη ἡ πόλις ἐτύγχανε, καὶ ἐλευθερωτάτη οὖσα, καὶ ὅπερ ἐδέξατό τις, τοῦτο ξυνδιασώζειν· (ἐπεὶ δημοκρατίαν γε καὶ ἐγιγνώσκομεν οἱ φρονοῦντές τι, καὶ αὐτὸς οὐδενὸς ἂν χεῖρον, ὅσων καὶ λοιδορήσαιμι· ἀλλὰ περὶ ὁμολογουμένης ἀνοίας οὐδὲν ἂν καινὸν λέγοιτο·) καὶ τὸ μεθιστάναι αὐτὴν οὐκ ἐδόκει ἡμῖν ἀσφαλὲς εἶναι, ὑμῶν πολεμίων προσκαθημένων.

91. *τῶν δ' ἐμῶν προγόνων.* ita Hk. nota. ll. *ἡμῶν*, quod inusitatum Thucydidi sensu *τοῦ ἡμετέρων*. de re v. 5, 43.

περὶ τὴν ἐκ Πύλου ξυμφοράν. videtur Alcibiades adjuvasse Spartanos, cum Athenis agerent de educendis Pylo Messeniis et Helotis. v. 5, 35.

τοῖς μὲν ἐμοῖς ἐχθροῖς. Niciam et Lachetem intelligit. v. 5, 43.

*οὐκ * εἰκότως.* imo *οὐκ ἀεικῶς*, *non immerito.*

τοῖς γὰρ — διάφοροί ἐσμεν. Ath. dicit. — *ἀπ' ἐκείνου*, *hac de* causa.

τοῦ ξύμπαντος, *totius*, omnis reipublicae. generatim populo Atheniensium, non solum infimae ejus parti (*τῷ ὄχλῳ*), se praefuisse dicit, ut alios: libertate enim eos maxime floruisse, quamvis magnopere etiam vituperari possit forma democratiae.

καὶ ἐλευθερωτάτη οὖσα, *quamvis esset liberrima.*

ὅσων καὶ λοιδορήσαιμι, *quantorum* (vitiorum et peccatorum) *causa etiam vituperaverim* democratiam. mendose libri *ὅσῳ*, vel *ὅσον*.

Jam exponit, quo consilio Ath. bellum siculum susceperint, scilicet ut primum Sicilienses, deinde Graecos italicos, tum Carthaginensibus subjectas gentes, ipsamque Carthaginem, et postremo Peloponnesum, in suam potestatem redigerent, toti Graeciae imperaturi.

92. „Καὶ τὰ μὲν ἐς τὰς ἐμὰς διαβολὰς τοιαῦτα ξυνέβη· περὶ δὲ ὧν ὑμῖν τε βουλευτέον, καὶ ἐμοὶ, εἴ τι πλέον οἶδα, ἐσηγητέον, μάθετε ἤδη. ἐπλεύσαμεν ἐς Σικελίαν πρῶτον μὲν, εἰ δυναίμεθα, Σικελιώτας καταστρεψόμενοι, μετὰ δ' ἐκείνους αὖθις καὶ Ἰταλιώτας, ἔπειτα καὶ τῆς Καρχηδονίων ἀρχῆς, καὶ αὐτῶν, ἀποπειράσοντες· εἰ δὲ προχωρήσειε ταῦτα ἢ πάντα, ἢ καὶ τὰ πλείω, ἤδη τῇ Πελοποννήσῳ ἐμέλλομεν ἐπιχειρήσειν, κομίσαντες ξύμπασαν μὲν τὴν ἐκεῖθεν προσγενομένην δύναμιν τῶν Ἑλλήνων, πολλοὺς δὲ βαρβάρους μισθωσάμενοι, καὶ ἄλλους, καὶ Ἴβηρας, τῶν ἐκεῖ ὁμολογουμένως νῦν βαρβάρων μαχιμωτάτους, τριήρεις τε πρὸς ταῖς ἡμετέραις πολλὰς ναυπηγησάμενοι, ἐχούσης τῆς Ἰταλίας ξύλα ἄφθονα· οἷς τὴν Πελοπόννησον πέριξ πολιορκοῦντες, καὶ τῷ πεζῷ ἅμα ἐκ γῆς ἐφορμαῖς τῶν πόλεων τὰς μὲν βίᾳ λαβόντες, τὰς δ' ἐντειχισάμενοι, ῥᾳδίως ἠλπίζομεν καταπολεμήσειν, καὶ μετὰ ταῦτα καὶ τοῦ ξύμπαντος Ἑλληνικοῦ ἄρξειν. χρήματα δὲ καὶ σῖτον, ὥστε εὐπορώτερον γίγνεσθαί τι αὐτῶν, αὐτὰ τὰ προσγενόμενα ἐκεῖθεν χωρία ἔμελλε διαρκῆ ἄνευ τῆς ἐνθένδε προσόδου παρέξειν.

Quodsi non opitulentur Spartani Siciliensibus, qui conjuncti propulsare hostem possint, quamvis imperitiores, fore ut succumbant; nec Syracusanos solos resistere posse tam bene instructis Atheniensibus; Syracusis autem captis una occupatum iri omnem Siciliam, Italiamque, et Carthaginem, atque ipsos Peloponnesios periclitaturos.

93. „Τοιαῦτα μὲν περὶ τοῦ νῦν οἰχομένου στόλου παρὰ τοῦ τὰ ἀκριβέστατα εἰδότος, ὡς διενοήθημεν, ἀκηκόατε, καὶ ὅσοι ὑπόλοιποι στρατηγοὶ, ἣν δύνωνται, ὁμοίως αὐτὰ πράξουσιν· ὡς δὲ, εἰ μὴ βοηθήσετε, οὐ περιέσται τἀκεῖ, μάθετε ἤδη. Σικελιῶται γὰρ ἀπειρότεροι μέν εἰσιν, ὅμως δ' ἂν ξυστραφέν-

92. τῆς Καρχηδονίων ἀρχῆς, καὶ αὐτῶν. S. τούς τε ὑπηκόους τῶν Καρχηδονίων, καὶ αὐτούς, εἰ δυναίμεθα, καταστρεψάμενοι.

καὶ ἄλλους, καὶ Ἴβηρας. vulgo καὶ Ἴβηρας, καὶ ἄλλους, errore manifesto librarii, verba καὶ ἄλλους forte occupantis. nam illis τῶν ἐκεῖ — μαχιμωτάτους dubium non est quin significentur Iberi *impacati* (Virg. Georg. 3, 408.), i. e. bellicosissimi, quales consensu omnium (ὁμολογουμένως) audiebant illi, non item alii quivis illic terrarum habitantes barbari.

οἷς non minus ad τριήρεις referendum est quam ad cetera belli praesidia, quae ante dixit. imo ad naves maxime videtur pertinere, quia opponitur incursio a terra (per isthmum scilicet) pedestribus copiis facienda. neutrum igitur relativi ad nomen feminini generis refertur, ut indefinite dicatur *quibus rebus*, germanice *womit*. simile est c. 47. ἐφ' ὅπερ μάλιστα ἐπέμφθησαν, *wozu sie vornehmlich gesandt waren*, i. e. ἐφ' ὅπερ πρᾶγμα, sc. πλεῖν ἐπὶ Σελινοῦντα. item c. 91. ὅπερ (*quam rem*) Ἀθηναῖοι μάλιστα ἀεὶ φοβοῦνται. *Hk.*

ἐνθένδε, *hinc*, e continente Graeciae, praesertim ipsis Athenis.

τες ἀθρόοι καὶ νῦν ἔτι περιγένοιντο· Συρακούσιοι δὲ μόνοι, μάχῃ τε ἤδη πανδημεὶ ἡσσημένοι, καὶ ναυσὶν ἅμα κατειργόμενοι, ἀδύνατοι ἔσονται τῇ νῦν Ἀθηναίων ἐκεῖ παρασκευῇ ἀντισχεῖν· καὶ εἰ αὖτη ἡ πόλις ληφθήσεται, ἔχεται καὶ ἡ πᾶσα Σικελία, καὶ εὐθὺς καὶ Ἰταλία· καὶ ὃν ἄρτι κίνδυνον ἐκεῖθεν προεῖπον, οὐκ ἂν διὰ μακροῦ ὑμῖν ἐπιπέσοι.

Quare quamprimum illuc mittendum esse exercitum, et quidem duce Spartano, quo amicorum animi confirmentur, et dubitantes minore metu accedant.

„Ὥστε μὴ περὶ τῆς Σικελίας τις οἰέσθω μόνον βουλεύειν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς Πελοποννήσου, εἰ μὴ ποιήσετε τάδε ἐν τάχει, στρατιάν τε ἐπὶ νεῶν πέμψετε τοιαύτην ἐκεῖσε, οἵτινες αὐτερέται κομισθέντες καὶ ὁπλιτεύσουσιν εὐθύς, καὶ, ὃ τῆς στρατιᾶς ἔτι χρησιμώτερον εἶναι νομίζω, ἄνδρα Σπαρτιάτην ἄρχοντα, ὡς ἂν τούς τε παρόντας ξυντάξῃ, καὶ τοὺς μὴ θέλοντας προσαναγκάσῃ· οὕτω γὰρ οἵ τε ὑπάρχοντες ὑμῖν φίλοι θαρσήσουσι μᾶλλον, καὶ οἱ ἐνδοιάζοντες ἀδεέστερον προσίασι.

Simulque domi apertius gerendum esse bellum, ut Syracusani, se curari videntes, magis resistant, et Ath. minus auxilii mittant suis; praetereaque muniendam Deceleam, quod ne fiat, Ath. semper maxime timere, idque solum ex incommodis belli se nondum expertos esse arbitrari.

„Καὶ τὰ ἐνθάδε χρὴ ἅμα φανερώτερον ἐκπολεμεῖν, ἵνα Συρακούσιοί τε νομίζοντες ὑμᾶς ἐπιμελεῖσθαι μᾶλλον ἀντέχωσι, καὶ Ἀθηναῖοι τοῖς ἑαυτῶν ἧσσον ἄλλην ἐπικουρίαν πέμπωσι. τειχίζειν δὲ χρὴ Δεκέλειαν τῆς Ἀττικῆς, ὅπερ Ἀθηναῖοι μάλιστα ἀεὶ φοβοῦνται, καὶ μόνου αὐτοῦ νομίζουσι τῶν ἐν τῷ πολέμῳ οὐ διαπεπειρᾶσθαι. βεβαιότατα δ' ἂν τις οὕτω τοὺς πολεμίους βλάπτοι, εἰ, ἃ μάλιστα δεδιότας αὐτοὺς αἰσθάνοιτο, ταῦτα σαφῶς πυνθανόμενος ἐπιφέροι· εἰκὸς γὰρ αὐτοὺς ἀκριβέστατα ἑκάστους τὰ σφέτερα αὐτῶν δεινὰ ἐπισταμένους φοβεῖσθαι.

93. αὐτερέται. v. 1, 10.; 3, 18. Δεκέλειαν. Mannert. Geogr. d. Gr. u. R., 8. Th., p. 329. „Nördlich von Athen mit kleiner Abweichung gegen Westen, 120 Stadien von der Stadt entfernt, lag der Flecken *Dekelia* (Δεκέλεια), welcher zum hippothoontidischen Stamme gehörte und ganz ohne Bedeutung war. Aber in der zweiten Periode des peloponnesischen Kriegs befestigten ihn auf Alcibiades' Anrathen die Peloponnesier, besetzten ihn mit einer beträchtlichen Besatzung, und verursachten dadurch den Atheniensern mehr Schaden als durch alle frühern Einfälle zusammengenommen: denn es war dadurch die Zufuhr aus Euböa erschwert, welche gewöhnlich über Oropus und diesen Ort ging, der Feldbebauer konnte die Frucht seines Ackers nicht mehr geniessen, die Arbeiter in den Silberbergwerken wurden gestört, die Sklaven entwichen haufenweise, und Athen wurde durch häufige Streifereien der Besatzung in einem immerwährenden Belagerungsstand gehalten. Kurz, der Ort war von so grosser Wichtigkeit, dass *die* ganze Periode des Kriegs die dekelische genannt wurde (Thuc. 6, 93.; 7, 19., 28., Steph. Byz. v. Δεκέλεια.)."

Sic omnia, quibus Attica instructa sit, vel captum iri, vel sponte in potestatem Lacedaemoniorum ventura esse, in quibus reditus ex metallis, agris, judiciis, praesertim apud socios, quibus acriter impugnari visos contemtui fore Athenienses.

„Ἃ δ' ἐν τῇ ἐπιτειχίσει αὐτοὶ ὠφελούμενοι τοὺς ἐναντίους κωλύσετε, πολλὰ παρεῖς τὰ μέγιστα κεφαλαιώσω. οἷς τε γὰρ ἡ χώρα κατεσκεύασται, τὰ πολλὰ πρὸς ὑμᾶς, τὰ μὲν ληφθέντα, τὰ δ' αὐτόματα, ἥξει· καὶ τὰς τοῦ Λαυρίου τῶν ἀργυρείων μετάλλων προσόδους, καὶ ὅσα ἀπὸ γῆς καὶ δικαστηρίων νῦν ὠφελοῦνται, εὐθὺς ἀποστερήσονται, μάλιστα δὲ τῆς ἀπὸ τῶν ξυμμάχων προσόδου ἧσσον διαφορουμένης, οἳ τὰ παρ' ὑμῶν νομίσαντες ἤδη κατὰ κράτος πολεμεῖσθαι ὀλιγωρήσουσι.

οἷς τε — κατεσκεύασται. Nous croyons que par ces mots Thuc. entend parler des établissements agricoles, tels que metairies, maisons de campagne, etc. Alcibiades, dans son premier discours §. 17., a employé le mot *κατασκευὴ* dans le même sens *οὔτε τὰ ἐν τῇ χώρᾳ νομίμοις κατασκευαῖς.* nous le retrouvons encore dans le liv. 2., §. 16., *ἀνειληφότες τὰς κατασκευὰς μετὰ τὰ Μηδικά. Did.*

καὶ δικαστηρίων. S. *ἐζήτηται, πῶς Δεκελείας ἐπιτειχιζομένης ἔμελλον οἱ Ἀθ. τῆς ἀπὸ τῶν δικαστηρίων προσόδου στερήσεσθαι. φαμὲν οὖν, ὡς ἦν τις πρόσοδος ἀπὸ τῶν δικαστηρίων, οἷα ἡ ἀπὸ τῶν γραφῶν δωροδοκίας, ὕβρεως, συκοφαντίας, μοιχείας, ψευδογραφίας* (voluit, puto, *ψευδεγγραφῆς*), *παραπρεσβείας, λειποστρατίου. οὐ γὰρ πάσαις ἀτιμία προσετιμᾶτο, ἢ θάνατος, ἀλλὰ πολλαῖς καὶ χρημάτων εἴσπραξις. ὁ γὰρ ἓν αὐταῖς νικηθεὶς ἐζημιοῦτο. ταύτης οὖν τῆς πάσης προσόδου στερήσεσθαι ἔμελλον Ἀθ. πολεμίων αὐτοῖς ἱδρυμένων ἐν τῇ χώρᾳ, κ. σχολὴν οὐ παρεχόντων δικάζεσθαι· καὶ γὰρ τὰ ἐκ τῶν τοιούτων ἀφορμῶν χρήματα τῇ πόλει ἐδίδοτο.* Böckh. Staatsh. d. Ath. vol. 1., p. 368., sequ., ann. 171. „Schol. iste minus plene neque satis accurate recensuit tantum multas in quibusdam causis erogari solitas, cum omnia tamen crimina, quae enumerat, praeterea pro statu causae etiam gravioribus poenis puniri possent.“ vide exempli gratia de *γραφῇ δωροδοκίας*, sive *δώρων*, Meier. de Bon. Damn. p. 111., et de poena huic crimini irrogata p. 114., ubi e Dinarcho docet, eum, qui donorum acceptorum convictus esset, aut decuplum summae, quam acceperat, pendere debuisse, aut capitis supplicio affectum esse. quanquam de ea quidem causa alii alia tradunt, et verisimile est, variis temporibus varias leges obtinuisse. de *γραφῇ ὕβρεως* v. Meier. et Schoem. d. Att. Prozess p. 320., de *συκοφαντίᾳ* p. 335., de *γραφῇ μοιχείας* p. 327., de *ψευδεγγραφῇ* p. 337., de *παραπρεσβείᾳ*, i. e. legatione male administrata, p. 362., et de criminibus militaribus Herald. Animadv. ad Jus att. et rom. 3, 14., p. 241., Meier. de Bon. p. 123., Meier. et Schoem. l. c. p. 363. „Unum genus redituum publicorum civitatis atticae erant *prytanea* et *multae* (Gerichts- und Strafgelder). haec non erant exigua. Alcibiades inter commoda, quae Spartani ex Decelea munienda capere possent, hoc quoque recenset, quod Ath. reditus e dicasteriis amissuri essent justitio per bellum domesticum; ex quo existimes, non agi de parva pecunia. praeterea socii tenebantur Athenis judicio experiri, qui reditus mercedi judicum impendebatur. — accedunt aestimationes litium (*τιμήματα*), et multae lege constitutae illis, qui causa cecidissent.“ *E Böckh.* l. c., quem v. etiam lib. 3., 9. — 15. *E G—ro.* de *Laurio* monte v. 2, 55.

διαφορουμένης: τουτέστι πεμπομένης, διηνεκῶς φερομένης. S.

Neque esse, quod quisquam se despiciat, tanquam proditorem patriae, more exulum loquentem apud inimicissimos: amisisse enim se patriam fraude improborum, ejusque recuperandae causa sic agere; et inimiciores quam apertos olim hostes Lacedaemonios esse illos, qui amicos inimicos fieri cogant.

94. „Γίγνεσθαι δέ τι αὐτῶν καὶ ἐν τάχει, καὶ προθυμότερον, ἐν ὑμῖν ἐστιν, ὦ Λακεδαιμόνιοι· ἐπεὶ, ὥς γε δυνατὰ, καὶ οὐχ ἁμαρτήσεσθαι οἶμαι γνώμης, * πάνυ θαρσῶ. καὶ χείρων οὐδενὶ ἀξιῶ δοκεῖν ὑμῶν εἶναι, εἰ τῇ ἐμαυτοῦ μετὰ τῶν πολεμιωτάτων, φιλόπολις ποτὲ δοκῶν εἶναι, νῦν ἐγκρατῶς ἐπέρχομαι, οὐδὲ ὑποπτεύεσθαί μου ἐς τὴν φυγαδικὴν προθυμίαν τὸν λόγον. φυγάς τε γάρ εἰμι τῆς τῶν ἐξελασάντων πονηρίας, καὶ οὐ τῆς ὑμετέρας, ἣν πείθησθέ μοι, ὠφελείας· καὶ πολεμιώτεροι οὐχ οἱ τοὺς πολεμίους που βλάψαντες ὑμεῖς ἢ οἱ τοὺς φίλους ἀναγκάσαντες πολεμίους γενέσθαι. τό τε φιλόπολι οὐκ ἐν ᾧ ἀδικοῦμαι ἔχω, ἀλλ' ἐν ᾧ ἀσφαλῶς ἐπολιτεύθην· οὐδ' ἐπὶ πατρίδα οὖσαν ἔτι ἡγοῦμαι νῦν ἰέναι, πολὺ δὲ μᾶλλον τὴν οὐκ οὖσαν ἀνακτᾶσθαι. καὶ φιλόπολις οὗτος ὀρθῶς, οὐχ ὃς ἂν τὴν ἑαυτοῦ ἀδίκως ἀπολέσας μὴ ἐπίῃ, ἀλλ' ὃς ἂν ἐκ παντὸς τρόπου διὰ τὸ ἐπιθυμεῖν πειραθῇ αὐτὴν ἀναλαβεῖν.

Igitur se petere a Spartanis, ut audacter in omnibus periculis laboribusque se utantur, qui, olim inimicus valde noxius, vicissim nunc amicus utilissimus esse possit propter cognitionem rerum atticarum, cum conjectura spartanarum conjunctam. quare accipienda esse sua consilia, quo, eversa Atheniensium potentia, ipsi principes Graecorum, neque invitorum, evadant.

„Οὕτως ἔμοιγε ἀξιῶ ὑμᾶς καὶ ἐς κίνδυνον καὶ ἐς ταλαιπωρίαν πᾶσαν ἀδεῶς χρῆσθαι, ὦ Λακεδαιμόνιοι, γνόντας τοῦ-

διαφορεῖν videtur mihi esse *Athenas, ut antehac, perferre.* G—r.

94. ἐπεὶ — * πάνυ θαρσῶ. mire transposita sunt verba πάνυ θαρσῶ, et parum juvant, qui parenthesin putant antecedentia καὶ οὐχ ἁμ. ο. γνώμης, quibus praeponenda videntur illa.

οὐδὲ ὑποπτεύεσθαί μου: οὐκ ἄξιον ὑποπτεύεσθαί μου τὸν λόγον διὰ τὸ μὲν (mendose ll. μή.) προθυμηθῆναί με φεύγειν. (Imo *propter vindictae cupidinem, qualis esse solet eorum, qui patria expulsi sunt.* E G—ro.) — καὶ οὐ τῆς ὑμετέρας ὠφ. οὐκ εἰμὶ φυγὰς τῆς ὑμετέρας ὠφελείας. τοῦτέστιν οὐ φεύγω τὸ ὠφελεῖν ὑμᾶς. S. affectate dictum, idque ex industria, opinor, ad significandum Alcibiadis ingenium proclive in argutias et lusus verborum.

τό τε φιλόπολι — ἐπολιτεύθην. Portus traduit ἐν ᾧ par *quum*; nous le croyons en erreur; ἐν ᾧ signifie „là, où." Une exacte paraphrase de ce passage se trouve dans Denys d' Halicarnasse Antiqu. rom. p. 486, 10., γῆν τε (ἡγοῦμαι) οὐκ ἐν ᾗ ἠδίκημαι φίλην, ἀλλ' ἐν ᾗ τὸ ἀσφαλὲς ἔχω. *Did.* Portus sequebatur scholiasten, qui sic τό τε φιλ.: φιλόπολις, φησὶν, οὐ νῦν εἰμι, ἡνίκα ἀδικοῦμαι, ἀλλὰ τότε, ὅτε ἀσφαλῶς ἐπολιτευόμην. etiam Hk. „ἐν ᾧ. intell. χρόνῳ;" nec sane infitiandum est, id quoque per se indicare posse ἐν ᾧ, sed nobis Didoti interpretatio videtur confirmari verbis illius Dionysii Halicarnassensis. etiam B—r. τόπῳ malebat intelligi quam χρόνῳ. cf. 6, 55.

τοῦτον δὴ — λόγον. Coriolan dit aussi (voyez Denys d' Hal. An-

*τον δὴ τὸν ὑφ' ἁπάντων προβαλλόμενον λόγον, ὡς, εἰ πολέμιός γε ὢν σφόδρα ἔβλαπτον, καὶ ἂν φίλος ὢν ἱκανῶς ὠφελοίην, ὅσῳ τὰ μὲν Ἀθηναίων οἶδα, τὰ δ' ὑμέτερα ἥκαζον· καὶ αὐτοὺς νῦν νομίσαντας περὶ μεγίστων δὴ τῶν διαφερόντων βουλεύεσθαι μὴ ἀποκνεῖν τὴν ἐς τὴν Σικελίαν τε, καὶ ἐς τὴν Ἀττικήν, στρατείαν, ἵνα τά τε ἐκεῖ, βραχεῖ μορίῳ ξυμπαραγενόμενοι, μεγάλα σώσητε, καὶ Ἀθηναίων τὴν τε οὖσαν, καὶ τὴν μέλλουσαν, δύναμιν καθέλητε· * καὶ μετὰ ταῦτα αὐτοί τε ἀσφαλῶς οἰκῆτε, καὶ τῆς ἁπάσης Ἑλλάδος ἑκούσης, καὶ οὐ βίᾳ, κατ' εὔνοιαν δὲ ἡγήσεσθε.“*

Hac oratione erecti animis Lacedaemonii et Deceleam munire, et auxiliares in Siciliam mittere decernunt.

95. *Ὁ μὲν Ἀλκιβιάδης τοσαῦτα εἶπεν· οἱ δὲ Λακεδαιμό-*

tiqu. rom. liv. 8., §. 29.) *καὶ μετὰ τὴν φυγὴν οὐκ ἀπεστράφητέ με καταφρονήσει τῆς τότε τύχης, ὡς οὔτε φίλους εὖ ποιεῖν δυνάμενον ἔτι, οὔτ' ἐχθροὺς κακῶς.*

(Tragici alicujus, opinor, verba, sic redigenda in senarios

.... *ὡς οὔτε τοὺς φίλους ἔτ' εὖ*
ποιεῖν δυνάμενον, οὔτε τοὺς ἐχθροὺς κακῶς.

priorem versum hoc vel simili quodam expleas *Ἐλέαιρέ μ' οὖν*, locumque sic reddas latine

Mei misereat, quando neque amicis bene
facere licebit mihi, neque inimicis male.

Both.)

Plutarque Agesil. §. 7., en parlant de Lysandre, dit *οὐδεὶς δεινότερος, οὐδὲ φοβερώτερος ἐκείνου τῶν εἰς τὴν Ἀσίαν ἀποσταλέντων ἐγένετο στρατηγῶν, οὐδὲ μείζονα τοὺς φίλους ἀνὴρ ἄλλος εὐεργέτησεν, οὐδὲ κακὰ τηλικαῦτα τοὺς ἐχθροὺς ἐποίησεν.*

C'est aussi le contenu de l'épigraphe que Sylla voulut qu'on écrivît sur son tombeau: *τὸ δ' ἐπίγραμμά φασιν αὐτὸν ἐπιγραψάμενον καταλιπεῖν, οὗ κεφάλαιόν ἐστιν, ὡς οὔτε τῶν φίλων τις αὐτὸν εὖ ποιῶν, οὔτε τῶν ἐχθρῶν κακῶς, ὑπερεβάλετο.* Plut. in Sylla, §. 38. *Did.* Etiam hic haud dubie subest carmen, simile quidem superioris, itemque *ἀκέφαλον*, quod fuit cum sic restitui posse videretur

Ἀνδρὸς τόδ', ὅν γ' οὔτ' εὖ ποιῶν τις τῶν φίλων
ὑπερέβαλ' ἄλλος, οὔτε τῶν ἐχθρῶν κακῶς.

Viri hoc, quem amicus nemo faciendo bene
superavit unquam, aut rursus inimicus male.

τόδε μνῆμα, *hoc* monumentum; *ὑπερέβαλε* sensu τοῦ *ὑπερεβάλετο*, quae videtur glossa, minus illa quidem *ἔμμετρος* (*ὕπĕρĕβă | λĕτ' ăλλŏς*). *καὶ αὐτοὺς* etc. repete *ἀξιῶ*.

τὰ — ἐκεῖ. ἐν Σικελίᾳ δηλ. S. *βρ. μορίῳ*, *parva manu.*

μεγάλα. i. e. *μεγάλως*, *splendide*, gloriose, german. *grossartig.* Iliad. *α'*, 481. *ἀμφὶ δὲ κῦμα Στείρῃ πορφύρεον μεγάλ' ἴαχε.* et *ν'*, 282.

ἐν δέ τέ οἱ κραδίῃ μεγάλα στέρνοισι πατάσσει.

Hesiodus autem, accommodate ad hunc locum, de Hecate, Theog. 429.

ᾧ δ' ἐθέλει, μεγάλως παραγίνεται, ἠδ' ὀνίνησιν,

ubi *μεγάλα* dicere potuit, quo etiam Herodotus et Xenophon pro adverbio utuntur. Aeschylus Eum. 723.

ἰὼ μεγάλα τοι
κόραι δυστυχεῖς Νυκτὸς ἀτιμοπενθεῖς!

quod habet MS. I. paris. *μεγαλώσητε* ortum videtur e *μεγάλως σώσητε.*

καὶ μετὰ ταῦτα — ἡγήσεσθε. ita Cass. et Aug. vulgo *ἡγήσησθε*, vel *ἡγῆσθε*, et uno tenore legitur — *καθέλητε, καὶ μετὰ ταῦτα* etc., inculcata *καὶ* particula. nunc novo ordine orationis Alcibiades praedicit, quid futurum sit, si Spartani consilio suo pareant. potest quoque, ut Thuc. dixerit *ὡς μετὰ*

νιοι διανοούμενοι μὲν καὶ αὐτοὶ πρότερον στρατεύειν ἐπὶ τὰς Ἀθήνας, μέλλοντες δ' ἔτι καὶ περιορώμενοι, πολλῷ μᾶλλον ἐπερρώσθησαν, διδάξαντος ταῦτα ἕκαστα αὐτοῦ, καὶ νομίσαντες παρὰ τοῦ σαφέστατα εἰδότος ἀκηκοέναι· ὥστε τῇ ἐπιτειχίσει τῆς Δεκελείας προσεῖχον ἤδη τὸν νοῦν, καὶ τῷ παραυτίκα καὶ τοῖς ἐν τῇ Σικελίᾳ πέμπειν τινὰ τιμωρίαν.

Gylippum, Syracusanorum ducibus adjunctum, una cum illis et Corinthiis consulere jubent, quid pro praesenti rerum statu faciendum sit ad opem quam celerrime ferendam. quo poscente Lac. naves necessarias construendas curant, ut justo tempore Syracusas transportentur copiae.

Καὶ Γύλιππον τὸν Κλεανδρίδου προστάξαντες ἄρχοντα τοῖς Συρακουσίοις ἐκέλευον μετ' ἐκείνων καὶ τῶν Κορινθίων βουλευόμενον ποιεῖν, ὅπη ἐκ τῶν παρόντων μάλιστα καὶ τάχιστά τις ὠφέλεια ἥξει τοῖς ἐκεῖ. ὁ δὲ δύο μὲν ναῦς τοὺς Κορινθίους ἤδη ἐκέλευέν οἱ πέμπειν ἐς Ἀσίνην, τὰς δὲ λοιπὰς παρασκευάζεσθαι, ὅσας διανοοῦνται πέμπειν, καὶ, ὅταν καιρὸς ᾖ, ἑτοίμας εἶναι πλεῖν. ταῦτα δὲ ξυνθέμενοι ἀνεχώρουν ἐκ τῆς Λακεδαίμονος.

Nuntio accepto a ducibus suis in Sicilia de mittendo argento et equitatu Ath. utrumque imperant.

Ἀφίκετο δὲ καὶ ἡ ἐκ τῆς Σικελίας τριήρης τῶν Ἀθηναίων, ἣν ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ ἐπί τε χρήματα, καὶ ἱππέας. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀκούσαντες ἐψηφίσαντο τήν τε τροφὴν πέμπειν τῇ στρατιᾷ, καὶ τοὺς ἱππέας. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα, καὶ ἕβδομον καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψεν.

Vere insequentis aestatis Ath. in Sicilia navigant Megara hyblaea, et regione vastata, quodam autem castello frustra oppugnato, pergunt ad Teream, paucisque Syracusanis, in quos inciderant, occisis Catanam renavigant.

96. Ἅμα δὲ τῷ ἦρι εὐθὺς ἀρχομένῳ τοῦ ἐπιγιγνομένου θέρους οἱ ἐν τῇ Σικελίᾳ Ἀθηναῖοι ἄραντες ἐκ τῆς Κατάνης παρέπλευσαν ἐπὶ Μεγάρων τῶν ἐν τῇ Σικελίᾳ, οὓς ἐπὶ Γέλωνος τοῦ τυράννου, ὥσπερ καὶ πρότερόν μοι εἴρηται, ἀναστή-

ταῦτα —, *quandoquidem deinde et ipsi tuto habitaveritis*, etc.

95. περιορώμενοι: περιορῶντες, καταφρονοῦντες. S. hoc nolim, sed verum arbitror περιορῶντες, *circumspicientes*, quod est eorum, qui cavent et, quid alii facturi sint, expectant. cf. cap. 100., 105.

καὶ τῷ παραυτίκα etc. perperam ll. τὸ παρ., siquidem huc pertinent verba προσεῖχον τὸν νοῦν, ut haec sit sententia, Lacedaemonios etiam de statim mittendo Syracusanis auxilio cogitasse.

Κλεανδρίδου. alii patrem Gylippi nominant Clearidem, Cleandrum, Clearchum. cum Thucydide consentiunt Plut. Pericle 22., Nicia 29., et Thomas Mag. p. 755. *E D.*

Ἀσίνην. v. 4, 13., 54.

96. Μεγάρων. v. cap. 75. — ὡς — εἴρηται. v. cap. 4. et 49.

σαντες Συρακούσιοι αὐτοὶ ἔχουσι τὴν γῆν. ἀποβάντες δὲ ἐδήωσαν τούς τε ἀγροὺς, καὶ ἑλθόντες ἐπὶ ἔρυμά τι τῶν Συρακουσίων, καὶ οὐχ ἑλόντες, αὖθις, καὶ πεζῇ καὶ ναυσὶ παρακομισθέντες ἐπὶ τὸν Τηρέαν ποταμὸν, τό τε πεδίον ἀναβάντες ἐδήουν, καὶ τὸν σῖτον ἐνεπίμπρασαν· καὶ τῶν Συρακουσίων περιτυχόντες τισὶν οὐ πολλοῖς, καὶ ἀποκτείναντές τέ τινας, καὶ τροπαῖον στήσαντες, ἀνεχώρησαν ἐπὶ τὰς ναῦς.

Catanae frumentati toto exercitu Centoripa, oppidum Siculorum, aggrediuntur, eoque in deditionem accepto in itinere Inessaeorum et Hyblaeorum segetes incendunt.

Καὶ ἀποπλεύσαντες ἐς Κατάνην, ἐκεῖθεν δὲ ἐπισιτισάμενοι, πάσῃ τῇ στρατιᾷ ἐχώρουν ἐπὶ Κεντόριπα, Σικελῶν πόλισμα, καὶ προσαγαγόμενοι ὁμολογίᾳ ἀπῆεσαν, πιμπράντες ἅμα τὸν σῖτον τῶν τε Ἰνησσαίων, καὶ τῶν Ὑβλαίων.

Catanam reversi offendunt Athenis missos equites, sagittarios equestres, et postulatas a ducibus pecunias.

Καὶ ἀφικόμενοι ἐς Κατάνην καταλαμβάνουσι τούς τε ἱππέας ἥκοντας ἐκ τῶν Ἀθηνῶν πεντήκοντα καὶ διακοσίους, ἄνευ τῶν ἵππων, μετὰ σκευῆς, ὡς αὐτόθεν ἵππων πορισθησομένων, καὶ ἱπποτοξότας τριάκοντα, καὶ τάλαντα ἀργυρίου τριακόσια.

Lacedaemonii, Argolidem ingressi usque ad Cleonas, terrae motu deterrentur; vicissim Argivi, irruptione facta in agrum thyreaticum, magnam praedam agunt; Thespiensium populus, magistratus expellere conatus, non proficit.

97. Τοῦ δ' αὐτοῦ ἦρος καὶ ἐπ' Ἄργος στρατεύσαντες Λακεδαιμόνιοι μέχρι μὲν Κλεωνῶν ἦλθον, σεισμοῦ δὲ γενομένου ἀπεχώρησαν. καὶ Ἀργεῖοι μετὰ ταῦτα ἐσβαλόντες ἐς τὴν Θυρεᾶτιν, ὅμορον οὖσαν, λείαν τῶν Λακεδαιμονίων πολλὴν ἔλαβον, ἧ ἐπράθη ταλάντων οὐκ ἔλασσον πέντε καὶ εἴκοσι. καὶ ὁ Θεσπιέων δῆμος ἐν τῷ αὐτῷ θέρει, οὐ πολὺ ὕστερον, ἐπιθέμενος τοῖς τὰς ἀρχὰς ἔχουσιν οὐ κατέσχεν, ἀλλὰ, βοηθησάντων [Θηβαίων], οἱ μὲν ξυνελήφθησαν, οἱ δ' ἐξέπεσον Ἀθήναζε.

— Τηρέαν. v. cap. 50. hujus libri. — ἀνεχώρουν. intell. legati Corinthiorum et Syracusanorum.

τῶν Ἰνησσαίων. v. 3. 103. — τῶν Ὑβλαίων. v. 6, 62.

97. [Θηβαίων.] sic Vat., Cl., Ven., et inter versus H. paris.; Gr. et Mosqu. τῶν Ἀθηναίων; vulgo Ἀθηναίων. utrumque a glossatoribus profectum puto, cum Thuc. dixisset βοηθησάντων, intellecto τινῶν, de quo v., quos laudavit Bornemann. ad Xenoph. Anab. 4, 5, 22., Lambert. Bos. de Ellips. p. 475. seqq. ed. Schäfer., et Heindorf. ad Plat. Gorg. §. 171., p. 271.; quemadmodum cap. 100. ἀντιπαρατασσομένων dictum est, in quo intelligitur τῶν ἀμφοτέρων. auxilium magistratibus Thespiensium allatum est a quibusdam, in quibus probabiliter intelligas factionem Thespiis optimatium, quos ejicere voluit populus: nam si alii fuissent, nimirum nominasset eos Thucydides.

οἱ μὲν —, οἱ δὲ —. utrosque dicit plebejos, quorum alii comprehensi sunt ab optimatibus, alii aufu-

Syracusani Epipolas praesidio munire constituunt, et revera sexcentos gravis armaturae milites electos eo mittunt. describitur ea pars Syracusarum.

98. Καὶ οἱ Συρακούσιοι τοῦ αὐτοῦ θέρους ὡς ἐπύθοντο τούς τε ἱππέας ἥκοντας τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ μέλλοντας ἤδη ἐπὶ σφᾶς ἰέναι, νομίσαντες, ἐὰν μὴ τῶν Ἐπιπολῶν κρατήσωσιν οἱ Ἀθηναῖοι, χωρίου ἀποκρήμνου τε, καὶ ὑπὲρ τῆς πόλεως εὐθὺς κειμένου, οὐκ ἂν ῥᾳδίως σφᾶς, οὐδ' εἰ κρατοῖντο μάχῃ, ἀποτειχισθῆναι, διενοοῦντο τὰς προσβάσεις αὐτῶν φυλάσσειν, ὅπως μὴ κατὰ ταῦτα λάθωσι σφᾶς ἀναβάντες οἱ πολέμιοι· οὐ γὰρ ἂν ἄλλῃ γε αὐτοὺς δυνηθῆναι. ἐξήρτηται γὰρ τὸ ἄλλο χωρίον, καὶ μέχρι τῆς πόλεως ἐπικλινές τε ἐστι, καὶ ἐπιφανὲς πᾶν εἴσω· καὶ ὠνόμασται ὑπὸ τῶν Συρακουσίων διὰ τὸ ἐπιπολῆς τοῦ ἄλλου εἶναι Ἐπιπολαί. καὶ οἱ μὲν, ἐξελθόντες πανδημεὶ ἐς τὸν λειμῶνα παρὰ τὸν Ἄναπον ποταμὸν ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, (ἐτύγχανον γὰρ αὐτοῖς καὶ οἱ περὶ τὸν Ἑρμοκράτην στρατηγοὶ ἄρτι παρειληφότες τὴν ἀρχήν,) ἐξέτασίν τε ὅπλων ἐποιοῦντο, καὶ ἑξακοσίους λογάδας τῶν ὁπλιτῶν ἐξέκριναν πρότερον, ὧν ἦρχε Διόμιλος, φυγὰς ἐξ Ἄνδρου, ὅπως τῶν τε Ἐπιπολῶν εἵησαν φύλακες, καὶ, ἢν ἐς ἄλλο τι δέῃ, ταχὺ ξυνεστῶτες παραγίγνωνται.

Ath., clam exposito exercitu ad locum nomine Leonem, cum classe Thapsum subeunt; pedites autem, per Euryelum ascendentes, cursu occupant Epipolas.

99. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι * ταύτης τῆς νυκτὸς τῇ ἐπιγιγνομένῃ ἡμέρᾳ ἐξητάζοντο, καὶ ἔλαθον αὐτοὺς παντὶ ἤδη τῷ στρατεύματι ἐκ τῆς Κατάνης σχόντες κατὰ τὸν Λέοντα καλούμενον, ὃς ἀπέχει τῶν Ἐπιπολῶν ἓξ ἢ ἑπτὰ σταδίους, καὶ τοὺς πεζοὺς ἀποβιβάσαντες, ταῖς τε ναυσὶν ἐς τὴν Θάψον καθορμισάμενοι· ἔστι δὲ χερσόνησος μὲν ἐν στενῷ ἰσθμῷ προὔχουσα ἐς τὸ πέλαγος, τῆς δὲ Συρακουσίων πόλεως οὔτε πλοῦν οὔτε ὁδὸν πολλὴν ἀπέχει. καὶ ὁ μὲν ναυτικὸς στρατὸς τῶν Ἀθηναίων ἐν τῇ Θάψῳ, διασταυρωσάμενος τὸν ἰσθμὸν, ἡσύχαζεν· ὁ δὲ πεζὸς ἐχώρει εὐθὺς δρόμῳ πρὸς τὰς Ἐπιπολὰς, καὶ φθάνει ἀνα-

gerunt ad Athenienses, a quibus sentiebat Thespiensium populus: quare Thebani, Lacedaemoniorum socii oligarchici, ut illi, muros Thespiarum diruerunt, ut testatur hic noster 4, 133. (ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θέρει Θηβαῖοι Θεσπιέων τεῖχος περιεῖλον, ἐπικαλέσαντες Ἀττικισμόν.)

98. ἐξήρτηται γάρ. „ἐξαρτᾶσθαι de altitudine praerupta recte dicitur, ut *suspensa rupes* Virgilio Aen. 8, 190." *Göll.* S. τὸ γὰρ ἄλλο χωρίον, πλὴν προσβάσεων, ἅπαν ὑψηλόν ἐστι καὶ κρημνῶδες, καὶ ἐπικέκλιται πρὸς τὴν πόλιν, ὥστε καταφανὲς ἔσωθεν εἶναι.

99. * ταύτης — ἡμέρᾳ. soloece. Ar. et C. — καὶ τῇ ἐπ. ἡ. vel id accipiendum est, vel scribendum τῇ τε ἐπ. ἡ., cum verisimile videatur, τὲ forte neglectum esse post τῇ.

τὸν Λέοντα. vicum non procul a littore, ubi appellebant. — de Euryelo v. Diod. 20, 29., Liv. 25, 25. *Hk.* „Per Euryelum, nunc Mongibellisi dictum, extremum ab occasu Epipolarum collem (nam tertius, in quo Belvedere est, quod nunc dicitur, extra Epipolas in planis contiguis collis est), extrinsecus venientibus sive ab Anapi regione, sive e mediterraneis, sive Megara, et

βὰς κατὰ τὸν Εὐρύηλον, πρὶν τοὺς Συρακουσίους αἰσθομένους ἐκ τοῦ λειμῶνος καὶ τῆς ἐξετάσεως παραγενέσθαι.

Tumultuarie opitulantes Syracusani proelio vincuntur, et in urbem se recipiunt; Athenienses autem, tropaeo statuto, mortuos illis reddunt fide publica; posteroque die, non prodeuntibus Syracusanis, ipsi progressi in Labdalo colle castellum aedificant ad reponendum ibi instrumenta et pecunias.

Ἐβοήθουν δὲ οἵ τε ἄλλοι, ὡς ἕκαστος τάχους εἶχε, καὶ οἱ περὶ τὸν Διόμιλον ἑξακόσιοι· στάδιοι δὲ, πρὶν προσμίξαι ἐκ τοῦ λειμῶνος, ἐγίγνοντο αὐτοῖς οὐκ ἔλασσον ἢ πέντε καὶ εἴκοσι. προσπεσόντες οὖν αὐτοῖς τοιούτῳ τρόπῳ ἀτακτότερον, καὶ μάχῃ νικηθέντες, οἱ Συρακούσιοι ἐπὶ ταῖς Ἐπιπολαῖς ἀνεχώρησαν ἐς τὴν πόλιν· καὶ ὅ τε Διόμιλος ἀποθνήσκει, καὶ τῶν ἄλλων ὡς τριακόσιοι. καὶ μετὰ τοῦτο οἱ Ἀθηναῖοι τροπαῖόν τε στήσαντες, καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀποδόντες τοῖς Συρακουσίοις, πρὸς τὴν πόλιν αὐτὴν τῇ ὑστεραίᾳ ἐπικαταβάντες, ὡς οὐκ ἐπεξῇεσαν αὐτοῖς, ἐπαναχωρήσαντες φρούριον ἐπὶ τῷ Λαβδάλῳ ᾠκοδόμησαν, ἐπ' ἄκροις τοῖς κρημνοῖς τῶν Ἐπιπολῶν, ὁρῶν πρὸς τὰ Μέγαρα, ὅπως εἴη αὐτοῖς, ὁπότε προσίοιεν, ἢ μαχούμενοι, ἢ τειχιοῦντες, τοῖς τε σκεύεσι καὶ τοῖς χρήμασιν ἀποθήκη.

Ath., equitatu instructiores ope Siculorum, Naxiorum, aliorumque, aggrediuntur et celeriter circummuniunt Sycen, perterritis Syracusanis.

100. Καὶ οὐ πολλῷ ὕστερον αὐτοῖς ἦλθον ἔκ τε Ἐγέστης ἱππῆς τριακόσιοι, καὶ Σικελῶν, καὶ Νάξιων, καὶ ἄλλων τινῶν, ὡς ἑκατόν· καὶ Ἀθηναίων ὑπῆρχον πεντήκοντα καὶ διακόσιοι, οἷς ἵππους τοὺς μὲν παρ' Ἐγεσταίων, καὶ Καταναίων, ἔλαβον, τοὺς δ' ἐπρίαντο· καὶ ξύμπαντες πεντήκοντα καὶ ἑξακόσιοι ἱππῆς ξυνελέγησαν. καὶ καταστήσαντες ἐν τῷ Λαβδάλῳ φυλακὴν ἐχώρουν πρὸς τὴν Συκῆν οἱ Ἀθηναῖοι, ἵνα περ καθεζό-

Thapso, et Leonte, ad Epipolas ascensus erat (*αἱ προσβάσεις* cap. 98.; 7, 2., 43. — 45.). *E G—ro* ad cap. 66., p. 192.

100. *Συκῆν.* Aug. *Τυκήν.* Gr. et Steph. Byz. (in *Συκαὶ*) *Συκήν.* D., I., Chr., Ar., *Σικῆν. Τυκῆν* vel *Τύκην* reponendum esse censent Hn., D., Bened., Cluver. Sic. ant. p. 183, C. itidem apud Livium 24, 21. scriptura librorum fluctuat inter *Tyca* et *Tycha*, ut nunc legitur; neque aliter apud Ciceronem Verr. 4, 2, 53. adde Steph. Byz. v. *Τύχη.* Plutarchus Marcell. 18. nulla librorum discrepantia *Τύχην*, quod probans G—s tamen in ordine servavit *Συκῆν.* „Steph. Byz. „„*Συκή*,““ inquit, „„„est locus vicinus Syracusis,““ et simul memorat multos alios variarum terrarum locos, quibus omnibus nomen fuit ab regione ficuum ubere, et nihil esse cum dea Fortuna.“ *Arn.* cui sic respondet G—s „*Ἱερὰ* quidem *Συκῆ* suburbium Athenarum appellabatur ad viam sacram, quae Eleusina ferebat (v. Od. Müller. v. Attica apud Ersch. et Gruber. Encycl. vol. 6., p. 219.), nec facile explicari potest, qui notius nomen *Τύχην* in minus notum mutari, et accentus simul alius poni, potuerit, ut Arn. adnotavit; tametsi ea, quae de Tyca regione Syracusarum novimus, et quae Cicero l. c. de fano Fortunae ibi extante dicit, non patiuntur, nos de loco ficubus obsito cogitare. *Συκῆν* et *Τύχην* apud Syracusas distingui vult Schweigh. ad Polyb. 8, 5, 2.“

μενοι ἐτείχισαν τὸν κύκλον διὰ τάχους, καὶ ἔκπληξιν τοῖς Συρακουσίοις παρέσχον τῷ τάχει τῆς οἰκοδομίας.

Quos, urbe egressos ad pugnam, ubi dissipatos nec facile in ordinem redigendos vident imperatores, reducunt praeter partem equitum, qui impedire conantur Ath.; sed illi, repulsis hostibus, nonnullisque interfectis, tropaeum proelii equestris constituunt.

Καὶ ἐπεξελθόντες μάχην διενοοῦντο ποιεῖσθαι, καὶ μὴ περιορᾶν· καὶ ἤδη ἀντιπαρατασσομένων ἀλλήλοις οἱ τῶν Συρακουσίων στρατηγοὶ, ὡς ἑώρων σφίσι τὸ στράτευμα διεσπασμένον τε, καὶ οὐ ῥαδίως ξυντασσόμενον, ἀνήγαγον πάλιν ἐς τὴν πόλιν, πλὴν μέρους τινὸς τῶν ἱππέων· οὗτοι δὲ ὑπομένοντες ἐκώλυον τοὺς Ἀθηναίους λιθοφορεῖν τε, καὶ ἀποσκίδνασθαι μακροτέραν. καὶ τῶν Ἀθηναίων φυλὴ μία τῶν ὁπλιτῶν, καὶ οἱ ἱππῆς μετ' αὐτῶν πάντες, ἐτρέψαντο τοὺς τῶν Συρακουσίων

ἐτείχισαν τὸν κύκλον διὰ τάχους. Tous les interprètes entendent par *κύκλον* le grand mur de circonvallation des Athéniens. Nous osons émettre une opinion différente. D'abord il nous semble qu'il était physiquement impossible aux Ath. d'élever, à l'instant même, un mur de circonvallation autour d'une si grande ville que Syracuse, et sans que les Syracusains eussent tenté d'y mettre obstacle: car, après avoir donné ce sens à *κύκλον*, il faut aussi necessairement entendre qu'il aurait été achevé avec beaucoup de vitesse, *τὸν κύκλον διὰ τάχους ἐτείχισαν*, et cependant ce mur aurait dû avoir au moins une lieue et demie de tour. En admettant même que la construction du mur de circonvallation *eût été achevée*, Thucydide n'aurait pas pu dire dans le §. suivant *ἢ ἐκεῖνοι* (*οἱ Ἀθ.*) *ἐμελλον ἄξειν τὸ τεῖχος.* — D'ailleurs nous lisons §. 104. *καὶ μέρος τι αὐτῶν πέμπουσιν* (*οἱ Συρακούσιοι*) *ἐπὶ τὸν κύκλον τὸν ἐπὶ ταῖς Ἐπιπολαῖς, ἡγούμενοι ἕρημον αἱρήσειν.* Ce passage nous semble prouver encore que le *κύκλος* en question n'était pas une ligne de circonvallation autour de la ville entière de Syracuse, mais une fortification speciale, une sorte de fort ou muraille circulaire que Thuc. précise à dessein par les mots *τὸν κύκλον τὸν ἐπὶ ταῖς Ἐπιπολαῖς*, et qui devait entourer *τὴν Συκῆν* (ou plutôt *Τύχην*), qui était un endroit près d'Epipolae. C'est contre cette muraille circulaire que les Syracusains envoyèrent une partie de leur troupes pour s'en emparer, pensant la trouver sans défense. — Après ces remarques préliminaires nous allons exposer, comment nous entendons ce passage. — Les Ath., ayant laissé une garnison dans le fort de Labdalon, s'avancèrent vers Syké ou Tyché, placé sur une éminence, *καὶ, καταστήσαντες ἐν τῷ Λαβδάλῳ φυλακὴν, ἐχώρουν πρὸς τὴν Συκῆν*, où ils campèrent, *ἵνα περ καθεζόμενοι*, et dont ils fortifièrent la circonférence en toute hâte, *ἐτείχισαν — τάχους. E Did.* In nota haec adjecit „L'erreur des interprètes vient de ce qu'ils ont sous-entendu *κύκλον Συρακουσῶν*, au lieu de *κύκλον Συκῆς:* car si l'on veut sous-entendre un nom de lieu, ce devrait être celui de *Συκῆς*, qui se trouve immédiatement placé au-dessus, et l'on n'était nullement autorisé à sous-entendre le mot *Συρακουσῶν*, puisque c'est toujours un nom prochain, que l'on sous-entend, et le nom de Syracuse ne se trouve pas dans notre paragraphe."

φυλὴ μία. Adnotat hic Acacius e Sigonio 4. de Rep. Ath. 5., Ath. in sua quemque tribu instructos in acie adversus hostes pugnasse. hoc bene ostendit Sigonius ex Herodoti 6, 111. de pugna marathonia, et ex Plutarchi Aristide. et ex hoc loco, quem itidem ibi laudat Sigonius,

ἱππέας προσβαλόντες, καὶ ἀπέκτειναν τέ τινας, καὶ τροπαῖον τῆς ἱππομαχίας ἔστησαν.

Ath. munire pergunt id castellum, lapidesque ac ligna comportant in Trogilum, ubi brevissima futura erat a magno portu ad alterum mare muri aedificatio.

101. Καὶ τῇ ὑστεραίᾳ οἱ μὲν ἐτείχιζον τῶν Ἀθηναίων τὸ πρὸς βορέαν τοῦ κύκλου τεῖχος, οἱ δὲ λίθους καὶ ξύλα ξυμφοροῦντες παρέβαλλον ἐπὶ τὸν Τρώγιλον καλούμενον ἀεί, ἤπερ βραχύτατον ἐγίγνετο αὐτοῖς ἐκ τοῦ μεγάλου λιμένος ἐπὶ τὴν ἑτέραν θάλασσαν τὸ ἀποτείχισμα.

Syracusani autem, belli fortunam pugnis periclitari amplius nolentes, certe murum urbis, qua parte suum ducturi erant Ath., substruere decernunt; quos si antevertissent, sperabant fore, ut vel interciperentur, vel, si opem ferrent, parte exercitus contra eos missa, et praeoccupatis aditibus, intermittere opus, omnesque adversus se converti, cogerentur.

Οἱ δὲ Συρακούσιοι, οὐχ ἥκιστα Ἑρμοκράτους τῶν στρατηγῶν ἐσηγησαμένου, μάχαις μὲν πανδημεὶ πρὸς Ἀθηναίους οὐκέτι ἐβούλοντο διακινδυνεύειν, ὑποτειχίζειν δὲ ἄμεινον ἐδόκει εἶναι, ἢ ἐκεῖνοι ἔμελλον ἄξειν τὸ τεῖχος, καὶ, εἰ φθάσειαν, ἀποκλήσεις γίγνεσθαι, καὶ ἅμα καὶ, ἐν τούτῳ εἰ ἐπιβοηθοῖεν, μέρος ἀντιπέμπειν αὐτοὺς τῆς στρατιᾶς, καὶ φθάνειν ἂν τοῖς σταυροῖς προκαταλαμβάνοντας τὰς ἐφόδους, ἐκείνους δὲ ἂν πανομένους τοῦ ἔργου πάντας ἂν πρὸς σφᾶς τρέπεσθαι.

intelligitur, Ath. non solitos fuisse inter se miscere diversarum tribuum milites. eandem rationem etiam alios in bellis secutos fuisse credibile est. sic de Messeniis Thuc. 3, 90. ἔτυχον δὲ δύο φυλαὶ ἐν ταῖς Μυλαῖς τῶν Μεσσηνίων φρουροῦσαι. et paulo post hic cap. 102. de Syracusanis φυλὴν μίαν καταλιπόντες φύλακα τοῦ οἰκοδομήματος. hinc φύλοπις pro μάχη, ἐκ τῆς ὁπός, ἤτοι βοῆς, τῶν φυλῶν Eustathius in Hom. Il. α', p. 140. et β', p. 247. Suidas: φυλὴ καθ' αὑτήν ἐστι μύριοι στρατιῶται. nescio, cui e vetustis rebuspublicis hoc conveniat. si χίλιοι dixisset, posset referri ad prima initia reipublicae romanae. D. „Quod hic de Atheniensibus (de quorum tribuum ordine et nominibus v. Westermann. Quaest. Demosth. 2., p. 66. sequ.) et de Messeniis, idem supra ad 5, 15. de lochis Spartanorum adnotatum est. imo hic communis mos antiquitatis fuit, ut tributim acies instrueretur, ejusque rei antiquissima vestigia sunt apud Homerum in verbis Nestoris Il. 2, 362. adde Schneider. ad Xenoph. Hist. gr. 4, 2, 19." G—r.

101. ὑποτειχίζειν: οἱ μὲν Ἀθηναῖοι, φησὶν, ἐβούλοντο ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν τεῖχος οἰκοδομησάμενοι Συρακουσίους εἴρξαι τῆς ἔξω γῆς, κατακλείσαντες εἰς τὴν χερρόνησον· οἱ δὲ Συρακούσιοι ὀρθιον τεῖχος διὰ μέσου τοῦ ἰσθμώδους ὑπετείχιζον, κώλυμα ἐσόμενον τοῖς Ἀθηναίοις τοῦ δύνασθαι διατειχίσαι. καὶ ἐνόμιζον, εἰ φθάσαιεν περιτειχίσαντες (scr. παρατειχίσαντες) αὐτοί, ἀποκλεῖσαι ἂν ἐκείνους τοῦ ἔτι διατειχίσαι δύνασθαι. εἰ γὰρ δὴ καὶ κωλύειν αὐτοὺς ὑποτειχίζοντας (ita G—r.; ll. male ἀποτειχίζοντας) οἱ Ἀθηναῖοι ἐθέλοιεν, μέρει μὲν ἄν τινι τῆς αὐτῶν στρατιᾶς ἀντιτάξασθαι τοῖς ἐπιοῦσι τῶν Ἀθηναίων· οἱ λοιποὶ δὲ ἐν τούτῳ προαποστανρώσειν τὰ βάσιμα τῶν Ἀθηναίων. S.

προκαταλαμβάνοντας. hoc recte refertur ad αὐτούς. vitiose codd. προ — τες.

τὰς ἐφόδους intellige aditus

Sic igitur faciunt, oleis fani excisis, turribusque excitatis ligneis. interea classis Atheniensium nondum Thapso in magnum portum circumnavigaverat, littoraque adhuc obtinebant Syracusani; Ath. autem Thapso terrestri itinere ad victum necessaria advehebant.

Ἐτείχιζον οὖν ἐξελθόντες, ἀπὸ τῆς σφετέρας πόλεως ἀρξάμενοι, κάτωθεν τοῦ κύκλου τῶν Ἀθηναίων ἐγκάρσιον τεῖχος ἄγοντες, τάς τε ἐλάας ἐκκόπτοντες τοῦ Τεμένους, καὶ πύργους ξυλίνους καθιστάντες. αἱ δὲ νῆες τῶν Ἀθηναίων οὔπω ἐκ τῆς Θάψου περιεπεπλεύκεσαν ἐς τὸν μέγαν λιμένα, ἀλλ' ἔτι οἱ Συρακούσιοι ἐκράτουν τῶν περὶ τὴν θάλασσαν· κατὰ γῆν δὲ ἐκ τῆς Θάψου οἱ Ἀθηναῖοι τὰ ἐπιτήδεια ἐπήγοντο.

Syracusani, non impediti ab Atheniensibus, redeunt in urbem, una cohorte ad custodiam aedificii sui relicta;

102. Ἐπειδὴ δὲ τοῖς Συρακουσίοις ἀρκούντως ἐδόκει ἔχειν ὅσα τε ἐσταυρώθη, καὶ ᾠκοδομήθη, τοῦ ὑποτειχίσματος, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι αὐτοὺς οὐκ ἤλθον κωλύσοντες, φοβούμενοι, μὴ σφίσι δίχα γιγνομένοις ῥᾷον μάχωνται, καὶ ἅμα τὴν καθ' αὐτοὺς περιτείχισιν ἐπειγόμενοι, οἱ μὲν Συρακούσιοι, φυλὴν μίαν καταλιπόντες φύλακα τοῦ οἰκοδομήματος, ἀνεχώρησαν ἐς τὴν πόλιν·

Ath. autem fistulas aquaeductuum destruerunt; eumque animadvertissent, Syracusanos partim in tentoriis se continere meridie, partim in urbem abiisse, vallumque negligenter custodiri, manu electorum irrumpunt in substructum illorum aedificium, et reliquo exercitu vallum capiunt prope portulam, quae ex Temenite Epipolas ducebat.

Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τούς τε ὀχετοὺς αὐτῶν, οἳ ἐς τὴν πόλιν

per intervalla muri obsidionalis, vel per naturam soli. *G—r.*

κάτωθεν τοῦ κύκλου est „von der Seite unter der Belagerungsmauer der Athener herauf.“ v. Lobeck. ad Phryn. p. 128. regio enim, qua hic murus transversus a Syracusanis ducebatur, inferior erat muro obsidionali, quia inde ab Epipolis locus declivis erat usque ad urbem. *G—r.*

Illustrat rem Diodorus 13, 7. videntur igitur Ath. septentrionem versus, ubi Trogilus portus, per isthmum illum, in quo condita erat Acradina cum Temenite et Tyca, orsi a magno portu, qui meridiem spectabat, murum extruxisse: itaque, cum altera muri pars a meridionali urbis regione conseeretur, altera ad septentrionem et Trogilum versus pararetur materia congerenda, Diodorus dicere poterat ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τὰς Συρακούσας ἐκβλιόρκουν. res clarius exponitur 7, 2. — τὴν ἑτέραν θάλασσαν intellige mare, quod est e regione Trogili, sive hunc ipsum portum. *Ex Hk.*

τοῦ Τεμένους. scil. Apollinis Temenitae. v. lib. de Situ Syrac. p. 59. Steph. Byz. Τίμενος: τόπος Σικελίας ὑπὸ τὰς Ἐπιπολας, πρὸς ταῖς Συρακούσαις. Apollinem ἀρχαγέτην, i. e. ductorem coloniae suae, ibi colebant, qui oraculo ejus condendae auctor fuisset. v. Letronn. Topogr. de Syrac. p. 26., Steph. Byz. in Συράκουσαι, et l. de Situ Syrac. p. 7. adn. 5., et p. 59. *E G—r.*

102. δίχα γιγνομένοις: τῶν μὲν τειχιζόντων, τῶν δὲ μαχομένων. — περιτείχισιν ἐπειγόμενοι: σκεύδοντες αὐτοὶ διατειχίσαι. *S.*

φυλήν. mendose Gr., Laur., Bas., E., φυλακήν. v. ann. ad 103.

ὑπνομηδὸν ποτοῦ ὕδατος ἠγμένοι ἦσαν, διέφθειραν, καὶ τηρήσαντες τούς τε ἄλλους Συρακουσίους κατὰ σκηνὰς ὄντας ἐν μεσημβρίᾳ, καί τινας καὶ ἐς τὴν πόλιν ἀποκεχωρηκότας, καὶ τοὺς ἐν τῷ σταυρώματι ἀμελῶς φυλάσσοντας, τριακοσίους μὲν σφῶν αὐτῶν λογάδας καὶ τῶν ψιλῶν τινὰς ἐκλεκτοὺς ὡπλισμένους προὔταξαν θεῖν δρόμῳ ἐξαπιναίως πρὸς τὸ ὑποτείχισμα· ἡ δὲ ἄλλη στρατιὰ δίχα, ἡ μὲν μετὰ τοῦ ἑτέρου στρατηγοῦ πρὸς τὴν πόλιν, εἰ ἐπιβοηθοῖεν, ἐχώρουν, ἡ δὲ μετὰ τοῦ ἑτέρου πρὸς τὸ σταύρωμα τὸ παρὰ τὴν πυλίδα.

Electi illi simul quidem cum fugientibus custodibus substructionis intrant munitionem exteriorem in Temenite, sed repelluntur a Syracusanis, Argivorum et Atheniensium nonnullis interfectis; reliquus tamen exercitus substructionem diruit, vallum revellit, et vallis in castra asportatis tropaeum constituit.

Καὶ προσβαλόντες οἱ τριακόσιοι αἱροῦσι τὸ σταύρωμα, καὶ οἱ φύλακες αὐτὸ ἐκλιπόντες κατέφυγον ἐς τὸ προτείχισμα τὸ περὶ τὸν Τεμενίτην. καὶ αὐτοῖς ξυνεσέπεσον οἱ διώκοντες· καὶ ἐντὸς γενόμενοι βίᾳ ἐξεκρούσθησαν πάλιν ὑπὸ τῶν Συρακουσίων, καὶ τῶν Ἀργείων τινὲς αὐτόθι, καὶ τῶν Ἀθηναίων οὐ πολλοί, διεφθάρησαν. καὶ ἐπαναχωρήσασα ἡ πᾶσα στρατιὰ τήν τε ὑποτείχισιν καθεῖλον, καὶ τὸ σταύρωμα ἀνέσπασαν, καὶ διεφόρησαν τοὺς σταυροὺς παρ' ἑαυτούς, καὶ τροπαῖον ἔστησαν.

Ath. circumvallare pergunt urbem, Syracusanis contra operantibus.

103. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἀπὸ τοῦ κύκλου ἐτείχιζον οἱ Ἀθηναῖοι τὸν κρημνὸν τὸν ὑπὲρ τοῦ ἕλους, ὃς τῶν Ἐπιπολῶν ταύτῃ πρὸς τὸν μέγαν λιμένα ὁρᾷ, καὶ ἥπερ αὐτοῖς βραχύτατον ἐγίγνετο καταβᾶσι διὰ τοῦ ὁμαλοῦ καὶ τοῦ ἕλους ἐς τὸν λιμένα τὸ περιτείχισμα. καὶ οἱ Συρακούσιοι ἐν τούτῳ ἐξελθόντες καὶ αὐτοὶ ἀπεσταύρουν αὖθις, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῆς πόλεως, διὰ μέσου τοῦ ἕλους· καὶ τάφρον ἅμα παρώρυσσον, ὅπως μὴ οἷόν τε ᾖ τοῖς Ἀθηναίοις μέχρι τῆς θαλάσσης ἀποτειχίσαι.

Ath. absoluto opere incepto, et classe circumvehi jussa in magnum portum, transeunt paludem, vallumque et fossam Syracusanorum capiunt.

Οἱ δ', ἐπειδὴ τὸ πρὸς τὸν κρημνὸν αὐτοῖς ἐξείργαστο, ἐπιχειροῦσιν αὖθις τῷ τῶν Συρακουσίων σταυρώματι καὶ τάφρῳ, τὰς μὲν ναῦς κελεύσαντες περιπλεῦσαι ἐκ τῆς Θάψου ἐς τὸν μέγαν λιμένα τὸν τῶν Συρακουσίων· αὐτοὶ δὲ περὶ ὄρθρον

ποτοῦ ὕδατος. haec junge cum οἱ. — κατὰ σκηνὰς ὄντας ἐν μεσ., propter solis aestum, ut etiam hodie fieri docent itinerum enarratores. *Ex Hk.* — παρὰ τὴν πυλίδα. „per quam e Temenite in Epipolas exitus patebat. Temenitem autem Syracusii muro circumdederant [vid. 6, 75.], quem προτείχισμα hic appellat. ab hac portula discernendae sunt πύλαι Τεμενιτίδες, quae item ex Temenite ducebant, sed Olympieum et Anapum versus, austrum spectantes.“ *G—r.*

καταβάντες ἀπὸ τῶν Ἐπιπολῶν ἐς τὸ ὁμαλὸν καὶ διὰ τοῦ ἕλους, ᾗ πηλῶδες ἦν καὶ στεριφώτατον, θύρας καὶ ξύλα πλατέα ἐπιθέντες, καὶ ἐπ' αὐτῶν διαβαδίσαντες, αἱροῦσιν ἅμα ᾧ τό τε σταύρωμα, πλὴν ὀλίγου, καὶ τὴν τάφρον, καὶ ὕστερον καὶ τὸ ὑπολειφθὲν εἶλον.

Proelio commisso primum vincunt Ath.; dein vero electi eorum, transitum fluvii intercludere conantes hostibus, in fugam vertuntur, et Lamachus opitulatus occiditur; recedunt tamen et ipsi Syracusani, jam ingruente toto Atheniensium exercitu.

Καὶ μάχη ἐγένετο, καὶ ἐν αὐτῇ ἐνίκων οἱ Ἀθηναῖοι· καὶ τῶν Συρακουσίων οἱ μὲν τὸ δεξιὸν κέρας ἔχοντες πρὸς τὴν πόλιν ἔφυγον, οἱ δ' ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ παρὰ τὸν ποταμόν. καὶ αὐτοὺς βουλόμενοι ἀποκλῄσασθαι τῆς διαβάσεως οἱ τῶν Ἀθηναίων τριακόσιοι λογάδες δρόμῳ ἠπείγοντο πρὸς τὴν γέφυραν. δείσαντες δὲ οἱ Συρακούσιοι (ἦσαν γὰρ καὶ τῶν ἱππέων αὐτοῖς οἱ πολλοὶ ἐνταῦθα,) ὁμόσε χωροῦσι τοῖς τριακοσίοις τούτοις, καὶ τρέπουσί τε αὐτοὺς, καὶ ἐσβάλλουσιν ἐς τὸ δεξιὸν κέρας τῶν Ἀθηναίων. καὶ προσπεσόντων αὐτῶν ξυνεφοβήθη καὶ ἡ πρώτη φυλὴ τοῦ κέρως. ἰδὼν δὲ ὁ Λάμαχος παρεβοήθει ἀπὸ τοῦ εὐωνύμου τοῦ ἑαυτῶν μετὰ τοξοτῶν τε οὐ πολλῶν, καὶ τοὺς Ἀργείους παραλαβών· καὶ ἐπιδιαβὰς τάφρον τινὰ, καὶ μονωθεὶς μετ' ὀλίγων τῶν ξυνδιαβάντων, ἀποθνήσκει αὐτός τε, καὶ πέντε ἢ ἓξ τῶν μετ' αὐτοῦ. καὶ τούτους μὲν οἱ Συρακούσιοι εὐθὺς κατὰ τάχος φθάνουσιν ἁρπάσαντες πέραν τοῦ ποταμοῦ ἐς τὸ ἀσφαλές· αὐτοὶ δὲ, ἐπιόντος ἤδη καὶ τοῦ ἄλλου στρατεύματος τῶν Ἀθηναίων, ἀπεχώρουν.

Syracusani, qui ad urbem confugerant, receptis animis propugnaculum munitionis in Epipolis aggressi capiunt destruuntque, ipsa tamen potiri nequeunt, cum incensis jussu Niciae machinis lignisque ante murum conjectis, tum succurrente Atheniensium exercitu terrestri, et classe Thapso adnavigante in magnum portum.

104. Ἐν τούτῳ δὲ οἱ πρὸς τὴν πόλιν αὐτῶν τὸ πρῶτον καταφυγόντες, ὡς ἑώρων ταῦτα γιγνόμενα, αὐτοί τε πάλιν ἀπὸ τῆς πόλεως ἀναθαρσήσαντες ἀντετάξαντο πρὸς τοὺς κατὰ σφᾶς Ἀθηναίους, καὶ μέρος τι αὐτῶν πέμπουσιν ἐπὶ τὸν κύκλον τὸν ἐπὶ ταῖς Ἐπιπολαῖς, ἡγούμενοι ἔρημον αἱρήσειν. καὶ τὸ μὲν δεκάπλεθρον προτείχισμα αὐτῶν αἱροῦσι, καὶ διεπόρ-

103. ἡ πρώτη φυλή. Dukeri conjectura. cf. c. 100. ll. φυλακὴ, quae verba etiam alibi confunduntur. v. cap. 102. recte enim Arn. observavit secundum D., φυλακὴν non posse dici partem exercitus, quae non castellum vel munimentum aliquod defendat, sed in apertis acie instructa sit.

ἀποθνήσκει αὐτός. Discrepat Diodorus, qui 13, 8. post Gylippi adventum demum in acri proelio cum illo occisum esse Lamachum narrat. Plutarchus Nic. c. 18. tradit, Lamachum in certamine singulari cum Callicrate, Syracusano equite, a quo provocatus fuerit, una cum illo periisse. *Hk.*

104. δεκάπλεθρον προτείχισμα αὐτῶν. i. e. Atheniensium. „Portus *exteriorem munitionem* (τοῦ

θησαν, αὐτὸν δὲ τὸν κύκλον Νικίας διεκώλυσεν· ἔτυχε γὰρ ἐν αὐτῷ δι' ἀσθένειαν ὑπολελειμμένος. τὰς γὰρ μηχανὰς, καὶ ξύλα ὅσα πρὸ τοῦ τείχους ἦν καταβεβλημένα. ἐμπρῆσαι τοὺς ὑπηρέτας ἐκέλευσεν, ὡς ἔγνω ἀδυνάτους ἐσομένους ἐρημία ἀνδρῶν ἄλλῳ τρόπῳ περιγενέσθαι. καὶ ξυνέβη οὕτως· οὐ γὰρ ἔτι προσῆλθον οἱ Συρακούσιοι διὰ τὸ πῦρ, ἀλλ' ἀπεχώρουν πάλιν· καὶ γὰρ πρός τε τὸν κύκλον βοήθεια ἤδη κάτωθεν τῶν Ἀθηναίων, ἀποδιωξόντων τοὺς ἐκεῖ, ἐπανῄει, καὶ αἱ νῆες ἅμα αὐτῶν ἐκ τῆς Θάψου, ὥσπερ εἴρητο, κατέπλεον ἐς τὸν μέγαν λιμένα. ἃ ὁρῶντες οἱ ἄνωθεν κατὰ τάχος ἀπῆσαν, καὶ ἡ ξύμπασα στρατιὰ τῶν Συρακουσίων, ἐς τὴν πόλιν, νομίσαντες μὴ ἂν ἔτι ἀπὸ τῆς παρούσης σφίσι δυνάμεως ἱκανοὶ γενέσθαι κωλῦσαι τὸν ἐπὶ τὴν θάλασσαν τειχισμόν.

Jam, conjuncto exercitu nautico cum terrestri, Ath. utrinque circumvallant Syracusas, advectoque commeatu ex Italia et multis Siculis consociatis, Tyrrhenorum quoque tribus navibus 50 remorum appulsis, spes majores concipiunt.

105. Μετὰ δὲ τοῦτο οἱ Ἀθηναῖοι τροπαῖον ἔστησαν, καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν τοῖς Συρακουσίοις, καὶ τοὺς μετὰ Λαμάχου, καὶ αὐτὸν, ἐκομίσαντο. καὶ παρόντος ἤδη σφίσι παντὸς τοῦ στρατεύματος, καὶ τοῦ ναυτικοῦ, καὶ τοῦ πεζοῦ, ἀπὸ τῶν Ἐπιπολῶν καὶ τοῦ κρημνώδους ἀρξάμενοι ἀπετείχιζον μέχρι τῆς θαλάσσης τείχει διπλῷ τοὺς Συρακουσίους· τὰ δ' ἐπιτήδεια τῇ στρατιᾷ ἐσήγετο ἐκ τῆς Ἰταλίας πανταχόθεν· ἦλθον δὲ καὶ τῶν Σικελῶν πολλοὶ ξύμμαχοι τοῖς Ἀθηναίοις, οἳ πρότερον περιεωρῶντο, καὶ ἐκ τῆς Τυρσηνίας νῆες πεντηκόντοροι τρεῖς καὶ τἆλλα προυχώρει αὐτοῖς ἐς ἐλπίδας.

Contra Syracusani ne cogitant quidem amplius de reportanda victoria, cum praesertim auxiliares non advenirent e Peloponneso. quare et inter se, et cum Nicia, de compositione agere incipiunt, ducibusque suis diffidentes, quasi vel infelicibus, vel proditoribus, alios eorum in locum surrogant.

Καὶ γὰρ οἱ Συρακούσιοι πολέμῳ μὲν οὐκέτι ἐνόμιζον ἂν περιγενέσθαι, ὡς αὐτοῖς οὐδὲ ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου ὠφέλεια οὐδεμία ἦκε· τοὺς δὲ λόγους ἔν τε σφίσιν αὐτοῖς ἐποιοῦντο

κύκλου), Polyaenus 1, 39, 3. προπύργιον," etc. *E P.* „Le mot προτείχισμα est un terme générique, qui désigne tout *propugnaculum* ou retranchement avancé. cf. 7, 43. Quant à la remarque de G—r. que les Ath. se servaient de ce προτείχισμα comme d'un magasin de munitions de guerre, (*rerum necessariarum ad obsidionem.* induxit tamen haec G—r. in altera sua ed. Thucydidis. *Both.*) nous la croyons erronée; d'abord les mots ὅσα ἦν καταβεβλημένα πρὸ τοῦ τείχους désignent très-clairement que les machines et le bois étaient *jetés* ou *placés au hazard* devant la muraille; ensuite nous savons que les Ath. se servaient, comme de dépôt d'armes, du fort construit à Labdalon (6, 99.), et, plus tard, des 3 forts élevés à Plemmyrion (7, 4.)." *E Did.*

ξυμβατικοὺς, καὶ πρὸς τὸν Νικίαν· οὗτος γὰρ δὴ μόνος εἶχε, Λαμάχου τεθνεῶτος, τὴν ἀρχήν. καὶ κύρωσις μὲν οὐδεμία ἐγίγνετο, οἷα δὲ εἰκὸς ἀνθρώπων ἀπορούντων, καὶ μᾶλλον ἢ πρὶν πολιορκουμένων, πολλὰ ἐλέγετο πρός τε ἐκεῖνον, καὶ πλείω ἔτι κατὰ τὴν πόλιν· καὶ γάρ τινα καὶ ὑποψίαν ὑπὸ τῶν παρόντων κακῶν ἐς ἀλλήλους εἶχον, καὶ τοὺς στρατηγούς τε, ἐφ' ὧν αὐτοῖς ταῦτα ξυνέβη, ἔπαυσαν, ὡς ἢ δυστυχίᾳ, ἢ προδοσίᾳ, τῇ ἐκείνων βλαπτόμενοι, καὶ ἄλλους ἀνθείλοντο, Ἡρακλείδην, καὶ Εὐκλέα, καὶ Τελλίαν.

Tristibus nuntiis acceptis Gylippus de rebus Siciliae desperat, Italiam autem conciliaturus cum Pythene Corinthio Tarentum, et inde Thurium, proficiscitur.

106. Ἐν δὲ τούτῳ Γύλιππος ὁ Λακεδαιμόνιος καὶ αἱ ἀπὸ τῆς Κορίνθου νῆες περὶ Λευκάδα ἤδη ἦσαν, βουλόμενοι ἐς τὴν Σικελίαν διὰ τάχους βοηθῆσαι. καὶ ὡς αὐτοῖς αἱ ἀγγελίαι ἐφοίτων δειναὶ, καὶ πᾶσαι ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐψευσμέναι, ὡς ἤδη παντελῶς ἀποτετειχισμέναι αἱ Συράκουσαί εἰσι, τῆς μὲν Σικελίας οὐκέτι ἐλπίδα οὐδεμίαν εἶχεν ὁ Γύλιππος, τὴν δὲ Ἰταλίαν βουλόμενος περιποιῆσαι αὐτὸς μὲν, καὶ Πυθὴν ὁ Κορίνθιος, ναυσὶ δυοῖν μὲν λακωνικαῖν, δυοῖν δὲ κορινθίαιν, ὅτι τάχιστα ἐπεραιώθησαν τὸν Ἰόνιον ἐς Τάραντα· οἱ δὲ Κορίνθιοι, πρὸς ταῖς σφετέραις δέκα λευκαδίας δύο καὶ ἀμπρακιώτιδας τρεῖς προσπληρώσαντες, ὕστερον ἔμελλον πλεύσεσθαι.

Gylippus, Thuriis non persuasis ut adjungantur, inde profectus tempestate primum in sinum, deinde rursus Tarentum, abripitur. ibi naves reficit, contemtus a Nicia, sicut ab ipsis Thuriis, tanquam praedonum ritu navibus ejus instructis.

Καὶ ὁ μὲν Γύλιππος ἐκ τοῦ Τάραντος ἐς τὴν Θουρίαν πρῶτον πρεσβευσάμενος κατὰ τὴν τοῦ πατρός ποτε πολιτείαν, καὶ οὐ δυνάμενος αὐτοὺς προσαγαγέσθαι, ἄρας παρέπλει τὴν Ἰταλίαν, καὶ ἀναρπασθεὶς ὑπ' ἀνέμου κατὰ τὸν Τεριναῖον κόλπον, ὡς ἐκπνεῖ ταύτῃ μέγας κατὰ βορέαν ἑστηκώς, ἀποφέρεται

105. κατὰ τὴν πόλιν, *in urbe.* Port.

106. ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐψευσμέναι: ψευδεῖς μὲν, (nondum enim perfecta erat Atheniensium munitio. v. 7, 2. *Hk.*) σύμφωνοι δέ. S.

κατὰ τὴν τοῦ πατρός ποτε πολιτείαν. pater Gylippi erat Cleandridas, in expeditione contra Athenienses Plistoanacti adolescenti adjunctus, et pecuniae a Pericle acceptae postea insimulatus damnatusque, Thuriis exul non solum vitam egerat, sed etiam, ut h. l. patet, civitatem adeptus erat. *Ex Hk.* v. 1, 114., Plut. Pericle 22., Diod. 13, 106., etc.

τὸν Τεριναῖον κόλπον. dictum a Terina, urbe in Bruttiis, quo violenta tempestate abreptus est Gylippus.

ὡς ἐκπνεῖ. ll. inveterato mendo ὃς ἐ., in quo intelligendus esset ὁ κόλπος, quidquid dicit S. (οὐχ ὁ κόλπος, ἀλλ' ὁ ἄνεμος.) nunc significatur causa, cur Gylippus in Terinaeum sinum delatus fuerit, scilicet vento abreptus, Euro, vel Noto, vel *crebro procellis Africo* (Virg. Aen. 1, 85.).

ἑστηκώς: ἤτοι στάσιμος ὤν, καὶ διηνεκὴς, ὡς καὶ στάσιν ἀνέμου λέγομεν. S.

ἐς τὸ πέλαγος, καὶ πάλιν, χειμασθεὶς ἐς τὰ μάλιστα, τῷ Τάραντι προσμίσγει· καὶ τὰς ναῦς, ὅσαι ἐπόνησαν ὑπὸ τοῦ χειμῶνος, ἀνελκύσας ἐπεσκεύαζεν. ὁ δὲ Νικίας, πυθόμενος αὐτὸν πλέοντα, ὑπερεῖδε τὸ πλῆθος τῶν νεῶν, ὅπερ καὶ οἱ Θούριοι ἔπαθον, καὶ ληστικώτερον ἔδοξε παρεσκευασμένους πλεῖν, καὶ οὐδεμίαν φυλακὴν πω ἐποιεῖτο.

Sub idem tempus Lac. et eorum socii irruptionem in agrum Argivorum faciunt, opem his ferentibus Atheniensibus, manifeste rupto foedere, cum antea Pyli tantum et in reliqua Peloponneso latrocinati essent cum Argivis et Mantinensibus, nunquam armis illatis Laconicae. nunc igitur, exscensu e navibus facto in Epidaurum Limeram, Prasias, et alia quaedam loca, vastarunt agros; mox tamen redeunt pariter ac Lac. et Argivi, hi quidem etiam Phliasiis infestatis, nonnullisque eorum caesis.

107. Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τούτου τοῦ θέρους καὶ Λακεδαιμόνιοι ἐς τὸ Ἄργος ἐσέβαλον αὐτοί τε, καὶ οἱ ξύμμαχοι, καὶ τῆς γῆς τὴν πολλὴν ἐδῄωσαν. καὶ Ἀθηναῖοι Ἀργείοις τριάκοντα ναυσὶν ἐβοήθησαν, αἵπερ τὰς σπονδὰς φανερώτατα πρὸς Λακεδαιμονίους αὐτοῖς ἔλυσαν. πρότερον μὲν γὰρ, ληστείαις ἐκ Πύλου, καὶ περὶ τὴν ἄλλην Πελοπόννησον, μᾶλλον ἢ ἐς τὴν Λακωνικὴν ἀποβαίνοντες, μετά τε Ἀργείων καὶ Μαντινέων, ἐπολέμουν· καὶ πολλάκις Ἀργείων κελευόντων ὅσον σχόντας μόνον ξὺν ὅπλοις ἐς τὴν Λακωνικὴν, καὶ τὸ ἐλάχιστον μετὰ σφῶν δῃώσαντας ἀπελθεῖν, οὐκ ἤθελον· τότε δὲ, Πυθοδώρου, καὶ Λαισποδίου, καὶ Δημαράτου, ἀρχόντων, ἀποβάντες ἐς Ἐπίδαυρον τὴν Λιμηρὰν, καὶ Πρασιὰς, καὶ ὅσα ἄλλα, ἐδῄωσαν τῆς γῆς, καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἤδη εὐπροφάσιστον μᾶλλον τὴν αἰτίαν ἐς τοὺς Ἀθηναίους τοῦ ἀμύνεσθαι ἐποίησαν. ἀναχωρησάντων δὲ τῶν Ἀθηναίων ἐκ τοῦ Ἄργους ταῖς ναυσὶ, καὶ τῶν Λακεδαιμονίων, οἱ Ἀργεῖοι ἐσβαλόντες ἐς τὴν Φλιασίαν τῆς τε γῆς αὐτῶν ἔτεμον, καὶ ἀπέκτειναν τινας, καὶ ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου.

107. ὅσον σχόντας μόνον est *ut solum appellerent*. v. Viger. p. 130., ibique Herm. p. 726, 91., Schneider. lex. v. ὅσον.— *de Laccedonia* ad 8, 86. — Πρασιὰς Vat. vulgo Πρασιὰν vel Πρασίαν. plurali forma Thucydidem uti 2, 56.; 7, 18. (cf. 8, 95.), alios autem scriptores singulari, annotavit P. ἀρχόντων, i. e. ἡγουμένων, ut alibi dicere solet. — καὶ ὅσα ἄλλα accipe pro καὶ ἐς ὅσα ἄλλα ἀπέβησαν. *Hk.* Vat. καὶ ἄλλα ἄττα. *E G—ro.*

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΞΥΓΓΡΑΦΗΣ Ζ.

Gylippus et Pythen, refectis navibus, praenavigant Locros epizephyrios, certioresque facti, nondum undique circumvallatas esse Syracusas, deliberant, utrum recta illuc navigandum sit, an prius Himeram proficiscendum, ibique assumtis Himeraeis, aliisque, quos conciliare potuissent, pergendum terrestri itinere.

Ὁ ΔΕ Γύλιππος καὶ ὁ Πυθὴν ἐκ τοῦ Τάραντος, ἐπεὶ ἐπεσκεύασαν τὰς ναῦς, παρέπλευσαν ἐς Λοκροὺς τοὺς Ἐπιζεφυρίους· καὶ πυνθανόμενοι σαφέστερον ἤδη, ὅτι οὐ παντελῶς πω ἀποτετειχισμέναι αἱ Συράκουσαί εἰσιν, ἀλλ' ἔτι οἷόν τε κατὰ τὰς Ἐπιπολὰς στρατιᾷ ἀφικομένους ἐσελθεῖν, ἐβουλεύοντο, εἴτ' ἐν δεξιᾷ λαβόντες τὴν Σικελίαν διακινδυνεύσωσιν ἐσπλεῦσαι, εἴτ' ἐν ἀριστερᾷ ἐς Ἱμέραν πρῶτον πλεύσαντες, καὶ αὐτούς τε ἐκείνους καὶ στρατιὰν ἄλλην προσλαβόντες, οὓς ἂν πείθωσι, κατὰ γῆν ἔλθωσι.

Placuit Himeram navigare, priusquam naves atticae, a Nicia missae ad observandos hostes, Rhegium pervenerint.

Καὶ ἔδοξεν αὐτοῖς ἐπὶ τῆς Ἱμέρας πλεῖν ἄλλως τε, καὶ τῶν ἀττικῶν τεσσάρων νεῶν οὔπω παρουσῶν ἐν τῷ Ῥηγίῳ, ἃς ὁ Νικίας ὅμως, πυνθανόμενος αὐτοὺς ἐν Λοκροῖς εἶναι, ἀπέστειλε. φθάσαντες δὲ τὴν φυλακὴν ταύτην περαιοῦνται διὰ

1. *ἐπεσκεύασαν*, *refecerunt*. cf. 1, 29.

ἐν ἀριστερᾷ ἐς Ἱμ. πρ. πλεύσαντες. sic 6, 62. *παραπλέοντες δ' ἐν ἀριστερᾷ τὴν Σικελίαν*. — paulo ante ad *ἐσπλεῦσαι* subaudi *ἐς τὰς Συρακούσας*. *Hk.*

ὅμως — ἀπέστειλε. subintelligo *καίπερ ὑπεριδὼν τὸ πλῆθος τῶν νεῶν, καὶ οὐδεμίαν φυλακὴν ποιούμενος*, propter verba 6, 104. extr. *Hk.* secundum scholion *τὸ ὅμως διὰ τοῦτο πρόσκειται, ὅτι ἐν τῇ ἕκτῃ ἔφη, τὸν Νικίαν τῆς φυλακῆς ὀλιγωρεῖν τοῦ κατάπλου Πελοποννησίων*. — *ἀπέστειλε*, *mittere parabat*, de consilio mittendi.

τοῦ πορθμοῦ, καὶ σχόντες Ῥηγίῳ καὶ Μεσσήνῃ ἀφικνοῦνται ἐς Ἰμέραν.

Adjunguntur Himeraei Spartanis, qui Selinuntios sibi obviam venire jubent cum exercitu. Geloï quoque nonnullas copias promittunt, et quidam Siculorum, praesertim nuper mortuo illorum rege satis potenti, Archonide, qui Atheniensibus faverat.

Ἐκεῖ δὲ ὄντες τούς τε Ἱμεραίους ἔπεισαν ξυμπολεμεῖν, καὶ αὐτούς τε ἔπεσθαι, καὶ τοῖς ἐκ τῶν νεῶν τῶν σφετέρων ναύταις, ὅσοι μὴ εἶχον ὅπλα, παρασχεῖν· (τὰς γὰρ ναῦς ἀνείλκυσαν ἐν Ἰμέρᾳ) καὶ τοὺς Σελινουντίους πέμψαντες ἐκέλευον ἁπαντᾷν στρατιᾷ ἔς τι χωρίον. πέμψειν δέ τινα αὐτοῖς ὑπέσχοντο στρατιὰν οὐ πολλὴν καὶ οἱ Γελῷοι, καὶ τῶν Σικελῶν τινὲς, οἳ πολὺ προθυμότερον προσχωρεῖν ἕτοιμοι ἦσαν, τοῦ τε Ἀρχωνίδου νεωστὶ τεθνηκότος, ὃς τῶν ταύτῃ Σικελῶν βασιλεύων τινῶν, καὶ ὢν οὐκ ἀδύνατος, τοῖς Ἀθηναίοις φίλος ἦν, καὶ τοῦ Γυλίππου ἐκ Λακεδαίμονος προθύμως δοκοῦντος ἥκειν.

Gylippus, assumtis nautis classiariisque suis et Pythenis, qui armati erant Himerae, praetereaque Himeraeorum, Selinuntiorum, Geloorum, et Siculorum, copiis, pergit Syracusas.

Καὶ ὁ μὲν Γύλιππος ἀναλαβὼν τῶν τε σφετέρων ναυτῶν καὶ ἐπιβατῶν τοὺς ὡπλισμένους, ἑπτακοσίους μάλιστα, Ἱμεραίους δὲ ὁπλίτας καὶ ψιλοὺς ξυναμφοτέρους χιλίους καὶ ἱππέας ἑκατὸν, καὶ Σελινουντίων τινὰς ψιλοὺς καὶ ἱππέας, καὶ Γελῴων ὀλίγους, Σικελῶν τε ἐς χιλίους τοὺς πάντας, ἐχώρει πρὸς τὰς Συρακούσας.

Corinthii Leucade etiam cum reliquis navibus opem ferunt Syracusanis; quos de finiendo bello cogitantes Gongylus, dux unus Corinthiorum, dehortatur et confirmat ita, ut populatim Gylippo appropinquanti obviam eant.

2. Οἱ δ' ἐκ τῆς Λευκάδος Κορίνθιοι ταῖς τε ἄλλαις ναυσὶν, ὡς εἶχον τάχους, ἐβοήθουν, καὶ Γόγγυλος, εἷς τῶν Κορινθίων ἀρχόντων, μιᾷ νηῒ τελευταῖος ὁρμηθεὶς, πρῶτος μὲν ἀφικνεῖται ἐς τὰς Συρακούσας, ὀλίγον δὲ πρὸ Γυλίππου· καὶ καταλαβὼν αὐτοὺς περὶ ἀπαλλαγῆς τοῦ πολέμου μέλλοντας ἐκκλησιάσειν διεκώλυσέ τε, καὶ παρεθάρσυνε, λέγων, ὅτι νῆές τε ἄλλαι ἔτι προσπλέουσι, καὶ Γύλιππος ὁ Κλεανδρίδου, Λακεδαιμονίων ἀποστειλάντων, ἄρχων. καὶ οἱ μὲν Συρακούσιοι ἐπερρώσθησάν τε, καὶ τῷ Γυλίππῳ εὐθὺς πανστρατιᾷ ὡς ἀπαντησόμενοι ἐξῆλθον· ἤδη γὰρ καὶ ἐγγὺς ὄντα ᾐσθάνοντο αὐτόν.

Hk. — σχόντες, προσσχόντες. cf. 4, 42.

στρατιᾷ plerique et probatiores ll., nec ferendum, quod alii habent, πανστρατιᾷ, cum nonnisi τινὲς Σελινουντίων ψιλοὶ κ. ἱππεῖς dicantur sub finem hujus capitis. cf. P.— προθύμως, *alacriter*. Portus.

2. ὡς εἶχον τάχους, ut 6, 97. ὡς ἕκαστος τάχους εἶχε. similiter

Gylippus in transitu capit Ietas, Siculorum castellum; dein, acie instructa Epipolas profectus, una cum Syracusanis munitionem Atheniensium, nondum absolutam, aggreditur.

Ὁ δὲ Ἰέτας τε τεῖχος ἐν τῇ παρόδῳ τῶν Σικελῶν ἑλὼν, καὶ ξυνταξάμενος ὡς ἐς μάχην, ἀφικνεῖται ἐς τὰς Ἐπιπολάς· καὶ ἀναβὰς κατὰ τὸν Εὐρύηλον, ηπερ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὸ πρῶτον, ἐχώρει μετὰ τῶν Συρακουσίων ἐπὶ τὸ τείχισμα τῶν Ἀθηναίων. ἔτυχε δὲ κατὰ τοῦτο τοῦ καιροῦ ἐλθὼν, ἐν ᾧ ἑπτὰ μὲν ἢ ὀκτὼ σταδίων ἤδη ἀπετετέλεστο τοῖς Ἀθηναίοις ἐς τὸν μέγαν λιμένα διπλοῦν τεῖχος, πλὴν κατὰ βραχύ τι τὸ πρὸς τὴν θάλασσαν· τοῦτο δ' ἔτι ᾠκοδόμουν, τῷ δὲ ἄλλῳ τοῦ κύκλου πρὸς τὸν Τρώγιλον ἐπὶ τὴν ἑτέραν θάλασσαν λίθοι τε παραβεβλημένοι τῷ πλέονι ἤδη ἦσαν, καὶ ἔστιν ἃ καὶ ἡμίεργα, τὰ δὲ καὶ ἐξειργασμένα κατελείπετο. παρὰ τοσοῦτον μὲν Συράκουσαι ἦλθον κινδύνου.

Ath., subito adventu Gylippi et Syracusanorum primum turbati, tamen aciem contra instruunt, et caduceatori ab illis misso de foedere faciendo, si excedere velint Sicilia, nihil respondent.

3. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, αἰφνιδίως τοῦ τε Γυλίππου καὶ τῶν Συρακουσίων σφίσιν ἐπιόντων, ἐθορυβήθησαν μὲν πρῶτον, παρετάξαντο δέ. ὁ δὲ Θέμενος τὰ ὅπλα ἐγγὺς κήρυκα προπέμπει αὐτοῖς * λέγοντα, εἰ βούλονται ἐξιέναι ἐκ τῆς Σικελίας πέντε ἡμερῶν, λαβόντες τὰ σφέτερα αὐτῶν, ἕτοιμος εἶναι σπένδε-

Herodotus 6, 116. ὡς ποδῶν εἶχον, ubi v. Valck.

Ἰέτας τε τεῖχος. sic MS. K. paris.; alii Ἰέγας, vel Γέτας, vel Γέγας, ut ed. Basil. (Valla *Gega*), τό τε τεῖχος, etc. Stephanus Byz. Ἴέται: φρούριον Σικελίας, Θηλυκῶς. Φίλιστος ἕκτῃ. (fragm. 26., p. 162. sequ.) τὸ ἐθνικὸν Ἰεταῖος καὶ Ἰεταία. quod castellum Cluverius Sicil. ant. p. 471., incertum qua auctoritate, ad Segestam situm fuisse dicit, ubi nunc oppidum Iato extat. Plinius quoque H. N. 3, 8. inter civitates Siciliae memorat Etinos et *Ietenses*, et Cicero Verr. 3, 43. *Ietinos* (ita Zumpt. secundum Harduinum ad Plinii l. c., quod neque Ernestio displicebat.) proxime Helorinis recenset. *Ex Arn. et G—ro.*

κατὰ τοῦτο τοῦ καιροῦ. sic Vat., H.; vulgo abest τοῦ. cf. Lobeck. ad Phryn. p. 279. *Hk.*

ἀπετετέλεστο codd. Vat. et H. paris. vulgo ἐπ., permutatis his praepositionibus, ut alias non semel. [illegible]. — τὸ τεῖχος ὅσον οὐκ ἀπετέλεστο. alias ἐπιτελεῖν bene habet, [illegible] 4. hujus libri.

διπλοῦν τεῖχος. 6, 103. ἀπὸ τῶν Ἐπιπολῶν καὶ τοῦ κρημνώδους ἀρξάμενοι ἀπετείχιζον μέχρι τῆς θαλάσσης τείχει διπλῷ τοὺς Συρακουσίους. — τὴν θάλασσαν intelligit magnum portum, τὴν ἑτέραν θάλασσαν portum Trogiliorum. de lapidibus ibi congestis legimus 6, 99. et infra c. 5. initio. *Idem.*

3. ἕτοιμος εἶναι σπ., quasi antecessisset ἔλεξε. vividior sic narratio, quam si dixisset — λέγοντα, — Γύλιππον ἕτοιμον εἶναι σπ. sed videndum est, ne soloecismi macula temere afficiamus Thucydidem, cum nullo negotio vel λέγων ponatur, vel ἕτοιμον. illud malim, ut quod omni offensione careat, cum λέγοντα a malo emendatore profectum videatur, qui, accusativum requirens ad κήρυκα, non animadverteret, dicendum esse λέξοντα, ut Eurip. Heracl. 136. praeco Πέμπει Μυκηνῶν δεῦρό μ' Εὐρυσθεὺς ἄναξ, Ἄξοντα τούσδε. λέγων, eum, qui praeconem misit, significans, ut apud Xenophontem Ages. 2, 16. οἱ δὲ Θηβαῖοι ἔπεμψαν κήρυκα, ὑποσπόνδους τοὺς νεκροὺς αἰτοῦντες θάψαι.

σθαι· οἱ δὲ ἐν ὀλιγωρίᾳ τε ἐποιοῦντο, καὶ οὐδὲν ἀποκρινάμενοι ἀπέπεμψαν· καὶ μετὰ τοῦτο ἀντιπαρεσκευάζοντο ἀλλήλοις, ὡς ἐς μάχην.

Syracusanis consternatis Gylippus exercitum in patentiorem locum ducit, et mox, Nicia se continente apud munitionem suam, in verticem Temeniten.

Καὶ ὁ Γύλιππος ὁρῶν τοὺς Συρακουσίους ταρασσομένους, καὶ οὐ ῥᾳδίως ξυντασσομένους, ἐπανῆγε τὸ στρατόπεδον ἐς τὴν εὐρυχωρίαν μᾶλλον· καὶ ὁ Νικίας οὐκ ἐπῆγε τοὺς Ἀθηναίους, ἀλλ' ἡσύχαζε πρὸς τῷ ἑαυτοῦ τείχει· ὡς δ' ἔγνω ὁ Γύλιππος οὐ προσιόντας αὐτούς, ἀπήγαγε τὴν στρατιὰν ἐπὶ τὴν ἄκραν τὴν Τεμενῖτιν καλουμένην, καὶ αὐτοῦ ηὐλίσαντο.

Postridie autem majore parte copiarum muros Atheniensium circumdat; aliique castellum Labdalum expugnant, custodibus, quos ceperant, interfectis; et eodem die triremis Atheniensium appulsa capitur a Syracusanis.

Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἄγων τὴν μὲν πλείστην τῆς στρατιᾶς παρέταξε πρὸς τὰ τείχη τῶν Ἀθηναίων, ὅπως μὴ ἐπιβοηθοῖεν ἄλλοσε· μέρος δέ τι πέμψας πρὸς τὸ φρούριον τὸ Λάβδαλον αἱρεῖ, καὶ ὅσους ἔλαβεν ἐν αὐτῷ, πάντας ἀπέκτεινεν· ἦν δὲ οὐκ ἐπιφανὲς τοῖς Ἀθηναίοις τὸ χωρίον. καὶ τριήρης τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἁλίσκεται τῶν Ἀθηναίων ὑπὸ τῶν Συρακουσίων, ἐφορμοῦσα τῷ λιμένι.

Et Syracusani, et Ath., pergunt munimenta exstruere; unum atticorum frustra tentat Gylippus.

4. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐτείχιζον οἱ Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι διὰ τῶν Ἐπιπολῶν, ἀπὸ τῆς πόλεως ἀρξάμενοι, ἄνω πρὸς τὸ ἐγκάρσιον τεῖχος ἁπλοῦν, ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι, εἰ μὴ δύναιντο κωλῦσαι, μηκέτι οἷοί τε ὦσιν ἀποτειχίσαι. καὶ οἵ τε Ἀθηναῖοι ἀναβεβήκεσαν ἤδη ἄνω, τὸ ἐπὶ θαλάσσῃ τεῖχος ἐπιτελέσαντες, καὶ ὁ Γύλιππος (ἦν γάρ τι τοῖς Ἀθηναίοις τοῦ τεί-

4. πρὸς τὸ ἐγκ. τεῖχος ἁπλοῦν. i. e. πρὸς τὸ ἐγκάρσιον τεῖχος τεῖχος ἁπλοῦν ἐτείχιζον, ut τεῖχος bis cogitetur, estque τὸ ἐγκ. τεῖχος illud τεῖχος Syracusanorum, quod captum per Ath. vidimus 6, 100. a Syracusanis igitur versus priorem murum obliquum, seu potius ejus rudera, alius murus perduci coepit, ne hostes sibi exitum ex urbe intercluderent. prior ille murus non in humili regione Temenitis, sed in editiore Epipolarum aedificatus erat. *E G—ro.* „Par la manière dont Thuc. arrange ses mots, on entrevoit que le mur simple, que les Syracusains construisent, ne partait pas du même point de la ville que l'ἐγκ. τεῖχος, qu'ils avaient précédemment élevé et qui avait été détruit par les Athéniens. C'est ce même mur simple dont les Syr. poursuivirent la construction, après avoir reçu du renfort, et ce fut alors qu'il rejoignit le point où s'arrêtait l'ἐγκ. τεῖχος, ainsi que nous le dit Thuc. 7, 7.: καὶ ξυνετείχισαν τὸ λοιπὸν μέχρι τοῦ ἐγκαρσίου τείχους." *Did.*

ἦν γάρ τι (intell. μέρος) τοῖς Ἀθ. sententia causalis praemissa. v. M. p. 1242. (p. 906. 1. ed.) — ad δι' ἐλάσσονος supple διαστήμα-

χους ἀσθενὲς) νυκτὸς ἀναλαβὼν τὴν στρατιὰν ἐπῆει πρὸς αὐτό. οἱ δ' Ἀθηναῖοι (ἔτυχον γὰρ ἔξω αὐλιζόμενοι), ὡς ἤσθοντο, ἀντεπῆεσαν· ὁ δὲ γνοὺς κατὰ τάχος ἀπῆγαγε τοὺς σφετέρους πάλιν. ἐποικοδομήσαντες δὲ αὐτὸ οἱ Ἀθηναῖοι ὑψηλότερον αὐτοὶ μὲν ταύτῃ ἐφύλασσον, τοὺς δὲ ἄλλους ξυμμάχους κατὰ τὸ ἄλλο τείχισμα ἤδη διέταξαν, ἥπερ ἔμελλον ἕκαστοι φρουρεῖν.

Niciae placet muniri Plemmyrium, qua re et commeatus facilius importetur, et bellum navale, quo se redactum videt post adventum Gylippi, commodius geri possit.

Τῷ δὲ Νικίᾳ ἐδόκει τὸ Πλημμύριον καλούμενον τειχίσαι· ἔστι δὲ ἄκρα ἀντιπέρας τῆς πόλεως, ἥπερ προὔχουσα τοῦ μεγάλου λιμένος τὸ στόμα στενὸν ποιεῖ, καὶ, εἰ τειχισθείη, ῥᾷον αὐτῷ ἐφαίνετο ἡ ἐσκομιδὴ τῶν ἐπιτηδείων ἔσεσθαι· δι' ἐλάσσονος γὰρ πρὸς τῷ λιμένι τῷ τῶν Συρακουσίων ἐφορμήσειν σφᾶς, καὶ οὐχ ὥσπερ νῦν ἐκ μυχοῦ τοῦ λιμένος τὰς ἐπαναγωγὰς ποιήσεσθαι, ἢν τι ναυτικῷ κινῶνται. προσεῖχέ τε ἤδη μᾶλλον τῷ κατὰ θάλασσαν πολέμῳ, ὁρῶν τὰ ἐκ τῆς γῆς σφίσιν, ἐπειδὴ Γύλιππος ἦκεν, ἀνελπιστότερα ὄντα.

Igitur traducto exercitu tria propugnacula exstruxit reponendis instrumentis, et majora navigia pariter ac velocia ut haberent, quo appellerent. sed nautae ibi aquae inopia laborabant, e longinquo petendae, quotiesque lignatum ibant, plerique ab equitatu Syracusanorum, qui terram obtinebat, caedebantur.

Διακομίσας οὖν στρατιὰν, καὶ τὰς ναῦς, ἐξετείχισε τρία φρούρια, καὶ ἐν αὐτοῖς τά τε σκεύη τὰ πλεῖστα ἔκειτο, καὶ τὰ πλοῖα ἤδη ἐκεῖ τὰ μεγάλα ὥρμει, καὶ αἱ ταχεῖαι νῆες· ὥστε καὶ τῶν πληρωμάτων οὐχ ἥκιστα τότε πρῶτον κάκωσις ἐγένετο· τῷ τε γὰρ ὕδατι σπανίῳ χρώμενοι, καὶ οὐκ ἐγγύθεν, καὶ ἐπὶ φρυγανισμὸν ἅμα ὁπότε ἐξέλθοιεν οἱ ναῦται, ὑπὸ τῶν ἱππέων τῶν Συρακουσίων, κρατούντων τῆς γῆς, οἱ πολλοὶ διεφθείροντο. τρίτον γὰρ μέρος τῶν ἱππέων τοῖς Συρακουσίοις διὰ τοὺς ἐν τῷ Πλημμυρίῳ, ἵνα μὴ κακουργήσοντες ἐξίοιεν, ἐπὶ τῇ ἐν τῷ Ὀλυμπιείῳ πολίχνῃ ἐτετάχατο.

τος, et τὸν λιμένα τὸν τῶν Συρακουσίων intellige parvum portum, sive Laccium, ubi Atheniensium navalia erant, ut Did. notavit. Portus quoque *prope* parvum *Syracusanorum* portum. — τὰς ἐπαναγωγάς. vulgo ἐπαγωγάς, i. e. *subvectiones*, velut τῶν ἐπιτηδείων: sed h. l. *impetus* in hostem faciendus intelligendus est, quam vim habet ἐπαναγωγή: quare id ex Vat., H. receperunt P. et recentiores. *Ex Hk.*

ἤν τι ναυτ. κινῶνται: ἐάν τι κατὰ θάλασσαν παρακινῶσιν οἱ Συρακούσιοι. Portus *si quid illi* (Syracusani) *classe molirentur.* κινεῖσθαι de hostili conatu dici, docet Did. ex 5, 8. (ὁ δὲ Βρασίδας εὐθὺς, ὡς εἶδε κινουμένους τοὺς Ἀθ.), et 8, 100. (εἰ ἄρα ποι κινοῖντο αἱ νῆες.) *E G—ro.*

πολίχνῃ. Göller et Poppo écrivent *Πολίχνῃ* avec *Π* majuscule. Nous ne voyons pas la nécessité de détourner ce mot de sa véritable signification, pour en faire un nom propre. L'auteur dit expressément τῇ ἐν τῷ Ὀλυμπιείῳ πολίχνῃ, comme pour désigner que le nom distinctif de cet endroit était Ὀλυμ-

Affertur etiam nuntius de appropinquante reliqua classe Corinthiorum, cujus observandae causa Nicias 20 naves circa Locros et Rhegium stationem habere jussit.

Ἐπυνθάνετο δὲ καὶ τὰς λοιπὰς τῶν Κορινθίων ναῦς προσπλεούσας ὁ Νικίας, καὶ πέμπει ἐς φυλακὴν αὐτῶν εἴκοσι ναῦς, αἷς εἴρητο περί τε Λοκροὺς, καὶ Ῥήγιον, καὶ τὴν προσβολὴν τῆς Σικελίας, ναυλοχεῖν αὐτάς.

Gylippus et murum in Epipolis aedificare pergit, et subinde exercitum in aciem educit, contra instructis Atheniensibus; tandemque hos invadit, pugnaturque inter munitiones, equitatus Syracusanorum usu nullo. quare vincuntur, errorem suum agnoscente Gylippo; qui meliora sperare illos jubet novo proelio, quod committere festinat.

5. Ὁ δὲ Γύλιππος ἅμα μὲν ἐτείχιζε τὸ διὰ τῶν Ἐπιπολῶν τεῖχος, τοῖς λίθοις χρώμενος, οὓς οἱ Ἀθηναῖοι προπαρεβάλοντο σφίσιν, ἅμα δὲ παρέτασσεν ἐξάγων ἀεὶ πρὸ τοῦ τειχίσματος τοὺς Συρακουσίους καὶ τοὺς ξυμμάχους· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀντιπαρετάσσοντο. ἐπειδὴ δὲ ἔδοξε Γυλίππῳ καιρὸς εἶναι, ἦρχε τῆς ἐφόδου· καὶ ἐν χερσὶ γενόμενοι ἐμάχοντο μεταξὺ τῶν τειχισμάτων, ᾗ τῆς ἵππου τῶν Συρακουσίων οὐδεμία χρῆσις ἦν. καὶ νικηθέντων τῶν Συρακουσίων καὶ τῶν ξυμμάχων, καὶ νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀνελομένων, καὶ τῶν Ἀθηναίων τροπαῖον στησάντων, ὁ Γύλιππος ξυγκαλέσας τὸ στράτευμα οὐκ ἔφη τὸ ἁμάρτημα ἐκείνων, ἀλλ' ἑαυτοῦ γενέσθαι· τῆς γὰρ ἵππου καὶ τῶν ἀκοντιστῶν τὴν ὠφέλειαν τῇ τάξει, ἐντὸς λίαν τῶν τειχῶν ποιήσας, ἀφελέσθαι· νῦν οὖν αὖθις ἐπάξειν. καὶ διανοεῖσθαι οὕτως ἐκέλευεν αὐτοὺς, ὡς τῇ μὲν παρασκευῇ οὐκ ἔλασσον ἔξοντας, τῇ δὲ γνώμῃ οὐκ ἀνεκτὸν ἐσόμενον εἰ μὴ ἀξιώσουσι, Πελοποννήσιοί τε ὄντες, καὶ Δωριῆς, Ἰώνων, καὶ νησιωτῶν, καὶ ξυγκλύδων ἀνθρώπων κρατήσαντες ἐξελάσασθαι ἐκ τῆς χώρας.

πιεῖον, non Πολίχνη. πολίχνη, selon toute apparence, n'était qu'un faubourg auprès de Syracuse; c'est sans doute ce même faubourg que Thuc. désigne par ce passage du 6. livre, §. 66., τῇ μὲν γὰρ τειχία τε καὶ οἰκίαι εἶργον. Ces τειχία et ces οἰκίαι, qui protégaient le camp des Ath., établis à Olympieion, appartenaient au faubourg d' Ol., τῇ ἐν τῷ Ὀλ. πολίχνῃ. Voy. aussi l. 8, §. 14. et 23. *Did.*

ναυλοχεῖν αὐτάς. intell. naves Corinthiorum. Photius ναυλοχεῖν: ναῦς λοχᾶν κ. ἐνεδρεύειν. Θουκ. ἑβδόμῳ. καὶ ναυλόχιον: ὁ τοιοῦτος τόπος, ᾧ λιμένες ἔνεισιν. „Appianus B. C. 4, 82. Μοῦρκος δὲ ἐν Πελοποννήσῳ ναυλοχῶν Κλεοπάτραν." *Ex Arn.*

5. τοῖς λίθοις χρώμενος. hi lapides ab Atheniensibus ad futurum usum adjecti erant ad partem borealem τοῦ κύκλου, in Tycha Trogilum versus. v. 6, 99.; 7, 2. Plut. Nic. 18. extr. βραχὺ γὰρ ἦν κομιδῇ τὸ ἀπολειπόμενον (malim ὑπολ. *Both.*) τοῦ ἔργου, κ. τοῦτο παραβεβλημένην εἶχε τὴν παρασκευὴν τῆς τειχοδομίας σύμπασαν. *G—r.*

ποιήσας. intell. αὐτὴν, τὴν τάξιν τῆς ἵππου κ. τῶν ἀκοντιστῶν. *E G—ro.* — Ἰώνων etc. τί intelligendum.

ξυγκλύδων. Photius συγκλύδων: συμμίκτων, ἐπηλύδων, παρεισάκτων. Aristides vol. 2., p. 8. jungit συγκλύδας et πανταχόθεν συμπεφορημένους. *E G—ro.* „Le mot ξύγκλυς dérive du verbe ξυγκλύζω. il correspond au mot latin *colluvies*." *Did.*

Igitur, opportuno viso tempore, denuo aggreditur Ath., qui metuentes, ne circumvallentur, proelium instaurant.

6. Καὶ μετὰ ταῦτα, ἐπειδὴ καιρὸς ἦν, αὖθις ἐπῆγεν αὐτούς. ὁ δὲ Νικίας καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, νομίζοντες, καὶ, εἰ ἐκεῖνοι μὴ ἐθέλοιεν μάχης ἄρχειν, ἀναγκαῖον εἶναι σφίσι μὴ περιορᾶν παροικοδομούμενον τὸ τεῖχος· (ἤδη γὰρ καὶ ὅσον οὐ παρεληλύθει τὴν τῶν Ἀθηναίων τοῦ τείχους τελευτὴν ἡ ἐκείνων τείχισις, καὶ, εἰ προέλθοι, ταὐτὸν ἤδη ἐποίει αὐτοῖς νικᾶν τε μαχομένοις διὰ παντὸς, καὶ μηδὲ μάχεσθαι·) ἀντεπῆεσαν οὖν τοῖς Συρακουσίοις.

Gylippus, hoplitis longius extra munitiones eductis, equitibusque ac velitibus opportune dispositis, vincit Ath., et nocte insequente murum ultra munitionem eorum perducit.

Καὶ ὁ Γύλιππος, τοὺς μὲν ὁπλίτας ἔξω τῶν τειχῶν μᾶλλον ἢ πρότερον προεξαγαγὼν, ξυνέμισγεν αὐτοῖς, τοὺς δ' ἱππέας καὶ τοὺς ἀκοντιστὰς ἐκ πλαγίου τάξας τῶν Ἀθηναίων κατὰ τὴν εὐρυχωρίαν, ᾗ τῶν τειχῶν ἀμφοτέρων αἱ ἐργασίαι ἔληγον. καὶ προσβαλόντες οἱ ἱππῆς ἐν τῇ μάχῃ τῷ εὐωνύμῳ κέρᾳ τῶν Ἀθηναίων, ὅπερ κατ' αὐτοὺς ἦν, ἔτρεψαν· καὶ διὰ αὐτὸ καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα νικηθὲν ὑπὸ τῶν Συρακουσίων κατερράγη ἐς τὰ τειχίσματα. καὶ τῇ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἔφθασαν παροικοδομήσαντες,

6. καὶ εἰ ἐκεῖνοι μή. i. e. *vel etiamsi non* etc. v. H. ad Viger. p. 832, 307.—ταὐτὸν ἤδη ἐποίει. S. *οἱ Συρακούσιοι ἐν ἀσφαλεῖ ἔμελλον ἔσεσθαι μετὰ ταῦτα, εἴτε μάχοιντο κ. νικῷεν τοὺς Ἀθηναίους, εἴτε καὶ ἡσυχάζοιεν ἐπὶ τῷ αὐτῶν.* (i. e. *in opere suo*, in munitione, qua circumdabant Ath. mendose ll. *ἐπὶ τῶν α. Both.*) Imo αὐτοῖς refertur ad Ath. hoc sensu „dann hatte es für die Athener einerlei Wirkung, sowohl fortdauernd zu kämpfen und zu siegen, als auch gar nicht zu kämpfen, i. e. alle Siege halfen dann den Athenern nichts mehr. — Igitur, cum proxima nocte Syracusani murum suum ultra communitionem Atheniensium perduxissent, Thuc. hoc ipso capite extremo addit, eos jam non potuisse impediri et circummunitione includi ab Atheniensibus. Ubi quod Bloomf. militaribus viris explicandum relinquit, cur Ath. victores in pugna non potuissent destruere murum hostium, posteaque suam circummunitionem continuare, satis eum epistola Niciae cap. 11. edocere poterat: etenim *cum praesentibus copiis* vel victores non poterant sperare, fore, ut muro simplici potirentur (*διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐναντίων*, et quia non toto exercita ad impugnandum murum uti poterat Nicias, custodia τοῦ κύκλου magnam illius partem requirente); at *πολλῇ στρατιᾷ ἐπελθὼν τὸ παρατείχισμα* capere poterat, eoque ipso consilio novas opes submitti vult ab Atheniensibus epistola ad eos missa. *E G—ro.*

κατερράγη, a ῥάσσω, *praeceps est compulsus* (reliquus Atheniensium exercitus). Port.

ἔφθασαν — οἰκοδομίαν. H. omisit verba καὶ παρελθόντες. Valla *nocte insequenti perduxerunt murum suum ultra hostilem.* Bekk. in ed. stereot. et haec verba et sequentia proxime seclusit, ita legi volens παροικ., ὥστε etc. Sane, si verba in H. omissa abesse volumus, melius etiam reliqua absunt. *G—r.* „Le MS. H. ne porte pas les mots καὶ παρελθόντες; Bekker et Göller (l. ejus ed.) les ont mis entre crochets. Nous croyons ces mots indispensables; les retrancher serait une véritable mutilation du texte: car, si l'on rejetait les mots καὶ παρελ-

καὶ παρελθόντες τὴν τῶν Ἀθηναίων οἰκοδομίαν, ὥστε μηκέτι μήτε αὐτοὶ κωλύεσθαι ὑπ' αὐτῶν, ἐκείνους τε καὶ παντάπασιν ἀπεστερηκέναι, εἰ καὶ κρατοῖεν, μὴ ἂν ἔτι σφᾶς ἀποτειχίσαι.

Deinde etiam reliquae Corinthiorum, et Ambraciotarum, et Leucadiorum naves, etiam appulsae, Syracusanos in aedificando muro adjuvant.

7. Μετὰ δὲ τοῦτο αἵ τε τῶν Κορινθίων νῆες, καὶ Ἀμπρακιωτῶν, καὶ Λευκαδίων, ἐσέπλευσαν αἱ ὑπόλοιποι δώδεκα, λαθοῦσαι τὴν τῶν Ἀθηναίων φυλακήν, (ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἐρασινίδης Κορίνθιος,) καὶ ξυνετείχισαν τὸ λοιπὸν τοῖς Συρακουσίοις μέχρι τοῦ ἐγκαρσίου τείχους.

Gylippus autem obit Siciliam, et copias collectum, et adjunctum civitates, si quae vel non erat propensa, vel adhuc a bello abstinebat; praetereaque Syracusani et Corinthii Lacedaemone et Corintho nova subsidia arcessunt.

Καὶ ὁ Γύλιππος ἐς τὴν ἄλλην Σικελίαν ἐπὶ στρατιάν τε ᾤχετο, καὶ ναυτικὴν, καὶ πεζικὴν, ξυλλέξων, καὶ τῶν πόλεων ἅμα προσαξόμενος, εἴ τις ἢ μὴ πρόθυμος ἦν, ἢ παντάπασιν ἔτι ἀφεστήκει τοῦ πολέμου. πρέσβεις τε ἄλλοι τῶν Συρακουσίων καὶ Κορινθίων ἐς Λακεδαίμονα καὶ Κόρινθον ἀπεστάλησαν, ὅπως στρατιὰ ἔτι περαιωθῇ τρόπῳ ᾧ ἄν, ἐν ὀλκάσιν, ἢ

θόντες, on ne saurait à quoi faire rapporter ceux de τὴν τῶν Ἀθηναίων οἰκοδομίαν. Il paraît que les éditeurs cités ont regardé comme synonymes παροικ. et παρελθ.; mais il est évident que dans παροικοδομήσαντες la préposition παρὰ signifie *près*, *auprès*, comme au commencement de notre paragraphe παροικοδομούμενον τὸ τεῖχος, „auprès de celui des Athéniens," tandis que dans le mot παρελθόντες elle signifie „au-delà." D'ailleurs, la phrase παροικοδομήσαντες τὴν οἰκοδομίαν τῶν Ἀθ. ne nous semble pas grecque, et ne présente aucun sens." *Did.*

7. καὶ ξυνετείχισαν τὸ λοιπόν. Quaeras, quid sit illud τὸ λοιπὸν, cum jam ante istarum navium adventum Syracusii ultra Atheniensium opera (vel, si Göllerum sequaris, ultra priorem obliquum murum, ab Atheniensibus destructum: vid. ad c. 4.) suum murum perduxisse narrentur, cap. 6. extr.; et recte G—r. p. 261. „Syracusani," inquit, „postquam inde ab urbe paululum opus produxerant, relicto hinc inde locis natura munitioribus intervallo, quo citius ultra κύκλον pervenirent, extrema muri prius absolverant; quibus absolutis intermedia quoque ope Corinthiorum et reliquorum, qui modo advenerant, aedificando expleverunt. quare Corinthii etc. dicuntur aedificationem juvisse μέχρι τοῦ ἐγκαρσίου τείχους." *Ex Hk.*

τρόπῳ ᾧ ἄν — προχωρῇ. Verbum προχωρῇ bis cogitandum et post πλοίοις supplendum. Ceterum Schäferus App. ad Demosth., t. 1., p. 815., verba ἐν ὀλκάσιν, ἢ πλοίοις; ἢ ἄλλως, ὅπως ἄν, delet, quia structuram impediant, et sententia facile iis careat. Sed cf. 6, 34. ἤτοι κρύφα γε, ἢ φανερῶς, ἢ ἐξ ἑνός γέ του τρόπου. (Schäfer regarde les mots ἐν ὀλκάσιν, — ὅπως ἄν comme superflus et indignes de la brièveté habituelle de Thuc.; il croit que c'était une note marginale, introduite dans le texte par négligence des copistes. Bloomfield va plus loin: „les oreilles des modernes," dit-il, „sont souvent offensées par le radotage des auteurs anciens." Nous n'examinerons pas, si cette observation est juste, mais nous remarquerons que les mots re-

Niciae epistola, qua primum indicat, Ath., cum initio profecissent, etiam Syracusis magna ex parte circumvallatis, nunc ipsos obsideri.

11. „Τὰ μὲν πρότερον πραχθέντα, ὦ Ἀθηναῖοι, ἐν ἄλλαις πολλαῖς ἐπιστολαῖς ἴστε· νῦν δὲ καιρὸς οὐχ ἧσσον μαθόντας ὑμᾶς, ἐν ᾧ ἐσμὲν, βουλεύσασθαι. κρατησάντων γὰρ ἡμῶν μάχαις ταῖς πλείοσι Συρακουσίους, ἐφ' οὓς ἐπέμφθημεν, καὶ τὰ τείχη οἰκοδομησαμένων, ἐν οἷσπερ νῦν ἐσμὲν, ἦλθε Γύλιππος Λακεδαιμόνιος στρατιὰν ἔχων ἐκ Πελοποννήσου, καὶ ἀπὸ τῶν ἐν Σικελίᾳ πόλεων ἔστιν ὧν· καὶ μάχῃ τῇ μὲν πρώτῃ νικᾶται ὑφ' ἡμῶν, τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἱππεῦσί τε πολλοῖς καὶ ἀκοντισταῖς βιασθέντες ἀνεχωρήσαμεν ἐς τὰ τείχη. νῦν οὖν ἡμεῖς μὲν παυσάμενοι τοῦ περιτειχισμοῦ διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐναντίων ἡσυχάζομεν· (οὐδὲ γὰρ ξυμπάσῃ τῇ στρατιᾷ δυναίμεθ' ἂν χρήσεσθαι, ἀπαναλωκυίας τῆς φυλακῆς τῶν τειχῶν μέρος τι τοῦ ὁπλιτικοῦ·) οἱ δὲ παρῳκοδομήκασιν ἡμῖν τεῖχος ἁπλοῦν, ὥστε μὴ εἶναι ἔτι περιτειχίσαι αὐτοὺς, ἢν μή τις τὸ παρατείχισμα τοῦτο πολλῇ στρατιᾷ ἐπελθὼν ἕλῃ. ξυμβέβηκέ τε πολιορκεῖν δοκοῦντας ἡμᾶς ἄλλους αὐτοὺς μᾶλλον, ὅσα γε κατὰ γῆν, τοῦτο πάσχειν· οὐδὲ γὰρ τῆς χώρας ἐπὶ πολὺ διὰ τοὺς ἱππέας ἐξερχόμεθα.

Syracusanos etiam legatos misisse in Peloponnesum, et Gylippum urbes siculas obire de societate belli facienda, copiisque pedestribus ac nauticis subministrandis.

12. „Πεπόμφασι δὲ καὶ ἐς Πελοπόννησον πρέσβεις ἐπ' ἄλλην στρατιὰν, καὶ ἐς τὰς ἐν Σικελίᾳ πόλεις Γύλιππος οἴχεται, τὰς μὲν καταπείσων ξυμπολεμεῖν, ὅσαι νῦν ἡσυχάζουσιν,

ματέα λέγει τὸν τὴν ἀρχὴν ἔχοντα, ἀλλ' ὑπηρέτην τὸν εἰωθότα ἐν τῷ κοινῷ τὰ τοῦ δήμου γράμματα ἀναγινώσκειν. τοῦτο δὲ οὐκ ἐντιμον ἦν. E G—ro.

11. Didotus e cap. 5. et 6. hujus libri clare ait apparere, ambas pugnas uno die commissas esse, ac sane verba *νῦν οὖν αὖθις ἐπάξειν* cap. 5. eam opinionem confirmare videntur, nisi quod hoc dubitationem injicit, quod post priorem pugnam Syracusani et socii cadavera suorum fide publica sustulerunt, et Ath. tropaeum statuerunt, ut vix iterum quoque eodem die pugnare potuerint; seriusque tempus significari dicas verbis cap. 6. *καὶ μετὰ ταῦτα — αὖθις ἐπῆγεν αὐτούς.* Utut hoc est, Did. supplet *τῇ δ' ὑστ. μάχῃ*, ut Xenophon Hell. 1, 2, 15. *καὶ προσβαλὼν πόλει τῶν Ἀθηναίων ξυμμάχῳ — τῇ ὑστεραίᾳ προσβολῇ κατὰ κράτος αἱρεῖ.* atque *ὑστεραῖος* et *ὕστερος* interdum promiscue usurpari docet D. ad h. l. exemplis Xenophontis et Dionysii p. 821. adde 5, 75. et infra c. 51. — de futuro *χρήσεσθαι* (vulgo *χρήσασθαι*) v. ann. ad 1, 27. similiter 2, 29. *πείσειν γὰρ Σιτάλκην πέμψειν στρατιὰν* etc. de futuro *πέμψειν* sic Herm. l. de praec. quibusdam Attic. p. 14. „Usitatum est Graecis, ubi in principali verbo futuri significatio inest, infinitivum futuri adjungere.“ cf. eundem ad Soph. Ant. 650., Lobeck. Parerg. 6., pone Phrynichum p. 745. seqq. *E G—ro.*

ἢν μή τις—ἕλῃ. Aristides tom. 2. orat. 2., p. 44., ex hac epistola *Εἰ μή τις αἱρήσει τὸ παρατείχισμα χειρὶ συχνῇ βιασάμενος, πέρας τἀν τῇ γῇ πράγματα ἔχει. D.*

12. *καταπείσων*, *omni modo persuasurus. αὐξητικὸν* enim est *κατὰ*, si divinavimus, de qua ejus notione memoravit Zeun. ad Viger. p. 638, 6. vulgo *καὶ πείσων*, ignava *καὶ* particula, quidquid argutantur.

ἀπὸ δὲ τῶν ἔτι καὶ στρατιὰν πεζὴν καὶ ναυτικοῦ παρασκευὴν, ἣν δύνηται, ἄξων. διανοοῦνται γὰρ, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, τῷ τε πεζῷ ἅμα τῶν τειχῶν ἡμῶν πειρᾶν, καὶ ταῖς ναυσὶ κατὰ θάλασσαν.

Nec mirum fore, si hostes etiam a mari tentent Ath., quorum classis, optime habens initio, nunc diuturno bello et navium corruptione, et nautarum interitu, laboret.

*„Καὶ δεινὸν μηδενὶ ὑμῶν δόξῃ εἶναι, ὅτι καὶ κατὰ θάλασσαν· τὸ γὰρ ναυτικὸν ἡμῶν, * ἥπερ κἀκεῖνοι πυνθάνονται, τὸ μὲν πρῶτον ἤκμαζε καὶ τῶν νεῶν τῇ ξηρότητι, καὶ τῶν πληρωμάτων τῇ σωτηρίᾳ, νῦν δὲ αἵ τε νῆες διάβροχοι, τοσοῦτον χρόνον ἤδη θαλασσεύουσαι, καὶ τὰ πληρώματα ἔφθαρται· τὰς μὲν γὰρ ναῦς οὐκ ἔστιν ἀνελκύσαντας διαψῦξαι διὰ τὸ ἀντιπάλους τῷ πλήθει τε, καὶ ἐπίπλεως, τὰς τῶν πολεμίων οὔσας ἀεὶ προσδοκίαν παρέχειν, ὡς ἐπιπλεύσονται. φανεραὶ δέ εἰσιν ἀναπειρώμεναι· (καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις ἐπ' ἐκείνοις, καὶ ἀποξηρᾶναι τὰς σφετέρας μᾶλλον ἐξουσία·) οὐ γὰρ ἐφορμοῦσιν ἄλλοις·*

Atheniensibus, etiamsi magna navium copia suppeteret, neque omnibus observandi essent hostes, vix fore facultatem hostes aggrediendi; observandos autem esse illos, ne commeatu, sic quoque difficulter importato, privetur exercitus.

„Ἡμῖν δ' ἐκ πολλῆς ἂν περιουσίας νεῶν μόλις τοῦτο ὑπῆρχε,

ceterum raro legitur καταπείθειν, nec tamen neglectum est a lexicographis.

* *ἥπερ κἀκεῖνοι πυνθάνονται*, quod et illi (intell. hostes) *cognitum habent.* Port. simile *ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι* in superioribus; videndum tamen de olim vulgato *ὅπερ*, quod ipsum quidem nemini auctor sim ut reponat, sed potest, ut adscriptum fuerit a glossatore ad *ἅπερ*, idque abierit in *ἥπερ*, facili depravatione propter similitudinem *α* et *η* litterarum, quarum etiam illa saepe in codicibus caudam prolixam trahit, ut *αν* vel *αι* legere tibi videaris. v. ann. ad 5, 35. aptum *ἅπερ*, sive accipiatur pro *ὅπερ* attice, sive proprie intelligatur ad significandam, observatam ab hostibus, diversam diverso tempore, conditionem classis atticae.

διάβροχοι: σεσηπνῖαι. Ὅμηρος (Il. β', 135.) *καὶ δὴ δοῦρα σέσηπε νεῶν.* (ibi S. *διασέσηπται ἐκ τοῦ χρόνου.*) — *θαλασσεύουσαι: ἤγ. ἐν θαλάττῃ οὖσαι.* — *διαψῦξαι: διακαθᾶραι.* („διαψ. est *naves subductas siccare*, ut docet Hemsterhus. ad Lucian. Cont. 23., vol. 3., p. 407. Bip." *G—r.* synonymum est *ἀποξηρᾶναι* in sequentibus.) S.

διὰ τὸ — ἐπιπλεύσονται. vulgo *διὰ τὸ ἀντ. καὶ τῷ πλήθει, καὶ ἐπιπλείους* (vel *ἔτι πλείους*, vel *ὅτι πλείους*) *τὰς* etc. prius *καὶ* abest ab H. (Lugd.), Bas., Graev., E. paris.; Vat. autem hoc habet *διὰ τὸ ἀντ. τῷ πλήθει τε*, particulis *τὲ* et *καὶ* sibi respondentibus, ut solent. jam probum quidem per se est *ἐπιπλείους*, sed restituendum fuit atticum *ἐπίπλεως*. sunt autem *plenae*, seu *completae*, *naves* illae, quae justum numerum habent classiariorum. habebant eum naves laconicae, recens appulsae; non item atticae, quarum copiae defectae erant, *τὰ πληρώματα ἔφθαρται.*

ἐπ' ἐκείνοις: ἀπὸ κοινοῦ τὸ εἰσί. (Portus *et* hostis *invadendi facultas penes illos est.* cf. M. gr. §. 585, *α*.) S.

οὐ γὰρ ἐφ. ἄλλοις, nec enim

καὶ μὴ ἀναγκαζομένοις, ὥσπερ νῦν, πάσαις φυλάσσειν· εἰ γὰρ ἀφαιρήσομέν τι καὶ βραχὺ τῆς τηρήσεως, τὰ ἐπιτήδεια οὐχ ἕξομεν, παρὰ τὴν ἐκείνων πόλιν χαλεπῶς καὶ νῦν ἐσκομιζόμενοι.

Nautas, quibus sit procul a castris lignandum, praedandum, aquandum, caedi ab equitibus; servos oppositis castris transfugere; peregrinos, qui coacti naves conscenderint, statim abire in urbes suas; allectos autem magno pretio mercenarios, cum classe ceterisque rebus corroborato hoste spem facilis quaestus evanescere videant, specioso praetextu aliquo dilabi; fuisse etiam trierarchos, qui suasu mercatorum mancipia emta hyccarica pro ipsis in naves imposuerint, corrupta rei nauticae disciplina.

13. „Τὰ δὲ πληρώματα διὰ τόδε ἐφθάρη τε ἡμῖν, καὶ ἔτι νῦν φθείρεται, τῶν ναυτῶν τῶν μὲν διὰ φρυγανισμόν, καὶ ἁρπαγὴν μακρὰν, καὶ ὑδρείαν, ὑπὸ τῶν ἱππέων ἀπολλυμένων· οἱ δὲ θεράποντες, ἐπειδὴ ἐς ἀντίπαλα καθεστήκαμεν, αὐτομολοῦσι· καὶ· οἱ ξένοι οἱ μὲν ἀναγκαστοὶ ἐσβάντες εὐθὺς κατὰ τὰς πόλεις ἀποχωροῦσιν, οἱ δὲ ὑπὸ μεγάλου μισθοῦ τὸ πρῶτον ἐπαρθέντες καὶ οἰόμενοι χρηματιεῖσθαι μᾶλλον ἢ μαχεῖσθαι, ἐπειδὴ παρὰ γνώμην ναυτικόν τε δὴ καὶ τἆλλα ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀνθεστῶτα ὁρῶσιν, οἱ μὲν ἐπ' * αὐτομολίας προφάσει ἀπέρχονται, οἱ δὲ ὡς ἕκαστοι δύνανται· (πολλὴ δ' ἡ Σικελία·)

stationes adversus alios habent. Port.

13. *Τὰ δὲ πληρώματα* etc. hic incipiendum esse novum caput, non, ut vulgo, verbis *ἡμῖν δ' ἐκ πολλῆς*, probe intellexit P.

καὶ ἁρπαγὴν μακράν: καὶ διὰ τὸ ἐπὶ πολλοῦ διαστήματος ἐφ' ἁρπαγὴν ἰέναι. S.

καὶ ὑδρείαν. verba forte transposita, opinor, et immittenda post *φρυγανισμόν*, siquidem haec conjungi solent, ut consentaneum est: velut cap. 4. hujus libri legitur *τῷ τε γὰρ ὕδατι σπανίῳ χρώμενοι, καὶ οὐκ ἐγγύθεν, κ. ἐπὶ φρυγανισμὸν ἅμα ἅπαξ ἐξέλθοιεν οἱ ναῦται, ὑπὸ τῶν βαρβάρων — διεφθείροντο.*

ἐπειδὴ — καθεστήκαμεν, quia castra castris opposita habemus. Port.

*ἐπ' * αὐτομολίας προφάσει.* mirum, ejusmodi mendam inolevisse. de *αὐτομολίᾳ* dictum in superioribus; hic procul dubio agitur *ἀντιμολίᾳ*, quae est actio accusati alicujus, qui citatus adest in jure. Horatius Sat. 1, 9, 36. *easu tunc respondere vadato*

Debebat; quod ni fecisset, perdere litem.

quae explicans Heindorf. attulit illa Plauti Curc. 1, 3. 5.

Planesium. Ubi tu es, qui me convadatus veneriis vadimoniis?

— —

Sisto ego tibi me, et mihi contra itidem ted ut sistas suadeo.

Phaedromus. Adsum: nam, si absim, haud recusem quin mihi male sit, mel meum.

igitur isti causam abeundi praetendebant similem Alcibiadis, cum Athenas redire e Sicilia jussus est. proclivis scribae lapsus, *αντι* et *αντο* confundentis, quemadmodum haud rare *ν* et *υ* litterae permutatae inter se sunt in libris, velut in scholio ad Odyss. *ν*, 66. *ἀντικύνων* reponendum videtur pro *αὖτη κύων*, quod aperte vitiosum est. mitto conjecturas inutiles. ipsa vox *ἀντιμολία* rarior est, neque testimoniis firmata in lexicis; cognata tamen *ἐτεροφυλίου δίκη*, quam ita explicant Zenobius 3, 88., Photius, et Suidas, *εἰς ἣν οἱ ἀντίδικοι οὐκ ἦλθον*, rectiusque Eustathius ad Il. p. 994, 63. his verbis *ἐν ᾗ μὴ ἄμφω ἦλθον οἱ ἀντίδικοι, ἀλλ' ὁ ἕτερος, ὅ ἐστιν ἐκ τῶν δύο ὁ εἷς.*

πολλὴ δ' ἡ Σικελία: ἦγ. νῦ-

εἰσὶ δ' οἳ καὶ, αὐτοῦ ἐμπορευόμενοι ἀνδράποδα ὑκκαρικὰ ἀντεμβιβάσαι ὑπὲρ σφῶν πείσαντες τοὺς τριηράρχους, τὴν ἀκρίβειαν τοῦ ναυτικοῦ ἀφῆρηνται.

Sane claudicare rem nauticam, neque esse, unde classiarii suppleantur, cum praesertim aegre regatur atticus populus, neque sociae civitates Naxus et Catana suppeditare copias possint.

14. *„Ἐπισταμένως δ' ὑμῖν γράφω, ὅτι βραχεῖα ἀκμὴ πληρώματος, καὶ ὀλίγοι τῶν ναυτῶν οἱ ἐξορμῶντές τε ναῦν, καὶ ξυνέχοντες τὴν εἰρεσίαν. τούτων δὲ πάντων ἀπορώτατον τό τε μὴ οἷόν τε εἶναι ταῦτα ἐμοὶ κωλῦσαι τῷ στρατηγῷ, (χαλεπαὶ γὰρ αἱ ὑμέτεραι φύσεις ἄρξαι,) καὶ, ὅτι οὐδ', ὁπόθεν ἐπιπληρωσόμεθα τὰς ναῦς, ἔχομεν, ὃ τοῖς πολεμίοις πολλαχόθεν ὑπάρχει, ἀλλ' ἀνάγκη, ἀφ' ὧν ἔχοντες ἤλθομεν, τά τε ὄντα καὶ ἀπαναλισκόμενα γίγνεσθαι· αἱ γὰρ νῦν οὖσαι πόλεις ξύμμαχοι ἀδύνατοι, Νάξος καὶ Κατάνη.*

ρύχωρος. S. nempe, ubi et procul a nobis, et ad plura loca, confugientes nos lateant. *πολλή, spatiosa*, magna, lata, ut apud Virgilium Aen. *multa tellure jacentem*, i. e. per *magnum* spatium, ambitum agri, soli. ita *ἐπὶ πολὺ τῆς γῆς, πολὺ μέρος*, alia, ubi *πολὺς* est *μέγας*, et latine *in multam noctem dormire, multa jam nocte*, i. e. *magna* parte noctis elapsa. *E B—ro.*

αὐτοῦ, ibi, in Sicilia. minus recte quidam codices atque editores *αὐτοί.*

ἀνδράποδα ὑκκαρικά. de his, qui Hyccaris capti sunt, cf. 6, 62. „Haec commixtio mercaturae et belli necessario consequebatur ex illa institutione, qua militia magis usitatas alicujus occupationes vitae interrumpebat quam vitae genus erat, quod profiteretur. non aliter cognoscimus ex memoria antiquiore rerum romanarum, jacturam militum, cum romanum praesidium Anxure subito adventu hostium opprimeretur, exiguam fuisse, *quia praeter aegros lixarum in modum omnes per agros vicinasque urbes negotiabantur* (Liv. 5, 8.). at cum longa bella civilia et morum mutatio effecissent, ut militiam rite profiterentur suum peculiare genus vitae, ut fit recentiore aetate, Paulo apostolo dicere licuit 2. Timoth. 2, 4. *οὐδεὶς στρατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις, ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ.*" *Ex Arn.*

14. *Ἐπισταμένως, ut gnarus*, expertus. Homerus Il. η', 317. *μίστυλλόν τ' ἄρ' ἐπισταμένως*, et Odyss. ε', 245. *ξέσσε δ' ἐπισταμένως*. Xenophon Cyrop. 1, 1, 13. *ἄν τις ἐπισταμένως τοῦτο πράττῃ*, etc. similiter de se Alcibiades 6, 91. *παρὰ τοῦ τὰ ἀκριβέστατα εἰδότος.* vulgo *Ἐπισταμένοις*, quasi Nicias haec scire putet Ath., cum de iis scribendum illis, tanquam ignaris, existimaverit, *εἰ δεῖ σαφῶς ὑμᾶς εἰδότας τὰ ἐνθάδε βουλεύσασθαι*, ut ait sub finem capitis. — minus verisimile est *ἐπισταμένος.*

βραχεῖα ἀκμὴ πληρώματος, exigua copia remigum aetate et robore floreatium. *ἐξορμᾶν τὴν ναῦν* D. esse putat *navem e statione vel portu in altum deducere; συνέχειν τὴν εἰρεσίαν* ad peritiam navem sistendi vel ejus cursum remis inhibendi pertinet. — *„χαλεπαὶ — ἄρξαι.* Le peuple d' Athènes, dans Aristophanes, se reconnaît à lui-même ce caractère, Pac. 346.

κουπέτ' ἄν μ' εὕροις δικαστὴν ῥᾳμόν, οὐδὲ δύσκολον, οὐδὲ τοὺς τρόπους γε δῆπου σκληρόν, ὥσπερ καὶ πρότου."

Did. — (*ἄρξαι: ἀντὶ παθητικοῦ ἐνεργητικὸν εἴληπται τὸ ἄρξαι.* [S. Aug. *ἀντὶ τοῦ ἀρχθῆναι.*] — *ἐπιπληρωσόμεθα: τὰ πληρώματα ἀναπληρώσομεν.* S.) — *ἀφ' ὧν ἔχοντες ἤλθομεν — γίγνε-*

Quodsi id quoque inimici consequantur, ut oppida Italiae, quae alant exercitum, statu ejus cognito, neque opem ferentibus Atheniensibus, illis se adjungant, bellum obsidione, sine pugna, finitum iri.

„Εἰ δὲ προσγενήσεται ἔν ἔτι τοῖς πολεμίοις, ὥστε τὰ τρέφοντα ἡμᾶς χωρία τῆς Ἰταλίας, ὁρῶντα, ἐν ᾧ τε ἐσμὲν, καὶ ὑμῶν μὴ ἐπιβοηθούντων, πρὸς ἐκείνους χωρῆσαι, διαπολεμήσεται αὐτοῖς ἀμαχεὶ, ἐκπολιορκηθέντων ἡμῶν, ὁ πόλεμος.

His se jucundiora quidem auditu, sed non utiliora, scribere potuisse, veraque potius aperuisse, ne calumnietur ex more, si quid injucundum acciderit.

„Τούτων ἐγὼ ἡδίω μὲν ἂν εἶχον ὑμῖν ἕτερα ἐπιστέλλειν, οὐ μέντοι χρησιμώτερά γε, εἰ δεῖ σαφῶς ὑμᾶς εἰδότας τὰ ἐνθάδε βουλεύσασθαι. καὶ ἅμα τὰς φύσεις ἐπιστάμενος ὑμῶν, βουλομένων μὲν τὰ ἥδιστα ἀκούειν, αἰτιωμένων δὲ ὕστερον, ἢν τι ὑμῖν ἀπ' αὐτῶν μὴ ὅμοιον ἐκβῇ, ἀσφαλέστερον ἡγησάμην τὸ ἀληθὲς δηλῶσαι.

Nihil hac in re deliquisse milites, vel duces; sed conjuncta omni Sicilia, et alio exercitu expectato e Peloponneso, aut revocandas esse copias, aut novas, neque pauciores, submittendas et magnam pecuniam, sibique, prius impigro, nunc autem aegro, successorem; idque ineunte statim vere, cum cito conjungi possint Sicilienses, et, serius quidem adventuri, Peloponnesii vel latere, ut ante, vel etiam praevertere, Ath.

15. „Καὶ νῦν, ὡς, ἐφ' ἃ μὲν ἤλθομεν τὸ πρῶτον, καὶ τῶν στρατιωτῶν, καὶ τῶν ἡγεμόνων, ὑμῖν μὴ μεμπτῶν γεγενημένων, οὕτω τὴν γνώμην ἔχετε· ἐπειδὴ δὲ Σικελία τε ἅπασα ξυνίσταται, καὶ ἐκ Πελοποννήσου ἄλλη στρατιὰ προσδόκιμος αὐτοῖς, βουλεύεσθε ἤδη, ὡς τῶν γ' ἐνθάδε μηδὲ τοῖς παροῦσιν ἀνταρκούντων, ἀλλ' ἢ τούτους μεταπέμπειν δέον, ἢ ἄλ-

σθαι. haec cum Heilmanno sic junge ἀνάγκη (ἐστὶν) ἀπ' ἐκείνων, ἃ ἔχοντες ἤλθομεν, γίγνεσθαι ἡμῖν τά τε ὄντα καὶ ἀναλισκόμενα. c. 31. ἀφ' ὧν αὐτοὶ εἶχον ξυμπέμπουσι. τὰ ὄντα intellige eos, qui adhuc supersunt ex iis, quos adduxerant; hos dicit sibi suppetere debere ad omnia munera, etiam ad officia eorum, qui interemti sint (ἀπαναλισκόμενα), i. e. licet multi ex iis jam interemti sint. — καὶ ὑμῶν μὴ ἐπιβοηθ. variavit structuram pro καὶ ὑμᾶς μὴ ἐπιβοηθοῦντας. — Mox pro διαπολεμήσεται Cl., Vat., Mosq., Ar., et correctus It., praebent non spernendum διαπεπολεμήσεται. (S. διαπολ.: ἀντὶ τοῦ κατεργασθήσεται.) Hk.

ἀσφαλέστερον: συμφέρον κατὰ τὴν βούλησιν (βούλευσιν). S.

15. ἀνταρκούντων plures ll., P., G—r. quod magis quam vulgatum αὐταρκούντων convenire videtur dativo τοῖς παροῦσιν. S. August. μηδὲ — ἀνταρκ.: μηδὲ πρὸς τοὺς ἐνθάδε (illic, in Sicilia) πολεμίους ἀντέχειν δυναμένων. Plato epist. ad Dionys., annotante Did., καὶ περὶ σοῦ διϊσχυριζόμην, ὡς οὐκ οἷός τ' ἔσοιο ἀνταρκέσαι τοῖς διαβάλλουσιν ἡμᾶς. Arrianus Cyneget. cap. 5. Ἐπεί τοι ἀνέθρεψα ἐγὼ κύνα χαροπὴν, — καὶ αὖτη ὠκεία τε ἦν, κ. φιλόπονος, κ. εὔψυχος, κ. εὐπους, ὥστε καὶ τέτταρσιν ἤδη ποτὲ λαγωοῖς ἐφ' ἡλικίας ἀντήρκησεν. Comicus Equ. 502. χοὐτος μέντοι μόνος ἀντήρκει. verbum αὐταρκεῖν alibi non invenio. Did. „αὐταρκούντων est employé par pléonasme au lieu de ἀρκούντων. Herodote liv. 8. (?) dit αὐτάρκεις ἐσομένους

λην στρατιὰν μὴ ἐλάσσω ἐπιπέμπειν, καὶ πεζὴν, καὶ ναυτικὴν, καὶ χρήματα μὴ ὀλίγα, ἐμοὶ δὲ διάδοχόν τινα, ὡς ἀδύνατός εἰμι διὰ νόσον νεφρῖτιν παραμένειν. ἀξιῶ δ' ὑμῶν ξυγγνώμης τυγχάνειν· καὶ γὰρ, ὅτ' ἐρρώμην, πολλὰ ἐν ἡγεμονίαις ὑμᾶς εὖ ἐποίησα. ὅ τι δὲ μέλλετε, ἅμα τῷ ἦρι εὐθὺς, καὶ μὴ ἐς ἀναβολὰς, πράσσετε, ὡς τῶν πολεμίων τὰ μὲν ἐν Σικελίᾳ δι' ὀλίγου πορισμένων, τὰ δ' ἐκ Πελοποννήσου σχολαίτερον μὲν, ὅμως δ', ἢν μὴ προσέχητε τὴν γνώμην, τὰ μὲν λήσουσιν ὑμᾶς, ὥσπερ καὶ πρότερον, τὰ δὲ φθήσονται."

Ath. non abrogant Niciae imperium, sed statim valetudinis causa duos ei ex illis, qui cum ipso erant in Sicilia, delectos adjungunt, aliumque illuc exercitum mittendum censent.

16. *Ἡ μὲν τοῦ Νικίου ἐπιστολὴ τοσαῦτα ἐδήλου· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἀκούσαντες αὐτῆς τὸν μὲν Νικίαν οὐ παρέλυσαν τῆς ἀρχῆς, ἀλλ' αὐτῷ, ἕως ἂν ἕτεροι ξυνάρχοντες αἱρεθέντες ἀφίκωνται, τῶν αὐτοῦ ἐκεῖ δύο προσείλοντο, Μένανδρον καὶ Εὐθύδημον, ὅπως μὴ μόνος ἐν ἀσθενείᾳ ταλαιπωροίη· στρατιὰν δὲ ἄλλην ἐψηφίσαντο πέμπειν, καὶ ναυτικὴν, καὶ πεζικὴν, Ἀθηναίων τε ἐκ καταλόγου, καὶ τῶν ξυμμάχων.*

Collegas quoque duos Niciae creant; et mox pecuniam mittunt promisso auxilio.

Καὶ ξυνάρχοντας αὐτῷ εἵλοντο Δημοσθένην τε τὸν Ἀλκισθένους, καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους· καὶ τὸν μὲν Εὐρυμέδοντα εὐθὺς περὶ ἥλιον τροπὰς τὰς χειμερινὰς ἀποπέμπουσιν ἐς τὴν Σικελίαν μετὰ δέκα νεῶν, ἄγοντα εἴκοσι καὶ ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου, καὶ ἅμα ἀγγελοῦντα τοῖς ἐκεῖ, ὅτι ἥξει βοήθεια, καὶ ἐπιμέλεια αὐτῶν ἔσται.

Demosthenes, primo vere profecturus, expeditionem indicit sociis, pecuniamque illinc, et naves, et milites, comparat.

17. *Ὁ δὲ Δημοσθένης ὑπομένων παρεσκευάζετο τὸν ἐκ-*

ἀντιστῆναι τοῖς ἐπιβουλεύουσι. Mais la variante *ἀνταρκούντων* est également bonne."

νόσον νεφρῖτιν, renum dolorem. Hippocrates Aphor. 6, 6., pag. 596. ed. Toll. *Τὰ νεφριτικὰ, καὶ ὁκόσα κατὰ τὴν κύστιν ἀλγήματα, ἐργωδῶς ὑγιάζεται τοῖσι πρεσβύτῃσι.* (*Renum et vesicae dolores difficulter in senibus curantur.*) cf. Celsus de Medic. 7, 26., etc.

ὡς τῶν πολεμίων — πορισμένων, quoniam hostes, quae quidem in Sicilia haberi possint, brevi sint curaturi.

σχολαίτερον μέν. repete *πορισμένων.* — *Hk.* Clar. *σχολαιότερον.* etiam alibi in hac voce variant MSS. (v. 4, 47.); sed comparatio in —*αίτερος* Atticorum est secundum Eustath. ad Odyss. φ', p. 1905. ed. rom. et Etym. M. in *αἰδοιέστατος* et *γεραίτερος. E D.*

16. *καὶ ἑκατόν.* haec verba, vulgo desiderata, codex egregius H. parisiensis suppeditat, reddiditque Valla. etiam Diodorus Sic. 13, 8., *Οἱ Ἀθηναῖοι,* inquit, *μετ' Εὐρυμέδοντος μὲν τοῦ στρατηγοῦ δέκα ναῦς ἀπέστειλαν εἰς Σικελίαν, κ. ἀργυρίου τάλαντα ἑκατὸν τεσσαράκοντα* etc., ut vix dubitandum sit quin forte nota numeri ϱ exciderit in ceteris libris: recte enim Hk. summam 20 talentorum exiguam putat pro tanto exercitu nauticoque apparatu.

πλουν ὡς ἅμα τῷ ἦρι ποιησόμενος, στρατείαν τε ἐπαγγέλλων ἐς τοὺς ξυμμάχους, καὶ χρήματα αὐτόθεν, καὶ ναῦς, καὶ ὁπλίτας, ἑτοιμάζων.

Deinde Ath. Peloponnesum circumnavigant, ne quis inde, vel Corintho, in Siciliam trajiciat, utroque populo post acceptos faustos nuntios id moliente.

Πέμπουσι δὲ καὶ περὶ τὴν Πελοπόννησον οἱ Ἀθηναῖοι εἴκοσι ναῦς, ὅπως φυλάσσοιεν μηδένα ἀπὸ Κορίνθου καὶ τῆς Πελοποννήσου ἐς τὴν Σικελίαν περαιοῦσθαι· οἱ γὰρ Κορίνθιοι, ὡς οἵ τε πρέσβεις αὐτοῖς ἦκον, καὶ τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ βελτίω ἤγγελλον, νομίσαντες οὐκ ἄκαιρον καὶ τὴν προτέραν πέμψιν τῶν νεῶν ποιήσασθαι, πολλῷ μᾶλλον ἐπέρρωντο, καὶ ἐν ὁλκάσι παρεσκενάζοντο αὐτοί τε ἀποστελοῦντες ὁπλίτας ἐς τὴν Σικελίαν, καὶ ἐκ τῆς ἄλλης Πελοποννήσου οἱ Λακεδαιμόνιοι τῷ αὐτῷ τρόπῳ πέμψοντες.

Praeterea Corinthii 25 triremes instruunt adversus praesidium, quod Naupacti habebant Ath. ad impediendas Corintho missas naves onerarias.

Ναῦς τε οἱ Κορίνθιοι πέντε καὶ εἴκοσιν ἐπλήρουν, ὅπως ναυμαχίας τε ἀποπειράσωσι πρὸς τὴν ἐν τῇ Ναυπάκτῳ φυλακήν, καὶ τὰς ὁλκάδας αὐτῶν ἧσσον οἱ ἐν τῇ Ναυπάκτῳ Ἀθηναῖοι κωλύοιεν ἀπαίρειν, πρὸς τὴν σφετέραν ἀντίταξιν τῶν τριήρων τὴν φυλακὴν ποιούμενοι.

Jam Lacedaemonii, ut prius ipsi decreverant, instantibusque Syracusanis et Corinthiis metu expectandi novi Atheniensium exercitus, parant se ad irrumpendum in Atticam; Deceleae munitionem urget Alcibiades.

18. Παρεσκευάζοντο δὲ καὶ τὴν ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσβολὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὥσπερ τε προεδέδοκτο αὐτοῖς, καὶ τῶν Συρακουσίων καὶ Κορινθίων ἐναγόντων, ἐπειδὴ ἐπυνθάνοντο τὴν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν ἐς τὴν Σικελίαν, ὅπως δὴ ἐσβολῆς γενομένης διακωλυθῇ. καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης προσκείμενος ἐδίδασκε τὴν Δεκέλειαν τειχίζειν, καὶ μὴ ἀνιέναι τὸν πόλεμον.

Hoc inprimis Lacedaemonios impulit, quod duplici bello impares fore sperabant Ath., praesertim ipsos nunc impiatos, ut qui similiter tempore foederum Epidauriam, Prasias, aliasque regiones, vastavissent, etiam Pylo latrocinia exercentes, nec sibi ad judicium eos provocantibus obtemperantes.

Μάλιστα δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐγεγένητό τις ῥύμη, διότι

17. στρατείαν. Il. menda frequente στρατιάν, cum ὁπλῖται commemorentur.

αὐτόθεν. i. e. ἀπὸ τῶν ξυμμάχων. *Hk.*

ἧσσον: ἀντὶ τοῦ οὐδ' ὅλως. S.

18. ὥσπερ τε προεδέδοκτο αὐτοῖς. v. 6, 93. — ῥύμη, *impetus*, fiducia. Il. mendose ῥώμη, ut 2, 81., etc.

τοὺς Ἀθηναίους ἐνόμιζον διπλοῦν τὸν πόλεμον ἔχοντας, πρός τε σφᾶς καὶ Σικελιώτας, εὐκαθαιρετωτέρους ἔσεσθαι, καὶ, ὅτι τὰς σπονδὰς προτέρους λελυκέναι ἡγοῦντο αὐτούς· ἐν γὰρ τῷ προτέρῳ πολέμῳ σφέτερον τὸ παρανόμημα μᾶλλον γενέσθαι, ὅτι ἐς Πλάταιαν ἦλθον Θηβαῖοι ἐν σπονδαῖς, καὶ, εἰρημένον ἐν ταῖς πρότερον ξυνθήκαις ὅπλα μὴ ἐπιφέρειν, ἢν δίκας θέλωσι διδόναι, αὐτοὶ οὐχ ὑπήκουον ἐς δίκας προκαλουμένων τῶν Ἀθηναίων· καὶ διὰ τοῦτο εἰκότως δυστυχεῖν τε ἐνόμιζον, καὶ ἐνεθυμοῦντο τήν τε περὶ Πύλον ξυμφορὰν, καὶ εἴ τις ἄλλη αὐτοῖς γένοιτο· ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ταῖς τριάκοντα ναυσὶν ὁρμώμενοι Ἐπιδαύρου τι, καὶ Πρασιῶν, καὶ ἄλλα ἐδῄωσαν, καὶ ἐκ Πύλου ἅμα ἐληστεύοντο, καὶ, ὁσάκις περί του διαφοραὶ γένοιντο τῶν κατὰ τὰς σπονδὰς ἀμφισβητουμένων, ἐς δίκας προκαλουμένων τῶν Λακεδαιμονίων οὐκ ἤθελον ἐπιτρέπειν, τότε δὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι νομίσαντες τὸ παρανόμημα, ὅπερ καὶ σφίσι πρότερον ἡμάρτητο, αὖθις ἐς τοὺς Ἀθηναίους τὸ αὐτὸ περιεστάναι, πρόθυμοι ἦσαν ἐς τὸν πόλεμον.

Igitur ista hieme nuntiis circummissis ad socios ferrum ceteraque ad muniendum necessaria imperaverunt.

Καὶ ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ σίδηρόν τε περιήγγελλον κατὰ τοὺς ξυμμάχους, καὶ τὰ ἄλλα ἐργαλεῖα ἡτοίμαζον ἐς τὸν ἐπιτειχισμόν. καὶ τοῖς ἐν τῇ Σικελίᾳ ἅμα ὡς ἀποπέμψοντες ἐν ταῖς ὁλκάσιν ἐπικουρίαν αὐτοί τε ἐπόριζον, καὶ τοὺς ἄλλους Πελοποννησίους προσηνάγκαζον. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα, καὶ ὄγδοον καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε.

Initio veris Lac. cum sociis irrumpunt in Atticam, duce Agide, vastataque regione Deceleam muniunt.

19. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου ἦρος εὐθὺς ἀρχομένου πρωΐτατα δὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσέβαλον· ἡγεῖτο δὲ Ἀγις ὁ Ἀρχιδάμου, Λακεδαιμονίων βασιλεύς. καὶ πρῶτον μὲν τῆς χώρας τὰ περὶ τὸ πεδίον ἐδῄωσαν, ἔπειτα Δεκέλειαν ἐτείχιζον, κατὰ πόλεις διελόμενοι τὸ ἔργον. ἀπέχει δὲ ἡ Δεκέλεια σταδίους μάλιστα τῆς τῶν Ἀθηναίων

εὐκαθαιρετωτέρους: εὐχειροτέρους. — ἐν σπονδαῖς: ἀντὶ τοῦ οὐσῶν σπονδῶν. (dicit τὰς τριαντούτεις σπονδὰς I, 115.) — εἰρημένον: ἦγ. τεταγμένου κ. κεκυρωμένου ὄντος. (— ἐς δίκας προκαλουμένων. v. I, 145.) — διὰ τοῦτο: διὰ τὸ παρασπονδῆσαι. S. ταῖς τριάκοντα ναυσίν. v. 6, 105.

19. πρωΐτατα recte Bk. et alii pro vulgato πρωϊαίτατα.

ἀπέχει — τῆς Βοιωτίας. locus affectus. verba παραπλ. — Βοιωτίας cum obscura essent, exorti sunt qui scriberent καὶ ἀπὸ τῆς Βοιωτίας, quasi aequo propemodum intervallo Athenas inter et Boeotiam sita fuisset Deceléa, quae finibus Boeotiae imminebat. quibus nollem obsecutos esse viros doctissimos. sed fucum fecerunt illis glossae (nam duae sunt) παραπλήσιον δὲ, καὶ οὐ πολλῷ πλέον, quas conciliare studentes cum oratione historici misere torquentur. scilicet τῷ μάλιστα, fere, alius, opinor, adscripsit explicandi gratia παραπλήσιον, alius οὐ πολ-

πόλεως εἴκοσι καὶ ἑκατὸν, [παραπλήσιον δὲ, καὶ οὐ πολλῷ πλέον, καὶ] ἐπὶ τῆς Βοιωτίας. ἐπὶ δὲ τῷ πεδίῳ καὶ τῆς χώρας τοῖς κρατίστοις ἐς τὸ κακουργεῖν ᾠκοδομεῖτο τὸ τεῖχος, ἐπιφανὲς μέχρι τῆς τῶν Ἀθηναίων πόλεως.

Eodem tempore etiam Lac., Boeoti, Corinthii, et Sicyonii, auxiliares mittunt in Siciliam.

Καὶ οἱ μὲν ἐν τῇ Ἀττικῇ Πελοποννήσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐτείχιζον· οἱ δ' ἐν τῇ Πελοποννήσῳ ἀπέστελλον περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον ταῖς ὁλκάσι τοὺς ὁπλίτας ἐς τὴν Σικελίαν, Λακεδαιμόνιοι μὲν τῶν τε εἱλώτων ἐπιλεξάμενοι τοὺς βελτίστους, καὶ νεοδαμωδῶν, ξυναμφοτέρων ἑξακοσίους ὁπλίτας, καὶ Ἔκκριτον Σπαρτιάτην ἄρχοντα, Βοιωτοὶ δὲ τριακοσίους ὁπλίτας, ὧν ἦρχον Ξένων τε, καὶ Νίκων, Θηβαῖοι, καὶ Ἡγήσανδρος Θεσπιεύς. οὗτοι μὲν οὖν ἐν τοῖς πρῶτοι ὁρμήσαντες ἀπὸ τοῦ Ταινάρου τῆς Λακωνικῆς ἐς τὸ πέλαγος ἀφῆκαν· μετὰ δὲ τούτους Κορίνθιοι οὐ πολλῷ ὕστερον πεντακοσίους ὁπλίτας,

λῷ πλέον, tertiusque haec conglutinavit verbis δὲ καὶ, quorum tamen postremum 3 tantummodo libri habent, ceteri vero παραπλ. δὲ οὐ π. πλέον per asyndeton, ex quo magis etiam intelligas horum rationem. igitur sic legamus — ἑκατὸν, ἐπὶ B., *apud Boeotiam*, sive *in Boeotiam versus*. — „Decelea, respondens Corocleidiae, quae nunc est, et ad clivum australem Parnethis sita, ab Athenis aberat 120 stadia, ejusque ex altera parte campus thriasius, ex altera cropius (2, 19.), Spartanorum incursionibus patebat. conspicua erat Athenis, sicut Acharnae, 60 stadiis inde remotae ad meridiem versus, ab Aegaleo monte venientibus." *Ex Od. Müllero* in v. Attica, p. 225. „Postquam praeteriimus Pentelicum, ad dexteram situm, per clivum virgultis obsitum radices Parnethis ascendere coepimus, et, 4500 cubita emensi via magis ardua per pinetum, ad dexteram vidimus collem rotundum, separatum, paulumque ulterius septentriones versus fontem Tatoi. is collis est Decelea, a cujus vertice late prospicitur planities Athenarum et Eleusinis. castellum ibi exstructum fuit ad fauces angustiarum Parnethis, per quas Oropum itur, percommode situm illud ad intercipiendum commeatum ex Euboea." *E Gellii itinerario Graeciae* p. 106.

νεοδαμωδῶν. v. 5, 34.

ἐν τοῖς (i. e. ἐν τούτοις) πρῶτοι. ll. ἐν τοῖς πρώτοις. Reiz. de Accent. inclin. p. 15. seqq. de formula ἐν τοῖς πρῶτον, πρῶτοι, frequente apud Platonem et Thucydidem, disserens, ait se dubitare, an et hic, et pluribus hujus nostri locis, poni debeat ἐν τοῖς πρῶτοι, cum tradita scriptura aut nullam, aut falsam, habeat sententiam. „nam sive aliquid suppleas," inquit, „nempe hoc supplendum erit ἐν τοῖς πρώτοις ὁρμήσασιν ὥρμησαν: hoc aut significat *ita profecti sunt, ut qui primi*, aut *inter primos, profecti sunt;* prius est nihil, posterius falsum: nam soli, non cum aliis, primi trajecerunt; sive nihil suppleas, ecquid tum significare poterit ἐν τοῖς πρώτοις, quod hic locum habeat ullo modo? *inter proceres? praecipue?*" his G—r. addit, librarios non intellecta formula ἐν τοῖς πρῶτοι, πρῶται, πρῶτον, hic illic dedisse ἐν τοῖς πρώτοις, etc.; qua de re conferri jubet 3, 17.; 7, 27. et 71., nec non Wolfium ad Reiz. l. c., et Herm. ad Vig. p. 787.

ἐς τὸ πέλαγος ἀφῆκαν (intell. τὰς ναῦς). Herodotus 7, 193. ἐνθεῦτεν γὰρ ἔμελλον ὑδρευσάμενοι ἐς τὸ πέλαγος ἀφήσειν, et similiter Euripides, Arrianus, Dio Cassius, Plutarchus apud Bloomf. et Arn.

τοὺς μὲν ἐξ αὐτῆς Κορίνθου, τοὺς δὲ προσμισθωσάμενοι Ἀρκάδων, καὶ ἄρχοντα Ἀλέξαρχον Κορίνθιον προστάξαντες, ἀπέπεμψαν. ἀπέστειλαν δὲ καὶ Σικυώνιοι διακοσίους ὁπλίτας ὁμοῦ τοῖς Κορινθίοις, ὧν ἦρχε Σαργεὺς Σικυώνιος. αἱ δὲ πέντε καὶ εἴκοσι νῆες τῶν Κορινθίων αἱ τοῦ χειμῶνος πληρωθεῖσαι ἀνθώρμουν ταῖς ἐν τῇ Ναυπάκτῳ εἴκοσιν ἀττικαῖς, ἔωσπερ αὐτοῖς οὗτοι οἱ ὁπλῖται ταῖς ὁλκάσιν ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου ἀπῆραν· οὗπερ ἕνεκα καὶ τὸ πρότερον ἐπληρώθησαν, ὅπως μὴ οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὰς ὁλκάδας μᾶλλον ἢ πρὸς τὰς τριήρεις τὸν νοῦν ἔχωσιν.

Ath. simul 30 naves mittunt circa Peloponnesum et Argos de poscendis pro societatis jure classiariis; Demosthenem autem 60 navibus in Siciliam; qui, primum ad Aeginam appulsus, Chariclem, Argis redeuntem cum exercitu, expectat.

20. Ἐν δὲ τούτῳ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἅμα ἦρι τειχισμῷ καὶ, τοῦ ἦρος εὐθὺς ἀρχομένου, περί τε Πελοπόννησον ναῦς τριάκοντα ἔστειλαν, καὶ Χαρικλέα τὸν Ἀπολλοδώρου ἄρχοντα, ᾧ εἴρητο καὶ ἐς Ἄργος ἀφικομένῳ κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν παρακαλεῖν Ἀργείων γε ὁπλίτας ἐπὶ τὰς ναῦς, καὶ τὸν Δημοσθένην ἐς τὴν Σικελίαν, ὥσπερ ἔμελλον, ἀπέστελλον ἑξήκοντα μὲν ναυσὶν Ἀθηναίων, καὶ πέντε χίαις, ὁπλίταις δὲ ἐκ καταλόγου Ἀθηναίων διακοσίοις καὶ χιλίοις, καὶ νησιωτῶν ὅσοις ἐκασταχόθεν οἷόν τ' ἦν πλείστοις χρήσασθαι, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ξυμμάχων τῶν ὑπηκόων, εἴ ποθέν τι εἶχον ἐπιτήδειον ἐς τὸν πόλεμον, ξυμπορίσαντες· εἴρητο δ' αὐτῷ πρῶτον μετὰ τοῦ Χαρικλέους ἅμα περιπλέοντα ξυστρατεύεσθαι περὶ τὴν Λακωνικήν. καὶ ὁ μὲν Δημοσθένης, ἐς τὴν Αἴγιναν προσπλεύ-

πέντε καὶ εἴκοσι. v. c. 17. extr.—αὐτοῖς οὗτοι Vat., reliquis codicibus aut solum οὗτοι, aut, quod vulgo solum legitur, αὐτοῖς, ut videtur, praebentibus. sic etiam Bk., Hk., Df., G—r. P. cancellavit αὐτοῖς. D. „αὐτοῖς. plerique MSS. οὗτοι. non puto, eos audiendos esse. vide ad 3, 98., et 4, 25. sic 6, 34. ἀεὶ διὰ φόβου εἰσὶ, μή ποτε Ἀθ. αὐτοῖς ἐπὶ τὴν πόλιν ἔλθωσι. et ibidem 105. Ἀθ. Ἀργείοις τριάκοντα ναυσὶν ἐβοήθησαν, αἵπερ τὰς σπονδὰς φανερώτατα πρὸς Λακεδαιμονίους αὐτοῖς ἔλυσαν. infra cap. 25. ὅπως αὐτοῖς αἱ νῆες ἐντὸς ὁρμοῖεν." Did. a glossatore profectum ipsi visum οὗτοι omisit.

20. περί τε Vat., H., Bk., Hk. vulgo τὲ desideratur. — Ἀργείων γε recte suasit Hk., nec ferendum est, quod oggerunt Il. mendo tralatitio, Ἀ. τε. cf. 6, 44. etc.

ἐκ καταλόγου: ἐξ τῶν αὐτοχθόνων. S. „Οἱ ἐκ τῶν τάξεων videntur esse graviter armati, qui alias ὁπλῖται ἐκ καταλόγου, i. e. *ex albo militari*, dicuntur, diversi illi ab hoplitis, qui ex thetis, inquilinis, et peregrinis, conscribebantur. v. Hemsterhus. ad Lucian. Tim. c. 51., vol. 1., p. 425. Bip., Schneider. ad Aristot. Polit. 5, 2, 8., Sturz. lex. Xenoph. vol. 2., p. 688., Böckh. Oecon. Ath. vol. 1., p. 279., 280., vol. 2., p. 35." *E G—ro* ad 3, 87.

προσπλεύσας. D'après plusieurs MSS. Bekker, Göller et Poppo (item Hk. et Df.) écrivent πλεύσας. Nous ne voyons pas de raison suffisante pour rejeter la préposition πρὸς, qui donne au participe πλεύσας le sens d'*aborder*. C'est ainsi que nous lisons liv. 2, §. 30. ἐπὶ Κεφαλληνίαν προσπλεύσαντες. — *Did.* Minus probabiliter Bloomf. nota προπλεύσας, ut Dio Cass. 336, 40. ἐς τὴν Αἴγιναν προπλεύσας,

σας, τοῦ στρατεύματός τε εἴ τι ὑπελείπετο περιέμενε, καὶ, τὸν Χαρικλέα τοὺς Ἀργείους παραλαβεῖν.

Gylippus, adducto civitatum sicularum exercitu, Syracusanos naves quam plurimas armare, marique fortunam experiri, jubet.

21. Ἐν δὲ τῇ Σικελίᾳ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τούτου τοῦ ἤρος καὶ ὁ Γύλιππος ἦκεν ἐς τὰς Συρακούσας, ἄγων ἀπὸ τῶν πόλεων, ὧν ἔπεισε, στρατιὰν ὅσην ἑκασταχόθεν πλείστην ἐδύνατο. καὶ ξυγκαλέσας τοὺς Συρακουσίους ἔφη χρῆναι πληροῦν ναῦς ὡς δύνανται πλείστας, καὶ ναυμαχίας ἀπόπειραν λαμβάνειν· ἐλπίζειν γὰρ ἀπ' αὐτοῦ τι ἔργον ἄξιον τοῦ κινδύνου ἐς τὸν πόλεμον κατεργάσασθαι.

Idem suadet Hermocrates, negans, ipsos Ath. semper fuisse nauticos, sed eos demum necessitate belli persici evasisse; illorumque audaciae parem audaciam opponendam esse dicens, qua inexpectata perterritis Atheniensibus minus profuturam majorem rei peritiam.

Ξυνανέπειθε δὲ καὶ ὁ Ἑρμοκράτης οὐχ ἥκιστα τοῦ ταῖς ναυσὶ μὴ ἀθυμεῖν ἐπιχειρήσειν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, λέγων οὐδὲ ἐκείνους πάτριον τὴν ἐμπειρίαν, οὐδὲ ἴδιον, τῆς θαλάσσης ἔχειν, ἀλλ', ἠπειρώτας μᾶλλον τῶν Συρακουσίων ὄντας, καταναγκασθέντας ὑπὸ Μήδων ναυτικοὺς γενέσθαι· καὶ πρὸς ἄνδρας τολμηροὺς, οἵους καὶ Ἀθηναίους, τοὺς ἀντιτολμῶντας * χαλεπωτάτους ἂν αὐτοῖς φαίνεσθαι· ᾧ γὰρ ἐκεῖνοι τοὺς πέλας, οὐ δυνάμει ἔστιν ὅτε προὔχοντες, τῷ δὲ θράσει ἐπιχειροῦντες καταφοβοῦσι, καὶ σφᾶς ἂν τὸ αὐτὸ ὁμοίως τοῖς ἐναντίοις * ὑποσχεῖν. καὶ Συρακουσίους εὖ εἰδέναι ἔφη τῷ τολμῆσαι ἀπροσδοκήτως πρὸς τὸ Ἀθηναίων ναυτικὸν ἀντιστῆναι πλέον τι διὰ τὸ τοιοῦτον ἐκπλαγέντων αὐτῶν περιεσομένους ἢ Ἀθηναίους τῇ ἐπιστήμῃ τὴν Συρακουσίων ἀπειρίαν βλάψοντας. ἰέναι οὖν ἐκέλευεν ἐς τὴν πεῖραν τοῦ ναυτικοῦ, καὶ μὴ ἀποκνεῖν.

His, aliisque consentientibus, obsecuti Syracusani classem instruunt, animumque ad navale proelium appellunt.

Καὶ οἱ μὲν Συρακούσιοι τοῦ τε Γυλίππου, καὶ τοῦ Ἑρμοκράτους, καὶ εἴ του ἄλλου, πειθόντων ὥρμηντό τε ἐς τὴν ναυμαχίαν, καὶ τὰς ναῦς ἐπλήρουν.

apud quem ipsum malim προσπλεύσας, qui πρὸ et πρὸς saepe permutata inter se sciam: v. 3, 26.; 6, 16., 66.

21. τοῦ ταῖς ναυσὶ μὴ ἀθυμεῖν ἐπιχ. genitivus causae: — „simul suasit, *ne res navales aggredi dubitarent*," ut Portus reddidit. minus tamen insolens foret τὸ ταῖς ναυσὶ etc.

καταναγκασθέντας. ll. καὶ ἀναγκασθέντας, inutili καὶ particula, propterea omissa a quibusdam scribis.

* χαλεπωτάτους. imo χαλεπωτέρους. notum, has formas permisceri solere in codicibus. — quidam ll. χαλ. αὐτοῖς, τῷ ἂν hausto ab αὐ-simili, quod sequitur.

* ὑποσχεῖν alienum est, aptum ἐπισχεῖν, quemadmodum ἐπέχειν σκοπῷ et similia dicuntur. de permixtis hisce praepositionibus v. ann. ad 3, 12.

Sub noctem educto omni exercitu pedestri naves Syracusanorum, ex utroque portu profectae, invadunt Ath., pugnaturque acriter ante ostium magni portus.

22. Ὁ δὲ Γύλιππος, ἐπειδὴ παρεσκεύαστο τὸ ναυτικὸν, ἀγαγὼν ὑπὸ νύκτα πᾶσαν τὴν στρατιὰν τὴν πεζὴν, αὐτὸς μὲν τοῖς ἐν τῷ Πλημμυρίῳ τείχεσι κατὰ γῆν ἔμελλε προσβαλεῖν· αἱ δὲ τριήρεις τῶν Συρακουσίων ἅμα καὶ ἀπὸ ξυνθήματος πέντε μὲν καὶ τριάκοντα ἐκ τοῦ μεγάλου λιμένος ἐπέπλεον, αἱ δὲ πέντε καὶ τεσσαράκοντα ἐκ τοῦ ἐλάσσονος, οὗ ἦν καὶ τὸ νεώριον αὐτοῖς, περιέπλεον, βουλόμενοι πρὸς τὰς ἐντὸς προσμῖξαι καὶ ἅμα ἐπιπλεῖν τῷ Πλημμυρίῳ, ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι ἀμφοτέρωθεν θορυβῶνται. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, διὰ τάχους ἀντιπληρώσαντες ἑξήκοντα ναῦς, ταῖς μὲν πέντε καὶ εἴκοσι πρὸς τὰς πέντε καὶ τριάκοντα τῶν Συρακουσίων τὰς ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι ἐναυμάχουν, ταῖς δ' ἐπιλοίποις ἀπήντων ἐπὶ τὰς ἐκ τοῦ νεωρίου περιπλεούσας. καὶ εὐθὺς πρὸ τοῦ στόματος τοῦ μεγάλου λιμένος ἐναυμάχουν, καὶ ἀντεῖχον ἀλλήλοις ἐπὶ πολὺ, οἱ μὲν βιάσασθαι βουλόμενοι τὸν ἔσπλουν, οἱ δὲ κωλύειν.

Dum illi pugnant, subito Gylippus prima luce Atheniensium munitiones aggreditur, capitque.

23. Ἐν τούτῳ δὲ ὁ Γύλιππος, τῶν ἐν τῷ Πλημμυρίῳ Ἀθηναίων πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπικαταβάντων καὶ τῇ ναυμαχίᾳ τὴν γνώμην προσεχόντων, φθάνει προσπεσὼν ἅμα τῇ ἕῳ αἰφνιδίως τοῖς τείχεσι, καὶ αἱρεῖ τὸ μέγιστον πρῶτον, ἔπειτα δὲ καὶ τὰ ἐλάσσω δύο, οὐχ ὑπομεινάντων τῶν φυλάκων, ὡς εἶδον τὸ μέγιστον ῥᾳδίως ληφθέν.

22. *παρεσκεύαστο.* hoc, in Gr. et H. repertum, vulgato *παρεσκεύασατο* jure praetulerunt D. et P. propter locos 3, 107. *ἐπεὶ δὲ παρεσκεύαστο αὐτοῖς*, et 4, 67. *ἐπειδὴ παρεσκεύαστο ἀμφοτέροις.* „Hoc aptius," inquit P., „quia Gylippus classi instruendae non praefuit. cf. c. 75. in."

αἱ δὲ τριήρεις τῶν etc. **nominativus absolutus, *quod autem attinet ad triremes Syracusanorum.***

περιέπλεον. vulgo *καὶ περ.*, et punctum est ante *καί*, ut subaudiendum sit *αἱ ἐκ τοῦ ἐλάσσονος λιμένος.* Bk. virgula posita *καὶ* uncis circumscripsit, cum ab H. et Vall. absit; quod P. secutus est. — *τὸ νεώριον*, das Schiffswerft. differunt *νεώριον* et *νεώσοικοι* (Schiffsdocken). Anecd. Bekker. t. 1., p. 282. *νεώσοικοι: καταγώγια ἐπὶ τῆς θαλάττης οἰκοδομημένα εἰς τὴν ὑποδοχὴν τῶν νεῶν, ὅτε μὴ θαλαττεύοιεν· τὰ νεώρια δὲ ἡ τῶν ὅλων περιβολή.* ergo *νεώριον* totum, *νεώσοικος* pars erat. differunt item *ἐπίνειον* et *ναύσταθμα:* est enim *ἐπίνειον* urbs vel vicus, ubi naves struuntur vel asservantur. S. ad Thuc. 1, 30. *ἐπίνειόν ἐστι πόλισμα παρὰ θαλάσσιον, ἔνθα τὰ νεώρια τῶν πόλεων, ὥσπερ ὁ Πειραιεὺς τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἡ Νίσαια τῆς Μεγαρίδος. δύνασαι δὲ ἐπὶ παντὸς ἐμπορίου καὶ παραθαλασσίου χρήσασθαι τῷ ὀνόματι τούτῳ, ὃ νῦν οἱ πολλοὶ κατάβολον καλοῦσι.* („*Seeplatz*" *Göll.*) *ναύσταθμον* autem est statio, in qua naves tuto manere possunt (Ankerplatz). — *τὰς ἐντὸς, τὰς ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι οὔσας:* nam ante aditum magni portus Atheniensium erat statio. *Hk.*

Praesidium majoris munitionis vix effugit persequentes, primum victores, Syracusanos; minorum vero duarum custodes Syracusanis tumultuarie navigantibus in portu, itaque rursus victis, plurimisque caesis, et aliis captis, 11 quoque navibus eorum depressis, facile se in castra recipiunt; quo facto tropaeum statuunt Ath.

Καὶ ἐκ μὲν τοῦ πρώτου ἁλόντος χαλεπῶς οἱ ἄνθρωποι, ὅσοι καὶ ἐς τὰ πλοῖα καὶ ὁλκάδα τινὰ κατέφυγον, ἐς τὸ στρατόπεδον ἐξεκομίζοντο· τῶν γὰρ Συρακουσίων ταῖς ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι ναυσὶ κρατούντων τῇ ναυμαχίᾳ ὑπὸ τριήρους μιᾶς, καὶ εὖ πλεούσης, ἐπεδιώκοντο· ἐπειδὴ δὲ τὰ δύο τειχίσματα ἡλίσκετο, ἐν τούτῳ καὶ οἱ Συρακούσιοι ἐτύγχανον ἤδη νικῶμενοι, καὶ οἱ ἐξ αὐτῶν φεύγοντες ῥᾷον παρέπλευσαν· αἱ γὰρ τῶν Συρακουσίων αἱ πρὸ τοῦ στόματος νῆες ναυμαχοῦσαι, βιασάμεναι τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς, οὐδενὶ κόσμῳ ἐσέπλεον, καὶ ταραχθεῖσαι περὶ ἀλλήλας παρέδοσαν τὴν νίκην τοῖς Ἀθηναίοις· ταύτας τε γὰρ ἔτρεψαν, καὶ ὑφ' ὧν τὸ πρῶτον ἐνικῶντο ἐν τῷ λιμένι. καὶ ἕνδεκα μὲν ναῦς τῶν Συρακουσίων κατέδυσαν, καὶ τοὺς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων ἀπέκτειναν, πλὴν ὅσον ἐκ τριῶν νεῶν, οὓς ἐξώγρησαν· τῶν δὲ σφετέρων τρεῖς νῆες διεφθάρησαν. τὰ δὲ ναυάγια ἀνελκύσαντες τῶν Συρακουσίων, καὶ τροπαῖον ἐν τῷ νησιδίῳ στήσαντες τῷ πρὸ τοῦ Πλημμυρίου, ἀνεχώρησαν ἐς τὸ ἑαυτῶν στρατόπεδον.

Vicissim Syracusani de captis munitionibus tria tropaea constituunt, et alteram quidem minorum diruunt, reliquis autem duabus praesidia imponunt.

24. *Οἱ δὲ Συρακούσιοι κατὰ μὲν τὴν ναυμαχίαν οὕτως ἐπεπράγεσαν, τὰ δ' ἐν τῷ Πλημμυρίῳ τείχη εἶχον, καὶ τροπαῖα ἔστησαν αὐτῶν τρία. καὶ τὸ μὲν ἕτερον τοῖν δυοῖν τειχοῖν τοῖν ὕστερον ληφθέντοιν κατέβαλον, τὰ δὲ δύο ἐπισκευάσαντες ἐφρούρουν.*

Memoratur hominum et rerum jactura, quam captis illis munitionibus fecerunt Ath.

Ἄνθρωποι δ' ἐν τῶν τειχῶν τῇ ἁλώσει ἀπέθανον καὶ

23. ἐς τὸ στρατόπεδον ἐξεκομίζοντο. i. e deferebantur in castra, quae Ath. habebant in duplici muro inde a κρημνῷ ad mare, ubi pars exercitus stationem habebat, (cap. 11. καὶ τὰ τείχη, ἐν οἷσπερ νῦν ἐσμέν.) quae pars demum cap. 60. murum eum deseruisse dicitur. ut vero conjunctus cum parte illa maneret exercitus in duplici muro collocatus, in recessu (μυχῷ) magni portus, prope Dasconem, castra navalia (τὸ στρατόπεδον c. 53. bis.) remanserant. neque enim omnes naves inde ad Plemmyrium transvectas esse, ex verbis c. 4. καὶ τὰ πλοῖα ἤδη ἐκεῖ τὰ μεγάλα ὥρμει, κ. αἱ ταχεῖαι νῆες, et c. 53. toto intelligitur. ad ea igitur castra navalia expulsi isti e Plemmyrio proxime aufugerunt, et inde, si vellent, in murum duplicem. — πλὴν ὅσον etc. i. e. πλὴν ὅσοι ἦσαν ἐν τρισὶ ναυσὶν, ἐξ ὧν τοὺς ἀνθρώπους ἐξώγρησαν. *E G—ro.*

ἐν τῷ νησιδίῳ. parva haec insula in ipso aditu magni portus sita erat, prope Plemmyrium; hodie vocatur l'isola del Castellucio. *Hk.* De-

ἐξωγρήθησαν πολλοί, καὶ χρήματα [πολλὰ] τὰ ξύμπαντα ἐάλω· ἅτε γὰρ ταμιείῳ χρωμένων τῶν Ἀθηναίων τοῖς τείχεσι πολλὰ μὲν ἐμπόρων [χρηματα καὶ σῖτος] ἐνῆν, πολλὰ δὲ καὶ τριηράρχων, ἐπεὶ καὶ ἱστία τεσσαράκοντα τριήρων καὶ τἆλλα σκεύη ἐγκατελήφθη, καὶ τριήρεις ἀνειλκυσμέναι τρεῖς.

Id maxime afflixit Atheniensium exercitum, quod jam expugnato Plemmyrio commeatus nonnisi proelio commisso importari poterant, et ea expugnatione perculsos milites omnino belli taedebat.

Μέγιστον δὲ καὶ ἐν τοῖς πρῶτον ἐκάκωσε τὸ στράτευμα τὸ τῶν Ἀθηναίων ἡ τοῦ Πλημμυρίου λῆψις· οὐ γὰρ ἔτι οὐδ' οἱ ἔσπλοι ἀσφαλεῖς ἦσαν τῆς ἐπαγωγῆς τῶν ἐπιτηδείων, (οἱ γὰρ Συρακούσιοι ναυσὶν αὐτόθι ἐφορμοῦντες ἐκώλυον, καὶ διὰ μάχης ἤδη ἐγίγνοντο αἱ ἐσκομιδαὶ,) ἔς τε τὰ ἄλλα κατάπληξιν παρέσχε καὶ ἀθυμίαν τῷ στρατεύματι.

Syracusani adhortantur Peloponnesios ad acriter persequendum illic bellum; navibusque Atheniensium pecuniam apportantibus insidiantur apud Italiam, et eorum materiam ad aedificandas naves, Cauloniae repositam, comburunt.

25. Μετὰ δὲ τοῦτο ναῦς τε ἐκπέμπουσι δώδεκα οἱ Συρακούσιοι, καὶ Ἀγάθαρχον ἐπ' αὐτῶν Συρακούσιον ἄρχοντα. καὶ αὐτῶν μία μὲν ἐς Πελοπόννησον ὤχετο πρέσβεις ἄγουσα, ὅπως τὰ σφέτερα φράσωσιν, [ὅτι ἐν ἐλπίσιν εἰσὶ,] καὶ τὸν ἐκεῖ πόλεμον ἔτι μᾶλλον ἐποτρύνωσι γίγνεσθαι· αἱ δὲ ἕνδεκα νῆες πρὸς τὴν Ἰταλίαν ἔπλευσαν, πυνθανόμεναι, πλοῖα τοῖς Ἀθηναίοις γέμοντα χρημάτων προσπλεῖν. καὶ τῶν τε πλοίων ἐπιτυχοῦσαι τὰ πολλὰ διέφθειραν, καὶ ξύλα ναυπηγήσιμα ἐν τῇ Καυλωνιάτιδι κατέκαυσαν, ἃ τοῖς Ἀθηναίοις ἕτοιμα ἦν.

scripsit hoc proelium navale Diodorus Sic. 13, 9.

24. ἅτε γὰρ ταμιείῳ. vulgo ὥστε. poëtarum proprius hic usus τοῦ ὥστε pro ὡς, ut homericum ὥστε κρήνη μελάνυδρος. ab Herodoto et Tragicis non plane alienum ne reliquis quidem Atticis abjudicari vult Lobeck. ad Phryn. p. 427. Bk. ex H. reposuit ἅτε, probante Poppone.—χρήματα sunt *bona* universe, non modo pecuniae. (soloece ll. χρήματα πολλὰ τὰ ξύμπαντα. sublectum πολλὰ in proximis, ubi verba χρήματα καὶ σῖτος sapiunt glossam, cum χρήματα per se intelligatur, σῖτος autem significetur τοῖς ἐπιτηδείοις, quae κατ' ἐξοχὴν dicuntur in sequentibus.) ταμιεῖον igitur est (apotheca, repositorium,) *Niederlage*, *Vorrathskammer*. — ἐν τοῖς πρῶτον. v. ann. ad 1, 6. *Ex Hk.*

25. ὅπως Vat., H., merito probante Hermanno Opusc. vol. 4., p. 130., qui vulgatum οἵπερ vel propter additum πὲρ repudiandum esse intellexit.

ὅτι ἐν ἐλπίσιν εἰσί. glossa ex sequentibus petita. scribe φράσωσι.

ἐν τῇ Καυλωνιάτιδι. Caulonia urbs in Bruttiis sita fuit, inter Sagram fluvium et Scyllacium, auctore Strab. lib. 6., pag. 261. „Tota illa pars Italiae πολύδενδρος erat, et, ut Thuc. 6, 90., ξύλα ἄφθονα habebat. Stephanus Byz. v. Καυλωνία: — ἔστι καὶ ἄλλη Σικελίας. et Strabo l. c. de Caulonia Italiae, ἔστι δ', inquit, ἔρημος· οἱ γὰρ ἔχοντες ἐν Σικελίᾳ ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἐξέπεσον, κ. τὴν ἐκεῖ Καυλωνίαν ἔκτισαν." *E D.* de Bruttio dissentiens Pomp. Mela 2, 4., 77. — *Tertius* (sinus maris adria-

Deinde, receptis Thespiensium hoplitis, e Peloponneso missis, domum redeunt. quos Ath. observantes apud Megara unam eorum navem capiunt cum hominibus.

Ἐς τε Λοκροὺς μετὰ ταῦτα ἦλθον, καὶ ὁρμουσῶν αὐτῶν κατέπλευσε μία τῶν ὁλκάδων τῶν ἀπὸ Πελοποννήσου, ἄγουσα Θεσπιέων ὁπλίτας· καὶ ἀναλαβόντες αὐτοὺς οἱ Συρακούσιοι ἐπὶ τὰς ναῦς παρέπλεον ἐπ' οἶκον. φυλάξαντες δ' αὐτοὺς οἱ Ἀθηναῖοι εἴκοσι νανσὶ πρὸς τοῖς Μεγάροις μίαν μὲν ναῦν λαμβάνουσιν αὐτοῖς ἀνδράσι, τὰς δ' ἄλλας οὐκ ἠδυνήθησαν, ἀλλ' ἀποφεύγουσιν ἐς τὰς Συρακούσας.

Fit etiam velitatio in portu ante vallos, quibus Syracusani vetera navalia sua muniverant; Ath. vero ingentem navem admovent turritam ac circumtectam, eosque cum sucula evellunt, tum urinantes sub aquis serrant, Syr. autem restituunt.

Ἐγένετο δὲ καὶ περὶ τῶν σταυρῶν ἀκροβολισμὸς ἐν τῷ λιμένι, οὓς οἱ Συρακούσιοι πρὸ τῶν παλαιῶν νεωσοίκων κατέπηξαν ἐν τῇ θαλάσσῃ, ὅπως αὐτοῖς αἱ νῆες ἐντὸς ὁρμοῖεν, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπιπλέοντες μὴ βλάπτοιεν ἐμβάλλοντες. προσαγαγόντες γὰρ ναῦν μυριαμφόρον αὐτοῖς οἱ Ἀθηναῖοι, πύργους τε ξυλίνους ἔχουσαν, καὶ παραφράγματα, ἔκ τε τῶν ἀκάτων ὤνευον

tici) *inter Zephyrium et Bruttium Consentiam, Cauloniam, Locrosque, circumdat. In Bruttio sunt Columna Rhegia, Rhegium*, etc. Seriore aevo is locus appellatus est Castrum Vetrium, unde hodiernum nomen Castel vetere, ut annotavit vir de bonis litteris meritissimus, G. Ch. Crusius Griechischdeutsches Wörterb. col. 311. et sequ.

ναῦν μυριαμφόρον. S. μεγάλην, δυναμένην δέξασθαι μυρίον φόρτον. In universum significat navem onerariam grandiorem: v. Bredov. ad h. l. etiam hodierni populi navium magnitudinem ita designant, et bellicarum, et mercaturae inservientium (ein Schiff von 70 Kanonen, von 500 Tonnen oder Lasten). eadem navis inferius dicitur ὁλκάς. in Pollucis Onom. 4, 165. cum olim lectum esset ναῦς μυριαφόρος, ὡς Θουκυδίδης, quod cum ἱεραφόρος congruit, magno consensu μυριοφόρος reposuerunt, quod et hic offerunt MSS., multique praeterea alii usurpant, ut ostendit Lobeck. ad Phryn. p. 662., haec subjiciens „Mihi, qui ναῦν μυριοφόρον interpretantur *decem mille homines ferentem*, non reputare videntur, quid Amphitritae *humeri valeant*, *quid ferre recusent*. tantam multitudinem ne illa quidem tulit Ptolemaei Philopatoris moles, ad usum prorsus immobilis: itaque praestat navem intelligi decem millium amphorarum (pondo), qualem Graeci μυριαμφόρον dicebant, Aristoph. Pac. 521., ut minorem δεκαμφόρον. et hoc vetus illa Pollucis scriptura μυριαφόρος significare videtur, si lineolam directam, quae litterae α superposita μ indicat, reduxeris (μυριᾶφόρος). neque fide abhorret, librarios, vulgatiori nomini μυριοφόρος adsuetos, hoc etiam Thucydidi impertiisse." quem secuti sumus; placebatque etiam Heilmanno h. l. μυριάμφορον (sic), et apud Pollucem Kuhnius posuit μυριαμφόρος.

ὤνευον. Ὀνεύειν dicuntur, qui utuntur ὄνῳ, i. e. machina in navigio fixa, qua per laqueos injectos res vel maximi ponderis e fundo evellitur. valet enim h. l. ἀνακλᾶν *convellere, e fundo evellere*, non *frangere*, ut alias. cf. 2, 76. *Ex Hk.* secundum D. S. emendatus ὄνος μηχανή ἐστι περιαγωγὶς, ᾗ οἱ χρώμενοι ὀνεύειν λέγονται. vitiose ll. ὄνευος, περιαγωγῆς, ὄνευοι. alter S. ὄνος ἐστὶ μηχανὴ ἐπ' ἄκρων τῶν ἀκατίων (leg. των, pro

ἀναδούμενοι τοὺς σταυροὺς, καὶ ἀνέκλων· [καὶ κατακολυμβῶντες ἐξέπριον.] οἱ δὲ Συρακούσιοι ἀπὸ τῶν νεωσοίκων ἔβαλλον, οἱ δ' ἐκ τῆς ὁλκάδος ἀντέβαλλον· καὶ τέλος τοὺς πολλοὺς τῶν σταυρῶν ἀνεῖλον οἱ Ἀθηναῖοι. χαλεπωτάτη δ' ἦν τῆς σταυρώσεως ἡ κρύφιος· ἦσαν γὰρ τῶν σταυρῶν οὓς οὐχ ὑπερέχοντας τῆς θαλάσσης κατέπηξαν, ὥστε δεινὸν ἦν προσπλεῦσαι, μὴ οὐ προϊδών τις ὥσπερ περὶ ἕρμα περιβάλῃ τὴν ναῦν· ἀλλὰ καὶ τούτους κολυμβηταὶ δυόμενοι ἐξέπριον μισθοῦ· ὅμως δ' αὖθις οἱ Συρακούσιοι ἐσταύρωσαν.

Multisque aliis modis alteri alteros tentant, ut castra opposita metati.

Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα πρὸς ἀλλήλους, οἷον εἰκὸς τῶν στρατοπέδων ἐγγὺς ὄντων καὶ ἀντιτεταγμένων, ἐμηχανῶντο, καὶ [ἀκροβολισμοῖς καὶ] πείραις παντοίαις ἐχρῶντο. ἔπεμψαν δὲ καὶ ἐς τὰς πόλεις πρέσβεις οἱ Συρακούσιοι Κορινθίων, καὶ Ἀμπρακιωτῶν, καὶ Λακεδαιμονίων, ἀγγελοῦντας τήν τε τοῦ Πλημμυρίου λῆψιν, καὶ τῆς ναυμαχίας πέρι, ὡς οὐ τῇ τῶν πολεμίων ἰσχύϊ μᾶλλον ἢ τῇ σφετέρᾳ ταραχῇ ἡσσηθεῖεν, τά τε ἄλλα ἂν δηλώσοντας, ὅτι ἐν ἐλπίσιν εἰσὶ, καὶ ἀξιώσοντας ξυμβοηθεῖν ἐπ' αὐτοὺς καὶ ναυσὶ, καὶ πεζῷ, ὡς καὶ τῶν Ἀθηναίων προσδοκίμων ὄντων ἄλλῃ στρατιᾷ, καὶ, ἢν φθάσωσιν αὐτοὶ πρότερον διαφθείραντες τὸ παρὸν στράτευμα αὐτῶν, διαπολεμησόμενον.

τινῶν, ἀκάτων) πηγνυμένη, ἀφ' ἧς περιβάλλοντες βρόχους τοὺς σταυροὺς ῥᾳδίως ἐκ τοῦ βυθοῦ ἀνέσπων etc. cf. Aelius Dionysius apud Eustathium ad Iliad. λ', p. 862. ed. rom. Herodotus 7, 36, 5. κατέτειναν ἐκ γῆς στρεβλοῦντες ὄνοισι ξυλίνοισι τὰ ὅπλα (*rudentes*). ibi Bähr. „ὄνοι h. l. sunt ὀνίσκοι, *axiculi*, *suculae*, sive machinae tractorii generis, notante Wesselingio, qui citat Galen. Gloss. Hippocr., ubi ὀνεύεσθαι: ἕλξ. δι' ὄνων ἐπιστροφῆς τείνειν. ὄνοι γὰρ καὶ ὀνίσκοι οἱ ἄξονες." — Thomas Mag., h. l. citato, ὤνευον: ἀντὶ τοῦ ἐκίνουν κ. περιῆγον, ἀπὸ τῶν τοὺς μυλῶνας κινούντων ὄνων. (ὄνους ἁλέτας dicit Xenophon Anab. 1, 5, 5.) Bachmann. Anecd. gr. p. 304. μύλη: τὸ κάτω τοῦ μύλου. τὸ γὰρ ἄνω ὄνος καλεῖται.

[καὶ κ. ἐξέπριον.] glossa, sublecta in sequentibus: neque enim opus erat scilicet urinatoribus ad evellendos vallos extantes ex aqua.

[ἀκροβολισμοῖς.] vox item a glossatore allita, siquidem de ἀκροβολισμῷ dictum est in superioribus, et ei formae seu speciei hostilium nunc opponuntur πείραι παντοῖαι.

ἔπεμψαν — Λακεδαιμονίων. pertinet πρέσβεις ad Κορινθίων, Ἀμπρακ., Λακεδ., ex quibus delecti sunt legati ad majorem fidem faciendam nuntio de victoria Syracusanorum. „Nempe non sui corporis homines miserunt, ne essent κωμικοὶ μάρτυρες, quos Cicero vocat in Epist. ad Fam. 2, 13., domestici testes et suspecti, sed exteros, minus faventes ipsorum laudi, peritiores eosdem, ut Corinthios, rei navalis." *E B—ro.* πόλεις sunt sociae Syracusanorum urbes in Sicilia. cf. cap. 32.

ἐπ' αὐτούς. int. Συρακουσίους. (τά τε ἄλλα ἂν δηλ. male codd. αὖ δηλ. mitigat ἄν orationem, ut passim: v. M. gr. p. 882. l. ed., etc. ἄν et αὖ saepe confusa. *Both.*) — pro διαπολεμησόμενον Bk. e Vat. recepit διαπεπολεμησόμενον. cf. supra c. 14. et de variata structura cap. 15. βουλεύεσθε ἤδη, ὡς τῶν γ' ἐνθάδε μηδὲ τοῖς παροῦσιν

Demosthenes exercitu suo conjuncto cum Chariclis, assumtisque Argivorum hoplitis, Laconicam invadit.

26. *Καὶ οἱ μὲν ἐν τῇ Σικελίᾳ ταῦτα ἔπρασσον· ὁ δὲ Δημοσθένης, ἐπεὶ ξυνελέγη αὐτῷ τὸ στράτευμα, ὃ ἔδει ἔχοντα ἐς τὴν Σικελίαν βοηθεῖν, ἅρας ἐκ τῆς Αἰγίνης, καὶ πλεύσας πρὸς τὴν Πελοπόννησον, τῷ τε Χαρικλεῖ καὶ ταῖς τριάκοντα ναυσὶ τῶν Ἀθηναίων ξυμμίσγει. καὶ παραλαβόντες τῶν Ἀργείων ὁπλίτας τινὰς ἐπὶ τὰς ναῦς ἔπλεον ἐς τὴν Λακωνικήν.*

Primum Ath. vastant agrum Epidauri limerae; deinde e regione Cytherorum occupatum quendam, isthmi similem, locum muniunt, quo et Helotes Lacedaemoniorum illuc transfugiant, et ipsi, inde profecti, ut pridem Pylo, latrocinentur.

Καὶ πρῶτον μὲν τῆς Ἐπιδαύρου τι τῆς λιμηρᾶς ἐδῄωσαν· ἔπειτα σχόντες ἐς τὰ καταντικρὺ Κυθήρων τῆς Λακωνικῆς, ἔνθα τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνός ἐστι, τῆς τε γῆς ἔστιν ἃ ἐδῄωσαν, καὶ ἐτείχισαν ἰσθμῶδές τι χωρίον, ἵνα δὴ οἵ τε εἵλωτες τῶν Λακεδαιμονίων αὐτόσε αὐτομολῶσι, καὶ ἅμα λῃσταὶ ἐξ αὐτοῦ, ὥσπερ ἐκ τῆς Πύλου, ἁρπαγὴν ποιῶνται. καὶ ὁ μὲν Δημοσθένης εὐθὺς, ἐπειδὴ ξυγκατέλαβε τὸ χωρίον, ἐπιπαρέπλει ἐπὶ τῆς Κερκύρας, ὅπως καὶ τῶν ἐκεῖθεν ξυμμάχων παραλαβὼν τὸν ἐς τὴν Σικελίαν πλοῦν ὅτι τάχιστα ποιῆται· ὁ δὲ Χαρικλῆς περιμείνας, ἕως τὸ χωρίον ἐξετείχισε, καὶ καταλιπὼν φυλακὴν αὐτοῦ, ἀπεκομίζετο καὶ αὐτὸς ὕστερον ταῖς τριάκοντα ναυσὶν ἐπ' οἴκου, καὶ οἱ Ἀργεῖοι ἅμα.

αὐταρκούντων, ἀλλ' ἢ τούτους μεταπέμπειν δέον, ἢ ἄλλην στρατιὰν μὴ ἐλάσσω ἐπιπέμπειν. Ex Hk.

26. *Κυθήρων τῆς Λακωνικῆς.* additum *τῆς Λακ.*, ne cognominis urbs in Cypro intelligatur.

ἰσθμῶδές τι χωρίον. linguam terminatam promontorio Onugnatho, quae nunc insula facta Cervo appellatur secundum Mansonem Spart. 2., p. 229., ann. c. *E G—ro.*

ξυγκατέλαβε τὸ χωρίον: συμπεριέγραψε τὸ μέγεθος (τοῦ τείχους), καὶ μικρὰν ἀνάτασιν αὐτῆς οἰκοδομίας προσδέδωκεν. perpecam ll. *ἀνάτ. ἐκ τῆς οἰκ. πρ.*, quemadmodum librarii erraverunt *ἐκεῖ* pro *ἀεὶ* scribendo apud Philemonem Athen. 664, d, et contra *ἄχυρα* pro *ἄχνῃ ἐκ* ibidem 2, 39. — Did. „Il traça les dimensions que devait avoir le mur, et en jeta pour ainsi dire les fondements. Thucydide confirme cette acception de *ξυγκατέλαβε* par les mots ci-après *ὁ δὲ Χαρικλῆς περιμείνας, ἕως τὸ χωρίον ἐξετείχισε*, comme s'il eût dit „ce mur, que Démosthènes avait commencé, Chariclès resta pour l'achever." " cui assentior, nisi quod *ξυγκατέλαβε* significare puto *una* cum Charicle *circumscripsit:* nam *καταλαμβάνειν* per se est *describere, delineare*, quemadmodum et Germani eodem sensu dicunt: *aufnehmen.* Comicus Pace, 814.

α. Οὗτος, τί περιγράφεις; β. τὸ δεῖν', ἐς Ἰσθμια
σκηνὴν ἐμαυτοῦ τῷ πέει καταλαμβάνω.

ἐπιπαρέπλει, porro praenavigavit. ita Vat., cujus scripturae velut fragmenta sunt, quae alii ll. habent, *παρέπλει* et *ἐπέπλει.*

τῶν ἐκεῖθεν ξυμμάχων. similiter in superioribus *τῶν Ἀργείων ὁπλίτας τινάς:* *τὶ* enim intelligendum est, quod fugit Portum, ita haec reddentem *assumtis illius regionis sociis*, quasi Thuc. dixisset *καὶ τοὺς ἐκ. ξυμμάχους.*

Thracum quorundam peltastae, in Siciliam navigaturi cum Demosthene, sero veniunt Athenas, quos jam neque illuc mittunt Ath., neque iis in deceleo bello utendum censent propter nimium visum, quod merebant, stipendium.

27. Ἀφίκοντο δὲ καὶ τῶν Θρᾳκῶν τῶν μαχαιροφόρων τοῦ Διακοῦ γένους ἐς τὰς Ἀθήνας πελτασταὶ ἐν τῷ αὐτῷ θέρει τούτῳ τριακόσιοι καὶ χίλιοι, οὓς ἔδει τῷ Δημοσθένει ἐς τὴν Σικελίαν ξυμπλεῖν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, ὡς ὕστερον ἦκον, διενοοῦντο αὐτοὺς πάλιν, ὅθεν ἦλθον, [ἐς Θρᾴκην] ἀποπέμπειν· τὸ γὰρ ἔχειν πρὸς τὸν ἐκ τῆς Δεκελείας πόλεμον αὐτοὺς πολυτελὲς ἐφαίνετο· δραχμὴν * γὰρ τῆς ἡμέρας ἕκαστος ἐλάμβανεν.

Ostenditur, quam molestum ac perniciosum Atheniensibus fuerit illud bellum.

Ἐπειδὴ γὰρ ἡ Δεκέλεια, τὸ μὲν πρῶτον ὑπὸ πάσης τῆς στρατιᾶς ἐν τῷ θέρει τούτῳ τειχισθεῖσα, ὕστερον δὲ φρουραῖς ἀπὸ τῶν πόλεων κατὰ διαδοχὴν χρόνου ἐπιούσαις τῇ χώρᾳ ἐπῳκεῖτο, πολλὰ ἔβλαπτε τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἐν τοῖς πρώτοις χρημάτων τ' ὀλέθρῳ, καὶ ἀνθρώπων φθορᾷ, ἐκάκωσε τὰ πράγματα. πρότερον μὲν γὰρ βραχεῖαι γιγνόμεναι αἱ ἐσβολαὶ τὸν ἄλλον χρόνον τῆς γῆς ἀπολαύειν οὐκ ἐκώλυον· τότε δὲ ξυνεχῶς ἐπικαθημένων, καὶ ὁτὲ μὲν καὶ πλεόνων ἐπιόντων, ὁτὲ δ' ἐξ ἀνάγκης τῆς ἴσης φρουρᾶς καταθεούσης τε τὴν χώραν, καὶ ληστείας ποιουμένης, βασιλέως τε παρόντος τοῦ τῶν Λακεδαιμονίων Ἀγιδος, ὃς οὐκ ἐκ παρέργου τὸν πόλεμον ἐποιεῖτο, μεγάλα οἱ Ἀθηναῖοι ἐβλάπτοντο. τῆς τε γὰρ χώρας ἁπάσης ἐστέρηντο, καὶ ἀνδραπόδων πλέον ἢ δύο μυριάδες ηὐτομολήκεσαν,

27. *τῶν Θρᾳκῶν — γένους.* cf. 2, 96., Xenoph. Cyrop. 6, 2, 10., Plaut. Curc. 3, 54. etc. *μαχαίρας* nescio an satius sit intelligi gladios curvos (*Säbel*) quam cultros cum Ovidio. Gesnerus Thesaur. l. l. „Sica. Gloss. lat. gr. *μάχαιρα.* item *θρᾳκικὸν ξίφος ἐπικαμπές.*"

[*ἐς Θρᾴκην.*] glossa manifesta, et falsa: v. cap. 29.

*δραχμὴν * γάρ.* malim *δρ. δὲ*, ne inculcetur *γὰρ* particula, molestior illa quam *δὲ*, et saepe cum hoc permutata, quod item causale est h. l., et alias non semel. cf. Bornemann. ad Xenoph. Cyrop. 6, 3, 16.

ὕστερον δὲ φρουραῖς ὑπὸ τῶν πολ. „Praegresso participio abesse debebat *δέ*: v. Herm. ad Soph. Electr. 1059., Buttmann. ad Dem. orat. Mid. exc. 12., p. 149." *Göll.* Cf. 1, 67. *Hk.* „*Ἐποικεῖν Δεκέλειαν* civitates praesidium eo mittentes aeque recte dicantur ac praesidia ipsa, et dativus positus, ut 6, 86. *οὐ στρατοπέδῳ, πόλει δὲ ἐποικοῦντες ὑμῖν.*" P.

ἐν τοῖς πρώτοις, in primis, sive *maxime.* — *ἀνθρώπων φθορᾷ, fuga mancipiorum.* v. sequentia. de *χρήμασι* vid. c. 24. (— *ἐξ ἀνάγκης, cogente necessitate* [victus parandi]. Port.) — *τῆς ἴσης φρουρᾶς.* S. *τῆς τεταγμένης*, recte: nam intelligendum est praesidium par semper, quod erat Deceliae, quod cum Abreschio *ordinarium* vel *solitum* dixeris. *Ex Hk.*

ἐκ παρέργου: ἀντὶ τοῦ ἀμελῶς (*negligenter.* Port.). S.

καὶ ἀνδραπόδων — ηὐτομ. de incredibili numero servorum transfugarum v. Böckh. Staatsh. d. Ath. vol. 1., p. 39., Lips. ad Tac. Annal. 3, 53. *E G—ro.*

καὶ τούτων πολὺ μέρος χειροτέχναι· πρόβατά τε πάντα ἀπολώλει, καὶ ὑποζύγια· ἵπποι τε, ὁσημέραι ἐξελαυνόντων τῶν ἱππέων, πρός τε τὴν Δεκέλειαν καταδρομὰς ποιουμένων, καὶ κατὰ τὴν χώραν φυλασσόντων, οἱ μὲν ἀπεχωλοῦντο, ἐν γῇ ἀποκρότῳ τε, καὶ ξυνεχῶς ταλαιπωροῦντες, οἱ δ' ἐτιτρώσκοντο.

Praeterea commeatus nunc maritimo itinere circa Sunium importandus erat sumtuose ex Euboea, rebusque omnibus extrinsecus advehendis carebat urbs, in praesidium commutata.

28. Ἥ τε τῶν ἐπιτηδείων παρακομιδὴ ἐκ τῆς Εὐβοίας, πρότερον ἐκ τοῦ Ὠρωποῦ κατὰ γῆν διὰ τῆς Δεκελείας θάσσων οὖσα, περὶ Σούνιον κατὰ θάλασσαν πολυτελὴς ἐγίγνετο· τῶν τε πάντων ὁμοίως ἐπακτῶν ἐδεῖτο ἡ πόλις, καὶ ἀντὶ τοῦ πόλις εἶναι φρούριον κατέστη· πρὸς γὰρ τῇ ἐπάλξει τὴν μὲν ἡμέραν κατὰ διαδοχὴν οἱ Ἀθηναῖοι φυλάσσοντες, τὴν δὲ νύκτα καὶ ξύμπαντες, πλὴν τῶν ἱππέων, οἱ μὲν ἐφ' ὅπλοις ποιούμενοι, οἱ δ' ἐπὶ τοῦ τείχους, καὶ θέρους, καὶ χειμῶνος, ἐταλαιπωροῦντο.

Maxime Ath. premebantur duplici bello; tamen pudebat ipsos obsessos obsidione Syracusarum desistere; potiusque propter inopiam subjectis tributi loco vicesimam mari advectarum mercium imperaverunt.

Μάλιστα δ' αὐτοὺς ἐπίεζεν, ὅτι δύο πολέμους ἅμα εἶχον· καὶ ἐς φιλονεικίαν καθέστασαν τοιαύτην, ἦν, πρὶν γενέσθαι, ἠπίστησεν ἄν τις ἀκούσας, τό γε αὐτοὺς πολιορκουμένους ἐπιτειχισμῷ ὑπὸ Πελοποννησίων μηδ' ὡς ἀποστῆναι ἐκ Σικελίας, ἀλλὰ ἐκεῖ Συρακουσας τῷ αὐτῷ τρόπῳ ἀντιπολιορκεῖν, πόλιν οὐδὲν ἐλάσσω αὐτήν γε καθ' αὑτὴν τῶν Ἀθηνῶν, καὶ τὸν παράλογον τοσοῦτον ποιῆσαι τοῖς Ἕλλησι τῆς δυνάμεως καὶ τόλμης, (ὅσον κατ' ἀρχὰς τοῦ πολέμου οἱ μὲν ἐνιαυτὸν, οἱ δὲ δύο, οἱ δὲ τριῶν γε ἐτῶν, οὐδεὶς πλείω χρόνον, ἐνόμιζον περιοίσειν αὐτούς, εἰ οἱ Πελοποννήσιοι ἐσβάλοιεν ἐς τὴν χώραν,) ὥστε ἔτει ἑπτακαιδεκάτῳ μετὰ τὴν πρώτην

ἀποκρότῳ. Hesych. ἀπόκροτον: σκληρόν.

28. τὴν δὲ νύκτα — ἐφ' ὅπλοις ποιούμενοι, *et noctem in statione transigentes*, in armis pernoctantes. epigrammatarius ἐποίησε μέσην νύκτα: v. Schneider. lex. v. ποιέω.

τό γε αὐτοὺς etc. librarii, lapsi, ut 3, 63., τὸ γὰρ α. illud per asyndeton epexegeticum refertur ad φιλονεικίαν. vulgata explicans S. τῷ αὐτῷ τρόπῳ ἀντιπ.: ἠπίστησεν ἄν τις ἀκούσας, ἀπὸ κοινοῦ. quam rationem utcunque tolerabilem visam esse Dukero miror. nam sic vir egregius „Scholiastes putat, ἀπὸ κοινοῦ repetendum esse ἠπίστησεν ἄν τις, et inde pendere infinitivos sequentes. eum secutus Portus suppleverat *profecto nullus credidisset*; nec video, quomodo aliter evolvi possit structura molestae hujus periodi."

ὅσον κατ' ἀρχὰς τοῦ πολέμου, *quatenus ab initio belli*, etc. P. haec verba usque ad χώραν cum Heilmanno parentheseos signis circumdari posse ait: nam ὥστε ex τοσοῦτον pendet. (eos G—s secutus est.) — περιοίσειν, περιέσεσθαι, ἀνθέξειν.

ἐσβολὴν ἦλθον ἐς Σικελίαν, ἤδη [τῷ πολέμῳ] κατὰ πάντα τετρυχωμένοι, καὶ πόλεμον οὐδὲν ἐλάσσω προσανείλοντο τοῦ πρότερον ὑπάρχοντος ἐκ Πελοποννήσου. δι' ἃ καὶ τότε ὑπό τε τῆς Δεκελείας πολλὰ βλαπτούσης, καὶ τῶν ἄλλων ἀναλωμάτων μεγάλων προσπιπτόντων, ἀδύνατοι ἐγένοντο τοῖς χρήμασι, καὶ τὴν εἰκοστὴν ὑπὸ τοῦτον τὸν χρόνον τῶν κατὰ θάλασσαν ἀντὶ τοῦ φόρου τοῖς ὑπηκόοις ἐποίησαν, πλείω νομίζοντες ἂν σφίσι χρήματα οὕτω προσιέναι· αἱ μὲν γὰρ δαπάναι οὐχ ὁμοίως καὶ πρὶν, ἀλλὰ πολλῷ μείζους καθέστασαν, ὅσῳ καὶ μείζων ὁ πόλεμος ἦν, αἱ δὲ πρόσοδοι ἀπώλλυντο.

Thraces illos Diitrephes in Boeotiam abducit, primum Tanagram, deinde Mycalessum, quam urbem, male custoditam, foede diripiunt et incolas caedunt, neque senibus, nec pueris mulieribusque, imo ne jumentis quidem, pro solita crudelitate sua, parcentes.

29. Τοὺς οὖν Θρᾷκας τοὺς τῷ Δημοσθένει ὑστερήσαντας διὰ τὴν παροῦσαν ἀπορίαν τῶν χρημάτων οὐ βουλόμενοι δαπανᾶν εὐθὺς ἀπέπεμπον, προστάξαντες κομίσαι αὐτοὺς Διιτρέφει, καὶ εἰπόντες ἅμα ἐν τῷ παράπλῳ (ἐπορεύοντο γὰρ δι' Εὐρίπου) καὶ τοὺς πολεμίους, ἤν τι δύνηται, ἀπ' αὐτῶν βλά-

ὑπό τε — βλαπτούσης, *et propter Deceleam perniciosissimam.* καὶ τὴν εἰκοστὴν — προσιέναι. tributum sociorum, de quo 1, 96., cum inde a Periclis temporibus valde auctum fuerit, primum ab ipso Pericle ad 600 talenta, deinde a sequioribus demagogis ad 1300, Bredovius dubitat, an omnino abrogatum sit illo tempore, quod solus h. l. id tradat Thucydides. cum enim vicesimae mercium Athenas subvectarum (5 pro Cent) ex Mansonis (in Sparta t. 2., p. 502.) ratiocinatione non plus quam nonaginta talenta quotannis efficiant, multo minus ex portorio quam ex tributo tralaticio Ath. percepturos fuisse. quantumvis autem portorium superaverit tributum, illud certe ab ipsis Athenien-sibus potius quam a sociis exigendum fuisse. Omnes istas dubitationes dispulit Böckhius Oecon. pol. Athen. t. 1., p. 344. seqq., ubi docet, vicesimam istam a Thucydide memoratam non in Piraeo, sed in sociorum terris exactam esse, et ex Aristophanis Ranis, quam fabulam docuit Ol. 93, 3., versu 363., ubi Thorycionem quendam εἰκοστολόγον perstringit, l. l. p. 349. (cf. p. 432.) colligit, rem usque ad belli peloponnesiaci finem, quo tempore Ath. omnia sociorum tributa cum ipsis sociis amiserint, perdurasse. *Ex Hk.*

29. εἰπόντες. εἰπεῖν passim esse *jubere*, annotaverunt Hn. et D.; qua de re ille laudat Stephanum appendice ad Scripta al. de Dial. att., p. 199.; hic autem Lucianum Asino, p. 110. (ἔπειτα τράπεζάν μοι παρατεῖναι εἶπε), et Theocritum 30.

(Τὸν δ' ἠλέησε Κύπρις,
εἶπέν τε τοῖς Ἔρωσι
τὰ δεσμά οἱ πιλῦσαι.

[malim δέσμαθ' οἱ, Θ litteram a vicina O simili haustam ratus: nam digamma non excusaverim.]) ipse Homerus Od. χ', 262.

Ὦ φίλοι, ἤδη μέν κεν ἐγὼν εἴποιμι καὶ ἄμμιν
μνηστήρων ἐς ὅμιλον ἀκοντίσαι.

B—r. comparavit Homeri Il. ά. μῦθον (i. e. κέλευσμα) ἐπέτελλε, ἐπείθετο μύθῳ, (Lucae evang. 7, 7. εἰπὲ λόγῳ, *jube verbo*, ut convalescat famulus meus. *Pasor.*) Latinorum *dicto* (i. e. imperio) *audientem* esse, etc., ab usu Hebraeorum haec repetens, ut alii. Germanorum quoque *sagen* est cum significat *befehlen*.

ἤν τι δύνηται. olim δύνωνται: illud praebuerunt Vat., H., Valla. ex iisdem paulo post receptum ηὐλίσατο pro ηὐλίζετο, et a Hk., Göll., et P. οὐ μεγάλῃ, pro μεγάλῃ.

ψαι. ὁ δὲ ἐς τὴν Τάναγραν ἀπεβίβασεν αὐτοὺς, καὶ ἁρπαγήν τινα ἐποιήσατο διὰ τάχους· καὶ ἐκ Χαλκίδος τῆς Εὐβοίας ἀφ' ἑσπέρας διέπλευσε τὸν Εὔριπον, καὶ ἀποβιβάσας ἐς τὴν Βοιωτίαν ἦγεν αὐτοὺς ἐπὶ Μυκαλησσόν. καὶ τὴν μὲν νύκτα λαθὼν πρὸς τῷ Ἑρμαίῳ ηὐλίσατο· (ἀπέχει δὲ τῆς Μυκαλησσοῦ ἑκκαίδεκα μάλιστα σταδίους·) ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ πόλει προσέκειτο, οὔσῃ μεγάλῃ, καὶ αἱρεῖ, ἀφυλάκτοις τε ἐπιπεσὼν, καὶ ἀπροσδοκήτοις μὴ ἄν ποτέ τινα σφίσιν ἀπὸ θαλάσσης τοσοῦτον ἐπαναβάντα ἐπιθέσθαι, τοῦ τείχους ἀσθενοῦς ὄντος, καὶ ἔστιν ᾗ καὶ πεπτωκότος, τοῦ δὲ βραχέος ᾠκοδομημένου, καὶ πυλῶν ἅμα διὰ τὴν ἄδειαν ἀνεῳγμένων. ἐσπεσόντες δὲ οἱ Θρᾷκες ἐς τὴν Μυκαλησσὸν τάς τε οἰκίας καὶ τὰ ἱερὰ ἐπόρθουν, καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἐφόνευον, φειδόμενοι οὔτε πρεσβυτέρας οὔτε

„Illud convenientius naturae hujus oppidi, quod Strabo *κώμην τῆς Ταναγρικῆς* vocat p. 404.; neque ex homerico epitheto *εὐρύχορος* contrarium probabis." *P.* Nos etiamnum addubitamus, quia sub finem capitis Thucydides urbem maxime hominibus frequentatam fuisse significat: *καὶ ἐπιπεσόντες διδασκαλείῳ παίδων, ὅπερ μέγιστον ἦν αὐτόθι.* deinde etiam alias urbes non admodum magnas grandes appellat Thucydides, velut dicit 1, 24. *προελθόντος τοῦ χρόνου ἐγένετο ἡ Ἐπιδαμνίων πόλις μεγάλη τε, καὶ πολυάνθρωπος.* poterat Strabonis temporibus oppidulum, vel adeo vicus, esse Mycalessus, at Thucydidis temporibus ex celebrata ab Homero *εὐρυχωρία* et frequentia aliquid retinuisse. intervallum est quatuor ferme seculorum. denique, si parva urbs erat, cur multis scriptor explicat, qui factum sit, ut Thraces ea potirentur? — *Ex Hk.* Operae videtur etiam haec, quae annotavit cautissimus Did., communicare cum nostris lectoribus, „D' après les MSS. B. et H. Bk., Göller, et P., ainsi qu' Osiander et Bloomfield, écrivent *οὐ μεγάλῃ*. Nous ne pouvons concevoir ce qui a déterminé les éditeurs à insérer dans le texte cette variante, évidemment vicieuse: car elle nous semble mettre Thuc. en contradiction avec lui-même; il dit vers la fin du §. *καὶ ἐπιπεσόντες διδασκαλείῳ παίδων, ὅπερ μέγιστον ἦν αὐτόθι.* Nous croyons qu'une petite ville ne pouvait pas avoir une école très-grande, *διδασκαλεῖον μέγιστον.* D'ailleurs, il est à présumer que Thuc. ne se serait pas arrêté à décrire, avec une sorte d'affection, le désastre de Mycalessos, si, de son temps, cette ville n'eût pas été considérable. C'est cette même ville qu'Homère Il. B, 498. nomme *εὐρύχορος.* Si Strabon liv. 9., §. 11. l'appelle *κώμη τῆς Ταναγρικῆς*, on ne peut en inférer qu'il soit en contradiction avec Thuc.: car il nous dit expressément liv. 9., ch. 2., §. 5. que, de son temps, presque toutes les villes de la Béotie avaient beaucoup déchu de leur état florissant d'autrefois: *ἐξ ἐκείνου δ' ἤδη πράττοντες ἐνδεέστερον ἀεὶ μέχρι εἰς ἡμᾶς, οὐδὲ κώμης ἀξιολόγου τύπον σώζουσι· καὶ ἄλλαι δὲ πόλεις ἀνάλογον ἔχουσι.* et *ibid.* §. 25. *νυνὶ δὲ μόνη (Θέσπεια) συνέστηκε τῶν βοιωτικῶν πόλεων, καὶ Τάναγρα· τῶν δ' ἄλλων ἐρείπια κ. ὀνόματα λέλειπται.*" Pausanias 1, 23, §. 3. de hac expugnatione Mycalessi — *Μυκαλησσίων δὲ οὐ μόνον τὸ μάχιμον οἱ Θρᾷκες, ἀλλὰ καὶ γυναῖκας ἐφόνευσαν, κ. παῖδας. μαρτυρεῖ δέ μοι· Βοιωτῶν γὰρ, ὅσους ἀνέστησαν Θηβαῖοι, ᾠκοῦντο αἱ πόλεις ἐπ' ἐμοῦ, διαφυγόντων ὑπὸ τὴν ἅλωσιν τῶν ἀνθρώπων· εἰ δὲ καὶ Μυκαλησσίοις οἱ βάρβαροι μὴ πᾶσιν ἀποκτείναντες ἐπεξῆλθον, ὕστερον ἂν τὴν πόλιν ἀνέλαβον οἱ λειφθέντες.*

ἀπ' αὐτῶν βλάψαι: ἀντὶ τοῦ δι' αὐτῶν. 8.

βραχέος ᾠκ., humiliter aedificati. Port. supra c. 4. eodem sensu *ἀσθενὴς* dixit, cui opponitur ibi

*νεωτέρας ἡλικίας, ἀλλὰ πάντας ἑξῆς, ὅτῳ ἐντύχοιεν, καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας κτείνοντες, καὶ προσέτι καὶ ὑποζύγια, καὶ ὅσα ἄλλα ἔμψυχα ἴδοιεν· τὸ γὰρ γένος τὸ τῶν Θρᾳκῶν ὅμοια τοῖς μάλιστα τοῦ βαρβαρικοῦ, ἐν ᾧ αν θαρσήσῃ, φονικώτατόν ἐστι. καὶ τότε ἄλλη τε ταραχὴ οὐκ ὀλίγη καὶ ἰδέα πᾶσα καθεστήκει ὀλέθρου, καὶ ἐπιπεσόντες διδασκαλείῳ παίδων, ὅπερ μέριστον ἦν αὐτόθι, (καὶ ἅρτι ἔτυχον οἱ παῖδες ἐσεληλυθότες,) κατέκοψαν πάντας· * καὶ ξυμφορὰ τῇ πόλει πάσῃ, οὐδεμιᾶς ἧσσων, μᾶλλον ἑτέρας ἀδόκητός γε ἐπέπεσεν αὕτη, καὶ δεινή.*

Thebani opitulantes Mycalesso Thraces inde profectos persequuntur ad Euripum, et ademta praeda plerosque, dum conscendunt naves, interficiunt; ante alii praedantes in urbe perierant, aliis patrio more strenue resistentibus equitatui Thebanorum.

30. *Οἱ δὲ Θηβαῖοι αἰσθόμενοι ἐβοήθουν, καὶ καταλαβόντες προκεχωρηκότας ἤδη τοὺς Θρᾷκας οὐ πολὺ τήν τε λείαν ἀφείλοντο, καὶ αὐτοὺς φοβήσαντες καταδιώκουσιν ἐπὶ τὸν Εὔριπον καὶ τὴν θάλασσαν, οὗ αὐτοῖς τὰ πλοῖα, ἃ ἦγαγεν, ὥρμει. καὶ ἀποκτείνουσιν αὐτῶν ἐν τῇ ἐσβάσει τοὺς πλείστους, οὔτε ἐπισταμένους νεῖν, τῶν τε ἐν τοῖς πλοίοις, ὡς ἑώρων τὰ ἐν τῇ γῇ, ὁρμισάντων ἔξω τοξεύματος τὰ πλοῖα· ἐπεὶ ἔν γε τῇ ἄλλῃ ἀναχωρήσει οὐκ ἀτόπως οἱ Θρᾷκες πρὸς τὸ τῶν Θηβαίων ἱππικὸν, ὅπερ πρῶτον προσέκειτο, προεκθέοντες, καὶ*

ὑψηλότερον. — ὅμοια τοῖς μάλιστα, ut qui maxime.

** καὶ ξυμφορὰ — δεινή.* ll. *ἀδόκητός τε*, particulis *γὲ* et *τὲ* confusis, ut saepius. malim quoque *ὡς* (pro *ὥστε*) *ξυμφορὰ* etc., ne frequentius inferatur *καὶ* particula. hoc inprimis miratur Thuc., quod exitiabilis illa clades subito atque improviso allata fuerit Mycalessiis.

30. *ἐν τῇ ἐσβάσει τοὺς πλείστους.* Tribus locis pugnatum est; primum cum equitatu Thebanorum; deinde in ipsa urbe nonnullos praedae intentos interemerunt. sed *ἐν τῇ ἐσβάσει* plures quam duobus reliquis locis interfecti sunt, partim quod nare non didicissent, partim quod naves a littore removerent, qui in iis erant, ita ut profugi illi navem escendere non possent. *Ex Hk.*

ἔξω τοξεύματος Gr. et H. Lugd. *ἔ. τοῦ ζεύγματος*, ut vulgo, sed annotatum est *γρ. τοξεύματος*. Tus. *τοῦ τοξεύματος*. Valla *extra ictum sagittarum. ζεῦγμα* istud praeter usum intelligunt *ἀποβάθραν*, *pontem navalem*, quos G—s refellens consilium eorum, qui in navibus erant, nimirum hoc fuisse ait, ut hostium tela evitarent, itaque eos naves non modo ultra *ἀποβάθραν*, loco adhuc intuto, sed longius a littore, in ancoris tenuisse. „Labis originem," inquit, „Arn. monstravit, docens, vulgatam haesisse in libris eo facilius, quo aetate imperii byzantini Euripus ponte junctus fuit, qui vocabatur *ζεῦγμα* teste Procopio de Aedificiis p. 36, 32." eum pontem librarii jam Thucydidis aevo extitisse putaverint. vel merus hic error est litteras similes *ζ* et *ξ* inter se permutantium, quemadmodum et apud Herodianum 8, 4, 17. in quibusdam editionibus antiquis *μείναντες ἔξω τοῦ ζεύματος* legitur pro *ἔ. τοξεύματος*, ut Bloomf. annotavit. „*Ἐντὸς* et *ἔξω βελῶν* et *τοξεύματος* adeo sunt usitata in scriptoribus graecis, ut etiam in proverbium abierint." *E D.* Ipsos Thraces sagittarios et cetratos fuisse, notum est: v. Xenoph. Mem. S. 3, 9, 2. etc.

ξυστρεφόμενοι ἐν ἐπιχωρίῳ τάξει, τὴν φυλακὴν ἐποιοῦντο, καὶ ὀλίγοι αὐτῶν ἐν τούτῳ διεφθάρησαν· μέρος δέ τι καὶ ἐν τῇ πόλει αὐτῇ δι' ἁρπαγὴν ἐγκαταληφθὲν ἀπώλετο.

Numerus utrinque occisorum.

Οἱ δὲ ξύμπαντες τῶν Θρᾳκῶν πεντήκοντα καὶ διακόσιοι ἀπὸ τριακοσίων καὶ χιλίων ἀπέθανον· διέφθειραν δὲ καὶ τῶν Θηβαίων καὶ τῶν ἄλλων, οἳ ξυνεβοήθησαν, ἐς εἴκοσι μάλιστα ἱππέας τε, καὶ ὁπλίτας ὁμοῦ, καὶ Θηβαίων τῶν Βοιωταρχῶν Σκιρφώνδαν· τῶν δὲ Μυκαλησσίων * μέρος τι ἀπαναλώθη.

Demosthenes, in Corcyram trajiciens, navem quandam onerariam, in qua milites Corinthii vehebantur, destruit; deinde Zacynthi et in Cephallenia hoplitas assumit, etiam Naupacto arcessitis Messeniis; quo facto pergit in Acarnaniam.

31. Τὰ μὲν κατὰ τὴν Μυκαλησσὸν, πάθει χρησαμένων οὐδενὸς, ὡς ἐπὶ μεγέθει, τῶν κατὰ τὸν πόλεμον ἧσσον ὀλοφύρασθαι ἀξίῳ, τοιαῦτα ξυνέβη· ὁ δὲ Δημοσθένης τότε ἀποπλέων ἐπὶ τῆς Κερκύρας μετὰ τὴν ἐκ τῆς Λακωνικῆς τείχισιν, ὁλκάδα ὁρμοῦσαν ἐν Φειᾷ τῇ Ἠλείων, ἐν ᾗ οἱ Κορίνθιοι ὁπλῖται ἐς τὴν Σικελίαν ἔμελλον περαιοῦσθαι, αὐτὴν μὲν διαφθείρει, οἱ δ' ἄνδρες ἀποφυγόντες ὕστερον λαβόντες ἄλλην ἔπλεον.

ξυστρεφόμενοι — τάξει, *conglobati ordinem patrio more servantes.* Port. quem hunc dicat Thuc. morem proprium Thracibus, non habeo dicere. alium commemoravit Xenophon Anab. 7, 4, 17. (οἱ δὲ Θρᾷκες καταφεύγουσιν, ὥσπερ δὴ τρόπος ἦν αὐτοῖς, ὄπισθεν περιβαλλόμενοι τὰς πέλτας.)

ἐν τούτῳ, *tunc*, ut 6, 66. (v. Viger. p. 603.); vel *propterea*, ut Portus reddidit. cf. 1, 37. „Malim *in hoc proelio*, vel *hoc loco.*" *E B—ro.* hoc firmes illis Comici Pluto, v. 395. οὐκ ἔστι πω τὰ πράγματ' ἐν τούτῳ.

ἐγκαταληφθὲν, *deprehensi*, oppressi, inter praedandum, quia praedae immorabantur. *E B—ro.* minus probabiliter Reg. ἐγκαταλειφθέν.

τῶν Βοιωταρχῶν. erant enim inter undecim Boeotarchas duo Thebani. v. 4, 91. *Hk.*

τῶν δὲ Μυκ. * μέρος τι ἀπαν. haud vidi magis. ocius restituamus οὗ, quod haud dubie excidit ante μέρος, neglectum propter — ων simile, quod antecedit. οὐ μέρος, ἀλλὰ τὸ ὅλον, dicere debuit Thuc., nisi intelligendum relinquere voluisset per λιτότητα non inelegantem triste illud ἀλλὰ ὅλον. sic τῷ μέρει oppositum est πάντες apud Xenophontem Vectig. 4, 48. de οὗ neglecto cf. 1, 133., ibique notatis adde 3, 40.; 6, 21., 38.

31. ὡς ἐπὶ μεγέθει. Portus „pro civitatis magnitudine." hoc si voluisset Thuc., τῆς πόλεως addidisset: ergo subaudi πάθους ex πάθει, quod praecessit. — χρησαμένων refer ad Mycalessios. *Hk.*

ἐπὶ τῆς Κερκύρας Mosqu., Vat., Valla. vulgo ἐκ τῆς Κερκ., quod pridem emendavit Hk. — μετὰ τὴν ἐκ τῆς Λακ. τείχισιν. i. e. secundum Hk. μετὰ τὴν ἐν τῇ Λακωνικῇ τείχισιν ἐκεῖθεν ἀποπλέων τότε ἐπὶ τῆς Κ., non infrequente permutatione praepositionum quietem et motum significantium, de qua ad 3, 102., ubi verbis τὴν — κακοπραγίαν addendi sunt numeri 8, 2. cf. etiam 2, 80. et 5, 65., quae Hk. comparavit, item 5, 46.; 8, 11. et 74. communitionem quandam in Laconica exstructam a Demosthene dicit Thuc.

καὶ μετὰ τοῦτο ἀφικόμενος ὁ Δημοσθένης ἐς τὴν Ζάκυνθον, καὶ Κεφαλληνίαν, ὁπλίτας τε παρέλαβε, καὶ ἐκ τῆς Ναυπάκτου τῶν Μεσσηνίων μετεπέμψατο, καὶ ἐς τὴν ἀντιπέρας ἤπειρον τῆς Ἀκαρνανίας διέβη, ἐς Ἀλυζίαν τε, καὶ Ἀνακτόριον, ὃ αὐτοὶ εἶχον.

Ibi occurrens ei Eurymedon receptum a Syracusanis Plemmyrium nuntiat; et Naupacto advectus Conon subsidia sibi mitti jubet ad resistendum fortiori classi Corinthiorum.

Ὅντι δ' αὐτῷ περὶ ταῦτα ὁ Εὐρυμέδων ἀπαντᾷ, ἐκ τῆς Σικελίας ἀποπλέων, ὃς τότε τοῦ χειμῶνος τὰ χρήματα ἄγων τῇ στρατιᾷ ἀπεπέμφθη, καὶ ἀγγέλλει τά τε ἄλλα, καὶ, ὅτι πύθοιτο κατὰ πλοῦν ἤδη ὢν τὸ Πλημμύριον ὑπὸ τῶν Συρακουσίων ἑαλωκός. ἀφικνεῖται δὲ καὶ Κόνων παρ' αὐτοὺς, ὃς ἦρχε Ναυπάκτου, ἀγγέλλων, ὅτι αἱ πέντε καὶ εἴκοσι νῆες τῶν Κορινθίων, αἱ σφίσιν ἀνθορμοῦσαι, οὔτε καταλύουσι τὸν πόλεμον, ναυμαχεῖν τε μέλλουσι· πέμπειν οὖν ἐκέλευεν αὐτοὺς ναῦς, ὡς οὐχ ἱκανὰς οὔσας δυοῖν δεούσας εἴκοσι τὰς ἑαυτῶν πρὸς τὰς ἐκείνων πέντε καὶ εἴκοσι ναυμαχεῖν.

Cui obtemperant Demosthenes et Eurymedon, ipsique Corcyrae et circum Acarnaniam naves militesque omnis generis imperant.

Τῷ μὲν οὖν Κόνωνι δέκα ναῦς ὁ Δημοσθένης καὶ ὁ Εὐρυμέδων τὰς ἄριστα σφίσι πλεούσας ἀφ' ὧν αὐτοὶ εἶχον ξυμπέμπουσι πρὸς τὰς ἐν τῇ Ναυπάκτῳ· αὐτοὶ δὲ τὰ περὶ τῆς στρατιᾶς τὸν ξύλλογον ἡτοιμάζοντο, Εὐρυμέδων μὲν ἐς τὴν Κέρκυραν πλεύσας, καὶ πεντεκαίδεκά τε ναῦς πληροῦν κελεύσας αὐτοὺς, καὶ ὁπλίτας καταλεγόμενος, (ξυνῆρχε γὰρ ἤδη Δημοσθένει ἀποτραπόμενος, ὥσπερ καὶ ἠρέθη,) Δημοσθένης δ' ἐκ τῶν περὶ τὴν Ἀκαρνανίαν χωρίων σφενδονήτας τε, καὶ ἀκοντιστὰς ξυναγείρων.

Ab urbibus Siciliensium missa Syracusanis subsidia suasu Niciae transitu prohibent Atheniensium socii inter Siculos, insidiisque exceptos plurimos occidunt.

32. Οἱ δ' ἐκ τῶν Συρακουσῶν τότε μετὰ τὴν Πλημμυ-

Ἀλυζίαν. emporium Acarnaniae. cf. Xenoph. Hell. 5, 4, 65., Strab. 10., p. 691. et de *Anactorio* 1, 55.— αὐτοὶ, Ath. — δυοῖν δεούσας εἴκοσι. supra c. 17. et c. 19. εἴκοσι Atheniensium naves circa Naupactum fuisse traduntur, neque Cononis nomen additur, et infra c. 34. Diphilus dux memoratur, non Conon. *Ex Hk.* „Nunc igitur illae naves narrantur octodecim fuisse, duabus causa nobis incognita vel perditis, vel alio missis. Demosthenes huic numero addit 10, et Diphilum apparet posthac Athenis cum 5 navibus missum esse, ut toti praeesset: nam invenimus c. 34., summam navium tunc fuisse triginta trium, et Diphilum iis praefuisse." *Ex Arn.*

ἀποτραπόμενος. int. ἐς τὴν Κέρκυραν. S. τὸ μὲν ἀποτραπόμενος καθ' ὑπερβατὸν τῷ ὁ μὲν Εὐρυμέδων ἐς τὴν Κέρκυραν ἀποτραπόμενος· τὸ δὲ ὥσπερ καὶ ἠρέθη καὶ αὐτὸ καθ' ὑπερβατὸν τῷ ξυνῆρχε γὰρ ἤδη Δημοσθένει.

32. μετὰ τὴν Πλ. ἅλωσιν

ρίου ἅλωσιν πρέσβεις οἰχόμενοι ἐς τὰς πόλεις, ἐπειδὴ ἔπεισάν τε, καὶ ξυναγείραντες ἔμελλον ἄξειν τὸν στρατὸν, ὁ Νικίας προπυθόμενος πέμπει ἐς τῶν Σικελῶν τοὺς τὴν δίοδον ἔχοντας, καὶ ξυμμάχους, * Κεντόριπάς τε, καὶ * Ἁλικυαίους, καὶ ἄλλους, ὅπως μὴ διαφρήσουσι τοὺς πολεμίους, ἀλλὰ ξυστραφέντες κωλύσουσι διελθεῖν· ἄλλη * γὰρ αὐτοὺς οὐδὲ πειράσειν· Ἀκραγαντῖνοι γὰρ οὐκ ἐδίδοσαν διὰ τῆς ἑαυτῶν ὁδόν. πορευομένων δ' ἤδη τῶν Σικελιωτῶν οἱ Σικελοὶ, καθάπερ ἐδέοντο οἱ Ἀθηναῖοι, ἐνέβραν τινὰ τριχῇ ποιησάμενοι, ἀφυλάκτοις τε καὶ ἐξαίφνης ἐπιγενόμενοι, διέφθειραν ἐς ὀκτακοσίους μάλιστα, καὶ τοὺς πρέσβεις πλὴν ἑνὸς τοῦ Κορινθίου πάντας· οὗτος δὲ τοὺς διαφυγόντας ἐς πεντακοσίους καὶ χιλίους ἐκόμισε ἐς τὰς Συρακούσας.

Syracusanis succurrunt etiam Camarinaei, Geloi, et fere omnes Sicilienses.

33. Καὶ περὶ τὰς αὐτὰς ἡμέρας καὶ οἱ Καμαριναῖοι ἀφικνοῦνται αὐτοῖς βοηθοῦντες, πεντακόσιοι μὲν ὁπλῖται, τριακόσιοι δὲ ἀκοντισταὶ, καὶ τοξόται τριακόσιοι. ἔπεμψαν δὲ καὶ

Reg., Cass., Aug. vulgo μ. τὴν τοῦ Π. ἀ.

ἐς τὰς πόλεις. int. Siciliensium: vid. c. 25. — σφίσι ante ξυμμάχους addidit Bk. ex Vat., H. *Hk.*

* Κεντόριπας. nomen gentile haud dubie depravatum, siquidem ipsum oppidum vocatur Κεντόριπα vel Κεντούριπαι, *Centuripae*, ut apud Ptolemaeum et Ciceronem Verr. 4, 29.; unde ducitur Κεντοριπῖνος, *Centuripinus*, apud Diodorum 19, 727., Cic. Verr. 2, 58. etc.; verum etiam Κεντοριπεὺς, a quo ductum reponamus Κεντοριπέας, vel Κεντοριπεῖς (v. M. gr. §. 82., ann. 5. 1. ed., et de α et ει confusis ann. ad 5, 60.), utrumque verisimilius quam Κεντοριπίνους, quod Cluverio placebat. „Hanc urbem, bello carthag. fere deletam, denuo instauravit Augustus, ut ex Strabone 6., p. 417. ed. Almel. intelligitur. tandem a Frederico 2. circa annum Christi 1233. plane excisa est *Centorbe*." E Wass.

* Ἁλικυαίους. Cluverius p. 309., 314. ponendum censet Ἀγυριναίους. „Notissimum oppidum Agyrium, nunc San Filippo d'Argirone (Argiro), haud procul a Centuripis (ad Symaethum fl.), natus illic Diodorus." *Hn.* Est quidem in Sicilia urbs Halicyae, sed ea sita inter Segestam, Entellam et Lilybaeum, ubi nunc Salemi, ut ex Stephano et Diodoro docuit Cluverius, de qua cogitare apud Thucydidem vetat loci hujus ratio. nisi igitur cum Fazello geminas sumere volumus Halicyas, earumque alteram sitam circa Aetnam et Centoripa, nihil aliud restat quam ut nomen corruptum judicemus, et Cluverii sententiam amplectamur. *E P.*

διαφρήσουσι pro διαφήσουσι vel διαφήσωσι Dobraeus et Bk., frustra repugnante P. prŏpterea, quia Thuc. verbo φρεῖν (de quo M. gr. §. 253.) alibi non utatur. Comicus Av. 194.

τῶν μηρίων τὴν κνῖσαν οὐ διαφρήσετε.

Etymologus p. 271. διαφρῶ σημαίνει τὸ διακομίζω, καὶ εἰσιέναι κ. ἀπιέναι (mendose ll. ἀφιέναι.) ποιῶ. Zonaras διαφρήσετε: — διαπέμψετε. etiam apud Xenophontem Anab. 3, 2, 23. Bornemannus probabiliter suadet διαφρήσουσιν: permutata enim inter se nonnunquam deprehendas φ et φρ, velut apud Eustathium ad Il. σ', 336. perperam legitur in codicibus ἀντιπέφρασται pro ἀντιπεφάσθαι. cf. ann. ad Athen. 107, c, 594, a.

ἄλλη * γὰρ etc. etiam hic malim ἄ. δὲ, ut 4, 96. et alias, ne τὸ γὰρ inculcetur.

οἱ Γελῷοι ναυτικόν τε ἐς πέντε ναῦς, καὶ ἀκοντιστὰς τετρακοσίους, καὶ ἱππέας διακοσίους· σχεδὸν γάρ τι ἤδη πᾶσα ἡ Σικελία, πλὴν Ἀκραγαντίνων, (οὗτοι δ' οὐδὲ μεθ' ἑτέρων ἦσαν,) οἱ δ' ἄλλοι ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους μετὰ τῶν Συρακουσίων, οἱ πρότερον περιορώμενοι, ξυστάντες ἐβοήθουν.

Nihilominus Syracusani ob acceptam nuper cladem quiescunt; sed Ath. toto exercitu trajecti ad Choeradas insulas appellunt, indeque, assumtis jaculatoribus, Metapontium et Thurium proficiscuntur. ibi exercitum collectum omnem lustrant, et Thurios adjungere sibi student.

Καὶ οἱ μὲν Συρακούσιοι, ὡς αὐτοῖς τὸ ἐν τοῖς Σικελοῖς πάθος ἐγένετο, ἐπέσχον τὸ εὐθέως τοῖς Ἀθηναίοις ἐπιχειρεῖν· ὁ δὲ Δημοσθένης καὶ Εὐρυμέδων, ἑτοίμης ἤδη τῆς στρατιᾶς οὔσης ἐκ τῆς Κερκύρας καὶ ἀπὸ τῆς ἠπείρου, ἐπεραιώθησαν ξυμπάσῃ τῇ στρατιᾷ τὸν Ἰόνιον ἐπ' ἄκραν Ἰαπυγίαν, καὶ ὁρμηθέντες αὐτόθεν κατίσχουσιν ἐς τὰς Χοιράδας νήσους Ἰαπυγίας· καὶ ἀκοντιστάς τέ τινας τῶν Ἰαπύγων πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν τοῦ Μεσσαπίου ἔθνους ἀναβιβάζονται ἐπὶ τὰς ναῦς, καὶ τῷ Ἄρτα, ὅσπερ καὶ τοὺς ἀκοντιστὰς, δυνάστης ὤν, παρέσχεν αὐτοῖς, ἀνανεωσάμενοί τινα παλαιὰν φιλίαν ἀφικνοῦνται ἐς Μεταπόντιον τῆς Ἰταλίας. καὶ τοὺς Μεταποντίους πείσαντες κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν ἀκοντιστάς τε ξυμπέμπειν τριακοσίους, καὶ τριήρεις δύο, καὶ ἀναλαβόντες ταῦτα παρέπλευσαν ἐς Θουρίαν, καὶ καταλαμβάνουσι νεωστὶ στάσει τοὺς τῶν Ἀθηναίων ἐναντίους ἐκπεπτωκότας. καὶ βουλόμενοι τὴν στρατιὰν αὐτόθι πᾶσαν ἀθροίσαντες, εἴ τις ὑπελέλειπτο, ἐξετάσαι, καὶ τοὺς Θουρίους πεῖσαι σφίσι ξυστρατεύειν τε ὡς προθυμότατα, καὶ, ἐπειδήπερ ἐν τούτῳ τύχης εἰσὶ, τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φί-

33. ναυτικόν τε ἐς πέντε ναῦς. Acacius „Geloi quoque classem quinque navium miserunt." S. ἦγουν λαὸν πέντε νεῶν. recte: subandi ὄχλον vel ὅμιλον, i. e. πληρώματα, remiges. 7, 48. ναυτικὸν πολὺ ἔτι ἐνιαυτὸν ἤδη βόσκοντας.

περιορώμενοι, circumspicientes, cunctati. v. 6, 93.

Choerades duae parvae insulae sunt petrosae, sitae ante portum Tarenti, altera circuitu circiter 4, altera duorum, milliarium, auctore Salis-Marchslinsio apud P. 1, 2., p. 548. ann., qui addit, alteram sanctam Pelagiam, alteram sanctam Andream dici, et recta via circiter tria millia distare a Tarento. *E G—ro.* „Orgiazzi in Tabula Italiae has insulas appellat St. Petri et St. Pauli." *Ex Arn.*

τῷ Ἄρτα. regi Messapiorum in Iapygia, de quo Polemonis commentarius extitit, teste Athenaeo 3., p. 108, F. *E G—ro.*

τῆς Ἰταλίας. Nomen Italiae tempore Thucydidis tantum inferiorem partem peninsulae inde a fluvio Lao et Metaponto urbe usque ad fretum siculum complectebatur; ultra hos fines sita pertinebant ad Iapygiam, Opiciam, aliasque terras peculiaribus nominibus appellatas; quod ex hoc loco docuit, et Antiochi verbis apud Dionysium A. R. 1, 12., p. 34. ed. Reisk. τὴν γῆν ταύτην, ἥτις νῦν Ἰταλία καλεῖται, τὸ παλαιὸν εἶχον Οἰνωτροι, confirmavit Niebuhr. H. R. 1., p. 27., 48., ed. 1. *E P.* ad 6, 2.

ἐν τούτῳ τύχης εἰσί. dicit Thuc. τὴν νεωστὶ στάσιν, qua Atheniensium adversarii urbe ejecti erant. *Ex Hk.*

λους τοῖς Ἀθηναίοις νομίζειν, περιέμενον ἐν τῇ Θουρίᾳ, καὶ ἔπρασσον ταῦτα.

Peloponnesii, qui adhuc Ath. Naupacti stationem habentes observaverant, jam, navale proelium commissuri, Erineum appellunt, opitulantibus terra marique Corinthiorum et sociorum ibi copiis.

34. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον οἱ ἐν ταῖς πέντε καὶ εἴκοσι ναυσὶν, οἵπερ τῶν ὁλκάδων ἕνεκα τῆς ἐς Σικελίαν κομιδῆς ἀνθώρμουν πρὸς τὰς ἐν Ναυπάκτῳ ναῦς, παρασκευασάμενοι ὡς ἐπὶ ναυμαχίᾳ, καὶ προσπληρώσαντες ἔτι ναῦς, ὥστε ὀλίγῳ ἐλάσσους εἶναι αὐτοῖς τῶν ἀττικῶν νεῶν, ὁρμίζονται κατὰ Ἐρινεὸν τῆς Ἀχαΐας ἐν τῇ Ῥυπικῇ. καὶ αὐτοῖς, τοῦ χωρίου μηνοειδοῦς ὄντος, ἐφ' ᾧ ὥρμουν, ὁ μὲν πεζὸς ἑκατέρωθεν, προσβεβοηθηκότες τῶν τε Κορινθίων καὶ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων, ἐπὶ ταῖς ἀνεχούσαις ἄκραις παρετέτακτο, αἱ δὲ νῆες τὸ μεταξὺ εἶχον ἐμφράξασαι· ἦρχε δὲ τοῦ ναυτικοῦ Πολυάνθης Κορίνθιος.

Invadit eos classis Atheniensium, confligiturque diu ancipiti fortuna; tandem, vento expulsis Atheniensibus in mare, neque hostium classe persequente, finitur proelium.

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Ναυπάκτου τριάκοντα ναυσὶ καὶ τρισὶν (ἦρχε δὲ αὐτῶν Λίφιλος) ἐπέπλευσαν αὐτοῖς. καὶ οἱ Κορίνθιοι τὸ μὲν πρῶτον ἡσύχαζον· ἔπειτα, ἀρθέντος αὐτοῖς τοῦ σημείου, ἐπεὶ καιρὸς ἐδόκει εἶναι, ὥρμησαν ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἐναυμάχουν. καὶ χρόνον ἀντεῖχον πολὺν ἀλλήλοις· καὶ τῶν μὲν Κορινθίων τρεῖς νῆες διαφθείρονται, τῶν δὲ Ἀθηναίων κατέδυ μὲν οὐδεμία ἁπλῶς, ἑπτὰ δέ τινες ἄπλοι ἐγένοντο, ἀντίπρωροι ἐμβαλλόμεναι καὶ ἀναῤῥαγεῖσαι τὰς παρεξειρεσίας ὑπὸ τῶν κορινθίων νεῶν, ἐπ' αὐτὸ τοῦτο παχυτέρας τὰς ἐπωτίδας ἐχουσῶν. ναυμαχήσαντες δὲ ἀντίπαλα μὲν, καὶ, ὡς αὐτοὺς ἑκατέρους * ἀξιοῦν νικᾶν, ὅμως δὲ τῶν ναυα-

34. Πελοποννήσιοι. Ἐρινεὸν Stephanus Byz. oppidum, Pausanias 7, 22, 7. portum nuncupat; (emporium dicas uno verbo;) nominativus Stephano est Ἐρινεός. — Rhypas Steph. vocat Achajae oppidum; cujus aevo suo nonnisi ruinas superesse scribit Paus. 7, 23, 5. (προσβεβ. nominat. absolutus pro προσβεβοηθηκότων etc. —) ἀνεχούσαις, i. e. προεχούσαις ἐς τὴν θάλασσαν. — Λίφιλος. v. supra c. 31. navium numerus facile expeditur, si ad viginti illas naves, quas circa Peloponnesum miserant Athenienses, addas decem Cononi a Demosthene traditas, iisque adjectas ex Naupacti statione Atheniensium tres putes. — ἐμβαλλόμεναι passivum est. cf. 7, 70., M. gr. §. 490. — τὰς παρεξειρεσίας. S. παρεξειρεσία ἐστὶ τὸ κατὰ τὴν πρώραν πρὸ τῶν κωπῶν, ὡς ἂν εἴπῃ τις τὸ παρὲξ τῆς εἰρεσίας. (erat spatium in prora aut puppi remis vacuum. cf. 4. 12.) — ἐπωτίδες εἰσὶ τὰ ἑκατέρωθεν πρώρας ἐξέχοντα ξύλα. i. e. trabes prominentes ab utroque latere rostri (ἐμβόλου). eae non solum ad eludendum et arcendum rostrorum hostilium ictum, verum etiam, si crassiores essent, ad infligendum ictum valebant; sed ad impetum faciendum magis ἐμβόλοις, rostris aere obductis, utebantur. v. c. 36. — καὶ ὡς — ἀξιοῦν νικᾶν. pro αὐτοὺς ἑκατέρους potuit etiam dicere αὐτοὶ ἑκάτεροι, ut 1, 12.

γίων κρατησάντων τῶν Ἀθηναίων διά τε τὴν τοῦ ἀνέμου ἄπωσιν αὐτῶν ἐς τὸ πέλαγος καὶ διὰ τὴν * τῶν Κορινθίων οὐκέτι ἐπαναγωγὴν, διεκρίθησαν ἀπ' ἀλλήλων. καὶ δίωξις οὐδεμία ἐγένετο, οὐδ' ἄνδρες οὐδετέρων ἑάλωσαν· οἱ μὲν γὰρ Κορίνθιοι καὶ Πελοποννήσιοι πρὸς τῇ γῇ * ναυμαχοῦντες ῥᾳδίως διεσώζοντο, τῶν δὲ Ἀθηναίων οὐδεμία κατέδυ ναῦς.

Atheniensibus Naupactum reversis Corinthii tropaeum statuunt prope Syracusas, itemque Ath. in Achaja.

Ἀποπλευσάντων δὲ τῶν Ἀθηναίων ἐς τὴν Ναύπακτον οἱ Κορίνθιοι εὐθὺς τροπαῖον ἔστησαν, ὡς νικῶντες, ὅτι πλείους τῶν ἐναντίων ναῦς ἄπλους ἐποίησαν, καὶ νομίσαντες δι' αὐτὸ οὐχ ἡσσᾶσθαι, διὰ ὅπερ οὐδ' οἱ ἕτεροι νικᾶν· οἵ τε γὰρ Κορίνθιοι ἡγήσαντο κρατεῖν, εἰ μὴ πολὺ ἐκρατοῦντο, οἵ τ' Ἀθηναῖοι ἐνόμιζον ἡσσᾶσθαι, εἰ μὴ πολὺ ἐνίκων. ἀποπλευσάντων δὲ τῶν Πελοποννησίων, καὶ τοῦ πεζοῦ διαλυθέντος, οἱ Ἀθηναῖοι ἔστησαν τροπαῖον καὶ αὐτοὶ ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ, ὡς νικήσαντες, ἀπέχον τοῦ Ἐρινεοῦ, ἐν ᾧ οἱ Κορίνθιοι ὥρμουν, ὡς εἴκοσι σταδίους.

Ath., belli societate inita cum Thuriis, oram Crotoniatarum praenavigant, hisque pedestri exercitui transitum negantibus ad mare descendunt, et navibus conscensis ad urbes ibi, praeterquam Locrorum, ultimamque Petram Rheginorum, appellunt.

35. Καὶ ἡ μὲν ναυμαχία οὕτως ἐτελεύτα· ὁ δὲ Δημοσθένης καὶ Εὐρυμέδων, ἐπειδὴ ξυστρατεύειν αὐτοῖς οἱ Θούριοι παρεσκευάσθησαν ἑπτακοσίοις μὲν ὁπλίταις, τριακοσίοις δὲ ἀκοντισταῖς, τὰς μὲν ναῦς παραπλεῖν ἐκέλευον ἐπὶ τῆς Κρο-

ἡ Ἑλλὰς ἔτι μετανίστατό τε καὶ κατῳκίζετο, ὥστε μὴ ἡσυχάσασα αὐξηθῆναι, 1, 91. ὅτι ἡ μὲν πόλις σφῶν τετείχισται ἤδη, ὥστε ἱκανὴ εἶναι σώζειν τοὺς ἐνοικοῦντας: sed non minus usitata est altera structura accusativi cum infinitivo. v. Lobeck. ad Phryn. p. 750., ubi simul docet, propriam hanc constructionem esse distributivis. Xenophon Hellen. 2, 1, 26. οἱ δὲ ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν, αὐτοὺς γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. ceterum ὡς h. l. valet ὥστε, cujus geminum exemplum apud hunc nostrum non succurrit. (videndum igitur, an reponendum sit ἠξίουν. *Both.*) *Ex Hk.*

* τῶν Κορινθίων. aegre explices, cur soli Corinthii commemorentur h. l., cum etiam Peloponnesiorum classis proelio interfuerit; vereorque, ne Thuc. dixerit τοῦ Κορινθίου, *Corinthii* Polyanthis, duces classiariorum. huic conjecturae non obstat, quod in sequentibus Corinthii tropaeum statuisse dicuntur, non item Peloponnesii: soli enim revera illi id videntur fecisse; proptereaque eos naso suspendit Thuc., dicens, hoc moris fuisse Corinthiis, ut se victores putarent, si non prorsus devicti essent.

πρὸς τῇ γῇ — διεσώζοντο. vulgata olim scriptura, cui, glossam sapere visae, P. aliique praetulerunt hoc, quod in probatissimis libris legitur, πρὸς τῇ γῇ ναυμαχοῦντες καὶ διεσώζοντο, in quibus P. τὸ καὶ sic interpretatur „*etiam*, i. e. eam ipsam ob causam, quia prope terram dimicabant, ergo *facile* servabantur." quod ad me attinet, etiam ipse quidem e glossa irrepsisse puto ῥᾳδίως, ceterum ponendum esse suspicor πρὸς τῇ γῇ ἐναυμάχουν τε καὶ διεσώζοντο.

τωνιάτιδος, αὐτοὶ δὲ τὸν πεζὸν πάντα ἐξετάσαντες πρῶτον ἐπὶ τῷ Συβάρει ποταμῷ ἦγον διὰ τῆς Θουριάδος γῆς, καὶ ὡς ἐγένοντο ἐπὶ τῷ Τλίᾳ ποταμῷ, καὶ αὐτοῖς οἱ Κροτωνιᾶται προσπέμψαντες εἶπον οὐκ ἂν σφίσι βουλομένοις εἶναι διὰ τῆς γῆς σφῶν τὸν στρατὸν ἰέναι, ἐπικαταβάντες ηὐλίσαντο πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ἐκβολὴν τοῦ Τλίου, καὶ αἱ νῆες αὐτοῖς ἐς τὸ αὐτὸ ἀπήντων· τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἀναβιβασάμενοι παρέπλεον, ἴσχοντες πρὸς ταῖς πόλεσι πλὴν Λοκρῶν, ἕως ἀφίκοντο ἐπὶ Πέτραν τῆς Ῥηγίνης.

Eorum adventum ut resciverunt Syracusani, mari terraque parant se ad pugnandum, et inprimis navium rostra sic instruunt, ut aptiora sint ad incursus.

36. Οἱ δὲ Συρακούσιοι ἐν τούτῳ, πυνθανόμενοι αὐτῶν τὸν ἐπίπλουν, αὖθις ταῖς ναυσὶν ἀποπειρᾶσαι ἐβουλεύοντο καὶ τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ τοῦ πεζοῦ, ἥνπερ ἐπ' αὐτὸ τοῦτο, πρὶν ἐλθεῖν αὐτοὺς, φθάσαι βουλόμενοι, ξυνέλεγον· παρεσκευάσαντο δὲ τό τε ἄλλο ναυτικὸν, ὡς ἐκ τῆς προτέρας ναυμαχίας τι πλέον ἐνεῖδον σχήσοντες, καὶ τὰς πρώρας τῶν νεῶν ξυντεμόντες ἐς ἔλασσον στεριφωτέρας ἐποίησαν, καὶ τὰς ἐπωτίδας ἐπέθε-

35. τῆς Θουριάδος γῆς. ita scripti, olim editi τ. Θουριάτιδος, a Θουριάτης. Stephanus Θούριον: — τὸ ἐθνικὸν Θουριᾶται, καὶ Θουριὰς τὸ θηλυκόν. — *Hyliam* juxta Tarentum ponit Cellarius. v. Diodorum libro 12. *E Wass.* — *Petra* promontorium est, supra 6, 44. Rhegium vocatum, ut Cellarius putat, apud alios Leucopetra, hodie Capo dell' Armi. *Ex Hk.*

36. ἐβουλεύοντο. vitiose ll. ἐβούλοντο, quae verba etiam apud Xenophontem Anab. 5, 1, 13. et alias non semel confusa sunt. hic quidem ἐβούλοντο eo molestius est, quod sequitur in eadem oratione βουλόμενοι.

ξυντεμόντες ἐς ἔλασσον. rem illustrat Diodorus 13, 10. συμβουλεύσαντος δ' αὐτοῖς Ἀρίστωνος τοῦ Κορινθίου κυβερνήτου τὰς πρώρας τῶν νεῶν ποιῆσαι βραχυτέρας (imo παχυτέρας, ut ἐπωτίδας παχείας, et contrarium λεπτὰ τὰ πρώραθεν ἐχούσας ναῦς, apud Thuc. h. l. β π et πρ permutata nonnunquam deprehenduntur in codicibus. gradus corruptionis βαχυτέρας βραχυτέρας.) καὶ ταπεινοτέρας πεισθέντες οἱ Συρακούσιοι διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα κινδύνοις ἐπλεονέκτησαν. αἱ μὲν γὰρ ἀττικαὶ τριήρεις ἦσαν ἀσθενεστέρας ἔχουσαι τὰς πρώρας καὶ μετεώρους· διὸ συνέβαινεν αὐτῶν τὰς ἐμβολὰς (incursiones navium) τιτρώσκειν τοὺς ὑπερέχοντας τῆς θαλάττης τόπους, ὥστε τοὺς πολεμίους μὴ μεγάλοις ἐλαττώμασι περιπίπτειν· αἱ δὲ τῶν Συρακουσίων, τὸν περὶ τὴν πρώραν τόπον ἰσχυρὸν ἔχουσαι καὶ ταπεινὸν, κατὰ τὰς τῶν ἐμβολῶν δόσεις (i. e. *prout dati erant impetus rostrorum.* Did. t. 4., p. 366. „κατὰ τὰς τῶν ἐμβολῶν δόσεις est la même expression que παρέχοντες τοῖς ἐμβόλοις de Thucydide. Nous lisons aussi dans Euripide, Iph. Taur. 1324., πόντῳ δὲ δόντες, et dans Hérodien [rapporté par Estienne dans son Trésor] ἐδίδοντο τῷ ῥεύματι, c'est-à-dire „ils se jetaient dans le courant;" c'est ainsi qu'on dit en français „*donner* contre un écueil," ou „*se donner* de la tête contre la muraille," pour „heurter, frapper, de même que *donner* en style de guerre, signifie *attaquer.*" similiter etiam nostrates „einen Stoss geben," etc.) μιᾷ πολλάκις πληγῇ κατέδυον τὰς τῶν Ἀθηναίων τριήρεις.

σαν ταῖς πρῴραις παχείας· καὶ ἀντήριδας ἀπ' αὐτῶν ὑπέτειναν πρὸς τοὺς τοίχους ὡς ἐπὶ ἕξ πήχεις, ἐντός τε, καὶ ἔξωθεν· ὅπερ τρόπῳ καὶ οἱ Κορίνθιοι πρὸς τὰς ἐν τῇ Ναυπάκτῳ ναῦς ἐπισκευασάμενοι πρῴραθεν ἐναυμάχουν. ἐνόμισαν γὰρ οἱ Συρακούσιοι πρὸς τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς οὐχ ὁμοίως ἀντινεναυπηγημένας, ἀλλὰ λεπτὰ τὰ πρῴραθεν ἐχούσας, διὰ τὸ μὴ ἀντιπρῴροις μᾶλλον αὐτοὺς ἢ ἐκ περίπλου ταῖς ἐμβολαῖς χρῆσθαι οὐκ ἔλασσον σχήσειν, καὶ τὴν ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι ναυμαχίαν οὐκ ἐν πολλῷ πολλαῖς ναυσὶν οὖσαν πρὸς ἑαυτῶν ἔσεσθαι· ἀντίπρωροι γὰρ ταῖς ἐμβολαῖς χρώμενοι ἀναῤῥήξειν τὰ πρῴραθεν αὐτοῖς, στερίφοις καὶ παχέσι πρὸς κοῖλα καὶ ἀσθενῆ παρέχοντες τοῖς ἐμβόλοις. τοῖς δὲ Ἀθηναίοις οὐκ ἔσεσθαι σφῶν ἐν στενοχωρίᾳ οὔτε περίπλουν, οὔτε διέκπλουν, ὅπερ τῆς τέχνης μάλιστα ἐπίστευον· αὐτοὶ γὰρ κατὰ τὸ δυνα-

cf. annot. ad c. 34. — καὶ ἀντήριδας — ἔξωθεν. „Heilmannus locum ita convertit „Insbesondere hatten sie die Vordertheile an den Schiffen kürzer (? v. ann. ad βραχυτέρας apud Diodorum. *Both.*) und eben dadurch fester und dauerhafter gemacht; an diese Vordertheile hatten sie ferner dicke Sturmbalken befestigt, und diese wieder durch einen in- und auswärts sechs Ellen langen Widerhalt mit den Wänden des Schiffs verbunden." atque hoc ita factum esse intelligit, ut fulcra ista per prorae murum in navem immitterentur, ibique ad pilam in angulum concurrerent, cujus anguli quae eminebant extra navem crura alligabantur ad epotidas, ab utroque latere prorae in obliquum prominentes, in fronte autem angularem in formam et ipsas concurrentes; quo facto opus erat, ut ἀντήριδες epotidibus pro fulcris essent. longitudinem autem istorum fulcrorum statuit intus fuisse senum cubitorum, totidemque extra navem." *Göll.* πρῴραθεν junge cum ἐπισκευασάμενοι. S. τὰ κατὰ τὰς πρῴρας ἐπισκευάσαντες.

παρέχοντες. Vat., et s. v. adscripto γρ. *H.*, παίοντες, quod receperunt Bk., Göll., P. vulgatam conjecturis tentarunt viri docti. Abreschius conjecit περιέχοντες, Blomfield. ad Aesch. Pers. v. 421. προέχοντες, Reisk. παρελθόντες. Aem. Portus supplebat ἑαυτούς, ut esset ἐπερχόμενοι: Bredovius τὰς πρώρας, ego τὰς ἐμβολὰς ex praegressis repetebam. quod quidem graecum esse negat P. sed, Diodorus cum in loco parallelo (13, 10.) scripserit κατὰ τὰς τῶν ἐμβολῶν δόσεις, non video, neque cur graece dici nequeat παρέχειν ἐμβολὰς pro ἐμβάλλειν, παίειν, neque quomodo παρέχοντες ex παίοντες existere potuerit. hoc potius difficilioris scripturae interpretamentum videatur. *Hk.*

ὥπερ τῆς τέχνης. i. e. ἡ τέχνη. Did. „... καὶ τὰς ἐπωτίδας — παχείας. Nous croyons que le véritable sens du mot ἐπωτίδες n'a pas été bien déterminé par les interprètes. Göller et Bloomfield ont copié la note suivante des traducteurs français de Strabon: „Les épotides (parotides a un sens différent) étaient dans les vaisseaux de guerre des anciens deux solives, plus ou moins saillantes, plus ou moins larges, qui s'avançaient de chaque côté de la proue. Du milieu de ces épotides partait l'éperon, en grec ἔμβολον, et en latin *rostrum*, dont l'extrémité était garnie de fer et de cuivre. Scheffer. Milit. naval. 2, 5., p. 124.

„Pline 7, 51. attribue l'invention des épotides à un pirate d'Étrurie, nommé Pisaeus. C'est vraisemblablement d'après ce *rostrum*, qui signifie *un bec*, et qu'on peut regarder comme une sorte de nez ou de museau, que ceux, qui lui ajoutèrent les deux solives latérales, ont été portés à leur donner, par suite de la même metaphore, le nom d' *épotides*, qui cependant signifierait couvre-oreilles plutôt qu' oreilles.

τὸν τὸ μὲν οὐ δώσειν διεκπλεῖν, τὸ δὲ τὴν στενοχωρίαν κωλύσειν, ὥστε μὴ περιπλεῖν· τῇ τε πρότερον ἀμαθίᾳ τῶν κυβερνητῶν δοκούσῃ εἶναι, τὸ ἀντίπρωρον ξυγκροῦσαι, μάλιστ' ἂν αὐτοὶ χρήσασθαι· πλεῖστον γὰρ ἐν αὐτῷ σχήσειν.

Strabon, liv. 3., p. 138., trad. fr., t. 1., p. 385.

„Cette description des épotides ne nous paraît pas exacte: car deux solives plus ou moins saillantes, qui s'avanceraient de chaque côté de la proue dans une direction parallèle à celle de l'*ἔμβολον* qui sortait du milieu de la proue, devaient nécessairement paralyser plus ou moins, d'après leur longueur, l'action de l'*ἔμβολον*. Il paraîtrait plus probable que les épotides étaient une garniture en bois plus ou moins forte en forme d'oreilles, dans une direction perpendiculaire, de chaque côté de la proue, qui était comme la tête du vaisseau et que cette garniture servait à garantir contre les attaques de l'ennemi. Notre conjecture se confirme en quelque sorte par le mot *ἐπέθεσαν*, qui désigne plutôt la direction perpendiculaire; de plus, les mots *ἀντηρίδας ἀπ' αὐτῶν* (*τῶν ἐπωτίδων*) *ὑπέτειναν* indiquent que les épotides occupaient la partie supérieure de la proue, sans dire pour cela qu'elles fussent latérales à l'*ἔμβολον*. (Voyez la note ci-après.) L'épotis n'était pas seulement employé par les Corinthiens, mais, à ce qu'il paraît, par tous les Grecs; ce n'était pas non plus une invention du moment; le vaisseau, sur lequel Oreste et Pylade se transportèrent en Tauride pour enlever Iphigénie, avait aussi ses épotides, d'après le témoignage d'Euripide, Iph. Taur., v. 1321. *οἱ δ' ἐπωτίδων Ἄγκυραν ἐξανῆπτον.*

„*καὶ ἀντηρίδας — πρὸς τοὺς τοίχους.* Les interprètes n'ont pas rendu la préposition *ὑπὸ* du mot *ὑπέτειναν: iisque tigna junxerunt et intus, et extra*, Portus; *and stretched props and stays from them*, Bloomfield; cependant cette préposition détermine la position des épotides en haut de la proue: *ἀπ' αὐτῶν, à partir de ces épotides, ὑπέτειναν, ils appliquèrent plus bas ou en pente, πρὸς τοὺς τοίχους, aux parois des vaisseaux*, etc.

„Le lecteur remarquera que les étançons (fulcra) de six coudées, *ἑξαπήχεις ἀντηρίδες*, furent employés par les Syracusains pour préserver leurs vaisseaux des attaques, *ἐκ περίπλου*, des Athéniens, qui, d'après le scholiaste, *οὐκ ἀντίπρωροι ἐνέβαλλον ταῖς ἐναντίαις ναυσὶ, ἀλλὰ κατὰ τὰ πλάγια ἐκπεριπλέοντες.*"

στερίφοις κ. παχέσι πρὸς κοῖλα καὶ ἀσθενῆ παρέχοντες τοῖς ἐμβόλοις. Polybius, formam aciei, quae dicitur *ἔμβολος, cuneus*, describens, 1, 26., *οὗ τὸ μὲν ἐπὶ τὴν κορυφὴν μέρος ἦν κοῖλον, τὸ δὲ πρὸς τῇ βάσει στερεὸν*, in quibus similiter *τὸ κοῖλον* oppositum est *τῷ στερεῷ*. Did. „en heurtant avec des éperons solides et forts contre des parties évidées et faibles." cf. Schneider. v. *κυλλός*. Gesnerus Thes. l. rom. col. 819. „*Cavus* (*κοῖλος*) *solido* opponitur, a chao ex ejus inanitate dictum, auctore Festo." proprie tamen oppositum est cavo id, quod prominet, sive extat, *τὸ ἔξοχον*.

διεκπλεῖν. „Pugnandi modos duo amabant Ath., qui nominibus *περίπλους* et *διέκπλους* significantur. primum enim longa serie, una navi post alteram, hostium naves circumnavigabant, ut eas paulatim in angustius spatium coarctarent, et in perturbatas, ubi commodum videretur, a latere irruerent. hoc modo Phormio primam victoriam reportavit 2, 84. deinde aciem hostium perrumpere, et pernavigantes rostris naves laedere et remos detergere conabantur, qui est *διέκπλους*. Itaque modo appropinquabant, modo recedebant, et deinde e longinquo in hostes irruebant." P. tom. 1, 2., p. 63. sequ.

τὸ ἀντίπρωρον ξυγκροῦσαι. i. e. *ὥστε ξυγκ. τὸ ἀντ.*, et *τὸ ἀντ.* adverbialiter intelligendum. plerique ll. *ξυγκρούσει*, quod non praetulerim.

Atheniensibus enim non fore facultatem se recipiendi nisi per breve spatium in sua castra, majore parte portus occupata et exitu ex illo pariter atque introitu obstructo a Syracusanis, praesertim post captum Plemmyrium.

Τὴν γὰρ ἀνάκρουσιν οὐκ ἔσεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις ἐξωθουμένοις ἄλλοσε ἢ ἐς τὴν γῆν, καὶ ταύτην δι' ὀλίγου καὶ ἐς ὀλίγον, κατ' αὐτὸ τὸ στρατόπεδον τὸ ἑαυτῶν· τοῦ δ' ἄλλου λιμένος αὐτοὶ κρατήσειν. καὶ ξυμφερομένους αὐτοὺς, ἢν πη βιάζωνται, ἐς ὀλίγον τε καὶ πάντας ἐς τὸ αὐτὸ προσπίπτοντας ἀλλήλοις ταράξεσθαι· (ὅπερ καὶ ἔβλαπτε μάλιστα τοὺς Ἀθηναίους ἐν ἁπάσαις ταῖς ναυμαχίαις, οὐκ οὔσης αὐτοῖς ἐς πάντα τὸν λιμένα [τῆς] ἀνακρούσεως, ὥσπερ τοῖς Συρακουσίοις·) περιπλεῦσαι δὲ ἐς τὴν εὐρυχωρίαν, σφῶν ἐχόντων τὴν ἐπίπλευσιν ἀπὸ τοῦ πελάγους τε καὶ ἀνάκρουσιν, οὐ δυνήσεσθαι αὐτοὺς ἄλλως τε, καὶ τοῦ Πλημμυρίου πολεμίου τε αὐτοῖς ἐσομένου, καὶ τοῦ στόματος οὐ μεγάλου ὄντος τοῦ λιμένος.

Syracusani et Lacedaemonii terra marique aggrediuntur Ath.

37. *Τοιαῦτα οἱ Συρακούσιοι πρὸς τὴν ἑαυτῶν ἐπιστήμην τε καὶ δύναμιν ἐπινοήσαντες, καὶ ἅμα τεθαρσηκότες μᾶλλον ἤδη ἀπὸ τῆς προτέρας ναυμαχίας, ἐπεχείρουν τῷ τε πεζῷ ἅμα καὶ ταῖς ναυσί. καὶ τὸν μὲν πεζὸν ὀλίγῳ πρότερον τὸν ἐκ τῆς πόλεως Γύλιππος προεξαγαγὼν προσῆγε τῷ τείχει τῶν Ἀθηναίων, καθ' ὅσον πρὸς τὴν πόλιν αὐτοῦ ἑώρα· καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ Ὀλυμπιείου, οἵ τε ὁπλῖται, ὅσοι ἐκεῖ ἦσαν, καὶ οἱ ἱππῆς, καὶ ἡ γυμνητεία, τῶν Συρακουσίων, ἐκ τοῦ ἐπὶ θάτερα προσ-*

ἀνάκρουσιν οὐκ ἔσεσθαι. ἀνάκρουσις ea est recessionis ratio, quae fit prora hosti opposita; alibi *πρύμναν κρούεσθαι* dicitur, i. e. *navem inhibere remis.* sed videtur aliquid interesse: Pollux 1, 125. *καὶ τὸ μὲν εἰς ἐμβολὴν ὑπαγαγεῖν εἰς τοὐπίσω τὴν ναῦν ἀνακρούσασθαι, τὸ δὲ εἰς φυγὴν πρύμναν κρούσασθαι.* de hoc v. 1, 50.; 7, 40. *Ex Hk.* aliis tamen utrumque idem notat. S. Euripidis ad Androm. 1076. *χωρεῖ δὲ πρύμναν: εἰς τοὐπίσω ἀνεπόδισεν, μὴ δοὺς τὰ νῶτα, ἀλλὰ πρὸς τοὺς ἐναντίους ὁρῶν. τοῦτο δὲ καὶ Θουκ. φησὶ πρύμναν ἀνακρούοντες, ὅταν μὴ μεταβαλόμενοι φεύγωσιν, ἀλλ' ἀντίοι ὄντες ἀναχωρήσωσιν.* „Suidas cum respectu ad Herodotum 8, 84. (*ἐπὶ πρύμνην ἀνεκρούοντο:*) *ἐπὶ πρύμναν ὑπεχώρουν,* (delendum *ἀνεκρούοντο*, quod hic habent ll.) *καὶ ὤκελλον τὰς ναῦς.* (ab alio haec adscripta sunt.) *κατὰ πρύμναν ὑπεχώρουν οὐχὶ ἐπιστραφέντες, κ. ἐξέκλιναν τῶν πολεμίων τὰς ἐπιούσας ναῦς.* Bloomf. ad 1, 50. adnotavit, hunc morem remigandi etiam nunc in oriente usitatum esse. Symes. Travels to Ava, in collectione Pinkertonii, vol. 9., p. 500. „The Birman rowers are expert in rowing the ships backward, and impel the vessel with stern foremost. This is their mode of retreat." *E G—ro.*

37. *καθ' ὅσον — ἑώρα.* *αὐτοῦ* trajectum est. ordo *καθ' ὅσον αὐτοῦ* (intell. *τοῦ τείχους*) *ἑώρα πρὸς τὴν πόλιν, qua parte illa* (munitio) *ad urbem spectabat.*

ἡ γυμνητεία, οἱ γυμνῆτες, οἱ ψιλοὶ, levis armatura, velites, non scutati, quod indicat Hesychius. (*γυμνῆτες: οἱ μὴ ἔχοντες ὅπλα.*) Brodaeus ad Eurip. Rhes. 30. *γυμνητῶν μόναρχοι* (imo *γ. μὲν ἄρχοί. Both.*), rorariorum velitumque ductores. *γυμνῆτες*, inquiunt grammatici: *οἱ σφενδονῆται, καὶ οἱ τοξόται.*

ἦει τῷ τείχει· αἱ δὲ νῆες μετὰ τοῦτο εὐθὺς ἐξέπλεον τῶν Συρακουσίων καὶ ξυμμάχων.

Qua re primum perterriti Ath. mox tamen ubique omnibus et terra resistunt, et classem suam adversus hostium paulo majorem ducunt.

Καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὸ πρῶτον αὐτοὺς οἰόμενοι τῷ πεζῷ μόνῳ πειράσειν, ὁρῶντες δὲ καὶ τὰς ναῦς ἐπιφερομένας ἄφνω, ἐθορυβοῦντο· καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τὰ τείχη καὶ πρὸ τῶν τειχῶν τοῖς προσιοῦσιν ἀντιπαρετάσσοντο, οἱ δὲ πρὸς τοὺς ἀπὸ τοῦ Ὀλυμπιείου καὶ τῶν ἔξω κατὰ τάχος χωροῦντας ἱππέας τε πολλοὺς καὶ ἀκοντιστὰς ἀντεπεξῆεσαν, ἄλλοι δὲ τὰς ναῦς ἐπλήρουν, καὶ ἅμα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν παρεβοήθουν, καὶ ἐπειδὴ πλήρεις ἦσαν, ἀντανῆγον πέντε καὶ ἑβδομήκοντα ναῦς· καὶ τῶν Συρακουσίων ἦσαν ὀγδοήκοντα μάλιστα.

Eo die plus semel alteri alteros nunc aggressi, nunc rursus recedentes, nec quoquam, quod memoratu dignum esset, effecto, Ath. et Syracusani se recipiunt.

38. Τῆς δὲ ἡμέρας ἐπὶ πολὺ προσπλέοντες, καὶ ἀνακρουόμενοι, καὶ πειράσαντες ἀλλήλων, καὶ οὐδέτεροι δυνάμενοι ἄξιόν τι λόγου παραλαβεῖν, εἰ μὴ ναῦν μίαν ἢ δύο τῶν Ἀθηναίων Συρακούσιοι καταδύσαντες, διεκρίθησαν· καὶ ὁ πεζὸς ἅμα ἀπὸ τῶν τειχῶν ἀπῆλθε.

Postridie, quietis Syracusanis, Nicias refici jussit naves, si quae damnam acceperat, onerariasque produxit ante vallum in mari defixum, quo, loco portus conclusi, munierat exercitum, ut classiariis, si premerentur, illuc esset refugium, et per otium exitus tutus.

Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν Συρακούσιοι ἡσύχαζον, οὐδὲν δηλοῦντες ὁποῖόν τι τὸ μέλλον ποιήσουσιν· ὁ δὲ Νικίας ἰδὼν ἀντίπαλα τὰ τῆς ναυμαχίας γενόμενα, καὶ ἐλπίζων αὐτοὺς αὖθις ἐπιχειρήσειν, τούς τε τριηράρχους ἠνάγκαζεν ἐπισκευάζειν τὰς ναῦς, εἴ τίς τι ἐπεπονήκει, καὶ ὁλκάδας προώρμισε πρὸ τοῦ σφετέρου στρατεύματος, ὃ αὐτοῖς πρὸ τῶν νεῶν ἀντὶ λιμένος κλῃστοῦ ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐπεπήγει. διαλειπούσας δὲ τὰς ὁλκάδας ὅσον δύο πλέθρα ἀπ' ἀλλήλων κατέστησεν, ὅπως, εἴ τις βιάζοιτο ναῦς, εἴη κατάφευξις ἀσφαλής, καὶ πάλιν καθ' ἡσυχίαν ἔκπλους. παρασκευαζόμενοι δὲ ταῦτα ὅλην τὴν ἡμέραν διετέλεσαν οἱ Ἀθηναῖοι μέχρι νυκτός.

Tertio autem die Syr. proelium instaurant, idque eodem modo atque eventu, ut antea, donec suasu Aristonis Syr. forum rerum venalium ex urbe in littus traducunt, ut ibi pransi milites deinde sine mora rursus invadant id non expectantes Ath.

39. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ Συρακούσιοι τῆς μὲν ὥρας πρωαί-

38. ἄξιόν τι λ. παραλαβεῖν: ἦγ. κτήσασθαι ἀξιόλογον. S. — „formula εἰ μὴ notionem particulae πλὴν induit, itaque participio καταδύσαντες juncta est. cf. 5, 47." *EG—re.*

δύο πλέθρα. Πλέθρον erat spatium centum pedum. vid. librum meum Abriss der griech. u. röm. Alterth. ed. 2., p. 101. *Hk.*

τερον, τῇ δὲ ἐπιχειρήσει τῇ αὐτῇ τοῦ τε πεζοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ, προσέμισγον τοῖς Ἀθηναίοις· καὶ ἀντικαταστάντες ταῖς ναυσὶ τὸν αὐτὸν τρόπον αὖθις ἐπὶ πολὺ διῆγον τῆς ἡμέρας πειρώμενοι ἀλλήλων, πρὶν δὴ Ἀρίστων ὁ Πυῤῥίχου Κορίνθιος, ἄριστος ὢν κυβερνήτης τῶν μετὰ Συρακουσίων, πείθει τοὺς σφετέρους τοῦ ναυτικοῦ ἄρχοντας, πέμψαντας ὡς τοὺς ἐν τῇ πόλει ἐπιμελομένους, κελεύειν ὅτι τάχιστα τὴν ἀγορὰν τῶν πωλουμένων παρὰ τὴν θάλασσαν μεταστῆσαι κομίσαντας, καὶ ὅσα τις ἔχει ἐδώδιμα πάντας ἐκεῖσε φέροντας ἀναγκάσαι πωλεῖν, ὅπως αὐτοῖς ἐκβιβάσαντες τοὺς ναύτας εὐθὺς παρὰ τὰς ναῦς ἀριστοποιήσονται, καὶ δι' ὀλίγου αὖθις, καὶ αὐθημερὸν, ἀπροσδοκήτοις τοῖς Ἀθηναίοις ἐπιχειρήσουσι.

Hoc strategemate decepti Ath., dum fugere putant hostes, ipsique otiose prandium apparant, denuo, plurimis adhuc jejunis, impugnantur, navibusque nullo ordine conscensis vix tandem obviam eunt Syracusanis; quo facto, ubi alteri alteros aliquamdiu observarunt, Ath., ne sua ipsorum segnitie damnum capiant, invadunt illos.

40. Καὶ οἱ μὲν πεισθέντες ἔπεμψαν ἄγγελον, καὶ ἡ ἀγορὰ παρεσκευάσθη· καὶ οἱ Συρακούσιοι ἐξαίφνης πρύμναν κρουσάμενοι πάλιν πρὸς τὴν πόλιν ἔπλευσαν, καὶ εὐθὺς ἐκβάντες αὐτοῦ ἄριστον ἐποιοῦντο. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, νομίσαντες, αὐτοὺς ὡς ἡσσημένους σφῶν πρὸς τὴν πόλιν ἀνακρούσασθαι, καθ' ἡσυχίαν ἐκβάντες τά τε ἄλλα διεπράσσοντο, καὶ τὰ ἀμφὶ τὸ ἄριστον, ὡς τῆς γε ἡμέρας ταύτης οὐκέτι οἰόμενοι ἂν ναυμαχῆσαι. ἐξαίφνης δὲ οἱ Συρακούσιοι πληρώσαντες τὰς ναῦς ἐπέπλεον αὖθις· οἱ δὲ διὰ πολλοῦ θορύβου, καὶ ἄσιτοι οἱ πλείους, οὐδενὶ κόσμῳ ἐσβάντες μόλις ποτὲ ἀντανήγοντο, καὶ χρόνον μέν τινα ἀπέσχοντο ἀλλήλων φυλασσόμενοι· ἔπειτα οὐκ ἐδόκει τοῖς Ἀθηναίοις αὐτοὺς ὑπὸ σφῶν αὐτῶν διαμέλλοντας κόπῳ ἁλίσκεσθαι, ἀλλ' ἐπιχειρεῖν ὅτι τάχιστα· καὶ, ἐπιφερόμενοι ἐκ παρακελεύσεως ἐναυμάχουν.

39. αὐτοῖς, *illis*, i. e. venditoribus rerum venalium. idem esset πρὸς αὐτούς: v. M. gr. §. 393. 1. ed. sic plerique li. vulgo αὐτοὺς, quod inutile est, nisi forte excidit πρὸς, haustum a simili — πως. v. ann. ad 5, 105. etc.

ἐπιχειρήσουσι. Mosqu. ἐπιχειρήσωσι, ου et ω confusis procul dubio, cum antecedat ἀριστοποιήσονται, quod elegantius vulgato ἀριστοποιήσωνται habetur in Aug. et Cass., acceptumque est a novissimis in Germania editoribus, servata tamen scriptura vulgata ἐπιχειρῶσι, recte improbante Didoto.

40. αὐτοὺς ὑπὸ σφῶν αὐτῶν — ἁλίσκεσθαι. vulgo pro αὐτοὺς legitur αὐτοῦ, ibi, quod, supervacaneum, opinor, visum plerique librarii omiserunt; nec sane opus eo est, quippe per se facile intellecto, sed recte dictum αὐτοὺς ὑπὸ σφῶν αὐτῶν, *ipsos per se ipsos*. σ litterae effecerit υ, quae sequitur, cum illa nonnunquam permutata, ut ostendimus annotatione ad verba ἐπὶ τε τοῖς ἀστοῖς 2, 40.

Sed Syr. eadem, qua prius, ratione pugnandi proras Atheniensium perfringunt, ipsisque vehementer nocent illorum jaculatores, et celocibus circumvecti a latere cum remos abscindunt, tum nautas interficiunt.

Οἱ δὲ Συρακούσιοι δεξάμενοι, καὶ ταῖς γε ναυσὶν ἀντιπρώροις χρώμενοι, ὥσπερ διενοήθησαν, τῶν ἐμβόλων τῇ παρασκευῇ ἀνερρήγνυσαν τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς ἐπὶ πολὺ τῆς παρεξειρεσίας, καὶ οἱ ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων αὐτοῖς ἀκοντίζοντες μεγάλα ἔβλαπτον τοὺς Ἀθηναίους, πολὺ δ' ἔτι μείζω οἱ ἐν τοῖς λεπτοῖς πλοίοις περιπλέοντες τῶν Συρακουσίων, καὶ ἔς τε τοὺς ταρσοὺς ὑποπίπτοντες τῶν πολεμίων νεῶν, καὶ ἐς τὰ πλάγια παραπλέοντες, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐς τοὺς ναύτας ἀκοντίζοντες.

Itaque tandem vi summa contendentes Syr. vincunt, Atheniensibus repulsis ad stationem suam navesque onerarias, quarum a tollenonibus dependentes delphini introitum prohibebant.

41. *Τέλος δὲ τούτῳ τῷ τρόπῳ κατὰ κράτος ναυμαχοῦντες οἱ Συρακούσιοι ἐνίκησαν, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τραπόμενοι διὰ τῶν ὁλκάδων τὴν κατάφευξιν ἐποιοῦντο ἐς τὸν ἑαυτῶν ὅρμον, αἱ δὲ τῶν Συρακουσίων νῆες μέχρι μὲν τῶν ὁλκάδων ἐπεδίωκον· ἔπειτα αὐτοὺς αἱ κεραῖαι ὑπὲρ τῶν ἔσπλων αἱ ἀπὸ τῶν ὁλκάδων δελφινοφόροι ἠρμέναι ἐκώλυον.*

ταῖς γε. vulgo *ταῖς τε.* „Olim legebatur *δεξάμενοι ἠμύνοντο, καὶ ταῖς τε:* sed *ἠμ.* a plerisque et optimis libris abest: quare id, Popponem secuti, omisimus.“ *Ex Hk.*

τοὺς ταρσούς. „Le mot *ταρσοὶ* n'a pas été bien déterminé par les interprètes; l'*ordinem et seriem remorum* de Portus est vague, ainsi que *τὰ τῶν κωπῶν πλατύσματα* d' Aelius Dionysius (apud Eustathium p. 1628.). *ταρσὸς*, entre autres significations, désigne aussi „l'aile déployée d'un oiseau;“ il paraît que, par la ressemblance de la forme, on a nommé aussi *ταρσοὶ* les échafaudages, sur lesquels s'appliquaient les rames qui étaient attachées des deux côtés du vaisseau, et qui formaient effectivement des espèces d'ailes. Notre assertion prend la consistance de la vérité par le passage ci-après: *παραπεσὼν δὲ τοῖς πολεμίοις ἀπέβαλε τὸν δεξιὸν ταρσὸν τῆς νεώς*, Polyb., liv. 16., chap 3. On voit jusqu' à l'évidence que *ταρσὸς* formait un corps de charpente, ou, comme nous venons de dire, une espèce d'échafaudage, et qu'il y en avait un adapté à droite du vaisseau et un autre à gauche. Les *ταρσοὶ* étaient postiches, comme on le voit clairement dans cet autre passage de Polybe, liv. 8,, ch. 6.: *ἅμα δὲ τούτοις ὀκτὼ πεντήρεσι, παραλελυμέναις τοὺς ταρσούς, ταῖς μὲν τοὺς δεξιούς, ταῖς δὲ τοὺς εὐωνύμους, κ. συνεζευγμέναις πρὸς ἀλλήλας σύνδυο κατὰ τοὺς ἐψιλωμένους τοίχους, προσῆγον πρὸς τὸ τεῖχος διὰ τῆς τῶν ἐκτὸς τοίχων εἰρεσίας τὰς λεγομένας σαμβύκας.“ Did.*

41. *διὰ τῶν ὁλκάδων.* vid. c. 38. — *αἱ κεραῖαι, tollenones*, non *antennae*, ut Portus. illud reponendum est etiam apud Hk. ad verba *ἀπὸ κεραιῶν* etc. 2. 76. 8. *ἐκ τῶν κεραιῶν δελφῖνες ἦσαν ἠρτημένοι μολίβδινοι, ὥστε ἐμβάλλεσθαι ταῖς προσπλεούσαις πολεμίαις ναυσίν· οἷον (quippe) ἐμπίπτοντες αὐταῖς διέκοπτον τοὔδαφος [αὐτῶν], κ. κατέδυον.* Thomas M. p. 204. *δελφὶς οὐ μόνον τὸ ζῶον, ἀλλὰ καὶ μολίβδινόν τι ὄργανον ναυμαχουσῶν νεῶν· ὅθεν καὶ Θουκυδίδης νῆας (ναῦς) δελφινοφόρους.*

Duas modo naves, audacius advectas, amittunt Syr., quarum altera cum ipsis viris capta est; sed Atheniensium 7 deprimunt, multasque lacerant, et, viris partim captis, partim occisis, regressi utriusque navalis pugnae tropaea statuunt, spe certa concepta, quemadmodum mari longe superiores fuerint Atheniensibus, sic etiam se pedestrem eorum exercitum profligaturos esse.

Δύο δὲ νῆες τῶν Συρακουσίων, ἐπαιρόμεναι τῇ νίκῃ, προσέμιξαν αὐτῶν ἐγγὺς, καὶ διεφθάρησαν, καὶ ἡ ἑτέρα αὐτοῖς ἀνδράσιν ἑάλω· καταδύσαντες δ' οἱ Συρακούσιοι τῶν Ἀθηναίων ἑπτὰ ναῦς, καὶ κατατραυματίσαντες πολλὰς, ἄνδρας τε τοὺς μὲν ζωγρήσαντες, τοὺς δὲ ἀποκτείναντες, ἀπεχώρησαν, καὶ τροπαῖά τε ἀμφοτέρων τῶν ναυμαχιῶν ἔστησαν, καὶ τὴν ἐλπίδα ἤδη ἐχυρὰν εἶχον ταῖς μὲν ναυσὶ καὶ πολὺ κρείσσους εἶναι, ἐδόκουν δὲ καὶ τὸν πεζὸν χειρώσεσθαι. καὶ οἱ μὲν ὡς ἐπιθησόμενοι κατ' ἀμφότερα παρεσκευάζοντο αὖθις.

Adveniunt Demosthenes et Eurymedon cum auxilio, Athenis misso, 73 navium exercitusque idonei.

42. *Ἐν τούτῳ δὲ Δημοσθένης καὶ Εὐρυμέδων ἔχοντες τὴν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν παραγίγνονται, ναῦς τε τρεῖς καὶ ἑβδομήκοντα μάλιστα ξὺν ταῖς ξενικαῖς, καὶ ὁπλίτας περὶ πεντακισχιλίους ἑαυτῶν τε καὶ τῶν ξυμμάχων, ἀκοντιστάς τε βαρβάρους καὶ Ἕλληνας οὐκ ὀλίγους, καὶ σφενδονήτας, καὶ τοξότας, καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν ἱκανήν.*

Qua re consternatis Syracusanis contra excitantur Atheniensium animi.

Καὶ τοῖς μὲν Συρακουσίοις καὶ ξυμμάχοις κατάπληξις ἐν τῷ αὐτίκα οὐκ ὀλίγη ἐγένετο, εἰ πέρας μηδὲν ἔσται σφίσιν ἀπαλλαγῆναι τοῦ κινδύνου, ὁρῶντες οὔτε διὰ τὴν Δεκέλειαν τειχιζομένην οὐδὲν ἧσσον στρατὸν [ἴσον καὶ] παραπλήσιον τῷ προτέρῳ ἐπεληλυθότα, τήν τε τῶν Ἀθηναίων δύναμιν παντάχοσε πολλὴν φαινομένην· τῷ δὲ προτέρῳ στρατεύματι τῶν Ἀθηναίων, ὡς ἐκ κακῶν, ῥύμη τις ἐγεγένητο.

Neque cessandum ducit Demosthenes, ne contemnatur et laboret, ut ante Nicias, cunctatus, donec ei supervenit Gylippus cum exercitu.

Ὁ δὲ Δημοσθένης ἰδὼν, ὡς εἶχε τὰ πράγματα, καὶ νομί-

ἄνδρας — ζωγρήσαντες. pars librorum ante ζωγρ. habet πολλοὺς, e glossa, ut opinor.

ἀμφοτέρων τῶν ναυμαχιῶν, hujus, et illius, quae descripta est c. 38. *Hk.*

42. τρεῖς καὶ ἑβδομήκοντα. Diod. Sic. 13, 11. ἦγον δὲ τριήρεις πλείους τῶν ὀγδοήκοντα, στρατιωτῶν δὲ, χωρὶς τῶν ἐν τοῖς πληρώμασι, πεντακισχιλίους. *Hk.*

εἰ πέρας — τοῦ κινδύνου. ita Mosqu., elegantius ille quam vulgo ll., qui habent σφίσι τοῦ ἀπαλλ. τοῦ κ.

ὁρῶντες. nominativus absolutus. [ἴσον.] glossa.

ῥύμη. ll. ῥώμη, ut 2, 81.; 4, 29.; 7, 18. — Ad infinitivum παθεῖν ex οἷόν τε εἶναι aliud cognatae significationis verbum arcessendum esse, velut δεῖν, P. monuit t. 1, 1., p. 288., qui comparat 1, 142. τὸ ναυτικὸν οὐκ ἐνδέχεται ἐκ παρέργου μελετᾶ-

σας οὐχ οἷόν τε εἶναι διατρίβειν, οὐδὲ παθεῖν ὅπερ ὁ Νικίας ἔπαθεν, (ἀφικόμενος γὰρ τὸ πρῶτον ὁ Νικίας φοβερὸς, ὡς οὐκ εὐθὺς προσέκειτο ταῖς Συρακούσαις, ἀλλ' ἐν Κατάνῃ διεχείμαζεν, ὑπερώφθη τε, καὶ ἔφθασεν αὐτὸν ἐκ τῆς Πελοποννήσου στρατιᾷ ὁ Γύλιππος ἀφικόμενος, ἣν οὐδ' ἂν μετέπεμψαν οἱ Συρακούσιοι, εἰ ἐκεῖνος εὐθὺς ἐπέκειτο· ἱκανοὶ γὰρ αὐτοὶ οἰόμενοι εἶναι ἅμα τ' ἂν ἔμαθον ἧσσους ὄντες, καὶ ἀποτετειχισμένοι ἂν ἦσαν, ὥστε μηδ', εἰ μετέπεμψαν, ἔτι ὁμοίως ἂν αὐτοὺς ὠφελεῖν·) ταῦτα οὖν ἀνασκοπῶν ὁ Δημοσθένης, καὶ γιγνώσκων, ὅτι καὶ αὐτὸς ἐν τῷ παρόντι τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ μάλιστα δεινότατός ἐστι τοῖς ἐναντίοις, ἐβούλετο ὅτι τάχος ἀποχρήσασθαι τῇ παρούσῃ τοῦ στρατεύματος ἐκπλήξει.

Igitur murum, quo exstructo Syr. circumvallationem urbis suae prohibuerant, capere decernit, brevissimo tempore sic, uno vel altero modo, bellum confectum iri ratus.

Καὶ ὁρῶν τὸ παρατείχισμα τῶν Συρακουσίων, ᾧ ἐκώλυσαν περιτειχίσαι σφᾶς τοὺς Ἀθηναίους, ἁπλοῦν τε ὄν, καὶ, εἰ κρατήσειέ τις τῶν γε Ἐπιπολῶν τῆς ἀναβάσεως, καὶ αὖθις τοῦ ἐν αὐταῖς στρατοπέδου, ῥᾳδίως ἂν αὐτὸ ληφθὲν, (οὐδὲ γὰρ ὑπομεῖναι ἂν σφᾶς οὐδένα,) ἠπείγετο ἐπιθέσθαι τῇ πείρᾳ. καὶ ξυντομωτάτην ἡγεῖτο διαπολέμησιν· ἢ γὰρ κατορθώσας ἕξειν Συρακούσας, ἢ ἀπάξειν τὴν στρατιὰν, καὶ οὐ τρίψεσθαι ἄλλως Ἀθηναίους τε τοὺς ξυστρατευομένους, καὶ τὴν ξύμπασαν πόλιν.

Quo consilio primum regionem circa fluvium Anapum vastat, vincitque rursus et pedestri et nautico exercitu, equitibus modo et jaculatoribus Syracusanorum ex Olympieo in pugnam prodeuntibus; tum eorum muro transverso machinas admovet, etiam reliquis copiis saepius eum impugnans, sed frustra: quare jam, Nicia ceterisque ducibus persuasis, Epipolas invadere statuit, et revera nocte illuc proficiscitur cum toto exercitu, Nicia in munitionibus relicto.

43. Πρῶτον μὲν οὖν τήν τε γῆν ἐξελθόντες τῶν Συρακουσίων ἔτεμον οἱ Ἀθηναῖοι περὶ τὸν Ἄναπον, καὶ τῷ στρατεύματι ἐπεκράτουν, ὥσπερ τὸ πρῶτον, τῷ τε πεζῷ, καὶ ταῖς ναυσίν· οὐδὲ γὰρ καθ' ἑκάτερα οἱ Συρακούσιοι ἀντεπεξῄεσαν,

σθαι, ἀλλὰ μᾶλλον μηδὲν ἐκείνῳ (δεῖ) πάρεργον ἄλλο γίγνεσθαι. Hk.

μάλιστα δεινότατος. simili pleonasmo dixisset μᾶλλον δεινότερος. vid. M. gr. §. 461., nos ad Soph. Oed. Col. 685., etc.

τῶν γε Ἐπιπολῶν. Il. mendo frequenti τῶν τε Ἐ.

τρίψεσθαι Vat., Bas., Gr., Bk., Göll., P. minus bene alii τρίβεσθαι. — ἄλλως: ἠγ. ἀπράκτως. S. — Post Ἀθηναίους τε codd. Bas., Vat., Lugd., Gr., Mosqu., addunt καί. „Utraque scriptura habet quod placeat, et quod displiceat: nam praeter Ath. etiam socios memoratos esse ideo probabile est, quia Ἀθηναίους τε τοὺς ξυστρατ., non τούς τε ξυστρατ. Ἀθηναίους vel Ἀθηναίων τούς τε ξυστρατ. dictum est. contra universae urbi (Atheniensium) rectius opponuntur Athenienses militantes, quam Athenienses et socii." P.

43. Πρῶτον μὲν οὖν. Hic, non a verbis ἔπειτα μηχαναῖς, ordiendum esse novum caput, intellexit Hk.

ὅτι μὴ τοῖς ἱππεῦσι καὶ ἀκοντισταῖς ἀπὸ τοῦ Ὀλυμπιείου· ἔπειτα μηχαναῖς ἔδοξε τῷ Δημοσθένει πρότερον ἀποπειρᾶσαι τοῦ παρατειχίσματος. ὡς δὲ αὐτῷ προσαγαγόντι κατεκαύθησάν τε ὑπὸ τῶν ἐναντίων, ἀπὸ τοῦ τείχους ἀμυνομένων, αἱ μηχαναί, καὶ τῇ ἄλλῃ στρατιᾷ πολλαχῇ προσβάλλοντες ἀπεκρούοντο, οὐκέτι ἐδόκει διατρίβειν, ἀλλὰ πείσας τόν τε Νικίαν, καὶ τοὺς ἄλλους ξυνάρχοντας, ὡς ἐπενόει, καὶ τὴν ἐπιχείρησιν τῶν Ἐπιπολῶν ἐποιεῖτο. καὶ ἡμέρας μὲν ἀδύνατα ἐδόκει εἶναι λαθεῖν προσελθόντας τε, καὶ ἀναβάντας· παραγγείλας δὲ πέντε ἡμερῶν σιτία, καὶ τοὺς λιθολόγους καὶ τέκτονας πάντας λαβών, καὶ ἄλλην παρασκευὴν τοξευμάτων τε, καὶ ὅσα ἔδει, ἢν κρατῶσι, τειχίζοντας ἔχειν, αὐτὸς μὲν ἀπὸ πρώτου ὕπνου, καὶ Εὐρυμέδων, καὶ Μένανδρος, ἀναλαβὼν τὴν πᾶσαν στρατιὰν, ἐχώρει πρὸς τὰς Ἐπιπολάς· Νικίας δὲ ἐν τοῖς τείχεσιν ὑπελέλειπτο.

Igitur clam aggressi munitionem ibi exstructam capiunt et aliquot praesidiarios milites occidunt, ceteris fugientibus in tria ibi castra Syracusanorum, Siciliensium et sociorum.

Καὶ ἐπειδὴ ἐγένοντο πρὸς αὐταῖς κατὰ τὸν Εὐρύηλον, ἥπερ καὶ ἡ προτέρα στρατιὰ τὸ πρῶτον ἀνέβη, λανθάνουσί τε τοὺς φύλακας τῶν Συρακουσίων, καὶ προσβάντες τὸ τείχισμα, ὃ ἦν αὐτόθι, [τῶν Συρακουσίων] αἱροῦσι, καὶ ἄνδρας τῶν φυλάκων ἀποκτείνουσιν· οἱ δὲ πλείους διαφυγόντες εὐθὺς πρὸς τὰ στρατόπεδα, ἃ ἦν ἐπὶ τῶν Ἐπιπολῶν τρία, ἓν μὲν τῶν Συρακουσίων, ἓν δὲ τῶν ἄλλων Σικελιωτῶν, ἓν δὲ τῶν ξυμμάχων, ἀγγέλλουσι τὴν ἔφοδον, καὶ τοῖς ἑξακοσίοις τῶν Συρακουσίων, οἳ καὶ πρῶτοι κατὰ τοῦτο τὸ μέρος τῶν Ἐπιπολῶν φύλακες ἦσαν, ἔφραζον.

Inde obviam facti Atheniensibus profligantur, et horum alii pergunt eodem itinere, alii, non resistentibus custodibus, murum transversum Syracusanorum occupant, pinnasque decutiunt.

Οἱ δ' ἐβοήθουν τ' εὐθὺς, καὶ αὐτοῖς ὁ Δημοσθένης καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐντυχόντες ἀμυνομένους προθύμως ἔτρεψαν. καὶ αὐτοὶ μὲν εὐθὺς ἐχώρουν ἐς τὸ πρόσθεν, ὅπως τῇ παρούσῃ ὁρμῇ τοῦ περαίνεσθαι ὧν ἕνεκα ἦλθον μὴ βραδεῖς γένωνται· ἄλλοι δὲ τὸ ἀπὸ τῆς πρώτης παρατείχισμα τῶν Συρακουσίων,

τοῦ παρατειχίσματος optimi ll. „Int. Syracusanorum. olim legebatur ἀποτειχίσματος, quod aptum esset, si de Atheniensium muro circulari ageretur." *Hk.* notavit G—us, Thucydidem diligenter distinguere vocabula ἀποτείχισμα et παρατείχισμα: illo significari murum Atheniensium obsidionalem, hoc autem transversum Syracusanorum.

τὸν Εὐρύηλον. cf. 6, 97. — mox ἄνδρας valet τινάς, quod interpretamentum olim post ἄνδρας legebatur, sed in melioribus libris non conspicitur. sic 2, 33. ἄνδρας τε ἀποβάλλουσι σφῶν αὐτῶν. — τοῖς ἑξακοσίοις. de horum delectu vid. 6, 96. Hermocratem eorum ducem falsse perhibet Diodorus 13, 11., Thuc. l. l. Diomilum. cf. 6, 97. *Hk.*

τὸ ἀπὸ τῆς πρώτης παρατείχισμα. i. e. munimentum transversum Syracusanorum, quod statim ab initio (ἀπὸ τῆς πρώτης, ut ἀπὸ

οὐχ ὑπομενόντων τῶν φυλάκων, ἦρουν τε, καὶ τὰς ἐπάλξεις ἀπέσυρον.

Sed, primum nocturna irruptione consternatis hostibus, ubi nullo ordine, tanquam reportata victoria, citius procedunt Ath., primi resistunt Boeoti, eosque in fugam conjiciunt.

Οἱ δὲ Συρακούσιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, καὶ ὁ Γύλιππος, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, ἐβοήθουν ἐκ τῶν προτειχισμάτων· καὶ ἀδοκήτου τοῦ τολμήματος ἐν νυκτὶ σφίσι γενομένου προσέβαλλόν τε τοῖς Ἀθηναίοις ἐκπεπληγμένοι, καὶ βιασθέντες ὑπ' αὐτῶν τὸ πρῶτον ὑπεχώρησαν, προϊόντων δὲ τῶν Ἀθηναίων ἐν ἀταξίᾳ μᾶλλον ἤδη, ὡς κεκρατηκότων, καὶ βουλομένων διὰ παντὸς τοῦ μήπω μεμαχημένου τῶν ἐναντίων ὡς ταχιστα διελθεῖν, ἵνα μὴ, ἀνέντων σφῶν τῆς ἐφόδου, αὖθις ξυστραφῶσιν, οἱ Βοιωτοὶ πρῶτοι αὐτοῖς ἀντέσχον, καὶ προσβαλόντες ἔτρεψάν τε, καὶ ἐς φυγὴν κατέστησαν.

Tum vehementer perturbatos inopesque consilii fuisse Ath., nec facile sciri potuisse, quae utrisque singulatim in solo isto hujus belli a magnis exercitibus commisso proelio nocturno acciderint: nam luna fulgente conspecta quidem esse corpora, sed incertum, amicorumne, an hostium, multis tamen utriusque partis hoplitis in angusto loco versantibus, aliisque Atheniensium jam repulsis, aliis autem adhuc invictis progredientibusque; quibus accedebant, qui modo ascenderant, aliis ascendentibus, ut nemo sciret, quo potius se converteret.

44. Καὶ ἐνταῦθα ἤδη ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ ἀπορίᾳ ἐγίγνοντο οἱ Ἀθηναῖοι, ἣν οὐδὲ πυθέσθαι ῥᾴδιον ἦν, οὐδ', ἀμφοτέρων ὅτῳ τρόπῳ ἕκαστα ξυνηνέχθη. ἐν μὲν γὰρ ἡμέρᾳ σαφέστερα μὲν, ὅμως δὲ οὐδὲ ταῦτα οἱ παραγενόμενοι πάντα, πλὴν τὸ καθ' ἑαυτὸν ἕκαστος μόλις οἶδεν· ἐν δὲ νυκτομαχίᾳ, ἣ μόνη δὴ στρατοπέδων μεγάλων ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ ἐγένετο, πῶς ἄν τις σαφῶς τι ἤδει; ἦν μὲν γὰρ σελήνη λαμπρὰ, ἑώρων δὲ οὕτως ἀλλήλους, ὡς ἐν σελήνῃ εἰκὸς τὴν μὲν ὄψιν τοῦ σώματος προσορᾶν, τὴν δὲ γνῶσιν τοῦ οἰκείου ἀπιστεῖσθαι. ὁπλῖται δὲ ἀμφοτέρων οὐκ ὀλίγοι ἐν στενοχωρίᾳ ἀνεστρέφοντο· καὶ τῶν Ἀθηναίων οἱ μὲν ἤδη ἐνικῶντο, οἱ δὲ ἔτι τῇ πρώτῃ ἐφόδῳ ἀήσσητοι ἐχώρουν. πολὺ δὲ καὶ τοῦ ἄλλου στρατεύματος αὐτοῖς τὸ μὲν ἄρτι ἀναβεβήκει, τὸ δ' ἔτι προσανῄει, ὥστ' οὐκ ἠπίσταντο, πρὸς ὅ τι χρὴ χωρῆσαι.

πρώτης 1, 77.) exstruxerant; a quo distinguenda sunt προτειχίσματα, in quibus stationem habebant Syr. cum sociis suis et Gylippo. *Ex Hk. et Did.*

44. ἀμφοτέρων. hoc nemo est quin agnoscat in ἀφοτέρων, scriptura mosquensis libri. vitiose alii ἀφ' ἑτέρων.

ἤδει, *novisset*, Bk., Göll., P., ex Cass., Aug., Cl., It., Vat., H., Reg., et 9 aliis codd. vulgo εἰδείη, *noverit*, quod abhorret.

προσορᾶν, *adspicere*. alienum, quod vulgo legitur, προορᾶν.

Jam initio enim, fugatis Atheniensibus, omnia perturbata erant, nec facile quidquam intelligebatur prae clamore: quippe Syr. et eorum socii magna cum vociferatione se invicem adhortabantur, et accedentes recipiebant; Ath. autem, suos quaerentes, quemvis occurrentem, etiamsi amicus esset ex refugientibus, hostem ducebant, tesserasque rogando vel reddendo, hostibus quoque exaudientibus, minus commotis, aures obtundebant; et, si quibus incidissent, quamvis fortiores, aufugiebant, ne tesseram quaerentibus non respondentes, ut qui nescirent eam, trucidarentur.

Ἤδη γὰρ τὰ πρόσθεν, τῆς τροπῆς γεγενημένης, ἐτετάρακτο πάντα, καὶ χαλεπὰ ἦν ὑπὸ τῆς βοῆς διαγνῶναι. οἵ τε γὰρ Συρακούσιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, κρατοῦντες παρεκελεύοντό τε, κραυγῇ οὐκ ὀλίγῃ χρώμενοι, ἀδύνατον ὂν ἐν νυκτὶ ἄλλῳ τῳ σημῆναι, καὶ ἅμα τοὺς προσφερομένους ἐδέχοντο· οἵ τε Ἀθηναῖοι ἐξήτουν τε σφᾶς αὐτούς, καὶ πᾶν τὸ ἐναντίον, καὶ εἰ φίλιον εἴη, τῶν ἤδη πάλιν φευγόντων πολέμιον ἐνόμιζον, καὶ τοῖς ἐρωτήμασι τοῦ ξυνθήματος πυκνοῖς χρώμενοι διὰ τὸ μὴ εἶναι ἄλλῳ τῳ γνωρίσαι σφίσι τε αὐτοῖς θόρυβον πολὺν παρεῖχον ἅμα πάντες ἐρωτῶντες, καὶ τοῖς πολεμίοις σαφὲς αὐτὸ κατέστησαν· τὸ δ' ἐκείνων οὐχ ὁμοίως ἠπίσταντο διὰ τὸ κρατοῦντας αὐτοὺς καὶ μὴ διεσπασμένους ἧσσον ἀγνοεῖσθαι, ὥστ' εἰ μὲν ἐντύχοιέν τισι κρείσσους ὄντες τῶν πολεμίων, διέφευγον αὐτούς, ἅτε ἐκείνων ἐπισταμένων τὸ ξύνθημα, εἰ δ' αὐτοὶ μὴ ὑποκρίνοιντο, διεφθείροντο.

Maxime quoque nocuit similis utrorumque paeonismus, quo perterriti suos non dignoscebant ab inimicis, nec raro aggressi et fugientes persecuti eo adigebant, ut se ex rupibus praecipitarent, vel in planitie errantes, cum illuxit, a circumfusis Syracusanorum equitibus confoderentur.

Μέγιστον δὲ καὶ οὐχ ἥκιστα ἔβλαψε καὶ ὁ παιωνισμός· ἀπὸ γὰρ ἀμφοτέρων παραπλήσιος ὢν ἀπορίαν παρεῖχεν. οἵ τε γὰρ Ἀργεῖοι, καὶ οἱ Κερκυραῖοι, καὶ ὅσον Δωρικὸν μετ' Ἀθηναίων ἦν, ὁπότε παιωνίσειαν, φόβον παρεῖχε τοῖς Ἀθηναίοις, οἵ τε πολέμιοι ὁμοίως, ὥστε τέλος ξυμπεσόντες αὐτοῖς κατὰ πολλὰ τοῦ στρατοπέδου, ἐπεὶ ἅπαξ ἐταράχθησαν, φίλοι τε φίλοις, καὶ πολῖται πολίταις, οὐ μόνον ἐς φόβον κατέστησαν, ἀλλὰ καὶ ἐς χεῖρας ἀλλήλοις ἐλθόντες μόλις ἀπε-

ὥστ' εἰ μὲν ἐντύχοιέν τισι. Subjectum verbi ἐντύχοιεν est Ἀθηναῖοι, διέφευγον autem ad Syracusanos pertinet. τῶν πολεμίων pendet ex τισί. — Mox ὑποκρίνοιντο pro ἀποκρίνοιντο praeter codices plerosque omnes tuentur veteres Grammatici, quanquam inter eos Eustath. ad Hom. Odyss. p. 1437. Rom. eam formam maxime ionicis scriptoribus vindicat. *Hk.*

ἐπισταμένων aliquot ll. et S., recte. intell. τῶν πολεμίων: nam hostes novisse dixit Atheniensium tesseras, non item hos illorum.

μέγιστον — οὐχ ἥκιστα. pleonasmus.

ὁ παιωνισμός. Suidas in παιᾶνας: δύο παιᾶνας ἦδον οἱ παλαιοί· πρὸ μὲν τοῦ πολέμου (vel πρὸ τῆς μάχης, ut paulo superius) τῷ Ἄρει, μετὰ δὲ τὸν πόλεμον (i. e. ὅτε ἐνίκων) τῷ Ἀπόλλωνι. erat igitur et *Schlachtgesang* (1, 50.; 4, 43.), et *Siegeslied*. Hk. cf. ann. ad 1, 50.

λύοντο· καὶ διωκόμενοι κατά τε τῶν κρημνῶν οἱ πολλοὶ ῥίπτοντες ἑαυτοὺς ἀπώλλυντο στενῆς οὔσης τῆς ἀπὸ τῶν Ἐπιπολῶν πάλιν καταβάσεως, καὶ, ἐπειδὴ ἐς τὸ ὁμαλὸν οἱ σωζόμενοι ἄνωθεν καταβαίνοιεν, οἱ μὲν, [πολλοὶ αὐτῶν, καὶ] ὅσοι ἦσαν τῶν προτέρων στρατιωτῶν, ἐμπειρίᾳ μᾶλλον τῆς χώρας ἐς τὸ στρατόπεδον διεφύγγανον, οἱ δὲ ὕστερον ἥκοντες εἰσὶν οἳ διαμαρτόντες τῶν ὁδῶν κατὰ τὴν χώραν ἐπλανήθησαν, οὓς, ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο, οἱ ἱππῆς τῶν Συρακουσίων περιελάσαντες διέφθειρον.

Syr. duo statuunt tropaea, et Ath. corpora suorum fide publica recipiunt. major scutorum quam mortuorum numerus.

45. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν Συρακούσιοι δύο τροπαῖα ἔστησαν, ἔπί τε ταῖς Ἐπιπολαῖς, ᾗ ἡ πρόσβασις, καὶ κατὰ τὸ χωρίον, ᾗ οἱ Βοιωτοὶ πρῶτον ἀντέστησαν· οἱ δ' Ἀθηναῖοι τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἐκομίσαντο. ἀπέθανον δὲ οὐκ ὀλίγοι αὐτῶν τε, καὶ τῶν ξυμμάχων, ὅπλα μέντοι ἔτι πλείω ἢ κατὰ τοὺς νεκροὺς ἐλήφθη· οἱ γὰρ κατὰ τῶν κρημνῶν βιασθέντες ἄλλεσθαι ψιλοὶ [ἄνευ τῶν ἀσπίδων] οἱ μὲν ἀπώλλυντο, οἱ δ' ἐσώθησαν.

Syr., victoria elati, ut antea, seditiosos Agrigentinos subigere conantur; Gylippus autem Siciliam obit, subsidia adducturus ad expugnandas Atheniensium munitiones.

46. Μετὰ δὲ τοῦτο οἱ μὲν Συρακούσιοι ὡς ἐπὶ ἀπροσδοκήτῳ εὐπραγίᾳ πάλιν αὖ ἀναῤῥωσθέντες, ὥσπερ καὶ πρότερον, ἐς μὲν Ἀκράγαντα στασιάζοντα πεντεκαίδεκα ναυσὶ Σικανὸν ἀπέστειλαν, ὅπως ὑπαγάγοιτο τὴν πόλιν, εἰ δύναιτο· Γύλιππος δὲ κατὰ γῆν ἐς τὴν Σικελίαν ᾤχετο αὖθις, ἄξων στρα-

[πολλοὶ αὐτῶν, καί.] haec a glossatore allita sunt, opinor, cum huc pertineant ex superioribus verba οἱ πολλοί. male οἱ μὲν omiserunt quidam librarii atque editores.

45. οἱ Βοιωτοὶ πρῶτον Cass., Aug., Pal., H., Reg., Marc., E., F., K., m., marg. Steph., Vall. vulgo πρῶτοι, ut supra c. 43.; sed nunc non quaeritur, quinam ex omnibus socii Syracusanorum *primi* restiterint, sed *ubi primum* restiterint, qui obsistebant. (— „ὅπλα. i. e. ἀσπίδες, quas a fugientibus abjectas paulo post dicit. Xenophon 2. Hist. gr. pag. 475. ὅπλα ἐποιοῦντο, οἱ μὲν ξύλινα, οἱ δὲ οἰσύινα, καὶ ταῦτα ἐλευκοῦντο. sic ancilia ὅπλα apud Dionysium Halic. 2, 71. et Plutarchum Numa, p. 125. [Paus. 7, 50. καὶ ἐπιμηκέστερα ὅπλα κατὰ τοὺς κελτικοὺς θυρεούς. *E Did.* G—r. praeterea adhiberi jussit Herod. 9, 62.] glossae: Ancile: διϊπετὲς ὅπλον. scholiastes Sophoclis ad Ajac. v. 575. σάκος, οὐδετέρως: ὅπλον, ἀσπίς. plura dudum observarunt, et, Latinis quoque *arma* pro scutis dici, docuerunt alii.“ *D.*) — Mox vide ne ἄνευ sit ab interprete, vel num totum illud ἄνευ τῶν ἀσπίδων, si abesset, desiderares. *Ex Hk.* „Quia scutis relictis desiliebant, dicuntur ψιλοί. *nudi* latine dicas.“ *G—r.* Non de nihilo est Haackei suspicio de verbis ἄνευ τῶν ἀσπίδων, quibus Thucydidem explicuisse τὸ ψιλοὶ, quod per se intelligeretur ψιλοὶ τῶν ὅπλων, non videtur verisimile.

46. ἐς τὴν Σικελίαν. Ante Σικελίαν ex Vat., Bas., Gr., Poppo addidit ἄλλην uncis circumseptum, quod defendit, quoniam et opposita

τιὰν ἔτι, ὡς ἐν ἐλπίδι ὢν καὶ τὰ τείχη τῶν Ἀθηναίων αἱρήσειν βίᾳ, ἐπειδὴ τὰ ἐν ταῖς Ἐπιπολαῖς οὕτω ξυνέβη.

Atheniensium duces de clade accepta et belli pertaeso exercitu consultant.

47. Οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ἐν τούτῳ ἐβουλεύοντο πρός τε τὴν γεγενημένην ξυμφορὰν, καὶ πρὸς τὴν παροῦσαν ἐν τῷ στρατοπέδῳ κατὰ πάντα ἀῤῥωστίαν. τοῖς τε γὰρ ἐπιχειρήμασιν ἐώρων οὐ κατορθοῦντες καὶ τοὺς στρατιώτας ἀχθομένους τῇ μονῇ.

Affligebantur enim milites cum male sano tempore anni, tum castrorum loco paludoso ac difficili, rebusque visis desperatis.

Νόσῳ τε γὰρ ἐπιέζοντο κατ' ἀμφότερα, τῆς τε ὥρας τοῦ ἐνιαυτοῦ ταύτης οὔσης, ἐν ᾗ ἀσθενοῦσιν ἄνθρωποι μάλιστα, καὶ τὸ χωρίον ἅμα, ἐν ᾧ ἐστρατοπεδεύοντο, ἑλῶδες καὶ χαλεπὸν ἦν· τά τε ἄλλα ὅτι ἀνέλπιστα αὐτοῖς ἐφαίνετο.

Igitur Demosthenes censet, sine mora redeundum esse, dum adhuc trajici possit mare, ut saltem advectae secum naves serventur; utiliusque fore civitati domi obsidentes invadere quam bellum gerere magno sumtu cum Syracusanis aegre superandis.

Τῷ οὖν Δημοσθένει οὐκ ἐδόκει ἔτι χρῆναι μένειν, ἀλλ', ἅπερ καὶ διανοηθεὶς ἐς τὰς Ἐπιπολὰς διακινδυνεῦσαι, ἐπειδὴ ἐσφάλτο, ἐξιέναι ἐψηφίζετο καὶ μὴ διατρίβειν, ἕως ἔτι τὸ πέλαγος οἷόν τε περαιοῦσθαι, καὶ τοῦ στρατεύματος ταῖς γοῦν ἐπελθούσαις ναυσὶ κρατεῖν. καὶ τῇ πόλει ὠφελιμώτερον ἔφη εἶναι πρὸς τοὺς ἐν τῇ χώρᾳ σφῶν ἐπιτειχίζοντας τὸν πόλεμον ποιεῖσθαι ἢ Συρακουσίοις, οὓς οὐκέτι ῥᾴδιον εἶναι χειρώσασθαι, οὐδ' αὖ ἄλλως χρήματα πολλὰ δαπανῶντας εἰκὸς εἶναι προσκαθῆσθαι.

Contra Niciae et ipsi quidem laborare videntur res Atheniensium, nec tamen placet, id decreto suo palam fieri, et ad hostes emanare rumorem, qua re vel clandestinum aliquando abitum, si abeundum sit, impeditum iri ait.

48. Καὶ ὁ μὲν Δημοσθένης τοιαῦτα ἐγίγνωσκεν· ὁ δὲ Νι-

sit urbs Agrigentum, et sic legatur supra, c. 7. καὶ ὁ Γύλιππος ἐς τὴν ἄλλην Σικ. ἐπὶ στρατιὰν ᾤχετο. Sed contra ἄλλην ex interpretatione ortum videatur, quae propter praegressam Agrigenti mentionem adscripta fuerit. *Hk.*

47. τῆς τε ὥρας — ταύτης οὔσης. aestas erat, circa Augusti mensis nostri initium. S. μετοπώρου γὰρ ἦν ἡ ἀρχή. cf. Horat. Epist. 1, 7. initio. — καὶ τὸ χωρίον ἅμα — χαλεπὸν ἦν dictum est pro τοῦ χωρίου ἑλώδους καὶ χαλεποῦ ὄντος: nam etiam hoc refertur ad ἐπιέζοντο. v. M. gr. §. 610. (ed. 2., p. 1301.) — paulo post ὅτι libenter omittas cum It.: non enim amplius pendent ex ἐπιέζοντο. — διακινδυνεῦσαι. de structura infinitivi cum pronomine relativo in oratione obliqua vide 2, 101. *Hk.*

ταῖς γοῦν ἐπ. ναυσὶ, *saltem navibus, quae advenerant.* eas saltem incolumes abducere vult, nec perdere hoc bello periculoso.

Συρακουσίοις. vulgo Συρακουσίους, in quo πρὸς intelligunt

κίας ἐνόμιζε μὲν καὶ αὐτὸς πόνηρα σφῶν τὰ πράγματα εἶναι, τῷ δὲ λόγῳ οὐκ ἐβούλετο αὐτὰ ἀσθενῆ ἀποδεικνύναι, οὐδ' ἐμφανῶς σφᾶς ψηφιζομένους μετὰ πολλῶν τὴν ἀναχώρησιν τοῖς πολεμίοις καταγγέλτους γίγνεσθαι· λαθεῖν γὰρ ἂν, ὁπότε βούλοιντο, τοῦτο ποιοῦντες πολλῷ ἧσσον.

Praeterea se, ceteris peritiorem, sic existimare, hostes, si ipsi in obsidione urbis perseverent, etiam deteriore conditione futuros esse cum alias, tum propter praesentes Atheniensium naves, quibus magis magisque imperium maris obtineant.

Τὸ δέ τι καὶ τὰ τῶν πολεμίων, ἀφ' ὧν ἐπὶ πλέον ἢ οἱ ἄλλοι ἠσθάνετο αὐτῶν, ἐλπίδος τι ἔτι παρεῖχε πονηρότερα τῶν σφετέρων ἔσεσθαι, ἢν καρτερῶσι προσκαθήμενοι· χρημάτων γὰρ ἀπορίᾳ αὐτοὺς ἐκτρυχώσειν ἄλλως τε, καὶ ἐπὶ πλέον ἤδη ταῖς ὑπαρχούσαις ναυσὶ θαλασσοκρατούντων.

Praeterea Syracusis quidam dedere volebant urbem Atheniensibus; nec tutum videbatur Niciae injussu populi redire; quo facto non defore, qui calumnientur duces apud mobilem imperitamque multitudinem.

Καὶ ἦν γάρ τι καὶ ἐν ταῖς Συρακούσαις βουλόμενον τοῖς Ἀθηναίοις τὰ πράγματα ἐνδοῦναι, ἐπεκηρυκεύετο ὡς αὐτὸν, καὶ οὐκ εἶα ἀπανίστασθαι. ἃ ἐπιστάμενος τῷ μὲν ἔργῳ ἔτι ἐπ' ἀμφότερα ἔχων καὶ διασκοπῶν ἀνεῖχε, τῷ δ' ἐμφανεῖ τότε λόγῳ οὐκ ἔφη ἀπάξειν τὴν στρατιάν· εὖ γὰρ εἰδέναι, ὅτι Ἀθηναῖοι σφῶν ταῦτα οὐκ ἀποδέξονται, ὥστε μὴ αὐτῶν ψηφισαμένων ἀπελθεῖν. καὶ γὰρ οὐ τοὺς ἀστοὺς ψηφιεῖσθαί τε περὶ σφῶν αὐτῶν, καὶ τὰ πράγματα, ὥσπερ καὶ αὐτοὶ, ὁρῶντας, καὶ οὐκ ἄλλων ἐπιτιμήσει ἀκουσαντας, γνώσεσθαι, ἀλλ', ἐξ ὧν ἄν τις εὖ λέγων διαβάλλοι, ἐκ τούτων αὐτοὺς πείσεσθαι.

ex superioribus contra morem graeci sermonis. Συρακουσίοις idem est ac πρὸς Συρακουσίους, et hic merus error librariorum, ι et υ permiscentium, ut passim.

48. τοῦτο ποιοῦντες. i. e. ἀναχωροῦντες vel ἀποπλέοντες, ex praegresso τὴν ἀναχώρησιν. — τὸ δέ τι καὶ est *partim etiam*, ut 1, 107. — ἀφ' ὧν — ἠσθάνετο αὐτῶν, *secundum ea, quae de iis animadvertebat.* neutrum est αὐτῶν, referendum ad τὰ τῶν πολεμίων. *Ex Hk.*

θαλασσοκρατούντων. int. σφῶν, τῶν Ἀθηναίων, ut paulo ante ad infinitivum ἐκτρυχώσειν σφᾶς vel σφεῖς. cf. 6, 82. *Hk.*

καὶ ἦν γάρ τι etc. sententia causalis orationi praemissa, seu potius immixta, ex usu Graecorum, de quo ad 1, 72. cf. M. gr. §. 613, VII. τί βουλόμενον est τινὲς βουλόμενοι, ut saepe abstractum pro concreto ponitur. — ἐπικηρυκεύεσθαι alibi plerumque de legatis publico nomine missis, hic autem minus proprie de nuntiis a privatis clanculum missis dici observavit D.

ἔτι ἐπ' ἀμφότερα — ἀνεῖχε: ἤγουν διστάζων, εἴτε χρὴ μένειν, εἴτε ἀπιέναι, οὐδεμιᾷ προσετίθετο γνώμῃ. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ διασκοπῶν ἀνεῖχεν. S. „ἐπ' ἀμφ. ἔχων, *utroque inclinans.*" G—r.

καὶ γὰρ οὐ τοὺς ἀστοὺς ψηφ. ll. vitiose αὐτοὺς, ut 2, 40. „Simillimus et ad sententiam, et ad verba, est locus 3, 38. τὰ μὲν μέλλοντα ἔργα ἀπὸ τῶν εὖ εἰκότων σκοποῦντες, ὡς δυνατὰ γίγνεσθαι, τὰ δὲ πεπραγμένα ἤδη, οὐ τὸ δρασθὲν πιστότερον ὄψει λαβόντες ἢ τὸ ἀκουσθὲν ἀπὸ τῶν

Ipsorumque militum praesentium plurimos, qui nunc maxime clament, se periclitari, si maneant, ubi domum redierint, contra clamaturos, pecunia corruptos abiisse duces, turpi crimine, cujus causa quam domi perdatur, malle se vel solum, si opus sit, cadere in bello. quanquam pejore etiam loco quam suas esse sibi videri res Syracusanorum propter sumtus jam factos, porroque faciendos, multiplices.

Τῶν τε παρόντων στρατιωτῶν πολλοὺς καὶ τοὺς πλείους ἔφη, οἳ νῦν βοῶσιν ὡς ἐν δεινοῖς ὄντες, ἐκεῖσε ἀφικομένους τὰ ἐναντία βοήσεσθαι, ὡς ὑπὸ χρημάτων καταπροδόντες οἱ στρατηγοὶ ἀπῆλθον. οὔκουν βούλεσθαι αὐτός γε, ἐπιστάμενος τὰς Ἀθηναίων φύσεις, ἐπ' αἰσχρᾷ τε αἰτίᾳ καὶ ἀδίκως ὑπ' Ἀθηναίων ἀπολέσθαι μᾶλλον ἢ ὑπὸ τῶν πολεμίων, εἰ δεῖ, κινδυνεύσας τοῦτο παθεῖν ἰδίᾳ. τά τε Συρακουσίων ἔφη ὅλως ἔτι ἧσσω τῶν σφετέρων εἶναι· καὶ χρήμασι γὰρ αὐτοὺς ξενοτροφοῦντας, καὶ ἐν περιπολίοις ἅμα ἀναλίσκοντας, καὶ ναυτικὸν πολὺ ἔτι ἐνιαυτὸν ἤδη βόσκοντας, τὰ μὲν ἀπορεῖν, τὰ δ' ἔτι ἀμηχανήσειν. δισχίλια γὰρ τάλαντα ἤδη ἀναλωκέναι, καὶ ἔτι πολλὰ προσοφείλειν· ἥν τε καὶ ὁτιοῦν ἐκλίπωσι τῆς νῦν παρασκευῆς [τῷ μὴ διδόναι τροφὴν], φθερεῖσθαι αὐτῶν τὰ πράγματα, ἐπικουρικὰ μᾶλλον ἢ δι' ἀνάγκης, ὥσπερ τὰ σφέτερα, ὄντα.

Perseverandum igitur esse in obsidione, nec cedendum argenti inopia, qua multo magis premantur inimici.

Τρίβειν οὖν ἔφη χρῆναι προσκαθημένους, καὶ μὴ χρήμασιν, ὧν πολὺ κρείσσους εἰσί, νικηθέντας ἀπιέναι.

49. *Ὁ μὲν Νικίας τοσαῦτα λέγων ἰσχυρίζετο, αἰσθόμενος τὰ ἐν ταῖς Συρακούσαις ἀκριβῶς, [καὶ τὴν τῶν χρημάτων ἀπορίαν, καὶ ὅτι ἦν αὐτόθι που τὸ βουλόμενον τοῖς Ἀθηναίοις γίγνεσθαι τὰ πράγματα, καὶ ἐπικηρυκευόμενον πρὸς αὐτὸν ὥστε*

λόγῳ καλῶς ἐπιτιμησάντων." *Hk.*

ἰδίᾳ, *privatim*, *solus*, *etiamsi ceteri abscesserint.*

ὅλως, *omnino.* ll. *ὅμως.* v. ann. ad 3, 49.

ἐν περιπολίοις. v. 4, 67.

[*τῷ — τροφήν.*] apage pannum, assutum ab eo, qui anguste interpretaretur vocem *παρασκευή*, qua omnis apparatus belli significatur.

ἐπικουρικὰ — ὄντα. auxiliariis militibus magis quam Ath. uti ait Syracusanos, qui milites publico sumtu alendi erant. minus recte S. *μισθοφόρων τοῖς Συρακουσίοις ὄντων, κ. οὐχὶ δι' ἀνάγκην στρατευομένων πολιτῶν, ὥσπερ Ἀθηναίων*, quasi Thuc. dixisset *μισθοφορικά.*

τρίβειν, *manere*, ut c. 49. *εἰ δὲ δεῖ μὴ ἀπάγειν τὴν στρατιὰν ἄνευ Ἀθηναίων ψηφίσματος, ἀλλὰ τρίβειν*, et 8, 46. *τρίβειν οὖν ἐκέλευον ἀμφοτέρους.* S. *διατρίβειν καὶ παρέλκειν.* cap. 49. *ἐν τῷ αὐτῷ μένειν* ejus loco dicitur. sed conjuncta est nocendi notio, ut sit *cunctando atterere.* cf. 8, 78. et 87. *Ex Hk.*

χρήμασιν, *ὧν* etc. sic Vat., H. paris., Arund., Christ., Reisk. vulgo *ὡς — εἰσί*, non indicato, qua re Nicias superiores dicat Ath. minus eleganter Gr., S. lemmate, et marg. Steph. *ὦ.*

49. [*καὶ τὴν — ἀπανίστασθαι.*] glossa, e capite 48. exscripta.

μὴ ἀπανίστασθαι,] καὶ ἅμα ταῖς γοῦν ναυσὶν ἢ πρότερον θαρσήσει κρατυνθείς. ὁ δὲ Δημοσθένης περὶ μὲν τοῦ προσκαθῆσθαι οὐδ' ὁπωσοῦν ἐνεδέχετο· εἰ δὲ δεῖ μὴ ἀπάγειν τὴν στρατιὰν ἄνευ Ἀθηναίων ψηφίσματος, ἀλλὰ τρίβειν αὐτούς, ἔφη χρῆναι ἢ ἐς τὴν Θάψον ἀναστάντας τοῦτο ποιεῖν, ἢ ἐς τὴν Κατάνην, ὅθεν τῷ τε πεζῷ ἐπὶ πολλὰ τῆς χώρας ἐπιόντες θρέψονται, πορθοῦντες τὰ τῶν πολεμίων, καὶ ἐκείνους βλάψουσι, ταῖς τε ναυσὶν ἐν πελάγει, καὶ οὐκ ἐν στενοχωρίᾳ, ἢ πρὸς τῶν πολεμίων μᾶλλόν ἐστι, τοὺς ἀγῶνας ποιήσονται, ἀλλ' * ἐν εὐρυχωρίᾳ, ἐν ᾗ τά τε τῆς ἐμπειρίας χρήσιμα σφῶν ἔσται, καὶ ἀναχωρήσεις καὶ ἐπίπλους οὐκ ἐκ βραχέος καὶ περιγραπτοῦ ὁρμώμενοί τε καὶ καταίροντες ἕξουσι. τό τε ξύμπαν εἰπεῖν, οὐδενὶ τρόπῳ οἱ ἔφη ἀρέσκειν ἐν τῷ αὐτῷ ἔτι μένειν, ἀλλ' ὅτι τάχιστα ἤδη, καὶ μὴ μέλλον, ἐξανίστασθαι. καὶ ὁ Εὐρυμέδων αὐτῷ ταῦτα ξυνηγόρευεν. ἀντιλέγοντος δὲ τοῦ Νικίου, ὄκνος τις [καὶ μέλλησις] ἐνεγένετο, καὶ ἅμα ὑπόνοια μή τι καὶ πλέον εἰδὼς ὁ Νικίας ἰσχυρίζηται. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι τούτῳ τῷ τρόπῳ διεμέλλησάν τε, καὶ κατὰ χώραν ἔμενον.

Gylippus e Sicilia, et Sicanus Agrigento, redeunt; Gylippus quidem cum magno exercitu Siciliensium et Peloponnesiorum, qui, tempestate in Africam delati, post varios casus Selinuntem appulerant.

50. Ὁ δὲ Γύλιππος καὶ ὁ Σικανὸς ἐν τούτῳ παρῆσαν ἐς τὰς Συρακούσας, ὁ μὲν Σικανὸς ἁμαρτὼν τοῦ Ἀκράγαντος, (ἐν Γέλᾳ γὰρ ὄντος αὐτοῦ ἔτι ἡ τοῖς Συρακουσίοις στάσις ἐς φίλια ἐξεπεπτώκει·) ὁ δὲ Γύλιππος ἄλλην τε στρατιὰν πολλὴν

καὶ ἅμα ταῖς γοῦν ναυσὶν ἢ πρότερον θαρσήσει κρατυνθείς, *et simul navibus certe magis quam antea confisus.* — ἢ πρότερον. intell. μᾶλλον. ll. κρατηθείς, *victus*, quod alienum; κρατυνθείς pridem placebat Bauero, neque ineleganter dictum est θαρσήσει κρατυνθείς, *fiducia confirmatus*, pro θαρσαλεώτερος.

* ἐν εὐρυχωρίᾳ. suspecta propter tautologiam, neque eleganter opposita vocabula στενοχωρία et εὐρυχωρία. dixit, opinor, Thuc. ἀλλ' ᾗ τά τε τῆς ἐμπειρίας etc. τῷ ᾗ glossator adscripsit ἐν εὐρυχωρίᾳ.

περιγραπτοῦ. Expectaveris περιγράπτου: sed certam horum regulam nondum inventam esse fatetur Buttm. gr. §. 60., annot. 2., et διαιρετὸς legimus 1, 84., καταληπτὸς 3, 11., in omnibus libris. *E P.*

μὴ μέλλον, *haud cunctanter.* de hoc usu participii vide Vigerum cap. 6., sect. 1., et grammaticos. soloece ll. μέλλειν.

[καὶ μέλλησις.] glossa. modo legimus μέλλον, et sequitur διεμέλλησαν, ut non sit quod inculcetur μέλλησις. „μέλλησις. Aristoph. Avib. 638. Καὶ μὴν μὰ τὸν Δί', οὐχὶ νυστάζειν ἔτι Ὥρα ἐστὶν ἡμῖν, οὐδὲ μελλονικᾶν. Plutarchus cunctatorem dictum ait ob lentas moras in obsidione Pyli." *Wasse.*

πλέον εἰδὼς, *plus sciens* quam ceteri, i. e. fretus factione Syracusanorum, quam Atheniensibus favisse dicit c. 48., haud dubie, ut eorum auxilio rerum potiretur; qua de causa vel, clam corruptum a factiosis fuisse Niciam, indicari videtur his verbis. Did. „on soupçonnait aussi que Nicias, pour persister dans son opinion, en savait un peu plus que les autres."

50. de Sicano Agrigentum misso v. cap. 46.

ἐς φίλια. sic Aug., Cass., It., Vat., Marc., Gr., D., G., quod, Bekkerum et G—rum secutus, praetulit P., ut insolentius. vulgo φιλίαν eo-

ἔχων ἦλθεν ἀπὸ τῆς Σικελίας, καὶ τοὺς ἐκ τῆς Πελοποννήσου τοῦ ἦρος ἐν ταῖς οἰκάσιν ὁπλίτας ἀποσταλέντας, ἀφικομένους ἀπὸ τῆς Λιβύης ἐς Σελινοῦντα. ἀπενεχθέντες γὰρ ἐς Λιβύην, καὶ, δόντων Κυρηναίων τριήρεις δύο καὶ τοῦ πλοῦ ἡγεμόνας, καὶ ἐν τῷ παράπλῳ Εὐεσπερίταις πολιορκουμένοις ὑπὸ Λιβύων ξυμμαχήσαντες, καὶ νικήσαντες τοὺς Λίβυς, καὶ αὐτόθεν παραπλεύσαντες ἐς Νέαν πόλιν, καρχηδονιακὸν ἐμπόριον, ὅθεν πρὸς Σικελίαν ἐλάχιστον δύο ἡμερῶν καὶ νυκτὸς πλοῦν ἀπέχει, καὶ ἀπ' αὐτοῦ περαιωθέντες, ἀφίκοντο ἐς Σελινοῦντα.

His copiis aucti Syr. statim parant se ad invadendos terra marique Ath., omni ex parte laborantes, praecipueque infirma hominum valetudine afflictos.

Καὶ οἱ μὲν Συρακούσιοι εὐθὺς αὐτῶν ἐλθόντων παρεσκευάζοντο, ὡς ἐπιθησόμενοι κατ' ἀμφότερα αὖθις τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ναυσὶ, καὶ πεζῷ· οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ὁρῶντες στρατιάν τε ἄλλην προσγεγενημένην αὐτοῖς, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἅμα οὐκ ἐπὶ τὸ βέλτιον χωροῦντα, ἀλλὰ καθ' ἡμέραν τοῖς πᾶσι χαλεπώτερον ἴσχοντα, μάλιστα δὲ τῇ ἀσθενείᾳ τῶν ἀνθρώπων πιεζόμενα, μετεμέλοντό τε πρότερον οὐκ ἀναστάντες, καὶ ὡς αὐτοῖς οὐδὲ ὁ Νικίας ἔτι ὁμοίως ἠναντιοῦτο, ἀλλ' ἢ μὴ φανερῶς γε ἀξιῶν ψηφίζεσθαι, προεῖπον, ὡς ἠδύναντο ἀδηλότατα, ἐκπλουν ἐκ τοῦ στρατοπέδου πᾶσι, καὶ παρασκευάσασθαι, ὅταν τις σημήνῃ.

Profectaris Atheniensibus luna defecit; quam rem ominosam rati cum alii, tum Nicias, vatibus obtemperans, negant discedi posse.

Καὶ μελλόντων αὐτῶν, ἐπειδὴ ἕτοιμα ἦν, ἀποπλεῖν, ἡ σελήνη ἐκλείπει (ἐτύγχανε γὰρ πανσέληνος οὖσα), καὶ οἱ Ἀθη-

dem sensu. Sicanus, Agrigentum profectus, in itinere, cum Gelae adhuc moraretur, comperit, Agrigentinorum factionem, quae a Syracusanis sentiebat, urbe expulsam esse: itaque re infecta rediit.

ἀπενεχθέντες. Cass., Aug., Cl., Pal., Reg., E., K., m., Ar., Chr., Dan., marg. Steph., quos sequuntur Göll. et P., *ἀπενεχθέντων*, quod sequenti *δόντων* accommodatum videtur.

Εὐεσπερίταις. Cyrenaeorum erat civitas. vid. P. 1, 2., p. 496.

ἀλλ' ἢ — ψηφίζεσθαι, praeterquam quod noluit palam decerni profectionem.

ἡ σελήνη ἐκλείπει. v. Plut. Nicia, c. 23., et de *θειασμῷ* Niciae ib. c. 4. — (*γάρ τοι* pro vulgato *γάρ τι* Mosqu., G—r., P., Hk. 2. ed.) — *ὡς* pro *ἃς* praestantiores libri, G—r., alii. — *ἐξηγεῖσθαι* proprie dici de prodigiorum interpretatione, ostendit Hemsterhus. ad Polluc. 8, 124. *Ex Hk.* Polybe (liv. 9., ch. 19.) fait mention de ce trait de la vie de Nicias: *Καὶ μὴν Νικίας, ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς, δυνάμενος σώζειν τὸ περὶ τὰς Συρακούσας στράτευμα, καὶ, λαβὼν τῆς νυκτὸς τὸν ἁρμόζοντα καιρὸν εἰς τὸ λαθεῖν τοὺς πολεμίους, ἀποχωρῆσαι* (perperam libri *ἀπροχωρήσας. Both.*) *εἰς ἀσφαλὲς, πάπειτα τῆς σελήνης ἐκλιπούσης δεισιδαιμονήσας, ὥς τι δεινὸν προσημαινούσης, ἐπέσχε τὴν ἀναζυγήν· καὶ παρὰ τοῦτο συνέβη, κατὰ τὴν ἐκεῖθεν αὐτοῦ νύκτα ποιησαμένου τὴν ἀναζυγήν,* (verba *τὴν ἀν.* sapiunt glossam, quippe intelligenda ex superioribus.

ναῦοι οἵ τε πλείους ἐπισχεῖν ἐκέλευον τοὺς στρατηγοὺς, ἐνθύμιον ποιούμενοι, καὶ ὁ Νικίας (ἦν γάρ τοι καὶ ἄγαν θειασμῷ τε, καὶ τῷ τοιούτῳ, προσκείμενος,) οὐδ' ἂν διαβουλεύσασθαι ἔτι ἔφη, πρὶν, ὡς οἱ μάντεις ἐξηγοῦντο, τρὶς ἐννέα ἡμέρας μεῖναι, ὅπως ἂν πρότερον κινηθείη.

His compertis Syr. magis etiam accelerant pugnam navalem, ne Ath., si eos abire patiantur, alio difficiliore loco Siciliae sibi impugnandi sint.

51. *Καὶ τοῖς μὲν Ἀθηναίοις μελλήσασι διὰ τοῦτο ἡ μονὴ*

Both.) *προαισθομένων τῶν πολεμίων, καὶ τὸ στρατόπεδον καὶ τοὺς ἡγεμόνας ὑποχειρίους γενέσθαι τοῖς Συρακουσίοις.* Il est à remarquer dans ce passage que la mémoire a fait commettre une double méprise à Polybe; il confond le départ nocturne dont il est question dans notre paragraphe, ainsi que sa date, avec le départ nocturne que devait faire Nicias après la perte du dernier combat naval (voy. §. 73. et 74.), et que, trompé par les émissaires d' Hermocrates, il avait encore différé de deux jours, *ἔδοξεν αὐτοῖς καὶ τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν περιμεῖναι* (§. 74.), et *καὶ ἡ ἀνάστασις ἤδη τοῦ στρατεύματος τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς ναυμαχίας ἐγίγνετο* (§. 75.): à moins de dire que Polybe a puisé son récit dans un autre auteur que Thucydide. *Did.*

τρὶς ἐννέα. Plusieurs critiques (Wesseling. ad Diodor. Sic. 13, 12., Dodwell. Annal. Thuc. ad annum belli 19., vol. 2., p. 701. ed Beck., G—r.) ont élevé des doutes sur l'authenticité du mot *ἐννέα*, qu'ils regardent comme interpolé. Ces doutes nous paraissent dénués de fondement. Le nombre de *τρὶς ἐννέα* de Thuc. est confirmé par Plutarque, qui dit (Nic. §. 23.) *ὁ δὲ Νικίας ἄλλην ἔκπεσε σελήνης ἀναμένειν περίοδον:* il est encore prouvé par le long séjour que fit ce général après l'éclipse; d'où il s'ensuit que, si l'on rejette le mot *ἐννέα*, Thuc. serait en opposition avec Plutarque ainsi qu'avec lui-même: car, par le récit contenu dans les paragraphes suivants, on voit que l'armée de Nicias avait différé son départ plus de trois jours, à compter de l'éclipse jusqu' à la perte du dernier combat naval. Voy. les Notes intéressantes de Bloomfield, qui dit: *but I can hardly consent to abandon the ἐννέα, as being found in all the MSS.* Quant au passage de Diodore, qui dit liv. 13, §. 12. *τούτων δὲ* (*τῶν μάντεων*) *ἀποφηναμένων, ἀναγκαῖον εἶναι τὰς εἰθισμένας τρεῖς ἡμέρας ἀναβάλλεσθαι τὸν ἔκπλουν*, etc., nous croyons qu'un auteur, pourvu qu'il soit d'accord avec lui-même, ne doit pas être responsable des assertions contraires d'un autre auteur, surtout lorsqu'il s'agit de confronter Thucydide avec Diodore: le texte de celui qui le premier nous a laissé de si grands détails sur l'expédition des Athéniens en Sicile, ne doit pas être mutilé d'après les assertions de Diodore, qui n'est ordinairement qu'un copiste maladroit et très-souvent inexact. Il se peut d'ailleurs que Diodore en écrivant ne se soit souvenu que des 3 jours, observés ordinairement par les devins à l'occasion d'un phenomène céleste, *διοσημεία.* cette coutume est aussi rapportée par Anticlides, auteur perdu dont fait mention Plutarque dans la vie de Nicias, §. 23.: *ἄλλως τε, καὶ τῶν περὶ ἥλιον κ. σελήνην ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἐποιοῦντο φυλακὴν, ὡς Ἀντικλείδης διέγραψεν ἐν τοῖς Ἐξηγητικοῖς* (i. e. Commentariis, quibus prodigia explicuerat). Il est à remarquer que le départ définitif des Ath. eut lieu *τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς ναυμαχίας.* Le nombre *trois* fut de tout temps regardé en Orient comme sacré, ainsi qu'on peut le voir dans plusieurs endroits de la Bible, et l'église a conservé le même respect pour ce nombre. *Did.*

Verba *ὅπως ἂν πρότερον κι-*

ἐγεγένητο· οἱ δὲ Συρακούσιοι καὶ αὐτοὶ τοῦτο πυθόμενοι πολλῷ μᾶλλον ἐγηγερμένοι ἦσαν μὴ ἀνιέναι τὰ τῶν Ἀθηναίων, ὡς καὶ αὐτῶν κατεγνωκότων ἤδη μηκέτι κρεισσόνων εἶναι σφῶν μήτε ταῖς ναυσὶ, μήτε τῷ πεζῷ, (οὐ γὰρ ἂν τὸν ἔκπλουν ἐπιβουλεῦσαι,) καὶ ἅμα οὐ βουλόμενοι αὐτοὺς ἄλλοσέ ποι τῆς Σικελίας καθεζομένους χαλεπωτέρους εἶναι προσπολεμεῖν, ἀλλ' αὐτοῦ ὡς τάχιστα, καὶ ἐν ᾧ σφίσι ξυμφέρει, ἀναγκάσαι αὐτοὺς ναυμαχεῖν. τὰς οὖν ναῦς ἐπλήρουν, καὶ ἀνεπειρῶντο ἡμέρας, ὅσαι αὐτοῖς ἐδόκουν ἱκαναὶ εἶναι.

Igitur, ubi opportunum visum est, priore die munitionem Atheniensium aggrediuntur, et hoplitarum equitumque, obviam iis euntium, alios intercipiunt, alios fugant, vel occidunt.

Ἐπειδὴ δὲ καιρὸς ἦν, τῇ μὲν προτεραίᾳ πρὸς τὰ τείχη τῶν Ἀθηναίων προσέβαλλον, καὶ ἐπεξελθόντος μέρους τινὸς οὐ πολλοῦ καὶ τῶν ὁπλιτῶν, καὶ τῶν ἱππέων, κατά τινας πύλας, ἀπολαμβάνουσί τε τῶν ὁπλιτῶν τινὰς, καὶ τρεψάμενοι καταδιώκουσιν· οὔσης δὲ στενῆς τῆς ἐσόδου οἱ Ἀθηναῖοι ἵππους τε ἑβδομήκοντα ἀπολλύουσι, καὶ τῶν ὁπλιτῶν οὐ πολλούς.

Navalis pugna, qua Syr. primum Eurymedontem, deinde totam classem Atheniensium, vincunt et ad terram propellunt.

52. Καὶ ταύτῃ μὲν τῇ ἡμέρᾳ ἀπεχώρησεν ἡ στρατιὰ τῶν Συρακουσίων· τῇ δ' ὑστεραίᾳ ταῖς τε ναυσὶν ἐκπλέουσιν, οὔσαις ἑξ καὶ ἑβδομήκοντα, καὶ τῷ πεζῷ ἅμα πρὸς τὰ τείχη ἐχώρουν· οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἀντανῆγον ναυσὶν ἓξ καὶ ὀγδοήκοντα, καὶ προσμίξαντες ἐναυμάχουν. καὶ τὸν Εὐρυμέδοντα, ἔχοντα τὸ δεξιὸν κέρας τῶν Ἀθηναίων, καὶ βουλόμενον περικλῆσασθαι τὰς ναῦς τῶν ἐναντίων, καὶ ἐπεξαγαγόντα τῷ πλῷ πρὸς τὴν γῆν μᾶλλον, νικήσαντες οἱ Συρακούσιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, τὸ μέσον πρῶτον τῶν Ἀθηναίων ἀπολαμβάνουσι, κἀκεῖνον ἐν τῷ κοίλῳ [καὶ μυχῷ] τοῦ λιμένος, καὶ αὐτόν τε διαφθείρουσι, καὶ τὰς μετ' αὐτοῦ ναῦς ἐπισπομένας· ἔπειτα δὲ καὶ τὰς πάσας ναῦς ἤδη τῶν Ἀθηναίων κατεδίωκόν τε, καὶ ἐξεώθουν ἐς τὴν γῆν.

νηθείη pendent ex διαβουλεύσασθαι: nam πρότερον per synchysin a διαβουλεύσασθαι diremtum est. *Hk.*

51. τῆς ἐσόδου. int. ἐς τὰς πύλας τῶν τειχῶν. sic Vat., C., F., Bas., Gr., Vall., Bk., G—r., P.; ceteri τῆς ἐφόδου. *Hk.*

52. ἐν τῷ κοίλῳ καὶ μυχῷ τοῦ λιμένος. τῷ καὶ addito agnosci solent interpretamenta; hic tamen E paris. τῷ κοίλῳ μυχῷ, quo minus dubites de mala fide verborum καὶ μυχῷ. rem describens Thuc. dixit τῷ κοίλῳ: propria vox est μυχὸς, qua pars portuum significatur. v. ann. ad τὴν χηλὴν cap. 53. — „διαφθείρουσι. in Dascone sinu confossus est Eurymedon (Diod. Sic. 13., p. 337, d.), 30 navibus incensis (Justin. 4, 5.)." *E Wass.*

τὰς μετ' αὐτοῦ ναῦς ἐπισπομένας. de hoc pleonasmo vid. Lobeck. ad Phryn. p. 354. *Ex Hk.*

Gylippus terra subvenit classi Syracusanorum. primum quidem resistentibus et partim superioribus Etruscis. ipsisque Atheniensibus, sed mox tamen profligatis et 13 navibus amissis.

53. Ὁ δὲ Γύλιππος, ὁρῶν τὰς ναῦς τῶν πολεμίων νικωμένας, καὶ ἔξω τῶν σταυρωμάτων καὶ τοῦ ἑαυτῶν στρατοπέδου καταφερομένας, βουλόμενος διαφθείρειν τοὺς ἐκβαίνοντας, καὶ τὰς ναῦς ῥᾷον τοὺς Συρακουσίους ἀφέλκειν τῆς γῆς φιλίας οὔσης, παρεβοήθει ἐπὶ τὴν χηλήν, μέρος τι ἔχων τῆς στρατιᾶς. καὶ αὐτοὺς οἱ Τυρσηνοὶ (οὗτοι γὰρ ἐφύλασσον τοῖς Ἀθηναίοις ταύτῃ), ὁρῶντες ἀτάκτως προσφερομένους, ἐπεκβοηθήσαντες καὶ προσπεσόντες τοῖς πρώτοις τρέπουσι, καὶ ἐσβάλλουσιν ἐς τὴν λίμνην τὴν Λυσιμέλειαν καλουμένην. ὕστερον δὲ, πλείονος ἤδη τοῦ στρατεύματος παρόντος τῶν Συρακουσίων καὶ ξυμμάχων, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπιβοηθήσαντες [καὶ δείσαντες περὶ ταῖς ναυσὶν] ἐς μάχην τε κατέστησαν πρὸς αὐτοὺς, καὶ νικήσαντες ἐπεδίωξαν, καὶ ὁπλίτας τε οὐ πολλοὺς ἀπέκτειναν, καὶ τὰς ναῦς τὰς μὲν πολλὰς διέσωσάν τε καὶ ξυνήγαγον κατὰ τὸ στρατόπεδον, δυοῖν δὲ δεούσας εἴκοσιν οἱ Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἔλαβον αὐτῶν, καὶ τοὺς ἄνδρας πάντας ἀπέκτειναν.

Navem sarmentis taedisque repletam, et in se dimissam igne injecto, vix avertunt et incendium restinguunt Ath.

Καὶ ἐπὶ τὰς λοιπὰς, ἐμπρῆσαι βουλόμενοι, ὁλκάδα παλαιὰν κληματίδων καὶ δᾳδὸς γεμίσαντες (ἦν γὰρ ἐπὶ τοὺς Ἀθη-

53. φιλίας οὔσης, si ab amicis teneretur. *Hk.*

τὴν χηλήν. Suidas Μύχος, ἡ μυχός: ὁ ἐνδότατος τόπος. Pollux 1, 102. (cap. 9. sect. 10.) Ἔστι δέ τις καὶ χηλὴ λιμένος, καὶ στόμα, καὶ μυχός. et 9, 28. λιμένος μυχός. Thuc. 7, 4. ἐκ μυχοῦ τοῦ λιμένος. Ἐν D. *crepidinem* Syracusarum, ut 1, 63. „Cicero de hac ipsa re Verr. 5, 37. *Piraticus myoparo usque ad forum Syracusanorum et ad omnes crepidines urbis accessit.* haec χηλὴ, aliquantum moenia urbis secuta, deinde flexa introrsus ad mediterranea, secundum oram magni portus forma aggeris procurrebat inter mare et paludes; quae via cum angusta esset, Syracusani repressi ex ea in paludem Lysimeliae deturbabantur.“ Ex *Arn.* proprie tamen χηλὴ τείχους, *crepido muri*, dicitur. Gesnerus Thes. l. l. „crepido est moles, marginem vel oram cujuscunque rei muniens ac firmans. — Columella 8, 17, 10. *Sic enim maris atrocitas objectu crepidinis frangitur.* Curtius 5, 1, 28. *Euphrates interfluit* (Babylonem), *magnaeque molis crepidinibus coërcetur.*“ apud Xenophontem Anab. 7, 1, 17. τὴν χηλὴν τοῦ τείχους Morus interpretatur *marginem lapidum eminentium, qui infimum murum ambit.* cf. Did. h. l. et Schneider. lex. v. χηλή.

τὴν λίμνην τὴν Λυσιμέλειαν. Theocritus idyll. 16, 83. —

Κώρα θ', ἃ σὺν ματρὶ πολυκλάρων Ἐφυραίων
εἴλαχας μέγα ἄστυ παρ' ὕδασι Λυσιμελείας.

ibi S. ὡς Θουκ. φησὶ, Λυσιμελείας λίμνη (male codd. λιμήν.) ἐν Συρακούσαις.

[καὶ — ναυσίν.] temere immissa ex sequentibus.

οὐ πολλοὺς ll. complures, cum in aliis desit οὔ. Diod. 13, 13. ἀπώλοντο δὲ τῶν μὲν Συρακουσίων ὀλίγοι, τῶν δ' Ἀθηναίων ἄνδρες μὲν οὐκ ἐλάττους τῶν δισχιλίων, τριήρεις δ' ὀκτωκαίδεκα.

*ναίους ὁ ἄνεμος οὔριος,) ἀφεῖσαν [τὴν ναῦν], πῦρ ἐμβαλόντες. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι δείσαντες περὶ ταῖς ναυσὶν ἀντεμηχανήσαντό τε * σβεστήρια κωλύματα, καὶ παύσαντες τὴν φλόγα καὶ τὸ μὴ προσελθεῖν ἐγγὺς * τὴν ὁλκάδα, τοῦ κινδύνου ἀπηλλάγησαν.*

Utrique tropaea constituunt.

54. *Μετὰ δὲ τοῦτο οἱ Συρακούσιοι μὲν τῆς τε ναυμαχίας τροπαῖον ἔστησαν, καὶ τῆς ἄνω τῆς πρὸς τῷ τείχει ἀπολήψεως τῶν ὁπλιτῶν, ὅτε καὶ τοὺς ἵππους ἔλαβον, Ἀθηναῖοι δὲ ἥς τε οἱ Τυρσηνοὶ τροπῆς ἐποιήσαντο τῶν πεζῶν ἐς τὴν λίμνην, καὶ ἧς αὐτοὶ τῷ ἄλλῳ στρατοπέδῳ.*

Describitur Atheniensium consternatio taediumque belli adversus civitates non diversas moribus, parique forma reipublicae utentes, nec parvas aut minore apparatu navium et equorum instructas, jamque inopinato etiam mari, ut ante terra, superiores.

55. *Γεγενημένης δὲ τῆς νίκης τοῖς Συρακουσίοις λαμπρᾶς ἤδη καὶ τοῦ ναυτικοῦ (πρότερον μὲν γὰρ ἐφοβοῦντο τὰς μετὰ τοῦ Δημοσθένους ναῦς ἐπελθούσας,) οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἐν παντὶ δὴ ἀθυμίας ἦσαν, καὶ ὁ παράλογος αὐτοῖς μέγας ἦν, πολὺ δὲ μείζων ἔτι τῆς στρατείας ὁ μετάμελος. πόλεσι γὰρ ταύταις μούναις ἤδη ὁμοιοτρόποις ἐπελθόντες, δημοκρατουμέναις τε ὥσπερ καὶ αὐτοί, καὶ ναῦς, καὶ ἵππους, καὶ μεγέθη ἐχούσαις, οὐ δυνάμενοι ἐπενεγκεῖν οὔτε ἐκ πολιτείας τι μεταβολῆς*

[*τὴν ναῦν.*] glossa inconcinna atque importuna, cum huc pertineat vox *ὁλκάδα*. sed potest ut haec verba forte aberraverint a suo loco post *ἐγγὺς*, ibique illis adscriptum fuerit interpretandi gratia *τὴν ὁλκάδα*, quo sumto sine offensione legeretur *καὶ τὸ μὴ προσελθεῖν τὴν ναῦν*.

* *σβεστήρια*. ne hoc quidem vocabulum caret suspicione interpolationis, cum quia per se intelligitur, neque id ineleganter, in *κωλύματα*, tum quia sequuntur verba idem significantia *παύσαντες τὴν φλόγα*.

54. *ὅτε — ἔλαβον*, *quando etiam equos ceperunt*, c. 51. ll. *θ* et *τ* confusis *ὅθεν*, quod esset *ἀπὸ τῶν ὁπλιτῶν*, inepte quidem.

55. *ὁμοιοτρόποις*. 8, 96. *ἔδειξαν δὲ οἱ Συρακούσιοι· μάλιστα γὰρ ὁμοιότροποι γενόμενοι ἄριστα καὶ προσεπολέμησαν.* — pro *ναῦς, καὶ ἵππους, καὶ μεγέθη ἐχούσαις* Cass., Aug., Reg. Pal., Marc., D., E., F., I., K., m., praebent *ναυσὶ καὶ ἵπποις καὶ μεγέθει ἐχούσαις*, quod D. ita admitti posse ait, si *ἰσχυούσαις* legatur. *Ilk.* „Duker voulait lire *καὶ ναυσὶ, καὶ ἵπποις, κ. μεγέθει ἰσχυούσαις*, en s'appuyant sur un autre passage de Thuc. liv. 1., §. 2. *οὔτε μεγέθει πόλεων ἰσχυον.* Göller et Poppo regardent aussi notre passage comme suspect. Duker n'a pas remarqué qu'on peut dire *ἰσχυον μεγέθει πόλεων*, comme on pourrait dire *ἰσχύειν πόλεσι μεγάλαις, κ. στρατοπέδοις ἰσχυροῖς, κ. χρήμασι*, etc., mais qu'on ne dit pas *ἰσχύειν* dans un sens absolu, sans le specifier par *πόλεως*, ou *στρατοῦ*, ou *πλούτου*, ou quelque autre mot. — *μεγέθη*, dans ce passage, doit être entendu dans son acception ordinaire de *grandeur au physique*, pour ainsi dire, et non *au moral*. *πόλεις ἔχουσαι μεγέθη* est synonyme de *πόλεων μεγάλων* du §. 86. du sixième livre." *E Did.*

οὔτε ἐκ πολιτείας — αὐτοῖς, quia utrisque democratia: nam si Syracusiis fuisset oligarchia,

τὸ διάφορον αὐτοῖς, ᾧ προσήγοντο ἄν, οὔτ' ἐκ παρασκευῆς πολλῷ κρείσσους, σφαλλόμενοι δὲ τὰ πλείω, τά τε πρὸ αὐτῶν ἠπόρουν, καὶ ἐπειδή γε καὶ ταῖς ναυσὶν ἐκρατήθησαν, ὃ οὐκ ἂν ᾤοντο, πολλῷ δὴ μᾶλλον ἔτι.

Syr. de claudendo portu cogitant, ne vel clanculum enavigare possint Ath., quos jam se oppressuros esse sperant, ceterosque Graecos servitio ac metu liberaturos, magna sua et sociorum gloria.

56. Οἱ δὲ Συρακούσιοι τόν τε λιμένα εὐθὺς παρέπλεον ἀδεῶς, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ διενοοῦντο κλῆσειν, ὅπως μηκέτι, μηδ' εἰ βούλοιντο, λάθοιεν αὐτοὺς οἱ Ἀθηναῖοι ἐκπλεύσαντες. οὐ γὰρ περὶ τοῦ αὐτοὶ σωθῆναι μόνον ἔτι τὴν ἐπιμέλειαν ἐποιοῦντο, ἀλλὰ καὶ, ὅπως ἐκείνους κωλύσωσι, νομίζοντες, ὅπερ ἦν, ἀπό τε τῶν παρόντων πολὺ σφῶν καθυπέρτερα τὰ πράγματα εἶναι, καὶ, εἰ δύναιντο κρατῆσαι Ἀθηναίων τε, καὶ τῶν ξυμμάχων, καὶ κατὰ γῆν, καὶ κατὰ θάλασσαν, καλὸν σφίσιν ἐς τοὺς Ἕλληνας τὸ ἀγώνισμα φανεῖσθαι· τούς τε γὰρ ἄλλους Ἕλληνας εὐθὺς τοὺς μὲν ἐλευθεροῦσθαι, τοὺς δὲ φόβου ἀπολύεσθαι· (οὐ γὰρ ἔτι δυνατὴν ἔσεσθαι τὴν ὑπόλοιπον Ἀθηναίων δύναμιν τὸν ὕστερον ἐπενεχθησόμενον πόλεμον * ἐνεγκεῖν·) καὶ αὐτοὶ δόξαντες αὐτῶν αἴτιοι εἶναι ὑπό τε τῶν ἄλλων ἀνθρώπων καὶ ὑπὸ τῶν ἔπειτα πολὺ θαυμασθήσεσθαι. καὶ ἦν δὲ ἄξιος ὁ ἀγὼν κατά τε ταῦτα, καὶ, ὅτι οὐχὶ Ἀθηναίων μόνον περιεγίγνοντο, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων πολλῶν ξυμμάχων,

factionem democraticam Athenienses haud dubie ibi nacti fuissent. *Ex Hk.*

τὸ διάφορον, *id, quod earum urbium interesset*, et *quo eas sibi adjungere potuissent* (ᾧ προσήγ. ἄν) *Ath.* αὐτοῖς referendum est ad ἐπενεγκεῖν.

56. κωλύσωσι σωθῆναι. — ὅπερ ἦν, *id, quod erat; id, quod res erat.*

ἀγώνισμα, *laus*, vel *praemium, victoriae.* „7, 86. καλὸν τὸ ἀγώνισμα ἐνόμιζέν οἱ εἶναι. hoc ita effert Plutarchus (Nic. p. 541.) μέγα δ' ἠγεῖτο πρὸς δόξαν. etiam in eo, quod supra 3, 82. dicit Thuc. καὶ ὅτι, ἀπάτῃ περιγενόμενος, ξυνέσεως ἀγώνισμα προσελάμβανε, S. et Dionysius Hal. in Judicio de Thucydide p. 152. ἀγ. interpretantur δόξαν, *laudem*, vel *opinionem hominum alii gloriosam.* (a consequente. **Both.**) ἔπαθλον, *praemium*, exponit Suidas apud Aristophanem Ran. 286., λαβεῖν τ' ἀγώνισμ' ἄξιόν τι τῆς ὁδοῦ. habet haec vox in universum significationem laudis, et dicitur de omnibus praeclaris studiis ac facinoribus, quae gloria consequitur. v. 7, 56., 59., et 8, 17." D. Interdum tamen deteriore sensu idem est atque ἐπίδειξις, *certamen* musicum, vel gymnicum, vel aliquod, ostentationis causa institutum, velut 1, 22.

τὸν ὕστερον — * ἐνεγκεῖν. Invenuste; sed fuit, opinor, in autographo ἐλέγχειν sensu *arcendi*, seu *vincendi.* Pindarus Pyth. 11, 49. ed. Thiersch. ἤλεγξαν ἑλλανίδα στρατιὰν ὠκύτατι. epigrammatarius (fugit, quo loco) θανάτῳ κέρδος (avaritiam nautarum) ἐλεγχόμενον: et alius de filiis Oedipi, vel majore rogi flamma vincere se invicem studentibus, καὶ πυρὶ πῦρ ἤλεγξαν ἐναντίον. „At," inquiat quispiam, „haec poëtarum potius sunt quam oratorum." cui respondeo, id, quod omnes fatentur et ipse jam significavi in superioribus, saepe Thucydidis orationem assurgere, poëtas aemulantis. quid, quod etiam Dio Chrysostomus dixit τοῦ πυρὸς δύναμιν ἤλεγξε προσευχή? v. Schneideri lex. v. ἐλέγχειν.

* καὶ οὐδ' αὐτοὶ αὖ μόνον, ἀλλὰ καὶ μετὰ τῶν ξυμβοηθησάντων σφίσιν, ἡγεμόνες τε γενόμενοι μετὰ Κορινθίων καὶ Λακεδαιμονίων, καὶ τὴν σφετέραν πόλιν ἐμπαρασχόντες προκινδυνεῦσαί τε, καὶ τοῦ ναυτικοῦ μέγα μέρος προκόψαντες. ἔθνη γὰρ πλεῖστα δὴ ἐπὶ μίαν πόλιν ταύτην ξυνῆλθε, πλήν γε δὴ (τοῦ ξύμπαντος λόγου τοῦ ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ) πρὸς τὴν Ἀθηναίων τε [πόλιν], καὶ Λακεδαιμονίων.

Recensentur Atheniensium et Syracusanorum socii hoc bello.

57. Τοσοίδε γὰρ ἑκάτεροι ἐπὶ Σικελίαν τε, καὶ περὶ Σικελίας, τοῖς μὲν ξυγκτησόμενοι τὴν χώραν ἐλθόντες, τοῖς δὲ ξυνδιασώσοντες, ἐπὶ Συρακούσαις ἐπολέμησαν, οὐ κατὰ δίκην τι μᾶλλον, οὐδὲ κατὰ ξυγγένειαν, μετ' ἀλλήλων στάντες, ἀλλ' ὡς ἑκάστοις τῆς ξυντυχίας, ἢ κατὰ τὸ ξυμφέρον, ἢ ἀνάγκη, ἔσχεν.

* καὶ οὐδ' αὐτοὶ — Λακεδαιμονίων. horum sententia valde subsidit, si comparetur cum superioribus, quae plena sunt gloriae solorum Syracusanorum cum apud aequales, tum posteros. praeterea verba μετὰ Κορ. καὶ Λακ. manifestam habent faciem glossae. ita, opinor, scripserat hic noster καὶ οὐδ' αὐτὸ (hoc) αὖ μόνον, ἀλλὰ καὶ μεγάλων ξυμβοηθησάντων σφίσιν ἡγεμόνες τε γενόμενοι, καὶ τὴν etc. μεγάλοι, *magni*, i. e. potentes, merito audiunt Corinthii et Lacedaemonii, quorum se duces hoc bello jactabant Syr., ut vani atque inepti erant Siculi: v. ann. ad 4, 59. Xenophon Anab. 3, 2, 10. οὕτω δ' ἐχόντων εἰκὸς τοῖς μὲν πολεμίοις ἐναντίους εἶναι τοὺς θεούς, ἡμῖν δὲ συμμάχους, οἵπερ ἱκανοί εἰσι καὶ τοὺς μεγάλους ταχὺ μικροὺς ποιεῖν. et Cyrop. 5, 5, 9. σὲ δὲ τῇ ἐμῇ θεραπείᾳ καὶ τῇ ἄλλῃ δυνάμει μέγαν τε καὶ μεγαλοπρεπῆ παρόντα. Comicus Pace, 715.

οὐκ ἰδιώτας ἀνθρωπίσκους κωμῳδῶν, οὐδὲ γυναῖκας,
ἀλλ' Ἡρακλέους ὀργήν τιν' ἔχων τοῖσι μεγίστοις ἐπιχειρεῖ.

quod ad palaeographicam hujus correctionis rationem attinet, sic etiam μέγα et μετὰ, generatimque γ et τ litteras, passim permiscuerunt librarii.

τοῦ ναυτικοῦ μέγα μέρος προκόψαντες. S. ἀντὶ τοῦ προκοπὴν μεγάλην τῷ ναυτικῷ στόλῳ παρασχόντες· τουτέστι πολλὰς ναῦς αὐτοῖς παρασχόντες ἐς τὰς ναυμαχίας. ἢ, ὥς τινες, ἐπὶ μέγα ἐν τῷ ναυτικῷ προκόψαντες. his quidem assentior, ut τοῦ ναυτικοῦ — προκόψαντες vel sit *re nautica multum proficientes, longe praestantes*, vel *nautico bello utilissimos* significet, quemadmodum Xenophon Hipparch. 6, 5. dicit πάντα γὰρ ταῦτα προκόπτει τι εἰς τὸ μὴ καταφρονεῖσθαι, *haec enim omnia conducunt ad vitandum contemtum*. metaphora τοῦ προκόπτειν ab iis, qui viam per silvam muniunt arbores caedendo, ut Arn. annotavit.

πλεῖστα, *plurima*.

(τοῦ ξύμπαντος — τῷ πολέμῳ), *quod attinet ad universum numerum* populorum *hoc bello* congressorum. permultos quidem variarum gentium milites tum convenisse dicit Syracusas, sed tamen plures scilicet, si quis totum belli peloponnesiaci tempus computet, Athenas et Spartam. „λόγος hic habet vim vocabuli ἀριθμός, ut etiam S. cod. Lugd. intellexit: est enim *ratio*, *die Berechnung*, qua significatione legitur 6, 61., unde facile ad numeri vim transfertur. *Ex Hb.*

[πόλιν.] glossa: pertinet enim huc πόλιν ex antecedentibus.

57. ἐπὶ Συρακούσαις, *apud Syracusas*. Baueri emendatio; nec ferenda sunt vulgata ἐπὶ Συρακούσας, cum non utrique scilicet horum populorum adversus Syracusas pugnaverint.

ἢ ἀνάγκη, ἔσχεν. vulgo ἀνά-

Atheniensium copiae.

*Ἀθηναῖοι μὲν αὐτοὶ Ἴωνες ἐπὶ Δωριέας Συρακουσίους ἑκόντες ἦλθον, καὶ αὐτοῖς τῇ αὐτῇ φωνῇ καὶ νομίμοις ἔτι χρώμενοι Λήμνιοι, καὶ Ἴμβριοι, καὶ Αἰγινῆται, οἳ τότε Αἴγιναν εἶχον, καὶ ἔτι Ἑστιαιῆς οἱ ἐν Εὐβοίᾳ Ἑστίαιαν οἰκοῦντες, ἄποικοι ὄντες, ξυνεστράτευσαν· τῶν δὲ ἄλλων οἱ μὲν ὑπήκοοι, οἱ δ' * ἀπὸ ξυμμαχίας αὐτόνομοι, εἰσὶ δὲ καὶ οἳ μισθοφόροι [ξυνεστράτευον]. καὶ τῶν μὲν ὑπηκόων καὶ φόρου ὑποτελῶν Ἐρετριῆς, καὶ Χαλκιδῆς, καὶ Στυρῆς, καὶ Καρύστιοι, ἀπ' Εὐβοίας ἦσαν, ἀπὸ δὲ νήσων Κεῖοι, καὶ Ἄνδριοι, καὶ Τήνιοι, ἐκ δ' Ἰωνίας Μιλήσιοι, καὶ Σάμιοι, καὶ Χῖοι. τούτων Χῖοι οὐχ ὑποτελεῖς ὄντες φόρου, ναῦς δὲ παρέχοντες, αὐτόνομοι ξυνέσποντο· καὶ τὸ πλεῖστον Ἴωνες ὄντες οὗτοι πάντως, καὶ ἀπ'*

γκης ἔσχον. Bk. *ἀνάγκῃ*, quia Cass., Aug., Pal., It., Reg., Marc., D., I., K., praebent *ἀνάγκη*, F. *ἀνάγκην*, et ex iisdem praeter D., I., qui habent *ἔσχενον*, idem recepit *ἔσχεν*. frustra Krüger. ad Dion. p. 122. conjectura posuit *ἕκαστος*, quod est in marg. Lugd. S. *ἀλλ' ὡς ἑκάστοις, φησὶ, συνέντυχεν ἢ διὰ τὸ ἴδιον συμφέρον, ἢ ἐξ ἀνάγκης στρατεύεσθαι.*

Λήμνιοι. Lemnus capta est et colonis occupata a Miltiade paucis annis ante pugnam ad Marathona (Herod. 6, 140.). *Imbrum* quoque suspicor ab eo circa idem tempus colonis assignatam esse: nam Herodotus eam sub regno Cambysae *ἔτι τότε ὑπὸ Πελασγῶν οἰκεομένην* dicit, et Miltiadem, a Persis dominio Chersonesi thraciae expulsum, Imbrum confugisse (Herod. 6, 41.), ubi omnium minime refugium quaesivisset, si ea insula usque a Pelasgis habitata fuisset, quorum cognatos modo Lemno expulerat. *Ex Arn.* — de *Aegina* per colonos atticos obsessa v. 2, 27., de *Hestiaea* 1, 114. *G—r.*

ἄποικοι ὄντες non solum ad Hestiaeenses, sed ad omnes prius nominatos populos pertinet. *Hk.*

* *ἀπὸ ξυμμαχίας αὐτόνομοι. ἀπὸ ξυμμ.* esset *post*, vel *propter, ξυμμαχίαν*, quod abhorret. ponendum *ὑπὸ ξυμμαχίας, sub conditione foederis.* notum *ὑπὸ* causale.

[*ξυνεστράτευον.*] glossa, ab eo adscripta, qui miraretur ellipsin in verbis *εἰσὶ — μισθοφόροι*, quo pertinet *ξυνεστράτευσαν.*

Κεῖοι, Κήϊοι apud Herodotum 4, 35. etc., incolae Cycladis Ceae, quae etiam Ceos dicitur latine, ut Graecis *Κέος, Κέως*, nunc Zea, sive Zia, Sunio promontorio obversa. „Ionicam gentis originem, quam praeter Herodotum testatur etiam Schol. ad Dionys. Perieg. 526., eo referunt, quod omnino Cycladum insularum incolae originem repetebant ab ionicis Atticis: v. Thuc. 7, 57., Eurip. Ion. 1467. seqq. accuratius in haec inquisivit Broendsted. Reise in Griech. 1., p. 55., coll. 72." etc. *E Bähr.* ad Herod. 8, 46. — *Τήνιοι*, vulgo *Τήϊοι*, quod etiam 8, 69. habent Vat. et Mosqu. emendavit Valck. ad Herod. 7, 95., et nunc in Vat. vera nominis scriptura inventa est. *Tenos* insula prope Andrum, inter Cyclades. *E G—ro.*

πάντως, plane, prorsus. ll. *πάντες*, cui non convenit *τὸ πλεῖστον.* de hoc mendo diximus ad 6, 18. similia in sequentibus *καταντικρὺ Βοιωτοὶ, Κορίνθιοι σαφῶς.* de *Dryopibus*, Pelasgis, Heyn. Observ. ad Apollod. 2, 7, 7., p. 194. 2. ed. „Si Hercules ex Aetolia, trajecto Eveno, Trachinem pervenit, convenit id, quod in scholiis Apollonii ad l, 1213. e Pherecydis libro 3. legitur, Dryopes (*ληστρικὸν ἔθνος*), quos in via adiit, tunc in Thessalia, finitimos Maliensibus, habitasse. Ad Spercheum eos loca tenuisse, ex ejusdem Pherecydis libro 2. memorat Schol. Apollonii l. c. et Strabo 8., p. 573, A. Quodsi Plinius 4., s. 14. Dryopidem aliquando Thessaliam fuis-

Ἀθηναίων, πλὴν Καρυστίων (οὗτοι δ' εἰσὶ Δρύοπες), ὑπήκοοι δ' ὄντες κατ' ἀνάγκην ὅμως [Ἴωνές τε ἐπὶ Δωριέας,] ἠκολούθουν· πρὸς δ' αὐτοῖς Αἰολῆς, Μηθυμναῖοι μὲν ναυσὶ, καὶ οὐ φόρῳ, ὑπήκοοι, Τενέδιοι δὲ καὶ Αἴνιοι ὑποτελεῖς. οὗτοι δὲ Αἰολῆς Αἰολεῦσι τοῖς κτίσασι Βοιωτοῖς τοῖς μετὰ Συρακουσίων κατ' ἀνάγκην ἐμάχοντο, Πλαταιῆς δὲ καταντικρὺ Βοιωτοὶ Βοιωτοῖς μόνοι εἰκότως κατ' ἔχθος. Ῥόδιοι δὲ καὶ Κυθήριοι, Δωριῆς ἀμφότεροι, οἱ μὲν Λακεδαιμονίων ἄποικοι [Κυθήριοι] ἐπὶ Λακεδαιμονίους τοὺς ἅμα Γυλίππῳ μετὰ Ἀθηναίων ὅπλα ἔφερον, Ῥόδιοι δὲ, Ἀργεῖοι γένος, Συρακουσίοις μὲν Δωριεῦσι, Γελῴοις δὲ καὶ ἀποίκοις ἑαυτῶν οὖσι, μετὰ Συρακουσίων στρατευομένοις, ἠναγκάζοντο πολεμεῖν. τῶν τε περὶ Πελοπόννησον νησιωτῶν Κεφαλλῆνες μὲν, καὶ Ζακύνθιοι, αὐτόνομοι μὲν, κατὰ δὲ τὸ νησιωτικὸν μᾶλλον κατειργόμενοι, ὅτι θαλάσσης ἐκράτουν οἱ Ἀθηναῖοι, ξυνείποντο· Κερκυραῖοι δὲ οὐ μόνον Δωριῆς, ἀλλὰ καὶ Κορίνθιοι σαφῶς, ἐπὶ Κορινθίους τε καὶ Συρακουσίους, τῶν μὲν ἄποικοι ὄντες, τῶν δὲ ξυγγενεῖς, ἀνάγκῃ μὲν ἐκ τοῦ εὐπρεποῦς, βουλήσει δὲ κατὰ ἔχθος τὸ Κορινθίων

se appellatam tradit, hoc a poëtis factum puta, non a geographis. Ab Hercule victi, dispersi fuere per varias terras; alios Hercules habitare jussit circa Trachinem et Oetam, in finibus Phocidis: Schol. Apollon. l. c. hinc notissimi ad Parnassum Dryopes, et Dryopis Phocidis pars, quae mox cessit Doriensibus, et Doris facta est, seu Dorica tetrapolis, apud Herodotum 8, 31. ad Oetam Dryopes occurrunt apud Stephanum Byz. in *Δρυόπη*. alii Euboeam (ex iis Carystii, Thuc. 7, 57.), alii Cyprum adiere, alii in Argolide Asinen, Hermionen, Ἠϊονεν, tenuere, ex Asine illa mox traducti in Asinen Messeniae: vid. Diod. 4, 37., Paus. 4, 34., p. 365, 6. add. Strab. l. c., Herod. 8, 73., Etym. M. in *Δρύοψ*, excurs. 2. ad Virg. Aen. 4. etiam Epiri Dryopidem agnoscit Antoninus Lib. c. 4. pr. recenset itaque cum Sellis, Hellopibus (Ellopibus), et Molossis, in Epiro Dryopes Plinius 4., pr. *Ἀσινεῖς Δρύοπες* saepe memorantur: v. Etym. M. h. v., Callimachi fragm. 410. et 151."

κατ' ἀνάγκην ὅμως. vitiose ll. *καὶ ἀνάγκῃ ὅ.* v. ann. ad 6, 18.

[*Ἴωνές τε ἐ. Δωριέας.*] e superioribus petita, hic quidem inutilia. de *Aeolibus* et *Tenediis* Aeolibus v. Od. Müller. Orchom. p. 398., de *Boeotis Aeolibus* C. F. Herm. Ant. gr. p. 35, 13. *E G—ro.* de fabulis Boeotorum Heyn. Obs. ad Apollod. 3, 4., p. 223. „Boeotum illae celebrabant primum auctorem, ejusque genus ab Aeolo ducebant; idque recte, quia primi Hellenum inter barbaros consederant Aeoles."

Βοιωτοῖς τοῖς μετὰ Συρακ. τοῖς recte immitti jussit Lindavius Spicil. p. 13. Verba *καταντικρὺ Βοιωτοὶ Βοιωτοῖς:* Arn. ita interpretatur „being *outright* Boeotians," *cum prorsus Boeoti essent.* i. e. non, sicut Methymnaei, originem traxerant a communi cum Boeotis stirpe, sed ipsi vere Boeoti erant. —de *Rhodiis* v. Od. Müller. Dor. 2., p. 148., Rost. Rhod. p. 19. sequ. — *G—r.*

[*Κυθήριοι.*] glossa.

Γελῴοις δὲ καὶ ἀποίκοις ἑαυτῶν οὖσι. v. 6, 4. — (*κατὰ δὲ τὸ νησιωτικόν: ἤγ. νόμιμον ἔθος.* S. Divisim legerim *νόμιμον, ἔθος*, quasi *νόμιμον ἢ ἔθος.* significat *ex formula, conditione,* insulanorum, *nach ihrer Lage, Verhältniss, als Insulaner.* B—r. — *Κερκυραῖοι.* de horum origine v. 1, 25. et 26. *Did.*) — *ἐκ τοῦ εὐπρεποῦς.* adjuti enim erant ab Atheniensibus in bello corinthiaco (vid. 1, 44. seqq.), et tum hoc, tum aliis beneficiis, Atheniensibus devincti. *Hk.*

οὐχ ἧσσον εἶποντο. καὶ οἱ Μεσσήνιοι νῦν καλούμενοι ἐκ Ναυπάκτου καὶ ἐκ Πύλου, τότε ὑπ' Ἀθηναίων ἐχομένης, ἐς τὸν πόλεμον παρελήφθησαν. καὶ ἔτι Μεγαρέων φυγάδες οὐ πολλοὶ Μεγαρεῦσι Σελινουντίοις οὖσι κατὰ ξυμφορὰν ἐμάχοντο. τῶν δὲ ἄλλων ἑκούσιος μᾶλλον ἡ στρατεία ἐγίγνετο ἤδη. Ἀργεῖοι μὲν οὐ τῆς ξυμμαχίας ἕνεκα μᾶλλον ἢ τῆς Λακεδαιμονίων τε ἔχθρας, καὶ τῆς παραυτίκα ἕκαστοι ἰδίας, Δωριῆς ἐπὶ Δωριέας μετὰ Ἀθηναίων Ἰώνων ἠκολούθουν· Μαντινῆς δὲ καὶ ἄλλοι Ἀρκάδων μισθοφόροι, ἐπὶ τοὺς ἀεὶ πολεμίους σφίσιν ἀποδεικνυμένους ἰέναι εἰωθότες, καὶ τότε τοὺς μετὰ Κορινθίων ἐλθόντας Ἀρκάδας οὐδὲν ἧσσον διὰ κέρδος ἡγούμενοι πολεμίους· Κρῆτες δὲ καὶ Αἰτωλοὶ μισθῷ καὶ οὗτοι πεισθέντες· ξυνέβη δὲ τοῖς Κρησὶ τὴν Γέλαν Ῥοδίοις ξυγκτίσαντας μὴ ξὺν τοῖς ἀποίκοις, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς ἀποίκους, ἑκόντας μετὰ

ἐκ Ναυπάκτου. vulgo *ἐν Ναυπάκτῳ.* „Pro *ἐν Ναυπάκτῳ* Vat. *ἐκ Ναυπάκτου*, quod placet. saltem verba *ἐν N.* vel *ἐκ Π.* non cum Porto ad *οἱ καλούμενοι*, sed ad *παρελήφθησαν* referenda. jam vero Messenii non Naupacti a Demosthene collecti, sed Naupacto arcessiti sunt. v. cap. 31." P. Cave tamen jungas *οἱ καλ.*, sed pertinet *καλ.* ad *ἐκ Ναυπάκτου*, ut sit idem atque *ἐκκαλούμενοι Ναυπάκτου.* Naupacto *nunc* evocati ad bellum sunt ab Atheniensibus Messenii, ut ante ibi collocati. v. 1, 103.

Μεγαρεῦσι Σελινουντίοις οὖσι. Selinuntem a Megarensibus, qui Megaris oriundi erant et altera Megara in Hyblaeis condiderant, duce Pammilo conditam esse, narrat 6, 4. — *κατὰ ξυμφοράν*, quia exules erant, ab Atheniensibus recepti. v. 4, 66—74. — *Ἀργεῖοι μὲν — ἰδίας.* ex Vat. Bk., Göll., P., addunt *γὰρ* post *μὲν*, et post *ἰδίας* ex eodem et Valla *ὠφελείας s. ὠφελίας.* mihi ex superioribus subaudiendum videbatur *ἔχθρας*: pertinet enim ad factiones, quibus etiam tum Argos videtur distractum esse. v. 5, 82. *Ex Hk.*

τῆς παραυτίκα: τῆς κατὰ τὸ ἐνεστώς. (*propter praesens odium* singulorum, i. e. alterius factionis Argivorum, cujus adversariis opitulabantur Spartani.) S.

οὐδὲν ἧσσον διὰ κέρδος: παροιμία

πιπράσκει δ' ὁ κακὸς πάντα πρὸς ἀργύριον,

S.

Γέλαν Ῥοδίοις ξυγκτίσαντας. v. 6, 4. Vat. *ἑκόντας*, et sic pro vulgato *ἄκοντας* cum Valla et Aem. Porto Acacius legendum censebat, quia mercede Cretenses militarunt, non igitur inviti. nec recte mea sententia Hk. secundum Abreschium „Quatenus mercede conducti Cretenses militabant, non coacti erant; sed iisdem tamen non liberum fuit, in quoscunque vellent, proficisci: itaque si per eos stetisset, non adversus *populares* et *colonos* pugnassent; non igitur lubentes in *eos* proficiscebantur." quae mihi longius videntur repetita et ejus, qui pluris faceret Cretenses quam merent, praesertim recentiore aevo. de quibus Paulus apostolus epist. ad Titum 11., 12. *οἵτινες ὅλους οἴκους ἀνατρέπουσι, διδάσκοντες ἃ μὴ δεῖ αἰσχροῦ κέρδους χάριν. εἶπέ τις ἐξ αὐτῶν ἴδιος αὐτῶν προφήτης* (legendum puto *ἰδίως αὐτοπροφήτης*: Epimenidem dicit.)

Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται, κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργαί.

Polybius 8, 18, 4. *ὁ δὲ Βῶλις, ἅτε Κρὴς ὑπάρχων καὶ φύσει ποικίλος.* et ibidem §. 4. *ἐποιοῦντο τὴν σκέψιν κρητικήν* (*deliberationem creticam*, i. e. perfidam). et 8, 21, 5. *πρὸς Κρῆτα κρητίζειν.* Mannertus Geogr. d. Gr. u. R. vol. 8., p. 687. „Diese gegenseitigen, nie aufhörenden, Fehden erzeugten und nährten wahrscheinlich bei den Kretensern den Geist der Falschheit, Hinterlist und Lügenhaftigkeit, wel-

μισθοῦ ἐλθεῖν. καὶ Ἀκαρνάνων τινὲς, ἅμα μὲν κέρδει, τὸ δὲ πλέον Δημοσθένους φιλίᾳ καὶ Ἀθηναίων εὐνοίᾳ, ξύμμαχοι ὄντες ἐπεκούρησαν. καὶ οἵδε μὲν τῷ ἰονίῳ κόλπῳ ὁριζόμενοι· Ἰταλιωτῶν δὲ Θούριοι, καὶ Μεταπόντιοι, ἐν τοιαύταις ἀνάγκαις τότε στασιωτικῶν καιρῶν κατειλημμένοι, ξυνεστράτευον, καὶ Σικελιωτῶν Νάξιοι, καὶ Καταναῖοι· βαρβάρων δὲ Ἐγεσταῖοι, οἵπερ ἐπηγάγοντο, καὶ Σικελῶν τὸ πλέον, καὶ τῶν ἔξω Σικελίας Τυρσηνῶν τέ τινες κατὰ διαφορὰν Συρακουσίων, καὶ Ἰάπυγες μισθοφόροι.

Syracusanorum socii.

58. Τοσάδε μὲν μετὰ Ἀθηναίων ἔθνη ἐστράτευον· Συρακουσίοις δὲ ἀντεβοήθησαν Καμαριναῖοι μὲν ὅμοροι ὄντες, καὶ Γελῷοι οἰκοῦντες μετ' αὐτούς, ἔπειτα, Ἀκραγαντίνων ἡσυχαζόντων, ἐν τῷ ἐπέκεινα ἱδρυμένοι Σελινούντιοι. καὶ οἵδε μὲν τῆς Σικελίας τὸ πρὸς Λιβύην μέρος τετραμμένον νεμόμενοι, Ἱμεραῖοι δὲ ἀπὸ τοῦ πρὸς τὸν τυρσηνικὸν πόντον μορίου, ἐν ᾧ καὶ μόνοι Ἕλληνες οἰκοῦσιν· οὗτοι δὲ καὶ ἐξ αὐτοῦ μύνοι ἐβοήθησαν. καὶ ἑλληνικὰ μὲν ἔθνη τῶν ἐν Σικελίᾳ τοσάδε, Δωριῆς τε καὶ αὐτόνομοι πάντες, ξυνεμάχουν· βαρβάρων δὲ Σικελοὶ μόνοι, ὅσοι μὴ ἀφέστασαν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους· τῶν δ' ἔξω Σικελίας Ἑλλήνων Λακεδαιμόνιοι μὲν, ἡγεμόνα Σπαρτιάτην παρεχόμενοι, νεοδαμώδεις δὲ τοὺς ἄλλους καὶ εἵλωτας· (δύναται δὲ τὸ νεοδαμῶδες, ἐλεύθερον ἤδη εἱ-

cher ihnen von den Griechen zum allgemeinen Vorwurf gemacht wird. (Callimach. hymn. in Jovem v. 8.

Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται· καὶ γὰρ τάφον, ὦ ἄνα, σεῖο
Κρῆτες ἐτεκτήναντο, σὺ δ' οὐ θάνες, ἐσσὶ γὰρ αἰεί.)

Sie führten den Krieg nie anders als durch Ueberfall, und in dieser Art waren sie Meister; *sie verschmäheten keinen Gewinn*, wenig bekümmert um die Mittel, durch die er erworben wurde; begünstigten die Seeräuber, und waren endlich selbst unter ihrer Zahl." solebant autem Cretenses mercede conducti stipendia facere: v. Paus. 4, 8, 3.; 19, 4., etc.

ἐν τοιαύταις ἀνάγκαις — κατειλημμένοι. ita solus quidem, et a correctione, liber I.; recte nihilominus, neque dubium videtur, quin mendum sit, quod alii habent, κατειλημμένων, relatum illud ab interpretibus ad Ἰταλιωτῶν, quasi seditiones tunc arsissent apud omnes Italicos. similibus haud raro ducti librarii scripserint κατειλημμένων, ut στασιωτικῶν καιρῶν, vel forte κατειλημμένοι, quod etiam Reiskeus malebat, abierit in κατειλημμένῳ. de Thuriorum seditione v. cap. 33. hujus libri.

58. ἀντεβοήθησαν Καμαριναῖοι μὲν, etc. particulae μὲν respondet ἔπειτα. — μετ' αὐτούς, ad occasum versus. — ἐν τῷ ἐπέκεινα, interjecta urbe Agrigentinorum, qui neutri se parti adjunxerant. *Ex Hk.*

Δωριῆς τε καὶ αὐτόνομοι πάντες. ll. — καὶ οἱ αὐτ., inepto articulo, quem peperit, opinor, α-, quod sequitur.

δύναται δὲ τὸ νεοδαμῶδες ἐλεύθ. ἤδη εἶναι: νεοδαμώδης ὁ ἐλεύθερος παρὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις. S. δύναται, *valet*, significat. ἐλεύθερον, intellecto τινὰ, *jam liberum esse aliquem*. Hesych. νεοδαμώδεις: οἱ κατὰ δόσιν (nempe τῶν Λακεδαιμονίων. B—r.) ἐλεύθεροι ἀπὸ εἱλωτείας. „est a νέος et

ναι·) Κορίνθιοι δὲ, καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ μόνοι παραγενόμενοι, καὶ Λευκάδιοι, καὶ Ἀμπρακιῶται, κατὰ τὸ ξυγγενές· ἐκ δὲ Ἀρκαδίας μισθοφόροι ὑπὸ Κορινθίων ἀποσταλέντες, καὶ Σικυώνιοι ἀναγκαστοὶ στρατεύοντες· καὶ τῶν ἔξω Πελοποννήσου Βοιωτοί. πρὸς δὲ τοὺς ἐπελθόντας τούτους οἱ Σικελιῶται αὐτοὶ πλῆθος πλέον κατὰ πάντα παρέσχοντο, ἅτε μεγάλας πόλεις οἰκοῦντες· καὶ γὰρ ὁπλῖται πολλοὶ, καὶ νῆες, καὶ ἵπποι, καὶ ἄλλος ὅμιλος ἄφθονος, ξυνελέγη. καὶ πρὸς ἅπαντας αὐθις ὡς εἰπεῖν τοὺς ἄλλους Συρακούσιοι αὐτοὶ πλείω ἐπορίσαντο διὰ μέγεθός τε πόλεως, καὶ, ὅτι ἐν μεγίστῳ κινδύνῳ ἦσαν.

Syracusani, victoria elati, totum Atheniensium exercitum etiam fuga prohibere conantur.

59. Καὶ αἱ μὲν ἑκατέρων ἐπικουρίαι τοσαίδε ξυνελέγησαν, καὶ τότε ἤδη πᾶσαι ἀμφοτέροις παρῆσαν, καὶ οὐκέτι οὐδὲν οὐδετέροις ἐπῆλθεν. οἵ τε οὖν Συρακούσιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, εἰκότως ἐνόμισαν καλὸν ἀγώνισμα σφίσιν εἶναι ἐπὶ τῇ γεγενημένῃ νίκῃ τῆς ναυμαχίας ἑλεῖν τε τὸ στρατόπεδον ἅπαν τῶν Ἀθηναίων, τοσοῦτον ὄν, καὶ μηδὲ καθ' ἕτερα αὐτοὺς, μήτε διὰ θαλάσσης, μήτε τῷ πεζῷ, διαφυγεῖν. ἔκλῃον οὖν τόν τε λιμένα εὐθὺς τὸν μέγαν, ἔχοντα τὸ στόμα ὀκτὼ σταδίων μάλιστα, τριήρεσι πλαγίαις, καὶ πλοίοις, καὶ ἀκάτοις, ἐπ' ἀγκυρῶν ὁρμίζοντες, καὶ τἆλλα, ἢν ἔτι ναυμαχεῖν οἱ Ἀθηναῖοι τολμήσωσι, παρεσκευάζοντο, καὶ ὀλίγον οὐδὲν ἐς οὐδὲν ἐπενόουν.

δᾶμος, dor. pro δῆμος, et significat *recens populo* (Lacedaemoniorum) *adscriptum.*" *E B—ro.* cf. 5, 34., 67.

καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ μόν. παραγεν. naves quidem etiam Leucadii duas, Ambraciotae vero tres, praebuerant (vid. 6, 104.); sed pedestrem quoque exercitum praeter naves soli Corinthii in navigiis onerariis miserant: vid. c. 50. *Hk.* — S. κατὰ τὸ ξυγγενές: τῶν Συρακουσίων.

Σικυώνιοι. Sicyonii, intercedentibus Spartanis, 6 ante illud tempus annis imperio paucorum subjecti, jam non sui arbitrii erant, sed Lacedaemonios sequi cogebantur. vide 5, 81. *Ex Arn.*

πρὸς—τούτους, πρὸς ἅπαντας τοὺς ἄλλους, *cum his, cum ceteris omnibus, comparati.*

59. ἀγώνισμα. vox rarior, cujus loco quod habent nonnulli codd., alioqui haud mali, ἀγῶνα olet glossam.

ἔκλῃον — εὐθύς. Dodwelli (Annal. Thuc. vol. 2., p. 702. ed. lips.) error, putantis, intra unius diei spatium clausum dici portum, quia Thuc. utitur voce εὐθύς, hinc originem habuit, quod imperfectum non distinguebat ab aoristo. *claudebant* Syr. magnum portum, i. e. claudere coeperunt, incertum, quo tempore. tribus diebus factum esse narrat Diodorus 13, 14. posteriore aevo catena firmissima aditum hujus portus interclusum fuisse ait Frontinus Strateg. 1, 5, 6. *Ex Arn. et G—ro.*

καὶ ὀλίγον οὐδὲν ἐς οὐδὲν ἐπενόουν. similiter loquitur 7, 87. καὶ οὐδὲν ὀλίγον ἐς οὐδὲν κακοπαθήσαντες, et 8, 15. (quem locum D. contulit) καὶ ὀλίγον ἐπράσσετο οὐδὲν ἐς τὴν βοήθειαν τὴν ἐπὶ τὴν Χίον. — „Acacius non ineleganter *nihil adeo parvum aut segne ab ulla parte animo volvebant.* sed malim *in ullam partem.* Aristophanes Equ. v. 386. (363. sed v. ibi

Ath., sibi metuentes, cum praesertim commeatus quoque deficeret, superioribus munitionibus suis relictis ad mare descendunt, parvoque loco munito ad recipiendum utensilia et infirmos, reliquum omnem peditatum naves conscendere jubent, denuo dimicaturi, et, si vicerint, Catanam profecturi; sin minus, cremata classe quam citissime in locum aliquem amicum, sive barbarum, sive graecum, se recepturi.

60. *Τοῖς δὲ Ἀθηναίοις τήν τε ἀπόκλησιν ὁρῶσι, καὶ τὴν ἄλλην διάνοιαν αὐτῶν αἰσθομένοις, βουλευτέα ἐδόκει. καὶ ξυνελθόντες οἵ τε στρατηγοὶ, καὶ οἱ ταξίαρχοι, πρὸς τὴν παροῦσαν ἀπορίαν τῶν τε ἄλλων, καὶ, ὅτι τὰ ἐπιτήδεια οὔτε αὐτίκα ἔτι εἶχον, (προπέμψαντες γὰρ ἐς Κατάνην, ὡς ἐκπλευσόμενοι, ἀπεῖπον μὴ ἐπάγειν,) οὔτε τὸ λοιπὸν ἐμελλον ἕξειν, εἰ μὴ ναυκρατήσουσιν, ἐβουλεύσαντο τὰ μὲν τείχη τὰ ἄνω ἐκλιπεῖν, πρὸς δὲ αὐταῖς ταῖς ναυσὶν ἀπολαβόντες διατειχίσματι, ὅσον οἷόν τε ἐλάχιστον τοῖς τε σκεύεσι καὶ τοῖς ἀσθενέσιν ἱκανὸν γενέσθαι, τοῦτο μὲν φρουρεῖν, ἀπὸ δὲ τοῦ ἄλλου πεζοῦ τὰς ναῦς πάσας, ὅσαι ἦσαν, καὶ δυναταὶ, καὶ ἀπλοώτεραι, πάντα τινὰ ἐσβιβάζοντες πληρῶσαι, καὶ διαναυμαχήσαντες, ἢν μὲν νικῶσιν, ἐς Κατάνην κομίζεσθαι, ἢν δὲ μὴ, ἐμπρήσαντες τὰς ναῦς, πεζῇ ξυνταξάμενοι ἀποχωρεῖν, ᾗ ἂν τάχιστα μέλλωσί τινος χωρίου ἢ βαρβαρικοῦ ἢ ἑλληνικοῦ φιλίου ἀντιλήψεσθαι. καὶ οἱ μὲν, ὡς ἔδοξεν αὐτοῖς ταῦτα, καὶ ἐποίησαν· ἔκ τε γὰρ τῶν ἄνω τειχῶν ὑποκατέβησαν, καὶ τὰς ναῦς ἐπλήρωσαν πάσας, ἀναγκάσαντες ἐσβαίνειν ὅστις καὶ ὁπωσοῦν ἐδόκει ἡλικίας μετέχων ἐπιτήδειος εἶναι.*

Complentur naves 110, omnibusque, ut poterat, apparatis, Nicias milites, cum clade insolita afflictos, tum inopia commeatus pugnandi cupidos, convocat.

Καὶ ξυνεπληρώθησαν νῆες αἱ πᾶσαι δέκα μάλιστα καὶ ἑκατόν. τοξότας τε ἐπ' αὐτὰς πολλοὺς, καὶ ἀκοντιστὰς, τῶν τε Ἀκαρνάνων, καὶ τῶν ἄλλων ξένων, ἐσεβίβαζον, καὶ τἆλλα, ὡς οἷόν τ' ἦν ἐξ ἀναγκαίου τε καὶ τοιαύτης διανοίας, ἐπορίσαντο.

notam. *Both.*) *μηδὲν ὀλίγον πόει*, ubi scholiastes *πάντα μεγάλα κατ' αὐτοῦ ποίει, κ. μηδὲν ενιελές.*" *E D.*

60. *καὶ — στρατηγοί: νῦν διὰ τὸ ἄπορον καὶ τοὺς ταξιάρχους οἱ στρατηγοὶ συνήγαγον, καθ' αὑτοὺς πρότερον βουλευόμενοι.* S. „Schol. putat, taxiarchos extra ordinem, ut in re crepera, ad consilium fuisse advocatos. hoc satis probabile est: nam ex iis, quae 6, 47. et 7, 43. Thuc. scribit, non alios fere quam *στρατηγοὺς* consultasse, intelligi potest. duces Romanorum idem interdum pro tempore fecisse, ut omnium ordinum centuriones in consilium adhiberent, ostendit Lipsius de Mil. rom. 2, 8. *E D.*

οἱ ταξίαρχοι. Decem erant, ex singulis tribubus singuli a populo creati. tribulibus suis, sed hoplitis tantum, in bello praeerant, proximi imperatoribus dignitate: vid. Schömann. de Comit. Athen. p. 315. — *ἁπλοώτεραι.* Kistemakerus comparativum exponit „*minus idoneae*", non igitur plane inutiles. *Ka Hk.* — *ἡλικίας: νεότητος.* S. — *τοιαύτης διανοίας, tali consilio.*

ὁ δὲ Νικίας, ἐπειδὴ τὰ πολλὰ ἑτοῖμα ἦν, ὁρῶν τοὺς στρατιώτας τῷ τε παρὰ τὸ εἰωθὸς πολὺ ταῖς ναυσὶ κρατηθῆναι ἀθυμοῦντας, καὶ διὰ τὴν τῶν ἐπιτηδείων σπάνιν ὡς τάχιστα βουλομένους διακινδυνεύειν, ξυγκαλέσας ἅπαντας παρεκελεύσατό τε πρῶτον, καὶ ἔλεξε τοιάδε.

Niciae oratio ad exercitum, qua pariter Ath. et inimicos de salute et patria pugnaturos esse ait, negatque desperandum esse militibus et belli peritis, et tanta multitudine proelium commissuris.

61. „ΑΝΔΡΕΣ στρατιῶται Ἀθηναίων τε, καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων, ὁ μὲν ἀγὼν ὁ μέλλων ὁμοίως κοινὸς ἅπασιν ἔσται περί τε σωτηρίας καὶ πατρίδος ἑκάστοις, οὐχ ἧσσον ἢ τοῖς πολεμίοις. ἦν γὰρ κρατήσωμεν νῦν ταῖς ναυσίν, ἔστι τῳ τὴν ὑπάρχουσάν που οἰκείαν πόλιν ἐπιδεῖν. ἀθυμεῖν δὲ οὐ χρή, οὐδὲ πάσχειν ὅπερ οἱ * ἀπειρότατοι τῶν ἀνθρώπων, οἳ τοῖς πρώτοις [ἀγῶσι] σφαλέντες ἔπειτα διὰ παντὸς τὴν ἐλπίδα τοῦ φόβου ὁμοίαν ταῖς ξυμφοραῖς ἔχουσιν, ἀλλ', ὅσοι τε Ἀθηναίων πάρεστε, πολλῶν ἤδη πολέμων ἔμπειροι ὄντες, καὶ ὅσοι τῶν ξυμμάχων, ξυστρατευόμενοι ἀεί, μνήσθητε τῶν ἐν τοῖς πολέμοις παραλόγων, καὶ, τὸ τῆς τύχης κἂν μεθ'

ὁ δὲ Νικίας: τῷ Νικίᾳ τὴν προτροπὴν τῆς διαλέξεως δίδωσι καὶ ὡς καθ' ἡλικίαν πρεσβυτέρῳ, καὶ ὡς μείζονι στρατηγῷ, [καὶ] ὡς πάλαι τοὺς Συρακουσίους νενικηκότι, καὶ ὡς ἐν Πελοποννήσῳ καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς τόποις τοὺς ἐναντίους διακολεμήσαντι. S.

ὁρῶν τοὺς στρατιώτας. ita Vat. vulgo ὁ. καὶ τοὺς στ., quasi etiam ipsi duces animos despondissent, quod nobis non magis placet quam Göllero. Orationem habuit Nicias nave conscensa, non in terra: v. Diodorum Sic. 13, 338, d. aliter Noster 5, 69. D.

61. * ἀπειρότατοι. imo ἀπειρότεροι, i. e. ἄπειροι, lenitum illud urbanitate attica, quam non capientes librarii saepe has formas permiscuerunt. v. Herm. ad Viger. p. 718., nos ad Eurip. Cyclop. 88., Comici Nub. 115., Odyss. β', 350. Hoc primum. deinde vereor, ne ἀγῶσι allitum sit ab explicatore improvido, cum Thuc. dixisset τοῖς πρώτοις, *in primis*, sicut Euripides Med. 447. dixit τῶν πρώτων πρῶτον, et Livius 3, 65. *in primis parum proderat*, itemque 8, 3. *si prima satis prospera fuissent*. neque enim de pugnis tantummodo ac militibus hic videtur agi, sed in universum de vulgo hominum, ob mala rerum gerendarum initia statim desperantium. inducit me ad id credendum mos oratorum ea, quae aguntur, ad ejusmodi sententias dirigendi; et conveniunt generaliter dictis verba ἀνθρώπων et ξυμφοραῖς. — In explicandis verbis τὴν ἐλπίδα — ἔχουσιν falli puto interpretes, scholiasten audientes, quorum P., alios ut mittam, „Ἐλπὶς τοῦ φόβου," inquit, „est *expectatio a metu injecta*." retulerunt viri optimi ὁμοίαν ad ταῖς ξυμφοραῖς, quasi *spem similem eventibus* dicat scriptor potius quam (quod aptius apertiusque) *spem metus similem*, i. e. meticulosam atque anxiam. ταῖς ξυμφοραῖς intelligendum est ἐν ταῖς ξ., quam ellipsin Schäfer. ad Lamb. Bosium p. 697. aliique illustraverunt. recte ille apud Lucianum Tyrannic. 11., vol. 2., p. 219. ed. Tauchnix. τίς ἐλπὶς τοῦ φόβου; i. e. τοῦ φοβεροῦ, τοῦ κακοῦ, τῆς τυραννίδος: sed quid hoc ad Thucydidem?

παραλόγων est a recto παράλογος, quod est substantivum, non a recto παράλογα, ut Heyn. opinatus est ad Iliad. 18, 309. Sententia vulgo frequentata, quam Aristoteles Rhet. 2, 22. pro exemplo memorat

ἡμῶν ἐλπίσαντες στῆναι, καὶ, ὡς ἀναμαχούμενοι ἀξίως τοῦδε τοῦ πλήθους, ὅσον αὐτοὶ ὑμῶν αὐτῶν ἐφορᾶτε, παρασκευάζεσθε.

Deinde provisum dicit, ut in tanta turba naves accommodate ad angustias portus instructae sint, multis receptis sagittariis et jaculatoribus, quorum defectu prius laboraverint Ath., ipsarumque navium constructione emendata: nam eo rem devenisse, ut e tabulatis navium velut pedestris pugna committenda sit.

62. „Ἃ δὲ ἀρωγὰ ἐνείδομεν ἐπὶ τῇ τοῦ λιμένος στενότητι πρὸς τὸν μέλλοντα ὄχλον τῶν νεῶν ἔσεσθαι καὶ πρὸς τὴν ἐκείνων ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων παρασκευήν, οἷς πρότερον ἐβλαπτόμεθα, πάντα καὶ ἡμῖν νῦν ἐκ τῶν παρόντων μετὰ τῶν κυβερνητῶν ἐσκεμμένα ἡτοίμασται. καὶ γὰρ τοξόται πολλοὶ καὶ ἀκοντισταὶ ἐπιβήσονται, καὶ ὄχλος, ᾧ ναυμαχίαν μὲν ποιούμενοι ἐν πελάγει οὐκ ἂν ἐχρώμεθα διὰ τὸ βλάπτειν ἂν τὸ τῆς ἐπιστήμης τῇ βαρύτητι τῶν νεῶν, ἐν δὲ τῇ ἐνθάδε ἠναγκασμένῃ ἀπὸ τῶν νεῶν πεζομαχίᾳ πρόσφορα ἔσται. εὕρηταί δ' ἡμῖν, ὅσα χρὴ ἀντιναυπηγεῖσθαι, καὶ πρὸς τὰς τῶν ἐπωτίδων αὐτοῖς παχύτητας, ᾗπερ μάλιστα ἐβλαπτόμεθα, χειρῶν σιδηρῶν ἐπιβολαὶ, αἳ σχήσουσι τὴν πάλιν ἀνάκρουσιν τῆς προσπεσούσης νεώς, ἣν τὰ ἐπὶ τούτοις οἱ ἐπιβάται ὑπουργῶσιν. ἐς τοῦτο γὰρ δὴ ἠναγκάσμεθα, ὥστε πεζομαχεῖν ἀπὸ τῶν νεῶν, καὶ τὸ μήτε αὐτοὺς ἀνακρούεσθαι, μήτ' ἐκείνους ἐᾶν, ὠφέλιμον φαίνεται ἄλλως τε, καὶ τῆς γῆς, πλὴν ὅσον ἂν ὁ πεζὸς ἡμῶν ἐπέχῃ, πολεμίας οὔσης.

Igitur strenue pugnandum esse, ne in terram propellantur, nec prius dimittendas hostium naves quam hoplitas inde deturbaverint.

63. „Ὧν χρὴ μεμνημένους διαμάχεσθαι ὅσον ἂν δύνησθε, καὶ μὴ ἐξωθεῖσθαι ἐς αὐτὴν, ἀλλὰ, ξυμπεσούσης νηῒ νεὼς, μὴ πρότερον ἀξιοῦν ἀπολύεσθαι ἢ τοὺς ἀπὸ τοῦ πολεμίου καταστρώματος ὁπλίτας ἀπαράξητε. καὶ ταῦτα τοῖς ὁπλίταις οὐχ ἧσσον τῶν ναυτῶν παρακελεύομαι, ὅσῳ τῶν ἄνωθεν μᾶλλον τὸ ἔργον τοῦτο· ὑπάρχει δ' ὑμῖν ἔτι νῦν γε τὰ πλείω τῷ πεζῷ ἐπικρατεῖν.

vulgarium, quae posita suo loco magnam vim habeant. *E G—ro.*

62. οἷς πρότερον ἐβλαπτόμεθα. haec per synesin refer ad παρασκευήν, quasi dixerit πρὸς τὰ ὑπ' ἐκείνων ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων παρεσκευασμένα.—τὰ ἐπὶ τούτοις, i. e. *quae praeterea necessaria sunt*, post apparatum a classiariis perficienda. *Ex Hk.* „Ut insiliant scilicet in naves manibus ferreis illigatas, et manu rem gerant πεζομαχίᾳ, quam dicit, ἀπὸ τῶν νεῶν.—ἐπιβάται hic non sunt *vectores*, qui nulli essent ibi, sed *milites*. cf. cap. 63." *E B—ro.* Portus „— et adversus epotidum crassitudinem (quod praecipue obfuit) ferreas manus *comparavimus*, quas *illorum navibus* injiciamus, quae navem *hostilem*, cum invaserit, retinebunt, ne retro se recipiat, si modo vectores (imo classiarii), quae requiruntur postea, exsequantur."

63. τῶν ἄνωθεν. int. τῶν ἐπὶ

Nautas, praesertim inquilinos, bene sperare jubet cum propter melius instructa tabulata, tum majorem navium ipsarum numerum, contemtis Corinthiis saepe victis, et Siciliensibus, quorum nemo classi Atheniensium vigenti resistere ausus sit. quare opus esse, ut, imperii Atheniensium participes et eorum beneficiis devincti, probent istis, vel debili et afflicta peritia robur fortuna secunda usum superari.

„Τοῖς δὲ ναύταις παραινῶ, καὶ ἐν τῷ αὐτῷ τῷδε καὶ δέομαι, μὴ ἐκπεπλῆχθαί τι ταῖς ξυμφοραῖς ἄγαν, τήν τε παρασκευὴν ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων βελτίω νῦν ἔχοντας, καὶ τὰς ναῦς πλείους, ἐκείνην τε τὴν ἡδονὴν ἐνθυμεῖσθαι, ὡς ἀξία ἐστὶ διασώσασθαι, οἳ, τέως Ἀθηναῖοι νομιζόμενοι, καὶ μὴ ὄντες ὑμῶν, τῆς τε φωνῆς τῇ ἐπιστήμῃ, καὶ τῶν τρόπων τῇ μιμήσει, ἐθαυμάζεσθε κατὰ τὴν Ἑλλάδα, καὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἡμετέρας οὐκ ἔλασσον κατὰ τὸ ὠφελεῖσθαι, ἔς τε τὸ φοβερὸν τοῖς ὑπηκόοις καὶ τὸ μὴ ἀδικεῖσθαι πολὺ πλεῖον, μετείχετε, ὥστε κοινωνοὶ μόνοι ἐλευθέρως ἡμῖν τῆς ἀρχῆς ὄντες δικαίως ἂν αὐτὴν νῦν μὴ καταπροδίδοτε, καταφρονήσαντες δὲ Κορινθίων τε, οὓς πολλάκις νενικήκατε, καὶ Σικελιωτῶν, ὧν οὐδ' ἀντιστῆναι οὐδεὶς, ἕως ἤκμαζε τὸ ναυτικὸν ἡμῖν, ἠξίωσεν, ἀμύνασθε αὐτούς, καὶ δείξατε, ὅτι καὶ μετὰ ἀσθενείας καὶ ξυμφορῶν ἡ ὑμετέρα ἐπιστήμη κρείσσων ἐστὶν ἑτέρας εὐτυχούσης ῥώμης.

Ipsos Ath. commonet, ne alibi superesse sibi putent vel naves, vel milites, verum sic existiment, nisi vincant, actum esse de Atheniensium civitate et gloria.

64. „Τούς τε Ἀθηναίους ὑμῶν πάλιν αὖ καὶ τάδε ὑπομιμνήσκω, ὅτι οὔτε ναῦς ἐν τοῖς νεωσοίκοις ἄλλας ὁμοίας ταῖσδε οὔτε ὁπλιτῶν ἡλικίαν ὑπελίπετε, εἴ τε ξυμβήσεταί τι ἄλλο ἢ τὸ κρατεῖν ὑμῖν, τούς τε ἐνθάδε πολεμίους εὐθὺς ἐπ' ἐκεῖνα πλευσουμένους, καὶ τοὺς ἐκεῖ ὑπολοίπους ἡμῶν ἀδυνάτους ἐσομένους τούς τε αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἐπελθόντας, ἀμύνασθαι. καὶ οἱ μὲν ἂν ὑπὸ Συρακουσίοις εὐθὺς γίγνοισθε, οἷς αὐτοὶ ἴστε οἷα γνώμῃ ἐπήλθετε, οἱ δ' ἐκεῖ ὑπὸ Λακεδαιμονίοις· ὥστε ἐν ἑνὶ τῷδε ὑπὲρ ἀμφοτέρων ἀγῶνι καθεστῶτες καρτερήσατε, εἴπερ ποτὲ, καὶ ἐνθυμεῖσθε καθ' ἑκάστους τε, καὶ ξύμπαντες, ὅτι οἱ ἐν ταῖς ναυσὶν ὑμῶν νῦν ἐσόμενοι καὶ πεζοὶ

τῶν καταστρωμάτων. — ad διασώσασθαι subaudi αὐτὴν, τὴν ἡδονήν. — Ἀθηναῖοι νομιζόμενοι καὶ μὴ ὄντες: τοὺς μετοίκους λέγει. S. Ex Hk. — In verbis τὸ μὴ ἀδικεῖσθαι negatio μὴ forte omissa est in multis codicibus: hoc enim dicit orator, inquilinos atticos, Atheniensium ope fretos, et terrori fuisse subjectis ab illis populis, et tutos ab eorum injuriis. „Hi inquilini, ἰσοτελεῖς dicti, beneficio Atheniensium pari fere cum civibus jure fruebantur, et partim mercaturam faciebant, partim nautae in classibus atticis constabant ex μετοίκοις. v. Böckh. Staatshalt. der Ath., etc.

δικαίως ἂν — μὴ καταπροδίδοτε. de ἂν particula imperativo juncta v. M. §. 598, c, nos ad Soph. Oed. R. 1358., Oed. Col. 642.

ὅτι οἱ — καὶ πεζοί. mire, imo inepte et soloece, πεζοὶ dicuntur esse νῆες pro ναῦται. ponendum ar-

τοῖς Ἀθηναίοις εἰσὶ * καὶ νῆες, καὶ ἡ ὑπόλοιπος πόλις, καὶ τὸ μέγα ὄνομα τῶν Ἀθηνῶν, περὶ ὧν εἴ τίς τι ἕτερος ἑτέρου προφέρει ἢ ἐπιστήμῃ, ἢ εὐψυχίᾳ, οὐκ ἂν ἐν ἄλλῳ μᾶλλον καιρῷ ἀποδειξάμενος αὐτός τε αὐτῷ ὠφέλιμος γένοιτο, καὶ τοῖς ξύμπασι σωτήριος."

His dictis Nicias naves conscendi jubet; Syracusani vero et Gylippus, navale proelium expectantes, coriis proras navium muniunt adversus manus ferreas; deinde duces eorum convocant populum.

65. Ὁ μὲν Νικίας, τοσαῦτα παρακελευσάμενος, εὐθὺς ἐκέλευε πληροῦν τὰς ναῦς· τῷ δὲ Γυλίππῳ καὶ τοῖς Συρακουσίοις παρῆν μὲν αἰσθάνεσθαι, ὁρῶσι καὶ αὐτὴν τὴν παρασκευήν, ὅτι ναυμαχήσουσιν οἱ Ἀθηναῖοι· προηγγέλθη δὲ αὐτοῖς καὶ ἡ ἐπιβολὴ τῶν σιδηρῶν χειρῶν. καὶ πρός τε τἆλλα ἐξηρτύσαντο ὡς ἕκαστα, καὶ πρὸς τοῦτο· τὰς γὰρ πρώρας καὶ τῆς νεὼς ἄνω ἐπὶ πολὺ κατεβύρσωσαν, ὅπως ἂν ἀπολισθάνοι, καὶ μὴ ἔχοι ἀντιλαβήν, ἡ χεὶρ ἐπιβαλλομένη. καὶ ἐπειδὴ πάντα ἕτοιμα ἦν, παρεκελεύσαντο ἐκείνοις οἵ τε στρατηγοὶ, καὶ Γύλιππος, καὶ ἔλεξαν τοιάδε.

Gylippus et duces Syracusanorum bono animo esse jubent eos eorumque socios, ut qui Ath., immodica olim affectantes, et vicerint, et verosimiliter victuri sint, mari, quo potentissimi fuerint, ita ut nunc propter inopinatam cladem magis etiam quam opus sit rebus suis diffidant.

66. „ΟΤΙ μὲν καλὰ τὰ προειργασμένα, καὶ ὑπὲρ καλῶν τῶν μελλόντων ὁ ἀγὼν ἔσται, ὦ Συρακούσιοι καὶ ξύμμαχοι, οἵ τε πολλοὶ δοκεῖτε ἡμῖν εἰδέναι, (οὐδὲ γὰρ ἂν οὕτως αὐτῶν προθύμως ἀντελάβεσθε,) καὶ εἴ τις μὴ, ἐπὶ ὅσον δεῖ, ἤσθηται, σημανοῦμεν. Ἀθηναίους γὰρ ἐς τὴν χώραν τήνδε ἐλθόντας πρῶτον μὲν ἐπὶ τῆς Σικελίας καταδουλώσει, ἔπειτ', εἰ κατορθώσειαν, καὶ τῆς Πελοποννήσου, καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, καὶ ἀρχὴν τὴν ἤδη μεγίστην τῶν τε πρὶν Ἑλλήνων, καὶ τῶν νῦν, κεκτημένους, πρῶτοι ἀνθρώπων ὑποστάντες τῷ ναυτικῷ, ᾧπερ πάντα κατέσχον, τὰς μὲν νενικήκατε ναυμαχίας, τὴν δ' ἐκ τοῦ εἰκότος νῦν νικήσετε· ἄνδρες γὰρ ἐπειδὰν ᾧ ἀξι-

bitror πεζοὶ κατὰ νῆας, vel ναῦς, pedites nautici. toto Atheniensium exercitu praeter infirmos in naves traducto pedites simul erant classiarii. cf. cap. 60. de passim confusis κατὰ et καὶ non opus dicere, neque νῆας damnaverim apud oratorem antiquiorem, quamvis id solis poëtis concedat M. gr. §. 78, ann. 1.: propendet enim ad eos hic noster.

προφέρει, praestat. Euripides Med. 1035. προφέρειν εἰς εὐτυχίαν, i. e. secundum S. ὑπερβάλλειν εὐτυχίᾳ.

65. παρῆν μὲν αἰσθάνεσθαι, licebat quidem intelligere.

τὰς γὰρ — κατεβύρσωσαν. ordo καὶ κατεβ. γὰρ ἐπὶ πολὺ τὰς πρώρας ἄνω τῆς νεὼς, nam coriis quoque longe lateque contexerunt proras superiore parte navis. „τῆς νεὼς pro ἑκάστης νεὼς, quae vis est articuli, ut cap. 62. χειρῶν σιδηρῶν ἐπιβολαὶ, αἳ σχήσουσι τὴν πάλιν ἀνάκρουσιν τῆς προσπεσούσης νεώς." Ex Hk.

66. ἄνδρες γὰρ — τὸ πρῶτον —, homines enim (ἄνδρες pro ἄνθρωποι: v. Soph. Oed. Col. 527.,

οὖσι προὔχειν κολουθῶσι, τό γ' ὑπόλοιπον αὐτῶν τῆς δόξης ἀσθενέστερον αὐτὸ ἑαυτοῦ ἐστὶν ἢ εἰ μηδ' ᾠήθησαν τὸ πρῶτον, καὶ τῷ παρ' ἐλπίδα τοῦ αὐχήματος σφαλλόμενοι καὶ παρὰ ἰσχὺν τῆς δυνάμεως ἐνδιδόασιν· ὃ νῦν Ἀθηναίους εἰκὸς πεπονθέναι.

Contra bonum animum, quo antea, quamvis rudes, bellum susceperint Syracusani, jam confirmatum esse, spemque duplicatam, superiores fore, qui victores vicerint. praeterea Syracusanos Atheniensium apparatus belli non insuetos facile imitari suo modo; illorum autem hoplitis et jaculatoribus praeter morem in tabulatis navium constipatis et naves periclitaturas, et ipsos incommodo loco modoque agendi perturbatum iri.

67. „Ἡμῶν δὲ τό τε ὑπάρχον πρότερον, ᾧπερ καὶ ἀνεπιστήμονες ἔτι ὄντες ἀπετολμήσαμεν, βεβαιότερον νῦν, καὶ τῆς δοκήσεως προσγεγενημένης αὐτῷ τὸ κρατίστους εἶναι, εἰ τοὺς κρατίστους ἐνικήσαμεν, διπλασία ἑκάστου ἡ ἐλπίς· (τὰ δὲ πολλὰ πρὸς τὰς ἐπιχειρήσεις ἡ μεγίστη ἐλπὶς μεγίστην καὶ τὴν προθυμίαν παρέχεται·) τά τε τῆς ἀντιμιμήσεως αὐτῶν τῆς παρασκευῆς ἡμῖν τῷ μὲν ἡμετέρῳ τρόπῳ ξυννήθη τέ ἐστι, καὶ οὐκ ἀνάρμοστοι πρὸς ἕκαστον αὐτῶν ἐσόμεθα· οἱ δ' ἐπειδὰν πολλοὶ μὲν ὁπλῖται ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων παρὰ τὸ καθεστηκὸς ὦσι, πολλοὶ δὲ καὶ ἀκοντισταὶ χερσαῖοι, ὡς εἰπεῖν, Ἀκαρνᾶνές τε, καὶ ἄλλοι ἐπὶ ναῦς ἀναβάντες, οἳ οὐδ' ὅπως καθεζομένους χρὴ τὸ βέλος ἀφεῖναι εὑρήσουσι, πῶς οὐ σφαλοῦσί τε τὰς ναῦς, καὶ ἐν σφίσιν αὐτοῖς πάντες, οὐκ ἐν τῷ αὐτῶν τρόπῳ κινούμενοι, ταράξονται;

Neque juvari eos multitudine navium, quippe quae tardiores futurae sint in angusto loco, facileque Syracusanorum apparatibus laedendae. itaque ad incitas redactos eos insanire, fortunae potius quam apparatus fiducia aut in mare erumpere, aut per vim in terram abire, conaturos, ut saltem tantis molestiis liberentur.

„Ἐπεὶ καὶ τῷ πλήθει τῶν νεῶν οὐκ ὠφελήσονται, εἴ τις

Eurip. Med. 1198., Herm. ad Viger. p. 66.), *postquam fracti sunt ea in re, qua excellere se putant, dein minorem etiam quam res est opinionem de se ipsis concipiunt, pariter ac si ne ante quidem ita existimassent.* „Verbis ἀσθενέστερον αὐτὸ ἑαυτοῦ ἐστὶν additur explicationis causa ἢ εἰ μηδ' ᾠήθησαν τὸ πρῶτον, quae nihil aliud valent quam quod obscurius indicat pronomen reciprocum ἑαυτοῦ. v. M. gr. §. 452." *Ex Hk.*

καὶ — ἐνδιδόασιν. *et lapsi in eo, quo gloriabantur, inesperata re perculsi etiam infra robur potentiae suae concedere solent.*

67. καὶ τῆς δοκ. — τὸ κρατίστους εἶναι. 7, 36. τῇ τε πρότερον ἀμαθίᾳ τῶν κυβερνητῶν δοκούσῃ εἶναι τὸ ἀντίπρωρον ξυγκροῦσαι μάλιστ' ἂν αὐτοὶ χρήσασθαι. 8, 87. ὡς καταβοῆς ἕνεκα τῆς ἐς Λακεδαίμονα τὸ λέγεσθαι, ὡς οὐκ ἀδικεῖ, quibus locis et similibus infinitivus cum articulo reddi potest per *quod attinet ad.* notavit G—rus.

ἡμῖν — ξυννήθη τέ ἐστι. ll. soloece ἡμῶν. ι et ω confusorum non desunt exempla, velut πρώτη mendose legitur pro τρίτη in Dionysii Hal. epistola ad Cn. Pompejum: v. Thuc. Both. vol. 1., p. 16.

οὐκ ἀνάρμοστοι πρὸς ἕκαστον. Vulgo legebatur πρὸς τὴν

καὶ τόδε ὑμῶν, ὅτι οὐκ ἴσαις ναυμαχήσει, πεφόβηται· ἐν ὀλίγῳ γὰρ πολλαὶ ἀργότεραι μὲν ἐς τὸ δρᾶν τι ὧν βούλονται ἔσονται, ῥᾷσται δὲ ἐς τὸ βλάπτεσθαι ἀφ' ὧν ἡμῖν παρεσκεύασται. τὸ δ' ἀληθέστατον γνῶτε ἐξ ὧν ἡμεῖς οἰόμεθα σαφῶς πεπύσθαι· ὑπερβαλλόντων γὰρ αὐτοῖς τῶν κακῶν, καὶ βιαζόμενοι ὑπὸ τῆς παρούσης ἀπορίας, ἐς ἀπόνοιαν καθεστήκασιν, οὐ παρασκευῆς πίστει μᾶλλον ἢ τύχης ἀποκινδυνεῦσαι οὕτως, ὅπως δύνανται, ἵν' ἢ βιασάμενοι ἐκπλεύσωσιν, ἢ κατὰ γῆν μετὰ τοῦτο τὴν ἀποχώρησιν ποιῶνται, ὡς τῶν γε παρόντων οὐκ ἂν πράξοντες χεῖρον.

Proinde ira justissima ulciscendos esse homines inimicissime aggressos, nunc adeo perturbatos fortuna prodente.

68. „Πρὸς οὖν ἀταξίαν τε τοιαύτην καὶ τύχην ἀνδρῶν ἑαυτὴν παραδεδωκυῖαν πολεμιωτάτων ὀργῇ προσμίξωμεν, καὶ νομίσωμεν ἅμα μὲν νομιμώτατον [εἶναι] πρὸς τοὺς ἐναντίους, οἳ ἂν ὡς ἐπὶ τιμωρίᾳ τοῦ προσπεσόντος δικαιώσωσιν ἀποπλῆσαι τῆς γνώμης τὸ θυμούμενον, ἅμα δὲ ἐχθροὺς ἀμύνασθαι ἐγγενησόμενον ἡμῖν, κατὰ τὸ λεγόμενόν που, ἥδιστον εἶναι.

ἑκάστην: sed recte dicitur ἕκαστος ὁ ὁπλίτης et ὁ ὁπλίτης ἕκαστος, non item ὁ ἕκαστος ὁπλίτης. — verbo χερσαῖοι, quo pertinet ὡς εἰπεῖν, *ut verbo dicam*, designantur ἄπειροι θαλάσσης. *Ex Hk.*

ἐς ἀπόνοιαν — δύνανται. vulgo ἀποκινδυνεύσει, sed probabiliter D. ἀποκινδυνεῦσαι, intellecto ὥστε in verbis οὐ — δύνανται. est enim inusitata vox ἀποκινδύνευσις, et fac, admittendam esse, tamen quaeras, quid sibi velit ἀποκινδύνευσις τύχης: at recte dictum πίστις τύχης, *fiducia fortunae*, apteque haec πίστει παρασκευῆς, *fiduciae apparatus bellici*, opposita est. 8. οὐ τῇ παρασκευῇ δηλονότι πιστεύοντες, ἀλλὰ, διακινδυνεῦσαι σπεύδοντες, ἐπὶ τῇ τύχῃ τὸ μέλλον ποιοῦνται. D. „Suspicor," inquit, „Scholiasten legisse ἀποκινδυνεῦσαι. hoc multo clariorem reddit sententiam, et oratio apte in hunc modum procedit: ἐς ἀπόνοιαν καθεστήκασιν ἀποκινδυνεῦσαι οὕτως, ὅπως δύνανται, οὐ μᾶλλον πίστει παρασκευῆς ἢ τύχης, *eo dementiae venerunt, ut, non tam apparatu suo quam incerta fortunae alea confisi, periculum, quocunque modo possunt, facere velint*, ut non male Acacius."

68. [εἶναι.] glossa putida, cum sequatur εἶναι, quod huc pertinet.

οἳ ἄν — τὸ θυμούμενον. ellipsi usitata dictum, intellecto τούτων, quo referatur οἳ: *justissimum esse contra adversarios* (vel *respectu adversariorum*) *factum eorum, qui* etc. Did.: Nous traduisons „Il faut songer qu'à l'égard d'ennemis, qui comme aggresseurs méritent le châtiment, rien n'est plus légitime que d'assouvir sa colère; et qu'en même temps rien n'est plus doux, comme dit le proverbe, que de se venger d'un ennemi, comme nous serons bientôt à même de le faire."

ἅμα δὲ — ἥδιστον εἶναι, *simulque facultatem nobis futuram hostes ulciscendi, quod vulgo dicitur, suavissimam esse.* — κατὰ τὸ λεγόμενόν που. vitiose ll. καὶ τὸ λ. που. videntur proverbii loco dixisse ἥδιστόν ἐστιν ἐχθροὺς ἀμύνασθαι, quod verbum etsi non ipsum invenio, similia tamen suppetunt apud utramque gentem, et extat, nisi fallor, Tragici cujusdam versus

ἐχθροὺς ἀμύνειν, ὠφελεῖν τε τοὺς φίλους.

Theognis 869.

Pessime enim habitum iri Syracusanos, si Ath. vicerint. quare strenue pugnandum esse, nec permittendum, ut impune abeant, sed poena de iis sumta confirmandam libertatem Siciliae.

„Ὡς δὲ ἐχθροὶ, καὶ ἔχθιστοι, πάντες ἴστε, οἵ γε ἐπὶ τὴν ἡμετέραν ἦλθον δουλωσόμενοι, ἐν ᾧ, εἰ κατώρθωσαν, ἀνδράσι μὲν αν τὰ ἄλγιστα προσέθεσαν, παισὶ δὲ καὶ γυναιξὶ τὰ ἀπρεπέστατα, πόλει δὲ τῇ πάσῃ τὴν αἰσχίστην ἐπίκλησιν. ἀνθ' ὧν μὴ μαλακισθῆναί τινα πρέπει, μηδὲ τὸ ἀκινδύνως ἀπελθεῖν αὐτοὺς κέρδος νομίσαι· τοῦτο μὲν γὰρ, καὶ ἐὰν κρατήσωσιν, ὁμοίως δράσουσι, τὸ δὲ, πραξάντων ἐκ τοῦ εἰκότος ἃ βουλόμεθα, τούσδε τε κολασθῆναι, καὶ τῇ πάσῃ Σικελίᾳ καρπουμένῃ καὶ πρὶν ἐλευθερίαν βεβαιοτέραν παραδοῦναι, καλὸς ὁ ἀγών. καὶ κινδύνων οὗτοι σπανιώτατοι, οἳ ἂν ἐλάχιστα ἐκ τοῦ σφαλῆναι βλάπτοντες πλεῖστα διὰ τὸ εὐτυχῆσαι ὠφελῶσι.“

Et Syr. cum Gylippo, et Ath., militibus implent naves suas; deinde Nicias, trepidans instante pugna navali, denuo convocatos trierarchas obtestatur, ne se ipsis, et majoribus, patriaque liberrima indignos se praebeant. quo facto peditatum pariter cohortatus ad mare ducit; ceterique imperatores attici statim ad obstructas ab hostibus fauces portus navigant, vi erupturi.

69. *Καὶ οἱ μὲν τῶν Συρακουσίων στρατηγοὶ, καὶ Γύλιππος, τοιαῦτα καὶ αὐτοὶ τοῖς σφετέροις στρατιώταις παρακελευσάμενοι ἀντεπλήρουν τὰς ναῦς εὐθὺς, ἐπειδὴ καὶ τοὺς Ἀθηναίους ᾐσθάνοντο· ὁ δὲ Νικίας ὑπὸ τῶν παρόντων ἐκπεπληγμένος, καὶ ὁρῶν, οἷος ὁ κίνδυνος καὶ ὡς ἐγγὺς ἤδη ἦν, ἐπειδὴ καὶ ὅσον οὐκ ἔμελλον ἀνάγεσθαι, καὶ νομίσας, ὅπερ πάσχουσιν ἐν τοῖς μεγάλοις ἀγῶσι, πάντα τε ἔργῳ ἔτι σφίσιν ἐνδεᾶ εἶναι, καὶ λόγῳ αὐτοῖς οὔπω ἱκανὰ εἰρῆσθαι, αὖθις τῶν*

Ἔν μοι ἔπειτα πέσοι μέγας οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν
χάλκεος, ἀνθρώπων δεῖμα χαμαιγενέων,
εἰ μὴ ἐγὼ τοῖσιν μὲν ἐπαρκέσω, οἵ με φιλεῦσι,
τοῖς δ' ἐχθροῖς ἀνίη καὶ μέγα πῆμ' ἔσομαι.

Juvenalis 13, 180.

At vindicta bonum vita jucundius ipsa.

salvator apud Evangelistam (Matth. 5, 43.) Ἠκούσατε, ὅτι ἐρρέθη „Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου, καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου·“ ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, quod quidem divinius quam humanius praeceptum dicas.

τὰ ἄλγιστα, cruciatus, mortes crudeles. — τὰ ἀπρεπέστατα: τοὺς ἀνδραποδισμούς. — τὴν αἰσχίστην ἐπίκλησιν: τὴν δουλείαν. S. τοῦτο, τὸ ἀπελθεῖν. — πραξάντων ἡμῶν. — τούσδε τε κολ. intell. ὥστε.

69. ἐπειδὴ — ᾐσθάνοντο. Recte S. supplet πληροῦντας τὰς ναῦς. crebrae sunt hoc genus ellipses in Thucydide. 3, 55. ἐν μέντοι τῷ πολέμῳ οὐδὲν ἐκπρεπέστερον ὑπὸ ἡμῶν οὔτε ἐπάθετε, οὔτε ἐμελλήσατε, nimirum πάσχειν. 5, 80. οὐ μέντοι εὐθύς γε ἀπέστη τῶν Ἀθηναίων, ἀλλὰ διενοήθη, (nempe ἀποστῆναι αὐτῶν,) ὅτι καὶ τοὺς Ἀργείους ἐώρα, scil. ἀποστάντας, ut S. 6, 76. τῇ δὲ αὐτῇ ἰδέᾳ ἐκεῖνά τε ἔσχον, καὶ τὰ ἐνθάδε νῦν πειρῶνται (ἔχειν). D.

πάσχουσιν: οἱ ἄνθρωποι δηλονότι. S. „Nempe ὥστε νομίζειν,

τριηράρχων ἕνα ἕκαστον ἀνεκάλει, πατρόθεν γε ἐπονομάζων καὶ αὐτοὺς ὀνομαστὶ, καὶ φυλὴν, ἀξιῶν τό τε καθ' ἑαυτὸν, ᾧ ὑπῆρχε λαμπρότητός τι, μὴ προδιδόναι τινὰ, καὶ τὰς πατρικὰς ἀρετας, ὧν ἐπιφανεῖς ἦσαν οἱ πρόγονοι, μὴ ἀφανίζειν, πατρίδος τε τῆς ἐλευθερωτάτης ὑπομιμνήσκων, καὶ τῆς ἐν αὐτῇ ἀνεπιτάκτου πᾶσιν ἐς τὴν δίαιταν ἐξουσίας, ἄλλα τε λέγων, οὐχ ὅσα ἐν τῷ τοιούτῳ ἤδη τοῦ καιροῦ ὄντες ἄνθρωποι, οὐ πρὸς τὸ δοκεῖν τινὶ ἀρχαιολογεῖν φυλαξάμενοι, εἶποιεν ἄν, καὶ ὑπὲρ ἁπάντων παραπλήσια, ἕς τε γυναῖκας, καὶ παῖδας, καὶ θεοὺς πατρῴους, προφερόμενα, ἀλλ' ἃ ἐπὶ τῇ παρούσῃ ἐκπλήξει ὠφέλιμα νομίζοντες ἐπιβοῶντο. καὶ ὁ μὲν, οὐχ ἱκανὰ μᾶλλον ἢ ἀναγκαῖα νομίσας παρῃνῆσθαι, ἀποχωρήσας ἦγε τὸν πεζὸν πρὸς τὴν θάλασσαν, καὶ παρέταξεν ὡς ἐπὶ πλεῖστον ἐδύνατο, ὅπως ὅτι μεγίστη τοῖς ἐν ταῖς ναυσὶν ὠφέλεια ἐς τὸ θαρσεῖν γίγνοιτο. ὁ δὲ Δημοσθένης, καὶ Μένανδρος, καὶ Εὐθύδημος, (οὗτοι γὰρ ἐπὶ τὰς ναῦς τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ἐπέβησαν,)

ut putent, etc., pro *εἰώθασι νομίζειν.*" *B—r.*

πατρόθεν γε ἐπ.: Ὅμηρος (Il. κ', 68.) *πατρόθεν ἐκ γενεῆς ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον.* S. ibi Heyn. „Id enim benevolentiam declarare putabatur. causae tamen plures esse potuerunt, ut discerneretur alter ab altero (velut Ajax Telamonius ab Oïlei filio. *Both.*); etiam honoris causa, cum pater esset clarus." *Πατρόθεν ἐπονομάζειν* idem est, quod *aliquem cognomine appellare*, ut distinguatur per familiam et ipsa ratione appellandi admoneatur honorum sustinendorum. nam patris nomen filii cognomen erat, ut in nominibus Normannorum Fitzgerald, Fitzwilliam, i. e. filius Geraldi, Guilelmi; et cognomen tanto aptius erat distinguendae familiae, quod filius natu maximus plerumque nomen avi accipiebat: quo factum est, ut duo nomina quasi hereditate proderentur in descendentium marium progenie cujusque gentis. talia erant nomina Calliae et Hipponici, Cimonis et Miltiadis, Niciae et Nicerati, Alcibiadis et Cliniae, quae reperiuntur in horum familiis per alternas aetates. *Ex Arn.* Ceterum ponendum esse intellexi *πατρόθεν γε*, cum τὲ particulae, altero τὲ intercedente, nihil respondeat in iis, quae sequuntur.

ἀξιῶν — τινά: *ἀξιῶν, φησὶ, μηδένα προδιδόναι τὴν οἰκείαν ἀρετήν.* (*ὧν — οἱ πρόγονοι, si quorum majores erant clari.*) — *καὶ τῆς — ἐξουσίας*: *καὶ τῆς ἐν τῇ πατρίδι δηλονότι αὐτεξουσίου βιοτῆς.* S. Portus *eosdem etiam admonebat patriae, quae liberrima esset, et in qua unicuique arbitratu suo citra praescriptum atque imperium alterius vitam instituere liceret.*

οὐχ ὅσα — ἀλλ' ἃ ἐπὶ — ἐπιβοῶντο. haec apertæ vulgo desunt verba *οὐχ* et *ἃ*, legiturque *ἐπιβοῶνται*, de quibus Hk. „Vulgata lectio hoc sonat: *Alia praeterea commemorans, quaecunque homines in ejusmodi temporis articulo constituti dicere solent, non caventes, ne res omnibus notas et obsoletas repetere videantur, ac de omnibus similia et communia super uxoribus et liberis et diis patriis proferantur, sed quae in praesenti pavore utilia putantes alta voce pronuntiant. οὐ φυλαξάμενοι* non solum cum infinitivo *τὸ δοκεῖν*, sed etiam cum verbis *παραπλήσια — προφερόμενα* jungendum videtur, quia *ἀλλὰ* negationem ante participium *φυλαξάμενοι* respicit." quae nemo concoquat. — Paulo ante ad verba *ἀνεπιτάκτου πᾶσιν ἐς τὴν δίαιταν ἐξουσίας* conferas Periclis verba 2, 37. med. *Hk.*

προφερόμενα, *prolata*, proferri solita.

ἄραντες ἀπὸ τοῦ ἑαυτῶν στρατοπέδου, εὐθὺς ἔπλεον πρὸς τὸ ξεῦγμα τοῦ λιμένος καὶ τὸν παραληφθέντα διέκπλουν, βουλόμενοι βιάσασθαι ἐς τὸ ἔξω.

Syr. prius educta classe et pontem illum, et reliquum portum, custodiunt, opitulante a latere navibus, ubicunque appellerent, pedestri exercitu.

70. Προεξαναγόμενοι δὲ οἱ Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ναυσὶ παραπλησίαις τὸν ἀριθμὸν ὡς πρότερον, κατά τε τὸν ἔκπλουν μέρει αὐτῶν ἐφύλασσον, καὶ κατὰ τὸν ἄλλον κύκλῳ λιμένα, ὅπως πανταχόθεν ἅμα προσπίπτοιεν τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ὁ πεζὸς αὐτοῖς ἅμα παραβοηθοῖ, ἦπερ καὶ αἱ νῆες κατίσχοιεν. ἦρχον δὲ τοῦ ναυτικοῦ τοῖς Συρακουσίοις Σικανὸς μὲν, καὶ Ἀγάθαρχος, κέρας ἑκάτερος τοῦ παντὸς ἔχων, Πυθὴν δὲ καὶ οἱ Κορίνθιοι τὸ μέσον.

Ab altera parte Ath. primo impetu pontem superant, et claustra solvere conantur; sed undique invectis in eos Syracusanis cum sociis suis acerrime dimicatur toto portu, gubernatoribus, nautisque, et in naves traductis militibus, alteris alterorum virtutem aemulantibus.

Ἐπειδὴ δ' οἱ ἄλλοι Ἀθηναῖοι προσέμισγον τῷ ξεύγματι, τῇ μὲν πρώτῃ ῥύμῃ ἐπιπλέοντες ἐκράτουν τῶν τεταγμένων νεῶν πρὸς αὐτῷ, καὶ ἐπειρῶντο λύειν τὰς κλῆσεις· μετὰ δὲ τοῦτο, πανταχόθεν σφίσι τῶν Συρακουσίων καὶ ξυμμάχων ἐπιφερομένων, οὐ πρὸς τῷ ξεύγματι ἔτι μόνον ἡ ναυμαχία, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν λιμένα, ἐγίγνετο, καὶ ἦν καρτερὰ καὶ οἵα οὐχ ἑτέρα τῶν προτέρων. πολλὴ μὲν γὰρ ἑκατέροις προθυ-

πρὸς τὸ ξεῦγμα τοῦ λιμένος. Ζεῦγμα τοῦ λ. Budaeus vertit *fauces portus obseptas*. Thuc. ita vocat opus Syracusanorum, quo fauces magni portus clauserant τριήρεσι πλαγίαις, καὶ πλοίοις, καὶ ἁκάτοις, cap. 59., instar pontis navalis, quem ζεῦγμα vocant Graeci, Arrianus, Eunapius, et alii apud Lipsium 2. Poliorceticorum ultimo. D. „Favorinus, hoc loco citato, ζεῦγμα: οὐ τὸ σχοινίον, ἀλλ' ἡ ἐζευγμένη σχεδία ἐν ποταμῷ, ἢ θαλάττῃ. „Citat Etymol. M. in voce. ζεύγματα ποταμῶν alicubi vocat Dionysius Hal." *E Wass.* — τὸν παραληφθέντα διέκπλουν. ita codd. Clarendon., Marc., D., K., et ab altera manu I. paris., nec ferendum, quod alii habent, παραλειφθέντα. Mosqu. καταληφθέντα, quae videtur glossa τοῦ παραληφθέντα, *occupatum* a Syracusanis.

70. προεξαναγόμενοι. sic Dionysius p. 875. vulgo προεξαγαγόμενοι, „quod dicitur de peditatu 7, 6., 37.; 8, 28., non item προεξάγεσθαι de navibus," ut annotavit K. ad Dionys. p. 138. probabat etiam D. προεξαναγόμενοι: „nam ἀνάγεσθαι," inquit, „et quae ex eo componuntur, propria sunt in hac re verba. ὑπεξανάγεσθαι habet Thuc. 3, 74." — ὡς πρότερον. male ll. καὶ πρ.

οἱ ἄλλοι Ἀθηναῖοι. i. e. *ab altera parte Athenienses*, sive οἱ ἄλλοι, Ἀθηναῖοι ὄντες, ut interpretatur K. ad Dionysium l. c. eodem pleonasmo ἰδιωτικῷ Graecorum Plato dixit τοῖς τ' Ἀχαιοῖς, καὶ τοῖς ἄλλοις Τρωσὶ, Xenophon τοῖς θεοῖς καὶ τῇ ἄλλῃ στρατιᾷ. v. Elmslejum et editores Euripidis ad Med. 281., Soph. Phil. 38., Aristoph. Eccles. 587., Mehlhorn. programmate inscripto *Ad syntaxin graecam*, quod typis excusum est Glogaviae a. 1828.

τῶν προτέρων. Sic optimi libri pro τῶν πρότερον, quod non dete-

μία ἀπὸ τῶν ναυτῶν ἐς τὸ ἐπιπλεῖν, ὁπότε κελευσθείη, ἐγίγνετο, πολλὴ δὲ ἡ ἀντιτέχνησις τῶν κυβερνητῶν καὶ ἀγωνισμὸς πρὸς ἀλλήλους· οἵ τε ἐπιβάται ἐθεράπευον, ὅτε προσπέσοι ναῦς νηΐ, μὴ λείπεσθαι τὰ ἀπὸ τοῦ καταστρώματος τῆς ἄλλης τέχνης· πᾶς τέ τις, ἐν ᾧ προσετέτακτο, αὐτὸς ἕκαστος ἠπείγετο πρῶτος φαίνεσθαι.

Propter angustias loci, in quo tot navibus confligebatur, raro alteri in alteros incurrebant, frequentiores autem erant navium concursus vel fugientium, vel aggredientium, quibus magno strepitu collisis perturbabantur homines conclamantes ita, ut ne hortatorum quidem voces exaudirentur.

Ξυμπεσουσῶν δὲ ἐν ὀλίγῳ πολλῶν νεῶν, (πλεῖσται γὰρ δὴ αὗται ἐν ἐλαχίστῳ ἐναυμάχησαν· βραχὺ * γὰρ ἀπέλιπον ξυναμφότεραι διακόσιαι γενέσθαι·) αἱ μὲν ἐμβολαί, διὰ τὸ μὴ εἶναι τὰς ἀνακρούσεις καὶ διέκπλους, ὀλίγαι ἐγίγνοντο, αἱ δὲ προσβολαί, ὡς τύχοι ναῦς νηῒ προσπεσοῦσα, ἢ διὰ τὸ φεύγειν, ἢ ἄλλη ἐπιπλέουσα, πυκνότεραι ἦσαν. καὶ ὅσον μὲν χρόνον προσφέροιτο ναῦς, οἱ ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων τοῖς ἀκοντίοις, καὶ τοξεύμασι, καὶ λίθοις, ἀφθόνως ἐπ' αὐτὴν ἐχρῶντο· ἐπειδὴ δὲ προσμίξειαν, οἱ ἐπιβάται ἐς χεῖρας ἰόντες ἐπειρῶντο ταῖς ἀλλήλων ναυσὶν ἐπιβαίνειν. ξυνετύγχανέ τε πολλαχοῦ διὰ τὴν στενοχωρίαν τὰ μὲν ἄλλοις ἐμβεβληκέναι, τὰ δὲ αὐτοὺς ἐμβεβλῆσθαι, δύο τε περὶ μίαν, καὶ ἔστιν ἣ καὶ πλείους ναῦς, κατ' ἀνάγκην ξυνηρτῆσθαι, καὶ τοῖς κυβερνήταις τῶν μὲν φυλακὴν, τῶν δ' ἐπιβουλὴν, μὴ καθ' ἓν ἕκαστον, κατὰ πολλὰ δὲ πανταχόθεν περιεστάναι, καὶ τὸν κτύπον μέγαν ἀπὸ πολλῶν νεῶν ξυμπιπτουσῶν ἔκπληξίν τε ἅμα καὶ ἀποστέρησιν

rius est, et olim mihi magis placebat. *Hk.*

τὰ ἀπὸ τοῦ καταστρώματος. Munera *τῶν ἐπιβατῶν* intellige. Operam dabant, inquit, ut ea, quae in tabulatis erant gerenda, non vincerentur arte ceterorum, i. e. nautarum, gubernatorum. *Hk.*

αὐτὸς ἕκαστος, pro se quisque. v. Xenoph. Cyrop. 6, 2, 4., Viger. p. 151., sequ., 166.

*βραχὺ * γὰρ δὴ —.* malim *βρ. δὲ δή*, ne *γὰρ* inculcetur. de *γὰρ* et *δὲ* passim confusis v. cum alios, tum Porsonum ad Eurip. Med. 1083. *δὲ δὴ* Xenophon aliique.

αἱ μὲν ἐμβολαί. verba *ἐμβολαὶ* et *ἐμβάλλειν* proprie significant incursiones in latera navium hostilium cum impetu e longinquo factas (2, 91. cf. 7, 34.), quibus in prioribus pugnis navalibus potissimum usi fuerant Syracusani; sed nonnunquam impetus generatim, ut 7, 36. et mox *ἐμβεβληκέναι — ἐμβεβλῆσθαι*, quae tamen etiam proprie accipere licet. cf. 2, 89., P. 1, 2., p. 64. — (*περιεστάναι, circumstare*, accidere. Odyss. ξ, 270.

— *ἐν δὲ Ζεὺς τερπικέραυνος*
φῦζαν ἑμοῖς ἑτάροισι κακὴν βάλεν,
οὐδέ τις ἔτλη
μεῖναι ἐναντίβιον· περὶ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἔστη.

S. *καὶ τοῖς κυβ.*: [*ξυνετύγχανε,*] *τοὺς κυβερνήτας, εἴτε φυλάττεσθαι δέοι, εἴτε ἐπιβουλεύειν, μὴ καθ' ἓν μέρος, οἷον δεξιὸν, ἢ ἀριστερὸν, τοῦτο ποιεῖν, ἀλλὰ πανταχοῦ. Both.*) — *ἐπιβοῶντες.* nominativus absolutus. expectes *ἐπιβοῶσι*, quia pertinet ad *τοῖς κελευσταῖς*, sed propter alterum dativum *τοῖς Ἀθηναίοις*, ne obscurior et ambigua esset oratio, ad nominativum transiit scriptor. — (*καὶ ἀπ. τῆς ἀκοῆς: καὶ μὴ δύνασθαι τῶν κελευσμάτων*

τῆς ἀκοῆς ὧν οἱ κελευσταὶ φθέγγοιντο παρέχειν. πολλὴ γὰρ δὴ παρακέλευσις καὶ βοὴ ἀφ' ἑκατέρων τοῖς κελευσταῖς κατά τε τὴν τέχνην, καὶ πρὸς τὴν αὐτίκα φιλονεικίαν, ἐγίγνετο, τοῖς μὲν Ἀθηναίοις βιάζεσθαί τε τὸν ἔκπλουν ἐπιβοῶντες, καὶ περὶ τῆς ἐς τὴν πατρίδα σωτηρίας νῦν, εἴποτε καὶ αὖθις, προθύμως ἀντιλαβέσθαι, τοῖς δὲ Συρακουσίοις καὶ ξυμμάχοις, καλὸν εἶναι κωλῦσαί τε αὐτοὺς διαφυγεῖν, καὶ τὴν οἰκείαν ἑκάστους πατρίδα νικήσαντας ἐπαυξῆσαι. καὶ οἱ στρατηγοὶ προσέτι ἑκατέρων, εἴ τινά που ὁρῶεν μὴ κατ' ἀνάγκην πρύμναν κρουόμενον, ἀνακαλοῦντες ὀνομαστὶ τὸν τριήραρχον, ἠρώτων, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι, εἰ τὴν πολεμιωτάτην γῆν οἰκειοτέραν ἤδη τῆς οὐ δι' ὀλίγου πόνου κεκτημένης θαλάσσης ἡγούμενοι ὑποχωροῦσιν, οἱ δὲ Συρακούσιοι, εἰ, οὓς σαφῶς ἴσασι προθυμουμένους Ἀθηναίους παντὶ τρόπῳ διαφυγεῖν, τούτους αὐτοὶ φεύγοντας φεύγουσιν.

Describuntur animi et gestus varii utriusque peditatus, praesertim attici, vices proelii e terra spectantis.

71. Ὅ τε ἐκ τῆς γῆς πεζὸς ἀμφοτέρων, ἰσορρόπου τῆς ναυμαχίας καθεστηκυίας, πολὺν τὸν ἀγῶνα καὶ ξύστασιν τῆς

ἀκούειν. S.) — κατά τε τὴν τέχνην. S. recte τὴν κελευστικήν. τὲ Vat. et Dion. Halicarn. p. 874. sqq., qui hanc pugnae descriptionem magnopere laudat, totamque operi suo inseruit. — περὶ τῆς ἐς τὴν πατρίδα σωτηρίας est περὶ τοῦ ἐς τὴν πατρίδα σώζεσθαι. *Ex Hk.*

οὐ δι' ὀλίγου πόνου. πόνου accessit ex Vat., scholiis, et Dionysii codice Dudith. cf. 2, 36., 62. *Bk.* sic etiam Df., G—r., Ɔsiander, Bloomf., Did., quibus frustra obnisus P. „At formulam δι' ὀλίγου," inquit, „modo loci, (2, 89.; 3, 21., al.) modo (ut hic, et 1, 77.; 2, 85.; 4, 95.) temporis spatium designantem, Thuc. amat, et quanquam Ath. alibi se non sine labore et periculis imperium sibi peperisse dicunt, hic, ubi positum ἤδη de tempore agi docet, melius id jam per satis longum tempus se tenere gloriabuntur." cui respondet G—r., temporis notionem non tolli, si legatur δι' ὀλίγου πόνου, et licet saepe illo sensu Thuc. dixerit δι' ὀλίγου, tamen hoc loco firmari πόνου auctoritate multiplici, a Bekkero laudata, nec non Vallae interpretatione, *mare non exiguo labore obtentum.* etiam Hk. probabiliter illum refellit his fere verbis „Popponis argumentatio ad summum hoc demonstrat, fieri potuisse, ut ex Scholiastae interpretatione in tot diversorum fontium exempla vocabulum πόνου inferretur; sed cum Scholiasta pro οὐ δι' ὀλίγου dicat μετὰ πολλοῦ, non διὰ πολλοῦ seu μακροῦ, verisimilius est, et ipsum reperisse in libro suo πόνου, et reliquos libros id non ex scholio, sed ex antiquo exemplari traxisse." Ceterum S. οἱ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ἐπυνθάνοντο τῶν πρύμναν κρουσαμένων τριηραρχῶν, καὶ οἷον ἐκ γῆς (imo ἐξῆς, *proinde*, *igitur*, vel *deinde*) ἀποβαίνειν διανοουμένων εἰς τὴν γῆν τῶν Συρακουσίων, ἥτις ἐστὶ πολεμία, εἰ νομίζουσιν οἰκειοτέραν εἶναι τῆς μετὰ πολλοῦ πόνου (ed. Beck. μετὰ πόνου, forte omisso, nisi fallor, simili.) κεκτημένης θαλάττης. τουτέστιν, ἧς ἐγένοντο ἄρχοντες, μετὰ πολλῶν πόνων θαλαττοκρατήσαντες. — „De passivo sensu participii κεκτημένης v. M. p. 931." G—r. cf. 1, 123. — ὑποχωροῦσιν. vulgo ἀποχ. Hk. „Ex eodem Vat. rescripsi ὑποχωροῦσιν, praeeuntibus Bk., Göll., P., quia hoc verbum significat *se subducere*, *sensim abire.*"

71. ξύστασιν τῆς γνώμης.

γνώμης εἶχε, φιλονεικῶν μὲν ὁ αὐτόθεν περὶ τοῦ πλείονος ἤδη καλοῦ, δεδιότες δὲ οἱ ἐπελθόντες μὴ τῶν παρόντων ἔτι χείρω πράξωσι. πάντων γὰρ δὴ ἀνακειμένων τοῖς Ἀθηναίοις ἐς τὰς ναῦς ὅ γε φόβος ἦν ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος οὐδενὶ ἐοικὼς καὶ διὰ τὸ ἀνώμαλον, ὡς τὴν ἔποψιν τῆς ναυμαχίας ἐκ τῆς γῆς ἠναγκάζοντο ἔχειν· δι' ὀλίγου γὰρ οὔσης τῆς θέας, καὶ οὐ πάντων ἅμα ἐς τὸ αὐτὸ σκοπούντων, εἰ μέν τινες ἴδοιέν πη τοὺς σφετέρους ἐπικρατοῦντας, ἀνεθάρσησάν τε ἂν, καὶ πρὸς ἀνάκλησιν θεῶν, μὴ στερῆσαι σφᾶς τῆς σωτηρίας, ἐτρέποντο· οἱ δ' ἐπὶ τὸ ἡσσώμενον βλέψαντες ὀλοφυρμῷ τε ἅμα μετὰ βοῆς ἐχρῶντο, καὶ ἀπὸ τῶν δρωμένων τῆς ὄψεως καὶ τὴν γνώμην μᾶλλον τῶν ἐν τῷ ἔργῳ ἐδουλοῦντο· ἄλλοι δὲ καὶ, πρὸς ἀντίπαλόν τι τῆς ναυμαχίας ἀπιδόντες, διὰ τὸ ἀκρίτως ξυνεχὲς τῆς ἀμίλλης καὶ τοῖς σώμασιν αὐτοῖς ἴσα τῇ δόξῃ περι-

Sic libri omnes cum Dionysio et Dione Cass. 49, 9. et propter ἀγῶνα, quod et ipsum translatum est, defendit K. ad Dionys. p. 142., D. autem ex Schol. (ἀντὶ τοῦ ἰσχυρῶς ἠγωνίων, καὶ τὰς διανοίας συνετέταντο) conjecit ξύντασιν, *contentionem animi, intentum studium.* si ξύστασιν retinendum putes, certamen intelligas opinionum apud singulos quosque ipso pugnae adspectu motarum, prout hanc vel illam partem superiorem fore arbitrarentur.— ὁ αὐτόθεν, Syracusani; οἱ ἐπελθόντες, Athenienses. *Hk.*

πάντων — ἐς τὰς ναῦς: ἦτοι πάσης τῆς ἐλπίδος αὐτοῖς ἐν ταῖς ναυσὶν οὔσης. S.

ὅ γε φόβος — ἔχειν. vulgo ὅ τε φόβος — τὸ ἀνώμαλον, καὶ τὴν ἔποψιν — ἔχειν, quae corrupta explicare studentes oleum et operam perdunt; correctiones autem, quas nonnulli proposuerunt, vel ineptae sunt, vel parum verisimiles, quas silentio transiens non videor injuriam facere viris doctis. nostra sic reddas latine *metus quidem nulli comparabilis* (i. e. maximus) *fuit etiam propter inaequalitatem, quia proelium navale ex terra spectare cogebantur.* inaequalitatem adspectus dici, cum ultro citroque actae naves modo totae, modo ex parte, modo prorsus non conspicerentur, ex ipsa oratione intelligitur. γὲ et τὲ, item καὶ et ὡς, passim confusa.

ἀνεθάρσησάν τε ἄν, *solebant spem recuperare.* v. M. §. 598. *Hk.*

τὴν γνώμην—ἐδουλοῦντο. 4, 34. τῇ γνώμῃ δεδουλωμένοι. ibi D. „Observat Kuhnius ad Aelianum V. H. 2, 14., imitari hoc Arrianum de Exped. Alex. 2, 10. καὶ ταύτῃ εὐθὺς δῆλος ἐγένετο (Darius) τοῖς ἀμφ' Ἀλέξανδρον τῇ γνώμῃ δεδουλωμένος." hic quidem B—r. attulit illa 2, 61. — ταπεινὴ ὑμῶν ἡ διάνοια ἐγκαρτερεῖν, ἃ ἔγνωτε· δουλοῖ γὰρ φρόνημα τὸ αἰφνίδιον etc. „Ita," inquit, „Paulus Ebr. 2, 14. φόβῳ θανάτου ἔνοχοι ἦσαν δουλείας, i. e. δεδουλωμένοι, *abjecti,* (?) *obnoxii.* recte quippe Horat. Epist. 1, 16, 66.

Qui metuens vivit, liber mihi non erit unquam.

respondet plane latino *obnoxius.* Livius 6. *Adeo ergo obnoxios summiserant animos, ut non modo ad Tribunos mil. — petendum, sed ne ad plebejos quidem magistratus, — animus esset.*" Eodem sensu Aristophanes δουλεύειν et δουλείαν dixit Vesp. 499. cf. Xenoph. Hellen. 1, 4, 15. et Saupp. indice Xenophontis Politicorum v. δουλεύειν.

πρὸς ἀντίπαλόν τι τῆς ναυμ. ἀπιδόντες, *ubi oculos in aliquam partem converterant, in qua ancipiti Marte pugnaretur.* Port.

καὶ τοῖς σώμασιν αὐτοῖς — διῆγον. „Pulcherrimam hanc gestuum descriptionem rectissime expressit S. Ἄλλοι δὲ, τὴν ἀπὸ τῆς γῆς ἰδόντες ἰσόῤῥοπόν που ναυμαχίαν, διὰ τὸ πάνυ ἀδιάκριτον εἶναι, πότεροι νικῶσι, συνεξομοιοῦντες τὰ σώματα τῇ περὶ τῶν γιγνομένων προσ-

δεῶς * ξυναπονεύοντες ἐν τοῖς χαλεπώτατα διῆγον· αἰὲ γαρ παρ' ὀλίγον ἢ διέφευγον, ἢ ἀπώλλυντο, ἦν τε ἐν τῷ αὐτῷ στρατεύματι τῶν Ἀθηναίων, ἕως ἀγχώμαλα ἐναυμάχουν, πάντα ὁμοῦ ἀκοῦσαι, ὀλοφυρμὸς, βοὴ, νικῶντες, κρατούμενοι, ἄλλα, ὅσα ἐν μεγάλῳ κινδύνῳ μέγα στρατόπεδον πολυειδῆ ἀναγκάζοιτο φθέγγεσθαι.

Similiterque affecti erant, qui in navibus pugnabant, donec tandem Ath. in fugam conjecti sunt, et multo clamore ac cohortatione Syracusanorum in terram expulsi, nautis quidem cum gemitu et luctu in castra se recipientibus, peditum vero aliis classi, aliis reliquae munitioni, opem ferentibus, plurimisque de se ipsis et salute sua sollicitis.

Παραπλήσια δὲ καὶ οἱ ἐπὶ τῶν νεῶν αὐτοῖς ἔπασχον, πρίν γε δὴ οἱ Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, ἐπὶ πολὺ ἀντισχούσης τῆς ναυμαχίας, ἔτρεψάν τε τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἐπικείμενοι λαμπρῶς, πολλῇ κραυγῇ καὶ διακελευσμῷ χρώμενοι, κατεδίωκον ἐς τὴν γῆν. τότε δὲ ὁ μὲν ναυτικὸς στρατὸς, ἄλλος ἄλλῃ, ὅσοι μὴ μετέωροι ἑάλωσαν, κατενεχθέντες ἐξέπεσον ἐς τὸ στρατόπεδον· ὁ δὲ πεζὸς οὐκέτι διαφόρως, ἀλλ' ἀπὸ μιᾶς ὁρμῆς οἰμωγῇ τε, καὶ στόνῳ, πάντες δυσανασχετοῦντες τὰ γιγνόμενα, οἱ μὲν ἐπὶ τὰς ναῦς παρεβοήθουν, οἱ δὲ πρὸς τὸ λοιπὸν τοῦ τείχους ἐς φυλακὴν, ἄλλοι δὲ καὶ οἱ πλεῖστοι, ἤδη περὶ σφᾶς αὐτους, καὶ ὅπη σωθήσονται, διεσκόπουν.

δοκία ἀπένευσε τῷ σωματι τῇδε, κἀκεῖσε. *Ex Hk.*

* *ξυναπονεύοντες*, *simul abnuentes*. imo *ξυνεπινεύοντες*, *simul innuentes* utrique suae parti, quae ancipiti pugna dimicaret. tralaticius error est scribarum, has praepositiones commutantium. Plutarchus 7., p. 752., apud Schneiderum lexico, p. 471. 2. ed., ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς συνεπινεύων ταῖς ἡδοναῖς. minus quoque usitatum *ἀπονεύειν* quam *ἀνανεύειν*. Xenophon Cyrop. 1, 6, 13. ἐπεὶ δὲ καὶ τοῦτο *ἀνένευον*, etc. similiter in scholio legendum arbitror *ἐπένευον*, cui apta sunt adverbia τῇδε et ἐκεῖσε.

ἐν τοῖς χαλεπώτατα διῆγον, *in maxima animi anxietate versabantur*. Port. „De formula ἐν τοῖς χαλ. v. Herm. ad Viger. p. 787., M. §. 289., Buttmann. gr. §. 150., p. 447. ed. 13." *G—r.*

ἐν τῷ αὐτῷ στρατεύματι. omissum αὐτῷ in multis codicibus, veram ejus vim non assecutis, opinor, librariis: opponitur enim τῷ *πάντα*, significatque scriptor, in *uno* exercitu *omnes* diversorum affectuum casuumque voces simul auditas esse. Aristoteles Poët. 1, 6. *αὐτῷ δὲ τῷ ῥυθμῷ*, *et solo rhythmo*. Comicus Thesm. 440. *αὐταὶ γάρ ἐσμεν, κοὐδεμί' ἐκφορὰ λόγου*, *solae enim sumus, neque usquam effertur sermo*.

μετέωροι 1, 48. et alias sunt πελάγιοι, hic autem simpliciter, qui navibus vehebantur, siquidem non in alto, sed in portu proelium commissum est. „Similiter Diodorus 13., p. 340., haec παραφράζων, Τῶν δὲ Ἀθηναίων ὅσοι μὴ μετέωροι διεφθάρησαν, ἐπεὶ πρὸς τὰ βράχη προσηνέχθησαν, ἐκπηδῶντες ἐκ τῶν νεῶν ἀπολομένων εἰς τὸ πεζὸν στρατόπεδον ἔφευγον." D.

δυσανασχετοῦντες τὰ γιγνόμενα, *graviter ferentes, quae fiebant*. „Contulit (verbum δυσαν.) ex hoc loco in Onomasticon suum Pollux 3, 130." D.

Comparatur haec Atheniensium clades cum Lacedaemoniorum Pyli accepta.

Ἦν τε ἐν τῷ παραυτίκα οὐδεμιᾶς δὴ τῶν ξυμπασῶν ἐλάσσων ἔκπληξις· παραπλήσιά τε ἐπεπόνθεσαν, καὶ ἔδρασαν αὐτοὶ ἐν Πύλῳ· διαφθαρεισῶν γὰρ τῶν νεῶν τοῖς Λακεδαιμονίοις προσαπώλλυντο αὐταῖς καὶ οἱ ἐν τῇ νήσῳ ἄνδρες διαβεβηκότες· καὶ τότε τοῖς Ἀθηναίοις ἀνέλπιστον ἦν τὸ κατὰ γῆν σωθήσεσθαι, ἢν μή τι παρὰ λόγον γίγνηται.

Syr., post proelium sublatis navium fractarum tabulis et cadaveribus, in urbem reversi tropaeum statuunt; Ath. autem spe abjecta ne corpora quidem suorum repetere audent, sed noctu per terram abire mora nulla interposita decernunt, et Demostheni Niciaeque naves reliquas, plures adhuc quam hostium, denuo impleri jubentibus ad tentandam eruptionem obedire nolunt.

72. Γενομένης δ' ἰσχυρᾶς τῆς ναυμαχίας, καὶ πολλῶν νεῶν ἀμφοτέροις καὶ ἀνθρώπων ἀπολομένων, οἱ Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐπικρατήσαντες τά τε ναυάγια, καὶ τοὺς νεκροὺς, ἀνείλοντο, καὶ ἀποπλεύσαντες πρὸς τὴν πόλιν τροπαῖον ἔστησαν· οἱ δ' Ἀθηναῖοι ὑπὸ μεγέθους τῶν παρόντων κακῶν νεκρῶν μὲν πέρι, ἢ ναυαγίων, οὐδὲ ἐπενόουν αἰτῆσαι ἀναίρεσιν, τῆς δὲ νυκτὸς ἐβουλεύοντο εὐθὺς ἀναχωρεῖν. Ἡμοσθένης δὲ Νικίᾳ προσελθὼν γνώμην ἐποιεῖτο πληρώσαντας ἔτι τὰς λοιπὰς τῶν νεῶν βιάσασθαι, ἢν δύνωνται, ἅμα ἕῳ τὸν ἔκπλουν, λέγων, ὅτι πλείους ἔτι αἱ λοιπαί εἰσι νῆες χρήσιμαι σφίσιν ἢ τοῖς πολεμίοις· (ἦσαν γὰρ τοῖς μὲν Ἀθηναίοις περίλοιποι ὡς ἑξήκοντα, τοῖς δ' ἐναντίοις ἐλάσσους ἢ πεντήκοντα·) καὶ ξυγχωροῦντος Νικίου τῇ γνώμῃ, καὶ βουλομένων πληροῦν αὐτὰς, οἱ ναῦται οὐκ ἤθελον ἐσβαίνειν διὰ τὸ καταπεπλῆχθαι τῇ ἥσσῃ καὶ μὴ ἂν ἔτι οἴεσθαι κρατήσειν.

Hermocrates Atheniensium abitum per terram prohibiturus, suadet magistratibus Syracusanorum, ut vias obstruant, angustiasque locorum praeoccupatas custodiant.

73. Καὶ οἱ μὲν ὡς κατὰ γῆν ἀναχωρήσοντες ἤδη ξύμπαντες τὴν γνώμην εἶχον· Ἑρμοκράτης δὲ ὁ Συρακούσιος ὑπονοήσας αὐ-

ἐν τῷ παραυτίκα: ἦγουν ἐν τῷ ἐνεστῶτι τότε χρόνῳ. S.

αὐταῖς, ταῖς ναυσί. quidam codd. atque editores αὐτοῖς, qui merus videtur esse error librariorum.

72. καὶ βουλομένων πληροῦν αὐτάς. D'après plusieurs manuscrits les éditeurs Allemands écrivent αὐτῶν. Il est vrai que, d' après la remarque de Haacke, on peut facilement sous-entendre αὐτὰς, τὰς ναῦς, mais comme nous ne croyons pas que le verbe πληροῦν dans le sens d'équiper se trouve jamais employé seul et sans régime, nous avons cru ne pas devoir changer la leçon vulgaire, bien que αὐτῶν fasse opposition avec οἱ ναῦται. „Les généraux le voulaient, mais les équipages ne s'y prêtaient pas."

κρατήσειν G. paris., sive regius Dukeri, in ordine: nam inter versus liber habet vulgatum κρατῆσαι, quo illud elegantius est (v. M. §. 598, d.), et vel propter vitatum homoeoteleuton alteri praeferendum.

τῶν τὴν διάνοιαν, καὶ νομίσας δεινὸν εἶναι, εἰ τοσαύτη στρατιὰ κατὰ γῆν ὑποχωρήσασα, καὶ καθεζομένη ποι τῆς Σικελίας, βουλήσεται αὖθις σφίσι τὸν πόλεμον ποιεῖσθαι, ἐσηγεῖται ἐλθὼν τοῖς ἐν τέλει οὖσιν, ὡς οὐ χρεὼν ἀποχωρῆσαι τῆς νυκτὸς αὐτοὺς περιιδεῖν, (λέγων ταῦτα καθ' ἃ καὶ αὐτῷ ἐδόκει,) ἀλλὰ ἐξελθόντας ἤδη πάντας Συρακουσίους καὶ τοὺς ξυμμάχους τάς τε ὁδοὺς ἀποικοδομῆσαι, καὶ τὰ στενόπορα τῶν χωρίων προφθάσαντας φυλάσσειν.

Respondent magistratus, et sibi quidem id placere, sed milites reportata victoria laetos jam genio indulgere, praesertim festo die Heracleorum, nec facile permotum iri, ut armis sumtis denuo exeant. igitur Hermocrates, veritus, ne Ath. noctu difficillima loco transeant evadantque, ad Niciam, tanquam ab internuntiis ejus in urbe, mittit, qui eum hac nocte proficisci vetent, vias obsidentibus Syracusanis.

Οἱ δὲ ξυνεγίγνωσκον μὲν καὶ αὐτοὶ οὐχ ἧσσον ταῦτα ἐκείνου, καὶ ἐδόκει ποιητέα εἶναι, τοὺς δὲ ἀνθρώπους, ἅρτι ἀσμένους ἀπὸ ναυμαχίας τε μεγάλης ἀναπεπαυμένους, καὶ ἅμα ἑορτῆς οὔσης, (ἔτυχε γὰρ αὐτοῖς Ἡράκλεια ταύτην τὴν ἡμέραν θυσία οὖσα,) οὐ δοκεῖν ἂν ῥᾳδίως ἐθελῆσαι ὑπακοῦσαι· ὑπὸ γὰρ τοῦ περιχαροῦς τῆς νίκης πρὸς πόσιν τετράφθαι τοὺς πολλοὺς ἐν τῇ ἑορτῇ, καὶ πάντα μᾶλλον ἐλπίζειν ἂν σφῶν πείθεσθαι αὐτοὺς ἢ ὅπλα λαβόντας ἐν τῷ παρόντι ἐξελθεῖν. ὡς δὲ τοῖς ἄρχουσι ταῦτα λογιζομένοις ἐφαίνετο ἄπορα, καὶ οὐκέτι ἔπειθεν αὐτοὺς ὁ Ἑρμοκράτης, αὐτὸς ἐπὶ τούτοις τάδε μηχανᾶται. δεδιὼς, μὴ οἱ Ἀθηναῖοι καθ' ἡσυχίαν προφθάσωσιν ἐν τῇ νυκτὶ διελθόντες τὰ χαλεπώτατα τῶν χωρίων, πέμπει τῶν ἑταίρων τινὰς τῶν ἑαυτοῦ μετὰ ἱππέων πρὸς τὸ τῶν Ἀθηναίων στρατόπεδον, ἡνίκα ξυνεσκόταζεν, οἳ προσελάσαντες

73. καθ' ἃ καὶ αὐτῷ ἐδόκει, *prout etiam ipsi videbantur.* Cass., Aug., Pal., It., Reg., Marc., m., marg. Steph., καὶ ἃ καὶ, mendosiusque etiam alii codd. ταῦτα καὶ ἃ αὐτῷ ἐδ. scripserunt gliscente depravatione κατ' ἃ, καὶ ἃ.

Ἡράκλεια. E Cass., Aug., Pal., It., D., E., Mosqu., K., m., Ar., Chr., Dan., marg. Steph., et cum γρ. Vat., Ἡρακλεῖ ediderunt Bk., Göll., P., quod correctionem redolet. (sed ponendum fortasse est Ἡρακλεία, quod sine offensione referatur ad θυσία οὖσα. ceterum *Heraclea* non solum Syracusis, verum etiam Athenis, Marathone (vid. Elmsl. ad Eurip. Heracl. 32., Pind. Ol. 9, 134., etc.), Thebis, Sicyone, Lindi, et fere in omnibus Graecorum urbibus majoribus, celebrabantur. cf., quos laudat G. Köpkeus (Beschreibung des — Zustandes der Gr. etc., vol. 1., p. 710.), Pausaniam Boeot. et Corinth., Pollucem 1., cap. 1., p. 27., Lactantium 1., cap. 19. *Both.*) — οὐ δοκεῖν ἄν. int. ἔφασαν ex praegresso ξυνεγίγνωσκον. — σφῶν πείθεσθαι αὐτούς. genitivi cum πείθεσθαι juncti exempla haec affert M. gr. §. 340. (362.), Herod. 1, 126.; 5, 33., Eurip. Iph. A. 731. (πείθεσθαι γὰρ εἴθισμαι σέθεν.) — οὐκέτι significat, Hermocratem perseverasse quidem in rogando, nec tamen illos permovisse magistratus. — ἐπὶ τούτοις, *ad haec efficienda.* Ex Hk.

ἐξ ὅσου τις ἔμελλεν ἀκούσεσθαι, καὶ ἀνακαλεσάμενοί τινας, ὡς ὄντες τῶν Ἀθηναίων ἐπιτήδειοι, (ἦσαν γάρ τινες τῷ Νικίᾳ διάγγελοι τῶν ἔνδοθεν,) ἐκέλευον φράζειν Νικίᾳ μὴ ἀπάγειν τῆς νυκτὸς τὸ στράτευμα, ὡς Συρακουσίων τὰς ὁδοὺς φυλασσόντων, ἀλλὰ καθ' ἡσυχίαν τῆς ἡμέρας παρασκευασάμενον ἀποχωρεῖν. καὶ οἱ μὲν εἰπόντες ἀπῆλθον, καὶ οἱ ἀκούσαντες διήγγειλαν τοῖς στρατηγοῖς τῶν Ἀθηναίων.

Hoc dolo decepti duces Atheniensium et nocte illa, et postero die, manent, ut facultas detur militibus vasa colligendi, certeque assumtis ad victum ac vestitum necessariis proficiscendi. interea vero Syr. et Gylippus, qua illi iter facturi videbantur, vias obstruunt, et rivorum fluviorumque transitus custodiunt; etiam adnavigantes classi hostili, paucis navibus crematis, quod ipsi Ath. facere constituerant, ceteras, ut quaeque incidit, religatas ex suis a littore in urbem, nullo impediente, abstrahunt.

74. Οἱ δὲ πρὸς τὸ ἄγγελμα ἐπέσχον τὴν νύκτα, νομίσαντες οὐκ ἀπάτην εἶναι· καὶ ἐπειδὴ καὶ ὡς οὐκ εὐθὺς ὥρμησαν, ἔδοξεν αὐτοῖς καὶ τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν περιμεῖναι, ὅπως ξυσκευάσαιντο ὡς ἐκ τῶν δυνατῶν οἱ στρατιῶται ὅτι χρησιμώτατα, καὶ τὰ μὲν ἄλλα πάντα καταλιπεῖν, ἀναλαβόντας δὲ αὐτὰ ὅσα περὶ τὸ σῶμα ἐς δίαιταν ὑπῆρχεν ἐπιτήδεια ἀφορμᾶσθαι. Συρακούσιοι δὲ καὶ Γύλιππος τῷ μὲν πεζῷ προεξελθόντες τάς τε ὁδοὺς τὰς κατὰ τὴν χώραν, ᾗ εἰκὸς ἦν τοὺς Ἀθηναίους ἰέναι, ἀπεφράγνυσαν, καὶ τῶν ῥείθρων [καὶ τῶν ποταμῶν] τὰς διαβάσεις ἐφύλασσον, καὶ ἐς ὑποδοχὴν τοῦ στρατεύματος, ὡς κωλύσοντες, ᾗ ἐδόκει, ἐτάσσοντο· ταῖς δὲ ναυσὶ προσπλεύσαντες τὰς ναῦς τῶν Ἀθηναίων ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ ἀφεῖλκον· ἐνέπρησαν δέ τινας ὀλίγας, ὥσπερ διενοήθησαν αὐτοὶ οἱ Ἀθηναῖοι, τὰς δ' ἄλλας καθ' ἡσυχίαν, οὐδενὸς κωλύοντος, ὡς ἑκάστην ποι ἐσπεπτωκυῖαν ἀναδησάμενοι, ἐκόμιζον ἐς τὴν πόλιν.

διάγγελοι. v. notata ad cap. 48. hujus libri. S. ἤτοι μηνυταὶ καὶ ἐξαγγέλλοντες τὰ Συρακουσίων (*Spione*).

74. αὐτὰ, *sola*. G—r.

[καὶ τῶν ποταμῶν.] glossa.

ὀλίγας. Les Syracusains brulèrent un petit nombre de vaisseaux, ceux sans doute qui étaient endommagés et hors d'état de servir, et ils transportèrent le reste dans leur ville καθ' ἡσυχίαν. — Les Athéniens avaient formé le projet, en cas de revers de brûler leur flotte (voyez plus haut, §. 60.), mais il est très-probable, qu'effrayés par la perte du combat naval ils ne s' amusèrent plus à brûler leurs vaisseaux, mais διεσκόπουν περὶ σφᾶς αὐτοὺς, καὶ ὅπη σωθήσονται. *E Did.*

ἐσπεπτωκυῖαν Dan., ut intelligatur ἐς αὐτοὺς, Συρακουσίους, *si quae navis* Atheniensium *incidisset* in Syracusanos circumnavigantes. id legisse videtur Portus vertens *ut quaeque* (navis) *forte aliquo delata fuerat*. ceteri libri minus perspicue ἐκπεπτ., ut vulgo. de κ et σ nonnunquam inter se permutatis ad Iliad. χ', 72., Eurip. Incert. 121., Athen. 4, 160, b; 13, 582, a, etc. — S. ἀναδησάμενοι: ἡγοῦν ἐξαρτήσαντες τῶν ἑαυτῶν νεῶν.

Tandem tertio die post pugnam navalem Ath. proficiscuntur, gravissime afflicti classe amissa, ipsisque Athenis periclitantibus; tum inter transeundum visu mortuorum insepultorum, affatuque relinquendorum vulneratorum atque infirmorum, qui flebilibus precibus commilitones et familiares obtestabantur, ne se desererent, vixque divulsi ab amplexibus eos sequebantur quam longissime poterant. quibus tristissimis praesentibus accedebat metus futurorum, suique ipsorum incusatio, cum velut e capta urbe magna tot millia hominum abscedere cogerentur.

75. *Μετὰ δὲ τοῦτο, ἐπειδὴ ἐδόκει τῷ Νικίᾳ καὶ τῷ Δημοσθένει ἱκανῶς παρεσκευάσθαι, καὶ ἡ ἀνάστασις ἤδη τοῦ στρατεύματος τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς ναυμαχίας ἐγίγνετο. δεινὸν οὖν ἦν οὐ καθ' ἓν μόνον τῶν πραγμάτων, ὅτι τάς τε ναῦς ἀπολωλεκότες πάσας ἀπεχώρουν, καὶ ἀντὶ μεγάλης ἐλπίδος καὶ αὐτοὶ καὶ ἡ πόλις κινδυνεύοντες· ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἀπολείψει τοῦ στρατοπέδου ξυνέβαινε τῇ τε ὄψει ἑκάστῳ ἀλγεινὰ καὶ τῇ γνώμῃ αἰσθέσθαι. τῶν τε γὰρ νεκρῶν ἀτάφων ὄντων, ὁπότε τις ἴδοι τινὰ τῶν ἐπιτηδείων κείμενον, ἐς λύπην μετὰ φόβου καθίστατο· καὶ οἱ ζῶντες καταλειπόμενοι, τραυματίαι τε καὶ ἀσθενεῖς, πολὺ τῶν τεθνεώτων τοῖς ζῶσι λυπηρότεροι ἦσαν καὶ τῶν ἀπολωλότων ἀθλιώτεροι. πρὸς γὰρ ἀντιβολίαν καὶ ὀλοφυρμὸν τραπόμενοι ἐς ἀπορίαν καθίστασαν, ἄγειν τε σφᾶς ἀξιοῦντες, καὶ ἕνα ἕκαστον ἐπιβοώμενοι, εἴ τινά πού τις ἴδοι ἢ ἑταίρων, ἢ οἰκείων, τῶν τε ξυσκήνων ἤδη ἀπιόντων ἐκκρεμαννύμενοι, καὶ ἐπακολουθοῦντες ἐς ὅσον δύναιντο, εἴ τῳ δὲ προλίποι ἡ ῥώμη καὶ τ᾽ σῶμα, οὐχ ἅμα ὀλίγῳ ἐπι-*

75. *δεινὸν — τῶν πραγμάτων.* Nous appelons l'attention du lecteur sur cette superbe phrase de Thucydide; il pouvait dire simplement *δεινὰ ἦν τὰ πράγματα*, mais il amplifie l'expression par un grand nombre de monosyllabes *δεινὸν οὖν ἦν οὐ καθ' ἓν μόνον τῶν πραγμάτων*, comme pour faire pressentir d'avance la grandeur des maux qu' il commence à décrire. *Did.* tractavit haec etiam Haas. Luc. Thuc. p. 29., seqq.

ἀντιβολίαν: παράκλησιν. (sic etiam Suidas.) *ἀντιβολία: δέησις, ἱκεσία.* (ἄλλως.) *ἀντιβολία: δάκρυα, κ. σταλαγμὸς, παρὰ τὸ ἀντιβολῶ.* S.

τῶν τε — ἐκκρεμαννύμενοι. Euripides Herc. fur. 486.

Δεῦρ', ὦ τέκν', ἐκκρήμνασθε πατρῴων πέπλων.

et ibidem 593.

Α.

οἷδ' οὐκ ἀφιᾶσ', ἀλλ' ἀνάπτονται πέπλων.

annotavit Did.

προλίποι MSS. B. et G. alii *προλείποι*, minus quidem bene in re praeterita, quod sensit Did.

οὐχ ἅμα ὀλίγῳ — ἀπολειπόμενοι. ll. *οὐκ ἄνευ ὀλίγων ἐπιθειασμῶν κ. οἰμωγῆς ἀπολ.* non minor hic doctorum quam ipsorum Atheniensium perturbatio. velut D. „*Οὐκ ἄνευ ὀλίγων.* hoc interpretes ita vertunt, (Portus *non sine multis obtestationibus ac ploratibus* ab aliis *deserebantur.*) ac si in graecis scriptum esset *οὐκ ἄνευ πολλῶν*, quod et sententia videtur postulare. nec intelligo, cur Thuc. pro eo maluerit dicere *οὐκ ἄνευ ὀλίγων.*" mitto alios. aut hic, aut nusquam, opus fuit emendatione, nec relinquenda visa sunt tam inepta in scripto elegantissimo. correctionem nostram facilem probabilemque esse fatebuntur gnari palaeographiae. simili hyperbato c. 79. *οὐκ ἐπ' ὀλίγων ἀσπίδων.* — S. *ἐπιθειασμῶν* (sic): *θείων ἐπικλήσεων.*

θειασμῷ καὶ οἰμωγῇ ἀπολειπόμενοι, ὥστε δάκρυσι πᾶν τὸ στράτευμα πλησθὲν καὶ ἀπορίᾳ τοιαύτῃ μὴ ῥᾳδίως ἀφορμᾶσθαι, καίπερ ἐκ πολεμίας τε, καὶ μεῖζω ἢ κατὰ δάκρυα τὰ μὲν πεπονθότας ἤδη, τὰ δὲ περὶ τῶν ἐν ἀφανεῖ δεδιότας μή τι πάθωσι. κατήφειά τέ τις ἅμα καὶ κατάμεμψις σφῶν αὐτῶν πολλὴ ἦν· οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἢ πόλει ἐκπεπολιορκημένῃ ἐώκεσαν ὑποφευγούσῃ, καὶ ταύτῃ οὐ σμικρᾷ· μυριάδες γὰρ τοῦ ξύμπαντος ὄχλου οὐκ ἐλάσσους τεσσάρων ἅμα ἐπορεύοντο. καὶ τούτων οἵ τε ἄλλοι πάντες ἔφερον ὅ τί τις ἐδύνατο ἕκαστος

μείζω ἢ κατὰ δάκρυα. In gravissimo moerore ne lacrimis quidem locus. apte Wassius laudat Herod. 3, 14. cf. M. gr. §. 449. *Hk.*

περὶ τῶν ἐν ἀφανεῖ: ἤτοι περὶ τῶν μελλόντων. S.

κατήφεια. Portus anguste et minus proprie *moeror*. Apollonius Soph. pag. 387. κατηφείη: αἰσχύνη, κ. στυγνότης, κ. ὄνειδος. καὶ ἔστι κατὰ τὸ ἔτυμον κατωπίη, ἀντὶ (imo ἀπὸ) τοῦ κάτω τοὺς ὤπας ἔχειν τοὺς ἐπί τίσιν αἰσχροῖς κατηφεῖς γινομένους. (κατηφόνας dixit Homerus Il. ω', 253.) item Plutarchus libello de vitioso pudore, p. 528, E, τὴν κατήφειαν ὁρίζεσθαι dicit λύπην κάτω βλέπειν ποιοῦσαν, ut ibi notavit Villoisonus, indicata sede glossae, Il. π', 498. (σοὶ γὰρ ἐγὼ καὶ ἔπειτα κατηφείη κ. ὄνειδος Ἔσσομαι ἤματα πάντα διαμπερές.) Etym. M. κατήφεια, ἀπὸ τοῦ κάτω τὰ φάη βάλλειν τοὺς ὀνειδιζομένους, ἢ λυπουμένους. quae tamen parum verisimilis est notatio, potiusque vocem κατηφὴς duxerim a κατὰ et ἀφεὶς (scil. ἑαυτὸν), ut sonet *abjectum*, etc. Euripides Med. 956.

τί δῆτα κατηφεῖς ὄμμα, καὶ δακρυόρροεῖς;

et Heracl. 614.

τί χρῆμα κεῖσαι, καὶ κατηφὲς ὄμμ' ἔχεις;

graphice Arrianus Cyneget. 7, 2., p. 478. ed. Saupp., de cane venatico Ἤδη δὲ ἔγγων κύνα, ἥτις οἴκοι μὲν κατηφὴς ἦν, καὶ οὐδενὶ τῶν πλησιαζόντων ἔχαιρεν, ἐπὶ θήραν δὲ ἐξαγομένη ὑπερευφραίνετο, κ. παντὶ τῷ προσελθόντι προσμειδιῶσα κ. προσσαίνουσα διεδήλου, ὅτι ἀνιᾶται οἴκοι μένουσα. ex hisce apparentes varias horum vocabulorum notiones comprehendens Pasor in Manuali Novi Testam. p. 242. ed. Weidmann., a. 1736. excusa, „κατήφεια," inquit, „ab adjectivo κατηφὴς, *qui est vultu demisso, qui gestus modo pudoris, modo moeroris, modo humilitatis, signum est.*" apposite igitur ad h. l. Did. „κατήφεια exprime un sentiment de honte qui fait baisser les yeux; (nostrates dicunt simili tropo *Niedergeschlagenheit.*) et, en effet, Thuc. ajoute immédiatement après καὶ κατάμεμψις σφῶν αὐτῶν: honteux de leur défaite les Athéniens s'adressaient de nombreux reproches." cf. Niciae orationem initio c. 77. similiter Eupithes Odyss. ω', 432.

Ἴομεν, ἦ καὶ ἔπειτα κατηφέες ἐσσόμεθ' αἰεί·
λώβη γὰρ τάδε γ' ἔστι καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι,
εἰ δὴ μὴ παίδων τε, κασιγνήτων τε, φονῆας
τισόμεθ'. οὐκ ἂν ἔμοιγε μετὰ φρεσὶν ἡδὺ γένοιτο
ζωέμεν, ἀλλὰ τάχιστα θανὼν φθιμένοισι μετείην.

πόλει ἐκπεπολιορκημένῃ. Heyn. ad Iliadem, vol. 8., p. 331. confert Il. 22, 410. hic locus ob oculos versatus est Nicolao Damasc. in narrandis rebus Croesi, p. 52. — 69. ed. Orell.; de quo loco v. Creuzer. Fragm. ant. hist. gr., p. 200. eadem similitudine ad describendum vehementem luctum utuntur Cicero 4. Verr., 23., scriptor Rhet. ad Herenn. 4, 39., Quintil. Inst. or. 8, 3, 67., Virgilius Aen. 4, 669., Ovidius Met. 12, 225., Macrob. Sat. 4, 6., etc. *E G—ro.*

ἕκαστος χρήσιμον. ita Vat. et Valla, Hk., G—r., P., Df. vulgo ὅ τί τις ἑδ. κατὰ τὸ χρήσιμον, quod ita reddidit Portus *prout utile* ac necessarium ipsis *erat.* Did. „car il n'y avait pas moins de 40 mille

χρήσιμον, καὶ οἱ ὁπλῖται, καὶ οἱ ἱππῆς, παρὰ τὸ εἰωθὸς αὐτοί γε τὰ σφέτερα αὐτῶν ἐπὶ τοῖς ὅπλοις, οἱ μὲν ἀπορίᾳ ἀκολούθων, οἱ δὲ ἀπιστίᾳ· (ἀπηυτομολήκεσαν γὰρ πάλαι τε, καὶ οἱ πλεῖστοι παραχρῆμα·) ἔφερον δὲ οὐδὲ ταῦτα ἱκανά. σῖτος γὰρ οὐκέτι ἦν τῷ στρατοπέδῳ.

Contrariis oppositis ostendit Thuc., quam alte quanta de spe tunc deciderint Ath.

Καὶ μὴν ἡ ἄλλη αἰκία καὶ ἡ ἰσομοιρία τῶν κακῶν, ἔχουσά τινα ὅμως τὸ μετὰ πολλῶν κούφισιν, οὐδ' ὡς ῥᾳδία ἐν τῷ παρόντι ἐδοξάζετο ἄλλως τε, καὶ ἀπὸ οἵας λαμπρότητος καὶ αὐχήματος τοῦ πρώτου ἐς οἵαν τελευτὴν καὶ ταπεινότητα ἀφῖκτο. μέγιστον γὰρ δὴ τὸ διάφορον τοῦτο τῶν ἑλληνικῶν στρατεύματι ἐγένετο, οἷς ἀντὶ μὲν τοῦ ἄλλους δουλωσομένους ἥκειν αὐτοὺς τοῦτο μᾶλλον δεδιότας μὴ πάθωσι ξυνέβη ἀπιέναι, ἀντὶ δ' εὐχῆς τε καὶ παιάνων, μεθ' ὧν ἐξέπλεον, πάλιν τούτων τοῖς ἐναντίοις ἐπιφημίσμασιν ἀφορμᾶσθαι, πε-

hommes dans toute cette foule, qui marchait à la fois, et où chacun emportait ce qu'il pouvait pour son utilité."

αὐτοί γε — ἐπὶ τοῖς ὅπλοις. mendose ll. *ἀ. τε τὰ σφ. α. σιτία ὑπὸ τοῖς ὅ. ἐπὶ τοῖς ὅπλοις, praeter arma.* de his praepositionibus confusis v. 3, 12.; 7, 21. ne arma quidem semper ipsi ferebant milites, sed in itinere ferenda dabant armigeris, quos *scutigerulos* vocat Plautus; sarcinas vero, vallos, et id genus, portare famulorum fuit munus; nec mirum: nam gravia erant arma veterum. Soteridas Sicyonius Xenoph. Anab. 3, 4, 47. *Οὐκ ἐξ ἴσου, ὦ Ξενοφῶν, ἐσμέν· σὺ γὰρ ἐφ' ἵππου ὀχῇ, ἐγὼ δὲ χαλεπῶς κάμνω τὴν ἀσπίδα φέρων.* igitur h. l. milites Ath. ipsi praeter arma ceteras res suas, *τὰ σφέτερα αὐτῶν*, portasse dicuntur, non autem cibaria, *σιτία*, quod incogitans adscripsit glossator, cum diserte Thuc. dicat *οὐδὲ ταῦτα* (*τὰ σφέτερα αὐτῶν.*) *ἱκανὰ* (*sufficientia*, quibus nihil deesset)· *σῖτος γὰρ οὐκέτι ἦν τῷ στρατοπέδῳ.* cf. cap. 77. sub finem.

καὶ οἱ πλεῖστοι παραχρῆμα: *ἀντὶ τοῦ καὶ οἱ πλ. ἐν τῷ τότε παρόντι.* S.

σῖτος γ. ο. ἦν τῷ στρ. libri *σ. γ. ο. ἐν τῷ σ.*, *ε* et *η* litteris confusis, ut videtur, nec placet, quod alii maluerunt, *οὐκ. ἦν ἐν τῷ σ.*

αἰκία: *κάκωσις.* (*indignitas.* Portus *ignominia.*) — *καὶ ἡ ἰσομοιρία*: *καὶ τὸ κοινωνεῖν δηλαδὴ πάντας ἐπίσης τῶν κακῶν, κ. οἷον ἴσου μέρους ἕκαστον αὐτῶν μετέχειν.* — *ἔχουσά τινα ὅμως*: *ἔχ. τινα κουφισμὸν, (δηλονότι ἡ ἰσομοιρία,) τὸ μετὰ πολλῶν ἰσομοιρεῖν κακῶν.* S.

ἀφῖκτο: *τὸ στράτευμα δηλονότι.* S. fortasse praestat subaudire *τὸ πρᾶγμα*, quod saepissime intelligendum est, ubi non adest subjectum diserte expressum. *Ex Hk.*

τῶν ἑλληνικῶν (subaudi *στρατευμάτων*) *στρατεύματι, exercitui ex graecis* (exercitibus). ll. *τῷ ἑλληνικῷ*, trepidantibus jam olim viris doctis, quorum pars delevit, pars cancellavit, articulum. S. *τῷ ἑλληνικῷ στρατεύματι*: *οὐκ ἀπιθάνως περιαιροῦσι τὸ ἄρθρον ἐκ τοῦ τῷ ἑλληνικῷ στρατεύματι ἐγένετο, ὡς οὐδενὸς ἑλληνικοῦ στρατεύματος ἐν τοσαύτῃ μεταβολῇ γεγονότος.* permixta *ων* et *οι*, ut passim. exquisitius autem dictum est *τῶν ἑλληνικῶν στρατεύματι* quam *ἑλληνικῷ στ.*

ἐπιφημίσμασιν. Hesychius, fortassis ad hunc locum respiciens, exponit *οἰωνίσμασιν.* D. *ominibus* Ruhnken. ad Vellejum 2, 46. *E G—ro.*

ζούς τε ἀντὶ ναυβατῶν πορευομένους, καὶ ὁπλιτικῷ προσέχοντας μᾶλλον ἢ ναυτικῷ. ὅμως δὲ ὑπὸ μεγέθους τοῦ ἐπικρεμαμένου ἔτι κινδύνου πάντα ταῦτα αὐτοῖς οἰστὰ ἐφαίνετο.

Nicias acclamatione erigere studet animos militum.

76. Ὁρῶν δὲ ὁ Νικίας τὸ στράτευμα ἀθυμοῦν, καὶ ἐν μεγάλῃ μεταβολῇ ὄν, ἐπιπαριὼν, ὡς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων, ἐθάρσυνέ τε, καὶ παρεμυθεῖτο, βοῇ τε χρώμενος ἔτι μᾶλλον ἑκάστοις, καθ' οὓς γίγνοιτο, ὑπὸ προθυμίας, καὶ βουλόμενος ὡς ἐπὶ πλεῖστον γεγωνίσκων ὠφελεῖν.

Niciae oratio, qua nimis se ipsos contemnere, calamitatibusque affligi vetat Ath., cum alii vel e gravioribus malis evaserint, et ipse infirmus valetudine, sed is, qui antea privatim et publice floruerit, neque erga deos hominesve se impiaverit, in eodem cum tenuissimis periculo versetur.

77. „ΕΤΙ καὶ ἐκ τῶν παρόντων, ὦ Ἀθηναῖοι καὶ ξύμμαχοι, ἐλπίδα χρὴ ἔχειν, * (ἤδη τινὲς καὶ ἐκ δεινοτέρων ἢ τοιῶνδε ἐσώθησαν,) μηδὲ καταμέμψασθαι ὑμᾶς ἄγαν αὐτοὺς, μήτε ταῖς ξυμφοραῖς, μήτε ταῖς παρὰ τὴν ἀξίαν νῦν κακοπαθείαις. κἀγώ τοι, οὐδενὸς ὑμῶν οὔτε ῥώμῃ προφέρων, ἀλλ' ὁρᾶτε δὴ, ὡς διάκειμαι ὑπὸ τῆς νόσου, οὔτ' εὐτυχίᾳ δοκῶν που ὕστερός του εἶναι κατὰ τὸν ἴδιον βίον, καὶ ἐς τὰ ἄλλα, νῦν ἐν τῷ αὐτῷ κινδύνῳ τοῖς φαυλοτάτοις αἰωροῦμαι· καίτοι πολλὰ μὲν ἐς θεοὺς νόμιμα δεδιῄτημαι, πολλὰ δὲ ἐς ἀνθρώπους δίκαια καὶ ἀνεπίφθονα.

καὶ ὁπλιτικῷ — ἢ ναυτικῷ, *et hoplitis plus tribuentes quam nautis*. Did. „et se confiant aux hoplites plutôt qu'à leur marine."

76. ὡς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων: ἐκ τῶν δυνατῶν. S. *quantum praesens rerum status ferebat*. Hk. cf. M. gr. §. 574.

ἔτι μᾶλλον, *magis etiam* quam antea, cap. 60., 69. *E G—ro.*

γεγωνίσκων. Suidas et Eustathius ad Iliad. μ', p. 909. γεγωνίσκειν: τὸ φθέγγεσθαι ἐξάκουστον. Aeschylo in Prom. 606. γεγωνίσκειν est *aperte proferre*:

τί δῆτα μέλλεις μὴ οὐ γεγωνίσκειν τὸ πᾶν;

D. Portus — *et clamore longe majore* quam unquam ante *utebatur, ut ad quosque accedebat, tum propter animi studium* et ardorem, *tum etiam, quod suae vociferationis fructum quam longissime* per castra *manare cuperet.*

77. * (ἤδη — ἐσώθησαν.) mirum, nec suspicione carens, asyndeton, cum dici posset uno tenore — ἔχειν, εἰ δή (siquidem) τινες etc. vereor sane, ne haec sit manus historici, cum praesertim ει et η non raro confusa deprehendantur propter iotacismum.

μήτε — κακοπαθείαις, *nec propter has indignas*, sive *immeritas, calamitates.*

ῥώμῃ προφέρων: σώματι ἰσχυρότερος ὤν. (cf. cap. 15.) — καὶ ἐς τὰ ἄλλα: καὶ κατὰ τὴν τῶν κοινῶν προστασίαν. — πολλὰ — δεδιῄτημαι: ἀντὶ τοῦ πολλὰ εἰς θεῶν τιμὴν ἐπετήδευσα. (haec illustrat Plutarchus Nic. c. 3. *Hk.* cf. cap. 50. et 86. hujus libri.) — πολλὰ δὲ — ἀνεπίφθονα: (hoc lemma forte oblitteratum esse arbitror.) πεπολίτευμαι νομίμως. — Ad ὅμως subaudiendum *quamvis misera conditione*

Quare innocentem se meliora sperare, fortunamque adversam, qua satis afflicti sint, placata deorum ira, si quibus invitis advenerint, fortasse cessaturam. vel sic autem, ubicunque tanta multitudo conseederit, civitatem fore, nec facile quemquam vel restiturum ipsis in Sicilia, vel semel fixis sedibus expulsurum esse.

„Ἀνθ' ὧν ἡ μὲν ἐλπὶς ὅμως θρασεῖα τοῦ μέλλοντος, αἱ δὲ ξυμφοραὶ οὐ κατ' ἀξίαν δὴ φοβοῦσι. τάχα δὲ ἂν καὶ λωφήσειαν· ἱκανὰ γὰρ τοῖς τε πολεμίοις εὐτύχηται, καὶ εἴ τῳ θεῶν ἐπίφθονοι ἐστρατεύσαμεν, ἀποχρώντως ἤδη τετιμωρήμεθα. ἦλθον γάρ που καὶ ἄλλοι τινὲς ἤδη ἐφ' ἑτέρους, καὶ ἀνθρώπεια δράσαντες ἀνεκτὰ ἔπαθον· καὶ ἡμᾶς εἰκὸς νῦν τά τε ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἐλπίζειν ἠπιώτερα ἔξειν, (οἴκτου γὰρ ἀπ' αὐτῶν ἀξιώτεροι ἤδη ἐσμὲν ἢ φθόνου) καὶ ὁρῶντες ὑμᾶς αὐτοὺς, οἷοι ὁπλῖται ἅμα καὶ ὅσοι ξυντεταγμένοι χωρεῖτε, μὴ καταπέπληχθε ἄγαν, λογίζεσθε δὲ, ὅτι αὐτοί τε πόλις εὐθὺς ἐστε, ὅποι ἂν καθέζησθε, καὶ ἄλλη οὐδεμία ὑμᾶς τῶν ἐν Σικελίᾳ οὔτ' ἂν ἐπιόντας δέξαιτο ῥᾳδίως, οὐτ' ἂν ἱδρυθέντας που ἐξαναστήσειε.

Iter tuto et servatis ordinibus facere jubet milites, penitus persuasos, quo in loco pugnandum necessario fuerit, ibi se reportata victoria patriam praesidiumque habituros. celeriter tamen nocte dieque proficiscendum esse propter deficientem commeatum, donec in terram aliquam Siculorum, adhuc ipsis faventium metu Syracusanorum, pervenerint.

„Τὴν δὲ πορείαν ὥστ' ἀσφαλῆ καὶ εὔτακτον εἶναι, αὐτοὶ φυλάξατε, μὴ ἄλλο τι ἡγησάμενος ἕκαστος, ἢ, ἐν ᾧ ἀναγκασθῇ χωρίῳ μάχεσθαι, τοῦτο καὶ πατρίδα καὶ τεῖχος κρατήσας ἕξειν. σπουδὴ δὲ ὁμοίως καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν ἔσται τῆς ὁδοῦ· τὰ γὰρ ἐπιτήδεια βραχέα ἔχομεν, καὶ ἦν ἀντιλαβώμεθά του φιλίου χωρίου τῶν Σικελῶν, (οὗτοι γὰρ ἡμῖν διὰ τὸ Συρακουσίων δέος ἔτι βέβαιοι εἰσίν·) ἤδη νομίζετε ἐν τῷ ἐχυρῷ εἶναι. προπέπεμπται δ' ὡς αὐτοὺς, καὶ ἀπαντᾷν εἰρημένον, καὶ σιτία ἄλλα κομίζειν.

utamur. — *οὐ κατ' ἀξίαν: ἀλλὰ μειζόνως.* S. *αἱ ξυμφοραὶ* pro *οἱ ἐν ταῖς ξυμφοραῖς ὄντες*, abstractum pro concreto. *Hk.*

εὐτύχηται: ἤγουν, μετ' εὐτυχίας κατώρθωται. — *ἐπίφθονοι: μεμπτοί.* (de *εὐτύχηται* v. M. gr. p. 596., ann. 2., de verbis *εἴ τῳ θ. ἐπίφθονοι* Herod. 3, 40. *E G—ro. B—r.* „Precario S. *μεμπτοί*, ut mox *φθόνου: μέμψεως.* nam etsi *ἀνεπίφθονον* saepius significat *non reprehendendum*, hic tamen ad *εὐτύχηται* relatum *ἐπίφθονον* et *φθόνου* non potest non *invidiam* (Nemesin) significare.“

ἀνθρώπεια: ὅσα προσήκει τῇ ἀνθρωπείᾳ φύσει. S. — *καὶ — ἔπαθον, et cum humana in se admisissent, tolerabilia passi sunt.* (Portus *poenas* tamen *tolerabiles dederunt.*)

ἀπὸ τοῦ θεοῦ, a deo, i. e. a fatis, a fortuna. v. ann. ad Soph. Philoct. 743.

ἱδρυθέντας: ἤγουν, οἰκησιν ἀδιάδοχον (perpetuam, stabilem,) *σχόντας.* S.

σιτία ἄλλα. Portus *alios commeatus*, quo Catone contentus sum, nec malim *ἅμα*, quod Reisk. proposuit, et metaphrasi expressit Bloomf.

Denique strenue dimicandum esse ait, nullo perfugio futuro ignavis; salvos autem hostibus elapsos revisuros, quos cupiant, et Ath. magnam civitatis potentiam, nunc bello fractam, restituturos.

„Τὸ δὲ ξύμπαν, γνῶτε, ὦ ἄνδρες στρατιῶται, ἀναγκαῖόν τε ὂν ὑμῖν ἀνδράσιν ἀγαθοῖς γίγνεσθαι, ὡς μὴ ὄντος χωρίου ἐγγὺς, ὅποι ἂν μαλακισθέντες σωθείητε, καὶ ἣν νῦν διαφύγητε τοὺς πολεμίους, οἵ τε ἄλλοι τευξόμενοι ὧν ἐπιθυμεῖτέ που ἐπιδεῖν, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν μεγάλην δύναμιν τῆς πόλεως, καίπερ πεπτωκυῖαν, ἐπανορθώσοντες· ἄνδρες γὰρ πόλις, καὶ οὐ τείχη οὐδὲ νῆες ἀνδρῶν κεναί.“

Ducibus Nicia et Demosthene Atheniensium exercitus proficiscitur per Siciliam usque ad Acraeum montem, continue vexatus ab hostium equitibus et jaculatoribus, prohibitusque commeatu.

78. Ὁ μὲν Νικίας τοιάδε παρακελευόμενος ἅμα ἐπῄει τὸ στράτευμα, καὶ, εἴ πῃ ὁρᾴη διεσπασμένον καὶ μὴ ἐν τάξει χωροῦν, ξυνάγων καὶ καθιστὰς, καὶ ὁ Δημοσθένης οὐδὲν ἧσσον τοῖς καθ' ἑαυτὸν τοιαῦτά τε καὶ παραπλήσια λέγων. τὸ δὲ ἐχώρει ἐν πλαισίῳ τεταγμένον, [πρῶτον μὲν ἡγούμενον] * τὸ Νικίου, ἐφεπόμενον δὲ τὸ Δημοσθένους· τοὺς δὲ σκευοφόρους καὶ τὸν πλεῖστον ὄχλον ἐντὸς εἶχον οἱ ὁπλῖται. καὶ ἐπειδή γε ἐγένοντο ἐπὶ τῇ διαβάσει τοῦ Ἀνάπου ποταμοῦ, εὗρον ἐπ' αὐτῷ παρατεταγμένους τῶν Συρακουσίων καὶ ξυμμάχων, καὶ τρεψάμενοι αὐτοὺς, καὶ κρατήσαντες τοῦ πόρου, ἐχώρουν ἐς τὸ πρόσθεν· οἱ δὲ Συρακούσιοι παριππεύοντές τε προσέκειντο, καὶ ἐσακοντίζοντες οἱ ψιλοί. καὶ ταύτῃ μὲν τῇ ἡμέρᾳ προελθόντες σταδίους ὡς τεσσαράκοντα ηὐλίσαντο πρὸς λόφῳ τινὶ οἱ Ἀθηναῖοι· τῇ δ' ὑστεραίᾳ πρῲ ἐπορεύοντο, καὶ προῆλθον ὡς εἴκοσι σταδίους, καὶ κατέβησαν ἐς χωρίον ἄπεδόν τι, καὶ αὐτοῦ ἐστρατοπεδεύσαντο, βουλόμενοι ἔκ τε τῶν οἰκιῶν

78. *ἐν πλαισίῳ τεταγμένον τὸ Νικίου.* Post *τεταγμένον* Bk. ex Vat. et margine It. inserit *πρῶτον μὲν ἡγούμενον*, „quae cum ex sequ. *ἐφεπόμενον δὲ* subaudiri possint, et a Valla, alibi Vaticani sectatore, non agnoscantur, nobis ab interpretibus videntur profecta.“ P. (Assentior viro docto, itaque legam — *τεταγμένον, τό τε Νικίου, ἐφ. δὲ* etc. forte exciderit *τὲ* post *τό*. *τὲ* — *δὲ*, ut Iliad. ε', 359., Odyss. ο', 546., etc. *Both.*) Diodorus 13, 18. *Οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ διελόμενοι τοὺς στρατιώτας εἰς δύο μέρη — προήεσαν ἐπὶ Κατάνης, ὧν μὲν Δημοσθένους, ὧν δὲ Νικίου καθηγουμένων.* — de *πλαισίῳ* vid. 6, 67. *Ex Hk.*

ἐπειδή γε. ll. *ἐπ. τε.* cf. 55.; 4, 28.; 6, 44.

πρῲ. ll. minus attice et hic, et cap. 79., *πρωΐ*. v. Heindorf. ad Plat. Protag. p. 497. Aristophanes Vesp. 104.

κἄπειτ' ἐκεῖσ' ἐλθὼν προκαθεύδει πρῲ πάνυ,

etc.

ἄπεδον: ὁμαλὸν, ὁμόπεδον, ὡς καὶ ἄλοχος ἡ ὁμόλεχος. S. Zonaras *ἄπεδα: τὰ ἰσόπεδα.* itidem Hesych., Suidas. cf. Arrian. Exped. Alex. 5, 15, 9. (*ὡς δ' ἐνέτυχε χωρίῳ, ἵνα οὐ πηλὸς αὐτῷ ἐφαίνετο, ἀλλ' ὑπὸ ψάμμου γὰρ* [imo *γ' ἄν: v. Eurip. Polyid. fragm. 14., Aristoph. Ach. 615.] *ξύμπαν ἦν ἄπεδον κ. στερεὸν*

λαβεῖν τι ἐδώδιμον, (ᾠκεῖτο γὰρ ὁ χῶρος,) καὶ ὕδωρ μετὰ σφῶν αὐτῶν φέρεσθαι αὐτόθεν· ἐν γὰρ τῷ πρόσθεν ἐπὶ πολλὰ στάδια, ᾗ ἔμελλον ἰέναι, οὐκ ἄφθονον ἦν. οἱ δὲ Συρακούσιοι ἐν τούτῳ προελθόντες τὴν δίοδον τὴν ἐν τῷ πρόσθεν ἀπετείχιζον· ἦν δὲ λόφος καρτερὸς, καὶ ἑκατέρωθεν αὐτοῦ χαράδρα κρημνώδης· ἐκαλεῖτο δὲ Ἀκραῖον λέπας. τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ Ἀθηναῖοι προῄεσαν, καὶ οἱ τῶν Συρακουσίων καὶ ξυμμάχων αὐτοὺς ἱππῆς καὶ ἀκοντισταὶ, ὄντες πολλοὶ ἑκάτεροι, ἐκώλυον, καὶ ἐσηκόντιζόν τε, καὶ παρίππευον. καὶ χρόνον μὲν πολὺν ἐμάχοντο οἱ Ἀθηναῖοι, ἔπειτα ἀνεχώρησαν πάλιν ἐς τὸ αὐτὸ στρατόπεδον. καὶ τὰ ἐπιτήδεια οὐκέτι ὁμοίως εἶχον· οὐ γὰρ ἔτι ἀποχωρεῖν οἷόν τ' ἦν ὑπὸ τῶν ἱππέων.

Pergentes iter Ath. apud collem quendam munitum incidunt in pedestrem hostium exercitum, proelioque commisso repelluntur inter tonitrua et pluvias autumnales.

79. Πρῷ δὲ ἄραντες ἐπορεύοντο αὖθις, καὶ ἐβιάσαντο πρὸς τὸν λόφον ἐλθεῖν τὸν ἀποτετειχισμένον. καὶ εὗρον πρὸ ἑαυτῶν ὑπὲρ τοῦ ἀποτειχίσματος τὴν πεζὴν στρατιὰν παρατεταγμένην οὐκ ἐπ' ὀλίγων ἀσπίδων· στενὸν γὰρ ἦν τὸ χωρίον. καὶ προσβαλόντες οἱ Ἀθηναῖοι ἐτειχομάχουν, καὶ βαλλόμενοι ὑπὸ πολλῶν ἀπὸ τοῦ λόφου ἐπάντους ὄντος, (διϊκνοῦντο γὰρ ῥᾷον οἱ ἄνωθεν,) καὶ οὐ δυνάμενοι βιάσασθαι, ἀνεχώρουν πάλιν, καὶ ἀνεπαύοντο. ἔτυχον δὲ καὶ βρονταί τινες ἅμα γενόμεναι, καὶ ὕδωρ, οἷα, τοῦ ἔτους πρὸς μετόπωρον ἤδη ὄντος, φιλεῖ γίγνεσθαι· ἀφ' ὧν οἱ Ἀθηναῖοι μᾶλλον ἔτι ἠθύμουν, καὶ ἐνόμιζον ἐπὶ τῷ σφετέρῳ ὀλέθρῳ καὶ ταῦτα πάντα γίγνεσθαι.

Quiescentes autem eos Gylippus et Syr. muro intercludunt a tergo via, qua venerant, parte quidem Atheniensium resistente; sed mox totus eorum exercitus in planitiem redit, ibi pernoctatum.

Ἀναπαυομένων δὲ αὐτῶν ὁ Γύλιππος καὶ οἱ Συρακούσιοι πέμπουσι μέρος τι τῆς στρατιᾶς, ἀποτειχιοῦντας αὖ ἐκ τοῦ ὄπισθεν αὐτοὺς, ᾗ προεληλύθεσαν· ἀντιπέμψαντες δὲ κἀκεῖνοι σφῶν αὐτῶν τινὰς διεκώλυσαν. καὶ μετὰ ταῦτα πάσῃ τῇ στρατιᾷ ἀναχωρήσαντες πρὸς τὸ πεδίον μᾶλλον οἱ Ἀθηναῖοι ηὐλίσαντο.

ἐς τὰς ἐφόδους τε κ. ἀναστροφὰς τῶν ἵππων, etc. cf. Bähr. ad Herod. 1, 110., Saupp. ad Xenoph. Cyneget. 6, 9. *Both.*) — ἐπὶ πολλὰ στάδια. Photius στάδια καὶ σταδίους ἑκατέρως λέγουσιν, ὁ Θουκυδίδης δὲ σταδίους ὡς ἐπὶ τὸ πᾶν· ἅπαξ δὲ μόνον στάδια εἴρηκεν ἐν ζ'., ἐν γὰρ τῷ πρόσθεν ἐπὶ πολλὰ στάδια μέλλων ἰέναι. *Hk.*

79. οὐκ ἐπ' ὀλίγων ἀσπίδων est *nicht wenig Mann tief aufgestellt.* angustiam loci negat passam esse, ut acies εἰς μῆκος instrueretur. — ἀποτειχιοῦντας αὖ. cf. cap. 78. sub finem. *E G—ro.*

Postridie rursus profecti pariter ac prius turbantur a Syracusanis, nec longius quam 5 vel 6 stadia progressi denuo subsistant, hostibus quoque in castra sua se recipientibus.

Τῇ δ' ὑστεραίᾳ προυχώρουν· καὶ οἱ Συρακούσιοι προσέβαλλόν τε πανταχῇ αὐτοῖς κύκλῳ, καὶ πολλοὺς κατετραυμάτιζον· καὶ εἰ μὲν ἐπίοιεν οἱ Ἀθηναῖοι, ὑπεχώρουν, εἰ δ' ἀναχωροῖεν, ἐπέκειντο, καὶ μάλιστα τοῖς ὑστάτοις προσπίπτοντες, εἴ πως κατὰ βραχὺ τρεψάμενοι πᾶν τὸ στράτευμα φοβήσειαν. καὶ ἐπὶ πολὺ μὲν τοιούτῳ τρόπῳ ἀντεῖχον οἱ Ἀθηναῖοι· ἔπειτα, προελθόντες πέντε ἢ ἓξ σταδίους, ἀνεπαύοντο ἐν τῷ πεδίῳ· ἀνεχώρησαν δὲ καὶ οἱ Συρακούσιοι ἀπ' αὐτῶν ἐς τὸ ἑαυτῶν στρατόπεδον.

Tam male accepti, magna parte militum vulnerata, cumque cibaria deficerent, Nicias et Demosthenes exercitum alia via mare versus noctu, multis accensis ignibus, abducere decernunt.

80. Τῆς δὲ νυκτὸς τῷ Νικίᾳ καὶ Δημοσθένει ἐδόκει, ἐπειδὴ κακῶς σφίσι τὸ στράτευμα εἶχε τῶν τε ἐπιτηδείων πάντων ἀπορίᾳ ἤδη, καὶ κατατετραυματισμένοι ἦσαν πολλοὶ ἐν πολλαῖς προσβολαῖς τῶν πολεμίων γεγενημέναις, πυρὰ καύσαντας ὡς πλεῖστα ἀπάγειν τὴν στρατιὰν, μηκέτι τὴν αὐτὴν ὁδὸν, ἣ διενοήθησαν, ἀλλὰ τοὐναντίον ἢ οἱ Συρακούσιοι ἐτήρουν, πρὸς τὴν θάλασσαν. ἦν δὲ ἡ ξύμπασα ὁδὸς αὕτη οὐκ ἐπὶ Κατάνης τῷ στρατεύματι, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἕτερον μέρος τῆς Σικελίας τὸ πρὸς Καμάριναν, καὶ Γέλαν, καὶ τὰς ταύτῃ πόλεις, καὶ ἑλληνίδας, καὶ βαρβάρους.

Idque faciunt; sed noctu, et per hostilem terram, et propinquis hostibus, profecti Ath., ut fieri solet in exercitibus, praesertim magnis, terrentur pavoribus, distrahiturque, nec servatis ordinibus pergit, Demosthenicarum copiarum pars major.

Καύσαντες οὖν πυρὰ πολλὰ ἐχώρουν ἐν τῇ νυκτί. καὶ αὐτοῖς, οἷον φιλεῖ καὶ πᾶσι στρατοπέδοις, μάλιστα δὲ τοῖς μεγίστοις, φόβοι καὶ δείματα ἐγγίγνεσθαι ἄλλως τε, καὶ ἐν νυκτί τε, καὶ διὰ πολεμίας, καὶ πολεμίων οὐ πολὺ ἀπεχόντων, ἰοῦσιν, ἐμπίπτει ταραχή. καὶ τὸ μὲν Νικίου στράτευμα, ὥσπερ ἡγεῖτο, ξυνέμενέ τε, καὶ προὔλαβε πολλῷ· τὸ δὲ Δημοσθένους, τὸ ἥμισυ μάλιστα καὶ πλέον, ἀπεσπάσθη τε, καὶ ἀτακτότερον ἐχώρει.

καὶ μάλιστα — προσπίπτοντες. repete ἐπέκειντο. *Hk.*

80. ἀπορίᾳ pro ἀπορία conjecit Kistemaker.; in Vat. deinde repertum ἀπορίαι. In verbis καὶ κατατετραυματισμένοι ἦσαν, ubi ὅτι quis desideret, structura variata est. cf. Poppo 1, 1., p. 270. idem monet, his omnibus verbis causam contineri, cur κακῶς τὸ στράτευμα εἶχε. *Hk.*

καύσαντας Aug., Reg.; alii minus commode καύσαντες. vid. c. 74.

καὶ πολεμίων. ll. καὶ ἀπὸ πολ., durissime collidentibus verbis, ad unum idemque nomen referendis, ἀπεχόντων et ἰοῦσιν. igitur in Reiskei et Popponis sententiam concessi, qui deleri jubent ἀπὸ, ortum illud, opinor, ex utrinque vicinis — αι et πο —.

Prima tamen luce perveniunt ad mare, et via helorina, quae vocabatur, pergunt ad Cacyparin fluvium, in mediam terram ascensuri, ubi obviam sibi venturos sperabant Siculos, quos arcesserant.

Ἅμα δὲ τῇ ἕῳ ἀφικνοῦνται ὅμως πρὸς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐσβάντες ἐς τὴν ὁδὸν τὴν ἑλωρινὴν καλουμένην ἐπορεύοντο, ὅπως, ἐπειδὴ γένοιντο ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ Κακυπάρει, παρὰ τὸν ποταμὸν ἴοιεν ἄνω διὰ μεσογείας· ἤλπιζον γὰρ καὶ τοὺς Σικελοὺς ταύτῃ, οὓς μετέπεμψαν, ἀπαντήσεσθαι.

Verum apud eum fluvium quoque praesidium quoddam Syracusanorum inveniunt, et muro valloque transitum praeclusum; quo vi aperto tendunt ad Erineum fluvium.

Ἐπειδὴ δ' ἐγένοντο ἐπὶ τῷ ποταμῷ, εὗρον καὶ ἐνταῦθα φυλακήν τινα τῶν Συρακουσίων ἀποτειχίζουσάν τε καὶ ἀποσταυροῦσαν τὸν πόρον· καὶ βιασάμενοι αὐτὴν διέβησάν τε τὸν ποταμὸν, καὶ ἐχώρουν αὖθις πρὸς ἄλλον [ποταμὸν], τὸν Ἐρινεόν· ταύτῃ γὰρ οἱ ἡγεμόνες ἐκέλευον.

Oriente die, ubi Syr. profectos senserunt Ath., confestim eos persequuntur, et sub horam prandii Demosthenicos milites, qui postremi, tardiusque, nec servatis ordinibus, ibant, disjuncti a Niciae copiis, 50 stadia praegressis, adipiscuntur, facileque cingunt equitatu, et in locum muro circumdatum compulsos missilibus petunt, vitata pugna stataria, sibique parcentes, cum ne sic quidem Ath. effugere posse viderentur.

81. *Ἐν τούτῳ δ' οἱ Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, ὡς ἥ τε ἡμέρα ἐγένετο, καὶ ἔγνωσαν τοὺς Ἀθηναίους ἀπεληλυθότας, ἐν αἰτίᾳ τε οἱ πολλοὶ τὸν Γύλιππον εἶχον ἑκόντα ἀφεῖναι τοὺς Ἀθηναίους, καὶ κατὰ τάχος διώκοντες, ᾗ οὐ χαλεπῶς ἠσθάνοντο κεχωρηκότας, καταλαμβάνουσι περὶ ἀρίστου ὥραν. καὶ*

τὴν ἑλωρινήν. v. 66., 70. ea via meridiem versus a Syracusis ducebat, non longe a mari. *Ex Hk.*

ἐπὶ τῷ — Κακυπάρει. sic Vat., Bk., alii. vulgo *παρὰ τῷ K.*, quae est glossa, non ferenda, cum sequatur *παρὰ τὸν ποταμόν.* c. 84. S. *ὡς δὲ γίγνονται ἐπ' αὐτῷ: ἦγον παρ' αὐτῷ.* „*Cacyparis*, si Cluverio Sic. ant. fides, nunc vocatur Casibili. Erineum idem appellari putat Miranda; secundum Piantam alio nomine est fiume d'Arola." *E G—ro.* — *βιασάμενοι: σὺν βίᾳ ἀπωσάμενοι.* S.

[*ποταμόν.*] glossa. — *οἱ ἡγεμόνες, duces itineris.*

81. *ᾗ οὐ χ. ἠσθάνοντο: ἤτοι τὸ οὐ χαλ. τῷ ἔγνωσαν συνταπτέον, ἵνα ᾗ ῥᾳδίως ἔμαθον αὐτοὺς, ᾗ κεχωρήκεσαν, ἢ τῷ κεχωρηκότας, ἵνα σημαίνῃ ᾗ ἐδόκουν αὐτοῖς εὐκόλως κ. ῥᾳδίως κεχωρηκέναι οἱ Ἀθ.* S. vera, opinor, prior explicatio. Portus *qua progressos non difficile norant.* contra Did. „C'est à tort, ce nous semble, que les interprètes rapportent l'adverbe *οὐ χαλεπῶς* à *ἠσθάνοντο.* Nous remarquerons d'abord que *χαλ.*, qui signifie *magno cum labore*, s'allie difficilement avec *ἠσθ.*, tandis qu'il convient parfaitement à *κεχωρηκότας*, comme dans le passage ci-après: *χαλεπῶς διεσώζοντο ἐς τὰς Ὄλπας*, liv. 3, §. 108. D'ailleurs les mots *κατὰ τάχος διώκοντες* appuient encore notre assertion; les Syracusains se mirent à poursuivre l'ennemi en toute hâte sur la route, par où ils présumaient qu'il se serait avancé avec le moins de difficulté."

ὡς προσέμιξαν τοῖς μετὰ τοῦ Δημοσθένους, ὑστέροις τε οὖσι, καὶ σχολαίτερον [καὶ ἀτακτότερον] χωροῦσιν, ὡς τῆς νυκτὸς τότε ξυνεταράχθησαν, εὐθὺς προσπεσόντες ἐμάχοντο· καὶ οἱ ἱππῆς τῶν Συρακουσίων ἐκυκλοῦντό τε ῥᾷον αὐτοὺς, δίχα δὴ ὄντας, καὶ ξυννῆγον ἐς ταὐτό. τὸ δὲ Νικίου στράτευμα ἀπεῖχεν ἐν τῷ πρόσθεν ὡς πεντήκοντα σταδίους· θᾶσσόν γε γὰρ ὁ Νικίας ἦγε, νομίζων οὐ τὸ ὑπομένειν ἐν τῷ τοιούτῳ ἑκόντας εἶναι καὶ μάχεσθαι σωτηρίαν, ἀλλὰ τὸ ὡς τάχιστα ὑποχωρεῖν, τοσαῦτα μαχομένους, ὅσα ἀναγκάζονται. ὁ δὲ Δημοσθένης ἐτύγ-

[καὶ ἀτακτότερον.] glossa ex superiore capite petita. verbis σχολαίτερον χωροῦσιν respondet, quod sequitur, θᾶσσόν γε γὰρ ὁ Νικίας ἦγε.

δίχα δὴ ὄντας: ἦγον κεχωρισμένους ἀπὸ τῶν μετὰ Νικίου. — καὶ ξυννῆγον ἐς ταὐτό: ἀντὶ τοῦ ἐκύκλουν ἐς ὀλίγον (a consequente dictum pro ἐς ἕν.) χωρίον. 8.

ὡς πεντ. σταδίους. vulgo ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα, sed in majore parte codicum deest ἑκατὸν, quod videtur adscriptum ab iis, qui invenissent καὶ mendosum. reposuimus ὡς, quod et facit ad sententiam, et saepe cum καὶ particula permutatum est. audiamus tamen et hic Didotum. „Plusieurs MSS. ne portent pas le mot ἑκατὸν, Haacke l'a mis entre crochets, (in 1. ed., in altera omisit. *Both.*) Poppo l'omet en conservant la particule καί; Bekker et Göller ont rejeté le mot ἑκατὸν et la particule καὶ qui se trouve dans tous les MSS. Les éditeurs cités regardent le nombre de 150 comme exorbitant. Voici les considérations qui nous ont déterminé à conserver ἑκατόν: nous remarquons d' abord que l'armée de Nicias marchait à une grande distance de celle de Démosthènes, καὶ προὔλαβε πολλῷ, §. 80.; ensuite Thuc., comme pour dissiper les doutes du lecteur sur le nombre de ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα σταδίους, en donne la raison par les mots qui viennent immédiatement après: θᾶσσόν τε γὰρ ὁ Νικίας ἦγε, et il ajoute νομίζων σωτηρίαν τὸ ὑποχωρεῖν ὡς τάχιστα, tandis que l'armée de Dém. marchait en désordre, καὶ οὐ προυχώρει μᾶλλον ἢ ἐς μάχην ξυνετάσσετο, §. 81. D'après cet exposé il est donc tout naturel que le corps d'armée de Nicias se trouvât à 150 stades de distance de celui de Dém. Plutarque (Vie de Philop. §. 18., ed. Corsy.) dit que Philopémen fit plus de *quatre cents stades* dans un jour, un peu plus de 17 lieues, ὁ δὲ Φιλοποίμην .... συνέτεινεν εἰς Μεγάλην πόλιν, ἡμέρᾳ μιᾷ σταδίους πλείονας ἢ τετρακοσίους: d'après la marche précipitée de Nicias la distance de 150 stades, qui fait 15,000 toises ou un peu plus de 6 lieues et demie, ne paraîtra pas exorbitant, si l'on fait attention que la marche de Nic. avait duré pendant toute une nuit d'automne (τοῦ ἔτους πρὸς μετόπωρον ἤδη ὄντος, §. 79.), et le lendemain jusqu'à l' heure du dîner (περὶ ἀρίστου ὥραν), au moment où l'armée de Dém. fut atteinte par les Syracusanis. Dans tous les cas la particule καὶ qui précede πεντήκοντα, et qu'on explique arbitrairement par *vel*, exige un certain nombre; nous remarquerons cependant que ce nombre pouvait être une unité, p. e. ἓξ ou τέσσαρα καὶ πεντήκοντα. Bloomfield ne dit rien sur ce passage; il écrit par erreur „*about* (quasi legisset ὡς. Both.) *five stadia.*" Cui sic respondet G—r. „Demosthenes cum hoste confligere coepit inter Cacyparin et Erineum; hi fluvii distabant inter se 6 millia passuum (3 lieues), teste Cluverio Sic. ant. p. 183.: non poterat ergo Nicias Demosthenem centum quinquaginta stadiis praevertisse, poterat 50. alioqui Nicias necesse est ultra Erineum progressus esset; at constat, eum ad ipsam ripam Erinei in colle consedisse." v. cap. 82.

θᾶσσόν γε. ll. vitiose θ. τε. — 8. ἐν τῷ τοιούτῳ: καιρῷ δηλονότι. — (ἑκόντας εἶναι. v. M.

χανέ τε τὰ πλείω ἐν πόνῳ ξυνεχεστέρῳ ὢν διὰ τὸ ὑστέρῳ ἀναχωροῦντι αὐτῷ πρώτῳ ἐπικεῖσθαι τοὺς πολεμίους, καὶ τότε γνοὺς τοὺς Συρακουσίους διώκοντας οὐ προὐχώρει μᾶλλον ἢ ἐς μάχην ξυνετάσσετο, ἕως ἐνδιατρίβων κυκλοῦταί τε ὑπ' αὐτῶν, καὶ ἐν πολλῷ θορύβῳ αὐτός τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ Ἀθηναῖοι ἦσαν· ἐνειληθέντες γὰρ ἔς τι χωρίον, ᾧ κύκλῳ μὲν τεῖχίον περιῆν, ὁδὸς δὲ ἔνθεν τε καὶ ἔνθεν, ἑλάας δὲ οὐκ ὀλίγας εἶχεν, ἐβάλλοντο περισταδόν. τοιαύταις δὲ προσβολαῖς, καὶ οὐ ξυσταδὸν μάχαις, οἱ Συρακούσιοι εἰκότως ἐχρῶντο· τὸ γὰρ ἀποκινδυνεύειν πρὸς ἀνθρώπους ἀπονενοημένους οὐ πρὸς ἐκείνων μᾶλλον ἦν ἔτι ἢ πρὸς τῶν Ἀθηναίων· καὶ ἅμα φειδώ τέ τις ἐγίγνετο ἐπ' εὐπραγίᾳ ἤδη σαφεῖ μὴ προαναλωθῆναί τῳ, καὶ ἐνόμιζον καὶ ὡς ταύτῃ τῇ ἰδέᾳ καταδαμασάμενοι λήψεσθαι αὐτούς.

Tam graviter afflictis Atheniensibus eorumque sociis Syr. et Gylippus primum insulanos ad se transire jubent, promissa libertate; quibus paucae civitates parent; deinde cum toto Demosthenis exercitu compositio facta est ea lege, ut armis traditis nemo caedatur, neque in vincula conjiciatur, aut fame necetur. ita se dedunt illi universi, denumerata omni, quam habebant, pecunia, qua 4 scutorum cava repleta sunt.

82. *Ἐπειδὴ γοῦν δι' ἡμέρας βάλλοντες πανταχόθεν τοὺς Ἀθηναίους καὶ ξυμμάχους ἑώρων ἤδη τεταλαιπωρημένους τοῖς τε τραύμασι, καὶ τῇ ἄλλῃ κακώσει, κήρυγμα ποιοῦνται Γύλιππος, καὶ Συρακούσιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, πρῶτον μὲν τῶν νησιωτῶν εἴ τις βούλεται ἐπ' ἐλευθερίᾳ ὡς σφᾶς ἀπιέναι· καὶ ἀπεχώρησάν τινες πόλεις οὐ πολλαί· ἔπειτα δ' ὕστερον καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας τοὺς μετὰ Δημοσθένους ὁμολογία γίγνεται, ὥστε ὅπλα τε παραδοῦναι, καὶ μὴ ἀποθανεῖν μηδένα, μήτε βιαίως, μήτε δεσμοῖς, μήτε τῆς ἀναγκαιοτάτης ἐνδείᾳ διαίτης. καὶ παρέδοσαν οἱ πάντες σφᾶς αὐτοὺς ἑξακισχίλιοι, καὶ τὸ ἀρ-*

gr. §. 548.) *ἀνειληθέντες*: *συστραφέντες*. (sic S., ut libri Thucydidei; sed recte Lobeck. ad Phryn. p. 29. observat, *ἀνειλεῖν* idem esse, quod *ἐξελίσσειν*. igitur ille malit *συνειληθέντες*, sed verosimilius est a Didoto propositum *ἐνειλ.*, quod recepi. Plutarchus Caesare §. 66., annotante viro elegantissimo, *ἐνειλεῖτο ταῖς πάντων χερσίν*. Herodotus 3, 13. de Aegyptiis, qui fugerant ex pugna cum Cambyse, *κατειληθέντων δὲ ἐς Μέμφιν*. minus ad hunc locum quadrat etiam illud, quod ex Arriano, Anab. Alex. M. 4, 5, 13. attulit Arn., *οἱ δὲ τοὺς διαβαίνοντας ἀντιμέτωποι ταχθέντες ἀνείλουν εἰς τὸν ποταμόν*. „ubi *ἀνειλεῖν* dicit (Arn.) respondere voci gallicae *refouler*, itidemque hic esse *turbate repressi*." G—r. cf. Buttmann. Lexil. 2., p. 149. et totum illud caput. ceterum „hunc locum Plutarchus V. Nic. c. 27. vocat *Πολυζήλειον αὐλήν*." G—r.) — *ξυσταδόν: ἤγουν ἐκ τοῦ πλησίον*. — *καὶ ἅμα — ἐγένετο: ὡς ἂν φανερᾶς οὔσης τῆς εὐπραγίας οὐκ ἐβούλοντο ἀποκινδυνεύειν, ἀλλ' ἐφείδετο αὐτὸς (ἕκαστος) ἑαυτοῦ, ὥστε μὴ προαναλωθῆναι. — μὴ προαναλ. τῳ.* intell. *ὥστε*. „*τῳ, τινὶ Συρακουσίῳ*." *E Did.*

ταύτῃ τῇ ἰδέᾳ: (falsum est lemma in libris *μὴ προαναλ. τῳ.*) *ἤγ. τούτῳ τῷ τρόπῳ τῆς μάχης*. S.

82. *δεσμοῖς*. intell. *ἐν*, ut Odyss. *ζ'*, 8., Aristoph. Plut. 1009., etc.

γύριον, ὃ εἶχον, ἅπαν κατέθεσαν ἐσβαλόντες ἐς ἀσπίδας ὑπτίας, καὶ ἐνέπλησαν ἀσπίδας τέσσαρας.

Hos igitur statim in urbem abduxerunt Syr.; Nicias autem eodem die ad Erineum fluvium pervenit, eoque trajecto exercitum in quodam loco edito collocavit.

Καὶ τούτους μὲν εὐθὺς ἀπεκόμιζον ἐς τὴν πόλιν· Νικίας δὲ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἀφικνοῦνται ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν Ἐρινεὸν, καὶ διαβὰς πρὸς μετέωρόν τι καθίσε τὴν στρατιάν.

Postridie Syr. adipiscuntur Niciam, eumque pariter se dedere jubent, quam ille conditionem, certior factus de clade Demosthenis, accipit ea lege, ut Ath. sumtus in bellum a Syracusanis factos restituant obsidibus datis, nunc autem salvi dimittantur.

83. Οἱ δὲ Συρακούσιοι τῇ ὑστεραίᾳ καταλαβόντες αὐτὸν ἔλεγον, ὅτι οἱ μετὰ Δημοσθένους παραδεδώκοιεν σφᾶς αὐτοὺς, κελεύοντες κἀκεῖνον τὸ αὐτὸ δρᾶν. ὁ δ' ἀπιστῶν σπένδεται ἱππέα πέμψαι σκεψόμενον. ὡς δ' οἰχόμενος ἀπήγγειλε πάλιν παραδεδωκότας, ἐπικηρυκεύεται Γυλίππῳ καὶ Συρακουσίοις εἶναι ἕτοιμος ὑπὲρ Ἀθηναίων ξυμβῆναι, ὅσα ἀνάλωσαν χρήματα Συρακούσιοι ἐς τὸν πόλεμον, ταῦτα ἀποδοῦναι, ὥστε τὴν μετ' αὐτοῦ στρατιὰν ἀφεῖναι αὐτούς· μέχρι οὗ δ' ἂν τὰ χρήματα ἀποδοθῇ, ἄνδρας δώσειν Ἀθηναίων ὁμήρους, ἕνα κατὰ τάλαντον.

Sed eum non audiunt hostes, et circumventum undique impugnant, etiam frumenti et rerum necessariarum inopia laborantem. nihilominus tamen Ath., ubi nocte quieverint, postridie iter pergere decernunt. sed mane arma sumentes non latent Syracusanos: itaque rursus ea deponunt praeter trecentos viros, qui perruptis praesidiis noctu abierunt, ut poterant.

Οἱ δὲ Συρακούσιοι καὶ Γύλιππος οὐ προσεδέχοντο τοὺς λόγους, ἀλλὰ προσπεσόντες καὶ περιστάντες πανταχόθεν ἔβαλλον καὶ τούτους μέχρι ὀψέ. εἶχον δὲ καὶ οὗτοι πονήρως σίτου τε καὶ τῶν ἐπιτηδείων ἀπορίᾳ· ὅμως δὲ, τῆς νυκτὸς φυλάξαντες τὸ ἡσυχάζον, ἔμελλον πορεύσεσθαι. καὶ ἀναλαμβάνουσί τε τὰ ὅπλα, καὶ οἱ Συρακούσιοι αἰσθάνονται, καὶ ἐπαιώνισαν· γνόντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι, ὅτι οὐ λανθάνουσι, κατέθεντο πάλιν πλὴν τριακοσίων μάλιστα ἀνδρῶν· οὗτοι δὲ διὰ τῶν φυλάκων βιασάμενοι ἐχώρουν τῆς νυκτὸς, ᾗ ἐδύναντο.

κατέθεσαν, *solverunt.* cf., si tanti est, Herod. 9, 109., Xenoph. Cyr. 3, 1, 37., Aristoph. Nub. 246., etc.

καθίσε. „In fine cap. καθίσε cum Bk. et Poppone edidi, cum codices plerique exhibeant καθεῖσε, de qua forma vid. Valcken. ad Herodot. 4, 79. cf. Thuc. 6, 66. ibique annot.“ *Hk.*

83. ἕνα κατὰ τάλαντον. Cf. 3, 70., Dorv. ad Charit. p. 286. *E G—ro.*

Prima luce Nicias profectus cum exercitu non minus quam antea vexatur, properantque Ath. ad Assinarum fluvium, ut eo trajecto et liberentur ab his miseriis, et sitim sedent.

84. *Νικίας δὲ, ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο, ἦγε τὴν στρατιάν· οἱ δὲ Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι προσέκειντο τὸν αὐτὸν τρόπον, πανταχόθεν βάλλοντές τε, καὶ κατακοντίζοντες. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἠπείγοντο πρὸς τὸν Ἀσσίναρον ποταμὸν, ἅμα μὲν βιαζόμενοι ὑπὸ τῆς πανταχόθεν προσβολῆς ἱππέων τε πολλῶν, καὶ τοῦ ἄλλου ὄχλου, οἰόμενοι ῥᾷόν τι σφίσιν ἔσεσθαι, ἢν διαβῶσι τὸν ποταμὸν, ἅμα * δὲ ὑπὸ τῆς ταλαιπωρίας, καὶ τοῦ πιεῖν ἐπιθυμίᾳ.*

Igitur, ubi accesserunt, jam nullo amplius ordine servato insiliunt in flumen unusquisque primus transire cupiens, hoste prohibente magna cum molestia, quia conferti ire cogebantur, aliis super alios cadentibus, seque invicem conculcantibus; partim etiam in spicula et arma incurrebant, qui statim perierunt; partim implexi secundo flumine ad ulteriorem ripam deferebantur.

Ὡς δὲ γίγνονται ἐπ' αὐτῷ, ἐσπίπτουσιν οὐδενὶ κόσμῳ ἔτι, ἀλλὰ πᾶς τέ τις διαβῆναι αὐτὸς πρῶτος βουλόμενος, καὶ οἱ πολέμιοι ἐπικείμενοι χαλεπὴν ἤδη τὴν διάβασιν ἐποίουν· ἀθρόοι γὰρ ἀναγκαζόμενοι χωρεῖν ἐπέπιπτόν τε ἀλλήλοις, καὶ κατεπάτουν, περί τε τοῖς δορατίοις καὶ σκεύεσιν οἱ μὲν εὐθὺς διεφθείροντο, οἱ δὲ ἐμπαλασσόμενοι κατέῤῥεον ἐς τὰ ἐπὶ θάτερά γε τοῦ ποταμοῦ.

Ibi vero Syr. circumstantes in loco praecipiti desuper feriebant plurimos, cupide bibentes, et inter se in alveo fluvii perturbatos; Peloponnesii quoque descendentes trucidabant milites transeuntes, statimque aqua corrupta est, sed nihilominus coeno ac sanguine pollutam bibebant, multique de ea inter se digladiabantur.

Παραστάντες δὲ οἱ Συρακούσιοι, (ἦν δὲ κρημνώδες,) ἔβαλ-

84. *Assinarum* Cluverius Falconara nunc appellari dicit; Smyth. autem vocat Asinaro, fluvium altis et praecipitibus ripis, exeuntem, ut ait, in mare prope Ballata di Noto, quae est parva statio navium apud prominentiam terrae, clare expressam in tabula Siciliae, quam edidit societas vulgandis utilibus cognitionibus instituta (the useful Knowledge society). *Ex Arn.*, vol. 3., p. 536.

*ἅμα * δὲ ὑπὸ τῆς ταλ.* aliena *δὲ* et *ὑπό*. sic scribamus suadeo *ἅμα δὴ ἀπὸ τ. τ., simul scilicet post miseriam istam* etc. *ἀπὸ τῆς ταλ.*, quemadmodum *ἀπὸ δείπνου*, *post coenam*, et similia, dicuntur. passim hae praepositiones confusae in exemplaribus.

πᾶς τέ τις διαβῆναι — βουλόμενος. *τε* referendum est ad sequens *καὶ οἱ πολέμιοι*. mutata structura haec ita dici poterant, *καὶ πολεμίων ἐπικειμένων χαλεπὴν τὴν διάβασιν ποιούντων*. etiam c. 83. in verbis *ἀναλαμβάνουσί τε τὰ ὅπλα, καὶ οἱ Συρακούσιοι αἰσθάνονται*, relatio harum particularum obscurior quidem est, sed a Thucydidis consuetudine non aliena. — *ἐμπαλασσόμενοι κατέῤῥεον: ἀντὶ τοῦ ἐμπλεκόμενοι κατέπιπτον.* Eustath. ad Hom. Il. p. 527. Rom. *ἰστέον δὲ, ὅτι Αἴλιος Διονύσιος μέμνηται τοῦ Θουκυδίδου εἰπόντος τὸ ἐμπαλασσόμενοι ἀντὶ τοῦ ἐμπλεκόμενοι, περιπειρύμενοι δόρατι, φυρόμενοι.* sic etiam Favorinus. *Hk.*

λον ἄνωθεν τοὺς Ἀθηναίους, πίνοντάς τε τοὺς πολλοὺς ἀσμένους, καὶ ἐν κοίλῳ ὄντι τῷ ποταμῷ ἐν σφίσιν αὐτοῖς ταρασσομένους. οἵ τε Πελοποννήσιοι ἐπικαταβάντες τοὺς ἐν τῷ ποταμῷ μάλιστα ἔσφαζον· καὶ τὸ ὕδωρ εὐθὺς διέφθαρτο, ἀλλ' οὐδὲν ἧσσον ἐπίνετό τε ὁμοῦ τῷ πηλῷ ἡματωμένον, καὶ περιμάχητον ἦν τοῖς πολλοῖς.

Tandem acervatis mortuis, perditoque exercitu partim in amne, partim, dum fugit, caeso ab equitibus, Nicias se dedit Gylippo, ut de se ipso quidem arbitratu suo statuat, militum vero vitae parcat. Igitur Gylippus eos capi jubet; et reliquos quidem, qui non erant occultati, quorum magnus fuit numerus, vivos abduxerunt Syr.; missis autem, qui persequerentur trecentos illos, noctu elapsos, etiam hos comprehenderunt.

85. Τέλος δὲ, νεκρῶν τε πολλῶν ἐπ' ἀλλήλοις ἤδη κειμένων [ἐν τῷ ποταμῷ], καὶ διεφθαρμένου τοῦ στρατεύματος, τοῦ μὲν κατὰ τὸν ποταμὸν, τοῦ δὲ, καὶ εἴ τι διαφύγοι, ὑπὸ τῶν ἱππέων, Νικίας Γυλίππῳ ἑαυτὸν παραδίδωσι, πιστεύσας μᾶλλον αὐτῷ ἢ τοῖς Συρακουσίοις, καὶ ἑαυτῷ μὲν χρῆσθαι ἐκέλευεν ἐκεῖνόν τε καὶ Λακεδαιμονίους, ὅ τι βούλονται, τοὺς δὲ ἄλλους στρατιώτας παύσασθαι φονεύοντας. καὶ ὁ Γύλιππος μετὰ τοῦτο ζωγρεῖν ἤδη ἐκέλευε, καὶ τούς τε λοιποὺς, ὅσους μὴ ἀπεκρύψαντο, (πολλοὶ δὲ οὕτω ἐγένοντο,) ξυνεκόμισαν ζῶντας, καὶ ἐπὶ τοὺς τριακοσίους, οἳ τὴν φυλακὴν διεξῆλθον τῆς νυκτὸς, πέμψαντες τοὺς διωξομένους ξυνέλαβον.

Pauci horum militum in commune redacti sunt; multi surrepti, quibus omnis Sicilia repleta fuit, quia non e pactione, ut Demosthenis, capti erant. plurimi autem perierunt cum strage ista maxima in hoc bello, tum in itinere frequentibus hostium incursionibus. multi tamen etiam effugerunt, alii statim, alii deinde ex servitio, qui quidem Catanam se receperunt.

Τὸ μὲν οὖν ἀθροισθὲν τοῦ στρατεύματος ἐς τὸ κοινὸν οὐ πολὺ ἐγένετο, τὸ δὲ διακλαπὲν πολύ· καὶ διεπλήσθη πᾶσα Σικελία αὐτῶν, ἅτε οὐκ ἀπὸ ξυμβάσεως, ὥσπερ τῶν μετὰ Δημοσθένους, ληφθέντων. μέρος δέ τι οὐκ ὀλίγον καὶ ἀπέθανε· πλεῖστος γὰρ δὴ φόνος οὗτος, καὶ οὐδενὸς ἐλάσσων, τῶν ἐν τῷ σικελικῷ πολέμῳ τούτῳ ἐγένετο. καὶ ἐν ταῖς ἄλ-

85. [ἐν τῷ ποταμῷ.] glossa, verbis κατὰ τὸν ποταμὸν adscripta et in ordinem recepta, ut fieri solet in hoc genere.

διεφθαρμένου τοῦ στρατεύματος. Diodorus p. 340. Πρὸς τῷ Ἀσινάρῳ ποταμῷ περικυκλώσαντες ἀπέκτειναν μὲν μυρίους ὀκτακισχιλίους, ἐζώγρησαν δὲ ἑπτακισχιλίους. Noster interemtorum numerum tacet. *Wass.*

ἑαυτῷ — βούλονται. formula obvia in conditionibus deditionum: 2, 4.; 4, 69., de qua Stephanus in Append. ad Scripta al. de dialecto att. pag. 94. D.— μετὰ τοῦτο. malim μ. τ. τούτους.— ὅσους μὴ ἀπ.: ὅσους δηλαδὴ μὴ διέκλεψαν οἱ Συρακούσιοι. S.

διεπλήσθη πᾶσα Σικελία αὐτῶν. Plutarchus in vita Niciae c. 29. memoriae prodidit, Euripidis versibus nonnullos servatos Atheniensium. *Hk.*

σικελικῷ. S. et Tusanus propter verba c. 87. extr. conjiciunt

*λαις προσβολαῖς ταῖς κατὰ τὴν πορείαν συχναῖς γενομέναις οὐκ ὀλίγοι ἐτεθνήκεσαν· πολλοὶ δὲ ὅμως καὶ διέφυγον, οἱ μὲν * καὶ παραυτίκα, οἱ δὲ καὶ δουλεύσαντες, καὶ διαδιδράσκοντες ὕστερον. τούτοις δ' ἦν ἀναχώρησις ἐς Κατάνην.*

Syracusani et eorum socii, cum captivis spoliisque in urbem reversi, ceteros quidem illorum in lapicidinas deducunt, Niciam vero et Demosthenem interficiunt, invito Gylippo, qui ducibus inimicorum reditum suum ornare voluerat; quorum alter invisissimus fuit Spartanis propter res gestas Sphacteriae et Pyli, alter ob easdem acceptissimus, quia suasu ejus Ath. captos illos dimiserant.

86. *Ξυναθροισθέντες δὲ οἱ Συρακούσιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, τῶν τε αἰχμαλώτων ὅσους ἐδύναντο πλείστους καὶ τὰ σκῦλα ἀναλαβόντες, ἀνεχώρησαν ἐς τὴν πόλιν. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους Ἀθηναίων καὶ τῶν ξυμμάχων, ὁπόσους ἔλαβον, κατεβίβασαν ἐς τὰς λιθοτομίας, ἀσφαλεστάτην εἶναι νομίσαντες τὴν τήρησιν, Νικίαν δὲ καὶ Δημοσθένην, ἄκοντος Γυλίππου, ἀπέσφαξαν. ὁ γὰρ Γύλιππος καλὸν τὸ ἀγώνισμα ἐνόμιζέν οἱ εἶναι ἐπὶ τοῖς ἄλλοις καὶ τοὺς ἀντιστρατήγους κομίσαι Λακεδαιμονίοις. ξυνέβαινε δὲ τὸν μὲν πολεμιώτατον αὐτοῖς εἶναι, Δημοσθένην, διὰ τὰ ἐν τῇ νήσῳ καὶ Πύλῳ, τὸν δὲ διὰ τὰ αὐτὰ ἐπιτηδειότατον· τοὺς γὰρ ἐκ τῆς νήσου ἄνδρας τῶν Λακεδαιμονίων ὁ Νικίας προὐθυμήθη, σπονδὰς πείσας τοὺς Ἀθηναίους ποιήσασθαι, ὥστε ἀφεθῆναι. ἀνθ' ὧν οἵ τε Λακεδαιμόνιοι ἦσαν αὐτῷ προσφιλεῖς, κἀκεῖνος οὐχ ἥκιστα πιστεύσας ἑαυτὸν τῷ Γυλίππῳ παρέδωκεν.*

legendum esse ἑλληνικῷ. „Nobis non ita videtur: nam primum c. 87. Thuc. aperte de exitu totius expeditionis siculae loquitur, hic autem de clade, quam ad Assinarum Ath. acceperunt; deinde nunquam noster scriptor bellum peloponnesiacum τὸν ἑλληνικὸν πόλεμον τοῦτον appellavit." *P.*

καὶ παραυτίκα. inutile est καί. fortasse ponendum ὡς παρ., de quo vid. Viger. p. 563. ed. 3. lips.

86. τὰς λιθοτομίας. Cic. Verr. 5, 27. *Lautumias* (sic, sed mendose, puto, pro Laotomias, vel Latomias.) *syracusanas omnes audistis, plerique nostis. opus est ingens, magnificum, regum ac tyrannorum; totum ex saxo in mirandam altitudinem depresso, et multorum operis penitus exciso; nihil tam clausum ad exitus, nihil tam septum undique, nihil tam tutum ad custodias, nec fieri, nec cogitari potest.* Aelianus V. H. 12, 44. *Αἱ ἐν Σικελίᾳ λιθοτομίαι περὶ τὰς Ἐπιπολὰς ἦσαν, σταδίου μῆκος, τὸ εὖρος δύο πλέθρων. ἦσαν δὲ ἐν αὐταῖς τοῦ χρόνου τοσοῦτον διατρίψαντες ἄνθρωποι, ὡς καὶ γεγαμηκέναι ἐκεῖ, κ. παιδοποιῆσαι. καί τινες τῶν παίδων ἐκείνων, μηδεπώποτε πόλιν ἰδόντες, ὅτε εἰς Συρακούσας ἦλθον, καὶ εἶδον ἵππους ὑπεζευγμένους, κ. βόας ἐλαυνομένους, ἔφευγον βοῶντες· οὕτως ἄρα ἐξεπλάγησαν.* — cf. Liv. 32, 26.

τήρησιν: (sic ille, et pars librorum, omisso articulo.) ἦγον φυλακήν. *S.*

ἄκοντος Γυλίππου, ἀπέσφαξαν. Apud Diodorum 13, 32. Gylippus Niciam graviter incusat, et supplicio dignum censet. cum Thucydide consentit Philistus fragm. 46. p. 168. Göll., et Plutarchus, Nic. c. 28. Diodorus Timaeum videtur secutus, qui teste Plutarcho l. l. eadem tradidit. — ἀγώνισμα: δόξαν, ἔπαθλον. *Hk.*

ὥστε ἀφεθῆναι. Commixtae mihi videntur duae structurae, προὐ-

Sed quidam Syr., quos fama fuit cum illo consultasse, veriti, ne quaestione habita prosperas ipsorum res perturbaret, pariterque Corinthii, metuentes, ne pecunia, quae ei suppetebat, corruptis custodibus, aufugeret, denuoque novas res moliretur, auctores fuerunt sociis necandi viri omnis virtutis studiosissimi.

Ἀλλὰ τῶν Συρακουσίων τινὲς, ὡς ἐλέγετο, οἱ μὲν δείσαντες, ὅτι πρὸς αὐτὸν ἐκεκοινολόγηντο, μὴ βασανιζόμενος διὰ τὸ τοιοῦτο ταραχὴν σφίσιν ἐν εὐπραγίᾳ ποιήσῃ, ἄλλοι δὲ, καὶ οὐχ ἥκιστα οἱ Κορίνθιοι, μὴ χρήμασι δὴ πείσας τινὰς, ὅτι πλούσιος ἦν, ἀποδρᾷ, καὶ αὖθις σφίσι νεώτερόν τι ἀπ' αὐτοῦ γένηται, πείσαντες τοὺς ξυμμάχους, ἀπέκτειναν αὐτόν. καὶ ὁ μὲν τοιαύτῃ ἢ ὅτι ἐγγύτατα τούτων αἰτίᾳ ἐτεθνήκει, ἥκιστα δὴ ἄξιος ὢν τῶν γε ἐπ' ἐμοῦ Ἑλλήνων ἐς τοῦτο δυστυχίας ἀφικέσθαι διὰ τὴν πᾶσαν ἐς ἀρετὴν νενομισμένην ἐπιτήδευσιν.

In lapicidinas autem deductos Syr. initio dure habuerunt, in loco depresso, neque tecto, primum solium aestivorum calore, dein frigore noctium autumnalium, afflictos, et foetore stercorum mortuorumque, cum vulneribus, tum victus mutatione, fame, siti, omnibusque talis conditionis miseriis cruciatos.

87. Τοὺς δ' ἐν ταῖς λιθοτομίαις οἱ Συρακούσιοι χαλεπῶς τοὺς πρώτους χρόνους μετεχείρισαν. ἐν γὰρ κοίλῳ χωρίῳ ὄντας πολλοὺς οἵ τε ἥλιοι τὸ πρῶτον καὶ τὸ πνῖγος ἔτι ἐλύπει διὰ τὸ ἀστέγαστον, καὶ αἱ νύκτες ἐπιγιγνόμεναι τοὐναντίον μετοπωριναὶ [καὶ ψυχραὶ] τῇ μεταβολῇ ἐς ἀσθένειαν ἐνεωτέριζον· πάντα τε ποιούντων αὐτῶν διὰ στενοχωρίαν ἐν τῷ αὐτῷ, καὶ προσέτι τῶν νεκρῶν ὁμοῦ ἐπ' ἀλλήλοις ξυννενημένων, οἵ ἔκ τε τῶν τραυμάτων καὶ διὰ τὴν μεταβολὴν καὶ τὸ τοιοῦτον ἀπέθνησκον, καὶ ὁσμαὶ ἦσαν οὐκ ἀνεκτοὶ, καὶ λιμῷ ἅμα

θυμήθη ἀφεθῆναι, et σπονδὰς ποιήσασθαι ὥστε ἀφεθῆναι. *Hk.*

διὰ τὴν — ἐπιτήδευσιν. olim legebatur διὰ τὴν νενομισμένην ἐς τὸ θεῖον ἐπιτήδευσιν. verba ἐς τὸ θεῖον desunt Cass., Aug., Pal., It., Vat., Reg., Marc., C., F., Gr., D., I., E., K., Mosqu., m., Ar., Chr., Vall., S., ex quibus Cass., Vat., C., F., Gr., D., I., marg. Cl., et cum γρ. It., διὰ τὴν πᾶσαν ἐς ἀρετὴν νενομισμένην ἐπιτήδ. praebent, quod additamentum receperunt Bk. et Göll., et P. uncis inclusum. iidem verba ἐς τὸ θεῖον, quae haud dubie adscripsit aliquis, qui respiciebat ad locum 7, 77. πολλὰ μὲν ἐς θεοὺς νόμιμα δεδιήτημαι, expunxerunt. (recte quidem. *Both.*) — opponitur ἡ νενομισμένη ἐπιτήδευσις Niciae, quae civem optimum et modestum designat, τῇ ἐς τὰ ἐπιτηδεύματα οὐ δημοτικῇ παρανομίᾳ, quam supra 6, 28. Alcibiadi ab Atheniensibus objectam esse scribit Thucydides. *Ex Hk.*

87. οἵ τε ἥλιοι τὸ πρῶτον. pluralem οἱ ἥλιοι aestum significare, docet Stephanus, quod idem gravius etiam designat πνῖγος, *erstickende Hitze.* τὸ πρῶτον refer ad autumni initium. Verba καὶ ὀλίγῳ ex Vat. accesserunt. — ([καὶ ψυχραί.] glossa. *Both.*) — πάντα τε ποιούντων: διὰ τὸ δύσφημον ἀπεσιώπησεν αὐτὰ ὀνομαστὶ εἰπεῖν, βούλεται δὲ λέγειν τὰ ὑποχωρήματα, ἅπερ οἱ ἰατροὶ σκύβαλα καὶ ἀποπατήματα εἰώθασι καλεῖν. S. in eandem sententiam accipiendus est locus 4, 97. καὶ ὅσα ἄνθρωποι ἐν βεβήλῳ δρῶσι, πάντα γίγνεσθαι αὐτό-

καὶ δίψει ἐπιέζοντο· ἐδίδοσαν γὰρ αὐτῶν ἑκάστῳ * ἐπὶ ὀκτὼ ἡμέρας κοτύλην ὕδατος καὶ δύο κοτύλας σίτου. ἄλλα τε ὅσα εἰκὸς ἐν τοιούτῳ χωρίῳ ἐμπεπτωκότας κακοπαθῆσαι, οὐδὲν ὅ τι οὐκ ἐπεγένετο αὐτοῖς.

Sic constipati septuaginta dies vixerunt; deinde praeter Ath. et quosdam Sicilienses, vel Graecos italicos, qui una militaverant, ceteros divendiderunt, splendidissima omnium hoc bello reportatarum alterius partis victoria, alterius autem funestissima clade, perdito exercitu et pedestri, et nautico, rebusque omnibus amissis, et paucis ex multis domum reversis.

Καὶ ἡμέρας μὲν ἑβδομήκοντά τινας οὕτω διῃτήθησαν ἀθρόοι· ἔπειτα, πλὴν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινες Σικελιωτῶν, ἢ Ἰταλιωτῶν, ξυνεστράτευσαν, τοὺς ἄλλους ἀπέδοντο. ἐλήφθησαν δὲ οἱ ξύμπαντες, ἀκριβείᾳ μὲν χαλεπὸν ἐξειπεῖν, ὅμως δὲ οὐκ ἐλάσσους ἑπτακισχιλίων· ξυνέβη τε, ἔργον τοῦτο ἑλληνικῶν τῶν κατὰ τὸν πόλεμον τόνδε μέγιστον γενέσθαι, δοκεῖν δ' ἐμοιγε καθ' ὧν ἀκοῇ ἴσμεν, καὶ τοῖς γε κρατήσασι λαμπρότατον, καὶ τοῖς διαφθαρεῖσι δυστυχέστατον· κατὰ πάντα γὰρ πάντως νικηθέντες, καὶ οὐδὲν ὀλίγον ἐς οὐδὲν κακοπαθήσαντες, πανωλεθρίᾳ δή, τὸ λεγόμενον, καὶ πεζὸς, καὶ νῆες, καὶ οὐδὲν, ὅ τι οὐκ ἀπώλετο, καὶ ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν ἐπ' οἶκου ἀπενόστησαν. ταῦτα μὲν τὰ περὶ Σικελίαν γενόμενα.

θι. — δίψει dictum pro usitatiore δίψῃ, quod ipsum est in Reg., Marc. *Ex Hk.*

* ἐπὶ ὀκτὼ ἡμέρας. ita Cl. in ordine. vulgo ἐ. ὁ. μῆνας, quod etiam ille codex habet adscriptum. menda sine dubio est μῆνας, cum 70 modo dies ita vixisse dicantur capti, et omnino ineptum ἐπὶ ὀκτὼ μῆνας, quasi definito tempore captivitatis. scribamus ἐδίδοσαν γ. α. ἑκάστῳ ἐπόπται (inspectores, custodes,) ἡμέρας (die, in diem,) κοτύλην ὕδατος. forte ἐπόκται scripserint, confusis π et κ litteris, ut Aeschyl. Theb. 467., Eurip. Ion. 1015.: hinc facile exortum ἐπ' ὀκτὼ, ἐπὶ ὀκτώ.

κοτύλην ὕδατος. Eustath. ad Hom. Il. 10., p. 1282. Rom. κοτύλη δέ φασιν οὐ μόνον ἐπὶ ξηρῶν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ὑγρῶν, ex hoc nostro loco. erat κοτύλη quarta pars choenicis; quotidianus victus homini, maxime servo, erat choenix: vid. Böckh. Oecon. polit. Athen. tom. 1., p. 99. modium sive medimnum atticum aequabant duodequinquaginta choenices, 192 cotylae; paulo autem minor erat medimnus modio berolinensi, circiter sexta decima parte. — ἑβδομήκοντά τινας. annotavit Kitemakerus, pronomen τις indicare numerum non exacte definitum. ita 8, 73. τριάκοντά τινας, 8, 100. τινὲς δύο νῆες. *Ex Hk.* Did. „C'est ainsi qu'on dit en français *quelque* soixante ans. *Coray Σημειώσεις εἰς τὸν Πτωχοπρόδρομον στίχ.* 124." similiter Germani quoque *einige* 70 *Tage.*

ἔργον τοῦτο — κρατήσασι. Il. vitiose — τοῦτο ἑλληνικὸν τῶν — ἀκοῇ ἑλληνικῶν ἴσμεν, καὶ τοῖς τε κρατ.

οὐδὲν ὀλίγον ἐς οὐδὲν κακοπαθήσαντες, *nulla in re leviter afflicti, ἐν παντὶ πράγματι μεγάλως κακοπαθήσαντες*, ut ait S. *Hk.*

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΞΥΓΓΡΑΦΗΣ Η.

Athenas perlatus nuntius de tanta clade primum addubitatus est; deinde certiores de ea facti Ath. cum oratoribus, qui expeditionem, ab ipsis tunc decretam, suaserant, tum ariolis vatibusque, suscensuerunt.

Ἐς δὲ τὰς Ἀθήνας ἐπειδὴ ἠγγέλθη, ἐπὶ πολὺ μὲν ἠπίστουν καὶ τοῖς πάνυ τῶν στρατιωτῶν, ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἔργου διαπεφευγόσι καὶ σαφῶς ἀγγέλλουσι, μὴ οὕτω γε ἂν πασσυδὶ διεφθάρθαι· ἐπειδὴ δὲ ἔγνωσαν, χαλεποὶ μὲν ἦσαν τοῖς ξυμπροθυμηθεῖσι τῶν ῥητόρων τὸν ἔκπλουν, ὥσπερ οὐκ αὐτοὶ ψηφι-

1. μὴ οὕτω γε ἂν πασσυδὶ διεφθάρθαι. An lieu de ἄν Bekker écrit ἄγαν, d'après le MS. B. (Vat.) Nous croyons qu'on n'a jamais reuni ἄγαν à πανσυδεί: car le mot πᾶν dans cet adverbe exprime plus qu' ἄγαν. Dindorf, qui fait la même réflexion, propose de changer γε ἂν en γοῦν. Nous n'en voyons pas la nécessité. Quant à la particule ἄν, nous la croyons très-correcte; les infinitifs, qui se rapportent à des verbes, tels qu' ἀπιστῶ, νομίζω, ἐλπίζω, etc., sont souvent accompagnés de ἄν: ἠπίστουν μὴ ἂν διεφθάρθαι οὕτω πανσυδεί. C'est ainsi que nous lisons liv. 2., §. 102., ἐλπὶς δὲ καὶ πάσας οὐκ ἐν πολλῷ τινι ἂν χρόνῳ τοῦτο παθεῖν. Poppo analyse fort bien notre passage par ὅτι οὐκ ἂν πάντες διεφθαρμένοι εἶεν. — Bekker, Göller et Poppo écrivent πασσυδὶ d' après le MS. Z. Eustathe dit Il. 166. éd. Rom., que les aciens écrivaient ce mot πασσυδεῖ et πανσυδεῖ. Voy. les Notes de Poppo. *Did.* Elmslejus ad Eurip. Med. 1298., secundum Blomf. ad Aeschyl. Prom. 216., docet, adverbia cujuscunque formae a dativo nominum derivari, et plurima quidem in ως, pro οις, exeuntia a dativo pluralis numeri, nonnulla vero a singularis, quae in ει vel ι desinant. — Herm. ad Soph. Aj. 1139., laudatis Hemsterh. ad Pollucem 9, 143., Valck. ad Theocr. Adon. p. 228., aliis, quibus addas Sturzium peculiari dissertatione de his adverbiis, „Illud recte, opinor," inquit, „statuemus, quae a verbis fiant adverbia, in ι terminari, nunc breve, nunc longum." et ibidem Lobeck. „Quae autem a substantivis ducuntur; dativorum sequuntur vicissitudines, ut παμπαιδὶ, παγγυναικὶ, παμπληθεὶ, πανεθνεὶ, hisque consona sunt ἀβουλεὶ, ἀσπονδεὶ, πανομιλεὶ, ὁλοφύζει, ἀνθωρεὶ," etc. — de re Hk. evolvi jubet Plut., vit. Niciae c. 30.

τῶν ῥητόρων. Inter hos fuit

σάμενοι, ὠργίζοντο δὲ καὶ τοῖς χρησμολόγοις τε, καὶ μάντεσι, καὶ ὁπόσοι τι τότε αὐτοὺς θειάσαντες ἐπήλπισαν, ὡς λήψονται Σικελίαν.

Omnino omnibus affligebantur, circumstabatque eos propter haec eventa metus et maxima consternatio, quippe tanta jactura facta hoplitarum, equitum, ac juventutis, qualem alteram non videbant; tum paucis domi navibus, nautisque nullis, nec pecunia in aerario, cum statim Siculi et Peloponnesii, ipsique ipsorum socii deficientes, pro portis Athenarum expectandi essent.

Πάντα δὲ πανταχόθεν αὐτοὺς ἐλύπει τε, καὶ περιειστήκει ἐπὶ τῷ γεγενημένῳ φόβος τε, καὶ κατάπληξις μεγίστη δή. ἅμα μὲν γὰρ στερόμενοι καὶ ἰδίᾳ ἕκαστος, καὶ ἡ πόλις, ὁπλιτῶν τε πολλῶν, καὶ ἱππέων, καὶ ἡλικίας, οἵαν οὐχ ἑτέραν ἑώρων ὑπάρχουσαν, ἐβαρύνοντο· ἅμα δὲ, ναῦς οὐχ ὁρῶντες ἐν τοῖς νεωσοίκοις ἱκανὰς, οὐδὲ χρήματα ἐν τῷ κοινῷ, οὐδ' ὑπηρεσίας ταῖς

Demostratus (v. Plut. Nic. 12., Aristoph. Lys. 364.), fortasse etiam Pisander (v. infra c. 49., etc.), et Androcles, de quo v. Ruhnken. Hist. crit. orat. gr. apud Reisk., vol. 8., p. 128., Aristoph. Vesp. 1146.: namque is, etsi Alcibiadi inimicus erat, tamen, ut solebat hoc genus hominum, bellum excitare studebat, ut de Cleone dicit Thuc. 5, 16. *E K.* ad Dionys. p. 272., ann.

χρησμολόγοις. Vaticiniis decepti Ath. spem orbis terrarum imperii adipiscendi conceperant: v. Aristoph. Equ. 961. (893.) sequ., 1086. (1003.), Av. 978. (903.), ibique S., Plut. Nic. 12., et quos citat Böckh. Oec. civ. Ath., vol. 1., p. 314., quem nollem hoc consilium novum dixisse invito Plutarcho vita Periclis 20., Alcibiadis 17., et, qui hinc lucem accipit, Thucydide 1, 144. Stilbides, clarus vates, exercitum in Siciliam comitatus erat: v. Philochorus apud S. Aristoph. Pac. 1031. (956.), Plut. Nic. 23. *Ex eodem.* Mala quoque oraculorum interpretatione populus atheniensis ad suscipiendum istud bellum inductus est, quamvis prodigiis quoque deterritus (v. Clitodem. apud Paus. 10, 15, 3.). Paus. 8, 11, 12. Ἀθηναίοις δὲ μάντευμα ἦλθεν ἐκ Δωδώνης, Σικελίαν οἰκίζειν· (ita Suidas. vulgo — μάντ. ἐκ Δωδ. Σικ. ἦλθεν οἰκ. *Both.*) ἡ δὲ οὐ πόρρω τῆς πόλεως ἡ Σικελία λόφος ἐστὶν οὐ μέγας· οἱ δὲ οὐ συμφρονήσαντες τὸ εἰρημένον ἐς τε ὑπεροφίους στρατείας προήχθησαν, καὶ ἐς τὸν συρακούσιον πόλεμον. Magnus autem et χρησμολόγων et μάντεων, aliorumque ejus generis numerus Athenis fuit, qui tunc populum θειάσαντες ἐπήλπισαν, ὡς λήψονται Σικελίαν. *E G—ro.* Ad hos accesserunt privatis consiliis vates et fatidici, aeruscatores (i. e. praestigiatores: v. Gell. N. A. 9, 2.; 14, 1. *Both.*) et haruspices, sacrorum interpretes, piatrices et praecantatrices (v. Plaut. Mil. glor. 3, 1, 99., seqq.), quos innumerabiles ista civitas tulit, (Athenas dicit.) quaestuosissima fraudum piarum officina, etc. *Lobeck.* de morte Bacchi part. 2., p. 16.

θειάσαντες: ἀντὶ τοῦ θεοφορηθέντες δηλονότι. — ἐπήλπισαν: ἤτοι θεΐά τινα ἐπιφθεγξάμενοι εἰς ἐλπίδας ἐνέβαλον. (ita haec distinguenda sunt. perperam vulgati ll. — θεοφορ., δηλονότι ἐπήλπισαν. ἤτοι θεΐά τινα etc. *Both.*) cf. 2, 75. Photius θειάσαντες: θεόληπτοι γεγονότες. Suidas ἐπαλπίζων: εἰς ἐλπίδας ἄγων. sic verbum usurpavit etiam Lucianus Tim. c. 21. idem Homerus Odyss. β', 91. dicit ἔλπειν. Ammonius p. 66. ed. Valk. ἦλπισαν καὶ ἐπήλπισαν διαφέρει. ἦλπισαν μὲν γὰρ αὐτοί τινας ἐλπίδας ἔχοντες περί τινος· ἐπήλπισαν δὲ ἕτερον ἑτέρους εἰς ἐλπίδα ἤγαγον. cf. Hemsterhus. ad Lucian. vol. 2., p. 418. *E G—ro.*

ἐν τῷ κοινῷ: ταμιείῳ δηλονότι. S.

ναυσὶν, ἀνέλπιστοι ἦσαν ἐν τῷ παρόντι σωθήσεσθαι· τούς τε ἀπὸ τῆς Σικελίας πολεμίους εὐθὺς σφίσιν ἐνόμιζον τῷ ναυτικῷ ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ πλευσεῖσθαι ἄλλως τε, καὶ τοσοῦτον κρατήσαντας, καὶ τοὺς αὐτόθεν πολεμίους, τότε δὴ καὶ διπλασίως πάντα παρεσκευασμένους, κατὰ κράτος ἤδη, καὶ ἐκ γῆς, καὶ ἐκ θαλάσσης, ἐπικείσεσθαι, καὶ τοὺς ξυμμάχους σφῶν μετ' αὐτῶν, ἀποστάντας.

Mox tamen pro statu rerum non placuit concedere, sed, materia pecuniaque comparata, classem instruere et socios munire, inprimis Euboeam; urbanas quoque res aliquanto parcius administrare, et magistratum creare seniorum ad consultandum, prout tempus postulet, de praesentibus.

Ὅμως δὲ, ὡς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων, ἐδόκει χρῆναι μὴ ἐνδιδόναι, ἀλλὰ παρασκευάζεσθαι καὶ ναυτικὸν, ὅθεν ἂν δύνωνται, ξύλα ξυμπορισαμένους, καὶ χρήματα, καὶ τὰ τῶν ξυμμάχων ἐς ἀσφάλειαν ποιεῖσθαι, καὶ μάλιστα τὴν Εὔβοιαν, τῶν τε κατὰ τὴν πόλιν τι ἐς εὐτέλειαν σωφρονίσαι, καὶ ἀρχήν τινα πρεσβυτέρων ἀνδρῶν ἑλέσθαι, οἵτινες περὶ τῶν παρόντων, ὡς ἂν καιρὸς ᾖ, προβουλεύσουσι. πάντα τε πρὸς τὸ παραχρῆμα περιδεὲς, ὅπερ φιλεῖ δῆμος ποιεῖν, ἕτοιμοι ἦσαν εὐτακτεῖν.

τῶν τε κατὰ τὴν πόλιν — σωφρονίσαι: τοὺς πολίτας εὐτελέστερον πείσας βιοῦν. S. secundum cod. Cass., in quo legitur πεῖσαι βιοῦν pro vulgato εἶναι β. Haec S. refert ad privatos, quasi hi jussi fuerint parcius quam ante vivere; sed dubito, an Thuc. potius de sumtibus publicis circumcisis loquatur: nam Ath. post Deceliae munitionem omni fructu agrorum privati, amissis etiam omnibus ovibus (pecoribus) et jumentis, non abundabant copiis, et difficilis facta erat subvectio commeatuum, ut scribit 7, 27., 28., ut adeo non sit verisimile, tum multorum privatorum domos valde sumtuosas fuisse. fiebant autem multi Athenis sumtus publici in sacra, in spectacula et judices, quos sumtus minuere, et in belli usum convertere, volebant Ath. sic idem fere de Atheniensibus dicat Thuc., quod de Nerva Xiphilinus, πολλὰς μὲν θυσίας, πολλὰς δὲ ἱπποδρομίας, ἄλλας τέ τινας θέας κατέλυσε, συστέλλων ὡς οἷόν τε τὰ δαπανήματα. **sdhibere sumtibus modum** dicit Suetonius Nerv. c. 16., **cavere sumtibus publicis** Capitolinus M. Anton. philos. c. 11., ubi vide Casaubonum. ipse Thuc. interpres est verborum suorum infra cap. 4., καὶ τὰ ἄλλα, εἴπου ἐδόκει ἀχρεῖον ἀναλίσκεσθαι, ξυστελλόμενοι ἐς εὐτέλειαν. *E D.*

οἵτινες — προβουλεύσουσι. i. e. οἵτινες ἔμελλον προβουλεύειν, ut 3, 16.; (ὕστερον δὲ ναυτικὸν παρεσκεύαζον, ὅ τι πέμψουσιν ἐς τὴν Λέσβον.) 4, 22. (ξυνέδρους δὲ σφίσιν ἐκέλευον ἑλέσθαι, οἵτινες — ξυμβήσονται etc.) P. Hi **πρόβουλοι**, id, quod nomen indicat, priusquam aliquid ad populum ferretur, ea de re consultare debebant. v. C. F. Herm. Ant. gr. p. 334., etc. *E G—ro.* Comme ce conseil de vieillards fut nommé dans un moment critique, on peut le regarder comme une espèce de dictature, qui, prenant le droit d'initiative (car on peut donner ce sens au mot προβουλεύειν), devait arrêter les hazardeuses décisions des assemblées populaires; la peur avait rendu les Athéniens plus sages, plus obéissants, πρὸς τὸ παραχρῆμα περιδεὲς ἕτοιμοι ἦσαν εὐτακτεῖν. Aristote dit Polit. liv. 6, chap. 5, §. 13., ὀλιγαρχικὸν οἱ πρόβουλοι, βουλὴ δὲ δημοτικόν. (cf. ann. ad Comici Lys. 360.) — εὐτακτεῖν. Portus ne nous semble pas avoir bien rendu le véritable sens de ce mot: il traduit:

καὶ ὡς ἔδοξεν αὐτοῖς, καὶ ἐποίουν ταῦτα· καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

Insequente hieme ob tam male gestas ab Atheniensibus res in Sicilia omnes Graeci animis erectis erant, etiam neutrorum socii, existimantes, si illis inceptum successisset, sibimet ipsis eos bellum illaturos fuisse: igitur nunc iis per pro pari referre decernebant, idque facili, ut quidem videbatur, negotio; nos minus Lacedaemoniorum socii tantis molestiis liberari cupiebant; omnium vero maxime Atheniensibus subjecti defectionem moliebantur, quasi nunc sine dubio victuri.

2. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος πρὸς τὴν ἐκ τῆς Σικελίας τῶν Ἀθηναίων μεγάλην κακοπραγίαν εὐθὺς οἱ Ἕλληνες πάντες ἐπηρμένοι ἦσαν, οἱ μὲν μηδετέρων ὄντες ξύμμαχοι, ὡς ἤν τις καὶ μὴ παρακαλῇ σφᾶς, οὐκ ἀποστατέον ἔτι τοῦ πολέμου εἴη, ἀλλ' ἐθελοντὶ ἰτέον ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους, νομίσαντες κἂν ἐπὶ σφᾶς ὡς ἕκαστοι ἐλθεῖν αὐτοὺς, εἰ τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ κατώρθωσαν, καὶ ἅμα ἡγούμενοι βραχὺν ἔσεσθαι τὸν λοιπὸν πόλεμον, οὐ μετασχεῖν καλὸν εἶναι· οἱ δ' αὖ τῶν Λακεδαιμονίων ξύμμαχοι, ξυμπροθυμηθέντες ἐπὶ πλέον ἢ πρὶν ἀπαλλάξασθαι διὰ τάχους πολλῆς ταλαιπωρίας. μάλιστα δὲ οἱ τῶν Ἀθηναίων ὑπήκοοι ἕτοιμοι ἦσαν καὶ παρὰ δύναμιν αὐτῶν ἀφίστασθαι διὰ τὸ ὀργῶντες κρίνειν τὰ πράγματα.

ad omnia recte administranda parati erant. Lévesque et Osiander ont suivi Portus. Εὐτακτεῖν ne signifie pas „administrer les affaires publiques avec bon ordre," mais „être sage, tenir une conduite sage." Voy. ce mot dans le Trésor d'Estienne. Bloomfield: *the people .... were readily disposed to be orderly.* E Did.

2. τὴν ἐκ τῆς Σικελίας — κακοπραγίαν, arguta brevitate pro τὴν ἐν τῇ Σικελίᾳ μεγ. Ἀθ. κακοπρ. ἐκ τῆς Σικελίας ἀγγελθεῖσαν, *ad nuntium e Sicilia* (allatum) cladis Atheniensium ibi acceptae, ita c. 1. τοὺς αὐτόθεν πολεμίους ἐπικείσεσθαι, i. e. τοὺς αὐτόθι πολ. ἐπικ. αὐτόθεν, aut simpliciter per trajectionem pro καὶ αὐτόθεν τοὺς πολ. ἐπικ. B—r.

ὡς ἕκαστοι. F. paris. ὡς ἕκατοι, quae est menda pro ἕκαστοι, ceteri ll. ἕκαστοι, sed illud elegantius est quam quod librariis tribuendum esse videatur; pertinet autem ad νομίσαντες per hyperbaton. v. ann. ad 2, 21.

καὶ ἅμα ἡγούμενοι. Le MS. B. ne porte pas ἡγ. Bekker, Göller et Poppo (item Df., et 2. ed. Hk.), ont mis ce mot entre crochets. Nous croyons que c'est renchérir sans nécessité sur la brièveté de Thucydide. — καλὸν εἶναι. Les interprètes traduisent mal le mot καλὸν par *praeclarum*; dans ce passage καλὸν signifie „utile," non „glorieux;" en effet, quelle gloire les villes Grecques pouvaient-elles recueillir en se jetant sur Athènes vaincue, pour consommer sa perte? (cf. Aristoph. Lys. 844., Soph. indice, v. καλὸν, *decens, conveniens.* Xenophon. Cyr. 3, 3, 6. εἴ τί που καλὸν ἴδοι ἐς στρατιὰν, τοῦτο κτώμενος διεδωρεῖτο τοῖς ἀεὶ ἀξιωτάτοις, νομίζων, ὅ τι καλὸν κἀγαθὸν ἔχοι τὸ στράτευμα, τούτοις ἅπασιν αὐτὸς κεκοσμῆσθαι.) E Did.

ἀπαλλάξασθαι. vetus scriptura, quam recte servavit Hk. 1. ed.: convenit enim τῷ ξυμπροθυμηθέντες, non item ἀπαλλάξεσθαι, quod ex recens adhibitis libris arcessiverunt, quemadmodum hae formae permutari inter se solent.

διὰ — τὰ πράγματα: ἤτοι μετὰ πάσης προθυμίας. ἢ, ὥς τινες, διὰ τὸ αὐτοὺς ὀργίζεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις. S. ὀργῶντες est ani-

καὶ μηδ' ὑπολείπειν λόγον αὐτοῖς, ὡς τό γ' ἐπιὸν θέρος οἷοί τ' ἔσονται περιγενέσθαι.

Lac. autem rebus suis confidebant cum sic, tum auxilia expectantes Siculorum, neque cunctanter bellum instaurandum censebant, quo bene finito depellerentur pericula, quae ipsis creaturi erant Ath., si Siciliam acquisivissent; quibus eversis jam omni Graeciae tuto se imperaturos esse sperabant.

Ἡ δὲ τῶν Λακεδαιμονίων πόλις πᾶσί τε τούτοις ἐθάρσει, καὶ μάλιστα, ὅτι οἱ ἐκ τῆς Σικελίας αὐτοῖς ξύμμαχοι πολλῇ δυνάμει, κατ' ἀνάγκην ἤδη τοῦ ναυτικοῦ προσγεγενημένου, ἅμα τῷ ἦρι, ὡς εἰκός, παρέσεσθαι ἔμελλον. πανταχόθεν τε εὐέλπιδες ὄντες ἀπροφασίστως ἅπτεσθαι διενοοῦντο τοῦ πολέμου, λογιζόμενοι, καλῶς τελευτήσαντος αὐτοῦ κινδύνων τε τοιούτων ἀπηλλάχθαι ἂν τὸ λοιπόν, οἷος καὶ ὁ ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων περιέστη ἂν αὐτούς, εἰ τὸ Σικελικὸν προσέλαβον, καὶ καθελόντες ἐκείνους αὐτοὶ τῆς πάσης Ἑλλάδος ἤδη ἀσφαλῶς ἡγήσεσθαι.

Statim igitur illa hieme rex eorum Agis, Decelea profectus cum exercitu, et pecuniam collegit apud socios ad instruendam classem, conversoque itinere ad sinum maliacum ob veteres inimicitias ex Oetaeorum agro magnam praedam egit; Achaeos quoque Phthiotas aliosque ibi subjectos Thessalis, his quidem invitis, obsides ac pecuniam dare coëgit, et obsides Corinthi deposuit, societatem suadens.

3. Εὐθὺς οὖν Ἄγις μὲν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ ὁρμηθεὶς στρατῷ τινὶ ἐκ Δεκελείας τά τε τῶν ξυμμάχων ἠργυρολόγησεν ἐς τὸ ναυτικόν, καὶ τραπόμενος ἐπὶ τοῦ Μηλιέως κόλπου Οἰταίων τε κατὰ τὴν παλαιὰν ἔχθραν τῆς λείας τὴν πολλὴν ἀπολαβὼν χρήματα ἐπράξατο, καὶ Ἀχαιοὺς τοὺς

mi commotione aliqua inflati, quo modo qui affectus est, non sine ira et studio judicare solet. *G—r.* secundum K. ad Dionys. p. 274.

καὶ μηδ' ὑπολείπειν — περιγενέσθαι: μηδενὶ ἐπιτρέπειν λέγειν περὶ αὐτῶν. ἢ, ὡς ἐμοὶ φαίνεται, μὴ ὑπολείπεσθαι μηδεμίαν αἰτίαν τοῦ δυνήσεσθαι ἀντισχεῖν τοὺς Ἀθηναίους. S. hoc recte; nec delendum λόγον secundum aliquot codices. — αὐτοῖς, τοῖς Ἀθηναίοις. „K. in Add. p. 59. ad explicandam propriam vim vocabuli λόγον hos locos affert: Thuc. 8, 24. τοὺς Ἀθηναίους ἠσθάνοντο οὐδ' αὐτοὺς ἀντιλέγοντας ἔτι μετὰ τὴν σικελικὴν ξυμφορὰν, ὡς οὐ πάνυ πόνηρα σφῶν βεβαίως (imo βεβαίων, ἀντὶ βεβαίων) τὰ πράγματα εἴη. Isocrates Paneg. 40. ὥστε μηδένα λόγον ὑπολείπειν τοῖς εἰθισμένοις τὴν τῶν Περσῶν ἀνδρίαν ἐπαινεῖν. — αὐτῶν non jungendum cum verbis παρὰ δύναμιν, sed cum ἀφίστασθαι: pertinet enim ad Athenienses." *Ex Hk.* — τό γ' ἐπιὸν θέρος: ἀντὶ τοῦ τῷ ἐπιόντι θέρει. S.

κατ' ἀνάγκην ἤδη — προσγεγενημένου, *cum classis jam accessisset ceteris copiis eorum, necessitate urgente*, i. e. cum necessitas cogeret, ceteris ad bellum gerendum necessariis copiis etiam naves addere. *Hk.*

3. Οἰταίων τε κατὰ τὴν παλαιὰν ἔχθραν. Inveteratae Lacedaemoniorum in Oetaeos inimicitiae causas cognosces ex iis, quae 3, 92. de Trachiniis et Doriensibus narrantur, saepe ab Oetaeis bello

Φθιώτας, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ταύτῃ Θεσσαλῶν ὑπηκόους, μεμφομένων [καὶ ἀκόντων] Θεσσαλῶν, ὁμήρους τέ τινας ἠνάγκασε δοῦναι, καὶ χρήματα, (καὶ κατέθετο τοὺς ὁμήρους ἐς Κόρινθον,) ἔς τε τὴν ξυμμαχίαν ἐπειρᾶτο προσάγειν.

Praeterea Lac. socios suos 100 naves aedificare jubent, ceteraque apparant ad bellum ineunte vere denuo inferendum.

Λακεδαιμόνιοι δὲ τὴν πρόσταξιν ταῖς πόλεσιν ἑκατὸν νεῶν τῆς ναυπηγίας ἐποιοῦντο, καὶ ἑαυτοῖς μὲν καὶ Βοιωτοῖς πέντε καὶ εἴκοσιν ἑκατέροις ἔταξαν, Φωκεῦσι δὲ καὶ Λοκροῖς πεντεκαίδεκα, καὶ Κορινθίοις πεντεκαίδεκα, Ἀρκάσι δὲ, καὶ Πελληνεῦσι, καὶ Σικυωνίοις, δέκα, Μεγαρεῦσι δὲ, καὶ Τροιζηνίοις, καὶ Ἐπιδαυρίοις, καὶ Ἑρμιονεῦσι, δέκα· τά τε ἄλλα παρεσκευάζοντο ὡς εὐθὺς πρὸς τὸ ἔαρ ἐξόμενοι τοῦ πολέμου.

Nec minus Ath. rem nauticam suam reparare student, et Sunium muniunt commeatus tuto advehendi causa; munitionem autem in Laconica exstructam relinquunt, sumtibus parcentes, et inprimis sociorum defectionem cavent.

4. *Παρεσκευάζοντο δὲ καὶ Ἀθηναῖοι, ὥσπερ διενοήθησαν,*

vexatis. neque a colonia Spartanorum eo deducta, cui Heracleae nomen erat, vim abstinuerunt iidem, teste Thucydide 5, 51. — Ad *χρήματα ἐπράξατο* subaudi *αὐτούς*, et *τῆς λείας τὴν πολλὴν* accipe ut 1, 5. *τὸν πλεῖστον τοῦ βίου*, pro *τὸ πλεῖστον τῆς λείας. Ex Hk. Τῆς λείας τὴν πολλὴν* Arn. intelligit *majorem partem bonorum, quae praedae esse poterant*, „i. e.," inquit, „pecora eorum, quae in pascuis montanis essent: nam hiems apud Thucydidem semper partem auctumni complectitur. subita incursione Agis majore parte pecoris Oetaeorum, antequam in tutum abigi poterat, potitus dominos pecorum certa pecuniae summa redimere jussit praedam. de hoc usu vocabuli *λεία* Xenophon Hell. 1, 3, 2. *τὴν λείαν ἅπασαν κατέθεντο ἐς τοὺς βιβυνοὺς Θρᾷκας*, ubi paulo post pro *λείαν* dicit *χρήματα*. — de *Thessalorum ὑπηκόοις*, qui Lacedaemoniorum partibus non magis favebant quam ipsi Thessali, v. Thuc. 3, 92., sequ.; 4, 78.; 5, 51., et quos citavit K. ad Dionys. p. 276." Tales erant Perrhaebi ad septentriones a Larissa, Magnetes ad orientem a Pelio, Achaei Phthiotae ad austrum ab Othrye et Enipeo, *ὑπήκοοι* quidem illi Thessalorum, sed tamen *αὐτόνομοι* et amphictyonici. ipsa Thessalia pertinebat a Perrhaebis septentrionalibus ad Achaeos et Enipeum austrum versus, campum Penei, *Ἄργος πελασγικὸν* appellatum antiquitus, et tractum ad sinum Pagasaeum, quem tractum *Αἰολίδα* vocat Herodotus, comprehendens. ibi urbes Larissa, Crannon, Pharsalus, Iolcos, et aliae; agros colebant Penestae, incolae antiqui stirpis pelasgicae atque aeolicae. *Ex Od. Mülleri* Dor. 2., p. 65., sequ.

[*καὶ ἀκόντων.*] glossa.

ἔς τε τὴν ξυμμαχίαν ἐπ. προσάγειν. Portus s'est étrangement mépris en traduisant „*et* Corinthios *in societatem adducere conabatur.* Tous les interprètes ont suivi Portus; cependant il nous paraît impossible de dire qu' Agis tâcha d' attirer *Corinthe* dans l'alliance de Lacédémone; car les Corinthiens en étaient les alliés les plus zélés. Il est donc évident qu'il s'agit de l'alliance des peuples susmentionnés: *Ἀχαιοὺς — ὑπηκόους. Did.*

Πελληνεῦσι. Bähr. ad Herod. 1, 145. „*Pellene*, urbs, sita inter Sicyonem et Aegiram, cujus quaedam rudera inveniuntur in loco, cui nunc nomen *Trikala*." Paus. 7, 26, 5. *Τῆς δὲ Αἰγειρατῶν ἔχονται Πελ-*

ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ τήν τε ναυπηγίαν, ξύλα ξυμπορισάμενοι, καὶ Σούνιον τειχίσαντες, ὅπως αὐτοῖς ἀσφάλεια ταῖς σιταγωγοῖς ναυσὶν εἴη τοῦ περίπλου, καὶ τό τε ἐν τῇ Λακωνικῇ τείχισμα ἐκλιπόντες, ὃ ἐνῳκοδόμησαν παραπλέοντες ἐς Σικελίαν, καὶ τὰ ἄλλα, εἴ πού τι ἐδόκει ἀχρεῖον ἀναλίσκεσθαι, ξυστελλόμενοι ἐς εὐτέλειαν, μάλιστα δὲ τῶν ξυμμάχων διασκοποῦντες, ὅπως μὴ σφῶν ἀποστήσονται.

Mox tamen Euboënses et Lesbii defectionem moliuntur apud Agin, Lesbios adjuvantibus Boeotis. igitur primum ille Lesbiis opitulatur, harmoste dato Alcamene, decemque navibus promissis, quot item Boeoti pollicentur.

5. Πρασσόντων δὲ ταῦτα ἀμφοτέρων, καὶ ὄντων οὐδὲν ἄλλο ἢ ὥσπερ ἀρχομένων ἐν κατασκευῇ τοῦ πολέμου, πρῶτοι Εὐβοῆς ὡς Ἄγιν περὶ ἀποστάσεως τῶν Ἀθηναίων ἐπρεσβεύσαντο ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ. ὁ δὲ προσδεξάμενος τοὺς λόγους αὐτῶν μεταπέμπεται ἐκ Λακεδαίμονος Ἀλκαμένη τὸν Σθενελαΐδου, καὶ Μέλανθον, ἄρχοντας, ὡς ἐς τὴν Εὔβοιαν (οἱ δ' ἦλθον ἔχοντες τῶν νεοδαμωδῶν ὡς τριακοσίους), καὶ παρεσκεύαζεν αὐτοῖς τὴν διάβασιν. ἐν τούτῳ δὲ καὶ Λέσβιοι ἦλθον, βουλόμενοι καὶ αὐτοὶ ἀποστῆναι· καὶ ξυμπρασσόντων αὐτοῖς τῶν Βοιωτῶν ἀναπείθεται Ἄγις, ὥστε Εὐβοίας μὲν πέρι ἐπισχεῖν, τοῖς δὲ Λεσβίοις παρεσκεύαζε τὴν ἀπό-

ληνεῖς· πρὸς Σικυῶνος δὲ οὗτοι καὶ μοίρας τῆς Ἀργολίδος Ἀχαιῶν οἰκοῦσιν ἔσχατοι. de cognomini urbe Laconicae v. Schneider. ad Xenoph. Hellen. 7, 5, 9.

4. τό τε ἐν τῇ Λακων. τείχισμα. v. 7, 26. et 31. D.

μάλιστα δὲ τῶν ξυμμάχων etc. ita Cass. et Reg. (G.), quod vulgariter dicas μάλ. δὲ διεσκόπουν, ὅπως μὴ οἱ ξύμμαχοι σφῶν ἀποστήσονται. ceteri codd. μάλ. δὲ τὰ τῶν ξυμμάχων etc., quae videtur glossa ejus, qui genitivum mirare-tur; sed τὰ τῶν ξυμμάχων proprie significat *res sociorum*, quod alienum. similiter 1, 52. τοῦ δὲ οἴκαδε πλοῦ μᾶλλον διεσκόπουν, ὅπη κομισθήσονται, ut G—r. annotavit.

5. ἐν κατασκευῇ. Usitatius in hac re vocabulum est παρασκευή, quod P. hic desiderat. cf. 2, 14. (πάντες ἐν τειχισμῷ ἦσαν καὶ παρασκευῇ πολέμου.) *Hk.* Habent παρασκευῇ Taur. et a 1. manu Y Arnoldi, idque malit etiam G—r.: „nam κατασκευή," inquit, „plerumque est *supellex* et quodcunque supellectili simile (v. ann. ad 1, 10.); παρασκευὴ autem est *apparatus*, plerumque bellicus. v. ann. ad 2, 14. et Arn. vol. 1., p. 16., qui tamen ad hunc locum affert ex Isocr. Archidam. p. 134., B., τὸν πόλεμον εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον κατασκευάζοντες. (sane κατασκευάζειν generali notione est apparare, instruere, et specialiter de bellico apparatu dixit Xenophon de Re equestri 7, 4. κατεσκευασμένος πάντα, εἴ τι δέοι ἐξαίφνης πρὸς πολεμίους ἀγωνίζεσθαι. permisceri solent vocabula κατασκευὴ et παρασκευή, [v. Xenoph. Cyrop. 5, 5, 2., etc.] nec quidquam temere mutandum est. S. quoque ἢ ὥσπερ ἀρχ. ἐν κατασκευῇ τοῦ πολ.: ἀντὶ τοῦ ἐν ἀρχῇ τοῦ πολέμου ταῦτα ἑτοιμαζόντων. *Both.*) — Participium ἀρχ. Dobr. deletum vult, id quod fieri nequit. sensus idem est, ac si dixisset ὅτε δὲ ἀμφότεροι ταῦτα ἔπρασσον κ. ἦσαν οὐδὲν ἄλλο ἢ ὥσπερ ἀρχόμενοι ἐν κατ. τοῦ πολ., i. e. „nihil aliud nisi promtissimi et paratissimi ad bellum acriter gerendum." (— τὴν διάβασιν: εἰς τὴν Εὔβοιαν δηλονότι. S.) — ξυμπρασσόντων — Βοιωτῶν. con-

στασιν, Ἀλκαμένη τε ἁρμοστὴν διδοὺς, ὃς ἐς Εὔβοιαν

sanguinei enim erant Lesbiorum. v. 7, 57."

ἁρμοστήν. Suidas Ἁρμοσταί: οἱ ὑπὸ Λακεδαιμονίων εἰς τὰς ὑπηκόους πόλεις στελλόμενοι ἄρχοντες. praefecti urbium ac provinciarum laconicarum. Hn. „Alii harmostae, qui a Lacedaemoniis turbato reip. statu eligi ac constitui solebant; alii illi, qui in subactas et subjugatas urbes mittebantur; de quibus consule Maussaci notas in Harpocrat., Cragium de Rep. Laced. l. 2., c. 13., et Meursii Miscell. lacon. l. 2., c. 4." Köpkeus Beschreibung des häuslichen etc. Zustandes der Gr., tom. 4., postquam dixit de Bidiaeis Lacedaemoniorum, his fere verbis pergit p. 152. „Eine zweite, gleichfalls sehr alte, Würde (in Lakedämon) ist die der *Harmosten* (Ἁρμοσταί). Schon vor Lykurg hatten sich die alten Einwohner, welche in Abhängigkeit von den Herakliden und Doriern gerathen waren, von gänzlicher Leibeigenschaft nur durch eine Art von tributbarer Bundsgenossenschaft retten können. Man liess ihnen einen ziemlichen Grad von Freiheit, setzte aber in jede ihrer Städte einen Statthalter oder Aufseher, *Harmost* (d. h. Ordner, Schlichter) genannt. Späterhin, zur Zeit des peloponnesischen Kriegs, und nach demselben, als die Spartaner auch auswärtige Eroberungen machten, und in Kleinasien und auf den Inseln des Archipelagus eine Oberherrschaft gewannen, aus welcher ihre Nebenbuhler, die Athener, sie verdrängt hatten, verwandelten sie gewöhnlich überall die von diesen eingeführte demokratische Verfassung in eine aristokratische, und bestellten, zur Oberaufsicht über sie, auch in jeder von diesen Städten einen Harmosten. Besonders that dies der siegreiche Lysander in den Seestädten Kleinasiens und auf den Inseln, ja selbst in dem eroberten Athen, wo Kallibios als Harmost in enger Vereinigung mit den 30 Tyrannen handelt, oder diese wohl gar selbst seinen grausamen Befehlen nachzukommen genöthigt sind. (Plut. Lysandro, ed. Bryan. tom. 3., p. 20. et 23.)" Male audiebant harmostae. Xenophon, vel quisquis ille est, qui scripsit Λακεδαιμονίων πολιτείαν (equidem Xenophonti tribuam cum Weiskio), cap. 14., quo capite agitur de Lycurgi disciplina corrupta, Εἰ δέ τίς με ἔροιτο, inquit, εἰ καὶ νῦν ἔτι μοι δοκοῦσιν οἱ Λυκούργου νόμοι ἀκίνητοι διαμένειν, τοῦτο μὰ Δία οὐκ ἂν ἔτι θρασέως εἴποιμι· οἶδα γὰρ πρότερον μὲν Λακεδαιμονίους αἱρουμένους οἴκοι τὰ μέτρια ἔχοντας ἀλλήλοις συνεῖναι μᾶλλον ἢ ἁρμόζοντας (i. e. ἁρμοστὰς ὄντας) ἐν ταῖς πόλεσι, καὶ κολακευομένους, διαφθείρεσθαι. de Lysandro Pausanias 9, 32, 6. Τάδε μὲν Λυσάνδρῳ τὰ ἐς δόξαν ὑπάρχοντα ἦν, ἄλλα δὲ τοσάδε ὀνείδη. Φιλοκλέα γὰρ Ἀθηναῖον, ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς καὶ αὐτὸν στρατηγοῦντα, κ. Ἀθηναίων τῶν ἄλλων ὅσον τετρακισχιλίους αἰχμαλώτους ὄντας, ἀπέκτεινεν ὁ Λύσανδρος, καὶ σφισιν οὐδὲ ἀποθανοῦσιν ἐπῆντεγκε γῆν, ὃ καὶ Μήδων τοῖς ἀποβάσιν ἐς Μαραθῶνα ὑπῆρξε παρ' Ἀθηναίων, κ. αὐτῶν Λακεδαιμονίων τοῖς πεσοῦσιν ἐν Θερμοπύλαις ἐκ βασιλέως Ξέρξου· (Haec scribenti mihi in mentem venit consimilium piaculorum, quae nuper, belligerantes cum Germanis, Dani et Poloni fanatici contraxerunt; quae miratus, consideratoque omnino tempore praesenti tristissimo, exclames

Quid, deus, innumeris exerces pectora curis
humana? an, quia te nos genera-
sse piget?
quin potius quam percrucies semel objice morti
lassatos, gentemque, ut placet, ede novam,
tutemet ede; potes: nam concussa omnia cuncti
mortales ipsi vix reparare valent.)

μείζονα δὲ ἔτι Λακεδαιμονίοις ὀνείδη γενέσθαι παρεσκεύασεν ὁ Λύσανδρος ἔπί τε δεκαδαρχίαις, ἃς κατέστησε ταῖς πόλεσι, κ. ἐπὶ τοῖς Λάκωσιν ἁρμοσταῖς. de his ex-

πλεῖν ἔμελλε, καὶ δέκα μὲν Βοιωτοὶ ναῦς ὑπέσχοντο, δέκα δὲ Ἄγις.

Describitur plena regis potestas quidquid per se agendi, quamdiu Deceleae fuit cum exercitu.

Καὶ ταῦτα ἄνευ τῆς Λακεδαιμονίων πόλεως ἐπράσσετο· ὁ γὰρ Ἄγις, ὅσον χρόνον ἦν περὶ Δεκέλειαν, ἔχων τὴν μεθ' ἑαυτοῦ δύναμιν, κύριος ἦν καὶ ἀποστέλλειν εἴ ποί τινα ἐβούλετο στρατιὰν, καὶ ξυναγείρειν, καὶ χρήματα πράσσειν· καὶ πολὺ μᾶλλον, ὡς εἰπεῖν, κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν αὐτοῦ οἱ ξύμμαχοι ὑπήκουον ἢ τῶν ἐν τῇ πόλει Λακεδαιμονίων· δύναμιν γὰρ ἔχων εὐθὺς ἐκασταχόσε δεινὸς παρῆν.

Chii tamen et Erythraei non cum Agide, sed Lacedaemone, defectionem tractant, comitato eos legato Tissaphernis: nam is etiam ipse Peloponnesios, stipendio promisso, incitabat contra Ath., qui prohibebant, quominus a graecis civitatibus debita, et ab se pro sua provincia solvenda Persarum regi, tributa exigeret.

Καὶ ὁ μὲν τοῖς Λεσβίοις ἔπρασσε· Χῖοι δὲ καὶ Ἐρυθραῖοι, ἀποστῆναι καὶ αὐτοὶ ἕτοιμοι ὄντες, πρὸς μὲν Ἄγιν οὐκ ἐτράποντο, ἐς δὲ τὴν Λακεδαίμονα. καὶ παρὰ Τισσαφέρνους, ὃς βασιλεῖ Δαρείῳ τῷ Ἀρταξέρξου στρατηγὸς ἦν τῶν κάτω, πρεσβευτὴς ἅμα μετ' αὐτῶν παρῆν· ἐπῆγετο γὰρ καὶ ὁ Τισσαφέρνης τοὺς Πελοποννησίους, καὶ ὑπισχνεῖτο τροφὴν παρέξειν. ὑπὸ βασιλέως γὰρ νεωστὶ ἐτύγχανε πεπραγμένος τοὺς ἐκ τῆς ἑαυτοῦ ἀρχῆς φόρους, οὓς δὶ Ἀθηναίους ἀπὸ τῶν ἑλληνίδων πόλεων οὐ δυνάμενος πράσσεσθαι ἐπωφείλησε.

Simul Tissaphernes regi societatem Lacedaemoniorum conciliabat, quorum auxilio Amorgen rebellem circa Cariam aut vivum adduceret, ut jussus erat, Dario, aut interficeret.

Τούς τε οὖν φόρους μᾶλλον ἐνόμιζε κομιεῖσθαι κακώσας τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἅμα βασιλεῖ ξυμμάχους Λακεδαιμονίους ποιήσειν, καὶ Ἀμόργην τὸν Πισσούθνου υἱὸν νόθον, ἀφεστῶτα περὶ Καρίαν, ὥσπερ αὐτῷ προσέταξε βασιλεὺς, ἢ ζῶντα ἄξειν, ἢ ἀποκτείνειν.

pulsis ab Epaminonda et Thebanis idem memoravit 8, 52. et 9, 6, 1.

καὶ δέκα μὲν — ὑπέσχοντο. variavit structuram, a participio ad verbum finitum transiens. (— ξυναγείρειν τὴν στρατιάν.) — εὐθύς. sic Vat. et Valla, qui scripsit *protinus;* vulgo αὐτός. *Ex Hk.* praestat εὐθύς, ut quo significetur subita ubique, si opus esset, regis cum exercitu praesentia, longinquis minusque formidabilibus ipsis domi Spartanis.

τοῖς Λεσβίοις ἔπρασσεν· ἦγον συνέπραττε. S. — de Erythraeis v. 8, 33.

ὑπὸ βασιλέως — πεπραγμένος. S. ἀπῃτημένος. — μᾶλλον omittunt Cass., Aug. (in quo manu rec. int. vers. scriptum), Pal., It., Lugd., I., errore, opinor. *Ex Hk.*

Πισσούθνου. v. 1, 115.; 3, 31.

Etiam a Pharnabazo missi eodem consilio veniunt Lacedaemonem, magna ibi contentione de eo, utrum huic, an Tissapherni, prius opitulandum sit.

6. *Οἱ μὲν οὖν Χῖοι καὶ Τισσαφέρνης κοινῇ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔπρασσον· Καλλίγειτος δὲ ὁ Λαοφῶντος, Μεγαρεὺς, καὶ Τιμαγόρας ὁ Ἀθηναγόρου, Κυζικηνὸς, φυγάδες τῆς ἑαυτῶν ἀμφοτεροι παρὰ Φαρναβάζῳ τῷ Φαρνάκου κατοικοῦντες, ἀφικνοῦνται περὶ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἐς τὴν Λακεδαίμονα, πέμψαντος Φαρναβάζου, ὅπως ναῦς κομίσειαν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ αὐτὸς, εἰ δύναιτο, ἅπερ ὁ Τισσαφέρνης προὐθυμεῖτο, τάς τε ἐν τῇ ἑαυτοῦ ἀρχῇ πόλεις ἀποστήσειε τῶν Ἀθηναίων διὰ τοὺς φόρους, καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ βασιλεῖ τὴν ξυμμαχίαν τῶν Λακεδαιμονίων διὰ ταχέων ποιήσειε. πρασσόντων δὲ ταῦτα χωρὶς ἑκατέρων, τῶν τε ἀπὸ τοῦ Φαρναβάζου καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ Τισσαφέρνους, πολλὴ ἅμιλλα ἐγίγνετο τῶν ἐν τῇ Λακεδαίμονι, ὅπως οἱ μὲν ἐς τὴν Ἰωνίαν καὶ Χίον, οἱ δ' ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, πρότερον ναῦς καὶ στρατιὰν πείσουσι πέμπειν.*

Lacedaemoniis multo acceptiores fuerunt Chii et Tissaphernes, quos etiam Alcibiades, Endii ephori hospes patrius, adjuvabat; cumque prius in Chium missus speculator renuntiasset de navibus ceterisque rebus, sic esse, ut ferebatur, statim juncto foedere 40 naves Chiis et Erythraeis mittere decreverunt.

Οἱ μέντοι Λακεδαιμόνιοι τὰ τῶν Χίων καὶ Τισσαφέρνους παρὰ πολὺ προσεδέξαντο μᾶλλον· ξυνέπρασσε γὰρ αὐτοῖς καὶ

6. *ἐν τῇ ἑαυτοῦ ἀρχῇ*, Dascylitidi provinciae, cui a Persis Hellespontus cum Bithynia et Phrygia, sicut Lydiae Ionia et Doris, accensebatur. confinia utriusque provinciae circa Antandrum videntur fuisse. cf. Poppo 1, 2., p. 432. *Hk.*

διὰ ταχέων ποιήσειε. Bekker, Göller, Poppo, Osiander et Bloomfield, ont rejeté *διὰ ταχέων*, d'après plusieurs MSS. Nous regardons ces mots comme une partie intégrante de notre passage; ils sont soutenus puissamment par plusieurs autres mots qui les précèdent et les suivent, tels que *ὁ Τισσαφ. προὐθυμεῖτο .... πολλὴ ἅμιλλα ἐγίγνετο .... πρότερον .... πέμπειν.* Pharnabaze tâchait de prévenir Tissaphernes (qui *προὐθυμεῖτο*) auprès des Lacédémoniens pour obtenir leur alliance au plus vite, *διὰ ταχέων τὴν ξυμμαχίαν ποιήσειε.* Aussi voyons-nous que les envoyés, ou plutôt les partisans (tant ceux de Tiss. que ceux de Pharn.,) à Lacédémone (*τῶν ἐν τῇ Λακεδαίμονι*), faisaient des efforts (*πολλὴ ἅμιλλα ἐγίγνετο*) à qui obtiendrait le premier l'envoi d'une flotte péloponnésienne (*πρότερον ναῦς .... πέμπειν*), sollicitée par les ambassadeurs de Tiss. pour l'Ionie et pour Chios (*οἱ μὲν ἐς τὴν Ἰωνίαν καὶ Χίον*), et par ceux de Pharn. pour l'Hellespont (*οἱ δ' ἐς τὸν Ἑλλήσποντον.*)

D'après ce que nous venons d'exposer, il nous semble que les mots *διὰ ταχέων* ont été retranchés sans nécessité. *Did.* Frustra Haasius Lucubr. Thuc. p. 95. ponendum arbitratur *πολλὴ ἅμιλλα ἐγίγνετο αὐτῶν ἐν τῇ Λακεδαίμονι*, quasi Persarum legati dicerentur; quo sumto non erat quod adderetur *ἐν τῇ Λακ.*

Ἀλκιβιάδης, Ἐνδίῳ ἐφορεύοντι πατρικὸς ἐς τὰ μάλιστα ξένος ὤν, ὅθεν καὶ τοὔνομα λακωνικὸν ἡ οἰκία αὐτοῦ κατὰ τὴν ξενίαν ἔσχεν· Ἔνδιος γὰρ Ἀλκιβιάδου ἐκαλεῖτο. ὅμως δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι πρῶτον κατάσκοπον ἐς τὴν Χίον πέμψαντες Φρῦνιν, ἄνδρα περίοικον, εἰ αἵ τε νῆες αὐτοῖς εἰσὶν ὅσασπερ ἔλεγον, καὶ τὰ ἄλλα ἡ πόλις ἱκανή ἐστι πρὸς τὴν λεγομένην δόξαν, ἀπαγγείλαντος αὐτοῖς, ὡς εἴη ταῦτα ἀληθῆ, ἅπερ ἤκουον, τούς τε Χίους καὶ τοὺς Ἐρυθραίους εὐθὺς ξυμμάχους ἐποιήσαντο, καὶ τεσσαράκοντα ναῦς ἐψηφίσαντο αὐτοῖς πέμπειν, ὡς ἐκεῖ οὐκ ἔλασσον ἢ ἑξήκοντα, ἀφ' ὧν οἱ Χῖοι ἔλεγον, ὑπαρχουσῶν.

Primum tamen 10 naves mittere cogitantibus intervenit motus terrae; quo perterriti et alium navarchum creant, et nonnisi 5 naves mittunt.

Καὶ τὸ μὲν πρῶτον δέκα τούτων αὐτοὶ ἔμελλον πέμπειν, καὶ Μελαγκρίδαν, ὃς αὐτοῖς ναύαρχος ἦν· ἔπειτα, σεισμοῦ γενομένου, ἀντὶ τοῦ Μελαγκρίδου Χαλκιδέα ἔπεμπον, καὶ ἀντὶ τῶν δέκα νεῶν πέντε παρεσκευάζοντο ἐν τῇ Λακωνικῇ. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα, καὶ ἐνὸς δέον εἰκοστὸν ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψεν.

Ineunte vere Chiis rem urgentibus, etiam metu, ne Ath. resciscerent, Lac. naves suas omnes apud Corinthum, isthmum transvectas, Chium navigare jusserunt.

7. *Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους εὐθὺς ἐπειγομένων τῶν Χίων ἀποστεῖλαι τὰς ναῦς, καὶ δεδιότων, μὴ οἱ Ἀθηναῖοι τὰ πρασσόμενα αἴσθωνται, (πάντες γὰρ κρύφα αὐτῶν ἐπρεσβεύοντο,) ἀποπέμπουσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι ἄνδρας Σπαρτιάτας ἐς Κόρινθον τρεῖς, ὅπως ἀπὸ τῆς ἑτέρας θαλάσσης ὡς τάχιστα*

πατρικὸς ἐς τὰ μάλιστα ξένος ὤν. v. 5, 43., coll. 6, 89. — *τοὔνομα λακωνικὸν* est nomen *Alcibiadis*, quod jam Alcibiadis avo, Cliniae patri, fuerat. *γὰρ* indicat, nomen Alcibiadis laconicum esse, quippe quod pridem Endii patri fuerit. *Ex Hk.*

ἐς τὰ μάλιστα: ὑπερβαλλόντως. S.

αὐτοῦ, ejus, Alcibiadis. ll. *αὐτῶν*, quo iidem significarentur, necesse est, qui *τῷ αὐτοῖς* in superioribus, inepte quidem, confusa *αὐτοῦ* et *αὐτῷ*. v. de his rebus annotata ad 6, 89.

ἄνδρα περίοικον. i. e. Lacedaemonium, non Spartanum. notum ex historia discrimen, clare distinguit infra, c. 22. v. librum meum de antiquitatibus (Abriss der gr. und röm. Alterthümer) p. 15. *Hk.*

ἀφ' ὧν: πόλεων ἢ συμμάχων δηλ. S. hoc auctore Portus (naves) *ex illis sociis civitatibus contractae, quas Chii dicebant.* sed recte Hk. „Nihil opus: intellige *ἀπὸ τούτων, ἃ οἱ Χῖοι ἔλεγον.*“ *ἀπὸ, propter.* v. M. gr. §. 573., p. 837. 1. ed. Did. „d'après le récit des envoyés de Chios.“

7. *ἐπειγομένων: ἀντὶ τοῦ ἐπειγόντων.* S. similiter cap. 9. G—r. „Schol. offenditur verbo *ἐπειγομένων*, quia dictum sit pro *ἐπειγόντων*. etenim sensus postulat *urgentibus Chiis, ut naves sibi mitterentur*, non *properantibus Chiis mittere naves*. verum vid. ann. ad 3, 2. 10.“

ἐπὶ τὴν πρὸς Ἀθήνας ὑπερενεγκόντες τὰς ναῦς τὸν ἰσθμὸν κελεύσωσι πλεῖν ἐς Χίον πάσας, καὶ ἂς ὁ Ἄγις παρεσκεύαζεν ἐς τὴν Λέσβον, καὶ τὰς ἄλλας. ἦσαν δὲ αἱ ξυμπασαι τῶν ξυμμαχίδων νῆες αὐτόθι μᾶς δέουσαι τεσσαράκοντα.

Eas naves neque comitati sunt missi a Pharnabazo, neque pecuniam domo allatam reddiderunt, aliam expeditionem meditantes; Agis autem, cum primi Lac. Chium profecti essent, etiam ipse cum sociis eorum illuc, deinde Lesbum atque Hellespontum, navigare constituit, dimidia parte navium per isthmum transportata, propalamque facta profectione, contemtis Atheniensibus.

8. *Ὁ μὲν οὖν Καλλίγειτος καὶ Τιμαγόρας ὑπὲρ τοῦ Φαρναβάζου οὐκ ἐκοινοῦντο τὸν στόλον ἐς τὴν Χίον, οὐδὲ τὰ χρήματα ἐδίδοσαν, ἃ ἦλθον ἔχοντες ἐς τὴν ἀποστολήν, πέντε καὶ εἴκοσι τάλαντα, ἀλλ' ὕστερον ἐφ' ἑαυτῶν διενοοῦντο ἄλλῳ στόλῳ πλεῖν· ὁ δὲ Ἄγις ἐπειδὴ ἑώρα τοὺς Λακεδαιμονίους ἐς τὴν Χίον πρῶτον ὡρμημένους, οὐδ' αὐτὸς ἄλλο τι ἐγίγνωσκεν, ἀλλὰ ξυνελθόντες ἐς Κόρινθον οἱ ξύμμαχοι ἐβουλεύοντο, καὶ ἔδοξε πρῶτον ἐς Χίον αὐτοὺς πλεῖν, ἄρχοντα ἔχοντας Χαλκιδέα, ὃς ἐν τῇ Λακωνικῇ τὰς πέντε ναῦς παρεσκεύαζεν· ἔπειτα ἐς Λέσβον, καὶ Ἀλκαμένη ἄρχοντα, ὅνπερ καὶ Ἄγις*

ὑπερενεγκόντες — τὸν ἰσθμόν. vide ad 4, 8. (mendose ed. Beck. IV, 81.; nec cogitandum de ponendo 3, 81.: nam ibi quidem S. (*τὰς ναῦς*) *ὑπερενεγκόντες: ὑπερβιβάσαντες*, sed D. *οὐδὲ γρύ.*) infra cap. 8. (id) dicit *διαφέρειν.* D. — „Quod hic Thuc. *ὑπερενεχθῆναι*, Strabo l. 8. vocat *ὑπερνεολκεῖν.* naves enim machinis hunc isthmum superabant." *Ex Hn. ad* 4, 8. ibidem D. his adhiberi jubet similia 3, 15. et 81., K. ad Dionys. p. 276. et G—r. h. l. Herod. 2, 154.; 7, 24., Mans. Spart. 2., p. 60., ann.

pro vulgatis *τῶν ξυμμαχικῶν* primus Bk. ex Vat. edidit *τῶν ξυμμαχίδων*, ut cap. 23., quod illo elegantius.

μιᾶς δ. τεσσαράκοντα. In his offendit, quod, cum ante modo 80 naves sociorum in Chium mittere constituerint, nunc quae Corinthi erant omnes, undequadraginta numero, eo navigare jubent. sed in his nullas dum Agidis fuisse inde colligas, quod scriptor dicit *ἃς ὁ Ἄγις παρεσκεύαζεν*, non *παρεσκεύασεν.* quod igitur jam plures quam initio voluerant naves missuri sunt, hanc fuisse causam reor, quod magis sibi persuaserant, non posse debellari Ath., nisi cum aliorum, tum Ioniae et insularum, societate privarentur. *E K. ad Dionys.* p. 289.

8. *ἐκοινοῦντο.* sic pro *ἐκοινωνοῦντο* ex Lagd., Bas., Gr. (a l. manu), et E., in quo est *ἐκοινοῦντο*, Bk. et sequiores editores.

καὶ ἔδοξε — αὐτοὺς πλεῖν. „Bekker, Göller et Poppo (item Df. et Hk. 2. ed.) écrivent *αὐτοῖς*, d' après plusieurs MSS. (Gr., Cam., Aug.) Mais il nous semble que le datif *αὐτοῖς* est trop éloigné pour pouvoir se rapporter à *ἔδοξε:* car, d'après l'usage de la langue grecque, le datif, qui se rapporte au verbe *δοκεῖν*, doit être placé immédiatement ou très-près de ce verbe, comme dans les passages ci-après: *ἐδόκει τῷ Νικίᾳ* l. 7, §. 80., *ἔδοξεν αὐτοῖς* ibid. §. 74. (et hoc ipso capite), *ἔδοξεν αὐτοῖς ἀνελκύσαι* liv. 8, §. 11. — Le participe *ἔχοντας* semble devoir faire préférer *αὐτούς.*" *E Did.*, quicum sentio. — *ἔδοξε* absolute dictum est, ut Xenophon Cyrop. 8, 1, 6. *καὶ ἔδοξε τοῖς ἐντίμους ἀεὶ παρεῖναι ἐπὶ θύρας:* quemadmodum etiam *δόξαν*, vel *δόξαντα, ταῦτα, δεδογμένον ἐστὶ, ἐδόκτο*, et apud Latinos Placuit, Placitum est, dicuntur impersonaliter.

διενοεῖτο· τὸ τελευταῖον δὲ ἐς τὸν Ἑλλήσποντον ἀφικέσθαι· (προσετέτακτο δὲ ἐς αὐτὸν ἄρχων Κλέαρχος ὁ Ῥαμφίου·) διαφέρειν δὲ τὸν ἰσθμὸν τὰς ἡμισείας τῶν νεῶν πρῶτον, καὶ εὐθὺς ταύτας ἀποπλεῖν, ὅπως μὴ οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὰς ἀφορμωμένας μᾶλλον τὸν νοῦν ἔχωσιν ἢ τὰς ὕστερον ἐπιδιαφερομένας. καὶ γὰρ τὸν πλοῦν ταύτῃ ἐκ τοῦ προφανοῦς ἐποιοῦντο, καταφρονήσαντες τῶν Ἀθηναίων ἀδυνασίαν, ὅτι ναυτικὸν οὐδὲν αὐτῶν πολύ πω ἐφαίνετο. ὡς δὲ ἔδοξεν αὐτοῖς, καὶ διεκόμισαν εὐθὺς μίαν καὶ εἴκοσι ναῦς.

Corinthii moras nectunt propter Isthmia modo celebrata; itaque omnibus retentis Ath. Chiorum consilia sentiunt, eosque proditionis accusant; quam illi criminationem repellentes pro societate naves mittere jubentur.

9. Οἱ δὲ Κορίνθιοι, ἐπειγομένων αὐτῶν τὸν πλοῦν, οὐ προεθυμήθησαν ξυμπλεῖν πρὶν τὰ Ἴσθμια, ἃ τότε ἦν, διεορτάσωσιν. Ἄγις δὲ αὐτοῖς ἕτοιμος ἦν, ἐκείνους μὲν μὴ λύειν δὴ τὰς ἰσθμιάδας σπονδάς, ἑαυτοῦ δὲ τὸν στόλον ἴδιον ποιήσασθαι. οὐ ξυγχωρούντων δὲ τῶν Κορινθίων, ἀλλὰ διατριβῆς ἐγγιγνομένης, οἱ Ἀθηναῖοι ᾔσθοντο τὰ τῶν Χίων μᾶλλον, καὶ πέμψαντες ἕνα τῶν στρατηγῶν, Ἀριστοκράτην, ἐπηρώτων αὐτούς· καὶ ἀρνουμένων τῶν Χίων τὸ πιστὸν ναῦς σφίσι ξυμπέμπειν ἐκέλευον ἐς τὸ ξυμμαχικόν.

v. indices Xenophonteos, Servium ad Virg. Aen. 1, 283., etc.

τὰς ἀφορμωμένας (ναῦς) intelligas naves, quas prius Lacedaemone Chium missas dixit in superioribus, in quas solas rex veretur ne Ath. impetum faciant, priusquam postea per isthmum transportatae auxiliares succurrant.

ἐπιδιαφερομένας Vat., Taur. ἐπιαφερομένας, Mosqu. ἐπιφερομένας, et in margine διαφερομένας, ut vulgo. temere insimulatum ἐπιδιαφ. G—r. defendens ex analogia formatum esse ait, et firmari quodammodo a libro Mosqu., pleonasmum vero vocabulorum, qualia sunt ὕστερον, ἐπί, frequentari huic nostro, quanquam is pleonasmus ne excusandus quidem sit h. l., ubi ὕστερον rite significet tempus et ἐπί auctum numerum navium trajectarum. — idem verbis καὶ γὰρ τὸν πλοῦν — ἐποιοῦντο explicari putat, cur Peloponnesii alteram dimidiam partem suarum navium palam per isthmum transvehere non sint veriti, quippe minime metuentes ne impedirentur ab Atheniensibus, fractisque viribus eorum libere in hoc mari navigare se posse confidentes. — ταύτῃ ἐκ τοῦ προφανοῦς, *sic palam*, nihil amplius, neque audiendi S., (ταύτῃ τῇ θαλάσσῃ δηλονότι.) Portus (*etenim ab hac parte propalam navigare statuerant*), aliique, his adstipulantes.

9. τὰ Ἴσθμια. Hi ludi erant trieterici, modo cum primo, modo cum tertio, Olympiadis cujusvis anno competentes, et illi quidem primo mense Corinthiorum Panemo, sive attico Hecatombaeone, romanove Iulio, celebrati; qui vero tertio Olympiadis anno agebantur, ii vel ad Munychionem, vel ad Thargelionem, Romanorum Aprilem et Majum, spectant. Isthmia pariter atque Olympia, Pythia et Nemea, iis, qui ad ea aut certatum, aut spectatum conveniebant, etiam belli tempore propter inducias sive sacram ἐκεχειρίαν securitatem atque incolumitatem praebebant. v. 5, 49., quo ex loco simul perspicitur, inducias ab eo populo, qui certamina committebat, quae in Isthmiis Corinthiorum cura erat, indici esse solitas: cf. 8, 10. (ἐπηγγέλθησαν.) *Ex Hk.*

ἐς τὸ ξυμμαχικόν. haec Dukerus jungit cum τὸ πιστὸν, pro-

Mittunt igitur 7, vulgo scilicet ignorante, quid ageretur; optimatibus autem sine firmo praesidio irritare nolentibus populum, neque amplius Peloponnesios expectantibus, quia cunctabantur.

Οἱ δ' ἔπεμψαν ἑπτά· αἴτιον δ' ἐγένετο τῆς ἀποστολῆς τῶν νεῶν οἱ μὲν πολλοὶ τῶν Χίων οὐκ εἰδότες τὰ πρασσόμενα, οἱ δὲ ὀλίγοι ξυνειδότες τό τε πλῆθος οὐ βουλόμενοί πω πολέμιον ἔχειν, πρίν τι καὶ ἰσχυρὸν λάβωσι, καὶ τοὺς Πελοποννησίους οὐκέτι προσδεχόμενοι ἥξειν, ὅτι διέτριβον.

Isthmiis celebratis, quibus cum interessent Ath., magis etiam Chiorum consilia perspexerunt, jam haud cunctati cavent, ne clam ipsis naves, quae Cenchreis erant, inde proficiscantur, et mox Chium tendentes in altum allicere studeat; non autem sequentibus inimicis Ath., Chiis, qui secum erant, diffisi, etiam ipsi se recipiunt.

10. *Ἐν δὲ τούτῳ τὰ Ἴσθμια ἐγίγνετο, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι (ἐπηγγέλθησαν γὰρ) ἐθεώρουν ἐς αὐτά· καὶ κατάθηλα μᾶλλον αὐτοῖς τὰ τῶν Χίων ἐφάνη. καὶ ἐπειδὴ ἀνεχώρησαν, παρεσκευά-*

bante Göllero: *naves, quae fidem facerent*, sive *pignoris loco essent, eos in societate mansuros.* ita 3, 11. *τὸ ἀντίπαλον δέος μόνον πιστὸν ἐς ξυμμαχίαν.* possis tamen cum Bauero *ἐς τὸ ξυμμαχικὸν* per se intelligere *κατὰ τὴν ξυμμαχίαν, ex lege societatis.* — *αἴτιον δ' ἐγένετο* etc., ut 3, 93. *αἴτιον δ' ἦν οἵ τε Θεσσαλοί*, 4, 26. *αἴτιον δ' ἦν οἱ Λακεδαιμόνιοι προειπόντες.* cf. M. gr. p. 611. *Ex Hk., G—ro, et Did.*

10. *ἐπηγγέλθησαν γάρ.* v. ad c. 9. Bekker et Göll. e Vat. addiderunt (G—r. quidem cancellata) verba *αἱ σπονδαί. Ex Hk.* Induciae indicebantur per *σπονδοφόρους* sive fetiales: v. Dissen. Explic. Pind. p. 494., Od. Müller. Dor. 1., p. 193. Vat. addit *αἱ σπονδαὶ*, quem, ut solet, sequitur Valla, *indicta enim fuerant foedera dierum festorum.* additamentum e scholio arcessitum, ut videtur. certe S. Cass. *ἐπηγγ.: αἱ σπονδαὶ δηλ.* verbis *αἱ σπ.* omissis duplex vulgatae explicatio admitti potest: vel enim dicas *ἐπ. τὰ Ἴσθμια*, ut neutrum pluralis conjunctum legitur cum verbo plurali 1, 126. (*ἐπῆλθον Ὀλύμπια*) [sed ll. plurimi *ἐπῆλθεν. Both.*] et 5, 75. (*Κάρνεια ἐτύγχανον ὄντα*), vel, secundum P., subjectum fiat *οἱ Ἀθ., nuntiatum erat Atheniensibus, inducias Isthmiorum esse.* certe 5, 49. legi ait *λέγοντες μὴ ἐπηγγέλθαι πω ἐς Λακεδαίμονα τὰς σπονδάς.* (at hoc diversum est, nec dubie isti rationi praestat prior. *Both.*) *E G—ro.*

ἐθεώρουν: θεωροὶ ἐγίνοντο. S. Ammonius *Περὶ δ. λέξ.* p. 69. ed. Valck. *θεωρὸς καὶ θεατὴς διαφέρει· θεωρὸς μὲν γάρ ἐστιν ὁ εἰς θεοὺς πεμπόμενος, θεατὴς δὲ [ὃ] ἀγώνων κ. θεάτρων·*

Πότερον θεατὴς, ἢ χάριν μαντευμάτων;

(Eurip. Ione, 263.) *κἂν* (i. e. *καὶ ἐὰν, etsi.* codd. *καί*, quod meadum attigimus ann. ad 6, 71., 79.) *Αἰσχύλος* (incertum qua fabula; sed non semel ille dixit *θεωρὸς, θεωρεῖν*, pro *θεατὴς, θεᾶσθαι*, neque apud Herodotum et Xenophontem desunt exempla antiqui usus, quo haec promiscue usurpabantur.)

Βοᾷς τοιοῦδε πράγματος θεωρὸς ὤν.

ἁμαρτάνουσιν οὖν οἱ λέγοντες θεωρῆσαί με δεῖ τὸν ἀγῶνα, δέον εἰπεῖν θεάσασθαι. (atqui Xenophon Anab. 1, 2, 10. *ἐθεώρει δὲ τὸν ἀγῶνα καὶ Κῦρος.* sed recentiorem morem spectat grammaticus.) *διαστέλλει οὖν τοῦτο ἐπιμελῶς Ἀνσιμαχίδης ἐν τῷ πρὸς Καικίλιον περὶ τῶν παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ῥητόρων, κ. πολλῶν καραθέσεις ποιεῖται. „Καὶ ἔστι τὸ θεάσασθαι, ὥσπερ πρόκειται, παρὰ τὴν θέαν,*

ζοντο εὐθὺς, ὅπως μὴ λήσουσιν αὐτοὺς αἱ νῆες ἐκ τῶν Κεγχρειῶν ἀφορμηθεῖσαι. οἱ δὲ μετὰ τὴν ἑορτὴν ἀνήγοντο μιᾷ καὶ εἴκοσι ναυσὶν ἐς τὴν Χίον, ἄρχοντα Ἀλκαμένην ἔχοντες. καὶ αὐτοῖς οἱ Ἀθηναῖοι τὸ πρῶτον ἴσαις ναυσὶ προσπλεύσαντες ὑπῆγον ἐς τὸ πέλαγος· ὡς δ' ἐπὶ πολὺ οὐκ ἐπηκολούθησαν οἱ Πελοποννήσιοι, ἀλλ' ἀπετράποντο, ἐπανεχώρησαν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι· τὰς γὰρ τῶν Χίων ἑπτὰ ναῦς ἐν τῷ ἀριθμῷ μετὰ σφῶν ἔχοντες οὐ πιστὰς ἐνόμιζον.

Deinde vero, pluribus instructis navibus, aggressi illos in Piraeum portum compellunt, terraque evadere conantium, qui jam prius in alto unam navem amiserant, reliquas plerasque vulnerant, et ducem ipsum Alcamenem interficiunt.

Ἀλλ' ὕστερον ἄλλας προσπληρώσαντες ἑπτὰ καὶ τριάκοντα παραπλέοντας αὐτοὺς καταδιώκουσιν ἐς Πειραιὸν τῆς Κορινθίας, καὶ τοὺς μὲν πρώτους ἐκπλεύσαντας ἐν τῷ στόματι τοῦ λιμένος ἐκείνου ἐπιπλεύσαντες ἐκ τοῦ ἀντιπέρας ἀπολαβόντες τῶν νεῶν μίαν καὶ τοὺς ἐπιβάτας ἀποκτείναντες τῶν τε ἄλλων τὰς πλείστας καὶ τὸν ἄρχοντα Ἀλκαμένην ἀποκτείνουσιν ἐν τῷ ἐπιπλεῖν τῇ αὐτῇ νηΐ, ἣν καὶ πρώτην ἔλαβον. καὶ τὰς μὲν ἄλλας ἐπαναστρέψαντες ἐκ τοῦ λιμένος ἐκείνου ἐπὶ τὸν ὅρμον τὸν ἑαυτῶν ἐκόμισαν, καὶ τροπαῖον ἔστησαν ἐν τῷ Πειραιεῖ· τὰς δὲ δύο καὶ τριάκοντα ναῦς ἐπὶ τὸν ὅρμον τὸν ἐν Μεγάροις ὁρμούσας ἐπιπλεύσαντες ἐκ τοῦ πελάγους

θίας, (ἔστι δὲ λιμὴν ἔρημος καὶ ἔσχατος πρὸς τὰ μεθόρια τῆς Ἐπιδαυρίας,) καὶ μίαν μὲν ναῦν ἀπολλύουσι μετέωρον οἱ Πελοποννήσιοι, τὰς δὲ ἄλλας ξυναγαγόντες ὁρμίζουσι. καὶ προσβαλόντων τῶν Ἀθηναίων καὶ κατὰ θάλασσαν ταῖς ναυσὶ, καὶ ἐς τὴν γῆν ἀποβάντων, θόρυβός τε ἐγένετο πολὺς καὶ ἄτακτος, καὶ τῶν τε νεῶν τὰς πλείους κατατραυματίζουσιν ἐν τῇ γῇ οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ τὸν ἄρχοντα Ἀλκαμένην ἀποκτείνουσι· καὶ αὐτῶν τινὲς ἀπέθανον.

Ath., apud naves hostium relicta custodia, in parva insula vicina castra metantur, et Athenas mittunt auxilia petituros, cum postridie Corinthii, aliique finitimi, opem ferentes adessent Peloponnesiis, qui tamen initio dubitarunt, an cremandae essent naves suae potius quam difficulter custodiendae; dein vero placuit eas subducere et pedestri exercitu custodiam agere, donec effugiendi facultas commoda offerretur.

11. Διακριθέντες δὲ πρὸς μὲν τὰς πολεμίας ναῦς ἐπέταξαν ἐφορμεῖν ἱκανὰς, ταῖς δὲ λοιπαῖς ἐς τὸ νησίδιον ὁρμίζονται, ἐν ᾧ οὐ πολὺ ἀπέχοντι ἐστρατοπεδεύοντο, καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας ἐπὶ βοήθειαν ἔπεμπον. παρῆσαν γὰρ καὶ τοῖς Πελοποννησίοις τῇ ὑστεραίᾳ οἵ τε Κορίνθιοι βοηθοῦντες ἐπὶ τὰς ναῦς, καὶ οὐ πολλῷ ὕστερον καὶ οἱ ἄλλοι πρόσχωροι· καὶ

rea 3., p. 313. *E G—ro.* Hunc portum Xenophon vocat τὸ *Πείραιον*. Agesil. 2, 18. Ἐκ τούτου δὲ αἰσθόμενος (Ἀγησίλαος) τοὺς Κορινθίους πάντα μὲν τὰ κτήνη ἐν τῷ Πειραίῳ σωζομένους, πᾶν δὲ τὸ Πείραιον σπείροντας κ. καρπουμένους, — στρατεύει ἐπὶ τὸ Πείραιον. ἰδὼν δὲ ὑπὸ πολλῶν φυλαττόμενον, ὡς ἐνδιδομένης τῆς πόλεως, ἐξ ἀρίστου μετεστρατοπεδεύετο πρὸς τὸ ἄστυ· αἰσθόμενος δὲ ὑπὸ νύκτα βεβοηθηκότας ἐκ τοῦ Πειραίου εἰς τὴν πόλιν πασυδὶ, ὑποστρέψας ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, αἱρεῖ τὸ Πείραιον, ἔρημον εὑρὼν φυλακῆς, κ. τά τε ἄλλα τὰ ἐνόντα λαμβάνει, καὶ τὰ τείχη, ἃ ἐνετετείχιστο. cf. Xenoph. Hellen. 4, 5, 1.

ἀπολλύουσι. vulgati ll. et aliquot scripti cum hic, tum infra c. 42., 4, 25., et 7, 51., ἀπολλύασι, quod nescio an sit inusitatum. concinne ἀπολλύουσι, ut καταδιώκουσιν, ὁρμίζουσι, κατατραυματίζουσιν, ἀποκτείνουσι. videtur hoc peccatum librariorum, α et ου permiscentium, ut solent. v. ann. ad Aristoph. Pac. 915., Thesm. 138., Bachmann. indice Lycophronis p. 612., etc.

11. τὸ νησίδιον. haec insula nunc vocatur Ovrio-nisi (Hevraeonisi), sive Ovriokastro, i. e. Judaei castellum, nomine ducto a quibusdam ibi ruderibus, quae ad quod tempus opusque pertineant ignoro. *Leak* Morea 3., p. 313.

βοηθοῦντες ἐπὶ τὰς ναῦς. D. ad c. 15. docet, in phrasi βοηθεῖν ἐπί τινα accusativo et amicum et inimicum significari; illum 3, 97. ἐπὶ τὸ Λίγιτιον, et alibi saepissime; hunc 4, 25. βοηθοῦντες ἐπὶ τοὺς Μεσσηνίους, et 4, 108. ἐθάῤῥουν καὶ ἐπίστευον, μηδένα ἂν ἐπὶ σφᾶς βοηθῆσαι. hoc quidem loco Bredovius haec vertit *adversus naves* Atheniensium; cui olim adstipulatus G—r. nunc Arnoldum probat, ita interpretantem „proficiscentes ad locum, ubi naves eorum erant, eas tuendi causa." neque alio sensu pridem Portus *nam et Peloponnesii postero die et Corinthii ad opem* ipsorum *navibus ferendam advenerunt.* sed cum Corinthii aeque ac ceteri vicini non navibus ad depellendos hostes, sed pedestri itinere ad suas naves custodiendas advenerint, mihi praestare videbatur altera significatio, ut esset *navibus suis propugnare* vel *in auxilium succurrere.* Hk.

ὁρῶντες τὴν φυλακὴν ἐν χωρίῳ ἐρήμῳ ἐπίπονον οὖσαν ἠπόρουν, καὶ ἐπενόησαν μὲν κατακαῦσαι τὰς ναῦς, ἔπειτα δὲ ἔδοξεν αὐτοῖς ἀνελκύσαι, καὶ τῷ πεζῷ προσκαθημένους φυλακὴν ἔχειν, ἕως ἄν τις παρατύχῃ διαφυγῆ ἐπιτηδεία. ἔπεμψε δ' αὐτοῖς καὶ Ἄγις, αἰσθόμενος ταῦτα, ἄνδρα Σπαρτιάτην Θέρμωνα.

Lac. cum primum classi Chium profectae 5 naves mittere voluissent auxilio, accepto nuntio de fuga ejus in Piraeum, animis consternati jam neque naves ex suis mittere, et quasdam missas revocare, statuebant.

Τοῖς δὲ Λακεδαιμονίοις πρῶτον μὲν ἠγγέλθη, ὅτι αἱ νῆες ἀνηγμέναι εἰσὶν ἐκ τοῦ ἰσθμοῦ, (εἴρητο γὰρ, ὅταν γένηται τοῦτο, Ἀλκαμένει ὑπὸ τῶν ἐφόρων ἱππέα πέμψαι,) καὶ εὐθὺς τὰς παρὰ σφῶν πέντε ναῦς, καὶ Χαλκιδέα ἄρχοντα, καὶ Ἀλκιβιάδην μετ' αὐτοῦ, ἐβούλοντο πέμπειν· ἔπειτα, ὡρμημένων αὐτῶν, τὰ περὶ τὴν ἐν τῷ Πειραιῷ τῶν νεῶν καταφυγὴν ἠγγέλθη, καὶ ἀθυμήσαντες, ὅτι πρῶτον ἁπτόμενοι τοῦ ἰωνικοῦ πολέμου ἔπταισαν, τὰς ναῦς τὰς ἐκ τῆς ἑαυτῶν οὐκέτι διενοοῦντο πέμπειν, ἀλλὰ καί τινας προανηγμένας μεταkαλεῖν.

Confirmat eos Alcibiades, operam suam promittens in Ionia ad persuadendum urbibus, ut ab Atheniensibus deficiant, et conciliandam societatem regis Persarum: itaque meliora illis sperantibus ipse cum Chalcideo Lacedaemonio celeriter Chium proficiscitur.

12. Γνοὺς δὲ ὁ Ἀλκιβιάδης πείθει αὖθις Ἔνδιον καὶ τοὺς ἄλλους ἐφόρους, μὴ ἀποκνῆσαι τὸν πλοῦν, λέγων, ὅτι φθήσονται πλεύσαντες, πρὶν τὴν τῶν νεῶν ξυμφορὰν Χίους αἰσθέσθαι, καὶ αὐτὸς, ὅταν προσβάλῃ Ἰωνίᾳ, ῥᾳδίως πείσειν τὰς πόλεις ἀφίστασθαι, τήν τε Ἀθηναίων λέγων ἀσθένειαν, καὶ τὴν τῶν Λακεδαιμονίων προθυμίαν· πιστότερος γὰρ ἄλλων φανεῖσθαι. Ἐνδίῳ τε αὐτῷ ἰδίᾳ ἔλεγε καλὸν εἶναι δι' ἐκείνου ἀποστῆσαί τε Ἰωνίαν, καὶ βασιλέα ξύμμαχον ποιῆσαι Λακεδαιμονίοις, καὶ μὴ Ἄγιδος τὸ ἀγώνισμα τοῦτο γενέσθαι· ἐτύγχανε γὰρ τῷ Ἄγιδι αὐτὸς διάφορος ὤν. καὶ ὁ μὲν πείσας τούς τε ἄλλους ἐφόρους, καὶ Ἔνδιον, ἀνήγετο ταῖς πέντε ναυσὶ με-

Θέρμωνα. misit hunc rex, opinor, ut afflictos Peloponnesios consilio adjuvaret.

τὴν ἐν τῷ Πειραιῷ — καταφυγήν. v. 4, 14.

ὅτι πρῶτον — ἔπταισαν. v. 3, 33.

12. ἀποκνῆσαι, *differre*, procrastinare. verbum Thucydideum. simplex ὀκνεῖν a Xenophonte frequentatur.

καλὸν, *praeclarum*, gloriosum.

δι' ἐκείνου, τοῦ Ἐνδίου.

τὸ ἀγώνισμα, τὸ ἄθλον, certamen, *praemium*. cf. 3, 82., etc.

ἐτύγχανε — διάφορος ὤν. Agis rex cum exercitu aberat Lacedaemone; hujus uxorem Timaeam in amorem suum pellexit Alcibiades, filiumque ex eo genitum Leotychidem ipsa in gynaeceo Alcibiadem nominabat, etc. *E Schneideri ann. ad Xenoph. Hellen.* 3, 3. cf. Plut. Alcib. 23., Corn. Nepos Agesilao, etc.

τὰ Χαλκιδέως τοῦ Λακεδαιμονίου, καὶ διὰ τάχους τὸν πλοῦν ἐποιοῦντο.

Sub idem tempus Peloponnesiorum naves 16, quas Gylippus adduxerat, e Sicilia redierunt, et deprehensae vexataeque ab Atheniensibus, amissa una nave, Corinthum perfugerunt.

13. Ἀνεκομίζοντο δὲ ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον καὶ αἱ ἀπὸ τῆς Σικελίας Πελοποννησίων ἑκκαίδεκα νῆες, αἱ μετὰ Γυλίππου ξυνδιαπολεμήσασαι· καὶ περὶ τὴν Λευκαδίαν ἀπολῃφθεῖσαι, καὶ κοπεῖσαι, ὑπὸ τῶν ἀττικῶν ἑπτὰ καὶ εἴκοσι νεῶν, ὧν ἦρχεν Ἱπποκλῆς Μενίππου, φυλακὴν ἔχων τῶν ἀπὸ τῆς Σικελίας νεῶν, αἱ λοιπαὶ, πλὴν μιᾶς, διαφυγοῦσαι τοὺς Ἀθηναίους κατέπλευσαν ἐς τὴν Κόρινθον.

Chalcideus et Alcibiades, comprehensis in itinere omnibus, in quos incidissent, ne res emanaret, primum ad Corycum appellunt, ibique consilio habito cum consciis Chiorum optimatibus, statim, nec praemisso nuntio, pergunt Chium.

14. Ὁ δὲ Χαλκιδεὺς καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης πλέοντες, ὅσοις τε ἐπιτύχοιεν ξυνελάμβανον, τοῦ μὴ ἐξάγγελτοι γενέσθαι, καὶ προσβαλόντες πρῶτον Κωρύκῳ τῆς ἠπείρου, καὶ ἀφέντες ἐνταῦθα * αὐτοὺς, αὐτοὶ μὲν προξυγγενόμενοι τῶν ξυμπρασσόντων Χίων τισὶ, καὶ κελευόντων καταπλεῖν μὴ προεισόντας ἐς τὴν πόλιν, ἀφικνοῦνται αἰφνίδιοι τοῖς Χίοις.

Eorum adventum subitum mirante plebe, de compacto autem senatu Chiorum congregato, cum et Chalcideus, et Alcibiades, dixisset de multis aliis navibus adnavigantibus, uterque celans Chios obsidionem classis in Piraeo, et Chii, et mox Erythraei, ab Atheniensibus deficiunt.

Καὶ οἱ μὲν πολλοὶ ἐν θαύματι ἦσαν καὶ ἐκπλήξει· τοῖς δ' ὀλίγοις παρεσκεύαστο ὥστε βουλήν τε τυχεῖν ξυλλεγομένην, καὶ γενομένων λόγων ἀπό τε τοῦ Χαλκιδέως, καὶ Ἀλκιβιάδου, ὡς ἄλλαι τε νῆες πολλαὶ προσπλέουσι, καὶ τὰ περὶ

13. ξυνδιαπολεμήσασαι. Ita Vat., Bk., Göll., P. v. ξυμπολεμήσασαι. *Hk.*

κοπεῖσαι, *percussae* rostris navium, vulneratae, una nave etiam mersa. „Similiter c. 105. τὰς — πεπλανημένας (ναῦς) ἔκοπτον, Plut. Alcib. 27. καὶ προσκείμενος ἔκοπτε τὰς ναῦς." *E Did.*

14. Κωρύκῳ. Corycus oppidum est Ciliciae, in promontorio cognomini situm, e regione Cypri insulae. Mela 1, 13, 15. *Corycos oppidum portu saloque incingitur, angusto tergore continenti annexum. supra specus est, nomine Corycius, singulari ingenio ac supra quam ut describi facile possit eximius* etc. de Parnassi antro cognomini v. Herod. 8, 36., etc.

* αὐτοὺς, sequente αὐτοὶ, quo alii significantur, parum placet, ponendumque putem τούτους, cum constet, α et τ nonnunquam confusa esse in libris veteribus. v. ann. ad Odyss. α', 329. — 330., Aristoph. Pac. 827.

γενομένων. ita Bk. ex Vat., ut 8, 93. ἀπὸ πολλῶν καὶ πρὸς πολλοὺς λόγων γιγνομένων. vulgo

τῆς πολιορκίας τῶν ἐν τῷ Πειραιῷ νεῶν οὐ δηλωσάντων, ἀφίστανται Χῖοι, καὶ αὖθις Ἐρυθραῖοι, Ἀθηναίων.

Deinde illi Clazomenas profecti tribus navibus etiam Clazomenios ad suam societatem adducunt; qui quidem sine mora in continentem transgressi muniunt suburbium, quo, si opus sit, ex insula se recipiant; quemadmodum omnes, qui ad Lacedaemonios defecerant, jam in muniendis urbibus belloque apparando occupati erant.

Καὶ μετὰ ταῦτα τρισὶ ναυσὶ πλεύσαντες καὶ Κλαζομενὰς ἀφιστᾶσι· διαβάντες δὲ οἱ Κλαζομένιοι εὐθὺς εἰς τὴν ἤπειρον τὴν πολίχναν ἐτείχιζον, εἴ τι δέοι, σφίσιν αὐτοῖς ἐκ τῆς νησίδος, ἐν ᾗ οἰκοῦσι, πρὸς ἀναχώρησιν. καὶ οἱ μὲν ἀφεστῶτες πάντες ἐν τειχισμῷ ἦσαν καὶ παρασκευῇ πολέμου.

Ath. perterriti defectione maximae civitatis, cujus exemplum secuturi viderentur ceteri socii, mille talenta, in aerario condita, quibus adhuc abstinuerant, instruendis non paucis navibus impendere decernunt; et primum ex iis, quae stationem habebant in Piraeo, 8 miserunt ad persequendum Chalcideum; deinde, his re infecta redeuntibus, alias 12; 7 vero auxiliares Chiorum abduxerunt, servis, qui inerant, manu missis, liberisque in vincula conjectis; et, in locum illarum 12 suffectis aliis, praeterea 30 instruere constituerunt, magno studio Chios in ditionem suam redigendi.

15. Ἐς δὲ τὰς Ἀθήνας ταχὺ ἀγγελία τῆς Χίου ἀφικνεῖται, καὶ νομίσαντες μέγαν ἤδη καὶ σαφῆ τὸν κίνδυνον σφᾶς περιεστάναι, καὶ τοὺς λοιποὺς ξυμμάχους οὐκ ἐθελήσειν, τῆς μεγίστης πόλεως μεθεστηκυίας, ἡσυχάζειν, τά τε χίλια τάλαντα, ὧν διὰ παντὸς τοῦ πολέμου ἐγλίχοντο μὴ ἅψασθαι, εὐθὺς

λεγομένων. — Mox αὖθις, *deinde*, ut c. 19., 20., 23., 48., 56., 100., quae exempla affert K. ad Dionys. p. 293. *Ex Hk.*

τὴν πολίχναν dorice, ut infra 23., quamvis Ionibus recte annumerentur Clazomenii, ut Ioniam habitantes. Pausanias 7, 3. τούτων τῶν Κλαζομενίων τὸ πολὺ οὐκ Ἴωνες, Κλεωναῖοι δὲ ἦσαν, καὶ ἐκ Φλιοῦντος, ὅσοι Δωριέων ἐς Πελοπόννησον κατελθόντων ἐξέλιπον τὰς πόλεις. „Annotavit ex hoc loco Palmerius ad Xenoph. Hellen. 5, 1, 31., Clazomenarum urbem primum in continente terra conditam fuisse; deinde metu Persarum in insulam transiisse incolas; Alexandrum autem mole in mare projecta insulam continenti junxisse; quam molem hodieque superstitem vidit Chandler. Itin. Asiae minoris p. 122. interpretationis germanicae.“ *Schneider.* ad Xenoph. l. c. Clazomenii cum revera in continentem transiissent, in insulam redire coacti sunt ab Atheniensibus, cap. 23., et ibi frustra tentati a Spartanis, cap. 31. cf. P. Portus *Polichnam*, agri Trojani urbem, *munire coeperunt.* oppidum illud montanum dici putabat, de quo Strabo 13., p. 603. quem refellit Acacius. cf. Did.

15. ἀγγελία τῆς Χίου. cf. M. gr. §. 320. (342, 1.) — νομίσαντες. int. οἱ Ἀθηναῖοι ex τὰς Ἀθήνας. — τὰ χίλια τάλ. vid. de iis Thuc. 2, 24., ubi narrat, summum supplicium irrogatum esse in eum, qui vel suaderet, vel rogaret, illa mille talenta, nisi navalis exercitus Atticam invaderet, movenda esse; unde apparet, ad verba εἰκότι ἢ ἐπιψηφίσαντι subaudiendum esse κινεῖν. de structura verborum τά τε χίλ. τάλ. vid. itidem M. gr. §. 426, 2. (427, 3.) *Hk.*

ἔλυσαν τὰς ἐπικειμένας ζημίας τῷ εἰπόντι, ἢ ἐπιψηφίσαντι, ὑπὸ τῆς παρούσης ἐκπλήξεως, καὶ ἐψηφίσαντο κινεῖν, καὶ ναῦς πληροῦν μὴ ὀλίγας, τῶν τε ἐν τῷ Πειραιῷ ἐφορμουσῶν τὰς μὲν ὀκτὼ ἤδη πέμπειν, αἳ, ἀπολιποῦσαι τὴν φυλακὴν, τὰς μετὰ Χαλκιδέως διώξασαι, καὶ οὐ καταλαβοῦσαι, ἀνακεχωρήκεσαν, (ἦρχε δὲ αὐτῶν Στρομβιχίδης Διοτίμου,) ἄλλας δὲ οὐ πολὺ ὕστερον βοηθεῖν δώδεκα μετὰ Θρασυλίους, ἀπολιπούσας καὶ ταύτας τὴν ἐφόρμησιν· τάς τε τῶν Χίων ἑπτὰ ναῦς, αἳ αὐτοῖς ξυνεπολιόρκουν τὰς ἐν τῷ Πειραιῷ, ἀπαγαγόντες τοὺς μὲν δούλους ἐξ αὐτῶν ἠλευθέρωσαν, τοὺς δ' ἐλευθέρους κατέδησαν. ἑτέρας δ' ἀντὶ πασῶν τῶν ἀπελθουσῶν νεῶν ἐς τὴν ἐφόρμησιν τῶν Πελοποννησίων διὰ τάχους πληρώσαντες ἀντέπεμψαν, καὶ ἄλλας διενοοῦντο τριάκοντα πληροῦν· καὶ πολλὴ ἦν ἡ προθυμία, καὶ ὀλίγον ἐπράσσετο οὐδὲν ἐς τὴν βοήθειαν τὴν ἐπὶ τὴν Χίον.

Strombichides, dux Atheniensium, cum 8 navibus Samum appulsus, assumta una nave Samiorum Teum navigat, quiescere jubens incolas; adnavigante autem Chalcideo, terra comitantibus Clazomeniis atque Erythraeis, discedit, et in alto conspecta magna hostium classe Samum fugit, persequente illa. quo facto Teii pedestrem exercitum in urbem suam recipiunt.

16. Ἐν δὲ τούτῳ Στρομβιχίδης ταῖς ὀκτὼ ναυσὶν ἀφικνεῖται ἐς Σάμον, καὶ προσλαβὼν σαμίαν μίαν ἔπλευσεν ἐς Τέων, καὶ ἡσυχάζειν ἠξίου αὐτούς. ἐκ δὲ τῆς Χίου ἐς τὴν Τέων καὶ ὁ Χαλκιδεὺς μετὰ τριῶν καὶ εἴκοσι νεῶν ἐπέπλει, καὶ ὁ πεζὸς ἅμα ὁ τῶν Κλαζομενίων, καὶ Ἐρυθραίων, παρῆει. προαισθόμενος δὲ ὁ Στρομβιχίδης ἐξανήγετο, καὶ μετεωρισθεὶς ἐν τῷ πελάγει, ὡς ἑώρα τὰς ναῦς πολλὰς τὰς ἀπὸ τῆς Χίου, φυγὴν ἐποιεῖτο ἐπὶ τῆς Σάμου· αἱ δὲ ἐδίωκον· τὸν δὲ πεζὸν οἱ Τήϊοι τὸ πρῶτον οὐκ ἐσδεχόμενοι, ὡς ἔφυγον οἱ Ἀθηναῖοι, ἐσηγάγοντο.

Chalcideo diutius hostes persequente interea exercitus ille destruit munimentum Tei instauratum ab Atheniensibus continentem versus, adjuvantibus etiam Persis nonnullis.

Καὶ ἐπέσχον μὲν οἱ πολλοὶ, καὶ Χαλκιδέα ἐκ τῆς διώξεως περιμένοντες· ὡς δὲ ἐχρόνιζε, καθῄρουν αὐτοὶ τὸ τεῖχος, ὃ ἀνῳκοδόμησαν οἱ Ἀθηναῖοι, τῆς Τηΐων πόλεως τὸ πρὸς ἤπειρον· ξυγκαθῄρουν δὲ αὐτοῖς καὶ τῶν βαρβάρων

ἡ προθυμία. articulum ex Vat. et Mosq. adjecit Bk. — ἐς τὴν βοήθειαν. vid. annot. ad c. 11. *Ex Hk.*

16. ὁ τῶν Κλαζομ. sic primus Bk. e Vat. vulgo καὶ ὁ Κλαζ. — iidem ἐξανήγετο. Valla *abscessit.* vulgo προανήγετο, cum praecesserit προαισθόμενος. nec magis placet, quod habent Cl. et Ven., προαν-

ηγάγετο. — „τὰς ναῦς πολλάς. int. οὔσας." *Hk.*

καὶ ἐπέσχον μὲν οἱ πολλοί. Vat. οἱ πεζοὶ, quod certatim receperunt recentissimi editores, cum glossam sapiat. οἱ πολλοὶ sunt *plurimi* illius peditatus, qui se continuerant sive manserunt (ἐπέσχον) Tei, aliis, quibus confecta res videretur, domum reversis. — idem codex pro-

ἐπελθόντες οὐ πολλοὶ, ὧν ἦρχεν Ὀτάνης, ὕπαρχος Τισσαφέρνους.

Chalcideus et Alcibiades, navium ex Peloponneso nautis Chii relictis pro praesidio, et in locum illorum substitutis Chiis, quibus et istae naves et 20 aliae complentur, priusquam classis peloponnesiaca advenisset, clam profecti, ducesque Atheniensium praevenientes, Miletum appellunt, Milesiosque ad deficiendum ab illis alliciunt.

17. Χαλκιδεὺς δὲ καὶ Ἀλκιβιάδης ὡς κατεδίωξαν ἐς Σάμον Στρομβιχίδην, ἐκ μὲν τῶν ἐκ Πελοποννήσου νεῶν τοὺς ναύτας ὁπλίσαντες ἐν Χίῳ καταλιμπάνουσιν· ἀντιπληρώσαντες δὲ ταύτας τε ἐκ Χίου, καὶ ἄλλας εἴκοσιν, ἔπλεον ἐς Μίλητον, ὡς ἀποστήσοντες· ἐβούλετο γὰρ ὁ Ἀλκιβιάδης, ὢν ἐπιτήδειος τοῖς προεστῶσι τῶν Μιλησίων, φθάσαι τὰς ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου ναῦς προσαγαγόμενος αὐτοὺς, καὶ τοῖς Χίοις, καὶ ἑαυτῷ, καὶ Χαλκιδεῖ, καὶ τῷ ἀποστειλαντι Ἐνδίῳ, ὥσπερ ὑπέσχετο, τὸ ἀγώνισμα προσθεῖναι, ὅτι πλείστας τῶν πόλεων μετὰ τῆς Χίων δυνάμεως, καὶ Χαλκιδέως, ἀποστήσας. λαθόντες οὖν τὸ πλεῖστον τοῦ πλοῦ, καὶ φθάσαντες οὐ πολὺ τὸν τε Στρομβιχίδην καὶ τὸν Θρασυκλέα, ὃς ἔτυχεν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν δώδεκα ναυσὶν ἄρτι παρὼν, καὶ ξυνδιώκων, ἀφιστᾶσι τὴν Μίλητον.

Sero venientes Ath., neque recepti a Milesiis, ad Laden, vicinam insulam, se recipiunt; Lacedaemonii vero statim post defectionem Milesiorum, opera Tissaphernis et Chalcidei, societatem ineunt cum rege Persarum.

Καὶ οἱ Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας μιᾶς δεούσαις εἴκοσι ναυσὶν ἐπιπλεύσαντες, ὡς αὐτοὺς οὐκ ἐδέχοντο οἱ Μιλήσιοι, ἐν Λάδῃ τῇ ἐπικειμένῃ νήσῳ ἐφώρμουν. καὶ ἡ πρὸς βασιλέα ξυμμαχία Λακεδαιμονίοις ἡ πρώτη, Μιλησίων εὐθὺς ἀποστάντων, διὰ Τισσαφέρνους καὶ Χαλκιδέως ἐγένετο ἥδε.

Verba foederis Lacedaemoniorum cum rege Persarum.

18. „ΕΠΙ τοῖσδε ξυμμαχίαν ἐποιήσαντο πρὸς βασιλέα καὶ Τισσαφέρνην Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι. Ὁπόσην χώραν καὶ πόλεις βασιλεὺς ἔχει, καὶ οἱ πατέρες οἱ βασιλέως εἶχον, βασιλέως ἔστω· καὶ ἐκ τούτων τῶν πόλεων ὁπόσα Ἀθη-

babiliter τὸ πρὸς ἤπειρον: ceteri πρὸς ἧπ.

Ὀτάνης. vulgo ὁ Τάγης, It. ὁ Τάγις, Cl. Ὀτάγης, D. ὁ Τάνης, I. ὁ Ταινης, E., K., Ar., Chr., ὁ Πάγης, Laur. Ὀπάγης, Vat. Στάγης, et in margine ὁ Γάγης γρ., in quibus omnibus facile agnovi notissimum nomen persicum, quod etiam apud Xenophontem Hellen. 1, 2, 5. reponendum est, nec ferendum ὑπερβάρβαρον istud Στάγης. pepererunt errorem similes in codicibus scriptis litterae O et C (Σ), Γ et N (γ, ν): v. de illis ann. ad Aeschyl. Eum. 132., Eurip. Suppl. 215., Iliad. ω, 63.; de his ad Il. σ, 605. in Addendis nostrae editioni, Bachmann. ad Lycophr. p. 25, 13., etc.

18. Ἐπὶ τοῖσδε, *his conditionibus*. cf. 3, 114., Eurip. Alc. 366., Polyb. 3, 22. (Ἐπὶ τοῖσδε φιλίαν εἶναι Ῥωμαίοις κ. Καρχηδονίοις.) ἐπὶ τούτοις 4, 16., 69., Aristoph. Plut. 1164. κατὰ τάδε eodem sensu

ναίοις ἐφοίτα χρήματα ἢ ἄλλο τι, κωλυόντων κοινῇ βασιλεὺς, καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, ὅπως μήτε χρήματα λαμβάνωσιν Ἀθηναῖοι, μήτε ἄλλο μηδέν. καὶ τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Ἀθηναίους κοινῇ πολεμούντων βασιλεὺς, καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι· καὶ κατάλυσιν τοῦ πολέμου πρὸς Ἀθηναίους μὴ ἐξέστω ποιεῖσθαι, ἢν μὴ ἀμφοτέροις δοκῇ, βασιλεῖ, καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις. ἢν δέ τινες ἀφιστῶνται ἀπὸ βασιλέως, πολέμιοι ἔστωσαν καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις· καὶ, ἤν τινες ἀφιστῶνται ἀπὸ Λακεδαιμονίων καὶ τῶν ξυμμάχων, πολέμιοι ἔστωσαν βασιλεῖ κατὰ ταὐτά."

Chii primum Anaea, deinde Dioshieron, navigant; Atheniensium autem classe conspecta, una eorum navis Ephesum fugit, ceterae Teum praeter aliquot desertas, quas Ath. capiunt.

19. Ἡ μὲν ξυμμαχία αὕτη ἐγένετο· μετὰ δὲ ταῦτα οἱ Χῖοι εὐθὺς δέκα ἑτέρας πληρώσαντες ναῦς ἔπλευσαν ἐς Ἄναια, βουλόμενοι περί τε τῶν ἐν Μιλήτῳ πυθέσθαι, καὶ τὰς πόλεις ἅμα ἀφιστάναι. καὶ ἐλθούσης παρὰ Χαλκιδέως ἀγγελίας αὐτοῖς ἀποπλεῖν πάλιν, καὶ, ὅτι Ἀμόργης παρέσται κατὰ γῆν στρατιᾷ, ἔπλευσαν ἐς Διὸς ἱερὸν, καὶ καθορῶσιν ἑκκαίδεκα

5, 18., Polyb. 3, 24., etc. *E Wass. et D.*

κωλυόντων pro κωλυέτωσαν. Xenoph. Mem. Socr. 1, 4, 1. δοκιμαζόντων pro δοκιμαζέτωσαν. *B—r.*

19. Ἄναια. de hac urbe v. ann. ad 3, 19., 32. Pausanias 7, 4, 3. Ἀνδροκλος δὲ καὶ Ἐφέσιοι στρατεύουσιν ἐπὶ Λεωγόρον τὸν Προκλέους, βασιλεύοντα μετὰ τὸν πατέρα ἐν Σάμῳ, κ. μάχῃ νικήσαντες ἐξελαύνουσιν ἐκ τῆς νήσου Σαμίους· αἰτίαν δὲ ἐπέφερον μετὰ Καρῶν σφᾶς ἐπιβουλεύειν Ἴωσιν. Σαμίων δὲ τῶν φευγόντων οἱ μὲν ἐπὶ τῇ Θρᾴκῃ νῆσον ᾤκησαν, καὶ ἀπὸ τούτων τῆς ἐνοικήσεως Σαμοθρᾴκην τὴν νῆσον καλοῦσιν ἀντὶ Δαρδανίαν· οἱ δὲ ὁμοῦ Λεωγόρῳ, περὶ Ἀναίαν, τὴν ἐν τῇ ἠπείρῳ τῇ πέραν, βαλόμενοι τεῖχος, δέκα ἔτεσιν ὕστερον διαβάντες ἐν τῇ Σάμῳ τούς τε Ἐφεσίους ἐκβάλλουσι, κ. ἀνεσώσαντο τὴν νῆσον. Süvern. (Abhandl. der historischphilol. Klasse der Akad. d. W., Berlin, 1824., pag. 1.—40., ubi disputat de Βίῳ Σοφοκλέους, pag. 38.) „Ἡ Ἀναία, oder τὰ Ἄναια, an der kleinasiatischen Küste, Samos gegenüber, liegend, und durch einen Theil der von den Ephesiern aus Samos Vertriebenen unter ihrem König Leogorus befestigt (Paus. 7, 4, 3.), fehlt zwar in d'Anville und Mannert, und auf unsern Karten vom alten Kleinasien und Griechenland, auch auf der neuesten von Kruse, ist aber in der Geschichte von Samos nicht unwichtig. Es war immer der Zufluchtsort der aristokratischen Partei auf Samos, welche, so oft die demokratische mit Hülfe der Athener die Oberhand gewonnen hatte, von dort ihr auf alle nur mögliche Art entgegenwirkte, auf Samos Unruhen unterhielt, die Flüchtlinge von da aufnahm, und die Peloponnesier unterstützte, wie aus mehrern Stellen des Thukydides, vornehmlich aus 4, 75., erhellt. M. vergl. Lessings Leben des Sophokles in seinen Schriften Th. 14., S. 391., folg., und Krüger in Dionysii Halicarn. Historiographicis p. 328." Cf. etiam Panofkae Res Samiorum, Berolini editas 1822. — de *Amorge* v. cap. 5.

Διὸς ἱερὸν Stephanus Byz. vocat πολίχνιον Ἰωνίας μεταξὺ Διβίδου καὶ Κολοφῶνος. *Hk.* hoc oppidum Arnoldo sic ortum videtur, ut celebrius illud circa Διὸς ἱερὸν ad

ναῦς, ἃς ὕστερον ἔτι Θρασυκλέους Διομέδων ἔχων ἀπ' Ἀθηνῶν προσέπλει· καὶ, ὡς εἶδον, ἔφευγον μιᾷ μὲν νηῒ ἐς Ἔφεσον, αἱ δὲ λοιπαὶ ἐπὶ τῆς Τέω· καὶ τέσσαρας μὲν κενὰς οἱ Ἀθηναῖοι λαμβάνουσι, τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν γῆν φθασάντων, αἱ δ' ἄλλαι ἐς τὴν Τηΐων πόλιν καταφεύγουσι.

Deinde Ath. Samum navigant, Chii vero reliquis navibus suis, in quas peditatum receperant, Lebedum profecti, et eam urbem, et Eras, ab Atheniensibus abalienant. quibus factis utrique domum redeunt.

Καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἐπὶ τῆς Σάμου ἀπέπλευσαν· οἱ δὲ Χῖοι, ταῖς λοιπαῖς ναυσὶν ἀναγαγόμενοι, καὶ ὁ πεζὸς μετ' αὐτῶν, Λέβεδον ἀπέστησαν, καὶ αὖθις Ἐρᾶς. καὶ μετὰ τοῦτο ἕκαστοι ἐπ' οἴκου ἀπεκομίσθησαν, καὶ ὁ πεζός, καὶ αἱ νῆες.

Peloponnesiorum naves obsessae ab Atheniensibus in Piraeo, portu Corinthiorum (v. cap. 10. 11.), subito facta eruptione vincunt Ath., et rursus navigationem in Chium atque Ioniam praeparant, superveniente etiam Astyocho, navarcho Lacedaemoniorum.

20. *Ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους αἱ ἐν τῷ Πειραιῷ ἐ-*

ostia Bospori. — Chiorum fugam sic explicat: Chii Anaeis redeuntes littus legebant, verum adnavigante classe Atheniensium una navis eorum retro conversa Ephesum evasit, plurimae autem cursu non mutato salvae Teum pervenerunt. fuit igitur tunc Ephesus hostilis Atheniensibus. pedites cum illi intelligendi sunt, qui e 4 navibus captis ab Atheniensibus, littore escenso, evaserunt (*τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν γῆν φθασάντων*), tum Clazomenii et Erythraei, qui capite 16. commemorantur. *E G—ro.*

Λέβεδον. Strabo 14., interprete Cruquio ann. ad Horat. Epist. 1, 11, 6., *Postea est Lebedus, qui* (vicus) 120 *stadiis abest a Colophone. hoc in loco Liberi patris conventus est, et Ionum habitatio usque ad Hellespontum, in qua sollemnia et certamina Libero patri quotannis celebrabantur* etc. eodem tamen loco Myonnesios Lebedum migrasse dicit, Lebediis perlibenter eos suscipientibus propter hominum ibi paucitatem. urbs enim haec Ioniae (Lydiae apud Herod. 1, 142.) maritima, olimque celebris, inde a tempore Lysimachi, qui evertit, incolis Ephesum abductis, deserta fuit. ipse Horatius l. c.

Scis, Lebedus quid sit: Gabiis desertior atque
Fidenis vicus.

cf. Plin. 5, 29., Mela 1, 17., Mannertus de hac urbe, Geographie der Gr. u. R. 6, 3, p. 315. „Um ihr einigermassen aufzuhelfen, verpflanzten die Römer die Zunft der dem Bacchus geweiheten kunstmässigen Schauspieler hieher, welche früher ihren Hauptsitz in Teos, dann in Myonnesus, gehabt hatten. (Strabo 952.) In der Nähe waren berühmte warme Bäder (Paus. Ach. c. 5.), und aus einer aufgefundenen warmen Quelle beurtheilt Chandler die Lage des alten Orts, von dem ihm aber keine Rudera sichtbar wurden, vielleicht nur desshalb, weil sein Weg nicht immer zunächst an der Küste sich hielt. Hierokles im 7. Jahrhundert kennt Lebedus noch (imo „wiederum." *Both.*) als Stadt."

Idem ibidem p. 318. „Westlich von Teos an der Küste lag die kleine Stadt *Erae* (Ἔραι), welche bei Thuc. (8.) als ein fester Ort, bei Strabo hingegen (14., p. 953. Casaubon hat nach fehlerhaften Handschriften die Lesart Gerae angenommen.) als klein und zum Gebiete der Teïer gehörig, erscheint. Die übrigen Schriftsteller übergehen ihn mit Stillschweigen."

νῶν νῆες τῶν Πελοποννησίων, καταδιωχθεῖσαι τότε καὶ ἐφορμούμεναι ἴσῳ ἀριθμῷ ὑπὸ Ἀθηναίων, ἐπέπλευσαν παραβάλλεσθαι αἰφνίδιον καὶ κρατήσασαι ναυμαχίᾳ, τέσσαράς τε ναῦς λαμβάνουσι τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἀποπλεύσασαι ἐς Κεγχρειὰς τὸν ἐς τὴν Χίον καὶ τὴν Ἰωνίαν πλοῦν αὖθις παρεσκευάζοντο· καὶ ναύαρχος αὐτοῖς ἐκ Λακεδαίμονος Ἀστύοχος ἐπῆλθεν, ὅπερ ἐγίγνετο ἤδη πᾶσα ἡ ναυαρχία.

Postquam peditatus ex Teo insula discessit, Tissaphernes ipse appulsus cum exercitu reliquias munimenti attici demolitur. reverso autem Persa Diomedon cum 10 navibus advenions pactusque eum Teïis, pariter recipitur, sed mox, Eris frustra oppugnatis, Athenas redit.

Ἀναχωρήσαντος δὲ τοῦ ἐκ τῆς Τέω πεζοῦ, καὶ Τισσαφέρνης αὐτὸς στρατιᾷ παραγενόμενος, καὶ ἐπικαθελὼν τὸ ἐν τῇ Τέῳ τεῖχος, εἴ τι ὑπελείφθη, ἀνεχώρησε. καὶ Διομέδων ἀπελθόντος αὐτοῦ οὐ πολὺ ὕστερον δέκα νανσὶν Ἀθηναίων ἀφικόμενος ἐσπείσατο Τηΐοις, ὥστε δέχεσθαι καὶ σφᾶς. καὶ παραπλεύσας ἐπὶ Ἐρᾶς καὶ προσβαλὼν, ὡς οὐκ ἐλάμβανε τὴν πόλιν, ἀπέπλευσεν.

Samiorum plebs ope Atheniensium optimates partim interficit, partim in exilium agit, ipsaque, autonomia parta, rempublicam administrat, nulla expulsis relicta possessione in insula, connubiisque etiam mutuis interdictis.

21. *Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον καὶ ἡ ἐν Σάμῳ ἐπανάστασις τοῦ δήμου τοῖς δυνατοῖς μετὰ Ἀθηναίων, οἳ ἔτυχον ἐν τρισὶ νανσὶ παρόντες. καὶ ὁ δῆμος ὁ Σαμίων ἐς διακοσίους μέν τινας τοὺς πάντας τῶν δυνατῶν ἀπέκτεινε, τετρακοσίους δὲ φυγῇ ζημιώσαντες, καὶ αὐτοὶ τὴν γῆν αὐτῶν καὶ οἰκίας νειμάμενοι, Ἀθηναίων τε σφίσιν αὐτονομίαν μετὰ ταῦτα, ὡς βεβαίοις ἤδη, ψηφισαμένων, τὰ λοιπὰ διῴκουν τὴν πόλιν, καὶ τοῖς γεωμόροις μετεδίδοσαν οὔτε ἄλλου οὐδενός,*

20. *ὥπερ — ἡ ναυαρχία.* hoc significat, Astyochum, et ab se ipso, et a Chalcideo atque Alcibiade, adductis, sociorumque etiam, navibus praefuisse. annotavit G—r.

21. *ἐπανάστασις — τοῖς δυνατοῖς* dictum, ut *ἐπιτειχισμὸς τῇ χώρᾳ* 1, 122., etc.

„*Οἱ δυνατοὶ* (nostrates similiter *die Vermögenden*, *οἱ ἔχοντες*, opulenti. *Both.*) sunt *optimates*, qui apud Syracusanos et Samios, antiquissimeque tempore etiam apud Atticos, *γεωμόροι* appellabantur. Timaeus *γεωμόροι* (*γαμόρους* dicit Herodotus): *οἱ κληροῦχοι*, i. e. die Gutsherren („agrorum et latifundiorum possessores." *Hk.*); ubi v. Ruhnken." *E K.* pag. 270. addas Valck. ad Herod. 5, 77.; 6, 22.; 7, 155., Tittmann. Griech. Staatsverf. p. 574., de Atticis *γεωμόροις* Platner. Beitr. z. att. R., p. 19., etc. cf. G—r. Miratur K. p. 329., Ath., populare imperium ubique instituere ac stabilire solitos, oligarchiam adhuc passos esse in insula suae ditionis. cui respondeas Hk. „Certe," inquit, „in bello syracusano non vacabat Atheniensibus, auctas fortasse paulo ante optimatium vires frangere." —

οὔτε ἐκδοῦναι οὐδ' ἀγαγέσθαι παρ' ἐκείνων, οὐδ' ἐς ἐκείνους, οὐδενὶ ἔτι τοῦ δήμου ἐξῆν.

Chii studio non remisso, vel sine Peloponnesiis, Lesbios ad defectionem inducunt, et inde, ad Hellespontum profecti, una cum pedestribus Peloponnesiorum, eorumque sociorum, copiis, Clazomenas et Cumam pergunt, primumque Methymnam, deinde Mytilenen, sibi conciliant, Methymnae praesidio 4 navium relicto.

22. Μετὰ δὲ ταῦτα τοῦ αὐτοῦ θέρους οἱ Χῖοι, ὥσπερ ἦρξαντο, οὐδὲν ἀπολείποντες προθυμίας, ἄνευ τε Πελοποννησίων πλήθει παρόντες ἀποστῆσαι τὰς πόλεις, καὶ βουλόμενοι ἅμα ὡς πλείστους σφίσι ξυγκινδυνεύειν, στρατεύονται αὐτοί τε τρισκαίδεκα ναυσὶν ἐπὶ τὴν Λέσβον, ὥσπερ εἴρητο ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων δεύτερον ἐπ' αὐτὴν ἰέναι, καὶ ἐκεῖθεν ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον· καὶ ὁ πεζὸς ἅμα Πελοποννησίων τε τῶν παρόντων, καὶ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων, παρῆει ἐπὶ Κλαζομενῶν τε, καὶ Κύμης. ἦρχε δ' αὐτοῦ Εὐάλας Σπαρτιάτης, τῶν δὲ νεῶν Λεινιάδας περίοικος. Καὶ αἱ μὲν νῆες καταπλεύσασαι Μήθυμναν πρῶτον ἀφιστᾶσι, καὶ καταλείπονται τέσσαρες νῆες ἐν αὐτῇ· καὶ αὖθις αἱ λοιπαὶ Μυτιλήνην ἀφιστᾶσιν.

Astyochus Chium navigat; Atheniensium vero classis Lesbum, cui ille opem laturus Eresi nuntium accipit de capta ab Atheniensibus Mytilene: itaque Eresios, deficere ab illis persuasos, armat, unaque cum heplitis suis terra mittit Antissam et Methymnam, ipse comitans eos navibus, cum pariter Methymnaeos allicere speraret; qua tamen spe delusus Chium navigat cum exercitu, recipiente se in urbes, etiam peditatu navibus vecto, qui in Hellespontum trajecturus erat; postea vero sociorum in Peloponneso naves sex item Chium appellunt.

23. Ἀστύοχος δὲ, ὁ Λακεδαιμόνιος ναύαρχος, τέσσαρσι ναυσὶν, ὥσπερ ὥρμητο, πλέων ἐκ τῶν Κεγχρειῶν ἀφικνεῖται ἐς Χίον, καὶ τρίτην ἡμέραν αὐτοῦ ἥκοντος αἱ ἄτιμαι νῆες πέντε καὶ εἴκοσιν ἔπλεον ἐς Λέσβον, ὧν ἦρχε Λέων, καὶ Διομέδων· Λέων γὰρ ὕστερον δέκα ναυσὶ προσεβοήθησεν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν. ἀναγαγόμενος δὲ καὶ ὁ Ἀστύοχος τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐς

idem „ἐκδοῦναι. int. γυναῖκας. connubia inter plebem et optimates interdixerunt. v. Valck. ad Herodot. 5, 92."

οὐδ' ἀγαγέσθαι. vulgo οὔτ' ἀγ. „Verissime mihi Bk. edidisse videtur οὐδ' ἀγ.: nam duo sunt membra orationis, alterum hoc μετεδίδοσαν ο. ἄ. οὐδενὸς, alterum οὔτε ἐξῆν ἐκδ., οὐδ' ἀγαγ., etc." G—r.

22. περίοικος. Laconicae incolarum erant tria genera: Spartani, cives optimo jure, quippe posteri Dorum et Heraclidarum, penes quos summa erat administrandae reipublicae potestas; Perioeci, sive Lacedaemonii, habitantes plurimas urbes, et littorales, et mediterraneas, stirpis maximam partem achaïcae, et liberi quidem, sed inferiores jure Spartanis, quibus tributum pendere tenebantur, plerumque magistratibus exclusi; denique Helotes, servi publici, de quibus 5, 34., etc.

καὶ καταλείπονται — ἀφιστᾶσιν. haec solus Vat. liber servavit, forte omissa in ceteris, cum librarii alterum ἀφιστᾶσι occupavissent.

ὀψὲ, καὶ προσλαβὼν χίαν ναῦν μίαν, ἔπλει ἐς τὴν Λέσβον, ὅπως ὡφελοίη, εἴ τι δύναιτο· καὶ ἀφικνεῖται ἐς τὴν Πύῤῥαν, ἐκεῖθεν δὲ τῇ ὑστεραίᾳ ἐς Ἔρεσον, ἔνθα πυνθάνεται, ὅτι ἡ Μυτιλήνη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων αὐτοβοεὶ ἑάλωκεν· οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι, ὥσπερ ἔπλεον ἀπροσδόκητοι, κατασχόντες ἐς τὸν λιμένα τῶν τε Χίων νεῶν ἐκράτησαν, καὶ ἀποβάντες τοὺς ἀντιστάντας μάχῃ νικήσαντες τὴν πόλιν ἔσχον. ἃ πυνθανόμενος ὁ Ἀστύοχος τῶν τε Ἐρεσίων, καὶ τῶν ἐκ τῆς Μηθύμνης μετ' Εὐβούλου Χίων νεῶν, αἳ τότε καταλειφθεῖσαι καὶ, ὡς ἡ Μυτιλήνη ἑάλω, φεύγουσαι περιέτυχον αὐτῷ τρεῖς, (μία γὰρ ἑάλω ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων,) οὐκέτι ἐπὶ τὴν Μυτιλήνην ὥρμησεν, ἀλλὰ τὴν Ἔρεσον ἀποστήσας, καὶ ὁπλίσας, καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν ἑαυτοῦ νεῶν ὁπλίτας, πεζῇ παραπέμπει ἐπὶ τὴν Ἄντισσαν καὶ Μήθυμναν, ἄρχοντα Ἐτεόνικον προστάξας, καὶ αὐτὸς ταῖς τε μεθ' ἑαυτοῦ ναυσὶ, καὶ ταῖς τρισὶ ταῖς χίαις, παρέπλει, ἐλπίζων τοὺς Μηθυμναίους θαρσήσειν τε ἰδόντας σφᾶς, καὶ ἐμμενεῖν τῇ ἀποστάσει. ὡς δὲ αὐτῷ τὰ ἐν τῇ Λέσβῳ πάντα ἠναντιοῦτο, ἀπέπλευσε τὸν ἑαυτοῦ στρατὸν ἀναλαβὼν ἐς τὴν Χίον· ἀπεκομίσθη δὲ πάλιν κατὰ πόλεις καὶ ὁ ἀπὸ τῶν νεῶν πεζὸς, ὃς ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἐμέλλησεν ἰέναι. καὶ ἀπὸ τῶν ἐν Κεγχρειᾷ ξυμμαχίδων Πελοποννησίων νεῶν ἀφικνοῦνται αὐτοῖς ἔξ μετὰ ταῦτα ἐς τὴν Χίον.

Interea Ath. Lesbi res denuo constituunt, et inde profecti, capto suburbio in continente, quod Clazomenii munierant, in insulam reducunt eos praeter auctores defectionis, qui Daphnuntem fugerunt, et Clazomenas recipiunt.

Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τά τε ἐν τῇ Λέσβῳ πάλιν κατεστήσαντο, καὶ πλεύσαντες ἐξ αὐτῆς, Κλαζομενίων τὴν ἐν τῇ ἠπείρῳ πολίχναν τειχιζομένην ἑλόντες, διεκόμισαν πάλιν αὐτοὺς ἐς τὴν ἐν τῇ νήσῳ πόλιν, πλὴν τῶν αἰτίων τῆς ἀποστάσεως· οὗτοι δὲ ἐς Δαφνοῦντα ἀπῆλθον· καὶ αὖθις Κλαζομεναὶ προσεχώρησαν Ἀθηναίοις.

Ath., 20 navibus Panormum Milesiae aggressi, Chalcideum, parva manu opitulatum Milesiis, occidunt; Leon autem et Diomedon Chium insulam oppugnare pergunt, Chiosque ter vincunt, multis eorum interfectis, et terram bene cultam, ut quae a bello persico illaesa fuisset, diripiunt.

24. Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους οἵ τ' ἐπὶ Μιλήτῳ Ἀθηναῖοι,

23. καὶ ὁ ἀπὸ τῶν νεῶν πεζός. i. e., opinor, peditatus Peloponnesiorum, qui aderant, et illius regionis sociorum, qui ad Clazomenas et Cumas convenerat militatum in ora Hellesponti, ut scriptum c. 22. is exercitus ex continente in Lesbum videtur trajecisse, postea vero a navibus receptus esse, quod tamen referre Thuc. neglexerit. sic etiam K. ad Dionys. p. 295. Ex Hk.

Δαφνοῦντα. K. ad Dionys. p. 341. e capite 31. colligit, hoc oppidum paulo remotius quam πολίχνην illam a Clazomenis, interiorem continentem versus, in editiore loco sitam fuisse.

ταῖς εἴκοσι ναυσὶν ἐν τῇ Λάδῃ ἐφορμοῦντες, ἀπόβασιν ποιησάμενοι ἐς Πάνορμον τῆς Μιλησίας, Χαλκιδέα τε, τὸν Λακεδαιμόνιον ἄρχοντα, μετ' ὀλίγων παραβοηθήσαντα, ἀποκτείνουσι, καὶ τροπαῖον τρίτῃ ἡμέρᾳ ὕστερον διαπλεύσαντες ἔστησαν, ὃ οἱ Μιλήσιοι, ὡς οὐ μετὰ κράτους τῇ γῇ σταθὲν, ἀνεῖλον· καὶ Λέων καὶ Διομέδων, ἔχοντες τὰς ἐκ Λέσβου Ἀθηναίων ναῦς, ἔκ τε Οἰνουσσῶν τῶν πρὸ Χίου νήσων, καὶ ἐκ Σιδούσσης, καὶ ἐκ Πτελεοῦ, ἃ ἐν τῇ Ἐρυθραίᾳ εἶχον τείχη καθεῖλον, καὶ ἐκ τῆς Λέσβου ὁρμώμενοι τὸν πρὸς τοὺς Χίους πόλεμον ἀπὸ τῶν νεῶν ἐποιοῦντο· εἶχον δ' ἐπιβάτας τῶν ὁπλιτῶν ἐκ καταλόγου ἀναγκαστούς. καὶ ἔν τε

24. ἐν τῇ Λάδῃ. v. cap. 17.

ὡς οὐ μετὰ κράτους τῇ γῇ σταθέν, *ut non vi constitutum in terra sua*, (τῇ γῇ, i. e. ἐν τῇ γῇ, ἐν τῇ Μιλησίᾳ), sed velut furtim, tertio post die, neque a praesentibus Atheniensium copiis defensum, tropaeum. ll. ὡς οὐ μ. κρ. τῆς γῆς στ., quod vereor ut graece dictum sit; vertit tamen Portus suo periculo *quod* (tropaeum) *Milesii sustulerunt, ut ab illis erectum, qui agrum in suam potestatem nequaquam redegissent.* confusa, puto, ι adscriptum et σ finale, sicut passim.

καθεῖλον. hoc D. in ipsis verbis scriptoris, et I. in margine, habet, vulgo desideratum, quod in exemplari suo legit Valla, vertens *quos muros in Erythraea habebant, diruerunt.* Gailius Mus. rhen. a. 1828., fascic. 2., p. 280., sequ., hac scriptura probata, sic fere disputat „Interpreteris „„Léon et Diomedon avec les vaisseaux athéniens, qui étaient tirés de Lesbos, des îles Oenusses situées devant Chio, de Sidusse et de Ptélée, démolirent les forts, qu'ils possédaient dans l'Érythrée, et, faisant de Lesbos le point de départ, ils firent de leurs vaisseaux la guerre à ceux de Chio."" Ex hac mutatione non pauca, nec levia, sequuntur: nam Sidussa et Pteleos jam non in Erythraea quaerendae sunt, id, quod convenit cum iis, quae Thuc. ipse in superioribus memoriae prodidit: ibi enim (8, 14.) narrat, Erythraeos defeciase ab Atheniensibus exemplo Chiorum vicinorum; hac autem defectione factum est, ut Atheniensibus diruendae viderentur illae munitiones, quas in Erythraea, prius amica, habebant. accedit, quod Ath. cogitari non possunt tribus simul locis solvisse, sed uno, Lesbo, quae etiam tunc parebat iis, cum Erythraea descivisset." *Pteleon* Ioniae urbem fuisse, ex capite 31. intelligitur. item *Sidussam* Stephanus Byz., auctore Hecataeo, vocat πόλιν Ἰωνίας. Plinius H. N. 5, 38. *Sidusam* scribit, facitque insulam. urbes autem, vel oppida, imo oppidula, qui possint appellari τείχη, non perspicio: quare facile aliquis, cum Gailio consentiens, scripturam libri D. probet. — de *Oenussis*, Chiorum insulis, v. Herodot. 1, 165. *E G—ro.* Bähr. ad Herod. l. c. „Oenussae insulae prope Chium, inter eam insulam terramque Asiae continentem. cf. Thucydidem 8, 24., ibique Wassium. de numero earum disceptatur, cum apud Stephanum Byz. ac Plinium una tantum hujus nominis appelletur insula; sed recentiores 5 illas numero esse narrant, navigantibus amplum portum praebentes, nomine *Spalmatori.*" Cognomines insulas in sinu messenio commemorat Paus. 4, 34, 12., ubi libri perperam *Οἰνοῦσαι:* nam procul dubio etiam hae insulae, sicut illae Chiorum, pariterque Oenus (*Οἶνοῦς*), Oenoe, Oenone (Herod. 8, 46.), Oenotria, aliaque loca ejusmodi, ab ubere proventu vini nomen acceperunt.

ἐκ καταλόγου ἀναγκαστούς. Milites classiarii plerumque ex classe Thetarum sumebantur; tunc vero, urgente necessitate, etiam cives superiorum classium eam militiam obi-

Καρδαμύλη, ἀποβάντες, καὶ ἐν Βολίσσῳ, τοὺς προσβοηθήσαντας τῶν Χίων μάχῃ νικήσαντες, καὶ πολλοὺς διαφθείραντες, ἀνάστατα ἐποίησαν τὰ ταύτῃ χωρία. καὶ ἐν Φάναις αὖθις ἄλλῃ μάχῃ ἐνίκησαν, καὶ τρίτῃ ἐν Λευκωνίῳ. καὶ μετὰ τοῦτο οἱ μὲν Χῖοι ἤδη οὐκέτι ἐπεξῆεσαν, οἱ δὲ τὴν χώραν, καλῶς κατεσκευασμένην, καὶ ἀπαθῆ οὖσαν ἀπὸ τῶν Μηδικῶν μέχρι τότε, διεπόρθησαν.

Chiorum laus, Lacedaemoniorum similis, ex moderatione, qua nihil inconsulto agere, nec rebellare ausi sint absque multorum ac fortium sociorum auxilio, et priusquam clade sicula manifesto eversae ex salvis res Atheniensium videretur: humanitus igitur eos, ut multos alios, errasse.

Χῖοι γὰρ μόνοι μετὰ Λακεδαιμονίους ὧν ἐγὼ ἠσθόμην εὐδαιμονήσαντες ἅμα καὶ ἐσωφρόνησαν, καὶ ὅσῳ ἐπεδίδουν ἡ πόλις αὐτοῖς ἐπὶ τὸ μεῖζον, τόσῳ καὶ ἐκοσμοῦντο ἐχυρώτερον. καὶ οὐδ' αὐτὴν τὴν ἀπόστασιν, εἰ τοῦτο δοκοῦσι παρὰ τὸ ἀσφαλέστερον πρᾶξαι, πρότερον ἐτόλμησαν ποιήσασθαι ἢ μετὰ πολλῶν τε καὶ ἀγαθῶν ξυμμάχων ἐμέλλον κινδυνεύσειν, καὶ τοὺς Ἀθηναίους ἠσθάνοντο οὐδ' αὐτοὺς ἀντιλέγοντας ἔτι μετὰ τὴν σικελικὴν ξυμφορὰν ὡς οὐ πάνυ πόνηρα σφῶν βεβαίων

re coacti sunt. v. Wachsmuth. Ant. gr. 2, 1., p. 403, 69., etc. *E G—ro.*

Καρδαμύλην hanc ionicam prope Chium memorat Stephanus, fortassis ex hoc loco, et e Stephano Eustathius in Iliad. *ι'*, 743. D. Cardamyles laconicae mentio fit Herod. 8, 73.

Βολίσσῳ. Vat. *Βολίσκωι*, superscripto *σωι*. Steph. Byz. h. v. *Θουκυδίδης Βολίσκον αὐτὴν καλεῖ ἐν ὀγδόῃ.* ceteri scriptores vulgatam servant. (et verisimile videtur, forte κ scriptum esse pro σ, quemadmodum errare solent scribae: v. ann. ad 7, 74. *Both.*) nunc esse *Volisso*, annotavit P. — *Λευκωνίῳ.* E. *Λευκωνίᾳ*, „sicut Plut. et Polyaenus", inquit P. at Coraës, *Ἄτακτα*, vol. 3., p. 17. *τὸ Λευκώνιον τοῦ Θουκυδίδου ἦν τὸ χωρίον τῆς Χίου, τὸ σήμερον ὀνομαζόμενον Λευκωνία· τοῦ δὲ Πλουτάρχου κ. Πολυαίνου ἡ Λευκωνία ἀποικία τῶν Χίων, οὐχὶ ὅμως εἰς τὴν πλησιόχωρον μικρὰν Ἀσίαν, ἀλλὰ εἰς τὴν Βοιωτίαν. E G—ro.*

ἐν Φάναις Ar., C., Cl., Cass., Aug. Stephanus *Φάναι: ἀκρωτήριον τῆς Χίου.* sic etiam Strabo; vetustiores autem Thucydidis edd. *Φαναῖς*, ut Comicus Av. 1568., ubi Beck. „Promontorium et portus insulae Chii. v. Thuc. 8, 24., Liv. 36, 43., Strab. p. 955. ed. Almel."

κατεσκευασμένην ad aedificia haud dubie, villas et urbes, pertinet; de agricultura hoc verbum adhiberi non solet. (*egregie*) *instructam regionem*, ut Portus vertit, vix satis intellexeris. *B—r.* V. tamen 6, 91.

Χῖοι — ἐσωφρόνησαν. de Chiorum sapientia in republica administranda v. Koch. Proleg. ad Theopompum p. 27. *G—r.* Ceterum Chii vapulabant, tanquam improbi et impudici: v. ann. ad Aristoph. Ran. 923., Pac. 171.

πάνυ πόνηρα. Arcadius de accent. p. 71. *τὸ πόνηρος καὶ μόχθηρος ἀεὶ οἱ Ἀττικοὶ ἀντὶ τοῦ ἐξύνειν προπαροξύνουσιν, ὅταν τὸ ἐπίπονον καὶ ἐπιμόχθηρον σημαίνῃ.* v. 7, 48. initio, et Göll. ad h. l.; tamen Cass., It., Vat., Gr. habent *πονηρά.* Aug. *πονηρα* sine accentu. etiam infra 97. Göll. scripsit *πονήρων*, Bk. autem et P. *πονηρῶν. Hk.*

βεβαίων. i. e. *ἐκ* vel *ἀντὶ βεβαίων* (v. M. gr. §. 342.), *res malae ex*, vel *pro*, *firmis.* H. *βεβαίως*, confusis, ut opinor, *ν* et *σ* litteris finalibus, ut alias saepe. insolenter

τὰ πράγματα εἴη. εἰ δέ τι ἐν τοῖς ἀνθρωπείοις τοῦ βίου παραλόγοις ἐσφάλησαν, μετὰ πολλῶν, οἷς ταὐτὰ ἔδοξε, τὰ τῶν Ἀθηναίων ταχὺ * ξυναιρεθήσεσθαι, τὴν ἁμαρτίαν ξυνέγνωσαν.

Jam mari prohibitorum, terraque infestatorum, nonnulli Atheniensibus urbem tradere conati sunt, quiescentibus quidem ipsis magistratibus, sed arcessito Erythris Astyocho cum 4 navibus, ut datis obsidibus, vel aliquo modo, insidiae quam moderatissime sedarentur.

Εἰργομένοις οὖν αὐτοῖς τῆς θαλάσσης, καὶ κατὰ γῆν πορθουμένοις, ἐνεχείρησάν τινες πρὸς Ἀθηναίους * ἀγαγεῖν τὴν πόλιν· οὗς αἰσθόμενοι οἱ ἄρχοντες αὐτοὶ μὲν ἡσύχασαν, Ἀστύοχον δὲ ἐξ Ἐρυθρῶν τὸν ναύαρχον μετὰ τεσσάρων νεῶν, αἳ παρῆσαν αὐτῷ, κομίσαντες ἐσκόπουν, ὅπως μετριώτατα ἢ ὁμήρων λήψει ἢ ἄλλῳ τῳ τρόπῳ καταπαύσουσι τὴν ἐπιβουλήν.

Ath., Argivis adjuvantibus, exercitum et classem 48 navium mittunt Samum, et inde Miletum, ubi castra ponunt; egredientibus adversus eos Milesiis, Peloponnesiisque duce Chalcideo, tum Tissapherne cum peregrinis auxiliaribus et equitatu Persarum.

25. Καὶ οἱ μὲν ταῦτα ἔπρασσον· ἐκ δὲ τῶν Ἀθηνῶν, τοῦ αὐτοῦ θέρους τελευτῶντος, χίλιοι ὁπλῖται Ἀθηναίων, καὶ πεντακόσιοι καὶ χίλιοι Ἀργείων, (τοὺς γὰρ πεντακοσίους τῶν Ἀργείων ψιλοὺς ὄντας ὡπλισαν οἱ Ἀθηναῖοι,) καὶ χίλιοι τῶν ξυμμάχων, ναυσὶ δυοῖν δεούσαις πεντήκοντα, ὧν ἦσαν καὶ ὁπλιταγωγοί, Φρυνίχου, καὶ Ὀνομακλέους, καὶ Σκιρωνίδου, στρατηγούντων, κατέπλευσαν ἐς Σάμον, καὶ διαβάντες ἐς Μίλητον

enim, imo inepte, dictum est πόνηρα βεβαίως, nec placet S. Lugdun., qui βεβαίως interpretatur ὄντως. similiter tamen recentiores *plane, profecto*, haud dubie, ἀναμφισβητήτως, *manifesto*, quo sensu id apud optimos scriptores legi affirmat Bloomf., sed exempla ejus usus non attulit, quae desidero cum Poppone.

εἰ δέ τι — ἐσφάλησαν: εἴ τι, φησὶ, παρὰ λόγον ἐσφάλησαν, μετὰ πολλῶν συνεξήμαρτον. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ἁμαρτίαν συνέγνωσαν. S.

ξυναιρεθήσεσθαι. sic ll. praeter B., in quo legitur ξυναναιρεθήσεσθαι, acceptum illud a plurimis recentiorum, cum similiter, monente Did., 2, 51. hic noster dixerit ἀλλὰ πάντα ξυνῄρει, καὶ τὰ πάσῃ διαίτῃ θεραπευόμενα. sed neutrum horum videtur genuinum propterea, quia non plurium, sed solorum Atheniensium, a multis tunc expectata dicitur pernicies. aliena igitur ξύν (ξῡ) praepositio, quae vel nata fuerit e vicino - χύ, cum librarii nonnunquam permutaverint inter se ξ et χ litteras, quem errorem attigimus ad 1, 90. et 3, 68., vel, quod magis puto, occupavit festinantis scribae oculus τὸ ξυνέγνωσαν, cumque homo semel scripsisset ξυν, metu solenni istius generis (v. Odyss. ζ', 60., χ', 49., ω', 207., Apollon. Soph. ann. ad Iliad. ω', 157., Eustath. ad Odyss. ξ', 33.) delere noluit praepositionem, satis habens addere αιρεθήσεσθαι, vel αναιρεθήσεσθαι.

ἀγαγεῖν. imo ἀναγαγεῖν, *reducere*, utpote eos, qui ante socii fuerant. simile simili offecerit.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Superveniunt his rebus 55 navibus Peloponnesii et Sicilienses, Atheniensium imperium funditus eversuri; quos in Eleum insulam et sinum iasicum transvectos Alcibiades, qui proelio interfuit, prius Mileto jubet opem ferre, ne Ionia omnisque res belli periclitetur.

26. *Ἐν τούτῳ δὲ, περὶ δείλην ἤδη ὀψίαν, ἀγγέλλεται αὐτοῖς, τὰς ἀπὸ Πελοποννήσου καὶ Σικελίας πέντε καὶ πεντήκοντα ναῦς ὅσον οὐ παρεῖναι. τῶν τε γὰρ Σικελιωτῶν, Ἑρμοκράτους τοῦ Συρακουσίου μάλιστα ἐνάγοντος ξυνεπιλαβέσθαι [καὶ] τῆς ὑπολοίπου Ἀθηναίων καταλύσεως, εἴκοσι νῆες Συρακουσίων ἦλθον, καὶ σελινούντιαι δύο, αἵ τε ἐκ Πελοποννήσου, ἃς παρεσκευάζοντο, ἕτοιμαι ἤδη οὖσαι· καὶ, Θηριμένει τῷ Λακεδαιμονίῳ ξυναμφότεραι ὡς Ἀστύοχον τὸν ναύαρχον προσταχθεῖσαι κομίσαι, κατέπλευσαν ἐς Ἐλεὸν πρῶτον, τὴν πρὸ Μιλήτου νῆσον· ἔπειτα ἐκεῖθεν, αἰσθόμενοι ἐπὶ Μιλήτῳ ὄντας Ἀθηναίους, ἐς τὸν ἰασικὸν κόλπον πρότερον πλεύσαντες ἐβούλοντο εἰδέναι τὰ περὶ τῆς Μιλήτου. ἐλθόντος δὲ Ἀλκιβιάδου ἵππῳ ἐς Τειχιοῦσσαν τῆς Μιλησίας, ἥπερ τοῦ κόλπου*

26. *περὶ δείλην ὀψίαν.* i. e. um die Zeit des späten Nachmittags. — (*ὅσον οὐ: ἧγουν μετ' ὀλίγον. — ἐνάγοντος ξυνεπ.: ἧγουν πείθοντος συνεφάψασθαι, ὥστε τὴν ὑπολειπομένην δύναμιν τῶν Ἀθηναίων καταλῦσαι.* S.) — *εἴκοσι νῆες Συρ.* „Aliter Diodorus, qui 35 triremes a Syracusanis missas dicit 13, 34. et 63. hic dissensus utcunque tolli potest. Diod. enim eas quoque naves 13 numerat, quas Hippocrates in Asiam duxit (8, 35.); quanquam harum nonnisi una erat syracusana. quod autem addit, una cum Gylippo missas esse illas triremes, error est: v. 8, 13. 20 naves syracusanas, nunc missas, etiam Xenophon Hist. gr. 1, 2, 8. memorat." *E K.* ad Dionys. p. 278., not. 42. „*Αἱ ἐκ Πελοποννήσου νῆες* erant triginta tres, et earum 28 ex iis, quae jam ineunte aestate aedificatae, sed adhuc Cenchreis et Lechaei relictae fuerant. nam Lechaei erant 39 (v. cap. 7.); harum 21 Cenchreas transportantur (c. 8.), quarum unam amittunt Peloponnesii (c. 10.). 20 naves revertuntur Cenchreas (c. 20.), quarum 4 assumtis Astyochus in Ioniam navigat; quem postea 6 aliae subsequuntur (c. 23.). restant Lechaei et Cenchreis 28 naves. hinc K. p. 299. colligit, per hanc totam aestatem 5 tantummodo naves a Peloponnesiis fabricatas esse." *E G—ro.*

Θηριμένει. vulgo *Θηραμένει*, substituto nomine notissimo minus noto. Therimenes vir vocatur 29., 31., 38., 43., 52., in It. et Pal., 31. etiam in D., et 38. in Aug., pariterque 29., et saepius, in Cass., Aug., Lugd., Gr.; cui nomini similia sunt Thericlis, Therimachi, Therippidis: quare id restituere non dubitavi.

Θηριμένει — προσταχθεῖσαι κομίσαι. hypallage, vel inversio, pro *ἃς προσετάχθη ὁ Θηρ. κομίσαι πρὸς Ἀστύοχον. E B—ro.*

ἐς Ἐλεόν. Bk. ex Vat. *Λέρον:* cf. c. 27.; sed ea insula, apud Icarum et Pathmum sita, atque a Mileto circiter 350 stadia distans, non videtur posse dici *ἡ πρὸ Μιλήτου νῆσος. E P.*, secundum Paus. 1, 35, 5., Plin. H. N. 5, 31., Arrian. Anab. Alex. 1, 20, 5., Chandler. Asia, c. 53. ostendit P. 1, 2., p. 468., prope Miletum esse insulas aliquot ignobiles, quibus Eleos adnumeretur.

τὸν ἰασικὸν κόλπον. sinum maris dicit in littore occidentali Cariae, ubi sita fuit Iasus, sive Iassus, urbs munita atque opulenta, Polybio, Strabone, aliisque auctoribus, hodie dicta *Asem Kalesi.* cf. cap. 28., et ibi Wass.

Τειχιοῦσσα vocatur etiam *Τει-*

πλεύσαντες ηὐλίσαντο, πυνθάνονται τὰ περὶ τῆς μάχης· παρῆν γὰρ καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης, καὶ ξυνεμάχετο τοῖς Μιλησίοις καὶ Τισσαφέρνει· καὶ αὐτοῖς παρῄνει, εἰ μὴ βούλονται τά τε ἐν Ἰωνίᾳ καὶ τὰ ξύμπαντα πράγματα διολέσαι, ὡς τάχιστα βοηθεῖν Μιλήτῳ, καὶ μὴ περιδεῖν ἀποτειχισθεῖσαν.

Peloponnesii et Sicilienses se parant ad succurrendum Mileto; Atheniensium vero ducibus confligere cupientibus resistit prudentior Phrynichus, ne debiles nunc Ath. a tanta vi hostium opprimantur magna sua ignominia, maximoque periculo Athenarum.

27. Καὶ οἱ μὲν ἅμα τῇ ἕῳ ἔμελλον βοηθήσειν· Φρύνιχος δὲ ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς, ὡς ἀπὸ τῆς Λέρου ἐκύθετο τὰ τῶν νεῶν σαφῶς, βουλομένων τῶν ξυναρχόντων ὑπομεῖναντας διαναυμαχεῖν, οὐκ ἔφη οὔτ' αὐτὸς ποιήσειν τοῦτο, οὔτ' ἐκείνοις, οὐδ' ἄλλῳ οὐδενὶ, ἐς δύναμιν ἐπιτρέψειν· ὅπου γὰρ ἐν ὑστέρῳ, σαφῶς εἰδότας, πρὸς ὁπόσας τε ναῦς πολεμίας, καὶ ὅσαις πρὸς αὐτὰς ταῖς σφετέραις, ἱκανῶς καὶ καθ' ἡσυχίαν παρασκευασαμένοις ἔσται ἀγωνίσασθαι, οὐδέποτε τῷ αἰσχρῷ ὀνείδει εἴξας ἀλόγως διακινδυνεύσειν. οὐ γὰρ αἰσχρὸν εἶναι Ἀθηναίους ναυτικῷ μετὰ καιροῦ ὑποχωρῆσαι, ἀλλὰ καὶ μετὰ ὁτουοῦν τρόπου αἴσχιον ξυμβήσεσθαι, ἢν ἡσσηθῶσι, καὶ τὴν πόλιν οὐ μόνον τῷ αἰσχρῷ, ἀλλὰ καὶ τῷ μεγίστῳ κινδύνῳ περιπίπτειν, ᾗ μόγις ἐπὶ ταῖς γεγενημέναις ξυμφοραῖς ἐνδέχεσθαι μετὰ βεβαίου παρασκευῆς, καθ' ἑκουσίαν ἢ πάνυ γε ἀνάγκῃ προτέρᾳ ποι ἐπιχειρεῖν σπουδῇ, μὴ βιαζομένῃ γε, πρὸς αὐθαιρέτους κινδύνους ἰέναι.

χιόεις, sive Τειχιοῦς. Stephanus Byz. in Vossii codice Τειχιόεις: πόλις Μιλησίας. τὸ ἐθνικὸν Τειχιονεύς. notum cognomine castellum apud Thermopylas.

παρῆν. scil. ἐν τῇ μάχῃ. Hk.

27. οὐδ' ἄλλῳ. ita Bk. et G—r. minus recte codices οὔτ' ἄ.

ὅπου γὰρ — ἀγωνίσασθαι —. ll. ὅ. γὰρ ἔξεστιν ἐν ὑστέρῳ etc., abhorrente verbo ἔξεστιν, et tantum non soloeco, quod initio ἐξέσται fuisse, et ex sequentibus irrepsisse, puto, ubi pro vulgato ἔσται Vat. habet ἐξέσται. vestigium fraudis deprehendere est in scholio τὸ ἔσται περιττόν. scripserat, opinor, Graeculus τὸ ἐξέσται, quod adhuc in exemplari suo invenerit, recte judicans ἀσύστατον esse cum verbo ἔσται vel ἐξέσται.

οὐδέποτε — διακινδυνεύσειν: ἀντὶ τοῦ οὐδ. φεύγων ἀδοξίαν ἀλόγως διακ. S. Portus *se nunquam adductum iri* dicebat, *ut turpi fugae probro cedens belli fortunam temere periclitetur.*

ἀλλὰ — ἡσσηθῶσι. i. e. ἀλλὰ αἴσχιον ἔσεσθαι καὶ μετὰ ὁτουοῦν τρόπου ξυμβαίνειν, ἢν ἡσσ., *sed hoc turpius fore, quibuscunque tandem conditionibus eos pacisci, si vincantur.* recte G—r. Intellexit ξυμβήσεσθαι, neque audiendus est Portus vertens *sed longe turpius fore, si, quomodocunque res contingeret, vincerentur.* etiam scholiasten Hk. ξυμβήσεσθαι interpretatum esse dicit συνθήκας ποιεῖν, verum id non inveni in scholiis. perperam ipse Hk. „Est ξυμβαίνειν h. l. *proelium committere.*“

μετὰ β. παρασκευῆς: ἤγ. ἑτοιμασίας πολεμικῆς ἀσφαλοῦς. S.

καθ' ἑκουσίαν — ἀνάγκῃ. intelligendum μᾶλλον in verbis ἢ πάνυ γε ἀνάγκῃ, *sua sponte potius quam necessitate.* v. Viger. 7, 8., 5., Soph. Ajace 892., etc.

σπουδῇ T. (Cantabr. Arnoldi), C., F.; B. σπουδῃ pro eodem, i. e.

Igitur assumtis sauciis et peditibus, suoque instrumento, praeda vero relicta, ut naves levarentur, quam citissime Samum navigavit, conjunctis ibi omnibus navibus tempestive bellum facturus. inde Argivi, clade accepta indignati, domum properant.

Ὡς τάχιστα δὲ ἐκέλευε τούς τε τραυματίας ἀναλαβόντας, καὶ τὸν πεζὸν, καὶ τῶν σκευῶν ὅσα ἦλθον ἔχοντες, ἃ δ' ἐκ τῆς πολεμίας εἰλήφασι καταλιπόντας, ὅπως κοῦφαι ὦσιν αἱ νῆες, ἀποπλεῖν ἐς Σάμον, κἀκεῖθεν ἤδη ξυναγαγόντας πάσας τὰς ναῦς τοὺς ἐπίπλους, ἢν που καιρὸς ᾖ, ποιεῖσθαι. ὡς δὲ ἔπεισε, καὶ ἔδρασε ταῦτα· καὶ ἔδοξεν οὐκ ἐν τῷ αὐτίκα μᾶλλον ἢ ὕστερον, οὐκ ἐς τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐς ὅσα ἄλλα Φρύνιχος κατέστη, οὐκ ἀξύνετος εἶναι. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἀφ' ἑσπέρας εὐθὺς τούτῳ τῷ τρόπῳ ἀτελεῖ τῇ νίκῃ ἀπὸ τῆς Μιλήτου ἀνέστησαν· καὶ οἱ Ἀργεῖοι κατὰ τάχος, καὶ πρὸς ὀργὴν τῆς ξυμφορᾶς, ἀπέπλευσαν ἐκ τῆς Σάμου ἐπ' οἶκου.

Peloponnesii Teichiussa Miletum transvecti frustra expectant Ath., jamque rediturі, suasu Tissaphernis, Iasum navigant, ubi Amorges, regis Persarum hostis, se continebat, et subito impetu, incolisque Ath. advenisse putantibus, urbem opulentam occupant, diripiuntque, et Amorgen comprehensum, ceterosque captivos, tam servos, quam liberos, pretio soluto, tradunt Tissapherni, Amorgis autem auxiliares, plerosque Peloponnesios, nulla facta injuria ad se ipsos traducunt.

28. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι ἅμα τῇ ἕῳ ἐκ τῆς Τειχιούσσης ἅραντες ἐπικατάγονται, καὶ, μείναντες ἡμέραν μίαν, τῇ ὑστεραίᾳ καὶ τὰς χίας ναῦς προσλαβόντες τὰς μετὰ Χαλκιδέως τὸ πρῶτον ξυγκαταδιωχθείσας, ἐβούλοντο πλεῦσαι ἐπὶ τὰ σκεύη, ἃ ἐξείλοντο, ἐς Τειχιοῦσσαν πάλιν. καὶ ὡς ἦλθον, Τισσαφέρνης τῷ πεζῷ παρελθὼν πείθει αὐτοὺς ἐπὶ Ἴασον, ἐν ᾗ Ἀμόργης πολέμιος ὢν κατεῖχε, πλεῦσαι. καὶ προσβαλόντες τῇ Ἰάσῳ αἰφνίδιοι, καὶ οὐ προσδεχομένων ἀλλ' ἢ ἀττικὰς τὰς ναῦς εἶναι, αἱροῦσι, καὶ μάλιστα ἐν τῷ ἔργῳ οἱ Συρακούσιοι ἐπηνέθησαν. καὶ τόν τε Ἀμόργην ζῶντα λαβόντες, Πισσούθνου νό-

cupide, *studiose*, *data opera*, ut c. 89., Xenoph. Cyr. 6, 1, 6., Anab. 6, 5, 14., etc. vitiose libri *ποῦ δή*, *ποῦ δεῖ*, *πῶς δή*, π et σπ confusis, ut apud Simonidem carmine de mulieribus v. 43., ubi codd.

Τὴν δ' ἔκ τε σποδιῆς καὶ παλιν-
τριβέος ὄνον

pro *πολιῆς*. cf. Athen. 124, b, 348, e, ann. ad Odyss. ο', 234.

πρὸς ὀργὴν τῆς ξυμφορᾶς: *ὀργιζόμενοι διὰ τὴν συμβᾶσαν αὐτοῖς συμφορὰν περὶ Μίλητον*. S.

28. *ἐπικατάγονται*. int. *ἐς Μίλητον*. — *ξυγκαταδιωχθείσας*, (*quas naves una cum Chalcidei persecuti erant hostes*. G—r.) de quibus vid. c. 17., 19. — *τὰ σκεύη* sunt impedimenta, vel utensilia, (mali, vela, armamenta. *Arn.*) quae, ne naves nimis gravarentur, ante proelium deponebantur. v. c. 27. (et citatum ab Arnoldo Xenophontem Hell. 1, 1, 13.; 6, 2, 27.) — *ἃ ἐξείλοντο* (*quae exposuerant*). int. *ἐν Τειχιούσσῃ*. (—*ἀλλ' ἢ*, *nisi*. v. Herm. ad Viger. ann. 277., Xenoph. Cyr. 4, 4, 10., Aristoph.

θον υἱὸν, ἀφεστῶτα δὲ βασιλέως, παραδιδόασιν οἱ Πελοποννήσιοι Τισσαφέρνει ἀπαγαγεῖν, εἰ βούλεται, βασιλεῖ, ὥσπερ αὐτῷ προσέταξε· καὶ τὴν Ἴασον διεπόρθησαν, καὶ χρήματα πάνυ πολλὰ ἡ στρατιὰ ἔλαβε· παλαιόπλουτον γὰρ ἦν τὸ χωρίον. τοὺς τ' ἐπικούρους τοὺς περὶ τὸν Ἀμόργην παρὰ σφᾶς αὐτοὺς κομίσαντες, καὶ οὐκ ἀδικήσαντες, ξυνέταξαν, ὅτι ἦσαν οἱ πλεῖστοι ἐκ Πελοποννήσου· τό τε πόλισμα Τισσαφέρνει παραδόντες, καὶ τὰ ἀνδράποδα πάντα, καὶ δοῦλα, καὶ ἐλεύθερα, ὧν καθ' ἕκαστον στατῆρα δαρεικὸν παρ' αὐτοῦ ξυνέβησαν λαβεῖν, ἔπειτα ἀνεχώρησαν ἐς τὴν Μίλητον.

Dein Miletum reversi Paedaritum, Lacedaemone advectum, Chii magistratum, itinere pedestri Erythras mittunt cum illis auxiliaribus, et Philippum ipsi Mileto praeficiunt.

Καὶ Παιδάριτόν τε τὸν Λέοντος ἐς τὴν Χίον ἄρχοντα Λακεδαιμονίων πεμψάντων ἀποστέλλουσι πεζῇ μέχρι Ἐρυθρῶν, ἔχοντα τὸ παρὰ Ἀμόργου ἐπικουρικὸν, καὶ ἐς τὴν Μίλητον αὐτοῦ Φίλιππον καθιστᾶσι. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

Pac. 459., Eustath. ad Odyss. φ', 349., etc.) — *Ἴασον.* v. cap. 26. *Ex Hk.*

ξυνέταξαν: ἦγουν συνηρίθμησαν. S. Recte. aliter accepit S. cod. Aug., *ἀντὶ τοῦ κατέταξαν εἰς τὸ ἴδιον στράτευμα.* sed hoc esset *ξυνετάξαντο*, et ostendunt verba *τὸ παρὰ Ἀμόργου ἐπικουρικὸν*, hunc militem seorsum esse habitum. — de adverbio *ἔπειτα*, praecedente participio, v. Viger. p. 339., et Herm. ibi p. 772. — *Stateres darici*, itemque Philippi Macedonis, Alexandri M., Lysimachi, stateres aequabant aurei stateris attici aestimationem sive pretium didrachmarum; didrachma autem aestimabatur 20 drachmis argenti, ut in minis stateres quini, trecenteni in talentis essent, siquidem auri pretium decuplo majus argenti habebatur. v. Böckh. Staatsh. d. Ath. vol. 1., p. 23. [Bornemann. ad Xenoph. Cyrop. 5, 2, 7. et Anab. indice p. 611. „Censor libri francogallici, cujus titulus est *Description des médailles antiques* etc. in Ephem. litterar. Hal. a. 1825., n. 64., p. 522. sequ., auctor est, daricorum in Asia minore a Graecis excusorum, vel aureorum, vel argenteorum, exemplaria neque Parisiis, neque Viennae, deesse, sed genuinae, h. s. persicae, notae hujusmodi nummos nusquam hodie reperiri. a nomine *Δαρεῖος* (i. e. Darii Hystaspidis filii) vocem derivandam esse negat Gesenius Hebräischdeutsch. Handwörterb. 1., p. 14."] — De scriptura nominis *Pedariti*, et de ipso viro, agit Valck. ad Theocriti Adoniaz., Theocr. ed. Heindorf. vol. 2., p. 85. *G—r.* Vulgo ll. *Πεδάριτον*, sed c. 33. *Παιδαρίτου*, *Παιδάριτος*, et c. 55. Gr. *Παιδάρετος*, recte, opinor, cum haec scriptura etiam apud Isocratem habeatur, et *Παιδάρητος* apud Plutarchum Lycurgo. igitur *e* pro *αι* scriptum videtur menda frequente propter iotacismum, velut *ἀφίεσθε* pro *ἀφίεσθαι* 2, 60. legitur in vulgatis libris. cf. Bachmann. indice Lycophronis p. 605., nos ad Comici Pacem 378. 1. ed.

αὐτοῦ, i. e. *ibi, in ipso illo loco, ubi tum erant*, praefectum (*ἁρμοστὴν*) constituebant. sic 3, 81. *ἐν τῷ ἱερῷ αὐτοῦ*, et 5, 83. *ἐκ τοῦ Ἄργους αὐτόθεν.* plura affert Krüg. ad Dion. p. 280. *Ex Hk.* Annotavit G—r. nomine *ἁρμοστὴς* non uti Thucydidem, Atheniensem vero *ἁρμοστὴν* dicere Xenophontem Hellen. 4, 8, 8.

Insequente hieme Tissaphernes, praesidio munita urbe Iaso, Miletum venit, promissumque Spartae stipendium nautis et classiariis Peloponnesiis ac Syracusanis solvit.

29. *Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, ἐπειδὴ τὴν Ἴασον κατεστήσατο ὁ Τισσαφέρνης ἐς φυλακήν, παρῆλθεν ἐς τὴν Μίλητον, καὶ μηνὸς μὲν τροφὴν, ὥσπερ ὑπέστη ἐν τῇ Λακεδαίμονι, ἐς δραχμὴν ἀττικὴν ἑκάστῳ πάσαις ταῖς ναυσὶ διέδωκε, τοῦ δὲ λοιποῦ χρόνου ἐβούλετο τριώβολον διδόναι, ἕως ἂν βασιλέα ἐπέρηται· ἢν δὲ κελεύῃ, ἔφη δώσειν ἐντελῆ τὴν δραχμήν. Ἑρμοκράτους δὲ ἀντειπόντος τοῦ συρακουσίου στρατηγοῦ, (ὁ γὰρ Θηριμένης, οὐ ναύαρχος ὤν, ἀλλ' Ἀστυόχῳ παραδοῦναι τὰς ναῦς ξυμπλέων, μαλακὸς ἦν περὶ τοῦ μισθοῦ,) ὅμως δὲ παρὰ πέντε ναῦς πλέον ἀνδρὶ ἑκάστῳ ἢ τρεῖς ὀβολοὶ ὡμολογήθησαν. ἐς γὰρ πέντε ναῦς τρία τάλαντα ἐδίδου τοῦ*

29. *ἐς δραχμὴν ἀττικήν*, ita ut quotidie drachmam atticam quisque miles acciperet stipendii loco. Triobolon est dimidium drachmae, quae exaequat quinque grossos et dimidium nostrae monetae. v. librum meum (Abriss der Alterthüm.) p. 99. —(*Θηριμένης*. v. ann. ad c. 26.) — *οὐ ναύαρχος ὤν*. vid. c. 26. — (*μαλακὸς ἦν π. τοῦ μισθοῦ: ἡγ. οὐκ ἐντόνως οὐδὲ σφοδρῶς ἀπῄτει*. S. Portus *in stipendii exactione remissior erat*.) — *ὅμως δέ — ὡμολογήθησαν*. particula *δὲ* post parenthesin de more infertur: v. Herm. ad Viger. p. 847. et uberius explicantem Buttmannum ad Dem. Mid. p. 152. sqq. *ὅμως* refer ad ea, quae in parenthesi continentur, *quanquam Therimenes non adjuvabat Hermocratem*. — Verba *παρὰ πέντε ναῦς* valent *in quinas naves*. cap. 5. Thuc. breviter narrat, Tissaphernem Peloponnesiis promisisse alimenta (*τροφὴν παρέξειν*). tametsi ibi non additur, quantum singulis nautis in singulos dies promiserit, tamen e Xenoph. Hist. gr. I, 5, 5. sequ. colligas, inter regem Persarum et Lacedaemonios aliquando de triobolo diurno in singulos nautas, vel menstruis triginta minis in singulas naves convenisse. Iam liberaliter Tissaphernes in primum mensem drachmam in singulos impendit; et Hermocratis provocatione permotus in quinas naves *ἐπίμετρον* quoddam posthac concedit: nam, cum in quinas naves tria talenta expenderet, singuli nautae, si duceni in singulis navibus erant, praeter quotidianum triobolum quot mensibus tres drachmas sive duodeviginti obolos accipiebant; ergo singulis nautis quotidie $3\frac{3}{5}$ oboli praebebantur. cf. Böckh. Oec. polit. Ath. p. 297. Sequitur ex his, verba *καὶ πεντήκοντα*, quae vulgo leguntur post *πέντε ναῦς*, delenda esse. transscripsit ea aliquis ex cap. 26.; at non erant quinquaginta quinque Peloponnesiorum naves, quibus stipendium solvendum esset, sed sexaginta, cum quinque jam antea cum Chalcideo advenissent (cf. c. 28.); et sententiam pessumdant verba ista *καὶ πεντήκοντα*, siquidem non solum exigua nimis summa in tantum numerum navium efficerentur tria talenta, sed etiam verba insequentia *καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσῳ πλείους νῆες ἦσαν τούτου τοῦ ἀριθμοῦ, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἐδίδοτο* commodam interpretationem nullam admitterent. *τούτου τοῦ ἀριθμοῦ* est *τῶν πέντε νεῶν*, et sententia haec *den Schiffen über die Zahl* 5 (quae *πεντάδας* istas exsuperarent) *wurde nach demselben Verhältnisse gezahlt*. Hk. cf. Böckh. l. c. I., p. 297., p. 299., ann. 661. *G—r*. Non gravabor addere, quae de hoc loco scripsit Fr. Haasius, ne quid omisisse videar, quo juvetur interpretatio hujus nostri. sic igitur vir doctissimus Lucubr. Thuc. p. 33. „*Παρὰ πέντε ναῦς*. Nolo nunc totum hunc locum de sti-

μηνός· καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσῳ πλείους νῆες ἦσαν τούτου τοῦ ἀριθμοῦ, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον τοῦτον ἐδίδοτο.

Eadem hieme Ath., qui Sami erant, cum eo naves atticae omnes convenissent, alii Chium, alii Miletum, navigant, bellum illaturi.

30. *Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος τοῖς ἐν τῇ Σάμῳ Ἀθηναίοις προσαφιγμέναι παρῆσαν καὶ οἴκοθεν ἄλλαι νῆες πέντε καὶ τριάκοντα, καὶ στρατηγοὶ Χαρμῖνος, καὶ Στρομβιχίδης, καὶ Εὐκτήμων, καὶ τὰς ἀπὸ Χίου πάσας, καὶ τὰς ἄλλας, ξυναγαγόντες ἐβούλοντο, διακληρωσάμενοι, ἐπὶ μὲν τῇ Μιλήτῳ τῷ ναυτικῷ ἐφορμεῖν, πρὸς δὲ τὴν Χίον καὶ ναυτικὸν, καὶ πεζὸν, πέμψαι. καὶ ἐποίησαν οὕτω· Στρομβιχίδης μὲν γὰρ, καὶ Ὀνομακλῆς, καὶ Εὐκτήμων, τριάκοντα ναῦς ἔχοντες, καὶ τῶν ἐς Μίλητον ἐλθόντων χιλίων ὁπλιτῶν μέρος ἀγαγόντες ἐν ναυσὶν ὁπλιταγωγοῖς, ἐπὶ Χίον λαχόντες ἔπλεον· οἱ δ' ἄλλοι ἐν Σάμῳ*

pendii partitione variasque interpretum opiniones pertractare: satis enim est in tam ingrata materia breviter, quid mihi videatur, significare. Recte vero exputat Poppo, si 4 quaeque naves singulos tantum triobolos viritim accipiebant, quintam quamque necessario accepisse binos, sive drachmam. sed habet hoc aliquam iniquitatem, si in singulis triobolis numerandis semper id, quod summae supererat, in unam quintam navem collatum esse statuamus. quid enim, si forte bellum non quinto aliquo mense finiretur? ita enim fiebat necessario, ut, cum vices non per omnes naves permeassent, e 5 quibusque tot naves fraudarentur aliqua stipendii parte, quot menses adhuc de 5 mensibus deerant. Quam ob causam ego potius statuo, terna talenta aequabiliter in 5 quasque naves distributa esse, quo fiebat, ut si ducenti in singulis homines erant, viritim triobolum $1\frac{1}{5}$, sive obolos $3\frac{1}{5}$, acciperent. quae quidem summa si nimis minuta videbitur, cogitandum est, parum verisimile esse, ut in omnibus navibus plenus fuerit 200 hominum numerus: nam etiamsi ponamus, eum numerum legitimum ac constantem fuisse, quanquam ne id quidem satis jam constat, semper tamen demendi erunt nonnulli vel mortui, vel militiae desertores. quare si fuerint fere in singulis navibus homines 150, singuli ex his triobolum $1\frac{1}{5}$, sive obolos $4\frac{1}{5}$, habebunt, id quod jam fere sufficere videtur."

30. *παρῆσαν.* ll. *γὰρ ἦσαν*, in quo explicando misere laborant viri docti, cum non vident, permutatas inter se esse *γ* et *π* (*Γ*, *Π*,) litteras, mendo haud infrequente, de quo dixit Bachmann. ad Lycophr. 452. cf. et ann. ad Aeschyl. Eum. 386. sic c. 26. hujus libri *ἀγγέλλεται αὐτοῖς, τὰς — ναῦς ὅσον οὐ παρεῖναι*, Xenophon Anab. 1, 4, 2. *Κύρῳ παρῆσαν αἱ ἐκ Πελοποννήσου νῆες*, etc. ordo verborum — *τοῖς — Ἀθηναίοις καὶ ἄλλαι νῆες π. καὶ τρ. παρῆσαν, προσαφιγμέναι οἴκοθεν, καὶ στρατηγοί* etc.

Strombichides idem est, qui supra c. 17. inter Atheniensium duces memoratur. Athenas interim rediisse videtur, auxilia petitum; nunc denuo praetor factus revertitur. „Eidemque, cum popularis esset (vid. Lys. c. Agor. p. 853., c. Nicom. p. 850.), in tertium quoque annum prorogatum est imperium." K. p. 315. v. 8, 62., 79. — *διακληρωσάμενοι: διαμερίσαντες κλήρῳ.* S. „Sorte enim imperatores, nisi forte unus eorum *αὐτοκράτωρ* esset, munera belli inter se sortiri solebant. v. 6, 62., et 42. *τρία μέρη νείμαντες ἓν ἑκάστῳ ἐκλήρωσαν.*" K. p. 279. — *ἀγαγόντες*, tanquam ab interpretibus additum, delendum atque *ἔχοντες* ex praegressis subaudiendum esse censet P., quia Vat. ejus loco praebet

μένοντες τέσσαρσι καὶ ἑβδομήκοντα ναυσὶν ἐθαλασσοκράτουν, καὶ ἐπίπλουν τῇ Μιλήτῳ ἐποιοῦντο.

Astyochus, omisso delectu Chiorum obsidum propter metum proditionis, Pteleum navigat, eaque urbe frustra oppugnata Clazomenas, civium eos, qui Atheniensibus favebant, jubens, pariter ac Tamos, praefectus Ioniae, Daphnuntem migrare, vel ad suas partes transire.

31. Ὁ δ' Ἀστύοχος ὡς τότε ἐν τῇ Χίῳ ἔτυχε διὰ τὴν προδοσίαν τοὺς ὁμήρους καταλεγόμενος, τούτου μὲν ἐπέσχεν, ἐπειδὴ ᾔσθετο τάς τε μετὰ Θηριμένους ναῦς ἡκούσας, καὶ τὰ περὶ τὴν ξυμμαχίαν βελτίω ὄντα· λαβὼν δὲ ναῦς, τάς τε Πελοποννησίων δέκα, καὶ χίας δέκα, ἀνάγεται. καὶ προσβαλὼν Πτελεῷ, καὶ οὐχ ἑλὼν, παρέπλευσεν ἐπὶ Κλαζομενὰς, καὶ ἐκέλευεν αὐτῶν τοὺς τὰ Ἀθηναίων φρονοῦντας ἀνοικίζεσθαι ἐς τὸν Δαφνοῦντα, ἢ προσχωρεῖν σφίσι· ξυνεκέλευε δὲ καὶ Ταμὼς, Ἰωνίας ὕπαρχος ὤν.

Quibus ut illi non obtemperant, Astyochus urbem immunitam capere conatur; sed ea quoque spe ablata Phocaeam et Cumam proficiscitur, navibus per 8 dies adjacentes Clazomenis insulas infestantibus, deinde eum sequentibus.

Ὡς δ' οὐκ ἐσήκουον, ἐσβολὴν ποιησάμενος τῇ πόλει, οὔσῃ ἀτειχίστῳ, καὶ οὐ δυνάμενος ἑλεῖν, ἀπέπλευσεν ἀνέμῳ μεγάλῳ, αὐτὸς μὲν ἐς Φώκαιαν καὶ Κύμην, αἱ δὲ ἄλλαι νῆες κατῆραν ἐς τὰς ἐπικειμένας ταῖς Κλαζομεναῖς νήσους, Μαράθουσσαν, καὶ Πήληνν, καὶ Δρυμοῦσσαν· καὶ ὅσα ὑπεξέκειτο αὐτόθι τῶν Κλαζομενίων, ἡμέρας ἐμμείναντες διὰ τοὺς ἀνέμους ὀκτὼ, τὰ μὲν διήρπασαν καὶ ἀνάλωσαν, τὰ δὲ ἐσβαλόμενοι ἀπέπλευσαν ἐς Φώκαιαν καὶ Κύμην ὡς Ἀστύοχον.

ἀπολιπόντες, et Valla omittit. *Ex Hk.*

31. διὰ τὴν προδοσίαν. v. cap. 24. (— τούτου μὲν ἐπέσχεν: ἑαυτὸν δηλ. ἀπὸ τοῦ λαμβάνειν ὁμήρους. S.) — τὰ περὶ τὴν ξυμμ. βελτίω ὄντα. nam recens et magna classe Peloponnesiorum, et stipendio Tissaphernis, adjuti, neque clade ad Miletum accepta valde afflicti, erant. *Hk.*

ἢ προσχωρεῖν σφίσι. ll. καὶ π. σφ., his particulis confusis, ut 2, 17., 3, 82. et alias plus semel. hic quidem librarios veri admonebat sententia, in qua diversa opponuntur, τὸ ἀνοικίζεσθαι et τὸ προσχωρεῖν σφίσι τοῖς Λακεδαιμονίοις, nec locum habet καὶ; sed incogitans est id genus hominum; nihil volunt, nisi scribere: igitur per se non sunt audiendi, ut multi eos audiunt, sed pariter incogitantes.

αἱ δὲ ἄλλαι νῆες. male Portus *ceterae vero naves*, siquidem ad sensum abundat ἄλλαι, ut 7, 61., 70., neque alia quam ipsius Astyochi classis dicitur.

ὅσα ὑπεξέκειτο. i. e. quae ibi reposita erant, veluti frumentum, pecora. — ἐσβαλόμενοι, sc. ἐς τὰς ναῦς ἑαυτῶν. *Hk.*

Lesbios, rursus defectionem molientes, Astyochus quidem audit, sed, Corinthiis ceterisque sociis id bellum detrectantibus ob recentem cladem, Chium navigat; quo postea et aliae aliunde naves, tempestate disjectae, conveniunt, et Mileto Paedaritus cum exercitu militibusque a Chalcideo relictis, Lesbiorum quoque legati, denuo agentes de defectione, sed neque Paedarito, neque Chiis persuasis ab Astyocho, ut iis succurrant.

32. *Ὄντος δ' αὐτοῦ ἐνταῦθα Λεσβίων πρέσβεις ἀφικνοῦνται, βουλόμενοι αὖθις ἀποστῆναι· καὶ αὐτὸν μὲν πείθουσιν· ὡς δ' οἵ τε Κορίνθιοι, καὶ οἱ ἄλλοι ξύμμαχοι, ἀπρόθυμοι ἦσαν διὰ τὸ πρότερον σφάλμα, ἄρας ἔπλει ἐπὶ τῆς Χίου· καὶ χειμασθεισῶν τῶν νεῶν ὕστερον ἀφικνοῦνται ἄλλαι ἄλλοθεν ἐς τὴν Χίον. καὶ μετὰ τοῦτο Παιδάριτος, τότε παριὼν πεζῇ ἐκ τῆς Μιλήτου, γενόμενος ἐν Ἐρυθραῖς διαπεραιοῦται αὐτός τε, καὶ ἡ στρατιά, ἐς Χίον. ὑπῆρχον δὲ αὐτῷ καὶ ἐκ τῶν πέντε νεῶν στρατιῶται ὑπὸ Χαλκιδέως ἐς πεντακοσίους ξὺν ὅπλοις καταλειφθέντες. ἐπαγγελλομένων δέ τινων Λεσβίων τὴν ἀπόστασιν προσφέρει τῷ τε Παιδαρίτῳ, καὶ τοῖς Χίοις, Ἀστύοχος τὸν λόγον, ὡς χρὴ παραγενομένους ταῖς ναυσὶν ἀποστῆσαι τὴν Λέσβον· ἢ γὰρ ξυμμάχους πλείους σφᾶς ἕξειν, ἢ τοὺς Ἀθηναίους, κἄν τι σφάλλωνται, κακώσειν. οἱ δ' οὐκ ἐσήκουον, οὐδὲ τὰς ναῦς ὁ Παιδάριτος ἔφη τῶν Χίων αὐτῷ προήσειν.*

Quam repulsam indignatus Astyochus Miletum ad navarchiam suam discedit, et Coryci manet in statione; Ath. autem Samo profecti clam ad Chium appellunt.

33. *Κἀκεῖνος λαβὼν τάς τε τῶν Κορινθίων πέντε, καὶ*

32. *αὖθις ἀποστῆναι.* αὖθις arcessitum ex Vaticano. recte: nam paulo ante jam descriverant Methymna et Mytilene c. 22., atque Eresus c. 23., sed ab Atheniensibus statim subactae erant. *E P.* — *τότε — ἐκ τῆς Μιλήτου.* v. cap. 28.

ὑπὸ Χαλκιδέως — καταλειφθέντες. sic Vat. et Lugd. vulgo ll. *ὑπὸ Χαλκιδέων ὡς ἐς περτ.* etc., *τῷ ως* adscripto ad *-ων* a librario, ubi mendum animadvertit, ut nomen esset *Χαλκιδέως*. notus is mos scribarum, qui *cane pejus et angue* metuebant lituras, ne maculato codice vapularent. „Supra c. 17. Thuc. narrat, Chalcideum, Lacedaemoniorum praefectum, nautas e 5 navibus, quibuscum advectus erat, eductos armis instruxisse et in Chio reliquisse, cum ipse Miletum festinaret. eorum autem numerum circiter quingentorum aestimat." *Ex Ilk.*

κἄν τι σφάλλωνται, etiam si offenderint, si non contigerit, Lesbios Atheniensium imperio liberare. inepte ll. *ἤν τι σφ.*, *κ* forte neglecto, nisi fallor, ante *α* simile, (v. ann. ad Comici Pacem, 182., 2. ed., ubi reposuimus *μικρὲ* pro *μιαρέ*.) deinde *ἂν* in *ἦν* mutato a correctore. „Verborum *ἤν τι σφ.* hic debet sensus esse *etiamsi sibi*, Peloponnesiis, *non prorsus ex sententia cedat*: quare Dobraeus legendum esse putat *ἤν τι καὶ σφ.*" *G—r.*

κακώσειν, vexando et distrahendo. *Ilk.*

οὐδὲ — προήσειν. erat enim Paedaritus Chio insulae praefectus. v. cap. 28.

33. *τάς τε τῶν Κορινθίων πέντε.* dicit Peloponnesiorum naves, Cenchrea profectas Chium (c. 23.). ibidem Astyochus 4 naves in-

ἕκτην μεγαρίδα, καὶ μίαν ἑρμιονίδα, καὶ ἃς αὐτὸς λακωνικὰς ἦλθεν ἔχων, ἔπλει ἐπὶ τῆς Μιλήτου πρὸς τὴν ναυαρχίαν, πολλὰ ἀπειλήσας τοῖς Χίοις, ἢ μὴν μὴ ἐπιβοηθήσειν, ἤν τι δέωνται· καὶ προσβαλὼν Κωρύκῳ τῆς Ἐρυθραίας ἐνηυλίσατο. οἱ δ' ἀπὸ τῆς Σάμου Ἀθηναῖοι ἐπὶ τὴν Χίον πλέοντες τῇ στρατιᾷ, καὶ αὐτῶν ἐκ τοῦ ἐπὶ θάτερα λόφου διείργοντο, καὶ καθωρμίσαντο· καὶ ἐλελήθεσαν ἀλλήλους.

Nuntio accepto de molienda proditione Erythraeorum Astyochus redit Erythras, quo etiam Paedaritus trajicit; sed decepti hic quidem Chium se recipit, ille vero coeptum iter ad Miletum continuat.

Ἐλθούσης δὲ παρὰ Παιδαρίτου ὑπὸ νύκτα ἐπιστολῆς, ὡς Ἐρυθραίων ἄνδρες· αἰχμάλωτοι ἐκ Σάμου ἐπὶ προδοσίᾳ ἐς Ἐρυθρὰς ἥκουσιν ἀφειμένοι, ἀνάγεται ὁ Ἀστύοχος εὐθὺς ἐς τὰς Ἐρυθρὰς πάλιν· καὶ παρὰ τοσοῦτον ἐγένετο αὐτῷ μὴ περιπεσεῖν τοῖς Ἀθηναίοις. διαπλεύσας δὲ καὶ ὁ Παιδάριτος παρ' αὐτὸν, καὶ ἀναζητήσαντες τὰ περὶ τῶν δοκούντων προδιδόναι, ὡς εὗρον ἅπαν ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ἀνθρώπων ἐκ τῆς Σάμου προφασισθὲν, ἀπολύσαντες τῆς αἰτίας ἀπέπλευσαν, καὶ ὁ μὲν ἐς τὴν Χίον, ὁ δὲ ἐς τὴν Μίλητον ἐκομίσθη, ὥσπερ διενοεῖτο.

Atheniensium exercitus, e Coryco Arginum navibus circumvectus, incidit in 3 Chiorum naves longas, quas persequens, magna coorta tempestate, dum Chii aegre in portum confugiunt, tribus ipse navibus ad Chiorum urbem delatus ejicitur, viris partim captis, partim occisis, et reliqua classe primum se recipiente ad Phoenicuntem, portum sub Mimante, deinde Lesbum ad faciendam ibi munitionem.

34. Ἐν τούτῳ δὲ καὶ ἡ τῶν Ἀθηναίων στρατιὰ ταῖς ναυσὶν ἐκ τοῦ Κωρύκου περιπλέουσα κατ' Ἀργῖνον ἐπιτυγχά-

didem eodem adduxisse traditur, quas K. p. 298. suspicatur ex iis fuisse, quas Agis aedificandas curaverat. *Ex Hk.*

κ. αὐτῶν ἐκ τοῦ ἐπὶ θάτερα λόφου διείργοντο. αὐτῶν, τῶν Σαμίων. vitiose ll. αὐτοί (αὐτῶ, αὐτοί). sic 5, 11. in αὐτοῦ ex superioribus τὰ Ἀγνώνεια οἰκοδομήματα intelligendum est Ἄγνωνος, etc. αὐτοὶ nulli rei est. ἐκ τοῦ λόφου idem est ac τῷ λόφῳ, causam indicante ἐκ praepositione, sicut passim. collem istum in alteram partem versus insulae, in qua parte Samii erant, situm dicit, ita ut eo Ath. dirimerentur a Samiis, neque alteri alteros videre possent.

ἀφειμένοι. int. ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων. — παρὰ τοσοῦτον ἐγένετο, tantillum aberat, quin Astyochus, Miletum pergens, in naves Atheniensium incideret. *Ex Hk.* cf. c. 76.

καὶ ὁ μέν. ita Did. secundum It. vulgo καὶ abest, inusitate quidem, nisi forte ἀπέπλευσαν immissum est a glossatore.

34. Ἀργῖνον. etiam ipsum Erythraeae promontorium. „Ἄργεννον Straboni 14, 644. (954. μετὰ δὲ Κώρυκον Ἀλόννησος νησίον· εἶτα τὸ Ἄργεννον, ἄκρα τῆς Ἐρυθραίας, πλησιάζουσα μάλιστα τῷ Χίων Ποσειδίῳ.) Stephanus quoque τὸ Ἄργεννον ἀκρωτήριον. et Ptolemaeus pag. 118. Κλαζομεναί, Ἄργεννον ἄκρον.“ D. Mannertus Geogr. d. Gr. u. R. 3., p. 323. de Chio insula „Die beiden Landspitzen *Argennon* und *Posidium* sind einander parallel; hart an jenem lag Erythrä, und in etwas grösserer Entfernung

νει τρισὶ ναυσὶ τῶν Χίων μακραῖς, καὶ ὥσπερ ἰδόντες ἐπεδίωκον, καὶ χειμών τε μέγας ἐπιγίγνεται, καὶ αἱ μὲν τῶν Χίων μόγις καταφεύγουσιν ἐς τὸν λιμένα, αἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων αἱ μὲν μάλιστα ὁρμήσασαι τρεῖς διαφθείρονται, καὶ ἐκπίπτουσι πρὸς τὴν πόλιν τῶν Χίων, καὶ ἄνδρες οἱ μὲν ἁλίσκονται, οἱ δ' ἀποθνήσκουσιν· αἱ δ' ἄλλαι καταφεύγουσιν ἐς τὸν ὑπὸ τῷ Μίμαντι λιμένα, Φοινικοῦντα καλούμενον· ἐντεῦθεν δ' ὕστερον ἐς τὴν Λέσβον καθορμισάμενοι παρεσκευάζοντο ἐς τὸν τειχισμόν.

Hippocrates, dux Lacedaemoniorum, classe 12 navium Cnidum proficiscitur.

35. *Ἐκ δὲ τῆς Πελοποννήσου τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος Ἱπποκράτης ὁ Λακεδαιμόνιος ἐκπλεύσας δέκα μὲν θουρίαις ναυσὶν, ὧν ἦρχε Δωριεὺς ὁ Διαγόρου τρίτος αὐτὸς, μιᾷ δὲ λακωνικῇ, μιᾷ δὲ συρακουσίᾳ, καταπλεῖ ἐς Κνίδον· ἡ δ' ἀφειστήκει ἤδη ὑπὸ Τισσαφέρνους.*

Quem Milesii capere jubent Atheniensium naves onerarias, ex Aegypto reversas.

Καὶ αὐτοὺς οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ ὡς ἤσθοντο, ἐκέλευον ταῖς μὲν ἡμισείαις τῶν νεῶν Κνίδον φυλάσσειν, ταῖς δὲ, περὶ Τριόπιον οὔσαις, τὰς ἀπ' Αἰγύπτου ὁλκάδας προσβαλλούσας ξυλλαμβάνειν· ἔστι δὲ τὸ Τριόπιον ἄκρα τῆς Κνιδίας προὔχουσα, Ἀπόλλωνος ἱερόν.

Sed contra evenit: Ath. enim, re comperta, Samo profecti, 6 illarum navium capiunt, periclitante ipsa Cnido, urbe immunita, terraque vastata Samum revertuntur.

Πυθόμενοι δὲ οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ πλεύσαντες ἐκ τῆς Σά-

von diesem stand Chios. (Strabo p. 955. *ἐν τῷ περίπλῳ δεξιὰν τὴν νῆσον ἔχοντι ἀπὸ τῆς πόλεως πρῶτόν ἐστι τὸ Ποσείδιον.* Plinius H. N. 5, 31. *Posita est* [Chios] *ex adverso maxime Erythrarum.*)" Quodsi verior est, ut videtur, forma nominis *Ἄργεννον*, a candore nivosi cacuminis (*παρὰ τὸ ἀργεννὸν,*) appellatum fuerit promontorium, accentu mutato, ut in nomine proprio.

ὥσπερ ἰδόντες ἐπεδίωκον. exquisite dictum. glossa est, quod legitur in Vaticano, *ὡς εἶδον, ἐπ.* — *μάλιστα ὁρμήσασαι, quae majore impetu irruerant.*

Mimas mons excelsus erat in Erythraea, cum portu, cui nomen *Φοινικοῦς*. *Hk.* Livius 36, 45. *Romani Chium petentes* Phoenicuntem *primum*, portum Erythraeae terrae, *praetervecti.* cf. 37, 16. *E D.*

Verba *ἐς τὸν τειχισμὸν* Arn. trahit ad munitionem Delphinii c. 38. *G—r.*

35. *Δωριεύς.* v. 3, 8., Xenoph. Hellen. 1, 5, 19., Paus. 6, 7., etc.

ὑπὸ Τισσαφέρνους. Sic e Palmerii conjectura etiam Bk. in ed. min., et P., et G—r. vulgo *ἀπό.* — „Cnidus antea Atheniensibus paruerat, tunc opera Tissaphernis, Peloponnesiorum socii, ab iis abalienata. — *ἀπ' Αἰγύπτου ὁλκάδας.* Atheniensium naves frumentum Samum advehentes ex Aegypto, quae eo tempore sub Amyrtaeo in libertatem se vindicabat, ad Triopium appellere solitas. v. K. p. 356. — *Thurii* hic in Peloponnesiorum partibus comparent, de quo cf. 6, 104.; 7, 33. *Ex Hk.*

μου, λαμβάνουσι τὰς ἐπὶ Τριοπίῳ φρουρούσας ἐξ ναῦς, οἱ δ' ἄνδρες ἀποφεύγουσιν ἐξ αὐτῶν· καὶ μετὰ τοῦτο ἐς τὴν Κνίδον καταπλεύσαντες, καὶ προσβαλόντες τῇ πόλει, ἀτειχίστῳ οὔσῃ, ὀλίγου εἷλον. τῇ δ' ὑστεραίᾳ αὖθις προσέβαλλον· καὶ ὡς, ἄμεινον φραξαμένων αὐτῶν ὑπὸ νύκτα, καὶ ἐπεισελθόντων αὐτοῖς τῶν ἀπὸ τοῦ Τριοπίου ἐκ τῶν νεῶν διαφυγόντων, οὐκέθ' ὁμοίως ἔβλαπτον, ἀπελθόντες, καὶ δηώσαντες τὴν τῶν Κνιδίων γῆν, ἐς τὴν Σάμον ἀπέπλευσαν.

Ceterum Mileti bene se habentibus rebus Peloponnesiorum mancum videtur foedus cum Persis factum a Chalcideo: quare denuo cum illis paciscuntur.

36. Ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον, Ἀστυόχου ἥκοντος ἐς τὴν Μίλητον ἐπὶ τὸ ναυτικὸν, οἱ Πελοποννήσιοι εὐπόρως τι εἶχον ἅπαντα τὰ κατὰ τὸ στρατόπεδον· καὶ γὰρ μισθὸς ἐδίδοτο ἀρκούντως, καὶ τὰ ἐκ τῆς Ἰάσου μεγάλα χρήματα διαρπασθέντα ὑπῆν τοῖς στρατιώταις, οἵ τε Μιλήσιοι προθύμως τὰ τοῦ πολέμου ἔφερον· πρὸς δὲ τὸν Τισσαφέρνην ἐδόκουν ὅμως τοῖς Πελοποννησίοις αἱ πρῶται ξυνθῆκαι, αἱ πρὸς Χαλκιδέα γενόμεναι, ἐνδεεῖς εἶναι, καὶ οὐ πρὸς σφῶν μᾶλλον· καὶ ἄλλας ἔτι Θηριμένους παρόντος ἐποίουν. καὶ εἰσὶν αἵδε.

Verba novi Peloponnesiorum foederis cum Persis.

37. „ΞΥΝΘΗΚΑΙ Λακεδαιμονίων καὶ τῶν ξυμμάχων πρὸς βασιλέα Δαρεῖον, καὶ τοὺς παῖδας τοῦ βασιλέως, καὶ Τισσαφέρνην, σπονδὰς εἶναι καὶ φιλίαν κατὰ τάδε. Ὁπόση χώρα καὶ πόλεις βασιλέως εἰσὶ Δαρείου, ἢ τοῦ πατρὸς ἦσαν, ἢ τῶν προγόνων, ἐπὶ ταύτας μὴ ἰέναι ἐπὶ πολέμῳ, μηδὲ κακῷ μηδενὶ, μήτε Λακεδαιμονίους, μήτε τοὺς ξυμμάχους τῶν Λακεδαιμονίων· μηδὲ φόρους πράσσεσθαι ἐκ τῶν πόλεων τούτων μήτε Λακεδαιμονίους, μήτε τοὺς ξυμμάχους τῶν Λακεδαιμονίων· μηδὲ Δαρεῖον βασιλέα, μηδὲ ὧν ὁ βασιλεὺς ἄρχει, ἐπὶ Λα-

ὀλίγου. sic ἱππεῖς ὀλίγου ἐς χιλίους alibi (4, 124.). v. Priscian. p. 1192., Plut. Pompejo ὥστε ἅπαξ μικροῦ συντριβῆναι. *Wass.* Aristoph. Nub. 720. (702.) ὀλίγου φροῦδος γεγένημαι. cf. Vesp. 825. (799.) Lucianus Tim. p. 79. καὶ αὐτὸς ὀλίγου δεῖν συντρίβη. et saepe apud omnes. B—r. Cf. M. gr. §. 332.

36. εὐπόρως τι. male codd. εὐπ. ἔτι, quemadmodum etiam Athen. 453, c, scripserunt ἐζητοῦμεν γὰρ ἔτι (pro γάρ τι) πρότερον περὶ αὐτοῦ. v. M. gr. §. 487, 5.

ἔτι Θηριμ. παρόντος. olim ἐπί. illud, quod praebet Vat., aptius est ob c. 38., initio. *Hk.*

37. τοὺς παῖδας τοῦ βασιλέως. *Filios regis* credibile est fuisse Artaxerxem et Cyrum, eosque in foedere nominatos esse, ut eo obligarentur post obitum patris: apparet enim, novum regem non putatum esse teneri decessoris actis, nisi ipse ea probasset. sic foedera inita cum Philippo et Antiocho instaurata sunt cum successoribus eorum, quasi hos per se non obligarent necessario. v. Liv. 40, 58.; 42, 6. *Arn.* Bk. scripsit μηδὲ φόρους pro μήτε, „quia non singula nomina negantia disjunguntur, sed enuntiationes negantes copulantur." *Popp.*

ὁ βασιλεὺς Mosqu., ut supra

κεδαιμονίους, μηδὲ τοὺς ξυμμάχους, ἰέναι ἐπὶ πολέμῳ, μηδὲ κακῷ μηδενί. ἢν δέ τι δέωνται Λακεδαιμόνιοι, ἢ οἱ ξύμμαχοι, βασιλέως, ἢ βασιλεὺς Λακεδαιμονίων, ἢ τῶν ξυμμάχων, ὅ τι ἂν πείθωσιν ἀλλήλους, τοῦτο ποιοῦσι καλῶς ἔχειν. τὸν δὲ πόλεμον τὸν πρὸς Ἀθηναίους, καὶ τοὺς ξυμμάχους, κοινῇ ἀμφοτέρους πολεμεῖν· ἢν δὲ κατάλυσιν ποιῶνται, κοινῇ ἀμφοτέρους ποιεῖσθαι. ὁπόση δ' ἂν στρατιὰ ἐν τῇ χώρᾳ τῇ βασιλέως ᾖ, μεταπεμψαμένου βασιλέως, τὴν δαπάνην βασιλέα παρέχειν. ἢν δέ τις τῶν πόλεων, ὁπόσαι ξυνέθεντο βασιλεῖ, ἐπὶ τὴν βασιλέως ἴῃ χώραν, τοὺς ἄλλους κωλύειν, καὶ ἀμύνειν βασιλεῖ, κατὰ τὸ δυνατόν. καὶ ἤν τις τῶν ἐν τῇ βασιλέως χώρᾳ, ἢ ὅσης βασιλεὺς ἄρχει, ἐπὶ τὴν Λακεδαιμονίων ἴῃ, ἢ τῶν ξυμμάχων, βασιλεὺς κωλυέτω καὶ ἀμυνέτω κατὰ τὸ δυνατόν."

Therimenes, Astyocho tradita classe, domum profectus celoce perit in mari. Ath. Delphinium muniunt, Chiis pro statu rerum suarum quiescentibus, nisi quod legatos ad Astyochum mittunt de auxilio ferendo, sed frustra; quamobrem ille Spartae accusatur a Paedarito.

38. Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ξυνθήκας Θηριμένης μὲν, παραδοὺς Ἀστυόχῳ τὰς ναῦς, ἀποπλέων ἐν κέλητι ἀφανίζεται· οἱ δ' ἐκ τῆς Λέσβου Ἀθηναῖοι ἤδη διαβεβηκότες ἐς τὴν Χίον τῇ στρατιᾷ, καὶ, κρατοῦντες γῆς καὶ θαλάσσης, Δελφίνιον ἐτείχιζον, χωρίον ἄλλως τε ἐκ γῆς καρτερὸν, καὶ λιμένας ἔχον, καὶ τῆς τῶν Χίων πόλεως οὐ πολὺ ἀπέχον. οἱ δὲ Χῖοι ἐν πολλαῖς ταῖς πρὶν μάχαις πεπληγμένοι, καὶ ἄλλως ἐν σφι-

in repetito nomine τοῦ βασιλέως. vulgo articulus desideratur.

38. ἐν κέλητι. S. ad 4, 9. κέλης ἐστὶ μικρὸν κ. στενὸν πλοῖον. Ammonius p. 80. ed. Valck. — κέλης μὲν γάρ ἐστι πηδάλιόν τι μικρόν: mendose quidem, et certatim docti posuerunt πλοιάριον, quod Thomas Mag. aliique habent; sed parum verisimile videtur, τὸ πλοιάριον adeo potuisse deformari, vereorque sane, ne lateat vicinius aliquod vocabulum, fortasse παράλιον a πάραλος, i. e. παράλιον πλοῖον, quemadmodum πάραλος dicitur πάραλος τριήρης. certe ejusmodi navigium, sed parvum, erat κέλης. Xenophon Hellen. 1, 6, 36. τῷ δ' Ἐτεονίκῳ ὁ ὑπηρετικὸς κέλης πάντα ἐξήγγειλε τὰ περὶ τὴν ναυμαχίαν. de palaeographica ratione hujus correctionis addo, turbatum hic illic esse in codicibus δ et ρ litteras permiscendo, velut in iis, quae Euripidi tribuuntur, 3. ᾄδης videtur abiisse in ἄρης, et apud Ephippum Athen. 8, 347, a, λακερῶν in μακεδών.

ἀφανίζεται. Ce mot est dans ce passage synonyme de διεφθάρη. L'auteur dit aussi dans le même sens ἠφάνισάν τε αὐτοὺς, καὶ οὐδεὶς ἤσθετο, ὅτῳ τρόπῳ ἕκαστος διεφθάρη, liv. 4, §. 80. Plutarque aussi emploie le même mot dans le même sens: Καλλικρατίδας ... ἐν Ἀργινούσσαις κατανανμαχηθεὶς ἠφανίσθη. (cf. Xenoph. Hellen. 1, 6, 33. *Bothe.*) Les Grecs modernes se servent également du même mot au passif et à l'actif; p. ex. ἀφάνισε τὴν ὑπόληψίν του, au lieu de ἔφθειρε, et ἀφανίσθη ἡ κατάστασίς μου, au lieu de ἐφθάρη. *E Did.*

ἐν πολλαῖς — πεπληγμέναι. Portus *quod superioribus proeliis saepius afflicti fuissent.* Did. „Plusieurs interprètes ont méconnu,

σιν αὐτοῖς οὐ πάνυ εὖ διακείμενοι, ἀλλὰ καὶ τῶν μετὰ Τυδέως τοῦ Ἴωνος ἤδη ὑπὸ Παιδαρίτου ἐπ' ἀττικισμῷ τεθνεώτων, καὶ τῆς ἄλλης πόλεως κατ' ἀνάγκην ἐς ὀλίγον κατεχομένης, ὑπόπτως διακείμενοι ἀλλήλοις, ἡσύχαζον, ὡς οὔτ' αὐτοὶ διὰ ταῦτα, οὔτε οἱ μετὰ Παιδαρίτου ἐπίκουροι, ἀξιόμαχοι αὐτοῖς ἐφαίνοντο. ἐς μέντοι τὴν Μίλητον ἔπεμπον, κελεύοντες σφίσι τὸν Ἀστύοχον βοηθεῖν. ὡς δ' οὐκ ἐσήκουεν, ἐπιστέλλει περὶ αὐτοῦ ἐς τὴν Λακεδαίμονα ὁ Παιδάριτος, ὡς ἀδικοῦντος.

Mileti quoque Ath. Peloponnesios terrent incursionibus; prodire autem illis nolentibus ad pugnam Samum redeunt in stationem.

Καὶ τὰ μὲν ἐν τῇ Χίῳ ἐς τοῦτο καθειστήκει τοῖς Ἀθηναίοις· αἱ δ' ἐκ τῆς Σάμου νῆες αὐτοῖς ἐπίπλους μὲν ἐποιοῦντο ταῖς ἐν τῇ Μιλήτῳ, ἐπεὶ δὲ μὴ ἀντανάγοιεν, ἀναχωροῦντες πάλιν ἐς τὴν Σάμον ἡσύχαζον.

Lac. naves 27, Pharnabazo aedificari jussas, in Ioniam mittunt, simulque ad Astyochum suspectum 11 viros consiliarios, curatum, ut quam optime res milesiae constituantur, navesque, quas in statione habebant Mileti, vel solae, vel plures, vel etiam pauciores, si ita placeat, in Hellespontum proficiscantur ad Pharnabazum, Astyocho, si visum fuerit, amoto a nauarchia, et ejus in locum substituto Antisthene.

39. Ἐκ δὲ τῆς Πελοποννήσου ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι αἱ τῷ Φαρναβάζῳ, Καλλιγείτου τοῦ Μεγαρέως, καὶ Τιμαγόρου τοῦ Κυζικηνοῦ, πρασσόντων, παρασκευασθεῖσαι ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἑπτὰ καὶ εἴκοσι νῆες ἄρασαι ἔπλεον ἐπὶ Ἰωνίας περὶ ἡλίου τροπάς· καὶ ἄρχων ἐπέπλει αὐτῶν Ἀντισθένης Σπαρτιάτης. ξυνέπεμψαν δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ ἑνδεκα ἄνδρας

ce nous semble, le véritable sens de πεπληγμένοι. Bloomfield traduit fort bien *being beaten in many engagements.* (*cum in multis proeliis fusi essent.*) Thuc. se sert encore du même mot dans le même sens liv. 4, §. 108., ἅμα δὲ τῶν Ἀθηναίων ἐν τοῖς Βοιωτοῖς νεωστὶ πεπληγμένων." Herodotus 5, 120. πεσόντων δὲ τῶν πάντων πολλῶν Μιλήσιοι μάλιστα ἐπλήγησαν. i. e. interprete Valck. *cumque in universum multi cecidissent in proelio, Milesii tamen maximam prae ceteris cladem acceperunt.* S. ad 3, 18. πληγέντες: μεγάλως νικηθέντες οἱ Μηθυμναῖοι. πληγὴ γὰρ κατὰ πόλεμον, καὶ τραῦμα, ἡ ἰσχυρὰ ἥττα.

οὐ πάνυ εὖ διακειμένοι. v. supra cap. 24. et 31. — *Ion Chius* an fuerit Tragicus, a Criticis Alexandrinis in ordinem receptus, ignoramus, licet aetas non obstet, quominus hujus Tydei sit pater: nam tragoediam docere coepit Ol. 82. (452.), ut tradit Suidas in Ἴων. v. D. — ἐς ὀλίγον κατεχομένης. recte prius scholion ἤτοι ἀναγκαζομένης ὀλιγαρχεῖσθαι. 5, 81. τὰ ἐν Σικυῶνι ἐς ὀλίγους μᾶλλον κατέστησαν αὐτοὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι. 2, 37. διὰ τὸ μὴ ἐς ὀλίγους, ἀλλ' ἐς πλείονας, οἰκεῖν. *Ex Hk.* — ὡς οὔτ' αὐτοί. minus bene ll. καὶ ο. α.

39. Καλλιγείτου. ll. ὑπὸ Καλλ., quae est menda librarii, sequentia ὑπὸ Λακεδ. occupantis. — de *Calligito* v. cap. 6. et 8.

Σπαρτιατῶν ξυμβούλους Ἀστυόχῳ. ὃν εἷς ἦν Αἴγας ὁ Ἀρκεσιλάου· καὶ εἴρητο αὐτοῖς, ἐς Μίλητον ἀφικομένους τῶν τε ἄλλων ξυνεπιμελεῖσθαι, ἢ μέλλει ἄριστα ἕξειν, καὶ τὰς ναῦς ταύτας ἢ αὐτάς. ἢ πλείους, ἢ καὶ ἐλάσσους. ἐς τὸν Ἑλλήσποντον ὡς Φαρνάβαζον, ἢν δοκῇ. ἀποπέμπειν. Κλέαρχον τὸν Ῥαμφίου, ὃς ξυνέπλει, ἄρχοντα προστάξαντας. καὶ Ἀστιοχον, ἢν δοκῇ τοῖς ἕνδεκα ἀνδράσι, παύειν τῆς ναυαρχίας. Ἀντισθένην δὲ καθιστάναι· πρὸς γὰρ τὰς τοῦ Παιδαρίτου ἐκποιὰς ὑπώπτευον αὐτόν.

Igitur Peloponnesii, ad Melum insulam appulsi, 3 Atheniensium ibi naves vacuas capiunt et comburunt, sed timentes, ne ceterae classe Samo auxilium arcessant, primum Cretam profecti, deinde longiore itinere Caunum Asiae navigant, indeque Miletum mittunt nuntium, ut eo deducantur.

Πλέουσαι οὖν αἱ νῆες ἀπὸ Μαλέας πελάγιαι Μήλῳ προσέβαλον, καὶ περιτυχόντες ναυσὶ δέκα Ἀθηναίων τὰς τρεῖς λαμβάνουσι κενάς, καὶ κατακαίουσι· μετὰ δὲ τοῦτο, δεδιότες, μὴ αἱ διαφυγοῦσαι τῶν Ἀθηναίων ἐκ τῆς Μήλου νῆες, ὅπερ ἐγίνετο, μηνύσωσι τοῖς ἐν τῇ νήσῳ τὸν ἐπίπλουν αὐτῶν, πρὸς τὴν Κρήτην πλεύσαντες, καὶ, πλείω τὸν πλοῦν διὰ φυλακῆς ποιησάμενοι, ἐς τὴν Καῦνον τῆς Ἀσίας κατῆραν.

ξυμβούλους Spartani mittere solebant, ubi rem male gereret navarchus, cui tamen non erant ἰσόψηφοι (v. 3, 79.). cf. 2, 85.; 3, 69., 76. sic Agidi regi, novo tunc moro, 10 σύμβουλοι adjunguntur, postquam, cum posset, Argivos non debellavit (5, 63., Diod. 12, 78.); et ab hoc inde tempore institutum est, ut annuum συμβούλων reges in expeditionem missos comitaretur (v. Schneider. ad Xenoph. Rep. Lac. 13, 1., et ejusdem interpp. Hellen. 3, 4, 2. *K K.* pag. 280. cf. Od. Müller. Dor. 2., p. 240., et de *Licha* 5, 50.

αὐτάς, sulas.

πρὸς — ἐπιστολάς. ἀντὶ τοῦ διὰ τὰς τοῦ Il. ἐπ. 8. v. cap. 38.

τὰς τρεῖς λαμβ. κενάς. Grandiloro numero posito parti ejus de more articulus praemittitur. v. K. p. 303., ann. 69., ubi conferri jubet 1, 116.; 8, 102. *K G—ro.* — τοῖς ἐν τῇ νήσῳ. Vat., Bk., P., G—r., pro νήσῳ habent Σάμῳ, quod etiam Valla expressit. Portus „*in insula* Samo," recte ille quidem intelligens Samum, ubi cum perpetuam classis suae stationem haberent Ath., recte Samus ἡ νῆσος dicitur κατ' ἐξοχήν, „*die* Insel," i. e. *nota illa insula*, et saepe commemorata; quem usum articuli M. gr. §. 266. et alii illustrant. cf. Aristoph. Vesp. 1143., Soph. Ajace, 299., etc.

καὶ — ποιησάμενοι: καὶ μακρότερον τὸν πλοῦν ποιησάμενοι ὑπὲρ ἀσφαλείας. S.

Καῦνον, urbem Cariae antiquissimam, patriam Protogenis pictoris. „V. Herod. 1, 172., Polyb. Excerpt. p. 1450., Liv. 45, 25., Plut. Artax. p. 1016. ab Antigono capta recuperatur a Ptolemaeo, Diod. p. 712., 746. Q. Calaber 8, 78. —

νίας Ἀλεξινόμοιο δαΐφρονος, ὅς τ' ἐνὶ κοίλῃ
Καύνῳ ναιετάασκε διειδέος ἀγχόθι λίμνης,
Ἴμβρῳ ὑπαὶ νιφόεντι, παραὶ ποσὶ Ταρβήλοιο.

Romanos foede tractasse Caunios bello Mithridatico', auctor est Appianus 185. vetus nomen obtinuit usque ad concilium Chalcedonense, a. Chr. 451. in Notitia Episc. dicitur *Acaleia*; hodie *Sophiano*, auctore La Rosa. (*Kaigues* secundum Crus. Mythol. Wörterb. v. *Καῦνος*.) vid. Dion. Chrysost. p. 48. *E Wass.*

ἐντεῦθεν δὴ, ὡς ἐν ἀσφαλεῖ ὄντες, ἀγγελίαν ἔπεμπον ἐπὶ τὰς ἐν τῇ Μιλήτῳ ναῦς τοῦ ξυμπαρακομισθῆναι.

Chii et Paedaritus iteratis precibus orant cunctantem Astyochum, ut sibi succurrat, priusquam Delphinii munitio absolvatur. servi enim, quorum magnus ibi numerus, transfugiebant ad Ath., maximeque cognitam sibi regionem infestabant.

40. *Οἱ δὲ Χῖοι καὶ Παιδάριτος κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον οὐδὲν ἧσσον, καίπερ διαμέλλοντα, τὸν Ἀστύοχον πέμποντες ἀγγέλους ἠξίουν σφίσι πολιορκουμένοις βοηθῆσαι ἁπάσαις ταῖς ναυσὶ, καὶ μὴ περιιδεῖν τὴν μεγίστην τῶν ἐν Ἰωνίᾳ ξυμμαχίδων πόλεων ἔκ τε θαλάσσης εἱργομένην, καὶ κατὰ γῆν ληστείαις πορθουμένην. οἱ γὰρ οἰκέται τοῖς Χίοις πολλοὶ ὄντες, καὶ μιᾷ γε πόλει πλὴν Λακεδαιμονίων πλεῖστοι γενόμενοι, καὶ ἅμα διὰ τὸ πλῆθος χαλεπωτέρως ἐν ταῖς ἀδικίαις κολαζόμενοι, ὡς ἡ στρατιὰ τῶν Ἀθηναίων βεβαίως ἔδοξε μετὰ τείχους ἱδρύσθαι, εὐθὺς αὐτομολίᾳ τε ἐχρήσαντο οἱ πολλοὶ πρὸς αὐτοὺς, καὶ τὰ πλεῖστα κακὰ ἐπισταμένοι τὴν χώραν οὗτοι ἔδρασαν. ἔφασαν οὖν χρῆναι οἱ Χῖοι, ἕως ἔτι ἐλπὶς καὶ δυνατὸν κωλῦσαι τειχιζομένου τοῦ Δελφινίου, καὶ ἀτελοῦς ὄντος, καὶ στρατοπέδῳ, καὶ ναυσὶν, ἐρύματος μείζονος προσπεριβαλλομένου βοηθῆσαι σφίσιν.*

ἐντεῦθεν δή. Gr. *ἐντεῦθεν δ'*, ut c. 42. *ἔπειτα δέ:* sed confert Bk. c. 56. extr., et 67. med.

40. *Οἱ δὲ Χῖοι* etc. Chii inde a remotissima antiquitate mercaturam faciebant cum Aegyptiis sub regno Amasis (Herod. 2, 178.), et solito major pars civium commercium maritimum factitabat (Aristot. Polit. 4, 4.). infamia flagrant, quod primi Graecorum mancipiis plurimis emendis vendendisque quaestum facere consueverint; quos servos barbaros e continente Asiae, non *δούλους*, sed *θεράποντας*, *ministros*, (v. ann. ad Odyss. δ', 23., ο', 95.) appellatos homerico nomine, ut narrat Eustathius ad Dionys. Per. 533., Chii etiam agros suos colere jusserunt imperio tam saevo, ut identidem fugitivi, et loca munita interioris insulae occupantes, perpetuis depraedationibus infestarent heros. (Nymphodor. Asiae periplo apud Athen. 6., p. 265.) *Ex Arn.*

καὶ μιᾷ γε πόλει — γενόμενοι: πλείονες οἰκέται ἦσαν ἐν Χίῳ ἤπερ ἐν ἄλλῃ τινὶ πόλει, πλὴν Λακεδαιμονίων· ἡ δὲ Λακεδαιμονίων πλείστους εἶχεν οἰκέτας. S.

ἐχρήσαντο. ἐχώρησαν Cl., Cass., Aug., quos libros secuti sunt nuperi editores Germani, invito Wassio, qui „Mendose," inquit, „*ἐχώρησαν οἱ π.* Cl. alterum apud Thucydidem perfrequens." etiam Did. „— On peut regarder la leçon vulgaire *αὐτομολίᾳ ἐχρήσαντο* comme une expression attique, ainsi qu'on pourrait dire en français *eurent recours à la désertion.*"

Idem „*καὶ στρατοπέδῳ — προσπεριβαλλομένου.* Portus ne nous semble pas avoir bien rendu ce passage; il traduit *et dum alia majore munitione urbs Chiorum ab Atheniensium exercitu navibusque circumvallaretur.* Il faut sous-entendre *πρὸς τῷ τείχει τοῦ Δελφινίου περιβαλλομένου μείζονος ἐρύματος περὶ τῷ στρατοπέδῳ κ. ταῖς ναυσὶ τῶν Ἀθηναίων.* Thucydide s'explique lui-même dans le §. 55.: *προσβαλὼν τῶν Ἀθηναίων τῷ περὶ τὰς ναῦς ἐρύματι.*" etiam Hk. „*καὶ στρ., καὶ ναυσίν.* intell. *τῶν Ἀθηναίων.*"

Itaque tandem illis, quibus etiam sociis studet, Astyochus opem ferre decernit.

Ὁ δὲ Ἀστύοχος, καίπερ οὐ διανοούμενος διὰ τὴν τότε ἀπειλήν, ὡς ἑώρα καὶ τοὺς ξυμμάχους προθύμους ὄντας, ὥρμητο ἐς τὸ βοηθεῖν.

Sed nuntio allato Cauniorum de adventu classis et consiliariorum ex Peloponneso Astyochus illuc potius tot naves mittendas censet ad firmandum maris imperium, et tuto deducendum exploratores illos.

41. Ἐν τούτῳ δὲ ἐκ τῆς Καύνου παραγίγνεται ἀγγελία, ὅτι αἱ ἑπτὰ καὶ εἴκοσι νῆες καὶ οἱ τῶν Λακεδαιμονίων ξύμβουλοι πάρεισι· καὶ νομίσας, πάντα ὕστερα εἶναι τὰ ἄλλα πρὸς τὸ ναῦς τε, ὅπως θαλασσοκρατοῖεν μᾶλλον, τοσαύτας ξυμπαρακομίσαι, καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους, οὓς ἦκον κατάσκοποι αὐτοῦ, ἀσφαλῶς περαιωθῆναι, εὐθὺς ἀφεὶς τὸ ἐς τὴν Χίον ἔπλει ἐς τὴν Καῦνον.

In itinere Con insulam diripit; a Cnidiis autem non est receptus, sed statim aggredi jussus Charminum et classem Atheniensium, qui observabant peloponnesiacam.

Καὶ ἐς Κῶν τὴν Μεροπίδα ἐν τῷ παράπλῳ ἀποβὰς τήν τε πόλιν ἀτείχιστον οὖσαν, καὶ ὑπὸ σεισμοῦ, ὃς αὐτοῖς ἔτυχε μέγιστός γε δὴ ὢν μεμνήμεθα γενόμενος, ξυμπεπτωκυῖαν, ἐκπορθεῖ, τῶν ἀνθρώπων ἐς τὰ ὄρη πεφευγότων, καὶ τὴν χώ-

τὴν τότε ἀπειλήν. v. cap. 33.

41. καὶ νομίσας — εἶναι: νομίσας, φησὶ, πάντα ἐν δευτέρῳ εἶναι τοῦ παρακομίσαι τὰς ναῦς ὑπὲρ τοῦ θαλασσοκρατεῖν. S.

ἀφεὶς τὸ ἐς τὴν Χίον. i. e. τὸ πλεῖν, quod intelligas ex vicino ἔπλει.

τὴν Μεροπίδα. similiter Paus. 6, 14, 12. ἐκ Κῶ τῆς Μεροπίδος, S. Homeri ad Iliad. ξ', 255. Κῶν τὴν Μεροπίδα, ut h. l., Callimachus h. in Delum 160. Κόων Μεροπηΐδα νῆσον, quasi perpetuo epitheto, quod miratus, neque injuria, S. „τὴν Μεροπίδα (malim τὸ τὴν Μερ.)," inquit, „περιττῶς προσέθηκεν· οὐ γὰρ ἔστι καὶ ἄλλη, ἀλλὰ μόνη αὐτή." certe ad modum poëtarum ita locutus est semipoëta Thucydides, et eum fortasse imitatus, etiam ipse totus in poëtis, Pausanias. Mannertus Geogr. d. Gr. u. R. 3., p. 243. de hac insula „Sie hatte viele Beinamen, *Cea*, *Staphylos*, *Nymphäa*; der gewöhnlichste aber war *Meropis*. (Thuc. 8., c. 41.) Ihre Anbauung fällt in sehr frühe Zeiten, da Homer (Il. 2, 184.; 14, 255.) nicht nur die stark bevölkerte Insel, sondern auch ihre Stadt mit weiten Thoren kennt. Sie war dorischen Ursprungs, und gehörte mit in den engern Ausschuss der 6 Städte. (Herodot 1, 144.) Ihr Umfang beträgt nach Strabo 550 Stadien =: 14 geogr. Meilen, nach Plinius (5, 31.) 100 Mill. = 20 geogr. Meilen, welches zu gross ist. — Fruchtbar war sie in allen ihren Theilen, vorzüglich aber zeichnete sie sich durch ihren herrlichen Wein aus (Strabo p. 971.). Die ganze Insel gehörte bis auf Alexanders Zeiten zum Gebiet der Beherrscher von Halikarnassus, hatte aber zuweilen auch seine eigenen Tyrannen (Herodot 7, 163.)." „Triplex hujus nominis ratio traditur, quas rationes conjunxit Hyginus Astron. 2, 16. in hunc modum, *Nonnulli dixerunt etiam Meropem quendam fuisse, qui Coon insulam tenuerit regno, et a filiae nomine Coon, et homines ipsos a se Meropes, appella-*

ραν καταδρομαῖς λείαν ἐποιεῖτο, πλὴν τῶν ἐλευθέρων· τούτους δὲ ἀφίει. ἐκ δὲ τῆς Κῶ ἀφικόμενος ἐς τὴν Κνίδον νυκτὸς ἀναγκάζεται ὑπὸ τῶν Κνιδίων παραινούντων μὴ ἐκβιβάσαι τοὺς ναύτας, ἀλλ', ὥσπερ εἶχε, πλεῖν εὐθὺς ἐπὶ τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς εἴκοσιν, ἃς ἔχων Χαρμῖνος, εἷς τῶν ἐκ Σάμου στρατηγῶν, ἐφύλασσε ταύτας τὰς ἑπτὰ καὶ εἴκοσι ναῦς ἐκ τῆς Πελοποννήσου προσπλεούσας, ἐφ' ἅσπερ καὶ ὁ Ἀστύοχος παρέπλει. ἐπύθοντο δὲ οἱ ἐν τῇ Σάμῳ ἐκ τῆς Μήλου τὸν ἐπίπλουν αὐτῶν, καὶ ἡ φυλακὴ τῷ Χαρμίνῳ περὶ τὴν Σύμῃν, καὶ Χάλκην, καὶ Ῥόδον, καὶ [περὶ τὴν] Λυκίαν ἦν· ἤδη γὰρ ἠσθάνετο καὶ ἐν τῇ Καύνῳ οὔσας αὐτάς.

Igitur Symam navigat, si forte illos in alto assequatur. sed, noctu imbre nubiloque coelo perturbatis ac dispersis navibus, pars earum incidit in classem, ne ipsam quidem conjunctam, Atheniensium qui Cauno profectas eas putant oppugnantque, et tribus mersis aliisque laceratis, primum vincunt, deinde vero, supervenientibus reliquis hostium navibus, undique conclusi 6 naves perdunt, et ceteris Teutlussam et Halicarnassum fugiunt; Peloponnesii autem, adjuncta classe e Cauno profecta, et Symae constituto tropaeo, Cnidum revertuntur.

42. Ἐπέπλει οὖν, ὥσπερ εἶχε, πρὸς τὴν Σύμην ὁ Ἀστύοχος, πρὶν ἔκπυστος γενέσθαι, εἴ πως περιλάβοι που μετεώρους τὰς ναῦς. καὶ αὐτῷ ὑετός τε, καὶ τὰ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ξυννέφελα ὄντα, πλάνησιν τῶν νεῶν ἐν τῷ σκότει, καὶ ταραχὴν, παρέσχε· καὶ ἅμα τῇ ἕῳ, διεσπασμένου τοῦ ναυτικοῦ, καὶ τοῦ μὲν φανεροῦ ἤδη ὄντος τοῖς Ἀθηναίοις, τοῦ εὐωνύμου κέ-

rit. — *λείαν ἐποιεῖτο.* i. e. *ἐλεηλάτει*, ut infra c. 62. *ἁρπαγὴν ποιεῖσθαι* pro *ἁρπάζειν* dicitur. v. M. gr. 413., not. 5. (421., not. 4.) — *Μήλου* Kistemakeri conjectura, post in MS. A. inventa, est certissima. cf. c. 39. confirmant eam etiam verba *ἤδη γὰρ ἠσθάνετο — αὐτάς*: nam si nuntius de Peloponnesiorum adventu ex Mileto ab amicis advenisset, haud dubie Athenienses tantundem, quantum Astyochus, statim rescivissent, nimirum Caunum usque illos penetrasse; sed hoc postea demum compererunt, vel potius in expeditione ipsa dux animadvertit, *ἠσθάνετο.*" *Ex Hk.*

Syme est parva insula, inter Rhodum et Cnidum sita, ad oram Cariae. v. Iliad. *β'*, 671., Herod. 1, 174., et, quos praeterea Wass. evolvi jussit, Strabonem, Ptolemaeum, Athenaeum, Aristidem tom. 2., p. 358. Mannert. l. c., p. 233. „*Syme* bekam noch vor dem trojanischen Kriege griechische Bewohner, und erhielt den Namen von der entführten Gemahlin eines der Anführer. (Ialysi filiae: v. Eustath. ad Iliad. l. c.) Nachher bemächtigten sich ihrer die Karier, verliessen sie aber freiwillig wieder, und Argiver, Lacedämonier, Rhodier, besetzten sie von neuem. (Diod. 5, 53., Ath. 7., p. 296.)"

Χάλκην. Chalcen etiam Plinius dixit uno in loco, sed in altero *Chalciam*, ut Theophrastus, Strabo, Mela; *Χάλκειαν* Scylax. Mannert ib., p. 230. „Zunächst westlich von Rhodus liegt die kleine Insel *Chalcia* (*Χαλκία*), auch *Chalce* genannt. (Strabo 748., Plin. 5, 31., 17, 4., Skylax p. 38.) Sie hatte einen Ort gleiches Namens, einen Hafen, und einen Tempel des Apollo."

[περὶ τήν.] glossa. *de Lycia* v. Homeri interpp. ad Il. *β'*, 876.

ρως, τοῦ δὲ ἄλλου περὶ τὴν νῆσον ἔτι πλανωμένου, ἐπανάγονται κατὰ τάχος ὁ Χαρμῖνος καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐλάσσοσιν ἢ ταῖς εἴκοσι ναυσὶ, νομίσαντες, ἅσπερ ἐφύλασσον ναῦς, τὰς ἀπὸ τῆς Καύνου, ταύτας εἶναι. καὶ προσπεσόντες εὐθὺς κατέδυσάν τε τρεῖς, καὶ κατετραυμάτισαν ἄλλας, καὶ ἐν τῷ ἔργῳ ἐπεκράτουν, μέχρι οὗ ἐπεφάνησαν αὐτοῖς παρὰ δόξαν αἱ πλείους τῶν νεῶν, καὶ πανταχόθεν ἀπεκλήοντο. ἔπειτα δὲ ἐς φυγὴν καταστάντες ἓξ μὲν ναῦς ἀπολλύουσι, ταῖς δὲ λοιπαῖς καταφεύγουσιν ἐς τὴν Τεύτλουσσαν νῆσον, ἐντεῦθεν δὲ ἐς Ἁλικαρνασσόν. μετὰ δὲ τοῦτο οἱ μὲν Πελοποννήσιοι ἐς Κνίδον κατάραντες, καὶ ξυμμιγεισῶν τῶν ἐκ τῆς Καύνου ἑπτὰ καὶ εἴκοσι νεῶν αὐτοῖς, ξυμπάσαις πλεύσαντες, καὶ τροπαῖον ἐν τῇ Σύμῃ στήσαντες, πάλιν ἐς τὴν Κνίδον καθωρμίσαντο.

Ath., comperto proelio navali, omnibus suis navibus Samo Symam profecti armamenta ibi relicta navium recipiunt, ceterum non oppugnatis Peloponnesiis, qui Cnidi erant, neque ab iis lacessiti, sed, prius Loryma, in continente situm oppidum, adorti, Samum redeunt.

43. *Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ταῖς ἐκ τῆς Σάμου ναυσὶ πάσαις, ὡς ἤσθοντο τὰ τῆς ναυμαχίας, πλεύσαντες ἐς τὴν Σύμην, καὶ ἐπὶ μὲν τὸ ἐν τῇ Κνίδῳ ναυτικὸν οὐχ ὁρμήσαντες, οὐδ' ἐκεῖνοι ἐπ' ἐκείνους, λαβόντες δὲ τὰ ἐν τῇ Σύμῃ σκεύη τῶν νεῶν,*

42. *ἀπολλύουσι* Reg. (G.), C., D., E.; *ἀπολλυσι* Aug. vulgo *ἀπολλύασι*, de quo Buttmann. gr. gr. maj. §. 107., not. 7. temere Wass. ad 106. *τὸ ἀπολλύασι* dicit formam ionicam.

Τεύτλουσσαν. Steph. *Τεύτλουσσα. τὸ ἐθνικὸν Τευτλουσσαῖος, ἢ Τευτλούσσιος.* adjectivum est *τευτλοῦσσα:* accentus mutatus in nomine proprio. „Plinio est *Scutlussa.* (*Σεύτλουσσα*, forma communi.) Anna Comnena *ἐν Σεύθλῳ.*“ *E Wass.* „nomem insula habuit ab eo, quod foetu betaceo (germ. *Mangold*) abundabat. v. Hemsterhus. ad Lucian. vol. 1., p. 314. ed. Bipont.“ *E G—ro.*

Halicarnassus fuit sedes regum Cariae, colonia Troezeniorum (Paus. 2, 30, 9.), clara inprimis cive Herodoto. celebris etiam utraque Artemisia regina. Mannert. l. c., p. 239. „Die Stadt war die grösste und schönste in Karien (Diod. 15, 90.; 17, 23.), durch steile Lage fest, hatte ausser den starken Mauern rings um dieselben einen 30 Fuss breiten und 15 Fuss tiefen Graben, und auf einem Felsen in der Stadt noch eine geräumige und sehr feste Citadelle, die nach Vitruvs (2, 8.) Beschreibung mehrere Tempel und die schöne Residenz des Fürsten enthielt. — Sie deckte wahrscheinlich den vorliegenden, für eine Kriegsflotte bequemen, Hafen. Ihn bildete die kleine Insel *Arkonnesus*, auf welcher sich ein zweites Kastell befand. (Strabo p. 970.) Skylax (p. 38.) giebt 2 Häfen, einen verschlossenen und einen andern bei der Insel, an. — Die Stadt eroberte Alexander nach langer Belagerung, und zerstörte noch, was der von den Belagerten selbst angelegte Brand der Magazine übrig liess. Sie wurde jedoch bald wieder erbaut, und gehörte immer unter die ansehnlichsten griechischen Städte dieser Küste.“ — Mela 1, 16, 19. *Halicarnassos Argivorum colonia est, et cur memoranda sit praeter conditores Mausoleum efficit, regis Mausoli* (mortui olymp. 106, 2., ante Chr. nat. 355.) *monumentum, unum de miraculis* 7, *Artemisiae* (junioris) *opus.*

43. *τὰ — σκεύη.* i. e. malos et vela classis Charmini, quae de more

καὶ Λωρύμοις τοῖς ἐν τῇ ἠπείρῳ προσβαλόντες, ἀπέπλευσαν ἐς τὴν Σάμον.

Jamque Cnidi tota classe sua conjuncta Peloponnesii naves, quibus opus esset, reficiebant, et Sparta missi 11 viri cum Tissapherne, qui aderat, agebant de rebus ante transactis, si quid displicebat, tum de bello, quod instabat, optime et utrisque utilissime gerendo.

Ἅπασαι δ' ἤδη οὖσαι ἐν τῇ Κνίδῳ αἱ τῶν Πελοποννησίων νῆες ἐπεσκευάζοντό τε, εἴ τι ἔδει, καὶ πρὸς τὸν Τισσαφέρνην (παρεγένετο γὰρ) λόγους ἐποιοῦντο οἱ ἔνδεκα ἄνδρες τῶν Λακεδαιμονίων περί τε τῶν ἤδη πεπραγμένων, εἴ τι μὴ ἤρεσκεν αὐτοῖς, καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος πολέμου, ὅτῳ τρόπῳ ἄριστα καὶ ξυμφορώτατα ἀμφοτέροις πολεμήσεται.

Inprimis Lichas considerabat, quae fiebant, et neutrum foedus adhuc factum probabat, regi Persarum plus justo tributum existimans, et, Lacedaemonios Graecis pro libertate servitium persicum attulisse. qua de re iratus Tissaphernes infecto negotio abscessit.

Μάλιστα δὲ ὁ Λίχας ἐσκόπει τὰ ποιούμενα, καὶ τὰς σπονδὰς οὐδετέρας, οὔτε τὰς Χαλκιδέως, οὔτε τὰς Θηριμένους, ἔφη καλῶς ξυγκεῖσθαι, ἀλλὰ δεινὸν εἶναι, εἰ χώρας ὅσης βασιλεὺς καὶ οἱ πρόγονοι ἦρξαν πρότερον, ταύτης καὶ νῦν ἀξιώσει κρατεῖν· * ἐνῆν γὰρ καὶ νήσους ἁπάσας πάλιν δουλεύειν, καὶ Θεσσαλίαν, καὶ Λοκροὺς, καὶ τὰ μέχρι Βοιωτῶν, καὶ ἀντ' ἐλευθερίας ἂν μηδικὴν ἀρχὴν τοῖς Ἕλλησι τοὺς Λακεδαιμονίους περιθεῖναι. ἑτέρας οὖν ἐκέλευε βελτίους σπένδεσθαι, ἢ ταύταις γε οὐ χρήσεσθαι· οὐδὲ τῆς τροφῆς ἐπὶ τούτοις δεῖσθαι οὐδέν. ἀγαναχτῶν δὲ ὁ μὲν Τισσαφέρνης ἀπεχώρησεν ἀπ' αὐτῶν δι' ὀργῆς, καὶ ἄπρακτος.

in littore apud Symen relicta erant, cum naves solvebant subito, ut classem Astyochi aggrederentur. v. cap. 42. *Arn.*

* ἐνῆν — περιθεῖναι. si veri sunt codices, haec dicta sunt ex ipsius Thucydidis persona. B—r. „ἐνῆν, *inerat*, continebatur, scriptum erat (in istis foederibus); quod est εἴρηται 1, 35., et εἰρημένον 40., initio (imo 3, 52.; 5, 30. *Both.*). quod etsi disertis verbis scriptum non erat, latebat tamen sensu et consequentia." — Bk. praefatione minoris ed. pag. 5. malit ἐνεῖναι, ut haec Lichae sit oratio; sed neque id certum est, et minore tunc negotio ponetur ἐνὸν, *cum inesset*, quod sane vereor ne scriptum ab hoc nostro librarii forte mutaverint in ἐνὲν (v. ann. ad Odyss. χ', 26.), et accedens corrector in ἐνῆν, ut certe intelligeretur.

ἐπὶ τούτοις, *tali conditione*, talibus legibus foederis: nam sensus est, nihil opus esse ipsis, non egere se alimentis a rege datis, i. e. nolle se accipere ea, si tali conditione dentur. ita et nos, ubi recusamus aliquid ob iniquitatem conditionis, *Ich brauche deine Geschenke nicht.* — Horat. Epist. 1, 10, 11. (*liba recuso;*) *Pane egeo*, i. e. „parum tantum (non multum. *Both.*) volo, posco." optime hic verteris τὸ οὔτε δεῖσθαι *nihil attinere*, se accipere alimenta vel cibaria regis, *qu'ils n'avaient que faire* de son argent. *E B—ro.*

Lacedaemonii, a primoribus Rhodi viris arcessiti, illuc navigare constituunt, ut adjuncta sibi insula et nantis, et pedestri milite, instructa Tissaphernis argento ad alendas navales copias carere possint. igitur statim ea hieme. Cnido profecti 94 navibus, ad Camirum. Rhodi urbem immanitam. appellunt. civibusque perterritis, simulque incolis Lindi. et Ialysi, convocatis defectionem ab Atheniensibus persuadent.

44. *Οἱ δ' ἐς τὴν Ῥόδον. ἐπικηρυκευομένων ἀπὸ τῶν δυνατωτάτων ἀνδρῶν. τὴν γνώμην εἶχον πλεῖν. ἐλπίζοντες νῆσόν τε οὐκ ἀδύνατον καὶ ναυβατῶν πλήθει. καὶ πεζῷ. προσάξεσθαι. καὶ ἅμα ἡγούμενοι αὐτοὶ ἀπὸ τῆς ὑπαρχούσης ξυμμαχίας δυνατοὶ ἔσεσθαι. Τισσαφέρνην μὴ αἰτοῦντες χρήματα, τρέφειν τὰς ναῦς. πλεύσαντες οὖν εὐθὺς ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι ἐκ τῆς Κνίδου, καὶ προσβαλόντες Καμείρῳ τῆς Ῥοδίας τρώτῃ νανσὶ τέσσαρσι καὶ ἐνενήκοντα. ἐξεφόβησαν μὲν τοὺς πολλούς, οὐκ εἰδότας τὰ πρασσόμενα, (καὶ ἐφεύγον ἄλλως τε. καὶ ἀτειχίστου οὔσης τῆς πόλεως.) εἶτα ξυγκαλέσαντες οἱ Λακεδαιμόνιοι τούτους τε, καὶ τοὺς ἐκ ταῖν δυοῖν πολέοιν Λίνδου τε, καὶ Ἰαλυσοῦ, Ῥοδίους ἔπεισαν ἀποστῆναι Ἀθηναίων, καὶ προσεχώρησε Ῥόδος Πελοποννησίοις.*

44. *ἐπικηρυκευομένων — ἀνδρῶν.* cave jungas haec verba: nam *ἀνδρῶν* pendet ex praepositione *ἀπό*, participium autem omisso subjecto positum, ut saepe. 1, 3. *καὶ ἐπαγομένων αὐτοὺς ἐς τὰς ἄλλας πόλεις*, da *man* sie — zu Hülfe herbei rief. ita h. l. „da *man* von Seiten der mächtigsten Männer unterhandelte.“ *Ex Ilk.* Sine ambiguitate legeretur *ἐπικηρυκευόμενον*, pro *ἐπικηρυκευομένου ὄντος*, sed ferendum est *ἐπικηρυκευομένων* eodem sensu.

Ἰαλυσσοῦ. Il. *Ἰηλυσσοῦ* ionice (v. Iliad. *β'*, 656., Herod. 1, 144.), quo nihil opus. — „Eo tempore universae tres urbes in insula erant, Camirus, Lindus, et Ialysus. (Pindarus Ol. 7, 18. *Λαίας ὑψηχόρου τρίπολιν νασον*, Rhodum dicens.) v. Herod. 1, 144., Strabo 14, 2, 6. Rhodus urbs demum 4 annis post hoc tempus junctim a tribus illis civitatibus condita est, ut esset caput insulae. v. Diod. 13, 75.“ *Arn.* Strabo l. c., p. 450. *Πρότερον μὲν οὖν καθ' αὑτοὺς ἐπολιτεύοντο οἱ Λίνδιοι, καθάπερ καὶ Καμειρεῖς, κ. Ἰαλύσιοι· μετὰ ταῦτα δὲ* (Olymp. 93, 1., ante Chr. nat. 408.) *συνῳκίσαν ἅπαντες εἰς τὴν Ῥόδον. ἐντεῦθεν δ' ἐστὶν εἰς τῶν ἑπτὰ σοφῶν, Κλεόβουλος* (Lindius). — *ἡ δὲ νῆσος κύκλον ἔχει σταδίων ἐννακοσίων εἴκοσιν. ἔστι δὲ πρώτη μὲν Λίνδος ἀπὸ τῆς πόλεως* (Alexandriam dicit.) *πλέουσιν. ἐν δεξιᾷ ἔχουσι τὴν νῆσον, πόλις ἐπὶ ὄρους ἱδρυμένη, πολὺ πρὸς μεσημβρίαν ἀνατείνουσα, κ. πρὸς Ἀλεξάνδρειαν μάλιστα. ἱερὸν δ' ἐστὶν Ἀθηνᾶς λινδίας αὐτόθι, τῶν Δαναΐδων ἵδρυμα. — μετὰ δὲ Λίνδον Ἰξία χωρίον, κ. Μυασύριον. εἶθ' ὁ Ἀτάβυρις, ὄρος τῶν ἐνταῦθα ὑψηλότατον, ἱερὸν Διὸς ἀταβυρίου. εἶτα Κάμειρος· εἶτ' Ἰαλυσὸς κώμη, καὶ ὑπὲρ αὐτὴν ἀκρόπολίς ἐστιν, Ὀχύρωμα καλουμένη· (κατ' ἐξοχήν, Munimentum, die Feste.) εἶθ' ἡ τῶν Ῥοδίων πόλις ἐν ὀγδοήκοντά που σταδίοις.* Cellarius Geogr. ant. 2., p. 30. — „Has urbes (3 praedictas) exhausit, ut decrescerent, urbs nova ad promontorium in orientem versum, quae commune insulae sibi nomen *Ῥόδος, Rhodus*, vindicavit, exculta, et bonis legibus instituta, iisque decorata ornamentis, ut vix, quae cum illa conferretur, haberet“, etc. fuse de Rhodo agit Mannertus G. d. Gr. u. R. 3., p. 202. ad 228. inter artes Rhodiorum inprimis memorabilis fuit colossus 70 cubitorum alti-

Ath., sero venientes, Chalcen, et inde Samum, redeunt; mox autem acriter instaurant bellum.

Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ταῖς ἐκ τῆς Σάμου ναυσὶν αἰσθόμενοι ἔπλευσαν μὲν, βουλόμενοι φθάσαι, καὶ ἐφάνησαν πελάγιοι· ὑστερήσαντες δὲ οὐ πολλῷ τὸ μὲν παραχρῆμα ἀπέπλευσαν ἐς Χάλκην, ἐντεῦθεν δ' ἐς Σάμον· ὕστερον δὲ ἐκ τῆς Χάλκης, καὶ ἐκ τῆς Κῶ, καὶ ἐκ τῆς Σάμου, τοὺς ἐπίπλους ποιούμενοι ἐπὶ τὴν Ῥόδον ἐπολέμουν.

Peloponnesii 32 talenta exigunt Rhodi, ibique per 80 dies, subductis navibus, quiescunt.

Οἱ δὲ χρήματα μὲν ἐξέλεξαν ἐς δύο καὶ τριάκοντα τάλαντα

tudine in aditu portus, unum 7 miraculorum, de quo Strabo p. 964., Plin. H. N. 34, 7., §. 18. „Die Insel war fruchtbar, gut angebaut, und lieferte vorzüglich das für eine beträchtliche Seemacht nöthige Holz; sowie sie noch jetzt der Hauptort für die Erbauung der türkischen Kriegsschiffe im mittelländischen Meere ist. Auch zeichnete sich Rhodus aus durch vortreffliche Trauben zum Essen, und durch präparierten Wein, der dem coischen nur darin nachstand, dass er weiten Transport zur See weniger vertrug; ferner durch köstliche schwarze Feigen, durch die leckere Fischgattung, Elops genannt, durch seine Kampfhähne, die in mehrere Gegenden versandt wurden; ferner durch schönen Marmor, Badschwämme, und eine feine Art von Kreide, die zwar vielleicht, sowie die Schwämme, Rhodus selber aus dem benachbarten Lycien erhielt. Unter die zahlreichen Manufakturen der Hauptstadt gehörten der sehr gesuchte Grünspan; der feine Malerfirniss aus Ochsenohren; eine Art von Pomade oder Salbe, aus Safran bereitet, wovon Rhodus das Monopol hatte; (m. s. Plinius 9, 54.; 10, 22.; 13, 1.; 14, 8.; 24, 39.; 25, 18.; 28, 17.; 31, 10. bis 34.; 37, 62.; Virgil Georg. 2, 101.) dann die wichtigern Arbeiten der rhodischen Waffenschmide, Baumeister, Maler, und vorzüglich der Schiffsbaumeister, die unter andern die leichteste und am schnellsten segelnde Gattung von Fahrzeugen, *Keles* (*der Renner*), bei den Römern *celox*, genannt, erfanden. (addamus studia eloquentiae et philosophiae, quibus celebris Rhodus insula a Romanis frequentabatur.) Die Luft der Insel war äusserst rein, und die Einwohner rühmten sich mit einiger Uebertreibung, es vergehe kein Tag, an welchem die Sonne nicht wenigstens eine Stunde lang das ihr geweihte Eiland anblicke (Plinius 2, 62.). — Aus mythischen Angaben leuchtet hervor, dass die ersten Einwohner keine Griechen waren, sondern wahrscheinlich Einwanderer aus dem benachbarten Festlande; dass sie schon einige Künste trieben, obgleich die Sage von Erfindung astrologischer Wissenschaften durch die *Telchinen*, die fabelhaften Urbewohner (m. s. Diodor 5, 55., Strabo 14., p. 966.), wohl nur von den Griechen den richtigern Behauptungen der Aegyptier entgegengesetzt wurde; dass Phönizier, Kretenser, und besonders dorische Griechen, allmälig einwanderten und die ältern Bewohner wohl ganz von der Küste verdrängten: denn in allen Seestädten dort findet man griechische Einrichtung, und Strabo 14, 965. erklärt die Bewohner der Insel namentlich für Dorier; auch Thucydides 7, 57.“ E Mannerti libro, p. 205. et 219. seqq.; cf. Nitschii germanicum de Antiqu. gr., emendatius editum a Köpkeo, vol. 1., p. 260., seqq., et inprimis Welckeri disputationem de Pindari oda 7. olymp. (Kleine Schriften zur griech. Litteraturgesch., 2. Theil, Bonn, 1845, S. 206. — 212.)

οἱ Πελοποννήσιοι παρὰ τῶν Ῥοδίων. τὰ δ' ἄλλα ἡσύχαζον ἡμέρας ὀγδοήκοντα. ἀνελκύσαντες τὰς ναῦς.

Alcibiades. Peloponnesiis adeo invisus, ut ei mortem parent, ad Tissaphernem secedit, et apud eum, quam maxime potest, illis officit.

45. Ἐν δὲ τούτῳ, καὶ ἔτι πρότερον, πρὶν ἐς τὴν Ῥόδον αὐτοὺς ἀναστῆναι, τάδε ἐπράσσετο. Ἀλκιβιάδης μετὰ τὸν Χαλκιδέως θάνατον, καὶ τὴν ἐν Μιλήτῳ μάχην, τοῖς Πελοποννησίοις ὕποπτος ὢν, καὶ ἀπ' αὐτῶν ἀφικόμενος ἐπιστολῆς πρὸς Ἀστύοχον ἐκ Λακεδαίμονος, ὥστε ἀποκτεῖναι, (ἦν γὰρ καὶ τῷ Ἀγιδι ἐχθρός, καὶ ἄλλως ἄπιστος ἐφαίνετο,) πρῶτον μὲν ὑποχωρεῖ δείσας παρὰ Τισσαφέρνην. ἔπειτα ἐκάκου πρὸς αὐτὸν, ὅσον ἐδύνατο μάλιστα, τῶν Πελοποννησίων τὰ πράγματα.

Inprimis ei persuadet, ut stipendium sociis pendendum imminuat, et trierarchos ducesque civitatum pecunia data in suam sententiam perducat, qui quidem omnes parent Persae praeter Hermocratem.

Καὶ διδάσκαλος πάντων γιγνόμενος τήν τε μισθοφορὰν ξυνέτεμεν, ἀντὶ ὁραχμῆς ἀττικῆς ὥστε τριώβολον, καὶ τοῦτο μὴ ξυνεχῶς, διδόσθαι. λέγειν κελεύων τὸν Τισσαφέρνην πρὸς αὐτοὺς, ὡς Ἀθηναῖοι, ἐκ πλείονος χρόνου ἐπιστήμονες ὄντες τοῦ ναυτικοῦ, τριώβολον τοῖς ἑαυτῶν αὕτως διδόασιν, οὐ τοσοῦτον πενίᾳ, ὅσον, ἵνα αὐτῶν μὴ οἱ ναῦται, ἐκ περιουσίας ὑβρίζοντες, οἱ μὲν τὰ σώματα χείρω ἔχωσι, δαπανῶντες ἐς τοιαῦτα, ἀφ' ὧν ἡ ἀσθένεια ξυμβαίνει, οἱ δὲ τὰς ναῦς ἀπολείπωσιν ὑπολιπόντες ἐς ὀμηρείαν τὸν προσοφειλόμενον μισθόν· καὶ τοὺς τριηράρχους, καὶ τοὺς στρατηγοὺς, τῶν πόλεων

45. *Χαλκιδέως θάνατον.* — *τὴν ἐν Μιλ. μάχην.* v. cap. 24. et 27. — *ἀπ' αὐτῶν.* i. e. *Πελοποννησίων*, quod deinde magis definitur verbis *ἐκ Λακεδαίμονος*. *Ex Ilk.*

τριώβολον — διδόασιν. immisi *αὕτως*, i. e. *οὕτως* (v. ann. ad Iliad. *α'*, 133.), quo significetur *τὸ μὴ ξυνεχῶς διδόναι τὸ τριώβολον*, quod dixit in superioribus, et quo spectant, quae sequuntur, verba *οἱ δὲ τὰς ναῦς — μισθόν*, *et ut alii naves deserant praeterea debito sibi stipendio relicto pro pignore*, quod dictum est per hypallagen pro *οἱ δὲ ἀπολιπόντες τὰς ναῦς ὑπολείπωσιν ἐς ὁμηρείαν τὸν προσοφ. μισθόν.* alioqui manca est oratio. facile vero *αὕτως* exciderit post *-αυτῶν*: neque in *τοῖς ἀπολείπουσι τὰς ναῦς* intelligendi sunt fugitivi, aut desertores militiae, sed ii, qui naves in tempus relinquunt, ut solent nautae otiosi in stationibus, pro pignore reditus parte stipendii relicta. hanc sententiam non assecutus scriba Vaticanus dedit *οὐχ ὑπολιπόντες*, et similiter Lugdunensis ad marginem *μὴ ἀπολιπόντες*. — de parte stipendii apud signa deponi solita Bloomf. exemplum prodidit Iphicratis apud Polyaenum 3, 9, 51., ubi Casaubonus eundem morem Romanorum fuisse docet; utilissimumque id consilium suum Iphicrates expertus est, et Vegetius de Re milit. 2, 20. plane divinitus institutum ab antiquis dicit. cf. Haasii Lucubr. Thuc. pag. 9. seqq.

οἱ μὲν τὰ σώματα χείρω ἔχωσι: ἦγ. ἄχρηστα ἐς μάχην, ἢ ἀσθενῆ. (luxuria perditum iri dicit milites, qui totum stipendium accipiant, parte ejus deposita nulla, quae postea definito tempore pen-

ἐδίδασκεν, ὥστε δόντα χρήματα αὐτὸν πεῖσαι ξυγχωρῆσαι ταῦτα ἑαυτῷ, πλὴν τῶν Συρακουσίων· τούτων δὲ Ἑρμοκράτης γε ἠναντιοῦτο μόνος ὑπὲρ τοῦ ξύμπαντος ξυμμαχικοῦ.

Civitates socias, pecuniam poscentes, praesertim Chios ditissimos, Tissaphernis nomine Alcibiades ipse abigit, tanquam eos, qui pro sua libertate alios corporibus opibusque periculum adire jubeant, et propriae pecuniae, quod ante defectionem Atheniensibus solverint, nunc parcant, cum sua nimirum opus sit Tissapherni ad bellum gerendum; quem tamen, quamprimum a rege acceperit, integrum stipendium ipsis redditurum esse, et civitates, ut par sit, sublevaturum.

Τάς τε πόλεις δεομένας χρημάτων ἀπήλασεν αὐτὸς, ἀντιλέγων ὑπὲρ τοῦ Τισσαφέρνους, ὡς οἱ μὲν Χῖοι ἀναίσχυντοι εἶεν, πλουσιώτατοι ὄντες τῶν Ἑλλήνων, ἐπικουρίᾳ δὲ ὅμως σωζόμενοι ἀξιοῦσι καὶ τοῖς σώμασι, καὶ τοῖς χρήμασιν, ἄλλους ὑπὲρ τῆς ἐκείνων ἐλευθερίας κινδυνεύειν· τὰς δ' ἄλλας πόλεις ἔφη ἀδικεῖν, αἳ ἐς Ἀθηναίους πρότερον ἢ ἀποστῆναι ἀνάλουν, εἰ μὴ καὶ νῦν καὶ τοσαῦτα, καὶ ἔτι πλείω, ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν ἐθελήσουσιν ἐσφέρειν. τόν τε Τισσαφέρνην ἀπέφαινε νῦν μὲν, τοῖς ἰδίοις χρήμασι πολεμοῦντα, εἰκότως φειδόμενον· ἢν δέ ποτε τροφὴ καταβῇ παρὰ βασιλέως, ἐντελῆ αὐτοῖς ἀποδώσειν τὸν μισθὸν, καὶ τὰς πόλεις τὰ εἰκότα ὠφελήσειν.

Praeterea Alcibiades dissuadet de bello citius finiendo vel accitis e Phoenicia navibus, vel mercede conductis Graecis, quo bellantium populorum alteri terra marique victoria comparetur, sed auctor est Tissapherni, ut utrosque separatim sinat imperium obtinere, quo singulos, si molesti sint, subigat facilius, vel etiam inter se Graeci, sine ipsius sumtu et periculo, alteri per alteros atterantur.

46. Παρήνει δὲ καὶ τῷ Τισσαφέρνει μὴ ἄγαν ἐπείγεσθαι τὸν πόλεμον διαλῦσαι, μηδὲ βουληθῆναι κομίσαντα ἢ ναῦς φοινίσσας, ἅσπερ παρεσκευάζετο, ἢ Ἕλλησι πλείοσι μισθὸν πορίζοντα, τοῖς αὐτοῖς τῆς τε γῆς, καὶ τῆς θαλάσσης, τὸ κράτος δοῦναι, ἔχειν δ' ἀμφοτέρους ἐᾶν δίχα τὴν ἀρχήν, καὶ βασιλεῖ ἐξεῖναι ἀεὶ ἐπὶ τοὺς αὐτῷ λυπηροὺς τοὺς ἑτέρους ἐπά-

datur.) — ὥστε — πεῖσαι: ἔπειθε, φησὶν, ὁ Ἀλκιβ. τὸν Τισσαφέρνην δοῦναι χρήματα τοῖς τριηράρχοις τῶν Πελοποννησίων, ἵνα συγχωρήσωσιν αὐτῷ ἀντὶ τῆς δραχμῆς τριώβολον τῷ στρατιώτῃ διδόναι. S. G—r. monuit eum et adduxit, ut trierarchis et ducibus pecunia data persuaderet, ut etc.

Ἑρμοκράτης γε recte Hk. in nota pro Ἐ. τε. Vat. Ἐ. στρατηγὸς ὢν ἐναντ. ὑπὲρ etc., in quibus στρατ. ὤν procul dubio a glossatore profectum, μόνος autem vel temere omissum est, vel forte intercidit.

In ἀξιοῦσι transitus est a participio ad verbum finitum, Thucydidi non infrequens. v. P. 1, 1., p. 273. — ἀνάλουν. v. Buttmann. gr. maj. 2., p. 76. Hk.

46. τοὺς αὐτῷ λυπηρούς. ita D., ut 6, 18. τοῖς ἐκεῖ ἐχθροῖς ἡμῶν λυπηροὶ ὄντες, etc. et habet αὐτῷ a., i. e. liber Severn. apud Arn. il. vulgati αὐτοὺς, scriptorum Cass., Aug., Dan. αὐτοῦ, pariter mendosi.

γειν. γενομένης δ' ἂν καθ' ἓν τῆς ἐς γῆν καὶ θάλασσαν ἀρχῆς ἀπορεῖν ἂν αὐτὸν οἷς τοὺς κρατοῦντας ξυγκαθαιρήσει, ἢν μὴ αὐτὸς βούληται μεγάλῃ δαπάνῃ καὶ κινδύνῳ ἀναστάς ποτε διαγωνίσασθαι. εὐτελέστερα δὲ τὰ δεινὰ, βραχεῖ μορίῳ τῆς δαπάνης, καὶ ἅμα μετὰ τῆς ἑαυτοῦ ἀσφαλείας αὐτοὺς περὶ ἑαυτοὺς τοὺς Ἕλληνας κατατρῖψαι.

Commodiores autem ipsi participes imperii fore existimabat Ath., quippe terrestri possessioni minus inhiantes, et ratione belli gerendi Persis convenientissimos, ut qui, partem insulanorum ipsi subigentes, illos in subjiciendis apud se Graecis adjuturi sint, cum Lacedaemonii eos in libertatem vindicare velint, nec verisimile videatur, qui Graecos a Graecis liberent, eosdem illos a barbaris, nisi forte ipsos everterint, non esse liberaturos.

Ἐπιτηδειοτέρους τε ἔφη τοὺς Ἀθηναίους εἶναι κοινωνοὺς αὐτῷ τῆς ἀρχῆς· ἧσσον γὰρ τῶν κατὰ γῆν ἐφίεσθαι, τόν λόγον τε ξυμφορώτατα καὶ τὸ ἔργον ἔχοντας πολεμεῖν· τοὺς μὲν γὰρ ξυγκαταδουλοῦν ἂν σφίσι τε αὐτοῖς τὸ τῆς θαλάσσης μέρος, καὶ ἐκείνῳ ὅσοι ἐν τῇ βασιλέως Ἕλληνες οἰκοῦσι, τοὺς δὲ

ξυμφορώτατα Mosqu., quod praestat vulgato ξυμφορώτατον. „Les copistes ont souvent changé α en ον, et vice versa. C'est ainsi, que dans le §. 55., au lieu de la leçon vulgaire εὐφυλακτότερα les MSS. D. et I. portent εὐφυλακτότερον. (cf. Bast. Dissert. palaeogr. p. 771., Bachmann. Lycophr. p. 612., nos ad Iliad. ψ', 238., Hom. vol. 6., p. 396., Aeschyl. Prom. 12., Eurip. Med. 622., etc.) La manière, dont les interprètes ont rendu ce passage, nous paraît peu satisfaisante. Portus traduit: *et belli gerendi rationem, regi maxime convenientem, verbis factisque sequi.* Cette version n'éclaircit pas le texte. — Voici comment nous entendons ces mots. „„L'alliance des Ath. vous conviendrait mieux, dit Alcibiades, car ils n'aspirent pas à l'empire continental.“ voilà le motif, τὸν λόγον, de l'utilité de leur alliance. Par ἔργον nous entendons l'occupation de l'Ionie. (*Note.* L'Ionie ou l'Asie mineure était à cette époque un objet continuel de dispute, tantôt entre les Grecs et les Perses, tantôt entre les Athéniens et les Lacédémoniens, comme le fut l'Italie dans les temps modernes entre la France et l'Autriche.) Voici comment on doit, ce nous semble, analyser le passage suivant: τοὺς μὲν γὰρ Ἀθηναίους ἑτοίμους ἂν ἑσομένους εἰκότως εἰς τὸ συμμαχῆσαι τῷ βασιλεῖ, ὅπως δουλώσωσι σφίσι τε αὐτοῖς τὸ τῆς θαλάσσης μέρος (τῶν κατὰ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν ἑλληνίδων πόλεων), καὶ ὅπως δουλώσωσιν ἐκείνῳ (δηλαδὴ τῷ βασιλεῖ) ἐκείνους τῶν Ἑλλήνων, ὅσοι οἰκοῦσιν ἐν τῇ μεσογαιοτέρᾳ χώρᾳ τοῦ βασιλέως· que l'on doit traduire ainsi: „„Car ils (les Ath., dit Alcib.,) seraient plus intéressés à s'allier avec le roi, dans le but de conquérir pour leur propre compte les côtes, et de faciliter à celui-ci l'asservissement des Grecs qui habitent les contrées de l'Asie-Mineure plus éloignées des bords de la mer et qui lui appartenaient exclusivement depuis les conquêtes de Cyrus et d'Harpagus, son lieutenant, jusqu'à la paix dite de Callias, fils d'Hipponicus. cfr. Diod. Sic. 12, 4.““ Le lecteur remarquera que les raisons alléguées par Alcib. avaient plus d'apparence que de solidité; son but était d'imposer à Tissaphernes par des raisons plausibles, pour le détacher de l'alliance des Lacéd., devenus ses ennemis, et sauver Athènes, qu'il désirait préserver du péril, dans l'espoir d'y rentrer un jour, εἰδὼς, εἰ μὴ διαφθερεῖ αὐτὴν, ὅτι ἔσται ποτὲ αὐτῷ πείσαντι κατελθεῖν, §. 47.“ *Did.*

τοὐναντίον ἐλευθερώσοντας ἥκειν. καὶ οὐκ εἰκὸς εἶναι Λακεδαιμονίους ἀπὸ μὲν σφῶν τῶν Ἑλλήνων ἐλευθεροῦν νῦν τοὺς Ἕλληνας, ἀπὸ δ' ἐκείνων τῶν βαρβάρων, ἢν μή ποτε αὐτοὺς μὲν ἐξέλωσι, μὴ ἐλευθερῶσαι.

Igitur prius utrosque atterere jubebat Tissaphernem, et maxime Atheniensium opibus comminutis tunc Peloponnesios quoque amoliri.

Τρίβειν οὖν ἐκέλευε πρῶτον ἀμφοτέρους, καὶ ἀποτεμόμενον ὡς μέγιστα ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων, ἔπειτ' ἤδη τοὺς Πελοποννησίους ἀπαλλάξαι ἐκ τῆς χώρας.

Cui obsecutus ille et parce stipendium dabat Peloponnesiis, navale proelium committi vetans, et Phoenicum naves adventare dicens, ex abundanti dimicaturas, illorum classi, jam validissimae, vires abstulit, omnino, neque clam, belli societatem cum iis fastidiens.

Καὶ διενοεῖτο τὸ πλέον οὕτως ὁ Τισσαφέρνης, ὅσα γε ἀπὸ τῶν ποιουμένων ἦν εἰκάσαι· τῷ γὰρ Ἀλκιβιάδῃ διὰ ταῦτα, ὡς εὖ περὶ τούτων παραινοῦντι, προσθεὶς ἑαυτὸν ἐς πίστιν, τήν τε τροφὴν κακῶς ἐπόριζε τοῖς Πελοποννησίοις, καὶ ναυμαχεῖν οὐκ εἶα· ἀλλὰ καὶ τὰς φοινίσσας ναῦς φάσκων ἥξειν, καὶ ἐκ περιόντος ἀγωνιεῖσθαι, ἔφθειρε τὰ πράγματα, καὶ τὴν ἀκμὴν τοῦ ναυτικοῦ αὐτῶν ἀφείλετο, γενομένην καὶ πάνυ ἰσχυράν,

τῶν βαρβάρων. et haec, omissa in Vaticano, et verba τῶν Ἑλλήνων, damnat, tanquam interpretamenta, Valck. ad Herod. 5, 92., idemque sentientes uncis secluserunt Bk. et Df. sed recte G—r. sic fere, „Cum vox βάρβαροι ne praecesserit quidem, quis erit, qui, quo referendum sit pronomen ἐκείνων, sine difficultate reperiat? amantque Graeci addere explicationes vel, ubi minus quam h. l. opus esse videatur. quod nisi concedas, innumera multitudo locorum uncis tibi signanda erit. Quod autem B—r. dixit, βαρβάρων plane importunum esse, quod Alcib. cum Persa Tissapherne loquatur, amicum etiam eum redditurus, P. respondit, vanum esse hoc argumentum, quia barbari omnes, qui non sunt Graeci, sine convicio dicantur. Adde, quod Thuc., colloquium Alcibiadis et Tissaphernis referens, voce βαρβάρων utitur, nec necesse est, eam ipsum Alcibiadem usurpasse."

ἢν μή ποτε αὐτοὺς μὲν ἐξέλωσι. ll. vitiose αὐτοὺς μὴ ἐξ. imo αὐτοὺς μὲν, quod idem dicere potuit α τοὺς γε. (v. M. gr. §. 606, 4., Eurip. Phoeniss. 606.) confusa μὲν et μὴ, ut 6, 78. et alias non semel. — αὐτοὺς, Persas. inepte B—r. „αὐτοὺς quo retuleris? ad Athenienses? at hi non nominantur. ad Graecos ergo? sed ad hos relatum quid sit ἐξέλωσι? ad Persas autem? id enim tertium restat. at hic quid ἐξ. sit, multo minus dixeris: nam, ut viceris, ἑλεῖν, ad Persas relatum, esse pro cognato καθαιρεῖν, evertere, καταστρέφαι, id vero ne in mentem quidem venire possit Graecis." — quasi non in mentem venisset, alios ut taceam, Alexandro, neque revera is Persas evertisset.

καὶ ἀποτεμόμενον: ἀποτεμόμενον, φησὶ, μεγίστην μοῖραν τῶν Ἀθηναίων, τουτέστι μεγίστων αὐτοὺς στερήσαντα. — ἐκ περιόντος: ἤγ. ἐκ τοῦ ὑπερβάλλοντος. S. idem est ἀπὸ περιουσίας 5, 103. — τὴν ἀκμὴν τοῦ ναυτικοῦ. ἀκμὴν πληρώματος dixit 7, 14., i. e. florem nautarum, nautas peritiores, οἱ ἐξορμῶντες τὰ νεῶν, καὶ ἐννέχοντες τὴν εἰρεσίαν, ut ibi explicat. eos deseruisse dicit classem Peloponnesiorum deficiente stipendio.

τά τε ἄλλα καταφανέστερον ἢ ὥστε λανθάνειν * οὐ προθύμως ξυνεπολέμει.

Sic egisse Thuc. dicit Alcibiadem eo consilio, ut, Persis utilia suadens, simul reditum Athenas, si non perderet urbem, sibi pararet; quod eo maxime se effecturum putabat, si Tissaphernem ipsi familiarem esse appareret.

47. Ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης ταῦτα, ἅμα μὲν τῷ Τισσαφέρνει καὶ τῷ βασιλεῖ, ὧν παρ' ἐκείνοις, ἄριστα εἶναι νομίζων, παρῄνει, ἅμα δὲ τὴν ἑαυτοῦ κάθοδον ἐς τὴν πατρίδα ἐπιθεραπεύων, εἰδώς, εἰ μὴ διαφθερεῖ αὐτήν, ὅτι ἔσται ποτὲ αὐτῷ πείσαντι κατελθεῖν· πεῖσαι δ' ἂν ἐνόμιζε μάλιστα ἐκ τοῦ τοιούτου, εἰ Τισσαφέρνης φαίνοιτο αὐτῷ ἐπιτήδειος ὤν.

Et sic evenisse: nam Sami Atheniensium milites, ubi compererint, eum gratia pollere apud Tissaphernem, et ipse litteris datis ad principes eorum professus sit, se oligarchia instituta, illisque conciliata Tissaphernis amicitia, redire velle, milites, magisque etiam trierarchos et potentissimos quosque ibi Atheniensium, per se idem sentientes, id studuisse, ut statum popularem everterent.

Ὅπερ καὶ ἐγένετο· ἐπειδὴ γὰρ ᾔσθοντο αὐτὸν ἰσχύοντα παρ' αὐτῷ, οἱ ἐν τῇ Σάμῳ Ἀθηναίων στρατιῶται, τὰ μὲν καὶ Ἀλκιβιάδου προσπέμψαντος λόγους ἐς τοὺς δυνατωτάτους αὐτῶν ἄνδρας, ὥστε μνησθῆναι περὶ αὐτοῦ ἐς τοὺς βελτίστους τῶν ἀνθρώπων, ὅτι ἐπ' ὀλιγαρχίᾳ βούλεται, καὶ οὐ πονηρίᾳ, οὐδὲ δημοκρατίᾳ, τῇ ἑαυτὸν ἐκβαλούσῃ, κατελθὼν, καὶ πα-

* οὐ προθύμως ξυνεπολέμει. sic quidem Vat., idque Valla exprimens sic reddidit *et in ceteris apertius egit quam ut occultaret, se non libenter illis sociis bellum gerere.* arripuerunt haec, velut trabem in naufragio, viri docti; nec sane minus placet ξυνεπολέμει quam εἶχε, quod recenti manu adscriptum post προθύμως habet Lugd.; sed mireris tamen, τοῦ ξυνεπ. in tot codicibus ne vestigium quidem relictum esse. quare vereor, ne sit glossa, depravato προθύμως allita, ut εἶχε, cum Thuc. dixisset τά τε ἄλλα καταφανέστερον ἢ ὥστε λανθάνειν ἀπρόθυμος, quae jungantur superioribus ἀλλὰ — ἀγωνιεῖσθαι. certe ponendum est, opinor, ἀπροθύμως, quod extat apud Xenophontem Hellen. 1, 6, 4., sicut ἀπρόθυμος et apud illum Anab. 5, 10, 7., et apud ipsum Thucydidem. permiscuerint α et ου, ο et ω, librarii, ut passim.

47. ἐπιθεραπεύων: ἤγ. μετὰ θεραπείας κ. οἰκονομίας πραγματευόμενος. S. Suidas et Zonaras διορθούμενος, προμηθούμενος.

ἐκ τοῦ τοιούτου: *hac ratione.* Port.

ὥστε — τῶν ἀνθρώπων. Portus *ut apud optimos quosque viros de se* in patriam revocando *mentionem facerent.* „βελτίστους malim interpretari, qui *optimates* audirent Romanis, *Aristokraten.* quid, si propter additum τῶν ἀνθρώπων acceperis pro verbis (ex epistola) Alcibiadis, ut significet φιλτάτους, κρατίστους, ipsi carissimos?" *B—r.* — τοὺς βελτίστους, *viros principes*, pollentes vel auctoritate, vel opibus, etc. v. K. ad Dionys. p. 270., qui p. 366. conferri jubet Plut. Alcib. 25., de Garrul. 21., C. Nep. Alcib. c. 5. *E G—ro.* S. βελτ.: φρονιμωτάτους. (?)

πονηρίᾳ. Il est à remarquer qu'Alcib. s'est servi encore du même mot dans son discours aux Lacédémoniens, liv. 6., §. 92.: φυγάς τε γάρ εἰμι τῆς τῶν ἐξελασάντων πονηρίας. Did.

ρασχὼν Τισσαφέρνην φίλον αὐτοῖς, ξυμπολιτεύειν, τὸ δὲ πλέον, καὶ ἀπὸ σφῶν αὐτῶν, οἱ ἐν τῇ Σάμῳ τριήραρχοί τε τῶν Ἀθηναίων, καὶ δυνατώτατοι, ὥρμηντο ἐς τὸ καταλῦσαι τὴν δημοκρατίαν.

Haec primum in castris, deinde etiam in urbe Samo, agitata sunt, et inde nonnulli ad Alcibiadem profecti, cum eoque consentientes, magnopere sperabant, fore, ut ad se, civium potentissimos, reipublicae administratio, qua vel maxime affliguntur Ath., transferretur, hostesque devincerentur. dein Samum reversi conjuraverunt cum viris idoneis, palamque praedicabant futuram regis Persarum amicitiam, si restituto Alcibiade democratia tolleretur.

48. Καὶ ἐκινήθη πρότερον ἐν τῷ στρατοπέδῳ τοῦτο, καὶ ἐς τὴν πόλιν ἐντεῦθεν ὕστερον [ἦλθε]. τῷ τε Ἀλκιβιάδῃ διαβάντες τινὲς ἐκ τῆς Σάμου ἐς λόγους ἦλθον, καὶ ὑποτείνοντος αὐτοῦ Τισσαφέρνην μὲν πρῶτον, ἔπειτα δὲ καὶ βασιλέα, φίλον ποιήσειν, εἰ μὴ δημοκρατοῖντο, (οὕτω γὰρ ἂν πιστεῦσαι μᾶλλον βασιλέα,) πολλὰς ἐλπίδας εἶχον αὐτοί τε αὖτως, οἱ δυνατοὶ τῶν πολιτῶν, τὰ πράγματα, ἅπερ καὶ ταλαιπωροῦνται μάλιστα, ἐς ἑαυτοὺς περιποιήσειν, καὶ τῶν πολεμίων ἐπικρατήσειν. ἔς τε τὴν Σάμον ἐλθόντες ξυνίστασάν τε τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἐπιτηδείους ἐς ξυνωμοσίαν, καὶ ἐς τοὺς πολλοὺς φανερῶς ἔλεγον, ὅτι βασιλεὺς σφίσι φίλος ἔσοιτο, καὶ χρήματα παρέξοι, Ἀλκιβιάδου τε κατελθόντος, καὶ μὴ δημοκρατουμένων.

Et vulgus quidem, initio irritatum his rebus, tamen spe captum stipendii persici facile adipiscendi quievit; sed ipsi illi, qui oligarchiam moliebantur, inter se et apud ceteros sodales proposita ab Alcibiade expendebant.

Καὶ ὁ μὲν ὄχλος, εἰ καί τι παραυτίκα ἤχθετο τοῖς πρασσο-

48. ἦλθε itidem unus Vat., neque opus esse hoc verbo dicit P. I, 1. p. 179., consentiente Arn., cum in ipsa praepositione ἐς insit notio progrediendi. — in eodem codice recte omissum est καὶ, quod ceteri habent ante Τισσαφέρνην.

πολλὰς — περιποιήσειν. vulgo πολλὰς — αὐτοί τε αὐτοῖς οἱ δ. — τὰ πράγματα, οἵπερ καὶ etc. affectationis reus foret Thuc., si ita locutus esset, verbis οἵπερ — μάλιστα, quae ad πολιτῶν vel δυνατοὶ referenda essent, immissis post πράγματα, a quo abhorrent. praeterea sententia claudicat, sive generatim cives Atticos, sive optimates dixit laborare. si enim cives, significandum fuit, quanam in re illos laborare existimaret; sin optimates, homines potentes facileque viventes, risum debet intelligentibus. miror sane, id neminem animadvertisse, sed magis miror, scripturam duorum codicum, Dan. et I. paris., ἅπερ καὶ ταλ. μάλιστα spretam esse ab interpretibus, quae unice vera est, quandoquidem πράγματα, i. e. πολιτεία, respublica Atheniensium, male se habere visa est optimatibus, in quibus ipsi Thucydidi, ob potentiam plebis et demagogorum insolentiam. — origo mendae in aperto est: simillima enim α et οι in libris. v. ann. ad I, 22., Bachmann. ad Lycophr. 225. — pro αὐτοῖς Vat. ἑαυτοῖς, Hk. αὐτοῖς, quod tuens, „Videtur," inquit, „scriptor verba ἐς ἑαυτοὺς, quae idem sonant, quod αὐτοῖς, *immemor praegressi jam pronominis* posuisse." haud vidi magis. dedi, quod ferri posset, simile vulgatae scripturae, αὖτως, *sic*, ut Alcib. dixerat. — ἅπερ καὶ

μένοις, διὰ τὸ εὔπορον τῆς ἐλπίδος τοῦ βασιλέως μισθοῦ ἡσύχαζεν· οἱ δὲ ξυνιστάντες τὴν ὀλιγαρχίαν ἐπειδὴ τῷ πλήθει ἐκοίνωσαν, αὖθις κἂν σφίσιν αὐτοῖς καὶ τοῦ ἑταιρικοῦ τῷ πλέονι τὰ ἀπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐσκόπουν.

Et ceteris quidem commoda fideque digna videbantur; sed Phrynicho duci displicebant, negabatque Alcibiadem vel oligarchia, vel democratia egere, sed restitutione opera suorum sodalium; ipsis vero cavendam esse seditionem. neque regi utile videri, ut, mari terraque potentibus Peloponnesiis, sibimet molestias creet societate inita cum Atheniensibus suspectis potius quam cum illis, qui nunquam ei malum attulerint.

Καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις ἐφαίνετο εὔπορα καὶ πιστὰ, Φρυνίχῳ δὲ, στρατηγῷ ἔτι ὄντι, οὐδὲν ἤρεσκεν, ἀλλ' ὅ τε Ἀλκιβιάδης, ὅπερ καὶ ἦν, οὐδὲν μᾶλλον ὀλιγαρχίας ἢ δημοκρατίας δεῖσθαι ἐδόκει αὐτῷ, οὐδ' ἄλλο τι σκοπεῖσθαι ἢ, ὅτῳ τρόπῳ, ἐκ τοῦ παρόντος κόσμου τὴν πόλιν μεταστήσας, ὑπὸ τῶν ἑταίρων παρακληθεὶς κάτεισι, σφίσι δὲ περιοπτέον εἶναι τοῦτο μάλιστα, ὅπως μὴ στασιάσωσι. τῷ τε βασιλεῖ οὐκ εὔπορον εἶναι, καὶ Πελοποννησίων ἤδη ὁμοίως ἐν τῇ θαλάσσῃ ὄντων, καὶ πόλεις ἐχόντων ἐν τῇ αὐτοῦ ἀρχῇ οὐκ ἐλαχίστας, Ἀθηναίοις προσθέμενον, οἷς οὐ πιστεύει, πράγματα ἔχειν, ἐξὸν Πελοποννησίους, ὑφ' ὧν κακὸν οὐδὲν πέπονθε, φίλους ποιήσασθαι.

Denique, quod ad socias civitates attineat, quibus illi, democratiae ipsi pertaesi, oligarchiam promittant, eas non curare, utrum paucis, an multitudini, serviant, sed libertatem velle, minusque molestum sibi futurum existimare populum quam istos, qui honesti ac probi appellentur, cum, si per eos stet, innumeros cives interfecturi sint, quorum perfugium, et istorum castigatorem, esse populum.

Τάς τε ξυμμαχίδας πόλεις, αἷς ὑπεσχῆσθαι δὴ σφᾶς ὀλιγαρχίαν, ὅτι δὴ καὶ αὐτοὶ οὐ δημοκρατήσονται, εὖ εἰδέναι ἔφη, ὅτι οὐδὲν μᾶλλον σφίσιν οὔθ' αἱ ἀφεστηκυῖαι προσχωρήσονται, οὔθ' αἱ ὑπάρχουσαι βεβαιότεραι ἔσονται· οὐ γὰρ βουλήσεσθαι αὐτοὺς μετ' ὀλιγαρχίας ἢ δημοκρατίας δουλεύειν

ταλ. μάλ. hyperbaton pro ἅ. καὶ μάλιστα (*vel maxime*) ταλ.

αὖθις κἂν σφίσιν αὐτοῖς. vulgo α. καὶ σφ. α., mendo, de quo ad cap. 10.; 6, 71., 79. etiam P. malebat καὶ ἐν, consentientibus G—ro et Didoto; et ille quidem excudi jussit altera ed. καὶ [ἐν] σφίσιν α.

ἔτι, *adhuc*, ut antea. v. cap. 25., 27.

ἀλλ' ὅ τε Ἀλκ. — σφίσι δὲ etc. τὲ sequente δὲ particula, ut Iliad. ε', 359., Odyss. ο', 546., hymn. in Ven. 110.

οὐδ' ἄλλο τι. sic Vat.; Mosqu. οὐκ ἄ. τι. vulgo ἢ ἄ. τι. „Sane *neque* (ut Valla) hic potius dictum velis quam *aut*, quia antea non οὐκ ἐδόκει, negatione ad totam sententiam relata, legitur, sed οὐδὲν μᾶλλον." P.

ἐκ τοῦ παρόντος κόσμου: εὐταξίας. S. πολιτείας, democratiae.

τῷ τε βασιλεῖ Reg. (B.) alii codd. τῷ βασ. τε. illud etiam Didoto placuit. vulgati ll. mendose — στασιάσωσι τῷ βασιλεῖ· οὐκ etc.

αἷς ὑπεσχῆσθαι δὴ — ὅτι δὴ etc., δὴ, *scilicet*. ironice utroque loco.

μᾶλλον ἢ, μεθ' ὁποτέρου ἂν τύχωσι τούτων, ελευθέρους εἶναι· τούς τε καλοὺς κἀγαθοὺς ὀνομαζομένους οὐκ ἐλάσσω αὐτοὺς νομίζειν σφίσι πράγματα παρέξειν τοῦ δήμου, πορισταὶς ὄντας καὶ ἐσηγητὰς τῶν κακῶν τῷ δήμῳ, ἐξ ὧν τὰ πλείω αὐτοὺς ὠφελεῖσθαι· καὶ τὸ μὲν ἐπ' ἐκείνοις εἶναι καὶ ἄκριτον ἂν καὶ βιαιότερον ἀποθνήσκειν, τὸν δὲ δῆμον σφῶν τε καταφυγὴν εἶναι, καὶ ἐκείνων σωφρονιστήν. καὶ ταῦτα παρ' αὐτῶν τῶν ἔργων ἐπισταμένας τὰς πόλεις σαφῶς αὐτὸς εἰδέναι ὅτι οὕτω νομίζουσιν· οὔκουν ἑαυτῷ γε τῶν ἀπὸ Ἀλκιβιάδου καὶ ἐν τῷ παρόντι πρασσομένων ἀρέσκειν οὐδέν.

Sed conjurati, spreto ejus consilio, Athenas legatos mittere decernunt de restituendo Alcibiade, tollenda democratia, et conciliauda Tissaphernis amicitia.

49. *Οἱ δὲ ξυλλεγέντες τῶν ἐκ τῆ ξυμμαχίᾳ, ὥσπερ καὶ*

τούς τε καλοὺς κἀγαθοὺς — ὠφελεῖσθαι. ordo verborum est *καὶ αὐτοὺς* (*cives sociarum urbium*) *νομίζειν, τοὺς καλοὺς κἀγαθοὺς ὀνομαζομένους* (i. e. *optimates*) *οὐκ ἐλάσσω πράγματα σφίσι παρέξειν τοῦ δήμου* etc. — *αὐτοὺς ὠφελεῖσθαι* refer ad optimates. — In *τὸ μὲν ἐπ' ἐκείνοις* (sive, ut est in Cass., Aug., It., Pal., *ἐκείνους*) *εἶναι* infinitivus adjectus est Atticorum more. v. 2, 89.; 4, 28. *Ex Hk.*

πορισταὶς. Comicus Ran. 1422.

καὶ δὸς τουτὶ Κλεοφῶντι φέρων, καὶ τουτὶ τοῖσι πορισταῖς.

ibi S. *τοῖσι πορ.: τοῖς φορολόγοις. τούτους λέγει τοὺς περὶ πόρου χρημάτων* (v. ibi 1387.) *εἰσηγουμένους. εἴη δὲ σχοινίον* (*πρὸς ἀγχόνην*), *ὃ ἐπιδίδωσιν* (imo *ἀποδίδωσιν*) *αὐτοῖς.* lexicon rhetor. p. 294, 19. *πορισταί: ἀρχή τις, ἥτις πόρους ἐζήτει.* Suidas, haec spectans, ut videtur, *πορισταί: οἱ τοὺς πόρους εἰσηγούμενοι δημαγωγοὶ ἐπὶ τῷ ἑαυτῶν λυσιτελεῖ.* Demosthenes commemorat *τῶν χρημάτων ταμίας κ. πορισταίς.* cf. Böckh. Staatshaushalt der Ath. 1., p. 179., Schneider lex. gr. h. v.

ἐσηγητάς. S. *αἰτίους*, Portus *auctores.* vox rarior; sed *εἰσηγεῖσθαι, auctorem esse alicui alicujus rei*, passim legitur apud hunc nostrum, Xenophontem, alios.

τὸ μὲν ἐπ' ἐκείνοις εἶναι. Aug., Cass. *ἐκείνους*, quemadmodum Graeci dicunt *τὸ ἐπ' ἐμὲ* (*quod ad me attinet*). Sophocles Ant. 817, (889.) *τοὐπὶ τήνδε τὴν κόρην*, ut M. notavit gr. §. 586., p. 861. 1. ed. Xenophon Hellen. 3, 5, 8. *ὥστε, τὸ μὲν ἐπ' ἐκείνοις εἶναι, ἀπολώλατε.* S. *τὸ εἶναι περιττόν.* — cf. ann. ad 4, 28., interpp. Gregorii Cor. p. 74., Reiz. ad Viger. p. 752. etc. frequentiorem in hac formula dativum esse, observavit G—r.

ἄκριτον Dan. ceteri ll. male *ἄκριτοι*, quemadmodum Gregorii Cor. codd. plerique *βιαιότεροι* proclivi lapsu. *ἄκριτον κ. βιαιότερον*, i. e. *ἀκρίτως κ. βιαιοτέρως.* homines de plebe innumeros, et violenta morte, velut in bello, absumi, facile, si per illos stet, passuros esse ait optimates: quamobrem nihil interesse plebis sociorum, ut isti administrent rempublicam, per quos non melius sibi sit futurum. *ἄκριτον, innumerabiliter*, quemadmodum Homerus Il. *β'*, 868., *γ'*, 412., Odyss. *θ'*, 505., dixit *ἄγεα ἄκριτα, ἄκριτα πολλά, ἀκριτόφυλλος*, Euripides Pirithoi fragmento 2. *ἄκριτος ἄστρων ὄχλος*, etc. nullum hic significari videtur judicium, aut supplicium, ut censebat Heilmann., qui haec ita reddidit „Wenn es auf Diese ankäme, würden sie die Leute *unverhörter Sachen* und gewaltsamer Weise *hinrichten* lassen."

49. *ξυμμαχίᾳ* dictum metaphorice, ut passim *σύμμαχος, συμμαχεῖν*, etc. v. Bähr. ad Herod. 6, 65. Xenophon Mem. Socr. 1, 2, 24. *Καὶ Κριτίας δὴ καὶ Ἀλκιβιάδης*

τὸ πρῶτον αὐτοῖς ἐδόκει, τά τε παρόντα ἐδέχοντο, καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας πρέσβεις Πείσανδρον, καὶ ἄλλους, παρεσκευάζοντο πέμπειν, ὅπως περί τε τῆς τοῦ Ἀλκιβιάδου καθόδου πράσσοιεν, καὶ τῆς τοῦ ἐκεῖ δήμου καταλύσεως, καὶ τὸν Τισσαφέρνην φίλον τοῖς Ἀθηναίοις ποιήσειαν.

Itaque Phrynichus, sibi metuens, si Alcibiades restituatur, clam Astyocho rem omnem aperit; sed ille, omnino, ut ferebatur, adjunctus Tissapherni quaestus gratia, rursus indicat illi et Alcibiadi; qui quidem, confestim litteris Samum missis ad magistratus, interfici jubet Phrynichum.

50. Γνοὺς δὲ ὁ Φρύνιχος, ὅτι ἔσοιτο περὶ τῆς τοῦ Ἀλκιβιάδου καθόδου λόγος, καὶ ὅτι Ἀθηναῖοι ἐνδέξονται αὐτὴν, δείσας πρὸς τὴν ἐναντίωσιν τῶν λεχθέντων ὑφ' αὑτοῦ, μὴ, ἢν κατέλθῃ, ὡς κωλυτὴν ὄντα, κακῶς δρᾷ, τρέπεται ἐπὶ τοιόνδε τι. πέμπει ὡς τὸν Ἀστύοχον, τὸν Λακεδαιμονίων ναύαρχον, ἔτι ὄντα τότε περὶ τὴν Μίλητον, κρύφα ἐπιστείλας, ὅτι Ἀλκιβιάδης αὐτῶν τὰ πράγματα φθείρει, Τισσαφέρνην Ἀθηναίοις φίλον ποιῶν, καὶ τἄλλα σαφῶς ἐγγράψας· ξυγγνώμην δὲ εἶναι ἑαυτῷ περὶ ἀνδρὸς πολεμίου καὶ μετὰ τοῦ τῆς πόλεως ἀξυμφόρου κακόν τι βουλεύειν. ὁ δὲ Ἀστύοχος τὸν μὲν Ἀλκιβιάδην, ἄλλως τε καὶ οὐκέτι ὁμοίως ἐς χεῖρας ἰόντα, οὐδὲ διενοεῖτο τιμωρεῖσθαι· ἀνελθὼν δὲ παρ' αὐτὸν ἐς Μαγνησίαν, καὶ

ἕως μὲν Σωκράτει συνήστην, ἐδυνάσθην, ἐκείνῳ χρωμένῳ συμμάχῳ, τῶν μὴ καλῶν ἐπιθυμιῶν κρατεῖν. idem Oecon. 2, 5. πολίτας δειπνίζειν καὶ εὖ ποιεῖν, ἢ ἔρημον συμμάχων εἶναι, etc. Ammonius p. 131. ed. Valck. συμμαχεῖν μὲν γὰρ λέγεται τὸ * σὺν ἑαυτοῖς (scribamus τὸ συνεστὸς), φησὶ Δίδυμος, εἴτ' αὐτοῖς ἐπίοιεν πολέμιοι, εἴθ' ἕτεροι ἐπιστρατεύοιεν. igitur non est quod ponamus, auctore Haackeo, ξυνωμοσίᾳ, vocem propriam, cujus in locum minime verisimile videtur librarios tropicam supposuisse. quanquam vel proprio sensu Thuc. ξυμμαχίαν dicere potuit a consequente, siquidem certamen expectandum erat conjuratis, Atheniensium rempublicam evertentibus.

50. ἐνδέξονται, accepturi, sive approbaturi, essent. „7, 49. οὐδ' ὁπωσοῦν ἐνεδέχετο." Did.

πρὸς τὴν ἐναντίωσιν τῶν λεχθ. δείσας, μὴ ὑπεναντίως τῇ γνώμῃ αὐτοῦ (malim αὑτοῦ, ipsius, Phrynichi.) κατελθὼν ὁ Ἀλκιβ. κακώσῃ αὐτόν. S. Aug. „Bauerus ob contrariam rationem ab ipso allatorum, πρὸς τὸ εἶναι ἐναντία (τῷ Ἀλκιβιάδῃ) τὰ λεχθέντα ὑφ' αὑτοῦ (Φρυνίχου)." Hk.

πέμπει ὡς τὸν Ἀστ. Huc spectat Suidas in Φρυνίχου πάλαισμα, Aristophanes Ran. 701. (645.) cf. et Polyaen. 3, 6., Proverb. vatic. append. 4, 1., Plut. Alcib. 25. E Wass. et G—ro.

καὶ μετὰ — ἀξυμφόρου, vel cum incommodo suae civitatis. Portus.

ἐς χεῖρας ἰόντα: ἤγ. εἰς ὁμιλίαν κ. δεξίωσιν φιλικήν. S. „alias ἐς χεῖρας ἐλθεῖν significat manum, proelium, committere, quod h. l. non possit, vel propter additam ὁμοίως, vel ob rem ipsam, quod proelium nunquam conseruerant hi duo. δεξίωσιν tamen, opinor, φιλικὴν omitteret; quod haud dubie addidit ob χεῖρας, sed adversante re ipsa et causa, cum, si non amplius amice congrederentur, eo magis cogitaret eum ulcisci; sed nimirum occasio deerat non congredienti cum Alcibiade." E B—ro.

ἀνελθὼν pro vulgato ἀπελθὼν, secundum Ar., C., Cass., Aug., Bk

παρὰ Τισσαφέρνην, ἅμα λέγει τε αὐτοῖς τὰ ἐπισταλέντα ἐκ τῆς Σάμου, [καὶ γίγνεται αὐτοῖς μηνυτής,] προσέθηκέ τε, ὡς ἐλέγετο, ἐπὶ ἰδίοις κέρδεσι Τισσαφέρνει ἑαυτὸν καὶ περὶ τούτων, καὶ περὶ τῶν ἄλλων· διόπερ καὶ περὶ τῆς μισθοφορᾶς οὐκ ἐντελοῦς οὔσης μαλακωτέρως ἀνθήπτετο. ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης εὐθὺς πέμπει κατὰ Φρυνίχου γράμματα ἐς τὴν Σάμον πρὸς τοὺς ἐν τέλει ὄντας, οἷα δέδρακε, καὶ ἀξιῶν αὐτὸν ἀποθνήσκειν.

Jam perturbatus Phrynichus, ut in summum discrimen adductus, iterum datis litteris ad Astyochum, primum de re non celata queritur, deinde vero se paratum significat tradere illis ad internecionem Atheniensium Sami exercitum, urbemque immunitam.

Θορυβούμενος δὲ ὁ Φρύνιχος, καὶ πάνυ ἐν τῷ μεγίστῳ κινδύνῳ ὢν διὰ τὸ μήνυμα, ἀποστέλλει αὖθις πρὸς τὸν Ἀστύοχον, τά τε πρότερα μεμφόμενος ὅτι οὐ καλῶς ἐκρύφθη, καὶ νῦν ὅτι ὅλον τὸ στράτευμα τὸ τῶν Ἀθηναίων ἕτοιμος εἴη τὸ ἐν τῇ Σάμῳ παρασχεῖν αὐτοῖς διαφθεῖραι, γράψας καθ' ἕκαστα, ἀτειχίστου οὔσης Σάμου, ᾧ ἂν τρόπῳ αὐτὰ πράξειε, καὶ ὅτι ἀνεπίφθονόν οἱ ἤδη εἴη, περὶ τῆς ψυχῆς δι' ἐκείνους κινδυνεύοντι, καὶ τοῦτο, καὶ ἄλλο πᾶν, δρᾶσαι μᾶλλον ἢ ὑπὸ τῶν ἐχθίστων αὐτὸν διαφθαρῆναι.

Astyochus autem id quoque indicat Alcibiadi, et Phrynichus, injuriae sibi conscius, praeveniensque litteras Alcibiadis, denuo se accusaturi, nuntiat exercitui, hostium instare adventum, cum immunita sit Samus, nec tota ibi classis in statione. quare quam citissime muniri urbem, ceteraque praesidiis firmari, jubet.

51. Ὁ δὲ Ἀστύοχος μηνύει καὶ ταῦτα τῷ Ἀλκιβιάδῃ· καὶ ὡς προήσθετο αὐτὸν ὁ Φρύνιχος ἀδικοῦντα, καὶ ὅσον οὐ παρ-

et alii, *quia*, inquit P., *in Asiam mediterraneam a littore profectus est*. contra Did. „Nous croyons qu' ἀνελθὼν est insolite pour cet usage; on dit ordinairement ἀναβαίνω, non ἀνέρχομαι. D'ailleurs, nous ne voyons aucun inconvenient à conserver la leçon vulgaire." Hoc quidem verum est; sed excusem tamen Thucydideae orationis saepe ἀσυνήθειαν. videntur ν et π litterae confusae, ut 6, 2., ubi probabiliter ἀνέστειλαν posuerunt pro ἀπέστειλαν, et apud Athenaeum 15., p. 676, b, ubi mendo contrario ἀνέθηκε scriptum est pro ἀπέθηκε. cf. Bachm. ad Lycophr. 1238., etc.

[καὶ — μηνυτής.] glossa.

προσέθηκέ τε, ὡς ἐλέγετο. τὸ ὡς ἐλ. κάνταῦθα πρόσκειται ἐνδεικτικὸν τοῦ περὶ ἀδήλων μὴ πάνυ διατίνεσθαι. τὸ δὲ προσέθ. (ἑαυτὸν) ἀντὶ τοῦ προσέθετο. S. Aug. „προστιθέναι ἑαυτὸν, sive προστίθεσθαι, est *accedere ad partes, favere alicui et voluntati ejus obsequi*, ut apud Herod. 2, 160. *Ex Arn.*

καὶ περὶ τῶν ἄλλων. ex Vat. et Valla recentiores editores addunt κοινοῦσθαι, quo non opus, nec dubito, quin hic quoque, ut alias, interpolatus sit liber Vat.

διόπερ — ἀνθήπτετο, *quamobrem etiam integro stipendio efflagitando mollius se gerebat*. Portus. malim *lenius, indulgentius*. — „ἀνθάπτεσθαι πράγματος solet significare *rem aggredi, capessere; ἀνθ. ἀνθρώπου*, (ut hic suppleas αὐτοῦ, Tissaphernis,) *aliquem impugnare, insectari verbis, objurgare*." E P.

51. καὶ ὡς προ. αὐτὸν etc.

οὖσαν ἀπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου περὶ τούτων ἐπιστολὴν, αὐτὸς προφθάσας τῷ στρατεύματι ἐξάγγελος γίγνεται, ὡς οἱ πολέμιοι μέλλουσιν, ἀτειχίστου οὔσης τῆς Σάμου, καὶ ἅμα τῶν νεῶν οὐ πασῶν ἔνδον ὁρμουσῶν, ἐπιθήσεσθαι τῷ στρατοπέδῳ, καὶ ταῦτα σαφῶς πεπυσμένος εἴη, καὶ χρῆναι τειχίζειν τε Σάμον ὡς τάχιστα, καὶ τἆλλα ἐν φυλακῇ ἔχειν· ἐστρατήγει δὲ, καὶ κύριος ἦν αὐτὸς πράσσων ταῦτα.

Igitur Samus celeriter munitur, nec brevi post litterae missae ab Alcibiade, suspecto viso, nocuerunt Phrynicho.

Καὶ οἱ μὲν τὸν τειχισμόν τε παρεσκευάζοντο, καὶ ἐκ τοῦ τοιούτου, καὶ ὡς μέλλουσα, Σάμος θᾶσσον ἐτειχίσθη. αἱ δὲ παρὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐπιστολαὶ οὐ πολὺ ὕστερον ἦκον, ὅτι προδίδοταί τε τὸ στράτευμα ὑπὸ Φρυνίχου, καὶ οἱ πολέμιοι μέλλουσιν ἐπιθήσεσθαι· δόξας δὲ ὁ Ἀλκιβιάδης οὐ πιστὸς εἶναι, ἀλλὰ τὰ ἀπὸ τῶν πολεμίων προειδὼς τῷ Φρυνίχῳ, ὡς ξυνειδότι, κατ' ἔχθραν ἀνατιθέναι, οὐδὲν ἔβλαψεν αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ ξυνεμαρτύρησε μᾶλλον ταὐτὰ ἀπαγγείλας.

Alcibiades suadere pergit satrapae societatem Atheniensium, volenti quidem illi, praesertim ob Lichae dissensionem de foedere facto cum Persis a Therimene, sed majorem attica Peloponnesiorum classem metuenti.

52. Μετὰ δὲ τοῦτο Ἀλκιβιάδης μὲν Τισσαφέρνην παρεσκεύαζε [καὶ ἀνέπειθεν], ὅπως φίλος ἔσται τοῖς Ἀθηναίοις, δεδιότα μὲν τοὺς Πελοποννησίους, ὅτι πλείοσι ναυσὶ τῶν Ἀθηναίων παρῆσαν, βουλόμενον δὲ ὅμως, εἰ δύναιτό πως, [πεισθῆ-

male ll. αὐτόν. — ἐξάγγελος γίγνεται. i. e. ἐξαγγέλλει, *de se nuntiat*, non aliunde acceptum. de ἐξαγγέλοις scenicis Schol. Eurip. ad Hippolytum 731. ἐξάγγελος ὁ τὰ πεπραγμένα ἔνδον τῆς σκηνῆς τῷ χορῷ ἀγγέλλων. cf. Ammon. p. 2. ed. Valck., et Hesych. h. v. Xenoph. Cyr. 8, 3, 2. πάρεστε οὖν — ἐπὶ τὰς θύρας, — καὶ καθίστασθε, ἕως (male ll. et vulgo editores καθ., ὡς) ἂν ὑμῖν Φερανίλας ὁ Πέρσης ἐξαγγείλῃ παρ' ἐμοῦ.

κύριος ἦν αὐτὸς πράσσων ταῦτα. ne cum Abreschio infinitivum πράσσειν desideres, aliud exemplum participii habes 5, 34. extremo. (ibi ὥστε μήτε ἄρχειν, μήτε πριαμένους τι, ἢ πωλοῦντας, κυρίους εἶναι. 4, 63. διὰ τὸ ἤδη φοβεροὺς παρόντας Ἀθηναίους, pro παρεῖναι. cf. M. gr. §. 550, ann. 4.) *Hk.*

ἐκ τοῦ τοιούτου: διὰ τὸ τοιοῦτον. λέγει δὲ τὸ μήνυμα τὸ τοῦ Φρυνίχου. S. — καὶ ὡς μέλλουσα. recte K. p. 118. supplet τειχίζεσθαι. „converto *welches ohnedies befestigt werden sollte.*" *G—r.*

52. παρεσκεύαζε [καὶ ἀνέπειθεν], ὅπως etc. glossa manifesta, siquidem παρ., exquisite dictum, significat *instruebat consilio*, suadebat Tissapherni. Xenophon Anab. 6, 3, 17., notante Schneidero in lexico, v. παρασκευάζω, παρασκευασαμένους τὴν γνώμην. Cyrop. 2, 1, 23. τοὺς κράτιστα δόξαντας τὰς τάξεις παρεσκευάσθαι, ad quae Bornemann. indice p. 918. „(παρασκευάζειν,) movere, persuadere, nostrum jemand bearbeiten." Athen. 260, e, αὐτοὺς τοιαῦτα ἔχειν παρεσκευάζειν.

[πεισθῆναι.] sic pars librorum;

ναι] ἄλλως τε, καὶ ἐπειδὴ τὴν ἐν τῇ Κνίδῳ διαφοραν περὶ τῶν Θηριμένους σπονδῶν ἤσθετο τῶν Πελοποννησίων, (οὐδὲ γὰρ κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἐν τῇ Ῥόδῳ ὄντων αὐτῶν ἐγεγένητο,) ἐν ᾗ τὸν τοῦ Ἀλκιβιάδου λόγον, πρότερον εἰρημένον περὶ τοῦ ἐλευθεροῦν τοὺς Λακεδαιμονίους τὰς ἁπάσας πόλεις, ἐπηλήθευσεν ὁ Λίχας, οὐ φάσκων ἀνεκτὸν εἶναι ξυγκεῖσθαι, κρατεῖν βασιλέα τῶν πόλεων, ὧν ποτε καὶ πρότερον ἦ αὐτὸς, ἢ οἱ πατέρες ἦρχον. καὶ ὁ μὲν Ἀλκιβιάδης, ἅτε περὶ μεγάλων ἀγωνιζόμενος, προθύμως τὸν Τισσαφέρνην θεραπεύων προσέκειτο.

alii *πιστευθῆναι*, utrumque explicare studentibus viris doctis, cum non vident, etiam *πεισθῆναι* esse glossam, et suffectum ejus in locum *πιστευθῆναι* ab aliquo, cui inepte dictum videretur, neque injuria, *βουλόμενον πεισθῆναι*. S. *δεδιότα μὲν τοὺς Πελ.: φησὶν, ὅτι ἐδεδίει μὲν ὁ Τισσ. τὴν ἰσχὺν τῶν Λακεδαιμονίων, ἐβούλετο δὲ ὅμως πεισθῆναι, εἰ δύναιτο*, (!) *ὑπὸ Ἀλκιβιάδου, μεταθέσθαι πρὸς τοὺς Ἀθηναίους.* de quibus D., „Non intelligo," inquit, „quis sit sensus in illa interpretatione, Tissaphernem metuisse quidem potentiam Peloponnesiorum, sed tamen cupivisse, sibi ab Alcibiade persuaderi, ut, illis desertis, Ath. socios adsciscret. nam ex iis, quae deinde cap. 56. et 57. dicuntur, apparet, Tissaphernem, etsi ei suspectae erant vires Peloponnesiorum, tamen eos minime voluisse a se alienare, et cupivisse efficere, ut sibi fidem haberent, se eorum amicitiam societati Atheniensium praeferre. et repugnat expositioni Scholiastae particula *ὅμως*, quae indicat, eum non consultum rebus suis putasse a Peloponnesiorum societate recedere." sic ille, recte, opinor; sed judicium desideres in his, quae addidit, „Melior, ut mihi videtur, est sententia in scriptura plerorumque MSS., et omnium Edd. ante Stephanum, *πιστευθῆναι*, quam etiam interpretes latini secuti sunt. in qua suppleo (durissime quidem. Bothius.) *ὑπ' αὐτῶν*, nempe *τῶν Πελοποννησίων*, ut Plut. Apophthegm. p. 330. *πιστευθεὶς ὑπὸ τῶν Βυζαντίων*, et Herodian. 2, 10. *πρὸς τῶν ἐκεῖ στρατιωτῶν, οὓς ἐψεύσατο, οὐκ ἔτι πιστεύεται.*" — imo et *πεισθῆναι*, et *πιστευθῆναι* immissum videtur ab iis, qui infinitivum requirerent ad *βουλόμενον*, in quo intelligendum ex superioribus *φίλον εἶναι τοῖς Ἀθηναίοις*.

τὴν — διαφοράν. de hac altercatione v. cap. 43. et 44.

ἤσθετο. Portus *sensit.* imo *audivit dici*, comperit.

οὐδὲ γὰρ — ἐγεγένητο. ll. *ἤδη γὰρ* etc., *η* et *ου*, itemque *δε* et *δη*, inter se permutatis, quae menda minime sunt insolita: v. de illo ann. ad 3, 62.; de hoc, si tanti est, indicem Aristophanis v. *δέ*. ipsum *οὐδὲ* idem fere est quod *οὔ*, de quo v. Herod. 6, 133., Xenophontem passim, Sophoclem, Euripidem, Aristophanem; eoque opus est sententiae, ne ineptiat bonus Thucydides, idem et Cnidi et Rhodi evenisse dicens.

ἐπηλήθευσεν Stephanus, consentiente D., idem significare dicit quod *ξυνεμαρτύρησε* superiore capite. cf. 4, 85., ubi S. *ἐπαληθεύουσα: βεβαιοῦσα, κυροῦσα.*

τὸν Τισσ. θεραπεύων προσέκειτο, Tissapherni officiosus instabat. de verbo *προσκεῖσθαι* ea notione v. 7, 18., 78. ceterum alii libri habent *τὸν Τισσαφέρνην*, alii *τὸν Τισσαφέρνη*; vulgo edd. *τῷ Τισσαφέρνει*, per se non male; sed recte G—r. „Graeci, ubi participium cum verbo finito diversi regiminis conjungitur, eo casu utuntur, quem participium postulat. v. 2, 44; 3, 105.; K. ad Dionys. p. 119." igitur ille, Bk., P., Hk. Df., *τὸν Τισσαφέρνην.*

Legati Samo missi Athenis agunt de restituendo Alcibiade et statu reipublicae mutando, multis repugnantibus, quos singulos refellens Pisander tanta Peloponnesiorum, a rege Persarum et Tissapherne stipendio instructorum, potentia spem salutis Atheniensibus superesse dicit nullam, nisi regem concilient, qui ut fidem illis habeat, instituendam esse, certe pro tempore, oligarchiam, et reducendum Alcibiadem, qui solus conficere rem possit.

53. *Οἱ δὲ μετὰ τοῦ Πεισάνδρου πρέσβεις τῶν Ἀθηναίων ἀποσταλέντες ἐκ τῆς Σάμου, ἀφικόμενοι ἐς τὰς Ἀθήνας, λόγους ἐποιοῦντο ἐν τῷ δήμῳ, κεφαλαιοῦντες ἐκ πολλῶν, μάλιστα δὲ, ὡς ἐξείη αὐτοῖς, Ἀλκιβιάδην καταγαγοῦσι, καὶ μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον δημοκρατουμένοις, βασιλέα τε ξύμμαχον ἔχειν, καὶ Πελοποννησίων περιγενέσθαι. ἀντιλεγόντων δὲ πολλῶν καὶ ἄλλων περὶ τῆς δημοκρατίας, καὶ τῶν Ἀλκιβιάδου ἅμα ἐχθρῶν διαβοώντων, ὡς δεινὸν εἴη, εἰ τοὺς νόμους βιασάμενος κάτεισι, καὶ Εὐμολπιδῶν, καὶ Κηρύκων, περὶ τῶν μυστικῶν, δι' ἅπερ ἔφυγε, μαρτυρομένων καὶ ἐπιθειαζόντων, μὴ κατάγειν, ὁ Πείσανδρος παρελθὼν πρὸς πολλὴν ἀντιλογίαν καὶ σχετλιασμὸν ἠρώτα ἕνα ἕκαστον παράγων τῶν ἀντιλεγόντων, εἴ τινα ἐλπίδα ἔχει σωτηρίας τῇ πόλει Πελοποννησίων ναῦς τε*

53. κεφαλ. ἐκ πολλῶν: ἀντὶ τοῦ ἐκ πολλοῦ ἀποδεικνύντες. ἤγουν κεφαλαιωδῶς κ. ξυντετμημένως λέγοντες. S. Portus *in summam multa colligentes.* Did. „ils ne traitèrent plusieurs affaires qu'en substance, mais ils dirent surtout, qu'il dépendait des Athéniens," etc.

Εὐμολπιδῶν, καὶ Κηρύκων. harum gentium, ab Eumolpo et Ceryce oriundarum, jus sacerdotii eleusinii hereditarium erat: nam ἱεροφάντης, et ἱεροκήρυξ, et ceteri κήρυκες, ex his familiis eligebantur. *Hk.* Ejusmodi gentes familiaeque, quibus sacra quaedam publica (nam seorsum quaeque gens privata habebat sua), hereditate accepta, erant propria, plures commemorantur, velut Eteobutadae, Thaulonidae, Hesychidae, aliae, quas enumerat Hüllmann. Urgesch. des Staats p. 90. cf. Platner. Beitr. zum att. Recht p. 80., Ste. - Croix de Mysteriis p. 131. metaphr. Lenz., Tittmann. Gr. Staatsverf. p. 606., et Arn. ad h. l. *E G—ro.* „Athenienses, quaecunque ad religionem pertinerent, uni ex Archontibus, qui nomine regis insigniebatur, demandarunt. (Hesych. v. βασιλεύς, Pollux 8, 9., 90., Sainte-Croix l. c.) eo praeside sacerdotes e gente Eumolpidarum (Hesych. v. Εὐμολπίδαι. cf. Meiners. Verm. Schriften, 3., p. 230., 239.) et Cerycum judicium publicum constituebant ad cognoscendum de iis, qui de violatis religionibus reipublicae accusati erant, et condemnati senatus populique decreto severe puniebantur. notissima sunt Aeschyli (Clem. Alex. 2., p. 387. ed. Sylburg.), Andocidis (Lys. contra Andoc. p. 103., 108., Andoc. de Myst. p. 7.), Alcibiadis (Plut. Alcib., t. 2., p. 25., seqq.), Diagorae (Aristoph. Av. 986., Lys. c. Andoc. p. 101.), exempla." *E Wegscheideri libro* de mysteriis Graecorum, p. 50.

περὶ τῶν μυστικῶν. v. 6, 28., 60.

ἐπιθειαζόντων: ἤγ. θεάς τινας ἐπιβοωμένων. (v. 2, 75. etc.) — σχετλιασμόν: ἤγ. δεινοπάθειαν. S. Hk. „bei vielem Widerspruch und Unwillen."

εἴ τινα ἐ. Vat., Valla *ecquam*, „quod praeferendum videtur vulgato ἤντινα ob verba ὁπότε δὲ μὴ φαίησαν ἔρωτ., ex quibus non *quam spem*, sed *ecquam spem* haberent, Pisandrum interrogasse, probabile fit." P. vitiose aliquot libri ἦν τινα ἐ. ἔχῃ.

οὐκ ἐλάσσους σφῶν ἐν τῇ θαλάσσῃ * ἀντιπρώρους ἐχόντων, καὶ πόλεις ξυμμαχίδας πλείους, βασιλέως τε αὐτοῖς καὶ Τισσαφέρνους χρήματα παρεχόντων, σφίσι τε οὐκέτι ὄντων, εἰ μή τις πείσει βασιλέα μεταστῆναι παρὰ σφᾶς. ὁπότε δὲ μὴ φαίησαν ἐρωτωμένοι, ἐνταῦθα δὴ σαφῶς ἔλεγεν αὐτοῖς, ὅτι „τοῦτο τοίνυν οὐκ ἔστιν ἡμῖν γενέσθαι, εἰ μὴ πολιτεύσομέν τε σωφρονέστερον, καὶ ἐς ὀλίγους μᾶλλον τὰς ἀρχὰς ποιήσομεν, ἵνα πιστεύῃ ἡμῖν βασιλεύς, καὶ μὴ περὶ πολιτείας τὸ πλέον βουλεύσομεν ἐν τῷ παρόντι ἢ περὶ σωτηρίας, (ὕστερον γὰρ ἔξεσται ἡμῖν καὶ μεταθέσθαι, ἢν μή τι ἀρέσκῃ.) Ἀλκιβιάδην τε κατάξομεν, ὃς μόνος τῶν νῦν οἷός τε τοῦτο κατεργάσασθαι.“

Populus, primum indignatus consilio de instituenda oligarchia, deinde tamen persuadetur a Pisandro, decretoque facto eum cum 10 viris ad Tissaphernem et Alcibiadem proficisci jubet, ut ibi negotium quam possint optime conficiant; Phrynichum autem, quem proditionis Pisander accusaverat, ut eum amoliretur, quippe inimicum Alcibiadis, Ath. a praefectura navium amovent una cum collega Scironide, suffectis eorum in locum Diomedonte et Leone.

54. Ὁ δὲ δῆμος τὸ μὲν πρῶτον ἀκούων χαλεπῶς ἔφερε τὸ περὶ τῆς ὀλιγαρχίας, σαφῶς δὲ διδασκόμενος ὑπὸ τοῦ Πεισάνδρου, μὴ εἶναι ἄλλην σωτηρίαν, δείσας, καὶ ἅμα * ἐλπίζων ὡς καὶ μεταβαλεῖται, ἐνέδωκε, καὶ ἐψηφίσαντο, πλεύσαντα

* ἀντιπρώρους. „Insulse satis vertit Portus *easque navibus ipsorum adversas*, quo quid frigidius tandem adderet Noster? ne *rostratas* quidem satis recte.“ B—r., hactenus bene; sed minime probanda sunt, quae addidit, haec „Verterim *pares*, idoneas proelio committendo, gute, tüchtige Kriegsschiffe, quae *opponere* se illis possent“ etc. hoc esset ἀντιπάλους. mendosum procul dubio est ἀντιπρώρους, cum requiratur epitheton navium, quod dicas perpetuum, nec tempori tantummodo pugnandi aptum: nam tropice, ut apud Euripidem El. 779. (ἀντίπρωρα βέλη), aliosque, intelligi non potest in ipsis navibus. quare ponendum arbitror ἀντιφρούρους, quod vocabulum extat apud Hesychium, ut significentur *naves alterae alteras observantes*, ut Ath. et Lac. se observabant invicem, praesidiaque praesidiis opponebant. forte ἀντίπρουρα scriptum, quemadmodum π et φ permutata nonnunquam invenias in libris (v. Iliad. χ, 11., Eurip. Iph. T. 975., Callias Cyclopibus apud Athen. 140, e, ubi codd. inepte φύλλα δείπνων pro φ. δαφνῶν, etc.), peperisse videtur istud ἀντιπρώρους.

σφίσι — ὄντων: χρημάτων δηλονότι.

εἰ μή τις πείσει. sic Palat. alii codd. εἰ — πείσῃ contra usum Thucydidis et priscorum Atticorum. v. ann. ad 6, 21.

καὶ — ποιήσομεν, *et potius paucis magistratus parabimus*, i. e. paucos ad eos admittemus, oligarchiam instituemus. ποιήσομεν pro τάξομεν, ut Xenophon Rep. Lac. 1, 2. πρῶτον μὲν σωμασκεῖν ἔταξεν οὐδὲν ἧττον τὸ θῆλυ τοῦ ἄῤῥενος φύλου· ἔπειτα δὲ δρόμου κ. ἰσχύος, ὥσπερ τοῖς ἀνδράσιν, οὕτω καὶ ταῖς θηλείαις ἀγῶνας πρὸς ἀλλήλας ἐποίησε, Aristophanes Eccles. 594. ἀλλ' ἵνα ποιῶ κοινὸν πᾶσιν βίοτον, καὶ τοῦτον ὁμοίων, etc.

54. ἐλπίζων. Cass., Aug., Pal., It., Vat., Lugd., Mosqu., ἐπελπίζων, quo nunquam hoc sensu utitur Thucydides, etsi frequens est apud sequiores scriptores. v. D. et G—r.

τὸν Πείσανδρον καὶ δέκα ἄνδρας μετ' αὐτοῦ πράσσειν, ὅπη ἂν αὐτοῖς δοκοίη ἄριστα ἔξειν, τά τε πρὸς τὸν Τισσαφέρνην, καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην. ἅμα τε διαβαλόντος καὶ Φρύνιχον τοῦ Πεισάνδρου παρέλυσεν ὁ δῆμος τῆς ἀρχῆς, καὶ τὸν ξυνάρχοντα Σκιρωνίδην, ἀντέπεμψαν δὲ στρατηγοὺς ἐπὶ τὰς ναῦς Διομέδοντα, καὶ Λέοντα. τὸν δὲ Φρύνιχον ὁ Πείσανδρος φάσκων Ἴασον προδοῦναι, καὶ Ἀμόργην, διέβαλεν, οὐ νομίζων ἐπιτήδειον εἶναι τοῖς πρὸς τὸν Ἀλκιβιάδην πρασσομένοις.

Itaque Pisander, postquam adiit sodalitia, quae adhuc Athenis erant, adhortatus ea, ut communi consilio democratiam tollant, ceterisque praeparatis, ne mora sit, cum 10 viris Chium navigat ad Tissaphernem.

Καὶ ὁ μὲν Πείσανδρος τάς τε ξυνωμοσίας, ἅπερ ἐτύγχανον πρότερον ἐν τῇ πόλει οὖσαι ἐπὶ δίκαις καὶ ἀρχαῖς, ἁπάσας ἐπελθὼν, καὶ παρακελευσάμενος, ὅπως ξυστραφέντες, καὶ κοινῇ βουλευσάμενοι, καταλύσουσι τὸν δῆμον, καὶ τἆλλα παρασκευάσας ἐπὶ τοῖς παροῦσιν, ὥστε μηκέτι διαμέλλεσθαι, αὐτὸς μετὰ τῶν δέκα ἀνδρῶν τὸν πλοῦν ὡς τὸν Τισσαφέρνην ποιεῖται.

Leon et Diomedon, Rhodum profecti, Peloponnesiorum naves subductas capiunt, et Rhodios opitulantes proelio vincunt; deinde Chalcen abeunt, tutius inde observaturi, si quando Peloponnesiorum classis solveret.

55. Ὁ δὲ Λέων καὶ ὁ Διομέδων ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι, ἀφιγμένοι ἤδη ἐπὶ τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς, ἐπίκλουν τῇ Ῥόδῳ ἐποιήσαντο, καὶ τὰς μὲν ναῦς καταλαμβάνουσιν ἀνειλκυσμένας τῶν Πελοποννησίων, ἐς δὲ τὴν γῆν ἀπόβασίν τινα ποιησάμενοι, καὶ τοὺς προσβοηθήσαντας Ῥοδίων νικήσαντες μάχῃ, ἀπεχώρησαν ἐς τὴν Χάλκην, καὶ τὸν πόλεμον ἐντεῦθεν μᾶλλον ἢ ἐκ τῆς Κῶ ἐποιοῦντο· εὐφυλακτότερα γὰρ αὐτοῖς ἐγίγνετο, εἴ ποι ἀπαίροι τὸ τῶν Πελοποννησίων ναυτικόν.

Hk. Alienum sane ἐπελπίζων, sed aptum ἔτι ἐλπίζων, relato ἔτι, *postea*, ad μεταβαλεῖται. de ἔτι et ἐπὶ non ita raro permixtis in codicibus dixi ad Iliad. ϙ', 41.

Ἴασον προδοῦναι. v. 8, 28 ξυνωμοσίας — ἐπὶ δίκαις καὶ ἀρχαῖς. Erant Athenis, ut in aliis civitatibus liberis, sodalitates quaedam civium, qui mutuam inter se operam dabant consequendis magistratibus, et in judiciis sibi invicem aderant. v. Herod. 5, 104., Plut. Alcib. c. 13., Nic. c. 11., ubi στάσεις hoc sensu dicuntur, idem Plutarcho, velut Pericle, c. 14., ἑταιρεία, quod vocabulum etiam Plato de Republ. 2., p. 365, D. adjungens dicit ἐπὶ γὰρ τὸ λανθάνειν ξυνωμοσίας τε καὶ ἑταιρείας συνάξεμεν, et Apol. Socr. p. 36, B. τῶν ξυνωμοσιῶν καὶ στάσεων τῶν ἐν τῇ πόλει γιγνομένων. apud Thucydidem sodalitates istas attingunt hi loci 3, 82. (τὸ ἑταιρικὸν), 6, 27. extr., 6, 60. cf. P. 1, 2., p. 31., Böckh. Oecon. polit. att. tom. 2., p. 264. *Ex Hk.*

ξυστραφέντες, *conjuncti*. cf. 6, 77., etc.

ἐπὶ τοῖς παροῦσιν: κατὰ τῆς παρούσης δημοκρατίας. S.

55. εὐφυλακτότερα etc. Chalce igitur propior a Rhode erat statio quam Cos insula, ut narrat capite 44. *E G—re.*

Paedaritus Chiis opem ferre jubet Lacedaemonios, illisque id statutum cum animo habentibus interea impatiens ipse cum auxiliaribus suis et Chiis Ath. adoritur, partemque munitionis eorum et naves aliquot subductas capit; sed mox ab Atheniensibus succurrentibus vincitur, peritque cum Chiis plurimis.

Ἦλθε δ' ἐς τὴν Ῥόδον καὶ Ξενοφαντίδας Λάκων παρὰ Παιδαρίτου ἐκ Χίου, λέγων, ὅτι τὸ τεῖχος τῶν Ἀθηναίων ἤδη ἐπιτετέλεσται, καὶ, εἰ μὴ βοηθήσουσι πάσαις ταῖς ναυσὶν, ἀπολεῖται τὰ ἐν Χίῳ πράγματα· οἱ δὲ διενοοῦντο βοηθήσειν. ἐν τούτῳ δὲ ὁ Παιδάριτος αὐτός τε, καὶ τὸ περὶ αὐτὸν ἐπικουρικὸν ἔχων, καὶ τοὺς Χίους, πανστρατιᾷ προσβαλὼν τῶν Ἀθηναίων τῷ περὶ τὰς ναῦς ἐρύματι, αἱρεῖ τέ τι αὐτοῦ, καὶ νεῶν τινῶν ἀνειλκυσμένων ἐκράτησεν· ἐπεκβοηθησάντων δὲ τῶν Ἀθηναίων, καὶ τρεψαμένων τοὺς Χίους πρώτους, νικῶσι καὶ τὸ ἄλλο τὸ περὶ τὸν Παιδάριτον, καὶ αὐτὸς ἀποθνήσκει, καὶ τῶν Χίων πολλοὶ, καὶ ὅπλα ἐλήφθη πολλά.

Jam Chii terra marique artius obsessi fame cruciantur; Pisander autem et legati Atheniensium, ad insulam appulsi, de facienda pactione agunt cum Tissapherne, qui, Peloponnesios metuens, et utramque gentem atteriturus, adhuc dubitat, quid faciat. quod ubi animadvertit Alcibiades, quominus efficiatur negotium, cujus eum taedebat, nomine satrapae Ath., multa concedentes, tandem adeo immodica poscit, ut irati Samum revertantur.

56. Μετὰ δὲ ταῦτα οἱ μὲν Χῖοι ἔκ τε γῆς καὶ θαλάσσης ἔτι μᾶλλον ἢ πρότερον ἐπολιορκοῦντο, καὶ ὁ λιμὸς αὐτόθι ἦν μέγας· οἱ δὲ περὶ τὸν Πείσανδρον Ἀθηναίων πρέσβεις, ἀφικόμενοι ὡς τὸν Τισσαφέρνην, λόγους ποιοῦνται περὶ τῆς ὁμολογίας. Ἀλκιβιάδης δὲ (οὐ γὰρ αὐτῷ πάνυ τὰ ἀπὸ Τισσαφέρνους βέβαια ἦν, φοβουμένου τοὺς Πελοποννησίους μᾶλλον, καὶ ἔτι βουλομένου, καθάπερ καὶ ὑπ' ἐκείνου ἐδιδάσκετο, τρίβειν ἀμφοτέρους,) τρέπεται ἐπὶ τοιόνδε εἶδος, ὥστε τὸν Τισσαφέρνην, ὡς μέγιστα αἰτοῦντα παρὰ τῶν Ἀθηναίων, μὴ ξυμβῆναι. δοκεῖ δέ μοι καὶ ὁ Τισσαφέρνης τὸ αὐτὸ βουληθῆναι, αὐτὸς μὲν διὰ τὸ δέος, ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης, ἐπειδὴ ἑώρα ἐκεῖνον καὶ ὡς οὐ ξυμβασείοντα, δοκεῖν τοῖς Ἀθηναίοις ἐβούλετο μὴ ἀδύνατος εἶναι πεῖσαι, ἀλλ' ὡς πεπεισμένῳ Τισσαφέρνει καὶ βουλομένῳ προσχωρῆσαι τοὺς Ἀθηναίους μὴ ἱκανὰ διδόναι. ἤτει γὰρ τοσαῦτα ὑπερβάλλων ὁ Ἀλκιβιάδης, λέγων αὐτὸς ὑπὲρ παρόντος Τισσαφέρνους, ὥστε τὸ τῶν Ἀθηναίων, καίπερ ἐπὶ

56. μᾶλλον. intell. μ. ἢ τοὺς Ἀθηναίους.

εἶδος: τύπον, μηχανήν. (Did. „Alcib. recourut à l'expédient suivant." germanice id dicas *er kam auf diese Idee.*) — ξυμβασείοντα: ἐφιέμενον ξυμβῆναι. — μὴ ἱκανά: τῇ αἰτήσει δηλ. S.

τὸ τῶν Ἀθηναίων. τὸ, quod vulgo abest, sed abesse nequit sine damno sententiae, e Vat. receptum est. S. ὥστε τοὺς Ἀθηναίους αἰτίους γενέσθαι τοῦ μὴ συμβῆναι, καίπερ διδόντας τὰ αἰτούμενα. — paulo ante ad verba τοὺς Ἀθηναίους — διδόναι repete δοκεῖν ἐβούλετο. Ex Hk.

πολὺ ὅ τι αἰτοίη ξυγχωρούντων, ὅμως αἴτιον γενέσθαι, Ἰωνίαν τε γὰρ πᾶσαν * ἠξίουν δίδοσθαι, καὶ αὐθις νήσους τε τὰς ἐπικειμένας, καὶ ἄλλα· οἷς οὐκ ἐναντιουμένων τῶν Ἀθηναίων τέλος ἐν τῇ τρίτῃ ἤδη ξυνόδῳ, δείσας, μὴ πάνυ φορα-θῇ ἀδύνατος ὢν, ναῦς ἠξίου ἐᾶν βασιλέα ποιεῖσθαι, καὶ παραπλεῖν τὴν ἑαυτοῦ γῆν, ὅπη ἂν, καὶ ὅσαις ἂν βούληται. ἐνταῦθα δὴ οὐκέτι, ἀλλ' ἄπορα νομίσαντες οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐξηπατῆσθαι, δι' ὀργῆς ἀπελθόντες κομίζονται ἐς τὴν Σάμον.

Deinde Tiss. Peloponnesios Miletum reducere statuit stipendio praebito, ne ejus inopia laborantes vel vincantur ab Atheniensibus, navale proelium exterquentibus, vel, audata eorum classe, illis quidvis facere liceat, vel etiam, id quod maxime metuebat, victus quaerendi causa continentem ipsi devastent. igitur haec omnia reputans, et Graecos exaequare inter se studens, et stipendium dedit Peloponnesiis, et tertium cum iis foedus fecit hujusmodi.

57. Τισσαφέρνης δὲ εὐθὺς μετὰ ταῦτα, καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι, παρέρχεται ἐς τὴν Καῦνον, βουλόμενος τοὺς Πελοποννησίους πάλιν τε κομίσαι ἐς τὴν Μίλητον, καὶ ξυνθήκας ἅτι ἄλλας ποιησάμενος, ἃς ἂν δύνηται, τροφήν τε παρέχειν,

* ἠξίουν. codd. Bas., Mosqu., Cl., Ven., ἠξίον. putide, illud tuens, Portus, auctore S., „scilicet ὁ Τισσαφέρνης καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης," quasi dubitare quisquam posset, quinam dicerentur. rectius haud dubie ista exemplaria ἠξίου, quia solus hic agit Alcib., λέγων αὐτὸς ὑπὲρ παρόντος Τισσαφέρνους: verum eo quoque careri potest, et immissum videtur ab aliquo, quem fugeret, huc pertinere ἤτει ex superioribus eodem tenore orationis, usurpatoque asyndeto epexegetico: neque enim τῷ τὲ in verbis Ἰωνίαν τε novus ordo verborum jungitur antecedenti, sed respondet τὸ τὲ particulae καὶ, quae sequitur. quare expungendum arbitror ἠξίου, idque eo magis, quod habetur in iis, quae proxime sequuntur.

τὰς ἐπικειμένας: δηλ. τῇ Ἰωνίᾳ. S.

Infinitivos ποιεῖσθαι et παραπλεῖν cum Krüg. p. 369. accipe pro ποιησάμενον παραπλεῖν. Hk. Cave pareas viris optimis: nam istud ποιησάμενον Thuc. subaudiendum reliquisset lectoribus; sed hoc vult, Alcibiadem postulasse, ut liceret Persarum regi non modo circumnavigare oram Atticae, sed etiam, quae erat ejus impudentia, ibi naves fabricari; brevitatis autem studiosus non bis significavit locum, sed post ποιεῖσθαι omisit verba ἐν τῇ ἑαυτοῦ γῇ. — „Alcibiades augmente encore ses demandes, en proposant aux Ath., „que le roi fût libre de parcourir tout le littoral de leur empire,"" etc. Did. et in nota „Cette demande a beaucoup de rapport avec celle que firent les Russes à la Porte pour le passage libre de leur vaisseaux de guerre par le Bosphore et les Dardanelles."

τὴν ἑαυτοῦ γῆν. sic plerique libri, mirorque, viros doctissimos diu tulisse vulgatum ἑαυτῶν: opertuit enim dictum αὐτῶν, id si voluisset Thuc., sed maluit efficacius ἑαυτοῦ, „ipsius Alcibiadis patriam," a qua petius arcere debebat barbaros.

οὐκέτι: ἀπὸ κοινοῦ τὸ ξυγχωρούντων ἀκουστέον. S. „Poppo, d'après plusieurs MSS., a inséré entre crochets (Hk. posteriore ed. etiam sine uncis. Beth.) dans son texte [τι]. Nous ne voyons pas le motif qui a pu le déterminer à admettre τὶ: car indépendamment de la cacophonie, qui en résulte, on ne sait à quoi le faire rapporter. Il

καὶ μὴ παντάπασιν ἐκπεπολεμῶσθαι, δεδιὼς μὴ, ἢν ἀποροῦσι πολλαῖς ναυσὶ τῆς τροφῆς, ἢ τοῖς Ἀθηναίοις ἀναγκασθέντες ναυμαχεῖν ἡσσηθῶσιν, ἢ, κενωθεισῶν τῶν νεῶν, ἄνευ ἑαυτοῦ γένηται τοῖς Ἀθηναίοις, ἃ βούλονται· ἔτι δὲ ἐφοβεῖτο μάλιστα μὴ τῆς τροφῆς ζητήσει πορθήσωσι τὴν ἤπειρον. πάντων [οὖν] τούτων λογισμῷ, καὶ προνοίᾳ, ὥσπερ ἐβούλετο ἐπανισοῦν τοὺς Ἕλληνας πρὸς ἀλλήλους, μεταπεμψάμενος οὖν τοὺς Πελοποννησίους, τροφήν τε αὐτοῖς δίδωσι, καὶ σπονδὰς τρίτας τάσδε σπένδεται.

Verba foederis.

58. „ΤΡΙΤΩι καὶ δεκάτῳ ἔτει Δαρείου βασιλεύοντος, ἐφορεύοντος δὲ Ἀλεξιππίδα ἐν Λακεδαίμονι, ξυνθῆκαι ἐγένοντο ἐν Μαιάνδρου πεδίῳ Λακεδαιμονίων, καὶ τῶν ξυμμάχων, πρὸς Τισσαφέρνην, καὶ Ἱεραμένην, καὶ τοὺς Φαρνάκου παῖδας, περὶ τῶν

est à présumer que τι est une répétition causée par inadvertance de la finale οὐκέτι.“ *Did.*

57. ἐκπεπολεμῶσθαι, sic Vat., Bk., G—r., Did.

„ἐκπολεμῶσαι hoc sensu apud Nostrum passim et Demosthenem in Philipp., et per η aliquando, scribi narrat Harpocration. priore forma extat apud Halicarn. Dionysium; atque sic Hesychius. adi Pollucem 1, 154. Plutarchus in Pericle: ἐκπεπολεμωμένοι πρὸς αὐτούς, *facti ipsis hostes.* (german. *ihnen verfeindet.* Both.)“ *Wass.* Utrumque Thucydideum. — Harpocration ἐκπολεμῶσαι: ἀντὶ τοῦ εἰς πόλεμον καταστῆσαι, — ὡς καὶ παρὰ Θουκυδίδῃ πολλάκις· ἐν μέντοι τοῖς Ἀττικοῖς διὰ τοῦ η γράφεται, ὡς καὶ παρὰ Ξενοφῶντι ἐν ἕκτῃ Ἑλληνικῶν (imo Hellen. 5, 4, 20.). differentiam statuit Ammonius p. 47.: ἐκπολεμῶσαι κ. ἐκπολεμῆσαι διαφέρει· ἐκπολεμῶσαι μὲν γάρ ἐστι τὸ εἰς πόλεμον ἐμβαλεῖν, ἐκπολεμῆσαι δὲ τὸ πόλιν ἑξελεῖν, ubi v. Valck. p. 72. (quo magis probes ἐκπεπολεμῶσθαι. *Both.*) *E G—ro.* S. καὶ — ἐκπεπολεμῆσθαι: (sic, verum id nolim urgeri, cum η et ω litteras permisceri nonnunquam sciamus in codicibus, qua de re diximus ad Odyss. ω, 379., Iliad. χ, 33. in Addendis, Hom. Odyss. vol. 3., p. 395. nostrae ed., Soph. Rhizotom. fragm. 2., et saepius.) ἦγουν εἰς τελείαν ἔχθραν ἐλθεῖν τοῖς Πελοποννησίοις.

dativus πολλαῖς ναυσὶ pendet a τροφῆς, ut 1, 5.; 3, 98.; 4, 6. *G—r.*

κενωθεισῶν τῶν νεῶν: ἀπολιπόντων αὐτὰς τῶν στρατιωτῶν διὰ τὸ μὴ λαμβάνειν μισθόν. S.

[οὖν] videtur natum ex — ων vicino: neque enim bis id ponere in eadem sententia memini hunc nostrum, neque satis explorata pute exempla ejus rei a K. ad Dionys. p. 5.

ὥσπερ. Portus *quemadmodum.* quem refellens B—r. „ὥσπερ,“ inquit, „hic est *quoniam.*“ vellem dixisset, ubi alias. fortasse significat *utut*, quomodocunque, quovis pretio, ut Aristoph. Pac. 24. etc. quanquam non displicet Porti interpretatio, quam secutus etiam Did. „d' après le plan qu'il avait formé de contre-balancer les forces réciproques des Hellènes“ —.

ἐπανισοῦν semel dixit, si bene memini, Thuc., neque apud alios reperi hoc verbum, in quo ἐπὶ videtur esse αὐξητικὸν, ut in homerico ἐπεμήνιε Iliad. ν, 460. est igitur *magis magisque*, sive *magis quam antea*, *exaequare*, velut aequilibrio Graeciae, quominus formidanda sit Persis.

58. ἐν Μαιάνδρου πεδίῳ. v. 3, 19.

τοὺς Φαρνάκου παῖδας. Pharnabazum et fratres ejus, filios Pharnacis 2., non posteros Pharnacis 1., qui est error Krügeri ad Dionys. p. 353., non reputantis,

βασιλέως πραγμάτων καὶ Λακεδαιμονίων, καὶ τῶν ξυμμάχων. χώραν τὴν βασιλέως, ὅσῃ τῆς Ἀσίας ἐστὶ, βασιλέως εἶναι, καὶ περὶ τῆς χώρας τῆς ἑαυτοῦ βουλευέτω βασιλεὺς, ὅπως βούλεται. Λακεδαιμονίους δὲ, καὶ τοὺς ξυμμάχους, μὴ ἰέναι ἐπὶ χώραν τὴν βασιλέως ἐπὶ κακῷ μηδενὶ, μηδὲ βασιλέα ἐπὶ τὴν Λακεδαιμονίων, μηδὲ τῶν ξυμμάχων, ἐπὶ κακῷ μηδενί. ἢν δέ τις Λακεδαιμονίων, ἢ τῶν ξυμμάχων, ἐπὶ κακῷ ἴῃ ἐπὶ τὴν βασιλέως χώραν, τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ τοὺς ξυμμάχους, κωλύειν· καὶ ἤν τις ἐκ τῆς βασιλέως ἴῃ ἐπὶ κακῷ ἐπὶ Λακεδαιμονίους, ἢ τοὺς ξυμμάχους, βασιλεὺς κωλυέτω. τροφὴν δὲ ταῖς ναυσὶ ταῖς νῦν παρούσαις Τισσαφέρνην παρέχειν κατὰ τὰ ξυγκείμενα, μέχρι ἂν αἱ νῆες αἱ βασιλέως ἔλθωσι· Λακεδαιμονίους δὲ, καὶ τοὺς ξυμμάχους, ἐπὴν αἱ βασιλέως νῆες ἀφίκωνται, τὰς ἑαυτῶν ναῦς ἢν βούλωνται τρέφειν, ἐφ' ἑαυτοῖς εἶναι· ἢν δὲ παρὰ Τισσαφέρνους λαμβάνειν ἐθέλωσι τὴν τροφὴν, Τισσαφέρνην παρέχειν, Λακεδαιμονίους δὲ καὶ τοὺς ξυμμάχους τελευτῶντος τοῦ πολέμου τὰ χρήματα Τισσαφέρνει ἀποδοῦναι, ὁπόσα ἂν λάβωσιν. ἐπὴν δὲ αἱ βασιλέως νῆες ἀφίκωνται, αἵ τε Λακεδαιμονίων νῆες καὶ αἱ τῶν ξυμμάχων, καὶ αἱ βασιλέως, κοινῇ τὸν πόλεμον πολεμούντων, καθ' ὅ τι ἂν Τισσαφέρνει δοκῇ, καὶ Λακεδαιμονίοις, καὶ τοῖς ξυμμάχοις· ἢν δὲ καταλύειν βούλωνται πρὸς Ἀθηναίους, ἐν ὁμοίῳ καταλύεσθαι."

Tiss. phoenicias naves adducere, ceterisque in foedere promissis stare, se velle significat.

59. Αἱ μὲν σπονδαὶ αὗται ἐγένοντο, καὶ μετὰ ταῦτα παρ-

quibuscum foedus initum est, eos in vivis esse debuisse. alia quaestio est, num Pharnabazi fratres satrapiae administrandae socii fuerint. *Hieramenem* Arn. putat eundem fuisse, quem Darii sororem in matrimonium duxisse dicit Xenophon Hellen. 2, 1, 9., ejusque nomen insertum esse foederi, ut affinis regi, fortasse munere aliquo functi in Asia minore. *K G—ro.*

εἶναι, — ἰέναι, — κωλύειν, etc. infinitivi sensu imperativorum. v. 5, 18.

ἐφ' ἑαυτοῖς εἶναι. i. e. *in sua potestate*, vel *sui juris*, *esto*, et subjectum est Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμ. v. Blume Script. schol., Strals. p. 24. *Hk.*

ὁπόσα ἂν λάβωσιν. scil. inde a tempore, quo classis phoenicia advenerit, ut Dobr. annotavit. *G—r.*

καταλύειν sine casu nominis est etiam 5, 17. et 23. D.

πρὸς Ἀθηναίους, ut, notante Did., c. 18. καὶ κατάλυσιν τοῦ πολέμου πρὸς Ἀθηναίους, et 5, 47. καταλύειν δὲ μὴ ἐξεῖναι τὸν πόλεμον πρὸς ταύτην τὴν πόλιν μηδεμιᾷ τῶν πόλεων. S. πρὸς Ἀθηναίους: γράφεται τοῖς Ἀθηναίοις. ἐὰν ἐθέλωσι, φησὶ, πρὸς Ἀθηναίους διαλλάττεσθαι, ἀμφότεροι διαλλαττέσθωσαν. Ar., C., Dan. πρὸς Ἀθηναίους, ut vulgo. Aug., Cass., margo Steph., et S., τοῖς Ἀθηναίοις, quae dittographia placuit Bekkero, Göllero, Popponi, Dindorfio; sed videtur prima manus scriptoris, deinde ab ipso emendata. dixerat Λακεδαιμονίοις, τοῖς ξυμμάχοις: nunc, variata oratione, dixit, opinor, πρὸς Ἀθηναίους.

ἐν ὁμοίῳ, ὁμοίως. v. Viger. 9, 3, 7.

ἐσκευάζετο Τισσαφέρνης τάς τε φοινίσσας ναῦς ἄξων, ὥσπερ εἴρητο, καὶ τἆλλα, ὅσαπερ ὑπέσχετο, καὶ ἐβούλετο παρασκευαζόμενος γοῦν δῆλος εἶναι.

Boeotii Oropum capiunt per proditionem; quo facto Eretrienses, defectionem ab Atheniensibus parantes, Rhodum navigant, et Peloponnesios in Euboeam invitant ad opem ferendam; sed illi potius tota classe Chiis subveniunt, occurrentibus tamen Atheniensium navibus Chium pervenire nequeunt, ipsique Miletum, Ath. vero Samum, revertuntur.

60. Βοιωτοὶ δὲ, τελευτῶντος ἤδη τοῦ χειμῶνος, Ὠρωπὸν εἷλον προδοσίᾳ, Ἀθηναίων ἐμφρουρούντων. ξυνέπραξαν δὲ Ἐρετριέων τε ἄνδρες, καὶ αὐτῶν Ὠρωπίων, ἐπιβουλεύοντες ἀπόστασιν τῆς Εὐβοίας· ἐπὶ γὰρ τῇ Ἐρετρίᾳ τὸ χωρίον ὂν ἀδύνατα ἦν, Ἀθηναίων ἐχόντων, μὴ οὐ μεγάλα βλάπτειν καὶ Ἐρέτριαν, καὶ τὴν ἄλλην Εὔβοιαν. ἔχοντες οὖν ἤδη τὸν Ὠρωπὸν ἀφικνοῦνται ἐς Ῥόδον οἱ Ἐρετριῆς, ἐπικαλούμενοι ἐς τὴν Εὔβοιαν τοὺς Πελοποννησίους. οἱ δὲ πρὸς τὴν τῆς Χίου κακουμένης βοήθειαν μᾶλλον ὥρμηντο, καὶ ἅραντες πάσαις ταῖς ναυσὶν ἐκ τῆς Ῥόδου ἔπλεον. καὶ γενόμενοι περὶ τὸ Τριόπιον καθορῶσι τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς πελαγίας ἀπὸ τῆς Χάλκης πλεούσας· καὶ ὡς ἀὐθέτεροι ἀλλήλοις ἐπέπλεον, ἀφικνοῦνται οἱ μὲν ἐς τὴν Σάμον, οἱ δὲ ἐς τὴν Μίλητον, * καὶ ἑώρων, οὐκέτι ἄνευ ναυμαχίας οἷόν τε εἶναι ἐς τὴν Χίον βοηθῆσαι. καὶ

59. ἄξων pro ἄξειν. v. M. gr. §. 549., 550.

ὥσπερ εἴρητο: ἐν ταῖς σπονδαῖς δηλ. S.

τάς τε φοιν. ναῦς — καὶ ἐβούλετο —. libere Thuc. transponere solet τὲ et καὶ particulas: velut hic proprie dicendum fuit παρεσκευάζετό τε τὰς ναῦς, et καὶ καὶ (etiam) τἆλλα, ὅσ. ὑπ., ἐβούλετο etc. καὶ καὶ quidem ne diceret, etiam cacophonia deterrebatur. cf. ann. ad 6, 60.

60. Ὠρωπόν. v. 2, 23. Bähr. ad Herod. 6, 100. „Oropus e regione sita erat Eretriae, 40 vel 60 stadiorum intervallo inde remota, quod oppidum (munitum cum portu), prius Boeotiae accensum, ab Atheniensibus postea occupatum est, qui inde in Boeotiae agros excurrere solebant. hinc saepius pugnatum de hoc loco. v. Mannert. 8., p. 241., et inprimis Kruse Hellas 2, 1., p. 282. nunc ibi vicus pauper *Ropo*, sive *Oropo*." Paus. 1, 34, 1. Τὴν δὲ γῆν τὴν Ὠρωπίαν, μεταξὺ τῆς Ἀττικῆς καὶ Ταναγρικῆς, βοιωτίαν τὸ ἐξ ἀρχῆς οὖσαν, ἔχουσιν ἐφ' ἡμῶν Ἀθηναῖοι, πολεμήσαντες μὲν (cum Boeotiis) τὸν πάντα ὑπὲρ αὐτῆς χρόνον, κτησάμενοι δὲ οὐ πρότερον βεβαίως πρὶν ἢ Φίλιππος Θήβας ἑλὼν ἔδωκέ σφισιν. ἡ μὲν οὖν πόλις ἐστὶν ἐπὶ θαλάσσης, μέγα οὐδὲν ἐς συγγραφὴν παρεχομένη, ἀπέχει δὲ δώδεκα τῆς πόλεως σταδίους μάλιστα ἱερὸν τοῦ Ἀμφιαράου. — cf. Xenoph. Hellen. 7, 4., Diodor. 14, 77.

ἐπιβουλεύοντες ἀπ. τῆς Εὐβ.: λαθραίως ποιοῦντες τὸ ἀποστῆναι τὴν Εὔβοιαν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων. — ἐπὶ γὰρ — ὄν: ἀντὶ τοῦ ἐπικείμενον γὰρ τῇ Ἐρετρίᾳ. (Herm. ad Viger. p. 799. haec ita reddidit *nam cum Eretriae illud oppidum immineat, fieri non poterat, quin, si in Atheniensium potestate esset, multum posset et Eretriae, et reliquae Euboeae, nocere.*)

ἐπικαλούμενοι: ἤγ. ἐπὶ βοήθειαν καλοῦντες. S.

τὸ Τριόπιον. v. cap. 35. hujus libri.

* καὶ ἑώρων. dixit, ni fallor, Thuc. ὡς ἑ., *quia videbant* Peloponnesii.

ὁ χειμὼν ἐτελεύτα οὗτος, καὶ εἰκοστὸν ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε.

Insequente aestate Dercylidas Spartanus in Hellespontum mittitur cum exercitu, Abydum ab Atheniensibus alienatum.

61. *Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους, ἅμα τῷ ἦρι εὐθὺς ἀρχομένῳ, Δερκυλίδας τε ἀνὴρ Σπαρτιάτης, στρατιὰν ἔχων οὐ πολλὴν, παρεπέμφθη πεζῇ ἐφ' Ἑλλήσποντον, Ἄβυδον ἀποστήσων (εἰσὶ δὲ Μιλησίων ἄποικοι)·*

Chii, cessante Astyochi auxilio, obsidione afflicti ad navale proelium coguntur, succurrente cum 12 navibus Leonte Spartano, duce creato post mortem Paedariti.

καὶ οἱ Χῖοι, ἐν ὅσῳ αὐτοῖς ὁ Ἀστύοχος ἠπόρει ὅπως βοηθήσοι, ναυμαχῆσαι πιεζόμενοι τῇ πολιορκίᾳ ἠναγκάσθησαν. ἔτυχον δὲ, ἔτι ἐν Ῥόδῳ ὄντος Ἀστυόχου, ἐκ τῆς Μιλήτου Λέοντά τε, ἄνδρα Σπαρτιάτην, ὃς Ἀντισθένει ἐπιβάτης ξυνεξῆλθε, τοῦτον κεκομισμένοι μετὰ τὸν Παιδαρίτου θάνατον ἄρχοντα, καὶ ναῦς δώδεκα, αἳ ἔτυχον φύλακες Μιλήτου οὖσαι, ὧν ἦσαν θούριαι πέντε, καὶ συρακούσιαι τέσσαρες, καὶ μία ἀναιτις, καὶ μία μιλησία, καὶ Λέοντος μία.

61. *Ἄβυδον.* Condita urbs secundum Thuc., Steph., Athenaeum, a Milesiis, juxta Strabonem a Cyzicenis, ab Aeolibus juxta Marcianum Heracleotam. gentile *Ἀβυδηνὸς* Aristot. Oeconom. 251. et Hermippus in Militibus. (Ovidius Her. epist. 19, 100.

Impar abydeno Thressa puella toro.

B—r.) fortunam ejus variam petas a Polybio 16., Livio 31, 17., Archilocho et Callino apud Athenaeum p. 524., Appiano p. 99., 101., Xenophonte p. 535., Polyaeno 2, 24. quomodo eam oppugnaverit Phocas (occisus a. 610. post Chr. nat.), narrat inter alios Cedrenus p. 699. *Wass.* „*Abydus*, ad Hellespontum sita, urbs antiquissima, a Milesiis condita, a Turcis vastata, quos arcem *Sultanie Kalessi* exstruxisse ferunt, unum milliare remotam meridiem versus ad ostia rivi cujusdam, quem Homeri (Iliad. *μ'*, 20.) Rhodium esse volunt, nunc vicum *Nogara*, vel *Avido*, veteris Abydi loco aedificatum esse dicunt. cf. Mannert. Geogr. d. Gr. u. R. 6, 3., p. 512., Kruse Hellas I. 1., p. 72., 73. Tzschucke in notis exeget. ad Melam 1, 19., vol. 3., p. 1., pag. 548." *E Bährii* ann. ad Herod. 5, 117. et *Crusii* Mythol. Wörterb. pag. 3. cf. Homeri interpp. ad Il. *β'*, 836.

ἐν ὅσῳ, dum. v. Hoogev. ad Viger. p. 607. ed. 3. Lips.

Λέοντα. hic Krügero p. 300. videtur idem esse, quem Paedariti patrem Thuc. dixit cap. 28.

Ἀντισθένει. de hoc vide c. 39. pars codicum pro *Ἀντισθένει* habet *ἀντὶ στρατηγοῦ*, quae, glossatoris procul dubio, verba inter versus leguntur in Regio (G.). Casa. *Ἀντισθένει*, sed inter versus *γρ. ἀντὶ στρατηγοῦ*. „*Ἀντ.* retinendum esse, suadet Xenophon Hist. gr. p. 487. (3, 2, 6.)" *Wass.*

ἐπιβάτης: οὐ τριήραρχος, οὐδ' ἄλλην ἀρχὴν ἔχων. S. Ammonius *ἀναβάτης καὶ ἐπιβάτης διαφέρει· ἀναβ. μὲν γὰρ ἐπὶ ἵππου, ἐπιβ. δὲ ἐπὶ νηός.* „Didote *ἐπιβάτης ὢν Μινδάρου* apud Xenophontem l. c. nihil aliud esse videtur, nisi *ὃς ξυνέπλει Μινδάρῳ*, ut cap. 39. *Κλέαρχον, — ὃς ξυνέπλει. — τοῦτον* post *ξυνεξῆλθε* addunt multi bonique libri. cf. M. gr. §. 472." *E G—ro.*

Igitur totus Chiorum populus eruptionem facit, occupatque locum quendam munitum, et simul deductis classibus strenue pugnatur, sed aequo Marte.

Ἐπεξελθόντων δὲ τῶν Χίων πανδημεὶ, καὶ καταλαβόντων τι ἐρυμνὸν χωρίον, καὶ τῶν νεῶν αὐτοῖς ἅμα ἐξ καὶ τριάκοντα ἐπὶ τὰς τῶν Ἀθηναίων δύο καὶ τριάκοντα ἀναγαγομένων, ἐναυμάχησαν. καὶ, καρτερᾶς γενομένης ναυμαχίας, οὐκ ἔλασσον ἔχοντες ἐν τῷ ἔργῳ οἱ Χῖοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, (ἤδη γὰρ καὶ ὀψὲ ἦν,) ἀνεχώρησαν ἐς τὴν πόλιν.

Deinde cum Dercylidas Mileto profectus esset pedestri exercitu, Abydus ad eum et Pharnabazum deficit, brevique post etiam Lampsacus.

62. Μετὰ δὲ τοῦτο εὐθὺς, τοῦ Δερκυλίδου πεζῇ ἐκ τῆς Μιλήτου παρεξελθόντος, Ἄβυδος ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ ἀφίσταται πρὸς Δερκυλίδαν καὶ Φαρνάβαζον, καὶ Λάμψακος δυοῖν ἡμέραιν ὕστερον.

Qua re comperta Strombichides 24 navibus accelerans Lampsacenos ad pugnam progressos vincit, primoque impetu capta Lampsaco immunita, vasisque et mancipiis direptis, liberis autem hominibus restitutis, Abydum pergit, et Abydenis quiescentibus Sestum, ubi totius Hellesponti praesidium custodiamque constituit.

Στρομβιχίδης δ' ἐκ τῆς Χίου, πυθόμενος, κατὰ τάχος βοηθήσας ναυσὶν Ἀθηναίων τέσσαρσι καὶ εἴκοσιν, ὧν καὶ στρατιώτιδες ἦσαν ὁπλίτας ἄγουσαι, ἐπεξελθόντων τῶν Λαμψακηνῶν μάχῃ κρατήσας, καὶ αὐτοβοεὶ Λάμψακον ἀτείχιστον οὖσαν ἑλὼν, καὶ σκεύη μὲν καὶ ἀνδράποδα ἁρπαγὴν ποιησάμενος, τοὺς δὲ ἐλευθέρους πάλιν κατοικίσας, ἐπ' Ἄβυδον ἦλθε. καὶ ὡς οὔτε προσεχώρουν, οὔτε προσβαλὼν ἐδύνατο ἑλεῖν, ἐς τὸ ἀντιπέρας τῆς Ἀβύδου ἀποπλεύσας Σηστὸν πόλιν τῆς Χερσονήσου, ἣν τότε Μῆδοι εἶχον, καθίστατο φρούριον καὶ φυλακὴν τοῦ παντὸς Ἑλλησπόντου.

ἤδη — ἦν: ἦγ. ἐσκέρας ἤδη καταλαβούσης. S.

62. παρεξελθόντος. *praeter oram maritimam* in παρὰ quaerit Abresch., probante, ut solet, Gottlebero. non placet, tam putide urgeri praepositiones. ubi enim mentio orae maritimae, aut quae necessitas cogitanda ejus? παρὰ hic est *ad* (*Abydum* scilicet. *Both.*), ut in παρελθεῖν εἰς τὸν δῆμον, ubi *prodeundi* quoque notionem habeat, in παραπέμπειν, aliis. *B—r.*

στρατιώτιδες. v. 6, 43.

ἐλευθέρους. liberos, praesertim cives, democratiae studentes, qui ab altera factione, ope Spartanorum, expulsi erant.

ἦν τότε Μῆδοι. vulgo ποτὲ, contra optimos et plerosque libros. Ita τότε interdum usurpatur ad significandum tempus, quo quae facta sint vel in vulgus notum est, vel ab ipso scriptore in superioribus proditum. v. 1, 101., 137.; 5, 6. igitur τότε h. l. non designat tempus belli peloponnesiaci, sed persici, cum Medi, i. e. Persae, in Europam transiissent. *Ex Hk.*, secundum K. p. 297.

Chiis jam mari potentioribus Astyochus cum Milesiis, deducta eorum classe, Samum navigat, absente adhuc Strombichide; sed non prodeuntibus in aciem hostibus propter seditionem, cum per id temporis Athenis democratia sublata esset, redit Miletum.

63. Ἐν τούτῳ δὲ οἱ Χῖοί τε θαλασσοκράτορες μᾶλλον ἐγένοντο, καὶ οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ, καὶ ὁ Ἀστύοχος, κυθόμενος τὰ περὶ τὴν ναυμαχίαν, καὶ τὸν Στρομβιχίδην καὶ τὰς ναῦς ἀπεληλυθότα, ἐθάρσησε, καὶ παραπλεύσας δυοῖν νεοῖν Ἀστύοχος ἐς Χίον κομίζει αὐτόθεν τὰς ναῦς, καὶ ξυμπάσαις ἤδη ἐπίπλουν ποιεῖται ἐπὶ τὴν Σάμον. καὶ, ὡς αὐτῷ διὰ τὸ ἀλλήλοις ὑπόπτως ἔχειν οὐκ ἀντανήγοντο, ἀπέπλευσε πάλιν ἐς τὴν Μίλητον· ὑπὸ γὰρ τοῦτον τὸν χρόνον, καὶ ἔτι πρότερον, ἡ ἐν ταῖς Ἀθήναις δημοκρατία κατελέλυτο.

Sami Pisander et legati exercitum magis confirmant, ipsis Samiis principes Atheniensium adhortantibus, ut oligarchiam, quamvis domi controversam, secum conentur instituere.

Ἐπειδὴ γὰρ οἱ περὶ τὸν Πείσανδρον πρέσβεις παρα τοῦ Τισσαφέρνους ἐς τὴν Σάμον ἦλθον, τά τε ἐν αὐτῷ τῷ στρατεύματι ἔτι βεβαιότερον κατέλαβον, καὶ αὐτῶν τῶν Σαμίων προτρεψάντων τοὺς δυνατοὺς, ὥστε πειρᾶσθαι μετὰ σφῶν ὀλιγαρχηθῆναι, καίπερ ἐπαναστάντας αὐτοὺς ἀλλήλοις, ἵνα μὴ ὀλιγαρχῶνται.

63. ἀπεληλυθότα, ἐθάρσησε. participium licet ad *Στρομβιχίδην καὶ τὰς ναῦς* pertineat, tamen sequitur alterum nomen. v. M. gr. §. 441., c. eadem fere ratio est verbi *ἐθάρσησε*: nam *οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ καὶ ὁ Ἀστύοχος* eodem modo hic junguntur, ut 3, 33. *ὁ Πάχης καὶ οἱ Ἀθηναῖοι.* monuit K. p. 301., ne quis cum Valck. ad Herodot. 5, 36. post *Μιλήτῳ* colo interpungat. *Hk.*

κατέλαβον. καταλαμβάνειν etiam *adstringere, obligare*, significare docet D. Thuc. 4, 86. *ὅρκοις Λακεδαιμονίων καταλαβὼν τὰ τέλη τοῖς μεγίστοις.* 1, 9. *ὅρκοις κατειλημμένους.* 5, 21. *κατειλημμένας τὰς σπονδάς.* sententia est *factionem apud exercitum confirmarunt, et conjuratos arctioribus quibusdam vinculis inter se adstrinxerunt.* Hk.

προτρεψάντων. mendose Vat. *προυτρέψαντο*, quod plerique admiserunt, quasi non Atheniensium, sed Samiorum, *δυνατοὶ* dicerentur. Did. „Il est peu probable que les *δυνατοὶ* (synonyme d' oligarques) de Samos eussent été tentés d'écouter la proposition, que leur auraient faite les Ath., de se gouverner oligarchiquement; le souvenir de ce, qu'ils avaient souffert par le peuple (voyez plus haut, §. 21.), devait les détourner de toute tentative pour rétablir l'oligarchie. Ajoutez que les mots *αὐτῶν τῶν Σαμίων* et la particule *καίπερ* déposent en faveur de la leçon vulgaire. — Osiander et Bloomfield l'ont également suivi." Mireris quidem populum favere oligarchiae; sed mutabile est vulgus (v. cap. 73.) et sperasse videntur Samii, fore, ut ope Pisandri et Persarum ipsi Atheniensium jugum excuterent.

αὐτοὺς, Ath. domi, ubi post Pisandri discessum turbae intestinae coeperunt, tandem instituto Quadringentorum imperio finitae. v. cap. 67. ad 70. S. καίπερ — αὐτοὺς (ἀλλήλοις): *καίπερ ἐπαναστάντων* [αὐτοῖς] *τοῖς ὀλιγαρχικοῖς* (fortasse S. scripsit *ἐπαν. αὖ τοῖς ὀλ.*) *τῶν δημοκρατούντων ὑπὲρ τοῦ μὴ ὀλιγαρχεῖσθαι.*

Deinde Ath., qui Sami erant, Alcibiadem deliberantem, quid agat, missum facere decernunt, ut ipsi per se res suas ordinent, et ad bellum gerendum pecunias ceteraque necessaria conferant, non amplius aliorum, sed sui ipsorum causa, laboraturi.

*Καὶ ἐν σφίσιν αὐτοῖς ἅμα οἱ ἐν τῇ Σάμῳ τῶν Ἀθηναίων κοινολογούμενοι ἐσκέψαντο Ἀλκιβιάδην μὲν, ἐπειδήπερ * οὐ βούλεται, ἐᾶν, (καὶ γὰρ οὐκ ἐπιτήδειον αὐτὸν εἶναι ἐς ὀλιγαρχίαν ἐλθεῖν,) αὐτοὺς δὲ ἐπὶ σφῶν αὐτῶν, ὡς ἤδη καὶ κινδυνεύοντας, ὁρᾶν, ὅτῳ τρόπῳ μὴ ἀνεθήσεται τὰ πράγματα, καὶ τὰ τοῦ πολέμου ἅμα ἀνέχειν, καὶ ἐσφέρειν αὐτοὺς ἐκ τῶν ἰδίων οἴκων προθύμως χρήματα, καὶ ἤν τι ἄλλο δέῃ, ὡς οὐκέτι ἄλλοις ἢ σφίσιν αὐτοῖς ταλαιπωροῦντας.*

Igitur Pisandrum et dimidiam partem legatorum Athenas, ceterosque, alium alio, in subditorum oppida dimittunt; Diotrephen autem, circa Chium versantem, in Thraciam, praefecturam suam, abire jubent; qui, ad Thasum insulam appulsus, democratiam ibi abrogat.

64. *Παρακελευσάμενοι οὖν τοιαῦτα τὸν μὲν Πείσανδρον εὐθὺς τότε καὶ τῶν πρέσβεων τοὺς ἡμίσεας ἀπέστελλον ἐπ' οἴκου, πράξοντας τἀκεῖ, καὶ εἴρητο αὐτοῖς τῶν ὑπηκόων πόλεων αἷς ἂν προσίσχωσιν, ὀλιγαρχίαν καθιστάναι· τοὺς δ' ἡμίσεις ἐς τἆλλα τὰ ὑπήκοα χωρία ἄλλους ἄλλῃ διέπεμπον, καὶ Διοτρέφην, ὄντα περὶ Χίον, ἠρημένον δὲ ἐς τὰ ἐπὶ Θράκης ἄρχειν, ἀπέστελλον ἐπὶ τὴν ἀρχήν· καὶ ἀφικόμενος ἐς τὴν Θάσον τὸν δῆμον κατέλυσε.*

Sed altero fere mense post ejus discessum Thasii, Atheniensium aristocratiae pertaesi, urbem suam muniunt, libertatem a Lacedaemoniis expectantes, apud quos exules eorum studiosissime id agebant, ut navibus missis Thasus deficeret.

Καὶ, ἀπελθόντος αὐτοῦ, οἱ Θάσιοι δευτέρῳ μηνὶ μάλιστα τὴν πόλιν ἐτείχιζον, ὡς τῆς μὲν μετ' Ἀθηναίων ἀριστοκρατίας

ἐσκέψαντο — ἐᾶν. idem fuerat *σκεψάμενοι ἐνενόουν χρῆναι ἐᾶν, reputando sentiebant, Alcibiadem valere jubendum esse*, i. e. sese de Alcibiade non debere sollicitos esse, *ipsos autem videre, ne* etc.

*ἐπειδήπερ * οὐ βούλεται.* id si verum esset, dictum oportuit, cur nollet, et quidnam nollet, Alcibiades. verum aut egregie fallor, aut dixit Thuc. *ἐπειδήπερ οὐν βουλεύεται, quoniam secum deliberat*, quid sibi faciendum sit, itaque cunctatur. Cinesias Aristophaneus Lys. 886. „*Βουλεύσομαι*," inquit; quo audito mulier irata exilit strato, aufugitque. v. ann. ad 7, 36.

ὅτῳ — ἀνεθήσεται, quomodo res non remitterentur: nam *ἀνιέναι τι* est *remittere, negligere, aliquid*. Hk.

ἀνέχειν, pro *ἀντέχειν*, quod idem valet *τῷ ἀνέχεσθαι, sustinere*, recte Reisk., P., Bloomf., ut, notante Did., 1, 41. *αἱ περιουσίαι, τοὺς πολέμους ἀνέχουσι*. quod G—r. opposuit *καὶ τἆλλα ἐκέλευεν ἀντέχειν* c. 86., frustra est: nam ibi *τἆλλα* sonat *ceterum*, cumque *ἀντὶ* cum solo genitivo construatur, soloecismum debet, qui dicit *ἀντέχειν τι*.

ὡς — ταλαιπωροῦντας, ut qui in posterum non pro aliis, sed pro se ipsis laboraturi sint, germanice „indem sie künftighin für Niemand anders als für sich selber sich abmühen würden." inepte Heilmann. „da anjezzo die Noth, wenn es dazu käme, sie allein betreffen würde."

64. *πράξοντας τἀκεῖ: ἤγ. καταστήσοντας τὰ ἐν Ἀθήναις. — εἴρητο αὐτοῖς: προσετέτακτο.* S.

οὐδὲν ἔτι προσδεύμενοι, τὴν δὲ ἀπὸ Λακεδαιμονίων ἐλευθερίαν ὁσημέραι προσδεχόμενοι. καὶ γὰρ καὶ φυγὴ αὐτῶν ἔξω ἦν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων παρὰ τοῖς Πελοποννησίοις, καὶ αὕτη μετὰ τῶν ἐν τῇ πόλει ἐπιτηδείων κατὰ κράτος ἔπρασσε ναῦς τε κομίσαι, καὶ τὴν Θάσον ἀποστῆσαι.

Itaque et Thasi, et apud alios multos, qui Atheniensibus subjecti erant, vicit res populi, fallaci illorum *εὐνομίᾳ* contemta.

*Ξυνέβη οὖν αὐτοῖς μάλιστα, ἃ ἐβούλοντο, τὴν πόλιν τε ἀκινδύνως ὀρθοῦσθαι, καὶ * τὸν ἐναντιωσόμενον δῆμον καταλελύσθαι. περὶ μὲν οὖν τὴν Θάσον τἀναντία τοῖς τὴν ὀλιγαρχίαν καθιστᾶσι τῶν Ἀθηναίων ἐγένετο, δοκεῖ δέ μοι καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς τῶν ὑπηκόων· σωφροσύνην γὰρ λαβοῦσαι αἱ πόλεις, καὶ ἄδειαν τῶν πρασσομένων, ἐχώρησαν ἐπὶ τὴν ἀντικρυς ἐλευθερίαν, τὴν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ὕπουλον εὐνομίαν οὐ προτιμήσαντες.*

καὶ φυγὴ αὐτῶν: καὶ γὰρ φυγάδες αὐτῶν ἦσαν παρὰ Πελοποννησίοις, πεφευγότες ὑπὸ Ἀθηναίων. S. abstractum pro concreto. alia exempla hujus permutationis in eodem vocabulo affert Göll. ad h. l. *φυγὴ ὑπὸ τῶν Ἀθ.*, ut dicitur *φεύγειν ὑπό τινος*. *Ex Hk.* Verba *καὶ γὰρ—Πελοποννησίοις* adscripsit Thomas Mag., ubi dicit *φυγὴ καὶ οἱ φυγάδες*. quare Thuc. addit *ὑπὸ τῶν Ἀθ.*, quasi esset *φυγαδευθέντες ὑπὸ Ἀθ.* tetigerunt hunc usum Valck. ad Herod. 3, 148., Schäfer. Add. ad Astii Animadv. ad Plat. Legg., etc. *E G—ro.* cf. Schneideri lex. v. *φυγή*.

** τὸν ἐναντιωσόμενον δῆμον*. imo *τὸ ἐναντιωσάμενον δήμῳ*, *contrarium populari statum reipublicae*, i. e. oligarchiam, Thasi a Diotrephe institutam.

σωφροσύνην — προτιμήσαντες: εὐβουλότεραι γὰρ γενόμεναι αἱ πόλεις ἐχώρησαν ἐπὶ τὴν ἄντικρυς ἐλευθερίαν, τῆς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ὑπούλου εὐνομίας οὐδὲν φροντίσαντες· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ προτιμήσαντες. — S. *σωφρ. λαβοῦσαι*, ut *ὕφος λαμβάνει τὸ τεῖχος* pro *ὑψηλότερον ἐγενήθη* 1, 91. fortasse non inepte contulerim Horat. Carm. 3, 30, 14. *sume superbiam*, i. e. incipe superbire. *E B—ro.*

ἄντικρυς. i. e. *φανερῶς*, *recta*, *illico*, ut 2, 4. differt ab *ἀντικρύ*, quod est *ex adverso*, 7, 26. cf. Lobeck. ad Phryn. p. 443. sequ. *Ilk.*

ὕπουλον. figurate dictum, ut *κάλλος κακῶν ὕπουλον* Soph. Oed. Tyr. 1316. proprie *ὕπουλον ἕλκος* et similia dicuntur. Bachmann. Anecd. gr. vol. 2., p. 362. *ὕπουλον τραῦμα*: *τὸ κεκρυμμένον ὑπὸ ὑγιεῖ τῇ ἐπιφανείᾳ, ἀπὸ τοῦ οὐλον, τὸ ὑγιές*. cf. Schneider. lex. h. v.

εὐνομίαν. plerique ll. *αὐτονομίαν*, quod nonnullis placuit, cum sit glossa imperiti. recte enim Arn. observavit, oligarchiae studiosos democratiam insimulare solitos esse *ἀκολασίας*, contraque paucorum imperio *σωφροσύνην* atque *εὐνομίαν* tribuisse; *αὐτονομίαν* vero Ath. sociis nec dedisse, nec pollicitos esse, sed aristocraticam reip. formam apud eos instituisse, qua in obedientia retinerentur. „Le mot *εὐνομία* renferme une ironie amère contre le nouveau gouvernement d'Athènes; cette ironie est mieux exprimée encore dans le §. 48., *αἷς* (*πόλεσι*) *ὑπεσχῆσθαι δὴ* (terme ironique) *σφᾶς* (*Ἀθηναίους*) *ὀλιγαρχίαν* .... *οὐ γὰρ βουλήσεσθαι αὐτοὺς μετ' ὀλιγαρχίας ἢ δημοκρατίας δουλεύειν μᾶλλον κ. τ. λ.* remarquez encore que la même ironie perce dans le passage précédent *τῆς μετ' Ἀθηναίων ἀριστοκρατίας οὐδὲν ἔτι προσδεόμενοι.*" *E Did.*

προτιμήσαντες. temere Dionysius Hal. p. 135. hoc refert ad *αἱ πόλεις*, quasi dictum pro *προτιμήσασαι*. imo nominativus hic est absolutus (v. 6, 31.), et in *προτιμή-*

Pisander in via pergit tollere democratias, et a nonnullis urbibus etiam hoplitas accipit, sibi opem laturos; Athenis autem pleraque jam confecta invenit a sodalibus, velut cum aliorum malevolorum caedes, tum Androclis, demagogi, qui Alcibiadem in exilium ejecerat; palamque dicebant illi, neque aliis quam iis, qui militarent, dandum stipendium, neque plures quam 5 mille homines, eosque et opibus et corporibus, quam maxime utiles, admittendos esse ad rempublicam capessendam.

65. *Οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Πείσανδρον, παραπλέοντές τε, ὥσπερ ἐδέδοκτο, τοὺς δήμους ἐν ταῖς πόλεσι κατέλυον, καὶ ἅμα ἔστιν ἀφ' ὧν χωρίων καὶ ὁπλίτας ἔχοντες σφίσιν αὐτοῖς ξυμμάχους ἦλθον ἐς τὰς Ἀθήνας. καὶ καταλαμβάνουσι τὰ πλεῖστα τοῖς ἑταίροις προειργασμένα· καὶ γὰρ Ἀνδροκλέα τέ τινα, τοῦ δήμου μάλιστα προεστῶτα, ξυστάντες τινὲς τῶν νεωτέρων κρύφα ἀποκτείνουσιν, ὅσπερ καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην οὐχ ἥκιστα ἐξήλασε, καὶ αὐτὸν κατ' ἀμφότερα, τῆς τε δημαγωγίας ἕνεκα, καὶ οἰόμενοι τῷ Ἀλκιβιάδῃ, ὡς κατιόντι, καὶ τὸν Τισσαφέρνην φίλον ποιήσοντι, χαριεῖσθαι, μᾶλλόν τι διέφθειραν· καὶ ἄλλους τινὰς ἀνεπιτηδείους τῷ αὐτῷ τρόπῳ [κρύφα] ἀνάλωσαν, λόγος τε ἐκ τοῦ φανεροῦ * [προείργαστο] αὐτοῖς, ὡς οὔτε μισθοφορητέον εἴη ἄλλους ἢ τοὺς στρατευομένους, οὔτε μεθεκτέον τῶν πραγμάτων πλείοσιν ἢ πεντακισχιλίοις, καὶ τούτοις, οἳ ἂν μάλιστα τοῖς τε χρήμασι, καὶ τοῖς σώμασιν, ὠφελεῖν οἷοί τε ὦσιν.*

Placuit hoc plerisque, civitati praeesse, qui statum ejus mutaturi essent, manente quidem concione populi et senatu, sed ita, ut nihil decernerent, nisi id, quod visum esset conjuratis. ex hisce ipsi oratores erant, ante a ceteris perpensa dicentes, nemine obloquente ob magnum istorum numerum; quod si quis auderet, statim aliquo modo idoneo necabatur, nulla percussorum inquisitione, aut animadversione in suspectos, sed quiescente populo attonito, ne vi coërceretur.

66. *Ἦν δὲ τοῦτο εὐπρεπὲς πρὸς τοὺς πλείους, ἐπεὶ ἔξειν*

σαντες e voce πόλεις intelligendum οἱ πολῖται, quo pertinet ἐχώρησαν.

65. de *Androcle* 8. Aristophanis emendatus ad Vesp. 1146. *Ἀνδροκλέα δὲ Κρατῖνος Σεριφίοις φησὶ δοῦλον κ. πτωχὸν, ἐν δὲ Ὥραις ἡταιρηκότα Ἀριστοφάνης, αὐτόν τε Τηλεκλείδης δὴ κ. Ἐκφαντίδης* (satirarum scriptor) *βαλλαντιοτόμον*. cf. Ruhnken. Hist. crit. Orat. gr. p. 43.

οἰόμενοι — χαριεῖσθαι, opinati, se hoc facinore gratificaturos esse Alcibiadi, ut quem exilio redituram et amicitiam Tissaphernis conciliaturum putarent. G—r.

ἀνεπιτηδείους: τῇ ὀλιγαρχίᾳ δηλ. S.

[κρύφα] — [προείργαστο]. glossae, et illa quidem manifesta; sed ne προσίργαστο quidem ferendum est, quod in superioribus καὶ — προειργασμένα sublegisse videtur aliquis, qui nesciret, graece non dici κατεργάζεσθαι λόγον, et λόγος h. l. esse nominativum absolutum pro λόγου ὄντος.

μισθοφορητέον. quod a mercede excludit omnes praeter milites, recte Acacius ad varia μισθοῦ genera traxit, quae ferebant senatores, judices, et populus Atheniensis, e judiciis, concionibus, et aliis, quae publice agebantur (*μισθὸς βουλευτικὸς* c. 69., *δικαστικὸς, ἐκκλησιαστικός*). v. Aristot. Polit. 6, 2., Sigon. de Rep. Ath. 2, 3., Böckh. Oec. polit. Ath. tom. 1., p. 131., 244., 250., 255. — de accusativis ἄλλους et στρατευομένους M. gr. §. 447., 4. *E D. et Hk.*

66. *εὐπρεπές: πιθανὸν πρὸς*

γε τὴν πόλιν, οἵπερ καὶ μεθιστάναι, ἔμελλον. δῆμος μέντοι ὅμως ἔτι, καὶ βουλὴ ἡ ἀπὸ τοῦ κυάμου, ξυνελέγετο, ἐβούλευε δὲ οὐδὲν, ὅ τι μὴ τοῖς ξυνεστῶσι δοκοίη, ἀλλὰ καὶ οἱ λέγοντες ἐκ τούτων ἦσαν, καὶ τὰ ῥηθησόμενα πρότερον αὐτοῖς προὔσκεπτο. ἀντέλεγέ τε οὐδεὶς ἔτι τῶν ἄλλων, δεδιὼς, καὶ ὁρῶν πολὺ τὸ ξυνεστηκός. εἰ δέ τις καὶ ἀντείποι, εὐθὺς ἐκ τρόπου τινὸς ἐπιτηδείου ἐτεθνήκει· καὶ τῶν δρασάντων οὔτε ζήτησις, οὔτ', εἰ ὑποπτεύοιντο, δικαίωσις ἐγίγνετο, ἀλλ' ἡσυχίαν εἶχεν ὁ δῆμος καὶ κατάπληξιν τοιαύτην, ὥστε κέρδος ὁ μὴ πάσχων τι βίαιον, εἰ καὶ σιγῴη, ἐνόμιζε.

Etiam majorem quam fuit numerum factionis existimantes, cumque eam explorare ob amplitudinem urbis nullamque hominum inter se notitiam non possent, calamitati submiserunt animos, ne queri quidem injurias ausi apud aliquem vel ignotum, vel notum infidum, siquidem erant, qui clam ad oligarchiam inclinarentur, eamque metus implentes populum diffidentia plurimum adjuvarent.

Καὶ, τὸ ξυνεστηκὸς πολὺ πλέον ἡγούμενοι εἶναι ἢ ὅσον ἐτύγχανεν ὄν, ἠσσῶντο ταῖς γνώμαις· καὶ ἐξευρεῖν αὐτὸ [ἀδύνατοι ὄντες] διὰ τὸ μέγεθος τῆς πόλεως καὶ τὴν ἀλλήλων ἀγνωσίαν οὐκ εἶχον. κατὰ δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο καὶ προσολοφύρασθαί τινι ἀγανακτήσαντα, ὥστε ἀμύνασθαι ἐπιβουλεύσαντα, ἀδύνατον ἦν· ἢ γὰρ ἀγνῶτα ἂν εὗρεν, ᾧ ἐρεῖ, ἢ

τοὺς πολλούς. S. — ἔμελλον bis cogitandum est, et ad ξξειν et ad μεθιστάναι. *Ex Hk.*

ἡ ἀπὸ τοῦ κυάμου. Constat, non solum senatores, sed etiam magistratus quosdam, Athenis sorte, et quidem per fabas, lectos esse. infra c. 69. οἱ ἀπὸ τοῦ κυάμου βουλευταὶ vocantur senatores. cf. Xenoph. Mem. 1, 2, 9., ibique interpp. — προὔσκεπτο pro προύσκέπτετο cum Buttmanno gr. maj. 2., p. 434., scripsi, praeeunte P., quia praes. et imperf. hujus verbi apud Atticos est σκοπέω et ἐσκόπουν, fut. σκέψομαι, aor. ἐσκεψάμην, perf. ἔσκεμμαι. *Hk.*

ἀλλὰ — ἦσαν: ἦγ. οἱ δημηγοροῦντες ησαν ἐκ τῶν καταλυσάντων τὴν δημοκρατίαν. S.

ἐπιτηδείου: εὐπροσώπου, ἐσκεμμένου. S.

δικαίωσιν S., Suidas, Favorinus, Zonaras, Harpocration, κόλασιν interpretantur, et Thucydidi tribuunt. Dionysius, qui vocabulum damnat, tanquam poëticum, p. 794., eo ipse usus est. Horatius Serm. 2, 1, 84. *jus est, judiciumque.* Hk. cautior ceteris S. δικαίωσις: ἀντὶ τοῦ κόλασις. ἢ εἰς δίκην ἀπαγωγή, ἤτοι κρίσις. — idem καὶ — ταῖς γνώμαις: καὶ, τοὺς συνεστηκότας κατὰ τοῦ δήμου πλείονας νομίζοντες εἶναι ἢ ὅσοι ἦσαν, τεταπείνωντο ταῖς γνώμαις.

[ἀδύνατοι ὄντες]. glossa superscripta verbis οὐκ εἶχον, fortasse ab eo, qui legisset in sequentibus ἀδύνατον ἦν.

προσολοφύρασθαί τινι. i. e. *queri apud aliquem.* Horat. Epod. 11, 12. *querebar apploranstibi.* Hk.

Verborum ὥστε ἀμύνασθαι hic esse videtur sensus: „in der Absicht (ὥστε), einem Angreifer es zu vergelten [ut ulciscretur insidiatum sibi. *Both.*]," scil. adjuvante eo, apud quem aliquis de injuria aggressoris conquestus esset. ἐπιβουλεύσαντα accusativus objecti est, pendens ex ἀμύνασθαι. *E G—ro.*

γνώριμον ἄπιστον· ἀλλήλοις γὰρ ἅπαντες ὑπόπτως προσήεσαν οἱ τοῦ δήμου, ὡς μετέχοντά τινα τῶν γιγνομένων. ἐνῆσαν γὰρ καὶ οὓς οὐκ ἂν ποτέ τις ᾤετο ἐς ὀλιγαρχίαν τραπέσθαι· καὶ τὸ ἄπιστον οὗτοι μέγιστον πρὸς τοὺς πολλοὺς ἐποίησαν, καὶ πλεῖστα ἐς τὴν τῶν ὀλίγων ἀσφάλειαν ὠφέλησαν, βέβαιον τὴν ἀπιστίαν τῷ δήμῳ πρὸς ἑαυτὸν καταστήσαντες.

Pisander et sodales ejus, coacto populo, 10 viros summa potestate praeditos, deligi jubent ad conscribendum leges, quibus administretur civitas.

67. Ἐν τούτῳ οὖν τῷ καιρῷ οἱ περὶ τὸν Πείσανδρον ἐλθόντες εὐθὺς τῶν λοιπῶν εἴχοντο. καὶ πρῶτον μὲν τὸν δῆμον ξυλλέξαντες εἶπον γνώμην δέκα ἄνδρας ἑλέσθαι ξυγγραφέας αὐτοκράτορας, τούτους δὲ ξυγγράψαντας γνώμην ἐσενεγκεῖν ἐς τὸν δῆμον ἐς ἡμέραν ῥητὴν, καθ' ὅ τι ἄριστα ἡ πόλις οἰκήσεται.

Dein, concione habita in Colono, Decemviri quidem ipsi nihil aliud quam impunitatem dicendi promulgarunt; ceteri vero palam 5 praesides, per eosque 100, et rursus, per illos 390 alios viros, deligi jubent, qui rempublicam administrent in curia, 5 mille civibus, quoties visum ipsis fuerit, congregatis.

Ἔπειτα, ἐπειδὴ ἡ ἡμέρα ἐφῆκε, ξυνέκλησαν τὴν ἐκκλησίαν ἐς τὸν Κολωνὸν, (ἔστι δὲ ἱερὸν Ποσειδῶνος ἔξω πόλεως,

ὡς μετέχοντα: ἀντὶ τοῦ μετέχοντι. S. Gregorius Cor. ὡς μετ. ἀντὶ τοῦ μετέχοντός τινος. „Satis usitatum est in lingua graeca, ut praecedentem alium casum accusativus sequatur. v. ad 4, 2. Plutarchus Romulo p. 33. ἑστόν τινα παρεγγυῆσαι ταῖς κόραις ὑφαίνειν δεδεμέναις, ὡς, ὅταν ἐξυφήνωσι, τότε δοθησομένας πρὸς γάμον." D. de accusativis absolutis v. Elmsl. ad Eurip. Heracl. 693. E G—ro.

ἀλλήλοις — τῶν γιγνομένων. nam omnes de populo ita se mutuo adibant, ut alteri alteris suspecti essent, tanquam participes rerum, quae agebantur. E G—ro.

καὶ τὸ ἄπιστον οὗτοι: καὶ οἱ μὴ δοκοῦντες μὲν ὅλως ὀλιγαρχικοὶ εἶναι, ὄντες δὲ ἐν τῇ συνωμοσίᾳ, μεγάλως ἐποίησαν ἀπιστεῖν αὐτοὺς ἀλλήλοις. — ἐς τὴν τῶν ὀλ. ἀσφ. ὠφέλησαν: ὠφέλησαν, ὥστε ἐν ἀσφαλείᾳ εἶναι (τοὺς ὀλίγους), ἀπιστεῖν ὅλως ποιήσαντες τοὺς πολλοὺς ἀλλήλοις· ἐκείνων γὰρ τῶν μὴ ἄν ποτε νομισθέντων ὀλιγαρχίας κοινωνήσειν, μετασχόντων τῆς συνωμοσίας οὐδεὶς οὐδενὶ ἔτι ἐπίστευεν. S.

67. ξυγγραφέας. Photius p. 103. Herm. καταλογεῖς Ἀθήνησί τινες ἦσαν κατάλογον διδόντες τῶν ὀνομάτων τῶν τὰ κοινὰ δυναμένων διοικεῖν πράγματα· οἱ αὐτοὶ δὲ καὶ συγγραφεῖς ἐκαλοῦντο, ὅτι ἐνέγραφόν τινας, οὓς [male ll. ὡς. G—r.] ἐχρῆ [vulgo, item male, χρή.] μετέχειν τῆς πολιτείας.

γνώμην: βουλήν. — ἐπειδὴ ἡ ἡμ. ἐφῆκεν: ἀντὶ τοῦ παρῆν. S. („ἔπειτα, ἐπειδὴ non cacophonon visum est Graecis: cf. 5, 66., Soph. Aj. 61., Aristoph. Vesp. 1313. (1275.)," etc. K.)

ἐς τὸν Κολωνόν. Ordinariae conciones erant in foro, in Pnyce, in theatro Bacchi; extra ordinem nonnunquam in Piraeeo, vel in Colono (de quo Musgr. ad Soph. Oed. Col. 14., nos ed. Soph. vol. 1., p. 2.), habebantur. lexiarchi cavebant, ne aut peregrini, vel cives capite deminuti, vel aerario debentes, ac-

ἀπέχον σταδίους μάλιστα δέκα,) καὶ ἐσήνεγκαν οἱ ξυγγραφῆς ἄλλο μὲν οὐδὲν, αὐτὸ δὲ τοῦτο, ἐξεῖναι μὲν Ἀθηναίων ἂν εἰπεῖν γνώμην, ἣν ἄν τις βούληται· ἣν δέ τις τὸν εἰπόντα ἢ γράψηται παρανόμων, ἢ ἄλλῳ τῳ τρόπῳ βλάψῃ, μεγάλας ζημίας ἐπέθεσαν. ἐνταῦθα δὲ λαμπρῶς ἐλέγετο ἤδη μήτε ἀρχὴν ἄρχειν μηδεμίαν ἔτι ἐκ τοῦ αὐτοῦ νόσμου, μήτε μισθοφορεῖν· προέδρους τε ἑλέσθαι πέντε ἄνδρας, τούτους δὲ

cederent, aut reliqui cives temere abessent. servi publici, Scythae dicti, fune rubricato congregatae multitudinis globos in comitium compellebant. v. Schömann. de comit. Athen. p. 63. sequ. „Hinc fortasse ξυνέκλησαν dixit, cujus interpretamentum est ξυνέλεξαν [quod olim vulgabatur]." *Göll. Hk.* S. Aristophanis ad Ach. 22. Πρὸ τοῦ ἐξ ἀνάγκης αὐτοὺς εἰς τὰς ἐκκλησίας συνιέναι, τοῦτο ἐμηχανῶντο, κ. ἄλλα πολλά. ἀνεπετάννυσαν γὰρ τὰ γέφυρα, (parietes vimineos loci, ubi concio habebatur.) καὶ ἀπέκλειον τὰς ὁδοὺς τὰς μὴ φερούσας εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ τὰ ὤνια ἀνῄρουν ἐν ταῖς ἀγοραῖς, ὅπως μὴ διὰ ταῦτα διατρίβοιεν· ἔτι μὴν καὶ μεμιλτωμένῳ σχοινίῳ περιβάλλοντες αὐτοὺς συνήλαυνον εἰς τὰς ἐκκλησίας. τοῦτο δὲ ἐποίουν ὑπὲρ τοῦ μὴ βραδῦναι· ὅσοι γὰρ ἐχρίοντο, ζημίαν ἐξέτινον. ἄλλως. ἐπεὶ ὀκνηρῶς εἶχον οἱ Ἀθ. πρὸς τὰς συνόδους, εἰώθασιν ὑπηρέται δύο μεμιλτωμένον, τουτέστι μίλτῳ, ἤτοι βάμματι κοκκίνῳ, (χριόμενον) σχοινίον ἐκτείνοντες διὰ τῆς ἀγορᾶς διώκειν τὸν ὄχλον εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ὥς φησι Πλάτων ὁ Κωμικός. (memoriter ita S. haec videtur fuisse manus Platonis

. . . . . δι' ἀγορᾶς
διωκάθειν τὸν ὄχλον εἰς ἐκκλησίαν.)

ὅσοι δ' ἐχρίοντο, ἐξέτινον ζημίαν. cf. Aristoph. Eccles. 377.

αὐτὸ δὲ τοῦτο. perperam Portus *sed hoc ipsum.* imo *hoc solum.* — hac lege impunitatem dicendi consequebatur factio, nemine obloquente in concione, aut παρανόμων, vel alia de causa, postulante oratores; qua re sibimet ipsis providebant conjurati, ut qui soli orarent, ceteris metu tacentibus (v. cap. 66.): nam quod idem jus omnibus Atheniensibus tribuere videntur decemviri (ἐξεῖναι — γνώμην), non serio, sed ad captandam populi benevolentiam, dictum est.

ἂν εἰπεῖν. ἀνειπεῖν Cass., Aug., Cl., Pal., It., Cam., Gr., C., E., ut vulgo. Cl., Gr., Aug., ἀνατρέπειν, quod Valla vertit *refellere.* id Hk. probans „Sententia est," inquit, „in praesens refellere licere, quidquid cuique libuerit; sed postea actionem intendere latori legis gravissimis poenis vetitum esse." nobis satis placet ἂν εἰπεῖν: videtur tamen latere aliquid.

ἢ γράψηται παρανόμων. Apud Athenienses παράνομα rogasse arguebatur non solum is, qui legem legi veteri, necdum sublatae, repugnantem tulerat, sed etiam is, qui vel in parte aut capite novae legis quidquam posuerat contra ea, quae veterem auctoritatem haberent: nam si quid horum neglexerat legis lator, aut si quid proprii sui pauciorumve commodi causa, quod reipublicae indecorum vel noxium esset, posuerat, eum intra anni spatium accusare poterat, quisquis vellet. causa erat publica, γραφὴ παρανόμων. v. Wolf. Proleg. in Demosth. Lept., p. 132. seqq. hoc igitur periculo, quod alias non depulerat populi suffragium, quo rogatio perlata erat, regatorem nunc liberabant Decemviri illi, suae ipsorum securitati et saluti maxime prospicientes. *Hk.*

ἐνταῦθα δὲ Gr. vulgo ἐ. δὴ, quod minus aptum. — λαμπρῶς, *aperte.* Port.

ἐκ τοῦ αὐτοῦ νόσμου: ἤγ. ἐκ παλαιᾶς κ. δημοτικῆς καταστάσεως. (ἄλλως.) ἤγ. ἐκ τῆς δημοκρατίας. S.

μήτε μισθοφορεῖν. v. cap. 65.

ἑλέσθαι ἑκατὸν, καὶ τῶν ἑκατὸν ἕκαστον πρὸς ἑαυτὸν τρεῖς· ἐλθόντας δὲ αὐτοὺς τετρακοσίους ὄντας ἐς τὸ βουλευτήριον ἄρχειν, ὅπη ἂν ἄριστα γιγνώσκωσιν, αὐτοκράτορας, καὶ τοὺς πεντακισχιλίους δὲ ξυλλέγειν, ὁπόταν αὐτοῖς δοκῇ.

De Antiphonte, qui totum hoc negotium constituit et inprimis curavit, vir ingenio excellens et rebus excogitandis dicendisque aptissimus, qui tamen, suspectus vulgo propter robustam vehementiam, sua sponte neque in concionem ascendebat, neque alibi orabat, sed, patronus adoptatus, perquam utilis erat clientibus, etiamque, sublata rursus oligarchia, propterea in judicium vocatus, ipse optime capitis causam dixit.

68. *Ἦν δὲ ὁ μὲν τὴν γνώμην ταύτην εἰπὼν Πείσανδρος, καὶ τἆλλα ἐκ τοῦ προφανοῦς προθυμότατα ξυγκαταλύσας τὸν δῆμον· ὁ μέντοι ἅπαν τὸ πρᾶγμα ξυνθεὶς, ὅτῳ τρόπῳ κατέστη ἐς τοῦτο, καὶ ἐκ πλείστου ἐπιμεληθεὶς, Ἀντιφῶν ἦν, ἀνὴρ Ἀθηναίων τῶν καθ' ἑαυτὸν ἀρετῇ τε οὐδενὸς ὕστερος,*

ἑλέσθαι ἑκατόν. e Cass., Aug., Pal., It., Vat., Cam., Gr., Mosqu., Suida, *ἄνδρας* addunt Bk., G—r., et P., hic quidem uncis inclusum. (probabiliter Did. „Nous croyons que ce mot est, par l'inadvertance des copistes, une répétition d' *ἄνδρας*, qui suit *πέντε*.") — *ἑαυτὸν* recte vulgato *πρὸς ἑαυτῷ* praefert P., ne centum illi viri, ut ceteros trecentos, sic se quoque ipsi delegisse videantur, sed *ad se cooptasse*, *sibi adjunxisse*. — in *καὶ τοὺς πεντακ. δὲ καὶ—δὲ*, interposito aliquo voc., valet *atque etiam*, *et vero*. 1, 132. *καὶ ἦν δὲ οὕτως*. 4, 24. *καὶ αὐτοὶ δέ*. 6, 71. *καὶ χρήματα δὲ ἅμα*. 7, 56. *καὶ ἦν δὲ ἄξιος*. *Hk.*

68. *Ἀντιφῶν*. Adi in ejus Vita Plutarchum Moral. p. 832. austera usum compositione ait Dionysius Hal. tom. 2., p. 22. *Wass.* In cod. Cam. hic est scholion *ὁ τοῦ καρόντος συγγραφέως διδάσκαλος*. sic etiam Suidas in *Ἀντιφῶν*, et Marcellinus in Vita Thucydidis. contra Caecilius apud Plutarchum in Vitis 10 rhetorum, et Photius in Bibliotheca, Antiphontem Thucydidis discipulum fuisse tradidit. *E D.* vide tom. 1., p. 3. hujus editionis. Antiphon Rhamnusius, rhetor, et ab Antiphonte Lysidonidae filio apud Xenoph. Hellen. 2, 3, 40., et a sophista cognomini, quem naso suspendit Aristophanes in Vespis, distinguendus est, vir clarissimus, qui arte sua, quam et orationes in usum litigantium mercede conscribendo, et docendo, exercuit, ditatus esse dicitur. v. Ruhnken. Opusc. p. 146. seqq., Welcker. Kleine Schriften, vol. 2., p. 422., etc.

ἀρετῇ, *praestantia*, indole, ingenio, german. *Tüchtigkeit*, *Talent*, *Thatkraft*. Homerus Odyss. *ϱ'*, 322.

ἦμισυ γάρ τ' ἀρετῆς ἀποαίνυται εὐρύοπα Ζεὺς
ἀνέρος, εὖτ' ἂν μιν κατὰ δούλιον ἦμαρ ἕλῃσιν.

ibi Am. Q. et S. *ἀρετῆς*: *τῆς ἑκουσίου πρὸς τὰ ἔργα ῥοπῆς* (S. *ὁρμῆς*). neque inepte Plato de Leg. 6., tom. 8., p. 301. ed. Bip., *πολυσήμῳ* voci apertam substituens *νόον* dixit pro *ἀρετῆς*. temere autem Arn., *ἀρετὴν* h. l. *virtutem* sensu vulgari, cum probitatem significet, interpretatus, „Quomodo," inquit, „Antiphontis virtus a Thucydide laudibus extolli potuerit, primo adspectu mirabile videtur: nam secundum ipsius narrationem cap. 91. extremo Antiphon reipublicae parricida fuit, infidus ei civitati, cujus summo amore Pericles, Demosthenes, Thuc. ipse, incensi erant. praecipuus auctor fuit conspirationis perfidae, cujus administricula fuerunt caedes, consilium hoc, ut optimus et prosperrimus hominum societatis status, tunc notus, everteretur. — sed Thuc. haud dubie suo erga magistrum amori cessit in iis, quae generatim de moribus ejus sentiebat, etsi eidem amori

καὶ κράτιστος ἐνθυμηθῆναι γενόμενος, καὶ ἃ ἂν γνοίη εἰπεῖν. καὶ ἐς μὲν δῆμον οὐ παριὼν, οὐδ' ἐς ἄλλον ἀγῶνα ἑκούσιος οὐδένα, ἀλλ' ὑπόπτως τῷ πλήθει διὰ δόξαν δεινότητος διακείμενος, τοὺς μέντοι ἀγωνιζομένους, καὶ ἐν διαστηρίῳ, καὶ ἐν δήμῳ, πλεῖστα εἰς ἀνὴρ, ὅστις ξυμβουλεύσαιτό τι, δυνάμενος ὠφελεῖν· καὶ αὐτός γε, ἐπειδὴ τὰ τῶν τετρακοσίων ἐν ὑστέρῳ μεταπεσόντα ὑπὸ τοῦ δήμου ἐκακοῦτο, ἄριστα φαίνεται τῶν μέχρι ἐμοῦ, ὑπὲρ αὐτῶν τούτων αἰτιαθεὶς, ὡς ξυγκατέστησε, θανάτου δίκην ἀπολογησάμενος.

Praedicatur etiam Phrynichi et Theramenis opera collata in perficiendam rem difficilem, qualis erat Athenis centesimo fere anno ab exactis tyrannis abrogatio libertatis, cum per plus quam dimidium id tempus Ath. non modo subjecti fuissent nemini, verum etiam imperare aliis consuevissent.

Παρέσχε δὲ καὶ Φρύνιχος ἑαυτὸν πάντων διαφερόντως προθυμότατον ἐς τὴν ὀλιγαρχίαν, δεδιὼς τὸν Ἀλκιβιάδην, καὶ ἐπιστάμενος εἰδότα αὐτὸν, ὅσα ἐν τῇ Σάμῳ πρὸς τὸν Ἀστύοχον ἔπραξε, νομίζων, οὐκ ἄν ποτε αὐτὸν κατὰ τὸ εἰκὸς ὑπ' ὀλιγαρχίας κατελθεῖν· πολύ τε πρὸς τὰ δεινὰ, ἐπειδήπερ ὑπέστη, φερεγγυώτατος ἐφάνη. καὶ Θηραμένης ὁ τοῦ

non indulsit in narratione singularum rerum ab eo gestarum" etc.

καὶ κράτιστος — εἰπεῖν. inverso laudum ordine de Theramene dixit in iis, quae sequuntur, ἀνὴρ οὔτε εἰπεῖν, οὔτε γνῶναι, ἀδύνατος, fortasse significaturus, intelligentiorem fuisse Antiphontem, facundiorem vero Theramenem.

δεινότητος: ῥητορείας (imo ῥητορικῆς). S. Non video, qui propter *eloquentiam* et vim dicendi suspectus populo esse potuerit Antiphon. quid, si illa *pro* populo uteretur? — quare δεινότητα hic interpreter *violentiam* agendi, vehementiam pugnandi pro suscepta sententia: unde fieri posset, ut vincendi ac dominandi cupidior haberetur, Cleonis exemplo libro 3. *E B—ro.*

verba ὅστις ξυμβουλ. τι ad ἀγωνιζομένους pertinent, *quicunque eum consulebant.* v. M. gr. §. 475. *Hk.*

καὶ αὐτός γε. ll. mendo tralaticio αὐτός τε. — deinde codd. Cass., Aug., Cl., Pal., It., Vat., Reg., Cam. (ejusque S.), I., Ar., Chr., Dan., ἐπειδὴ μετέστη ἡ δημοκρατία, καὶ ἐς ἀγῶνας μετέστη μετὰ τῶν τετρ. ἐν ὑστ. μεταπεσόντων (solus Cl. μεταπεσόντα), in quibus verba καὶ ἐς ἀγῶνας κατέστη, tanquam exquisitiora quam quae a S. profecta esse videantur, ita probat K. ad Dionys. p. 374., ut post ἐκακοῦτο ponantur. *Ex Hk.*

ἄριστα — ἀπολογησάμενος. haec spectans Cicero Brut. 12. de Antiphonte *quo nemine unquam melius ullam oravisse capitis causam, cum se ipse defenderet, se audiente, locuples auctor scripsit Thucydides*, verbis *se audiente* de suo additis: nam apud Thucydidem nihil ejusmodi est, neque esse potuit, quia is exul Antiphontis defensionem non audivit. *E G—ro.*

ὅσα — ἔπραξε. v. cap. 50.

πολύ τε — ἐφάνη, *in periculis autem sustinendis, postquam semel ea susceperit, longe fortissimus est visus.* Portus. imo *certissimus*, velut obside dato, fide maxime obstrictus. S. φερεγγυώτατος: ἱκανώτατος.

de *Theramene* Taylor. Vit. Lysiae p. 125., Ruhnken. Hist. crit. orat. gr. p. 126., Wachsmuth. Antiqu. gr. 1, 2., p. 200., K. p. 373., etc.

Ἄγνωνος ἐν τοῖς ξυγκαταλύουσι τὸν δῆμον πρῶτος ἦν, ἀνὴρ οὔτε εἰπεῖν, οὔτε γνῶναι, ἀδύνατος. ὥστε ἀπ' ἀνδρῶν πολλῶν, καὶ ξυνετῶν, πραχθὲν τὸ ἔργον οὐκ ἀπεικότως, καίπερ μέγα ὄν, προὐχώρησε· χαλεπὸν γὰρ ἦν τὸν Ἀθηναίων δῆμον ἔτει ἑκατοστῷ μάλιστα, ἐπειδὴ οἱ τύραννοι κατελύθησαν, ἐλευθερίας παῦσαι, καὶ οὐ μόνον μὴ ὑπήκοον ὄντα, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ ἥμισυ τοῦ χρόνου τούτου αὐτὸν ἄλλων ἄρχειν εἰωθότα.

Haec postquam rata habuit concio, nemine refragante, dimissa est, et conjurati Quadringentos in curiam introduxerunt. cum autem eo tempore Ath. omnes aut excubias agerent assidue in muris, aut acie instructa starent, propter hostes Deceleam tenentes, illo die, qui non erant participes seditionis, eo, quo solebant, dimissi sunt; conscii vero clam jussi non in stationibus suis, sed passim per urbem observare, quid fieret, et, si qui obniti ipsis conarentur, eos sumtis armis repellere; in quibus etiam Andrii erant, et Tenii, et Carystiorum trecenti, et coloni Aeginetae, omnes nunc in armis suis eo ipso consilio Athenas profecti.

69. *Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐκκλησία, οὐδενὸς ἀντειπόντος, ἀλλὰ κυρώσασα ταῦτα διελύθη, τοὺς τετρακοσίους τρόπῳ τοιῷδε ὕστερον ἤδη ἐς τὸ βουλευτήριον ἐσήγαγον. ἦσαν δ' Ἀθηναῖοι πάντες ἀεὶ οἱ μὲν ἐπὶ τείχει, οἱ δ' ἐν τάξει, τῶν ἐν Δεκελείᾳ πολεμίων ἕνεκα, ἐφ' ὅπλοις· τῇ οὖν ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τοὺς μὲν μὴ ξυνειδότας εἴασαν, ὥσπερ εἰώθεσαν, ἀπελθεῖν, τοῖς δ' ἐν τῇ ξυνωμοσίᾳ εἴρητο ἡσυχῇ, μὴ ἐπ' αὐτοῖς τοῖς ὅπλοις, ἀλλ' ἄπωθεν, περιμένειν, καὶ, ἤν τις ἐνιστῆται τοῖς ποιουμένοις, λαβόντας τὰ ὅπλα μὴ ἐπιτρέπειν. ἦσαν δὲ καὶ Ἄνδριοι, καὶ Τήνιοι, καὶ Καρυστίων τριακόσιοι, καὶ Αἰγινητῶν τῶν ἐποίκων, οὓς οἱ Ἀθηναῖοι ἔπεμψαν οἰκήσοντας, ἐπ' αὐτὸ τοῦτο ἥκοντες ἐν τοῖς ἑαυτῶν ὅπλοις, οἷς ταῦτα προείρητο.*

Igitur his ita dispositis Quadringenti occultis pugionibus, comitantibusque 120 juvenibus Graecis, quibus utebantur, si res ad vim spectaret, curia egredi jusserunt senatores de faba, mercede totius temporis accepta, quam secum attulerant.

Τούτων δὲ διατεταγμένων οὕτως ἐλθόντες οἱ τετρακόσιοι, μετὰ ξιφιδίου ἀφανοῦς ἕκαστος, καὶ οἱ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν μετ' αὐτῶν Ἕλληνες νεανίσκοι, οἷς ἐχρῶντο, εἴ τί που δέοι χειρουργεῖν, ἐπέστησαν τοῖς ἀπὸ τοῦ κυάμου βουλευταῖς οὖσιν ἐν

ἑκατοστῷ μάλιστα. anno 411. ante Chr. natum; Hippias autem Athenis ejectus est ejusdem aerae a. 510. *Hk.*

69. *ἐφ' ὅπλοις, in statione, in praesidiis.* — (*Τήνιοι. Tenos* insula olim Hydrussa, Ophiussa. Demosth. adv. Polyclem 707. cf. Aristot. de Mirab. 123., Harpocrat. p. 331., etc. describit Tournefort 1, 296. *E Wass.* cf. 7, 57. — *εἴρητο ἡσυχῇ: κρύφα, φησὶν, εἴρητο, μὴ* (hoc forte intercidit in libris) *παρ' αὐτοῖς τοῖς ὅπλοις, μηδ' ἐν τῇ εἰθισμένῃ χώρᾳ, ἔνθα ἐφύλαττον, μένειν.* S.) — *ἔπεμψαν οἰκήσοντας.* v. 2, 27. — *Ἕλληνες.* hanc vocem ignorant Cl., Vat., C., Reg., Cam., Gr., quam Wassius additam a scriptore putat, quia Scythae fere erant servi publici. cf. K. l. l. p. 376. sequ. — *χειρουργεῖν: διαχειρίσασθαί τινα,*

τῷ βουλευτηρίῳ, καὶ εἶχον αὐτοῖς ἐξιέναι λαβοῦσι τὸν μισθόν. ἔφερον δὲ αὐτοῖς τοῦ ὑπολοίπου χρόνου πάντος * αὐτοί, καὶ ἐξιοῦσιν ἐδίδοσαν.

Paruit obmutescens senatus, nec ceteri cives restiterunt: itaque Quadringenti, curiam ingressi, et prytanes ex suis sortito constituerunt, et solita in capiendis magistratibus vota sacrificiaque usurparunt; deinde vero, valde mutata ratione administrandae reipublicae, praeterquam quod exules non reduxerunt propter Alcibiadem, cetera violenter gubernarunt, pancis quibusdam interfectis, qui tollendi de medio viderentur, aliis autem in vincula conjectis, vel etiam relegatis. caduceatorem quoque Deceleam miserunt ad Agidem de pace, aequum esse dicentes, eum secum potius quam cum infido populo pacisci.

70. Ὡς δὲ τούτῳ τῷ τρόπῳ ἥ τε βουλὴ οὐδὲν ἀντεικοῦσα ὑπεξῆλθε, καὶ οἱ ἄλλοι πολῖται οὐδὲν ἐνεωτέριζον, ἀλλ' ἡσύχαζον, οἱ δὴ τετρακόσιοι, ἐσελθόντες ἐς τὸ βουλευτήριον, τότε μὲν πρυτάνεις τε σφῶν αὐτῶν ἀπεκλήρωσαν, καὶ, ὅσα πρὸς τοὺς θεούς, εὐχαῖς καὶ θυσίαις, καθιστάμενοι ἐς τὴν ἀρχήν, ἐχρήσαντο· ὕστερον δὲ, πολὺ μεταλλάξαντες τῆς τοῦ δήμου διοικήσεως, πλὴν τοὺς φεύγοντας οὐ κατῆγον τοῦ Ἀλκιβιάδου ἕνεκα, τὰ δὲ ἄλλα ἔνεμον κατὰ κράτος τὴν πόλιν. καὶ ἄνδρας τέ τινας ἀπέκτειναν οὐ πολλοὺς, οἳ ἐδόκουν ἐπιτήδειοι εἶναι ὑπεξαιρεθῆναι, καὶ ἄλλους ἔδησαν, τοὺς δὲ καὶ μετεστήσαντο. πρός τε Ἄγιν τὸν Λακεδαιμονίων βασιλέα, ὄντα ἐν τῇ Δεκελείᾳ, ἐπεκηρυκεύοντο, λέγοντες διαλλαγῆναι βούλεσθαι, καὶ εἰκὸς εἶναι, αὐτὸν σφίσι, καὶ οὐκέτι τῷ ἀπίστῳ δήμῳ, μᾶλλον ξυγχωρεῖν.

Agis, conjuratorum rebus diffidens, potius quam cum iis paciscatur, magnum exercitum e Peloponneso arcessit, eoque misso ad ipsos muros Atheniensium descendit, vel turbatos facilius victum iri, vel urbem se primo impetu capturum, sperans; sed male acceptus ab equitibus atticis redit, pauloque post requisitas domo copias dimittit.

71. Ὁ δὲ νομίζων [τὴν πόλιν οὐχ ἡσυχάζειν], οὐδὲ εὐθὺς

καὶ ἀναιρεῖν. S. — τοῦ ὑπολοίπου χρόνου, *in reliquum tempus, in reliquam anni partem.* nondum enim annus totus, in quem senatores sorte lecti erant, praeterierat; nihilominus integra solvebatur merces. ita etiam Böckh. l. l. tom. I., p. 250. *Hk.* — αὐτοί. malim αὐτόν.

70. οἱ δὴ τετρακόσιοι. ll. οἱ δὲ τ., sed raro Thuc. δὲ usurpavit in apodosi, velut, notante Hk., 1, 11. et 2, 65., molestiusque h. l. est τῷ δὲ antecedente, aptissimum autem orationi haec improbantis δή, *sollicet.*

ἀπεκλήρωσαν: ἤγ. διὰ κλήρου ἀποκατέστησαν (scrib. ὑποκ. vel ἐπικ., *substituerunt* in locum priorum.) S.

εὐχαῖς καὶ θυσίαις—ἐχρήσ. haec sacra vocabantur εἰσιτήρια, quae faciebant primo anni die, qui senatorum munus suscipiebant. — πλὴν (ὅτι) τοὺς φεύγοντας οὐ κατῆγον, *praeterquam (quod) exules non restituebant.* Plinius H. N. 20, 10. „urinam cient utilissime, *praeterquam* vesicam exulcerant." (— πολὺ — διοικήσεως: ἤγ. μεταθέντες τὴν πολιτείαν. S.) — μετεστήσαντο, *ad suas partes traxerunt.* Ex Hk.

71. [τὴν πόλιν οὐχ ἡσ.] —

οὕτω τὸν δῆμον τὴν παλαιὰν ἐλευθερίαν παραδώσειν, εἴ γε στρατιὰν πολλὴν ἴδοι σφῶν, [οὐκ ἂν ἡσυχάσειν,] οὐδὲ ἐν τῷ παρόντι πάνυ τι πιστεύων μὴ οὐκέτι ταράξεσθαι αὐτούς, τοῖς μὲν ἀπὸ τῶν τετρακοσίων ἐλθοῦσιν οὐδὲν ξυμβατικὸν ἀπεκρίνατο, προσμεταπεμψάμενος δὲ ἐκ Πελοποννήσου στρατιὰν πολλὴν οὐ πολλῷ ὕστερον καὶ αὐτὸς τῇ ἐκ τῆς Δεκελείας φρουρᾷ μετὰ τῶν ἐλθόντων κατέβη πρὸς αὐτὰ τὰ τείχη τῶν Ἀθηναίων, ἐλπίσας ἢ ταραχθέντας αὐτοὺς μᾶλλον ἂν χειρωθῆναι σφίσιν, ἢ βούλονται, ἢ καὶ αὐτοβοεὶ ἂν διὰ τὸν ἔνδοθέν τε, καὶ ἔξωθεν, κατὰ τὸ εἰκὸς γενησόμενον θόρυβον· τῶν γὰρ μακρῶν τειχῶν, διὰ τὴν κατ' αὐτὰ ἐρημίαν, λήψεως οὐκ ἂν ἁμαρτεῖν. ὡς δὲ προσέμιξέ τε ἐγγὺς, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὰ μὲν ἔνδοθεν οὐδ' ὁπωστιοῦν ἐκίνησαν, τοὺς δὲ ἱππέας ἐκπέμψαντες, καὶ μέρος τι τῶν ὁπλιτῶν, καὶ ψιλῶν, καὶ τοξοτῶν, ἄνδρας κατέβαλον αὐτῶν διὰ τὸ ἐγγὺς προσελθεῖν, καὶ ὅπλων τινῶν καὶ νεκρῶν ἐκράτησαν, οὕτω δὴ γνοὺς ἀπήγαγε πάλιν τὴν στρατιάν. καὶ αὐτὸς μὲν, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, κατὰ χώραν ἐν τῇ Δεκελείᾳ ἔμενον· τοὺς δ' ἐπελθόντας, ὀλίγας τινὰς ἡμέρας ἐν τῇ γῇ μείναντας, ἀπέπεμψεν ἐπ' οἶκον.

Jamque a conjuratis denuo missos audit, eosque etiam Spartae rem agere jubet; quod faciunt.

Μετὰ δὲ τοῦτο παρά τε τὸν Ἄγιν ἐπρεσβεύοντο οἱ τετρακόσιοι οὐδὲν ἧσσον, καὶ ἐκείνου μᾶλλον ἤδη προσδεχομένου, καὶ παραινοῦντος, ἐκπέμπουσι καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα περὶ ξυμβάσεως πρέσβεις, βουλόμενοι διαλλαγῆναι.

Samum quoque legatos mittunt adhortatum milites, regimenque suum, non quadringentorum modo, sed quinquies mille virorum, quale nunquam antea fuerit, tanquam salutare universo populo commendatum, cum timerent, ne turba nautica, oligarchiae impatiens, primaque rebellans, ipsos expelleret.

72. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὴν Σάμον δέκα ἄνδρας, παραμυθησομένους τὸ στρατόπεδον, καὶ διδάξοντας, ὡς οὐκ ἐπὶ βλάβῃ τῆς πόλεως καὶ τῶν πολιτῶν ἡ ὀλιγαρχία κατέστη, ἀλλ' ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ξυμπάντων πραγμάτων, πεντακισχίλιοί τε ὄτι εἶεν, καὶ οὐ τετρακόσιοι μόνον, οἱ πράσσοντες, καίτοι οὐ

[οὐκ ἂν ἡσ.]. glossae, illa verbis οὐδὲ — παραδώσειν, haec ad οὐκέτι ταράξεσθαι, adscripta.

εἴ γε στρατιὰν πολλὴν ἴδοι σφῶν. εἴ γε, quamvis quidem. male codd. εἴ τε, et deinde ταράσσεσθαι. futurum olim invenisse glossatorem, indicio est ἡσυχάσειν, quo id interpretatus est. futurum medii pro passivi, ut ταράξονται pro ταραχθήσονται apud Xenophontem Cyrop. 6, 1, 43. confusa ξ et σ, ut locis quibusdam, a Bachmanno indicatis, Lycophronis. cf. ann. ad Eurip. Herc. fur. 799. Hecub. 157. ll. πρὶν δ' ἥσω pro ἥξω, ut opinor. — σφῶν. conjuratorum.

οὐδὲν ξ. ἀπεκρίνατο, nullum de compositione responsum dedit. Portus.

ἢ βούλονται recte interpretatur S. ὡς αὐτοὶ βούλονται οἱ Πελοποννήσιοι. Hk.

γνοὺς, re intellecta, sive explorata. cf. 1, 91.; 3, 28., etc.

πώποτε Ἀθηναίους διὰ τὰς στρατείας καὶ τὴν ὑπερόριον ἐσχολίαν ἐς οὐδὲν πρᾶγμα οὕτω μέγα ἐλθεῖν βουλεύσοντας, ἐν ᾧ πεντακισχιλίους ξυνελθεῖν· καὶ τἆλλα ἐπιστείλαντες τὰ πρέποντα εἰπεῖν ἀπέπεμψαν αὐτοὺς εὐθὺς μετὰ τὴν αὐτῶν κατάστασιν, δείσαντες μὴ, ὅπερ ἐγένετο, ναυτικὸς ὄχλος οὔτε αὐτὸς μένειν ἐν τῷ ὀλιγαρχικῷ πόσμῳ ἐθέλῃ, σφᾶς τε μὴ, ἐπειδὴν ἀρξαμένου τοῦ κακοῦ, μεταστήσωσιν.

Sami enim sub idem tempus, quae prius popularem statum fovens factio in optimates insurrexerat, jam, suasu Pisandri et conjuratorum ibi Atheniensium, populo insidiari coepit, et Hyperbolum demagogum ope Charmini ducis et nonnullorum Atheniensium, qui Sami erant, fide data illis, interfecit, aliaque ejusmodi admisit facinora.

73. *Ἐν γὰρ τῇ Σάμῳ ἐνεωτερίζετο ἤδη τὰ περὶ τὴν ὀλιγαρχίαν, καὶ ξυνέβη τοιάδε γενέσθαι ὑπ' αὐτὸν τὸν χρόνον τοῦτον, ὅπερ οἱ τετρακόσιοι ξυνίσταντο. οἱ γὰρ τότε τῶν Σαμίων ἐπαναστάντες τοῖς δυνατοῖς, * καὶ ὄντες δῆμος, μεταβαλλόμενοι αὖθις, καταπεισθέντες ὑπό τε τοῦ Πεισάνδρου, ὅτε ἦλθε, καὶ τῶν ἐν τῇ Σάμῳ ξυνεστώτων Ἀθηναίων, ἐγένοντό τε ἐς τριακοσίους ξυνωμόται, καὶ ἔμελλον τοῖς ἄλλοις[, ὡς δήμῳ ὄντι,] ἐπιθήσεσθαι. καὶ Ὑπέρβολόν τέ τινα τῶν Ἀθηναίων, μοχθηρὸν ἄνθρωπον, ὠστρακισμένον*

72. *ἐς οὐδὲν πρᾶγμα — ξυνελθεῖν.* negant optimates, propter bella et pacis negotia Atheniensium in exteris regionibus de ulla re, quamvis gravi, quinquies mille cives ad consultationem unquam antea convenisse. *ἐν ᾧ ξυνελθεῖν* idem est quod *ὥστε ἐν αὐτῷ ξυνελθεῖν*. *Ex Ilk.*

73. * *καὶ ὄντες δῆμος.* friget *καί:* neque enim his verbis accessio quaedam seditionis indicatur, sed ipsa ejus causa. igitur ponamus *ὡς ὁ. δ., ut qui plebeji essent.* menda frequens.

καταπεισθέντες. Il. *καὶ πεισθέντες*, quasi prius immutati (*μεταβαλλόμενοι*) fuissent quam persuasi. v. ann. ad 7, 12.

ὡς δήμῳ ὄντι. glossa, ex superioribus petita.

Ὑπέρβολον. homo fuit plebejus, *λυχνοποιὸς* et *λυχνοπώλης*, sed turbulentissimus demagogus, eoque nomine saepius ab Aristophane aliisque Comicis notatus, de quo vid. Plut. Alcib. c. 13., Aristoph. Nub. 557. (536., etc.), Perizon. ad Aelian. 12, 43. *Ilk.*

ὠστρακισμένον. de ostracismo multi scripserunt, quos recensent Meier de Bonis damn. p. 97., annot., et Schömann. de Comit. Ath. 2, 6., p. 243. *G—r.* dicunt Graeci etiam *ἐξοστρακίζεσθαι* et *ἐξοστρακισμόν*. Herodotus 8, 79. *Συνεστηκότων δὲ τῶν στρατηγῶν (ἐν Σαλαμῖνι) ἐξ Αἰγίνης διέβη Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου, ἀνὴρ Ἀθηναῖος μὲν, ἐξωστρακισμένος δὲ ὑπὸ τοῦ δήμου, τὸν ἐγὼ νενόμικα, κυνθανόμενος αὐτοῦ τὸν τρόπον, ἄριστον ἄνδρα γενέσθαι ἐν Ἀθήνῃσι, καὶ δικαιότατον.* I. M. Gesnerus Nov. thesaur. lat. l., tom. 3., p. 640. „*Ostracismus* (*ὀστρακισμὸς*), relegationis genus. nam civitates antiquitus, quae populari statu regebantur, eos, qui superexcellere videbantur vel propter divitias, vel propter amicos, aliamve (male liber „alienamve") potentiam, extra civitatem relegare solebant ad tempus, sicut docet Aristoteles tertio Politicorum (c. 13.). Athenienses vero exilio decennali multare consueverunt potentes nimis et excellentes gloria viros. et hoc exilii genus *ostracismum* appellaverunt, qui repertus est (a Clisthene olymp. 67, 2., sive 510. ante Chr. nat., secundum Aelianum Var. Hist. 13, 23. [*Κλεισθέ-*

οὐ διὰ δυνάμεως καὶ ἀξιώματος φόβον, ἀλλὰ διὰ πονηρίαν καὶ αἰσχύνην τῆς πόλεως, ἀποκτείνουσι μετὰ Χαρμίνου τε, ἑνὸς τῶν στρατηγῶν, καί τινων τῶν παρὰ σφίσιν Ἀθηναίων, πίστιν διδόντες αὐτοῖς, καὶ ἄλλα μετ' αὐτῶν τοιαῦτα ξυνέπραξαν, τοῖς τε πλείοσιν ὥρμηντο ἐπιτίθεσθαι.

νης δὲ ὁ Ἀθηναῖος, τὸ δεῖν ἐξοστρακίζεσθαι πρῶτος εἰσηγησάμενος, αὐτὸς ἔτυχε τῆς καταδίκης πρῶτος.] vid. Nitschianum librum de Antiqu. gr., a Köpkeo editum, tom. 4., p. 58. *Both.*) non ad castigandam improbitatem, sed ad potentiam moderandam. *ostracismus* autem ab *ostraco*, id est calculo, sive testula, nomen sortitus est, qui in hunc modum Athenis peragebatur. *ostraci* viritim in consilio dabantur, in quibus quisque nomen illius perscribebat, quem urbe cedere voluisset. magistratus autem, qui huic negotio praeerant, universos calculos recensebant, qui nisi 6 millium numerum excessissent, nihil confectum esse judicabatur. — hoc ostracismo Themistocles, Cimon, et Aristides, multati fuerunt. hoc Latini *testularum exilium* vocant. nomine ostracismi utitur Nepos 5, 3, 1., ubi copiose laudantur a Bosio, qui de re egerunt. vid. v. c. J. Scalig. in Euseb. 94., vel Sigon. de Rep. Athen. 2, 4., vel Petit. Comm. in Leg. att. p. 366." Köpkeus l. c. pag. 59. „Erst, als der verächtliche Hyperbolus der Verdammung durch das *Scherbengericht* gewürdigt ward, hörte der Gebrauch desselben auf. M. s. Plutarch im Alcibiades und Nicias, auch den Scholiasten bei Aristoph. Ritter 851."

οὐ διὰ δυνάμεως: οὐ φοβούμενοι (αὐτοῦ) τὴν δύναμιν, οὐδὲ τὸ ἀξίωμα. — ὁπλιτεύοντι: ἀντὶ τοῦ ὁπλιτικοῦ ἄρχοντι. S. Audiamus potius Haasium, qui sic Lucubr. Thuc. p. 34. et 35. „Adnotavit ad h. l. Scholiasta, ὁπλιτεύοντι esse ἀντὶ τοῦ ὁπλιτικοῦ ἄρχοντι. scilicet, opinor, alienum ratus a Thrasyllo, esse eum militem gregarium, maluit ejus dignitatem observare quam linguae graecae usum. et Poppo quidem satis habet agnoscere illam verbi ὁπλιτεύειν vim insolentiorem; Bloomfieldus vero, ad quem delegat, num fortasse eum usum exemplis comprobare studuerit, equidem nescio, neque id tamen arbitror fieri posse. Atque hoc quidem ipsa etiam Thucydidis verba satis ostendunt, non στρατηγὸν fuisse Thrasyllum: nam a strategis ipse cum Thrasybulo distinguitur, et legimus, eum postea demum strategum creatum esse; vid. c. 76. quamobrem Scholiasta, puto, ὁπλιτεύοντι voluit esse pro ταξιαρχοῦντι, neque tamen ullo modo intelligi poterit, cur in tam vulgaribus rei militaris vocabulis a communi consuetudine dicendi Thuc. discesserit, qui alibi semper, ut decebat rerum peritum imperatorem, diligenter verborum proprietatem observavit. Quid autem obstat, quominus Thrasyllum tunc sine munere in gravi armatura militasse statuamus? Nam si ne hodie quidem exempla desunt hominum nobilium ac potentum, qui in civili exercitu gregariorum locum militum occupaverunt, multo id minus incredibile videri debet in Atheniensi homine. Ceterum ut fieri potuit, ut ὁπλίτης esset, ita, ut ψιλὸς esset, fieri non potuit." Similiter Thuc. 61. de Leonte, ὃς Ἀντισθένει ἐπιβάτης ξυνεξῆλθε, ubi v. ipsum scholiasten; pertinentque huc ἑθελούσιοι (i. e. Sauppeo interprete, *qui ultro, sine sacramento, bello intererant*) in Lacedaemoniorum exercitu (v. Xenoph. Rep. Lac. 13, 7.); neque ita dissimiles sunt *voluntarii* apud Livium 1, 30., ipsiusque Homeri Odyss. β', 292. ἑθελοντῆρες, sive ἑκούσιοι, ut Apollonius soph. interpretatur (*Freiwillige*), oppositi illi τοῖς ἀναγκαστοῖς, quos hic noster 7, 13. saepiusque dicit.

μετὰ Χαρμίνου. i. e. voluntate, auxilio, et consilio Charmini. sic 3, 66.; 5, 29., 82.; 6, 28. et 79. *E D.*

αὐτοῖς: τοῖς ἐκ τῆς Σάμου δημοκρατικοῖς. S.

Plebeji autem, re intellecta, duces quosdam et alios, qui aegre ferebant oligarchiam, perniciei et sibi, et Samo, imperii Atheniensium columini, impendentis admonent.

Οἱ δὲ, αἰσθόμενοι, τῶν τε στρατηγῶν Λέοντι καὶ Διομέδοντι (οὗτοι γὰρ οὐχ ἑκόντες διὰ τὸ τιμᾶσθαι ὑπὸ τοῦ δήμου ἔφερον τὴν ὀλιγαρχίαν) τὸ μέλλον σημαίνουσι, καὶ Θρασυβούλῳ, καὶ Θρασύλλῳ, τῷ μὲν τριηραρχοῦντι, τῷ δὲ ὁπλιτεύοντι, καὶ ἄλλοις, οἳ ἐδόκουν ἀεὶ μάλιστα ἐναντιοῦσθαι τοῖς ξυνεστῶσι, καὶ οὐκ ἠξίουν περιιδεῖν αὐτοὺς σφᾶς τε διαφθαρέντας, καὶ Σάμον Ἀθηναίοις ἀλλοτριωθεῖσαν, δι' ἣν μόνον μέχρι νῦν ἡ ἀρχὴ αὐτοῖς ἐς τοῦτο ξυνέμεινεν.

Quibus illi obsecuti singulos milites, et inprimis Paralos, Ath. liberos, paucorum dominatui semper infestos, adeunt, illis resistere jubentes eos, relicto, si aliquo navigabant, praesidio navium.

Οἱ δὲ, ἀκούσαντες, τῶν τε στρατιωτῶν ἕνα ἕκαστον μετῆσαν μὴ ἐπιτρέπειν, καὶ οὐχ ἥκιστα τοὺς Παράλους, ἄνδρας Ἀθηναίους τε, καὶ ἐλευθέρους πάντας, ἐν τῇ νηῒ πλέοντας, καὶ ἀεὶ δήποτε ὀλιγαρχίᾳ, καὶ μὴ παρούσῃ, ἐπικειμένους· ὅ τε Λέων, καὶ ὁ Διομέδων, αὐτοῖς ναῦς τινας, ὁπότε ποι πλέοιεν, κατέλειπον φύλακας.

Ita factum est, ut invadentes trecenti, omnibus illis plebi opitulantibus, superarentur, 30 occisis, tribusque nocentissimis exilio affectis, ceteris autem, obruta memoria injuriarum, ad democratiam redeuntibus.

Ὥστε, ἐπειδὴ αὐτοῖς ἐπετίθεντο οἱ τριακόσιοι, βοηθησάντων πάντων τούτων, μάλιστα δὲ τῶν Παράλων, περιεγένοντο οἱ τῶν Σαμίων πλείονες. καὶ τριάκοντα μέν τινας ἀπέκτειναν τῶν τριακοσίων, τρεῖς δὲ τοὺς αἰτιωτάτους φυγῇ ἐζημίωσαν· τοῖς δ' ἄλλοις οὐ μνησικακοῦντες, δημοκρατούμενοι τὸ λοιπὸν, ξυνεπολίτευον.

δι' ἣν μόνον μέχρι νῦν ἡ ἀρχὴ etc. omissa sunt verba μέχρι νῦν in Cl., Cass., Aug., Ven., Pal., It. Wass. „μέχρι νῦν. haec superfluunt, et explicandi gratia addita videntur ad ἐς τοῦτο. firmat hanc conjecturam scholiasta.“ scholion quidem sic habet ἐς τοῦτο ξυνέμεινεν: ἤγ. μέχρι δεῦρο μεμένηκεν. ἄλλως. ἐν τούτῳ τύχης μεμένηκεν: sed hae duorum sunt explicationes, quorum prioris quidem in exemplari defuerit μέχρι νῦν, non vero in alterius, cujus interpretatio verborum ἐς τοῦτο, quamvis neglecta nescio quo modo a Wasseo, cum minime mala sit (v. de εἰς praepositione sensu simili τοῦ ἐν usurpata Viger. p. 592., nos ad Eurip. Herc. fur. 727., etc.), exemplo Didoti veterem scripturam, ab aliis contemtam, restitui. ceterum ἐς τοῦτο rectius, ni fallor, interpreteris ἐν τούτῳ τῆς ἀρχῆς Ἀθηναίων, hac parte attici imperii, cujus sedes praecipua in illis regionibus erat Samus. Xenophon Oecon. 18, 1. Δίδασκε οὖν, εἴ τι ἔχεις, με καὶ εἰς τοῦτο (hac in re). — Ἢν μή γε φανῇς, ἔφη, καὶ εἰς τοῦτο ταὐτὰ ἐμοὶ ἐπιστάμενος. vel οὕτως, ut c. 38.

Παράλους. v. annot. ad 3, 33.

οἱ — πλείονες: οἱ δημοκρατικοί. S.

Haec nuntiatum Athenas Samii, et milites, rerum ibi gestarum nescii, navi Paralo mittunt Chaeream.

74. *Τὴν δὲ Πάραλον ναῦν, καὶ Χαιρέαν ἐπ' αὐτῆς τὸν Ἀρχεστράτου, ἄνδρα Ἀθηναῖον, γενόμενον ἐς τὴν μετάστασιν πρόθυμον, ἀποπέμπουσιν οἵ τε Σάμιοι, καὶ οἱ στρατιῶται, κατὰ τάχος ἐς τὰς Ἀθήνας, ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγενημένα· οὐ γὰρ ᾔδεσάν πω τοὺς τετρακοσίους ἄρχοντας.*

Qui ubi advenit, statim Quadringenti aliquot Paralos in vincula conjecerunt, ceteros autem, in aliam navem militarem transportatos, custodiam agere jusserunt apud Euboeam.

Καὶ καταπλευσάντων αὐτῶν εὐθέως τῶν μὲν Παράλων τινὰς οἱ τετρακόσιοι δύο ἢ τρεῖς ἔδησαν, τοὺς δὲ ἄλλους ἀφελόμενοι τὴν ναῦν, καὶ μεταβιβάσαντες ἐς ἄλλην στρατιῶτιν ναῦν, ἔταξαν φρουρεῖν περὶ Εὔβοιαν.

Chaereas autem, primum latens, deinde, ubi statum rerum cognovit, Samum reversus, militibus superbiam et crudelitatem Quadringentorum describit, verbis asperioribus omnia exaggerans.

*Ὁ δὲ Χαιρέας, εὐθὺς διαλαθών πως, ὡς εἶδε τὰ παρόντα, πάλιν ἐς τὴν Σάμον ἐλθὼν, ἀγγέλλει τοῖς στρατιώταις ἐπὶ τὸ μεῖζον πάντα δεινώσας τὰ ἐκ τῶν Ἀθηνῶν, ὡς πληγαῖς τε πάντας ζημιοῦσι, καὶ ἀντειπεῖν ἔστιν οὐδὲν πρὸς τοὺς ἔχοντας τὴν πολιτείαν, καὶ ὅτι αὐτῶν καὶ γυναῖκες, καὶ παῖδες, ὑβρίζονται, καὶ * διανοοῦνται, ὁπόσοι γε ἐν Σάμῳ στρατεύονται μὴ ὄντες τῆς σφετέρας γνώμης, τούτων πάντων τοὺς προσήκοντας λαβόντες εἴρξειν, ἵνα, ἢν μὴ ὑπακούσωσι, τεθνήκωσι, καὶ ἄλλα πολλὰ ἐπικαταψευδόμενος ἔλεγεν.*

74. *ἐς τὴν μετάστασιν*: *ἐς τὸ καταλῦσαι τὴν ὀλιγαρχίαν.* S.

μεταβιβάσαντες. ita Gr. et Dan., ut Xenophon Hellen. 1, 6, 19. *καὶ τοὺς ἐπιβάτας ἐς κοίλην ναῦν μεταβιβάσας*, etc. alii ll. *μετεκβιβ.*, ut vulgo, vel *μετεμβιβ.*, quae pariter mendosa arbitror, ut qui *α*, *εκ*, *εμ*, et similia, hic illic permutata inter se sciam, velut *ἐκεῖ* male pro *ἀεὶ* legitur apud Philemonem Athen. 664, d, et contra *ἄχυρα* pro *ἄχυρ' ἐκ* ibidem 2, 30.: tum *α* et *μ* confusis *τὸ ἀπαλὸν* pro *τύμπανον* Athen. 631, b, et *διατεταγμέναι* pro *διατετμημέναι* ib. 278, a; ne dicam de ipsis *κ* et *μ* litteris confusis nonnunquam in codicibus, quemadmodum *κάλλιστα* pro *μάλιστα* perperam habetur apud Sophoclem Terei fragmento 2., et contra *μάλιστα* pro *κάλλιστα* Thuc. 6, 33. in Gr. cf. Bachmann. indice Lycophronis.

τὰ ἐκ τῶν Ἀθηνῶν K., m., marg. Steph., Bk., P. vulgo *Ἀθηναίων*, de qua scriptura Hk. „Mihi verior videtur, quia difficilior est, confusio est duarum locutionum, *τὰ τῶν Ἀθηναίων* et *τὰ ἐξ Ἀθηνῶν*" etc., quae nobis videntur speciosiora quam veriora.

καὶ διανοοῦνται. perspicuitatis causa scribamus *καὶ οἱ δ. οἵ, οὗτοι*, quod facile exciderit.

ὁπόσοι γε. vitiose ll. *ὁπόσοι τε*, Vat. *ὁπ. ἐν Σ.*, omissa particula, quae delenda potius quam emendanda visa fuerit librario nasuto. sic tamen etiam Bk. et alii. Hk. *ὁπ.* [*τε*], quo nihil proficitur.

προσήκοντας, *propinquos.*

εἴρξειν: *τὸ εἴρξειν ἀντὶ τοῦ εἴρξαι κεῖται. τὸ δὲ ἵνα — τεθνήκωσι, ἤγγ., ἢν μὴ ὑπακούσωσιν οἱ ἐν Σάμῳ, ἀποθάνωσιν αὐτῶν οἱ προσήκοντες.* S.

His auditis milites primum lapidare volunt oligarchas; deinde a turbis deterritos instante hoste duces et ipsos, et Samios, ad jusjurandum sanctissimum adigunt, se populari statu in posterum usuros esse unanimes, Peloponnesiosque et Quadringentos conjunctis viribus, salutis suae causa, debellaturos.

75. *Οἱ δ' ἀκούσαντες ἐπὶ τοὺς τὴν ὀλιγαρχίαν μάλιστα ποιήσαντας καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τοὺς μεταχθόντας τὸ μὲν πρῶτον ὥρμησαν βάλλειν· ἔπειτα μέντοι, ὑπὸ τῶν διὰ μέσου κωλυθέντες, καὶ διδαχθέντες, μὴ, τῶν πολεμίων ἀντικρὼρων ἐγγὺς ἐφορμούντων, ἀπολέσωσι τὰ πράγματα, ἐπαύσαντο. μετὰ δὲ τοῦτο λαμπρῶς ἤδη ἐς δημοκρατίαν βουλόμενοι καταστῆσαι τὰ ἐν τῇ Σάμῳ ὅ τε Θρασύβουλος ὁ τοῦ Λύκου, καὶ Θράσυλλος, (οὗτοι γὰρ μάλιστα προεστήκεσαν τῆς μεταβολῆς,) ὤρκωσαν πάντας τοὺς στρατιώτας τοὺς μεγίστους ὅρκους, καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐκ τῆς ὀλιγαρχίας μάλιστα, ἢ μὴν δημοκρατήσεσθαί τε, καὶ ὁμονοήσειν, καὶ τὸν πρὸς Πελοποννησίους πόλεμον προθύμως διοίσειν, καὶ τοῖς τετρακοσίοις πολέμιοί τε ἔσεσθαι, καὶ οὐδὲν ἐπικηρυκεύσεσθαι. ξυνώμνυσαν δὲ καὶ Σαμίων πάντες τὸν αὐτὸν ὅρκον οἱ ἐν τῇ ἡλικίᾳ, καὶ τὰ πράγματα πάντα, καὶ τὰ ἀποβησόμενα ἐκ τῶν κινδύνων, ξυνεκοινώσαντο οἱ στρατιῶ-*

75. *βάλλειν.* intell. *λίθοις.* Comicus Ach. 262.

Χορός. *βάλλε, βάλλε, — παῖε, παῖε*
τὸν μιαρόν! οὐ βαλεῖς; οὐ βαλεῖς;
Δικαιόπολις. *Ἡράκλεις, τοντὶ τί ἐστι;*

ibi S. *βαλλόμενος λίθοις ὑπὸ τοῦ Χοροῦ ὁ Δικ. ὡς ἀλεξίκακον τὸν Ἡρακλέα καλεῖ.*

ὑπὸ τῶν διὰ μέσου. i. e. *ab iis, qui a partium studio alieni erant.* 4, 83. *Ἕτοιμος ὢν Βρασίδᾳ μέσῳ δικαστῇ ἐπιτρέπειν. Hk.*

καταστῆσαι. Les éditeurs Allemands écrivent *μεταστῆναι*, d'après plusieurs MSS. Nous croyons que c'est par erreur. A la fin du §. 73. le parti populaire à Samos, après avoir vaincu les 300 conjurés, *δημοκρατούμενοι τολοιπὸν ξυνεπολίτευον*: d'où il est facile de remarquer que, dans ce passage, il est question de *consolider* le gouvernement démocratique, *λαμπρῶς ἤδη ἐς δημοκρατίαν βουλόμενοι καταστῆσαι*, et non *μεταστῆσαι* etc. *Did.*

τῆς μεταβολῆς: τῆς ἀπ' ὀλιγαρχίας εἰς δημοκρατίαν. S.

δημοκρατήσεσθαι. Bk. cum Aug., Pal., It., Vat., *δημοκρατηθήσεσθαι.* (hoc etiam apud S. reponendum est in lemmate, cum dicat *γράφεται ἢ μὴν δημοκρατήσεσθαι* etc. Both.) fut. medii loco passivi etiam c. 48. legitur, ut monet P. *Hk.*

ἐπικηρυκεύσεσθαι. Ammonius p. 56. ed. Valck. *ἐπικηρυκεύσασθαι ἔλεγον τὸ περὶ συμβιβάσεως κ. σπονδῶν τὰς πόλεις κήρυκας πρὸς ἀλλήλας διαπέμψασθαι.* et Valck. Animadv. ad Ammon. p. 80. „Neque tantum de caduceatoribus publica auctoritate missis, sed etiam de privatorum hominum nuntiis *ἐπικηρυκεύεσθαι* adhibetur a Thucydide 7, 48. et Demosthene contra Zenothem. p. 577, C.“ Wolf. ad Demosth. Leptin. p. 275. „verbum inde ductum, quod legationibus de pace fere caduceator, *κήρυξ*, addi solebat. vid. Aeschin. in Ctesiph. p. 437, F, seqq.“ de *κηρύκων* in sacris, judiciis, concionibus, conviviis, ministerio v. Homeri interpp. ad Il. α', 334., Odyss. α', 143., Soph. Trach. 589., Eurip. Heracl. 271., Comici Ach., Köpke Ueber das Kriegswesen der Griechen etc. p. 254. ad 257.

ται τοῖς Σαμίοις, νομίζοντες, οὔτε ἐκείνοις ἀποστροφὴν σωτηρίας, οὔτε σφίσιν, εἶναι, ἀλλ', ἐάν τε οἱ τετρακόσιοι κρατήσωσιν, ἐάν τε οἱ ἐκ Μιλήτου πολέμιοι, διαφθαρήσεσθαι.

Contendunt inter se oligarchae et democratici studio adversarios in suum statum reipublicae redigendi; et Samo quidem milites concionati suspectos duces et trierarchos magistratu amovent, aliosque creant, inprimis Thrasybulum et Thrasyllum.

76. Ἐς φιλονεικίαν τε καθέστασαν τὸν χρόνον τοῦτον, οἱ μὲν τὴν πόλιν ἀναγκάζοντες δημοκρατεῖσθαι, οἱ δὲ τὸ στρατόπεδον ὀλιγαρχεῖσθαι. ἐποίησαν δὲ καὶ ἐκκλησίαν εὐθὺς οἱ στρατιῶται, ἐν ᾗ τοὺς μὲν προτέρους στρατηγοὺς, καὶ εἴ τινα τῶν τριηράρχων ὑπώπτευον, ἔπαυσαν, ἄλλους δὲ ἀνθείλοντο καὶ τριηράρχους, καὶ στρατηγοὺς, ὧν Θρασύβουλός τε καὶ Θράσυλλος ὑπῆρχον.

Praeterea desperandum esse negant, cum pauci ab se pluribus atque omnino instructioribus defecerint, totaque classis in sua potestate sit, qua et pecunias pendere cogant civitates subjectas, et commeatus parandi facultatem habeant, Samo maris imperio cum ipsis Athenis aemulante. quin per se ante Piraeum patuisse Atheniensibus, et nunc illos eo redactum iri, ut, nisi rempublicam sibi suam restituant, potius, quam se mari prohibeant, ipsi ejus usu intercludantur.

Καὶ παραινέσεις ἄλλας τε ἐποιοῦντο ἐν σφίσιν αὐτοῖς ἀνιστάμενοι, καὶ, ὡς οὐ δεῖ ἀθυμεῖν, ὅτι ἡ πόλις αὐτῶν ἀφέστηκε· τοὺς γὰρ ἐλάσσους ἀπὸ σφῶν τῶν πλεόνων, καὶ ἧς πάντα ποριμωτέρων, μεθεστάναι. ἐχόντων γὰρ σφῶν τὸ πᾶν ναυτικὸν τὰς ἄλλας γε πόλεις, ὧν ἄρχουσιν, ἀναγκάσειν τὰ χρήματα ὁμοίως διδόναι, καὶ εἰ ἐκεῖθεν ὠρμῶντο· πόλιν τε γὰρ

ἀποστροφὴν σωτηρίας, *salutis refugium.* Portus. genitivus causae, seu finis, quasi dicas ἀποστροφὴν εἰς σωτηρίαν. contrario sensu Aeschylus Prom. vinct. 747.

οὐδ' ἔστιν αὐτῷ τῆσδ' ἀποστροφὴ τύχης,

sed eodem Herodotus 2, 13. οὐ γὰρ δή σφι ἔστι ὕδατος οὐδεμία ἄλλη ἀποστροφὴ, εἰ μὴ ἐκ τοῦ Διὸς μοῦνον, quod est Bährio interprete „*neque enim illis ullum aliud* (remedium) *est, unde aquam ad agros irrigandos petant, nisi ab Jove solummodo,*“ i. e. a pluvia.

ἐάν τε οἱ ἐκ Μιλ. vulgo ἄν. illud solus Vat. praebuit ex Thucydidis more, cui 4, 46. ἐὰν redditum, et haud dubie reddendum 6, 13. et 18., quibus solis locis adhuc residet ἄν pro ἐὰν vel ἤν. cf. P. 1, 1., p. 230. *Hk.*

76. οἱ μέν: ἤγ. οἱ ἐν Σάμῳ τὰς Ἀθήνας. — οἱ δέ: οἱ ἐν Ἀθήναις. S.

ὑπώπτευον. Pal., It., Vat., Bk., Göll., P., aliique, ὑπετόπευον, de quo dictum ad 5, 35.

ἀνιστάμενοι, *surgentes ad dicendum.* Hk.

ἡ πόλις: ἤγ. αἱ Ἀθῆναι (ita dictae κατ' ἐξοχήν). S.

τὰς ἄλλας γε πόλεις. plurimi MSS. τ. ἄ. τε π.; in aliis τὲ omissum est, ut vulgo, cum abhorrere visum esset scribis. eadem menda inferius legitur ἑαυτούς τε.

genitivi absol. ἐχόντων — σφῶν pro accusativis subjecti sunt. v. P. 1, 1., p. 119. et quae annotavi ad 2, 83. — ὁμοίως, — καὶ, aeque ac. — ἐκεῖθεν, Athenis. — Pro vulgato ὥρμηντο nunc ex Vat.,

σφίσιν ὑπάρχειν Σάμον οὐκ ἀσθενῆ, ἀλλ' ἢ παρ' ἐλάχιστον δὴ ἦλθε τὸ τῶν Ἀθηναίων κράτος τῆς θαλάσσης, ὅτε ἐπολέμησεν, ἀφελέσθαι, τούς τε πολεμίους ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου ἀμύνεσθαι, οὗπερ καὶ πρότερον. καὶ δυνατώτεροι εἶναι σφεῖς, ἔχοντες τὰς ναῦς, πορίζεσθαι τὰ ἐπιτήδεια τῶν ἐν τῇ πόλει. καὶ δι' ἑαυτούς γε, ἐν τῇ Σάμῳ προκαθημένους καὶ πρότερον, αὐτοὺς κρατεῖν τοῦ ἐς τὸν Πειραιᾶ ἔσπλου, καὶ νῦν ἐς τοσοῦτον καταστήσονται, μὴ βουλομένων σφίσι πάλιν τὴν πολιτείαν ἀποδοῦναι, ὥστε αὐτοὶ καὶ δυνατώτεροι εἶναι εἴργειν ἐκείνους τῆς θαλάσσης ἢ ὑπ' ἐκείνων εἴργεσθαι.

Neque operae pretium esse auxilium, quod prius sibi urbs tulerit adversus hostes, neque argentum ei esse, quod mittat, sed victum quaerendum fuisse militibus. neque vel salubri consilio urbem se demeruisse, sed patrias leges sustulisse, quas se ipsos servare, illam idem facere coacturos, et ne hac quidem in re, et ubicunque utile aliquid consuluerint, Atheniensibus deteriores.

Βραχύ τέ τι εἶναι καὶ οὐδενὸς ἄξιον, ὃ πρὸς τὸ περιγίγνεσθαι τῶν πολεμίων ἡ πόλις σφίσι χρήσιμος ἦν· καὶ οὐδὲν ἀπολωλεκέναι, οἵ γε μήτε ἀργύριον ἔτι εἶχον πέμπειν, ἀλλ' αὐτοὶ ἐπορίζοντο οἱ στρατιῶται, μήτε βούλευμα χρηστὸν, οὗπερ ἕνεκα πόλις στρατοπέδων κρατεῖ, ἀλλὰ καὶ ἐν τούτοις τοὺς μὲν ἡμαρτηκέναι, τοὺς πατρίους νόμους καταλύσαντας, αὐτοὶ δὲ σώζειν καὶ ἐκείνους πειράσεσθαι προσαναγκάζειν.

Cl., Lugd., marg. Stephani, editum ὡρμῶντο. *Hk.*

ἢ παρ' ἐλάχιστον δὴ ἦλθε etc. Plutarchus in Vita Periclis p. 305. (cap. 28., haec respiciens.) πολλὴν ἀδηλότητα κ. μέγαν ἔσχε κίνδυνον ὁ πόλεμος, εἴπερ, ὡς Θουκ. φησι, παρ' ἐλάχιστον ἦλθε Σαμίων ἡ πόλις ἀφελέσθαι τῆς θαλάττης τὸ κράτος Ἀθηναίους. sic 7, 2. παρὰ τοσοῦτον μὲν αἱ Συρακοῦσαι ἦλθον κινδύνου. Lucianus Catapl. p. 425. παρὰ τοσοῦτον ἦλθε διαφυγεῖν, et Pseudomant. p. 781. παρὰ τοσοῦτον ἐλθὼν ἀποθανεῖν. (cf. Thuc. 8, 33. *Both.*) *E D.*, qui primus δὴ ἦλθε, repertum in Clar. et Gr., agnitumque ab ipso in aliorum codicum scriptura διῆλθε, quam etiam S. commemorat, probavit, praeferendam illam sine dubio ante vulgatae ἦλθε. idem vere „παρὰ τοσοῦτον ἐλθεῖν (et similia) dicunt Graeci, non διελθεῖν." vitio iotacismi dictantis δι-pro δὴ scriptum cum verbo ἦλθε coaluit.

ἐπολέμησεν. v. 1, 115., seqq.

προκαθημένους. sic probi codd. vulgo προσκαθ. „Verbo προκαθ. milites gloriantur, se iis, qui Athenis essent, *praesidio* apud Samum fuisse, et hostem ibi tenuisse, ut Atheniensibus usque liceret Piraeeo uti. Ath. enim indicantur pronomine αὐτούς, ut docuit D. verba καὶ νῦν — εἴργεσθαι sic explicat S. καὶ ὅτι νῦν, εἰ μὴ βούλονται ἀποδοῦναι τὴν δημοκρατίαν αὐτοῖς οἱ τετρακόσιοι, ἐν τούτῳ δυνάμεως αὐτοὶ καθεστᾶσιν, ὥστε τοὺς τὴν πόλιν κατέχοντας εἴργειν δύνασθαι τῆς θαλάττης αὐτοὶ μᾶλλον ἢπερ ὑπ' ἐκείνων εἴργεσθαι. subjectum igitur verbi καταστήσονται esse αὐτοὶ, οἱ ἐν Σάμῳ, intellexit, quo confirmatur codd. scriptura βουλομένων pro vulgato βουλόμενοι. — ceterum ab oratione obliqua ad rectam paulo abruptius transiit Thuc. — οἵ γε (nominat. absol. *Both.*) μήτε. cum infinitivi ἀπολωλεκέναι subjectum sit σφεῖς (*se*, milites Sami), quodammodo offendit, quod οἵ γε referendum est ad Atheniense urbanos: est enim sic accipiendum, quasi scriptum sit εἴ γε οἱ ἐν τῇ πόλει. *Ex Hk.*

προσαναγκάζειν: ἀπὸ κοινοῦ τὸ σώζειν. S.

*ὥστε οὐδὲ * τούτους, οὔπερ ἂν βουλεύοιέν τι χρηστὸν παρὰ σφίσι, χείρους εἶναι.*

Praeterea per Alcibiadem, si impunitas ei et restitutio decernatur, facile societatem regis conciliatum iri. quodque maximum sit, si nihil successerit, tantis navibus plurima se adire posse loca, in quibus urbes agrosque inveniant.

Ἀλκιβιάδην τε, ἢν αὐτῷ ἄδειάν τε καὶ κάθοδον ποιήσωσιν, ἄσμενον τὴν παρὰ βασιλέως ξυμμαχίαν παρέξειν. τό τε μέγιστον, ἢν ἁπάντων σφάλλωνται, εἶναι αὐτοῖς τοσοῦτον ἔχουσι ναυτικὸν πολλὰς τὰς ἀποχωρήσεις, ἐν αἷς καὶ πόλεις, καὶ γῆν, εὑρήσουσι.

Talia concionantes, seque invicem confirmantes, bellum parabant; Quadringentorum autem legati, ad Delum appulsi, re comperta quieverunt.

77. *Τοιαῦτα ἐν ἀλλήλοις ἐκκλησιάσαντες, καὶ παραθαρσύναντες σφᾶς αὐτοὺς, καὶ τὰ τοῦ πολέμου παρεσκευάζοντο οὐδὲν ἧσσον· οἱ δὲ ἀπὸ τῶν τετρακοσίων πεμφθέντες ἐς τὴν Σάμον, [οἱ δέκα πρεσβευταὶ,] ὡς ταῦτα ἐν τῇ Δήλῳ ἤδη ὄντες ᾐσθάνοντο, ἠσύχαζον αὐτοῦ.*

Mileti Lacedaemoniorum et Syracusanorum milites classiarii, Astyochi cunctationes et inique datum a Tissapherne stipendium aegre ferentes, navale proelium poscunt.

78. *Ὑπὸ δὲ τὸν χρόνον τοῦτον καὶ οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ τῶν Πελοποννησίων ἐν τῷ ναυτικῷ στρατιῶται κατὰ σφᾶς αὐτοὺς διεβόων, ὡς ὑπὸ Ἀστυόχου καὶ Τισσαφέρνους φθείρεται τὰ πράγματα, τοῦ μὲν οὐκ ἐθέλοντος οὔτε πρότερον ναυμαχεῖν, ἕως ἔτι αὐτοί τε ἔῤῥωντο μᾶλλον, καὶ τὸ ναυτικὸν τῶν Ἀθηναίων ὀλίγον ἦν, οὔτε νῦν, ὅτε στασιάζειν τε λέγονται, καὶ αἱ νῆες αὐτῶν οὐδέπω ἐν τῷ αὐτῷ εἰσὶν, ἀλλὰ τὰς παρὰ Τισ*

ὥστε — εἶναι. depravata, idque magis etiam olim, cum legebatur *οἵπερ*, cujus in locum *οὔπερ* successit e codicibus. Portus quidem „*quare ne hos quidem, qui* (*οἵπερ*) *apud se aliquod salubre consilium darent*, quamvis essent plebeji, *deteriores esse* illis, qui essent ordinis senatorii;“ sed hoc illud est, quod dicit Comicus,

faciunt intelligendo, ut nihil intelligant.

equidem hanc esse suspicor Thucydidis manum, *ὥστε οὐδὲ τούτοις, ἢ οὔπερ ἂν βουλεύοιέν τι χρηστὸν παρὰ σφίσι, χείρους εἶναι*, (i. e. *ita ut ipsi ne in hoc quidem* (scil. *τῷ σώζειν τοὺς πατρίους νόμους*), *et ubicunque quiddam salutare apud se instituant, deteriores sint* Athe-

niensibus,) in quibus, quae mutavi, *τούτοις* simillimum est vulgato *τούτους*, *ἢ* vero, cum forte abiiset in *οι* (qua de re v. annotata ad 2, 8.), facile ante *οἵ-* vel *οὔ-* interciderit.

77. [*οἱ δέκα πρεσβευταί.*] glossa. v. cap. 72. vox *πρεσβευταὶ* e cap. 86. petita est, qua usitatior *πρέσβεις:* v. Buttm. gr. maj. vol. 1., p. 238.

78. *οὐδέπω ἐν τῷ αὐτῷ εἰσιν: ἤγ. οὐχ ὁμονοοῦσι.* S. inepte, cum naves dicantur. ponamus *οὐχ ὁμοῦ εἰσί.* Bauer. „*ἐν τῷ αὐτῷ, beisammen, in unum contractae.*“ aberat enim nunc Strombichides: v. cap. 79. menda non difficilem habens explicatum.

σαφέρνους φοινίσσας ναῦς μένοντες ἄλλως, ὄνομα, καὶ οὐκ ἔργον, κινδυνεύσειν διατριβῆναι· τὸν δ' αὖ Τισσαφέρνην τάς τε ναῦς ταύτας οὐ κομίζειν, καὶ τροφὴν ὅτι οὐ ξυνεχῶς, οὐδ' ἐντελῆ, διδοὺς κακοῖ τὸ ναυτικόν. οὔκουν ἔφασαν χρῆναι μέλλειν ἔτι, ἀλλὰ διανανμαχεῖν· καὶ μάλιστα οἱ Συρακούσιοι ἐνῆγον.

Et hac re, et nuntio de turbis samiis accepto, excitati Astyochus et socii proelium committendum esse censent, totaque classe 112 navium Mycalen proficiscuntur, eodem se terrestri itinere sequi jussis Milesiis.

79. Αἰσθόμενοι δὲ οἱ ξύμμαχοι καὶ ὁ Ἀστύοχος τὸν θροῦν, καὶ δόξαν αὐτοῖς ἀπὸ ξυνόδου ὥστε διανανμαχεῖν, ἐπειδὴ καὶ ἐσηγγέλλετο αὐτοῖς ἡ ἐν τῇ Σάμῳ ταραχὴ, ἅραντες ταῖς ναυσὶ πάσαις, οὔσαις δώδεκα καὶ ἑκατὸν, καὶ τοὺς Μιλησίους πεζῇ κελεύσαντες ἐπὶ τῆς Μυκάλης παριέναι, ἔπλεον ὡς πρὸς τὴν Μυκάλην.

Ath. autem, Chalce insula relicta, Samum repetunt, ibi etiam Strombichiden, Abydo arcessitum, expectaturi, ne minore navium numero de summa rerum periclitentur.

Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ταῖς ἐκ Σάμου ναυσὶ δυοῖν καὶ ὀγδοήκοντα, αἳ ἔτυχον ἐν Γλαύκῃ τῆς Μυκάλης ὁρμοῦσαι, (διέχει δὲ ὀλίγον ταύτῃ ἡ Σάμος τῆς ἠπείρου πρὸς τὴν Μυκάλην,) * καὶ ὡς εἶδον τὰς τῶν Πελοποννησίων ναῦς ἐπιπλε-

ἄλλως, *frustra*. Plato de Leg. 1., p. 626, A, notante K., ἣν καλοῦσιν οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων εἰρήνην, τοῦτ' εἶναι μόνον ὄνομα, τῷ δ' ἔργῳ πάσαις πρὸς πάσας τὰς πόλεις ἀεὶ πόλεμον ἀκήρυκτον κατὰ φύσιν εἶναι. Eurip. Or. 437.

Ὄνομα γὰρ, ἔργον δ' οὔκ, ἔχουσιν οἱ φίλοι,
οἱ μὴ 'πὶ ταῖσι συμφοραῖς ὄντες φίλοι.

διατριβῆναι. S. διαφθαρῆναι. Hesych. ἀπολέσθαι. c. 87. ἵνα διατρίβῃ — τὰ τῶν Πελοποννησίων. sic etiam τρίβειν 7, 48. — In sequentibus καὶ τροφὴν ὅτι — transit a structura per accus. cum inf. ad ὅτι. *Hk.* cf. D.

79. ἀπὸ ξυνόδου: ἦγ. ἀπὸ ὁμονοίας. S. ἀπὸ ξ. est pro ἐκ συνόδου, per concilium, cum decrevissent ex (imo in. Both.) concilio. — διανανμαχεῖν, ut διαπολεμεῖν, διαμάχεσθαι, aut nihil significat praeter simplex, aut (potius. *Both.*) ortunam utique experiri, rem ut-

gere proelio, *es durchsetzen*, sicut vix dubium est, quin verba διισχυρίζεσθαι, διαβεβαιοῦν, διατείνεσθαι πρός τινα, et h. l. διακινδυνεύσαι, pervicaciae notionem aliquam inferant. *E B—ro.*

Γλαύκῃ. recte addit τῆς Μυκάλης: est enim et κόλπος Γλαῦκος καλούμενος prope Artemisium, et Symen quoque Cariae *Glaucum* dictum narrat Athenaeus. de hoc oppido non videor alibi legisse. *Wass.*

* καὶ ὡς εἶδον τὰς τῶν Πελ. ναῦς. sic plurimi codices, mendose quidem sine dubio. fortasse hic quoque, ut 1, 70., si divinavimus, καθ' ὡς, sive καθὼς, reponendum est hac sententia, *Ath., sicut conspexerint classem peloponnesiacam* (quod saepius factum fuerit, hostibus modo hinc, modo illinc, pugnam tentantibus), *ita semper recessisse Samum versus.* sic apud Xenophontem Cyrop. 1, 4, 22. codex Budensis τὴν φυγὴν τοῖς πολεμίοις ἰσχυρῶς, καθ' ὡς εἶχεν (*sicut potuit*), ἐποίει, similiterque Leuncl. 3. ed., et codex Guelf., nisi

οὑσας, ὑπεχώρησαν ἐς τὴν Σάμον, οὐ νομίσαντες τῷ πλήθει διακινδυνεῦσαι περὶ τοῦ παντὸς ἱκανοὶ εἶναι· καὶ ἅμα (προῄσθοντο γὰρ αὐτοὺς ἐκ τῆς Μιλήτου ναυμαχησείοντας,) προσεδέχοντο δή, καὶ τὸν Στρομβιχίδην ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου σφίσι ταῖς ἐκ τῆς Χίου ναυσὶν, ἐπ' Ἄβυδον ἀφικομέναις, προσβοηθήσειν· προὐπέμπετο γὰρ αὐτῷ ἄγγελος.

Postridie, cum in eo essent Peloponnesii, ut adversus Samum navigarent, Strombichidis cum classe adventus ex Hellesponto nuntiatus est. igitur statim redeunt Miletum; quo etiam Ath. 108 navibus proficiscuntur, proelium commissuri; sed quiescente hoste rursus in Samum se recipiunt.

Καὶ οἱ μὲν οὕτως ἐπὶ τῆς Σάμου ἀνεχώρησαν· οἱ δὲ Πελοποννήσιοι καταπλεύσαντες ἐπὶ Μυκάλης ἐστρατοπεδεύσαντο, καὶ τῶν Μιλησίων καὶ τῶν πλησιοχώρων ὁ πεζός. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ, μελλόντων αὐτῶν ἐπιπλεῖν τῇ Σάμῳ, ἀγγέλλεται ὁ Στρομβιχίδης ταῖς ἀπὸ τοῦ Ἑλλησπόντου ναυσὶν ἀφιγμένος· καὶ εὐθὺς ἀπέπλεον πάλιν ἐπὶ τῆς Μιλήτου. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, προσγενομένων σφίσι τῶν νεῶν, ἐπίπλουν αὐτοὶ ποιοῦνται τῇ Μιλήτῳ ναυσὶν ὀκτὼ καὶ ἑκατὸν, βουλόμενοι διαναυμαχῆσαι· καὶ, ὡς οὐδεὶς αὐτοῖς ἀντανήγετο, ἀπέπλευσαν πάλιν ἐς τὴν Σάμον.

Peloponnesii, bello abstinentes propter minorem numerum navium, inopia stipendii classiariis pendendi Pharnabazo petenti mittunt naves 40; quo tempore Byzantini defectionem ab Atheniensibus moliuntur.

80. Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θέρει μετὰ τοῦτο εὐθὺς οἱ Πελοποννήσιοι, ἐπειδὴ ἀθρόαις ταῖς ναυσὶν οὐκ ἀξιόμαχοι νομίσαντες εἶναι οὐκ ἀντανήγοντο, ἀπορήσαντες, ὁπόθεν τοσαύταις ναυσὶ

quod habent καθώς. neque καθὼς repudiandum puto propterea, quod id suspectum habuit Stephanus 2. ed., tanquam dialecti alexandrinae proprium, qua de re Bornemannus ad Xenoph. l. c. evolvi jussit Sturz. Dial. macedon. p. 74. seqq., Dawes. Misc. crit. p. 440. ed. Kidd., et Lobeck. ad Phryn. p. 426., siquidem et liber, si quis alius, harum rerum est Thuc., et ita loqui potuit per idiotismum Thracum, vel conterminorum Macedonum, qui exul illorum in terra diu vixerit. ceterum κατὼς forte scriptum pro καθὼς, quemadmodum ὑ et τ nonnunquam permutata inter se esse novimus (v. Aristoph. Lys. 655., Eurip. Incert. 51., Lycophr. 765.), facile mutatum fuerit in καὶ ὡς.

προσεδέχοντο δή. plerique codd. προ. δέ. vulgo librarii atque editores alienam sibi visam particulam omiserunt potius quam emendarunt. δή, *scilicet*, ut existimes, opem Strombichidis expectatam fuisse ab Atheniensibus, quia cupidi hostes pugnandi erant Mileti.

ἐπ' Ἄβυδον. v. cap. 62. vulgati olim ll., item Bk., et Göll., ἐπ Ἀβύδου: verum non Abydum *versus*, sed *adversus* Abydum, navigaverat Strombichides.

προὐπέμπετο Ar., C., Reg., imperfecto aoristi vicem obtinente; qua de re v. ann. ad 5, 49. alii ll. προὔπεμπτο, cui substituerunt usitatum προὐπέπεμπτο.

80. ἀθρόαις ταῖς ναυσὶν οὐκ ἀξιόμαχοι (v. 5, 60., etc.), *conjunctis* Atheniensium *navibus non pares*.

χρήματα ἔξουσιν ἄλλως τε, καὶ Τισσαφέρνους κακῶς διδόντος, ἀποστέλλουσιν ὡς τὸν Φαρνάβαζον, ὥσπερ καὶ τὸ πρῶτον ἐκ τῆς Πελοποννήσου προσετάχθη, Κλέαρχον τὸν Ῥαμφίου, ἔχοντα ναῦς τεσσαράκοντα· ἐπεκαλεῖτό τε γὰρ αὐτοὺς ὁ Φαρνάβαζος, καὶ τροφὴν ἕτοιμος ἦν παρέχειν, καὶ ἅμα καὶ τὸ Βυζάντιον ἐπεκηρυκεύετο αὐτοῖς ἀποστῆναι.

Sed tempestate commota pleraeque illarum navium, ad Delum appulsae, deinde Miletum redeunt; 10 vero salvae in Hellespontum perveniunt, et Byzantinis deficientibus opem ferunt, navali non magnae rei proelio cum Atheniensibus congressae.

Καὶ αἱ μὲν τῶν Πελοποννησίων αὗται νῆες ἀπάρασαι ἐς τὸ πέλαγος, ὅπως λάθοιεν ἐν τῷ πλῷ τοὺς Ἀθηναίους, χειμασθεῖσαι, καὶ αἱ μὲν Δήλου λαβόμεναι αἱ πλείους μετὰ Κλεάρχου, καὶ ὕστερον πάλιν ἐλθοῦσαι ἐς Μίλητον, (Κλέαρχος δὲ κατὰ γῆν αὖθις ἐς τὸν Ἑλλήσποντον κομισθεὶς ἦρχεν,) αἱ δὲ μετὰ Ἐλίξου τοῦ Μεγαρέως στρατηγοῦ δέκα ἐς τὸν Ἑλλήσποντον διασωθεῖσαι Βυζάντιον ἀφιστᾶσι. καὶ μετὰ ταῦτα οἱ ἐκ τῆς Σάμου πέμπουσιν αἰσθόμενοι νεῶν βοήθειαν καὶ φυλακὴν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, καί τις καὶ ναυμαχία βραχεῖα γίγνεται πρὸ τοῦ Βυζαντίου ναυσὶν ὀκτὼ πρὸς ὀκτώ.

Samiorum rebus praefecti, inprimis Thrasybulus, qui et antea, et post mutatam Athenis rempublicam, semper in ea sententia perstitit, Alcibiadis salvum reditum suadent; eoque tandem decreto in concione militum Thrasybulus, hanc unam spem salutis existimans, Samum reducit illum, ut illius opera Tissaphernes alienetur a Peloponnesiis.

81. Οἱ δὲ προεστῶτες ἐν τῇ Σάμῳ, καὶ μάλιστα Θρασύ-

κακῶς, *maligne*, οὐδὲ ἐντελῆ, οὐδὲ ξυνεχῶς, ut dicit c. 83.

καὶ αἱ μὲν Δήλου λαβόμεναι—ἦρχεν). haec est protasis, et νῆες ἀπ., χειμ., λαβ., ἑλθ., sunt nominativi absoluti pro νεῶν ἀπαρασῶν etc. apodosis incipit verbis αἱ δὲ etc., in qua δὲ positum ex more. — „Δήλου λαβόμεναι. i. e. *Delum assecutae.* (assecutis. *Both.*) — ἦρχεν, *imperium ibi obtinebat*, praefectus.“ *Ex Hk.*

δέκα ἐς τὸν Ἑλλήσποντον. His 10 navibus mox alias 16 submissas esse, paene oblitus Thuc. refert alieno loco c. 99., 102., 103. sed reapse hic aliquid eum omisisse, hac ratione intelligitur. etenim Peloponnesiorum classis hoc tempore fuit navium 112. (c. 79.) earum 26 in Hellespontum missae sunt; at, qui mox eodem contendit, Mindarus non habet nisi 70 tres (c. 99.): desunt igitur 13. has conjecerit aliquis Mileti praesidio relictas esse. quam conjecturam probaremus, si ex solo Thucydide judicanda esset; sed is omisit, Mindarum 13 naves Dorieo duce Rhodum misisse, cum accepisset, ibi esse, qui res novas molirentur. v. Diod. 13, 38., 45., Xenoph. Hellen. 1, 1, 2. *E K.* ad Dionys. p. 305., sequ. — „8 naves byzantinae rursus memorantur c. 107.; quid autem factum sit duabus reliquis ex 10 illis, quae Byzantium ad defectionem impulerunt, non apparet.“ *Arn.*

βουλος, καὶ ἀεί γε τῆς αὐτοῦ γνώμης ἐχόμενος, ἐπεὶ δὲ μετέστησε τὰ πράγματα, ὥστε κατάγειν Ἀλκιβιάδην, καὶ τέλος ἐπ' ἐκκλησίας ἔπεισε τὸ πλῆθος τῶν στρατιωτῶν, καὶ ψηφισαμένων * αὐτῶν Ἀλκιβιάδῃ κάθοδον, καὶ ἄδειαν, πλεύσας ὡς τὸν Τισσαφέρνην κατῆγεν ἐς τὴν Σάμον τὸν Ἀλκιβιάδην, νομίζων μόνην σωτηρίαν, εἰ Τισσαφέρνην αὐτοῖς μεταστήσειεν ἀπὸ Πελοποννησίων.

Alcibiades in concione, primum exilii calamitatem questus, deinde exaggerando gratiam suam apud Tissaphernem, in spem non exiguam adduxit exercitum, et oligarchas conjuratosque terrere studuit maxima iis conflata invidia apud Persam.

Γενομένης δὲ ἐκκλησίας τήν τε ἰδίαν ξυμφορὰν τῆς φυγῆς ἐπητιάσατο, καὶ ἀνωλοφύρατο, ὁ Ἀλκιβιάδης, καὶ περὶ πολιτικῶν πολλὰ εἰπὼν ἐς ἐλπίδας γε αὐτοὺς οὐ μικρὰς τῶν μελλόντων καθίστη, καὶ ὑπερβάλλων ἐμεγάλυνε τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν παρὰ τῷ Τισσαφέρνει, ἵνα οἵ τε οἰκοι τὴν ὀλιγαρ-

81. καὶ ἀεί γε — ἐπεὶ δὲ μετέστησε τὰ πρ.—ἐπ' ἐκκλησίας etc. vulgo ἀεί τε — ἐπειδὴ μετ. — ἀπ' ἐκκλ. — καὶ — δὲ, ut Iliad. φ', 105.

καὶ πάντων Τρώων, πέρι δ' αὖ
Πριάμοιό γε παίδων,

Euripides Hipp. 688. Καὶ σύ γ' εὖ με νουθέτει, Ἐγὼ δὲ Κύπριν — τέρψω, etc. — ἀεί γε — ἐχόμενος, *semper in hac sua ipsius sententia perseverans.* — ἐπ' ἐκκλησίας. Dubitatum est lib. 8., c. 81., utrum ἀπ' ἐκκλησίας an ἐπ' ἐκκλ. scribendum sit; et hoc quidem, quod est in libris mss. longe optimis et plurimis, P. injuria repudiavit: nam quod c. 97. legitur ἐγίγνοντο δὲ καὶ ἄλλαι ὕστερον πυκναὶ ἐκκλησίαι, ἀφ' ὧν καὶ νομοθέτας, καὶ τἆλλα, ἐψηφίσαντο ἐς τὴν πολιτείαν, itemque c. 79. δόξαν αὐτοῖς ἀπὸ ξυνόδου, ὥστε διαναυμαχεῖν, quibus addo ἀπὸ κοινῶν ξυνόδων βουλεύοντες 1, 97., haud facile dixeris, id quod facit P., ideo illic quoque ἀπὸ, non ἐπὶ, ponendum fuisse. scilicet interest aliquid: in illa enim praepositione causae significatio inest, in hac loci. itaque si quae constituunt universi, id fieri dicas ἀπ' ἐκκλησίας, ἀπὸ ξυνόδου: si quae vero unus aliquis suadet, vel persuadet, id non facit ἀπ' ἐκκλησίας, sed ἐπ' ἐκκλ., vel ἐν ἐκκλησίᾳ. (mendose procul dubio S. ἀπ' [imo ἐπ'] ἐκκλησίας: ἤτοι ἐν ἐκκλησίᾳ. — *Both.*) apparet igitur, ἀπ' ἐκκλ. dici non potuisse, ubi de uno Thrasybulo agitur, qui cum antea eandem rem privatim cum amicis egisset, denique etiam *in concione* persuasit militibus, ut Alcibiades ab exilio revocaretur. At vero negat P. ἐπ' ἐκκλησίας esse Latinorum *in concione*; qua in re erravit: neque enim raro sic usurpatur ἐπὶ praepositio, et maxime in significandis locis, in quibus crebra esse solet hominum conversatio, velut Graeci dicunt ἐπὶ πόλεως (Xenoph. Rep. Lac. 11, 2., Eurip. Androm. 134., Apollod. 2, 8, 5., §. 2., etc.), ἐπὶ στρατείας, στρατοπέδου, ἀγροῦ, ξένης, ἰατρείου, κουρείου, οἰκημάτων, ἐργαστηρίων, ipsumque ἐπ' ἐκκλησίας legitur in Memnonis hist. Heracl., c. 59., et ἐπὶ τῆς ἐκκλ. apud Polyaenum Strat. 5, 3, 2.; praetereaque ἐπ' εἰρήνης, *in pace*, ἐπὶ σχολῆς, *in otio*, ἐπ' ἀδείας, ἐφ' ἡσυχίας, ἡλικίας, ἐπὶ γνώμης, ἐλπίδος, κινδύνου, aliaque, dicuntur figurate. *Ex Haasii* Lucubr. Thuc. p. 63. ad 65.

καὶ ψηφισαμένων * αὐτῶν Ἀλκιβιάδῃ κάθοδον. inelegantiam et loquacitatem deberet Thuc., si ita scripsisset, et illato αὐτῶν, quod satius est intelligi ex more, et inculcato nomine Alcibiadis, quod habetur in utrinque vicinis. noli dubitare, quin ponendum sit ψηφ. αὐ-

χίαν ἔχοντες φοβοῖντο αὐτὸν, καὶ μᾶλλον αἱ ξυνωμοσίαι διαλυθεῖεν, καὶ οἱ ἐν τῇ Σάμῳ τιμιώτερόν τε αὐτὸν ἄγοιεν, καὶ αὐτοὶ ἐπὶ πλεῖον θαρσοῖεν, οἵ τε πολέμιοι τῷ Τισσαφέρνει ὡς μάλιστα διαβάλλοιντο, καὶ ἅπο τῶν ὑπαρχουσῶν ἐλπίδων ἐκπίπτοιεν.

Postremo Tissaphernis nomine et stipendium promisit militibus, et vel lectum, si opus sit, fidemque Atheniensibus habeat, venditurum, et naves phoenicias illis adducturum eum affirmavit; fidem vero ea modo conditione habiturum, si ipse Alcibiades restitutus, salvusque, fidos fore, pro iis spoponderit.

Ὑπισχνεῖτο δ' οὖν τάδε μέγιστα ἐπικομπῶν ὁ Ἀλκιβιάδης, ὡς Τισσαφέρνης αὐτῷ ὑπεδέξατο ἢ μὴν, ἕως ἄν τι τῶν ἑαυτοῦ λείπηται, ἣν Ἀθηναίοις πιστεύῃ, μὴ ἀπορήσειν αὐτοὺς τροφῆς, οὐδ' ἢν δέῃ τελευτῶντα τὴν ἑαυτοῦ στρωμνὴν ἐξαργυρῶσαι, τάς τε ἐν Ἀσπένδῳ ἤδη οὔσας Φοινίκων ναῦς

τῷ. huic glossator aliquis adscripsit Ἀλκιβιάδῃ.

καὶ — διαλυθεῖεν. quas nunc dissolvendas censet Alcibiades ξυνωμοσίας sive ἑταιρίας, in iis paulo ante maximam ejus spem positam fuisse, e capite 48. hujus libri intelligitur; sed amicitia ejus cum optimatibus paene eodem tempore videtur desiisse, quo juncta erat, siquidem Antiphon et illius factio conversionem rerum sine illo effecerunt, neque cum alios exules redire voluerunt, tum inprimis Alcibiadem, ingenium ejus vitaeque magnificentiam invidiose aemulantes: v. cap. 63., 70., et 6, 15. *Ex Arn.*

τιμιώτερόν τε αὐτὸν ἄγοιεν. similiter dici μέγαν, ἔντιμον vel ἐντίμως, ἐράσιμον, σεβάσιμον, μακάριον, θαυμάσιον, σεμνὸν, ἐπὶ τιμῆς, ἐν τιμῇ, ταπεινῶς, ἄγειν, ἔχειν, ἡγεῖσθαι, docet Lobeck. ad Phryn. p. 419. verte *et ut eum magis in honore haberent.* E G—ro.

οἵ τε — διαβάλλοιντο. Portus *utque Tissaphernis hostes in maximam invidiam incurrerent.* imo potius *ut hostes*, i. e. Lacedaemonii, *quam maxime diffiderent Tissapherni*, prorsusque inimicarentur. c. 83. *Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι — καὶ πρότερον τῷ Τισσαφέρνει ἀπιστοῦντες, πολλῷ δὴ μᾶλλον διεβέβληντο*, ubi S. *ἡγουν εἰς διαβολὴν κ. λοιδορίαν τὴν κατὰ τοῦ Τισσαφέρνους ἐκινήθησαν, ἐν διαβολῇ εἶχον* (αὐτόν.) et Thomas Mag. *διεβέβληντο: διαβεβλημένως εἶχον πρὸς αὐτὸν, κακὸν αὐτὸν ἡγοῦντο.*

ἅπο, *longinque*, i. e. ἅπο ὄντες, *qui longinqui essent*, qua voce optimates Athenis opponuntur praesentibus propioribusque inimicis (τοῖς παροῦσι, τοῖς ἐγγυτέρω, πολεμίοις), quos dicit c. 82., i. e. Peloponnesiorum copiis, quae Mileti et in Asia erant, Samo imminentes. sic Iliad. λ', 240. ἅπο μνηστῆς ἀλόχου (id enim eo quoque loco nunc ponendum arbitror), et σ', 64. ἅπο πτολέμοιο μένοντα, pro ἀποθεν, ut ἅπο σκοποῦ, *longe a meta.* cf. Soph. Oed. Col. 842., et Herm. ann. ad Viger. 171, b. Cass., Aug., Pal., It., Vat., (Lugd.), Mosqu., solito errore, ἀπὸ τῶν ὑπ. ἐ. ἐκπ. in aliis libris, et vulgo, ne ἀπὸ quidem legitur, scilicet non intellectum, itaque omissum, a librariis, quo non distincte ab adverbio ἅπο editores quoque insimulant hunc nostrum, quasi tautologia soloeca dixerit ἀπὸ ὑπ. ἐλπίδων ἐκπίπτοιεν.

πιστεύῃ. Vat., Bk., Göll., P., πιστεύσῃ. illud est *si confidat*, hoc *si fiduciam conceperit*, ut P. distinguit. quare non video, cur uni libro parendum sit. — pro ἐξαργυρῶσαι veteres edd. cum plerisque MSS. ἐξαργυρίσαι, Vat. ἐξαργυριῶσαι. grammatici veteres defendunt ἀργυρῶσαι, quod habent Reg. (Lugd.), Cam., Gr., marg. Steph. — (ἐν Ἀσπένδῳ. oppido Pamphyliae ad Eurymedontem fluvium) Xenoph. Hel-

κομιεῖν Ἀθηναίοις, καὶ οὐ Πελοποννησίοις· πιστεῦσαι δ' ἂν μόνως Ἀθηναίοις, εἰ σῶς αὐτὸς κατελθὼν αὐτῷ ἀναδέξαιτο.

Hisce aliisque multis ejusmodi auditis confestim milites Alcibiadem ceteris imperatoribus socium adjunxerunt, nihil certius putantes spe salutis et punitione Quadringentorum, paratique contemtis inimicis praesentibus in Piraeum navigare.

82. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ταῦτά τε καὶ ἄλλα πολλὰ στρατηγόν τε αὐτὸν εὐθὺς εἵλοντο μετὰ τῶν προτέρων, καὶ τὰ πράγματα πάντα ἀνετίθεσαν· τήν τε παραυτίκα ἐλπίδα ἕκαστος τῆς τε σωτηρίας, καὶ τῆς τῶν τετρακοσίων τιμωρίας, οὐδενὸς ἀντηλλάξαντο· καὶ ἕτοιμοι ἤδη ἦσαν κατὰ τὸ αὐτίκα τούς τε

len. 4, 8, 30.), hodie dictum *Minugat*. Mela 1, 14. *In Pamphylia est Melas, navigabilis fluvius; oppidum Sida; et alter fluvius Eurymedon. magna apud eum Cimonis, Atheniensium ducis, adversus Phoenicas et Persas navalis pugna atque victoria fuit* (olymp. 82, 3., ante Chr. nat. 450. cf. C. Nepos Cimone, 2.). *mare, quo pugnatum est, ex edito admodum colle prospectat Aspendos, quam Argivi condiderant, possedere finitimi.* „180 Stadien von Side fällt der schiffbare Fluss Eurymedon in die See. — Er machte das, 60 Stadien höher, an seinen beiden Ufern liegende *Aspendos* zur Seestadt. (Scylax p. 39., Strabo 14., p. 983.) Nach Strabo war sie gut bevölkert, und eine Kolonie der Argiver. Die Stadt blühete schon vor der Zeit des jüngern Cyrus. (Xenoph. Anab. 1, 2, 12.) Sie selbst lag in der Tiefe, aber auf einem steilen Felsen, hart an dem Flusse, die äusserst feste Citadelle. (Arrian. Exped. Alex. 1, 28.) Dass es kein unbeträchtlicher Ort war, zeigt sich in einem kleinen einheimischen Kriege zur Zeit der Seleuciden, wo er sein Contingent mit 4000 Mann stellte. (Polyb. 5, 73.) Alexander fand auf seinem Zuge hier keine Griechen, (?) sondern die gewöhnlichen Einwohner des Landes, welche ihm tapfer zu widerstehn versuchten. (Arrian. l. c. cap. 27.)" — *E Mannerti libro*, Geogr. d. Gr. u. R. 6, 2., p. 124., sequ.) — ἀναδέξαιτο. S. εἰ ἀνασωθεὶς Ἀλκιβιάδης ὀπίσω ἀνάδοχος γένοιτο, (supple ὥστε πιστεῦσαι. G—r.) i. e. *si ipse salvus in patriam reversus sponsor fieret Tissapherni.* etiam apud Herodotum ἀναδέχεσθαι legitur pro ὑπισχνεῖσθαι. *Ex Hk.* Herod. 5, 91. ἀναδεκομένους ὑποχειρίας παρέξειν τὰς Ἀθήνας. „Herodotum ἀναδέχομαι pro ὑπισχνοῦμαι dicere, adnotat Thom. Magister in ὑφίσταμαι (p. 880.). sed ἀποδέχεσθαι saepe plus est quam simpliciter *promittere*, et de eo dicitur, qui pro alio spondet ac fidejubet (in se recipit. *Bähr.* ad Herod. l. c.). adi Budaei Commentar. l. gr., et Casaubonum ad Theophr. Charact. c. 12." D.

82. οὐδενὸς ἀντηλλάξαντο, *nulla re alia commutabant.* debilius est, quod in marg. Steph., Gr., Ald., Flor., Bas., inventum, nunc obtinet, ἂν ἠλλάξαντο, *cum nulla re commutassent*, „würden *sie für nichts hingegeben haben*," ut reddunt Portus et Bauerus. quare vulgatam, eandemque probatissimorum codicum, scripturam restitui. ceterum B—r. „ἀντηλλάξαντο significat ἤθελον ἀνταλλάξασθαι." malim aoristum accipi notione praesentis, vel potius imperfecti, ut Xenoph. Anab. 1, 3, 21., etc., quo saepius repetita ista militum gloriatio indicetur.

κατὰ τὸ αὐτίκα, *extemplo*, sine mora. v. M. gr. §. 581., p. 851. fuit tamen, cum suspicarer, Thucydidem dixisse καὶ τὸ α., *vel extemplo*: nam offensionis aliquid habet κατὰ, non ita dictum, ut in phrasibus κατὰ τὸν πόλεμον, κατὰ τὸν κατὰ Κροῖσον χρόνον, et similibus apud M. et grammaticos.

παρόντας πολεμίους ἐκ τῶν λεχθέντων καταφρονεῖν, πλεῖν τε ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ.

Id, multis urgentibus, Alcibiades impedivit, nihil antiquius esse dicens sibi, cum dux creatus sit, quam ut Tissaphernem conveniat de bello gerendo. itaque statim ad eum profectus est, quo ostenderet, utrinque plurimum se valere auctoritate, et Athenienses Tissapherne, hunc autem Atheniensibus, terrens.

Ὁ δὲ τὸ μὲν ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ πλεῖν τοὺς ἐγγυτέρω πολεμίους ὑπολιπόντας καὶ πάνυ διεκώλυσε, πολλῶν ἐπειγομένων· τὰ δὲ τοῦ πολέμου πρῶτον ἔφη, ἐπειδὴ καὶ στρατηγὸς ᾑρητο, πλεύσας ὡς Τισσαφέρνην πράξειν. καὶ ἀπὸ ταύτης τῆς ἐκκλησίας εὐθὺς ὤχετο, ἵνα δοκῇ πάντα μετ' ἐκείνου κοινοῦσθαι, καὶ ἅμα βουλόμενος αὐτῷ τιμιώτερός τε εἶναι, καὶ ἐνδείκνυσθαι, ὅτι καὶ στρατηγὸς ἤδη ᾑρηται, καὶ εὖ, καὶ κακῶς, οἷός τε ἐστὶν αὐτὸν [ἤδη] ποιεῖν. ξυνέβαινε δὲ τῷ Ἀλκιβιάδῃ τῷ μὲν Τισσαφέρνει τοὺς Ἀθηναίους φοβεῖν, ἐκείνοις δὲ τὸν Τισσαφέρνην.

Peloponnesii, qui Mileti erant, jampridem suscensentes Tissapherni ob maligne datum stipendium, accepto nuntio de restitutione Alcibiadis, qui magis etiam eum ab ipsis alienaverat, et milites, et alii viri non ignobiles, congregati pugnam postulant, vel alium quaeri jubent, qui alat exercitum, ne naves deserantur, et Astyochum, quaestus privati gratia Tissapherni gratificantem, tanquam auctorem malorum omnium, accusant.

83. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι ἐν τῇ Μιλήτῳ, πυνθανόμενοι τὴν Ἀλκιβιάδου κάθοδον, καὶ πρότερον τῷ Τισσαφέρνει ἀπιστοῦντες, πολλῷ δὴ μᾶλλον ἔτι διεβέβληντο. ξυνηνέχθη γὰρ αὐτοῖς κατὰ τὸν ἐπὶ τὴν Μίλητον [τῶν] Ἀθηναίων ἐπίπλουν, ὡς οὐκ ἠθέλησαν ἀνταναγαγόντες ναυμαχῆσαι, πολλῷ ἐς τὴν μισθοδοσίαν τὸν Τισσαφέρνην ἀῤῥωστότερον γενόμενον, καὶ ἐς τὸ μισεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν πρότερον ἔτι τούτων διὰ τὸν Ἀλκιβιάδην ἐπιδεδωκέναι· καὶ ξυνιστάμενοι πρὸς ἀλλήλους, οἷάπερ καὶ πρότερον, οἱ στρατιῶται ἀνελογίζοντο, καί τινες καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἀξίων λόγου ἀνθρώπων, [καὶ οὐ μόνον τὸ στρατιωτικὸν,] ὡς οὔτε μισθὸν ἐντελῆ πώποτε λάβοιεν, τό τε διδόμενον βραχὺ, καὶ οὐδὲ τοῦτο ξυνεχῶς· καὶ εἰ μή τις ἢ διαναυ-

83. διεβέβληντο. v. annot. ad c. 81.

ξυνενέχθη (v. 1, 23., etc.) γὰρ αὐτοῖς: τῶν Ἀθηναίων ἐπιπλευσάντων τῇ Μιλήτῳ (cap. 79.), κ. βουλομένων διαναυμαχεῖν τοῖς Πελοποννησίοις, τῶν δὲ Πελοποννησίων οὐκ ἀντιταχθέντων αὐτοῖς, ἀλλ' ἀποδειλιασάντων, ὁ Τισσ., καταφρονήσας αὐτῶν, πολὺ ὀκνηρότερον ἦπερ πρότερον παρεῖχεν αὐτοῖς τὸν μισθόν. τοῖς οὖν Πελοποννησίοις, καὶ πρότερον μισοῦσιν αὐτὸν, ὡς φθείροντα τὰ πράγματα, συνέβη τοῦτο διὰ τὸ μὴ προθύμως μισθοδοτεῖν, ἐπιτεῖναι τὸ εἰς αὐτὸν μῖσος. S.

pro καὶ ante τὸν ἐπὶ την Μίλητον e Dukeri conjectura recte editum κατά.

εἰ μή τις ἢ διαναυμαχήσει. significant Astyochum, imperatorem suum, quem quo minus nomine designent, impedit indignatio. v. de hoc usu voc. τις Eurip. Phoen. v. 457. (410.) et 894. (826.) cf. M. gr.

μαχήσει, ἢ ἀπαλλάξεται, ὅθεν τροφὴν ἕξειν, ἀπολείψειν τοὺς ἀνθρώπους τὰς ναῦς· πάντων τε Ἀστύοχον εἶναι αἴτιον, ἐπιφέροντα ὀργὰς Τισσαφέρνει διὰ ἴδια κέρδη.

Astyochus, in nautas Syracusanos et Thurios ducemque Dorieum, stipendium confidentius poscentes, insolenter se gerens, lapidationem vix effugit, in ara vulneratus; tamen res composita est.

84. Ὄντων δ' αὐτῶν ἐν τοιούτῳ ἀναλογισμῷ ξυνηνέχθη καὶ τοιόσδε τις θόρυβος περὶ τὸν Ἀστύοχον. τῶν γὰρ Συρακουσίων καὶ Θουρίων ὅσῳ μάλιστα καὶ ἐλεύθεροι ἦσαν τὸ πλῆθος [οἱ ναῦται,] τοσούτῳ καὶ θρασύτατα προσπεσόντες τὸν μισθὸν ἀπῄτουν· ὁ δὲ αὐθαδέστερόν τέ τι ἀπεκρίνατο, [καὶ ἠπείλησε,] καὶ τῷ γε Δωριεῖ ξυναγορεύοντι τοῖς ἑαυτοῦ ναύταις καὶ ἐπανήρατο τὴν βακτηρίαν. τὸ δὲ πλῆθος [τῶν στρατιωτῶν] ὡς εἶδον, οἷα δὴ ναῦται, ὥρμησαν ἐκραγέντες ἐπὶ

§. 487., 3. — ἢ ἀπαλλάξεται. Schol. ἤγουν ἀποστήσεται ἐς τόπον, ὅθεν. — de structura pronominis relativi cum infinitivo ἕξειν vid. 2, 102. *Hk.*

ἐπιφέροντα ὀργάς: τὸ ἐπιφέρειν ὀργὴν ἐπὶ τοῦ χαρίζεσθαι κ. συγχωρεῖν ἔταττον οἱ ἀρχαῖοι. μάρτυς Κρατῖνος ἐν Χείρωνι, λέγων, τὴν μουσικὴν ἀκορέστους ἐπιφέρειν ὀργὰς βροτοῖς σώφροσι. 8. disjecta membra poetae, quae sic componas

— ἡ δὲ μουσικὴ βροτοῖς
ὀργὰς ἀκορέστους ἐπιφέρει τοῖς σώφροσι.

Vigerus 3, 8, 15., pag. 125. ed. 3. Lips. „Eadem vox (ὀργή), in plurali maxime cum verbo ἐπιφέρειν et dativo personae, idem est, quod poëtis τὸ ἥρα φέρειν, i. e. χαρίζεσθαι, *gratificari*, *indulgere*, oblectare. qui tamen usus antiquiorum Atticorum proprius videtur. Thuc. 8, pag. 610. (cap. 83.) πάντων τε — κέρδη, *omnium porro causam Astyochum esse, qui sese privati lucri studio ad Tissaphernis voluntatem accommodaret.* Ita Cratinus Comicus dicebat τὴν — σώφροσι, i. e. *musicam moderatis hominibus oblectationem afferre sine fastidio.*" cf. ann. ad Iliad. α', 572.

84. Scatent haec glossis. quarum primam agnovit Hk., cum inconcinnum quiddam sonent verba τὸ πλῆθος οἱ ναῦται: sed altera καὶ ἠπείλησε non minus manifesta est, allita illa procul dubio illis καὶ ἐπανήρατο τὴν βακτηρίαν. denique τῶν στρατιωτῶν abhorret, cum sequatur in eadem oratione οἷα δὴ ναῦται, neque hic tam militum, quam nautarum velut propria notatur violentia. Euripides Hecub. 577.

— ἔν τοι μυρίῳ στρατεύματι
ἀκόλαστος ὄχλος, ναυτικὴ τ' ἀναρχία
κρείσσων πυρὸς, κακὸς δ' ὁ μή τι δρῶν κακόν.

βακτηρίαν. Graecorum ducibus βακτηρία, *baculus*, sicut Romanis centurionibus *vitis*, gestamen et insigne fuit. Clearchus a Xenophonte ita describitur 2. Anab. pag. 279. (cap. 3, 11.), ἐν μὲν τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ τὸ δόρυ ἔχων, ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ βακτηρίαν. (καὶ εἴ τις αὐτῷ δοκοίη τῶν πρὸς τοῦτο τεταγμένων βλακεύειν, ἐκλεγόμενος τὸν ἐπιτήδειον ἔπαισεν ἄν, etc.) *Hn.*" Sequitur Lipsium de Milit. Rom. 5, 18., cujus sententiam ut non rejicio, ita neque pro certissima habeo, donec hoc etiam de aliis Graecis, non de Lacedaemoniis tantum, ostensum fuerit. nam Astyochus et Clearchus cum Lacedaemonii fuerint, fortassis etiam in bello, sicut alias, baculis gestandis morem patrium secuti sunt; de quo more Casaubonus ad Theophrasti Char. cap. 5. sic de Eurybiade, rege Lacedaemoniorum, Plutarchus Themistocle pag. 214. Ἐπαραμένου δὲ τὴν βακτηρίαν, ὡς πατάξοντος, ὁ Θεμιστοκλῆς ἔφη „Πάταξον μέν, ἄκουσον δέ." *E D.*

ἐκραγέντες Cass., Aug., Pal.,

τὸν Ἀστύοχον, ὥστε βάλλειν· ὁ δὲ προϊδὼν καταφεύγει ἐπὶ βωμόν τινα, οὐ μέντοι ἐβλήθη γε, ἀλλὰ διελύθησαν ἀπ' ἀλλήλων.

Castellum quoque, Mileti exstructum a Tissapherne, clam capiunt Milesii, praesidio expulso, comprobantibus sociis, praesertim Syracusanis, sed Licha obedire eos jubente regi, donec bellum feliciter finiatur.

Ἔλαβον δὲ καὶ τὸ ἐν Μιλήτῳ ἐνῳκοδομημένον τοῦ Τισσαφέρνους φρούριον οἱ Μιλήσιοι, λάθρα ἐπιπεσόντες, καὶ τοὺς ἐνόντας φύλακας αὐτοῦ ἐκβάλλουσι. ξυνεδόκει δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ξυμμάχοις ταῦτα, καὶ οὐχ ἥκιστα τοῖς Συρακουσίοις· ὁ μέντοι Λίχας οὔτε ἠρέσκετο αὐτοῖς, ἔφη τε χρῆναι Τισσαφέρνει καὶ δουλεύειν Μιλησίους, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἐν τῇ βασιλέως, τὰ μέτρια, καὶ ἐπιθεραπεύειν, ἕως ἂν τὸν πόλεμον εὖ θῶνται.

Qua re indignati Milesii postea morbo defunctum ne humari quidem, ubi volebant praesentes Lac., permiserunt.

Οἱ δὲ Μιλήσιοι ὠργίζοντό τε αὐτῷ καὶ διὰ ταῦτα, καὶ δι' ἄλλα τοιουτότροπα, καὶ νόσῳ ὕστερον ἀποθανόντα αὐτὸν οὐκ εἴασαν θάψαι, οὐ ἐβούλοντο οἱ παρόντες τῶν Λακεδαιμονίων.

Lac. Mindarum nauarchum mittunt, successorem Astyochi; qui Spartam redit, comitante Gaulite, Tissaphernis legato, cum Milesios accusaturo de capto castello, tum conspirationis cum Alcibiade, et maligne dati stipendii, crimina, quae allaturi erant Milesii atque Hermocrates, dissoluturo. hisce igitur Lacedaemonem navigantibus Alcibiades Samum reversus est ad Tissaphernem.

85. Κατὰ δὴ τοιαύτην διαφορὰν ὄντων αὐτοῖς τῶν πραγμάτων πρός τε τὸν Ἀστύοχον, καὶ τὸν Τισσαφέρνην, Μίνδαρος διάδοχος τῆς Ἀστυόχου ναυαρχίας ἐκ Λακεδαίμονος ἐπῆλθε, καὶ παραλαμβάνει τὴν ἀρχήν· ὁ δὲ Ἀστύοχος ἀπέπλει. ξυνέπεμψε δὲ καὶ Τισσαφέρνης αὐτῷ πρεσβευτὴν τῶν παρ' ἑαυτοῦ, Γαυλίτην ὄνομα, Κᾶρα δίγλωσσον, κατηγορήσοντα

It., Vat., F., ἐκκραγέντες Lugd., ἐγκραγέντες Mosq. vulgo ἐγκραγόντες. „ἐγκράζειν quidem non spernendum (v. Aristoph. Plut. 424.); [S. ἐγκραγόντες: ἤγ. μετὰ μεγάλης βοῆς ἀπειλήσαντες. *inclamantes ei, ihn anschreiend. Both.*] ἐκρήγνυσθαι quoque dicitur de eo, qui verbis aliquem aggreditur, graviter increpat (cf. Herodot. 6, 129.), et est omnino nostrum *losbrechen.*" *P.*

ἐπὶ βωμόν. Aeschylus Suppl. (166.)

κρεῖσσον δὲ πύργου βωμὸς, ἅρ-
ρηκτον σάκος.

hinc in proverbium abiit. etiam Latinis *portus* et *ara* pro praesidio. *Wass.* Aeschylus ib. 481. βωμὸν αἱδεσαι Δίκας.

οὐ μέντοι ἐβλήθη γε, *ubi quidem vulneratus est.* inepte ll. οὐ μ. ἐβλ. γε.

τὰ μέτρια, μετρίως, *moderate*, neque hostilem in modum. v., si tanti est, M. gr. §. 446.

85. Κᾶρα δίγλωσσον: ἤγ. καὶ τὴν βάρβαρον, καὶ τὴν ἑλλάδα, γλῶσσαν ἐπιστάμενον. S. Cares non solum graece sciebant, sed graeca etiam Persis interpretabantur, eoque munere fungi solebant. v. Valck. ad Herod. 8, 133. *Ex Hk.* „Les Perses

τῶν τε Μιλησίων περὶ τοῦ φρουρίου, καὶ περὶ αὐτοῦ ἅμα ἀπολογησόμενον, εἰδὼς τούς τε Μιλησίους πορευομένους ἐπὶ καταβοῇ τῇ αὐτοῦ μάλιστα, καὶ τὸν Ἑρμοκράτην μετ' αὐτῶν, ὃς ἔμελλε τὸν Τισσαφέρνην ἀποφαίνειν φθείροντα τῶν Πελοποννησίων τὰ πράγματα μετὰ Ἀλκιβιάδου, καὶ ἐπαμφοτερίζοντα. ἔχθρα δὲ πρὸς αὐτὸν ἦν αὐτῷ ἀεί ποτε περὶ τοῦ μισθοῦ τῆς ἀποδόσεως· καὶ τὰ τελευταῖα, φυγόντος ἐκ Συρακουσῶν τοῦ Ἑρμοκράτους, καὶ ἑτέρων ἡκόντων ἐπὶ τὰς ναῦς τῶν Συρακουσίων ἐς τὴν Μίλητον στρατηγῶν, Πστάμιδος, καὶ Μύσκωνος, καὶ Δημάρχου, ἐνέκειτο ὁ Τισσαφέρνης φυγάδι ὄντι ἤδη τῷ Ἑρμοκράτει πολλῷ ἔτι μᾶλλον, καὶ κατηγόρει ἄλλα τε, καὶ, ὡς χρήματα ποτὲ αἰτήσας αὐτὸν, καὶ οὐ τυχὼν, τὴν ἔχθραν οἱ προθοῖτο. ὁ μὲν οὖν Ἀστύοχος, καὶ οἱ Μιλήσιοι, καὶ ὁ Ἑρμοκράτης ἀπέπλευσαν ἐς τὴν Λακεδαίμονα· ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης διεβεβήκει πάλιν ἤδη παρὰ τοῦ Τισσαφέρνους ἐς τὴν Σάμον.

Delo Samum navigant legati Quadringentorum ad deleniendos atque edocendos ibi Ath. de novo statu reipublicae. quos primum ne audire quidem volunt milites, morte dignos esse clamantes populi eversores; deinde multis praedicantes consilia sua, salutem sibi debitam civitatis, minime hostibus proditae, participesque rerum 5 millia civium, et cognatorum Athenis incolumitatem, aliaque multa ejusmodi, ne sic quidem ferunt, sed irati varia suadent, maxime vero, ut in Piraeum navigetur.

86. Καὶ οἱ ἐκ τῆς Δήλου ἀπὸ τῶν τετρακοσίων πρεσβευταὶ, οὓς τότε ἔπεμψαν παραμυθησομένους, καὶ ἀναδιδάξοντας,

se servaient de Cariens pour interprètes auprès des Grecs, parce que les Cariens, par leurs rapports continuels avec les peuples de la Grèce, avaient appris aussi à parler leur langue. Voyez des renseignements curieux sur les Cariens dans Strabon liv. 14, §. 27. et 28." *Did.*

ἐπαμφοτερίζοντα. verbum Thucydideum. Timaeus ἐπαμφοτερίσαι: εἰς ἀμφιβολίαν ἀγαγεῖν τὸν λόγον. ubi Ruhnken. „Is quoque dicitur ἐπαμφοτερίζειν, qui modo huic, modo illi parti favet, atque adeo in neutram transit." G—r. conferri jussit Arist. Polit. 7, 12, 6.; 8, 2, 2., Plut. Mario, c. 40.

ἔχθρα δὲ πρὸς αὐτόν. int. Tissaphernem. v. supra c. 29., c. 45., K. l. l., p. 321. *Hk.*

ἐνέκειτο K. interpretatur *vexavit*, ut 1, 144.; 4, 80. malim convertere *instabat*, *inimice premebat*. G—r.

86. τότε. v. cap. 72., 77.—ἀναδιδάξοντας. videtur ἀναδιδάσκειν hic esse *edocere quempiam de aliqua re secus quam edoctus fuerat*. H. Steph. „Stephani interpretatio hujus vocabuli ad ea pertinet, quae cap. 74. de Chaerea narrantur. sed, si Thuc. ordinem temporis secutus est, non potest eo referri: nam 10 illos legatos, a Quadringentis, antequam Chaereas in Samum rediret, ad exercitum, qui ibi erat, missos narrat cap. 72., ac deinde, cum jam in Delo essent, demum cognovisse ea, quae in Samo acta erant, cap. 77., ubi etiam rescivisse potuerunt, quae de Chaereae criminationibus paulo post hoc capite dicunt. Et ἀναδιδάσκω saepe nihil aliud est quam *perdoceo*, *edoceo*. Thuc. 3, 97. ἀναδιδάξαντες αὐτὸν, τῶν Αἰτωλῶν ὡς εἴη ῥᾳδία ἡ αἵρεσις. (cf. 1, 32.) Aristoph. Equ. 153. τοῦ θεοῦ τὸν χρησμὸν ἀναδίδαξον αὐτὸν, ὡς ἔχει. et ibidem v. 202. et 1042. (961.)." D.

τοὺς ἐν τῇ Σάμῳ, ἀφικνοῦνται παρόντος τοῦ Ἀλκιβιάδου, καὶ ἐκκλησίας γενομένης λέγειν ἐπεχείρουν. οἱ δὲ στρατιῶται τὸ μὲν πρῶτον οὐκ ἤθελον ἀκούειν, ἀλλ' ἀποκτείνειν ἐβόων τοὺς τὸν δῆμον καταλύοντας· ἔπειτα μέντοι μόλις ἡσυχάσαντες ἤκουσαν. οἱ δ' ἀπήγγελλον, ὡς οὔτε ἐπὶ διαφθορᾷ τῆς πόλεως ἡ μετάστασις γένοιτο, ἀλλ' ἐπὶ σωτηρίᾳ, οὔθ', ἵνα τοῖς πολεμίοις παραδοθῇ· ἐξεῖναι γὰρ, ὅτε ἐσέβαλον, ἤδη σφῶν ἀρχόντων, τοῦτο ποιῆσαι· τῶν τε πεντακισχιλίων ὅτι πάντες ἐν τῷ μέρει μεθέξουσιν, οἵ τε οἰκεῖοι αὐτῶν οὔθ' ὑβριζονται, ὥσπερ Χαιρέας διαβάλλων ἀπήγγειλεν, οὔτε κακὸν ἔχουσιν οὐδὲν, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς σφετέροις αὐτῶν ἕκαστοι κατὰ χώραν μένουσιν. ἄλλα τε πολλὰ εἰπόντων οὐδὲν μᾶλλον ἐσήκουον, ἀλλ' ἐχαλέπαινον, καὶ γνώμας ἄλλοι ἄλλας ἔλεγον, μάλιστα δὲ ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ πλεῖν.

Id bellum intestinum, quo statim Ioniam et Hellespontum habuissent hostes, auctoritate sua apud exercitum primus, maximeque omnium, impediens Alcibiades sibi devinxit Ath., etiam a legatis militum injurias prohibens.

Καὶ ἐδόκει Ἀλκιβιάδης πρῶτος τότε, καὶ οὐδενὸς ἔλασσον, τὴν πόλιν ὠφελῆσαι· ὡρμημένων γὰρ τῶν ἐν Σάμῳ Ἀθηναίων πλεῖν ἐπὶ σφᾶς αὐτοὺς, ἐν ᾧ σαφέστατα Ἰωνίαν καὶ Ἑλλήσποντον εὐθὺς εἶχον οἱ πολέμιοι, κωλυτὴς γενέσθαι, * καὶ ἐν τῷ τότε ἄλλος μὲν οὐδ' ἂν εἷς ἱκανὸς ἐγένετο κατασχεῖν τὸν ὅχλον, ἐκεῖνος δὲ τοῦ τ' ἐπίπλου ἔπαυσε, καὶ τοὺς ἰδίᾳ τοῖς πρέσβεσιν ὀργιζομένους λοιδορῶν ἀπέτρεπεν.

Quos dimittens, non improbato 5 millium imperio, Quadringentos amovere jussit, et senatum Quingentorum restituere; praetereaque, si quid adhuc compersissent, jam augere stipendia militum; inimicis autem fortiter resistere, ut, et Sami, et Athenis, incolumi stante republica spes sit aliquando aequam compositionem faciendi.

Αὐτὸς δὲ ἀποκρινάμενος αὐτοῖς ἀπέπεμπεν, ὅτι τοὺς μὲν

ὅτε ἐσέβαλον. v. cap. 71.

ἐν ᾧ. i. e. δι' ὃ, δι' ὃν πλοῦν. *Portus.*

In verbis εὐθὺς εἶχον deest ἂν, neque id inusitate, quemadmodum et latine dici potest *habebant* pro *habuissent*. v. M. gr. p. 968. (p. 715. 1. ed.), Grotef. gr. lat. §. 243, 2. *E G—ro.*

* καὶ ἐν τῷ τότε etc. minus aptum καὶ sententiae, qua non tam additur aliquid superioribus quam causa eorum indicatur. igitur ponamus ὡς, *quia.*

Pro οὐδ' ἂν εἷς Cass., Aug., Pal., It., Vat., F., Mosqu., οὐδεὶς ἂν ἱκανὸς, a glossatore procul dubio. „Thomas Mag. p. 662. γίνωσκε μέντοι, ὡς οὐδ' ἂν εἷς καὶ μηδ' ἂν εἷς δοκιμώτερον (*probatius*) λέγειν ἢ οὐδεὶς ἂν καὶ μηδεὶς ἄν. Ἀριστοφάνης ἐν Πλούτῳ (137.) οὐδ' ἂν εἷς ἔτι θύσειεν. Gregor. Cor. p. 55. καὶ τὸ διαιρεῖν τὸ οὐδὲν ἀττικόν ἐστιν, ὡς ὁ Θουκυδίδης ἐν τῇ δευτέρᾳ (c. 51.) ἔθνησκον δὲ — ἔν τε (imo ἓν τε) οὐδὲ ἓν κατέστη ἴαμα — ἀντὶ τοῦ οὐδέν. καινοπρεπὲς δὲ καὶ τοῦτο λεγέσθω σοι. ubi v. Koen. fortius negat οὐδὲ εἷς, ne *unus quidem*, quam οὐδείς. v. Viger. p. 467." *E G—ro.*

πεντακισχιλίους οὐ κωλύει ἄρχειν, τοὺς μέντοι τετρακοσίους ἐκέλευεν ἀπαλλάσσειν αὐτούς, καὶ καθιστάναι τὴν βουλήν, ὥσπερ καὶ πρότερον, τοὺς πεντακοσίους· εἰ δὲ ἐς εὐτέλειάν τι ξυντέτμηται, ὥστε τοὺς στρατευομένους μᾶλλον ἔχειν τροφήν, πάνυ ἐπαινεῖν. καὶ τἆλλα ἐκέλευεν ἀντέχειν, καὶ μηδὲν ἐνδιδόναι τοῖς πολεμίοις. πρὸς μὲν γὰρ σφᾶς αὐτούς, σωζομένης τῆς πόλεως, πολλὴν ἐλπίδα εἶναι καὶ ξυμβῆναι· εἰ δὲ ἅπαξ τὸ ἕτερον σφαλήσεται, ἢ τὸ ἐν Σάμῳ, ἢ ἐκεῖνοι, οὐδὲ, ὅτῳ διαλλαγήσεταί τις, ἔτι ἔσεσθαι.

Aderant etiam Argivorum legati, opem pollicentes factioni, quae Sami erat, populari Atheniensium; quos legatos, laudata voluntate, Alcibiades dimisit, rogans, ut succurrere velint advocati. venerant autem Argivi cum Paralis, qui, jussu Quadringentorum legatos eorum Lacedaemonem deducentes, Argos appulsi legatos comprehensos, quippe et ipsos e numero illorum, qui democratiam everterant, Argivis tradiderunt, neque jam Athenas redituri, adductis Argivorum legatis, nave militari sua Sami manserunt.

Παρῆσαν δὲ καὶ Ἀργείων πρέσβεις, ἐπαγγελλόμενοι τῷ ἐν τῇ Σάμῳ τῶν Ἀθηναίων δήμῳ, ὥστε βοηθεῖν· ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης ἐπαινέσας αὐτούς, καὶ εἰπὼν, ὅταν τις καλῇ, παρεῖναι, οὕτως ἀπέπεμπεν. ἀφίκοντο δὲ οἱ Ἀργεῖοι μετὰ τῶν Παράλων, οἳ τότε ἐτάχθησαν ἐν τῇ στρατιώτιδι νηῒ ὑπὸ τῶν τετρακοσίων περιπλεῖν Εὔβοιαν, καὶ ἄγοντες Ἀθηναίων ἐς Λακεδαίμονα ἀπὸ τῶν τετρακοσίων πεμπτοὺς πρέσβεις, Λαισποδίαν, καὶ Ἀριστοφῶντα, καὶ Μελησίαν. οἳ ἐπειδὴ ἐγένοντο πλέοντες κατ' Ἄργος, τοὺς μὲν πρέσβεις ξυλλαβόντες τοῖς Ἀργείοις παρέδοσαν, ὡς τῶν οὐχ ἥκιστα καταλυσάντων τὸν δῆμον ὄντας, αὐτοὶ δὲ οὐκέτι ἐς τὰς Ἀθήνας ἀφίκοντο, ἀλλ' ἄγοντες ἐκ τοῦ Ἄργους ἐς τὴν Σάμον τοὺς πρέσβεις [ἀφικνοῦνται] ἥπερ εἶχον τριήρει.

Tissaphernes placatum, ut quidem videri volebat, Peloponnesios, cum alia, tum Alcibiadis restitutionem aegerrime ferentes, Aspendum proficisci constituit ad naves phoenicias, Licha se comitari jusso, et apud exercitum relicto Tamo subpraefecto ad dandum interea stipendium. Aspendi autem revera inventam classem phoeniciam 147 navium non adduxit; qua de re cum variae essent opiniones, ea verisimillima visa est Thucydidi, sic egisse Persam, ut Peloponnesios attereret moras nectendo, neutrique parti belligerantium accessu (προσθέμενος) sive auxilio suo victoriam pareret; ineptissima vero, quam Tissaphernes ipse jactabat, regem non sufficientem existimasse numerum navium, qui haud dubie minore sumtu regis negotium conficiens gratiam ab eo iniisset.

87. Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους Τισσαφέρνης, κατὰ τὸν καιρὸν

εἰ δὲ — ξυντέτμηται, *quodsi* adhuc *nonnihil minuissent sumtum*, i. e. si parcius stipendium dedissent militibus, nunc id augendum esse. v. cap. 45. hujus libri.

ἀντέχειν: ἤγ. ἀνθίστασθαι. S.

οἳ τότε ἐτάχθησαν. v. cap. 74.—ἄγοντες dictum pro ἄγειν. cf. 4, 63.; 8, 51. — [ἀφικνοῦνται.] glossa.

τοῦτον, ἐν ᾧ μάλιστα διά τε τἆλλα, καὶ τὴν Ἀλκιβιάδου κάθοδον, ἤχθοντο αὐτῷ οἱ Πελοποννήσιοι, ὡς φανερῶς ἤδη ἀττικίζοντι, βουλόμενος, ὡς ἐδόκει δή, ἀπολύεσθαι πρὸς αὐτοὺς τὰς διαβολάς, παρεσκευάζετο πορεύεσθαι ἐπὶ τὰς φοινίσσας ναῦς ἐς Ἄσπενδον, καὶ τὸν Λίχαν ξυμπορεύεσθαι ἐκέλευε· τῇ δὲ στρατιᾷ προστάξειν ἔφη Ταμὼν ἑαυτοῦ ὕπαρχον, ὥστε τροφὴν, ἐν ὅσῳ ἂν αὐτὸς ἀπῇ, διδόναι. λέγεται δὲ οὐ κατὰ ταὐτὸ, οὐδὲ ῥᾴδιον εἰδέναι, τίνι γνώμῃ παρῆλθεν ἐς τὴν Ἄσπενδον, καὶ παρελθὼν οὐκ ἦγε τὰς ναῦς. ὅτι μὲν γὰρ αἱ φοίνισσαι νῆες ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα καὶ ἑκατὸν μέχρι Ἀσπένδου ἀφίκοντο, σαφές ἐστι· διότι δὲ οὐκ ἦλθον, πολλαχῇ εἰκάζεται. οἱ μὲν γὰρ, ἵνα διατρίβῃ ἀπελθὼν, ὥσπερ καὶ διενοήθη, τὰ τῶν Πελοποννησίων· (τροφὴν γοῦν οὐδὲν βέλτιον, ἀλλὰ καὶ χεῖρον, ὁ Ταμὼς, ᾧ προσετάχθη, παρεῖχεν·) οἱ δὲ, ἵνα τοὺς Φοίνικας προαγαγὼν ἐς τὴν Ἄσπενδον ἐκχρηματίσαιτο, ἀφείς· (καὶ γὰρ ὡς αὐτοῖς οὐδὲν ἔμελλε χρήσεσθαι·) ἄλλοι δ', ὡς καταβοῆς ἕνεκα τῆς ἐς Λακεδαίμονα, τὸ λέγεσθαι, ὡς οὐκ ἀδικεῖ, ἀλλὰ καὶ σαφῶς οἴχεται ἐπὶ τὰς ναῦς, ἀληθῶς πεπληρωμένας. ἐμοὶ μέντοι δοκεῖ σαφέστατον εἶναι τριβῆς ἕνεκα καὶ ἀνακωχῆς τῶν Ἑλληνικῶν τὸ ναυτικὸν οὐκ ἀγαγεῖν, φθορᾶς μὲν, ἐν ὅσῳ παρῄει ἐκεῖσε καὶ διέμελλεν, ἀνισώσεως δὲ, ὅπως μηδετέρους προσθέμενος ἰσχυροτέρους ποιήσῃ, ἐπεὶ, εἴγε ἐβουλήθη, διαπολεμῆσαι ἐπιφανὲς δήπου, οὐκ ἐνδοιαστῶς· κομίσας γὰρ ἂν Λακεδαιμονίοις τὴν νίκην κατὰ τὸ εἰκὸς ἔδωκεν, οἵ γε καὶ ἐν τῷ παρόντι ἀντιπάλως μᾶλλον ἢ ὑποδεεστέρως τῷ ναυτικῷ

87. *ἀττικίζοντι*: ἤγ. τὰ τῶν Ἀθηναίων φρονοῦντι. S. cf. 4, 133. Xenoph. Hellen. 1, 6, 13. τῶν τὰ πράγματα ἐχόντων ἀττικιζόντων.

Ταμών. similia Γαὼς, Ἰναρὼς, Ταχὼς, Νεκὼς, nomina aegyptia. nam Tamum Aegyptium fuisse, Xenophon Anab. (1, 2, 21.; 4, 2.), et Diodorus Sic. 14, p. 405. et 415., indicant. *E D.*

πολλαχῇ εἰκάζεται: ἤγ. κατὰ πολλοὺς τρόπους ἐν στοχασμῷ κεῖται. — οἱ μὲν γάρ: λέγουσι δηλ. (Ex *εἰκάζεται* subaudi *εἰκάζουσι*, vel *εἰκαζον*. — *ἵνα διατρίβῃ*, *ut cunctando attereret*. v. ad c. 78. *Hk.*) — *ἐχρηματίσαιτο*: ἀντὶ τοῦ πράξαιτο ἀργύριον, χρήματα λάβοι. S. Phoenicibus, qui Aspendum adducti erant, dimissis, ut quibus ne manentibus quidem usurus esset, reliquum, quod iis debebatur, stipendium lucrari volebat Tissaphernes.

τὸ λέγεσθαι, *ut diceretur*, *ut fama* de aequitate sua *divulgaretur*.

φθορᾶς. intell. *ἕνεκα*. *φθορᾶς* a consequenti *τῆς τριβῆς*, siquidem cunctando, cum ipse cessaret Tiss., et nautae, et naves, Peloponnesiorum corrumpebantur otio ac situ. Vocabulum *ἀνακωχῆς*, significans Aufenthalt, *moram*, fuerunt qui satis respondere vocabulo *ἀνίσωσις* negarent. at enim, dum moratur et tergiversatur, magis utrorumque vires exaequat (Tissaph.), vel certe, exaequatas esse, quales jam tunc erant, patitur; quamprimum morari cessans alterutris adjungitur, quasi libra altera lance propendens alteram deprimit, et aequilibrium tollendo inclinat. quare Arn. vol. 1., p. 612. convertit „a balancing or keeping in suspence," etc. *G—r.* *ἀνακωχὴ* quid sit proprie, v. 1, 40.

ἐκεῖσε: ἤγ. εἰς τὴν Ἄσπενδον. — *διέμελλεν*: ἤγ. ἐβράδυνεν. — (*διαπολεμῆσαι*. intelligendum ex superioribus *ἐμοὶ δοκεῖ*. — *κομίσας τὰς ναῦς.*—) *ἀντιπάλως*: ἤγ. ἰσοπάλως. S.

ἀνθώρμουν. καταφωρᾷ δὲ μάλιστα καὶ ἦν εἶπε πρόφασιν, οὐ κομίσας τὰς ναῦς· ἔφη γὰρ αὐτὰς ἐλάσσους ἢ ὅσας βασιλεὺς ἔταξε ξυλλεγῆναι· ὁ δὲ χάριν ἂν δήπου ἐν τούτῳ μείζω ἔτι ἔσχεν, οὔτε ἀναλώσας πολλὰ τῶν βασιλέως, τά τε αὐτὰ ἀπ' ἐλασσόνων πράξας.

Igitur quocunque tandem consilio Tissaphernes Aspendum ivit, et Phoenices convenit; illiusque jussu etiam Peloponnesii Philippum Lacedaemonium eo miserunt duabus triremibus.

Ἐς δ' οὖν τὴν Ἄσπενδον, ἥτινι δὴ γνώμῃ, ὁ Τισσαφέρνης ἀφικνεῖται, καὶ τοῖς Φοίνιξι ξυγγίγνεται· καὶ οἱ Πελοποννήσιοι ἔπεμψαν ὡς ἐπὶ τὰς ναῦς, κελεύσαντος αὐτοῦ, Φίλιππον ἄνδρα Λακεδαιμόνιον δύο τριήρεσιν.

Nuntio de hac re perlato etiam Alcibiades Aspendum properat, certo magnoque iis, qui Sami erant, beneficio promisso: scilicet vel se ipsum phoenicias naves adducturum esse Atheniensibus, vel certe, ne Peloponnesiis adducantur, impediturum. quippe dudum noverat, id nolle Tissaphernem, studebatque sua et Atheniensium amicitia summam ei Peloponnesiorum conflare invidiam, eundemque compellere ad magis se Atheniensibus adjungendum.

88. Ἀλκιβιάδης δὲ ἐπειδὴ [καὶ] τὸν Τισσαφέρνην ἤσθετο παριόντα ἐπὶ τῆς Ἀσπένδου, ἔπλει καὶ αὐτὸς, λαβὼν τρισκαίδεκα ναῦς, ὑποσχόμενος τοῖς ἐν τῇ Σάμῳ ἀσφαλῆ καὶ μεγάλην χάριν· ἢ γὰρ αὐτὸς ἄξειν Ἀθηναίοις τὰς φοινίσσας ναῦς, ἢ Πελοποννησίοις γε κωλύσειν ἐλθεῖν· εἰδὼς, ὡς εἰκὸς, ἐκ πλείονος τὴν Τισσαφέρνους γνώμην, ὅτι οὐκ ἄξειν ἔμελλε, καὶ βουλόμενος αὐτὸν τοῖς Πελοποννησίοις ἐς τὴν αὐτοῦ καὶ Ἀθηναίων φιλίαν ὡς μάλιστα διαβάλλειν, ὅπως μᾶλλον δι' αὐτὸ

καταφωρᾷ, *arguit, prodit.* conjectura viri docti, qui varietatem scripturae e cod. regio excerpsit in usum Dukeri; quam etiam Heilm. fecit, confirmatam libris Cass. et Aug., in quibus habetur καταφωρᾶν, quod et ipsum probes, itidem ex superioribus intellecto ἐμοὶ δοκεῖ, cum praesertim eo commode referatur πρόφασιν, *praetextum.* ipse Reg. καταφθορᾷ, Ar. καταφορὰ, Cl. κατάφωρος. priscae edd., in quibus Beckiana, καταφθορά. servato ipso καταφωρᾶν interpunctione concinniore scribas — ἐπεὶ εἶγε — ἐνδοιαστῶς· (κομίσας — ἀνθώρμουν) καταφωρᾶν δὲ etc.

ὁ δὲ χάριν — ἔσχεν: ἤτοι χάριν μείζονα παρέσχεν ἂν βασιλεῖ, (ita S. Aug.; vulgatus male βασιλεύς: v. B—r.) ἢ χάριτος μείζονος ἠξιώθη. S.

τά τε — πράξας. i. e. ἐλάσσονι δαπάνῃ. Aristophanes Plut. v. 377. (373.) ἐγώ σοι τοῦτ' ἀπὸ σμικροῦ πάνυ Ἐθέλω διαπρᾶξαι. Equit. 535. (500.) ὃς ἀπὸ σμικρᾶς δαπάνης ὑμᾶς ἀριστίζων ἀπέπεμπεν, ubi vide Kusterum. Thuc. 3, 36. οὐ γὰρ ἀπὸ βραχείας διανοίας ἐδόκουν τὴν ἀπόστασιν ποιήσασθαι. ibid. 92. Ἡράκλειαν — καθίσταντο ἀπὸ τοιᾶσδε γνώμης. D.

88. ἐς τὴν αὐτοῦ — φιλίαν. „Nomen cum praepositione εἰς adjunctum verbis διαβάλλειν, λοιδορεῖν, et similem vim habentibus, notat rem, quae alicui invidiam faciat, vel vitium aliudve quid, quod alicui exprobrari potest. Herodianus 4, 12. εἰς ἀνανδρίαν καὶ θήλειαν νόσον διέβαλλεν. Plutarchus Apophthegm. p. 305. λοιδορηθεὶς ὑπό τινος εἰς τὴν δυσωδίαν τοῦ στόματος. et ibidem p. 327. πρὸς Ἀρμόδιον, εἰς δυσγένειαν αὐτῷ λοιδορούμενον, ἔφη. Thuc. 5, 75. τὴν ἐπιφερομένην αἰ-

σφίσιν ἀναγκάζοιτο προσχωρεῖν. καὶ ὁ μὲν ἄρας εὐθὺ τῆς Καύνου καὶ Φασήλιδος ἄνω τὸν πλοῦν ἐποιεῖτο.

Quadringentorum legatis Samo reversis, mandatisque perlatis Alcibiadis, plurimi ejus factionis jam antea invisam oligarchiam gravius etiam ferebant, auctoribus ipsis principibus magistratibusque illorum, velut Theramene atque Aristocrate. qui quidem, metum eorum, qui Sami erant, et Alcibiadis praetexentes, quam citissime legatos Lacedaemonem missos, ne officerent populo, revocarunt, non quo perpaucorum dominatus impediretur, sed eo consilio, ut, 5 mille cives revera, nec nomine tantum, imperare, et aequabiliorem statum reipublicae constituendum esse, ostenderent.

89. *Οἱ δὲ ἐκ τῆς Σάμου ἀπὸ τῶν τετρακοσίων πεμφθέντες πρέσβεις ἐπειδὴ, ἀφικόμενοι ἐς τὰς Ἀθήνας, ἀπήγγειλαν τὰ παρὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου, ὡς κελεύει τε ἀντέχειν, καὶ μηδὲν ἐνδιδόναι τοῖς πολεμίοις, ἐλπίδας τε ὅτι πολλὰς ἔχει κἀκείνοις τὸ στράτευμα διαλλάξειν, καὶ Πελοποννησίων περιέσεσθαι, ἀχθομένους καὶ πρότερον τοὺς πολλοὺς τῶν μετεχόντων τῆς ὀλιγαρχίας, καὶ ἡδέως ἂν ἀπαλλαγέντας πη ἀσφαλῶς τοῦ πράγματος, πολλῷ δὴ μᾶλλον ἐπέῤῥωσαν. καὶ ξυνίσταντό τε ἤδη, καὶ τὰ πράγματα διεμέμφοντο, ἔχοντες ἡγεμόνας τῶν πάνυ στρατηγῶν τῶν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ καὶ ἐν ἀρχαῖς ὄντων, οἷον Θηραμένην τε τὸν Ἀγνωνος, καὶ Ἀριστοκράτην τὸν Σκελ-*

τίαν ἔς τε μαλακίαν, κ. ἐς τὴν ἄλλην ἀβουλίαν τε, καὶ βραδυτῆτα, ἑνὶ ἔργῳ τούτῳ ἀπελύσαντο." D., qui merito probat Sylburgii ad Etym. M. v. *οἶνος* conjecturam, legentis apud Comicum Equ. 90.

οἶνον σὺ τολμᾷς εἰς ἀπόνοιαν λοιδορεῖν;

pro *ἐπίνοιαν*.

εὐθὺ τῆς Καύνου καὶ Φασήλιδος. perverse ll. *ε. τῆς Φασ. καὶ Καύνου*, cum librarius per oscitationem nomen *Φασ.* occupavisset. Alcibiades enim cum Samo solvisset, nimirum Phaselidem, urbem in confinio Lyciae et Pamphyliae sitam, attingere, nisi Caunum Cariamque praetervectus, non potuit; quod non fugit Dukerum. et Acacius *cum solvisset, ab Cauno Phaselideque in superiora ascendit*, quasi legisset *ε. τῆς Καύνου καὶ Φασ.*, quod cum invenissent hoc loco scribae, temere, opinor, c. 108. inferserunt *καὶ Καύνου*, idque itidem importune, cum ibi de reditu Alcibiadis dicatur, Phaselide Caunum et Samum. sed Caunum non videtur inculcasse Thuc., satis habens dicere *πανσὰν ἀπὸ Φασ.* — *εὐθὺ* meliores codices plurimi, nec ferendum *εὐθὺς*, mendum inveteratum, quod mireris Beckii diligentiam fugisse. recte enim D. „Non est dubium, quin cum omnibus MSS., excepto Clar. (et Mosqu.), et cum edd. ante Stephani 2., qui tamen et ipse in iis, quae in margine ed. illius adnotavit, *εὐθὺ* agnoscit, pro *εὐθὺς* legendum sit *εὐθύ*. Phrynichus pag. 24. *εὐθὺ πολλοὶ ἀντὶ τοῦ εὐθύς. διαφέρει δέ· τὸ μὲν γὰρ τόπου ἐστὶν, εὐθὺ Ἀθηνῶν, τὸ δὲ χρόνου, καὶ λέγεται σὺν τῷ σ*. adde Ammonium et Thomam Magistrum, et obvia sunt exempla hujus significationis *τοῦ εὐθὺ* cum genitivo. v. interpretes Aeliani ad V. H. 18. — Quod hic in cod. Gr. *Φασηλίδος* scribitur *παροξυτόνως*, non caret auctoritate aliorum scriptorum: nam in Scylace, Polybio, Strabone et Stephano, nominativus est *Φασηλὶς*, et veteres magistros non idem de sede toni sensisse, e Stephano intelligi potest, qui scribit, Herodianum tradidisse, *τὸ Φάσηλις προπαροξύνεσθαι*. eam sententiam probavit Eustathius ad Dionys. Perieg. 855., et ita est in Herodoto 2, 178."

λίου, καὶ ἄλλους, οἳ μετέσχον μὲν ἐν πρώτοις τῶν πραγμάτων, φοβούμενοι δὲ, ὡς ἔφασαν, τό τε ἐν τῇ Σάμῳ στράτευμα, καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην, σπουδῇ πάνυ τούς γε ἐς τὴν Λακεδαίμονα πρεσβευομένους ἔπεμπον, μή τι ἄνευ τῶν πλειόνων κακὸν δράσωσι τὴν πόλιν· οὐ τὸ ἀπαλλαξείειν τοῦ ἄγαν ἐς ὀλίγους ἐλθεῖν, ἀλλὰ τοὺς πεντακισχιλίους ἔργῳ, καὶ μὴ ὀνόματι, χρῆναι ἀποδεικνύναι, καὶ τὴν πολιτείαν ἰσαιτέραν καθιστάναι.

Hunc illorum praetextum politicum dicit Thuc., plerisque privata ambitione ductis, qua fere oligarchiam e democratia ortam corrumpi, cum quisque statim ceteris non modo par, sed primus omnium, esse velit. maxime autem eos Alcibiadis potentiam commovisse, nec durabilem visam oligarchiam, qua eversa unumquemque de obtinendo primo apud populum loco certaturum fuisse.

Ἦν δὲ τοῦτο μὲν σχῆμα πολιτικὸν τοῦ λόγου αὐτοῖς, κατ' ἰδίας δὲ φιλοτιμίας οἱ πολλοὶ αὐτῶν τῷ τοιούτῳ προσέκειντο, ἐν ᾧπερ καὶ μάλιστα ὀλιγαρχία ἐκ δημοκρατίας γενομένη

89. *φοβούμενοι δὲ, ὡς ἔφασαν.* scriptura vetus, quam temere posthabuerunt in aliquot libris inventae *φοβούμενοι δὲ ἀδεῶς ἔφασαν*, cum non animadverterent, mendum esse *αδε-*, e vicino simili *-οι δε* ortum in scriptura continua. recte Did. „Cette variante ne nous semble pas admissible: car elle ne fait qu'embarrasser un passage difficile. Les mots qui viennent quelques lignes plus bas, *ἦν δὲ τοῦτο μὲν σχῆμα πολιτικὸν τοῦ λόγου αὐτοῖς*, confirment la leçon vulgaire *ὡς ἔφασαν*, et sont en contradiction manifeste avec la variante *ἀδεῶς ἔφασαν:* car ce que les chefs de ce nouveau parti disaient ne demandait ni de la franchise, ni du courage, *ἀδεῶς*; c'était un pur prétexte, *σχῆμα πολ. τοῦ λόγου.*"

τούς γε. perperam ll. *τούς τε.*

ἔπεμπον notione medii dictum est, ut Soph. Antig. 145. *ὅτι σύγκλητον*

τήνδε γερόντων προὔθετο λέσχην,
κοινῷ κηρύγματι πέμψας,

ubi S. *μεταστειλάμενος.* de medio significatione *arcessendi* memoravit Schneider. in lexico, laudatis illis, quae leguntur apud Sophoclem Oed. Col. 562., *πῶς δῆτά σ' ἂν πεμψαίαθ', ὥστ'* etc. — „*ἄνευ τῶν πλειόνων, sine voluntate, consensu* et consilio *multitudinis*, vel saltem 5 millium, quomodo *ἄνευ* saepe accipi supra aliquot locis ostensum est." *E D.*

τῶν πλειόνων ne se rapporte pas à la pluralité des Quatre-cents, ce qui produirait un sens inadmissible, mais au peuple, qu'on désigne ordinairement par *οἱ πλείους* ou *οἱ πολλοί. E Did.*

ἀλλὰ — χρῆναι etc. i. e. *ἀλλὰ διὰ τὸ χρῆναι —, sed quia videbant, jam opus esse, ut* 5 *mille cives revera, nec nomine tantum, constituerentur.*

ἰσαιτέραν. forma comparativi Ionum, Atticorum, Dorum. v. M. gr. §. 127, ann. 2.

πολιτικόν: ἤγ. δημοκρατικόν. S.

τῷ τοιούτῳ. Cl. *τοιούτῳ εἴδει*, Gr. *τοιούτῳ τρόπῳ*, ex interpretatione. *Wass. Τρόπῳ* glossam esse, haud facile quisquam dubitet. de *εἴδει* id non tam apertum est: nam Thuc. saepe ita loquitur. cap. sequ. *μάλιστα ἐναντίοι ὄντες τῷ τοιούτῳ εἴδει.* 3, 62. *σκέψασθε, ἐν οἵῳ εἴδει ἑκάτεροι ἡμῶν τοῦτο ἔπραξαν.* 6, 77. *ὁρῶντες αὐτοὺς ἐπὶ τοῦτο τὸ εἶδος τρεπομένους.* 8, 56. *τρέπεται ἐπὶ τοιόνδε εἶδος.* D. Similiter tamen et *τὸ τοιοῦτον* dixit 3, 30.; 7, 86. — *ἐν ᾧπερ, δι' ὅπερ.* Portus *sed eorum plerique propter privatam ambitionem ei rei dabant operam, qua potissimum interit pau-*

ἀπόλλυται· πάντες γὰρ αὐθημερὸν ἀξιοῦσιν οὐχ ὅπως ἴσοι, ἀλλὰ καὶ πολὺ πρῶτος αὐτὸς ἕκαστος, εἶναι· ἐκ δὲ δημοκρατίας αἱρέσεως γιγνομένης ῥᾷον τὰ ἀποβαίνοντα, ὡς οὐκ ἀπὸ τῶν ὁμοίων ἐλασσούμενός, τις φέρει. σαφέστατα δ' αὐτοὺς ἐπῆρε τὰ ἐν τῇ Σάμῳ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἰσχυρὰ ὄντα, καὶ, ὅτι αὐτοῖς οὐκ ἐδόκει μόνιμον τὸ τῆς ὀλιγαρχίας ἔσεσθαι. ἠγωνίζετο οὖν εἷς ἕκαστος αὐτὸς πρῶτος προστάτης τοῦ δήμου γενέσθαι.

Quadringentorum principes Phrynichus, et alii oligarchiae studentes, pergunt legatos mittere Lacedaemonem de ea stabilienda, et pace quocunque tandem modo pangenda; acceptoque nuntio de rebus samiis metu non solum Alcibiadis, verum etiam Athenis plebejorum, imo nonnullorum ex ipsis conjuratis, immutatorum, Eetioneae munitionem, qua Piraei introitus defendebatur, statim, ex quo rerum potiti erant, absolvunt.

90. Οἱ δὲ τῶν τετρακοσίων μάλιστα ἐναντίοι ὄντες τῷ τοιούτῳ εἴδει, καὶ προεστῶτες, Φρύνιχός τε, ὃς καὶ στρατηγήσας ἐν τῇ Σάμῳ τῷ Ἀλκιβιάδῃ τότε διηνέχθη, καὶ Ἀρίσταρχος, ἀνὴρ ἐν τοῖς [μάλιστα καὶ] ἐκ πλείστου ἐναντίος τῷ δήμῳ, καὶ Πείσανδρος, καὶ Ἀντιφῶν, καὶ ἄλλοι οἱ δυνατώτατοι, πρότερόν τε, ἐπεὶ τάχιστα κατέστησαν, καὶ ἐπειδὴ τὰ ἐν τῇ Σάμῳ σφῶν ἐς δημοκρατίαν ἀπέστη, πρέσβεις τε ἀπέστελλον σφῶν ἐς τὴν Λακεδαίμονα, καὶ τὴν ὀλιγαρχίαν προὐθυμοῦντο, καὶ τὸ ἐν τῇ Ἠετιωνείᾳ καλουμένῃ τεῖχος ἐποιοῦντο· πολλῷ τε μᾶλλον ἔτι, ἐπειδὴ καὶ οἱ ἐκ τῆς Σάμου πρέσβεις σφῶν ἦλθον, ὁρῶντες τούς τε πολλοὺς, καὶ σφῶν τοὺς δοκοῦντας πρότερον πιστοὺς εἶναι, μεταβαλλομένους. καὶ ἀπέστειλαν μὲν Ἀντιφῶντα, καὶ Φρύνιχον, καὶ ἄλλους δέκα κατὰ τάχος, φοβούμενοι καὶ τὰ αὐτοῦ, καὶ τὰ ἐκ τῆς Σάμου, ἐπιστείλαντες παντὶ τρόπῳ, ὅστις καὶ ὁπωσοῦν ἀνεκτὸς, ξυναλλαγῆναι πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους. ᾠκοδόμουν δὲ ἔτι προθυμότερον τὸ ἐν τῇ Ἠετιωνείᾳ τεῖχος. ἦν δὲ τοῦ τείχους ἡ γνώμη αὕτη, ὡς ἐφ'

corum dominatus ex populari statu constitutus.

αὐθημερόν: ἤγ. *ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ*. S. hyperbole pro *αὐτίκα*, *extemplo*, statim.

ὡς — ἐλασσούμενος, *tanquam is*, *qui non pariter* atque in oligarchia *superatus sit*, i. e. nulla ignominia, nec sine spe, aliquando etiam se muneribus reip. functum iri. *ἀπὸ τῶν ὁμοίων* pro *ὁμοίως*, ut Polyb. 4, 37, 6. *ἀπὸ τῶν ὁμοίων — τῷ Κλεομένει* etc. v. M. gr. §. 573., Viger. 9, 1, 11. male S. *ἐκ δὲ — γιγνομένης*: *ἀντὶ τοῦ ἐν δημοκρατίᾳ δὲ ἄρχοντός τινος αἱρεθέντος, ἢ πρωτεύοντός τινος, ῥᾳδίως φέρουσιν οἱ μὴ τυχόντες τῶν ὁμοίων· οὐ γὰρ ὁμοίου ἀνδρὸς νομίζουσιν, ἀλλὰ κρείσσονος, ἐλασσοῦσθαι.* nec minus alii erraverunt.

90. *ἐν τῇ Σάμῳ — διηνέχθη*. ll. *ἐν τῇ Σ. ποτὲ τῷ Ἀ. τότε δ.* interpretationem *τοῦ τότε* esse *ποτὲ*, facile intellexit K. ad Dionys. p. 297., quod etiam abest a nonnullis codicibus. de re v. cap. 48., seqq.

[*μάλιστα καί.*] glossa. — *ἐκ πλείστου*, *plurimum*, maxime.

τὰ αὐτοῦ: ἤγ. *ἐν Ἀθήναις*. — *ὅστις — ἀνεκτός*: *ὅστις τρόπος. τοῦτ' ἔστιν ὡτινιοῦν ἀνεκτῷ τρόπῳ. — ἦν δὲ — ἡ γνώμη*: ἤγ. *ὁ σκοπὸς τῆς ἀνοικοδίας τοῦ τείχους*. S.

Θηραμένης καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, οὐχ ἵνα τοὺς ἐν Σάμῳ, ἢν βίᾳ ἐπιπλέωσι, μὴ δέξωνται ἐς τὸν Πειραιᾶ, ἀλλ' ἵνα τοὺς πολεμίους μᾶλλον, ὅταν βούλωνται, καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ δέξωνται. χηλὴ γάρ ἐστι τοῦ Πειραιῶς ἡ Ἑτιώνεια, καὶ παρ' αὐτὴν εὐθὺς ὁ ἔσπλους ἐστίν. ἐτειχίζετο οὖν οὕτω ξὺν τῷ πρότερον πρὸς ἤπειρον ὑπάρχοντι τείχει, ὥστε, καθεζομένων ἐς αὐτὸ

χηλή. L'entrée du Pirée à Athènes était resserrée entre deux caps, l'Alcime au sud (Plut. Themist. 32.) et l'Eétionée du côté du nord. (Meurs. de Piraeo in Thes. Ant. gr., vol. 5., p. 1935.) Suidas, Hesychius, Harpocration, Etienne de Byzance etc. s'accordent à le nommer *ἄκρα*. Thucydide l'appelle *χηλή*. En rapprochant Thuc. des Lexicographes cités on ne peut douter que dans ce passage *χηλὴ* ne soit l'equivalent de *ἄκρα* et ne signifie promontoire. Aem. Portus a fort bien traduit ce passage „*nam* Etionea est e duobus alterum Piraei promontoriorum." *Letronne* Topogr. de Syrac. p. 108. Xenophon Hellen. 2, 3, 46. appellat *χῶμα* (*ἐπὶ τῷ χώματι ἔρυμα.*). adde Demosth. in Theocr. p. 1343. Reisk., Phot., Zonar., Bekk. Anecd. 1., p. 260., Pollucem 1, 99., 102., et de voce *χηλὴ* 1, 63., 7, 53., Schneider. ad Xenoph. Anab. 7, 1, 17. Leak. Topogr. Athen. p. 339. ann. interpr. germ. „Moenia urbis utrobique ad ostium portus producta et inde in molibus arte factis (*χηλαῖς*, *χώμασι*) tranverso ostio continuata sunt eo usque, dum in medio aditus relictus erat non amplius binis ternisve triremibus, alteri juxta alteram navigantibus inter duas turres. hic aditus et ipse claudi poterat catenis transverse extentis." Thuc. igitur *τὸν ἕτερον πύργον* intelligit alteram duarum turrium, quae utroque latere aditum portus defendebant, et hic quidem turrim, quae erat a latere Eetioneae. Jam *τὸ παλαιὸν τεῖχος* mediterranea versus ductum erat ab eo loco, ubi moles naturalem oram littoris tangebat, et terminatum altera turrium, ad eandem oram sita. hic murus non erat alius nisi externus Piraei, qui, ut aliarum urbium moenia, urbem ab hostibus extrinsecus aggredientibus tueretur; at Quadringenti, magis intrinsecus factum impetum metuentes, illo muro non satis habebant; requirebant murum portum versus erectum, ne castellum suum, quod erat in mole, inde a Piraeo, sive interiore portu, impugnari posset. itaque verba *πρὸς θάλασσαν* idem valent, quod *πρὸς λιμένα*, ob eandemque causam hunc novum murum dicit *τὸ ἐντὸς τεῖχος*. is a turri in ipsa naturali ora littoris apud terminum vetusti, sive externi, muri secundum littus externi portus, qui Zea vocabatur (v. Od. Müller. Additam. ad Leak. Athen. p. 467.), i. e. secundum oram molis arte factae, productus est usque ad extremitatem ejus molis, qua erat aditus interioris Piraei, et fortasse longius circa totam molem. et *στοὰ*, tanquam pars hujus munitionis, continens latus inclusisse videtur, aedificata vel ab extremitate molis, vel a tota mole, qua haec introrsum spectabat, et continuata secundum oram interioris portus Piraei, sive Aphrodisii, usque ad oram littoris, quod intimum portum, sive Cantharum, cingebat. nisi forte haec porticus brevior fuit, neque longius quam per orientalem oram molis arte factae extendebatur; quod ut probabilius est, ita non facile patet, quod Arn. affirmat, castellum sic perfectum *διατείχισμα* fuisse forma triangula, cujus acumen esset turris, ad quam externus, sive vetus et internus, sive novus, murus, concurrebat, et cujus basis stoa. addit Arn., eam porticum, nisi pars munitionis fuerit, facile in receptaculum mercium converti potuisse; et, cum omnes naves frumentariae ibi onus exponere tenerentur, Quadringentis spes erat, fore, ut, commeatum et annonam urbis in sua potestate habentes, populum, si opus esset, fame enectum sibi parere cogerent. *E G—ro.*

ἐς αὐτὸ (scil. *τὸ τεῖχος*) Mosqu. et

ἀνθρώπων ὀλίγων, ἄρχειν τοῦ γε ἔσπλου· ἐπ' αὐτὸν γὰρ τὸν ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ λιμένος, στενοῦ ὄντος, τὸν ἕτερον πύργον ἐτελεύτα τό τε παλαιὸν τὸ πρὸς ἤπειρον, καὶ τὸ καινὸν, τὸ ἐντὸς τοῦ τείχους τειχιζόμενον πρὸς θάλασσαν. διῳκοδόμησαν δὲ καὶ στοὰν, ἥπερ ἦν μεγίστη, καὶ ἐγγύτατα τούτου εὐθὺς ἐχομένη ἐν τῷ Πειραιεῖ, καὶ ἦρχον αὐτοὶ αὐτῆς, ἐς ἣν καὶ τὸν σῖτον ἠνάγκαζον πάντας, τὸν ὑπάρχοντά τε, καὶ τὸν ἐπιπλέοντα, ἐξαιρεῖσθαι, καὶ ἐντεῦθεν προαιροῦντας πωλεῖν.

Ejusmodi rumores et jampridem spargebat Theramenes, et, postquam prorsus infecta re compositionis legati Lacedaemone redierunt, munitionem illam periclitari, urbique perniciem instare, dicens; idque eo magis, quo, accitae ab Euboënsibus, Peloponnesiorum naves 42 adventabant.

91. Ταῦτ' οὖν ἐκ πλείονός τε ὁ Θηραμένης διεθρόει, καὶ ἐπειδὴ οἱ ἐκ τῆς Λακεδαίμονος πρέσβεις οὐδὲν πράξαντες ἀνεχώρησαν τοῖς ξύμπασι ξυμβατικὸν, φάσκων κινδυνεύσειν τὸ τεῖ-

D., G—r., Did., etc. olim vulgati ll. αὐτὸν, in quo Hk. intelligebat τειχισμὸν, ut 2. 47. ἡ νόσος — λεγόμενον (νόσημα).

ἄρχειν. S. κρατεῖν.

τὸν ἐπιπλέοντα. solus Vat. ἐσπλέοντα, quod cur vulgato ἐπιπλέοντα praeferendum sit, non intelligo. servavit hoc etiam Did. item variata oratione Thuc. in superioribus ἐπιπλέωσι — ἔσπλους.

ἐξαιρεῖσθαι. Locus Athenis erat, ἐξαίρεσις dictus, ut docet Etymologici auctor. *Hn.* Et Pollux 9. 34. ex Hyperide ἐξαίρεσις: ὅπου τὰ φορτία ἐξαιρεῖται. ὥσπερ καὶ τὸ δείγμα. nomen loci a re, quae in loco fit. vid. ibi Jungermann. ἐξαιρεῖσθαι pro exponere, efferre, etiam apud Demosthenem legi, ostendit Budaeus in Commentar. l. gr. p. 233. Thuc. 8. 28. ἐβούλοντο πλεῦσαι ἐπὶ τὰ σκεύη, ἃ ἐξείλοντο ἐς τὴν Τειχιοῦσσαν. D. En vestigia et veluti semina juris, quod hodie vocant stapulae (retinendi, venum proponendi, priusquam alio devehantur, merces). Stapelgerechtigkeit. ἐξαιρεῖσθαι hic est venale exponere, (imo exponere, ut D., nihil amplius, germanice ausladen. Both.), προαιρεῖσθαι (προαιρεῖν) autem inde, velut ex horreo publico, petere. *E B*—ro. προαιροῦντας D. interpretatur e penu promentes, (dictum oportuit velut e penu pr. Both.) coll. Aristoph. Thesm. 426. (390.) et Theophr. Charact. 4., ubi v. Casaub. *G*—r.

91. ἐκ πλείονός τε Vat. et fortasse Lugd. Valla et jam pridem. vulgo ἐκ πλείονος χρόνου, ut c. 45.; quare P. conjunctim ἐκ πλ. χρόνου τε scribi posse existimat; sed idem addit, saepius ἐκ πλ. sine χρόνου legi, velut 4. 103.; 8, 88., ideoque ab interpretibus illatum videri. *E G*—ro. — οὐδὲν ξυμβατικὸν, nullam pactionem seu compositionem. male S. οὐδὲν — ξυμβ.: οὐκ ἰσχύσαν γὰρ πᾶσι Λακεδαιμονίοις συμβῆναι, ἀλλά τισιν αὐτῶν. quem secutus Portus nulla pactione cum universis Lacedaemoniis facta; nec melius Hk. „τοῖς ξύμπασι, universo populo Atheniensi, non solis oligarchis: cum his enim pacisci non recusabant Lac., at populo, sive populari factioni, fidem non habebant." „Verterim omnino, plane: neque enim cum parte tantum pacisci volebant, aut jubebantur, turbatior ordo pro ἐπειδὴ ἀνεχ. πρ. οὐδὲν τ. ξύμπ. ξυμβατ., nihil omnino pacati." *E B*—ro. Did. „τοῖς ξύμπασι, synonyme de παντάπασι, παντελῶς, omnino: c'est ainsi qu'on dit τοῖς ὅλοις au lieu de ὁλοτελῶς." Cf. ann. ad πᾶσι 2, 11.

φάσκων, jactans, interdum cum suspicione mendacii, ut hoc loco et apud Xenophontem Hierone 2, 16. χαλεπὸν δὲ εὑρεῖν, ὅπου οὐχὶ καὶ ἐπιπεύδοντας, πλέονας φάσκοντες

χος τοῦτο, καὶ τὴν πόλιν διαφθεῖραι. ἅμα γὰρ καὶ ἐκ τῆς Πελοποννήσου ἐτύγχανον, Εὐβοέων ἐπικαλουμένων, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον δύο καὶ τεσσαράκοντα νῆες, ὧν ἦσαν καὶ ἐκ Τάραντος, καὶ ἐκ Λοκρῶν, ἰταλιώτιδες, καὶ σικελικαί τινες, ὁρμοῦσαι ἤδη ἐπὶ Λᾷ τῆς Λακωνικῆς, καὶ παρασκευαζόμεναι τὸν ἐς τὴν Εὔβοιαν πλοῦν· (ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀγησανδρίδας Ἀγησάνδρου, Σπαρτιάτης·) ἃς ἔφη Θηραμένης οὐκ Εὐβοίᾳ μᾶλλον ἢ τοῖς τειχίζουσι τὴν Ἡετιώνειαν προσπλεῖν, καὶ, εἰ μή τις ἤδη φυλάξεται, λήσειν διαφθαρέντας.

Et revera id metuebant oligarchae, ceterum maxime quidem etiam sociis imperare cupientes; sin minus, certe, navibus ac munitionibus potiti, suis legibus vivere; sed, si ne id quidem possent, potius quam democratia restituta perderentur, vel hostibus introductis, sine navibus munitionibusque, quolibet statu reipublicae pacisci, praestita modo incolumitate.

Ἦν δέ τι καὶ τοιοῦτον ἀπὸ τῶν τὴν κατηγορίαν ἐχόντων, καὶ οὐ πάνυ διαβολὴ μόνον τοῦ λόγου. ἐκεῖνοι δὲ μάλιστα μὲν ἐβούλοντο ὀλιγαρχούμενοι ἄρχειν καὶ τῶν ξυμμάχων· εἰ δὲ μή, τάς τε ναῦς, καὶ τὰ τείχη, ἔχοντες αὐτονομεῖσθαι·

ἀπεκτονέναι ἢ ὅσοι ἂν τῷ ὄντι ἀποθάνωσιν. etiam libro de Rep. Laced. 2, 1. in verbis τῶν μὲν τοίνυν ἄλλων Ἑλλήνων οἱ φάσκοντες κάλλιστα τοὺς υἱεῖς παιδεύειν majus quiddam est φάσκοντες quam λέγοντες, neque ita dissimile jactationi. mendose Ammonius p. 44. ed. Valck. διαλέγεται μὲν ὁ διδοὺς λόγον κ. λαμβάνων· λαλεῖ δὲ ὁ μὴ σπουδαιολογούμενος· λέγει δὲ καὶ ὁ κατὰ διέξοδον ἐπεξιὼν πρᾶγμα· φάσκει δὲ ὁ βραχυλόγος. imo ὁ θρασυλόγος, audacter loquens. de β et θ litteris confusis v. Odyss. χ', 364., Apollod. 3, 1, 4., ubi λαθὼν pro λαβὼν scribendum est, etc.; de σ autem et χ Priscianum 18., p. 1198. ed. Putsch., ubi Ποιήχει dederunt pro. Ποιήσει cf. Aristoph. Ποίησις, fragm. p. 131. nostrae ed.

ἐπὶ Λᾷ τῆς Λακων. nomen Λᾷ accessit ex Vat. et Cl. (It. et Palat. εἰπίλαι); vulgo abest. „At primum ita non ἐπὶ τῆς Λακωνικῆς, sed ἐν τῇ Λακωνικῇ dicendum erat; deinde Λᾷ hic et c. 92. non potuit temere oriri.“ P. „Laëm oppidum Laconicae commemorat Pausanias 3, 24, 5. τὰ δὲ ἐν δεξιᾷ Γυθίου Λᾶς ἐστι θαλάσσης μὲν δέκα στάδια, Γυθίου δὲ τεσσαράκοντα, ἀπέχουσα. de eodem oppido v. Eustath. ad Hom. Il. β', 585., Strab. p. 560, B, Alm., ibique Casaub., Heyn. ad Hom. vol. 4., p. 331., Od. Müller. Dor. 1., p. 94., 2., p. 453. addit Arn., prodita per Pausaniam intervalla non posse intelligi nisi de arce Laïs, sive urbe superiore, cujus unius credibile sit Pausaniae tempore reliquias extitisse. superiore aetate suum urbi portum sive inferius oppidum fuisse, colligit tum ex praesente loco, tum ex Livio, 38, 30.“ E G—ro.

ἀπὸ τῶν τὴν κατηγορίαν ἐχόντων. ἔχειν saepe est habere sive praebere causam alicujus rei, et quasi παρέχειν, die Veranlassung geben. v. 1, 9. Ex Hk. G—r. etiam 2, 41. adhiberi jussit. „At Arn.,“ inquit, „confert 4, 114. αἰτίαν ἔχειν, et 5, 103. ἀνάγκην ἔχουσαν, i. e. ἀναγκαζομένην, et vertit „on the part of those accused — those who bore the charge, sive accusationem incurrere.“ accusatorum a Theramene Peloponnesiorum τοῦ τοῖς τειχίζουσι τὴν Ἡετιώνειαν προσπλεῖν.

ἐκεῖνοι δέ. ll. mendo frequente, de quo ad 4, 96., ἐκ. γάρ. neque enim his causa significatur antecedentium ἦν δέ τι — τοῦ λόγου, sed dicitur de diversis pro re nata capiendis consiliis oligarcharum.

ἐξειργόμενοι δὲ καὶ τούτου μὴ οὖν ὑπὸ τοῦ δήμου γε αὖθις γενομένου αὐτοὶ πρὸ τῶν ἄλλων μάλιστα διαφθαρῆναι, ἀλλὰ καὶ τοὺς πολεμίους ἐσαγαγόμενοι ἄνευ τειχῶν καὶ νεῶν ξυμβῆναι, καὶ ὁπωσοῦν τὰ τῆς πόλεως ἔχειν, εἰ τοῖς γε σώμασι σφῶν ἄδεια ἔσται.

Phrynicho trucidato in foro frequente, et indicatis a percussore conventiculis apud peripolarchum aliisque in aedibus, oligarchae jam audacius agendum et accelerandum esse consilium suum intelligunt.

92. Διόπερ καὶ τὸ τεῖχος τοῦτο, καὶ πυλίδας ἔχον, καὶ ἐσόδους, καὶ ἐπεισαγωγὰς τῶν πολεμίων, ἐτείχιζόν τε προθύμως, καὶ φθῆναι ἐβούλοντο ἐξεργασάμενοι. πρότερον μὲν οὖν κατ' ὀλίγους τε καὶ κρύφα μᾶλλον τὰ λεγόμενα ἦν· ἐπειδὴ δὲ ὁ Φρύνιχος ἦκων ἐκ τῆς ἐς Λακεδαίμονα πρεσβείας, πληγεὶς ὑπ' ἀνδρὸς τῶν περιπόλων τινὸς ἐξ ἐπιβουλῆς ἐν τῇ ἀγορᾷ πληθούσῃ, καὶ οὐ πολὺ ἀπὸ τοῦ βουλευτηρίου ἀπελθὼν ἀπέθανε παραχρῆμα, καὶ ὁ μὲν κατάξας διέφυγεν, ὁ δὲ

92. τὰ λεγόμενα. int. ὑπὸ τοῦ Θηραμένους. initio cautior erat in calumniando, ne ceteros optimates contra se excitaret. — ἀπέθανε παραχρῆμα. „Quae Plutarch. Alcib. c. 25. de Phrynichi morte refert, ea ex Thucydide hausit, ita tamen, ut corruperit. Ac primum eodem errore, quo S. ad Aristoph. Lys. 313., ita loquitur, ac si Phrynichus ob ea, quae in Samo molitus erat, proditionis condemnatus fuerit, non propterea, quod statum paucorum instituerit, et Lacedaemona legatus missus Peloponnesios arcessiverit. deinde percussorem ejus ξένα τῶν περιπόλων Ἕρμωνα appellat, cum Thuc. περίπολον quidem percussorem dicat, sed non Hermonem, quem eodem loco τῶν περιπόλων τῶν Μουνυχίασι τεταγμένων ἄρχοντα vocat, qui hoplitarum conatus adjuverit.“ Krüg. ad Dion. p. 384. Wass. „Paulo aliter quam Plut. Lycurgus adv. Leocr. p. 173. (p. 217. ed. Reisk.), Φρυνίχου γὰρ ἀποσφαγέντος νύκτωρ, παρὰ τὴν κρήνην ἐν τοῖς Οἰσυίοις, ὑπὸ τοῦ Ἀπολλοδώρου κ. Θρασυβούλου etc. paulo clarius Lysias c. Agorat. (orat. 12., p. 492. ed. Reisk.) Θρασύβουλός τε ὁ Καλυδώνιος, καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ Μεγαρεὺς, ἐπεβούλευσαν· ἐπειδὴ δὲ ἐπετυνέτην αὐτῷ βαδίζοντι, ὁ μὲν Θρασύβουλος τύπτει τὸν Φρύνιχον, κ. καταβάλλει κατάξας. v. Aristoph. Lys. 313., et ibi S.“ Addit Arn., ex Lysia apparere, veteri forma democratiae per Thrasybulum restituta duos homines extitisse professos, se percussores Phrynichi esse, et praemium tulisse jus civitatis atticae. non secus varios homines interfectores Caesaris esse voluisse, quamvis nullam in ejus caede partem habuissent. Agoratum, eundem honorem civitatis sibi asserentem, refelli a Lysia, et factum, et praemium facti, ab eo confictum esse contendeate. *E G—ro.* — ἐν τῇ ἀγορᾷ πληθούσῃ est *in foro hominum pleno*, quod idem dicitur περὶ πλήθουσαν ἀγοράν. „Suidas περὶ πλήθουσαν ἀγοράν: περὶ ὥραν τετάρτην, ἢ πέμπτην, καὶ ἕκτην· τότε γὰρ πλήθει ἡ ἀγορά. postremam interpretationem secuti viri doctissimi in Luciani Philopseude p. 333. ἀμφὶ πλήθουσαν ἀγοράν, et in Philostrati Vit. Apoll. 2, 36. ὁκότε ἀγορὰ πλήθει, et 7, 29. περὶ π—ν ἀ—ράν, vertunt *circa meridiem*. sed Suidas ipse deinde π—ν ἀ—ράν exponit ὥραν τρίτην, et scriptor anonymus apud Favorinum in πλήθουσα ἀγορά· ὥρᾳ τρίτῃ ἠκροβολίζοντο περὶ πλήθουσαν ἀγοράν. Heraldus 1. Adversar. 10., interpp. Aeliani ad 12. V. H. 30., et Kuhnius in indice Aeliani pluribus ostenderunt, his phrasibus designari tempus, quod est inter manc et meridiem, et illud, quod Graeci vocant πληθούσης ἀγορᾶς et περὶ π—ν

ξυνεργὸς, Ἀργεῖος ἄνθρωπος, ληφθεὶς, καὶ βασανιζόμενος ὑπὸ τῶν τετρακοσίων, οὐδενὸς ὄνομα, τοῦ κελεύσαντος, εἶπεν, οὐδὲ ἄλλο τι ἢ, ὅτι εἰδείη πολλοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐς τοῦ περιπολάρχου, καὶ ἄλλοσε κατ' οἰκίας, ξυνιόντας, τότε δὴ, οὐδενὸς γεγενημένου ἀπ' αὐτοῦ νεωτέρου, καὶ ὁ Θηραμένης ἤδη θρασύτερον, καὶ Ἀριστοκράτης, καὶ ὅσοι ἄλλοι τῶν τετρακοσίων αὐτῶν καὶ τῶν ἔξωθεν ἦσαν ὁμογνώμονες, ἦεσαν ἐπὶ τὰ πράγματα.

Simul enim Peloponnesiorum classis, Epidaurum appulsa, inde excurrebat, et Aegina infestata Epidaurum repetere solebat; quod fieri posse negabat Theramenes, nisi accita esset ab inimicis.

Ἅμα γὰρ καὶ ἀπὸ τῆς Λᾶς αἱ νῆες ἤδη περιπεπλευκυῖαι, καὶ ὁρμισάμεναι ἐς τὴν Ἐπίδαυρον, τὴν Αἴγιναν καταδεδραμήκεσαν, καὶ οὐκ ἔφη ὁ Θηραμένης εἰκὸς εἶναι ἐπ' Εὔβοιαν πλεούσας αὐτὰς ἐς Αἴγιναν κατακολπίσαι, καὶ πάλιν ἐν Ἐπιδαύρῳ ὁρμεῖν, εἰ μὴ παρακληθεῖσαι ἥκοιεν, ἐφ' οἷσπερ καὶ αὐτὸς ἀεὶ κατηγόρει· οὐκέτι οὖν οἷόν τε εἶναι ἡσυχάζειν.

Igitur tandem hoplitae, qui munitionem in Piraeo aedificabant, Alexiclem, oligarcharum ducem, iisque deditissimum, comprehendunt, et domi in vincula conjiciunt, adjuvantibus cum aliis, tum Hermone, circitorum, qui Munychiae excubabant, praefecto, totoque adeo corpore hoplitarum consentiente. qua de re nuntio accepto Quadringenti plurimi arma capere jubent factionem, et Theramenem minantur.

Τέλος δὲ, πολλῶν καὶ στασιωτικῶν λόγων καὶ ὑποψιῶν προσγενομένων, καὶ ἔργῳ ἤδη ἥπτοντο τῶν πραγμάτων. οἱ γὰρ ἐν τῷ Πειραιεῖ τὸ τῆς Ἑτιωνείας τεῖχος ὁπλῖται οἰκοδομοῦντες, ἐν οἷς καὶ Ἀριστοκράτης ἦν ταξιαρχῶν, καὶ τὴν ἑαυτοῦ φυλὴν ἔχων, ξυλλαμβάνουσιν Ἀλεξικλέα, στρατηγὸν

ἀ—ρὰν a μεσημβρία distingui. itaque hoc recte inchoari potest ab hora 3., quae, ut Martialis dicit, causidicos exercere incipiebat; nec Brodaeus 4. Miscellan. 33. satis accurate illud cum Gallorum hora 11. componit. add. Kuster. ad Suidam in ἀγορᾶς ὥραν." *E D.*

τοῦ κελεύσαντος. (scil. τὸν φόνον.) epexegesis, qua explicatur τὸ οὐδενός. idem dicas οὐδενὸς ὅστις ἐκέλευσε. quod qui minus assecuti essent, omisisse videntur articulum, quo carent olim vulgati ll.

peripolarchum intelligo cum Wachsmuthio Antiqu. gr. 2, 1., p. 409., 112., praefectum epheborum περιπόλων, sive circitorum et custodum agri attici, de quibus Schöm. de Comit. Athen. p. 331. quanquam περιπολάρχην dictum esse etiam vigiliis praefectum, qui noctu stationes vigilum obiret, discas ex Hesychio v. κωδωνοφορῶν. v. 4, 135. unius enim hominis et ephebis praeesse, et nocturnas vigilias explorare, vix fuerit, sed hoc a pluribus per vices factum esse consentaneum est. — (ἀπ' αὐτοῦ: ἦγ. μετὰ τὸν φόνον τοῦ Φρυνίχου.— καὶ τῶν ἔξωθεν: τῶν τετρακοσίων δηλ. S.) Portus *extra hos.* Heilmann. „die entweder von den Vierhunderten, oder auch von andern Bürgern, gleiche Gesinnungen mit ihnen hegten." — κατακολπίσαι est εἰς τὸν τῆς Αἰγίνης κόλπον πλεῦσαι. — τὴν ἑαυτοῦ φυλὴν habent Gr., Laur., Cl., Ven., et in margine Cass. vulgo φυλακήν. „φυλὴν defendi potest e 6, 98. καὶ τῶν Ἀθηναίων φυλὴ μία τῶν ὁπλιτῶν. permutantur haec etiam ib. cap. 100. et 101." *E D.* Adde 7, 69., et Taylor. Lect. Lys. p. 236. Reisk. *G—r.*

ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων. καὶ ἐκέλευσε τοὺς ἄνδρας τιμωρεῖσθαι. καὶ ὁ μὲν ἐκείνους ἀφῆκεν. ξυνεπελάμβανον δὲ τοῦτο τῷ τύραννῳ καὶ ἄλλοι. καὶ Θηραμένης τῶν Ἀθηναίων. τῶν Λακεδαιμονίων στρατηγῶν. ὕστερον δὲ αὐτόν. τῶν πολιτῶν τι πλοῦς ποιεῖ ἐπιπλέοντα. ὡς δὲ ἀπηγγέλθη τοῖς στρατηγοῖς. ἔστιν ὃν ἐν τῷ λιμένι ξυναθροισθέντα. αὐτὸς πλοῖον ἴδιον. ἐπὶ βραδυτέρας ἐπέμπετο ἦν. ἔτυχον ἥκοντες καὶ τῶν Ἀθηναίων τινὲς ἐπὶ τὰ ἔργα. καὶ τὰ ὑπηρετικὰ καὶ τοῖς ἐπὶ κεντέσι πρόσω.

He was then carried to the tribunal of the Thirty. and when he had pleaded his own cause, as he was not ignorant that his sentence was already determined, he seized the altar, which was near, and said, "I am a friend to this government." Upon which Eratosthenes, one of the Thirty, replied, "If you are not a friend, you will not be the less punished, for we do not put you to death as an enemy, but as a traitor." Then they led him away through the midst of the guards, and the executioners, and many people, who were assembled in the court. Many of whom, seeing him dragged in this manner, and that he was to suffer death, pitied him, and thought his fate unworthy of him and of themselves.

Ὁ δὲ ἀναλογισάμενος ἅπερ καὶ ἐν τῷ ξυνεδρίῳ ἐφθέγξατο ἔστιν ἡλίκα καὶ παραλόγως ἐπὶ τῶν τεθνεώτων. δίκης ἦν αὐτῷ μνησθῆναι. ἔχωρει ἐς τὸν Πειραιᾶ. ἐλπίδα δὲ καὶ ἀφέσεως καὶ τῶν ἄλλων τοιούτων. ἦν δὲ ἀνεφάρμοστος πολλὰ καὶ ἐπιτήδειος· οἷ τε γὰρ ἐν τῷ ἄστει ἤδη ὄντες τὸν τε Πειραιᾶ παρελάμβανον. καὶ τὸν ξυνελήμψεσθαι τεθνεῶτα. οἵ τε ἐν τῷ Πειραιεῖ τινες ἐκ τοῦ ἄστεως ὄντα τοῦτο ἐκεῖ φρᾶζε παρέσται. μᾶλλον δὲ. τῶν τε τριακοσίων ἀκουόντων τοὺς ἐν τῷ ἄστει διαβάντας καὶ ἐπὶ τὰ ὅπλα φερομένους. καὶ Θηραμένη τοῦ Φαιάλλου. τοῦ τριήρους τῆς πολίτιδος πρώτου καὶ τριήρεως ἐπιπλέοντος γε ἔτυχεν γιγνόμενον καὶ ἐκβοῶντος μὴ. ἐπιβρέοντάν ἐγγὺς τῶν πολεμίων. ἐπιλέσθαι τὴν τριήρη. ἡσύχασάν τε. καὶ ἐφ᾽ ἑαυτῶν ἐσκέψαντο.

Theramenes dicis causa militem murum in Piræa ædificantes increpat, Aristarcho aliisque ejus factionis serio indignantibus. nec tamen remisso illi opere Theramenem interrogabant, utrum ei utile videretur, ædificari an destrui munitionem.

Καὶ ὁ μὲν Θηραμένης ἐλθὼν ἐς τὸν Πειραιᾶ, (ἦν δὲ καὶ

ἰταλφοντ Cass., Aug., Pal. k., Vat., D., E., Valla, Wyttenbach. Kalog. hist. p. 404, vulgo, mendo frequentissimo, ἰτέφονς. illos recte Wyttenb., Taylor. Vit. Lysiae p. 115., et Rahnken. Hist. crit. orat. gr. p. 133., intelligunt eos, qui in moliendo pancorum dominatu Quadringentos juverint, per excellentiam dictos ἰταλφονς, quemadmodum nuper hetaeristae appellabantur, qui Neograecorum rebus studerent. ἰταλφονς etiam Valla legit, vertens *comprehendunt Alexiclem, inter collegas status paucorum precipuæ dignitatis præditum.* E G—ro.

ὅσοις μὲν βουλ. ταῦτα ἦν. Il. ὅσοις μὴ etc. quemadmodum hæc sæpe permixta scimus. cf. ann. ad 8. 46., et de illis, quibus id gratum fuit, Theramenis amicis, 89. mire 8. vulgaris πλὴν ὅσοις μὴ β.: πλὴν ὅσοι μὴ ἐβούλοντο, δηλαδὴ ἀλιτραίνεσθαι, quasi id intelligi per se posset. 8. August. ὅσοι βουλ., neglecta μὲν particula, ut qua omissa tamen sensus constaret.

ξυναφαιρεθεσόμενος τὸν Ἀλεξιλέα. — ὅστις ἦν αὐτῷ ὁμο-

αὐτὸς στρατηγὸς,) ὅσον ἀπὸ βοῆς ἕνεκα ὠργίζετο τοῖς ὁπλίταις· ὁ δὲ Ἀρίσταρχος καὶ οἱ ἐναντίοι τῷ ἀληθεῖ ἐχαλέπαινον. οἱ δὲ ὁπλῖται ὁμόσε τε ἐχώρουν οἱ πλεῖστοι τῷ ἔργῳ, καὶ οὐ μετεμέλοντο, καὶ τὸν Θηραμένην ἠρώτων, εἰ δοκεῖ αὐτῷ ἐπ' ἀγαθῷ τὸ τεῖχος οἰκοδομεῖσθαι, ἢ εἰ ἄμεινον εἶναι καθαιρεθέν.

Quibus ut respondit, quod ipsis, etiam sibi placere, et milites, et multi incolae Piraei, munitionem demoliri coeperunt, mutua inter se adhortatione, quicunque pro Quadringentis 5 mille imperare velit, eum id opus aggredi debere. sic enim loquebantur, aperte populum nominare veriti, ne revera rempublicam administrantes 5 mille offenderentur; quae res quomodo se haberet, ex industria occultabant Quadringenti, nolentes quidem tot imperii participes, instar ipsius populi futuros, constituere, et obscuritate rei metu inter se multitudinem implentes.

Ὁ δὲ, εἴπερ [καὶ] ἐκείνοις δοκεῖ καθαιρεῖν, καὶ ἑαυτῷ ἔφη ξυνδοκεῖν. καὶ ἐντεῦθεν εὐθὺς ἀναβάντες οἵ τε ὁπλῖται, καὶ πολλοὶ τῶν ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνθρώπων, κατέσκαπτον τὸ τείχισμα. ἦν δὲ πρὸς τὸν ὄχλον ἡ παράκλησις, ὡς χρὴ, ὅστις τοὺς πεντακισχιλίους βούλεται ἄρχειν ἀντὶ τῶν τετρακοσίων, ἰέναι ἐπὶ τὸ ἔργον· ἐπεκρύπτοντο γὰρ ὅμως ἔτι τῶν πεντακισχιλίων τῷ ὀνόματι, μὴ ἄντικρυς, δῆμον ὅστις βούλεται ἄρχειν, ὀνομάζειν, φοβούμενοι μὴ τῷ ὄντι ὦσι, καὶ πρός τινα εἰπών τίς

γνώμων. Vat. ὃς, quod recepit Bekk. ὅστις pro ὃς dici docet Matth. Gr. ed. 2. p. 906. — ἐμποδών γε. Il. ἐ. τε.

ὅσον ἀπὸ βοῆς ἕνεκα. eadem verba leguntur apud Xenophontem Hist. gr. 2, 4, 31. S. cod. Cass. et Aug. haec habent ἦγουν ἀπὸ βοῆς, καὶ οὐκ ἀληθῶς, quae vera est horum verborum interpretatio, *dicis causa*. Plato de Leg. 3., p. 701, D, τίνος δὴ χάριν ἕνεκα, quem locum attulit Göll. — deinde secundum aliquot codd. (Cl., D. marg., Steph., Cass. in margine manu recenti, Tus.) et Vallam, qui habet *re vera*, scripsi τῷ ἀληθεῖ, cujus loco vulgo legitur τῷ πλήθει, quod sive jungas cum οἱ ἐναντίοι, sive cum ἐχαλέπαινον, minus aptum est quam illud, quia verba ὅσον ἀπὸ βοῆς ἕνεκα aegre carent illa oppositione. etiam S. γράφεται τῷ ἀληθεῖ ἐχαλέπαινον. Göllerі causa, qui contendit, dicendum esse τὸ ἀληθὲς, non τῷ ἀληθεῖ, affero Platonis Apol. c. 16., p. 28, D, locum, οὕτω γὰρ ἔχει, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῇ ἀληθείᾳ. ibid. c. 26., p. 36, D, κατὰ τὴν ἀξίαν τῇ ἀληθείᾳ τιμᾶσθαι. *Ex Hk.*

ἢ εἰ ἄμεινον etc. perperam Il. καὶ εἰ ἄ. ἢ εἰ, ut Xenoph. Oecon. 9. et 10., et Mag. equ. 4, 9., ubi tamen εἰ abest a nonnullis codd.: quemadmodum et h. l., cum εἰ et ἢ interdum confusa sint (v. indicem Homeri nostri p. 441., etc.), haud invitus posuerim — οἰκοδομ. ἢ (intellecto δοκεῖ) ἄμεινον εἶναι κατ. ita Xenophon Anab. 1, 10, 5. εἰ πέμποιέν τινας, ἢ πάντες ἴοιεν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, et Cyrop. 5, 2, 4. εἴ που εἴη αἰρέσιμον τὸ τεῖχος, ἢ ψευδὴς φαίνοιτο ὁ Γωβρύας. de ἢ et καὶ confusis ad 2, 17.

[καί.] haec videtur glossa, etsi non ignoro, Graecos luxuriari in usu hujus particulae; qua de re dixit Schaefer. Melet. crit. p. 12. cf. et nos ad Eurip. Iphig. A. 344., Heracl. 486. hic quidem prius καὶ molestius est propterea, quod eo vis posterioris infringitur.

μὴ τῷ ὄντι ὦσι: φοβούμενοι δηλαδὴ, μή τις εἰπὼν, ὅτι ὀρέγεται δημοκρατίας, πρός τινα, ὃς ἐστι τῶν πεντακισχιλίων, ἀγνοῶν, ὅτι ἐστὶν εἷς ἐκείνων, ἐν κινδύνῳ γένηται. (ergo ad ὦσι subaudi τῶν πεντακισχιλίων. *Hk.*)

τι ἀγνοίᾳ σφαλῇ. καὶ οἱ τετρακόσιοι διὰ τοῦτο οὐκ ἤθελον τοὺς πεντακισχιλίους οὔτε εἶναι, οὔτε μὴ ὄντας δῆλους εἶναι, τὸ μὲν καταστῆσαι μετόχους τοσούτους ἔντιμον ἐν δήμου ἡγούμενοι, τὸ δ' αὖ ἀφανὲς φόβον ἐς ἀλλήλους παρεῖχεν.

Postridie Quadringenti, quamvis turbati, tamen convenerunt in curiam; hoplitae vero, dimisso Alexicle, et diruta munitione in Piraeo, inde profecti primum in theatro Bacchi prope Munychiam armati consistunt, deinde, concione habita, statim in urbem pergunt, et in Anaceo castra metantur. quos missi quidam a Quadringentis, singulos allocati, utcunque pacant, promisso dato, se 5 mille cives designaturos esse, e quibus Quadringenti eligantur. igitur dies constituitur, quo concio advocetur in templum Bacchi de reconcilianda concordia.

93. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν τετρακόσιοι ἐς τὸ βουλευτήριον ὅμως καὶ τεθορυβημένοι ξυνελέγοντο· οἱ δ' ἐν τῷ Πειραιεῖ ὁπλῖται τόν τε Ἀλεξικλέα, ὃν ξυνέλαβον, ἀφέντες, καὶ τὸ τείχισμα καθελόντες, ἐς τὸ πρὸς τῇ Μουνυχίᾳ διονυσιακὸν [τὸ ἐν τῷ Πειραιεῖ] θέατρον ἐλθόντες, καὶ θέμενοι τὰ ὅπλα, ἐξεκλησίασάν [τε], καὶ δόξαν αὐτοῖς εὐθὺς ἐμέρουν ἐς τὸ ἄστυ,

καὶ οἱ τετρακόσιοι — εἶναι. Les Quatre-cents voulaient que le corps ou conseil des Cinq-mille existât et qu'il n'eût aucune influence sur les affaires publiques. Napoléon voulait aussi l'existence et en même temps la nullité du corps législatif. *Did.* — τὸ δ' αὖ — παρέξειν: ἀδήλου δὲ, φησὶν, ὄντος, ὅτι εἰσὶ πεντακισχίλιοι, φόβον παρασκευάσειν τοῦτο κ. ὑποψίαν τοῖς Ἀθηναίοις πρὸς ἀλλήλους. ἕκαστος γὰρ τὸν πέλας ᾤετο τῶν πεντακισχιλίων εἶναι. S.

93. ὅμως καὶ τεθορυβημένοι, i. e. καίπερ τεθορυβημένοι ὅμως. v. M. gr. §. 566., 3. — post διονυσιακὸν Cass., Aug., Pal., It., Vat., F., Mosqu., Valla, et inter uncos Göll. et P., inserunt τὸ ἐν τῷ Πειραιεῖ, quod tuetur K. ad Dionys. p. 386. et Xenophon quidem Hist. gr. 2, 4, 32. dicit κατεδίωξαν πρὸς τὸ ἐν Πειραιεῖ θέατρον. at Lysias c. Agorat. c. 7. ὅτι ἡ ἐκκλησία Μουνυχίασιν ἐν τῷ θεάτρῳ ἐγένετο, etc. *Ex Hk.* „Quaestio per Leakium Athen. p. 346., ann. 4., et p. 349., sequ., interpretationis germ. dijudicata est. in Piraeo duo theatra erant, alterum remotius a Munychia, alterum ad ipsum isthmum Munychiae (ergo πρὸς τ. *M.*), ejusque etiam nunc extant reliquiae. πρὸς τῇ *M.* idem est ac *Μουνυχίασιν* apud Lysiam. nihilominus verba τὸ ἐν τῷ *Π.* cum Arnoldo recte pro annotatione marginali habueris, fortasse alicujus, qui recens esset a lectione Xenophontis l. c. " *E G—ro et D.*

ἐξεκλησίασαν secundum codicem I. Bk., Df., G—r., ut Demosthenes or. Mid. p. 577., quo loco usus Buttmann. gramm. maj. vol. 1., p. 344., id probat; (cf. K. ad Dionys. p. 387., Lobeck. ad Phryn. p. 165.) item M. gr. §. 170. vulgo ἐξεκλησίασαν. Sturz. lex. Xenoph. vol. 2., p. 215. „ἐκκλησιάζειν, ajunt, est *ordinariis comitiis interesse*; ἐξεκλησιάζειν *extra locum solitum concionem habere*, ut ἐκκαθεύδειν apud Xenoph. Hist. gr. 2, 4, 32. est *extra solitum locum dormire*, decente Valck. ad Herod. p. 683, b. igitur ἐξεκλησίασαν placuit Schneidero in lexico v. ἐξεκλησιάζειν, et Schoemanno de Comit. Ath. p. 67. sed vereor ut satis firmetum sit hoc verbum, legamque apud Xenophontem Hellen. 5, 3, 16., ἔξω ἐξεκλησίαζον, cum ταυτολόγον sit, quod ll. habent, ἔξω ἐξεκλησίαζον. Zonaras quoque procul dubio non ἐξεκλησίασε, ut putant, sed scripsit ἐξεκλησίασε, cui congruit interpretatio συνήθροισεν.

καὶ ἔθεντο [αὐτοῦ] ἐν τῷ Ἀνακείῳ τὰ ὅπλα. ἐλθόντες δὲ ἀπὸ τῶν τετρακοσίων τινὲς ἠρημένοι πρὸς αὐτούς, ἀνὴρ ἀνδρὶ διελέγοντό τε, καὶ ἔπειθον οὓς ἴδοιεν ἀνθρώπους ἐπιεικεῖς, αὐτούς τε ἡσυχάζειν, καὶ τοὺς ἄλλους παρακατέχειν, λέγοντες τούς τε πεντακισχιλίους ἀποφανεῖν, καὶ ἐκ τούτων ἐν μέρει, ᾗ ἂν τοῖς πεντακισχιλίοις δοκῇ, τοὺς τετρακοσίους ἔσεσθαι, τέως δὲ τὴν πόλιν μηδενὶ τρόπῳ διαφθείρειν, μηδ' ἐς τοὺς πολεμίους ἀνῶσαι. τὸ δὲ πᾶν πλῆθος τῶν ὁπλιτῶν, ἀπὸ πολλῶν καὶ πρὸς πολλοὺς λόγων γιγνομένων, ἠπιώτερον ἦν ἢ πρότερον, καὶ ἐφοβεῖτο μάλιστα περὶ τοῦ παντὸς πολιτικοῦ. ξυνεχώρησάν τε ὥστε ἐς ἡμέραν ῥητὴν ἐκκλησίαν ποιῆσαι ἐν τῷ Διονυσίῳ περὶ ὁμονοίας.

Paulo post nuntius venit de appropinquante Megaris classe peloponnesiaca, Agesandrida vel ex composito versante circa Epidaurum illamque regionem, vel opportunam sibi fore sperante seditionem Atheniensium.

94. Ἐπειδὴ δὲ ἐπῆλθεν ἡ ἐν Διονύσου ἐκκλησία, καὶ ὅσον οὐ ξυνειλεγμένοι ἦσαν, ἀγγέλλονται αἱ δύο καὶ τεσσαράκοντα νῆες, καὶ ὁ Ἀγησανδρίδας, ἀπὸ τῶν Μεγάρων τὴν Σαλαμῖνα παραπλεῖν· καὶ πᾶς τις τῶν πολλῶν αὐτὸ τοῦτο ἐνόμιζεν εἶναι τὸ πάλαι λεγόμενον ὑπὸ Θηραμένους καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ, ὡς ἐς τὸ τείχισμα ἔπλεον αἱ νῆες, καὶ χρησίμως ἐδόκει καταπεπτωκέναι. ὁ δὲ Ἀγησανδρίδας τάχα μέν τι καὶ ἀπὸ ξυγκειμένου λόγου περί τε τὴν Ἐπίδαυρον καὶ ταύτῃ ἀνεστρέφετο, εἰκὸς δὲ αὐτὸν καὶ πρὸς τὸν παρόντα στασιασμὸν τῶν Ἀθηναίων, δι' ἐλπίδος, ὡς κἂν ἐς δέον παραγένοιτο, ταύτῃ ἀνέχειν.

Ath. autem, de hac re certiores facti, citato cursu populatim in Piraeum contenderunt, magis scilicet quam domesticum bellum metuentes hostem, haud longinquum, sed portui imminentem. quare alii naves, quae aderant, conscendebant; alii alias deducebant; alii denique ad muros portusque ostium accurrebant opitulatum.

Οἱ δ' αὖ Ἀθηναῖοι, ὡς ἠγγέλθη αὐτοῖς, εὐθὺς ὁρόμῳ ἐς

τὲ et αὐτοῦ abest a Cass., Aug., It., Pal. in Cass. tamen a correctore adscripta sunt haec vocabula. — Ἀνακεῖον est templum Dioscurorum, Castoris ac Pollucis. — ἐπιεικεῖς, aequos, moderatos. — καὶ τ. ἄ. παρακατέχειν, et ceteros secum in officio retinere. — ἐν μέρει, per vices, Port. — ἀνῶσαι, impellere, urgere urbem, ut se hostibus dedat. — περὶ — πολιτικοῦ: ἡγ. περὶ τῆς πάσης πολιτείας. — ξυνεχώρησάν τε: συνέδραμον (sensu tropico), ὡμονόησαν. S. —) ἐν τῷ Διονυσίῳ, τῷ ἐν τῷ ἄστει, ubi plerumque comitia habebantur. v. Pollux 8, 133. *Hk.*

94. τῶν πολλῶν, *vulgi*. sic Vat. Valla *ex hac turba*. alii ll. τῶν πολλῶν ὁπλιτῶν, idque ipse Vat. in margine notatum habet. vulgo, glossa obtinente, τῶν ὁπλιτῶν. „Verum esse τῶν πολλῶν, ex eo intelligitur, quod non modo hoplitae, sed omnino οἱ Ἀθηναῖοι — εὐθὺς ὁρόμῳ ἐς τὸν Πειραιᾶ πανδημεὶ ἐχώρουν." E K. ad Dionys. p. 387. ἀπὸ ξ. λόγου: ἤτοι προδοσίας. S. ταύτῃ, περὶ τὴν Σαλαμῖνα. — ἀνέχειν idem esse, quod paulo ante ἀναστρέφεσθαι, notavit S—r. *Hk.*

τὸν Πειραιᾶ πανδημεὶ ἐχώρουν, ὡς τοῦ ἰδίου πολέμου μείζονος ἂν τοῦ ἀπὸ τῶν πολεμίων οὐχ ἑκάς, ἀλλὰ πρὸς τῷ λιμένι, ὄντος. καὶ οἱ μὲν ἐς τὰς παρούσας ναῦς ἐσέβαινον, οἱ δὲ ἄλλας καθεῖλκον, οἱ δέ τινες ἐπὶ τὰ τείχη καὶ τὸ στόμα τοῦ λιμένος παρεβοήθουν.

Peloponnesiorum classis, Sunium circumvecta, portum inter Thoricum et Prasias subiit, posteaque Oropum appulsa est; Ath. vero, raptim, ut in seditione, maximoque discrimine, coactis nautis ad tuendam Euboeam Thymocharem cum navibus Eretriam mittunt, ubi quae prius in Euboea erant cum illis effecerunt 36.

95. Αἱ δὲ τῶν Πελοποννησίων νῆες, παραπλεύσασαι καὶ περιβαλοῦσαι Σούνιον, ὁρμίζονται μεταξὺ Θορικοῦ τε καὶ Πρασιῶν· ὕστερον δὲ ἀφικνοῦνται ἐς Ὠρωπόν. Ἀθηναῖοι δὲ κατὰ τάχος καὶ ἀξυγκροτήτοις πληρώμασιν ἀναγκασθέντες χρήσασθαι, οἷα πόλεώς τε στασιαζούσης, καὶ περὶ τοῦ μεγίστου βουλόμενοι ἐν τάχει βοηθῆσαι. (Εὔβοια γὰρ αὐτοῖς, ἀποκεκλῃμένης τῆς Ἀττικῆς, πάντα ἦν.) πέμπουσι Θυμοχάρην στρατηγὸν καὶ ναῦς ἐς Ἐρέτριαν, ὧν ἀφικομένων ξὺν ταῖς πρότερον ἐν Εὐβοίᾳ οὔσαις ἓξ καὶ τριάκοντα ἐγένοντο.

Statimque navali proelio dimicare coacti sunt Ath., cum Agesandridas cum classe Oropo adnavigaret, pransus ille quidem cum suis militibus, impransis autem adhuc Atheniensibus, ut quibus fraude Eretriensium non in foro, sed in ultimis urbis aedibus, emenda essent cibaria; unde cum tardius redirent ad naves, signo dato a civibus Peloponnesii irruperunt, et sic pugnare coacti Ath. aliquantisper quidem restiterunt, mox autem victi in terram confugerunt, quorum qui Eretriam, velut amicam urbem, petierunt, trucidati sunt, nec servati praeterquam illi, qui ad ipsorum ibi munitionem se receperunt; salvae quoque Chalcidem pervenerunt aliquot naves.

Καὶ εὐθὺς ναυμαχεῖν ἠναγκάζοντο. ὁ γὰρ Ἀγησανδρίδας ἀριστοποιησάμενος ἐκ τοῦ Ὠρωποῦ ἀνήγαγε τὰς ναῦς· ἀπέχει

ὡς τοῦ ἰδίου πολέμου μείζονος ἂν — ὄντος. mendose ll. μείζονος ἢ (ᾱ, ῆ, η) τοῦ ἀπὸ etc. κακοφώνως D. et Abr. ὡς τοῦ ἰδ. πολέμου οὐ μείζονος etc., neque alii melius. ordo ὡς τοῦ (πολέμου) ἀπὸ τῶν πολ., οὐχ ἑ., ἀ. πρ. τῷ λιμ., μείζονος ἂν ὄντος τοῦ ἰδ. πολ., quod quasi legisset in suo libro recte vertit Acacius *majus intestino certamine ab hostibus bellum non longe, sed ad portum adesse rati.*

95. ἀξυγκρότητα πληρώματα sunt *milites et nautae incompositi, nullo usu subacti*, ut explicat Reitz. ad Lucian. de Gymn. 29., vol. 7., p. 490. Lucianus Gall. 24., vol. 6., p. 327. ἵππος συγκεκροτημένη, *equitatus exercitatus.* Arn. metaphoram ductam dicit a metallis confusis et commassatis. εὐκρότητον (S. σφυρήλατον) χαλκέαν πρόχουν dixit Sophocles Ant. 400. cf. Dio Cass. 38, 45. apud Polybium 1, 61, 3. πληρώματα συγκεκροτημένα opponuntur ἀνασκήτοις κ. πρὸς καιρὸν ἐμβεβλημένοις. E G—ro.

Εὔβοια αὐτοῖς — πάντα ἦν, *omnem spem in Euboea positam habebant.* sic πάντα εἶναι τινὶ dicuntur, qui in summa auctoritate et existimatione sunt, qui omnia apud aliquem possunt, a quibus omnia expectat. *Hk.* v. Ruhnken. ad Vellejum 2, 103., Herm. ad Vig. p. 727., etc.

ἀπέχει Cass., Aug., Bk., P., Hk., Df. vulgo διέχει, quod restituit G—r. et Hesychius quidem διέ-

δὲ μάλιστα ὁ Ὠρωπὸς τῆς τῶν Ἐρετριέων πόλεως θαλάσσης μέτρον ἑξήκοντα σταδίους. ὡς οὖν ἐπέπλει, εὐθὺς ἐπλήρουν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὰς ναῦς, οἰόμενοι σφίσι παρὰ ταῖς ναυσὶ τοὺς στρατιώτας εἶναι· οἱ δὲ ἔτυχον οὐκ ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἄριστον ἐπισιτιζόμενοι, (οὐδὲν γὰρ ἐπωλεῖτο ἀπὸ προνοίας τῶν Ἐρετριέων,) ἀλλὰ ἐκ τῶν ἐπ' ἔσχατα τοῦ ἄστεος οἰκιῶν, ὅπως, σχολῇ πληρουμένων, φθάσειαν οἱ πολέμιοι προσπεσόντες, καὶ ἐξαναγκάσειαν τοὺς Ἀθηναίους οὕτως, ὅπως τύχοιεν, ἀνάγεσθαι. σημεῖον δὲ αὐτοῖς ἐς τὸν Ὠρωπὸν ἐκ τῆς Ἐρετρίας, ὁπότε χρὴ ἀνάγεσθαι, ἤρθη. διὰ τοιαύτης δὴ παρασκευῆς οἱ Ἀθηναῖοι ἀναγαγόμενοι, καὶ ναυμαχήσαντες ὑπὲρ τοῦ λιμένος τῶν Ἐρετριέων, ὀλίγον μέν τινα χρόνον ὅμως καὶ ἀντέσχον· ἔπειτα ἐς φυγὴν τραπόμενοι καταδιώκονται ἐς τὴν γῆν. καὶ ὅσοι μὲν αὐτῶν πρὸς τὴν πόλιν τῶν Ἐρετριέων ὡς φιλίαν καταφεύγουσι, χαλεπώτατα ἔπραξαν, φονευόμενοι ὑπ' αὐτῶν· οἳ δὲ ἐς τὸ ἐπιτείχισμα τὸ ἐν τῇ Ἐρετρίᾳ, ὃ εἶχον αὐτοὶ, περιγίγνονται, καὶ ὅσαι ἐς Χαλκίδα ἀφικνοῦνται τῶν νεῶν.

Peloponnesii vero, captis 22 Atheniensium navibus, hominibusque partim caesis, partim captis, tropaeum statuerunt brevique post omnem Euboeam praeter Oreum, ad defectionem compulsam, suo modo gubernare coeperunt.

Λαβόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι δύο καὶ εἴκοσι ναῦς τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἄνδρας τοὺς μὲν ἀποκτείναντες, τοὺς δὲ ζωγρήσαντες, τροπαῖον ἔστησαν· καὶ οὐ πολλῷ ὕστερον, Εὔβοιάν τε ἅπασαν ἀποστήσαντες πλὴν Ὠρεοῦ, (ταύτην

χειν: διιστάναι, διειλυθέναι, et Thomas Mag. p. 234. διέχει δοκιμώτερον ἢ ἀπέχει, οἷον δέκα σταδίους διέχει. καὶ Θουκυδίδης διεῖχον δὲ πολὺ ἀπ' ἀλλήλων (2, 81.), etc.; sed recte P. observavit, utrumque verbum legi apud bonos auctores. cf. M. gr. §. 31, c.

ἐξαναγκάσειαν. significationem verbi auget ἐκ praepositio (v. Viger. p. 602., ann. *, 8., Soph. Aj. 412., El. 64., Eurip. Med. 879.): igitur debilius est, quod habent Cass. et Aug., ἀναγκάσειαν, neque illi praeferendum.

διὰ τοιαύτης δὴ παρασκευῆς. vulgo διὰ τοιαύτην — παρασκευήν. illud, quod boni libri praebent, intelligas *in einer solchen Verfassung*. sic 4, 8. extr. (τοῦ χωρίου) δι' ὀλίγης παρασκευῆς κατειλημμένου, quem locum apposuit K. l. l. p. 295. — ἀναγαγόμενοι Vat. ceteri ἀναγόμενοι, quod minus facit ad ναυμαχήσαντες. *Hk.*

Ὠρεοῦ. *Oreos* urbs, ante dicta Histiaea (Iliad. β', 537.), in extrema Euboeae parte boreali sita fuit, ubi hodieque est Oreo. „de situ v. Livium 28, 5., 31, 46. historiam pete a Diodoro 19., Polybio 11., Plutarcho Aemil. 259. cf. Aristot. Polit. 5., p. 133., Demosth. de falsa Leg., Liban. Progymn. p. 107., Strab., Steph. Byz." *E Wass.* Ἑστίαιαν, et incolas Ἑστιαιᾶς, dicit Thuc. attice 1, 114.; 7, 57.; item Diodorus 15, 30.; neque apud Xenophontem Hellen. 2, 2, 3. Ἰστιέας vel Ἰστιαιᾶς legendum arbitror, sed pariter Ἑστιαιᾶς. Pausanias 7, 26, 2. καὶ κατ' ἐμὲ ἦσαν ἔτι, οἳ Ὠρεὸν τὴν ἐν Εὐβοίᾳ τῷ ὀνόματι Ἑστίαιαν ἐκάλουν τῷ ἀρχαίῳ. Mannert. Geogr. d. Gr. u. R. 8., p. 251. de Oreo sic fere „Nach dem Verfalle der athenischen Macht warf sich hier Philistides als Tyrann auf, wurde auch von dem Macedonier Philipp in seiner eigenmächtigen Herrschaft geschützt.

δὲ αὐτοὶ Ἀθηναῖοι εἶχον,) καὶ τἆλλα τὰ περὶ αὐτὴν διέσταντο.

Maxima omnium, quae unquam fuit, consternatio Atheniensium propter eam cladem et amissam Euboeam, utiliorem adhuc illis quam ipsam Atticam, nunc autem vehementer metuendam propter vicinium Piraei, quem facile, vacuum navibus, invadere, et, ipsa urbe Atheniarum obsessa, Hellespontum, Ioniam, insulasque, et omne Atheniensium imperium, occupare potuissent Lacedaemonii, si audacieres fuissent ad modum Atheniensium et Syracusanorum.

96. Τοῖς δὲ Ἀθηναίοις ὡς ἦλθε τὰ περὶ τὴν Εὔβοιαν γεγενημένα, ἔκπληξις μεγίστη δὴ τῶν πρὶν παρέστη· οὔτε γὰρ ἡ ἐν τῇ Σικελίᾳ ξυμφορὰ, καίπερ μεγάλη τότε δόξασα εἶναι, οὔτε ἄλλο οὐδέν πω, οὕτως ἐφόβησεν. ὅπου γὰρ, στρατοπέδου τε τοῦ ἐν Σάμῳ ἀφεστηκότος, ἄλλων τε νεῶν οὐκ ὀλίγων, οὐδὲ τῶν ἐσβησομένων, αὐτῶν τε στασιαζόντων, καὶ ἄδηλον ὄν, ὁπότε σφίσιν αὐτοῖς ξυῤῥάξουσι, τοσαύτη ἡ ξυμφορὰ ἐγεγένητο, ἐν ᾗ ναῦς τε, καὶ, τὸ μέγιστον, Εὔβοιαν ἀπολωλέκεσαν, ἐξ ἧς πλείω ἢ τῆς Ἀττικῆς ὠφελοῦντο, πῶς οὐκ εἰκότως ἠθύμουν; μάλιστα δ' αὐτοὺς καὶ δι' ἐγγυτάτου ἐθο-

(Strabo 10., p. 683.) Stephanus aus Byzanz führt aber die Nachricht an, dass die Athener mit Beihülfe der Chalcidenser den Tyrannen in der Folge tödteten und die Stadt befreiten. Kassander in Macedonien liess sie vergeblich belagern (Diodor. 19, 77.). Nachher findet sie sich erst wieder unter Philipp. 3. als Festung mit macedonischer Besatzung. Eine Citadelle beschützte den Hafen, 2 andere Schlösser mit dazwischen gezogener starker Mauer vertheidigten sie von der Landseite (Livius 31, 46.). Sie lag am Abhange des Berga Telethrion auf einem Felsen; am Fusse ergoss sich das Flüsschen Kallas in die See (Strabo 10, 683.). — Die Römer schenkten dieser Stadt mit den übrigen in Griechenland den Namen der Freiheit (Polyb. Exc. de leg. 9.), aber sie verfiel. (Melam citans Mannertus, tanquam vetus nomen Histiaeae usurpantem 2, 7., erravit: sic enim ibi Mela de Euboea „Aliquot in ea sunt oppida, Styra, Eretria, Pyrrha, Nesos, Oechalia; verum opulentissimae Carystos et Chalcis;" nihil amplius.) Plinius zählt sie unter die zu Flecken herabgesunkenen Orte; Ptolemäus nennt sie noch Stadt; in spätern Zeiten verschwindet sie." (Wass. tamen „Episcopi ejus," inquit, „mentio est in Concilio chalced. a. Christ. 451.")

αὐτοὶ Ἀθ., ipsi Athenienses, non Euboei. Arn. cleruchos atticos dici putat, quos eo miserat Pericles, recuperata post defectionem Euboea. v. 1, 114.

96. τὰ — γεγενημένα: ἤγ. τὸ μήνυμα τῶν ἐν τῇ Εὐβοίᾳ γενομένων. S. a consequente et per metonymiam Thuc. dixit τὰ γεγ. pro ἡ ἀγγελία περὶ τῶν γεγενημένων. „Primum suspicabar, ἦλθε fortassis e compendio scripturae, vel alio errore librariorum, ortum esse pro ἠγγέλθη, quomodo saepe loquitur Thuc., non ἦλθε. cap. 97. ἐπὶ τοῖς ἠγγελμένοις. deinde, cum vidissem, scholiasten verba ἦλθε τὰ γεγ. interpretari ἦλθε μήνυμα τῶν γεγενημένων, unde apparet, eum agnovisse τὸ ἦλθε, nihil tentandum arbitratus sum, etsi non valde obvium genus loquendi esse puto." D. Valla quidem nuntiata sunt; sed ex eo non sequitur, eum legisse ἠγγέλθη: sensum, quem perspexerat, τοῦ ἦλθε expressit.

οὐδὲ τῶν ἐσβησομένων, scil. ὄντων, cumque non essent, qui naves conscenderent.

ξυῤῥάξαι interpretantur conflí-

ρύβει, εἰ οἱ πολέμιοι τολμήσουσι νενικηκότες εὐθὺς σφῶν ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ, ἔρημον ὄντα νεῶν, πλεῖν· καὶ ὅσον οὐκ ἤδη ἐνόμιζον αὐτοὺς παρεῖναι· ὅπερ ἂν, εἰ τολμηρότεροι ἦσαν, ῥαδίως ἂν ἐποίησαν, καὶ ἢ διέστησαν ἂν ἔτι μᾶλλον τὴν πόλιν ἐφορμοῦντες, ἢ ἐπολιόρκουν μένοντες, καὶ τὰς ἀπ' Ἰωνίας ναῦς ἠνάγκασαν ἄν, καίπερ πολεμίας οὔσας τῇ ὀλιγαρχίᾳ, τοῖς σφετέροις οἰκείοις καὶ τῇ ξυμπάσῃ πόλει βοηθῆσαι· καὶ ἐν τούτῳ Ἑλλήσποντός τε ἂν ἦν αὐτοῖς, καὶ Ἰωνία, καὶ αἱ νῆσοι, καὶ τὰ μέχρι Εὐβοίας, καὶ, ὡς εἰπεῖν, ἡ Ἀθηναίων ἀρχὴ πᾶσα. ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ μόνῳ Λακεδαιμόνιοι Ἀθηναίοις πάντων δὴ ξυμφορώτατοι προσπολεμῆσαι ἐγένοντο, ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς· διάφοροι γὰρ πλεῖστον ὄντες τὸν τρόπον, οἱ μὲν ὀξεῖς, οἱ δὲ βραδεῖς, καὶ οἱ μὲν ἐπιχειρηταί, οἱ δὲ ἄτολμοι ἄλλως τε, καὶ ναυτικῇ ἀρχῇ πλεῖστα, ὠφέλουν. ἔδειξαν δὲ οἱ Συρακούσιοι· μάλιστα γὰρ ὁμοιότροποι γενόμενοι ἄριστα καὶ προσεπολέμησαν.

Igitur Ath. statim 20 naves instruunt, et vocata concione Quadringentis magistratum abrogant, eorum in locum suffectis 5 millibus ad rempublicam administrandam; quorum in numerum recipi voluerunt, quicunque arma gestarent; magistratus autem geri sine mercede, et execrandum esse, qui eam acciperet.

97. Ἐπὶ δ' οὖν τοῖς ἠγγελμένοις οἱ Ἀθηναῖοι ναῦς τε εἴκοσιν ὅμως ἐπλήρουν, καὶ ἐκκλησίαν ξυνέλεγον μίαν μὲν εὐθὺς τότε πρῶτον ἐς τὴν Πύκνα καλουμένην, οὗπερ καὶ ἄλλοτε εἰώθεσαν, ἐν ᾗπερ καὶ τοὺς τετρακοσίους καταπαύσαντες τοῖς πεντακισχιλίοις ἐψηφίσαντο τὰ πράγματα παραδοῦναι· εἶναι δὲ αὐτῶν ὁπόσοι καὶ ὅπλα παρέξονται· καὶ μισθὸν μηδένα φέρειν μηδεμιᾷ ἀρχῇ· εἰ δὲ μή, ἐπάρατον ἐποιήσαντο.

gere, conserrere inter se. — ἢ ἐπολιόρκουν. repete ἂν ex praegressis. — οἱ μὲν ὀξεῖς—ἄτολμοι. explicatius hanc morum discrepantiam persequitur 1, 70. et 84.— dativum ναυτικῇ ἀρχῇ junge τῷ ὠφέλουν, cum verbum ὠφελέω et dativum, et accusativum, admittat. v. M. gr. §. 391. *Ex Hk.*

ναυτικῇ ἀρχῇ, *imperio maris*, i. e. mari imperantibus, qui prae aliis alacres et promti ad agendum esse debent; quales erant Ath.; non item Lacedaemonii, qui tarditate sua imperium illud Atheniensium adjuvabant.

97. ἐς τὴν Πύκνα. sic libri optimi pro Πνύκα. illud veteribus Atticis vindicat Buttmann. gr. maj. 1., p. 237. locus erat juxta arcem, ubi plerumque concienes Atheniensium habebantur, maxime αἱ κυρίαι ἐκκλησίαι. v. annot. ad c. 67. — ὅπλα παρέξεσθαι, i. e. ὁπλιτεύειν, soli ditiores poterant; pauperes leviter armati erant, vel navalem militiam exercebant. *Hk.* v., quos laudat K. ad Dionys. p. 254., Aristot. Polit. 2, 5, 2.; 6, 4, 3., Plat. Leg. 6., p. 753, C.

ἐπάρατον, ἀραῖον, *exsecrandum*, diris devovendum; quarum exempla vide apud Sophoclem Oed. tyr. 254. — 257., et Aristophanem Thesm. 310.—330. cf. Soph. Trach. 1136., sequ., Eurip. Med. 379., sequ. Livius 40, 5. *Hujus atrocitas facinoris novam velut flammam regis invidiae adjecit, ut vulgo ipsum liberosque ejus exsecrarentur; quae dirae brevi ab omnibus diis exauditae, ut saeviret ipse in suum*

Aliis quoque frequenter advocatis concionibus Ath. sciverunt leges d creandis nomothetis omnique administratione reip., aequa illa qu dem initio, pariterque utili optimatibus ac plebejis.

Ἐγίγνοντο δὲ καὶ ἄλλαι ὕστερον πυκναὶ ἐκκλησίαι, ἀφ' ὧ καὶ νομοθέτας, καὶ τἆλλα, ἐψηφίσαντο ἐς τὴν πολιτείαν. κ οὐχ ἥκιστα δὴ τὸν πρῶτον χρόνον ἐπί γε ἐμοῦ Ἀθηναῖοι φα νονται εὖ πολιτεύσαντες· μετρία γὰρ ἥ τε ἐς τοὺς ὀλίγους, κ τοὺς πολλούς, ξύγκρασις ἐγένετο, καὶ ἐκ πονήρων τῶν πρα γμάτων γενομένων τοῦτο πρῶτον ἀνήνεγκε τὴν πόλιν.

Deinde etiam Alcibiadem cum eoque sentientes restituerunt, nuntioqu misso et illum, et exercitum, qui Sami erat, res capessere ja serunt.

Ἐψηφίσαντο δὲ καὶ Ἀλκιβιάδην, καὶ ἄλλους μετ' αὐτοῖ κατιέναι, καὶ παρά τε ἐκεῖνον, καὶ παρὰ τὸ ἐν Σάμῳ στρα τόπεδον, πέμψαντες διεκελεύοντο ἀνθάπτεσθαι τῶν πρα γμάτων.

Ita mutatis rebus Pisander et Alexicles, aliique principes oligarcharu Deceleam se subduxerunt; Aristarchus autem dux Oenoën, castellu Atheniensium, tunc a Corinthiis obsessam, capit per dolum et Boeo tiis tradit.

98. Ἐν δὲ τῇ μεταβολῇ ταύτῃ εὐθὺς οἱ μὲν περὶ τὸ Πείσανδρον καὶ Ἀλεξικλέα, καὶ ὅσοι ἦσαν τῆς ὀλιγαρχίας μά-

sanguinem, *effecerunt*. Plinius H. N. 7, 7. *Ut populus flens universus consurgeret, diraeque Pompejo, quas ille mox luit, imprecaretur.* Horatius Epod. 5, 89.

Diris agam vos: dira detestatio
nulla expiatur victima.

Ejusmodi exsecrationibus etiam Christiani olim catholici haereticos devovere solebant, quas diras ridicule imitatus est Sterne in fabula milesia, inscripta Tristram Shandy.

νομοθέτας Arn. intelligit viros constituendae reip. delectos, quo munere fungebantur ab optimatibus instituti ξυγγραφεῖς. v. cap. 67., et Schoem de Comit. Ath. p. 251., 257., 270. K. G—ro.

ἐπί γε ἐμοῦ, *mea quidem memoria* Hk. „Le lecteur remarquera, que c'est la première fois que Thuc. émet son opinion sur l'administration, qu'il regardait comme la meilleure." *Did.*

πονήρων. Il. πονηρῶν, obtemperavi grammaticis, qui accentu distinguunt adjectiva πόνηρος, *miser*, et πονηρός, *malus*, *improbus*. Ammonius p. 116. ed. Valck. πονηρὸ γάρ ἐστιν ὀξυτόνως ὁ κακοήθης πόνηρος δὲ ὁ ἐπίπονος etc. cf. 24. hujus libri, ubi G—r., multi citatis auctoribus, quamvis invit Schneidero in lexico v. πονηρός edidit πόνηρα πράγματα, sicut h. l πονήρων τῶν πραγμάτων. Did. „πο νηρῶν. Nous croyons qu'il faut lir πονήρων, comme dans plusieurs au tres passages de Thucydide. πονή ρων est synonyme de ἀσθενῶν, ma *lades*; le mot métaphorique ἀνήνε γκε, qui suit immédiatement après confirme notre assertion: car on di ἀναφέρειν ἐκ νόσου, ἐκ μέθης, ἐ ὕπνων. Plut. (in Romulo, c. 18. dit ἐκ τῆς πληγῆς ἀναφέρων." He rod. 1, 116. ἐκπλαγεὶς δὲ τούτοι ἐπὶ χρόνον ἄφθογγος ἦν, μόγις δ δή ποτε ἀνενειχθεὶς (*se recipiens* εἶπε —. idem 3, 22. οὐδὲ γὰρ ἂ τοσαῦτα δύνασθαι ζώων σφέας, ἀ μὴ τῷ πόματι ἀνέφερον (*recrearen tur*). utroque loco v. Bähr. Tatiu ed. Jacobs. p. 46, 16. εἶτα ἀνενεγ κοῦσα. . cf. Schäfer. ad Eurip. Or 397. (408. Porson.) S. ἀνήνεγκε ἀνενεγκεῖν ἐποίησεν.

λιστα, ὑπεξέρχονται ἐς τὴν Δεκέλειαν· Ἀρίσταρχος δὲ αὐτῶν μόνος, (ἔτυχε γὰρ καὶ στρατηγῶν,) λαβὼν κατὰ τάχος τοξότας τινὰς τοὺς βαρβαρωτάτους ἐχώρει πρὸς τὴν Οἰνόην. ἦν δὲ Ἀθηναίων ἐν μεθορίοις τῆς Βοιωτίας τεῖχος· ἐπολιόρκουν δ' αὐτὸ διὰ ξυμφορὰν σφίσιν ἐκ τῆς Οἰνόης γενομένην ἀνδρῶν ἐκ Δεκελείας ἀναχωρούντων διαφθορᾶς οἱ Κορίνθιοι, ἐθελοντηδὸν * προσπαρακαλέσαντες τοὺς Βοιωτούς. κοινολογησάμενος οὖν αὐτοῖς ὁ Ἀρίσταρχος ἀπατᾷ τοὺς ἐν τῇ Οἰνόῃ, λέγων, ὡς καὶ οἱ ἐν τῇ πόλει τἆλλα ξυμβεβήκασι Λακεδαιμονίοις, κἀκείνους δεῖ Βοιωτοῖς τὸ χωρίον παραδοῦναι· ἐπὶ τούτοις γὰρ ξυμβεβάσθαι. οἱ δὲ πιστεύσαντες, ὡς ἀνδρὶ στρατηγῷ, καὶ οὐκ εἰδότες οὐδὲν διὰ τὸ πολιορκεῖσθαι, ὑπόσπονδοι ἐξέρχονται. τούτῳ μὲν τῷ τρόπῳ Οἰνόην ληφθεῖσαν Βοιωτοὶ κατέλαβον, καὶ ἡ ἐν ταῖς Ἀθήναις ὀλιγαρχία, καὶ στάσις, ἐπαύσατο.

Peloponnesii, qui Mileti erant, intellecta fraude Tissaphernis, cumque a Pharnabazo arcesserentur, clam Samiis, 73 navibus solvunt et in Hellespontum navigant, tempestate autem jactati ad Icarum insulam appellere coguntur, neque per 5 vel 6 dies ventum nacti Chium perveniunt.

99. Ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ θέρους τούτου καὶ οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ Πελοποννήσιοι, ὡς τροφὴν τε οὐδεὶς ἐδίδου

98. τοξότας τινάς. sic dicebantur Athenis servi publici, qui lexiarchis et aliis magistratibus praesto erant. v. Pollux 8, 104. et Böckh. de Oecon. pol. Ath. 1., p. 222. erant fere barbari, unde etiam Scythae dicti. cf. annot. ad c. 67. *Hk.*

τοὺς βαρβαρωτάτους, *maxime barbaros*, Scythas, qui plurimum ab aliarum gentium, praesertim Graecorum, moribus abhorrebant, teste Herodoto 4, 76.

διαφθορᾶς. verba sic junge διὰ ξυμφορὰν — γενομένην διαφθορᾶς ἀνδρῶν ἐκ Δεκ. ἀναχωρούντων. *Hk.*

* προσπαρακαλέσαντες. ita Cass. et Aug., ut 2, 68. cum illi codd., tum Dan.; sed utroque loco scriptura controversa est, et hic quidem vulgo legitur προσκαλέσαντες. quare vereor ne ponendum sit παρακαλέσαντες, librariique falso perscriptum πρὸς subjecto παρὰ correxerint, illo non expuncto, cum litura abstinerent pro more suo. certe alterutro horum careri potest salva sententia. — de interpunctione hujus loci recte Did. „Nous croyons que c'est à tort que G—r. et P. (aliique recentiorum praeter Df.) mettent une virgule après ἐθελοντηδὸν, pour rapporter cet adverbe à ἐπολιόρκουν. πολιορκῶ ἐθελ. nous semble produire un sens inadmissible, tandis que παρακαλέσαντες τοὺς B. ἐθελ. présente un sens naturel, „ils appelèrent quiconque parmi les Boeotiens *voudrait prendre les armes*." — Zonaras ἐθελοντηδὸν διὰ τοῦ η (i. e. ἐν τῷ η, ut διὰ Κορίνθου, διὰ Ψωφῖδος, pro ἐν Κορίνθῳ, ἐν Ψωφῖδι, etc. v. Eurip. Alcmaeon, Eurip. fragm. p. 31. et 32. nostrae ed.) Θουκυδίδης, καὶ ἐθελοντὴν (Herod. 1, 5.; 6, 25.), ἐπίῤῥημα. quae eadem habet Suidas.

99. οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ Πελοποννήσιοι. nominativus οἱ Πελ. videtur non habere quod sibi assumat verbum; sed scriptor post multa interjecta membra in illius locum substituit alium nominativum ὁ Μίνδαρος: quare ante οὕτω δὴ minus

τῶν ὑπὸ Τισσαφέρνους τότε, ὅτε ἐπὶ τὴν Ἄσπενδον παρῄει, προσταχθέντων, καὶ αἱ φοίνισσαι νῆες, οὐδὲ ὁ Τισσαφέρνης, τέως που ἧκον, ὅ τε Φίλιππος ὁ ξυμπεμφθεὶς αὐτῷ ἐπεστάλκει Μινδάρῳ τῷ ναυάρχῳ, καὶ ἄλλος, Ἱπποκράτης, ἀνὴρ Σπαρτιάτης, καὶ ὢν ἐν Φασήλιδι, ὅτι οὔτε αἱ νῆες παρέσοιντο, πάντα τε ἀδικοῖντο ὑπὸ Τισσαφέρνους, Φαρνάβαζός τε ἐπεκαλεῖτο αὐτοὺς, καὶ ἦν πρόθυμος, κομίσας τὰς ναῦς, καὶ αὐτὸς τὰς λοιπὰς ἔτι πόλεις τῆς ἑαυτοῦ ἀρχῆς ἀποστῆσαι τῶν Ἀθηναίων, ὥσπερ καὶ ὁ Τισσαφέρνης, ἐλπίζων πλέον τι σχήσειν ἀπ' αὐτοῦ. οὕτω δὴ ὁ Μίνδαρος πολλῷ κόσμῳ καὶ ἀπὸ παραγγέλματος αἰφνιδίου, ὅπως λάθοι τοὺς ἐν Σάμῳ, ἄρας ἀπὸ τῆς Μιλήτου ναυσὶ τρισὶ καὶ ἑβδομήκοντα, ἔπλει ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον. (πρότερον δὲ ἐν τῷ αὐτῷ θέρει τῷδε ἑκκαίδεκα ἐς αὐτὸν νῆες ἐσέπλευσαν, αἳ καὶ τῆς Χερσονήσου τι μέρος κατέδραμον.) χειμασθεὶς δὲ ἀνέμῳ, καὶ ἀναγκασθεὶς, καταίρει ἐς τὴν Ἴκαρον, καὶ μείνας ἐν αὐτῇ ὑπὸ ἀπλοίας πέντε ἢ ἓξ ἡμέρας ἀφικνεῖται ἐς τὴν Χίον.

Qua de re Thrasyllus certior factus Lesbi et in continente adversa collocatis speculatoribus, ne solvens lateat Mindarus, ipse cum classe sua Methymnam proficiscitur, commeatus parari jubens, ut, si morentur Peloponnesii, Chium pergat.

100. Ὁ δὲ Θράσυλλος ἐκ τῆς Σάμου, ἐπειδὴ ἐπύθετο αὐτὸν ἐκ τῆς Μιλήτου ἀπηρκότα, ἔπλει καὶ αὐτὸς ναυσὶν εὐθὺς πέντε καὶ πεντήκοντα, ἐπειγόμενος, μὴ φθάσῃ ἐς τὸν Ἑλλήσποντον ἐσπλεύσας. αἰσθόμενος δὲ, ὅτι ἐν τῇ Χίῳ εἴη, καὶ νομίσας αὐτὸν καθέξειν αὐτοῦ, σκοποὺς μὲν κατεστήσατο καὶ ἐν τῇ Λέσβῳ, καὶ ἐν τῇ ἀντιπέρας ἠπείρῳ, εἰ ἄρα ποι κινοῖντο αἱ νῆες, ὅπως μὴ λάθοιεν· αὐτὸς δὲ ἐς τὴν Μήθυμναν παραπλεύσας ἄλφιτά τε, καὶ τὰ ἄλλα ἐπιτήδεια, παρασκευάζειν ἐκέλευεν, ὡς, ἢν πλείων χρόνος γίγνηται, ἐκ τῆς Λέσβου τοὺς ἐπίπλους τῇ Χίῳ ποιησόμενος.

plene interpunxi. — verba καὶ αἱ φοίνισσαι νῆες, οὐδὲ ὁ Τισσαφέρνης, τέως που ἧκον accipe quasi scriptum esset οὔτε αἱ φ. ν., οὔτε ὁ Τισσ. duplici negatione. v. Soph. Ajac. v. 628. (item 235. Both.) — κομίσας τὰς ναῦς, τὰς τῶν Πελοποννησίων. Hk.

ὥσπερ καὶ ὁ Τισσ.: ὥσπερ καὶ ὁ Τισσ. τὰς ἐν τῇ ἑαυτοῦ ἀρχῇ. ἤλπιζε γὰρ ὁ Φαρν., τούτου γενομένου. (ἀπ' αὐτοῦ. i. e. ἀπὸ τοῦ ἀποστῆσαι τὰς πόλεις. Hk.) πλέον τι σχήσειν αὐτός. E S. (ἐλπίζων — ἀπ' αὐτοῦ, quod ex hac re commodum aliquod se percepturum speraret. Port.)

καὶ ἀπὸ — αἰφνιδίου. i. e. καίπερ (v. Viger. 8, 7., pag. 525.) etc., *quamvis subito indicta profectione, tamen ordine* et servata militari disciplina, ne turbate discedens Ath. adverteret.

αἳ καὶ etc. αἳ accessit e MS. B.

κατέδραμον: ἤγ. ἐληΐσαντο. S.

100. καθέξειν: ἐνδιατρίψειν. S. ut 8, 28. ἐν ᾗ κατεῖχε. rarum hac notione verbum, ut Arn. annotavit. de *Cuma* v. cap. 31. hujus libri.

Simul Eresum, quam exules Methymnaeorum ex optimatibus, Methymnam ipsam frustra aggressi, ad defectionem compulerant, recipere conabatur, Thrasybuli, qui prius eo venerat, et duarum navium ex Hellesponto Athenas redeuntium, et methymnaearum, adjunctis sibi auxiliis, quibus Eresus vi, machinisque, et quovis modo, expugnaretur.

Ἅμα δὲ, Ἔρεσος γὰρ τῆς Λέσβου ἀφειστήκει, ἐβούλετο ἐπ' αὐτὴν πλεύσας, εἰ δύναιτο, ἐξελεῖν. Μηθυμναίων γὰρ οὐχ οἱ ἀδυνατώτατοι φυγάδες, διακομίσαντες ἔκ τε τῆς Κύμης προσεταιριστοὺς ὁπλίτας ὡς πεντήκοντα, καὶ τῶν ἐκ τῆς ἠπείρου μισθωσάμενοι, ξύμπασιν ὡς τριακοσίοις, Ἀναξάνδρου Θηβαίου κατὰ τὸ ξυγγενὲς ἡγουμένου, προσέβαλον πρώτῃ Μηθυμνῃ· καὶ, ἀποκρουσθέντες τῆς πείρας διὰ τοὺς ἐκ τῆς Μυτιλήνης Ἀθηναίων φρουροὺς προελθόντας, αὖθις ἔξω μάχῃ ἀπωσθέντες, καὶ διὰ τοῦ ὄρους κομισθέντες, ἀφιστᾶσι τὴν Ἔρεσον. πλεύσας οὖν ὁ Θράσυλλος ἐπ' αὐτὴν πάσαις ταῖς ναυσὶ διενοεῖτο προσβολὴν ποιεῖσθαι· (προαφιγμένος δὲ αὐτόσε ἦν καὶ Θρασύβουλος πέντε ναυσὶν ἐκ τῆς Σάμου, ὅτε ἠγγέλθη αὐτοῖς ἡ τῶν φυγάδων αὕτη διάβασις·) ὑστερήσας δὲ ἐπὶ τὴν Ἔρεσον ἐφώρμει ἐλθών. προσεγένοντο δὲ καὶ ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου τινὲς δύο νῆες ἐπ' οἶκον ἀνακομιζόμεναι, καὶ αἱ μηθυμναῖαι· καὶ αἱ πᾶσαι νῆες παρῆσαν ἑπτὰ καὶ ἑξήκοντα, ἀφ' ὧν τῷ στρατεύματι παρεσκευάζοντο, ὡς κατὰ

προσεταιριστοὺς, *sodalitio conjunctos.* Herodotus 3, 70. τοῖσι ἐξ τῶν Περσέων ἔδοξε καὶ Δαρεῖον προσεταιρίσασθαι. ibi Bähr. notavit, in Graecorum civitatibus liberis, nec minus Romae, qui exclusi aut remoti essent ab administratione reip., haud raro sodalitia constituisse, in iisque conjuratione (ἑταιρείᾳ, συνωμοσίᾳ) facta novas res molitos esse; qua de re citat C. F. Hermann. Lehrbuch d. gr. Staatsalterth. §. 70. annot. 2., et Creuzeri Röm. Antiqu. §. 148., p. 203., sequ., 2. ed. figurate Lucianus de Hist. scrib. cap. 23. dixit προσεταιρίζεσθαι τὸν Ξενοφῶντα.

κατὰ τὸ ξυγγενές. de hac consanguinitate Boeotorum cum Aeolensibus vid. 3, 2.; 7, 57. *Hk.*

(προαφιγμένος — διάβασις.) „Videtur ὑστερήσας ad Thrasybulum referri, quem dicat, licet προαφιγμένον, tamen ὑστερῆσαι. alioqui repetendum fuerat Thrasylli nomen post ὑστ. neque enim hic parenthesi commodum esse locum puto, quae incipiat a προαφ., et desinat in διάβασις." *H. Steph.* quem, nonnullis probatum, jure, ut opinor, D. refellens „Acacius tamen," inquit, „haec per parenthesin dicta existimavit, et ὑστ. ad Thrasyllum, non Thrasybulum, retulit; nec video quidquam obstare, quominus ita recte accipi possint."

τινὲς δύο. ita bis terque Noster. et Cicero 2. de Fin., 19. *Leonidas, Epaminondas, tres aliqui, aut quatuor.* Wass. Similiter cap. 21. ἐς διακοσίους μέν τινας, ubi Hn. „Particulam (imo pronomen.) τινὲς, quae nominibus numeralibus adnecti solet, nequaquam, ut plerisque videtur, redundare existimat Stephanus Append. ad Scripta al. de Dial. attica p. 80., sed eum potius usum habere, quem apud Gallos *quelques*, ut cum dicunt *il a demeuré là quelques vingt jours*, ad verbum *commoratus est ibi aliquot viginti dies*, i. e. circiter 20 dies." de Latinorum simili usu τοῦ *aliquis* D. ibidem laudat Taubmann. et Lambinum ad Plauti Menaechm. 5, 5, 57., et Gronovium ad Gell. 3, 7. cf. ann. ad 7, 87.

ἀφ' ὧν — παρεσκ.: ἀφ' ὧν

κράτος μηχαναῖς τε, καὶ παντὶ τρόπῳ, ἢν δύνωνται, αἱρήσοντες τὴν Ἔρεσον.

Mindarus et Peloponnesii obliquo cursu, Eresoque vitata, in continentem navigant, et, postquam Crateriam, Arginussas, et Harmatuntem, subierunt ad prandendum, Lectum, Larissam, et Hamaxitum, aliaque ibi oppida, praetervecti, in Hellespontum perveniunt, et Rhoeteum, partimque Sigeum, appellunt.

101. Ὁ δὲ Μίνδαρος ἐν τούτῳ καὶ αἱ ἐκ τῆς Χίου τῶν Πελοποννησίων νῆες, ἐπισιτισάμεναι δυσὶν ἡμέραις, καὶ λαβόντες παρὰ τῶν Χίων τρεῖς τεσσαρακοστὰς ἕκαστος χίας, τῇ τρίτῃ διὰ ταχέων ἀπαίρουσιν ἐκ τῆς Χίου * πελάγιαι, ἵνα μὴ περιτύχωσι ταῖς ἐν τῷ Ἐρέσῳ ναυσὶν, ἀλλὰ ἐν ἀριστερᾷ τὴν Λέσβον ἔχοντες ἔπλεον ἐπὶ τὴν ἤπειρον· καὶ προσβαλόντες τῆς Φωκαΐδος ἐς τὸν ἐν Κρατερίοις λιμένα, καὶ ἀριστοποιησάμενοι, παραπλεύσαντες τὴν Κυμαίαν δειπνοποιοῦνται ἐν Ἀργινούσσαις, τῆς τε ἠπείρου ἐν τῷ ἀντιπέρας τῆς Μυτιλήνης· ἐν-

δηλαδὴ νεῶν τοὺς στρατιώτας παραλαβόντες παρεσκ. S.

101. δυσίν. Phrynichus p. 210. δυσὶ μὴ λέγε, ἀλλὰ δυοῖν. Eustath. ad Iliad. κ', p. 802, 28. τὸ δυσὶ βάρβαρον. Lobeck. ad Phryn. δυσὶ non rarum esse dicit apud Hippocratem, semel autem legi apud Thucydidem, et apud oratores atticos et Plutarchum nusquam: quare sibi certum esse, δυοῖν scribi debere h. l. sed Thomas Mag. p. 253., Phrynichum reprehendens, etiam Atticos dicere ait δυσὶ, quamvis melius sit δυοῖν, et affert hunc ipsum locum. Buttmannus quoque gr. maj. vol. 1., p. 282. tuetur δυσί. cf. M. gr. §. 138. *E G—ro.*

τρεῖς τεσσαρακοστὰς ἕκαστος χίας. S. ἀρχαῖα νομίσματα ἐπιχώρια. Portus ita dictum putabat hunc nummum, quod esset quadragesima pars nummi alicujus ignoti. *Hk.*

* πελάγιαι. sic ll. sed Hk. „Si πελάγιαι, quomodo ἐν ἀριστερᾷ τὴν Λέσβον ἔχοντες, et ἔπλεον ἐπὶ τὴν ἤπειρον? et quomodo ita vitare poterant Atheniensium ad Eresum naves? haec prorsus contraria sunt, neque ullo modo inter se conciliari possunt, nisi ante πελάγιαι inseras οὐ, quod facile absorberi potuit ab ultima praecedentis nominis *Χίου*. huic lectioni non solum tota navigationis praeter Asiae continentis littora descriptio apprime convenit, sed etiam sequens ἀλλὰ respondet.“ Speciosa conjectura, sed κακόφωνος duobus ου collidentibus, ut in Dukeri conjectura cap. 94., quod vitaturum fuisse puto elegantem scriptorem. abhorret sane πελάγιαι: quid autem, si Thuc. dixit πλάγιαι, obliquae, obliquum cursum tenentes, non in altum, sed continentem versus? frequenter commemorantur πελάγιαι νῆες, rarius πλάγιαι: hinc, opinor, lapsus librariorum. paulo durius constructum ἀλλὰ me non movet: liber harum rerum Thucydides.

ἐν Κρατερίοις. Crateria inter Phocaeam et Smyrnam sita erant. Plinius H. N. 5, 38. *Carteria juxta Smyrnam insula.*

ἐν Ἀργινούσσαις, τῆς τε ἠπείρου ἐν τῷ ἀντ. τ. Μυτ. ll. Ἀργινούσαις (vel mendose Ἀργενούσσαις, vel etiam Ἀργεννούσαις) τῆς ἠπείρου, ἐν τῷ etc., sudantibus interpretibus, variaque comminiscentibus, cum non vident, forte τὲ excidisse post τῆς. Arginussae insulae cum vicinae essent continenti, nec magnae, Peloponnesii partim in illis, partim in continente, coenaverunt. Diodorus 13, 97. Ἀργινοῦσσαι (ita scribendum est) τότ' ἦσαν οἰκούμεναι, καὶ πολισμάτιον αἰολικὸν (clarum morte Alcibiadis. *Wass.*) ἔχουσαι, κείμεναι μεταξὺ Μυτιλήνης καὶ Κύμης, ἀπέχουσαι τῆς ἠπείρου βραχὺ παντελῶς καὶ τῆς ἄκρας τῆς Κανίδος. (ita G—r. pro vitioso Κατανίδος.) Strabo 13, 2. Μυτιλήνη κεῖ-

τεῦθεν δὲ ἔτι πολλῆς νυκτὸς παραπλεύσαντες, καὶ ἀφικόμενοι τῆς ἠπείρου ἐς Ἁρματοῦντα, καταντικρὺ Μηθύμνης, ἀριστοποιησάμενοι, διὰ ταχέων παραπλεύσαντες Λέκτον, καὶ Λάρισσαν, καὶ Ἀμαξιτὸν, καὶ τὰ ταύτῃ χωρία, ἀφικνοῦνται ἐς Ῥοίτειον ἤδη τοῦ Ἑλλησπόντου, πρωΐτερον μέσων νυκτῶν· εἰσὶ δ' αἱ τῶν νεῶν καὶ ἐς Σίγειον κατῆραν, καὶ ἄλλοσε τῶν ταύτῃ χωρίων.

Peloponnesiis Hellespontum ingressis Ath., qui Sesti erant 18 navibus, re comperta quam celerrime ea ipsa nocte solvunt, oramque Chersonesi legentes in mare apertum enavigare student; et ad Abydum quidem appulsam classem hostium latent, sed oriente sole Mindari exercitus eos conspexit et persequi coepit, 4 illorum navibus interceptis, ceteris autem in continentem et Lemnum diffugientibus.

102. *Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἐν τῇ Σηστῷ δυοῖν δεούσαις εἴκοσι*

ται μεταξὺ Μηθύμνης κ. τῆς Μαλίας, ἡ μεγίστη πόλις, διέχουσα τῆς Μαλίας ἑβδομήκοντα σταδίων, τῶν δὲ Κανῶν ἑκατὸν εἴκοσιν, ὅσον καὶ τῶν Ἀργινουσσῶν, αἳ τρεῖς μέν εἰσιν οὐ μεγάλαι νῆσοι, πλησιάζουσι δὲ τῇ ἠπείρῳ, παρακείμεναι δὴ (male ll. *δέ.*) *ταῖς Κάναις.* continentis locum illum, quem dicit Thuc., intelligas Maliam promontorium. Xenophon Hellen. 1, 6, 26. *ὁ Καλλικρατίδας ἐδειπνοποιεῖτο τῆς Λέσβου ἐπὶ τῇ Μαλίᾳ ἄκρᾳ, ἀντίον τῆς Μυτιλήνης· τῇ δὲ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἔτυχον καὶ οἱ Ἀθηναῖοι δειπνοποιούμενοι ἐν ταῖς Ἀργινούσσαις· αὗται δ' εἰσὶν ἀντίον τῆς Λέσβου, ἐπὶ τῇ Μαλίᾳ ἄκρᾳ [ἀντίον τῆς Μυτιλήνης].* nugae sunt, fortasse effictae ex verbis, jam tum corruptis, *ἐν Ἀργινούσαις τῆς ἠπείρου*, quae habet Comici S. ad Ran. 33. et 710., *ἡ Ἀργίνουσα (Ἀργινοῦσσα) πόλις τῆς Αἰολίδος, ἀντικρὺς δὲ Λέσβου κειμένη κ. Μανίας (Μαλίας) καλουμένης ἄκρας. — ἡ Ἀργίνουσα κώμη ἣν τῆς Αἰολίδος.*

Post *παραπλεύσαντες* Cass., Aug., It., Vat., Reg., K., m., Ar., Chr., addunt *τὴν Κυμαίαν*, quod e praegressis irrepsisse suspicatur K. p. 307., P. autem ex *τὴν Καναίαν* corruptum putat. *Hk.* (*Cane*, sive Canae, promontorium, in eoque oppidum Aeolidis fuit, oppositum Maliae, *τὸ Κάνης ὄρος* Herod. 7, 42. cf. Strab. 13., p. 916. Almel., Mela 1, 18.)

Harmatus promontorii Troadis nomen est apud Strabonem 13., p. 923, B, Almel., urbis apud Plinium. v. Casaub. ad Strab. l. c. *E G—ro.*

Λέκτον promontorium Idae. v. Iliad. ξ', 284., Herod. 9, 114., Strab. p. 605., Hesych., Liv. 37, 37., etc. ibi purpurarum genera majora provenire docet nos Athenaeus; ibi etiam sal cogitur *αὐτομάτως* etesiis spirantibus; auctor Strabo. nomen traxisse *ἀπὸ τοῦ ἐν αὐτῷ κατακλιθῆναι Δία καὶ Ἥραν*, ajunt grammatici. *ἡμαθόεντα* vocat auctor hymni in Apollinem. — *Ἀμαξιτὸς* Troadis *πολίχνιον* Straboni, Plinio *locus* tantum. *E Wass.* ei vicina *Larissa* urbs, in ora Troadis sita. v. Strab.

Ῥοίτειον, Σίγειον. Mela 1, 18. *In promontorio est* Cana *oppidum, quod praetervectos sinus excipit, non pronus, sed longe ac molliter flexus, retrahensque paulatim oras usque ad ima montis Idae. — Tum sinus alter, Ἀχαιῶν λιμὴν, non longe ab Ilio littora incurvat. — hic* Sigeum *fuit oppidum; hic Achivorum bellantium statio. — extra sinum sunt rhoetea littora*, Rhoeteo *et* Dardania (*Δάρδανον* dicit Herod. 7, 43. *Both.*)- *claris urbibus, Ajacis tamen sepulcro maxime illustria. —* de *Sigeo* promontorio et oppido cf. Strab. 13., p. 595. sequ., 890, B, Herodoti interpp. ad 4, 38., etc.

102. *Sestum ἰσχυρότατον τεῖχος τῶν ταύτῃ* vocat Herodotus 9, 115. cf. Thuc. 1, 89.; 8, 62.

ναυσὶν ὄντες, ὡς αὐτοῖς οἵ τε φρυκτωροὶ ἐσήμαινον, καὶ ἠσθάνοντο τὰ πυρὰ ἐξαίφνης πολλὰ ἐν τῇ πολεμίᾳ φανέντα, ἔγνωσαν, ὅτι ἐσπλέουσιν οἱ Πελοποννήσιοι· καὶ τῆς αὐτῆς ταύτης νυκτὸς, ὡς εἶχον τάχους, ὑπομίξαντες τῇ Χερσονήσῳ, παρέπλεον ἐπ' Ἐλαιοῦντος, βουλόμενοι ἐκπλεῦσαι ἐς τὴν εὐρυχωρίαν, τὰς τῶν πολεμίων ναῦς. καὶ τὰς μὲν ἐν Ἀβύδῳ ἑκαίδεκα ναῦς ἔλαθον, προειρημένης φυλακῆς τῷ φιλίῳ ἐπίπλῳ, ὅπως αὐτῶν ἀνακῶς ἔξουσιν, ἣν ἐκπλέωσι· τὰς δὲ μετὰ τοῦ Μινδάρου ἅμα τῇ ἕῳ κατιδόντες, τὴν δίωξιν εὐθὺς ποιουμένων, οὐ φθάνουσι πᾶσαι, ἀλλ' αἱ μὲν πλείους ἐπὶ τῆς Ἴμβρου καὶ Λήμνου διέφυγον, τέσσαρες δὲ τῶν νεῶν αἱ ὕσταται πλέουσαι καταλαμβάνονται παρὰ τὸν Ἐλαιοῦντα. καὶ μίαν μὲν ἐκποιήσασαν κατὰ τὸ ἱερὸν τοῦ Πρωτεσιλάου αὐτοῖς ἀνδράσι λαμβάνουσι, δύο δὲ ἑτέρας ἄνευ τῶν ἀνδρῶν· τὴν δὲ μίαν πρὸς τῇ Ἴμβρῳ κενὴν κατακαίουσι.

φρυκτωροὶ, *speculatores facibus instructi.* v. 2, 94.

ὑπομίξαντες τῇ Χερσ.: ἐγγίσαντες. S. Aug. — „Eleûs (sic), *quae finit Hellespontum.*" Mela 2, 2, 94. Bähr. ad Herod. 6, 140. „Haec urbs, ad meridionalem thraciae Chersonesi apicem sita, Hellespontum quasi finiebat, a Teis Ionibus olim condita, tum Persis atque Atheniensibus subjecta, donec ad Philippum Macedoniae regem devenit una cum reliquis Chersonesi oppidis. — cf. Herod. 7, 22., 33.; 9, 116., 120., Mannert. 7., pag. 195., seqq. de scriptura nominis Ἐλαιοῦς atque Ἐλεοῦς (Xenoph. Hellen. 2, 1, 20.) v. Wesseling. ad Diodor. Sic. 13, 39."

ἀνακῶς — ἐκπλέωσι: τὸ μὲν ἀνακῶς ἀντὶ τοῦ προνοητικῶς καὶ φυλακτικῶς· ὁ δὲ νοῦς, οἱ Ἀθ. ἐν ταῖς ἑκκαίδεκα ναυσὶν ἔλαθον τοὺς ἐν Ἀβύδῳ Πελοποννησίους φυλάττοντας, καίτοι προειρημένου τοῖς ἐν τῇ Ἀβύδῳ ὑπὸ τοῦ φιλίου ἐπίπλου (τοιτέστιν ὑπὸ τοῦ στόλου τοῦ μετὰ Μινδάρου), ὅπως παραφυλάττωσι τοὺς Ἀθηναίους, ὑπὲρ τοῦ μὴ λαθεῖν αὐτοὺς ἐκπλεύσαντας. (scrib. αὐτοὺς ἐκπλεύσοντας, *enavigaturos* Ath., *ut qui ipsos non lateremt.*)

ποιουμένων, scil. τῶν μετὰ τοῦ Μινδάρου Πελοποννησίων. ll. ποιούμενοι. illud ponendum esse intellexerunt D., Hk., et Arn.

Ἴμβρου Cl. Vat.; ceteri codd. ἠπείρου. *Hk.*

ἔποι. — τοῦ Πρωτεσιλάου, *ad Protesilai delubrum impactam* navem. *Port.* Herod. 9, 116. Ἐνράννευε δὲ τούτου τοῦ νομοῦ (Chersonesum thraciam dicit.) Κέρξεω ὕπαρχος Ἀρταΰκτης, ἀνὴρ μὲν Πέρσης, δεινὸς δὲ, καὶ ἀτάσθαλος, ὃς καὶ βασιλέα ἐλαύνοντα ἐπ' Ἀθήνας ἐξηπάτησε, τὰ Πρωτεσίλεω τοῦ Ἰφίκλου χρήματα ἐξ Ἐλαιοῦντος ὠφελόμενος. ἐν γὰρ Ἐλαιοῦντι τῆς Χερσονήσου ἐστὶ Πρωτεσίλεω τάφος τε, καὶ τέμενος περὶ αὐτὸν, ἔνθα ἦν χρήματα πολλὰ, κ. φιάλαι χρύσεαι κ. ἀργύρεαι, κ. χάλκος, κ. ἐσθὴς, κ. ἄλλα ἀναθήματα, τὰ Ἀρταΰκτης ἐσύλησε, etc. „Fortissimus ille heros, Thessalorum princeps, Trojam profectus cum 50 navibus, primus in terram exsiluit, et, ab Hectore occisus, postea tumulum sepulcralem et honores divinos accepit in Chersoneso. v. Iliad. β', 695., seqq., ν', 681., ο', 705., seqq., π', 286., Pind. Isthm. 1, 83., Philostrat. Heroic. p. 38., ubi Boissonad. pag. 368. attulit a recentioribus peregrinatoribus relata de Protesilai monumento, cujus adhuc rudera quaedam supersunt juxta locum eum, in quo vetus Elaeûs probabiliter exstructa fuit." *K Bähr*i ann. ad Herod. 7, 33. Pausanias 1, 34, 2. καταλέξαι δὲ καὶ ἄλλους ἔχω γενομένους τότε ἀνθρώπους, οἳ θεῶν παρ' Ἕλλησι τιμὰς ἔχουσι· τοῖς δὲ καὶ ἀνάκεινται πόλεις, Ἐλεοῦς ἐν Χερσονήσῳ Πρωτεσιλάῳ. —

Peloponnesii frustra obsessa Elaeunte Abydum redeunt; qua re comperta Ath. confestim, omissa Ereso, in Hellespontum navigant opitulatum, captisque duabus navibus hostium audacius persequentium postero die, ad Elaeuntem appulsi, naves, quae eo ex Imbro confugerant, recipiunt; deinde 5 dies in apparando navali proelio consumunt.

103. *Μετὰ δὲ τοῦτο ταῖς τε ἐξ Ἀβύδου ξυμμιγείσαις, καὶ ταῖς ἄλλαις, ξυμπάσαις ἓξ καὶ ὀγδοήκοντα, πολιορκήσαντες Ἐλαιοῦντα ταύτην τὴν ἡμέραν, ὡς οὐ προσεχώρει, ἀπέπλευσαν ἐς Ἄβυδον. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ψευσθέντες τῶν σκοπῶν, καὶ οὐκ ἂν οἰόμενοι σφᾶς λαθεῖν τὸν παράπλουν τῶν πολεμίων νεῶν, ἀλλὰ καθ' ἡσυχίαν τειχομαχοῦντες, ὡς ἤσθοντο, εὐθὺς ἀπολιπόντες τὴν Ἔρεσον κατὰ τάχος ἐβοήθουν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον· καὶ δύο τε ναῦς τῶν Πελοποννησίων αἱροῦσιν, αἳ πρὸς τὸ πέλαγος τότε θρασύτερον ἐν τῇ διώξει ἀπάρασαι περιέπεσον αὐτοῖς, καὶ ἡμέρᾳ ὕστερον ἀφικόμενοι ὁρμίζονται ἐς τὸν Ἐλαιοῦντα, καὶ τὰς ἐκ τῆς Ἴμβρου, ὅσαι κατέφυγον, κομίζονται, καὶ ἐς τὴν ναυμαχίαν πέντε ἡμέρας παρεσκευάζοντο.*

Utrorumque acies et locus proelii describuntur.

104. *Μετὰ δὲ τοῦτο ἐναυμάχουν τρόπῳ τοιῷδε. οἱ Ἀθηναῖοι παρέπλεον ἐπὶ κέρως ταξάμενοι παρ' αὐτὴν τὴν γῆν ἐπὶ τῆς Σηστοῦ· οἱ δὲ Πελοποννήσιοι αἰσθόμενοι ἐκ τῆς Ἀβύδου ἀντανῆγον καὶ αὐτοί. καὶ ὡς ἔγνωσαν ναυμαχήσοντες, παρέτεινον τὸ κέρας, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι παρὰ τὴν Χερσόνησον, ἀρξάμενοι ἀπὸ Ἰδάκου μέχρι Ἀρριανῶν, νῆες ἓξ καὶ ἑβδομήκοντα, οἱ δ' αὖ Πελοποννήσιοι ἀπὸ Ἀβύδου μέχρι Λαρδάνου, νῆες ὀκτὼ καὶ ὀγδοήκοντα. κέρας δὲ τοῖς μὲν Πελοποννησίοις εἶχον τὸ μὲν δεξιὸν Συρακούσιοι, τὸ δ' ἕτερον αὐτὸς Μίνδαρος καὶ τῶν νεῶν αἱ ἄριστα πλέουσαι, Ἀθηναίοις δὲ τὸ μὲν ἀριστερὸν Θράσυλλος, ὁ δὲ Θρασύβουλος τὸ δεξιόν· οἱ δὲ ἄλλοι στρατηγοὶ ὡς ἕκαστοι διετάξαντο.*

Peloponnesii, majore navium numero pugnam urgentes, dextrum cornu Atheniensium intercludere conantur, eo quidem id vitante; sed sinistro cornu longius progresso mediae classis eorum naves dissipatae impetui hostium patuerunt.

Ἐπειγομένων δὲ τῶν Πελοποννησίων πρότερόν τε ξυμμῖξαι, καὶ κατὰ μὲν τὸ δεξιὸν τῶν Ἀθηναίων ὑπερσχόντες αὐτοὶ τῷ εὐωνύμῳ ἀποκλῆσαι τοῦ ἔξω αὐτοὺς ἔκπλου, εἰ δύναιντο, κατὰ δὲ τὸ μέσον ἐξῶσαι πρὸς τὴν γῆν οὐχ ἑκὰς

104. *ἐπὶ κέρως.* v. 2, 90.

De *Idaco* et *Arriana* (Arrianis) silent veteres. *Wass.*

ὑπερσχόντες αὐτοί. expectes *ὑπερσχόντων αὐτῶν*, quia praecedit *ἐπειγομένων*: sed perspicuitatis causa, ut videtur, nominativum adhibuit, qui aptus est sequenti *εἰ δύναιντο*, si verba sic jungas καὶ, *εἰ δύναιντο, ἀποκλῆσαι μὲν ἔκπλου τοὺς Ἀθηναίους κατὰ τὸ δεξιὸν αὐτῶν ὑπερσχόντες αὐτοὶ τῷ εὐωνύμῳ, ἐξῶσαι δὲ κατὰ τὸ μέσον πρὸς τὴν γῆν. Hk.*

οὖσαν, οἱ Ἀθηναῖοι γνόντες, ἢ μὲν ἐβούλοντο ἀποφράξασθαι αὐτοὺς οἱ ἐναντίοι, ἀντεπεξῆγον, καὶ περιεγίγνοντο τῷ πλῷ· τὸ δ' εὐώνυμον αὐτοῖς ὑπερεβεβλήκει ἤδη τὴν ἄκραν, ἣ Κυνὸς σῆμα καλεῖται· τῷ δὲ μέσῳ, τοιούτου ξυμβαίνοντος, ἀσθενέσι καὶ διεσπασμέναις ταῖς ναυσὶ καθίσταντο ἄλλως τε, καὶ ἐλάσσοσι χρώμενοι τὸ πλῆθος, καὶ τοῦ χωρίου τοῦ περὶ τὸ Κυνὸς σῆμα ὀξεῖαν καὶ γωνιώδη τὴν περιβολὴν ἔχοντος, ὥστε τὰ ἐν τῷ ἐπέκεινα αὐτοῦ γιγνόμενα μὴ κατοπτα εἶναι.

Illam igitur partem classis atticae Peloponnesii eorumque socii perrumpunt, nec Thrasybulo, nec Thrasyllo, utriusque cornu praefectis, propter interceptum promontorio, Cynossema dicto, conspectum pugnae subvenientibus. sed re intellecta confidentius, neque ordine, persequentes hostes tandem Thrasybulus repellit et in fugam conjicit.

105. Προσπεσόντες οὖν οἱ Πελοποννήσιοι κατὰ τὸ μέσον ἐξέωσάν τε ἐς τὸ ξηρὸν τὰς ναῦς τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἐς τὴν γῆν ἐπεξέβησαν, τῷ ἔργῳ πολὺ περισχόντες. ἀμῦναι δὲ τῷ μέσῳ οὔθ' οἱ περὶ τὸν Θρασύβουλον ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ ὑπὸ πλήθους τῶν ἐπικειμένων νεῶν ἐδύναντο, οὔθ' οἱ περὶ τὸν Θράσυλλον ἀπὸ τοῦ εὐωνύμου· ἀφανέστερά τε γὰρ ἦν διὰ τὴν ἄκραν [τὸ Κυνὸς σῆμα], καὶ ἅμα οἱ Συρακούσιοι, καὶ οἱ ἄλλοι οὐκ ἐλάσσους, ἐπιτεταγμένοι εἶργον αὐτούς, πρὶν οἱ Πελοποννήσιοι διὰ τὸ κρατήσαντες ἀδεῶς ἄλλοι ἄλλην ναῦν διώκειν ἤρξαντο μέρει τινὶ σφῶν ἀτακτότεροι γενέσθαι. γνόντες δὲ οἱ περὶ τὸν Θρασύβουλον τὰς ἐπὶ σφίσι ναῦς ἐπεχούσας, παυσάμενοι τῆς ἐπεξαγωγῆς ἤδη τοῦ κέρως, καὶ ἐπαναστρέψαντες, εὐθὺς ἠμύναντό τε, καὶ τρέπουσι· καὶ τὰς κατὰ τὸ νικῆσαν τῶν Πελοποννησίων μέρος ὑπολαβόντες πεπλανημένας ἐκπτόν τε, καὶ ἐς φόβον τὰς πλείους ἀμαχεὶ καθίστασαν. οἵ τε Συρακούσιοι ἐτύγχανον καὶ αὐτοὶ ἤδη τοῖς περὶ τὸν Θράσυλλον ἐνδεδωκότες, καὶ μᾶλλον ἐς φυγὴν ὁρμήσαντες, ἐπειδὴ καὶ τοὺς ἄλλους ἑώρων.

Κυνὸς σῆμα. de hoc promontorio, dicto ab Hecuba, in canem mutata post mortem, K. p. 283. citavit Wesseling. ad Diod. Sic. 13, 40., Gierig. ad Ovid. Met. 13, 560. cf. Euripidis interpp. ad Hecub. 1205. (1265.)

105. *ἀφανέστερά τε* Aug. et It., *ἀφανέστερόν τε* Cass. et T. (Cantabr. Arnoldi). vulgo *ἀφανές τε*, quae glossa existimanda est. *ἀφανέστερα* dicitur proelium, quod minus cerni poterat propter Cynossema.

[*τὸ Κυνὸς σῆμα.*] glossa inepta, siquidem *ἀφ.* — *σῆμα* esset nam Cynossema non poterat conspici ob promontorium.

διώκειν. Cass., Aug., It., Vat., *διώκοντες*, quam commixtionem duarum loquendi rationum putant, cum proprie aut dicendum fuerit *διὰ τὸ κρατεῖν*, aut *κρατήσαντες*, omissis verbis *διὰ τό*: qua de re conferunt ann. ad 1, 2. et 4, 63. mihi quidem *διώκοντες* forte librarius videtur scripsisse, ut *κρατήσαντες*.

τὰς ἐπὶ σφίσι ναῦς ἐπεχούσας: ἤγ. ἐφεδρευούσας. S. vulgaris. et August. *τὰς ἐπικειμένας νεῶς.* Ad *γνόντες* subaudias *τοῦτο, τὸ ἀτακτοτέρους γενέσθαι τοὺς Πελ.* sic cap. 104. *οἱ Ἀθηναῖοι γνόντες*, et alibi saepe. — *τὸ νικῆσαν* est *τὸ μέσον. Hk.*

ὑπολαβόντες: δεξάμενοι. S.

Peloponnesiis facile propter breves Hellesponti trajectus aufugientibus, primum ad Midium fluvium, deinde Abydum, paucas quidem naves eorum capiunt Ath., suis ipsorum amissis 15, sed recens acceptis, praesertim in Sicilia, cladibus afflicti jam inopinato reportata opportunissima victoria ad spes novas eriguntur.

106. *Γεγενημένης δὲ τῆς τροπῆς, καὶ καταφυγόντων τῶν Πελοποννησίων πρὸς τὸν Μείδιον μάλιστα ποταμὸν τὸ πρῶτον, ὕστερον δὲ ἐς Ἄβυδον, ναῦς μὲν ὀλίγας ἔλαβον οἱ Ἀθηναῖοι, (στενὸς γὰρ ὢν ὁ Ἑλλήσποντος βραχείας τὰς ἀποφυγὰς τοῖς ἐναντίοις παρεῖχε,) τὴν μέντοι νίκην ταύτην τῆς ναυμαχίας ἐπικαιροτάτην δὴ ἔσχον· φοβούμενοι γὰρ τέως τὸ τῶν Πελοποννησίων ναυτικὸν διά τε τὰ κατὰ βραχὺ σφάλματα, καὶ διὰ τὴν ἐν τῇ Σικελίᾳ ξυμφορὰν, ἀπηλλάγησαν τοῦ σφᾶς τε αὐτοὺς καταμέμφεσθαι, καὶ τοὺς πολεμίους ἔτι ἀξίους του ἐς τὰ ναυτικὰ νομίζειν. ναῦς μέντοι τῶν ἐναντίων λαμβάνουσι χίας μὲν ὀκτὼ, κορινθίας δὲ πέντε, ἀμπρακιώτιδας δὲ δύο, καὶ βοιωτίας δύο, Λευκαδίων δὲ, καὶ Λακεδαιμονίων, καὶ Συρακουσίων, καὶ Πελληνέων, μίαν ἑκάστων· αὐτοὶ δὲ πεντεκαίδεκα ναῦς ἀπολλύουσι. στήσαντες δὲ τροπαῖον ἐπὶ τῇ ἄκρᾳ, οὗ τὸ Κυνὸς σῆμα, καὶ τὰ ναυάγια προσαγαγόμενοι, καὶ νεκροὺς τοῖς ἐναντίοις ὑποσπόνδους ἀποδόντες, ἀπέστειλαν καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας τριήρη ἄγγελον τῆς νίκης· οἱ δὲ, ἀφικομένης τῆς νεὼς, καὶ ἀνέλπιστον τὴν εὐτυχίαν ἀκούσαντες, ἐπί τε ταῖς περὶ τὴν Εὔβοιαν ἄρτι ξυμφοραῖς, καὶ κατὰ τὴν στάσιν γεγενημέναις, πολὺ ἐπερρώσθησαν, καὶ ἐνόμισαν σφίσιν ἔτι δυνατὰ εἶναι τὰ πράγματα, ἢν προθύμως ἀντιλαμβάνωνται, περιγενέσθαι.*

Deinde Ath., navigantes adversus Cyzicum, quae ab iis defecerat, in via capiunt 8 hostium naves, quae Harpagii et Priapi in statione erant, posteaque Cyzicum, immunitam urbem, in potestatem suam redigunt, ab incolis exacta pecunia.

107. *Μετὰ δὲ τὴν ναυμαχίαν ἡμέρᾳ τετάρτῃ ὑπὸ σπουδῆς ἐπισκευάσαντες τὰς ναῦς οἱ ἐν τῇ Σηστῷ Ἀθηναῖοι ἔπλεον ἐπὶ Κύζικον ἀφεστηκυῖαν· καὶ κατιδόντες κατὰ Ἁρπά-*

106. *Μείδιον*. ita Cass., Aug., Pal., It., Vat. vulgo *Πύδιον*. nec Pydius, nec Midius, aliunde notus est. v. P. 1., 2, 438. quando Cyzicus ab Atheniensibus desciverit, non legimus apud Thucydidem; Diodorus narrat 13, 40. *Hk.*

ἀπολλύουσι Reg., ut *λαμβάνουσι*. vulgo *ἀπολλύασι*. cf. 8, 10. et 42.

τὰ ναυάγια προσαγαγόμενοι. Valla vertit *attractis naufragiis*. adnotat ibi Stephanus *et sibi vindicatis naufragiis*, sequendo scholiasten, qui *προσαγ.* exponit *ἰδιωσάμενοι*. — non male Valla. (Portus *cum naufragia ad se attraxissent.*) *ἀνελέσθαι* et *ἀνελκύσαι* alibi (1, 54.; 7, 23.) dicit Thuc. *προσαγαγέσθαι* pro *attrahere* e Platone affert Stephanus, quod etiam de iis dicitur, qui vi compelluntur ad aliquid faciendum, 3, 63. et 6, 54. *E D.*

καὶ νεκροὺς plerique ll. vulgo *καὶ τοὺς νεκρούς*.

οἱ δέ. int. *οἱ Ἀθηναῖοι* e *τὰς Ἀθήνας*. — *σφίσι τὰ πράγματα* dictum pro *σφῶν τὰ πρ. Ex Hk.*

107. *Ἁρπάγιον*. Strabo 13, 1, 11. *ἐν δὲ τῇ μεθορίᾳ τῆς Κυζικη-*

γιον καὶ Πρίαπον τὰς ἀπὸ τοῦ Βυζαντίου ὀκτὼ ναῦς ὁρμούσας, ἐπιπλεύσαντες καὶ μάχῃ κρατήσαντες τοὺς ἐν τῇ γῇ, ἔλαβον τὰς ναῦς. ἀφικόμενοι δὲ καὶ ἐπὶ τὴν Κύζικον ἀτείχιστον οὖσαν προσηγάγοντο πάλιν, καὶ χρήματα ἀνέπραξαν.

Peloponnesii vero, Elaeuntem aderti, naves ibi captas suas, quas Elaeusii non cremaverant, receperunt, et Hippocratem cum Epide Euboeam miserunt, ut classem, quae illic erat, adducerent.

Ἔπλευσαν δὲ ἐν τούτῳ καὶ οἱ Πελοποννήσιοι ἐκ τῆς Ἀβύδου ἐπὶ τὸν Ἐλαιοῦντα, καὶ τῶν σφετέρων νεῶν τῶν αἰχμαλώτων ὅσαι ἦσαν ὑγιεῖς ἐκομίσαντο, (τὰς δὲ ἄλλας Ἐλαιούσιοι κατέκαυσαν), καὶ ἐς τὴν Εὔβοιαν ἀπέπεμψαν Ἱπποκράτην καὶ Ἐπικλέα, κομιοῦντας τὰς ἐκεῖθεν ναῦς.

Sub idem tempus Alcibiades cum 13 navibus Samum rediit, fausta omnia nuntians de auxilio phoeniciae classis, ipsiusque Tissaphernis, opera sua, ut gloriabatur, alienato a Peloponnesiis; tum, praeterea 9 navibus, ab se instructis, Halicarnassenses pecunia meltatos dicens, et Con insulam munitam. ipse Tissaphernes, certior factus de Peloponnesiorum classe in Hellespontum profecta, Aspendo solvens Ioniam petivit.

108. *Κατέπλευσε δὲ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τούτους καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης ταῖς τρισὶ καὶ δέκα νανσὶν ἀπὸ τῆς Καύνου καὶ Φασήλιδος ἐς τὴν Σάμον, ἀγγέλλων, ὅτι τάς τε φοινίσσας ναῦς ἀποτρέψειε Πελοποννησίοις, ὥστε μὴ ἐλθεῖν, καὶ τὸν Τισσαφέρνην ὅτι φίλον πεποιήκει μᾶλλον Ἀθηναίοις ἢ πρότερον, καὶ πληρώσας ναῦς ἐννέα πρὸς αἷς εἶχεν Ἀλικαρνασσέας τε*

νῆς κ. τῆς Πριαπηνῆς ἐστι τὰ Ἁρπαγεῖα τόπος, ἐξ οὗ τὸν Γανυμήδην μυθεύουσιν ἡρπάχθαι. Athenaeus 13., p. 601. *Χαλκιδεῖς παρ' αὐτοῖς φασιν ἁρπασθῆναι τὸν Γανυμήδην, κ. τόπον Ἁρπάγιον καλοῦσιν, ἐν ᾧ καὶ μυρσίναι διάφοροι πεφύκασιν.* eadem fere Suidas in *Μίνως*, qui et *Ἁρπαγία. E Wass. et Arn.*

Πρίαπον in Mysia. Mannertus Geogr. d. Gr. u. R. 6, 3., p. 522. de Pario „Man sucht es mit Recht beim heutigen Hafen Kamares, westlich von einer beträchtlichen Vorbeugung der Küste, an deren östlichem Ende sich die Stadt *Priapus* befand. Einige halten sie für eine Kolonie der Milesier, Andere der Kyzikener, welches im Grunde einerlei ist. Sie hatte ihren Namen von der vorzüglichen Verehrung des Priapus, was mit der Geschichte von Lampsakus wahrscheinlich in Zusammenhange steht. (Strabo 879.) Priapus soll die erste Anlage der Stadt gemacht haben. (Schol. Theocr. idyll. 1, 21.) Die ganze Gegend war weinreich. Die Stadt hatte einen kleinen, aber guten, Hafen. Sie zeichnete sich übrigens durch nichts aus; Plinius nennt sie auch nur *oppidum*. Von Parium entfernt sie die Peuting. Tafel 15. Mill."

προσηγάγοντο πάλιν: *ἦγ. ἐδουλώσαντο.* S.

ἀνέπραξαν. ἔπραξαν (sic Reg.) non habet locum. *ἀναπράττειν* est *εἰσπράττειν* ex debito et ex *ὑποσχέσεως ὀφειλόμενα*. cf. 2, 95., d'Orvill. Ann. in Char. p. 35. *B—r.* non temere damnandum *ἔπραξαν*: v. Viger. 5, 10, 19., etc.

τῶν — αἰχμαλώτων. intelliguntur naves apud Cynossema ab Atheniensibus expugnatae. *E P.*

108. *ταῖς τρισὶ καὶ δέκα*. tot enim secum duxerat: v. c. 88. *Hk.*

πεποιήκει Cass., Aug., Reg., Dan., quod congruit indicativis *ἐξέπραξε* et *ἐτείχισε*. vulgo *πεποιήκοι*.

πολλὰ χρήματα ἐξέπραξε, καὶ Κῶν ἐτείχισε, ταῦτα δὲ πράξας, καὶ ἄρχοντα ἐν τῇ Κῷ κατασήσας, πρὸς τὸ μετόπωρον ἤδη ἐς τὴν Σάμον κατέπλευσε. καὶ ὁ Τισσαφέρνης ἀπὸ τῆς Ἀσπένδου, ὡς ἐπύθετο τὰς τῶν Πελοποννησίων ναῦς ἐκ τῆς Μιλήτου ἐς τὸν Ἑλλήσποντον πεπλευκυίας, ἀναζεύξας ἤλαυνεν ἐπὶ τῆς Ἰωνίας.

Antandrii, ab Arsace, Tissaphernis subpraefecto, injuriam passi, veritique, ne sibi, ut olim Deliis, insidias strueret, Abydo pedestri itinere per Idam adductis hoplitis suis Antandro praesidium persicum expulerunt.

Ὄντων δὲ τῶν Πελοποννησίων ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ Ἀντάνδριοι (εἰσὶ δὲ Αἰολῆς) παρακομισάμενοι ἐκ τῆς Ἀβύδου πεζῇ διὰ τῆς Ἴδης τοῦ ὄρους ὁπλίτας ἐσηγάγοντο ἐς τὴν πόλιν, ὑπὸ Ἀρσάκου τοῦ Πέρσου, Τισσαφέρνους ὑπάρχου, ἀδικούμενοι, ὅσπερ καὶ Δηλίους τοὺς Ἀτραμύττειον οἰκήσαντας, ὅτε ὑπ' Ἀθηναίων Δήλου καθάρσεως ἕνεκα ἀνέστησαν, ἔχθραν προσποιησάμενος ἄδηλον, καὶ ἐπαγγείλας στρατείαν αὐτῶν τοῖς βελτίστοις, ἐξαγαγὼν ὡς ἐπὶ φιλίᾳ καὶ ξυμμαχίᾳ, τηρήσας ἀριστοποιουμένους καὶ περιστήσας τοὺς ἑαυτοῦ, κατηκόντισε. φοβούμενοι οὖν αὐτὸν διὰ τοῦτο τὸ ἔργον, μήποτε καὶ περὶ σφᾶς τι παρανομήσῃ, καὶ ἄλλα ἐπιβάλλοντος [αὐτοῦ], ἃ φέρειν οὐκ ἠδύναντο ἐκβάλλουσι τοὺς φρουροὺς αὐτοῦ ἐκ τῆς ἀκροπόλεως.

Tissaphernes, et hoc imputans Peloponnesiis, et pariter Mileto et Cnido expulsa praesidia, metuensque, ne aliis quoque damnis ab iis afficeretur, praetereaque aegre ferens, Pharnabazum breviore tempore ac minore sumtu opem eorum adversus Ath. impetravisse, in Hellespontum proficisci constituit, de Antandro questurus, contraque de phoenicia classe ceterisque rebus allata sibi crimina purgaturus; quo in itinere Dianae Ephesi sacrificavit.

109. Ὁ δὲ Τισσαφέρνης, αἰσθόμενος καὶ τοῦτο τῶν Πελοποννησίων τὸ ἔργον, καὶ οὐ μόνον τὸ ἐν τῇ Μιλήτῳ καὶ Κνίδῳ, (καὶ ἐνταῦθα γὰρ αὐτοῦ ἐξεπεπτώκεσαν οἱ φρουροί,) διαβεβλῆσθαί τε νομίσας αὐτοῖς σφόδρα, καὶ δείσας, μὴ καὶ ἄλλο τι ἔτι βλάπτωσι, καὶ ἅμα ἀχθόμενος, εἰ Φαρνάβαζος, ἐξ ἐλάσσονος χρόνου καὶ δαπάνης δεξάμενος αὐτούς, κατορθώσει τι μᾶλλον τῶν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, πορεύεσθαι διενοεῖτο

ἀναζεύξας. S. ἐπαναστρέψας. „At valet *castris motis.*" *P.*

de *Deliis* Atramyttium habitantibus supra 5, 1. — ἔχθραν προσποιησάμενος ἄδηλον, *simulato odio in nescio quem*, vel *simulans sibi hostes esse, quos non nominabat.* Ex Hk.

στρατείαν: ll. mendo frequenti στρατιάν. Did. — „ἐπαγγείλας στρατιάν. Nous retrouvons la même phrase liv. 7, §. 17. Aem. Portus propose de lire στρατείαν: nous avons traduit d' après sa conjecture, approuvée par Poppo. Valla traduit aussi, comme s'il y avait στρατείαν, *cum optimatibus eorum* expeditionem *indixisset.*" — [αὐτοῦ.] glossa.

109. διαβεβλῆσθαι — αὐτοῖς, *existimans, se in maximum eorum odium incurrisse.* v. ad cap. 81. —

πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου, ὅπως μέμψηταί τε τῶν περὶ τὴν Ἄντανδρον γεγενημένων, καὶ τὰς διαβολὰς καὶ περὶ τῶν φοινισσῶν νεῶν, καὶ τῶν ἄλλων, ὡς εὐπρεπέστατα ἀπολογήσηται. καὶ ἀφικόμενος πρῶτον ἐς Ἔφεσον θυσίαν ἐποιήσατο τῇ Ἀρτέμιδι. [Ὅταν ὁ μετὰ τοῦτο τὸ θέρος χειμὼν τελευτήσῃ, ἐν καὶ εἰκοστὸν ἔτος πληροῦται.]

διαβολάς. addunt ἀπώσηται Cl., Reg., F., Lugd., m., Ar., Chr., Dan., marg. Steph., et a manu rec. Aug., haud dubie ex interpretatione: nam accus. τὰς διαβολὰς pendere potest ex ἀπολογήσηται, quod, qui infringere conatur P. ad h. l., ipse affert c. 68. θανάτου δίκην ἀπολογεῖσθαι. *Hk.*

[Ὅταν—πληροῦται.] haec verba omittit I. ab aliena manu adscripta esse, consentiunt Critici. *Idem.* v. Didoti disputationem vol. 1., pag. 5. nostrae editionis.

DESCRIPTIO

SYRACUSARUM,

secundum Göllerum Thucydidis editione 1., tom. 2., p. 102., seqq.

Partes urbis Syracusarum fuere quinque, *Ortygia*, *Acradina*, *Tyca*, *Neapolis*, *Epipolae*. [Thucydidis aetate duae tantum erant priores, vel tres, ut Letronnio videtur in Essai critique sur la topographie de Syracuse, Paris. 1812., qui Tycam jam tunc satis magnum aedificiorum numerum habuisse putat.] Primum *Insula* sive *Ortygia* ab Corinthiis, duce Archia, communiri habitarique coepta est; mox *Acradina* in continenti adjecta, incolisque frequentata. Urbs sita erat in planitie, in mare protensa, formamque habebat peninsulae duplici sinu conclusae. (Thuc. 6, 99. initio, ibique Schol.) peninsulam illam adjacebat Ortygia, reliquam partem urbis quondam maximae Graecarum continens. Secundum Strabonem ambitus urbis florescentis fuit centum octoginta ferme stadiorum. Ambitus Ortygiae, quae hodie sola habitatur, secundum Swinburn. t. 3., p. 377. bis mille ferme passuum est. Illa insula cum primum coloniae Corinthiorum suffecisset, in decursu aetatis ita multitudo hominum aucta est, ut in continentem Siciliam aedificia continuare cogerentur. Antiquissimis temporibus vallo lapideo juncta erat, quod sive terrarum motu destructum, sive undarum vi perruptum est; deinde valli loco ponte continebatur; rursusque e ruderibus illius pontis et aedificiorum finitimorum vallum confectum est, quod hodieque perstare dicitur. Ortygia *Nasos* appellatur, sive *Insula; Arx* quoque et *Urbs*, et *peninsula*, audit, prout vel lingua terrae eam continenti jungebat, vel agger ille intercisus fuit. munitam jam antiquissimis temporibus Dionysius tyrannus novo muro inter ipsam atque Acradinam, et circa totam insulam, ducto prope inexpugnabilem reddidit.

Acradina orientem versus mari alluebatur; a tractu septentrionali portus erat Trogili; occasum versus fines habebat Tycam et Neapolin; a tractu australi ad portum magnum et Insulam pertine-

bat. A Tyca et Temenite Acradina moenibus sejungebatur. pars quoque ad mare sitam egregie natura rupibus munierat, quas fluctus alluunt. — *Epipolarum* nomen est loci praerupti, occasum versus porrecti, ad urbem usque declivis, qui ita ei imminet, ut introrsus omnia pateant. altissima Epipolarum pars plerisque collibus eminet, quorum praecipui sunt *Labdalum* et *Euryelus*. Labdalum in ipsa extrema Epipolarum crepidine Megara versus spectabat. Per Euryelum, extremo occasum versus colle situm, ascensus fuit ad Epipolas. hodie appellant *Belvedere*. Epipolas vel post Dionysii tyranni tempora non fuisse admodum habitatas, inde apparet, quod Marcellus in hac urbis parte castra metatus est, cum captis Tyca et Neapoli in Acradinam non statim posset penetrare et difficile ei esset milites diripienda urbe arcere, si eos per suburbia illa dispersisset. In circuitu Epipolarum prope a Labdalo *Lautumiae* fuerunt. Tractus inter Epipolas, Tycam, Acradinam et regionem Anapi *Temenites* dicebatur a luco Apollinis. eadem pars urbis post Thucydidis tempora *Neapolis* appellata est. Per Temenitem et portas Acradinas in Acradinam transitus erat; inde a Temenite ad Anapum et Olympium via per portas Temenitides patebat. — *Tyca*, quae nomen habet a fano Fortunae, pars urbis erat Acradinae, Temeniti Epipolisque contigua; inde per Ilexapyla aditus patebat ad plagam Siciliae septentrionalem.

Portus Syracusis fuerunt tres, *Portus Trogili*, ad littus Acradinae septentrionibus subjectum; *Portus minor* sive *Laccius*, hodie *Marmoreus*, extra urbis moenia, Acradinam inter et Ortygiam; denique *Portus magnus* intra continentem terram se insinuabat ambitu 80 fere stadiorum. [Ita Strabo 6., p. 417, B., quem redarguunt recentiores, quinquies vel sexies mille passuum ambitum facientes.] Ostium magni portus fuit 8 tantum stadiorum. (Thuc. 7, 59.) Catena firmissima seriori quoque aetate aditus ad portum interclusus est, ut intelligitur e Frontini Strateg. 1, 5, 6. Portum magnum circumnavigans aliquis, profectus ab Ortygia, cujus ad fontem Arethusam asconsio erat parte insulae ea, quae in magnum portum vergit, veniebat ad angulum freti Ortygiae, quem Syracusani palis obstruxerunt, quo se acrius insequente hoste reciperent. (7, 25.) Ultra Acradinam littus ad occasum vergit, dein ad austrum, hinc rursus occasum versus flectitur ad ostium Anapi amnis. Hujus ostium et parvam littoris prominentiam praetervecti in sinum deveniebant recta ori portus objacentem, quem τὸ κοῖλον τοῦ λιμένος Thucydides 7, 52. appellat, prominentiam vero illam littoris χηλὴν, quo nomine hic non videtur significari agger arte factus, sed naturalis sinuatio. cui contiguus erat sinus paulo amplior, hodie dictus Marina di Melocca. [Utrum illo an hic sinus *Dascon* nominetur, disceptant Göllerus et Poppo t. 2., 513., 516.] Littus australe, ad Ortygiam protensum, portusque aditum coarctans, terminatur promontorio *Plemmyrio* (hodie Massa d'Olivera). Id duae parvae insulae adjacent, major mare ionium spectans (hodie San Marciano), minor intra portum sita (hodie il Castelluccio). in alterutra harum insularum tropaea posuerunt Atheniensis (7, 23.). Plemmyrium a Nicia communitum est, utpote com-

meatui recipiendo aptissimum, tribus ibi exstructis castellis (7, 4.), quorum maximum, occasum spectans (7, 23.), omnem belli apparatus victusque copiam continebat; ubi omnis exercitus consedit, navibus ad radicem promontorii stationem habentibus.

Anapus, cui paulo supra ostium miscetur Cyane rivus, in magnum portum effunditur. Intra Cyanen et ostium, 10 ab urbe stadiis, ponte jungebatur, quo ab urbe ad Olympium et Polichnen via helorina ducebat per oram maris ad Cacyparin fluvium (7, 80), et inde occasum versus usque ad radices Olympii trans Anapum in urbem per portas temenitides. Praeter ripam Anapi pratum fuit, quo Syracusani militum censum agere consueverant (6, 96., 97.). id partim ruderibus aedificiorum, partim flumine et rupibus, munitum fraude bellica per otium et sine sanguine Nicias occupavit, ponte pone se destructo, et, qua facillime impugnari ab hoste poterat, vallo ducto (6, 63—67., Plut. Vit. Nic. c. 16.).

Inter Anapum et urbem praeter rupes Epipolarum et moenia Temenitis palus *Lysimelia* fuit, quae, naturali quodam aggere divisa, altera parte ad flumen Anapum, altera ad littus maris, pertinebat. Memoratur etiam stagnum *Syraco*, unde urbs nomen accepisse fertur; quae an pars tantum magnae paludis, an ipsa alio nomine Lysimelia fuerit, dubitatur. certe serioris modo aetatis scriptores, velut Vibius Sequester, Stephanus Byzant., Scymnus Chius, λίμνην Συρακώ commemorant. apud Thucydidem 6, 101. etiam nomen ἕλος, *palus*, legitur, cujus pars aliqua lutosa et solida erat ita, ut lignis substratis transiri posset. haec palus Popponi l. l. p. 517. videtur illa seriorum Syraco. cujus ex vicinia horum locorum semper magna erat insalubritas, de qua Livius 23., 24., 25., 26., 33. Quare morbus etiam exercitum Atheniensium invasit, quo Nicias commoveri debebat, ut quam primum Sicilia excederet; sed eum superstitio retinuit. v. Diod. Sic. 13, 12.; 14, 70., Plut. Vit. Nic. c. 22., 23., Thuc. 7, 50. tametsi coelum syracusanum gratissimum amoenissimumque fuit, teste Cicerone Verr. 2, 5., c. 10.

Ab Anapo austrum versus mediocri collis altitudine est, praeceps fluvio imminens, reliqua autem parte lente assurgens. eo in colle vicus *Polichne* situs fuit, et prope eum nobile Jovis templum, unde ipse collis nomen olympii accepit, ubi tabulae asservabantur, quibus nomina cunctorum civium inscripta erant (Plut. Nic. c. 16.).

Epipolis Athenienses potiti (6, 96., 97.), et, castello Labdalo exstructo, ad Tycam descendentes, murorum ambitum celeriter aedificarunt (6, 98.), confectaque inde a Κρημνῷ usque ad magnum portum circummunitione (7, 2., 4.) jam non multum aberat, quin murum septentrionem versus inde a Trogilo ductum absolverent (6, 99., 101.). qui Κρημνὸς praeruptior fuit pars crepidinis Epipolarum, Temeniti propemodum contigua (6, 101., 103.). Ab hac parte urbs fuit munitissima, teste Plutarcho Vit. Timol. c. 21.

TABULA CHRONOLOGICA RERUM MAXIME MEMORABILIUM IN HISTORIA THUCYDIDIS.

EX HAACKEI EDITIONIBUS.

B.P.*)	Olymp.	ante Chr.	
	347 ante 1. Olymp.	1124	Boeoti Arna ejecti terram Cadmeïdem incolunt 1, 12.
	327 a. 1. Ol.	1104	Dorienses cum Heraclidis Peloponnesum occupant 1 12.
	paucis annis ante 28 a. 1. Ol.	804	Lycurgus rempublicam Lacedaemoniorum legibus constituit 1, 18. (Alii circa a. 880. factum dicunt.)
	11, 3	733	Naxus, prima Graecorum colonia in Sicilia, condita 6, 3.
	11, 4	732	Syracusae conditae 6, 3.
	29, 1	664	Antiquissima pugna navalis 1, 13.
	67, 2	510	Hippias Athenis ejectus 1, 18.; 6, 59.
	72, 3	490	Pugna marathonia 1, 18.; 6, 59.
	75, 1	480	Xerxis bellum 1, 14.
	75, 2	479	Persae Graecia expulsi 1, 89.
	75, 4	477	Piraeei munitio absoluta 1, 93.
	77, 3	469	Pugna navalis et terrestris apud Eurymedontem 1, 100.
	78, 3	465	Terrae motus in Laconica 1, 101.
	80, 4	457	Athenis muri longi inchoantur 1, 107. Pugna tanagrensis 1, 108.
	81, 4	456	Proelium ad Oenophyta 1, 108.
	82, 4	449	Cimonis obitus 1, 112.
	83, 2	446	Euboea ab Atheniensibus desciscit 1, 114.
14 ante B. P. init.	83, 4	445	Foedus inter Athenienses et Peloponnesios, pactum post Euboeam receptam, 1, 87., 115.; 2, 1.
5 ante B. P. init.	86, 1	436	Epidamnii Corinthiorum opem implorant 1, 25.
4 a. B. P.	86, 2	435	Corcyraeorum victoria 1, 29.
1 a. B. P.	87, 4	432	Secunda pugna navalis inter Corcyraeos et Corinthios 1, 49. Potidaea deficit ab Athen. 1, 58.

*) i. e. anni belli peloponnesiaci.

B. P.	Olymp.	ante Chr.	
1	87, 1	431 veris initio.	Thebani Plataeam clam opprimunt 2, 2.
1	87, 2	431 m. Julio.	Prima Lacedaemoniorum invasio in Atticam, duce Archidamo, 2, 19.
2	87, 2	430 aestatis initio.	Pestis Athenis grassari incipit 2, 47.
3	87, 3	429	Peloponnesii Plataeam oppugnant 2, 71., seqq. Iidem et Ambraciotae adversus Acarnaniam in expeditionem missi 2, 80., seqq. Sitalcis, Odrysarum regis, bellum cum Perdicca et Chalcidensibus in Macedonia 2, 95., seqq.
4	88, 1	428	Lesbus deficit ab Atheniensibus 3, 2.
4	88, 1	427	Plataeenses 212 murum Peloponnesiorum transgressi Athenas evadunt 3, 20., seqq.
5	88, 1/2	427	Lesbus in Atheniensium potestatem redigitur 3, 28. Plataea Lacedaemoniis tradita 3, 52. Seditiones Corcyram vexant 3, 70., seqq. — Prior Atheniensium in Siciliam missa expeditio 3, 86.
6	88, 2	426	Demosthenis clades in Aetolia 3, 95., seqq.
6	88, 3	426	Item Ambraciotarum apud Argos amphilochicum 3, 105., seqq.
7	88, 3	425	Atheniensis Pylum Messeniae muniunt 4, 4.
7	88, 4	425	Spartanos 292 in insula Sphacteria capiunt Atheniensis 4, 38.
8	88, 4	424	Cythera ab Atheniensibus occupata 4, 54.
8	89, 1	424	Siciliensis inter se pacem instaurant 4, 65. Megarensium muri longi per proditionem ab Atheniensibus capiuntur 4, 66., seqq.; item Nisaea 4, 69. Brasidas per Thessaliam in Thraciam transit 4, 78. Clades Atheniensium apud Delium 4, 89., seqq. Amphipolitani Brasidam recipiunt 4, 107. Torone proditione capta 4, 112.
9	89, 1 m. Elaphebol. die 14.	423 [illegible]. Mart.	Induciae pactae inter Athenienses et Lacedaemonios 4, 117. Scione sponte ad Brasidam deficit biduo post 4, 120.
10	89, 3	422 aestate desinente.	Pugna apud Amphipolin, qua pugna Cleon et Brasidas occiduntur 5, 10.
11	89, 3	421 m. April.	Pax in 50 annos facta inter Athenienses et Lacedaemonios 5, 17.
12	89, 4	420	Foedus inter Athenienses, Argivos, Mantinenses, et Eleos 5, 47.
14	90, 2	418	Lacedaemonii Argivis bellum inferunt 5, 57.
14	90, 3	418	Pugna inter Argivos et Lacedaemonios, duce Agide, 5, 66., seqq. Pax, deinde etiam societas, Argivorum cum Lacedaemoniis 5, 77., 79.

R. P.	Olymp.	ante Chr.	
16	89, 4	416	Athenienses Melum adeuntur et tandem superant 5, 84., seqq.
17	91, 1	415	Athenienium maximae copiae, ducibus Nicia, Lamacho, et Alcibiade, in Siciliam proficiscuntur 6, 30.
17	91, 2	415	Athenienium et Syracusanorum prima pugna, qua vincunt Athenienses, 6, 67., seqq. Lacedaemonii, ab Alcibiade exstimulati, rursus ad bellum cum Atheniensibus gerendum se accingunt 6, 93.
18	91, 2	414	Altero proelio victores Athenienses munimento Syracusas intercludere instituunt 6, 97.
18	91, 3	414	Gylippi Spartani adventus in Siciliam 7, 2.
19	91, 3	413	Lacedaemonii Decelian munuunt 7, 19. Prima pugna navalis Athenienium et Syracusanorum. Gylippus Plemmyrium capit mense Junio 7, 22., seqq. Secunda pugna sub finem Julii 7, 36., seqq.
19	91, 4	413	Demosthenis et Eurymedontis adventus in Siciliam 7, 42.
		29. Jul.	
		31. Jul.	Pugna nocturna apud Epipolas 7, 43.
		31. Aug.	Pugna navali vincunt Syracusani, terrestri Athenienses 7, 52., seqq.
		1. Sept.	Pugna illa navalis, qua Athenienium classis conficitur, 7, 69., seqq.
		3. Sept.	Athenienses a Syracusis recedunt terrestri itinere 7, 75., seqq.
		8. Sept.	Demosthenes cum parte sua exercitus se dedit Gylippo et Syracusanis 7, 82.; item Gylippo Nicias cum suis 7, 85.
		10 Sept.	
20	92, 1	412	Chii, Erythraei, et Milesii, ab Atheniensibus deficiunt 8, 14. et 17. Primum foedus Lacedaemoniorum cum Dario et Tissapherne 8, 37.
20	92, 1	411 sub init. Mart.	Democratia Athenis sublata 8, 70.
21	92, 1	411 Junio.	Euboea a Peloponnesiis occupatur 8, 95.
		eod. mense.	Democratia Athenis restituta 8, 97.
21	92, 2	411 med. Jul.	Thrasybuli victoria apud Sestum 8, 104.
27	93, 4	404 Aprili.	Athenae Lysandro traditae. Belli peloponnesiaci finis 5, 26.

DUKERI

INDEX RERUM

MEMORABILIORUM

IN

HISTORIA THUCYDIDEA

RECOGNITUS.

A.

Abdera, Abderorum urbs, 2, 97.
Abronychus: vid. Habronychus.
Abydus, Milesiorum colonia, 8, 62. deficit ab Atheniensibus ad Dercylidam et Pharnabazum ibid.
Acamantis tribus 4, 118.
Acanthus Lacedaemonius 5, 19.
Acanthus, Andriorum colonia, 4, 84.; 5, 18. ei bellum infert Brasidas ibid. deficit ab Atheniensibus c. 88.
Acarnania, ab Acarnane dicta, 2, 102. ad eam subigendam Cnemum mittunt Lacedaemonii 2, 80., sequ. Acarnanes optimi funditores ibid. c. 81. Argis opitulantur 3, 105. vincunt Ambraciotas 3, 108., 112. ab Atheniensibus ducem postulant 3, 7. pacem cum Ambraciotis faciunt 3, 114. Atheniensium vicini esse nolunt 3, 113. in Atheniensium societatem veniunt 2, 68. Anactorium incolunt 4, 49.
Acesines, Siciliae fl., 4, 25.
Achaei Phthiotae 8, 3.
Achaja Peloponnesi, in Atheniensium societatem assumta, 1, 111. Achaja urbs Peloponnesiis reddita ab Atheniensibus ib. c. 115. Ath. eam reposcunt 4, 21.
Acharnae 2, 19. obsidentur ibid. magna pars civitatis atheniensis ib. 20. add. 7, 19.
Achelous fl. 2, 102.
Acheron fl. 1, 46.
Acherusia palus ibid.
Acradina, pars Syrac., ann. ad 6, 3.
Acrae, urbs Siciliae, 6, 5.
Acraeum Lepas 7, 78.
Acragas, urbs et fluvius Siciliae 6, 4. vide Agrigentum.
Acropolis, sive Polis, 2, 15.
Acrothoi, urbs, 4, 109.
Actaeae civitates 4, 52.
Acte regio 4, 109.
Actium agri anactorii, ubi templum Apollinis, 1, 29.
Adimantus 1, 60.
Admetus, rex Molossorum, profugum Themistoclem recipit 1, 136.
Adramyttium: vide Atramyttium.
Aeantides, tyrannus Lampsacenus, 6, 59.
Aegaleos, mons Atticae, 2, 19.
Aegina oppugnatur ab Atheniensibus 1, 105. iisdem per deditionem tradita ibid. c. 108. incursionibus infestatur 8, 92. Aeginae sinus ibid. Aeginetae olim classe valuerunt 1, 14. bellum adversus Athenienses suadent c. 67. ab Atheniensibus navali proelio victi c. 105. quomodo et cur ex Aegina ab Atheniensibus expulsi fuerint 2, 27.; 7, 57. Thyream a Lacedaemoniis incolendam accipiunt ibid. capta Thyrea quomodo ab Atheniensibus tractati, 4, 57. aegineticus obolus ibid. c. 47. aeginetica drachma ibid.
Aegitium in Aetolia 3, 97.
Aegyptus ab Artaxerxe deficit 1, 104. ea aliquando potiti Athenienses c. 109. iterum in ditionem regis Persarum concedit c. 110. in eam Ath. classem mittunt c. 112. Aegyptiorum qui sint pugnacissimi, c. 110.
Aeneas Ocytae fil. 4, 119.
Aenesias Spartae ephorus 1, 2.

[illegible] 3. 11.
[illegible] 4. [illegible] Aeoles [illegible] Athenienses vectigales ibid.
[illegible]. [illegible] pater. 4. 91.
[illegible] 3. 115.
[illegible] Calydon. 3. 102. [illegible] Athenienses vectigales 7, 57. Athenienses in bello syracusano [illegible] suppeditant 7, 57. [illegible] ibidem, et [illegible] 2. 100. conf. 3. 2.; 7, 57.
[illegible] Athenienses 1. 96.
[illegible] Corcyraeorum, 1. 47.
[illegible] Argivorum. 5, 40.
[illegible] 1. 101.
[illegible] 2. [illegible].
[illegible] globos eructans, 3. 116.
Aetolorum gens qualis 3, 94. Aetolis bellum inferunt Ath. c. 95., eosque superant c. 98.
Agamemnonis classis, imperium, et potentia, 1. 9.
Agatharchidas, dux Corinth., 2, 83.
Agatharchus, classis Syracusanorum praefectus, 7, 25., 70.
Agesander, legatus Lacedaemoniorum, 1, 139.
Agesippidas Laced. 5, 56.
Agis (Ἄγις, ionice Ἥγις: v. Herod. 7, 204.), rex Laced., 3, 89. Atticam aliaque loca invadit ibid., et 4, 2.; 5, 54., 57. res gestae ejus contra Argivos c. 58. Argivos inclusos e manibus dimittit c. 59., 60. quare a Lacedaemoniis accusatur c. 63. iterum in Argivos proficiscitur c. 65., sequ. ejus strategema c. 71. Argivos eorumque socios proelio vincit c. 72., 73., sequ. Deceleam in Attica communit 7, 19. inde bellum contra Ath. ciet c. 27. ejus ad Deceleam potestas et auctoritas 8, 5. Athenas nequidquam tentat 8, 71. 2) Agis, legatus Laced., 5, 19., 24.
Agnon: v. Hagnon.
Agraeorum terra 3, 106. rex Salynthius c. 111., 114. Agraïs regio ibid. Agraei 2, 102. pugnant contra Ath. 4, 77.
Agrianes 2, 96.
agri quomodo a priscis Graeciae incolis colerentur, 1, 2. agrorum habitatio vetusta 2, 16.
Agrigentum a Gelone conditum 6, 4. seditione laborat 7, 46. quae postea in amicitiam conversa est c. 50. Agrigentini Niciae iter per agrum suum impedientes 7, 32. bello syracusano se medios gerunt c. 33., sequ. ubi siti, c. 58.
Agyrium 7, 32. (?)
Aeimnestus Laco 3, 52.
albus murus, tertia pars Memphidis, 1, 104.
Alcaeus, Athenis archon, 5, 19., 25.
Alcamenes Lacedaemonius 8, 5. dux classis pelop. c. 8. ab Atheniensibus ad Piraeum victus, et interfectus, c. 10.
Alcibiades, nomen laconicum, 8, 6. Alcibiades, Cliniae fil., 5, 43. ejus genus clarum ibid. cur infestus Lacedaemoniis, ibid. eorum legatos deludit 5, 45., sequ. in Peloponnesum missus c. 52., et Argos c. 84. unus e ducibus in Siciliam mittendis 6, 8. expeditionem urget c. 15. orationem habet c. 16. taxatur a Nicia c. 12. Niciae adversatur c. 15. ejus ingenium, mores, divitiae, victoriae, etc. c. 12., 15., 16., 29. ejus in ludis olympiacis magnificentia c. 16. accusatur de Hermis violatis et mysteriis profanatis c. 28., 53., 61. abit in Siciliam ibid. ejus de bello siculo sententia c. 48. ad causam dicendam revocatur c. 53., 61. non paret, sed in exilium abit, c. 61. capite damnatur ob desertum vadimonium ibid. exul ex agro Thuriorum in Peloponnesum proficiscitur ibid. exul Spartae oratione Lacedaemonios ad bellum Atheniensibus inferendum excitat c. 88., 89. Endio Ephoro hospes paternus 8, 6. προξενίαν Spartanorum recuperare studuit 6, 89. Lacedaemonios ad classem in Chium mittendam hortatur 8, 6. in Chium cum Chalcideo mittitur c. 11., sequ. res ibi et circa Miletum ab eo gestae c. 14., 17., 26. Peloponnesiis suspectus ad Tissaphernem se confert c. 45., illisque plurimum suis consiliis nocet ibid., et c. 46. reditum sibi in patriam struit c. 47., sequ. ejus cum Phrynicho contentio c. 50., 51. Tissaphernem Atheniensibus conciliare studet c. 52. ei reditus in patriam decernitur c. 81., 97. et summa rerum committitur c. 82. militum in Quadringentos iram compescit c. 86. Aspendum ad Tissaphernem pro-

fectus c. 88., ad classem redit c. 108. Alcibiades Alcibiadis cognatus 6, 89.
Alcidas, nauarchus Lacedaemoniorum, in Lesbum missus 3, 16., et in Mytilenen c. 26. ejus consilium c. 31., res gestae c. 32., turpis fuga, c. 33. in Peloponnesum redit c. 69. adversus Corcyram navigat c. 76. triumvir coloniae Heracleam deducendae c. 92.
Alcinadas, vel Alcinidas, 5, 19., 24.
Alcini, vel Alcinoi, fanum 3, 70.
Alciphron, hospes Lacedaemoniorum, 5, 59.
Alcisthenes, pater Demosthenis, 3, 91.; 4, 66.; 7, 16.
Alcmaeon 2, 102. ei redditum oraculum 2, 102.
Alcmaeonidae Pisistratidas ejiciunt Athenis 6, 59.
Aleuadae 1, 111.
Alexander, pater Perdiccae, 1, 57., 137. ex Argis oriundus 2, 99.
Alexarchus, Corinthiorum dux, 7, 19.
Alexicles, unus e Quadringentis, in vincula conjicitur 8, 92. Deceleam profugit c. 98.
Alexippidas, ephorus Laced., 8, 58.
*Alicyaei 7, 32.
alluviones olim in variis terrae partibus 3, 89.
Almopia, Almopes, 2, 99.
Alope 2, 26.
Alyzia 7, 31.
Ambracia 2, 80. Corinthiorum colonia, ibid. eam Acarnanes et Amphilochi cur expugnare noluerint, 3, 113., etc. eo praesidium a Corinthiis missum c. 114. Ambraciotae auxilium ferunt Corinthiis contra Corcyraeos 1, 27. initium inimicitiarum inter eos et Argivos 2, 68., sequ. bellum inferunt Amphilochis ibid. et Acarnanibus c. 80. a quibus repelluntur c. 81. aliam adversus Amphilochos et Acarnanes expeditionem suscipiunt 3, 105. Olpas capiunt ibid. ab Acarnanibus vincuntur c. 108., sequ. tandem foedus ineunt c. 114. Syracusanis contra Athenienses auxiliantur 7, 58. ambracius sinus 1, 55.
Aminiades 2, 67.
Aminias 4, 132.
Aminocles, naupegus Corinthius, Samiis quatuor naves fabricatur 1, 13.
Ammeas 3, 22.
Ammonius emendatus 8, 91.
Amorges a Persarum rege deficit 8, 5. a Peloponnesiis captus Tissapherni traditur c. 28.
Ampelidas 5, 22.
Amphiaraus, pater Alcmaeonis, c. 102. Amphilochi 2, 68.
Amphias 4, 119.
Amphidorus ibidem.
Amphilochia 2, 68. Amphilochi quinam, et quales, 2, 68. urbe ab Ambraciotis pulsi, etc., ibid. Amphilochicum Argos.: vide Argos.
Amphipolis urbs, olim Novem Viae, 1, 100.; 4, 102. cur ita appellata, ibid. ei bellum infert Brasidas 4, 102., etc. auxilium poscit a Thucydide c. 104. Brasidae se dedit c. 105., etc. ab Euetione Atheniensi oppugnatur 7, 9. add. 5, 6., sequ.
Amphissenses 3, 101.
Amyclae, et templum ibi Apollinis, 5, 18., 23.
Amyntas 2, 95., 100.
Amyrtaeus 1, 112.
Anaceum, templum Castoris et Pollucis, 8, 93.
Anactorium, in ore sinus ambracii situm, capitur a Corinthiis 1, 55. recuperant Athenienses et Acarnanes 4, 49. anactorius ager 1, 29.; 5, 30.
Anaea 3, 32.; 4, 75. eo se conferunt Samiorum exules ibid. et Chii 8, 19. Anaeitae Lysiclem interficiunt 3, 19.
Anapus, Acarnaniae fl., 2, 82. Siciliae fl. 6, 96.; 7, 78.
Anaxarchus Thebanus 8, 100.
Anaxilas, Rheginorum tyrannus, Messanae conditor, 6, 5.
Andocides, nauarchus Athen., 1, 51. Andocides orator significatur 6, 60. (εἷς τῶν δεδεμένων.)
Androcles, acerrimus democratiae propugnator, 8, 65. auctor Alcibiadis expellendi ibid. ab adversa factione caesus ibid.
Androcratis fanum 3, 24.
Andromenes 5, 42.
Androsthenes Arcas, olympionices, 5, 49.
Andrus insula 2, 55. Andrii Atheniensium socii 4, 42. subjecti et tributarii Atheniensium 7, 57.
Aneristus 2, 67.
anni tempora quomodo Thuc. significet, 2, 19.
Antandrus urbs 4, 52. ejus munitionem cur impediverint Athenienses,

4, 75. Antandrii Aeolenses genere 8, 108. Arsacis Persae praesidium ex arce sua expulerunt ibid.
Anthemus 2, 99., sequ.
Anthena, Cynuriorum oppidum, 5, 41.
Anthippus Laced. 5, 19., 24.
Anticles 1, 117.
Antigenes, Socratis pater, 2, 23.
Antimenidas Laced. 5, 42.
Antimnestus 3, 105.
Antiochus, Orestarum rex, 2, 80.
Antiphemus, Gelae conditor, 6, 4.
Antiphon, orator praestantissimus, 8, 68. auctor mutati status popularis ibid. optime capitis causam dicit ibid.
Antissa, Lesbi urbs, 3, 18.; 8, 23. frustra oppugnatur a Methymnaeis 3, 18. capitur ab Atheniensibus c. 23.
Antisthenes Spartanus 8, 39., 61.
Aphrodisia 4, 56.
Aphytis 1, 64.
Apidanus, Thessaliae fl., 4, 78.
Apodoti, gens aetolica, 3, 94.
Apollinis archegetae ara 6, 3., 99. Apollinis pythii ara, a Pisistrato dedicata, 6, 54. Apollinis templum in Actio 1, 29. apud Leucadios 3, 94. Argis 5, 47. apud Triopium 8, 35. prope Naupactum 2, 91. Apollinis pythii templum 2, 15. Apollinis oraculum 2, 102. Apollinis Maloëntis festum 3, 3. Apollini delio consecrata Rhenia 1, 13.; 3, 104. Apollinis delii templum 4, 90. Apollinis templum in Laconia 7, 26. Apollo Pythaeensis 5, 53. temenites 6, 75.
Apollodorus, Chariclis pater, 7, 20.
Apollonia, Corinthiorum colonia, 1, 26.
aqua sacra Delii 4, 97.
aquaeductus Syracusis 6, 100.
ara Eumenidum 1, 126. duodecim deorum Athenis 6, 54.
Arcades ab Agamemnone, Trojam profecturo, naves acceperunt 1, 9. bello syracusano ab utraque parte mercede militarunt 7, 57.
Archedice, Hippiae filia, 6, 59.
Archelaus et res ab eo gestae 2, 100., sequ.
Archestratus, Lycomedis fil., 1, 57. Chaereae pater 8, 74.
Archetimus 1, 29.
Archias Camarinensis 4, 25. Corinthius ex Heraclidarum familia, Syracusarum conditor, 6, 3.
Archidamus, Lacedaemoniorum rex, vir prudens et moderatus. 1, 79. orationem habet c. 80. dux expeditionis atticae 2, 10. orationem habet c. 11. legatum Athenas mittit c. 12. in Atticum exercitum movet ibidem. Periclis hospes c. 13. ab Oenoën non expugnatum in graves suspiciones apud Laced. incidit c. 18., sequ. in Atticum irrumpit c. 19. cunctatur circa Acharnas c. 20. dux alterius expeditionis in Atticam c. 47.; 3, 2. et alterius adversus Plataeam 2, 71. Plataeensibus datum ab eo responsum, etc., c. 72., sequ.
Archonidas in Sicilia regnans, amicus Atheniensium, 7, 1.
archontes novem 1, 126. eorum potestas ibid.
Arcturi ortus 2, 78.
argentea metalla: vide Laurium.
Argilus urbs 5, 18. Argilii, Andriorum coloni, 4, 103. ad Brasidam deficiunt ibid. — Argilii cujusdam commento proditur Pausanias 1, 132., sequ.
Arginum 8, 34.
Argiussae 8, 101.
Argis conflagrat Junonis templum 4, 133. constituitur oligarchia 5, 81. urbem oppugnant Lacedaemonii, sed frustra, 5, 57. Argos amphilochicum 2, 68., 80. unde dictum 2, 68. ejus amplitudo et potentia ibid. ab Atheniensibus capitur, et ab Amphilochis rursus incolitur, ibid. ab Ambraciotis oppugnatur ibid. Argivi hostes Lacedaemoniorum 1, 102. eorum in Peloponneso quondam principatus 5, 69. foedus ineunt cum Atheniensibus ibid. quando foedus tricennale inter eos et Lacedaemonios exierit, 5, 14. exstimulantur a Corinthiis contra Laced. 5, 27. principatum Peloponnesi affectant c. 28. cum Mantineis societatem ineunt c. 29. cum Eleis c. 31. cum Corinthiis et Chalcidensibus c. 31. eorum amicitiam ambiunt Laced. c. 36. foedus inire cupiunt cum Corinthiis et Boeotis c. 37. amicitiam Lacedaemoniorum ambiunt c. 41. Atheniensium societatem petunt c. 44., sequ. et cum illis foedus faciunt c. 46. populari imperio reguntur c. 44. bellum gerunt cum Epidaurüs c. 53., sequ. in eos hol-

lum parant Laced. c. 57. inclusi a Laced. Agidis beneficio evadunt c. 59. Orchomenum capiunt c. 61. iis rursus bellum inferunt Laced. c. 64. pugnae se parant c. 66. congrediuntur c. 72. vincuntur a Laced. c. 73., sequ. pacem accipiunt a Laced. c. 76. de statu populari abolendo clam agunt cum Laced. ibid. foedera ineunt cum Laced. c. 77., 79. eorum plebs, pulsis oligarchicis, Atheniensium amicitiam repetit c. 82. inter eos et Laced. bellum renovatur c. 83., 116.; 6, 7. Orneas solo aequant 6, 7. a Milesiis superantur 8, 25. agrum eorum a laconico disterminat, Thyrea 2, 27.; 4, 56. Argivorum exercitus tres partes 5, 72.

Arianthides 4, 91.

Ariphron, pater Hippocratis, 4, 66.

Aristagoras Milesius 4, 102.

Aristarchus, fautor oligarchiae, 8, 90., 92. profugiens Athenis Oenoēn Boeotis tradit c. 98.

Aristeus Pollichi fil. 1, 29. Adimanti fil. c. 60. res ab eo gestae ibid. et in seqq. Aristeus Corinthius 2, 67. Aristeus Athenas delatus, et capitali supplicio affectus, ibid. Aristeus Lacedaemon. 4, 132.

Aristides, Archippi fil., 4, 50. Aristides, Lysimachi fil., 1, 91. Aristides, Atheniensium dux, 4, 75.

Aristo Corinthius 7, 39.

Aristocles, frater Plistoanactis regis Laced., 5, 16. Aristocles, praefectus belli apud Laced., 5, 71. in exilium pulsus c. 72.

Aristoclides 2, 70.

*Aristocoetes: vid. Aristocrates.

Aristocrates 5, 19., 24. Aristocrates, Scellii fil., 8, 9., 89., 92.

Aristogiton, civis Athen., 6, 54. Hipparchum perimit 1, 20.; 6, 54., sequ. ejus et Harmodii origo 6, 56., annot.

Ariston, optimus navium gubernator, 7, 39.

Aristonous Larissaeus 2, 22. Aristonous, Agrigenti conditor, 6, 4.

Aristonymus 2, 33.; 4, 119.

Aristophon 8, 86.

Aristoteles, Timocratis fil., 3, 105.

arma cur olim Graeci gestaverint, 1, 6. quinam primi ea deposuerint, ibid.

Arne, Thessaliae urbs, 1, 12. (Arnae) in agro chalcidensi 4, 103.

Arnissa, Macedoniae opp., 4, 128.

Arrhiana 8, 104.

Arrhibaeus, Lyncestarum rex, 4, 79. Bromeri fil., c. 83. ei bellum inferunt Brasidas et Perdiccas c. 124.

Arsaces, Tissaphernis praefectus, 8, 108.

Artabazus, Pharnacis fil., 1, 129.

Artaphernes Persa 4, 50.

Artas 7, 33.

Artaxerxes, Persarum rex, 1, 104. regnare incipit 1, 137. moritur 4, 50.

Artemisium 3, 54. Artemisius mensis 5, 19.

artynae, Argivorum magistratus, 5, 47.

arx Athenarum capta a Cylone, etc., 1, 126. olim urbs 2, 15.

Asine 4, 13., 54.; 6, 93.

Asopius, Phormionis pater, 1, 64. filius 3, 7. res ab eo gestae ibid. occiditur ibid.

Asopolaus 3, 52.

Asopus fluvius 2, 5.

Aspendus 8, 81., 87., 108.

Assinarus, Siciliae fl., 7, 84.

assyriae litterae 4, 50.

Astacus, urbs Acarnaniae, ab Atheniensibus capta 2, 30. ei bellum infertur ab Atheniensibus ibid. c. 102.

Astymachus, Asopolai fil., 3, 52.

Astyochus Lacedaemonius, nauarchus, 8, 20. Chium venit c. 23. Lesbum tentat ibid. ejus expeditiones c. 31. periculum ad Corycum c. 33. Chiis auxilium ferre recusat c. 38. apud Lacedaemonios a Paedarito accusatur ibid. Phrynichum prodit c. 50., sequ. mortem evitat confugiendo ad aram c. 84. Spartam revertitur c. 85.

Atalante insula 2, 32. muro cincta ibid. ubi sita, 3, 89.; 5, 18. Atalante urbs Macedoniae 2, 100.

Athenae quomodo ad tantam magnitudinem creverint, 1, 2., 98.; 2, 36. post barbaros e Graecia fugatos instauratae c. 89. ad 91. earum thesaurus 2, 13. copiae militares ibid. et 2, 31. ambitus c. 13. muri ibid. frequentia incolarum c. 17. adde 2, 52.; 6, 66. pestilentia laborant c. 47., sequ.; 3, 87. earum laus 2, 41. status popularis institutus, et paulatim mutatus, 2, 37. praesertim paucorum dominatu 8,

42 — 67. tempus hujus mutationis 8, 63., 68. Atheniensium reip. reditus 6, 91. tribus 6, 98. imperii gloria 7, 63. Athenienses advenas omnes civitate donant 1, 2. colonias emittunt ibid. c. 12. primi ferro deposito vitae genus delicatius coluerunt 1, 6. Delum lustrant c. 8.; 3, 104. cum Aeginetis bellum gerunt 1, 14. quando effecti nautici, c. 18. urbe relicta naves conscendunt c. 18., 73., sequ. quando, a Lacedaem. dissociati, inter se bellum gerere coeperint, 1, 18. quomodo sociis imperaverint c. 19., 76., 99.; 6, 76. Corcyraeis in amicitiam acceptis auxilium mittunt 1, 44., sequ. cum Corinthiis manus conserunt c. 49. quas res circa Potidaeam gesserint, c. 56., sequ. Perdiccae bellum inferunt c. 59. postea societatem cum eo ineunt c. 61. pugnant cum Corinthiis et Potidaeatis c. 62. et victoria potiuntur ibid. Potidaeam obsident c. 64. eorum ingenium, mores, etc., c. 70., 102.; 7, 14., 48. omnibus diebus anni, uno excepto, sacra faciebant, 2, 38. eorum legati respondent orationi Corinthiorum 1, 72., 73. urbem et moenia instaurant c. 89., sequ. duce Pausania cum Persis bellum gerunt c. 94. tributum exigunt a sociis c. 96. Medos superant c. 100. Thasios subigunt c. 100., 101. contra Lacedaemonios suspectos se jungunt Argivis c. 102. Helotas recipiunt et Naupacti collocant c. 103. bellum gerunt in Aegypto c. 104. pugnant cum Corinthiis et Epidauriis c. 105. item cum Aeginetis et Corinthiis ibid. longos muros aedificant c. 107. pugnant cum Lacedaemoniis c. 107., sequ. Boeotos et Locros subigunt c. 108. Peloponnesum depopulantur c. 108. Aegypto pulsi c. 109., 110. adversus Pharsalum expeditionem suscipiunt c. 111. Sicyonios proelio vincunt ibid. et c. 108. foedera quinquennalia ineunt cum Peloponnesiis c. 112. Cyprios aliosque debellant ibidem. Chaeroneam recuperant ibid. ad Coroneam victi Boeotiam amittunt c. 113. Euboeam in ditionem suam redigunt c. 114. cum Laced. tricennalia foedera percutiunt c. 115. Sami statum urbis constituunt ibid. bellum gerunt cum Samiis c. 116., eosque subigunt c. 117. deliberant de bello pelop. c. 139. tyrannis parent 6, 53. eorum socii in bello 2, 9. ex agris in urbem commigrant 2, 14. pagatim habitantes a Theseo primum in urbem coacti c. 15. pugnae avidi a Pericle reprimuntur c. 21. classem circa Pelop. mittunt c. 23. Methonam oppugnant c. 25. Locridem invadunt c. 26. Aeginetas insula sua expellunt c. 27. cum Sitalce societatem ineunt c. 29. Sollium capiunt, et Astacum, etc., c. 30. Megaridem invadunt c. 31. Atalantam communiunt c. 32. exequias ducunt bello caesis c. 34. gravi peste affliguntur c. 47., sequ. classem in Pelop. mittunt c. 56. Potidaeam frustra oppugnant c. 58. Pericli suscensent c. 59. deinde mitigantur c. 65. post mortem Periclis ambitioni et quaestui dediti ibid. intercipiunt Peloponnesiorum legatos c. 67., 68. Potidaeam capiunt c. 70. naves ad Naupactum et in Cariam mittunt c. 69. eorum responsum, Plataeensibus datum, c. 73. bellum inferunt Chalcidensibus vario Marte c. 79. pugnant cum Pelop. c. 83. iterum se parant certamini 2, 85., 86. pugnam committunt c. 90. 91. Astacum navigant et in Acarnaniam digrediuntur c. 102., sequ. eorum resp. qualis, 2, 36. ejus optimum temperamentum 8, 97. classem in Lesbum mittunt 3, 3. Mytilenen obsidione cingunt c. 6., 18., et capiunt 3, 27. eorum in Mytilenaeos saevum decretum c. 49. Minoam insulam occupant c. 51. in Siciliam naves mittunt c. 86. iterum peste laborant c. 87. in Aeoli insulas expeditionem suscipiunt c. 88. quas res in Sicilia gesserint c. 90., 99., 103., 115. classem in Peloponn. et Melum, etc., mittunt 3, 91. eorum in Acarnania res gestae c. 94. pugnant cum Aetolis c. 97. vincuntur c. 98. novam classem instruunt c. 115., et in Siciliam mittunt 4, 2. Pylum occupant et muniunt c. 4. Eionem capiunt c. 7. pugnant cum Laced. circa Pylum c. 9., eosque superant c. 13., 14. inducias faciunt c. 16. quibus solutis bellum instaurant c. 23. pugnant cum Syracusanis

c. 25. Pylum obsident c. 26., 27. pugnant cum Laced. c. 32., 33. Corinthios invadunt c. 42., 43. Anactorium capiunt c. 49. Chiorum murum destruunt c. 51. Cythera occupant c. 53., sequ. agrum lacon. populantur c. 54. Thyream capiunt, et Aeginetas perimunt, c. 57. longos muros Megarens.um capiunt c. 68., et Nisaeam c. 69. pugnam cum Brasida detrectant c. 73. Antandrum recipiunt c. 75. Boeotiam ingressi Delium communiunt c. 90. proelium committunt cum Boeotiis c. 96. vincuntur ibid. Delium amittunt c. 101. Amphipoli capta trepidant c. 108. inducias faciunt cum Laced. c. 117., sequ. Mendam capiunt c. 130. Scionen obsident c. 131. societatem ineunt cum Perdicca c. 132. Delios insula pellunt 5, 1. expeditionem in Thraciam suscipiunt c. 2. legatos in Siciliam mittunt c. 4. ad Amphipolin a Brasida fugantur c. 10. ad pacem inclinant c. 14. foedera jungunt cum Laced. c. 18., 23. Scionen expugnant c. 32. eorum in Laced. ira c. 42. foederis solvendi occasionem capiunt c. 43. foedus faciunt cum Argivis et eorum sociis c. 47. in Melum classem mittunt c. 84. (cf. cap. 85., 86.), eamque obsident c. 114., et expugnant, c. 116. in Siciliam expeditionem suscipiunt 6, 1. causa belli c. 6. de quo deliberant c. 8. ejus apparatus c. 25., 31., 43. Ath. a Segestanis decepti c. 46. inquirunt de sacris violatis c. 53. Alcibiadem e Sicilia revocant c. 61. quas res in Sicilia gesserint, c. 62. Syracusas primum invadunt c. 63. proelio se parant cum Syracusanis c. 67. pugnant et vincunt c. 70., 71. Camarinensium societatem petunt c. 75. Iones genere c. 82.; 7, 47. Siculos et Etruscos belli socios faciunt c. 88., 89. Epipolas capiunt, et Syracusanos vincunt, c. 97., 98., 101. Syracusas obsidione premunt c. 103. pacem cum Lacedaemoniis rumpunt c. 105. cum Gylippo vario Marte pugnant 7, 5., 6. novum exercitum in Siciliam mittere decernunt c. 16. naves 30 in Pelop. et novam classem in Siciliam mittunt c. 20. Decelea muro conclusa consternati c. 27. Thraces domum remittunt c. 29. cum Corinthiis pugnant ad Erineum c. 34. a Syracusanis vincuntur c. 40., 41. magnam cladem ad Epipolas accipiunt c. 43., 44. de discessu a Syracusis cogitant c. 47., 48. discessuri lunae defectione absterrentur c. 50. vincuntur a Syrac. c. 52., 53. eorum socii in bello syrac. c. 57. ultimi proelii fortunam experiri statuunt c. 60. dimicant c. 70., et superantur c. 71., 72. miserabilis eorum discessus c. 75., 78. noctu profugiunt c. 80., insequentibus Syrac. c. 81. captivi in lapidicinas conjecti c. 87. eorum post hanc cladem consternatio 8, 1., sociorumque defectio c. 2. classem pelop. fugant obsidentque c. 10. eorum apparatus ob sociorum defectionem c. 15. Mytilenen capiunt c. 23. Clazomenios subigunt c. 23. Chios acie victos obsident c. 24. Milesios superant c. 25. a Mileto metu Peloponnesiorum abscedunt c. 27. expeditionem suscipiunt adversus Miletum et Chium c. 30. ad Chium naufragium patiuntur c. 34. pugnant cum Pelop. et vincuntur c. 42. amicitiam Tissaphernis frustra quaerunt c. 56. pugnant cum Chiis c. 61. quo anno post exactos tyrannos libertate privati fuerint, c. 68. Sami opprimunt optimates c. 73. denuo pugnant cum Pelop. et profligantur c. 95. post Euboeam amissam consternati c. 96. navale certamen ineunt cum Pelop. c. 104., et victoriam obtinent c. 106. animo confirmantur ibidem.

Athenaeus, Periclidae fil., 4, 119., 122.

Athenagoras Syracusanus, populo ob facundiam gratiosissimus, 6, 35.

athletae in certamine olymp. subligacula circa pudenda gestantes 1, 6. quando primum se nudaverint, ibid. athletarum honores 4, 121.

Athos mons, et in eo urbes, 4, 109.

Atintanes 2, 80.

Atramyttium 5, 1. a Deliis habitatum 8, 108.

Atreus regnum Mycenarum ab Eurystheo accepit, 1, 9.

Attica cur olim seditionibus immunis fuerit, 1, 2. ab iisdem incolis semper habitata ibid. sterilis ibid.

hominum multitudine quomodo aucta, ibid. cur in Ioniam colonias miserit, ibid. status antiquus Atticae 2, 15. invaditur 1, 114.; 2, 10., 12., 18., 19., 47.; 3, 1., 26.; 4, 2.; 7, 19.
Aulon 4, 103.
aurigam Olympiae coronavit Lichas Lacedaemonius 5, 50.
Autocles 4, 53., 119.
Axius fl. 2, 99.

B.

Bacchi in Limnis templum 2, 15. ejus in honorem celebrata Bacchanalia ibid.
barbari quo sensu nomen ignotum sit Homero, 1, 3. barbari ferrum gestare perpetuo solebant, ibid. Graeciam magna classe invadunt c. 18.
Battus, Corinthiorum dux, 4, 43.
bellum peloponnesiacum quantum fuerit, 1, 1., 23. ejus causae 1, 24., 56., 66., 88.; apparatus ex utraque parte 2, 7.; initium 2, 1. primus ejus annus absolutus c. 47.; secundus c. 70.; tertius c. 103.; quartus 3, 25.; quintus c. 88.; sextus c. 116.; septimus 4, 51.; octavus c. 116.; nonus c. 135.; decimus 5, 24.; undecimus c. 39.; duodecimus c. 51.; decimus tertius c. 56.; decimus quartus c. 81.; decimus quintus c. 83.; decimus sextus 6, 7.; decimus septimus c. 93.; decimus octavus 7, 18.; decimus nonus 8, 6. vicesimus c. 60. vicesimus primus c. 109.; quamdiu duraverit, 5, 26. praedicta de eo ab oraculo ibid. per aestates et hiemes a Thucydide descriptum, 2, 1.; 5, 20., 21., 26. primo gestum per 10 integros annos saeviit, 5, 20., 24. redintegratum c. 25., 56. bellum inter Chalcidenses et Eretrienses 1, 15. cum Medis gestum 1, 23. inter Corcyraeos et Corinthios 1, 24., 25. inter Ambraciotas et Amphilochos 2, 68. inter Lacedaemonios et Argivos 5, 83.; 6, 7., 95. inter Epidaurios et Argivos 5, 53. bellum sacrum 1, 112. messenium tertium 1, 101. siculum 6, 1., 43. bella persica 1, 14., 18., 23. Archidamium 2, 10., ann. Pachetium (πόλεμος πελοποννησιακὸς Παχήτιος Strabo 13., p. 896, B, Almel.) 3, 27., 28. decelicum 7, 27.
Berrhoea 1, 61.
Bisaltia 2, 99.; 4, 109.
Bithyni Thraces 4, 75.
Boeoti ex Arne ejecti 1, 12.; 3, 61. Cadmeidem regionem occupant ibid. ab Atheniensibus victi ad Oenophyta 1, 108. liberi fiunt c. 113. Phocensibus contermini 3, 95. Delium oppugnant 4, 100. vincunt Athenienses ad Delium c. 96., 97. Panactum capiunt 5, 3. societatem cum Lacedaemoniis ineunt 5, 40. Syracusanis auxilia mittunt 7, 19. Athenienses ad Syracusas superant c. 43. eorum magistratus, *Boeotarchae* dicti, 2, 2.; 4, 91.; 5, 37. eorum quatuor consilia 5, 38. Boeoti et Lesbii consanguinei, utrique Aeolenses, 3, 2.; 7, 57.; 8, 100.
Boeotiae urbes 7, 29.
Boeum 1, 107.
Bolbe, palus in agro mygdonio, 1, 58.; 4, 103.
Bolissus 8, 24.
Bomienses 3, 96.
Boriades Eurytanes 3, 100.
Bottia, unde dicti Bottiaei, 2, 99. Bottiaea c. 100. Bottiaei in Thracia 1, 57. ad defectionem sollicitati ibid. iis bellum inferunt Athen., et dubio Marte pugnant, 2, 79.
βουλὴ ἡ ἀπὸ κυάμου: v. senatus.
Brasidas Methonen servat, et Spartae collaudatur, 2, 25. Alcidae consiliarius 3, 69. ad Pylum rem strenue gerit, 11., 12. graviter vulneratur ibid. Megarensibus succurrit 4, 70., sequ. copiam pugnae facit Atheniensibus c. 73. in Thraciam copias ducit c. 78. Thessaliam transit ibid. ejus laus c. 81., 108.; 5, 7. in Lyncestas expeditio 4, 83. Acantho bellum infert c. 84. orationem habet c. 85. ad eum deficit Acanthus c. 88. et Stagirus ibid. contra Amphipolin copias ducit c. 102. occupat Argilum c. 103., et Amphipolin c. 106. ab Eione repellitur c. 107. deditione accipit Myrcinum, Galepsum, et Oesymen, ibid. exercitum ducit in Acten c. 109. Toronen occupat c. 112. Lecythum oppugnat et capit c. 115., sequ. Scione ad eum deficit c. 120. a Scionaeis, ut Graeciae liberator, aurea corona donatur c. 121. item ad eum deficit Menda c. 123. iterum

Lyncestas invadit c. 124. deseritur a Perdicca c. 125. milites cohortatur c. 126. hostes insequentes repellit c. 127., sequ. hostis judicatur a Perdicca c. 128. Potidaeam nequidquam tentat c. 135. Cleoni castra opponit ad Cerdylium 5, 6., 7. Athenienses aggredi statuit c. 8. milites adhortatur c. 9. in Athenienses erumpit c. 10. victor in proelio cadit ibid. honorifice sepelitur c. 11.
Brasidei 5, 34., 67.
Brauro Pittacum interficit 4, 107.
Bricinniae, arx in agro leontino, 5, 4.
Brilessus mons 2, 23.
Bromerus, pater Arrhibaei, 4, 83.
Bromiscus 4, 103.
Bucolion, Arcadiae opp., 4, 134.
Budorum propugnaculum 2, 94. promont. 3, 51.
Buphras 4, 118.
Byzantium Medis eripiunt Athen., ductu Pausaniae, 1, 94. a Pausania priore adventu captum, et Gongylo Eretriensi commissum, c. 128. Byzantii ab Athen. deficiunt c. 115. compositionem cum iis faciunt c. 117.

C.

Cacyparis fl. 7, 80.
Cadmeis, quae postea Boeotia, 1, 12.
caduceum praeferebant, qui hostes convenirent, 1, 53., 146.; 2, 1.
Caeadas locus, quo pro carcere utebantur Laced., 1, 134.
Caecinus fl. 3, 103.
Calex fl. 4, 75. Al. Cales.
Callias, pater Callicratis, 1, 29. Hipponici 3, 91. Calliadis fil., dux Athen. 1, 61. in proelio cadit 1, 63. Hyperochidae fil., 6, 55.
Callicrates, dux Corinth., 1, 29.
Callienses Aetoli 3, 96.
Calligitus 8, 6. Megarensis c. 39.
Callimachus, pater Phanomachi, 2, 70. Learchi 2, 67.
Callirrhoë fons 2, 15.
Calydon olim Aeolis 3, 102.
Camarina, civitas doriensis, 3, 86. a Syracusanis condita, etc., 2, 5. ab Archia prodita 4, 25. Camarinaei bis sedibus suis pulsi 6, 5. quomodo se gesserint erga Athenienses et Syracusanos, 6, 88., 89.
Cambyses, Persarum rex, 1, 13.
Camirus 8, 44.
Canastraeum 4, 110.
Cane, sive Canae, 8, 101.
Canis sepulcrum, vide Cynossema.
Capaton, pater Proxeni, 3, 103.
Capita quercus, loci nomen, v. Dryos Cephalae.
captivi necati 3, 32., 68. cf. Demosthenes, Nicias.
Carcinus, Xenotimi fil., 2, 23.
Cardamyla 8, 24.
Caria 1, 116.; 2, 9. Cares insulas olim habitabant, et latrocinia exercebant, 1, 8. in Delo sepulti, et ex armorum genere agniti, ibid. Cares invenerunt umbones clipeorum et cristas galearum, ibid. caricum mare, v. mare.
Carnea, festum Laced., 5, 54., 75., 76. Carneus mensis 5, 54. in eo a militia abstinent Laced., ibid.
Carteria in agro Phocaeensium 8, 101.
Carthaginienses a Phocaeensibus victi 1, 13. Carthaginiensium imperium 6, 90.
Carya 5, 55.
Carystii victi ab Athen. 1, 98. Dryopes, 7, 57.
Casmenae a Syracusanis conditae 6, 5.
Castoris et Pollucis templa, vide templum.
Catana quando et a quo condita, 6, 3. Catanaei regionem sub Aetna monte incolunt, 3, 116. in Atheniensium potestatem redacti 6, 51.
Caulonia 7, 25.
Caunus 1, 116.; 8, 39., 42., 57., 88.
Cecalus, pater Nicasi, 4, 119.
Cecropia male legitur 2, 19. vid. Cropia.
Cecrops 2, 15.
Cecryphalea 1, 105.
Celtae significati, ut videtur, τῷ ἄλλους 6, 92.
Cenaeum, Euboeae prom., 3, 93.
Cenchrea 4, 42., 44. Cenchreae 8, 10., 20.
Centoripa, Siculorum opp., 6, 96. Centoripae incolae 7, 32.
Ceos 7, 57.
Cephallenia 1, 27. ejus urbes 2, 30. ab Atheniensibus capta ibid.
Cephisi, fl. Atticae, fontes 7, 19.
Ceramicus 2, 34., 6, 57.
Cercine mons 2, 98.
Cerdylium 5, 6., 10.
Ceryces 8, 53.
Cestrine 1, 46.

Chaereas et res ab eo gestae 8, 74., 86.
Chaeronea 1, 113.; 4, 76. ab Athen. capta 1, 113.
Chalce 8, 41., 44., 55.
Chalcedon colonia Megarensium, in Ponti faucibus sita, 4, 75.
Chalcideus, classis Lacedaem. praefectus, 8, 8. res ab eo gestae c. 11. ad c. 23. ab Athen. caesus 8, 24.
Chalcioecus Minerva 1, 128., 134.
Chalcis, Corinthiorum urbs, 1, 108. ab Athen. capta, ibid. Chalcis Euboeae 7, 29., 57. Chalcis nomen variarum urbium, 1, 108. Chalcidenses Euboeae 1, 57. cum Eretriensibus bellum gerunt 1, 15. Atheniensibus subjecti 6, 76. Chalcidenses in Thracia 1, 57. ab Atheniensibus deficiunt 1, 58. vincunt Athenienses 2, 79. cum Argivis foedus ineunt 5, 31.
Chaones barbari 2, 68. quali utantur imperio, 2, 80. bellicosissimi 81. ad Stratum cladem accipiunt, ibidem.
Charadrus, torrens apud Argivos, ubi de causis militaribus cognoscunt, 5, 60.
Charicles 7, 20., 26.
Charminus, Atheniensium dux, 8, 30. cladem a Pelop. accipit c. 42. oligarchicos Sami adjuvat c. 73.
Charoeades 3, 86. caesus a Syracusanis c. 90.
Charybdis 4, 24.
Chersonesus Thraciae 1, 11. Peloponnesi 4, 42.
chiae, nummorum genus, 8, 101.
Chimerium Thesprotidis 1, 30., 46.
Chionis Laced. 5, 24.
Chius obsidetur 8, 38. abundat servis 8, 40. Chii, de rebellione suspecti, novum murum jussu Atheniensium demoliuntur 4, 51. ab Atheniensibus deficiunt 8, 14. proelio vincuntur, variisque cladibus ab Athen. afficiuntur, c. 24. ad 39. Graecorum opulentissimi 8, 24., 45. urbs ab Athen. circummunita c. 55. Astyochum cur in urbem arcessiverint, c. 24. ab Astyocho auxilium petunt c. 40. Chiorum moderatio laudata 8, 24.
choenix 4, 16.; 7, 87.
Choerades insulae 7, 33.
choregi 6, 16.
Chromon Messenius 3, 98.
Chrysippus, Pelopis fil., 1, 9.
Chrysis, Junonis sacerdos Argis, 2, 2. ejus imprudentia conflagrat deae templum 4, 133.
cicadas aureas olim gestabant Athenienses 1, 6.
Cilices pugna superati ab Atheniensibus 1, 112.
Cimon, pater Lacedaemonii, 1, 45. Cimon, Miltiadis filius, Eionem capit c. 98. Persas ad Eurymedontem fl. vincit c. 100. in cypria expeditione moritur c. 112. pax Cimonis 8, 56. ann.
circitores, *die Ronde*, 4, 135.
circummunitionum celeritas 6, 101.
Cithaeron 2, 75.; 3, 24.
Citium, Cypri urbs, obsidetur 1, 112.
clades omnium maxima in bello pelop. 3, 113. clades Atheniensium in Sicilia: v. Athenienses et Syracusani.
Clarus insula 3, 33.
classis antiquissima 1, 4. quaenam olim fuerit omnium potentissima, c. 14. Graecorum classes quales, c. 15. classis ad Trojam profecta quanta et qualis, c. 10. classis in Siciliam missae apparatus 6, 30, 31. — classes populi attici 3, 16.
Clazomenae ab Athen. deficiunt 8, 14. Polichnam muniunt, ibid. in Athen. ditionem concedunt c. 23.
Cleaenetus: vid. Cleon.
Cleandridas, pater Gylippi, 6, 93., 104.
Clearchus, Rhamphiae filius, 8, 8., 39.
Clearides, Amphipol. praefectus, 4, 132.; 5, 6., 8. Cleonem cum Brasida vincit 5, 10., 11. pacem turbare studet c. 21.
Cleïppides 3, 3., 7.
Cleobulus ephorus Laced. 5, 36., 37., 38.
Cleombrotus, Pausaniae pater, 1, 94. et Nicomedis c. 107.
Cleomedes 5, 84.
Cleomenes, rex Laced., 1, 126. Pausaniae patruus 3, 26. alterius Pausaniae fil. ibid.
Cleon 3, 36. ejus ingenium, mores et facundia, ibid. et 4, 21., 22. orationem habet 3, 37. Pylum cum exercitu mittitur 4, 28. res ab eo gestae c. 30. usque ad c. 41. ejus arrogantia c. 27., 28.; 5, 7. in Thraciam contra Brasidam copias

ducit 5, 2., 3., Toronen capit c. 3., et Galepsum c. 6. ad Amphip. a Brasida victus c. 10. a quodam Myrcinio caeditur ibidem.
Cleonae, urbs ad Athon, 4, 109. Cleonae in Argolide 5, 67.; 6, 95.
Cleonymus, Clearidae pater, 4, 132.
Cleopompus, Cliniae fil., 2, 26., 58.
clipei. in clipeos captivi deponebant pecuniam, quam secum habebant, 7, 82.
Cnemus Spartanus, classis Zacynthum missae praef., 2, 66. in Acarnaniam a Laced. mittitur c. 80. pugnat cum Athen. ad Stratum c. 83., 84.
Cnidis, viri nomen, 5, 51.
Cnidus 8, 35., 42.
colloquium Atheniensium et Meliorum 5, 85., 86.
Colonae agri trojani 1, 131.
coloniae deducendae mos priscus 1, 24., 27. coloniae et metropoleos mutua officia c. 25., 38., 39.; 3, 35.
Colonus, locus editus in agro attico, 8, 67.
Colophon 3, 34. Colophonii Notium se conferunt, etc., 3, 34.
columnis incisa foedera, v. foedus.
commercia inter Graecos antiquos 1, 2. commercium juris praebendi et repetendi 1, 77.
conjurationes et hetaeriae 8, 49., 54.
Conon 7, 31.
Copaeenses 4, 93.
Corcyra, Epidamni metropolis, 1, 24. eam olim tenuerunt Phaeaces c. 25. et insula, et urbs, c. 37. quomodo sita, 1, 36., 44., 68. Corcyraei Epidamnum condunt 1, 24. Corinthiorum coloni c. 25. bellum Epidamniis inferunt c. 26. mari Corinthios vincunt c. 29. societatem Atheniensium implorant c. 31. orationem habent c. 32. societatem ab Athen. impetrant c. 45. proelium navale committunt cum Corinthiis c. 48., sequ. vincuntur c. 50. Corcyraei beneficio affecti a Themistocle 1, 136. eorum discordiae et seditio 3, 70., 71. a classe pelop. vincuntur 3, 77., 78. plebis in optimates saevitia c. 81., 82. in bello syracusano Atheniensibus auxiliantur 7, 57.
Corinthus 1, 13. Corinthii navium formam primi immutarunt, ibid. opulenti, ibid. Epidamnios in fidem et clientelam recipiunt c. 25. in Corcyraeos magnum odium habent, ibid. Epidamnum praesidia mittunt adversus Corcyr. 1, 26. bellum contra Corcyr. parant 1, 27., 28. cum Corcyr. navale proelium committunt et vincuntur c. 29., 30. praesidiis Leucadem ceterasque civitates amicas tuentur c. 30. bellum adversus Corcyr. instaurant c. 31., et cum illis et Athen. rursus pugnant c. 48., 49. exitus proelii c. 50., 51. auxilium mittunt Potidaeatis c. 60. Athenienses vincunt c. 62. Athenienses odio habent c. 103. cum illis aequo Marte pugnant c. 105. gravissimam cladem accipiunt ibidem et c. 106. a Phormione proelio navali superantur 2, 84. cum Athen. pugnant et ab illis vincuntur 4, 43., 44. maximum tumultum in Peloponneso excitant 5, 27., 28. a Lacedaemoniis abalienati 5, 30. societatem faciunt cum Eleis et Argivis c. 31. Syracusanis contra Athen. suppetias ferunt 6, 93.; 7, 17., 18. Corinthiorum concio 1, 37., 68., 120. Graeciae emporium 1, 13.
Coroebus 2, 22.
Coronaei 4, 93.
Coronea Boeotiae 1, 113.
Coronta Acarnaniae 2, 102.
Corycus 8, 14., 33., 34.
Coryphasium 4, 3., 118.; 5, 18.
Cos Meropis 8, 41.
Cotyle 4, 16.; 7, 87.
Cotyrta 4, 56.
Cranaea Cephalleniae 1, 27.
Cranii Cephalleniae 2, 30., 33.; 5, 35., 56.
Cranonii 2, 22.
Crataemenes 6, 4.
Crateria, vid. Carteria.
Cratesicles 4, 11.
Crenae amphilochiae 3, 105.
Crestonica gens 2, 99.; 4, 109.
Creta 3, 69. Cretenses cum Rhodiis Gelam condunt 7, 57. mercede militant, ibid.
crissaeus sinus 1, 107.
Crocylium Aetoliae opp. 3, 96.
Croesus 1, 16.
Crommyon in agro corinth. 4, 42., 44.
Cropia in Attica 2, 19.
Crotoniatis regio et Crotoniatae 7, 35.
Crusis regio 2, 79.
cultus olim Graecorum qualis, 1, 6.
Cuma aetolica 3, 31. Cuma 8, 31., 100. Cumae, urbs chalcidica, 6, 4.

cupresseis arcis Athenienses condebant ossa mortuorum 2, 34.
Curetis, postea Aetolia, 2, 102.
Cyclades insulae 1, 4.; 2, 9. cf. 3, 104.
Cyclopes 6. 2.
Cydonia, urbs Cretae, 2, 85. Cydoniatae ibidem.
Cyllene 1, 30. a Corcyraeis incensa ibid. Eleorum navale ibid., 2, 84.; 6, 88.
Cylon et Cylonium piaculum 1, 126., sequ.
Cynes 2, 102. Coronta reducitur ibid.
Cynossema prom. 8, 104., 105.
Cynurius ager 4, 56. controversus inter Laced. et Argivos 5, 41.
Cyprus 1, 94. multae ejus urbes a Graecis subactae ibid. ei bellum inferunt Athen. 1, 112.
Cypsela castellum 5, 33.
Cyrene 1, 110.
Cyrrhus 2, 100.
Cyrus, primus Persarum rex, Cambysae pater, 1, 13. Croesum superat c. 16. Cyrus, Persarum regis Darii 2., sive Nothi, fil., Peloponnesiis favet 2, 65.
Cythera insula 4, 53.; 5, 18.; 7, 46. ei bellum inferunt Athen. 4, 54. Cytherii ab Athen. ex suis sedibus alio translati ibid. Cythera in Cypro 7, 26.
Cytherodices quis, 4, 53.
Cytinium 1, 107.; 3, 95.
Cyzicus 8, 107.

D.

Daïmachus 3, 20.
Daïthus Laced. 5, 19., 24.
Damagetus Laced. 5, 19.
Damagon Laced. 3, 92.
Damotimus 4, 119.
Daphnus 8, 23., 31.
Darius, Persarum rex, Cambysae succedit 1, 14. Phoenicum classe insulas in suam potestatem redigit c. 16. Marathone pugnat cum Atheniensibus 6, 59. alter Darius, Artaxerxis filius, 8, 5. foedus cum Lacedaemoniis jungit 8, 18., 37.
Dardanum 8, 104.
daricus stater 8, 28.
Dascon, Camarinae conditor, 6, 5.
Dascon vicus 6, 66.
Dascylitis provincia 1, 129.; 8, 6., annot.
Daulia urbs in agro phocensi 2, 29.
Daulias avis ibidem.
Deceléa in Attica 6, 93. Alcibiadis suasu communita 7, 18., 19. maximo Atheniens. damno 7, 27. quantum distet ab Athenis et Boeotia, 7, 19.
Decemviri Athenis creati legibus scribundis 8, 67., 68.
defectionis Graecorum ab Athen. causa 1, 99.
defectus lunae 7, 50. solis 1, 23.; 2, 28.; 4, 52.
Delium, Apollinis templum in agro tanagraeo, 4, 76. ab Athen. munitum 4, 90. a Boeotiis expugnatum 4, 100.
Delphi 1, 112. Delphos spolia mitti solita 4, 134. delphica vates a Plistoanacte corrupta 5, 16. delphicum templum Delphis a Laced. traditum, Phocensibus ab Athen. 1, 112. delphicum oraculum, vid. oraculum.
Delphinium in Chio, ab Athen. munitum, 8, 38.
delphis, machina, 7, 41.
Delus ab Athen. lustrata 1, 8.; 3, 104. aerarium Athen. 1, 96. mota ante bellum pelop. 2, 8. deliaci ludi et conventus 3, 104. Delii, ab Athen. ex insula summoti, quonam se receperint, 5, 1. et 8, 108. quando et cur ab Athen. in patriam reducti sint, 5, 32.
Demaratus Athen. 1, 138.; 6, 105.
Demarchus Syrac. 8, 85.
Demeas 5, 116.
demiurgi et epidemiurgi 1, 56.; 5, 47.
democratia definita 2, 37. descripta tribus verbis 8, 21. Athenis sublata 8, 63., 64. Argis 5, 81.
Demodocus 4, 75.
Demosthenes, Alcisthenis fil., 3, 91. Aetolis bellum infert c. 94., 95. cladem ab iis accipit c. 98. ob quam Athenas redire non audet, sed apud Naupactum manet, ibid. totius socialis exercitus dux electus c. 107. res deinde ab eo gestae ibid. et in seqq. circa Pylum quomodo se gesserit, 4, 3., 4. milites hortatur c. 10. Megara tentat 4, 66., 67. Megarensium longos muros capit c. 67. Nisaeam occupat c. 69. ad bellum syracusanum mittitur 7, 16. trajicit in Siciliam c. 26., 27. Syracusas cum classe venit c. 42. Epipolas aggressus

magna cum clade repellitur c. 43., 44. discessum e Sicilia suadet c. 47. non probat Niciae consilium c. 49. ultimum navale proelium infeliciter tentat c. 69., 70. Syracusis discedit c. 75., 76. cum suis se dedit Syracusanis c. 82., et ab illis interficitur c. 86.
Demostratus Athen. significari visus 6, 25.
Demoteles 4, 25.
deorum invidia 7, 77.
Dercylidas Spart. Abydum et Lampsacum occupat 8, 61., 62.
Derdas 1, 57., 59. res ab eo gestae ibidem.
Dersaei 2, 101.
Deucalion 1, 3.
deus pro templo dei 1, 128.; 3, 3.
Diacritus 2, 12.
Diacum genus, vide Dii.
Diana ephesia 3, 104.; 8, 109.
Diasia, maximus Jovis milichii dies festus, 1, 126.
δίκαι ἀπὸ συμβόλων 1, 77.
Dienses 4, 109.; 5, 82. Thysson capiunt 5, 35.
dictum acutum Lacedaemonii cujusdam 4, 40.
Didyme insula 3, 88.
Diemporus 2, 2.
Dii in Thracia 2, 96.; 7, 27.
Diitrephes, sive Diotrephes, Athen. 7, 29.; 8, 64.
diluvium circa Orobias et Atalantam 3, 89.
Diniadas 8, 22.
Dinias 3, 3.
Diodotus 3, 41. orationem habet c. 42., 43.
Diomedon Athen., dux, 8, 19., 20. Chios victos obsidet 8, 24. democratiae favet c. 54., 55.
Diomilus Andrius 6, 96. in proelio interfectus c. 97.
Dion, Macedoniae opp., 4, 78. Dion ad Athon c. 109.
Dionysia 2, 15.; 5, 20., 23. dionysiacum theatrum 8, 93.
Διὸς ἱερὸν, oppidulum Ioniae, 8, 19.
Diotimus 1, 45.
Diotrephes 3, 75.; 4, 119. in Thraciam missus 8, 64.
Diphilus Athen., dux, 7, 34.
dissensio inter Laced. et Athen. 1, 102.
Dius opp. 4, 78.
Doberus, urbs paeonica, 2, 98., 100.
Dolopes Scyrum incolentes 1, 98. — Dolopia 2, 102.
Dorcis Laced. 1, 95.
Dores sive Dorienses in Peloponneso 1, 12., Lacedaemoniam condunt c. 18. Dores Lacedaemoniorum metropolis c. 107.; 3, 92. Dores Caribus finitimi 2, 9. origine superbientes 6, 77. a Phocensibus bello premuntur 1, 107., sequ. Ionum hostes perpetui 6, 80. dorica 5, 77., 79. dorica instituta 6, 4.
Dorieus Rhodius, olympionices, 3, 8. thurinarum navium praefectus 8, 35., 84.
Dorus 4, 78.
Drabescus edonica 1, 100.; 4, 102.
drachme aeginetica 5, 47. attica 8, 29. corinthia 1, 27.
Drimyssa insula 8, 31.
Droi Thraces 2, 101.
Dryopes 7, 57.
Dryoscephalae 3, 24.
Dyme, Achajae opp., 2, 84.
Dyrrhachium, olim Epidamnus, 1, 24.

E.

Eccritus Spartanus 7, 19.
Echecratides, rex Thessalorum, 1, 111.
Echetimides 4, 119.
Echinades insulae 2, 102.
Edones 1, 100.; 2, 99.; 4, 102.; 109.
Eetionea 8, 90., 92.
Egesta, urbs Elymorum, 6, 2. Egestaeorum bellum cum Selinuntiis 6, 6. Atheniensium opem petunt ibid. eorum fraus 6, 46.
Eion 1, 98.; 4, 50., 102., 106., sequ. a Medis occupata 1, 98. Mendaeorum colonia 4, 7.
Elaeatis, agri thesprotici pars, 1, 46.
Elaeus 8, 102., 107.
Elaphebolion mensis 4, 118.; 5, 19.
Eleus insula 8, 26. v. ibi ann.
Eleusis, Atticae opp., 1, 114. Eleusinii contra Erechtheum bellum gerunt 2, 15. templum eleusinium c. 17. deabus eleusiniis consecratus ager inter Megara et Atticam 1, 139.
Elimiotae 2, 99.
Elis 2, 25., 66. Elei victi ab Athen. 2, 25. societatem faciunt cum Corinthiis et Argivis 5, 31. agrum Lepreatarum vastant ibid. foedus ineunt cum Athen. 5, 47.
Ellomenum 3, 94.
Elymi 6, 2.

[illegible] Zerynthius 1. 24.
[illegible] Lacon. 1. 71.
[illegible] ejusque fratres 1. 1. insulam Melitaeae [illegible] ad Athen. expugnat. munit 1. 44. 45. quo cum legato [illegible] 3. 10.
[illegible] 1. 1. 70.
[illegible] suos 2. 10.
[illegible] Cret. Gortyne cognitor. 1. 4.
[illegible] Eurti. Eurtia regio. 2. 18.
[illegible] aquilonii 2. 16. 46.
[illegible] maritima 1. 104.
[illegible] Lacon. 1. 131. : 1. 35. eorum patriotae 1. 47. 131. ejusque 5. 19.
Ephyra, urbs Thesprotidis. 1. 46.
Epicles 1. 46. : 2. 23. : 3. 105.
Epicrates. Pachetis pater. 3. 15.
Epicydidas Lacon. 5. 12.
Epidamnus 1. 24. a quibus condita. Ibid. Epidamnii seditione laborant. Ibid. a finitimis vexantur. Ibidem. Corcyraeorum auxilia implorant, sed frustra. 1. 24. 25. ex oraculo urbem Corinthius dedunt. c. 25. eorum exules erant Corinthius. ut se in patriam reducant. c. 26. obsidentur a Corcyraeis. Ibid. ad deditionem redacti c. 29.
Epidaurus. Pelop. urbs. 2, 56. Epidaurus Limera 4. 56.: 6. 105.; 7. 26. Epidaurum peloponn. Alcib. et Argivi occupare conantur 5. 53., 56. Argivi in agrum ejus irrumpunt 5. 54. item Elei et Athen. c. 75. Epidaurii Corinthiis naves praebent contra Corcyraeos 1. 27. Epidaurii et Corinthii vincunt Athenienses 1, 105.
epidemiurgi. v. demiurgi.
Epipolae 6, 75., 96., 97. obsessae ab Atheniensibus 7, 43., 44.
epirotica gens 3, 102.
epistola Pausaniae ad Xerxem 1, 128. Xerxis ad Pausaniam c. 129. Themistoclis ad Artaxerxem c. 137. regis Persarum ad Lacedaemonios 4, 50. Niciae ad Athen. 7, 11.
Epitadas 4, 8., 31. defunctus 4, 38.
Epitelidas 4, 132. ubi Arnold. „Unus Dobraeus vidit, Παστελίδαν legendum esse.“ quos suo periculo secutus G—r. h. l. edidit Παστελίδαν. cf. 5, 3.
equites attici 3, 16.
Erae urbs deficit ab Athen. 8, 19.
Erasinides Corinth. 7, 7.
Erasistratus 5, 4.
Eratocles 1, 24.
Eretrienses. mox Athen. 2, 15.
Eretr. vel Erythr. urbs Lesbi. Athen. deficit 3. 33. reducit Pausan 3. 35. iterum deficit 3. 100.
Eretrienses Euboeae cum Chalcid. olim 1. 15. subjecti et tributa Athen. 7. 57. Eretriensium u. 4. 95.
Erineum ionicum 1. 107. achaic. 7. 34.
Erineus 1. 7. 34. 98. 99.
Erinyes 1. 91.
Eriphyle. mater Amphiarai. 1. 6 2. 102.
Erythrae Boeotiae 3. 24.
Erythraeum lumen 3. 33. Erythraei fecimt ad Athen. 8. 14.
Eryx urbs Siciliae. 6. 2. 46.
Erysichthon 4. 119.
Eteonicus Lacon. 8. 23.
Etruci arjurant Athen. 6. 88. M vincunt Syrac. 7. 53.
Eunius Spartanus 8. 22.
Euarchus tyrannus Astaci. ab Ath nensibus ejectus, 2, 30. a C rinthiis restitutus c. 30. Euarch alter 6. 3.
Euboea ab Athen. deficit 1. 114. iisdem subacta ibidem. iter deficit c. 5., 95. Boeotiae po junctа recentiore aevo 7. 30., a cf. v. immutatio.
Eubulus 8. 23.
Eucles. dux Athen., 4, 104. d Syrac. 6. 103.
Euclides. unus e conditoribus P merae, 6, 5.
Eucrates 3. 41.
Euctemon 8, 30.
Euenus fl. 2, 83.
Euesperitae 7. 50.
Euetion, dux Athen., 7, 9.
Eumachus, Chrysidis fil., 2, 33.
Eumenides, vide v. ara.
Eumolpidae 8, 53.; 2, 15.
Eumolpus cum Erechtheo bellum ge 2, 15.
Euphamidas, Aristonymi fil., 2, 3 4, 119. Corinthius 5, 55.
Euphemus, Atheniensium legatus, 75. orationem habet ad Camar nenses c. 81.
Euphiletus, pater Charoeadae, 3, 8
Eupaidas, pater Amphiae, 4, 119.
Eupolium, urbs Locr., 3, 96. a Pelo capitur 3, 102.
Eupompidas, Daïmachi fil., 3, 20.
Euripides, pater Xenophontis, 2, 70.,

Euripus Euboeae 7, 29., 30.
Europus oppugnatur 2, 100.
Eurybatus 1, 47.
Euryelus vel Euryalus 6, 97.; 7, 43. v. ann. ad 6, 66. et 97.; 7, 2.
Eurylochus Spartanus 3, 100., sequ. Locros subigit c. 102. defunctus c. 109.
Eurymachus, Leontiadae fil., 2, 2. a Plataeensibus interficitur c. 5.
Eurymedon fl. 1, 100.
Eurymedon, Theuclis fil., 3, 80. Corcyraeis auxilio mittitur, ibid. dux Athen. c. 91. in Siciliam mittitur 4, 2., 46. bellum infert Corcyraeis 4, 46. ob reditum ex Sicilia pecunia multatur c. 65. iterum in Siciliam mittitur 7, 16., sequ. Syracusas venit 7, 42. discedere cupit c. 49. cadit in proelio c. 52.
Eurystheus, rex Mycenarum, ab Heraclidis caesus 1, 9.
Eurytanes 3, 94.
Eurytimus, pater Archetimi, 1, 29.
Eustrophus Laced. 5, 40.
Euthycles, pater Xenoclidis, 1, 46. 3, 114.
Euthydemus Athen. 5, 19., 24. bello syracusano dux creatus 7, 16. ultimo proelio cum Syrac. infeliciter pugnat 7, 69. eo loco priscae edd. *Εὔδημος*, ut Aug., et, similiter mutilato, nisi fallor, nomine, 7, 16. Cass. *Εὔθυμον*.
Euxinus pontus 2, 97.
excubiarum ratio apud Graecos 4, 135.
Execestus 6, 73.
exsequiae bello caesis celebratae Athenis 2, 34.
exercitus Athen. 2, 13. Agidis pulcerrimus 5, 60. Lacedaemoniorum qualis, c. 66. cf. 68.
expeditio trojana qualis et quanta, 1, 9., 10., 11. expeditiones superiorum seculorum 1, 10., 15.

F.

fames in obsidione Potidaeae 2, 70.
ferrum gestandi mos barbaricus quando desierit, 1, 6.
festus dies maximus Jovis milichii 1, 126. festorum dierum superstitiosa observatio quot clades Lacedaemoniis attulerit, 4, 5.; 5, 82. festum diem Athenienses quid esse ducerent, 1, 70. festum Apollinis Maloëntis 3, 3.
flammarum eructatio ex Aetna quoties tempore Thucydidis, et antiquiore, contigerit, 3, 116.
foedus quinquennale inter Peloponn. et Athen. 1, 112. tricennale inter eosdem c. 115. quamdiu servatum sit, 2, 2. aperte ruptum c. 7. foedus inter Acarnanes et Amphilochos 3, 114. inter Athen. et Laced. 5, 17. ejus formula c. 18. quando ruptum c. 25. aliud inter eosdem c. 22. ejus formula c. 23. foedus inter Athen. et Argivos Eleosque, etc., 5, 46. ejus formula c. 47. inter Argivos et Laced. c. 76. ejus formula c. 77. aliud inter eosdem c. 78. ejus formula c. 79. foedus inter Eleos et Corinthios atque Argivos c. 31. inter Argivos et Laced. c. 78. ejus formula c. 79. foedus inter Laced. et Tissaphernem 8, 17. ejus formula c. 18. aliud inter eosdem c. 36. ejus formula c. 37. et rursus aliud c. 57. ejus formula c. 58. foedera jurejurando caesisque hostiis confirmata 1, 47. in columnas lapideas incisa ibid. et c. 56. vid. etiam Pausanias.
fons *Ἐννεάκρουνος*, antea Callirrhoë dictus, 2, 15.
Fontes, locus in Amphilochia, 3, 105., 106.
fossa regis Persarum 4, 109.
fretum siculum 4, 24.; 6, 1.

G.

Galepsus, Thasiorum colonia, ad Brasidam deficit 4, 107. (ubi perperam ll. *Γάψηλος*, vel *Γαψηλὸς*, ut *Γαψηλὸν* 5, 6. Ar. et C.) a Cleone expugnatur 5, 6.
Gaulites 8, 85.
Gela fl. 6, 4. Gela urbs ibid.
Gelo, rex Syrac., 6, 4. cf. 1, 14. *περὶ Σικελίαν τοῖς τυράννοις*, ubi S. *Γέλωνι καὶ Ἱέρωνι*.
Geloi 7, 58. Agrigentum condunt 6, 4. Syracusanis opem ferunt contra Athen. 7, 33.
Geraestus 3, 3.
Geranea, mons in agro megarensi, transitu difficilis, 1, 105., 108.; 4, 70.
Gerastius mensis Laced. 4, 119.
Getae Scythis finitimi, cultu similes, 2, 96.
Gigonus 1, 61.
Glauce in agro mycalesio 8, 79.

Glaucon 1, 51.
Goaxis liberi Pittacum interficiunt 4, 107.
Gongylus Eretriensis 1, 128. Gongylus, dux Corinth., 7, 2.
Gorgias 3. 86., ann.
Gortynia urbs 2, 100.
*Graaei 2, 96.
Graecia instabiliter olim habitata 1, 2. qualis fuerit ante bellum trojanum. et post id bellum, c. 3., 12. unde et quando Hellas nominari coepta, c. 3., 4. colonias emittit c. 12. a tyrannis impedita, ne illustre aliquod facinus ederet, c. 17. quanta mala ex bello et seditionibus passa sit, 3. 82. Graeciae urbes ubi olim conditae. 1, 7. Graeci antiqui quo vitae genere et cultu usi sint, c. 5., 6. eorum regna 1, 13. quomodo ad trojanam expeditionem profecti sint, c. 9. ad Trojam appulsi quid gesserint, c. 11. rei navali operam dare coeperunt, c. 13. latrocinia sustulerunt ib. quomodo bella olim gesserint, c. 15. quando partim ad Athenienses, partim ad Laced., divisi transierint, c. 18. Graecorum duces extiterunt Lacedaemonii in bello persico ib., Athenienses autem post Pausaniae injurias, c. 95.
Graïca, Graeca, Graea, 2, 23. Steph. Byz. in Ὠρωπός: *Ἀριστοτέλης γοῦν τὸν Ὠρωπὸν Γραϊὰν φησι λέγεσθαι· ἡ δὲ Γραῖα τόπος τῆς Ὠρωπίας πρὸς τῇ θαλάσσῃ κατὰ* (sic G—r. pro *καί*.) *Ἐρετρίας κ. Εὐβοίας κειμένη.* in verbis Thucydidis apud Stephanum alii legunt *Γραιὴν*, vel *Γραίην*, alii *Γραῖαν*, alii *Γραικήν*. Strabo p. 404. Graeam vicum fuisse putat vicinum Oropo, emporio Boeotiae, deinde Atheniensium; Pausanias vero 9, 20, 2. — *Ταναγραῖοι δὲ οἰκιστὴν σφισι Ποίμανδρον γενέσθαι λέγουσι, Χαιρησίλεω παῖδα, τοῦ Ἰασίου —, Ποίμανδρον δὲ γυναῖκά φασιν ἀγαγέσθαι Τάναγραν, θυγατέρα Αἰόλου. — ταύτης, τοῦ βίου προελθούσης ἐπὶ μακρότατον τοὺς περιοίκους φασὶν, ἀφελόντας τὸ ὄνομα, τήν τε γυναῖκα αὐτὴν καλεῖν Γραῖαν, καὶ ἀνὰ χρόνον τὴν πόλιν· διαμεῖναί τε τὸ ὄνομα ἐς τοσοῦτον, ὡς καὶ Ὅμηρον ἐν Καταλόγῳ* (Il. *β*′, 498.) *ποιῆσαι Θέσπειαν, Γραϊάν τε, καὶ εὐρύχορον Μυκαλησσόν. χρόνῳ δὲ ὕστερον* [*τὸ ὄνομα*] *τὸ ἀρχαῖον ἀνεσώσαντο.* ibi 8. *Γραῖαν: τὴν νῦν Τάναγραν καλουμένην.* cf. ann. ad 3, 91. et Schneiderum ad Xenoph. Hellen. 5, 4, 50. igitur bene habet *Γραϊκὴν* a recto *Γραϊκός*.
Gylippus, praefectus Syracusanis a Laced. missus, 6, 93., 104. Syracusas venit 7, 1. vincitur ab Athen. c. 5. eosdem postea vincit c. 6. Plemmyrium capit c. 22. nova Syracusanis auxilia adducit c. 50. pugnat cum Athen., eosque vincit c. 69. eorum fugam impedire statuit c. 74. Niciam capit c. 85. naves ex Sicilia domum reducit 8, 13.
Gyrtonii Thessaliae 2, 22.

H.

Habronychus 1, 91.
Haemus, mons Thraciae, 2, 96.
Hagnon 1, 117. Niciae fil., Periclis collega in praetura, 2, 58. Atheniensium dux, ibid. et c. 95. Potidaeam oppugnat 2, 58. Amphipolin condit 4, 102. ejus monumenta destruunt Amphipolitani 5, 11. pater Theramenis, 8, 68.
Halex fl. 3, 99.
Halienses 1, 105. haliensis ager 2, 56.
Haliartii 4, 93.
Halicarnassus 8, 42.
Halicyae, opp. Siciliae, 7, 32.
Halys fl. 1, 16.
Hamaxitus 8, 101.
Harmatus 8, 101.
Harmodius, sollicitatus ab Hipparcho, 6, 54., et ab eo contumelia affectus, c. 56., Hipparchum perimit 1, 20.; 6, 54., 55.
Harpagium 8, 107.
Hebrus fl. 2, 96.
Hecatombeus mensis 5, 54.
Hegesander 4, 132. Thespiensis 7, 19.
Hegesandrides 8, 91. et 94.
Hegesippidas Laced. 5, 52. notari visus 3, 93. verbis *χαλεπῶς — ἐξηγουμένου*.
Helena 1, 9.
Helixus Megarensis 8, 80.
Hellanicus historicus 1, 97.
Hellas ante bellum trojanum 1, 3. Helladis nomen olim universae

Graeciae non erat commune, ibid. unde deductum, ibid.
Hellen Phthiotidi imperans 1, 3.
Hellespontus 1, 89.; 8, 62. cf. ann. ad 8, 6.
heloriua via 6, 66., 70.; 7, 80.
Helos urbs 4, 54.
Helotes a Laced. deficientes Ithomen secesserunt 1, 101. cur Messenii vocati, ibid. iis bellum intulerunt Laced. c. 102. timentur a Lacedaemoniis 4, 80. eorum 2000 clam sustulerunt, ibid. sub Brasida militantes libertate, promissa 4, 26., donantur 5, 34. Helotum varia genera 5, 34. graviter armati militant 7, 19.
Heraclea in agro trachinio 3, 92.; 4, 78.; 5, 51. condita a Laced. 3, 92. in Boeotorum fidem recepta 5, 52. Heracleotae a Meliensibus proelio superati c. 51.
Heraclidae Eurystheum interficiunt 1, 9. Peloponnesum tenent 1, 12.
Heraclides, dux Syrac., 6, 73., 103.
Heraeenses 5, 67.
Herculis liberi, vide Heraclidae. Herculis sacra apud Syracusanos 7, 73. templum in agro mantinico 5, 64.
Hermae Atheniensium 6, 27. de mutilatis inquisitio facta 6, 28.; 53.
Hermaeondas Thebanus 3, 5.
Hermione 1, 128. hermionis triremis 1, 128. hermionensis ager 2, 56.
Hermocrates pacem Siciliensibus suadet 4, 59. Syracusanos hortatur ad se praeparandum contra infestum atticae classis adventum 6, 33. vir prudens et fortis 6, 72. Syracusanos post cladem acceptam consolatur et confirmat ibid. imperator factus a Syrac. c. 73. ad Camarinenses orationem habet c. 76. quo commento usus sit ad decipiendos hostes 7, 73. in exilium a Syracusanis mittitur 8, 85.
Hermon 4, 58.; 6, 32. circitorum praefectus 8, 92.
Hesiodus in Jovis nemaei templo creditur obiisse, 3, 96.
Hessii 3, 101.
Hestiaeenses sede pulsi ab Atheniensibus 1, 114. Atheniensium coloni in Euboea 7, 57.
Hestiodorus 2, 70.
Hiera insula, Vulcani officina, 3, 88.
Hieramenes 8, 58.
Hierenses 3, 92.
Hierophon 3, 105.
Hietae opp. 7, 2.
Himera 6, 5., 62.
Himeraeum 7, 9.
Hippagretes Laced. 4, 38. hippagretae ibid.
Hipparchus, Hippiae et Thessali frater, Pisistrati fil., 1, 20.; 6, 54., 56. ab Harmodio interficitur 1, 20.; 6, 57.
Hippias, pater Pisistrati, 6, 54. alter Pisistrati fil. natu max. 1, 20.; 6, 54. Hipparchi et Thessali fr. ibid. principatum obtinet, ibid. et c. 55. quomodo se gesserit in tyrannide, c. 59. imperio spoliatus ad Aeantidem profectus est c. 59. Hippias, Arcadum dux, a Pachete fraude interemtus 3, 34.
Hippocles, lampsacenus tyrannus, 6, 59. — Menippi fil. 8, 13.
Hippocrates, Atheniensium dux, 4, 66. quas res gesserit circa Megara, c. 67. Delium communit c. 90. Megara tentat c. 66., sequ. Megarensium longos muros capit c. 67. Nisaeam occupat c. 69. pugnaturus cum Boeotiis milites adhortatur c. 95. in proelio caesus c. 101. Hippocrates, Gelae tyrannus, 6, 5. Hippocrates Spartanus 8, 35. et 99.
Hippolochidas 4, 78.
Hipponicus 3, 91.
Hipponoïdas Laced. 5, 71.
hippotoxotae 2, 13., 96.
Homerus 1, 3., 9., 10.; 2, 41. ejus versus citantur 3, 104. bis.
Hyacinthia Laced. 5, 23.
Hyaei 3, 101.
Hybla geleatis, urbs, 6, 62. Hyblaei 6, 4., 94.
Hyblon, rex siculus, 6, 4.
Hyccara, oppidum sicanicum, 6, 62. cf. 7, 13.
Hylias fl. 7, 35.
hyllaïcus portus 3, 72., 81.
Hyperbolus, civis Athen., interemtus 8, 73.
Hyperochidas 6, 55.
Hysiae 3, 24.; 5, 83.
Hystaspes, pater Pissuthnae, 1, 115.

I.

Ialysus, urbs Rhodi, 8, 44.
Iapygia, prom., 6, 30., 44.; 7, 33. Iapyges ibid.

Iasus, Ioniae opp., 8, 28., 29. iasicus sinus c. 26.
Iberia 6, 2. Iberi ibid. bellicosissimi 6, 90.
Icarus 3, 29.; 8, 99.
Ichthys prom. 2, 25.
Ida 4, 52.; 8, 108.
Idacus 8, 104.
Idomene Macedoniae a Thracibus capta 2, 100. Amphilochiae 3, 112.
Ietae, Siculorum munitio, 7, 2.
ignibus signum dari solitum 2, 94.; 3, 22. et 80.
Illyrii 1, 26.; 4, 124.
Imbrii 3, 5.; 4, 28.; 7, 57.
Inarus, Psammetichi fil., Afrorum rex, Aegyptum ad defectionem a Persis concitat 1, 104. in crucem actus c. 110.
incendium magnum Plataeae 2, 77.
induciae annuae inter Athen. et Laced. 4, 15. earum formula c. 16. inter eosdem 4, 117. earum formula c. 118. induciae decemdiales inter Athen. et Boeot. 5, 26. et 32. inter Chalcid. et Athen. 6, 7. et 10. sacrae olympiae 5, 49.
Inessa 3, 103. Inessaei 6, 94.
insulae continenti adjunctae 2, 102.
inundatio circa Euboeam 3, 89.
Iolaus 1, 62.
Iolcius Athen. 5, 19.
Ion Chius, poëta, 8, 38.
Iones, Atheniensium coloni et consanguinei, 1, 2., 12., 95.; 2, 15.; 3, 26.; 4, 61. magnam classem Cyri temporibus sibi compararunt, 1, 13. maris imperium obtinent, ibid. a Cyro subacti 1, 16. a Persis ad Athenienses deficiunt 1, 95. perpetui Doriensium hostes 6, 82. ab iis contemti 5, 9. Ionum in Delo conventus 3, 104. ionius sinus 1, 24.
Ipnenses 3, 101.
Isarchidas 1, 29.
Ischagoras Laced. 4, 132.; 5, 21.
Isocrates, dux Corinth., 2, 83.
Isolochus 3, 115.
Ister fl. 2, 96.
Isthmia 8, 9. isthmica foedera, ibid. et c. 10.
Isthmionicus Athen. 5, 19.
isthmus Pallenes 1, 56. leucadius 3, 81. Corinthi 4, 42.
Istone mons 3, 85.; 4, 46.
Italia unde dicta, 6, 2. ejus pleraque oppida a Peloponnesiis condita 1, 12. quem ambitum primo habuerit, 6, 88., ann.
Italus, Arcadum rex, 6, 2.
Itamanes 3, 34., seqq.
iter, *ein Tagmarsch*, varie accipitur, 2, 13., 97.
Ithome a Lacedaemoniis ob 1, 101. et 102. iis deditur
Itonenses 5, 5.
Itys 1, 29.
Junonis templa 1, 24.; 3, 24 4, 133.; 5, 75.
Jupiter ithomita 1, 103. mil ejusque festum, 1, 126. lib 2, 71. nemeaeus, ejusque ten 3, 96. olympius 5, 31., 50 templum 1, 15.; 3, 14. Jovi plum 8, 19.
jurisjurandi formula inter daem. et Athen. 5, 18. alia jurisjurandi formularum varii dus 5, 18. jusjurandum optin et democraticorum 8, 75.

L.

Labdalum 6, 97.
Lacedaemon 1, 10. a Dorien condita c. 18. seditionibus di nis conflictata, bonis legibus tyrannidis semper immunis, servis abundat 8, 40. Laceda nii duas Peloponnesi partes co et totius ditionem tenent, 1, eorum cultus et vestitus c primi corpora nudarunt et unxe certaturi, ibid. plerosque tyra ex Graecia sustulerunt c. 18. G corum duces electi ibid. ean semper formam reip. servar ibid. ab Atheniensibus disso etiam bellum cum iis gerere perunt ibid. quomodo sociis in raverint, c. 19. quaenam eos im lerint ad bellum suscipiendum c tra Athen., c. 23., 24., 25., 66., 88., 102. bellum illaturi c ventus sociorum indicunt c. post conciones utrinque habi sententiam ferunt, Athenienses juste agere, decernuntque, foed esse rupta, c. 79., 87., 118. vo non calculis, suffragia ferunt, pr ter reges: v. 1, 20., 87. bell gerendum esse decernunt 1, Athenienses muros reficere vet c. 90. a Themistocle illudunt ibid. et in seqq. Pausaniam ad ca sam dicendam arcessunt c. 9 128., sequ. Themistoclem accusa c. 135. in Atticam irrupturi terr

motu impediuntur c. 101. contra Helotas Ithomae bellum gerunt, ibid. et in seqq. palam dissentiunt ab Athen. c. 102. mari pugnant cum Athen., et vincuntur, c. 105. suppetias ferunt Doriensibus, eorum metropoli, c. 107. superant Athenienses ad Tanagram c. 108. foedera quinquennalia ineunt cum Athen. c. 112. bellum sacrum suscipiunt, et templum Apollinis Delphis tradunt, ibid. irrumpunt in Atticam c. 114. cum Athen. tricennalia foedera percutiunt c. 115. ad bellum tardi c. 118. de bello Atheniens. inferendo oraculum consulunt ibid. socios iterum convocant, et cum iis deliberant de bello, c. 119. tandemque id decernunt c. 125. Athen. scelus Cylonium expiare jubent c. 126., sequ., illosque vicissim Athen. piaculum ad Taenarum admissum c. 128. per legatos postulant ab Athen. ut a Potidaea obsidionem abstineant, et decretum de Megarensibus rescindant c. 139. his respondent Athen. c. 145. eorum ad bellum apparatus 2, 7., 8. et socii 2, 9. Laced. Atticam invadunt c. 18. Oenoën frustra oppugnant ibid. Atticam populantur c. 19., 23. Aeginetis expulsis Thyream incolendam dant c. 27. iterum in Atticam irrumpunt c. 47. bellum inferunt Zacyntho c. 66. eorum legati ab Athen. intercepti c. 67. copias ducunt adversus Plataeam c. 71., eamque oppugnant c. 75., et obsidione cingunt c. 77. Acarnaniam invadunt c. 80. pugnant cum Atheniensibus c. 83. superantur c. 84. iterum se parant certamini c. 85., 86. duces eorum milites adhortantur c. 87. proelium committunt vario Marte c. 90., 91. Piraeeum nequidquam tentant c. 93., 94. in Atticam irrumpunt 3, 1. Mytilenaeis succurrere volunt c. 15. classem in Lesbum mittere statuunt c. 16. denuo Atticam invadunt c. 26. eorum classis in Asiam trajicit c. 29. in Peloponnesum se recipit c. 33. eam persequuntur Athen. ibid. Plataeam deditione accipiunt c. 52. eorum de civibus et urbe Plataeensium judicium c. 58. in Corcyram classem mittere decernunt c. 69. Corcyraeos vincunt c. 78., 79. metu Atheniensium a Corcyra fugiunt c. 81. Atticam invasuri terrae motibus absterrentur c. 89. Heracleam coloniam deducunt c. 92. cum Ambraciotis expeditionem suscipiunt contra Amphilochios c. 105. post cladem ab Acarnanibus acceptam Ambraciotas deserunt c. 109., sequ. in Att. irrumpunt 4, 2. sed Pylo ab Atheniensibus capta cito domum redeunt c. 6. ad Pylum exercitum admovent c. 8. Sphacteriae praesidium imponunt ibid. Pylum terra marique oppugnant c. 11., 12. superantur ab Atheniensibus c. 14. inducias cum iis faciunt c. 16. legatos mittunt Athenas ibid. eorum ad Athenienses oratio c. 17. re infecta redeunt c. 22. in Sphacteria obsidentur c. 36. deditionem faciunt c. 38. captivi Athenas deferuntur c. 41. epistola, missa ad Laced. a rege Persarum, intercepta ab Athen. c. 50. consternantur post clades acceptas c. 55. Helotas ablegandi causas quaerunt c. 80. Amphipolin capiunt c. 106. inducias annuas faciunt cum Athen. c. 117., sequ. ad pacem inclinant 5, 14. foedera ineunt cum Athen. c. 18., 23. accusant Corinthios c. 30. in Arcadiam expeditionem suscipiunt c. 33. Helotas sub Brasidae ductu pugnantes libertate donant c. 34. suspecti sunt Atheniensibus c. 35. cum Boeotiis societatem instituunt c. 39. Panactum Athen. reddunt c. 42. ob multam non solutam aditu ad Jovis olympii templum ab Eleis prohibiti c. 49. Epidauriis succurrunt c. 56. contra Argivos arma movent c. 57. Agidi suscensent c. 63., 65. Tegeatis opem ferunt 5, 64. in agrum mantinicum irrumpunt ibid. aciem instruunt contra Argivos c. 66. ordo exercitus c. 67., 68. ad tibicinum cantum ineunt proelium c. 70. Argivos ad Mantineam vincunt, eaque victoria infamiae notam, Sphacteriae inustam, delent c. 75. iis pacem dant c. 77. et foedera ineunt c. 79. oligarchiam Argis instituunt c. 81. muros Argivorum diruunt c. 83. Hysias capiunt ibid. agrum argivum populantur 6, 7. suppetias Syracusanis ferre decernunt c. 93, Syracusas veniunt 7, 2. vario Marte pugnant cum Athenien-

sibus c. 5., 6. bellum contra Athen. instruunt c. 18. Atticam ingressi Deceleam communiunt c. 19. classem in Siciliam mittunt ibid. Syracusas veniunt c. 21. Chios adjuvant 8, 6. in Chium proficiscentes fugantur ab Athen. c. 10. foedus faciunt cum rege Persarum c. 18., 37., 58. ab Atheniensibus obsessi erumpunt c. 20. Iasum capiunt c. 28. novam classem in Asiam mittunt c. 39. pugnant cum Atheniensibus, et vincunt, c. 42. Rhodum occupant c. 44. partem classis Pharnabazo mittunt c. 80. Athenienses profligant c. 95. navali proelio decertant cum iis, et superantur, c. 104., 106. Lacedaemoniorum ingenium 1, 69., 70., 84.; 8, 96. militaris disciplina 5, 66., 67. rei nauticae imperitiores Lac. 2, 85. eorum breviloquentia 4, 17. infantia significata 8, 84. (ἦν δὲ — εἰπεῖν.) Carnea 5, 75. gymnopaediae 5, 82. eorum agrum ab argivo disterminans Thyrea 4, 56. Lacedaemoniorum et Atheniensium disciplina diversa 2, 37. — 39. comitia 1, 67. trecenti Equites, qui dicebantur, 5, 72. illiberalitas 5, 105. eorum et Chiorum magna laus de rep. bene administranda 8, 24. reges in exercitu summum imperium habent 5, 66. Lacedaemonii peregrinos civitate pellebant 2, 39. cum duabus partibus sociorum ad bella proficiscebantur, tertia domi relicta, 2, 10., 12.; 3, 15. cf. 8, 22. hostes fusos non longe persequebantur, 5, 73. omnia in republ. occulta habebant, 5, 68. Carneis a militia abstinebant, 5, 54., 75., 76. item propter terrae motum, 1, 101.; 3, 89.; 5, 50. baculos gerebant 8, 84.

Lacedaemonius, Cimonis fil., 1, 45.

Laches, Melanopi fil., dux classis in Siciliam missae, 3, 86., 115.; 6, 1., 6., 75. Mylis bellum infert 3, 90. Locros acie vincit c. 103. eorum castellum capit c. 115.

Laches Athen. 5, 19., 24.

Lacon 3, 52.

Lade insula, Mileto adjacens, 8, 17., 24.

Laeaei 2, 96.

Laespodias, dux Athen., 6, 105.; 8, 86.

Laestrygones 6, 2.

Lamachus, unus e tribus ducibus Athen. in expeditione sicula, 4, 75.; 6, 8. classem amittit 4, 75. ejus de bello siculo sententia 6, 49. occumbit in proelio 6, 101. — Lamachus Athen. 5, 19., 24. mis condit Trotilum 6, 4.

Lampon Athen. 5, 19., 24.

Lampsacus Themistocli donatur ab Artaxerxe 1, 138. vini feracissima, ibid. ab Athen. deficit 8, 62. a Strombichide recipitur c. 62.

Laodicium, in Orestide situm, 4, 134.

Laophon 8, 6.

Laphilus Laced. 5, 19., 24.

Larissa 4, 78.; 8, 101. Larissaei 2, 22.

Las, opp., 8, 91.

latomiae Syracusarum 7, 86., 87.

latrocinia tam a Graecis, quam barbaris, olim exercebantur 1, 5., 8. primum a Minoë, deinde a ceteris Graecis, e mari expulsa 1, 4., 13.

Laurius mons 2, 55.; 6, 91.

Leager 1, 51.

Learchus 2, 67.

Lebedus ad defectionem inducitur a Chiis 8, 19.

Lectus 8, 101.

Lecythus 4, 113. a Brasida expugnatur, et Palladi ab eo dedicatur, c. 115. — 117.

legati a Lacedaemoniis missi ad Persarum regem ab Atheniensibus capti et supplicio affecti 2, 67. legati Corcyraeorum ab Atheniensibus in custodiam dati 3, 72. legati undecim Laced. Astyocho adjuncti 8, 39. legatum Archidami pacis causa missum in urbem non admittunt Ath. 2, 12. legationes invicem inter Laced. et Ath. ante bellum missae 1, 126.

Lemnus insula 4, 109.; 8, 102. Atheniensibus subjecta 1, 115. morbo attico afflicta 2, 47. Lemnii 3, 5.; 4, 28.; 5, 8. socii Atheniensium in expeditione sicula 7, 57. eadem cum Athen. lingua, iisdemque institutis, utuntur, ib.

Leocorium fanum 1, 20.; 6, 57.

Leocrates 1, 105.

Leogoras, pater Andocidis, 1, 51.

Leon Laced. 3, 92. pater Paedariti 8, 28. dux Athen. 8, 23., 24., 55. dux Spart. 8, 61. vicus 6, 97.

Leonides 1, 132.

Leontiades 2, 2.

Leontini a Chalcidensibus conditi 6,

3., 79. cum Syracusanis bellum gerunt 3, 86. eorum socii, ibid. seditione laborant 5, 4. eorum potentissimi Syracusas migrant ibid. Atheniensium cognati 6, 50.
Leotychides, rex Laced., 1, 89.
Lepreum 5, 31. bis, 34., 49. Lepreatae bellum gerunt cum Arcadibus 5, 31. eorum cum Eleis contentio ibid. et in seqq.
Lerus insula 8, 26., 27.
Lesbus ab Ath. ad Laced. deficit 3, 2. ab Ath. recepta 3, 51.; 8, 5. a Chiis tentata 8, 22. Lesbiis ut imperaverint Ath. 1, 19. Lesbii in societatem recepti a Laced. 3, 15. multati ab Ath. 3, 50. Lesbi magnitudo ibid. Lesbii et Boeoti consanguinei: v. Boeoti.
Leucas, Corinthiorum colonia, 1, 30.; 2, 30. ejus agrum populantur Corcyraei ibid. ubi sita sit urbs, 3, 94. eam infesta classe petunt Ath. ibid. Leucadii Corinthiis contra Corcyraeos naves praebent 1, 27. se adjungunt Ambraciotis 2, 80. leucadius isthmus 4, 8.
Leucimne, Corcyrae prom., 1, 30., 47.; 3, 79.
Leuconium 8, 24.
Leucon Tcichos, pars Memphidos, 1, 104.
Leuctra 5, 54.
leges malae et immotae utiliores bonis et mobilibus 3, 37.
liberi eorum, qui pro patria pugnantes ceciderant, olim Athenis ad pubertatem usque publicis sumtibus alebantur, 2, 46.
Libya pestilentia afflicta 2, 48. Libyes Aegypto finitimi 1, 104.
Lichas Lacedaemonius, in Olympiis victor, virgis caesus ab Eleorum lictoribus, 5, 50. Lacedaemoniorum legatus 5, 22.; 8, 39. Argivorum hospes 5, 76. Argos missus ibid. cum Tissapherne de foedere contendit 8, 43. cf. c. 52. moritur c. 84. Milesii eum humari vetuerunt eo loco, ubi Lacedaemonii volebant, ibid.
Ligyes 6, 2.
Limera Epidaurus, v. Epidaurus.
Limnae 2, 15. Limnaea, pagus, 2, 80.; 3, 106.
Lindii in Sicilia 6, 4.
Lindus, urbs Rhodi, 8, 44.
lini semen 4, 26.
Lipara, una ex Aeoli insulis, 3, 88. Liparaei Cnidiorum coloni 3, 88.
lochi Spart. 4, 8.; 5, 15., 68. Argivorum 5, 72.
Locri Opuntii, quorum pars Epicnemidii, 1, 108.; 2, 32.; 3, 89. Locri Epizephyrii 7, 1. Rheginos odio persequuntur 4, 1., 24. in agrum Rheginorum irrumpunt ibid. cum Atheniensibus amicitiam jungunt 5, 5. Ath. aqua et appulsu arcent 6, 44. Peloponnesiis auxiliantur 8, 91.
Locri Ozolae 1, 5. Naupactum occupant c. 103. Atheniensium socii 3, 95. Aetolis finitimi ibid.
Locrorum centum familiae 1, 108.
Loryma 8, 43.
ludi deliaci instituti 3, 104. ludi in Dianae ephesiae honorem ibid.
luna eclipsin patitur 7, 50.
luscinia daulias appellata 2, 29.
lustralia festa 3, 104.
lustratio Deli 1, 8.; 3, 104.
Lycaeum 5, 16., 54.
Lycia 8, 41.
Lycomedes, pater Archestrati, 1, 57. Cleomedis 8, 84.
Lycophron, dux Corinth., 4, 43. in fuga caesus c. 44.
Lycus, pater Thrasybuli, 8, 75.
Lyncus 4, 83., 124., 129., 132. Lyncestae 2, 99.; 4, 83., 124.
Lysicles 1, 91. missus ab Atheniensibus ad pecuniam colligendam a Caribus et Anaeitis occiditur 3, 19.
Lysimachus, pater Aristidis, 1, 91. Arianthidis 4, 91. et Heraclidis 6, 73.
Lysimelia palus 7, 53.
Lysistratus Olynthius 4, 110.

M.

Macarius Spartanus 3, 100. in acie cadit c. 109.
Macedonia 1, 58., 59. ejus descriptio 2, 99., sequ. reges Argis oriundi, ibid. et 5, 80. cf. ann. ad 2, 99.
machina Boeotorum in Delii oppugnatione 4, 100. machinae a Plataeensibus excogitatae 2, 75., 76.
Machon, dux Corinth., 2, 83.
maeandrius campus 3, 19.
Maedi 2, 98.
Maenalia 5, 64.

Magnesia Themistocli data ab Artaxerxe 1, 138. Magnetes 2, 101.
Malea, Lesbi prom., 3, 4., 6. prom. Peloponnesi 4, 54.; 8, 39. maliacus sinus 8, 3.
malum malo sanare, proverb., 5, 65.
Mantinea 5, 55.; 6, 16. Mantinei, sive Mantinenses, 3, 107., 108., sequ. cum Tegeatis acie pugnant 4, 134. cum Argivis societatem ineunt 5, 29. Arcadiae partem subigunt ibid. cum Laced. bellum gerunt 5, 33. ad Lacedaemoniorum societatem redeunt 5, 31., 47. mercede militant 7, 57. Mantineae planities 5, 65. Mantinensium ὑπήκοοι 5, 29., 69., 81.
manus ferrea 4, 25.; 7, 62.
marathonia pugna 1, 18.; 2, 34.; 6, 59.
Marathusa 8, 31.
Mardonii gladius 2, 13., ann.
mare graecum 1, 4. aegaeum 1, 98. creticum 4, 53.; 5, 110. siculum 4, 24., 53.; 6, 13. tyrrhenum 4, 24. maris inundatio Euboeae magnam cladem affert 3, 89.
Marea urbs 1, 104.
Massilia a Phocensibus condita 1, 13.
Mecyberna capta ab Olynthiis 5, 39. Mecybernaei 5, 18.
Medeon 3, 106.
Medi pugnant cum Athen., vide marathonia pugna; a Graecis victi ex Europa discedunt 1, 89. μηδικαὶ σκευαὶ 1, 130. μηδικὰ σκῦλα 2, 13.
Megabates 1, 129.
Megabazus, Persa, 1, 109.
Megabyzus, Zopyri fil., 1, 109.
Megacles 4, 119.
Megara, Siciliae urbs, 6, 4., 94. Hyblaea dicta, 6, 4.
Megara Graeciae 1, 103. tentata ab Athen. 6, 67., sequ. conservata a Brasida 4, 70., 71. oligarchia ibi constituta quamdiu servata sit, 4, 74. Megaris, sive ager megarensis, quotannis ab Athen. vastatur, 2, 31., 32.; 4, 66. Megarenses Corinthiis contra Corcyraeos opem ferunt 1, 27. foro et portubus Atticis arcentur 1, 67. Atheniensibus se jungunt 1, 103. ab iis deficiunt 1, 114. de prodendis Athenis agunt 4, 66. fugiunt, qui proditionem moliebantur, 4, 74. eorum exules in urbem reducti 4, 66. longos muros diruunt 4, 109.
Melaei 5, 5.
Melancridas 8, 6.
Melanopus 3, 86.
Melanthus Laced. 8, 5.
Meleas Lacon 3, 5.
Melesander, dux Athen., occiditur in Lycia 2, 69.
Melesias 8, 86.
Melesippus, legatus Laced., 1, 139. Diacriti fil., ab Archidamo Athenas missus, re infecta redit 2, 12.
Melienses in tres partes distincti 3, 92. pugnant cum Heracleotis 5, 51. meliensis, sive meliacus, sinus 3, 96.; 4, 100.
Melitia Achajae 4, 78.
Melus insula, una ex Cycladibus, 2, 9.; 5, 84., 112.; 8, 41. Melii Lacedaemoniorum coloni 5, 84. colloquia habent cum Athen. legatis 5, 85., sequ. classe infesta ab Atheniensibus petuntur 3, 91. vallo circumdantur 5, 114. et expugnantur 5, 116. deditione facta quomodo ab Atheniens. tractati, ibid. coloniam eo deducunt Athen. ibid.
memoriam quidam ex morbo attico amiserunt 2, 49.
Memphis, ab Athen. capta, 1, 104.
Menander Athen., ad Syracusas dux, 7, 16., 43. ultimo proelio cum Syracusanis infeliciter pugnat 7, 69.
Menas Laced. 5, 19., 24.
Mende, in Pallene sita, Eretriensium colonia, ab Atheniens. ad Laced. deficit 4, 123. ab illis per vim capta ac direpta c. 130., sequ. Mendaei colonos Ἠϊονem mittunt 4, 7.
mendesium Nili cornu 1, 100.
Menecolus, Camarinae conditor, 6, 5.
Menecrates 4, 119.
Menedaeus 3, 100., 109.
Menon Pharsalius 2, 22.
mensurae fluidorum c. 87. longitudinis 7, 38.
Messana, sive Messena, urbs Siciliae, ab Anaxila condita 6, 5. ejus situs 4, 1.; 6, 48. Atheniensibus dedita 3, 90. ab iis deficit 4, 1. a Locrensibus tenetur 5, 5. ab Atheniens. frustra tentatur 6, 74. Messanii, sive Messanenses, Naxiis bellum inferunt 4, 25., sequ. maximam cladem a Naxiis accipiunt ibidem.
Messapia gens 7, 33. Messapii 3, 101.
Messene in agro lacon. 4, 41. Messenii e Pelop. a Laced. pelluntur

1, 101., 103. ab Atheniensibus Naupacti collocantur 1, 103.; 7, 57. Pheam capiunt 2, 25. in Pylum reversi agrum laconicum infestant 4, 41.
Metagenes 5, 19., 24.
Metapontium 7, 33. Metapontini ibid. et 57.
Methone in agro lacon. 2, 25. Methone, sive Methana, inter Epidaurum et Troezenem 4, 45., 118.; 5, 18. Methone, urbs Macedoniae finitima, 6, 7. Methonaei 4, 129.
Methydrium Arcadiae 5, 58.
Methymna, Lesbi urbs, fida Atheniensibus, 3, 2. Methymnaei gravem cladem ab Antissaeis accipiunt 3, 18. naves Atheniensibus praebent, cetera liberi, 6, 85.; 7, 57. Methymnaei exules Methymnam adoriuntur 8, 100.
metropoli quid debeat colonia, 1, 25. metropolis et coloniae mutuum officium 1, 34., 38.
Metropolis, urbs Amphilochiae, 3, 107.
metus memoriam excutit 2, 87.
Miciades, nauarchus, 1, 47.
Midius (*Μείδιος*) fl. 8, 106. al. Pidius, Pydius.
migrationes olim frequentes in Graecia 1, 2.
Melesias 8, 86.
Miletus 1, 115.; 8, 17. ab Athen. deficit ibid. tentata ab Athen. 8, 25., 30. Milesii cum Samiis bellum gerunt 1, 115. Argivos superant 8, 25. castellum a Tissapherne Mileti exstructum capiunt, et praesidium, quod illic erat, expellunt, 8, 84.
milichius Jupiter 1, 126.
Mille electi Argivorum 5, 67.
Miltiades 1, 100.
Mimas 8, 34.
Mindarus, nauarchus Laced., 8, 85. in Hellespontum navigat c. 99., 100. proelio vincitur c. 104., sequ.
Minerva chalcioecos 1, 134. Minervae signum in arce Athen. 2, 13. fanum Lecythi 4, 116.
Minoa ins. 3, 51.; 4, 67., 118.
Minos primus classe comparata mare piratis liberat, et Cycladum imperium obtinet, 1, 4.
Molobrus 4, 8.
Molossi 2, 80.
Molycrium 2, 84. Corinthiorum colonia 3, 102.
monumenta illustrium virorum 2, 43.
morae Spart. 4, 8.; 5, 71.
morbus atticus 2, 47., 48.
Morgantina in Sicilia 4, 65.
Motye 6, 2.
multae judiciales apud. Ath 6, 91.
munera dandi et accipiendi mos apud Odrysas aliosque Thraces 2, 97.
Munychia 2, 13.; 8, 92., 93.
muri longi 1, 69., 93., 107., 108.; 2, 13. Megarensium ab Atheniensibus aedificati 1, 103.; 4, 66., deinde diruti 4, 69., et ab ipsis Megarensibus solo aequati 4, 109. longi muri Argivorum 5, 82. a Lacedaemoniis diruti c. 83. qui etiam Atheniensibus suadent, ut suos muros demoliantur, 1, 90. muri, quo Plataeenses ab iisdem cingebantur, descriptio 2, 78. murus albus tertia Memphidis pars 1, 104.
Mycale 1, 89.; 8, 79.
Mycalessus urbs a Thracibus capta et direpta 7, 29.
Mycenae 1, 10. Mycenaeorum regnum 1, 9.
Myconus insula 3, 29.
Mygdonia 2, 99., 100. Mygdonius ager 1, 58.
Mylae, Messeniorum opp., 3, 90.
Myletidae 6, 5.
Myonesus, 3, 32. — Myonenses 3, 101.
Myrcinus, urbs edonensis, 4, 107. Myrcinii 5, 6., 10.
Myronides, dux Athen., 1, 105., 108.; 4, 95.
Myrrhina, uxor Hippiae, 6, 55.
Myrtilus Athen. 5, 19., 24.
Myscon Syrac. 8, 85.
mysteria Athen. violata 6, 28., 53., 60., 61.
Mytilene, Lesbi urbs, ab Atheniensibus deficit 3, 2., 3. ab iis obsidetur 3, 6., 18. deditur Atheniensibus c. 28. Atheniensium crudele decretum c. 36., 49., 50. rursus ab Atheniens. deficit 8, 22., ab iisque recipitur c. 23. Mytilenaei festum Apollinis Maloëntis celebrant 3, 3. eorum triremes ab Atheniensibus detentae ibid. proelio navali cum Athen. commisso fugantur c. 4. factis induciis legatos Athenas mittunt ibid., qui re infecta redeunt c. 5. rursus pugnant cum Atheniensibus ib. Spartam legatos mittunt 3, 4., 8. ad Lac. orationem habent c. 9. Methymnam adoriuntur c. 18. in magnum discrimen veniunt c. 49.

quomodo ab Athen. tractati fuerint, ibid. et c. 50.
Myus 3, 19. ab Artaxerxe Themistocli pro opsonio data 1, 138.

N.

navis longa 1, 14. quinquaginta remigum ibid. hippagoga 4, 42. hoplitagoga 6, 25.; 8, 30. cf. 3, 95. salaminia et paralus 3, 33., 77.; 6, 53. piratica qualis olim, 1, 10. navis olim Neptuno consecrata post victoriam 2, 92. navium onerariarum magnitudo quomodo aestimata sit, 7, 25. navium ad Trojam profectarum numerus et magnitudo 1, 10. navium formam quinam primi immutaverint, 1, 13. navium praesidio res graecae conservatae 1, 74. navium atticarum numerus initio belli pelop. 2, 13. navium numerus, quem Laced. sociis imperaverunt, 2, 7.; 3, 16. navium Athenis in Siciliam missarum numerus 6, 25., 31., 43. navalia Lacedaemoniorum ab Atheniensibus accensa 1, 108. navalis rei studiosa Graecia 1, 13. cf. v. *σημεῖον*.
Nauclides Plataeensis 2, 2.
naucrari 1, 126., ann.
Naucrates 4, 119.
Naupactus urbs 1, 193.; 2, 69.; 3, 102. a Locris Ozolis occupata 1, 103. ab Athen. recepta, et Helotibus incolenda data, ibid.
nautarum genera 6, 31.
Naxus insula ab Athen. obsessa 1, 137. subacta 1, 98. Naxus chalcidica 4, 25.; 6, 3. Naxii Atheniensium partes fovent 6, 50.; 7, 57. Messanenses gravissima clade afficiunt 4, 25.
Neapolis Africae 7, 50.
Nemea 3, 96.; 5, 58., 59. nemeaeus Jupiter 3, 96.
Neodamodes Sp. 5, 34.; 7, 58.
Neptuni templum in Taenaro 1, 128. in Colono 8, 67. cf. v. navis.
Nericus Leucadis 3, 7.
Nestus fl. 2, 96.
Nicanor, Chaonum dux, 2, 80.
Nicasus 4, 119.
Nicias Gortynius 2, 85. Nicias, Nicerati fil., 3, 91. religiosus et prodigiorum observationi deditus 7, 50., 77., 86. ejus laus 7, 86., 87. opes 7, 86. orationes 6 20., 68.; 7, 61., 77. Minoam sulam capit 3, 51. Melum fru oppugnat 3, 91. Tanagraeos cit 3, 91. Locridis oram popul ibid. Corinthios acie vincit 4, 44. Cleoni imperio cedit 4, Cythera capit 4, 54. Mendam 4, Scionem obsidione cingit, ibid pacem cum Laced. faciendam pro sus 5, 61. foederis et pacis cum La auctor 5, 43., 46.; 7, 86. syrac. praeficitur 6, 8. id dis det c. 9. ejus de bello siculo tentia 6, 47. milites ad proe hortatur c. 68. Syrac. acie vi et obsidet c. 69., 70. ejus str gema c. 102. defuncto Lam solus imperium habet c. 103. teras Athenas mittit de statu rum in Sicilia 7, 8., 11. cunct adoriri Syracusas in contemtum nit 7, 42. Syracusis discedere rec c. 48. postea tamen discedit c. Gylippo se dedit c. 85. inter tur c. 86.
Nicolaus Laced. 2, 67.
Nicomachus Phocensis 4, 89.
Nicomedes, Cleombroti fil., 1, 1
Nicon Thebanus 7, 19.
Niconidas 4, 78.
Nicostratus 4, 119.; 5, 61. Co raeorum plebi contra optim auxilium fert 3, 75. Cythera c 4, 53., 54. Mendam 4, Scionen obsidet ibid. et 131.
Nisaea 1, 114.; 2, 31.; 4, 21., 5, 17. Megarensium navale et tus 2, 93.; 4, 66. ab Atheniens obsessa et capta c. 69.
Nisi sacellum 4, 118.
Notium, urbs Colophoniorum, tione laborans, 3, 34.
Novem fistulae, v. Enneacrunos
Novem viae, postea Amphip 1, 100.
nudi certantes in Graecia 1, 6.
nuptiarum solennibus aqua lirrhoës usi Ath. 2, 15.
Nymphodorus 2, 29.

O.

obolus aegineticus 5, 47.
Octoginta viri Argivorum 5, 47
Ocytus 4, 119.
Odomanti 2, 101.; 5, 6.

Odrysae 2, 29., 96. eorum regnum a Tere amplificatum 2, 29. imperium, tributum, et lex de muneribus accipiendis, 2, 97.
Oeanthii, sive Oeanthenses, 3, 101.
Oeneon 3, 95., 102.
Oeniadae 1, 111.; 2, 102.; 3, 114. iis bellum inferunt Athen. 3, 7. recipiuntur in Atheniensium societatem 4, 77.
Oenoë Atticae, a Lacedaemoniis frustra oppugnata, 2, 18. eam occupat Aristarchus 8, 98.
Oenophyta Boeotiae 1, 108.; 4, 95.
Oenussae insulae 8, 24.
Oesyme, Thasiorum colonia, 4, 107.
Oetaei 3, 92.; 8, 3.
oligarchia Sami constituta 1, 115. quam mutare laborant Samii 8, 21., 22. Argis etiam obtinet 5, 81. Athenis sublata 8, 97., 98. vituperatur 3, 62.; 6, 38., 39.; 8, 48.
Olophyxus 4, 109.
Olorus, pater Thucydidis, 4, 104.
Olpae 3, 105. Olpa singulari 3, 107., 111., 113. Olpaei 3, 101.
Olympia 3, 8.; 5, 47. in Peloponneso celebrata 1, 126. olympiaca foedera, sive induciae olympiacorum causa factae, 5, 49. olympiacis in ludis victor Cylon 1, 126., Androsthenes 5, 49., Lichas 5, 50. olympici athletae subligacula olim gestabant 1, 6. vide Jupiter.
Olympium apud Syracusas 6, 64., 65., 70., 75.; 7, 37.
Olympus mons 4, 78.
Olynthus 1, 63.; 2, 79.; 4, 123.; 5, 18. Olynthii capiunt Mecybernam 5, 39.
Omophagi 3, 94.
Onasimus 4, 119.
Oneius mons 4, 44.
Onetorides 2, 2.
Onomacles, dux Athen., 8, 25.
Ophionenses 3, 94.
Opici 6, 2. Opicia c. 4.
Opuntii, vide Locri.
Opus 2, 32.
oraculum delphicum 1, 25., 28., 103., 118., 123., 126., 134.; 2, 17., 54., 102.; 3, 96.; 4, 118.; 5, 32. oracula multa ante bellum peloponn. edita 2, 21.
oratio, vide concio. oratio vere laconica 1, 86. orationes funebres ex antiquitate superstites 2, 34.
orator publicus (δημαγωγὸς, προστάτης δήμου) descriptus (ὃς ἔπεισε etc.) 4, 58.
Orchomenus Boeotiae 1, 113.; 3, 87. ante minyëus, postea boeotius dictus, 4, 76. arcadicus, ab Atheniensibus oppugnatus, 5, 61.
Orestae 2, 80.
Orestes, Echecratidae, Thessalorum regis, fil., 1, 111.
Oresthis 4, 134.
Orestium Maenaliae 5, 64.
Orëus 8, 95.
Orneae ab Argivis oppugnantur 6, 7. Orneatae ibid. et 5, 67.
Orobiae 3, 89.
Oroedus rex 2, 80.
Oropia 4, 91.
Oropus 2, 23.; 3, 91.; 4, 96.; 8, 95. a Boeotiis per proditionem capitur 8, 60. Oropii Atheniensibus subjecti 2, 23.
Orsippus Megarensis 1, 6.
ortus et occasus siderum 2, 78.
Oscius fl. 2, 96.
ostracismus Athenis 1, 135.; 8, 73.
Otanes 8, 16.
Ozolae, v. Locri.

P.

Paches, dux Atheniensium, 3, 18. adversus Mytilenen mittitur ibid. eam capit 3, 28., et Notium, c. 34. Pyrrham et Eresum ad deditionem redigit c. 35. Salaethum captum Athenas mittit ib.
paean, paeonismus, militum 1, 50.; 2, 91.; 4, 43.; 7, 44.
Paedaritus 8, 28., 33., 38., 40. caesus ab Atheniensibus 8, 55.
Paeones 2, 96., 98.
Pagondas, Boeotarchus Thebanus, 4, 91. Boeotos adhortatur c. 92. cum Atheniensibus congreditur 4, 96.
Pale, Cephalleniae urbs, 1, 27. Palenses ibid., et 2, 30.
Palaerenses 2, 30.
Pallene 1, 56., 64.; 4, 116., 129. Pallenes isthmus 1, 56.
Pammilus Megarensis, Selinuntis conditor, 6, 4.
Pamphylia 1, 100.
Panactum, Atticae castellum, 5, 18. a Boeotis captum et dirutum, 5, 3., 42.
Panaei 2, 101.
Panaerus 4, 78.
Panathenaea magna 5, 47.; panathenaïca pompa 1, 20.; 6, 56.

pancration 5, 49.
Pandion, rex Athen., 2, 62.
Panemus, mensis Corinthiorum, 8, 9.
Pangaeus mons 2, 99.
panicus terror 7, 80.
Panormus achaïcus 2, 86.; 7, 19. Siciliae 6, 2. agri milesii 8, 24.
Pantacyas fl. 6, 4.
papaver mellitum 4, 26.
paralius ager 2, 55., 56. Paralii 3, 92.
paralus, navis Atheniensium, 3, 33., 77. Parali dicti, qui eam vehebant, 8, 73. Paralis navem auferunt Quadringenti 8, 74.
Parasii (?) 2, 22.
Paravaei 2, 80.
Parii 4, 104.
Paris 1, 53.
Parnes mons 2, 23.; 4, 96.
Parrhasii Arcades 5, 33. iis bellum inferunt Laced., eosque in libertatem asserunt, ibid.
Pasitelidas, dux Laced., 4, 132.; 5, 3. captus ab Atheniensibus ibid.
paterni dii 2, 71.
Patmos ins. e Sporadibus 3, 33.
Patrae 2, 83., 84. Patrenses 5, 52.
Pausanias, Graecorum dux, 1, 94. Pausaniae σπονδαὶ cum Plataeensibus 2, 71.; 3, 68. Cyprum subigit et Byzantium expugnat 1, 94. imperium tyrannicum exercet c. 95. a Lacedaemoniis revocatur ib. et c. 128. accusatur et privatarum injuriarum damnatur, publicarum absolvitur, ib. et c. 128. privatus abit in Hellespontum c. 128. Xerxis benevolentiam conciliare studet ib. Gongylum ad Xerxem mittit cum epistola ibid. cui respondet Xerxes c. 129. post Xerxis epistolam acceptam superbus atque insolens factus c. 130. Byzantio ab Atheniensibus pulsus c. 131. ejus inscriptio in templo delphico 1, 132. in carcerem conjicitur, ib. liberatur, ib. ejus genus c. 132. tutor Plistarchi, regis Leonidae filii, ib. ab Argilio defertur ad Laced. magistratus ib. et c. 133., sequ. in templo Palladis chalcioecae conclusus fame moritur c. 134. mortui cadaver in Caeadem dejectum ibid. postea translatum ad Palladis templum, et in fani vestibulo sepultum, ib.
Pausanias, Plistoanactis fil., rex Laced., 3, 26. filius aut frater Derdae 1, 61.
pecuniae quantum fuerit in aerario Atheniensium initio belli pelop., 2, 13., 14. pecuniam quando primum Ath. in usum publicum contulerint, 3, 19.
Pegae Athen. subjectae 1, 103., 107. 111., restitutae Peloponnesiis 1, 115.; 4, 21.
Pele insula 8, 31.
Pelasga gens vaga 1, 3. pelasgici Tyrrheni 4, 109. Lemnum et Athenas olim incoluerunt, ibid. Pelasgicum Athenis 2, 17.
Pella Macedoniae 2, 99., 100.
Pellenenses Achaei 2, 9. socii Lacedaemoniorum ibid. et 8, 3. Scionaei in Pallene se Pellenenses ex Achaja esse ferebant 4, 120.
Pellichus 1, 29.
Pelops, opibus potens in Peloponneso, regioni nomen dedit 1, 9. Pelopidae Persidis potentiores facti 1, 9.
Peloponnesi divisio c. 10. eam Dores olim incoluerunt 1, 12. Peloponnesii quo et quando colonias emiserint, ibid. inopes et αὐτουργοὶ 1, 141. ad diuturna et maritima bella rudes ibid. et in seqq. Dorienses origine 6, 82.
Peloris prom. 4, 25.
peltastae 2, 79.
pentacosiomedimni 3, 16.
Peparethus insula, ubi aliquando restagnatio maris accidit, 3, 89.
Peraebia, Peraebi, 4, 78.
Perdiccas, Macedonum rex, 1, 57.; 2, 29., 99. frater Philippi et Derdae 1, 57. pater Archelai 2, 100. Atheniensibus hostis ex amico et socio factus 1, 57. bellum inter Athen. et Pelop. suscitat ibid. Chalcidensibus suadet, ut relictis urbibus Olynthum commigrent, 1, 58. societatem init cum Atheniensibus c. 61. deficit paulo post c. 62. per Sitalcen Atheniensibus conciliatur 2, 29. arma infert Chalcidensibus ibid. eum aggreditur Sitalces 2, 95., 96. sororem Seuthae dat in matrimonium c. 101. copias ex Peloponneso ad se evocat 4, 79. illum Ath. hostem denunciant c. 82. ejus cum Brasida expeditiones in Arrhibaeum c. 83., 84., 124., sequ. Brasidam hostem judicat c. 128. compositionem facit cum Athe-

niensibus c. 132. iterum ab iis hostis declaratur 5, 83. et Macedoniam infestant Ath. 6, 7.
Pericles, dux Athen., 1, 111. in Pelop. et Acarnaniam expeditiones facit ibid. Euboeam subigit 1, 114. et Samum 1, 116., 117. ejus genus maternum c. 127. potentia Athenis ibid. et c. 139. inimicitia cum Lacedaemoniis ibid. prudentia 2, 13., 22., 65. oratio funebris 2, 35. (Aliam orationem ante habuit in honorem militum caesorum bello samio olymp. 85, 1., ante Chr. nat. 440.; quam orationem commemorat Plut. Vit. Periclis 8. et 28., ex eaque priore loco, Stesimbroti usus testimonio, verba nonnulla praeter illa, quae citavi, affert. etiam ista, quae habet Aristoteles Rhet. 1, 7., tanquam Pericli dicta in Epitaphio, inde nonnulli sumta putant: v. Westermann. Quaest. Demosth. part. 2., p. 29. *E Gölleri ann. ad* 2, 35.) elogium ejus egregium 2, 65. Cylonis piaculo obnoxius 1, 127. Lacedaemoniorum exercitu in Atticam irrupturo agros suos reip. dono dedit 2, 13. exercitum a pugna continet 2, 22. inimicorum crimina defendit 2, 60., 61. pecunia multatur 2, 65. quomodo in reip. administratione se gesserit, ibid. quando mortem obierit, ibid.
Periclides 4, 119.
Perieres, Zanclae conditor, 6, 4.
Perioeci Sp. 1, 101.; 8, 22.
Peripolium 3, 99.
Perrhaebia, vide Peraebia.
Persarum reges. Cyrus 1, 13. Cambyses ibid. Darius 1, 14.; 2, 65. Xerxes ibid. et c. 129. Artaxerxes 1, 104., 137. Darius 2. 8, 5., 37. Persarum pugna ad Thermopylas 4, 36. Persae libentius dant quam accipiunt 2, 97. regis Pers. cognati 1, 128.
Persidae Pelopidis inferiores 1, 9.
pestilentia Athenis 2, 47., 48.; 3, 87., 88. quot Atheniensium millia absumserit 2, 58.; 3, 87. cf. 1, 23.
Petra agri rhegini 7, 35.
Phacium 4, 78.
Phaeaces Corcyram olim tenentes 1, 25.
Phaeax 5, 4.
Phaedimus Laced. 5, 42.
Phaeinis, sacerdos Junonis, 4, 133.
Phaenippus 4, 118.
Phagres 2, 99.
Phalerum 1, 107. phalericus murus 2, 13.
Phalius Epidamnum condit 1, 24.
Phanae 8, 24.
Phanomachus 2, 70.
Phanoteus 4, 89. Phanotis 4, 76.
Pharax 4, 38.
Pharnabazus 8, 6., 80., 109. pater Pharnacis 2, 67.
Pharnaces 5, 1. pater Artabazi 1, 129. cf. 8, 6., 58.
Pharsalus Thessaliae 1, 111.; 4, 78. Pharsalii 2, 22.
Pharus 1, 104.
Phaselis 2, 69.; 8, 88., 99.
Phea 7, 31. capta a Messeniis 2, 25.
Pheraei 2, 22.
Philemon 2, 67.
Philippus, frater Perdiccae, 1, 57., 59.; 2, 95.
Philippus Laced. 8, 87., 99.
Philocharidas 4, 119.; 5, 19., 24., 44.
Philocrates 5, 116.
Philoctetes quot naves miserit ad bellum trojanum, 1, 10.
Phlius 4, 133.; 5, 57., 58. Phliasii 1, 27. ager Phliasius 6, 105.
Phocaea 8, 31. Phocaeenses Massiliam condunt 1, 13. Carthaginienses pugna navali vincunt ibidem.
Phocaeae, arx in agro Leontino, 5, 4.
Phocis 1, 108. Phocenses Doriensibus bellum inferunt 1, 107., sequ. templum delphicum ab Atheniensibus accipiunt 1, 112. amici Atheniensium 3, 95. Phocenses Troja in Libyam delati, dein in Siciliam, 6, 2.
Phoenice 2, 69.
Phoenices olim latrocinia exercentes 1, 8. insulas graecas incolunt ib. et Siciliam 6, 2. commerciis dediti ibid. Phoenicum classis 1, 16., 100., 110., 116.; 8, 46., 81., 87., 109.
Phoenicus portus 8, 34.
Phormio, dux Athen., Potidaeam oppugnat 1, 64. Chalcidensem et botticum agrum populatur c. 65. navium dux in bello samio c. 117. arma movet contra Chalcidenses 2, 29. Acarnanibus auxilium fert 2, 68., 102. classis atticae praefectus 2, 80. pugnat cum Peloponnesiis c. 83., eosque superat c. 84. quo strategemate usus sit, ibid. ad secundum proelium se instruit

c. 85. milites adhortatur c. 89. vincitur primum c. 90. tandem vincit c. 91., 92.
Photius, Chaonum dux, 2, 80.
Phrygia, locus Atticae, 2, 22.
Phrynichus, dux Athen., et res ab eo gestae 8, 25., 27., 28. Alcibiadi suscenset c. 48., ejusque consilia improbat, et strategemata eludit, ibid. et c. 50. ad Astyochum adversus Alcibiadem scribit c. 50. ab Astyocho proditur ibid. ejus conatus ad capitis periculum vitandum c. 50., 51. imperio privatur c. 54. oligarchicos adjuvat c. 68., 90. pacis causa Lacedaemonem mittitur ibid. reversum circitor quidam interficit c. 92.
Phrynis perioecus 8, 6.
Phthiotis 1, 3. Phthiotae Achaei 8, 3.
Phylides 2, 2.
Phyrcus, munitio, 5, 49.
Physca 2, 99.
Phytia 3, 106.
piaculum cylonium 1, 126., sequ. ad Taenarum admissum c. 128., sequ. Minervae chalcioecae ibid.
Pieria 2, 99., 100. Pieres, pierius sinus, 2, 99. mons pierius 5, 13.
pilei Lacedaemoniorum in proeliis 4, 34.
Pindus mons 2, 102.
Piraeeus, portus Atheniensium, 1, 52., 93., 107. ejus partes non munitas Themistocles muniri jussit 1, 93. ejus cum Munychia ambitus 2, 13. tentatur a Peloponnesiis 2, 93. olim nullo praesidio custoditus, nullisque catenis clausus, ibid. eum Ath. diligenter tutari incipiunt 2, 94. in Piraeeo Eetionea 8, 90. in eo murus exstruitur ibid. idem diruitur 8, 92.
Piraeus, portus Corinth., 8, 10.
Pisander Athenas dissolvendae democratiae causa missus 8, 49., 53. Atheniensibus suadet, ut Alcibiadem revocent, et dominatum popularem tollant, 8, 53., 54. democratiam evertit 8, 65., 68. Deceleam profugit c. 98.
Piscis promont. 2, 25.
Pisistratus tyrannus, pater Hippiae, Hipparchi, et Thessali, 1, 20.; 6, 54., 55. Delum lustrat 3, 104. senex in tyrannide decedit 6, 54. Pisistratus, Hippiae fil., avi nomen referens, 6, 54. aram 12 deorum et Apollinis dedicat ibid. Pisistratidarum tyrannis a Lacedaemoniis eversa 6, 53. eorum laus 6, 54.
Pissuthnes 1, 115.; 3, 31.
Pitanates cohors nulla apud Lacedaemonios 1, 20.
Pithias, senator Corcyraeus, occiditur 3, 70.
Pittacus, Edonum rex, 4, 107.
Plataea, urbs Boeotiae, a Thebanis occupata 1, 2. et in seqq. quantum distet a Thebis, 1, 5. in eam Ath. frumentum important c. 6. infesto exercitu eam petunt, obsident, omnique oppugnationis genere tentant, Lac. 2, 71., 75. ad 77. condita a Thebanis 3, 61. ab iisdem evertitur, et solo aequatur, 3, 68. Plataeenses socii Atheniensium 1, 2.; 3, 68. conf. 2, 73. Thebanos invadunt 1, 3., 4. Peloponnesiis nolunt se dedere 2, 74. obsessorum pars noctu erumpit 3, 20. — 24. se dedunt Lacedaemoniis 3, 52. Scionen ab Atheniens. habitandam accipiunt 5, 32. Plataeensium perfidia 2, 5. obsessorum sedulitas et strategemata 2, 75. orationes ad Laced. 2, 71.; 3, 53. captivi a Lacedaemoniis interficiuntur 3, 68. plataeicum jus civitatis 3, 55. Plataeensium dii indigenae 2, 74.
Plemmyrium promont., a Nicia munitum, 7, 4. ejus munitiones a Gylippo occupatae 7, 22., 23. quae res valde afflixit Ath. c. 24.
Pleuron 3, 102.
Plistarchus 2, 132.
Plistoanax, rex Laced., 1, 107., 114.; 2, 21.; 5, 16., 17., 33., 75. res ab eo gestae ibid. in exilium ejicitur 2, 21. ad pacem cum Ath. faciendam propensus 5, 16., 17. in patriam redit ab exilio ibid. Plistoanax, pater Pausaniae, 3, 26. Plistoanax, legatus, 5, 19., 24.
Plistolas, ephorus laced., 5, 19., 24., 25.
Pnyx 8, 97.
poenae peccatorum paulatim auctae 3, 45.
poëtae res in majus extollunt 1, 21.
polemarchi in exercitu Lacedaemoniorum 6, 66.
Polichna in agro trojano 8, 14. ab Athen. capta c. 23. Polichnitae Cretenses 2, 85.

Polis, vicus Hyaeorum, 3, 101.
Polles, rex Odomantum, 5, 6.
Pollis Argivus 2, 67.
Pollucis et Castoris fanum Corcyrae 3, 75.
Polyanthes Corinthius 7, 34.
Polycrates, Sami tyrannus tempore Cambysis, classe pollens 1, 13. Rheneam Apollini delio consecrat ibid. et 3, 104.
Polydamidas Laced. 4, 128., 129.
Polymedes Larissaeus 2, 22.
Polyzeli aula 7, 81., ann.
pompae ab armatis ductae 6, 58.
popularis dominatus, vide democratia. popularis levitas 3, 36., 37.
portae thraciae Amphipolis urbis 5, 10.
portus magnus Syracusarum 6, 101.; 7, 22., 36., 56., 59. parvus, sive Laccius, 4, 22.; 7, 4.
Posidonium prom. 4, 129.
Potamis Syrac. 8, 85.
Potidaea, in isthmo Pallenes sita, 1, 56. ab Athen. deficit 1, 59. obsidetur ab Atheniensibus 1, 64., 65. qui acriter oppugnatos Potidaeatas vincunt 2, 58., 62., 63. deditionem facit 2, 70. eam Athenis colonia missa incolit ibid. a Brasida frustra tentatur 4, 135. Potidaeatae Corinthiorum coloni 1, 56. Dorienses c. 124.
Potidania Aetoliae 3, 96.
Prasiae, agri lacon. opp., 2, 56.; 6, 105. ab Athen. direptum ibid. Prasiae in Attica 7, 18.; 8, 95.
pretium redemtionis captivorum 3, 70.; 7, 83.
Priapus urbs 8, 107.
Priene 1, 115.
proci Helenae 1, 9.
Procles, dux Athen., 3, 91. ejus caedes c. 98. Procles Athen. 5, 19., 24.
Procne, Pandionis filia, uxor Terei, 2, 29.
proditio Boeotiae cum Atheniensibus constituta 4, 76. in irritum cadit c. 89. proditio Megarorum detecta et discussa c. 66., 67. proditio Amphipolitanorum c. 103., sequ. proditio Toronae c. 110., 111.
proelium navale inter Corcyraeos et Corinthios, omnium antiquissimum, 1, 13. aliud inter eosdem 1, 29., 49. inter Ath. et Corinthios 2, 62., 63., 105.; 2, 83., 84.; 4, 43.; 7, 34., 35. inter Ath. et Persas 1, 100. inter Ath. et Thasios ibid. inter Ath. et Pelop. ibid. et c. 105.; 2, 86., 90., 91. inter Ath. et Aeginetas 1, 105. inter Ath. et Laced. 1, 108.; 4, 11., sequ., 8, 104., sequ. inter Ath. et Phoenices 1, 110. inter Ath. et Boeotos 1, 113.; 4, 93., 94. inter Ath. et Samios 1, 117. inter Ath. et Chalcidenses 2, 79. inter Chaones et Stratios 2, 81. inter Pelop. et Corcyraeos 3, 77., 78. inter Ambraciotas et Acarnanes 3, 108. ad c. 115. inter Ath. et Syracusanos 4, 25.; 6, 70.; 7, 22., 23., 38., 43., 44. (nocturnum, unicum hoc in bello), 52., 53., 70., 71., 79. inter Mantineos et Tegeatas 4, 134. inter Laced. et Argivos, eorumque socios, 5, 65., 66. quod proelium omnium maximum, 5, 74. inter Ath. et Milesios 8, 25. inter Ath. et Chios 8, 62.
Pronaei Cephalleniae 2, 30.
propylaea arcis Atheniensium 2, 13.
Proschion Aetoliae 3, 102., 106.
Prosopitis insula 1, 109.
Prote insula 4, 13.
Proteas, dux Athen., 1, 45.; 2, 23.
Protesilai delubrum Elaeunte 8, 102.
proverbium κακὸν κακῷ ἰᾶσθαι 5, 65.
Proxenus 3, 103.
prytanes Athen. 4, 118.; 5, 47.; 6, 14.; 8, 70. cf. ann. ad 3, 36.
Psammetichus 1, 104.
Pteleon urbs 5, 18.; 8, 24., 31.
Ptoeodorus, exul Thebanus, 4, 76.
Ptychia insula 4, 46.
Pydna, obsessa ab Atheniensibus, 1, 61. urbs Alexandri 1, 137.
Pylus 4, 3., 8., 30., 31., 41. ejus a Sparta distantia 4, 3. Demosthenis suasu munitur ibid. et c. 9. oppugnatur a Lacedaemoniis c. 9., 11., 12. ejus custodia laboriosa c. 26. res ad Pylum gestae inter Laced. et Ath. c. 3., 4. apud Pylum accepta clades a Lacedaemoniis, qualis antea nulla, 5, 14. Pylum Lacedaemoniis facta pace restituere nolunt Ath. 5, 35.
Pyrasii Thessaliae 4, 22.
Pyrrha, urbs Lesbi, 3, 18., 25., 35.; 8, 23.
Pyrrhichus 7, 39.
Pystilus, conditor Agrigenti, 6, 4.
Pythangelus 2, 2.
Pythen Corinthius 6, 104.; 7, 1., 70.
Pytheus 2, 29.

Pythia 5, 1. pythium oraculum 1, 103. pythius Apollo 5, 53.
Pythii Spart. 5, 16., ann.
Pythium Athenis 2, 15.; 6, 54.
Pythodorus, archon Athen., 2, 2. Pythodorus, Athen. dux, 3, 115.; 6, 105. exilio multatus 4, 65.

Q.

Quadringentorum apud Ath. dominatio 8, 63., 64., 67., 68. eorum tyrannis c. 70., 71. cum Lacedaemoniis pacisci student ibid. et in seqq. ad exercitum Atheniensium legatos mittunt c. 72., 86. muniunt se contra populum c. 90., 92. imperium amittunt 8, 97.
quaestores Graeciae, sive Hellenotamiae, 1, 96.
Quingentorum senatus Athenis 8, 86.
Quinque millium imperium Quadringentis succedit 8, 97.
Quinqueviri, Plataeensium judices, 3, 53.

R.

regum Lacedaemone summa potestas in bello 5, 66. Lacedaemoniorum duo reges 5, 75. in carcerem ab ephoris duci possunt 1, 131. regum tutores (ἐπίτροποι, proprio Spartanis vocabulo, secundum Plut. Lycurg. c. 3., dicti πρόδικοι. cf. Schneider. ad Xenoph. Hellen. 4, 2, 9.) 1, 107.
regna olim hereditaria, et certis honoribus definita, in tyrannides immutata 1, 13.
religio neglecta Athenis ingruente pestilentia 2, 53.
respublica athen. describitur 2, 37. resp. laced. quibus vitiis laboraverit, 1, 141., sequ. reip. forma quaenam optima, 8, 97.
Rhamphias Laced. 1, 139.; 5, 12.; 8, 8., 39.
Rhegium, Italiae opp., 3, 86. seditionibus agitatum 4, 1. Italiae promont. proximum Messanae 4, 24.; 6, 44. Rhegini Leontinorum consanguinei 3, 86. et 6, 44., item Ionum atque Atheniensium, 3, 86., Chalcidenses 6, 44., 79. a Locrensibus oppugnantur 4, 1., 24. bello syracusano se neutros gerunt 6, 44. eorum ager a Locris vastatur 4, 1., 24. tyrannus eorum Anaxilas 6, 5. eos odio prosequuntur Locrenses 4, 1., 24.
Rhenea insula 1, 13.; 3, 104. a Polycrate subacta et Apollini consecrata ibid.
Rheti in Attica 2, 19. Rhetus in agro corinth. 4, 42.
Rhium promont. 2, 84. molycricum ibid. et c. 86. achaïcum ibid. et c. 92.; 5, 52.
Rhodope mons 2, 96.
Rhodus insula ab Atheniensibus deficit 8, 44. ab iis infestatur ibid. Rhodii Dorienses, Argivorum coloni, 7, 57.
Rhoetium 4, 52.; 8, 101.
rhypicus ager 7, 34.

S.

Sabylinthus, Tharypis regis tutor, 2, 80.
sacerdos Junonis, v. Chrysis.
Sacon, Himerae conditor, 6, 5.
sacrum bellum, a Lacedaemoniis susceptum, 1, 112.
Sadocus, Sitalcae fil., 2, 29., 67. civis Atheniensis 2, 67.
Salaethus Laced. Mytilenen missus 3, 25., 26. captus ab Atheniensibus, et interfectus, 3, 35., 36.
salaminia navis Atheniensium 3, 33., 77.; 6, 53.
Salamis, Cypri urbs, 1, 112. insula 1, 73.
Salynthius, Agraeorum rex, 3, 111.; 4, 77.
Samaei Cephalleniae 2, 30.
Saminthus 5, 58.
Samos 8, 79. ab Atheniensibus expugnata 1, 116., 117. ejus opes ac potentia 8, 73., 76. ibi statum popularem constituunt Ath. 1, 115. Samii ab Atheniensibus deficiunt 1, 40. in eorum potestatem Corinthiorum opera redacti 1, 41. cum Milesiis bellum gerunt 1, 115. navali proelio ab Atheniensibus vincuntur 1, 116., 117., sequ. iis se dedunt ibid. e Zancle ejiciuntur 6, 5. eorum seditio ob dominatus mutationem 8, 21., 73., 74.
Sanaei 5, 18.
Sandius collis 3, 19.
Sane, Andriorum colonia, 4, 109.; 5, 18.
Sardes urbs 1, 115.
Sargeus Sicyonius 7, 19.
satrapes τῶν κάτω 8, 5.
Scandea, Cytheriorum urbs, 4, 54.

scelus cylonium 1, 126. taenarium c. 128., sequ. Chalcioecae ibid. scelera e pestilentia Athenis exorta 2, 52., 53.
schola Mycalessi 7, 29.
Scione urbs ab Atheniensibus ad Brasidam deficit 4, 120. ab iis circummunitur 4, 133. expugnatur, incolis crudeliter tractatis, 5, 32. Plataeensibus datur ibid. Scionaei Pellenenses, ex Peloponneso oriundi, 4, 120. Brasidam, ut Graeciae liberatorem, aurea corona redimunt 4, 121.
Sciritae Laced. 5, 67. sexcenti c. 68. Sciritis in agro laconico 5, 33.
Scironides, dux Athen., ad Miletum vincit Pelop. 8, 25. imperio privatur c. 54.
Scirphondas Thebanus, a Thracibus interfectus, 7, 30.
Scolus urbs 5, 18.
Scomion, vel Scombron, mons 2, 96.
scriba publicus 7, 11. scribae decem Athenis creati 8, 67.
Scyllaeum 5, 53.
Scyrus insula, ab Athen. capta et direpta, 1, 98.
scytale lacon. 1, 131.
Scythae 2, 96. Scytharum olim potentia c. 97.
seditio Epidamniorum 1, 24., 25. Corcyraeorum 3, 69., 70., 81., 82.; 4, 48. et in universum Graecorum, nataque inde mala, 3, 82., sequ.
Segesta, v. Egesta.
Selinus urbs 6, 4.; 7, 50.; 8, 58. quando, et a quo, condita 6, 4. Selinuntii Megarenses 7, 57. cum Egestaeis bellum gerunt 6, 6.
senatus fabis lectus apud Ath. 8, 66. imperio privatus ab oligarchicis c. 69., 70. senatus quatuor Boeotorum summam potestatem habent 6, 38.
sepeliendi mos apud Cares et Phoenices 1, 8. apud Ath. 2, 34. ap. Plataeenses 3, 58. ann. in urbibus 5, 11. nefas, in agro attico sepelire proditionis reos, 1, 138. sepulcrum illustrium virorum 2, 43. sepulturae modus, quo Athen. humarunt eos, qui primi in bello pelop. mortem obierant, 2, 34., 35. sepulturae lex Athenis violata in pestilentia 2, 52. sepulturae eorum, qui in proeliis ceciderant, cura 1, 50.
Sermylis urbs 1, 65. Sermylii 5, 18.
servi laced., vide Helotes. Atheniensium transfugae in bello 7, 27. servorum multitudo apud Chios et Lac. 8, 40. apud Ath., quorum servorum plerique erant artifices, 7, 27.
Sestus 8, 62. a Medis occupata 1, 89.; 8, 62. obsessa et capta ab Ath. 1, 89.
Seuthes, Odrysarum regno post Sitalcen potitus, 2, 97.; 4, 101. sororem Perdiccae ducit 2, 101.
Sexcenti viri Elide 5, 47.
Sicania antiquum Siciliae nomen 6, 2. Sicani, Iberiae pop., ibid. Sicanus fl. ibid.
Sicanus, Execesti fil., 6, 73.; 7, 46., 50., 70.
Sicilia prius Trinacria et Sicania dicta 6, 2. ejus magnitudo 6, 1. et incolae 6, 2., 3. Atheniensibus parum nota 6, 1. a Siculis Italiae sic appellata 6, 2. ejus partem incolunt Graeci 7, 58. ei cur bellum intulerint Ath., 4, 60., 61.; 6, 6., 24., 33., 90., 91.; 7, 66. Sicilienses et Siculi 3, 115.; 7, 32. Siculi Hermocratis suasu inter se compositionem faciunt 4, 58., 65. Siculorum alii Syracusanis, alii Atheniensibus, se adjungunt 6, 88.; 7, 32. siculum fretum 4, 24.; 6, 1. mare siculum 6, 13. sicula eloquentia 4, 59.; 6, 36. Siculorum equitatus 6, 20.
Sicyon 1, 111. status ejus popularis in paucorum dominatum redactus 5, 81.; 7, 58. Sicyonii victi ab Atheniensibus 1, 108., 111. eosdem illi invadentes superant 4, 101.
Sidussa 8, 24.
Sigeum 6, 59.; 8, 101.
sigillum regis Persarum 1, 129.
Simonides, dux Athen., 4, 7.
Simus, unus e conditoribus Himerae, 6, 5.
Singaei 5, 18.
Sinti pop. 2, 98.
sinus ambracius 1, 55. crissaeus 1, 107. iasicus 8, 26. ionius 1, 24. maliacus 8, 3. piericus 2, 99. terinaeus 6, 104. tyrrhenus 6, 62.
Siphae, per proditionem tentatae, 4, 76. a Boeotis conservatae 4, 89.
Sitalces, Thracum rex, societatem init cum Atheniensibus 2, 29. Macedonibus et Chalcidensibus bellum

infert 2, 95., 96. cum exercitu domum redit 2, 101. ejus regnum et potentia 2, 96., 97. a Triballis acie victus occumbit 4, 101.
societas facta inter Ath. et Laced. 5, 22. ejus formula 5, 23. inter Laced. et Persarum regem 8, 17., 36., 57. ejus formula 8, 18., 37., 58. inter Sitalcem et Ath. 2, 29. socii Atheniensium et Lacedaemoniorum in bello pelop. 2, 9., 10. Atheniensium et Syracusanorum 7, 57., 58. socii Lacedaemoniorum quomodo habiti fuerint, 1, 141. socii Atheniensium 7, 57.
Socrates, Antigenis fil., 2, 23.
sodalitia 8, 54.
solis defectus 1, 23.; 2, 28.; 4, 52.
Sollium, urbs Corinthiorum, 2, 30.; 3, 95.; 5, 30. ab Atheniensibus captum 2, 30.
Soloïs 6, 2.
Solygia vicus 4, 42., 43. Solygius collis 4, 42.
Sophocles, Sostratidae fil., 3, 115. in Siciliam missus 4, 2. Corcyram proficiscitur 4, 3. Corcyraeos exules captos plebi tradit 4, 46. exilio multatur 4, 65.
sortium usus in publicis foederibus 1, 21.
Spardocus, sive Spardacus, pater Seuthae, 2, 101.; 4, 101.
Sparta, vide Lacedaemon.
Spartolus, urbs bottica, 2, 79.; 5, 18.
Sphacteria insula 4, 8. a classe Atheniensium circumdatur 4, 14., 15. incendium patitur 4, 29. rerum ad Sphacteriam gestarum tempus et diuturnitas 4, 39. in eam milites transmissi a Lacedaemoniis 4, 8. quomodo victus in eam importetur, 4, 26. in ea Lacedaemonii expugnati 4, 31., 32. cives in ea capti post restitutionem quomodo a Laced. tractati fuerint, 5, 34.
Stagirus, Andriorum colonia, ab Athen. deficit 4, 88. cf. 5, 18.
stater phocaïcus 3, 70.; 4, 52. daricus 8, 28.
statua popularis Athenis sublatus 8, 47., 48. quot et quanta mala inde exorta sint, 8, 65., 66. de populari statu iterum constituendo agi coeptum 8, 75., 89., 90.
Stesagoras 1, 116.
Sthenelaidas, ephorus laced., 1, 85. ejus concio c. 86.
stipendia peditum et equitum apud Graecos 5, 47. stipendium hoplitis et caculis suis datum ab Atheniensibus 3, 17.; 8, 45. cur imminutum, 8, 45. stipendium Thracum mercenariorum 7, 27. nautarum in expeditione sicula 6, 8. cf. 6, 31. stipendium a Tissapherne militibus datum 8, 29., 45. stipendium magistratibus datum apud Ath. 8, 69., 97.
strategema militare Aristei et Calliae 1, 62., 63. Stratiorum adversus Chaones 2, 81. Plataeensium contra Pelop. 2, 75., 76. Phormionis contra classem pelop. 2, 84., 85. Peloponnesiorum contra Phormionem 2, 90., 91. eorundem in tentando Piraeeo 2, 93., 94. Demosthenis contra Ambraciotas et Pelop. 3, 107., sequ. ejusdem ad expugnandos Lacedaemonios in Sphacteria 4, 32. et ad Epidaurum 5, 80. Megarensium in urbe prodenda 4, 67. Brasidae contra Ath. ad Megara 4, 73. contra Cleonem ad Amphipolin 5, 6., 7., 10. Boeotorum in expugnando Delio 4, 100. Atheniensium contra Syracusanos 6, 64., 65. eorundem in discessu a Syracusis 7, 78., 79. Niciae in defendendis castris 6, 102. Hermocratis in impedienda fuga Atheniensium 7, 73. Aristarchi in occupanda Oenoë 8, 98. strategema politicum Atheniensium legatorum, ut Lacedaemonios a bello decernendo averterent, 1, 73., 74. Themistoclis contra Laced. in moenibus instaurandis 1, 90., 92. ejusdem, fuga in atticam classem delati, 1, 137. Alcibiadis contra Atheniensium legatos 8, 56., sequ. contra oligarchicos et Tissaph. 8, 82., 83. et apud milites c. 88.; 8, 108. Atheniensium in subjiciendis imperio suo Graecis 1, 93., 94., 96., 97. Argilii cujusdam in detegendis Pausaniae consiliis 1, 132., sequ. Periclis, ut sibi privatim a periculo caveret, 2, 13. Lacedaemoniorum, ne Plataeam reddere aliquando cogerentur, 3, 52.; 5, 17. contra Helotas 4, 80. eorundem, ne socii ipsorum ad Ath. deficerent, 5, 22. Alcibiadis in deludendis legatis Lacedaemoniorum 5, 45., 46. Corcyraeorum adversus exules captivos 4, 46., 47. Niciae

in dissuadenda expeditione sicula 6, 20., 21. Egestanorum contra Ath. 6, 46. Hippiae in opprimenda conjuratione Aristogitonis 6, 58. captivi cujusdam ob Hermarum mutilationem 6, 60. inter Phrynichum et Alcib. 8, 50., 51.
Stratodemus 2, 67.
Stratonice, soror Perdiccae et uxor Seuthae, 2, 101.
Stratus, urbs Acarnaniae, 2, 80., 102. Stratii Chaones superant 2, 81. tropaeum erigunt 2, 82.
Stroebus Atheniensis 1, 105.
Strombichides, dux Athen., 8, 15. res ab eo gestae ibid., et 8, 30., 62., 63.
Strombichus 1, 45.
Strongyle, una ex Aeoli insulis, 3, 88.
Strophaeus 4, 78.
Strymon fl. 1, 100.; 2, 96., 99.
Styella, castellum, 6, 75., ann.
Styphon 4, 38.
Styrenses 7, 57.
subligacula olim athletarum in certaminibus quando gestari desierint, 1, 6.
subsolanus ventus 3, 23.
suffragium apud Laced. voce datum, non calculis, 1, 87.
Sunium 7, 28. ab Atheniensibus munitum 8, 4.
supplices occidere nefas 3, 58.
supplicia, *Todesstrafen*. de his bene Didotus 3, 45.
Sybaris fl. 7, 35.
Sybota, portus Thesprotidis, 1, 50.; 3, 76. portus in Sybotis 1, 52., 54. Sybota insulae 1, 47.
Syme insula 8, 41., 42.
Symaethus fl. 6, 65.
Synoecia, festum, 2, 15.
Syracusae conditae ab Archia Corinthio 6, 3., 66. intestinis dissensionibus saepe afflictae 6, 38. mixtis incolis habitatae 6, 17. dorica urbs 6, 77. obsessae ab Atheniensibus 6, 99. obsidione premuntur c. 103. Syracusani cum Leontinis bellum gerunt 3, 86. ab Atheniensibus vincuntur 4, 24., 25.; 6, 70., 71. consolatur eos Hermocrates c. 72. urbem muniunt c. 75. legatos Corinthum, Spartamque, et Camarinam mittunt c. 73., 75., 88. Catanaeorum agrum populantur 6, 75. rursus contra Athen. instruuntur 6, 96. pugnant et superantur c. 97., 98. obsessi murum Atheniensibus objiciunt c. 99., sequ.; 7, 4. de compositione agere cum Nicia incipiunt 6, 103. rem navalem praeparant contra Ath. 7, 21. Ath. terra marique adoriuntur c. 22. mari succumbunt c. 23. naves in Italiam mittunt c. 25. eorum auxilia a Siculis caeduntur c. 32. iterum navali certamini se parant c. 36. terra marique aggrediuntur Ath. c. 37., eosque superant c. 41. duo tropaea statuunt c. 45. ob insperatum successum animis eriguntur c. 46. ad Ath. invadendos rursus se accingunt c. 50. eos discessu prohibere statuunt c. 51., proelio fundunt, fugantque, et tropaeum erigunt, c. 51., 53., 54. animis valde confirmantur c. 56. socii eorum et auxiliarii c. 57. ultimo proelio se parant c. 65. dimicant et vincunt c. 71., 72. Ath. discessuros quo strategemate deceperint, c. 73. eorum iter morantur c. 78. fugientes insequuntur c. 81., 82. quomodo tractarint Ath. captivos, c. 87. Peloponnesiis auxilia contra Ath. mittunt 8, 26., 105.

T.

Taenarus, Laconiae prom., 1, 128., 133.; 7, 19.
Tages 8, 16.
talenta mille sepositа ab Atheniensibus, non expendenda nisi extrema necessitate cogente, 2, 24., 25.; 8, 15.
Tamos 8, 31., 87.
Tanagra Boeotiae 1, 108.; 3, 91. ejus muros demoliuntur Athen. 1, 108. Tanagraei ab Athen. proelio superati 3, 91.
Tantalus, dux laced., in vincula conjectus ab Atheniensibus, 4, 57.
Tarentum 6, 44., 104.
Taulantii, gens illyrica, 1, 24.
Taurus 4, 119.
Tegea, urbs potens in Peloponneso, ad defectionem a Corinthiis frustra sollicitatur, 5, 32. ab Argivis obsidetur 5, 64. Tegeatae cum Mantineis pugnant 4, 134. nobiles militia 5, 67.
Tellis Laced. 5, 19., 24. Brasidae pater, 3, 69.
Tellias, dux syracus., 6, 103.
Temenidae (unde reges laced.) primi

possederunt Macedoniam, 2, 99. Argis oriundi ibid. expellunt Pieres ibid.
Temenites, pars Syracusarum, 6, 75., 99., 100. Temenites collis 7, 3.
templum Apollinis in Actio 1, 29. Naupacti 2, 91.; 3, 94. Leucade in Laconia 7, 26. Apollinis amyclaei 5, 18., 23. pythii 2, 15.; 4, 118.; 5, 53.; 6, 54. Bacchi 2, 15.; 3, 81.; 8, 93. Castoris et Pollucis 3, 75.; 4, 110.; 8, 93. Dianae 6, 44. eleusinium 2, 17. Herculis 5, 64., 66. Jovis nemeaei 3, 96. olympii 2, 15. Junonis 1, 24.; 3, 68., 75., 79., 81.; 4, 133.; 5, 75. Mercurii 7, 29. Neptuni 4, 118. Palladis 4, 116.; 5, 10. Palladis chalcioecae 1, 134. Protesilai 8, 102. Telluris 2, 15. Thesei 6, 61. Veneris in Eryce 4, 46. templum Junonis Argis deflagrat 4, 133. templa morbo attico profanata 2, 52. templa eorum esse, qui regionem obtinent, 4, 98. templis hostium temperandum 4, 97. templorum opes in bella insumtae 6, 6.
Tenedii 3, 2. subjecti Athenis 7, 57.
Tenii 7, 57.; 8, 69.
Teos urbs 8, 16., 19., 20. Teii 3, 32.; 7, 57.
Teres, primus Odrysarum regnum per vim obtinens et augens, 2, 29. Teres et Tereus diversorum regum nomina, nec in eadem terra regnantium, ibidem.
Terias 6, 50., 94.
Tereus, rex Thracum, 2, 29.
terinaeus sinus 6, 104.
terra a mari absorpta circa Orobias 3, 89. terrae motus Spartae 1, 128. terrae motus maximi tempore belli pelop. 1, 23.; 3, 87., 89.; 4, 52.; 5, 45., 50.; 8, 6. terrae motu orto concio solvebatur apud Ath., et Lacedaemonii a militia abstinebant, 5, 45. vide Lacedaemon.
tessaracostae chiae 8, 101.
tessera militaris 7, 44.
Teutiaplus Eleus 3, 29. Alcidam et Peloponnesios adhortatur 3, 30.
Teutlussa insula 8, 42.
Thapsus peninsula 6, 97., 99. Thapsus, oppidum in ea situm, 6, 4.
Tharyps, Molossorum rex, 2, 80. ejus tutelam gerit Sabylinthus, ibidem.
Thasus insula 1, 100. Pariorum colonia 4, 104. ibi res gestae 8, 64. 65. Thasii ab Atheniensibus deficiunt 1, 100. victi ibid. Lacedaemoniorum auxilium implorant 101. tandem Atheniensibus se dedu ibid. urbem muris cingunt 8, 6 Thasiorum metalla 1, 100.
Theaenetus, vates Plataeensis, 3, 2
Theagenes Megarensis 1, 126. At 4, 27.; 5, 19., 24.
theatrum dionysiacum Athenis 8, 9
Thebae 1, 90. Thebanorum olim d nastia, diversa ab oligarchia *ἰσ νόμῳ*, 3, 62. Thebani Plataes noctu ingrediuntur 2, 2. pluri e Plataeensibus caesi c. 4. reliq se dedunt ibid. Thebani extra u bem suis succurrunt c. 5. foederu tempore et feriis menstruis Pl taeam occupant 3, 56. concio Plataeensium respondent, meri sua in Graeciam ostentantes, 61. ad 63. victores ad Coronea ibid. muros Thespiensium diru 4, 133. Thraces Mycalesso digre sos persequuntur 7, 30.
Themistocles, rei navalis stud auctor Atheniensibus 1, 14., 74 93. dux prudentissimus 1, 74. ej suasu proelium navale in mar angustiis cum barbaris commissu ibid. propterea maximis honorib affectus a Lacedaemoniis ibid. c. 91. Atheniensibus suadet, ut legatum ad illos mittant, 1, 9 vafrum ejus consilium ad aedif candos muros Athenarum ibi et c. 91., 92. ejus hortatu ambit Piraeei absolvitur c. 93. anni magistratu fungitur ibid. per ostr cismum patria pulsus Argis habit 1, 135. a Lacedaemoniis accusat Medismi ibid. Corcyram profug 1, 136. non recipitur ibid. Admetum Molossorum regem d vertitur ibid. varii casus et per cula, in quae incidit, 1, 137. regem Persarum confugit ibid. ej apud regem favor et auctorit peritia linguae persicae, encomi amplissimum, mors et monumentu 1, 138.
Theodorus 3, 91.
Theolytus 2, 102.
theori 5, 16.; 6, 3. Mantineasi magistratus 5, 47.
Thera, una e Cycladibus, 2, 9.
Theramenes Laced. classem in A am adducit 8, 26. foedus cum P

sis init c. 36., 37., 43. ejus interitus c. 38. Theramenes Athen., unus ex iis, qui democratiam everterunt, c. 68. rursus ei favet c. 89., 90.
Therme Maced. capta 1, 61. reddita Perdiccae 2, 29.
Thermon Spartanus 8, 11.
Thermopylae 2, 101.; 3, 92.; 4, 36.
thesaurus Atheniensium 2, 13.
Theseus rempubl. Athen. constituit 2, 15. ejus templum 6, 61.
thespicus ager 4, 76. Thespienses 4, 93. eorum in pugna contra Athen. clades c. 96. eorum muri a Thebanis diruti c. 33. eorum plebs insurgit contra magistratum 6, 95.
Thesprotis 1, 46. Thesproti non parent regibus 2, 80.
Thessalia transitu difficilis sine duce 4, 78. ejus plebs Atheniensibus favens ibid. Thessali ex Arne Boeotos ejiciunt 1, 12. Atheniensium foederati 1, 102. iis auxilia mittunt 1, 107.; 2, 22. cum Boeotis pugnant ibid. circa Heracleam dominantes 3, 93. paucorum dominatu potius quam statu populari utuntur 4, 78. Thessalorum ὑπήκοοι 8, 3.
Thessalus, Pisistrati fil., 1, 20.; 6, 55.
Thoricus 8, 95.
Thracia 1, 100.; 2, 96.; 4, 101. Thraces Ath. profligant 1, 100.; 4, 102. Thraces inter Haemum et Rhodopen 2, 96. Dii appellati ibid. et c. 98., et 7, 27. suis legibus vivunt 2, 29., 96., 98. alii sunt Thraces illi, qui Phocidem olim incolebant, 2, 29. Thraces accipere potius quam dare consueverunt 2, 97. barbari et avidi caedis 7, 29. pugnant cum Thebanis c. 30. Mycalessum crudeliter diripiunt ibid. Thracum res gestae in Macedonia 2, 100. Thracum gens trans Strymonem 2, 101. Thraciae portae ad Amphipolin 5, 10.
Thrasybulus, democratiae studiosus, 8, 73., 75. dux a militibus in Samo creatur ibid. Alcibiadem ab exilio reducit 8, 81. Peloponnesios in Hellesponto navali proelio vincit 8, 105., sequ.
Thrasycles Athen. 5, 19., 24.
Thrasyllus Argivus 5, 59. ab Argivis lapidibus paene obrutus c. 60. Atheniensium statui populari favet 8, 73., 75. dux militum in Samo ibid. Pelop. navali proelio vincit 8, 105.
Thrasymelidas Spartanus, classis ad Pylum praefectus, 4, 11.
thriasius campus 1, 114.; 2, 19.
Thronium Locridis 2, 26.
Thucles, pater Eurymedontis, 3, 80., 91.; 7, 16. dux coloniae, quae Naxum condidit, 6, 3.
Thucydides 4, 104. quando, qua occasione, in quem finem, et quomodo conscripserit bellum pelop., 1, 1., 20., 21., 22., 23.; 5, 20., 26. pestilentia correptus 2, 48. auri secturas et officinas in Thracia possidens 4, 105. Thraciae regioni ab Athen. praefectus ibid. Amphipolin defensurus sero venit 4, 106. Eionem contra Brasidam defendit 4, 107., sequ. vitam per 20 annos in exilio, quo multatus est, traduxit 5, 26. Thuc. poëticus 7, 56., ann. Aristophanis fabulis illustrandus, ann. ad 3, 38. orationum apud eum ratio 1, 22. Thucydides, Hagnonis et Phormionis collega, 1, 117. Thucydides Pharsalius, hospes Atheniensium, 8, 92.
Thurii 6, 61.; 7, 33., 35. Thuriatae 1, 101.
Thyamis fl. 1, 46.
Thyamus mons 3, 106.
Thymocharis 8, 95.
Thyrea 4, 56.; 5, 41. Aeginetis eam incolendam dederunt Laced. 2, 27.; 4, 56. eam capiunt Athen. c. 57.
thyreaticus ager 2, 27.; 4, 56.
Thyssus urbs 4, 109.; 5, 35.
tibicinum ad cantum proelium ineunt Laced. 5, 70.
Tichium Aetoliae 3, 96.
Tichiussa agri milesii 8, 26., 28.
Tilataei 2, 96.
Timagoras Cyzicenus 8, 6., 39.
Timagoras Tegeates 2, 67.
Timanor 1, 29.
Timidas 3, 20.
Timocrates Athen. 3, 105. — Timocrates Corinth. 2, 33. Timocrates Laced. 2, 85., 92. gladio setransigit ibidem.
Timoxenus 2, 33.
tintinnabula in urbium custodiis circumferri solita 4, 135.
Tisamenus Trachinius 3, 92.
Tisander Apodotus 3, 100.

Thuin 5, 59.
Thuimacum ibid.
Thuspotenses, Asiae maritimae a Dario praefectus, 8, 5. Peloponnesios ad bellum Atheniensibus inferendum instigat, stipendium pollicetur, ibid. foedus init cum Peloponnesiis c. 17.. 18.. 36.. 37.., 57.., 58. ad Miletum vincitur ab Atheniensibus c. 25. hostis praesidio munit c. 26. mercenarium stipendium Lacedaemoniis numerat ibid. irritus discedit a consiliariis Lacedaemoniorum c. 43. Archimedis annum stipendium Lacedaemoniis promissum imminuit c. 45., 46. sibi metuens in gratiam cum Peloponnesiis redire studet c. 56. sequ. in eum invehuntur classiarii milites illiarum c. 78. cur classem Phoenicum non admiserit, c. 81.. 87. Lacedaemoniis se purgat c. 83., 109. Ephesum profectus Dianae sacrificat c. 109.
Thespienses 1, 117.
Thessalus 4. 53. pater Antiochi 4, 53.
Thessalus, Thessali fil., dux Athen. 1, 108., 113. res ab eo gestae ibid.
Telephanii 3. 101.
Telephus Ophiusaeus 3, 100.
Temenus 4. 116.
Teruae, urbs chalcidica 4. 110.; 5, 2. a Brasida capitur 4. 111., sequ. ab Atheniensibus recepta 5, 3.
Terunaei 5, 18.
Terylus 4. 78.
Trachinii, ager trachinius, 3. 92.
Tragia insula 1. 116.
Treres 2. 96.
Triballi ibid. vincunt Sitalcen 4, 101.
tributim pugnabant veteres. 6. 100.
tributum quantum Ath. a sociis quotannis receperint, 2. 13. tributum primum Graecis ab Atheniensibus impositum 1, 96. ab Aristide descriptum 5, 18. tributum, quod Scythae pendebatur, 2. 97.
trierarchi Atheniensium 6. 31.; 7. 70.
Trinacria antiquum Siciliae nomen 6, 2.
Triopium prom. 8, 35., 60.
Tripodiscus agri megarici 4. 70.
tripus delphicus 1. 132.; 3, 57., 85.
Tritaeenses 3, 101.
Troas 1, 131.
Troezen 1, 115.; 4, 118. Troezenii duas naves praebent Corinthiis contra Corcyraeos 1, 27. troezenius ager vastatus 2, 56.
Troglitae 6. 99.; 7, 2.
Trojae obsidio 1. 11. trojana expeditio 1, 9., 10. trojanae res minores fama 1. 10. Trojani cur et quamdo Graecis per 10 annos restiterint. c. 11. Trojani post urbem captam Siciliam appulsi ibi sedes posuerunt 6, 2. e Troja profecti Segestaeorum majores 4, 120. Troja in Libyam delati Phocaeenses, et inde in Siciliam, 6. 2.
tropaeum, quod justum dicas, 8, 24. tropaea Acarnanum 3, 109., 112. Atheniensium 1, 63., 105.; 2, 84., 92.; 4. 12., 14., 25., 38., 44., 72, 131.; 5. 3.; 6, 70., 94., 98., 103; 7. 5., 23., 34., 54.; 8, 24., 25., 106. Boeotorum 4, 97. Brasidae 4, 124.; 5, 10. Corcyraeorum 1, 30. 54. Corinthiorum 1. 54.; 7, 34. Mantineorum 4. 134. Perdiccae 4, 124. Pelop. 2. 22., 92.; 5, 74.; 8, 42., 95. Sicyoniorum 4. 101. Stratiorum 2, 80. Syracusanorum 7, 24., 41., 45., 54., 72. Tegeatarum 4, 134.
Trotilum urbs 6. 4.
Tyca vel Tycha, pars Syracusarum, 6. 100.
Tydeus, Ioxis fil., 8, 38.
Tyndareus 1, 9.
tyranni in Graecia 1, 17. a Lacedaemonibus sublati c. 18. in Sicilia ad magnam potentiam evecti 1, 17. diu imperium obtinuerunt c. 18. tyrannides in Graeciae civitatibus quando et quomodo constitutae, c. 13. tyrannis Pisistratidarum qualis, 6, 53., 54., 59.
Tyrrheni pelasgici Lemnum et Athenas olim incolentes 4, 109. Tyrrheni cum Atheniensibus militant in Sicilia 7, 53., 54. Tyrrhenia 6, 89.

U.

Ulysses per Charybdim navigans 4. 24.
unguento usi veteres athletae 1, 6.
urbes in Graecia quales olim, 1. 2. recentiores in litteribus conditae, vetustiores longius a mari, 1. 7.
urinatores 4, 26.

V.

vates 6, 69. sub initium belli pelop. 2, 8., 21. illis irati Ath. 8, 1.

vectigalia populi att. 2, 13.
Veneris fanum apud Erycem 6, 46.
ventus continuo spirans e sinu crissaeo 2, 84.
vestes Lacedaemoniorum et Atheniensium quales, 1, 6.
victimae ex farinae subactae massa ad verarum similitudinem factae et immolatae 1, 126.
vita, quam prisci mortales in Graecia degebant, qualis, 1, 2., 6. vitae genus delicatius quinam in Graecia primi coluerint, 1, 6.
Vulcanus in Hiera aerariam fabricam habere creditus 3, 88.

X.

Xanthippus, pater Periclis, 1, 111.
Xenares, ephorus Spartae, 5, 36. Xenares Laced., Heracleotarum dux, in proelio caesus, 5, 51.
Xenoclides 1, 46.; 3, 114.
Xenon Thebanus 7, 19.
Xenophanes, pater Lamachi, 6, 8.
Xenophantidas Laced. 8, 55.
Xenophon, Euripidis fil., 2, 79.
Xenotimus 2, 23.
Xerxes 1, 114., 129. ejus epistola ad Pausaniam 1, 129. pater Artaxerxis 1, 137.; 4, 50. Xerxis sella 2, 13., ann.

Z.

Zacynthus insula 2, 66.; 4, 8. Zacynthii Achaeorum coloni ibid. Atheniensium socii in bello siculo 7, 57.
Zancle urbs quando et a quibus condita, 6, 4. postea Messene dicta 6, 5.
Zeno philosophus 1, 55.
Zeuxidamus, Archidami pater, 2, 47.
Zeuxidas Laced. 5, 19., 24.
Zopyrus, pater Megabyzi, 1, 109.

INDEX GRAMMATICUS ET RHETORICUS GOELLERI, RECOGNITUS.

Abstractum pro concreto, ut παίδευσις pro παιδεύουσα 2, 41., ξυμμαχία pro ξύμμαχοι 3, 82.; 4, 118.; 6, 34., δουλεία pro δοῦλοι 5, 23., παρουσία pro παρόντες 6, 86., etc. sic etiam πρεσβεία 2, 11., ἁπλοῦς 2, 90.; 8, 102., κύκλωσις 4, 128., φυγὴ 8, 64. Abstractum feminini generis singulare junctum adjectivo masculino plurali, 1, 143. initio.

Accusativi usus. ἐστράτευσε δύο ὑποσχέσεις τὴν μὲν — τὴν δὲ βουλόμενος etc. 2, 95. accusativum Graeci ponunt etiam ubi dativus vel genitivus ejusdem subjecti antecessit, 2, 11., 39.; 4, 2.; 7, 74. accusativus ponitur, ubi subjectum jam ex parte in superioribus inest, 1, 124., 140.; 4, 118.; 6, 49. accusativus cum infinitivo post conjunctiones et alias particulas, pronomina relativa, etc. 5, 46.; 7, 47. accusativus absolutus 1, 32.; 2, 21.; 6, 24. appositionis (ἀτιμίαν) 5, 34. explicandus per *quod attinet ad id, quod* etc., 3, 82. ἀσφάλεια τὸ ἐπιβουλεύσασθαι 4, 63. τὸ ἑλληνὲς 7, 86. τὸ ἀντίπρωρον ξυγκροῦσαι 7, 67. τὸ κρατίστους εἶναι 8, 87. τὸ λέγεσθαι. accusativus pro nominativo inferri solet in sententiis distributivis: v. 7, 34.; 8, 63. accusativus cum infinitivo nominativum cum infinitivo excipit 8, 76. cf. ann. ad 6, 49. acc. nominum propriorum in ης, velut Ἡμοσθένη — ένην, 3, 107.

Activum ἐδουλώσε pro medio, *sibi subjecit*, 1, 17.

Adjectivum masculinum pro feminino 8, 101. (δυσεσβολώτατος ἡ λοχρὶς), 6, 21. (φαύλου στρατιᾶς). neutrum pro masculino (τὰ ὑπεραυχοῦντα) 4, 19. cf. v. participium. adject. pro substantivo usurpatum 2, 51., 61.; 5, 86. (τὸ δίκαιον), 99. (τὸ ἐλεύθερον.) etiam sine articulo 2, 81.; 4, 31. (μέσον.) cf. v. ἴσος. pro adverbio 1, 6. ξυνήθη, 3, 39. διαφέροντας, 7, 31.; 8, 104. ἄριστοι pro ἄριστα, 8, 102. ὕστατοι pro ὕστατα. adde 3, 40. adjectivum vice totius sententiae fungitur 3, 11.; 4, 86. adjectivorum verbalium constructio 1, 72., 86. adjectiva in τὸς quot sint generum, 2, 41.

Adverbia loco totius sententiae 1, 21., 78., 92.; 2, 64.; 3, 40.; 4, 86.; 6, 58. comparativorum in ως 2, 35.; 4, 19.; 8, 50. juncta cum verbis εἶναι, γίγνεσθαι, etc. 2, 14., 47., 87.; 4, 10.; 7, 4. pro adjectivis, ut ἀσμένως et ἀσμένους, ἀκουσίους et ἀκουσίως, 4, 21.; 8, 68. adverbium pro adjectivo positum eo modo, quo fit alibi in adverbiis loci ac temporis, ut ὁ ἀληθῶς οὐρανὸς 6, 80.

Anacolutha per negationem οὐ non suo loco collocatam 1, 71. cf. 2, 5., 62.; 4, 62., 126.; 5, 61. — 3, 34.; 4, 36., 80. — 2, 65. — 2, 37. initio. — 2, 45. initio, 62., 65.; 3, 94.; 7, 44., ann., initio.

Anantapodoton 4, 37. cf. v. ellipsis.

Aoristus pro futuro post εἰκὸς, ἐλπὶς, 6, 49. pro plusquamperfecto 6, 97.; 1, 62. ἀπέστη, 1, 102. ἀνεχώρησαν. significans initium actionis 1, 12.; 2, 15. aoristi 2. passivorum 1, 141.

Anastrophe praepositionum, poëtica magis quam oratorum, velut τοῦ πεφί, 1, 58. et saepius.

Apodosis deest, supplenda per κα-

λῶς ἔχει vel simile quiddam 3, 3. in medio posita et ad utrumque membrum pertinens 3, 44.

Appositiones et epexegeses interdum a glossatoribus profectae, velut 4, 90. appositio per infinitivum, vel substantivum, vel aliam quamcunque partem orationis, facta ad explicandum pronomen relativum, 1, 122.; 3, 12.; 4, 13., 125.; 7, 69., 80.; 8, 22. ad explicandum substant. 2, 35. cf. 3, 21. per τρεῖς 3, 66. cf. 5, 9.; 7, 55., 80.

Articuli usus 7, 70. infinitivus cum articulo τὸ pro solo infinitivo 2, 42. articulus male repetitus 2, 35. (τὸν προσθέντα τῷ νόμῳ τὸν λόγον τόνδε.) non repetitus, ubi varia subjecta enumerantur, velut τῶν Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων 1, 1., τὰ ναυάγια καὶ νεκροὺς 1, 54. cf. 6, 12.; 7, 70.; 8, 16. bis positus, ut 1, 51., 108., 126.; 5, 20.; 8, 90. apud nomina patriae et omissus, et adjectus, 1, 3, 100.; 8, 22., 50. apud nomina propria 1, 24., 133.; 2, 11.; 3, 14.; 5, 31., 46. cf. v. βασιλεύς. art. cum infinitivo jungendus omittitur 1, 33., 74.; praepositione vero cum tali infinitivo simul juncta non omittitur 1, 17., 74., 136. art. loco pronominis demonstrativi 1, 81., etc. articulus τὸ cum infinitivo a librariis depravatus in τῷ 8, 87. art. junctus cum ἕκαστος, ἑκάτερος, 5, 49.; 6, 63., 67. cum voce πᾶς 1, 33., 100.; 8, 20. interdum deest ante adjectiva, ubi eum desideres, 4, 31. (μέσον); 5, 16. (ἥμισυ). apud αὐτὸς 2, 11.; 5, 62. item in annis belli 3, 25. in quibusdam formulis 5, 31. art. inservit significandae rei, de qua jam in superioribus dictum est, vel omnibus notae, 1, 11., 12., 13.; 5, 44.; 6, 27.; 7, 18.; 8, 63. art. ante nomina populorum demonstrativis instructa omissus 1, 37. art. junctus numeralibus 1, 49., 74., 100., 116.; 3, 3., 22., 77.; 7, 22. articuli usus apud στρατόπεδον 2, 81.

Asyndeton 1, 81. (Τάχ' ἄν τις θαρσοίη, ubi frustra K. T. ἃ. δέ τις θ.); 3, 59., 93. (αἴτιον δὲ ἦν, οἵ τε Θεσσαλοὶ —.); 4, 62. (ἢ δοκεῖτε, — οὐχ ἡσυχία μᾶλλον —.)

Attractio 1, 61. (ἡ ἀγγελία τῶν πόλεων, ὅτι ἀφεστᾶσι. v. M. gr. §. 296.), 93. (καὶ δῆλη ἡ οἰκοδομία ἔτι καὶ νῦν ἐστιν ὅτι κατὰ σπουδὴν ἐγένετο.); 3, 59. (in verbis καὶ ὡς — ξυμπέσοι.); 4, 10. (in ἐπισταμένους — βιάζοιτο.); 6, 22. (πολλὴ — ὑποδέξασθαι.), 59. (ἀδήλως — τὴν ξυμφοράν.), 76. cf. 1, 138. (καὶ τοῦ — δουλώσειν. „attractionis genus illud, quod frequentius quidem cernitur in subjecto enuntiationis secundariae naturam objecti primariae induente; sed objecti quoque attractionem fieri docent exempla 3, 59. οἰκτῳ σώφρονι λαβόντας, et 5, 15. τῶν ἀνδρῶν κομίσασθαι." P.); 2, 44. (καὶ οἷς — ξυνεμετρήθη.); 3, 37. (ἔγνων — ἄρχειν.), 51. (τούς τε Πελοπ. etc.); 8, 73. τὸν χρόνον τοῦτον, ὅνπερ — καθίσταντο. genitivus attractionis 5, 15. (ἐπιθυμία — κομίσασθαι.) accusativus 3, 62. (διότι οὐδὲ τοὺς Ἀθηναίους.) attr. pronominum ὅσοι, οἷοι, 7, 21.

Augmentum in παρανομεῖν 3, 67. in ἀνάλωκα 6, 31.; 7, 48.; 8, 31. plusquamperfecti Atticorum 5, 14. (γεγένητο); 7, 71. (πεπόνθεσαν.) augmenti omissio 2, 84. (in διωθοῦντο).

Brachylogia 5, 76. τὸν μὲν (λόγον), καθ' ὅτι εἰ βούλονται — ἄγειν.

Clausulae epicorum vitatae ab oratoribus 4, 25.; 6, 9.

Commixtio duarum constructionum 1, 22. (in verbis ὅσα μὲν λόγων εἶπον — τῶν λεχθέντων.); 2, 62.; 3, 45.; 4, 18.; (σωφρόνων — ἔδεντο.) 61. (ὅσοι δὲ — μηδὲ τοῦτό τις —), 63., 92., 108. (καὶ ὅτι — προελθεῖν.); 5, 7. (διὰ τὸ ἐν τῷ αὐτῷ καθημένους); 6, 14. (τὸ καλῶς ἄρξαι τοῦτ' εἶναι, ὅστις —.)

Comparativus resolvendus per μᾶλλον et positivum 2, 40., 61.; 3, 42., 63.; 4, 61.; 6, 10.; 8, 27. comparativus cum παρὰ 1, 23., coll. 6, 6. simili sensu positivi 3, 26., 62. comparationis formula Herodotea 3, 11.; 7, 66.

Conjugatio periphrastica. ἀρέσκοντές ἐσμεν 1, 38.

Constructiones ad sensum factae: masculinum post femininum 1, 7.; 8, 64. ἦν post κάνταῦθα 1, 10.; neutrum post masculinum 2, 53., 76. post femininum 2, 47. ὄντα

post ὡς, quasi οἷα praecesserit, 1, 21. αὐτῶν post nomen singulare 1, 31., 136.; 4, 1. itidem οὐκ εἰδότες 1, 110. singularis τὸ post pluralem χρήματα 1, 141. cf. 2, 3. μὴ post ἄνευ, quasi μὴ praecessisset, 5, 8. μὴ, quasi praecessisset κωλύσαντες, 7, 52. pluralis post πόλις 1, 34.; 2, 75.; 3, 79. dativus, quasi praecessisset ἔδοξε, 1, 62. quasi praecessisset φθονερόν ἐστι vel sim., 2, 11. quasi praecessisset ἐλπὶς ἦν αὐτοῖς, 4, 9. nominativus, quasi praecessisset φόβῳ εἰργοντο, 2, 53. quasi praecessisset ἐψήφιζον, 3, 36. quasi praecessisset ἐπολέμουν, 4, 23. quasi praecessisset ᾤοντο, 4, 52. quasi praecessisset οὐκ εἰῶν, 5, 41. cf. 5, 50. quasi praecessissent ξυνῆσαν, 5, 70. ἐπεθύμουν, 6, 24. εἰρήκεσαν, 6, 61. λέγει, 7, 3. adde 2, 7., 91.; 4, 108.; 7, 3., 42., 70., 74.; 8, 48. infinitivus, quasi praecessisset ἤλπισαν, 4, 108. genitivus positus, ubi desideratur nominativus, 5, 41. adde 1, 32.; 3, 44.; 4, 64.; 7, 67.

Constructiones ἀπὸ κοινοῦ: Infinitivus repetendus ex participio ejusdem verbi 1, 1. ex verbo finito 1, 141.; 2, 89. substantivum repetendum e verbo 1, 91.; 2, 44.; 5, 47.; 7, 28., initio. ex adjectivo 1, 141.; 2, 45.; 5, 105., et versa vice, 3, 10. ex verbo aliud repetendum cognatae significationis 1, 70., 142.; 2, 13., 37., 53.; 3, 3.; 7, 42. participium repetendum ex infinitivo 2, 11. ex verbo finito 7, 56., 69. verbum passivum repetendum ex activo 6, 79. verbum finitum repetendum ex infinitivo 2, 45.; 3, 45.; 5, 47. verbum repetendum ex substantivo 3, 51. verbum finitum repetendum ex participio 3, 64.; 4, 93.; 7, 56. πρὸς repetendum ex ἐς 4, 35. verbum simplex repetendum e composito 4, 76. imperf. repetendum e praesenti 1, 86. conf. 1, 69.

Dativus pro genitivo cum ἕνεκα 1, 6., 82., 83., 84., 92., 120.; 3, 56., 82., init., 98. pro genitivo cum ὑπό 2, 7. dativus ad significandum tempus, ex quo aliquid factum est, 1, 13.; 3, 29. dativus participii resolvendus per εἰ quis 1, 24.; 2, 49., 51., init.; 5, 10. dativus, participii post genitivum participii absolutum 4, 10. dativus respondens interrogationi adversus quem 1, 73. interrogationi quanto pretio 4, 98. dativis αὐτῷ, αὐτοῖς, σφίσι saepissime Thuc. utitur pro genitivis, 3, 98.; 4, 96.; 8, 106., vel pro possessivis, 1, 32. dativus pendens ex comparativo, ut πολλῷ πλείονες 1, 36. dat. verbi junctus nomini affini (προσταξις ταῖς πόλεσιν) 8, 3.

Deus vel dea pro dei vel deae templo 1, 128.; 3, 3.; 4, 67., 118.

Demonstrativum supplendum ad pronomen relativum 2, 41., 63., 65. bis; 3, 37., et saepius.

Doricae dialecti exempla in foederibus 5, 77., seqq.

Dualis verborum 2, 86. feminini cum masculino articuli et adjectivi 5, 23.

Ellipsis durior in ὁρᾷν (ἀφυμένην) 2, 11. in ἐκείνῳ — ἔχοῦντο 4, 126. ell. τοῦ καλῶς ἔχειν, vid. v. anantapodoton. ell. verbi in superioribus positi 7, 69. ell. verborum οὐ δεινόν; οὐχὶ ἄκιστον; 7, 28.

Enallage praepositionum: ἐκ pro ἐν 1, 112.; 2, 7., 76.; 3, 102.; 4, 19., 81.; 5, 34.; 6, 7., 32., 68.; 7, 31., 71., initio, 86. ἀπὸ pro παρὰ 2, 80., 83. pro ἐν vel ἐπὶ 4, 10. circa finem; 5, 34., 65.; 7, 63.; 8, 23. ἐν pro ἐς 3, 106.; 4, 42. pro ἐς apud perfectum 1, 47.; 3, 71., 106.; 4, 14., 27., 42.; 7, 17., 71. πρὸς cum acc. pro πρὸς c. genit. 5, 105.; 6, 80. cf. 8, 11. enallage adverbiorum sessionis et motus 1, 62., 69., 89.; 3, 22., 71.; 5, 52.

Futurum simplex (πέμψουσι) pro periphrastico (ἔμελλον πέμψειν) 3, 16. cf. 4, 22., 82.; 8, 1. futuri infinitivus junctus cum βούλομαι, δύναμαι, etc. 6, 66.; 7, 11. quem ponunt Graeci, ubi in verbo primario futuri significatio inest: 2, 29.; 4, 9.; 7, 21. futurum in interrogationibus obliquis 2, 4.; 7, 1. futurum medium pro futuro passivo 1, 68., 142., etc. fut. praesentis sine ἄν particula 1, 93., 127. futurum et conjunctivus juncta 2, 60.

Genitivus, ubi supplendum ὄντες, 3, 70. ubi omissum μέρος, 5, 2. ge-

nit. absolutus pro alio casu, quem sequens verbum postulat, 2, 8., 83.; 3, 13., 82., non longe ab init.; 3, 55., 82.; 4, 8., 20., 73., 108., 130.; 6, 7., 12.; 8, 76. genit. absolutus pro accusativo subjecti 8, 90. genit. absolutus non expresso subjecto 1, 7.; 7, 48., 50., 57. genitivi absoluti cum participiis ad subjectum relatis per καὶ conjuncti 4, 29.; 5, 116.; 7, 50. genit. objecti, velut *Μεγαρέων ψήφισμα*, 1, 140. adde 1, 8., 69., 129.; 2, 42. subjecti 1, 84. genit. duplex objecti et subjecti 2, 49.; 3, 12. cf. 4, 108.; 6, 18. extr. genitivi post comparativum resolvendi in dativum, vel genitivum cum ἤ, 1, 84.; 2, 60.; 7, 63. cf. 4, 61. genitivus, ubi plerumque ἕνεκα cogitamus, 1, 4., 23. genitivum pro dativo 3, 82. in προτιμήσει desideres. genitivus post comparativum resolvendus in genitivum cum ἤ et articulo, velut πλέον ὑμῶν pro πλέον ἢ τὰ ὑμῶν, 1, 71. cf. 3, 39.; 7, 28. genit. post τοῦτο 2, 17. extr. genit. partitivus 7, 47. temporis 4, 104. (ἡμίσεος ἡμέρας), 105. (πέντε ἡμερῶν.)

Glossae immissae nonnunquam ante vocem explicatam 6, 24., 29.

Hendiadys, velut ἐπὶ Κανόνου καὶ Καρίας, 1, 116., Κῦρος καὶ ἡ περσικὴ βασιλεία 1, 16.

Hypallage (ἡ σκευὴ κατέσχε τοὺς πρεσβ. etc.) 1, 6.

Hyperbaton, v. Trajectio.

Imperativi tertiae personae pluralis forma attica 5, 47. imperativo perf. pass. actio plane perficienda significatur 1, 71.

Imperfectum conatum significat 1, 134.; 2, 4., 5.; 3, 22., 24.; 7, 59., 74.

Indicativus pro conjunctivo in interrogatione 6, 77. post optativum in sententia conditionali 1, 101., 121.; 2, 39. in oratione obliqua 1, 136.; 2, 8.

Infinitivus admirantis 7, 28. infin. praesentis pro infinitivo futuri 1, 127. cum et sine ἄν 1, 139.; 7, 21. infin. in oratione obliqua post ὅς, ὅσα, οἷα, εἰ, ἐπεὶ, ὡς, ὁπότε, et sim., 1, 91.; 2, 102.; 4, 98.; 5, 46. 77.; 7, 47.; 8, 83. infinitivi nonnunquam epexegesis sunt praecedentis pronominis relativi ὅ, 7, 47., 69., vel adverbi ὥσπερ 8, 22. infin. aoristi pro infinitivo futuri cum et sine ἄν 1, 2., 81., 127., 139., 140.; 2, 27.; 3, 46.; 6, 24.; 7, 28. et contra futuri pro aoristi 8, 74., schol. infin. instar subjecti 2, 89.; 5, 111. et tamen sine articulo 2, 87.; 3, 88. infin. cum articulo τὸ 7, 67. cum τὸ μὴ 1, 41.; 2, 4.; 3, 1. infin. pro imperativo 4, 61., 95.; 6, 34., 78. infin. activi junctus adjectivo pro infinitivo passivo, velut ἄξιος θαυμάσαι, 1, 138. infin. post verba motus 1, 50. infin. pro tempore definito post εἰ 2, 98.

Ionicae formae verborum apud Thucydidem, ut Ἀφύτιος 1, 64., Γυάξιος 4, 107. (Κνίδιος 5, 51.)

Librarii festinantes, nec falso scripta delentes, 8, 39., etc.

Μερισμοῦ abundantis exempla 6, 34. (καὶ ἐξ ἑνός γέ του τρόπου.); 7, 7. (ὅπως — προχωρῇ.)

Negatio prior intelligenda 8, 99.

Neutrum adjectivi (τὸ ἀνέλπιστον, τῷ περιχαρεῖ) pro substantivo 2, 51. neutrum adjectivi et participii de personis 6, 35. neutrum pro masculino 4, 19. neutrum pronomis relativi et demonstrativi junctum substantivo masculino, vel feminino, 3, 97. (ἐν οἷς —); 6, 27. (ἐς αὐτά.); 6, 96. (κατὰ ταῦτα.) neutrius generis nomen plurale junctum plurali verbi 5, 75. neutrum singulare adjectivorum adverbii loco 6, 49.

Nomen constructum cum casu verbi affinis (σφίσι — καταδουλώσεως) 6, 76. cum verbo et participio diversi regiminis 8, 52. nomina urbium et regionum dativo posita sine ἐν 1, 73.; 5, 18. nomina loco verborum passivorum usurpata nonnunquam sequuntur structuram passivorum, velut 6, 15., 37.

Nominativus in partitionibus pro genitivo 1, 2., 53., 89.; 2, 47., 95.; 3, 4., 23.; 4, 94.; 5, 59., initio, 115., initio. pro genitivo absoluto 3, 34., 36.; 4, 80. nomin. ponitur, ubi subjectum certe ex parte jam in praecedentibus inest, 1, 100.;

3, 81.; 4, 73., 109., 119.; 5, 81. cf. 6, 49.; 7, 41. nomin. absolutus. *velut ἐγήμεσεν. χρησθὲν.* etc. 2, 47.; 4, 125.; 5, 14. (delecta glossa.) nomin. pro accusativo 5, 36. (?)

Numeralium compositorum scriptura 1, 29.; 3, 79.; 8, 108. cf. 8, 22.

Omissa, ut videtur, propter similem clausulam sententiae antecedentis 8, 22.

Optativus in re saepius accidente 1, 50. post ὡς cum vi praeteriti temporis 6, 46. (*ἴδοιεν.*) opt. aoristi post *εἰ* 7, 18. sic positus (*εἴπησεν*), quasi praecessisset ὅτι, 2, 72. optativi tertiae personae pluralis forma in *αιεν* 3, 49.; 5, 111.

Oratio obliqua in rectam transiens 1, 51., 68., 139.; 2, 8.; 6, 24., 35. directa immixta narrationi 5, 10.

Parallelismus atticus, v. *τάχα.*

Participium junctum verbo finito diversi regiminis casum sum posi postulat pro casu verbi finiti 1, 1., 20., 105., 144.; 2, 44.; 5, 1.; 6, 11., 64., 76., 77.; 7, 5.; 8, 52. part. c. genit. 2, 19. (*τὰ ἐν Π. τῶν ἐσελθόντων Θ. γενόμενα*). participium (*ἡσυχάσασαν*) explicandum per infinitivum cum articulo 1, 11., 25., 71., 78., 84., 85., 141.; 3, 38. participia substantivi instar 1, 69. (*ἐλευθερῶν*); 2, 8.; 4, 85., etc. Aliter *τὸ μένον* 5, 9., *τὸ διαλλάσσον* 6, 24., etc. participii casus absolutus, ut *χρησθὲν, ἄδηλον ὄν*, 1, 2., 125. genitivus pluralis absolutus, ut *ἐσαγγελθέντων*, 1, 116. de participio verbi *εἶναι* supplendo vide v. *εἰμί.* participio solo subjectum significatur 5, 55. (*ἐλθόντας*), 88. (*καθεστῶτας.*) participium praesentis (*προδιδομένην*) pro participio futuri 3, 18. aoristi pro praesentis 6, 20. participium resolvendum per verbum finitum et pronomen relativum 1, 138. (*ἀπὸ τοῦ — φαίνεσθαι*, i. e. interprete Jacobs. *ὅτι ξυνετὸς ἐφαίνετο, οὐ πεῖραν ἐδίδω.*) part. pro infinitivo apud *ἄμεινον* 1, 118.; 8, 44.

Passivum Graecis et Latinis interdum significans *sinere sibi aliquid fieri*: 3, 52. (*κολιορκεῖσθαι.*) pass. notione medii (*ἐτειχίσθησαν*) 1, 93.

Perfectum ad explicandam pertinentiam aptum, cui futura jam perfecta videntur, 2, 8. (*κτεκτῆσθαι.*) perfecti passivi persona tertia pluralis in *ασιν* 3, 13.

Periphrasis. *τύραννον κατὰ Σικελίαν* 1, 14.; 6, 2. *τὸ ἐπιφανὲς τῆς ξυμφορᾶς* 2, 87. in periphrasi structura accommodari solet rei, quae circumscribitur; nonnunquam tamen accommodatur vocabulo, quod circumscriptioni inservit, ut *τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα πολιορκοῦντα* 1, 110., *ἐστασίασε τὰ τῶν πόλεων καὶ τὰ ἐφεστηξότα* 3, 82. etc. periphrasis per articulum *τὰ τῆς ὀργῆς* 2, 60., *τὰ τῶν πόλεων* 3, 82., *τὰ τῆς εὐπολεμίας* 4, 54., *τὰ τῆς τύχης* 4, 55., *τὰ τῶν πολεμίων* 5, 102., *τὰ τοῦ πολέμου* 6, 6.; 8, 77., *τὸ τῆς τύχης* 7, 61., *τὸ τῆς ἐπιστήμης* 7, 62. adde 1, 110. extr., 1, 138. extr., 3, 59., 82.; 7, 49. periphrasis verbo facta, ut *ἀπορίᾳ τις ἦσαν*, 1, 1.; *μετανεκρώσεως ἦσαν* 3, 2.

Persona prima pro secunda per figuram *τοῦ σεσωσμένου*, quae dicitur, 3, 30. (*Πελοποννησίοις ὅσοι πάρεσμεν.*)

Pleonasmi. 2, 48. *τὰς αἰτίας τοσαύτης μεταβολῆς ἱκανὰς δύναμιν ἐς τὸ μεταστῆσαι σχεῖν.* 4, 3. *διάφορον τοῦτο χωρίον ἑτέρου μᾶλλον.* 5, 47. *τρόπῳ οἱῳδήποτε ἂν δύνωνται ἰσχυροτάτῳ κατὰ τὸ δυνατόν* ... pleonasmus verbi, quo substantivum ejusdem derivationis aliquod circumscribitur, 1, 1. *τὸν πόλεμον ὡς ἐπολέμησαν.* pleonasmus praepositionis in verbis compositis, ut *προέγραφα πρώτον* 1, 23. ejusdem generis sunt *πάλιν ἐκαναχωρεῖν, ἀναλαμβάνειν πάλιν, εὐθὺς κατὰ τάχος, τότε δὴ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον* (1, 58.), *ἔπειτα ὕστερον, προεπέμπων πρότερον, προαστηγορίας προτεγενημένης*, et alia, quae persequitur P. 1, 1., p. 197.

Pluralis adjectivi pro singulari, velut *ἀδύνατα, ἐνδεᾶ*, pro *ἀδύνατον, ἐνδεὲς*, 1, 1., 10.; 8, 55. pluralis verbi junctus plurali neutrius substantivi 4, 88.; 5, 75. (?); 7, 58. (*ἔθνη ἐστράτευον*); 8, 10. nomen plurale junctum verbo singulari 1, 2., initio; 3, 36. pluralis oblitteratus a librariis 1, 33. (*ἄνευ ων-*

δύνου pro κινδύνων.) verba luctus a scriptoribus plurali elata saepe a librariis singulari reddantur, velut ὀδυρμοὶ, ὀλολυγμοὶ, et al. 2, 51. ὀλοφύρσεις. 6, 30. ὀλοφυρμῶν. pluralis post nomen collectivum 1, 106.; 4, 100., 112.; 6, 35. post ἕκαστος 2, 35. post τὶς 2, 53.

Poëtae ipsi facere dicuntur, quod alios fecisse narrant, 1, 5.

Polysyndeton per καὶ 1, 80.

Positivus (ὀλίγαι) pro comparativo cum infinitivo 1, 50. extr. positivus junctus superlativo (μέγαν καὶ ἀξιολογώτατον) 1, 1.

Praegnans, qui dicitur, sensus verborum μεταγιγνώσκειν 1, 44.; 3, 40., τρέπειν 1, 71., βλάπτειν 1, 76., δεδιέναι 1, 136., ἄρχειν 1, 76., 142., ἐπιβοηθεῖν 2, 5., ἐκπάμενειν 2, 51., μαλακίζεσθαι 3, 37., ἀνδραγαθίζεσθαι 2, 63., γενέσθαι 3, 59., καταλύειν 3, 81., καταφρονεῖν 3, 83. extr., πλεῖν 6, 24., νικᾶν 4, 19., πειρᾶν 4, 43., ξυμβαλεῖν 4, 108., κελεύειν ibidem. adde 1, 140. διδόναι, 1, 142. αὐτομολίαι.

Praepositiones, v. Anastrophe et Enallage praepositionum. Duae praepositiones junctae per pleonasmum (ἀπὸ βοῆς ἕνεκα.) 8, 92.

Praesens in re non perfecta 8, 76. (ἀναγκάζοντες.) praesente utuntur, ubi certo sperant, aliquid eventurum esse, velut 4, 10. (γίγνεται.) praesens participii ἀναγόμενος junctum aoristo alterius participii 1, 29., 52.; 8, 23., 95. praesens cum aoristo conjunctum in narratione 7, 83.

Pronomen demonstrativum per pleonasmum quendam, vel anacoluthon, illatum post relativum, vel subjectum, 4, 93. (τῷ Ἱππ. — ὡς αὐτῷ, etc.); 6, 82. (αὐτῶν ὑπακ.), quo tamen loco valde suspectum est αὐτῶν et fortasse allitum ab eo, qui nesciret, non solum genitivo, sed etiam dativo, jungi verbum ὑπακούειν. malim sane ὅτῳ τρόπῳ ἥκιστ' ἂν [ita Cass., Aug., Mosqu.] ὑπακ. *Both.*) cf. 5, 75. (αὐτῶν.); 6, 76., initio. pronomen neutrum pro masculino vel feminino 6, 10., 77. (τάδε.) pronominis demonstrativi vice subjectum ponitur 5, 18. (— αὐτοὺς Ἀθηναίοις, sed glossa videtur Ἀθ. *Both.*) pron. demonstrativum ἐκεῖνος supplendum ante relativum 2, 65.; 6, 31. circa finem. pron. personale dativo pro possessivo 1, 32. (ἡμῖν pro ἡμετέραν.) possessivum pro personali 5, 26. (ἀμφότερα pro ἀμφοτέρων); 6, 17. 7, 17. σφετέραν pro σφῶν: 7, 63. ἑτέρας pro ἑτέρων. pron. relativum ad totam praecedentem sententiam referendum, ubi Latini ponunt *id quod*, 1, 122.; 4, 125.; 6, 11., 47. appositum vel verbo, vel substantivo, vel alii parti orationis, 2, 40.; 3, 12., 59.; 4, 125.; 5, 6.; 6, 47. pronomen relativum pone se positum habet substantivum et adjectivum 5, 79. non ad proximum, sed remotius, subjectum refertur 5, 17.; 8, 48. pronomina neutra pro masculinis vel femininis usurpata 3, 45., 97.; 5, 27.; 6, 10., 69., 96. pronomen relativum singulare ad pluralem relatum 3, 38.; 6, 17., et versa vice 3, 56. pron. plurale post subjectum singulare 6, 17. pron. demonstrativum αὐτὸς vice pronominis relativi fungitur in oratione bimembri, ubi relativum praecessit, sed alio casu positum, 2, 4. (καὶ αἱ θύραι—αὐτοῦ); 7, 29.; 8, 73.

Protasis post parenthesin alio modo repetita 1, 18., initio.

Schema Homericum 4, 94. (Ἀθηναῖοι δὲ οἱ μὲν ὁπλῖται.)? Pindaricum 3, 36. χιαστὸν 3, 38.

Sententiae duae per γὰρ se excipientes 2, 44.; 3, 2. sententia causalis praemissa 7, 4., 48. sententiae causali, primam sedem obtinenti, subjectum orationis adstructum 1, 72., 115.; 7, 48.; 8, 30. sententia primaria structuram sequens sententiae in medio interpositae 1, 82., 122., 141.; 2, 47., 74., 99.; 3, 33. extr., 67.; 6, 21., 68.; 7, 44. sent. relativa (ὅπερ δὲ etc.) praemissa 3, 59.

Singularis pro plurali, ut τὸν πολέμιον 4, 10. sing. nominum gentilium pro plurali 6, 78. sing. post pluralem et duo subjecta 4, 12.; 8, 63. cf. v. Pluralis. verbum singulare ante plura subjecta 1, 29. (ἐστρατήγει.)

Substantivum cum casu verbi, unde

derivatur. 6, 15. (παντοφάντας Σκιλλουντίων); 7, 36. 50.; 8, 21. substantiva cum structura verborum passivorum 6, 15. substantivum genitivo substantivi junctum pro adjectivo 3, 82. (κενὸς πόνος ἀνθρείας); 4, 126. (κλῆθρα ὄφεως.)

Superlativus genitivo substantivi junctus pro nominativo substantivi, velut τῆς γῆς ἡ ἀρίστη. 1, 2. 5.; 7, 3. similiter τῆς γῆς ἡ καλλὴ 2, 56. adde 7, 3. extr.

Trajectio. sive Hyperbaton, qua figura Thucydides gaudet, teste etiam Longino de Sublim. 22, 3., 4, 103. (ἔκφαξάν τε—ἐκεῖ.) singulorum vocabulorum trajectio, quae synchysis appellatur, 1, 3., 6., 10., 17., 18., 21., 33., 35., 44., 74. circa finem, 109., 141. extremo (ὑπό), 143. (ὑπὲρ αὐτῶν ὁρισθέντας); 2, 8. (τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον), 22., 36., 38., 49.; 3, 39., 54., 56.; 4, 9. (οὐκ ἰσχυρὸν ἐτείχιζον), 113.; 5, 6.; 6, 13. (παρὰ γῆν ἣν τις πλέῃ), 18. (ἐκ' ἐκεῖνα ἣν ἴωμεν), 51., 60. (εἰ μὴ καὶ δέδοκται, sed v. ann.), 99. (ἐν τούτῳ εἰ ἐκβοηθοῖεν); 7, 20. (καὶ ἐς Ἄργος etc., ubi καὶ pertinet ad Ἀργείων); 8, 45. (ὅμως, quod refertur ad ἀξιοῦσι), 72. (πεντακισχίλιοί τε ὅτι ἦσαν), 100. trajectio particulae ἀεὶ in verbis ὁ δὲ διανομιζόμενος ἀεὶ (pro ὁ δὲ ἀεὶ διαν.) 8, 23. male transposita 6, 92. (καὶ Ἴβηρας, καὶ ἄλλους); 8, 88. (τῆς Φασηλίδος καὶ Καύνου.)

Variatio orationis per transitum ex altera constructione in alteram: v. inprimis 1, 23. totum caput. per transitum ex oratione indirecta in directam 1, 51.; 6, 24., 85. cf. v. Oratio. ex praefectis ad eos, quibus praefecti sunt, 2, 75. ex persona aliena in personam scriptoris 5, 61. ex ὅτι et ὡς cum verbo finito in participium 1, 1., 84.; 4, 116. ex verbo finito in nominativum vel accusativum cum infinitivo 1, 8.; 4, 62. ex εἰ cum optativo in genitivum absolutum participii 1, 10. ex relativo cum verbo finito in participium 1, 22. ex genitivo in nominativum 4, 87.; 7, 29. ex genitivo cum περὶ in nominativum 1, 23. in accusativum 2, 26. ex genitivo cum ἐκ in dativum 2, 44. ex genitivo absolute in dativum 1, 114. in nominativum cum verbo finito 7, 13. ex dativo in nominativum 6, 22. et versa vice 6, 35. ex dativo in genitivum 6, 82. ex acc. in nominativum 7, 48. in genitivum 7, 57. e singulari in pluralem 1, 120.; 3, 51. e conjunctivo in indicativum 2, 44. et versa vice 1, 84.; 4, 18. ex dativo participii in accusativum absol. cum ὡς 6, 24. e conjunctivo in futurum 6, 18. ex ὡς cum verbo finito in accusativum cum infinitivo 3, 3. ex altero modo in alterum 1, 37., 141.; 2, 44.; 4, 92.; 6, 18. ex altera persona in alteram 1, 128. ex participio in verbum finitum 1, 57.; 3, 37.; 4, 4.; 7, 4, 13., 15., 47.; 8, 45. e participio in infinitivum 1, 72., 128.; 4, 27. et versa vice 7, 70. ex infinitivo in substantivum cum κατὰ 1, 25. ex infinitivo in indicativum 5, 14.; 6, 77. e substantivo in participium 1, 80., 82.; 2, 37. in infin. 1, 84. e participio in substantivum 1, 107. variatio numerorum 1, 73.; 2, 81.; 3, 109.

Verba neutra structura passiverum 6, 15., 37. verba visum et omnem sensum significantia cum participio construuntur: 2, 7., 44.; 4, 27. verbis motus junguntur participia praesentis et futuri, non item aoristi: 7, 4. quando cum praesentis participiis jungantur, 6, 88. verba duo finita juncta, vel verbum finitum participio junctum, quam structuram admittant, 1, 8., 20., 138., 144. verbum saepe sequitur structuram praedicati, non subjecti: 3, 93., 112. 114.; 4, 26., 102.; 6, 4., 77.; 8, 9. verba interdum duplicem structuram admittunt, velut genitivum simul et dativum 6, 82.

Vocabula synonyma apud Thucydidem 1, 69., 84., 122.; 2, 37.; 8, 87. vocabula luctum significantia plurali numero efferri solent, velut ὀδυρμοὶ 7, 75.

INDEX VERBORUM

SECUNDUM GÖLLERUM.

A.

α et ευ confusa: v. ἅμα. α et οι 1, 22.; 8, 48. α et ου 8, 10., 46. α et τ, ut videtur, 8, 14.
ἀβασανίστως 1, 20.
ἀβασίλευτος 2, 80.
ἀβλαβὴς 5, 18., 47.
ἀβουλία 1, 32.; 5, 75.
ἀβροδίαιτος 1, 6.
ἀγαθὸς 1, 86., 120., 121.; 2, 37., 44.; 3, 43.; 4, 87. ἀγαθῇ τύχῃ 4, 118.; 5, 90.; 6, 78.; 7, 77.; 8, 92. οἱ ἀγαθοὶ, οἱ βέλτιστοι, optimates, 6, 40.; 8, 47., 48.
ἀγάλλεσθαι 2, 63.; 3, 62., 82.; 6, 41. — ἄγαλμα 2, 13.; 6, 28.
ἄγαν θερμὸν 2, 49. cf. 7, 63.; 8, 1., 46.
ἀγανάκτησις 2, 41.
ἀγαπᾶν 6, 18., 86.
ἀγγελία 1, 61.; 2, 5.; 3, 110.; 6, 36.; 8, 15., 19. — ἀγγέλλειν 5, 63.; 6, 36.; 7, 97. — ἄγγελμα 7, 74. — ἄγγελος 2, 6.; 5, 82.; 7, 8. τριήρης ἄγγ. 8, 36.
ἄγειν 1, 127.; 2, 100., 101.; 4, 57.; 5, 6.; 6, 100.; 8, 86. ἄγ. τίμιον — μέγαν — ἔντιμον, et similia, 8, 81. ἡξα 2, 97.; 8, 25. ἄγειν idem, quod ἄγειν στρατιὰν 5, 54. τινὶ 5, 13.
ἀγείρειν 1, 9.
ἀγήρως 2, 43.
ἄγνοια 2, 47.; 8, 92.
ἄγνως 1, 137.; 3, 53.
ἀγνωσία 8, 66.
ἀγορὰ 1, 62.; 2, 2.; 3, 6.; 5, 115.; 6, 44. τῶν πωλουμένων 7, 39. πλήθουσα 8, 92. ἀγορὰν μεθιστάναι 7, 39. — ἀγοράζω 6, 51.
ἄγος ἐλαύνειν 1, 126., 134., 135.
ἄγραφοι νόμοι 1, 40.; 2, 37. πόλεις 1, 40.
ἄγριος. ἐς τὸ ἀγριώτερον ἐπεδίδοσαν 6, 60.
ἀγροίκον ὄρος 3, 106.
ἀγρὸς sine articulo 1, 10. οἱ ἀγροὶ apud Corcyram 3, 73.
ἀγρυπνία 2, 49.
ἀγχίστροφος 2, 53.
ἀγχώμαλος 3, 49.; 4, 134., et ex conjectura 7, 71. ἀγχώμαλα adv.
ἀγωγὴ 5, 85., et ἀναγωγὴ 4, 29.; 6, 29. — ἀγωγὸς 2, 12.; 4, 78.
ἀγὼν 2, 45., 46.; 3, 49. locus certaminis 5, 50. προελθὼν ἐς τὸν ἀγῶνα 7, 66. ἐς ἀγῶνα καθίστασθαι 8, 68. ὁ ἀγὼν ἔσται supplendum 4, 63.
ἀγωνίζεσθαι 2, 63.; 4, 87.; 6, 29. — ἀγώνισις 5, 50. — ἀγώνισμα 1, 22.; 3, 82.; 7, 56., 59., 86. — ἀγωνισμὸς 7, 70. — ἀγωνιστὴς 3, 37. — ἀγωνοθετεῖν 3, 38.
ἀδεὴς 3, 36.; 6, 87. ἀδείστερος, weniger furchtbar, 1, 36.; 6, 91. furchtloser 4, 92. ἀδεῶς 4, 118.; 6, 27., 50. — ἄδεια, impunitas, 3, 58.; 4, 108.; 6, 60.; 7, 29.; 8, 77., 81.
ἄδεσμος φυλακὴ 3, 34., 36.
ἄδηλος 1, 2.; 8, 108. ἀδηλότατος 7, 50. ἀδήλως 1, 92.; 6, 58. ἐν ἀδήλῳ 1, 78.
ἀδικεῖν 2, 37., 71.; 3, 44.; 5, 30.; 6, 77.; 8, 28. sequente participio 1, 53. der Schuldige sein 3, 65.; 8, 87. ἀδικεῖσθαι et βιάζεσθαι 1, 69., 71. ὁ ἀδικούμενος, der Beleidigte, 1, 38. — ἀδίκημα 4, 23. — ἀδικία 3, 66.; 8, 40. — ἄδικος 3, 9., 66., 67.; 4, 61. ἀδικώτατος 6, 39. ἀδίκως 2, 71.
ἀδόκητος 4, 36., 47. ἀδοκήτως 4, 17.
ἄδολος 5, 18. ἀδόλως 5, 23.
Ἀδρίας 1, 24., ann.

ἀδυναμία, ἀδυνασία, ἀδυνατία, 7, 8.; 8, 8., ann.—*ἀδύνατος* 1, 25.; 2, 11.; 3, 42.; 4, 86., 129.; 7, 15.; 8, 56., 68. *ἀδύνατον ὄν* 7, 44. *ἀδυνατώτατοι* 1, 5. *οὐχ οἱ ἀδυνατώτατοι* 8, 100.
ἀδωρότατος χρημάτων 2, 65.
ὁ ἀεὶ — 1, 2., 21.; 4, 36.
ἀείδειν 2, 8.
ἀείμνηστος 1, 33.
ἄζημιος 2, 37.
ἀήθης 4, 34. — *ἀήθεια* 4, 55.
ἀήσσητος 6, 70.; 7, 44.
Ἀθηναῖος, civis atticus, 2, 29.
ἀθλητὴς 4, 121.
ἄθλον 1, 6.; 2, 46. idem, quod *κέρδος*, 3, 38. praemium 3, 82.; 6, 80.
ἀθρόος 1, 3., 11.; 2, 31.; 3, 78.; 6, 56., 80.—*ἀθροίζειν* 1, 50.; 5, 6. — *ἄθροισις* 6, 26. — *ἀθροῦν* 5, 26.
ἀθυμεῖν 2, 88.; 5, 91.; 7, 61.—*ἀθυμία* 2, 51.; 4, 26.; 7, 24.
Ἄθως quomodo declinetur, 5, 3., 35. *ὁ* et *ἡ* 5, 35.
αἰγιαλὸς 4, 42.
αἴδιος 4, 20.; 7, 21.
αἰδοῖα 2, 49.
αἰδὼς, Ehrgefühl, 1, 84. *αἰδ.* et *αἰσχύνη* ibidem.
αἰδεσθαι, si forte, 1, 95.
αἰκία 7, 75.
αἱμασιὰ 4, 43.
αἱματώδης 2, 49.
αἱρεῖν 2, 68., 78.; 4, 20. *αἱρ. ἐπιδραμόντες* 5, 39. *κατὰ πόδας αἱρ.* 4, 130.; 8, 82. — *αἵρεσις* 2, 58., 61.; 8, 89.
αἱρειν 1, 29., 52., 80., 90., 130.; 2, 23.; 4, 60., 129.; 7, 41. *αἱρεσθαι πόλεμον* 4, 60.
αἰσθάνεσθαι 1, 133.; 4, 89.; 8, 9. *αἰσθανόμενος, τῷ ἀναισθήτῳ* oppositus, 1, 71. *τῇ ἡλικίᾳ* 5, 26. *αἰσθέσθαι* ibid., 7, 75.
αἴσχιον 1, 82.; 2, 62.; 4, 86. cf. 2, 40.; 8, 27. *αἴσχιστος ὄλεθρος λιμὸς* 3, 59. *αἰσχρὸς* 3, 58.; 5, 111.; 6, 11.; 8, 27. *αἰσχρῶς* 6, 80.
αἰσχύνειν 4, 92. *αἰσχύνεσθαι* 1, 84.; 8, 14., 36.; 5, 9. *αἰσχυνόμενοι ἄνδρες* 2, 43. — *αἰσχύνη* 2, 27.; 5, 104., 111.; 8, 73. *αἰσχ.* et *δέος* 2, 37.
αἰτιᾶσθαι 2, 97.; 3, 59., 113.; 8, 75. borgen 6, 46.
αἰτία 1, 35., 83; 2, 18., 43. *αἰτίαν ἔχειν* 6, 14. *αἰτία* et *κατηγορία* 1, 69.— *αἰτίαμα* 4, 85.; 5, 7
αἰτιᾶσθαι 7, 114. *αἰτιαθεὶς* s passive 8, 68. *ἠτιαμένος* s passive 3, 61. — *αἴτιος* 2, 3, 22. cum infinitivo sine to 74. *αἰτιώτερος* 4, 20.
αἰφνίδιος 4, 75., 125.; 5, 65.; 6, 8, 20. *αἰφνιδίως* 7, 23.
αἰχμαλωτὸς 6, 5.
αἰὼν 1, 70.
αἰωρεῖν 7, 77.
ἄκαιρος 5, 65.
ἄκατος 7, 25. — *ἀκάτιον* 4, 67.
ἀκέραιος 2, 18.; 3, 3.
ἀκηρυτὶ 2, 1.
ἀκίνδυνος 4, 8.; 5, 16. *ἀκινδυν ρος* 4, 72. *ἀκινδύνως* 7, 68.
ἀκίνητος 1, 71.
ἄκλητος 1, 118.; 6, 87.
ἀκμάζειν 1, 1.; 2, 19., 20.; 3, 7, 12. *σίτου ἀκμάζοντος* 2, 19. *ἀκμὴ* 2, 36., 42. *τοῦ ναυτικοῦ* 14.; 8, 46. *σίτου* 2, 19.; 4, 1.
ἀκοὴ 1, 4., 20.; 3, 38.; 4, 126.; 6,
ἀκολασία 6, 89.
ἀκολουθεῖν 2, 98.; 3, 38. *μετά τι* 7, 57. cf. 7, 52.
ἀκόλουθος 4, 118. *ἀκόλουθοι, se* 6, 28.
ἀκονιτὶ 4, 73.
ἀκονιστὴς 7, 67. cf. 4, 94., ann.
ἀκούειν 2, 35.; 3, 38.; 5, 28.; 6, 8, 106.
ἀκούσιος 2, 8.; 3, 31. *ἀκούσια ἁμ τήματα* 4, 98. *ἀκουσίως τινὶ ἀ κνεῖσθαι* 3, 31.
ἄκρα 4, 3., 25., 100.; 7, 34. *ἄ τεμενῖτις* 6, 75., ann., 7, 3.
ἀκραῖοι dii Mytilenaeorum 3, 3., a
Ἀκραῖον λέπας 7, 78.
ἀκραιφνὴς ξυμμαχία, societas in visa et perfecta (cum ceteris Gr cis), 1, 19.
ἄκρατος διάῤῥοια 2, 49.
ἀκρίβεια 1, 22.; 7, 13. — *ἀκριβ* 5, 26.; 6, 18. *τὸ ξύνηθες ἀκρι* 6, 55. pünktlich, 7, 13. *ἀκρι στερος* 6, 55. *ἀκριβῶς* 1, 9 7, 49.
ἄκριτος 4, 20.; 8, 48. *ἀκρίτως* 7,
ἀκρόασις 1, 21.; 2, 38.; 3, 43. *ἀκ ατὴς* 2, 35. *τῶν ἔργων* 3,
ἀκροᾶσθαι 2, 21.; 6, 89.
ἀκροβολίζειν 3, 73. — *ἀκροβολισ* 7, 25.
ἀκρόπολις 4, 130., 131.
ἄκρος. ἐπ' ἄκροις τοῖς χρημασι 6,
ἀκροτελεύτιον 2, 17.
ἀκροφύσιον 4, 100.

ἀκρωτήριον, promontorium, 2, 93. extr. ἀκρωτήρια 2, 49.
ἀκταῖαι πόλεις Mytilenaeorum 3, 50.
Ἀκτὴ 4, 109.
ἄκων 3, 37., 63.
ἀλᾶσθαι 2, 101.
ἀλγεῖν 2, 65. — ἀλγεινὸς 2, 39.; 7, 35. ἄλγιστος 7, 68.
ἀλέγειν restitutum 3, 52.
ἀλείφειν 4, 68.
ἀλέξειν 5, 77.
ἀληθὴς 3, 53.; 4, 126.; 6, 89. τῷ ἀληθεῖ 8, 92. ἀληθῶς 8, 87. — ἀλήθεια 2, 35., 41.; 4, 120.
ἄληπτος 1, 37. ἀληπτότερος 1, 27., 143.
ἁλίμενος 2, 25.
ἁλίσκεσθαι 2, 58.; 3, 34.; 7, 23. ἁλίσκ. κόπῳ 7, 40. τὰ σκῦλα ἑάλω πλέοντα 3, 114.
ἁλιτήριος θεοῦ 1, 126.
ἁλκὴ 1, 80.; 2, 84.; 3, 108.; 6, 34.
ἀλλά, igitur, initio sententiae 1, 26. per vices in interrogatione et responsione 1, 80. interdum post comparativum infertur, 1, 83.; 2, 43., 44. post participium, quasi verbum finitum praecesserit, 2, 65. ad parenthesin refertur 1, 35., 72.; 3, 107.; 4, 36. ἀλλ' ἦ 3, 71.; 7, 50.; 8, 28., 29. ἀλλ' οὖν 5, 113. οὔτε — ἀλλὰ — οὔτε — 7, 77. ἀλλ' ἤτοι 6, 40.
ἀλλάσσεσθαι 8, 82.
ἄλληλοι 4, 19., 61., 66.; 7, 34., 40.
ἄλλοθέν ποθεν 1, 35.
ἄλλοθί που 1, 77.
ἀλλοιότερος 4, 106. — ἀλλοιοῦν 2, 59.
ἀλλόκοτος 3, 49.
ἄλλος. τί ἄλλο ἢ 3, 58. ἄλλο τι ἢ 5, 87. τἄλλο saepe idem, quod κακὸν, 7, 64. ἄλλα, ὅσα sine copula 7, 71. abundare videtur 3, 19.; 4, 118.; 7, 61., 70.; 8, 31. ἄλλοι τε — καὶ — 1, 16. — ἄλλως 1, 70.; 2, 3., 4., 36. praeterea, alio modo 2, 18. frustra 4, 36.; 7, 42. ἄλλως ὄνομα 8, 78. ἄλλως τε, — καὶ, — 1, 10.; 3, 40., 55.; 7, 62.
ἄλλοσε 7, 51.
ἀλλότριος 3, 13.; 4, 98. ἀλλοτριώτερος 3, 82. ἀλλοτριωτάτοις τοῖς σώμασι χρῆσθαι 1, 70. — ἀλλοτριοῦν 8, 73. τὴν πόλιν τῶν σωμάτων 3, 65.
ἀλλόφυλος 4, 64., 86.
ἁλμυρὸς 4, 26.
ἄλογος 1, 32.; 6, 85. ἀλόγως 5, 104.; 6, 79., 84. ἀλογώτερα 6, 46. ἀλόγιστος 5, 99. — ἀλογία 5, 111.
ἄλοχος 3, 104.
ἀλυσιτελὴς, stultus, 2, 91.
ἅλφιτα 4, 16. πεφυραμένα 3, 49.
ἁλώσιμος 4, 10. — ἅλωσις 4, 70., 113. — ἁλωτὸς 6, 77.
ἅμα ἕῳ 1, 48. καὶ — ἅμα, et praeterea, 1, 3. μετὰ — ἅμα 2, 43.; 7, 20. ἅμα ἐπέχων 2, 101. ἅμα κἀλλει 3, 17. ἅμα μὲν — ἐν τῷ αὐτῷ δὲ — 3, 11.; 4, 73. ἅμα μὲν — ἅμα δὲ — 2, 20. ἅμα et ἄνευ confusa 7, 75.
ἀμαθεῖς et δεξιοὶ 3, 82. ἀμαθέστερος 1, 119. ἀμαθέστατος 6, 89. ἀμαθῶς 1, 140. — ἀμαθία 2, 62.; 3, 37. ἀμαθίᾳ ἀναγκάζεσθαι δρᾷν τι 4, 59.
ἅμαξα 2, 34.; 5, 72.
ἁμαρτάνειν 1, 33., 92.; 2, 77. — ἁμάρτημα 2, 65.; 4, 30., 98.; 5, 26.; 7, 5. — ἁμαρτία 1, 32., 78.; 3, 46.; 4, 29.
ἀμάρτυρος 2, 41.
ἀμαχεὶ 1, 143.; 4, 73.; 5, 7.; 7, 14.; 8, 105. — ἀμαχητὶ 4, 73.
ἀμβλύτερος 2, 40. c. genit. 2, 65., ann. ad 2, 87. — ἀμβλύνεσθαι c. genit. 2, 87.
ἄμεινον 1, 138.; 5, 47., 115. in oraculis 1, 118. ἄμ. ἀκούειν 3, 82. ἄμ. pro ἐῦ 6, 34.
ἀμέλεια 1, 141.; 5, 38. ἀμ. et καταφρόνησις 1, 122. — ἀμελεῖσθαι. ἠμελημένοι 2, 49. — ἀμελέστερος 2, 11. ἀμελῶς 6, 100.
ἀμηχανᾷν 7, 48.
ἄμικτα νόμιμα 1, 77.
ἀμιλλα 6, 32.; 7, 71. ἀμιλληθὲν 6, 31.
ἀμιξία 1, 3.
ἄμιπποι 5, 57.
ἀμνημονεῖν 3, 40.; 5, 18. — ἀμνηστεῖν 1, 20.
ἀμόθι 5, 77.
ἀμοῦ γέ που 5, 77., ann.
ἄμπελος 3, 70.; 4, 90., 100.
ἄμυδρος 7, 54.
ἀμύνεσθαι 1, 78., 98.; 3, 67., etc. interdum pro ἀμείβεσθαι, velut 1, 42., 96.
ἀμφηρικὸς 4, 67.
ἀμφίβολος 2, 15.; 4, 32., 36. ἐν ἀμφιβόλῳ εἶναι 2, 76.
ἀμφιδήριτος 4, 134.
ἀμφότερα 1, 13.; 2, 64. ἐπ. ἀμφ. 2, 11. κατ' ἀ. 2, 62.
ἄν cum infinitivo praesentis pro infinitivo futuri 1, 2. cum optativo praesentis 1, 38.; 4, 18.; 6, 9. cum participio aoristorum praeteriti

significationem habet 4, 10. cum participio junctum in sententiis conditionalibus 1, 10., 21.; 2, 39.; 6, 18. ὅ τι ἄν, ὅσον ἄν, ὃς ἄν, cum conjunctivo praesentis 4, 16., 18.; 6, 9. ὡς ἄν cum conjunctivo aoristi 4, 18. ἢ ἄν cum indicativo praesentis 6, 9. aoristi 4, 54. ἄν ad aliam verbo partem orationis pertinens 6, 89. ἄν cum infinitivo perfecti passivi 1, 142.; 8, 1. cum indicativo perfecti passivi 1, 142. cum praesentis et aoristi infinitivis promiscue ponitur 1, 139. ἄν cum conjunctivo aoristi poeticum 1, 84., 140.; 4, 63. cum futuro indicativi 1, 140.; 2, 80.; 5, 15.; 6, 82. cum infinitivo et participio futuri 1, 140.; 2, 80.; 5, 94.; 6, 20. cum futuro optativi 5, 94. ἄν omissum apud infinitivum praesentis, ita ut hic infinitivus pro futuri infinitivo sit, 1, 93., 127. — ἄν deest apud imperfectum εἶχον, habuerant, habuissent, 8, 86. cum imperfecto 2, 35. cum μέλλειν non jungitur, 1, 107. post μέχρι cum conjunctivo verbi non additum 1, 137. fere non additur in sententiis relativis, quae optativum habent, 8, 68. item, quae conjunctivum, 4, 17. ἄν quando in eadem sententia iteretur, 1, 76., 77., 78., 136.; 2, 41.; 4, 114. e proximis repetendum 8, 96. mitigandae orationi inserviens 2, 35. (ἐμοὶ — εἶναι.)

ἤν pro ἐὰν 6, 13.; 8, 75., dubium.

ἀναβαινειν 5, 7.

ἀναβάλλειν 4, 63.; 5, 46. aufwerfen, aufgraben, 4, 90. ἀναβολή 2, 42.; 7, 15.

ἀνάγεσθαι 1, 137.; 2, 33.; 3, 79. ἀναγόμενοι, ubi ἀναγαγόμενοι expectes, 1, 29., 52.; 8, 23, 95.

ἀναγιγνώσκειν 3, 49.

ἀναγκάζειν 1, 136.; 5, 84.; 7, 62. — ἀναγκαῖος 1, 2.; 5, 99.; 7, 60. generis communis 1, 2. nothdürftig, ibid. et 5, 8.; 6, 37.; 7, 60. (ἀναγκαῖος διάνοια.) ἀναγκαιότερος 4, 60. ἀναγκαιότατος 1, 90.; 7, 82. τὰ ἀναγκαιότατα das Wesentliche, 1, 84. ἀναγκαίως 2, 64. — ἀναγκαστὸς 7, 14., 58. ἀναγκαστοὶ ἐκ καταλόγου 8, 24. ξένοι 7, 13. — ἀνάγκη 2, 17.; 4, 120., 122.; 5, 89.; 6, 68; 7, 57. μὴ ξὺν ἀνάγκῃ et ἐξ ἀνάγκης τι παθὼν 3, 40. ἀνάγκαι καιρῶν 7, 57.

ἀνάγραπτος εὐεργεσία κεῖται 1, 129. — ἀναγράφειν 5, 47.

ἀναγωγὴ 6, 29.

ἀναγώνιστος 4, 92.

ἀναδάζεσθαι 5, 4.

ἀναδεῖν 2, 90.; 4, 131.; 7, 25. δημοσίᾳ 4, 121.; 5, 50. ἀναδεῖσθαι ναῦς 1, 50.

ἀναδέχεσθαι 8, 81.

ἀναδιδάσκειν 1, 32.; 3, 97.; 8, 86.

ἀναδιδόναι 3, 58., 88. ἀνάδοτος 3, 52.

ἀναζευγνύναι 8, 108.

ἀναζητεῖν 2, 8.

ἀναθαρσεῖν 6, 31.; 7, 71.

ἀνάθημα 2, 13.

ἀναθρεῖν 4, 87.

ἀναιρεῖν, ἀναιρεῖσθαι, 1, 8., 25.; 2, 22., 84. ἀνεῖλε de oraculo 1, 118. — ἀναίρεσις 3, 113.

ἀναίσθητος 1, 69.; 2, 43.; 6, 86.

ἀναισχυντεῖν 1, 87. — ἀναίσχυντοι θῆναι 2, 47.

ἀνακαλεῖν 1, 3., 131. ἀνάκλησις θεῶν 7, 71.

ἀνακεῖσθαι 3, 114. ἐς τὰς ναῦς 7, 71.

ἀνακηρύσσειν 5, 50.

ἀνακλᾶν 2, 76.; 7, 25.

ἀνακόπτειν, impedire, 4, 12.

ἀνακρίνειν 1, 95.; 7, 62.

ἀνακρούεσθαι 7, 38. — ἀνάκρουσις 1, 50.; 7, 36., 62.

ἀνακτᾶσθαι 6, 92.

ἀνακῶς 8, 102.

ἀνακωχὴ 1, 40. (induciae); 4, 117.; 8, 87.

ἀναλαμβάνειν 2, 16.; 7, 33. — ἀνάληψις 5, 65.

ἀναλγητότερος 3, 40.

ἀναλίσκειν, ἀναλίσκεσθαι, 1, 117.; 2, 41.; 3, 81. ἀναλοῦντες σφᾶς αὐτοὺς 4, 48. — ἀνάλωμα 7, 28. — ἀνάλωσις 6, 31. — ἀνάλωτος 4, 70.

ἀναλογίζεσθαι 3, 32.; 8, 83. ἀναλογισμὸς 3, 36.; 8, 84.

ἀναμάχεσθαι 7, 61.

ἀναμένειν 4, 120., 135.

ἀναμιμνήσκειν τι 6, 6.

ἀναμίξ 3, 107.

ἀναμφισβήτητος 1, 132.

ἄνανδρος 3, 82. — ἀνανδρία 1, 83.

ἀνανεοῦσθαι 5, 18., 43. — 6, 105. Vat. et H. pro vulgatis κατὰ τὴν τοῦ πατρὸς ποτε πολιτείαν haec habent καὶ τὴν τοῦ π. ἀνανεωσάμενος πολ., quae Bk. recepit in ed. suam stereot., molesta illa

quidem propter inculcatum καὶ et accumulata participia, ut suspiceris, aliquem de suo adjecisse τὸ ἀνανεωσάμενος, quo falso perscriptum καὶ referretur. — ἀνανέωσις 5, 82.
ἀναπαγώνιστος 2, 45.; 4, 92.
ἀνάπαυλα 2, 38., 75. — ἀνάπαυσις 4, 20.
ἀναπείθειν 1, 84., 140.; 6, 87.
ἀναπειρᾶσθαι navibus 7, 7., 51.
ἀναπίμπλασθαι, morbo infici, 2, 51.
ἀναπίπτειν, desperare, 1, 70.
ἀναπληροῦν 2, 28.
ἀναπράσσειν 8, 107.
ἄναρκτος 5, 99.
ἀνάρμοστος 7, 67.
ἁναρπάζειν 6, 104.
ἀναῤῥηγνύναι 7, 84.
ἀναῤῥίπτειν 4, 95., 103.; 6, 18. κίνδυνον 4, 85.; 5, 103.
ἀναῤῥωννύναι 7, 46.
ἀναρχία 6, 72.
ἀνασείειν τὰς χεῖρας 4, 38.
ἀνασκευάζειν, ἀνασκευάζεσθαι, 1, 18.; 4, 116.
ἀνασκοπεῖν 7, 42.
ἀνασπᾶν 6, 100. τριήρεις 4, 9. ὕδωρ 4, 97.
ἀνάστασις 1, 133.; 2, 14.; 7, 75. — ἀνάστατος 6, 5., 76.
ἀναστανροῦσθαι 1, 110.
ἀναστέλλειν, repellere, 6, 2, 70.
ἀναστρέφειν apud medicos 2, 49. ἀναστρέφεσθαι, versari, 8, 94. — ἀναστροφὴ navium 2, 89. cf. 1, 50.
ἀνασχετὸν 1, 118. ἀ. ποιεῖσθαι 2, 21.
ἀνατέλλειν, ἀνατολή, de sideribus 2, 78.
ἀνατιθέναι 2, 64. τινὶ πάντα 8, 82.
ἀνατρέχειν 3, 89.
ἀναφέρειν 2, 84.; 3, 38.; 5, 28.; 8, 97.
ἀναχρᾶσθαι 3, 81.
ἀναχωρεῖν 2, 12.; 4, 32.; 8, 15. — ἀναχώρησις 1, 12., 90.; 3, 109.; 4, 31., 128.; 7, 85.
ἀναψηφίζειν 6, 14.
ἀνδραγαθία 2, 42. — ἀνδραγαθίζεσθαι 2, 63.; 3, 40.
ἀνδραποδίζειν 1, 113. — ἀνδραποδισμὸς 2, 68.; 5, 9. — ἀνδράποδον 7, 13.
ἀνδρεία 3, 82. ἀ. νόμων, τρόπων, 2, 39. — ἀνδρεῖος 2, 87. τὸ ἀνδρεῖον 2, 39.; 4, 126. — ἀνδρείως 4, 120.
ἀνδριάντες 1, 134.
ἀνειλεῖν. ἀνειληθέντες 7, 81.
ἀνειμένη δίαιτα 1, 6. ἀνειμένως 2, 39.
ἀνεικεῖν 2, 2.; 8, 67.
ἀνέκβατος 3, 96.
ἀνεκτὸς 2, 35.; 8, 90.
ἀνέλεγκτος 5, 85.
ἀνέλπειν 8, 11. — ἀνελπίζειν 2, 76.
ἀνέλπιστος 3, 46.; 4, 55.; 6, 33.; 8, 1. activo sensu 6, 17. ἀνελπιστότερος 7, 4.
ἄνεμος 2, 25.; 4, 23.; 7, 53. ἄ. ἵσταται 2, 97. ἑσπερὸς κατὰ βορέαν 6, 104.
ἀνεξέλεγκτος 4, 126.
ἀνεξεύρετος 3, 87.
ἀνεπαχθῶς 2, 37.
ἀνεπιβούλευτον 3, 36., 37.
ἀνεπιεικέστερόν τι πράσσειν 3, 66.
ἀνεπικλήτως 1, 92.
ἀνεπίληπτος 5, 17.
ἀνεπιστήμων 2, 89.; 4, 100.; 7, 67. — ἀνεπιστημοσύνη 5, 7.
ἀνεπίτακτος 7, 69.
ἀνεπιτήδειος 3, 71.
ἀνεπίφθονος 1, 73., 75.; 6, 83.
ἀνερεθίζειν 2, 21.
ἄνευ τεκμηρίων 1, 132. ἄ. τινὸς, injussu alicujus, 1, 91., 128.; 4, 78.; 8, 89.
ἀνεύθυνος 3, 43.
ἀνευρίσκειν 1, 128.
ἀνεχέγγυος 4, 55.
ἀνέχειν 1, 141.; 2, 49.; 4, 111.; 6, 16.; 7, 48. idem, quod ἐπέχειν, 8, 94. ἀνέχεσθαι ὁρῶντας 2, 74. ἡ ἄκρα ἀνέχει πρὸς etc. 4, 59.
ἀνεψιὸς 1, 132.
ἀνήκειν 3, 45.
ἀνήκεστος 3, 39., 45.
ἀνηκουστεῖν 1, 84.
ἀνὴρ pro τὶς 1, 132.; 2, 60.; 4, 110.; 8, 90. pro ἐκεῖνος, de quo agitur, 3, 30.; 6, 34. ἀ. τύραννος 6, 85. Πέρσης 1, 109. Ἀθηναῖος 1, 126. Ἠλεῖος 3, 29. ἄνδρες πόλις, καὶ οὐ τείχη, 7, 77. ἀ. τῶν ἀστῶν 6, 54. γίγνεσθε ἄνδρες 3, 14 ἄνδρες in allocutionibus 2, 87.; 3, 9. οἱ ἄνδρες, hostes, 5, 10. — ἀνδρὸς ἀρετὴ, i. e. ἀνδρεία, 2, 42.
ἀνθάπτεσθαι 8, 50., 97.
ἄνθος, ἀνθεῖν, flos, florere, figurate, 1, 19.; 4, 183.
ἀνθεπτία 1, 93.
ἀνθέλκειν 4, 14.
ἀνθησᾶσθαι 4, 19.
ἀνθίστασθαι 1, 94.; 4, 125., 127.; 7, 21. ἀντιστάντος τοῦ πράγματος 5, 4.
ἀνθορμεῖν 2, 86.
ἄνθραξ 4, 100.

ἀνθρακιὰ; 1. 7.. ex ἀνθρακιὰ, militia praesidiaria. 2. 25. — ἀνθρακιὰ ex ἀνθρακεύειν, 1. 77. 78.: 2. 34.: 3. 45.: 4. 6.. 116.: 5. 88.: 6. 72. ἀνθρακεύειν; 3. 44.

ἀνθρακεύειν ἐς ἄκατα 3. 70.

ἀνθρακεύειν 3. 45.

ἀνθρακιὰ 1. 6. 124.: 2. 7..: 3. 10.: 4. 26. 7. 51. ἄνθρακες ἀνθρακιᾶς 4. 116.

ἀνθρακιὰ 1. 7..: 3. 7..: 3. 45. ἀνθρακιὰ ἐκκαίειν 2. 126. ἀνθρακιὰν ποιεῖσθαι ἐκ πυρᾶς 2. 45.

ἀνθρακιὰ 7. 85..

ἀνθρακιὰ 2. 61.

ἀνθρακιὰ 3. 65.: 4. 128.: 5. 16. — ἀνθρακιὰς 4. 6.. 82.

ἀνθρακίζεσθαι 1. 56.: 3. 81. pro ἄνθρακα ἀνθρακίζεσθαι 1. 7..

ἀνθρακιὰ λίθου 4. 117.

ἀνθρακοῦσθαι 3. 82.

ἀνθρακιὰ 2. 55.

ἀνθράκινος 6. 86.

ἀνθρακιὰ 2. 45.

ἀνθρακοῦσθαι 3. 36.

ἀνθρακιὰ 3. 82.

ἀνθρακιὰ 4. 79.

ἀνθρακοῦσθαι 3. 82.: 5. 80. 82. ἀνθρακοῦσθαι; τὴν τριχῶσιν 4. 14.

ἀνθρακοῦσθαι 3. 84.: 4. 25.

ἀνθρακιὰ νεκρὸς. ex νεκρὸς. 7. 82. 83. ἄνθρακ pro ne est ἀνθρακ. ex ἀνθρακοῦσθαι 4. 15.: 5. 36. 84. 85.

ἀνθρακιὰ 3. 17.

ἀνθρακιὰ 2. 75.

ἀνθρακίνη 5. 15.

ἀνθρακιὰ 3. 56.

ἀνθρακώδιον 3. 67.: 4. 29. — ἀνθρακώδης; 4. 81.

ἀνθρακοῦσθαι 3. 35. 67.

ἀνθρακιὰ ex ἀνθρακιὰ 7. 15.

ἀνθρακιὰ 1. 86.: 2. 65.

ἀνθρακιὰ 4. 13.

ἀνθρακίδιον 7. 13.

ἀνθρῶπος; 2. 91.

ἀνθρακοῦσθαι 4. 25.

ἀνθρακῖται 5. 71.: 8. 104.

ἀνθρακίζεσθαι 4. 130.

ἀνθρακῖται 7. 37.

ἀνθρακόδιον 1. 34.: 3. 12.

ἀνθρακιὰ 3. 12.

ἀνθρακίζεσθαι 1. 142.

ἀνθρακίδιον ἐκκοπὴν 1. 129.

ἀνθρακὶς 1. 73.

ἀνθίγειν. obscurare. 1. 7.. 11.. 13.: 2. 49.; 4. 36.; 6. 69. ex πολλοὶ 8. 63. 86. 89. ἀντ. τινὶ, resistere alicui, 6. 6. ἀντίχεσθαί τινος 2. 78.

ἀντήρεις 7. 36.

ἀντὶ. pro, mutuo, 2. 65.; 4. 86. ἀντὶ ἀνάγκης, instar portus, 7. 38. ἀπ' ἀγκῶνος 4. 88. ἀντὶ τείχους 4. 30. ex τοιχῶν 2. 73.

ἀντιβάλλειν 7. 25.

ἀντιβολοῦντες 7. 56.

ἀντιβολεῖν 7. 75.

ἀντιβολοῦσι 3. 66. 66.

ἀντεμβάλλεσθαι 1. 30. — ἀντεμβολὴ οἴκου 3. 6.

ἀντεμβιβάζειν 1. 71.: 2. 65.

ἀντεμβάλλειν 1. 136.

ἀντεμβολὴ 6. 46.

ἀντερῶ. mutuato. 1. 122., 131.; 6. 45.: 8. 64.

ἀντεπιστέλλειν 1. 78.

ἀντεπιβουλεύεσθαι τινος; vel περί τινος. capessere alq. contendere de aliqua re. 2. 8.. 61.; 4. 14.: 7. 66. 70. ἀντιποιεῖσθαι πραγμάτων 4. 125.; 7. 77. — ἀντιλαβεῖν. quam comprehendi. 7. 65. — ἀντιλήψεως 2. 49.

ἀντιλέγειν 3. 41.: 8. 45. ὡς οὐ 1. 77. — ἀντιλέγειν; 4. 92. — ἀντιλέγειν 1. 31.: 2. 57.; 4. 49.

ἀντιλαμβάνεσθαι 4. 68.

ἀντιλαβὴ 3. 12.

ἀντιλαμβάνειν; 7. 67.

ἀντιλαμβάνεσθαι 7. 62. 67.

ἀντιλογία; 1. 91. 142. 143.: 2. 45. ex τὸ ἀντιλογίαν. ἀντιλογ. 2. 45. ἀντιλογία ex τὸ ἀντιλογίαν, contra, in Gaguelmel. 1. 3. hoc loco τὸ ἀντιλογίαν est apud Strabonem 8. p. 368. C. Alm., ut sine articulo apud eundem 14. p. 976. C. — ἀντιλογίας; 5. 87.

ἀντιλογικὸν 6. 88.

ἀντιλογικὸν τρόπον 6. 13.

ἀντιλογικὸν 6. 80.

ἀντιλογικὸν 2. 88.

ἀντιλογικὸν τρόπον 1. 80. — ἀντιλογικὸν 1. 141.

ἀντιλογικὸν 6. 21.

ἀντιλογικὸν 5. 22.

ἀντιλογικὸν 6. 99.

ἀντιλογικὸν 2. 66.

ἀντιλογὶν 1. 54.. ubi liber aliquot ἀντιλογικὸν.

ἀντιλέγειν 7. 22.

ἀντιλογικὸν 1. 23.

Ἀντιλογικὸν 5. 19. v. ibi nota.

ἀντιλογικὸν 6. 75.

ἀντιλογικὸν 6. 66.

ἀντίλογος 4. 8., 14.; 7. 34., 36.; 8. 85.

ἀντιλογὶν 3. 11.

ἀντιλογικὸν 7. 86.

ἀντίλογον 1. 65.; 4. 68.

ἀντισχυρίζεσθαι 3, 44.
ἀντιτάσσειν 2, 87.; 3, 56.; 4, 55. — ἀντίταξις 7, 17.
ἀντιτείχισμα 2, 77.
ἀντιτέχνησις 7, 70.
ἀντιτιθέναι 2, 85.; 3, 56.
ἀντιτιμωρεῖν 3, 82.
ἀντιτολμᾶν 2, 89. πρός τινα 7, 21.
ἀντιτυγχάνειν 6, 87.
ἀντιφυλακή 2, 84.
ἀντιχειροτονεῖν 6, 24.
ἀντονομάζειν 6, 4.
ἀντοφείλειν 2, 40.
ἀνυδρία 3, 88.
ἀνυπόπτερος 3, 43.
ἀνύτειν 2, 75., 76.
ἄνω 1, 137.; 4, 34.; 7, 54. ἄνω τὸν πλοῦν ποιεῖσθαι 8, 88. ἡ ἄνω πόλις 3, 34.; 4, 65.
ἄνωθεν 3, 21.; 4, 75.
ἀνωθεῖν τὴν πόλιν ἐς τοὺς πολεμίους 8, 93.
ἀνώμαλος 7, 71.
ἀνωφελὴς 2, 47.; 4, 123.
ἀξία 7, 77.
ἀξιόλογος 1, 14., 17. ἀξιόλογόν τι 5, 74. ἀξιολογώτατος 1, 1.; 5, 74. ἀξιολογώτατοι apud Spart. 2, 10.
ἀξιόμαχος 4, 57.; 8, 38. τινί 5, 60.; 8, 80.
ἄξιος. ἄξιον τοῦ παρὰ πολὺ 2, 89. οὐκ ἄξιον 1, 42. ἄξιός τον 8, 106. ἀξιώτεροι 3, 63. ἀξιώτατος 4, 120. ἀξίως 1, 86.; 2, 58. — ἀξιοῦν 1, 42., 136.; 2, 42.; 3, 37.; 4, 3., 80., 122.; 7, 5., 35. οὐκ ἀξιοῦν 1, 136.; 4, 64. τὸ ἀξιοῦν, existimatio, suspicio, 3, 43. ἀξιοῦσθαι, honorari, 5, 16.
ἀξιόχρεως 4, 30.; 6, 31.
ἀξίωμα 1, 130.; 4, 18.; 7, 15. Achtung 5, 8. — ἀξίωσις 1, 37.; 2, 34., 88.; 3, 68.; 6, 54. aestimatio, Würdigung, 2, 37. τῶν ὀνομάτων, significatio nominum seu vocabulorum, 3, 82.
ἀξυγκρότητος 8, 95.
ἀξύμβατος 3, 46.
ἀξύμφορος 1, 32. stultus 2, 91.
ἀξύνετος 4, 17.; 8, 27. ἀξυνετώτατος 6, 39. — ἀξυνεσία 6, 36. ἀξ. et ἀφροσύνη 1, 122.
ἀξύντακτος 6, 72.
ἄοκνος 1, 70. ἀοκνότατος 1, 74.
ἄοπλος 4, 9.
ἀόριστος γῆ 1, 139.
ἀπαγγέλλειν 5, 37.; 8, 51. — ἀπαγγελία 3, 67.; 8, 15.
ἀπάγειν 1, 28.; 2, 59., 65.
ἀπάγχεσθαι 4, 48.
ἀπαθὴς 1, 26.
ἀπαιδευσία ὀργῆς 3, 84.
ἀπαίρειν 7, 19.; 8, 55., 103. tergiversari, 5, 83.
ἀπαλγεῖν 2, 46., 61.
ἀπαλλαξείειν 8, 89.
ἀπαλλάσσεσθαι 1, 95., 122.; 3, 63., 84.; 4, 64.; 8, 106. cum infinitive 1, 138. (κρῖναι — οὐκ ἀπήλλακτο.) — ἀπαλλαγὴ 4, 61.
ἀπαναλίσκειν 7, 11., 14.
ἀπανίστασθαι 1, 2., 140.
ἀπαντᾶν ἐς sive ἐπί τι 4, 77., 89., 127.
ἅπαξ, ein für allemal, 1, 139.
ἀπαξιοῦν 1, 5.
ἀπαραιτήτως 3, 84.
ἀπαράκλητος 2, 98.
ἀπαράσκευος 5, 9.; 6, 84.
ἀπαράσσειν 7, 63.
ἀπαρέσκειν 1, 38.
ἀπαρίθμησις 5, 20.
ἀπαρνεῖσθαι 6, 56.
ἀπαρτᾶν 6, 21.
ἀπαρχὴ 3, 58.; 6, 20.
ἅπας 2, 13.; 4, 68. ἅπασι pro πάντως 1, 3.
ἀπατᾶν 5, 46. τινά τι 5, 9. — ἀπάτη 1, 55.; 4, 87.
ἄπαυστος 2, 49.
ἀπαυτομολεῖν 7, 75.
ἄπεδον χωρίον 7, 78.
ἀπείδειν 7, 71.
ἀπειθέστερος 2, 84.
ἀπεικότως 1, 73.
ἀπειλεῖν 8, 33. — ἀπειλὴ 4, 126.
ἄπειμι 2, 46.; 8, 87. ἀπῆσαν 4, 42.
ἀπειπεῖν 5, 43.
ἀπείργειν 2, 39.; 4, 37.
τὸ ἀπειρόκακον, simplicitas, 5, 105.
ἄπειρος 1, 141.; 2, 4. ἀπειρότατος 8, 61. — ἀπειρία 1, 80.; 2, 8.
ἀπεοικότως 6, 55.
ἀπέραντος 4, 36.
ἀπερεῖν 1, 121.; 5, 48. (ἀπείρηντο.)
ἀπερίοπτος 1, 41.
ἀπερίσκεπτος 4, 108. ἀπερισκεπτότερον 6, 65.
ἀπέρχεσθαι, mori, 2, 98.; 6, 86.
ἄπεφθον χρυσίον 2, 13.
ἀπέχειν 2, 102.; 5, 25.; 6, 97.; 8, 92., 95. πλοῦν 7, 50.
ἀπεχθάνεσθαί τι 2, 63. — ἀπέχθεσθαι 1, 75.; 2, 63.
ἀπηλιώτης 3, 28.
ἀπιάλλειν 5, 77.
ἄπιστος 3, 113.; 8, 66. ἀπιστότερος

ἀναβάλλειν 5, 25. ἀναγκαῖος 4, 13. ἀναγκάζειν 1, 29 : 3, 57. — ἀναγκάσαι 1, 29 : 8, 58.
ἀναγκοφαγεῖν 1, 148.
ἀναίσχυντος 1, 34. ἀναλίσκειν 7, 61. — ἀνάλωσε 4, 4.
ἀναίσχυντος ἀναίσχυντος 3, 15. ; 7, 4.
ἀνάκλησις 3, 45. ; 7, 34.
ἀνάξιος, ἀνάξιος 1, 24. ; 4, 39. ; 5, 25. ; 7, 92. ἀνάξιος τοῦ ἀνδρὸς ὄγκου 6, 15. ἀνάξιος τῶν ἐν τῇ πόλει ἀνδρῶν 3, 4. ὡς ἀ. τῶν λόγων 3, 23. ἀ. τοῦ ἀνδρὸς 4, 25. ἀ. ἀνακλήσεως 1, 31. ἀ. ἀμοιβῆς 1, 31. ἀ. χαρᾶς ἔσται 8, 92. ἀ. γάμου 7, 10. ἀ. τοιαύτης γυναικός 3, 92. οὐκ ἀ. βραχείας ἀκροάσεως 3, 36. ἀφ' ἑαυτῆς οὐκ ἀφ' ἑαυτῆς 6, 40. ἀπ' ἐκλείψεως 8, 81. ἀπ' ἐκκλησίαν 8, 87. ἢ ἀφ' ἡμῶν ἄξιόν ἐστι; 1, 31. τὸ ἀφ' ἡμῶν 2, 39. ἀφ' ἑστίας 1, 134. ἀ. ἴσον 1, 77., 91. ἀ. τὸν ἴσον 2, 39. ; 3, 11., 42. ; 5, 104. οὐκ ἀ. τοῦ ἴσου μεγάλα, i. e. μείζονα, 1, 143. ἀ. τῆς ἴσης 1, 15. ; 3, 40. παρακαλεῖν ἀ. πάλιν 4, 25. ἀ. ἐνὸς πλείσματος 2, 92. ἀπὸ τριάκοντος 1, 77. ἡ βουλὴ ἡ ἀ. τοῦ ἐνιαυτοῦ 8, 66. τῆς ἀ. τοῦ πολίτου δόξης ἐχαλέπτας 4, 85. ἀ. τῶν δραμόντων 7, 71. ἀ. μέρους 2, 87. ἀ. ξενόδου 8, 79. ἀ. τῶν ὁμοίων 8, 89. ἀ. τοῦ ὄντος 5, 8. ἀ. παρασυνῆς 1, 133. ἀ. περιουσίας 5, 103. ἀ. πρώτης 1, 77. τὸ ἀ. τῆς πρώτης παραστίχισμα 7, 43. ἀ. μιᾶς ὁρμῆς 7, 71. ἀ. σημείου 3, 91. ἀ. στρατείας δίκαι 5, 60. ἀ. πρώτου ὕπνου 7, 43. ἀ. ὀφῶν 6, 76. ἀ. παλαιοῦ 1, 2. σπῦλα ἀ. ἡμῶν 3, 57. ἀ. τοῦ κύκλου 6, 101. ἄλλοι ἀ. πολλῶν 7, 87. ἀ. τῶν ὑπαρχόντων 2, 62. ; 4, 18. ; 6, 33. ἀπὸ et ὑπὸ confundi solita, 6, 89.
ἄπο, procul a, 1, 7., 46., 99. ; 7, 80. ; 8, 23., 81.
ἀποβάθρα 4, 12.
ἀποβαίνειν 1, 89., 83. ; 2, 87. ; 3, 53. ; 4, 11. — ἀπόβασις 2, 33 ; 4, 10. τῆς γῆς 1, 108.
ἀποβάλλειν 1, 63. ; 2, 39.
ἀποβλέπειν 3, 58.
ἀπογίγνεσθαι 1, 39. ; 2, 98. ; 5, 74.
ἀπόγνοια 3, 85.
ἀποδασμὸς 1, 12.
ἀποδειννύναι 1, 6. ; 25., 87. ; 2, 15., 72. ; 8, 89. — ἀπόδειξις 1, 97. ; 2, 16., 72.
ἀποδιδόναι 2, 13. ; 4, 33.
ἀποδιδράσκειν 3, 3. ἀποκτείνειν ἀποκτείνας 4, 34.
ἀποδημητής 1, 70.
ἀποδοῦναι 1, 6. ; 3, 45. ἀπ. τοιοῦτον 2, 71. — ἀποδοῦναι in servitutem vendere 1, 23. ; 2, 87. ἀπ. εἰς ἀποδόσιμον 6, 62. — ἀποδοὺς ; ἀποδοὺς 3, 35. ; ἀποδόντα ἀπ. 5, 35.
ἀποδυσπετεῖν 1, 126. ; 4, 46. ; 5, 66.
ἀποδυσπετεῖν 3, 108.
ἀποδύνειν ἐς τὸ φανερόν 1, 6.
ἀποζῆν 2, 2.
ἀποθανεῖν (καὶ ἀποθνήσκειν) 4, 115., 120., 126. ; 6, 71. (v. καὶ comm.) ; 8, 68.
ἀποθήκη 6, 95.
ἀποθνήσκειν τοῦ τινος 1, 9. ; 4, 107.
ἀποικία 1, 27. ; 4, 7. ἀποικία 5, 5. ἀπ. ἐποικίαν 2, 27. — ἀποικίζειν 1, 24.
ἀποκαθιστάναι 1, 134. ; 7, 73.
ἀποκαθιστάναι χαλκῆς 2, 49.
ἀποκαλεῖσθαι 2, 76.
ἀποκαλύπτειν ἀπορρητα . . .
ἀποκαρδοννᾶσθαι 3, 39. ; 7, 81.
ἀποκλείειν 2, 176. ; 4, 34. ; 6, 34. — ἀποκλεισθεὶς 4, 85.
ἀποκλησθῆναι 4, 8. ; 8, 70.
ἀποκτεῖναι 3, 30. ; 4, 11. ; 6, 92. — ἀποκτανεῖν 1, 99.
ἀποκυλισθῆναι 4, 25.
ἀποκωλυθῆναι 1, 137.
ἀπολαμβάνειν 4, 31.
ἀπολαμβάνεσθαι 1, 3. ; 3, 61. ; 4, 72. ; 6, 88. in marbis quid, 2, 49.
ἀπόλεσεν 7, 27.
ἀπολογεῖσθαι 4, 107. ; 8, 109.
ἀπολογεῖσθαι 2, 52. γῆν 5, 65.
ἀπολοιδορεῖν 3, 41., 68.
ἀπολοιδορεῖν 6, 89.
ἀπολαμβάνειν 1, 7. ; 4, 14., 102. ; 5, 8. ἄκρας 6, 2. ἀπολαμβάνεσθαι 6, 49. ὑπὸ ἀκλείας 6, 22. — ἀπολῆψις 7, 54.
ἀπολαύειν 2, 53. ἀπόλαυσις 2, 38.
ἀπολείπειν 3, 10. ἐκ τόπου τινός 5, 4. ; 7, 75.
ἀπολισθάνειν 7, 65.
ἀπολλύναι 2, 4., 65. ; 4, 25., 183. ; 8, 56. ἀπολλύουσι et ἀπολλύσιν 4, 25. ; 7, 51. ; 8, 10., 42. ἀπόλλυσθαι 3, 57.
ἀπολογεῖσθαι 1, 72. ; 3, 62. θανάτου δίκην 8, 68. διαβολῆς 8, 109. — ἀπολογία 6, 53. τινὸς 3, 61.
ἀπολοφύρεσθαι 2, 46.
ἀπολύειν 1, 95. ; 5, 75. ; 7, 56. ; 8, 87.
ἀπομάχεσθαι 1, 90.

ἀπομιμνήσκεσθαι χάριν 1, 137.
ἀπομισθοῦν 3, 68.
ἀπομονοῦν 3, 28.
ἀπονοεῖν 7, 81. — ἀπόνοια 1, 72.; 7, 67.
ἀπόνως 2, 36. ἀπονώτερον 1, 11.
ἀπόπειρα 7, 21. — ἀποπειράζειν 4, 121. — ἀποπειρᾶν 4, 24.; 7, 43.
ἀποπέμπειν 1, 102.; 3, 4.; 4, 63.
ἀποπλήθειν 7, 68.
ἄπορος 1, 9., 52.; 2, 77.; 4, 32., 34., 127. ἀπορώτερος 1, 72.; 4, 65. generis communis 5, 110. ἀπορώτατος 4, 32. — ἀπορία 1, 11.; 4, 10., 32.; 6, 68.; 7, 48. — ἀπορεῖν 1, 63.; 3, 109.; 5, 40.; 7, 48., 55.
ἀποῤῥηγνύναι τείχη 4, 69.
ἀποσαλεύειν 1, 137.
ἀποσημαίνειν 4, 27.
ἀποσιμοῦν 4, 25.
ἀποσπᾶν 7, 80.
ἀποσπεύδειν 6, 29.
ἀπόστασις 1, 69.; 3, 5., 39.; 4, 122.; 5, 80.; 8, 23. *defectio* et *recessio*, Abfall et Abstehen (von einer Sache), 3, 13. — ἀποστατέον 8, 2.
ἀποσταυροῦν 4, 69.; 7, 80.
ἀποστέλλειν, removeri, 3, 89. ἀποστολή 8, 8., 9.
ἀποστρεῖν 1, 69. τινὸς ἑαυτὸν, sich jemandem entziehen, 1, 40. ἀποστέρησις 8, 70.
ἀποστρέφειν 5, 75.; 6, 18. (regredi jubere.) 4, 97.; 5, 75.; 6, 18.; 8, 108. ἀποστροφὴ 4, 76.
ἀποτειχίζειν 1, 64.; 6, 98.; 8, 26. — ἀποτείχισμα 1, 64.; 7, 43.
ἀποτελεῖν 4, 69.
ἀποτέμνεσθαι 8, 46.
ἀποτιθέναι 1, 77.
ἀποτρέπειν 3, 68., 89.; 4, 24.; 8, 108. — ἀποτροπὴ 3, 39., 45., 82.
ἀπουσία 6, 80.
ἀποφαίνειν 4, 59.
ἀποφέρειν 4, 97.; 5, 31.
ἀποφεύγειν in judicio 3, 70. — ἀποφυγὴ 8, 106.
ἀποφράσσειν 8, 104.
ἀποχρῆσθαι 1, 68.; 3, 81.; 6, 17.; 7, 42.
ἀποχρώντως 1, 21.; 7, 77.
ἀποχωλοῦν 7, 27.
ἀποχωρεῖν 2, 46., 79.; 7, 73. — ἀποχώρησις 5, 78.; 8, 76.
ἀπράγμων 1, 70.; 2, 40., 44.; 6, 18. ἀπραγμόνως 4, 61. — ἀπραγμοσύνη 2, 63.; 6, 18.
ἄπρακτος 1, 24.; 4, 61.; 6, 52. ἀπράκτως 6, 48.
ἀπρεπὴς 3, 67.; 4, 30. ἀπρεπέστατος 7, 68.
ἀπρόθυμος 4, 86.; 8, 82.
ἀπροσδόκητος 2, 5., 91. ἀπροσδοκήτως 7, 21.
ἀπροφάσιστος 6, 83. ἀπροφασίστως 1, 48.; 3, 82.; 8, 2.
ἀπροφύλακτος 4, 55.
ἅπτειν 4, 133. ἅπτεσθαι 1, 97.; 2, 50.; 8, 15., 92.
ἀπωθεῖν 1, 87.; 2, 89.; 3, 39.; 5, 22.; 6, 87. — ἄπωσις 7, 34.
ἆρα 1, 75. ἄρα 1, 69. ἦν ἄρα 4, 8. εἰ ἄρα 8, 100. εἴ ποτε ἄρα 1, 68.
Ἀργεῖοι, Helotum genus, 5, 84.
ἀργύριον 2, 7.; 4, 26., 69.
ἀργυρολόγος 2, 69.; 4, 56. ναῦς 4, 75. — ἀργυρολογεῖν 2, 69.; 8, 3.
ἀρέσκειν 2, 68.; 4, 113. τινὰ 1, 128. ἀρεσκόμενός τινι 2, 68.
ἀρετὴ 1, 2.; 2, 87.; 4, 63., 86.; 7, 69.; 8, 68. virtutis existimatio 1, 33.; 2, 35. benevolentia 2, 40. probitas (redliche Absicht) 8, 10. ἀρεταὶ, merita, 3, 58.
ἀριθμὸς 2, 7.; 3, 87.; 4, 101. ἀριθμῷ 2, 72.; 6, 17. — ἀριθμεῖσθαι 3, 20.
ἀριστερὸς 2, 100.
ἄριστον 4, 90.; 8, 95. — ἀριστοποιεῖσθαι 7, 39.; 8, 108.
ἄριστος 1, 2.; 3, 38.; 5, 29.; 6, 45.; 8, 39.
ἀρκεῖν 2, 47.; 6, 84.
ἀρκούντως 1, 22.
ἄρκτουρος 2, 78.
ἅρμα 5, 50.
ἁρμοστὴς 8, 5.
ἀρνεῖσθαι 6, 60.
ἁρπαγὴ 2, 98. ἁρπαγὴν ποιεῖσθαί τι 8, 62.
ἁῤῥωστότερος 8, 73. — ἁῤῥωστία 3, 15.; 7, 47.
ἀρσὴν 2, 45.
ἀρτᾶν 2, 76.
ἄρτι 6, 91. de tempore diutius praeterito 2, 16.
ἄρτος 1, 138.
ἀρτῦναι, ἀρτύνειν 5, 47.
ἀρχαιολογεῖν 7, 69.
ἀρχαῖος 2, 15.; 4, 3.
ἀρχαιότροπος 1, 71.
ἄρχειν τινὸς, incipere al., 2, 53. ἄ., imperare, 2, 68.; 3, 37.; 4, 61., 64.; 6, 12., 14., 16.; 8, 67. archontem esse 1, 93. c. dat. ἄρχειτᾶν σκον-

δῶν ἔφορος, etc. 4, 118.; 5, 19. ἄρχειν et ἄρχεσθαι πολέμου 1, 144. ἄρχεσθαι 1, 1.; 2, 12., 47.; 5, 76. ἄρχεσθαι et composita in sacris usitata 1, 25.
ἀρχὴ 1, 128.; 2, 97.; 4, 28., 128.; 7, 16.; 8, 64. αἱ ἀρχαὶ, ephori Sp., 1, 90. magistratus 6, 54. οὐδὲ τὴν ἀρχὴν, neque omnino, 6, 56.
ἀρχηγέτης 6, 8.
ἀρχικὸν γένος 2, 80.
ἄρχων, praetor, nauarchus, 5, 3.; 8, 24. praefectus praesidio urbis 4, 67., 69. Boeotorum 2, 2.
ἀρωγὸς 6, 62.
ἀσαφὴς 3, 22.; 4, 86., 108. ἀσαφῶς 4, 124.
ἀσεβεῖν 4, 98. — ἀσέβημα 6, 27.
ἀσέληνος 3, 22.
ἄσημον ἀργύριον 6, 8.
ἀσθενὴς 1, 35.; 2, 75.; 6, 9. ἀσθενεῖς, pauperculi, 1, 5. ἀσθενέστερον 7, 66. ἀσθενέστατος 3, 52. — ἀσθένεια 2, 49.; 7, 16.; 8, 45.
ἀσκέπτως 6, 21.
ἄσκησις 2, 39.; 5, 67.
ἄσμενος 4, 21., 28.
ἀσπὶς 3, 22.; 4, 9., 93. (ἐπ' ἀσπίδας 25—ἐτάξαντο); 7, 79. (τὴν πεζὴν στρατιὰν παρατεταγμένην οὐκ ἐπ' ὀλίγων ἀσπίδων.)
ἄσκονδος 1, 37.; 5, 32. ἀσκόνδους νεκροὺς ἀναιρεῖσθαι 2, 22.
ἀστάθμητος 3, 59.; 4, 62.
ἀστασίαστος 1, 2.
ἀστέγαστος 7, 87.
ἀστικὸς 5, 20. — ἀστὸς 4, 94.; 6, 15., 16.
ἀστρατεία 1, 99.
ἄστυ, metropolis, Hauptstadt, 2, 15.
ἀστυγείτων 1, 80.; 4, 44.
ἀσφαλὴς 1, 6., 80.; 3, 22., etc. ἀσφαλέστερος 2, 27.; 3, 14. ἀσφαλέστατος 1, 39.; 2, 11.; 7, 86. ἀσφαλῶς 2, 63.; 4, 107.; 8, 89. — ἀσφάλεια 1, 17.; 2, 11.; 4, 68.; 8, 1.
ἀσχολία 1, 70.; 8, 72.
ἄτακτος 8, 10. ἀτάκτως 5, 9.
ἀταλαίπωρος 1, 20.
ἀταξία 6, 72.; 7, 68.
ἀτασθαλία 6, 59.
ἄταφος 2, 49.
ἄτε, quippe, 4, 130.; 7, 24.; 8, 52.
ἀτείχιστος 1, 64.; 3, 33., 94.; 8, 62.
ἀτέκμαρτος 4, 63.
ἀτελὴς 5, 46.; 8, 40.
ἀτερπέστερον 1, 22.
ἄτιμος 3, 58. — ἀτιμία 5, 34.
ἀτιμώρητος 3, 57.
ἄτμητος γῆ 1, 82.
ἄτολμος 8, 96. ἀτολμότερος 2, 43.; 4, 55. — ἀτολμία 4, 120.; 5, 9.
ἄτοπος 3, 38. ἄτοπον πνεῦμα 2, 49. ἀτόπως 7, 30. — ἀτοπίαι in morbis 2, 51.
ἄτρακτος, telum, 4, 40.
ἀτρακὸς 4, 36., 129.
ἀτριβὴς 4, 40.
ἄττα 1, 113., 120.
ἀττικίζειν 8, 87. — ἀττικισμὸς 4, 133.
ἀτρὰννευτος 1, 18.
ἀτυχεῖν 2, 62.
αὖ, 1, 10., 91.; 3, 62., etc.
αὐθαδέστερόν τι 8, 84.
αὐθαίρετος εὐβουλία 1, 78. κίνδυνος 1, 144.
αὐθεκάστως 2, 39.
αὐθέντης, interfector, 3, 58.
αὐθημερὸν 2, 12.; 7, 39.; 8, 89.
αὐθις 4, 63.; 5, 76.; 7, 58. postea 8, 14.
αὐλητὴς 5, 70.
αὐλίζεσθαι 6, 7.
αὐλὼν 4, 103.
αὐξάνειν 1, 17., 89.; 6, 40. — αὔξησις 1, 69.
αὐτάγγελος 3, 33.
αὐτάρκης πόλις, αὐτάρκη θέσιν ἠμμένη, 1, 37.; αὐτάρκες σῶμα 2, 41. αὐταρκέστατος 2, 36.
αὐτεπάγγελτος, sua sponte, 1, 33.; 4, 120.
αὐτερέτης 1, 10.; 3, 18.; 6, 91.
αὐτήκοος 1, 33.
αὐτίκα 1, 124.; 6, 69. τὸ αὐτίκα 2, 41.
αὐτοβοεί, primo impetu, 2, 81.; 5, 3.; 8, 72., etc.
αὐτοδεκὰ ἐτῶν 5, 20.
αὐτόδικος 5, 18.
αὐτόθεν 1, 141.; 2, 69.; 3, 51. ἐκ τοῦ Ἄργους αὐτ. 5, 83.; 8, 28.
αὐτόθι, α. που, 7, 49.; 8, 31.
αὐτοκράτωρ 4, 64., 108.; 5, 45.; 6, 26.; 8, 67. μάχη 4, 126.
αὐτόματα, τὰ, 6, 93.
αὐτομολεῖν 5, 14. — αὐτομολία 7, 13.
αὐτόμολος 2, 57.
αὐτόνομος 2, 63.; 3, 10.; 5, 18., 77.; 7, 57. — αὐτονομία 4, 87.
αὐτόπολις 5, 79. (πόλιες αὐτόνομοι κ. αὐτοπόλιες.)
αὐτὸ rediens ad verbum, quod in praegressis latet, 1, 69., 122., 138.; 4, 19. vel ad totam superiorem sententiam, 6, 10. αὐτὸς vice pro-

nominis relativi fungitur in oratione bimembri 2, 4.; 3, 37.; 7, 29. αὐτὸς, solus, 2, 65.; 4, 120. per se 4, 69.; 5, 22. αὐτὴ ἡ πόλις, urbs ipsa per se, 6, 54. αὐτοὶ, für ihre Person, 7, 13. cum numeralibus, ut πέμπτος αὐτὸς 1, 46., 61. et saepe. — sponte, 3, 65.; 4, 61. post subjectum suum ex abundantia positum 2, 62.; 4, 93.; 7, 4. ὁ αὐτός εἰμι τῇ γνώμῃ 3, 88. cf. 2, 61. τὸ αὐτὸ λέγειν, γιγνώσκειν, 5, 31., 36. αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ 7, 81. αὐτὸς ἕκαστος 7, 70. αὐτοὶ αὐτῶν cum comparativo 3, 11.; 7, 66.; 8, 48. αὐτοὺς περὶ αὐτῶν, ut videtur, 4, 38. αὐτὸ ἑαυτοῦ ἀσθενέστερον 7, 66. παρ' αὐτὴν τὴν θάλασσαν 4, 11. αὐτοὶ μόνοι 4, 65.
αὐτοσχεδιάζειν 1, 138.
αὐτοτελὴς 5, 18.
αὐτοῦ ex abundantia additum nominibus locorum 2, 7. (αὐτοῦ ἐξ Ἰταλίας); 5, 22.; 7, 16.; 8, 28. α. pro αὐτόσε 6, 21.
αὐτουργὸς 1, 141.
αὐτοφυὴς 1, 93.
αὐτόφωρος 6, 38.
αὐχεῖσθαι 2, 39. — αὔχημα 8, 75. αὐχ. et φρόνημα 2, 62. — αὔχησις 6, 16.; 7, 66.
ἀφαιρεῖν 4, 134.; 7, 5.; 8, 46. ἀφαιρεῖσθαί τινι 7, 5.
ἀφανὴς 1, 68.; 2, 34.; 5, 103.; 7, 75.; 8, 69. ἀφανέστατος 1, 23. ἀφανῶς 3, 43. — ἀφάνεια 2, 37. ἀφανίζειν 3, 83.; 4, 80.; 7, 8.; 8, 38. ἀφανίζεσθαι 1, 8., 38.; 3, 83.
ἀφειδὴς 4, 26. — ἀφειδεῖν 2, 44.
ἀφέλκειν 7, 53.
ἄφθονος 6, 90.; 7, 78. ἀφθόνως 7, 70.
ἀφιέναι 2, 13.; 7, 67.; 8, 41. στρατιὰν 2, 78. ἀφιέναι, solvere, absegeln, 7, 19.
ἀφικνεῖσθαι 4, 27., 85.; 7, 86.; 8, 82.
ἀφιστάναι 1, 15., 93.; 3, 70.; 5, 82.; 6, 88.; 8, 2., 61. ἀφίστασθαι, absistere, 3, 13.
ἄφνω 4, 104.
ἀφόρητος 4, 126.
ἀφορμᾶν 7, 85. — ἀφορμὴ 1, 90.
ἄφρακτος 1, 6. ἄφρακτον στρατόπεδον 1, 117.
ἄφρος 5, 105.
ἀφροσύνη 1, 122.
ἀφύλακτος 2, 13.

ἀχείρωτος 6, 10.
ἄχθεσθαι 1, 95.; 5, 17.; 6, 15.
ἀχθηδὼν 2, 37.; 4, 40.
ἀχρεῖος 1, 74.; 2, 40. stultus 2, 91. imbellis 2, 78. τὸ ἀχρεῖον ἡλικίας 2, 44. ἀχρειότατος 1, 93., ubi v. ann., et cf. 2, 6. ἀχρεῖα 1, 84.
ἀχρηματία 1, 11.
ἄχρηστος 2, 78.; 6, 16.
ἄχρι 8, 68.
ἄψαυστον ὕδωρ, aqua sacra, quam nefas attingere ad communem usum, 4, 97.

B.

βάθος. ἐπὶ β. ἐτάξαντο οὐ πάντες ὁμοίως 5, 68.
βακτηρία Spartanorum 8, 84.
βάλανος, pessulus ad occludendam portam, 2, 4.
βάλλειν 1, 63.; 2, 75.; 4, 33.
βάρβαρος 7, 90. βαρβαρώτατος 8, 98. pro βαρβαρικὸς 2, 36. — βαρβαρικὸς 7, 29.
βαρὺ 1, 77. — βαρύνεσθαι 2, 16.; 5, 7.; 8, 1. — βαρύτης 7, 62.
βασανίζεσθαι 6, 53.; 7, 86.
βασιλεὺς 2, 100. sine articulo rex Persarum 2, 62.; 6, 82.; 8, 18. — βασιλεία, βασίλειος, 1, 13. — βασιλεύειν. ἐβασίλευσε, rex factus est, 2, 15.
βέβαιος 1, 2., 70.; 2, 83., etc. βεβαιότερος 1, 8.; 3, 18. κίνδυνος 5, 108.; 6, 60. βεβαιότατος 1, 138.; 6, 23. βεβαίως 1, 2.; 2, 7., etc.; — βεβαιότης 4, 51., 132. — βεβαιοῦν 2, 35.; 6, 34. βεβαιοῦσθαι σφᾶς αὐτοὺς 1, 73. — βεβαίωσις 4, 87.
βέβηλος 4, 97.
βέλος 7, 67.
βέλτιστος 3, 56.; 4, 59. οἱ βέλτιστοι, viri principes, 8, 47. τὸ βέλτιστον τοῦ ὁπλιτικοῦ 4, 73. βελτίων 1, 102.; 2, 94.; 7, 17.
βῆμα 2, 34.
βῆξ 2, 49.
βία 1, 43.; 4, 62.; 6, 54. idem quod τειχομαχεῖν 1, 102. βίᾳ ἡμῶν 1, 43. βίᾳ ἀντέχειν 1, 11. — βιάζεσθαι 1, 2.; 4, 20.; 7, 38., 79.; 8, 53. passivo sensu 1, 2. — βίαιος 1 95.; 5, 73.; 8, 66. βιαιότερος 2, 33.; 4, 31. βιαιότατος 3, 86.
βίος 2, 57.; 8, 24. — βιοτεύειν 1, 11., 130. βιῶναι 2, 53.

[illegible]

βοηλεύειν 2. 44.; 3. 44. etc. [illegible] βοηλεύεσθαι 2. 111. βοηλεύτειον 1. 72. βοηλεύσια 3. 36.; 4. 36. — βοηλεύτας 3. 69. — βοηλεύτηριον 2. 15. βοηλή 1. 138.; 3. 79.; 5. 38.; 6. 9. βοηλαί Boeotorum 5, 38.

βοήγχης 2. 49.

βραδύς 1. 84.; 3. 38.; 7. 43. βραδύτερος 4. 34. βραδέως 1. 73. — βραδύτης 5. 75.

βραχύς 1. 14. 140.; 3. 36., etc. pro μικρός 1. 130.; 2. 21. 22. βραχύ 7, 2. ἐς βραχέα ὠκείλαν 2. 91. βραχύτερος 4, 98; 5. 53. βραχύτατος 3. 46.; 4, 24. — βραχέως 3, 61. βραχύτης 3. 42.

βροντή 7, 79.

βρόχος 2. 76.

βρῶμα 4, 26. — βρῶσις 2. 70.

βύζην 4, 8., 10.

βωμός 4, 93.

Γ.

γαλήνη 4, 26.

γαμεῖν 1, 128.; 6, 55.

γαμικά, τά, 2, 15.; 6, 6.

γάρ et sententia causalis praemissa 1, 72., 115.; 8, 80. γάρ, alioqui, 1, 120. γάρ τι 5, 66.; 7, 33. γάρ τοι 7, 50. post sententiam per γάρ incipientem verbum ex praecedenti sententia repetendum 1, [illegible]

[illegible]

γεγενήμενα τῶν Πλαταιῶν 2. 6. ὅτι γένωνται 2. 52. γ. περιδεῖν 6. 38. ἡ — τάλμα — τῷ Ἀρμοδίῳ ἐγένετο 6. 58.

γιγνώσκειν. perquirere, untersuchen. 1. 86. γνῶναι 1. 120.; 2. 60. etc. — γνώμη 1. 70.; 7. 8. mens, consilium. 1. 53. 91.; 2. 38. γν. et ἀμαθία 2. 63. γν. sententia judicis 1. 77. sententia. Stimme, 2. 12.; 6. 50. γν. animus, cogitatio. 2. 45. τὸ ἀσθενὲς τῆς γνώμης 2, 61. τὸ διαλλάσσον τῆς γνώμης 3. 10. γν. dolus. 3. 11. παρὰ γνώμην 1. 70.; 3. 12.; 4. 40.; 6, 11. ταύτῃ τῇ γνώμῃ. hoc consilio, 6, 72. conf. 8. 87. 90. γνώμην ἔχειν 3. 25. 31.; 4, 125. τὴν γνώμην οὕτως ἔχειν (ita existimare), ὡς, sequente participii genitivo absoluto, 7, 15. δηλοῦν τὴν γνώμην 3, 37. γίγνεσθαι ὅτι ἐγγύτατα τῇ γνώμῃ 3, 40. οἱ φαυλότεροι γνώμην 3, 83. ἀπὸ τοιᾶσδε γνώμης 3, 92. τῇ γνώμῃ δεδουλωμένοι 4, 34. πρός τινος γνώμην ἵστασθαι 4, 56. γνώμῃ ξυμφέρεσθαι κατὰ σφᾶς αὐτοὺς 4, 65. γνώμη ἄδικος 4, 86. ἀλλοιότεροι τὰς γνώμας 4, 106. πάσῃ τῇ γνώμῃ 6, 45. τὴν γνώμην ἡσσᾶσθαι

6, 72. γνώμῃ ἁμαρτεῖν 6, 78. ταῖς γνώμαις ἀνδρείους εἶναι 2, 87. προπαρασκευάζειν τὰς γνώμας 2, 88. γνώμας ποιεῖσθαι 1, 128.; 3, 86. γνώμας προθεῖναι 3, 86. γνώμης οἰκείας αὐτοκράτωρ 4, 64. γν. et σῶμα 3, 65. στάσις ἔνεστι τῇ γνώμῃ 2, 20. γνώμης ξύνεσις et sim. 1, 75. τῆς γνώμης τὸ μὴ νικηθὲν 2, 87. γνώμης βραχύτης 3, 42. γνώμη, animus, Gesinnung, 4, 128. γνώμης ἁμαρτάνειν 1, 33. γνώμης ἄλλου μὴ τυγχάνειν 3, 42. γν. et ὀργὴ 1, 70.; 4, 19. τὴν γνώμην προσέχειν 2, 11.; 7, 23. γνώμης (alii μνήμης) ἐλλιπῆς 7, 8. γνώμης et γνώμῃ σφάλλεσθαι 4, 18.
γνώμων 1, 138.
γνῶσιν ἀπιστεῖσθαι 7, 44.
γοῦν 1, 2., 10. γοῦν et δ' οὖν 3, 84.
γράμμα 4, 5.; 5, 29. — γραμματεὺς 7, 10. — γραμματεύειν 4, 118.
γράφειν 1, 133.; 7, 14. — γραφὴ 1, 134. παρανόμων 3, 43. ἀστρατείας et λειποστρατίου 5, 60. δωροδοκίας s. δώρων 6, 91. ὕβρεως — μοιχείας — ψευδεγγραφῆς — παραπρεσβείας — συκοφαντίας, ibid.
γυμνάζεσθαι 1, 6.
γυμνητεία 7, 37.
γυμνικὸς 3, 104.
γυμνοπαιδίαι (Spartae) 5, 82.
γυμνὸς 2, 49. τὰ γυμνὰ 5, 10.
γυμνοῦσθαι 1, 6. — γύμνωσις, latus apertum, 5, 71.
γυναικεῖος 2, 45.
γυνὴ 2, 29.; 3, 104.
γωνιώδης 8, 104.

Δ.

δ et ϱ permutata inter se visa 8, 38.
δαίμων 4, 97. — δαιμόνιος 2, 64.
δάκρυα 7, 75.
δάνεισμα 1, 121.
δαπανᾶν 4, 3.; 6, 47.; 8, 45. — δαπάνη 1, 83.; 2, 77.; 3, 31. sumtus et id, unde sumtus fiant, 8, 46. δάπανος 5, 103.
δαρεικὸς 8, 28.
δᾳς 7, 53.
δασὺ 4, 29.
δὲ post parenthesin illatum 1, 18.; 3, 107.; 4, 132.; 8, 79. post participium 7, 27. in apodosi 1, 11.; 2, 46., 65.; 3, 98.; 8, 70. δὲ causale 1, 77., 86.; 8, 69. δὲ — τὲ 1, 69.; 3, 40.; 4, 95. δ' ουν, utut est, 3, 84.; 8, 87. δὲ δὴ, si forte, 2, 8.
δέδοικα 1, 49.; 2, 11.; 3, 77.; 4, 27.; 7, 75. ἐδέδισαν 4, 55.
δείλη ὀψία 3, 74.; 4, 69.; 8, 25.
δεῖμα 2, 102.; 7, 80.
δεῖν 2, 77.; 4, 55.; 8, 82. τὰ δέοντα 1, 138. νῆες μιᾶς δέουσαι τεσσαράκοντα 8, 7. δέον 2, 89.; 4, 17.; 5, 66. ἑνὸς δέοντι et δέοντος 4, 102. ἐλαχίστου ἐδέησε 2, 77. δεῖν supplendum 1, 120.; 5, 23., et fortasse ib. 167.
δεῖν, ligare, 1, 93.
δεινὸς 1, 120.; 2, 42.; 3, 40., etc. τὰ δεινὰ, pericula, bellum, 2, 40. δεινὸν οὐ καθ' ἓν μόνον 7, 75. δεινότερος 3, 45.; 4, 10. δεινότατος 2, 51.; 3, 53. — δεινότης 8, 68. — δεινοῦν 8, 74.
δεικνοποιεῖσθαι 4, 103.; 8, 101.
δεῖσθαι 1, 32.; 3, 55.; 4, 21.; 7, 63. δ. τινα 5, 86. ὅπως ibid.
δεκαετὴς 5, 26.
δεκάπλεθρον 6, 102.
δελφινοφόρος (δελφὶς, machina) 7, 41.
δένδρα 4, 69. δένδρεα, arbores frugiferae, 2, 75.
δεξιὸς 5, 10. δεξιοὶ et ἀμαθεῖς 3, 37.
δέος 1, 26.; 3, 14.; 5, 50. Ehrgefühl 2, 37.
δέῤῥεις 2, 75.
δεσμοῖς φυλάσσειν 4, 41.
δεσποσιοναῦται Helotae 5, 34., ann.
δεσπότης 6, 80.
δεύτερος 2, 97.; 6, 78.
δέχεσθαι 1, 37.; 2, 11.; 5, 94., etc. ἀγορᾷ, ut ὕδατι, ὁρμῇ, 6, 44.
δεχήμερος 5, 26., 32.
δή, scilicet, 3, 10., 104.; 4, 47.; 6, 80. post superlativum 1, 1., 2., 50.; 2, 64. ὁπότε δὲ — ἐνταῦθα δὴ, 8, 53. δή που 1, 121.; 8, 87. οἷα δὴ 8, 84. ἀεὶ δή ποτε 1, 13. ὀλίγοι δὴ 1, 33. δὴ, igitur, priorem orationem continuans (οὐ δὴ ὄντα etc.), 2, 29.
δῆθεν 1, 92., 127.; 3, 68., 111.; 4, 99.
δῆλος 1, 140.; 3, 64. δῆλον δὲ — γὰρ — 1, 11. — δηλοῦν 1, 3., 11., 134.; 2, 35.; 7, 38. cum participio 1, 21. μὴ δηλοῦν, dissimulare, 1, 82. — δήλωσις 4, 126.
δημαγωγὸς 4, 21. δημαγωγία 8, 65.
δημιουργὸς 5, 47.

δημοκοπεῖσθαι 4. 74. — δημοκοπία 1. 37. 52. 1. 38.

δῆμος 1. 52. 1. 70. 71. δῆμος κρατεῖ δικαστήριον ἐστι. — 87. δῆμος ἐς πόλιν 1. 91. 1. 2. ἐν δῆμῳ τῆς Ἀττικῆς ἐλαττοῦται 1. 92. δῆμος μετὰ 1. 52. 1. 53. 1. 4. δῆμος μεμισθωκὼς πλοῖον 1. 28. ἐν τῷ δήμῳ κοινὸν μισθοῦσθαι ἐδ. 1. τὸν δῆμον κατελύσατο 1. 91. δῆμος ἐν πολέμῳ μισθὸν πορίσασθαι 1. 93. δῆμον τυραννεῖσθαι 1. 71. κοινωνεῖν 1. 52.

δημοσιεύειν ἐς δημοσιεύειν 3. 101.

δημόσιος 1. 33. : 1. 51. ἐπὶ κτίσιν ἐδ. 1. τὰ δημόσια 1. 51. δημόσιαι 4. 102. : 5. 52.

δημοσίως 6. — αἱ 1. 52. δημοσίᾳ; ἐς δημοσίαν ἀφεῖναι διδόναι: ἐπὶ μισθῷ, ἐπὶ μεγάλῳ, ἐπὶ δημοσίᾳ ἐπιτάγματα. ἐν Δήλῳ αἱ Delphis ac. Mal. p. 36. ampl. Boeckh. Staats. 1. 320. 1. p. 358. Thuc. Cr. Staats. p. 256.

δημοτικὸς 1. 52.

δημότης 1. 13. : 1. 25.

διὰ c. acc. 4. 48. : 5. 56. 57. — cum genitivo pro propter 6. 48. διὰ ἀσφάλειαν 1. 17. διὰ μιᾶς 1. 25. διὰ μιᾶς ἐλάττω 1. 11. διὰ ἐπιφανείας 1. 4. διὰ τριημέρου ἔχειν 1. 22. διὰ ἔχειν εἶναι 1. 73. διὰ ἐλαχίστου 6. 11. : 7. 70. αἱ διὰ πλείστου 4. 115. διὰ πλείστου 3. 94. αἱ διὰ μέσου 3. 75. διὰ χειμῶνος 4. 8. : 8. 95. διὰ φιλίας 3. 39. διὰ φιλίας ἔχειν τι 7. 8. διὰ χειρὸς ἔχειν 2. 13. διὰ χρόνου 2. 94. ἐπιμηνίαι διὰ θυίασεν 1. 2. διὰ ἐπιστήμης βουλῆς 1. 138. διὰ στενοῦ 2. 4. διὰ τινὸς 4. 126. διὰ τροφίμων 4. 30. διὰ τάξεως 1. 14. διὰ τοσούτου 2. 29. διὰ βραχείας μελήσεως 5. 66. διὰ φίλου εἶναι 6. 58. διὰ ἀνέκτητον exemplis illustratum 8. 79.

διαβαίνειν 3. 106. ; 4. 103. , 121. , 122. — διάβασις 3. 23. ; 7. 74. pons, vadum, 7. 78. — διαβατήρια 5. 54. , 116. — διαβατὸς 2. 5.

διαβάλλειν 3. 109. , etc. ἔς τινα 4. 22. ἔς τι 8. 88. τινί 8. 81. ὁ διαβάλλων, accusator, 3. 4. — διαβολὴ τοῦ λόγου 8. 91. διαβολαί 1. 127. ; 2. 65. ; 6. 29. , 90. ; 8. 91. , 109. διαβ. εἰ διαφοραί 2. 65. — διαβόλως 6. 15.

διαβιβάζειν 4. 8.

διαβοᾶν 8. 58.

διαβουλεύεσθαι 2. 5. ; 6. 34.

διαδικάζειν 7. 12.

διαδικασία διαγραφή 7. 13.

διαιρεῖν 4. 78. ἐπιμεῖναι. ἐπιμ. 7. 71. ἐπὶ cum participio 7. 38. cunctari 1. 38.

διαιτᾶσθαι 5. 16.

διαιτητὴς 1. 37. : 3. 53. ; 4. 46. — διαίτησις 1. 37. : 3. 41. 67. — διαιτητικὸς 1. 51.

διαιτητεύειν 1. 38. ; 8. 46.

διακελεύεσθαι 4. 68.

διακόσμησις 7. 35.

διακόσιοι 1. 76. : 4. 38. : 8. 29.

διακόσιοστὸς 4. 116.

διακρίνειν 2. 35. : 7. 27. — διάκριτος 8. 85.

διαλύειν 4. 120.

διαζώννυσθαι διαζώσασθαι 1. 6.

διαλύειν 1. 92.

διαλυτρωτὴς 5. 29.

διαμένειν 6. 46. : 8. 91.

διαμαρτάνειν ἐγκλήματος) τοῦ ἔργου 5. 26. ἐγκλημάτων 2. 75. — διαμαρτία 1. 84.

διανέμειν 1. 6. 135. : 6. 15. domicilium 2. 102. — διανεμηθῆναι 2. 14. ; 7. 77. πόλις ἐς φυλὰς νενεμημένη 7. 76. — διανομὴ 1. 6.

διανοεῖσθαι 1. 75. : 8. 38.

διανύειν 8. 97. — διανυστέος 7. 71.

διανύειν 4. 135. : 5. 71.

διαπεφευγέναι 4. 37.

διαπεφευγυῖαι 4. 29. : 6. 99.

διαπλεῖν 5. 25.

διαπλεύειν 7. 85.

διαπραγματεύεσθαι 8. 30

διαπωλεῖν 3. 23.

διαπωλητὴς 1. 153.

διαπωλητὸς 1. 4.

διαπόρησις 4. 93. — διαπορεῖν 1. 28.

διαρρήδην 1. 49. , 105. ; 3. 9. ; 4. 25. διαρρηθῆναι πρός τινας 1. 18. ἐκ εἴκοσι 4. 25. cf. 7. 34. 38. διαρρηθῆναι 5. 79. — διαρρητὸς 1. 86.

διαρτᾶν 1. 133. ; 2. 17. ; 8. 82.

διαρτὴ 3. 87.

διαλανθάνειν 2. 68.

διαλέγειν 5. 59. ; 6. 57. ; 8. 93.

διαλείπειν 5. 10. ; 7. 38.

διαλείπειν 3. 10. ; 6. 47. διαλλακτὴς 4. 60.

διαλύειν 1. 140. ; 3. 83. ; 5. 113. ; διαλύεσθαι, dirimere, componere, (lites) 5. 80. — διάλυσις 1. 137. ; 4. 19. — διαλυτὴς 3. 82.

διαμαρτάνειν 7. 44. — διαμαρτία 4. 89.

διαμάσθαι 4. 26.

διαμάχεσθαι 3. 42. ; 5. 41.

διαμέλλειν 1, 142.; 6, 75. — διαμέλλησις 5, 99.
διαμέμφεσθαι 8, 89.
διαναυμαχεῖν 8, 78.
διανιστάναι 4, 128.
διανοεῖσθαι 1, 1.; 5, 46.; 8, 40. statuere 8, 55. sequente futuro 8, 55. junctum participio 1, 141. ὅτι ἐγγύτατα τούτου διανοηθέντες 1, 143. — διάνοια 1, 138.; 2, 21.; 5, 9.; 6, 21. inceptum 6, 31. ἀναγκαῖος 7, 60. ἐν διανοίᾳ εἶναι 6, 65.
διαπαντὸς 1, 76.
διαπειρᾶν 6, 91.
διαπεραιοῦν 8, 32.
διαπέρθειν 8, 24.
διαπλεῖν 4, 25. διάπλους 3, 93.
διαπλήθειν 7, 85.
διαπολεμεῖν 6, 37.; 7, 14. — διαπολέμησις 7, 42.
διαπομπὴ 6, 41.
διαπόντιος 1, 141.
διαπορεύειν 5, 52.
διαπράσσειν 1, 87., 131.; 3, 72.; 4, 28. διαπράσσεσθαι 3, 82.; 5, 89.
διαπρεπὴς 2, 34.; 6, 16.
διαρκὴς 1, 15.
διαρπάζειν 8, 31.
διάῤῥοια 2, 49.
Διάσια 1, 126.
διασκευάζειν 4, 38.
διασκοπεῖν 6, 59.; 7, 48. c. genit. 1, 52.; 7, 71.; 8, 4.
διασπᾶν 7, 78.
διάστασις ἐς τινα 6, 18.
διασταυροῦν 6, 97.
διάστημα supplendum 4, 24.; 7, 69.
διασώζεσθαι 3, 39.
διατάσσειν 4, 31., 130.
διατείχισμα 3, 34.; 7, 60.
διατελεῖν 6, 89. cum participio 7, 38.
διατιθέναι 6, 57.
διατρέχειν 2, 7.; 4, 79.
διατρίβειν 1, 125.; 7, 43. διατριβῆναι 8, 78. — διατριβὴ, διατριβαὶ 3, 38.; 5, 82.
διαφαίνεσθαι 1, 18.; 2, 51.
διαφέρειν 1, 18.; 3, 42., 83.; 5, 102.; 6, 54. cf. ὑπερφέρειν. διαφέρει 3, 82. διαφέρειν, i. e. κρεῖσσον γίγνεσθαι, 3, 83. διαφέρειν πόλεμον 1, 11.; 6, 54. τὰ διαφέροντα 3, 82.; διαφερόντως 2, 60. 8, 68. διαφερόντως τι 1, 138. — διαφορὰ 1, 112.; 2, 62.; 3, 10.; 4, 83.; 7, 57. διαφοραὶ 2, 65.; 3, 11., 82. διαφοραὶ et διαβολαὶ 2, 65. et πόλεμοι 4, 61. διαφορεῖν 6, 91. — διάφορος 2, 27.; 3, 54.; 4, 3., 79.; 6, 15.; 8, 75. διάφορα 1, 78., 140.; 2, 37.; 3, 82., init. διάφορον μᾶλλον 4, 4. τὶ τὸ διάφορον 7, 55. διαφόρως 7, 71. ἔχειν 6, 18.
διαφεύγειν 2, 60.; 3, 22.; 6, 78. διαφεύγειν ἔξω 6, 90. διαφ., absolvi, 3, 40. — διαφευξις 3, 23. διαφυγὴ 8, 11.
διαφθείρειν 2, 5., 77.; 4, 40.; 6, 18. affligere 1, 2., 24. extinguere 2, 51. ναῦν 2, 84., 92. διέφθαρτο 7, 84. διαφθορὰ 8, 86.
διαφιέναι 7, 32.
διάφραγμα 1, 133.
διαφρεῖν 7, 32.
διαφυγγάνειν 7, 44.
διαχείρισις 1, 97.
διαχεῖσθαι 2, 75. τὸ διαχεόμενον 2, 76.
διαχρᾶσθαι 1, 126.; 3, 36., 81.
διαψηφίζεσθαι 4, 88.
διαψῦξαι ναῦς 7, 12.
δίγλωσσος 8, 85.
διδασκαλεῖον 7, 29.
διδασκαλίαν ποιεῖσθαι, docere, 2, 42.
διδάσκαλος 5, 30.
διδάσκειν 1, 76.; 2, 93.; 5, 86. — διδαχὴ 1, 120.
διδόναι 1, 28.; 5, 10. διδόναι καὶ δέχεσθαι τὰ δίκαια (δίκας) 1, 37., 140. διδόναι ὅρκον 3, 82. τιμὰς 5, 11. διδόναι, dare paratum esse, 1, 140. διδ. sequente infin. 2, 27.
διεγγυᾶν 3, 70.
διείργειν 6, 1.
διεκπλεῖν 1, 50.; 7, 36. — διέκπλους 1, 49.; 7, 36. enavigatio, 7, 69.
διεξέρχεσθαι 3, 45.
διεορτάζειν 8, 9.
διέρχεσθαι 1, 82.; 4, 62.; 7, 43.
διετήσιος 2, 38.
διέχειν 8, 95. διέχετον 2, 86.
διηγεῖσθαι 6, 54.
διιέναι 5, 47.
διικνεῖσθαι 7, 49.
διιστάναι 1, 18.; 4, 61., 74. (τοὺς λόγους); 6, 77.
δικάζειν 1, 28.; 5, 31. δικάζεσθαι 1, 28.; 3, 44.; 5, 79.
δίκαιος 4, 22., 106.; 5, 98. δίκαιον 5, 18. δικαίως 4, 62., 118. δικαιότερον 4, 118. ἐκ τοῦ δικαίου 2, 89. δίκαιοί (ἐστε) καταστήσαντες 3, 59.
δικαιοῦν 2, 67.; 4, 64., 122.; 6, 89.

δικαιοῦσθαι 3, 40. — δικαίωμα 1, 41.; 6, 79., 80. — δικαίωσις 1, 141.; 8, 82.; 5, 17.; 8, 66.
δικαστήριον 3, 105.
δικαστής 1, 87.; 4, 83.
δίκη 1, 28., 78.; 5, 41., 49.
δίμοιρον, τό, 1, 74.
δίοδος 2, 4.; 5, 47.
διοικοδομεῖν 8, 90.
διολλύναι 3, 40.; 8, 26. διόλλυσθαι 8, 40.
διορύσσειν 2, 3. — διόρυγμα Xerxis in monte Atho 4, 109.
διότι 3, 81.; 4, 62.
διπλάσιος 1, 10., 86.; 7, 67. διπλασίως 8, 1.
διπλοῦν τεῖχος 6, 103.; 7, 2.
δὶς 2, 51. δὶς τοσαύτη 6, 37.
διφθέραι 2, 75. βασιλικαὶ 1, 129.
δίχα, seorsum, 1, 64.; 4, 61.; 8, 46.
δίψα et δίψος 2, 49.; 7, 87.
διωθεῖν 2, 84.; 4, 108.
διώκειν 2, 63., 91.; 4, 83. — δίωξις 8, 97.; 4, 44. δίωξιν ποιεῖσθαι 8, 102.
δοκεῖν 1, 29., 84.; 2, 21., 102.; 8, 86.; 4, 15.; 8, 90. δοκεῖν δέ μοι 8, 64. δοκεῖν supplendum 3, 42. ἢ δοκεῖτε 4, 62. δοκεῖν φαίνεσθαι 1, 122. δοκεῖν et φαίνεσθαι 1, 2. δοκεῖν, putare, 4, 14., 62. ἔδοξε absolute dictum 8, 8. — δόκησις 2, 35., 84.; 4, 126. δόκησις cum infinitivo fut. et aor. 4, 55. δόκησις δώρων 5, 16.
δοκιμάζειν, judicare, probandum esse, 2, 35.; 3, 88.; 6, 53.
δοκὸς 2, 76.; 4, 112.
δόξα 1, 32.; 2, 42.; 4, 12., 126.; 7, 66. — δοξάζειν 1, 120. δ. αὐτὸν ἐπὶ πλέον τι 8, 45. — δόξασμα 1, 141.
δοράτιον 4, 34.
δόρυ. ἐλὼν δορὶ 1, 128. cf. 4, 98. — δορυφορεῖν τινα 1, 130. δορυφόρος 6, 56.
δόσις 1, 137.
δουλεία 1, 8.; 2, 72.; 5, 9., 23. (ἡ δ. pro οἱ δοῦλοι); 6, 40. — δουλεύειν 1, 81.; 2, 63.; 5, 92.
δοῦλος tropice dictum 5, 9. — δουλοῦν, δουλοῦσθαι, 2, 61.; 4, 34.; 6, 77.; 7, 71. δουλοῦσθαι τὴν γνώμην 4, 34. δουλοῦσθαι et ἀνδραποδίζειν 1, 113. cf. 1, 98.; 5, 9. — δούλωσις 3, 10.
δρᾷν 1, 6., 131.; 2, 40., etc. ἔδρασαν τοῦτο ἐς φρέατα 2, 49.
δραστήριος 2, 63.; 4, 81.
δραχμή 3, 17.
δρέπανον, δρεπανοειδής 6, 4.
δρόμος 4, 31., 112.; 5, 3.
δύναμις 1, 2.; 3, 93.; 4, 108.; 6, 31. (δυνάμεως κ. ἐξουσίας), 92.; 7, 77.; 8, 2. — δύνασθαι 1, 88.; 4, 105.; 6, 36. valere: τοὺς λόγους ὡς ἔργα δυναμένους 6, 40.; 7, 58.; 8, 23. οἱ δυνάμενοι 6, 39. μέγα δύνασθαι 6, 58. — δυνατεία 3, 62. — δυνατεύειν 2, 102. — δυνατὸς 1, 13.; 2, 15.; 3, 86.; 4, 65.; 5, 89.; 7, 60.; 8, 40. οἱ δυνατοὶ 8, 21. (oppositi τῷ δήμῳ.) ὡς ἐκ τῶν δυνατῶν, pro copia, so gut als möglich, 2, 3. δυνατώτατος 1, 14.; 2, 2.
δύνειν de stellis 2, 78.
δύο. τὰ δύο μέρη 1, 74.; 2, 10., 47., etc. τοῖν et τῶν (ut vulgo) δυοῖν 8, 44. δύο et δυοῖν 5, 84. δυοῖν et δυοῖν 8, 101. δυοῖν et δυεῖν (sic aliquot ll.) 4, 8.
δυσανασχετεῖν 7, 71.
δύσβατος 4, 129.
δυσέμβατος 4, 10.
δυσέρως 6, 13.
δυσεσβολώτατος 3, 101.
δύσις 2, 96. de stellis 2, 78.
δύσκλεια 3, 58.
δύσνους 2, 60.
δύσοδος 1, 107.
δυσπρόσβατος 4, 129.
δυσπρόσοδος 5, 65.
δυστυχεῖν 5, 46.; 6, 16.
δυστυχής, ein Vagabund, 2, 41. aa. — δυστυχία 6, 55.; 7, 86.
δυσχερὴς 4, 85.
δυσώδης 2, 49.
δωμάτιον, cubiculum 1, 134.
δωρεὰ 3, 51.
Δωριῆς ἡ μητρόπολις 3, 92.
δωροδοκία, δωροδόκημα, attici juris vocabula, 5, 16.
δῶρον 2, 101. δώρων δόκησις 5, 16.

E.

ἐάν. ἐὰν καὶ ὁτιοῦν παραβαθῇ 4, 23.
ἐᾷν 1, 137.; 2, 69.; 4, 16.; 8, 46. οὐκ ἐᾷν, vetare. οὐκ εἶων 1, 28. cf. 6, 72. οὐκ εἴασε 6, 41.
ἔαρ 8, 7. πρὸς ἔαρ 4, 135., et saepius.
ἑαυτῶν pro σφῶν 3, 78. ἀφ' ἑαυτοῦ 4, 68. πρὸς ἑαυτῶν 7, 36. ἐν ἑαυτοῖς pro ἐν ἀλλήλοις 4, 25.

ἐγγηράσκειν 6, 18.
ἐγγίγνεσθαι 2, 49.; 8, 9. ἐγγενησόμενον 7, 68.
ἐγγράφειν. ἐγγεγραμμένος κτείνειν 1, 132.
ἐγγὺς 2, 44., 71.; 6, 5. (ἑ. εἴκοσι.); 7, 69. ἐγγύτερος 2, 21. ἐγγύτατος 1, 20.; 3, 62.; 4, 67.; 8, 96. ἐγγύτατα γίγνεσθαί τινι τῇ γνώμῃ 1, 143. ἐγγυτάτω κείμενον 3, 38.
ἐγγώνιος, angulosus, 1, 93.
ἐγείρειν 1, 121.
ἐγκαθίζεσθαι 4, 21. νόμῳ 5, 70.
ἐγκαθίστασθαι 1, 4.; 6, 69.
ἐγκαθορμίζεσθαι 4, 1.
ἐγκαλλώπισμα 2, 62.
ἐγκάρσιος 2, 76. ἐγκάρσιον τεῖχος 6, 101.; 7, 4. ἐγκαρσίως 2, 76.
ἐγκαρτερεῖν 2, 61.
ἐγκατακλείειν 5, 83.
ἐγκαταλαμβάνειν 4, 19. ἐγκαταληφθέντες 4, 8. cf. 7, 30. — ἐγκατάληψις 5, 73.
ἐγκαταλέγειν 1, 93.
ἐγκαταλείπειν 2, 80., 102.
ἐγκατασκήπτειν 2, 47.
ἐγκατοικοδομεῖν 3, 18.
ἐγκεῖσθαι 1, 144.; 2, 59.; 4, 22., 80.; 5, 43. (instare), 73.; 8, 85.
ἔγκλημα 1, 34., 78.; 4, 23., 86.
ἐγκράζειν. ἐγκραγόντες 8, 84.
ἐγκρατέστερος 1, 118. ἐγκρατῶς 6, 92.
ἐγκύπτειν 4, 4.
ἐγχειρεῖν 1, 84.; 4, 47.; 8, 24.
ἐγχειρίδια 3, 70.
ἐγχειρίζειν 5, 118.
ἐγχρονίζειν 3, 27.
ἐγχώριον, τὸ, 4, 78.
ἔδαφος. ἐδάφη 1, 10. ἐς ἔδαφος ἐκ τῶν θεμελίων 3, 68.
ἕδρα 5, 7.
ἐδώδιμος 7, 78.
ἑθὰς 2, 44.
ἐθέλειν, solere, 2, 89. — ἐθελοντηδὸν 8, 98. — ἐθελοντὴς 3, 20. — ἐθελοντὶ 8, 2.
ἐθελοπρόξενος 3, 70.
ἔθνος 1, 24.
εἰ vel ἢν deficiente apodosi 3, 3. εἰ, an, annon, 1, 2., 141.; 4, 40. εἰ δὲ μὴ, sin minus, 1, 26., 28. εἰ μὴ εἰ, nisi si, 1, 17. εἰ μὴ καὶ et εἰ καὶ μὴ 6, 60. εἰ μὴ — ἀλλὰ — 2, 11. εἴ γε (non εἴ τε), quamvis quidem, 8, 71. εἴ τε 6, 7.; 8, 24. εἰ οὐ 1, 121.; 3, 55. εἴ τῳ ἱκανὸς τεκμηριῶσαι 1, 9. εἰ cum optat. sine ἄν 7, 79. εἰ sequente optativo et indicativo 1, 27.; 8, 53. c. indicativo praeteriti 1, 37. εἰ ἄρα c. optat. 2, 5., 12. εἴ πως 1, 58.; 2, 67. εἴ ποθεν 1, 82. εἴ ποι 8, 55. εἰ — ἢ εἰ 4, 62. εἴ του ἄλλου elliptice dictum 7, 21.
εἴδειν 3, 113.; 4, 67.; 6, 33.; 8, 87.
εἰδέναι, ὅτι et ὅπως, 1, 122.
εἶδος 2, 50.; 6, 77.; 8, 56., 90. εἴδει vel τρόπῳ intell. in τῷ τοιούτῳ 8, 89. ἐπὶ πλεῖστα εἴδη 2, 41.
εἰκάζειν 1, 10.; 3, 20.; 4, 126.; 6, 60., 92.; 8, 46. — εἰκαστὴς 1, 138.
εἴκειν 1, 38., 82.
εἰκὸς 4, 8.; 5, 88.; 6, 2.; 7, 17., 72. ἐκ τοῦ εἰκότος 2, 89. τὸ οὐκ εἰκὸς 2, 89. εἰκότως 1, 37.; 4, 73.
εἰκοστὴ 6, 54.; 7, 28. εἰκοστολόγοι ibid. ann.
εἶμι 3, 64.; 4, 72., 100.; 5, 30. ἰέναι ἐπί τινα 3, 62.; 4, 93. ἐπὶ Κατάνην 6, 65. ἐς πεῖραν 2, 41.
εἰμὶ supplendum in πλέω 1, 120. ἑκὼν εἶναι 1, 21.; 2, 89. πρῶτον, — τὸ νῦν εἶναι, et sim., 2, 89.; 3, 12., etc. τὸ ἐπ' ἐκείνοις εἶναι 8, 48. ἔστιν ἃ χωρία 1, 12. ἔστιν αἳ 7, 11. εἰσὶν οἳ 6, 88.; 7, 44. εἶναι ὀρθῶς 2, 87. εἶναι inservit circumscribendo participio 1, 1. quando apud τυγχάνειν desit, 8, 66. τὸ ὄν, ἡ οὐσία, res, verum, die Wirklichkeit, 5, 8. ὧν supplendum 1, 122., 138.; 3, 62., 70., etc. εἶναι c. genit., aliquo pertinere, partem esse alicujus rei, 1, 134. ἐσοῦνται dorice 5, 77. τὰ ὄντα καὶ ἀπαναλισκόμενα 7, 14. ἔστι τῳ ἐπιδεῖν 7, 61.
εἰπεῖν 3, 38.; 4, 118.; 6, 82.; 7, 5., 29. (jubere.) ad populum ferre 4, 118.; 8, 15. τὸ ξύμπαν εἰπεῖν 1, 138.
εἴπερ 1, 69., 124., ann.; 2, 89. ἄξιοι, εἴπερ τινὲς καὶ ἄλλοι, 1, 70. εἴπερ — γε 3, 113. εἴπερ ποτὲ μάλιστα δὴ 4, 55.
εἴργειν 1, 62., 95.; 4, 9., 63.
εἰρεσία 7, 14.
εἰρήνη 1, 124.; 4, 20., 61. ἐν εἰρήνῃ, ἐν τῇ εἰρήνῃ, 2, 65.; 3, 9., 13. — εἰρηναῖος 1, 29.
εἰρκτὴ 1, 131.
εἷς 4, 92.; 8, 86. non auget, ut alias, vim superlativi in verbis μίαν πόλιν μάλιστα ἠδικημὼς 3, 39. cum superl. 3, 39.; 8, 68. οὐδ'

— εἷς 8, 86. ἑνὸς δέον 4, 102. ἓν 7, 14. ἓν πρὸς ἓν 2, 97.
εἶτα 1, 35.
εἴτε — εἴτε 7, 1.
ἐλωθα 2, 45 ; 4, 108.; 8, 68.
ἐκ τοῦ ὑπέρφρονος 2, 62. ἐκ τοῦ ὁμοίου 1, 143.; 3, 12.; 4, 10. ἐξ ἴσου 1, 140.; 4, 62., 63. ἐκ τοῦ ἴσου 3, 12. τοῖς ἐκ τοῦ ἴσου pro τοῖς ἴσοις 4, 117. ἐκ τῶν τάξεων 3, 87. οἱ ἐκ τῶν πολέμων 2, 34. ἐκ πολέμου 1, 120., 124. ἐξ εἰρήνης 1, 120. ἐξ ἡμισείας, dimidia parte, 5, 20. idem est ἐκ μέσου 4, 133. ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον 1, 2. ἐξ ὀλίγου 2, 11., 61.; 4, 108. ἐκ καταλόγου 3, 87. ἐκ τοῦ εὐθέος 1, 34. ἐκ pro ἐκτὸς sive ἔξω 1, 64.; 2, 62.; 3, 40.; 5, 61. etiam in compositis pro ἔξω 1, 131., 132.; 3, 55.; 7, 69. cf. ἐκδιαιτᾶσθαι, ἐξεκκλησιάζειν et ἐκπρεπής. ἐκ παρέργου 7, 27., 28. ἐξ ἀνάγκης 7, 27. ἐκ, versus, 1, 64 ; 7, 31.; 8, 33. ἐκ περιόντος 8, 46. ἐκ τῶν παρόντων 4, 73. ἐκ παινῆς 8, 92. ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς 1, 39. ἐκ τοῦ εἰκότος 2, 89. ἐξ ἐπιβουλῆς 8, 92. ἐκ πλείονος 5, 82.; 8, 91. ἐκ προσηκόντων 3, 67. ἐκ causam indicans 1, 2.; 2, 62.; 6, 38. ἐκ τοῦ δικαίου 2, 89. καθαιρεῖν ἐς ἔδαφος ἐκ τῶν θεμελίων 3, 68. ἐξ ἑνός γέ του τρόπου 6, 34. πείσαντες ἐκ τῶν λόγων 5, 61. τῇ ἐξ ἑαυτῶν ξυνέσει 3, 37. τὰ ἐκ τῆς Αἰτωλίας 3, 102. τὴν ἐκ τῆς Λακωνικῆς τείχισιν 7, 31. τὴν ἐκ Σικελίας — κακοπραγίαν 8, 2. οὐδὲν ἐκ τῆς Λακεδαίμονος πεπραγμένον 5, 46.
ἑκάς 1, 80.
ἑκασταχόθεν 7, 20. — ἑκασταχόσε 4, 54.; 8, 5.
ἕκαστος 2, 87.; 4, 25., etc. ὁ ἕκαστος 2, 22., 24. quomodo dicatur, 7, 67., ann. ἕκαστοι et ξύμπαντες 4, 73.
ἑκάτερος 4, 34.; 5, 25. ὁ ἑκάτερος 2, 22.; 4, 22. ἑκατέρωθεν 3, 6.; 7, 78.
ἑκατόμποδον 3, 68.
ἐκβαίνειν 7, 14.
ἐκβιάζειν 5, 98.
ἐκβιβάζειν 5, 98. elliptice 6, 64.
ἐκβοᾶν 1, 105.
ἐκβοήθεια 3, 18. — ἐκβοηθεῖν 1, 105.
ἐκβολή, digressio in narratione 1, 97. σίτου 4, 1. ἐκβολαὶ ποταμοῦ 2, 102.; 7, 35.
ἔκδειαι 1, 99.; 2, 69.
ἔκδημος 1, 15.
ἐκδιαιτᾶσθαι 1, 132.
ἐκδιδάσκειν 6, 80.
ἐκδιδόναι (τέκνα, γυναῖκα,) 8, 21.
ἐκδιδράσκειν 6, 7.
ἐκδιώκειν 1, 24.
ἐκδρομὴ 4, 127. — ἔκδρομος 4, 125.
ἐκεῖ (pro ἐκεῖσε) καταπεφευγώς 3, 71.
ἐκεῖνος. ἐκεῖνοι pro αὐτοὶ 2, 7. ἐκείνων pro σφῶν 8, 45. cf. 2, 13. ἐκεῖνος, locum significans, 1, 51. ἐκ. τε in appositione 2, 15. — ἐκείνως 1, 77.; 3, 46.; 6, 11.
ἐκεῖσε pro ἐκεῖ 6, 77.
ἐκεχειρία 4, 58., 117.; 5, 32. διχόμηρος 5, 26.
ἐκκαρποῦσθαι 5, 28.
ἐκκαίνειν ὁλοφύρσεις 2, 51.
ἐκκλέπτειν 1, 115.
ἐκκλησία 2, 22.; 5, 46. — ἐκκλησιάζειν 8, 77.
ἐκκλίνειν 5, 73.
ἐκκολάπτειν 1, 132.
ἐκκομίζεσθαι 2, 78.; 7, 23.
ἐκκρεμαννύναι 7, 75.
ἐκκρίνειν 6, 31.
ἐκκρούειν 4, 128.
ἐκλέγειν 4, 59.
ἐκλείπειν 2, 29.; 4, 114. ἐκ τόπου τινὸς 5, 80.
ἐκλιπὴς 1, 97.; 4, 52.
ἐκλογίζεσθαι 1, 80.; 2, 40.; 4, 10.
ἐκνικᾶν 1, 3., 21.
ἑκούσιος 1, 32., 138., 144.; 3, 33.; 8, 68. καθ' ἑκουσίαν (γνώμην) 8, 27. ἑκούσιοι κίνδυνοι 7, 8. — ἑκουσίως 4, 19.
ἐκπέμπειν 1, 95.; 4, 49., 108. — ἐκπεμψις 4, 85.
ἐκπίπτειν 1, 2., 123. de navibus 1, 92.; 8, 34. ἐκπ. ἀπὸ τῶν ἐλπίδων 8, 81.
ἐκπλεῖν 6, 23.; 8, 102. pro ἐκπλέοντα διαφυγγάνειν 8, 102.
ἐκπλήγνυσθαι 4, 125.
ἐκπληκτικὸς 8, 92. — ἔκπληξις 2, 94.; 4, 34.; 7, 42. — ἐκπλήσσειν 2, 38., 60.; 6, 11.; 7, 63.
ἔκπλους 3, 4.; 7, 50.
ἐκπνεῖν 6, 104.
ἐκποδὼν στῆναι 1, 40.
ἐκπολεμεῖν et ἐκπολεμοῦν 6, 77.; 8, 57.
ἐκπολιορκεῖν 1, 131., 134.; 7, 14.
ἐκπονεῖν 3, 38.
ἐκπορίζεσθαι 1, 82.; 6, 83.
ἐκπρεπὴς 1, 35. ἐκπρεπέστερον 3, 55.
ἔκπυστος 3, 80.

ἔκπωμα 6, 32.
ἔκσπονδος 3, 68. ἔκσπονδοι πόλεις 1, 40.
ἐκστρατεύεσθαι 4, 129.; 5, 55.
ἔκτασις, animi cruciatus et angor, 7, 71.
ἐκτειχίζειν 4, 4.
ἐκτίνειν 5, 49.
ἕκτος 8, 33.
ἐκτὸς 2, 7.; 4, 25.; 8, 67.
ἐκτροπὴ 5, 65.
ἐκτρύχειν 3, 93.; 7, 48.
ἐκφέρειν 8, 84.
ἐκφεύγειν 2, 4.
ἐκφοβεῖν 6, 11.
ἐκφορὰ 2, 34.
ἐκφροντίζειν 3, 45.
ἐκχρηματίζεσθαι 8, 87.
ἑκὼν 1, 96.; 2, 89.
ἔλαια 6, 99.
ἔλασις 1, 139.
ἐλάσσων. ἐλάσσω 7, 28. — ἔλασσον 1, 125.; 2, 22., 65.; 4, 67.; 7, 4.; 8, 87. — ἐλασσοῦσθαι 1, 77.; 2, 62.; 4, 59.
ἐλαύνειν 1, 126.; 8, 118.
ἐλάχιστος 2, 18., 77.; 4, 74.; 7, 68.; 8, 76. (ἔρχεσθαι παρ' ἐλάχιστον.)
ἐλεγεῖον 1, 132.
ἐλέγχειν 1, 131.; 7, 56., si forte; 6, 86. — ἔλεγχος 1, 135.; 3, 53.
Ἔλειοι in Aegypto 1, 110.
ἔλεος et οἶκτος 3, 40.
ἐλευθερία 4, 86.; 7, 86.; 8, 64. τῆς ἐλευθερίας τὸ πιστὸν 2, 40. — ἐλεύθερος 2, 43. ἐλευθερώτατος 7, 69. — ἐλευθέρως 2, 65. — ἐλευθεροῦν 3, 51.; 4, 80., 118. ὁ ἐλευθερῶν 1, 69.; 2, 8.; 4, 85. — ἐλευθέρωσις 2, 72.
ἕλη, τὰ, in Aegypto 1, 110.
ἕλκειν 1, 50.
ἕλκος 2, 49. — ἕλκωσις ibid.
ἑλλαμπρύνεσθαι 6, 12.
Ἑλλανοδίκαι 5, 50., ann.
Ἑλλὰς de viro 2, 36. pro Ἑλληνικὸς 1, 131.
ἐλλείπειν 1, 80., 120.; 6, 69. deficere 5, 103.
ἑλλὴν πόλεμος 2, 36. — Ἕλληνες νεανίσκοι 8, 69. — ἑλληνίζεσθαι 2, 68. — Ἑλληνικὸν, τὸ, pro οἱ Ἕλληνες 1, 40. — Ἑλληνοταμίαι 1, 96.
ἐλλιπὴς 4, 55.; 5, 1.; 6, 69.; 7, 8. τὸ ἐλλιπὲς τῆς γνώμης 4, 63.; 7, 8.
ἐλπίζειν 1, 1.; 2, 11.; 3, 9.; 5, 111.; 6, 78. ἐλπ. τῇ τύχῃ 3, 97.
ἐλπὶς 1, 69., 138.; 2, 42., etc. vox mediae significationis 6, 87. ἐλπίς τινος 8, 81. τοῦ φόβου 7, 61. ἐν ἐλπίδι εἶναι, sequente infinitivo aoristi, 3, 3.; 4, 70. ἐλπ. μεγάλη, μεγίστη, 6, 31.; 7, 76.
ἐμβάλλειν 4, 14., 25.; 7, 34. ἐμβ. ἐς γῆν 4, 65.
ἐμβατήρια Spartanorum 5, 69., 8.
ἐμβιβάζειν 1, 53.
ἐμβοᾶν 4, 34., 112.
ἐμβολὴ, aries, 2, 76.; 7, 34., 70. navium 2, 89.; 7, 36., 70. pro ἔμβολον 2, 76.; 7, 40.
ἐμμένειν 2, 2., 23.; 4, 19.; 5, 18.; 6, 86.
ἔμμισθος 6, 22.
ἐμὸς 6, 79., 91. (ἐμῶν, ubi ll. inusitate ἡμῶν pro ἡμετέρων.)
ἐμπαλάσσεσθαι 7, 84.
ἐμπαρασχεῖν 6, 12.; 7, 56.
ἐμπειρία 2, 85.; 4, 10.; 5, 7.; 6, 18.
ἔμπειρος 1, 80.; 2, 4. ἐμπειρότερος 1, 18.; 2, 77. ἐμπειρότατος 1, 80.
ἐμπιμπράναι 1, 8.; 6, 75.
ἐμπίπτειν 2, 49., 76.; 4, 28.; 6, 24. ἐμπίπτει νόσος 2, 48. ἐμπίπτειν ἐν 7, 17.
ἐμπλήκτως 3, 82.
ἔμπνους 1, 134.
ἐμποδὼν 1, 53.; 2, 45.
ἐμποιεῖν 1, 2.; 3, 38.; 4, 81.
ἐμπολιτεύειν 4, 106.
ἐμπορία 1, 2. — ἐμπόριον 4, 103. — ἔμπορος 6, 31.
ἐμφανὴς 2, 21.; 4, 86.
ἐμφράσσειν 4, 8.
ἔμφρων 2, 84.
ἔμψυχος 7, 29.
ἐν, apud, 7, 4. ἐν ξυγκομιδῇ, tempore messis, 3, 15. ἐν εἰρήνῃ 1, 144. ἐν δικασταῖς γίγνεσθαι, adesse ad judicium, 3, 53. ἐν ὑμῖν, apud vos, 3, 57. ἐν μέτρῳ εἴκοσι σταδίων, 2, 35.; 6, 1.; cf. 4, 113.; 6, 97.; 7, 8., et s. v. κινδυνεύειν. ἐν τοῖς νόμοις, secundum leges, 1, 77.; 5, 49. ἐν σφίσιν, unter sich, 2, 65.; 4, 25.; 5, 15., etc. ἐν ἑαυτοῖς 4, 25.; 5, 15., 38. ἐν ᾧ 1, 89.; 2, 35.; 3, 84.; 6, 55.; 7, 29. ἐν ᾧπερ 8, 89. ἐν τομῇ 1, 93. ἐν χρῷ navigare 2, 84. ἐν κράτει (intell. ὤν.), opibus valens, 2, 29. ἐν οἵῳ τρόπῳ 1, 97.; 6, 54.; 7, 67. ἐν τοῖς πρώτοις 4, 105.; 7, 19., 27.; 8, 89. ἐν τοῖς πρῶτοι et sim. 1, 6.; 3, 82.; 7, 24.; 8, 90. ἐν τύχῃ γίγνεται 4, 73. ἐν τῷ προτοῦ 1, 32. ἐν τούτῳ, tunc, 6, 66., etc.

ἐν τοῖς πλεῖσται 3, 17. ἐν βιάβῃ εἶναι 5, 52. ἐν ὅσῳ 8, 61. ἐν τῷ ἔργῳ, in proelio, ibid. ἐν δεξιᾷ ἐσπλέοντι 1, 24. ἐν εἰδόσι 2, 36., 43.; 4, 59.; 6, 77. ἐν ἴσῳ καὶ εἰ 2, 60. ἐν ὁμοίῳ 4, 106. σφάλλεσθαι ἔν τινι 2, 65. ἐν omissam apud nomina urbium 1, 73.; 5, 18. ἐν τοῖς χαλεπώτατα 7, 71. ἐν μέντοι τῷ πολέμῳ 3, 55. ἐν οὖν τῷ Νοτίῳ 3, 34.
ἐνάγειν 2, 21.; 4, 24. ἐς δίκην 3, 70.
ἐναγὴς 1, 126., 139. — ἐναγίζειν 5, 11.
ἐναγωνίζεσθαι 2, 74.
ἐναλλάσσεσθαι 1, 120.
ἐναντίος 1, 29., 32.; 3, 55.; 8, 90. ἐναντιώτατος 3, 42. ἐναντία, contra, im Gegentheil, 6, 79. — ἐναντιοῦσθαι 1, 137.; 2, 40.; 4, 21. — ἐναντίωμα 4, 69. — ἐναντίωσις 8, 50.
ἐναποθνήσκειν 3, 104.
ἐναποκλᾶν 4, 34.
ἐναταῖος 2, 49.
ἐνανλίζεσθαι 4, 54.
ἐνδεὴς 1, 77.; 2, 87.; 5, 9. ἐνδεᾶ, manca, minora expectatione, 1, 70., 77., 102. ἐνδεέστερος 4, 65. ἐνδεεστέρως 2, 85.; 4, 39. — ἐνδεῶς 2, 40. — ἔνδεια 7, 82.
ἐνδεικνύναι 4, 126.
ἐνδεκαταῖος 2, 97.
ἐνδέχεσθαι 1, 124.; 3, 87.; 4, 18.; 7, 49. ἐνδέχεται, fieri potest, 1, 140.
ἔνδηλος 2, 64.; 4, 41.; 6, 36. ἐνδηλότατος 1, 139.
ἔνδημοι ἀρχαὶ 5, 47.
ἐνδιατρίβειν 2, 18.; 7, 81.
ἐνδιδόναι 3, 37.; 4, 37. (permittere), 89.; 7, 48., 66.; 8, 54. ἐ. τι 4, 104. ἐ. σπασμὸν 2, 49.
ἔνδοθεν 8, 71.
ἐνδοιάζεσθαι 1, 122.; 6, 91. — ἐνδοιαστῶς 6, 10.; 8, 87.
ἔνδον 4, 104.; 8, 67.
ἐνδύειν 1, 130.
ἐνέδρα 3, 90.; 5, 56. — ἐνεδρεύειν 4, 67.
ἐνείδειν 1, 95.; 7, 36.
ἐνείλλειν 2, 76.
ἐνεῖναι 1, 80.; 2, 20.; 4, 97.; 5, 38.; 8, 66.
ἕνεκα τούτου γε 1, 143.
ἐνεργοὶ νῆες 3, 17.
ἔνερσις 1, 6.
ἐνευδαιμονεῖν 2, 44.
ἐνθάδε 7, 62.
ἔνθεν 7, 81. ἔνθεν, καὶ ἔνθεν 2, 76. — ἐνθένδε 2, 1.
ἐνθυμεῖσθαι 1, 120.; 2, 40.; 3, 40.; 5, 32.; 7, 18.; 8, 68. c. genit. 1, 42. — ἐνθύμησις, praesagium, 1, 132. — ἐνθυμία 5, 16. — ἐνθύμιον ποιεῖσθαι 7, 18., 50.
ἔνι 2, 40.
ἐνιαυτὸς 1, 93.; 4, 118. — ἐνιαύσιος 4, 117.
ἐνιέναι 4, 115.
ἐνίστασθαι 8, 69.
ἐννεάκρουνος 2, 15. Ἐννέα ὁδοί 1, 100.
ἔννομος 4, 60.
ἐνοικεῖσθαι 6, 2. — ἐνοικίζεσθαι 6, 2. — ἐνοικοδομεῖν 3, 85.; 6, 51.
ἐνορᾶν 3, 30.
ἔνορκοι, foedere recepti, 2, 72.
ἐνσκήπτειν 2, 47.
ἔνσπονδος 1, 35.; 3, 10. ἔνσπονδα πόλεις 1, 40.
ἐνστρατοπεδεύεσθαι 2, 20.
ἐνταῦθα in apodosi 1, 46.; 2, 58.
ἐντειχίζεσθαι 6, 90.
ἐντελευτᾶν 2, 44.
ἐντελὴς 8, 78.
ἐντέμνειν 5, 11.
ἐντὶ 5, 77.
ἐντόνως 5, 70.
ἐντὸς 2, 9.; 4, 28. epexegetice additum 1, 133. τὰ ἐντὸς 2, 49. ἐ. τοῦ ἀκριβοῦς 5, 90. ἐ. ποιεῖν τὴν τάξιν 7, 5.
ἐντυγχάνειν 4, 40. ὅτῳ ἐντύχοιεν 7, 29.
Ἐνυάλιος, ὁ, templum Martis, 4, 67.
ἐνωμοτία 4, 8.; 5, 68.
ἐξαγγέλλειν 8, 51. — ἐξάγγελος 8, 51. — ἐξάγγελτος 8, 14.
ἐξάγειν ἐπὶ πονηρότερα 6, 89. ἐξάγεσθαι 1, 93.
ἐξαίρειν 7, 24.
ἐξαιρεῖν, debellare, 3, 113.; 5, 43. cf. ξυνεξαιρεῖν. — ἐξαιρεῖσθαι, exponere merces, ausladen, 8, 28, 90. — ἐξαίρετος 3, 68. ἐξαίρετον ποιεῖσθαι 2, 24.
ἐξαλείφειν 3, 20., 57. ἐξαληλιμμένος 3, 20.
ἐξαλλάσσεσθαι 5, 71., 77.
ἐξαμαρτάνειν 2, 22.
ἐξανάγεσθαι 2, 25.; 8, 16.
ἐξαναγκάζειν 8, 95.
ἐξαναχωρεῖν c. acc. 4, 28.
ἐξανδρεῖν 2, 49.
ἐξανίστασθαι 7, 49., 77.
ἐξαπαλλάσσεσθαι 4, 28.
ἐξαπατᾶν 2, 4.

ἐξαπιναίως 2, 48.; 4, 25.
ἐξαργυρίζειν et ἐξαργυροῦν 8, 81.
ἐξαρτᾶσθαι de rupe 6, 96.
ἐξαρτύεσθαι 1, 14. (πεντηκοντόροις), 25., 80.; 6, 17., 37.
ἐξείργειν 1, 118.; 2, 13. ἐξείργεσθαι τῷ νόμῳ 3, 70.
ἐξεκκλησιάζειν 8, 93.
ἐξελέγχειν 3, 64.
ἐξεργάζεσθαι 1, 142.; 4, 4.; 6, 101.
ἐξέρχεσθαι 4, 81. (foris bellatum ire); 7, 11. exsequi 1, 70.
ἐξετάζειν 6, 27.; 8, 35. — ἐξέτασις 4, 74.
ἐξευρίσκειν 4, 118.
ἐξηγεῖσθαι 1, 76., 95., 138.; 2, 65.; 3, 93. portenta interpretari 7, 50. ἐ. τὴν Πελοπόννησον 1, 71. cf. 3, 55.; 6, 85.
ἔξῆς 2, 1. παντὶ ἑξῆς τειμηρίῳ πιστεῦσαι 1, 20.
ἐξιέναι, exire, 4, 65.; 8, 67. in bellum proficisci 1, 77. ἐκδήμους στρατείας 1, 15. — ἐξιέναι de ostiis fluviorum 1, 46.; 2, 102.
ἐξικνεῖσθαι, perficere, 1, 70.
ἐξίστασθαι 2, 61. (non constare sibi); 4, 28.
ἐξισοῦν 6, 87.
ἔξοδος 2, 10.; 5, 14. profectio in bellum 1, 77.
ἐξοικεῖσθαι 2, 17.
ἐξορκοῦν 5, 47.
ἐξορμᾶν ναῦν 7, 14.
ἐξοτρύνειν 1, 84.
ἐξουσία 1, 16., 38.; 3, 45.; 5, 8. ἐξ. καὶ δύναμις 6, 31. ἐξ. ἐς τὴν δίαιταν 7, 69.
ἐξυβρίζειν 1, 84.; 3, 39.
ἔξω 1, 10.; 2, 18.; 7, 69. ex abundantia adjectum 4, 129.; 7, 6. pro ἐκτὸς 8, 67. ἔ. τοξεύματος 7, 30. τὰ ἔ. πράγματα 1, 68. ἡ ἔ. πόλις, Acradina, 6, 3.
ἐξωθεῖν 2, 90.; 5, 72.
ἔξωθεν 2, 49.
ἔοικε 1, 38., 82.; 4, 61.
ἑορτὴ 1, 70.; 5, 50.
ἐπαγγέλλειν 5, 49.; 6, 56. τὰς σπονδὰς 8, 10.
ἐπάγειν 4, 64. ἐπάγεσθαι 3, 10., 63. — ἐπαγωγὴ 3, 82. advectio, subvectio, 7, 4. οἱ ἔσπλοι τῆς ἐπαγωγῆς 7, 24. — ἐπαγωγὸς 4, 88.; 6, 8. cf. ἑφολκά.
ἐπαινεῖν 2, 25.; 4, 65. — ἐπαινέτης 2, 41. — ἔπαινος 1, 84.; 2, 4.; 3, 104.; 4, 120.
ἐπαίρειν 3, 45.; 4, 18.; 8, 2. ἐπαίρεσθαι sequente infin. 1, 25.
ἐπαιτιᾶσθαι 8, 9., 81.
ἐπαίτιος 5, 65.
ἐπακολουθεῖν 4, 128.
ἐπακούειν 1, 82.
ἐπακτὸς 6, 20.
ἐπαληθεύειν 4, 85.; 8, 52.
ἔπαλξις 4, 69.; 7, 28. οἱ παρ' ἔπαλξι 2, 13.
ἐπαμύνειν 6, 6.
ἐπαμφοτερίζειν 8, 85.
ἐπαναβιβάζειν 3, 32.
ἐπανάγειν 7, 3.
ἐπαναγκάζειν 5, 31.
ἐπαναγωγὴ 7, 4.
ἐπαναίρεσθαι βακτηρίαν 8, 84.
ἐπανάσεισις 4, 126.
ἐπανάστασις 3, 89. τινὶ 8, 21.
ἐπαναχωρεῖν 4, 44.; 8, 10. — ἐπαναχώρησις 3, 89.
ἐπανειπεῖν 6, 60.
ἐπανέρχεσθαι 4, 135.
ἐπανίστασθαι 3, 89.; 5, 23.
ἐπανισοῦν 8, 57.
ἐπανορθοῦν 7, 77.
ἐπάντης 7, 79.
ἐπάνωθεν 2, 99.
ἐπάρατος 2, 17.; 8, 97. (ἐ—ον ποιεῖσθαι, exsecrari.)
ἐπαυλίζεσθαι 3, 5.; 4, 134.
ἐπαυρέσεις 2, 53.
ἐπαχθὴς ἐς τοὺς πολλοὺς 6, 54.
ἐπεί 1, 5., 12.; 4, 67.; 6, 51.
ἐπείγεσθαι 1, 93.; 4, 105.; 8, 81. sensu transitivo 3, 2., 10.; 8, 7. ἐπειχθεὶς 3, 3.
ἐπειδὴ 4, 130. ἐπειδὴ δὲ 1, 11.; 3, 10. οὐ πολὺς χρόνος, ἐπειδὴ 1, 6. ἐπ. c. optativo 1, 49.; 2, 10.
ἔπειμι 4, 38.; 5, 10.; 7, 27. ἐπόντας 4, 128., 131.
ἐπειπεῖν 1, 67.
ἐπεισαγωγὴ 8, 92.
ἐπεισέρχεσθαι 2, 38.
ἔπειτα 1, 10.; 7, 61. ἔπειτα δὲ 6, 11.
ἐπεκβαίνειν 8, 105.
ἐπεκβοηθεῖν 7, 53.
ἐπεκδρομὴ 4, 25.
ἐπέκεινα 7, 58.; 8, 104. τὰ ἐπέκεινα 6, 63.
ἐπεκθεῖν 4, 84.
ἐπέκπλους 8, 20.
ἐπελπίζειν 8, 1., 54.
ἐπεξάγειν 5, 71.; 7, 51., 52.; 8, 25. — ἐπεξαγωγὴ 8, 105.
ἐπεξιέναι 1, 84.; 2, 22.
ἐπεξέρχεσθαι 1, 22.; 3, 40., 67.; 5, 100. ulcisci, 3, 40.

ἀναβιβάσας 6. 42.
ἀναβιβάσας τὰ ἀλογώτατα 3. 82.
ἀναβοᾶν 5. 8.
ἀναγκαῖος 1. 139.
ἀναγκάσαι ἐπιμεῖναι τὸν θεόν 1. 25.
ἀναγκάσθαι 1. 70. 97.; 7. 64. ἐ. εἶναι 4. 60.; 5. 110. commeare 4. 128.
ἀναγκάσῃ 1. 116.; 3. 92.; 7. 10.; 8. 28. — ἐναγκάσῃς 4. 36.
ἀναγκάσθαι εἶναι 4. 14.
ἀναγκάσθαι 5. 13.
ἀναγκάσω 2. 57.; 3. 65.
ἀναγκάσῃ 4. 13.; 6. 2.
ἀναγκάσθαι 5. 53.
ἀναγκαῖος 2. 80.
ἀναγκαῖον 1. 25.; 2. 101.; 5. 94. ἐκ ἀναγκαίου 7. 46. ἐ. ἐστί ἀναβῆναι 5. 105. ἀναγκαῖόν ἐστι 2. 76. ἀναγκαῖον 1. 90.; 7. 33. 50. ἀναγκαῖοντας 5. 46. ἀναγκα. attingere. erreichen. 2. —.
ἀναγκάσθαι πρὸν pro ἐκεῖνον εἶναι πρῶτον Thucydidem 7. 33.; quibus obtemperavi, nunc amplissimum omnes.
ἀναγ. ornatus verborum. 2. 41.; 3. 67.
ἀναγε. et ἀνάγε. confusa 2. 5.; 4. 12.
ἀναγκαιότατος 5. 36.
ἀναγκαῖος 1. 9.
ἀναγὼν 5. 4.; 5. 58.
ἀναγκαῖα πρὸς ἀναγκαῖα 1. 26.
ἀνά cum dat. contra. 1. 40.; 2. 92.; 5. 52.. 90. consilium significat 1. 34.; 5. 34. extr., 61. ἀνὰ τὸν. vel ἀνὰ τοὺς. ἄνεω 4. 28.; 5. 48. c. acc., adversus. 2. 11.. 65.; 3. 68.; 5. 7.; 8. 11. c. accusativo aliquo vice subjecti vel objecti fungitur. velut ἀνὰ λόγον κατέχειν magnam maris partem. 2. 76. cf. 1. 50.; 4. 3.. 12.. 101.; 7. 65. ἀνὰ cum nominibus urbium etc. genitivo. ut 7. 25.; 8. 79. cum participiorum genitivis 5. 35. cum numeralium genitivis et accusativis. velut ἀνὰ ἑκατὸν et similia. 6. 67.; 7. 79. ἀνὰ ἐτῶν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι 4. 93. ἀ. τὸ αὐτὸ 6. 104. ἀ. τὴν γῆν. adversus terram. 3. 93. ἀ. ἄκρους; pro ἐν ἄκροις; 1. 70. ἀφ' ἑαυτοῦ εἶναι 5. 53. ἀφ' ἑαυτῶν 1. 141. τὸ ἀφ' ἑαυτῶν 1. 16.. 141. ἀ. αὐτῶν αὐτῶν 2. 63. ἀφ' αὐτῆς; et ἀφ' αὐτῆς; 6. 40. τὸ ἀπ' ἐκείνου; εἶναι 5. 48. ἀπ' ἐκεῖ ἐκείνου 8. 68. ἀ. θαλάσσαν. ad mare. in Asiam. 1. 128. τὸ ἀ. θάλασσα 3. 33. ἀ. ἴσῃ 1. 145. ἀ. ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ 1. 27. ἀ. τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις 5. 79. ἀ. πόρου 2. 90.; 6. 32.; 8. 104. ἀ. λόγου. quadam de causa. 1. 102. ἀ. μακροτέρων σχολῶν 1. 1. ἀ. μείζων 1. 88. ἀφ' ὧν ἐξεπλάγησαν 1. 59. ἀ. πολὺ 1. 12.; 4. 12.; 5. 16.; 6. 46. ἀ. πλέον 2. 29.; 7. 48. (porro. ulterius.) ἀ. πλεῖστον 1. 2.. 3.. 4.; 2, 35.; 4. 14. etc. ἐκεῖ τὸ πολὺ 1. 12 ἐπὶ τὸ πλεῖον ἀγγέλλεσθαι 6. 34. ἀ. τὸ προσαγορευόμενον 1. 21. ἀ. ἡμέρας γίγνεται 1. 13. ἀ. ἡμέρας χωρὶς 1. 122. τὸ ἀ. σφῶν εἶναι 4. 28. ἀ. σφῶν 5. 67. ἀ. σφῶν αὐτῶν 2. 63. ἐφ' ἡμῶν. dum manere fingimur. so lange wir im Amte sind. 6. 38. ἀ. ναῦς 3. 22.; 8. 69. cf. ναῦς; et 7. 37. ἀ. στρατιῶν 2. 90. ἐκεῖ που εἶναι 3. 12.; 7. 12. ἐπὶ τοῦτο ἐπαβοηθεῖν 7. 25. τὰ ἀ. τούτου 1. 65.; 7. 62. ἀ. τοῖσδε, ὅσα 3. 114. ἀ. τὸ ἡμέτερον ναυάγιον 6. 85. ἀ. πόρου 2. 90. ἐφ' ὅσον 1. 103.. 113. ἀ. προφάσει 1. 141. ἀ. Ἡρακλείδου ἰόντος 2. 2. ἀ. τοιούτου κατεστάθη 6. 45. ἀ. ναῦς ἄλλας. praeter cetera. 7. 86. ἐφ' ἡμῶν. in unum diem. 4. 69. ἀ. τοῦ ὀνόματος 6. 33.
ἀναβαίνειν 2. 76.; 4. 25.; 8. 108. (ἀναβαίνοντες. h. e., interpretes 8. ἐπιτήδειοι αὐτοῖς. τοῖς Ἀνυδρίοις.)
ἀναβαίνῃς 3. 95.; 6. 31.. 43.; 8. 61.
ἀναβαίνον 3. 51.; 5. 26.
ἀναβαίνειν 8. 109.
ἀναβαίνεσθαι 3. 59.; 6. 16.
ἀναβαίνεσθαι 3. 51. — ἀναβαίνεσθαι 3. 69.; 8. 38.
ἀναβάντα 5. 65. — ἀναβάντος 6. 16.
ἀναβαίς 2. 49.; 3. 20.; 7. 62.
ἀναβαίνειν 3. 45.; 4. 68. — ἀναβαίνειν et ἀναβαίνεσθαι 1. 82.; 4. 64.. 97.; 6. 60. ἀναβαίνειν τὸν ἀναβαινόμενον 3. 52. — — ἀναβαίνειν 1. 98.; 4. 76.; 7. 65.; 8. 24.. 91.
ἀναγγέλλεσθαι 1. 71.. 126.; 3. 30.; 4. 3.; 5. 1.; 8. 96.
ἀναγιγνώσκειν 1. 70.; 2. 65.
ἀναγκάζεσθαι 1. 132.; 5. 4. (ἀναγκάζειν.) — ἀναγκαζομένῳ 2. 43.
Ἀναίσκυντος. apud Epidaurum. 5. 77., 80.
ἀναλαμβάνειν 6. 46.
ἀναλύειν 4. 132.; 7. 61.
ἀναλύσις 3. 16.. 42.
ἀναμφισβητήτως 1. 56.
ἀναλαμβάνειν 6. 101.
ἀναλύσασθαι 8. 8.
ἀναλύσειν 6. 72.; 8. 24.. 83.

ἐπιδιώκειν 3, 33., 69.
ἐπιδοχὴ πολιτειῶν 6, 17.
ἐπιδρομὴ 4, 34., 56.
ἐπιείκεια 3, 40., 48.; 5, 85.
ἐπιεικὴς 4, 19.; 8, 93.
ἐπιέναι, prodire ad dicendum, 1, 72. τινί 3, 12.; 4, 61. τινὰ ibidem. ἐπιόντα πόλεμον — ὄλεθρον 2, 36. πρὸς οὓς ἐπῆεσαν 6, 31.
ἐπιζήμιος, noxius, τῷ ξυμφόρῳ opposítus, 1, 32.
ἐπιθαλάσσιος 3, 91.; 4, 102.
*ἐπιθέειν, προσθέειν, 4, 33.
ἐπιθειάζειν 2, 75.; 8, 53. — ἐπιθειασμὸς 7, 75.
ἐπιθεραπεύειν 8, 47., 84.
ἐπιθυμεῖν 1, 80.; 6, 15. — ἐπιθυμία 4, 81. (ἐς τινα); 6, 15. (ἐπιθυμίαις χρῆσθαι ἔς τι.)
ἐπίκαιρος 6, 34. ἐπικαιρότατον 1, 68.
ἐπικαλεῖν 1, 139.; 4, 133.
ἐπικατάγειν 3, 49.; 8, 28.
ἐπικαταδαρθεῖν 4, 133.
ἐπικαταλαμβάνειν, assequi, einholen, 3, 111.
ἐπικαταψεύδεσθαι 8, 74.
ἐπικατιέναι 2, 49.
ἐπικεῖσθαι 4, 44.; 7, 71.
ἐπικελεύειν 4, 28. — ἐπικέλευσις 4, 95.
ἐπικηρυκεύεσθαι 3, 101.; 4, 27.; 7, 48., 49.; 8, 44.
ἐπικλᾶν 3, 59.; 4, 37.
ἐπίκλησις 7, 68. — ἐπίκλητος 6, 61.
ἐπικλινὴς 6, 96.
ἐπίκλυσις 3, 89.
ἐπικομπεῖν 4, 126.; 8, 81.
ἐπικουρεῖν 5, 23. — ἐπικουρία 1, 32., 33. — ἐπικουρικὸν, τὸ, 4, 52.; 8, 25. — ἐπίκουρος 2, 33.
ἐπικρατεῖν 4, 19.; 7, 63. — ἐπικράτησις 1, 41.
ἐπικρεμαννύναι 3, 40.
ἐπικτᾶσθαι 4, 61.
ἐπικυροῦν 3, 71.; 5, 45.
ἐπικωλύειν 6, 17.
ἐπιλαμβάνειν 4, 27., 96. de tempore, quo quid alicui accidit, 4, 133.
ἐπιλέγειν 6, 28.
ἐπιλείπειν 3, 20. — ἔπιλειψις 2, 50.
ἐπιλέκτως 4, 4.
ἐπιμανθάνειν 1, 138.
ἐπιμαχία 1, 44.; 5, 48.
ἐπιμαρτυρεῖν 6, 29. — ἐπιμαρτυρία 2, 74.
ἐπιμαχεῖν 5, 27. — ἐπίμαχοι et ξύμμαχοι 1, 44.; 3, 70.; 4, 31. ἐπίμαχον — χωρίον 4, 31. ἐπιμαχώτατος 4, 4.
ἐπιμέλεια 3, 46.; 6, 41. administratio reip. 2, 40. — ἐπιμελεῖσθαι 6, 41.; 7, 8.; 8, 68. — ἐπιμελὴς 1, 5. (ἐπιμελὲς εἶναί τινι); 5, 66.
ἐπιμένειν 3, 26.
ἐπιμεταπέμπεσθαι 6, 21.
ἐπιμιγνύναι 1, 2.; 2, 1.; 4, 118. — ἐπιμιξία 5, 35., 78.
ἐπιμονὴ 2, 18.
ἐπινέμεσθαι 2, 54.
ἐπινοεῖν 1, 70. — ἐπίνοια 4, 92.
ἐπίπαν 5, 68.
ἐπιπαρανεῖν, acervare, 2, 77.
ἐπιπαρεῖναι 5, 10.
ἐπιπίπτειν 1, 117.; 3, 86.
ἔπιπλα 3, 68.
ἐπιπλεῖν 4, 11.; 8, 39., 90. — ἐπίπλευσις 7, 36. — ἐπίπλους 2, 17.; 8, 86. pro ἐπιπλέοντες 2, 90.; 8, 102.
ἐπιποληῖς τινος 6, 98.
ἐπίπονος 1, 70.; 3, 58. ἐπιπόνως 1, 22.
ἐπιῤῥώννυσθαι 8, 89.
ἐπισημαίνει absolute pro σημεῖόν ἐστι 2, 49.
ἔπίσημος 2, 13. ἐπισημότατος 2, 43.
ἐπισιτίζεσθαι 8, 95.
ἐπισκεπτέον 6, 34.
ἐπισκευάζειν ναῦν 1, 29.; 5, 104.; 7, 1. — ἐπισκευὴ 1, 52.
ἐπισκήπτειν 2, 47., 73.
ἐπισκοπεῖν 3, 44.; 5, 3.
ἐπισπᾶσθαι 3, 43., 89.; 4, 9., 35., 130.; 5, 3., 11., 111.
ἐπισπένδεσθαι 5, 22.
ἐπισπέρχειν 4, 12.
ἐπισπέσθαι. ἐπισπόμενος 3, 43.; 4, 35.; 5, 3., 11.
ἐπισπονδὴ 5, 32.
ἐπίστασθαι 4, 10.; 6, 72.; 8, 48. cum participio 2, 44.
ἐπιστατεῖν 4, 118. — ἐπιστάτης in re militari 5, 66.
ἐπιστέλλειν 7, 14.
ἐπιστήμη 6, 72.; 7, 62. — ἐπιστήμων 1, 142.
ἐπιστολαὶ de una epistola 1, 132. — ἐπιστολὴς Spart. 4, 38., ann.
ἐπιστρατεία 2, 79. — ἐπιστρατεύειν 4, 92. τινὰ 4, 60.
ἐπιστρέφειν, einlenken, 1, 61. — ἐπιστροφὴ 1, 50.; 3, 71., 72. navium 2, 89.
ἐπίσχεσις 2, 18.
ἐπιτάσσειν 1, 140. — ἐπίτακτοι 6, 67.
ἐπιτάφιος λόγος Periclis 2, 35.
ἐπιταχύνειν c. genit. 4, 47.
ἐπιτειχίζειν, ἐπιτείχισις, 1, 142. —

ἐπιτείχισμα 8, 95. — ἐπιτειχισμὸς τῇ χώρᾳ 1, 122.
ἐπιτελεῖν 1, 70.
ἐπιτελὴς 1, 141.
ἐπιτέλλειν de sideribus 2, 78.
ἐπιτέρπειν 3, 104.
ἐπιτέχνησις 1, 71.
ἐπιτήδειος 1, 58.; 2, 20.; 5, 44., 64. (amicus); 7, 74.; 8, 63. τρόπος 8., 66., 70. c. infinit. 2, 20. ἐπιτηδειότερος 4, 54. ἐπιτηδείως 1, 19.; 5, 82.
ἐπίτηδες 3, 112.
ἐπιτηδεύειν 1, 37. — ἐπιτήδευμα 1, 138.; 6, 15. modus agendi, institutum, 1, 32. — ἐπιτήδευσις 2, 86.; 7, 86. ἐπιτ. πᾶσαν ἐς ἀρετὴν νενομισμένη 7, 87.
ἐπιτηρεῖν τινα 1, 62.
ἐπιτιθέναι 2, 24.; 6, ., 61.
ἐπιτιμᾶν 4, 28.; 7, 48. — ἐπίτιμησις 7, 48. — ἐπίτιμος 5, 34.
ἐπιτολὴ 2, 11. siderum 2, 78.
ἐπιτρέπειν 1, 126.; 4, 54.; 5, 31., 99. negotia publica mandare 6, 40. cf. 1, 95., 126.; 6, 15.
ἐπιτροπεύειν τινὰ 1, 132.
ἐπιτροπὴ 5, 31. δίκης 5, 41.
ἐπιτυγχάνειν 3, 3.
ἐπιφανὴς 2, 43.; 7, 3. ἐπιφανὲς δή που 8, 87. ἐπιφανέστατος 1, 21.; 5, 105. ἐπιφανῶς 1, 91.
ἐπιφέρειν 4, 67.; 7, 18.; 8, 83. ἐπ. πόλεμον 1, 141. ἐπενεγκεῖν τινα ὅπλα 5, 49. ἐπιφέρειν ὀργὰς 8, 83. ἐπιφ. in funeribus 2, 34.
ἐπιφήμισμα 7, 75.
ἐπίφθονος 2, 64.; 7, 77. ἐπιφθόνως c. genit. 1, 75.; 3, 82.
ἐπιφλέγειν 2, 77.
ἐπιφοιτᾶν 1, 81.
ἐπιφορὰ 6, 31. — ἐπίφορος 3, 74. ἐπίφορον πνεῦμα 2, 77.
ἐπιχάριτος 3, 67.
ἐπιχειμάζειν, hiemare, 1, 89.
ἐπιχειρεῖν 3, 12.; 4, 55.; 6, 31., 68.; 7, 21. (πρός τινα.) — ἐπιχείρημα 7, 47. — ἐπιχείρησις 1, 70.; 2, 11.; 4, 130. — ἐπιχειρητὴς 8, 96.
ἐπιχθόνιος 3, 104.
ἐπιχρῆσθαι 1, 41., 68.
ἐπιχωρεῖν 4, 107.
ἐπιχώριος 4, 17.; 8, 80. τὰ ἐπιχώρια 1, 126. ἐπιχώριος ὅρκος 5, 18.
ἐπιψηφίζειν 1, 87.; 6, 14.
ἔποικοι 2, 27.
ἐποκέλλειν 4, 26.; 8, 102.
ἐπομνύναι 2, 5.
ἐπονομάζειν 2, 29. ἐ. ὀνόματι 7, 69.
ἔπος 1, 3. (epicum poëma); 2, 54. (oraculum.)
ἐποτρύνειν 1, 84.; 6, 69.
ἐποφείλειν 8, 6.
ἔποψις 7, 71.
ἐπωνυμία 1, 3.; 2, 102. ἐπωνυμίαν ἔχειν 1, 9.
ἑπωτίδες 7, 34., 62.
ἕρανος figurate dictus 2, 43.
ἐραστὴς 6, 54.
ἐργάζεσθαι 1, 3.; 3, 52.; 4, 8.; 6, 27. εἰργασμένοι λίθοι 1, 93.
ἐργαλεῖα 6, 44.
ἐργασία 4, 105.; 6, 27.
ἔργον 1, 23., 73.; 2, 2., 43., 81.; 3, 112.; 4, 14., 34., 67.; 6, 34.; 7, 63. ἅμα τοῖς ἔργοις 1, 144. ἔργον, pugna, 2, 42., etc. ἔργων φυλακὴ 3, 82. ἔργον τινὸς periphrastice 6, 79. τὰ ἔργα τῶν πραχθέντων 1, 22. ἔργον — λόγος 1, 73.; 2, 43. ἔργῳ — λόγῳ 1, 84. et saepius. ἔργα et λόγοι 3, 38. ἔργον et γνώμη 2, 43. οὐδὲν ἔργον ἐστὶ 6, 80.
ἑρέται 6, 31.
Ἑρετρία 8, 95.
ἐρέω (ῥέω). εἰρημένον 3, 52.; 5, 30.; 7, 77.; 8, 52. τὰ ῥηθέντα, mandata, 3, 16.
ἐρημεῖν 2, 44. ἐρημοῦντες 3, 58. — ἐρημία 6, 102.; 8, 71. — ἔρημος 4, 3., 27.; 8, 96. τὰ ἐρῆμα Athenarum 2, 17. ἐρήμῃ δίκῃ 6, 61.
Ἐρινύες 1, 126.
ἔρις 2, 54.; 6, 34.
ἕρμα 7, 25.
Ἕρμαι 6, 27.
ἑρμηνεύειν 2, 60.
ἑρμιονὶς navis 1, 128.
ἑρύθημα 2, 49.
ἑρυμα 1, 11.; 6, 66.; 8, 40.
ἑρυμνὸς 5, 65.
ἔρχεσθαι 1, 31.; 3, 49.; 4, 92.; 8, 63. (redire), 72. ἐρχόμεθα pro ἤλθομεν 1, 40. ἐλθεῖν, nuntiatum esse, 8, 96. ἔρχ. ἐς πεῖραν 2, 41. cf. ἐλάχιστος.
ἔρως 2, 86.; 6, 24. — ἐρωτικὸς 6, 59. ἐρωτικῶς 6, 54.
ἐρωτᾶν 3, 61.; 4, 40.; 7, 44. — ἐρώτημα 3, 60.; 7, 44.
ἐς cum accusativo aliquo subjecti loco est 1, 3.; 3, 11. τὸ ἐς αὐτὸ, quod ad id attinet, 2, 53. ἐς, apud, 1, 33.; 6, 11. ἐς τοὺς Ἕλληνας 7,

56. ἐς ἐλπίδας προχωρεῖν 6, 103. ἡ ἐς τὰ ἔργα εἰωθυῖα ὀνομάτων ἀξίωσις 3, 82. ἐς τὸ ἀληθὲς ἐξελέγχεσθαι 3, 64. ἐς τὸ ἀκριβὲς εἰπεῖν 6, 82. ἐς τὸ φανερὸν ἀποδύντες 1, 6. ἐς μίαν βουλὴν 5, 111. ἐς μίαν ἡμέραν 6, 16. ἐς additur numeralibus 3, 20.; 8, 21. διαβάλλειν, λοιδορεῖν, ἔς τι 8, 88. ἐπιφέρειν αἰτίαν ἔς τι 5, 75. ἐς βασιλέα, ad regem, 1, 137. cf. 4, 67.; 8, 103. ἐς τὸν Ἐνυάλιον 4, 67. ἐς ἐμβολὴν 2, 89.; 7, 34. ἐς νύκτα τελευτᾶν 1, 51. ἐς ὀλίγους ποιεῖν τὰς ἀρχὰς 8, 53. ἐς ὀλίγον κατέχεται πόλις 8, 38. ἐς ὀλίγους καθιστάναι 5, 81. cf. οἰκεῖν. ἐς ὀφείλημα 2, 40. ἐς ὀψὲ 8, 23. ἐς ὀψὲ τελευτᾶν 3, 108. ἐς τὰ πρῶτα τιμᾶσθαι 3, 56. ἐς χεῖρας ἰέναι 8, 50. ἐς πλῆθος 1, 14. ἐς Θησέα ἀεί, ad Theseum usque, 2, 15. ἐς φίλια τοῖς Συρακουσίοις 7, 50. ἐς ἀρετὴν νενομισμένη ἐπιτήδευσις 7, 87. ἐς θεοὺς νόμιμα διαιτᾶσθαι 7, 76. ξύλα ἐς μηχανὰς 4, 13. ἐς αἶδιον 4, 63. ἐς αὖθις ibid. ἐς τοῦτο δυστυχίας ἀφικέσθαι 7, 86. ἀργυρολογεῖν ἐς τὸ ναυτικὸν 8, 3. ἐς τὰ μάλιστα ξένος 8, 6. ἀπαρίθμησις ἐς τὰ προγεγενημένα 5, 20. ἐς ἅπαν, omnino, 5, 103.
ἐσαγγέλλειν 1, 116.; 8, 51.
ἐσάγειν 4, 26.
ἐσακοντίζειν 7, 78.
ἐσακούειν 1, 126.
ἐσβαίνειν 1, 93. ἐσβῆναι ἐς τὰς ναῦς 3, 80. cf. 4, 25., 100.
ἐσβάλλειν 2, 48.; 3, 96.; 4, 90.; 7, 82. ἐσβάλλειν et προσβάλλειν 4, 25. ἐσβάλλεσθαι 8, 31.
ἔσβασις 7, 30. — ἐσβατὸς 2, 41.
ἐσβολὴ 2, 13. aditus in montana 3, 112.; 4, 81., 127.
ἐσγράφεσθαι ἑαυτὸν 1, 31.
ἐσδρομὴ 2, 25.
ἐσέρχεσθαι 2, 54.; 3, 25.; 4, 98.
ἐσηγεῖσθαί τινί τι 3, 20.; 7, 73. — ἐσήγησις 5, 30. — ἐσηγητέον 6, 90. — ἐσηγητὴς 8, 48.
ἐσθήμασι τιμᾶν defunctos 3, 58. — ἐσθὴς 1, 6.
ἐσιέναι 4, 48.; 6, 31. ἐς τὰς σπονδὰς 5, 30., 35. καθότι ἂν ἐσίῃ ἡ πρεσβεία 4, 118. ἐ. τινὰ, in mentem venire alicui, 6, 31.
ἔσκειμαι 6, 32.
ἐσκομιδὴ 7, 24. — ἐσκομίζεσθαι 6, 22., 49.
ἐσνεῖν 4, 26.
ἔσοδος 7, 51.
ἐσπέμπειν 4, 16.
ἐσπίπτειν 1, 131.; 4, 25.
ἐσπλεῖν 4, 75.; 7, 23. τὰ ἐσπλέοντα 4, 39. — ἔσπλους 4, 8.; 7, 24.
ἔσπραξις 5, 53.
ἐσσιδηροῦν 4, 100.
ἑστία. ἐπὶ τὴν ἑστίαν καθίζεσθαι 1, 136.
ἐστιθέναι 4, 100.
ἐσφέρεται et φέρεται ἀπαρχὴ 6, 20. —ἐσφορὰ, Vermögenssteuer, 1, 141.; 3, 19.
ἔσχατος 2, 96. τοὔσχατον 4, 31. τὰ ἔσχατα 4, 96. τὰ ἐπ' ἔσχατα 8, 95.
ἔσω 2, 90.
ἕται 5, 79.
ἑταιρία 3, 82.; 8, 49., 54. — ἑταιρικὸς 3, 82. — ἕταιροι 8, 54., 92.
ἕτερος 4, 28.; 7, 24., 59., 64. ἕτερος et δεύτερος 3, 49. ἕτερος ἑτέρου προφέρει ἐπιστήμῃ 7, 64. οἱ ἕτεροι 2, 63. ἕτερος c. genit. 1, 28.
ἐτήσιος 2, 80.
ἔτι, praeterea, 6, 31. ἔ. πρότερον 8, 45. οὐκ — ἔτι 8, 2.
ἑτοῖμος 1, 20.; 2, 3.; 4, 123. ἑ. καταφρονεῖν τινα 8, 82. ἑτοιμότερος 4, 61. τὰ ἑτοῖμα et τὰ μὴ προσήκοντα 4, 61.
ἔτος 5, 25.
ευ. vide α.
εὖ διαβαλὼν 3, 42. θέσθαι 4, 59. παθεῖν 3, 40. παρασχὸν 1, 120. καὶ εὖ καὶ κακῶς τινα ποιεῖν 8, 82. εὖ παρασκευάζεσθαι τὰ πολέμια 1, 18.
εὐαποβατώτερος 4, 30.
εὐαποτείχιστος 6, 75.
εὐβουλία 1, 78.; 2, 97.; 3, 42. — εὔβουλος 1, 84.
εὐδαιμονία 2, 97. — εὐδαιμονίζειν 8, 24. — εὐδαίμων 1, 6.; 2, 43. (τὸ εὔδαιμον τὸ ἐλεύθερον. vetus est proverbium Germanorum *Freiheit ist Silber und Gold.*)
εὐδοκιμεῖν 2, 37.
εὐδοξότατος 1, 84.
εὐελπις 1, 70.; 4, 10.
εὐεπίθετος 6, 34.
εὐεργεσία (ἔς τι) 1, 41.; 4, 11. cf. κατατιθέναι.
εὐεφοδώτατος 6, 66.
εὔζωνος ἀνὴρ 2, 97.
εὐήθεια 3, 45. — τὸ εὔηθες 3, 83.
εὐθὺς 1, 1., 34.; 2, 5., 100.; 5, 3.; 7, 77. εὐθὺς cum participio junctum 1, 76.; 2, 39.; 7, 50. εὐθὺς — ἐπειδὴ 7, 13. εὐθὺ et εὐθύς 8, 88., 96.

εὐθέως 4, 44.; 8, 74. τὸ εὐθέως 7, 33. — εὐθύνειν 1, 95.
εὐπαθωιρετώτερος 7, 18.
εὐπατηγόρητος 6, 77.
εὔπλοσμος 1, 84.
εὐλάκα 5, 16.
εὐλογία 2, 42. τὸ εἰκὸς 4, 87. εὐλόγῳ προφάσει 6, 79. — εὐλόγως 4, 61.
εὐμένεια 5, 105. — εὐμενὴς γῆ ἐναγωνίσασθαι 2, 74.
Εὐμενίδες 1, 126.
εὐμεταχείριστος 6, 85.
Εὐμολπίδαι 2, 15.; 8, 53.
εὖναι militum, tentoria, 3, 112.; 4, 32.; 6, 67.
εὔνοια 1, 22.; 3, 12. εὔνοιαν ἔχειν 2, 11. εὐνοίᾳ 7, 57. — εὔνους 5, 109.; 6, 88. τῷ ὑμετέρῳ εὔνῳ 4, 87. εὐνόων 6, 64.
εὐνομεῖν 1, 18. — εὐνομία 8, 64.
εὐξυνετώτερος 4, 18.
εὐοργήτως 1, 122.
εὐορκεῖν 5, 30. — εὔορκος 5, 29.
εὐπορεῖν 6, 34. — εὐπορία 3, 82.; 4, 52. — εὔπορος 4, 78.; 8, 48. εὐπορώτερος 1, 93. εὐπορώτατος 2, 64.
εὐπραγία 1, 84.; 5, 46.; 7, 46.
εὐπραξία 3, 39.
εὐπρέπεια λόγων 3, 11. — εὐπρεπὴς 3, 38.; 4, 86.; 7, 57. εὐπρεπέστατος 2, 44.; 8, 109. εὐπρεπῶς 4, 61.
εὐπρόσοδος 6, 57.
εὐπροφάσιστος 6, 105.
εὕρημα 5, 46.
εὑρίσκεσθαι 1, 58.; 3, 45.; 5, 26.; 7, 67.
εὐρυχωρία 2, 86., 90.; 8, 3.
εὐσεβεία νομίζειν 3, 82.
εὐσκεπαστότατος 5, 71.
εὐσταλὴς 3, 22.
εὐτακτεῖν 8, 1. — εὔτακτος 7, 77. — εὐταξία 6, 72.
εὐτέλεια 2, 40.; 8, 1. — εὐτελέστερος 8, 46.
εὐτράπελος 2, 41.
εὐτυχεῖν 2, 60., 61.; 3, 39.; 4, 62. — εὐτυχὴς 2, 62. — εὐτυχία 1, 120.; 8, 106.
εὐφυὴς 2, 41. (?)
εὐφύλακτος 3, 94. εὐφυλακτότερα 8, 55.
εὔχεσθαι 3, 58. — εὐχὴ 8, 70.
εὐψυχία 2, 87., 89. — εὔψυχος 4, 126. εὐψυχότατος 2, 11.
εὐώνυμος 5, 67.
ἐφαιρεῖσθαι 4, 88.
ἐφεδρεύειν 4, 71.
ἐφέλκειν 1, 42.
ἐφέπεσθαι 3, 43., 45.; 4, 35., 96.; 5, 3., 11.
ἐφήμερος 2, 53.
ἐφιέναι pro ἐνδιδόναι 1, 95. ἐφίεσθαι c. genit. 4, 61. ἐφιέμενος 4, 108.
ἐφίστασθαι 3, 82.; 8, 69.
ἐφόδιος 2, 70. — ἔφοδος 1, 6.; 3, 11.; 4, 126.; 6, 99.
ἐφολκὸς 4, 108.
ἐφορᾶν 3, 104.
ἐφορεύειν 8, 6.
ἐφορμεῖν 3, 31.; 8, 75. ἐφορμηθέντας 6, 49. — ἐφορμὴ 6, 90. — ἐφόρμησις ab ἐφορμεῖν 2, 89. — ἐφορμίζειν 4, 8. — ἔφορμος subst. 3, 6.; 4, 32. adject. 3, 76.
ἐφυστερίζειν 3, 82.
ἐχέγγυος 3, 46.
ἔχειν. θεοὶ ὅσοι ἔχετε γῆν, etc. 2, 74. ναῦς ἀπέστειλαν ἔχοντα 3, 26. πλεῖστον τῆς γνώμης εἶχε 3, 31. ἔχοντες τὰς ναῦς, cum navibus, 6, 50., 61. cf. 1, 9. (χρημάτων, ἃ ἦλθεν ἔχων.) ἔ. εἰπεῖν 6, 60. ἔ. ἐν αἰτίᾳ 1, 35. ἔ. δι' ἡσυχίας 2, 22. ἔ. τὸν νοῦν 3, 22. ἔ. γνώμην 3, 25., 92.; 4, 125. ἔ. χάριν 3, 56. ἔκπληξιν 4, 126. ἔ. τι βίβαιον 6, 10. ἔ., σχεῖν, ἐκκνυμίαν, ἀγανάκτησιν, 1, 9.; 2, 41. ἔ. ἐγκλήματα 1, 26. μέμψιν 2, 41. αἴσθησιν 2, 61. ἔ. τὴν κατηγορίαν 8, 91. ὑπόμνησιν ἔχει ἡ παρακέλευσις 4, 95. ἔ., appellere, 1, 110; 8, 29. cf. σχεῖν. ἔχειν τινὰ 6, 54. τὴν πόλιν 8, 66. ἔχει cum adv. et genit. 1, 22.; 6, 97.; 7, 2. ὡς ἕκαστός τις ἔσχε τῆς ξυντυχίας 7, 57. ἔ. πονήρως 7, 83. ἔ. ἐν ὀργῇ, δι' ὀργῆς, 2, 8. ἔ. οὐδὲν κακὸν 8, 86. ἔ. pro ἐπέχειν 1, 73., 112. ἔχεσθαι ἐν ἀπόρῳ 1, 25. ἔχεσθαί τινος 1, 140. τοῦ πολέμου 6, 88. ἔργου 2, 2. τῆς αὐτῆς γνώμης 8, 81.
ἔχθος 7, 57.
ἔχθρα 6, 80.
ἔχθρος 1, 44. ἔχθιστος 7, 68. ἔχθρος et πολέμιος 1, 95.
ἐχυρὸς 3, 83.; 7, 41. ἐχυρώτερος 1, 42. — ἐχυρῶς 5, 26.
ἕως, aurora, 4, 32.
ἕως 4, 30.; 8, 40. ἕως ὀψὲ τελευτᾶν 3, 108. ἑωσπερ 7, 19.

Z.

ζάγκλον 6, 4.
ζέρεθρα 5, 65., ann.

ζευγῖται 3, 16., ann.
ζεῦγμα 7, 30., 69., 70.
ζευγνύναι ναῦν 1, 29. — ζεῦγος 4, 128. ζεύγη 6, 7.
ζηλοῦν, aemulari, 2, 37., 39. felicem praedicare, 5, 105.
ζημία 2, 24.; 3, 45., 67., 70. — ζημιοῦν 3, 42.; 4, 65.; 8, 73., 74.
ζῆν 2, 45.; 3, 38.
ζητεῖν 3, 67.; 6, 27. — ζήτησις 1, 20.; 8, 57.
ζυγῖται 4, 32., ann.
ζυγὸς militari sensu 5, 68.
ζωγρεῖν 7, 23., 24.

H.

ᾗ excidisse visum ante ω 8, 89. ᾗ et ἄν confusa 8, 94. ᾗ et καὶ 2, 17.; 8, 92. ᾗ et οὐ 8, 52. cf. 3, 62.
ᾗ, alioqui, et εἰ δὲ μὴ 1, 78., ann. ᾗ (ἦτοι) — ᾗ — ᾗ — 6, 34. ᾗ ex abundantia genitivo adjectum (οὐκ ἐλάσσονος ᾗ 500 ταλάντων) 2, 13. contra omissum in numero 4, 44. (ὀλίγῳ ἐλάσσους πεντήκοντα.)
ᾗ μὴν 4, 86. ᾔπου 1, 142. ᾗ που γε δὴ 6, 37.; 8, 27. ᾗ που δὲ 1, 142. ᾗ που ἄρα 5, 100.
ᾐβᾶν 4, 132. — ᾔβη 2, 46.
ἡγεῖσθαι 2, 10.; 4, 10.; 7, 14. ἡγ., probare, 2, 42. — ἡγεμὼν 3, 98. — ἡγεμονεύεσθαι 3, 61. — ἡγεμονία 5, 47., 69.; 7, 15. ἡ — αν παραλαμβάνειν 1, 96.
ἤδη. ἤδη, καὶ οὐ μέλλοντες, 1, 69. ἤδη — καὶ — 1, 50.; 4, 67. ἤδη τε, καὶ — 2, 53.
ἡδύς. τὰ ἡδέα 2, 40.; 5, 105. ἡδίον 1, 90. ἡδέως 5, 11.; 8, 89.
ἥδομαι 1, 120.; 3, 40. — ἡδονὴ 2, 53.; 4, 19.
ἦθος 2, 61.
ἧκειν 1, 137.; 4, 30., etc. junctum aoristo 4, 61.
ἥκιστα. οὐχ ἥκ. 7, 44.; 8, 73.
ἡλικία 2, 36. (καθεστηκυῖα), 2, 44.; 8, 75. (οἱ ἐν τῇ ἡλικίᾳ.) cf. 6, 24. αἰσθάνεσθαι τῇ ἡλικίᾳ 5, 26.
ἥλιος. οἱ ἥλιοι 7, 87.
ἡμέρα. ἡμέραι, ubi expectes ἡμέρα, dies constitutus, ut in superioribus, 6, 65.
ἡμέτερος 1, 82.; 3, 11.; 6, 85. ἡμέτερον, id, quod pro nobis est, nobis utile, 4, 10.
ἡμίεργος 7, 2.
ἡμιθνῆτες 2, 52.
ἥμισυς 1, 93.; 3, 20. ἡ ἡμισεία 8, 8. ἐξ ἡμισείας, dimidia parte, 5, 20. ἡμίσεος ἡμέρας 4, 104. ἥμισυ τῆς οἰκίας τοῦ ἱεροῦ 5, 16.
ἡμιτέλεστος 3, 3.
ἤν cum optativo 3, 44.; 8, 27. ἤν δέῃ 8, 81. ἤν et εἰ simul illata 3, 44.; 6, 21. ἤν et εἰ deficiente apodosi 3, 3. ἤν ἄρα cum conj. 2, 5. ἤν μὴ pro πλὴν 5, 47. ἤν τε — ἤν τε, interjecta sententia, ad quam enuntiata illa duo referuntur, 3, 44. cf. τὲ — τὲ — 4, 9.
ἡνίκα 7, 73.
ἤπειρος 1, 5.; 4, 102. Thesprotis 1, 136. αἱ ἤπειροι 6, 10. — ἠπειρῶν 2, 102. — ἠπειρώτης 4, 12. ἠπειρωτικὸν, τὸ, 3, 91., 94.
ἥρως 5, 30.
ἧσσα 7, 72. — ἡσσᾶσθαι 3, 38.; 4, 19., 37.; 8, 34. — ἥσσων 1, 84.; 4, 72. ἧσσον ἐπιπέμπειν 6, 73. οὐχ ἧσσον 6, 78., 88., etc.
ἡσυχάζειν 1, 12., 120.; 2, 49.; 4, 4. — ἡσυχία 5, 35., 73. — ἥσυχος 6, 34. ἡσυχαίτερος 3, 82.
ἦτορ 3, 104.

Θ.

Θαλάμιοι 4, 32.
Θάλασσα. ἐπὶ Θάλασσαν, v. ἐπί. — Θαλασσεύειν 7, 12. — Θαλάσσιος 1, 7. — Θαλασσοκρατεῖν 7, 48.; 8, 30., etc. — Θαλασσοκράτωρ 8, 63.
Θάμβος 6, 31.
Θάνατος 4, 54. Θανάτου κρίνεσθαι 3, 57. — Θανάτωσις 5, 9.
Θάπτειν 2, 34., 57.; 6, 72.
Θαρσαλέος 2, 11.; 51. — Θαρσεῖν 1, 69., 81.; 2, 65.; 7, 29. — Θάρσησις 7, 49. — Θάρσος 1, 120.; 6, 68. — Θαρσύνειν 1, 142.; 2, 59.; 5, 104.
Θᾶσσον 3, 12.; 4, 54.
Θάτερον 1, 87. τὰ ἐπὶ Θάτερα 7, 84.
Θαῦμα 8, 14. — Θαυμάζειν, honorem habere, 1, 38., 72.; 4, 85. — Θαυμαστὸς 1, 76.
Θέα 5, 7. κατὰ Θέαν 6, 30.
Θέαμα 2, 39. — Θεᾶσθαι 3, 38.; 5, 7. — Θεαταὶ τῶν λόγων 3, 38. — Θέατρον 8, 93.
Θειάζειν 8, 1.
Θειασμὸς 7, 50.
Θεῖον, sulphur, 4, 100.
Θεῖος 3, 82.; 4, 70.

θεμέλιον 3, 68.
θεὸς 2, 71., 74.; 8, 70. ἡ θεὸς dicta κατ' ἐξοχήν Minerva 1, 126.
θεράπεια 1, 55. — θεραπεύειν medicorum 2, 47. θ. τὴν ἄνοιξιν τῶν πυλῶν 4, 67. θ., colere, observare, gratificari alicui, 6, 29. θ., simulare, quasi colas, 6, 79. — θεράποντες in navibus 6, 31.; 7, 13. militum 4, 16.
θέρμαι 2, 49.
θέρος 2, 47.; 4, 49.; 6, 8.
θέσις 5, 7.
θεσμοφύλαξ 5, 47.
θεωρεῖν 3, 104.; 5, 18.; 8, 10. — θεωρία 6, 16., 24. — θέωρος 5, 47.; 6, 3.
θήκη 1, 8.; 2, 52.
θῆτες 3, 16., ann.; 6, 43.
θνήσκειν 2, 47., 53.; 8, 74. τεθνήκωσι 8, 74. τεθνηκὼς ὑπό τινος 2, 6. ἐτεθνήκει 7, 86.
θολερὸς 2, 102.
θόρυβος 4, 14., 104. — θορυβοῦν 3, 78.; 8, 50.
Θουρία, Θούριοι, Thurii urbs, 6, 61.
Θρᾴκης, τὰ ἐπί, 1, 59.; 2, 9. et saepius.
θρανῖται 6, 31.
θρασὺς 7, 77. θρασύτερος 8, 103.
θρίξ 1, 6.
Θρίωζε 1, 114.
θροῦς, rumor, 4, 66.; 5, 7., 30.; 8, 79.
θύειν 1, 126. θ. ἐς τὰ ἱερὰ 6, 54. — θῦμα 5, 53. θύματα ἐπιχώρια 1, 126.—θυσία 3, 58. θυσίαι ἐτήσιοι 5, 11. — θυμιατήριον 6, 46.
θυμὸς 2, 11. θυμῷ φέρειν 5, 80. cf. ὀργή. — θυμοῦσθαι 7, 68.
θύραι et πύλαι 2, 4. — θύρωμα 3, 68.

I.

ἴαμα 2, 51. — ἰᾶσθαι tropice 5, 65. — ἰατρὸς 2, 49. tropice 6, 14.
ἰδέα 1, 109.; 2, 19., 51., 77.; 3, 62., etc.
ἰδεῖν, visere, 4, 125.
ἰδιοξενία 5, 43., ann.
ἴδιος 3, 45.; 8, 1. ἰδίᾳ 2, 44.; 3, 84.; 5, 36. substantivo junctum 1, 68., 141. pro se, für seine Person, 7, 48. cf. χρῆμα.
ἰδιώτης 1, 106., 124.; 2, 48., 64.; 3, 37., 82.; 4, 2., 61.
ἱδρύειν 1, 131.; 2, 49.; 3, 40. ἱδρύθη 2, 49.; 3, 72. σηρατοπέδῳ ἐν νεῶν ἱδρυθέντι 6, 37.
ἶναι, v. εἰμι.
ἰέναι γλῶσσαν 3, 112.
ἱεράσθαι 2, 2.; 5, 1.
ἱέρεια 4, 133.
ἱερομηνία, ἱερομηνίαι, 3, 56., 65. ἱερομήνια 5, 54.
ἱερὸν 5, 50. et τέμενος 1, 134. et νεώς 4, 90.; 5, 18.
ἱερὸς 2, 15.; 5, 97., 116. ἱερά, res sacrae, 2, 13. ἱερὰ τέλεια 5, 47. ἱερὰ γῆ 1, 139. ἱερὰ καὶ ὅσια 2, 52.
ἰᾷνειν tropice 2, 76.
ἱκανὸς 1, 2. (capax, sufficiens), 35.; 7, 77. ἱκανῶς 1, 91.; 6, 92.
ἱκετεία 3, 67. — ἱκετεύω 2, 47. — ἱκέτης 1, 136.
ἱκνεῖσθαι. τὸ ἱκνούμενον ἀνάλωμα 1, 99.
ἴκριον 2, 7.
Ἰόνιος, ὁ, 1, 24.; 6, 34., 44.
ἱππαγρέτης 4, 38.
ἱππαγωγὸς 4, 42. νῆες ἱππαγωγοί. στρατιωτίδες, ὁπλιταγωγοί, 6, 43. cf. 2, 56.
ἱπποκρατεῖσθαι 6, 71.
ἱππομαχεῖν 4, 124. — ἱππομαχία 2, 22.
ἵππος, οἱ ἵπποι, equitatus, 1, 61.; 4, 95.; 7, 55.
ἱπποτοξότης 2, 96.
ἱπποτροφία Atheniensium 6, 12.
Ἰσθμοί 5, 18., ann. — Ἰσθμὸς 1, 56. — ἰσθμοῖδης 8, 25. ἰσθμῶδες χωρίον 7, 26.
ἰσοδίαιτος 1, 6.
ἰσοκίνδυνος 6, 34.
ἰσομοιρεῖν 6, 16., 39. — ἰσομοιρία 5, 69.; 7, 75.
ἰσονομεῖσθαι 6, 38. — ἰσονομία πολιτικὴ 3, 82. — ἰσόνομος 3, 62.
ἰσοπαλὴς 2, 39.
ἰσοπλατὴς 3, 21.
ἰσοπλήθης 6, 37.
ἰσόρροπος 1, 105.; 2, 42.
ἴσος, aequus, commodus (utilis), 1, 15.; 2, 44.; 5, 79. ἴ. σύνοιξ 3, 9. ἴση προμηθία 6, 80. φρονεῖν 7, 27. τῆς ἴσης καὶ ὁμοίας μετέχειν 4, 105. ἴσα τῇ δόξῃ ξυναγωνιεῖν 7, 71. μὴ ἴσος τοῖς παροῦσι πράγμασι 1, 132. ἴσον pro τὸ ἴσον 1, 39. ἴσα καὶ ἐκέται 3, 14. ἐπὶ τῇ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ 1, 27. οὐκ ἀπὸ τοῦ ἴσου 2, 89. ἐπὶ τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις 5, 79. v. ἀπὸ, ἐκ, ἐπί. ἰσαίτερος 8, 89.

ἰσοτελεῖς Attici 7, 68.
ἰσόψηφος 1, 141.; 3, 79.
ἵστασθαι πρός τινος γνώμην 4, 56. ἵσταται ἄνεμος 2, 97.; 6, 104. ἑστηκὼς ἄνεμος 6, 104. ἐμποδὼν ἵστασθαι 1, 53. αἱ γνῶμαι ἵστανται πρὸς τὰ λεγόμενα 6, 34.
ἴσχειν 3, 58.; 7, 36., 50.
ἰσχύειν 1, 143.; 2, 13.; 3, 47.
ἰσχυρίζεσθαι, asseverare, 6, 55.; 7, 49. — ἰσχυρὸς 3, 6.; 4, 9. communis generis 2, 49. ἰσχυρόν τι ἔχειν 4, 27. ἰσχυρότατος 5, 23., 111. — ἰσχὺς 1, 69.; 2, 97.; 4, 65. (τῆς ἐλπίδος); 7, 66.
Ἰταλία, Ἰταλιῶται, 6, 44.

K.

Καδμηῖς γη 1, 12.
καθαιρεῖν 1, 4., 8., 90., 139.; 3, 13. — καθαιρέτης 4, 83.
καθάπτεσθαι 6, 16., 82.
καθαρὸν, τὸ, robur militum, 5, 8. cui opposita imbellis aetas, τὸ ἀχρεῖον τῆς ἡλικίας, 2, 44.
καθέδρα 2, 18.
καθελκύειν 6, 34.
κάθεξις 3, 47.
καθήκειν 3, 96.
καθιέναι τὰς κάπας 2, 91. καθιέναι, in certamen mittere, 6, 16. καθίεσθαι de brachio muri ad mare vel fluvium demissi 4, 103.; 5, 52. = κρεμαννύναι 4, 100.
καθίζειν 7, 82. — καθίζεσθαι 4, 90. καθεζόμην 3, 70.; 7, 77. καθίζεσθαι ἐς ἱερὸν 1, 24. statum immobilem significat 7, 67. (καθεζομένους.)
καθίστημι 1, 1., 32., 76.; 2, 89.; 3, 34., etc. καταστάντα πολεμεῖν 1, 59.; 2, 1.; 5, 4. καθεστηκυῖα ὥρα 4, 6. καθεστὼς 3, 9. καθίστασθαι ἐς ἀγῶνα 8, 68. ἐς ἀπόνοιαν 7, 67. καθίστασθαι γῆν 1, 114. ὁ καθιστάμενος πόλεμος 3, 3. καθεστήκει πόλεμος 1, 101. cf. 3, 87., 102. καταστήσασθαι τὴν ἀρχὴν 6, 54.
κάθοδος 3, 114.; 8, 47.
καθορᾶν 3, 20. τῇ ὄψει 3, 112.
καθότι 4, 34., 118.
καθύπερθε 5, 59. καθυπέρτερος 5, 14.; 7, 56.
καὶ, et quidem, 2, 41.; 3, 114. καὶ — καὶ 1, 107. καὶ duas sententias jungens, quarum altera alterius causam continet, 1, 60., 77., initio. καὶ, atque, statim consecuta significans, 4, 8. cf. 5, 27. καὶ fere sensu τοῦ revera, vel quidem, sane, in verbis γενομένην καὶ πάνυ ἰσχυρὰν 8, 46. κ. transpositum 2, 54. (ὅ τι ἄξιον καὶ εἰπεῖν pro ὅ τι καὶ ἄ. ε.) κ. molestum 6, 82. (ἔχει δὲ καὶ οὕτως.) vitiosum in verbis καὶ εἰ ἄμεινον εἶναι καθαιρεθὲν 8, 92. καὶ, praesertim, 4, 8. insuper, 1, 2.; 3, 11. (καὶ — εἰκὸν), 61.; 7, 61. καὶ post ὀψὲ ἦν, cum, 1, 14., 50.; 4, 67. ὁμοῖος καὶ 1, 120. ὁμοῖα κ. παραπλήσια, ubi ἤ expectes, 1, 82., 140.; 7, 80. sic etiam τοιαῦτα κ. παραπλήσια 1, 143. adde 5, 74. (ἡ μάχη τοιαύτη καὶ ὅτι ἐγγύτατα τούτων, ubi D. malebat ἤ ὅ. ἐγγ. τ.) κ. ἄγαν εἰ τύχοιμεν, im besten Falle, 4, 63. καὶ — γε 1, 139. καὶ — γε δὴ 4, 92. καὶ — δὲ 2, 36., initio; 7, 56. κ. εἰ et εἰ κ. (ut olim legebatur.) 2, 60.; 3, 26. κ. ἦν et ἦν κ. 5, 45. καὶ εἰ μὴ 7, 6. ἐν ἴσῳ κ. εἰ 2, 60. καὶ intensivum 1, 77.; 3, 98.; 7, 50.; 8, 2. κ. ἐπὶ πολὺ 3, 98. κ. πολὺ 6, 22. κ. ὁτιοῦν 4, 16. κ. ὁπωσοῦν 8, 90. καί που καὶ 2, 70. καί που τι 2, 87. καί τι καὶ 1, 107.; 4, 5. κ. ὡς, v. ὡς. καὶ — γὰρ 1, 77.; 4, 132. κ. δὶς 1, 44.; 5, 10. κ. ἅμα pro κ. ἅμα ὅτι 1, 110. καὶ post παραπλήσιος 7, 19., 71. καὶ cum participio pro καίπερ 5, 34.; 7, 69.; 8, 93. ὁπόσοι καὶ 8, 97. καὶ, sicut δὲ, ἀλλὰ, etc. in primaria sententia interdum ad sententiam in parenthesi positam refertur, velut 1, 72.; 3, 107.; 8, 79. καὶ apodosin incipiens 2, 21.; 5, 8., 27.; 8, 8., 34. καὶ οὐ et οὔτε, οὐδὲ, 1, 69.; 3, 87. καὶ et ὡς confusa 4, 23.; 6, 40.; 7, 71.; 8, 86.
Καιάδας 1, 134.
καίειν 2, 49.; 4, 34.
καινὸς 3, 92. — καινότης 3, 38. — καινοῦν 3, 82.
καίπερ omissum, velut ἐπιστάμενοι pro καίπερ ἐπ. 1, 69. cf. 5, 82.; 6, 9., 54.
καίριος 4, 10. — καιρὸς 1, 42.; 2, 43.; 3, 56. καιρὸς λαμβάνει 2, 84. ἔργον 2, 40. τύχης 1, 42.
καίτοι 2, 64. καίτοι — γε 3, 58.
κακία 2, 87.; 3, 58. — κακίζειν 1, 105.; 5, 75.
κακόνους 6, 24.

κακοξυνετώτερος 6, 76.
κακοπάθεια 7, 77. — κακοπαθεῖν 1, 78.; 4, 29.
κακοπραγεῖν 4, 56. — κακοπραγία 2, 60.; 3, 30.
κακὸς 2, 51.; 4, 117. κακὸν κακῷ ἰᾶσθαι 5, 65. κακὰ σπεύδειν 6, 39. κακῶς 2, 65.; 6, 51.; 7, 80. — κακοτροπία 3, 83. — κακοτυχεῖν 2, 60. — κακοῦν 3, 87.; 8, 32., 78. — κακουργεῖν 6, 7. — κάκωσις 7, 4., 82.
κάλαμος 2, 76.
καλεῖν 2, 23.; 6, 2.
καλινδεῖν 2, 52.
καλλιεπεῖσθαι 6, 83.
κάλλος 3, 17.
καλὸς 4, 40.; 5, 89.; 8, 2. (καλόν.) καλλίων 5, 60. καλλιώτερον 4, 118. κάλλιστος 2, 11.; 5, 9.; 6, 33. καλοὶ κἀγαθοὶ 8, 48. καλῶς 1, 44.; 2, 7.; 4, 17. καλῶς φίλιος 5, 36. καλῶς ψεύδεσθαι 6, 12. δρᾶν τι 1, 5. διακοσμεῖν 6, 54. κρύπτειν 8, 50. βουλεύεσθαι, θέσθαι, 4, 17. ἔχειν 1, 28.; 4, 18. κεῖσθαι παράπλου 1, 36.
καλύβη 1, 133.; 2, 52.
καλώδιον 4, 26. — κάλως 4, 25.
κάμνειν 2, 41. κεκμηῶτες 3, 59.
κάμπτειν. καμφθῆναι 3, 58.
κανοῦν φέρειν ἐν πομπῇ 6, 56.
κἄν, vel, adeo, 3, 83.
κἀνταῦθα 1, 10.
καρδία apud medicos 2, 49.
καρποῦσθαι 2, 38.; 7, 68.
καρτερεῖν 7, 64.
καρτερὸς 4, 3., 43. λόφος 4, 129. τὰ καρτερὰ, loca munita, 2, 100. καρτερώτατος 5, 10.
Καστόρειον Spart. 5, 70., ann.
κατά τινος, contra aliquem, 6, 60. cum acc. *quod attinet ad*, 2, 37. *propter, per*, ut κατ' ἄχθος 2, 45.; 4, 24. κ. cum acc. aliquo objecti, vel subjecti, vice fungitur, velut 1, 3.; 2, 7., 64.; 4, 30.; 5, 116. κατ' ἄκρας 4, 112. κ. βραχὺ 4, 96.; 7, 79. κ. γῆν 1, 2.; 7, 28. καθ' ἡδονὴν 2, 53. = πρὸς ἡδονὴν 6, 17. καθ' ἡμέραν 1, 2. κατ' ἔχθραν 3, 2. κατ' ἤπειρον 1, 142. καθ' ἡσυχίαν 1, 74.; 2, 93. κ. νοῦν, ex animi sententia, 4, 120. κ. νώτου 1, 62.; 4, 36. κ. τοῦτο τοῦ καιροῦ 7, 2. κ. ἔτος ἕκαστον 4, 99. κ. μόνας 1, 37. κ. σελήνην 2, 28. τὸ κατ' ἐμὲ 6, 88. κατ' ὀλίγον τε καὶ μὴ ἅπαντας 5, 9. κατ' ὀλίγας 3, 78. κ. θέαν 5, 7. κ. βραχύ τι 7, 2. κατὰ aequalitatem temporis significans 8, 83. κατ' Ἄργος, ad Argos, 8, 86. κ. τὸ ξυγγενὲς 1, 95.; 8, 100. κ. τήν τινος χρείαν 2, 62. κ. πόδας 3, 98.; 4, 126.; 5, 64. κ. πόλεις 2, 15.; 6, 77.; 7, 13. κ. στάσιν 3, 24. κ. χώραν 1, 28.; 3, 22., 24.; 4, 76. κατά τι ἄπορον 1, 136. καθ' αὑτούς 3, 78. τὰ καθ' ἑαυτούς 6, 88. κατὰ καθ' ἑαυτὸν ἕκαστος 2, 87.; 7, 44. τὰ κ. τὸν πόλεμον 2, 25. κ. τὸ ὑπήκοον 4, 99. μείζω ἢ κ. δάκρυα 7, 75. κ. τὸ δύνασθαι 2, 97. καθ' ἑκουσίαν, κατ' ἐξουσίαν, 8, 27. κ. κορυφὴν 2, 99. κ. κράτος 2, 87.; 3, 103.; 8, 70. κ. τῶν πρημνῶν 7, 44. κ. κέρας 3, 78. κ. μίαν ναῦν 2, 84. κ. μίαν ἐπὶ κέρως 2, 90. καθ' ὅσον 6, 88.; 7, 37. κ. στοῖχον 2, 102. καθ' ὑπερβολὴν 2, 45. κ. πόλιν 1, 122. ἕως κ. τάλαντον 7, 88. ἢ κατὰ post comparativum 2, 50.; 6, 15.; 7, 45., 75.
καταβαίνειν 4, 15.; 7, 44. — κατάβασις ἀπὸ τῶν Ἐπιπολῶν 7, 44.
καταβάλλειν 1, 27.; 7, 24. τείχη 5, 26.
καταβιβάζειν 7, 86.
καταβοᾶν 5, 45. — καταβοὴ 1, 73.; 8, 85.
καταβυρσοῦν 7, 64., 65.
κατάγγελτος 7, 48.
κατάγειν 4, 68.; 8, 53.
καταγελᾶν 3, 83.
καταγιγνώσκειν 3, 45.; 6, 62. — κατάγνωσις 3, 16., 82.
καταγορεύειν 4, 68.; 6, 34.
καταγωγὴ 6, 42. — καταγώγιον 3, 68.
καταδαμᾶν 7, 81.
κατάδηλος 4, 44.; 8, 10.
καταδίκη 5, 49., 50. — καταδικάζεσθαι 5, 49.
καταδιώκειν 8, 20.
καταδουλοῦν 3, 70. — καταδούλωσις 3, 10.
καταδρομὴ 5, 56.; 8, 41.
καταδύειν ναῦς 1, 50.; 2, 91.; 3, 42., 61.
καταθεῖν 3, 97.; 5, 7.
καταινεῖν 4, 122.
καταίρειν 8, 39.
καταισχύνειν 6, 13.
καταιτιᾶσθαι 3, 42.; 6, 60.
κατακαίειν 8, 108.
κατακλείειν 4, 57.; 5, 83.
κατακλύζειν 3, 89.

κατακολπίζειν 8, 92.
κατακολυμβᾶν 7, 25.
κατακομιδή 1, 120.
κατακόπτειν 4, 118.
κατακτᾶσθαι 5, 9.
καταλαμβάνειν 1, 9., 126.; 2, 18.; 3, 11., etc. καταλαμβάνει καιρὸς 2, 34. de periculo 4, 31. κατειλημμέναι σπονδαὶ 5, 21. καταλαμβάνεσθαι καιροῖς 7, 57.
καταλέγειν 8, 31.
καταλείπειν 2, 16.; 3, 58.; 4, 18.; 7, 69.
καταληπτὰ 3, 11.
καταλιμπάνειν 8, 17.
καταλλάσσεσθαι 4, 59.
κατάλογος. milites ἐκ καταλόγου 6, 31., 43.; 7, 20.; 8, 24.
καταλύειν 1, 18., 136. (devertere, einkehren); 3, 81. (τὸν δῆμον); 8, 58. τινὶ 8, 58. finire 3, 104. τὴν ἁμαρτίαν καταλῦσαι 3, 46. καταλύεσθαι 4, 18. καταλελυμένους 6, 36. — κατάλυσις 1, 18. (τῶν τυράννων); 8, 18. (τοῦ πολέμου.)
καταμέλλειν, nisi fallor, 4, 24.
καταμέμφεσθαι 7, 87. suas res contemnere 8, 106. — κατάμεμψις 7, 75.
καταναγκάζειν 1, 77.; 4, 77.
κατανέμειν 2, 17.
κατανοεῖν 1, 138.; 2, 3.
καταντικρὺ 7, 26., 57.
καταπατεῖν 5, 72.
καταπαύειν 8, 97.
καταπείθειν 7, 12.; 8, 73.
καταπιμπλάναι 7, 85.
καταπίπτειν 8, 94.
καταπλεῖν 8, 35. — κατάπλους 4, 26.
κατάπληξις 8, 66. — καταπλήσσειν 4, 10.; 7, 77.
καταπολεμεῖν 2, 7.; 4, 1.; 6, 16.
καταπροδιδόναι 1, 86.; 3, 111.; 7, 63.
κάταρσις 4, 26.
καταράσσειν 7, 6., 63.
καταῤῥεῖν, niedersinken, 7, 84.
καταῤῥηγνύναι 4, 11.
κατασείειν 2, 76.
κατασκάπτειν 6, 5., 7. — κατασκαφὴ 5, 63.
κατασκέπτεσθαι 6, 50.
κατασκευάζεσθαι 1, 18.; 2, 17., 85.; 4, 75.; 6, 91. — κατασκευή, supellex, utensilia, apparatus, 1, 10.; 2, 14., 16.; 6, 31., 46. πολέμου 2, 85.; 8, 5. νόμιμος 6, 17.
κατασκήπτειν de morbo 2, 49.
κατασκοπὴ 6, 34., 46. — κατάσκοπος 4, 27.; 6, 63.
κατασπέρχειν 4, 126.
κατάστασις reip. 2, 68.; 4, 55.; 8, 72.
καταστρέφειν 4, 65. — καταστροφὴ 1, 15.
κατάστρωμα 1, 14.; 7, 40.
κατασχεῖν 6, 29.; 8, 86.
κατατιθέναι 4, 20.; 7, 82. κατατίθεσθαι εὐεργεσίαν ἐς τινα 1, 128. χάριν 1, 33.; 2, 40. ξυμφορὰν 4, 20.
κατατραυματίζειν 7, 80. ναῦς 7, 41.; 8, 10.
κατατρέχειν 8, 99.
καταφανὴς 1, 63.; 4, 29. καταφανέστερος 5, 16.; 8, 46.
καταφέρειν 3, 69.
κατάφευξις 8, 38., 41.
καταφθορὰ 8, 87.
καταφλέγειν 4, 133.
κατάφρακτα πλοῖα 1, 10.
καταφρονεῖν 2, 11. c. acc. 6, 34.; 8, 8., 82. καταφρονῶν sequente infinitivo 3, 83. — καταφρόνημα 2, 62. — καταφρόνησις 1, 122.
καταφυγὴ 4, 98.
καταφωρᾶν 1, 82.; 8, 87.
κάτειμι 2, 25. κατιὸν πνεῦμα 2, 84. κατιόντος ἀνέμου 2, 25.; 6, 2.
κατείργειν 6, 6. κατείργεσθαι 4, 98.
κατεργάζεσθαι 4, 65., 85.; 7, 21.
κατέρχεσθαι 4, 75.; 5, 7.
κατέχειν 2, 64.; 3, 89. ἔν τινι τόπῳ 4, 32.; 8, 28., 100. κατέχει φήμη 1, 10. κατεχόντων σεισμῶν 3, 89. κατέχειν, sustinere, 4, 92. κατέχεσθαι ἐς ὀλίγον 8, 38. κατασχεῖν, acquisivisse, 2, 62.
κατηγορεῖν 1, 95.; 3, 44. — κατηγορία 1, 84.; 3, 52. et αἰτία 1, 69.
κατήφεια 7, 75.
κατοικεῖσθαι. κατῳκημαι 6, 2. κατῳκημένοι 1, 120. κατῳκημένοι 5, 83.
κατοικίζειν 2, 17.
κατοικεῖν 2, 18.
κατόπιν 2, 22.
κάτοπτος 8, 104.
κατορθοῦν 2, 42.; 5, 111.; 6, 11., 13.
κατὰ πάτρια 5, 79.
κατάδε 5, 77.
κάτω 1, 7., 120. τὰ κάτω, Asia minor, 8, 5.
κάτωθεν 6, 99. καὶ κάτωθεν, καὶ ἄνωθεν, 3, 23.

κάχληξ 4, 26.
κεῖμαι 1, 129.; 2, 43.; 3, 51. κεῖται, ἀπόκειται, εὐεργεσία, χάρις, 1, 129.
κείρειν 1, 64.
κελεύειν 1, 44.; 3, 44.; 4, 30.; 8, 38. ἐκέλευε, ubi aoristum expectes, 1, 138.; 3, 112.; 4, 114.; 7, 31., 65.; 8, 31., 100. cf. ἔλεγον s. v. λέγω. κελεύειν ἐς Λακεδαίμονα 4, 108. — κέλευσμα 2, 92. — κελευσταὶ navium 2, 84.
κέλης 4, 9.; 8, 38. — κελήτιον 1, 53.
κενός. κεναὶ νῆες 4, 14. — κενοῦν 2, 51., 76.; 8, 57.
κεντεῖν 4, 47.
Κεντόριπα, accusativus singularis, ann. ad 6, 94. Κεντοριπέας 7, 32.
κεραία 4, 100.; 7, 41.
κεραμὶς 3, 22. — κέραμος 2, 4.
κερανννύναι 6, 32.
κέρας 2, 90.; 3, 107.; 8, 105. Nili 1, 110.
κερδαίνειν 2, 44.; 5, 93. — κερδαλέος 2, 53. κερδαλέως 3, 56. — κέρδος 3, 33.; 4, 59.
κεύθειν 5, 59.
κεφάλαιον, caput rei, 1, 40.; 3, 67.; 4, 50.; 6, 6. — κεφαλαιοῦν 3, 67.; 6, 91.; 8, 53.
κήδεσθαι 6, 14.
κῆδος, gener, 2, 29.
κηπίον 2, 62.
κήρυγμα 4, 106., 114. — κηρυκεῖον 1, 53. — κήρυξ, κήρυκες, 4, 118.; 8, 53. — κηρύσσειν 1, 27.; 4, 37. λητζεσθαι 5, 115. ἰέναι 4, 68.
κινδυνεύειν 1, 78.; 2, 35.; 4, 8., 73., 117. — κινδυνιεύεσθαι ἔν τινι 2, 35. κινδυνεύειν, videri, 6, 87. — κίνδυνος 2, 39., 87.; 4, 10. (τάχιστος κ., periculum quam celerrime faciendum.); 5, 111.; 6, 12. κίνδυνον ἀναῤῥιπτεῖν 1, 133. κίνδυνοι αἰσχροὶ 5, 111.
κινεῖν 2, 8.; 4, 55., 98.; 6, 34. χρήματα 1, 143.; 8, 15. sacra 6, 70. οὐδὲν 4, 89. τὰ ἑφέτερα αὐτῶν κινούμενα 4, 76. κ., moliri, 6, 34. κ., κινεῖσθαι, de hostili conatu, 6, 70.; 7, 4. — κίνησις 1, 1.
κλέμματα πολέμου 5, 9.
κλέος 1, 25.; 2, 45. — κλήζειν 3, 8.
κλῆματις 7, 53.
κλῆρος 3, 50. — κληροῦσθαι 6, 42. — κληροῦχοι 3, 50.
κλῆσις portuum 2, 94.
κλίμαξ 3, 23.
κλίνη 2, 34.; 3, 68.
κλυδώνιον 2, 84.
κοιλία 2, 49. — κοῖλος. τὸ κοῖλον τοῦ λιμένος 7, 52.
κοινανεῖν dorice 5, 79.
κοινολογεῖν 7, 86.
κοινὸς 1, 80.; 3, 58.; 4, 68.; 6, 17. c. genit. et dat. 1, 55. aequus, unparteiisch, 3, 53. neutrius partis 3, 68. κοινὸν δικαστήριον 3, 105. κοινοὶ λόγοι 4, 64. τὸ τῆς πόλεως ξύμπασι κοινὸν 6, 40. τὸ κοινὸν, τὰ κοινὰ, 3, 11.; 4, 78.; 5, 37. aerarium 1, 80.; 6, 6., 8. τὸ κοινὸν τοῦ πολέμου 3, 30. κοινῇ 1, 57.; 4, 83.; 5, 53.; 8, 18. κοινότεραι τύχαι 5, 102. κοινὴ ἐλπὶς 2, 48. extr. τὰ κοινὰ ξυμφορα 1, 91. χρήματα ἐν τῷ κοινῷ (τοῖς κοινοῖς), καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς 6, 6., 8. — κοινοῦν 1, 39.; 4, 4. κοινοῦσθαι 8, 8., 50. — κοινωνεῖν 8, 8.
κολάζεσθαι 2, 87.; 8, 40.
κολούειν 7, 66.
κόλπος 6, 18.
κολυμβητὴς 4, 26.
κομιδὴ 4, 27. — κομίζειν 2, 33.; 4, 117. κομίζεσθαι, redimere 4, 98. reverti 5, 5.
κομπεῖσθαι 6, 17. — κόμπος λόγου, λόγων, 2, 40., 41. — κομπώδης 5, 68. κομπωδέστερος 2, 62.
κονίορτος 4, 44.
κόντος 2, 84.
κόπτειν 2, 75.; 4, 14.
κόρη 6, 56.
κόρυμβοι 1, 6.
κορυφὴ 2, 99.
κοσμεῖν 1, 21.; 2, 42.; 6, 41. — κόσμος 1, 5.; 2, 11.; 3, 77. ordo 2, 11. extr. constitutio reip. 4, 76.; 8., 48.
κοτύλη 7, 87.
κοῦραι in versibus hymnographi 3, 104.
κουφίζειν 2, 44. — κούφισις 7, 75. — κουφολογία 4, 28. — κοῦφος 2, 51. κούφως 4, 33.
κρατεῖν 1, 11. (μαχῇ), 69., 71.; 3, 62.; 6, 11. c. acc. 1, 109. c. genit. 3, 28. κρατηθεὶς θαρσήσει 7, 49. κρατεῖσθαι πολὺ 7, 60. extr.
κρατῆρας κερανννύναι 6, 32.
κράτιστος 2, 40.; 5, 8. — κράτος 2, 19., 88.; 4, 98. κατὰ κ. 8, 108.

ἐν κράτει 2, 29. — κρατύνειν 1, 69.
κρείσσων 1, 60.; 3, 83.; 4, 10. ἀκοῆς 2, 41. κρεῖσσον λόγου 2, 50. ἀνήκεστόν τι κρεῖσσον 3, 45.
κρημνὸς 6, 66., 97. — κρημνώδης 7, 78.
κρήνη 2, 48.
κρίνειν 1, 87.; 3, 67. κρίνεσθαι de morbis 2, 49. θανάτου 3, 57. — κρίσις 1, 23.; 6, 60. — κριτὴς 1, 120.; 3, 37. κακοὶ κριταὶ 1, 120.
κρούειν 1, 54.
κρύπτειν 2, 34.; 6, 72. — κρυπτὸς 5, 66. — κρύφα 4, 88. et σαφῶς 8, 50. κρ. τινός 2, 80.
κρύσταλλος 3, 23.
κρωβύλος 1, 6.
κτᾶσθαι 1, 70., 143.; 2, 40., 62. (de conatu), 64. κεκτημένος sensu passivo 1, 93.; 7, 70. ἐκτήθην eodem sensu 1, 128.
κτείνειν 1, 132.; 2, 51.
κτῆμα 1, 22. — κτῆσις 1, 18.; 4, 105.
κτίζειν 6, 4.
κύαμος 5, 66.
κυβερνητὴς 4, 75.; 7, 70.
Κυθηροδίκης 4, 53.
κύκλος 2, 84.; 3, 102. ἐν κύκλῳ 3, 18. κύκλος in obsidione Syracusarum 6, 98. ἀπὸ τοῦ κύκλου 6, 103. — κυκλοῦν 4, 127.; 7, 81. κεκυκλωμένους 4, 32. — κύκλωσις 4, 35., 128.
κῦμα 3, 89. — κυματοῦσθαι 3, 89.
κυπαρίσσινος 2, 34.
κύπτεσθαι 8, 13.
κύριος 4, 20. κύριον εἶναι 5, 34. sequente participio 8, 51. κυριώτερος 4, 18. κυριώτατος 5, 53.
κῦρος, potestas, 5, 38. — κυροῦν 8, 70. κυρωθὲν 4, 125. — κύρωσις 6, 103.
κύων. οἱ κύνες οἱ ξυνδιαιτώμενοι 2, 50.
κωδων 4, 135.
κωλύειν 1, 129.; 2, 8. κωλύει 1, 144.; 2, 63., 64.; 4, 14. κεκωλύσθω 1, 129. — κώλυμα 5, 30.; 7, 53. — κωλύμη 1, 92. — κωλυτὴς 3, 23.
κώμη. κατὰ κώμας 8, 94. — κωμηδὸν 8, 94.
κώπας καθιέναι 2, 91. — κωπηλάτης 6, 31. — κωπῆρες πλοῖον 4, 118.

Λ.

λαγχάνειν 2, 44.; 3, 50. (sortiri, ut etiam 8, 30.)
λαμβάνειν 2, 34., 88., 92.; 3, 24., 59. (οἶκτον); 4, 34.; 6, 86.; 8, 64. accipere, existimare, 2, 42.; 3, 38.; 4, 106. ὁ λαβὼν, der Schuldner, 3, 81. λαμβάνεσθαι τὸ δίκαιον 3, 56. Δήλου 8, 80. τῶν ὁρῶν 3, 24. cf. μειζόνως, χαλεπῶς.
λαμπὰς 3, 24.
λαμπρὸς 6, 54.; 7, 55. λαμπρότατος 1, 138. λαμπρῶς 7, 71.; 8, 67. aperte 2, 7. — λαμπρότης 4, 62.; 7, 75. — λαμπρύνεσθαι 6, 16.
λανθάνειν 4, 133.; 8, 10.
λάρναξ 2, 34.
λαχανισμὸς 3, 111.
λέβης 4, 100.
λέγειν τι et οὐδὲν 1, 39. λ. ἐπί τινι 2, 34. λέγειν vel δοκεῖν cogitatione supplendum 3, 88. λεγόμενον casu absoluto 2, 47.; 7, 68. λέγεται 3, 88.
λεία 8, 3.
λεῖα, diversa ab ὑφαντοῖς, 2, 97.
λειμὼν τῆς ἐξετάσεως 6, 97.
λειποστράτιον et λειποστρατία 1, 99.; 6, 76.
λειποψυχεῖν 4, 12.
λείπειν, λείπεσθαι, 1, 10. (λειπομένην δὲ [στρατείαν] τῶν νῦν), 131. (λείπεσθαί τινος, abire ab aliquo.); 2, 87.; 8, 81.
λέπας 7, 78.
λεπτόγεως Attica 1, 2.
λεπτὸς 2, 49.; 7, 86. λεπτὰ πλοῖα 2, 83.; 7, 40.
λεύειν 5, 60.
λήθη, causa oblivionis, 2, 44.
ληΐζεσθαι 1, 5.
λῆν 5, 77.
λῃστεία 1, 11.; 8, 40. — λῃστεύεσθαι pro λῃστεύειν 7, 18. — λῃστὴς 1, 8.; 6, 4. — λῃστρικὸς et λῃστικὸς 1, 4.; 4, 9. λῃστικώτερον παρεσκευασμένος 1, 10.; 6, 106.
λῆψις 5, 110.
λίθινος 5, 47. — λιθοβόλοι 6, 69. — λιθολόγος 6, 44. — λιθοτομίαι 7, 86. — λιθουργὰ σιδήρια 4, 4. λιθουργοὶ 4, 69.; 5, 82. — λιθοφορεῖν 6, 98.
λιμὴν 7, 22. λ. τῶν Συρακουσίων 7, 4. ἐρῆμος 1, 50. λιμένων χῶσις 3, 2. cf. 8, 90.

λίμνη 4, 103., 106.; 6, 66.; 7, 53. λίμνη apud Syracusas 6, 66.
λιμὸς et λοιμὸς 2, 54. λιμῷ μηλίῳ 5, 116., ann.
λίνου σπέρμα 4, 26. λινοῦς χιτὼν 1, 6.
λίπα 1, 6.; 4, 68.
λογάδες 1, 62.; 2, 25.; 5, 67.; 6, 100. ὁπλῖται 4, 129.
λογάδην 3, 31.; 4, 31. λ. φέρειν λίθους 4, 4. cf. 6, 66.
λογίζεσθαι 1, 76. — λόγιον, augurium, 2, 8. — λογισμὸς 2, 40.; 5, 68. — λογογράφος 1, 21. — λογοποιεῖν 6, 38. — λόγος, oratio. λόγοι, deliberatio, Berathung, 1, 78., 122.; 3, 34.; 5, 112. cf. 5, 39. καινότης λόγου 3, 38. ἐς λόγους καθίστασθαι 3, 70.; 4, 58. λ., consilium, Vorschlag, 4, 16.; 5, 76. παρὰ λόγον 4, 26. λόγοι κοινοὶ 4, 64. κατὰ λόγον 6, 25. ἡ κατὰ λόγον παρασκευὴ 2, 89. μηδὲ λόγον ὑπολείπειν 8, 2. λόγος, sententia demonstranda, 1, 2. circa finem. ὁ ξύμπας λόγος (numerus) 7, 56. λόγον παρέχειν ἑπί τινα 2, 101. ἐς λόγον 3, 46. λόγοι, ἀκοαί, ὄψεις, ἔργα, 3, 38. λόγῳ — ἔργῳ 1, 22., 128. λόγοι ἔπεσι κοσμηθέντες 3, 67. ἀπὸ ξυγκειμένου λόγου 8, 94. προσφέρειν τινὶ λόγους 2, 70.; 3, 109. ὁ δίκαιος λ. 1, 76. ἐνὶ λόγῳ 5, 85. λ., res (causa sive objectum,) 4, 66.
λοιδορία 2, 84.
λοιμὸς 2, 47., 54. — λοιμώδης 1, 23.
λοιπὸς 3, 44.; 4, 93.; 8, 67.
λόφος 4, 124.
λοχαγοὶ Spartanorum 5, 66. — λοχίζειν 5, 115. — λόχοι 4, 8., 43. Spartanorum 4, 8.; 5, 68.
λοχμώδης 3, 107.
λῦγξ κενὴ 2, 49.
λύειν 1, 23; 4, 23.; 5, 3. λύεσθαι, reconciliari, 1, 81. cessare 4, 18. — λύσις 2, 102. — λύτρον 6, 5.
λωμαίνεσθαι 5, 103.
λυπεῖν 2, 64.; 4, 53.; 6, 66. — λύπη 6, 59. — λυπηρὸς 1, 76.; 2, 87.; 6, 16., 18.
λυσιτελεῖν 6, 85.
λύχνος 4, 133.
λοφῆσις τοῦ πολέμου 4, 81. — λοφᾶν 6, 12.; 7, 77. λοφήσαντα 2, 49.

M.

μᾶζα 3, 49.; 4, 16.
μάθημα 2, 39. — μάθησιν ποιεῖσθαι 1, 68.
μακαρίζειν 2, 51.; 5, 105.
μακρηγορεῖν 2, 36. — μακρὸς 6, 91. μακρότερος 3, 39.; 4, 41. μακρότατος 1, 1. ἐς τὰ μακρότατα 6, 31.
μαλακία 2, 40.; 5, 7. — μαλακίζεσθαι 2, 42.; 3, 37., 40.; 7, 77. — μαλακὸς 3, 41.; 6, 78.; 8, 29. μαλακώτερος 3, 45. μαλακωτέρως 8, 50.
μᾶλλον et positivus ἰσοδυναμοῦσι comparativo, velut αἴσχιον pro μᾶλλον αἰσχρὸν et similia dicta sunt 2, 40., 61.; 3, 42., 63.; 4, 61. μ. comparativo additum ex abundantia 3, 82.; 4, 3. μ. — ὅσῳ 5, 108. μ. intelligendum 7, 49. μ., potius, magis, 1, 3.; 7, 3. μ. — ἢ οὐ 2, 62.; 3, 36. μὴ μ. ἢ 1, 91. μάλιστα 1, 18., etc. μάλ. μὲν — εἰ δὲ μὴ 1, 32. μάλ. οὔσης ἀποβάσεως 4, 13. μάλ. πρὸς νότον 2, 15. μάλιστα in numeralibus 1, 13., 54. πολλῷ μάλ. 4, 92. μάλ. δεινότατος 7, 42.
μανθάνειν 6, 39.; 7, 11. c. participio 1, 36.
μανιώδης 4, 39.
μαντεῖον 1, 25.; 2, 17., 47.
Μαραθῶνι 1, 73.
μαραίνεσθαι apud medicos 2, 49.
μαρτύρεσθαι 6, 80. — μαρτύριον 1, 8., 33. — μάρτυς 2, 78.
μάσσειν, pinsere. μεμαγμένος σῖτος 4, 16.
μαστιγοφόρος 4, 47.
μαχαιροφόροι Thraces 2, 96., 98.
μάχεσθαι 6, 13.; 7, 43. — μάχη 3, 97.; 4, 34.; 5, 73. μ. ἐκ παρασκευῆς 4, 94.; 5, 56. — μάχιμος 6, 23. μαχιμώτατος 6, 90.
μεγαλύνειν 5, 98.; 8, 81.
Μεγαρέων ψήφισμα 1, 140.
μέγας 1, 118.; 3, 36.; 4, 74.; 8, 88. μέγας ἐξέρυη 2, 5. μέγιστος 2, 49.; 6, 84. μέγιστος τῶν πρὶν 1, 1.; 8, 96. μέγιστον δὲ, et quod caput rei est, 1, 142. τὰ μέγιστα 1, 33., 75., 76. μεῖζον 4, 6., 119.; 6, 16.; 8, 74. μειζόνως 1, 130.; 4, 19.; 6, 27. (τὸ πρᾶγμα μ. ἐλάμβανον.)
μέγεθος 4, 8., 126.; 6, 15.; 7, 55. μέγ., magnitudine, der Grösse nach, 2, 97. μεγέθη 7, 55.
μεθιέναι 4, 62.

μεθιστάναι 1, 35., 79.; 2, 48.; 8, 76. cf. μετάστασις.
μεθόρια 4, 100.
μεθορμίζεσθαι 6, 88.
μειλίχιος Ζεὺς 1, 126.
μελέτη 1, 18.; 2, 39. μελέτης βραχύτης 1, 138. μελέται, praecepta, exercitia, 1, 85.; 2, 39. — μελετᾶν 1, 142.; 2, 76. τὸ μὴ μελετῶν 1, 142.
μέλλειν 2, 8.; 3, 55.; 4, 111.; 5, 15.; 6, 30.; 7, 20. τὸ μέλλον, futurum, 6, 69. τὰ μέλλοντα et γενησόμενα 1, 138. μέλλεσθαι 5, 111. — μέλλησις 1, 69.; 2, 18.; 3, 12.; 4, 126.; 5, 66., 116.
μεμνῆσθαι 2, 45. μεμν., ὅτε 2, 21.
μεμπτὸς 3, 57.; 6, 13. μὴ μ. 7, 15. μεμπτότερος 2, 61. — μέμφεσθαι 1, 84.; 4, 85. μέμφεσθαί τινος 3, 57.; 8, 109. μ. μὴ ποιεῖν τι 3, 42.
μέν γε 1, 40. μὲν—δὲ 1, 28., 67., 121.; 2, 65.; 3, 82.; 6, 76. μὲν et δὲ in partitione et oppositione fere articulum pronominalem sequuntur, velut πρὸς τὰ μὲν — τὰ δὲ, non πρὸς μὲν τὰ — τὰ δὲ, 3, 61. μὲν — καὶ 2, 78. μὲν — τε 1, 144.; 2, 84.; 3, 46.; 4, 69. μὲν οὖν 1, 32. μὲν — οὐ μέντοι — γε 1, 3.; 7, 14.; 8, 87. μὲν omissum ante δὲ 1, 12.
μένειν 4, 76.; 8, 72. τὸ μένον 5, 9. — μενετὸς 1, 142.
μέρος 4, 26.; 5, 56.; 8, 93., 99. μ. τι, pars insignis, τὸ μέρος 1, 74., 127.; 2, 67. τὰ δύο μέρη exercitus spart. 2, 10. πρὸς μέρος, pro parte, *pro servorum apud quemque pistorem numero*, ut Dobr. vertit, 6, 22. ἐν τῷ μέρει, per vices, 8, 86., 93.
μεσημβρία 6, 100.
μεσόγεια 1, 120.; 3, 95.; 6, 88.
μέσος 1, 10.; 4, 20.; 8, 75. μέσος πολίτης 6, 54. δικαστὴς 4, 83. μέσον pro τὸ μέσον 1, 10.; 2, 81.; 4, 31. τὰ μέσα τῶν πολιτῶν, Neutrale, 3, 82. — μέσως 2, 60. — μεσοῦν 5, 57.
μετὰ χεῖρας ἔχειν 1, 138. μ. τῶν Αἰτωλῶν, si Aetoli accesserint, 3, 95. μετά τινος, alicujus voluntate, etc., 8, 73. μ. τοῦ pro ἐν τῷ 1, 6.; 2, 43. versus finem. μ. νόμων 3, 62. μ. καιροῦ 6, 85.; 8, 27. μ. ὀτουοῦν τρόπου 8, 27. μ. κινδύνων 1, 18. μετὰ παιδιᾶς καὶ οἴνου 6, 28. μετὰ μισθοῦ 7, 57.
μεταβάλλειν 1, 71.; 2, 16. — μεταβολὴ 1, 2.; 2, 42., etc. mercium permutatio, Tauschhandel, 6, 20., 31. μ. in morbis 2, 48. πολιτειῶν 6, 17.
μεταγιγνώσκειν 1, 44.; 3, 40.; 4, 92.
μεταγράφεσθαι 4, 50.
μετάθεσις 5, 29.
μετακινητὸς 5, 21.
μεταλαμβάνειν 1, 120.; 6, 18. pro μεταλαμβάνοντα αἱρεῖσθαι 6, 87.
μέταλλον 2, 55.
μεταμέλειν, μεταμέλεσθαι, 2, 61.; 3, 4. sequente participio 5, 35. — μεταμέλεια 1, 34. — μετάμελος 7, 55.
μετανάστασις 1, 2.; 2, 16. — μετανίστασθαι 1, 12.; 3, 114.
μεταξὺ 1, 118.; 4, 25., 42. τὸ μεταξὺ 3, 21.
μεταπέμπειν, μεταπέμπεσθαι, 3, 2.; 4, 30.; 5, 82.; 6, 52.; 88.; 7, 8., 15., 42., 80. — μεταπεμπτέος 6, 25. — μετάπεμπτος 6, 29.
μεταπίπτειν 8, 68.
μεταποιεῖσθαί τινος 1, 140.; 2, 51.
μεταπύργιον 3, 22.
μετάστασις in morbis 2, 48. alio sensu 4, 84.; 6, 20.
μετατάσσεσθαι, transire, 1, 95.
μετατιθέναι 5, 18. μεταθέσθαι 8, 53.
μεταχειρίζειν 4, 18.; 6, 12.; 7, 87. μεταχειρίζεσθαι 1, 18.
μεταχωρεῖν 2, 72.; 5, 112.
μετέρχεσθαι 1, 34.; 2, 39. ἐλευθερίαν 1, 124.
μετέχειν 8, 86. c. dat. 2, 16. c. acc. rei 1, 73.; 6, 40.
μετεωρίζειν 4, 90. — μετέωρος 1, 48.; 2, 8.; 4, 14., 26.; 6, 10.; 7, 71.
μετιέναι 1, 28.; 5, 47.
μετοικία 1, 2. — μετοίκιον 7, 63. — μετοικίζεσθαι 1, 2., 12. — μέτοικοι attici 2, 13., 31.; 4, 90. significati 7, 63.
μετονομάζειν 1, 122.
μετοπωρινὸς 7, 87. — μετόπωρον 7, 79., 87.; 8, 108.
μετριάζειν 1, 76. — μέτριος 1, 6.; 4, 22.; 8, 84. μετρία ἐσθὴς 1, 6. μετριώτερος 6, 89. μετριώτατος 6, 88. μετρίως 4, 19. μετρίως εἰκεῖν 2, 35. — μετριότης, modestia, 1, 38. — μέτρον 8, 95.

μετωπηδὸν, proris adversis, 2, 84., 90. — μέτωπον 6, 32.
μέχρι 4, 4. c. conjunctivo sine ἄν 1, 187.; 3, 28. μέχρι νῦν 8, 73. μέχρι τοῦδε ὡρίσθω 1, 71. μέχρι τοῦδε ἔτι 1, 7. μέχρι τοσούτου, ἕως ἄν 1, 90. — μέχρις οὗ 1, 76. idque etiam 2, 22. reponendum puto secundum plurimos libros, quamvis fastidientibus Atticistis. v. ann. ad Soph. Aj. 543., Bornemann. ad Xenoph. Cyrop. 1, 4, 23.
μὴ ex abundantia positum 1, 77. (παρὰ τὸ μὴ οἴεσθαι χρῆναι.) post ἀπορία 2, 49. post verba prohibendi, dubitandi, privandi, negandi, 1, 10., 16.; 7, 6.; 8, 1. post ἀπέχεσθαι 5, 25., ἀποκρύπτεσθαι 2, 53.; 8, 92., ἀποτρέπεσθαι 1, 76., εἴργειν 8, 6. post ἄνευ 5, 8. μὴ — καὶ pro μὴ — μηδὲ 5, 64. μὴ οὐ cum futuro, sequente infinitivo, 1, 141. cf. 8, 60. μὴ ὅπως, nedum, 6, 18. μὴ πολλάκις 2, 13. μὴ aut cum conjunctivo aoristi, aut imperativo praesentis, 1, 43.; 5, 108. cum indicativo perfecti post verbum timendi 3, 53. μὴ μᾶλλον — ἤ 1, 91. μὴ δή 2, 89. μὴ — μή pro affirmatione 8, 46. μὴ γὰρ δή 1, 81. μὴ et οὔ forte omissa, vel temere deleta, 1, 133.; 3, 40.; 6, 21., 38.; 7, 30. cf. Haas. Lucubr. Thuc. p. 111. ad 113.
μηδαμοῦ 1, 35.
μηδὲ — ἕτεροι pro μηδέτεροι 2, 72.; 7, 59. ἀλλὰ μηδὲ 3, 42.
μηδείς 4, 61.; 7, 8.
μηδετέρωσε 4, 118.
Μῆδος. μετὰ τὸν Μῆδον, post bellum persicum, 3, 68.
μῆκος λόγων 5, 89. — μηκύνειν 2, 42. λόγους 4, 17.
μηκών 4, 26.
μήν 2, 65.; 8, 81. καὶ μὴν οὐδὲ 1, 142.
μηνοειδὴς 2, 28.; 7, 34.
μηνύειν 4, 89. — μήνυμα 6, 29. — μήνυτρον 6, 27.
μητρόπολις 1, 24. junctum nomini gentili Δωριῆς 1, 107.
μηχανᾶσθαι 4, 47. — μηχανὴ 2, 76.; 5, 18.
μαίνειν 2, 102.
μιμεῖσθαι 2, 87. — μίμησις 1, 95.
μιμνήσκειν 2, 8.; 5, 66.
μισθοδοσία 8, 83.
μισθὸς 8, 29. μισθοῦ, mercede, 7, 25. — μισθὸν 4, 52. — μισθοφορὰ 8, 45., 50. — μισθοφορητέον 8, 65. — μισθοφόρος 8, 45., 50.
μισεῖν 8, 83. — μῖσος 4, 128.
μνᾶ 3, 50.
μνᾶσθαι 2, 45.
μνημεῖα 2, 41. sepulcrum 1, 138.
μνήμη 2, 54. παρακέλευσις μνήμης 5, 69. — μνησικακεῖν 4, 74.
μόγις 7, 42.; 8, 27.
μοῖρα 1, 10. μοῖρα ἀνδρὸς προστιθέναι 3, 82. δύο μοῖραι 1, 74.
μόλις 2, 35. μόλις ἤ πάνυ γε ἀνάγκη 8, 27.
μόλυβδος 1, 93.
μονὴ 1, 131.
μόνιμος 8, 89.
μόνος 3, 57.; 7, 16.; 8, 68. μόνοι et μόνον, 6, 3., ann. μόνως 8, 81. — μονοῦσθαι 5, 40., 58. μονωθεὶς μετ' ὀλίγων 6, 101.
μόριον 2, 39.; 7, 58.
Μουνυχίασι 8, 92.
μοχθεῖν 2, 39. — μοχθηρὸς 8, 73.
μοχλὸς 2, 4.
μυθώδης 1, 21.
μυλὼν 6, 22.
μυριαμφόρος ναῦς 7, 25.
μυριὰς 7, 75.
μυστικός. τὰ μυστικὰ 6, 28., 60.; 8, 53.
μυστήρια 7, 69.
*μυχὸς τοῦ λιμένος 7, 52.
μωρία 4, 64.; 5, 41.

N.

ν et π confusa 6, 2.; 8, 50. — ν paragogicum 2, 103. extr. ξυνέγραψεν, non sequente vocali, C., F., G., I., E., Ven., Mosqu. vulgo ξυνέγραψε. „Herm. De emend. rat. gr. gr. p. 22. ν litteram addi jubet, quia his insignior pars argumenti finiatur, et vox recitantis diutius debeat consistere. habere quosdam libros in fine libri 4. ξυνέγραψεν: id igitur etiam libro 2. et 3. reponendum esse.“ G — r. Similiter Matth. gr. §. 42., ann. 6., nec tamen allatis idoneis hujus rei argumentis, de qua ego quidem haud cogitans reliqui ξυνέγραψεν, ut invemi in recentioribus Thucydidis editionibus: nam antiquiores, in quibus ipsa Beckiana, omnibus istis locis habent ξυνέγραψε, nec probatissimi codices scripti, velut Cass. et August., alterum ostendunt.

ναναγία, *ναυάγιον*, 1, 50., 54.; 7, 34. et saepius.
ναυαρχία 8, 20. — *ναύαρχος* 8, 50.
ναυβάτης 8, 44.
ναύκληρος 1, 137.
ναυκράτορες 5, 97., 109.; 6, 18.
ναυλοχεῖν τινα, *ναυλόχιον* 7, 4.
ναυμαχεῖν 4, 14.; 7, 34. — *ναυμαχία* 2, 85.; 7, 21. — *ναυμαχησείειν* 8, 79.
ναυπηγεῖσθαι 1, 31. — *ναυπηγήσιμα* 7, 25. — *ναυπηγία* 4, 108.
ναῦς 3, 2.; 6, 85.; 8, 9. *νῆες ταχεῖαι* et *στρατιώτιδες* 3, 95.
ναύσταθμον 3, 6.; 6, 49.; 7, 22.
ναῦται latiore et strictiore sensu 6, 31.; 7, 4., 14. — *ναυτικὸς* 4, 75.; 7, 21.
νεῖν, *νεῖσθαι*, 2, 77.
νεκρὸς 2, 52.; 4, 44. *ναυάγια καὶ νεκροὺς* 1, 54. et saepius.
νέμειν 1, 2.; 3, 114. *κοινῇ νέμειν* 5, 42. = *διοικεῖν* 8, 70. *ν. τὸ ἴσον ἐπί τινι* 1, 71. *ν. μεῖζον μέρος* 3, 3. *ν. πολὺ* 6, 88. *ν. μέρη* pro *εἰς μέρη* 6, 42., 62. *νέμεσθαι* 1, 2. *νεμόμενα*, usitata, 1, 6.
Νέμειος gentile nominis *Νεμέα* 8, 96.
νεοδαμώδης 5, 34.
νεοκατάστατος 3, 93.
νέος 5, 43., 50. *νεώτερον* 1, 132.; 2, 6.; 3, 26.; 5, 64. *οἱ νεώτεροι* 6, 38. *νεώτατος* 4, 125.
νεοχμεῖν 1, 12. — *νεοχμὸς* 1, 11., 42.
νεφρῖτις 7, 15.
νεώριον 3, 74.; 7, 22.
νεώς 5, 18.
νεώσοικοι 7, 22., 25.
νεωστὶ 1, 95.; 4, 108. cum praesente participii 1, 137.; 8, 30.
νεωτερίζειν 4, 51., 76.
νεωτεροποιοὶ 1, 70.
νηΐτης στόλος 2, 24.; 4, 85.
νησίδιον 6, 2.; 7, 28. — *νησιώτης* 3, 91.; 5, 97. — *νησιωτικὸς* 7, 57.
Νῆσος 6, 3.
νικᾶν 1, 76.; 2, 54., 87.; 4, 19. imperfectum *ἐνίκα* pro aoristo 5, 49.
νόθος 8, 28.
νομίζειν 1, 77.; 2, 15., 38.; 4, 81.; 6, 32. c. dat. 2, 38.; 3, 13., 44., 82. pro *δεῖν νομίζειν* 8, 13. cf. *ἡγεῖσθαι*. add. 3, 44.; 7, 42.
νόμιμος 3, 58.; 4, 97.; 6, 4.; 7, 32.
νόμισις ἐς τὸ θεῖον 5, 105.
νόμος 2, 97.; 4, 133.; 5, 49. hymnus 5, 70. *νόμ.* et *ψήφισμα* 3, 36. *νόμοι πολεμικοὶ* Spart. 5, 69. — *νομοθέται* 8, 97.
νοσεῖν. *νοσήσας τελευτᾷ τὸν βίον* 1, 138. — *νόσημα* 2, 51. — *νόσος* 2, 98.; 7, 47.
νουμηνία 2, 28.; 4, 52.
νοῦς 5, 45.
νυκτερινὸς 4, 128.
νυκτομαχία 7, 44.
νῦν 4, 28. *τὸ νῦν*, id, de quo nunc loquimur, 2, 42.

Ξ.

ξ et *σσ* confusa 8, 71.
ξεναγοὶ Spartanorum 2, 75.
ξενηλασία Spartae 1, 144.; 2, 39.
ξενικὸς 8, 25. — *ξένισις* 6, 46. — *ξένος* 2, 13.; 4, 90.; 6, 31. *ἀναγκαστὸς* 7, 13. *πατρικὸς* 8, 6. *ἀστοὶ καὶ ξένοι* 2, 36. — *ξενοτροφεῖν* 7, 48.
ξηρότης 7, 12.
ξιφίδιον 8, 69.
ξυγγένεια 3, 65. — *ξυγγενὴς* 3, 82.
ξυγγίγνεσθαι 2, 12.; 4, 83.
ξυγγιγνώσκειν 7, 73.
ξυγγνώμη 3, 40.; 4, 61.; 5, 88. — *ξύγγνωμος*, *ξυγγνώμων*, 2, 74.; 3, 40.; 4, 98.
ξυγγράφειν 6, 7. — *ξυγγραφεὺς* 8, 67., 97. — *ξυγγραφὴ* 5, 35. *ἀττικὴ* Hellanici 1, 97.
ξυγκαθαιρεῖν 6, 6.; 8, 46.
ξυγκακοποιεῖν 3, 13.
ξυγκαλεῖν παρεῖναι 2, 10.
ξυγκαταδιώκειν 8, 28.
ξυγκαταδουλοῦσθαι 3, 64.; 8, 46.
ξυγκαταλαμβάνειν χωρίον 7, 26.
ξυγκαταλύειν 8, 68.
ξυγκατανέμειν 6, 4.
ξυγκατασκευάζειν 1, 93.
ξυγκαταστρέφεσθαι 6, 69.
ξυγκατεργάζεσθαι 1, 132.
ξυγκατοικεῖν 2, 41. — *ξυγκατοικίζειν* 6, 4.
ξύγκεισθαι 5, 25.; 8, 43. *ξύγκειται* de scripto 1, 22.
ξυγκεραννύναι 6, 18.
ξυγκλείειν 4, 67.; 5, 64., 72. concionem 8, 67. *ξυγκλήσαντες*, conglobati, 4, 35. — *ξύγκλησις* 1, 93.
ξύγκλυδες ἄνθρωποι 7, 5.
ξυγκοινοῦσθαι τὰ πράγματα 8, 75.
ξυγκομιδὴ 2, 19.; 3, 15.
ξυγκομίζειν τοὺς νεκροὺς 6, 71.

ξύγκρασις potestatum in civitate 8, 97.
ξυγκροτεῖσθαι 8, 95.
ξυγκρούειν 7, 36.
ξυγκτᾶσθαι 7, 57.
ξυγχεῖν 5, 39. — ξύγχυσις 5, 26.
ξυγχωρεῖν 1, 140.; 5, 40.
ξύλα 2, 75.; 4, 11., 13., 108. πλατέα 6, 101. — ξύλωσις 2, 14.
ξυλλαμβάνεσθαι 1, 20., 118. — ξύλληψις 1, 134.
ξυλλέγεσθαι 6, 9.; 8, 66. — ξυλλογὴ 3, 111. — ξύλλογος 1, 67.; 2, 22.; 4, 66.
ξυμβαίνειν 1, 1.; 2, 16.; 3, 115.; 5, 72.; 8, 45. ξυμβαίνειν, ξυμβαίνεσθαι, pacisci, 4, 81.; 8, 27. ξυμβαίνειν τὰ πλείω 4, 117. — ξύμβασις 3, 28. — ξυμβατήριος 5, 76. — ξυμβατικὸς 6, 103. — ξυμβασείειν 8, 56.
ξυμβάλλειν 3, 45. ξυμβάλλεσθαι 3, 36.; 5, 77.
ξυμβιβάζειν 8, 98.
ξυμβοηθεῖν 2, 30. ἐπί τινα 7, 25.
ξυμβόλαιαι δίκαι 1, 77.
ξυμβουλεύεσθαί τι 8, 68. — ξυμβουλεντέα 1, 140. — ξύμβουλοι 2, 8., 85.; 3, 69., 76.; 5, 63.; 8, 39.
ξυμμαρτυρεῖν 8, 51.
ξυμμαχεῖν 1, 39. — ξυμμαχία 2, 10.; 3, 65., 82.; 4, 19. sociorum terra 5, 33. ξυμμαχίαν ποιεῖσθαι 6, 34. — ξυμμαχικὰ, τὰ, 8, 7. τὸ ξυμμαχικὸν, foedus, 2, 22., 101.; 3, 3.; 5, 6. foederati 4, 77. — ξυμμαχὶς 1, 98.; 5, 36. — ξύμμαχος 2, 44.; 3, 58., 70.; 5, 17.
ξυμμένειν 7, 80.
ξυμμετρεῖσθαι 2, 44. — ξυμμέτρησις 3, 20.
ξυμμιγνύναι 2, 84.; 7, 6. — ξύμμικτος 3, 60.; 6, 17.
ξύμμοροι 4, 93.
ξύμπαν 7, 49. τὰ ξύμπαντα 7, 24.
ξυμπαραγίγνεσθαι 2, 83.; 4, 93.
ξυμπαρακομίζεσθαι 8, 89.
ξυμπίπτειν 1, 49.; 8, 41. — ξύμπτωμα 4, 36.
ξυμπλεῖν 1, 27., 44.
ξυμπολεμεῖν 1, 65.
ξυμπολιτεύειν 8, 47.
ξυμπορίζειν 7, 20.
ξυμπράσσειν 4, 67., 74.
ξυμπροθυμεῖσθαι 8, 12.
ξυμπροπέμπειν 1, 27.
ξυμφέρειν 2, 51.; 4, 65. ξυμφέρεσθαι, accidere, 1, 23.; 7, 44.; 8, 83. — ξυμφορὰ 2, 61.; 8, 88.; 5, 32.; 8, 17. ξυμφοραὶ 1, 69.; 4, 128. — ξύμφορος 2, 86.; 5, 98. ξύμφορα ἀναγκαῖα 4, 128. ξυμφορώτερος 3, 47. ξυμφορώτατος 8, 43., 96. ξυμφόρως 3, 40.
ξυμφοβεῖν 6, 101.
ξὺν τοῖς θεοῖς 1, 86. ξὺν adverbialiter 3, 13.
ξυνάγειν 4, 125.
ξυναγορεύειν 6, 6.
ξυναγωγὴ 2, 18.
ξυναγωνίζεσθαι 3, 64.
ξυναδικεῖν 1, 39.
ξυναιρεῖν 2, 51. (corripere, de morbo.); 4, 80.; 8, 24.
ξυναίρεσθαι 2, 71.; 4, 10.; 5, 28.
ξυναλλαγὴ 4, 20. — ξυναλλάσσεσθαι 4, 19.; 8, 90. cf. 1, 24.
ξυναμφότεροι 3, 107.; 5, 81.
ξυναναιρεῖν 8, 24.
ξυναναπείθειν 6, 88.
ξυναπολλύναι 6, 12.
ξυναπονεύειν 7, 71.
ξυνάπτεσθαι 2, 29.
ξυναρμόζειν 4, 100.
ξυναρτᾶσθαι 7, 70.
ξυναφαιρεῖσθαι 8, 91.
ξυναφίστασθαι 1, 56.
ξύνδεσμος 2, 75. — ξυνδεσμώτης 6, 60.
ξυνδιαβάλλειν 6, 61.
ξυνδιαγιγνώσκειν 2, 64.
ξυνδιαιτᾶσθαι 2, 50.
ξυνδιαπολεμεῖν 8, 13.
ξυνδιασώζειν 7, 57.
ξυνδιώκειν 1, 135.
ξυνδοκεῖν 6, 44.
ξυνδρᾶν 6, 64.
ξύνεγγυς 4, 24.
ξύνεδρος 4, 22.; 5, 85.
ξυνειδέναι 4, 68.; 5, 82.
ξυνεῖναι 4, 18.
ξυνειργασμένοι λίθοι 1, 93.
ξυνεκφέρειν, una exsequias ire, 2, 34.
ξυνεξαμαρτάνειν 3, 43.
ξυνεξελεῖν 2, 29.
ξυνεξέρχεσθαι 8, 61.
ξυνεπάγειν 4, 1.
ξυνεπαινεῖν 4, 91.
ξυνεπαιτιᾶσθαι 1, 135.
ξυνεπαμύνειν 6, 56.
ξυνεπανίστασθαι 1, 132.
ξυνεπεύχεσθαι 6, 32.
ξυνεπιέναι 3, 63.
ξυνεπιλαμβάνειν, ξ—σθαι, 2, 8.; 3, 74.; 6, 70.
ξυνεπιτιθέναι 6, 10.
ξυνέπεσθαι 3, 38.

ξυνεργὸς 8, 92. — ξυνεργάζεσθαι. λίθοι ξυνειργασμένοι 1, 93.
ξυνέρχεσθαι 4, 57. στρατείαν 1, 3.
ξυνεστῶτες, conjurati, 8, 66.
ξύνεσις 2, 62.; 3, 82. ξυνετὸς 1, 84.
ξυνεφεστῶτες, qui una praesunt, 2, 75.
ξυνέχειν 2, 49. τὴν εἰρεσίαν 7, 14. — ξυνεχὴς 5, 85. ξυνεχέστερος 7, 81. — ξυνεχῶς 2, 1.
ξυνήθης 1, 6.; 6, 55. οὐ ξύνηθες τῇ γνώμῃ 4, 128. τὸ ξ. ἀκριβὲς — φοβερὸν 6, 55. τὸ ξ. ἧσσον 6, 34.
ξυνήλυδες 7, 5.
ξυνθάπτειν 1, 8.
ξυνθήκη 4, 61.; 8, 36. αἱ ξύνθηπαι 1, 37., 115. τὸ δίκαιον τῆς ξυνθήκης 4, 61.
ξύνθημα 4, 112. εἰπεῖν — δηλοῦν — παραδιδόναι — παρέχεσθαι, 7, 44.
ξυνιέναι 6, 69. ὅσοι ἀλλήλων ξυνίεσαν 1, 3.
ξυνιστάναι 1, 1., 15.; 6, 33. ξυστῆναι de moenibus 1, 90.
ξυνίστορες 2, 74.
ξυννέφελος. ξυννέφελα ὄντα 8, 42.
ξυννεῖν 7, 87.
ξύνοδος 5, 17., 71.
ξυνοικεῖν 2, 15.
Ξυνοίκια, festum, 2, 15. — ξυνοικίαι 3, 74. — ξυνοικίζειν 1, 10.; 6, 2. — ξυνοίκισις 2, 3., 15.; 8, 2. — ξύνοικος 4, 64.
ξυνομνύναι 5, 38.
ξυνσκοτάζειν 7, 73.
ξύνταξις, tributum, 1, 96.
ξυνταράσσειν 2, 52.; 7, 81.
ξύντασις τῆς γνώμης 7, 71.
ξυντάσσειν 5, 9.
ξυντεκμαίρεσθαι 2, 76.
ξυντελεῖν 2, 15.; 4, 76., 93.
ξυντέμνειν 7, 86.; 8, 45., 86. — ξυντομώτατος 7, 42.
ξυντρίβειν 4, 11.
ξύντροφος 2, 50.
ξυντυχία 1, 38.; 3, 45.; 7, 57.
ξυνωμοσία 6, 60.; 8, 49., 81. ξυνωμοσίαι ἐπὶ δίκαις καὶ ἀρχαῖς 8, 54. — ξυνωμόται 6, 57.; 8, 49., 54. — ξυνώμοτον 2, 74.
ξυῤῥάσσειν 8, 96. ξυνεῤῥώγει ὁ πόλεμος 1, 66. ξυῤῥάξειν 8, 96.
ξυσκευάζειν 7, 74.
ξύσκηνος 7, 75.
ξυσκοτάζειν 7, 73.
ξυσταδὸν μάχαι 7, 81.
ξύστασις τῆς γνώμης 7, 71.
ξυστέλλειν 8, 4.
ξυστασεύειν 6, 61. διά τινα 6, 29., 61.
ξυστρέφειν 2, 4.; 6, 77.; 7, 30.

O.

ὁ articulus omissus, v. index gramm. v. articulus. ὁ δὲ in apodosi pro ὧδε 2, 46.; 3, 98. παρὰ δὲ τὸ, i. e. αὐτὸ vel τοῦτο, 6, 66. πρὸς μὲν τὰ ἀντειπεῖν, τῶν δὲ ἐλεγχον ποιήσασθαι, 3, 61. τὰ μὲν — τὰ δὲ 1, 18.; 2, 46.; 4, 85., etc. τὴν πολλὴν τῆς λείας 8, 3. τῆς σταυρώσεως ἡ κρύφιος 7, 26. τὸ ἀρχαῖον 4, 3. τὸ δεύτερον 3, 13. τὸ ἔπειτα 4, 107. τὸ παντάπασιν 3, 87. τὸ παραυτίκα 1, 27. τὸ παραχρῆμα 6, 55. τὸ cum infinitivo pro ὥστε cum infin. 2, 87. τὸ cum infinitivo post substantivum, ut ἀσφάλεια τὸ ἐπιβουλεύσασθαι 3, 82.; 7, 67.; 8, 87. τὸ ante infinitivum deest 2, 87.; 3, 38. τὸ cum infinitivo 3, 82. cum infinitivo pro solo infinitivo 2, 42., 53. τὸ μὴ cum infinitivo 1, 41.; 3, 1. cum participio pro infinitivo 6, 1. τὸ δέ τι 7, 48. ἐν τῷ πρὸ τοῦ 4, 72. τὸ μὲν — τὸ δὲ 1, 84. τὸ πρὸς νότον et similia 3, 6.; 4, 15. τὸ ἐς αὐτὸ 2, 53. add. 5, 39.; 6, 2., 63. τὸ πρὸς Λιβύην 7, 58. τὸ τῶν Ἀθηναίων 8, 56. τοῦ μὴ cum infinitivo 8, 14. consilium, causam, effectum, significans, 2, 4.; 5, 72. ἐς τὰ μάλιστα 6, 104. τὰ ξυντομώτατα 2, 97. τὰ κατὰ Παυσανίαν, κατὰ Πλάταιαν, 1, 138.; 3, 68.
ὀβολὸς 5, 47.
ὅδε. ἐν τῷ αὐτῷ τῷδε 7, 63. γῆν τήνδε 2, 74. τάδε, terra, regio, 6, 77. τάδε, τοιάδε, τοιαῦτα, τοσαῦτα, ὧδε in praefationibus orationum Thucydidis 6, 8.
ὁδὸς 1, 69.; 3, 64.; 7, 81. — ὁδοὶ πολέμου, die Streitkräfte, 1, 122.
ὅθεν 1, 143.; 4, 8. pro ἐκεῖθεν, ὅπου 1, 89.
οἰκαδε 5, 77.
οἰκεῖν 2, 16., 63. ἐν, ἐς πλέονας, ὀλίγους, etc., 1, 17.; 2, 87.; 8, 88. οἰκεῖν τὴν πόλιν ἄμεινον 3, 37.; 6, 82., 92. οἰκ. idem, quod διάγειν, 6, 82.
οἰκεῖος 1, 9., 70.; 4, 64.; 7, 44. οἰκεία ξύνεσις, sensus communis, Mutterwitz, 1, 138. οἰκειότερος 2, 39.; 7, 70. οἰκειοτέρα γῇ εἰ ξυμ-

μαχὶς 5, 110. οἰκείως 2, 60.; 6, 57. — οἰκειότης 3, 86. — οἰκειοῦν 1, 100.; 3, 65.; 6, 28. — οἰκείωσις 4, 128.
οἰκέτης 2, 4.
οἴκημα 4, 48. cubiculum, locus separatus in majore aedificio, 1, 134.; 3, 68. — οἴκησις 2, 16.; 6, 88. — οἰκήτωρ 4, 49. — οἰκία 8, 6. οἰκίαι et ξυνοικίαι 3, 74. οἰκία et οἶκος 2, 14.
οἰκίζειν 1, 8., 12.; 6, 2. οἰκιοῦντες 1, 100.; 6, 23. — οἴκισις 5, 11. — οἰκίσκος, cubiculum, 1, 134. — οἰκιστὴς 1, 24.
οἰκοδόμημα 4, 90. — οἰκοδόμησις 3, 21. — οἰκοδομία 2, 65. — οἰκοδομεῖν 7, 11.
οἰκόπεδον 4, 90.
οἰκία 2, 14. — οἶκος 1, 99.; 2, 60. domus, familia, regum persicorum, 1, 129., 137.
οἰκτίζειν 2, 51. — οἰκτὸς et ἔλεος 3, 40. οἶκτον σώφρονα λαβόντες 3, 59.
οἰμωγὴ 7, 71.
οἰνοχοὴ 6, 46.
οἴεσθαι 1, 80.; 3, 45.; 4, 55. μὴ οἴεσθαι 1, 77.
οἷος 2, 5.; 4, 27.; 6, 82.; 8, 65. pro ὅτι τοιοῦτος 2, 41.; 7, 75. ἐξ οἵων ἐς οἷα 7, 75. οἷον cum infinit. 6, 12. οἷόν τε εἶναι 7, 42.
οἰστὸς, sagitta, 2, 75.
οἰστὸς, tolerabilis. οἰστὰ 7, 75.
οἰσύϊνος 4, 9.
οἰωνὸς 6, 27.
ὀκέλλειν 4, 11.
ὀκνεῖν 1, 120. — ὀκνηρότερος 4, 55. ὄκνος 2, 40.; 7, 49.
ὄλεθρος 7, 27., 29.
ὀλιγανθρωπία 1, 11.
ὀλιγαρχεῖσθαι 8, 76., 91. — ὀλιγαρχία 2, 37.; 3, 62.; 8, 73. — ὀλιγαρχικὸς 8, 72.
ὀλίγος. ὀλίγοι ἀμύνειν 1, 50. ὀλίγου 4, 124.; 8, 35. οὐχ ἅμα ὀλίγῳ ἐπιθειασμῷ, si divinavimus, 7, 75. ὀλίγοι τινὲς 4, 45., 56., 57., 113. ὀλίγου οὐδὲν 2, 8.; 7, 59., 87.; 8, 15. κατ' ὀλίγον 6, 34. οἱ ὀλίγοι 3, 74.; 5, 84.; 6, 88. κατ' ὀλίγους ὃν πρᾶγμα 8, 92. ἐξ ὀλίγου 5, 64., 65.
ὀλιγωρεῖν 5, 9. — ὀλιγωρία 2, 52.; 5, 9.
ὁλκὰς 2, 91.; 6, 1., 22.; 8, 35.
ὁλκοὶ τῶν νεῶν 3, 15.
ὁλολυγὴ 2, 4.
ὁλοφυρμὸς 7, 71. — ὁλοφύρεσθαι 2, 44.; 7, 40. — ὁλόφυρσις 2, 51.
Ὀλυμπίασι 1, 130. Ὀλυμπιεῖον 6, 65.
ὁμαιχμία 1, 18. — ὅμαιχμος 3, 58.
ὁμαλὸς 5, 65.; ὁμαλώτατος 4, 31.
ὁμηρεία 8, 45. — ὅμηρος 3, 114.; 8, 31.
ὁμιλεῖν 1, 77.; 6, 17. — ὅμιλος 4, 112.
ὅμμα. ἐν τοῖς ὄμμασιν ὁρᾶν 2, 11.
ὀμνύναι 5, 47.
ὁμοβώμιοι θεοὶ 3, 59.
ὁμογνωμονεῖν 2, 97. — ὁμογνώμων 8, 92.
ὁμοῖος. ὁμοῖοι 2, 80.; 3, 40. πόλις ὁμοία 1, 71. ὁμοῖαι χάριτες 3, 68. ὁμοῖα pro ὁμοίως 1, 120. ὁμοῖα καὶ ibid. ὁμοῖα τοῖς 1, 25. ἐκ τοῦ ὁμοίου 1, 143. cf. ἴσος. ὁμοίως 4, 126. ὁμοίως καὶ 2, 60. οὐκ ἐν τῷ ὁμοίῳ καὶ εἰ 6, 21. conf. 6, 64.
ὁμοιότροπος 1, 6.; 7, 55. ὁμοιοτρόπως 6, 20.
ὁμοιοῦν 3, 82. οὐχ ὁμοιοῦσθαι 2, 97.
ὁμολογία 3, 90.; 8, 90. — ὁμολογεῖν 4, 69.; 6, 90. ὁμολογουμένη αἰσχύνη 2, 37.
ὁμονοεῖν 8, 75.
ὅμορος 1, 15.; 6, 2., 78.
ὁμόσε ἰέναι, χωρῆσαι, 2, 62.; 4, 10., 92.
ὁμόσκευος 3, 95.
ὁμοῦ — σὺν 7, 20.
ὁμόφωνος 4, 40.
ὁμώνυμος 2, 68.
ὅμως 1, 9.; 5, 61.; 6, 50.; 7, 57., 75.; 8, 93. ὅμ. cum ellipsi sententiae 3, 28.; 7, 1., 48., 57.; 7, 77.; 8, 29.
ὀμωχέται 3, 59.; 4, 97.
ὀνειδίζειν 1, 79. — ὄνειδος. τῷ αἰσχρῷ ὀνείδει εἴξας 8, 27.
ὀνεύειν 7, 25.
ὄνομα. ὀνόματα καλὰ 5, 89. ὀνόματα et ἔργα contrarie posita 6, 78. — ὀνομάζειν ἐπὶ 4, 98. — ὀνομαστὶ ...
ὀξὺς 4, 126. τὸ ὀξὺ 2, 82. ὀξύτερον ἀντιλαμβάνεσθαι 2, 8. ὀξεῖς ἐπινοῆσαι 1, 70. ὀξέως ἐπεσθεῖν 4, 34., μεταχειρίζειν 6, 12., λέγειν 3, 38.
ὄπα 5, 77.
ὅπη 1, 52.; 8, 112. ὅπῃ ἂν 2, 12.; 6, 8.
ὅπερ. διὰ ὅπερ 6, 33. ὅ. τῆς τέχνης 7, 86.
ὀπηνίκα 4, 125.
ὅπλα 1, 83.; 2, 81., 100.; 4, 69. hoplitae 1, 83.; 2, 100. castra 1, 111.;

8, 69. scuta 7, 45. παρέχεσθαι 8, 97. τίθεσθαι, v. in τίθεσθαι. — ὁπλίζειν 3, 27. πόλιν 8, 29. — ὅπλισις 3, 22. — ὁπλιταγωγοὶ νῆες 6, 25., 31., 43.; 8, 30. — ὁπλιτεύειν 6, 91.; 8, 73. — ὁπλίτης 4, 26.; 7, 19.
ὅποι 2, 72.; 8, 56.
ὁποῖος 7, 38.
ὁπόσος 4, 118. ὁποσονοῦν 4, 37.
ὁπότε 8, 96.
ὁπότερος 6, 41. — ὁποτέρωσε 5, 65.
ὅπου γὰρ 6, 68.; 8, 27.
ὅπως 1, 35.; 7, 25. ὅπ. et ὅπως μὴ 1, 31. μὴ ὅπως 6, 18. ὅπ. simul cum optativo et conjunctivo 3, 22.; 6, 96. c. futuro 2, 99. ὅπ. post βούλεσθαι 3, 51., 69. οὐδ' ὁπωσοῦν 7, 49. οὐκ ἔχειν, ὅπως χρή, 1, 91. cf. 4, 28.
ὁρᾶν, intelligere, 2, 7.; 4, 126.; 5, 80.
ὀργᾶν 1, 130.; 2, 21.; 4, 108.; 8, 2.
ὀργή 1, 31.; 2, 65.; 4, 122. mores, 1, 130. ἐν ὀργῇ ἔχειν 2, 8. πρὸς ὀργὴν ἀντειπεῖν 2, 65. πρὸς ὀργὴν τῆς ξυμφορᾶς 8, 27. cf. v. πρός. ὀργῇ ἀμβλυτέρᾳ 3, 38. τάχος καὶ ὀργὴν 3, 42. ὀργαὶ, furores, 3, 85. ὀργὴν ποιεῖσθαι 4, 122. δι' ὀργῆς ἔχειν 2, 8.; 5, 29. ἐντόνως καὶ ὀργῇ 5, 70. ὀργῇ προσμίξωμεν πρὸς ἀταξίαν τοιαύτην 7, 68. ὀργῇ φέρειν τὸν πόλεμον 1, 31. ὀργῇ πίστιν παρέχεσθαι 6, 17. ὀργὰς ἐπιφέρειν 8, 83. — ὀργίζεσθαι 2, 59.; 4, 128.
ὀρέγεσθαι 2, 65.
ὀρθιος 5, 56.
ὀρθὸς 5, 42. ὀρθῶς, recte, merito, 3, 56. ὀρθῶς εἶναι 2, 87. — ὀρθοῦν 3, 42. τὸ ὀρθούμενον 4, 18.
ὄρθριος 5, 58. — ὄρθρος 2, 3.; 3, 112.; 4, 110.
ὁρίζειν 2, 96.
ὁρκίζειν 4, 74. — ὅρκιος 2, 71.; 6, 52. — ὅρκος μέγιστος 5, 18. ὅρκον διδόναι 3, 82.; 5, 77. — ὁρκοῦν 4, 74. ὅρκους 8, 75.
ὁρμᾶν, ὁρμᾶσθαι, 1, 32., 64., 74., 104., 144.; 2, 65.; 8, 31. οἴκοθεν ὥρμησαν 4, 90. ὥρμητο 5, 1. ὥρμησθε 6, 78. αἱ μάλιστα ὁρμήσασαι 8, 84. ὡρμημένος 8, 11. ὁρμᾶν, proficisci, 1, 137.; 2, 19.; 8, 24.; 4, 86. — ὁρμή 4, 4.; 7, 71. ὁ. τοῦ περαίνεσθαι 7, 43.
ὁρμεῖν 7, 80.
ὁρμίζειν 4, 75.; 7, 80.
ὄρνεον 2, 50. — ὄρνις ibid.
ὄρος 2, 96.
ὅρος οὐκ ἀντίλεκτος 4, 92.
ὀροφή 4, 48. — ὄροφος 1, 134.
ὀρρωδεῖν 6, 9., 14. — ὀρρωδία 2, 88., 89.
ὄρυγμα 4, 67.
ὀρχηθμὸς 3, 104.
Ὀρχομενὸς, ὁ et ἡ, 1, 113., ann.
ὅς, ἥ, ὁ. οἵ γε pro εἴγε οἱ 8, 76. ὧν pro ὅτι αὐτῶν 2, 44. οὓς pro ὅτι αὐτοὺς 3, 55.; 4, 26. ἐν ᾧ pro ὥστε ἐν αὐτῷ 8, 72. τοῦτο, ᾧ, 4, 24. ᾗ, qua parte, 2, 65. καὶ οἳ, et hi, 4, 33., 68.
ὁσημέραι 7, 27.; 8, 64.
ὅσιος 1, 71.; 2, 52. ὅσια καὶ ἱερὰ 2, 52.
ὅσος 1, 2., 138.; 4, 28.; 7, 6.; 8, 92. ὅσον — μόνον ... ὅσον cum infinit. 1, 2.; 3, 49. ὅσον, quatenus, 7, 28. ὅσον καὶ ἀπὸ βοῆς ἕνεκα 8, 92. οὐ δι' ἄλλο ἢ ὅσον 3, 11. ὅσον οὐ 1, 86.; 2, 94.; 4, 69.; 5, 59. ὅσον οὔπω 5, 34. ὅσ. οὐδέπω 4, 125. ὅσῳ pro ὅσῳ μᾶλλον 6, 11., 89. ὅσῳ μάλιστα — τοσούτῳ 8, 84. οὐχ ἥκιστα — ὅσῳ 1, 68. οὐχ ἧσσον — ὅσῳ 1, 82. ὅσῳ καὶ μάλιστα 2, 47. μᾶλλον — ὅσῳ pro τοσούτῳ μᾶλλον, ὅτι 5, 108.; 6, 11., 89., 92. ὅσα, οἷα, ὅς, et alia relativa, sequente infinitivo 1, 91. ὅσα μή, tantum non, praeterquam, 1, 111.; 4, 16.
ὅσπερ sequente conjunctivo 7, 25. ὅπερ 6, 33., 104. ad totam praegressam sententiam relatum 6, 11.
ὁστᾶ 1, 138.; 2, 34.
ὅστις 4, 22.; 8, 90. pro ὅς 8, 92.
ὅτου 1, 23., 132.; 5, 18. ὁτουοῦν 8, 27. ὅ τι περ 4, 16. ἔστιν ὅ τι 2, 94.
ὀστρακίζειν 1, 135.
ὅταν τύχῃ 1, 142.
ὅτε, ὅτε — περ, 1, 8.; 7, 21. ὅτε sequente infinitivo 2, 102. post μεμνῆσθαι 2, 21. ὁτὲ μὲν — ὁτὲ δὲ 7, 27.
ὅτι cum infinitivo 4, 16. in afferendis ipsis alicujus verbis 1, 137., 139. abundans apud participium 4, 37. posteriore loco positum oratorie (ἐλπίδας δὲ ὅτι etc.) 8, 89. γνοὺς ὅτι c. partic. pro infinitivo 4, 37. ὅτι sequente imperat. 4, 92. ὅτι cum superlativo, ὅτι ἐγγύτατα 3, 40.; 5, 74. ἐλάχιστα 6, 23. μάλιστα 5, 36. ὅτι ἐπ' ἐλάχιστον 8, 46. μέγιστος 7, 69. πλεῖ-

στοι 4, 32. τάχιστα 5, 46. χρησιμώτατος 7, 74. ὅτι τάχος 7, 42.
οὔ. οὐ et οἱ confusa 1, 126. ου et ω 7, 39. οὐ μᾶλλον — ἢ οὐ 2, 62.; 3, 36. οὐ γὰρ δὴ 1, 122. οὐ μὴ 5, 69. οὐ μᾶλλον — ἀλλὰ 2, 43. οὐκ ἐᾶν 6, 72. οὐκ ἔχων, ὅπως 4, 28. οὐχ ἥκιστα 1, 82.; 7, 44. οὐχ ἧσσον 1, 8., 82.; 6, 78. οὐ substantivis junctum 1, 137.; 3, 95. οὐχ ὅπως 1, 35.; 3, 42.; 8, 89. οὐκ — οὐδὲ, — εἴτε — οὐκ, 8, 71. οὐ abundanter repetitum 2, 97. οὐχ ὁμοῖος, οὐκ ἴσος, οὐκ ἀπὸ τοῦ ἴσου, i. e. μείζων, 1, 35., 120., 143.; 4, 85. οὐ δή τοι — γε 2, 41. οὐ — μὴ οὐ 1, 141. οὐ μὴν οὐδὲ 6, 55. οὐ μόνον ὅτι — ἀλλὰ καὶ 4, 85. οὐ φάναι, φάσκειν, 4, 122.; 5, 39., 55.; 7, 5.; 8, 27.; 52., 53.
οὐδαμόσε 5, 49. — οὐδαμοῦ 2, 47.
οὐδὲ — οὐ 2, 97. οὐδ' ὡς 5, 115.
οὐδείς πω et πώποτε 1, 132.; 3, 45.; οὐδὲν ἄλλο ἢ 2, 16. οὐδενὶ νόσῳ, τρόπῳ, 2, 52.; 6, 35. οὐδ' — εἷς 8, 86. οὐδὲν μᾶλλον 2, 65., 70.; 3, 79. οὐδὲ καθ' ἓν 2, 87. οὐδὲν ὅ τι οὐ 3, 81.; 7, 87. οὐδὲν ὀλίγον ἐς οὐδὲν 7, 59., 87. οὐδενὸς ἧσσον 7, 29., 71.
οὐδεπώποτε 4, 61.
οὐδέτερος 5, 84.
οὖν post interjectam parenthesin 3, 95.
οὐρανὸς 2, 77.
οὔριος ἄνεμος 7, 53.
οὐσία 6, 9.
οὗτος 1, 90.; 8, 78. οὗτος δὲ in apodosi 2, 46. per pron. οὗτος subjectum sententiae repetitur 1, 80.; 5, 91. καὶ τοῦτο, et quod ad illud attinet, 3, 44. τοῦτο, ταῦτα, sic, 6, 39., 40.
οὕτω γε ἄγαν 8, 1. οὕτω, οὕτω δή, in apodosi, 2, 11.; 4, 73. οὕτω, adeo, 1, 81.; 4, 65.
ὀφείλειν 2, 40. — ὀφείλημα ἀποδιδόναι ibid.
ὀφθαλμὸς 2, 49.
ὀφλεῖν αἰσχύνην 5, 101. ὀφλόντων δὲ αὐτῶν, quum damnati essent, 3, 70.
ὀχετὸς 6, 100.
ὀχεὺς 2, 4.
ὄχλος 7, 8. et δῆμος, 6, 89. — ὀχλώδης. τὸ ὀχλῶδες 6, 24.
ὀχυρὸς 1, 85.; 7, 78.
ὀψὲ 3, 108.; 4, 93.; 8, 23.
ὀψία δείλη 8, 26.
ὄψις 6, 46., 58.; 7, 75. species 4, 126. ὄψεις — λόγοι, ἀκοαί, 3, 38. τῇ ὄψει θαρσεῖν, ἀναθαρσεῖν, 4, 34.; 6, 31. καταφρονεῖν 6, 49.
ὄψον 1, 138.

II.

π et φ confusa 8, 53.
παγκράτιον νικᾶν 5, 49.
πάθημα 4, 48. — πάθος 7, 30. διὰ πάθους 3, 84.
παιὰν 7, 75.
παιδεῖαι 2, 39. — παιδεύεσθαι 1, 84. παίδευσις 2, 41.
παιδιὰ 6, 28.
παιδικὰ 1, 132.
παίειν 4, 47. παίοντες 7, 36., ann.
παιπαλόεις 3, 104.
παῖς 1, 81.; 2, 44. οἱ παῖδες βασιλέως 8, 37.
παιωνίζειν 1, 50. — παιωνισμὸς 7, 44.
παλαιόπλουτος 8, 28.
παλαιὸς 1, 2., 3. παλαιότερα 1, 1. παλαίτατος 1, 4., 18.
πάλιν 1, 137. π. αὖ 7, 46.
πανδημεὶ 1, 73.; 4, 42.; 6, 64. contrarium ἐκ παραλόγου 6, 67.
πανήγυρις 5, 50.
πανοικησία 2, 16.; 3, 57.
πανοπλία 3, 114.
πανσέληνος σελήνη 7, 50.
πανστρατιᾷ 2, 5., 31.; 6, 7.; 7, 1. πανστρατιᾶς 4, 94.
παντάπασι 5, 104.; 6, 71.
πανταχῇ 3, 68.; 7, 79.
πανταχόθεν 1, 123. — πανταχόσε 7, 42. — πανταχοῦ 4, 108.
πάνυ 1, 3.; 6, 18.; 8, 1. (οἱ πάνυ τῶν στρατιωτῶν.) π. τι 8, 71.
πανωλεθρία 7, 87.
πάππος 5, 43.
παρὰ c. compar. 1, 23. c. genit. 2, 6., 41. c. dat. 2, 6. παρ' αὐτὴν τὴν θάλασσαν 4, 11. π. γνώμην 3, 12.; 4, 19.; 6, 11. π. γνώμην κινδυνεύειν 1, 70. παρ' ἔπαλξιν 2, 13. π. νύκτα ἠγένετο 4, 106. π. τοσοῦτον κινδύνου ἔρχεσθαι 3, 49.; 7, 2. π. τοσοῦτον γιγνώσκω 6, 37. π. ὀλίγον 7, 71. παρ' ἐλάχιστον ἐλθεῖν 8, 76. ἀπὸ τῶν πυλῶν τῶν π. τοῦ Νίσου 4, 118. π. cum acc. 7, 39. π. νύκτα 4, 106. propter 1, 141. versus finem. π. τὸ νικᾶν, propter victoriam, 1, 41. παρ' αὐτοὺς et π.

αὐτοῖς 5, 67. π. τοὺς ἄλλους 4, 57. τὸν αὐτὸν ἄνδρα παρ' ἡμῶν 2, 41. π. φύσιν 6, 17. π., praeter, vorbei, 6, 66.; 8, 102. extr. π. τὸ τεῖχος 3, 13., 23. τὰ π. τῶν Ἐγεσταίων 3, 4.; 6, 46. τὰ π. τοῦ Ἀλκιβιάδου 8, 89. π. δόξαν, π. τὸ δόξαν, 1, 141.; 3, 37. π. πέντε ναῦς 8, 29. π. δύναμιν πρόθυμοι 3, 57. τῇ μέν — π. δὲ τὸ 6, 66. π. πολὺ 2, 8.; 8, 6. π. πολὺ νικᾶν 1, 29. τὸ παρ' ἐλπίδα 4, 62., 63.; 7, 66. π. πᾶν vel ἅπαν 5, 68. παρ' ὀλίγον διαφεύγειν 7, 71.

παραβαίνειν 1, 78.; 3, 45., 61.; 4, 23. παραβεβάσθαι 1, 123.

παραβάλλεσθαι 1, 133.; 2, 44.; 3, 65.; 5, 113.

παραβοηθεῖν 1, 47.

παραγγέλλειν 1, 129.; 2, 11.; 7, 43. — παράγγελμα 3, 99. — παράγγελσις 5, 66.

παράγεσθαι 1, 34.; 2, 64.

παραγίγνεσθαι 2, 95.; 6, 67.

παράδειγμα 1, 2.; 6, 77.

παραδιδόναι 1, 86.; 2, 36.; 4, 28.; 7, 86. — παράδοσις τοῦ σκήπτρου 1, 9.

παραδυναστεύοντες 2, 97.

παραθαλασσίδιον 6, 62. — παραθαλάσσιος 1, 5.

παραθαρσύνειν 8, 77.

παραινεῖν 1, 139.; 5, 9.; 7, 63.

παραίνεσις 1, 92. (τῶν κοινῶν.); 3, 43.; 4, 95.

παραίρεσις τῶν προσόδων 1, 122. — παραιρήματα 4, 48.

παραιτεῖσθαι 5, 63.

παραιωρήματα 4, 48.

παρακαλεῖν 1, 118.; 5, 27.

παρακαταθήκη 2, 72.

παρακαταπηγνύναι 4, 90.

παρακατέχειν 8, 93.

παρακελεύειν 4, 25.; 6, 69.; 8, 54. — παρακέλευσις 7, 70. — παρακελευσμὸς 4, 11. — παρακελευστοὶ 6, 13.

παρακινδυνεύειν 3, 36. — παρακινδύνευσις 5, 100.

παράκλησις 8, 92.

παρακομιδὴ 5, 5. — παρακομίζεσθαι, oram legere, 6, 44.

παραλαμβάνειν 1, 19.; 4, 16. ad bellum evocare 1, 111.; 4, 54., 69.; 5, 52.; 7, 57., 69.

Παραλία 2, 56.

παραλλὰξ 2, 102.

παράλογος, παράλογον, 1, 65.; 2, 85., 91.; 7, 28., 61., 71.; 8, 24. et saepius.

Πάραλος γῆ 2, 55. ἡ Πάραλος navis 3, 33.; 8, 74. οἱ Πάραλοι 8, 73.

παραλύειν 2, 65. τῆς ἀρχῆς 7, 16.

παραμελεῖν 1, 25.

παραμένειν 1, 65.; 7, 15.

παραμυθεῖσθαι 2, 44.; 3, 75. — παραμύθιον 5, 103.

παρανίσχειν 3, 22.

παρανομεῖν 3, 65. παρηνόμησα 3, 67. — παρανόμημα 7, 18. — παρανομία 4, 98.; 6, 28.

παρανόμων γράφεσθαι 8, 67. παρανόμως 3, 65.; 4, 132.

παράπαν 6, 80.

παραπέμπειν 4, 13.

παραπίπτειν 4, 23.

παραπλεῖν 2, 90.; 4, 25. ἔξω 2, 83. ἐπὶ 7, 26.

παραπλήσιος 1, 84.; 3, 89.; 7, 71. παραπλήσια ὑπὲρ ἁπάντων 7, 69.

παράπλους 1, 44. cf. ann. ad 2, 89.

παραποιεῖσθαι 1, 132.

παραποτάμια 5, 53.

παραῤῥηγνύναι 4, 96.; 5, 73.; 6, 70.

παράσημον navium 6, 31.

παρασκευάζεσθαι 4, 70.; 6, 104. sequente participio 6, 54. — παρασκευὴ 1, 1.; 2, 17.; 5, 17. ἐκ παρασκευῆς 4, 94.; 5, 56.

παραστάτης, si forte, 3, 100.

παράσπονδος 4, 23.

παρατάσσειν 4, 96.; παρατάσσεσθαι 6, 50.; 7, 78., 79.

παρατείνειν 3, 46.; 4, 8.

παρατείχισμα 7, 11., 43.

παρατίθεσθαι τράπεζαν 1, 130.

παρατυγχάνειν 1, 76.; 5, 38.; 8, 11. παρατυχὸν 5, 60.

παραυτίκα 1, 27.; 2, 64.; 8, 82. participio junctum 1, 76. παραυτίκα ἀναστάντες 2, 49. cf. εὐθὺς et διαπαντός. τὸ παραυτίκα 3, 4. τὸ παραυτίκα καὶ τὸ ἔπειτα τῆς ὁμολογίας 4, 54.

παραφέρειν 5, 20., 26. ἡμερῶν ὀλίγων παρενεγκεῖν ἢ 5, 20.

παράφραγμα 4, 115.

παραχρῆμα 1, 22.; 8, 1.

παρεῖκειν 3, 1.; 4, 36.

παρεῖναι 1, 85.; 2, 64., etc. ἐς τινα τόπον 6, 62. τὰ παρόντα 1, 132.; 8, 54. τὰ παρόντα ἐς τὸν βίον 2, 97. ἐκ τῶν παρόντων κράτιστα 5, 40.

παρεξειρεσία 4, 12.; 7, 34., 41.
πάρεργον 1, 142.; 7, 27.
παρέρχεσθαι 4, 86.; 8, 53. ad loquendum prodire 6, 19., etc.
παρέχειν 1, 37.; 3, 45.; 4, 61.; 8, 48., 50. impersonal. *licere* 4, 85.; 6, 86. παρέχοντες ἐμβόλοις 7, 36. παρασχεῖν 5, 60.; 6, 30. παρασχὸν 1, 120. παρέχεσθαι ὅπλα 8, 97. πίστιν 3, 112.; 4, 87.; 7, 67. τὸ εὐπρεπὲς τῆς δίκης 1, 39. τὸ σῶμα 2, 41. λόγους 6, 12.
παρηβᾶν 2, 44.
παριέναι καιρὸν 4, 27. τὴν ἀρχὴν 6, 23. παριτητέα 1, 72. cf. 6, 15.
παριππεύειν 7, 78.
παριστάναι 4, 61., 133. παραστῆναι μηδενὶ 4, 95.; 6, 34., 68., 78. παρεστάναι μηδενὶ 4, 61. παρεστηκὸς ῥᾷον, cum facile esset, 4, 133. παραστήσασθαι ὁμολογίᾳ 1, 29.
πάροδος 1, 126.; 3, 21.
παροίκησις 4, 92.
παροικοδομεῖν 7, 6.
παρόμοιος 1, 80.
παροξύνειν 1, 67., 84.; 6, 89.
παρορμίζειν 3, 6. v. ann. ad 4, 102.
παρουσία 1, 128.; 6, 86.
παροχὴ νεῶν 6, 85.
πᾶς 1, 132.; 2, 101., etc. πᾶς τις 2, 41. cum genit., velut πάντες Ἀθηναίων 8, 69., 75. οἱ πάντες, cuncti, 1, 100.; 7, 60. αἱ πᾶσαι 8, 100. πάντων μάλιστα, ubi πάντων est neutrum, 4, 52. πάντα εἶναί τινι 8, 95. πάντα ποιεῖν ἐν τῷ αὐτῷ de usibus necessariis corporis 7, 87. τοῖς πᾶσι 7, 50. ἐν παντὶ ἀθυμίας 7, 55. — πάντως 5, 41.
πασσυδεί, πασσυδεῖ, πανσυδεί, 8, 1.
πάσχειν 1, 96.; 7, 69. π. τι, mori, 4, 38. cf. 2, 42. et 6, 33., ubi τι subauditur. εὖ π. 3, 40. πεπόνθεσαν 7, 71.
πατάσσειν 8, 92.
πατρικαὶ βασιλεῖαι 1, 13. πατρικὸς ξένος 8, 6. — πάτριος 4, 86., 118. πάτριοι νόμοι 8, 76. θυσίαι 3, 58. κατὰ τὰ πάτρια 2, 2.; 5, 77. πάτρια ἱερὰ 2, 16. — πατρὶς 2, 68.; 7, 67. — πατρόθεν ἐπονομάζειν 7, 69. — πατρῷος 7, 69. πατρῷοι θεοὶ 2, 71.
παύειν, παύεσθαι, 1, 69.; 3, 24.; 5, 91.
παῦλα 6, 60.
πεδίον, τὸ, planities Athenarum, 2, 55., 56. τὸ πεδ., sive ἡ χώρα, apud Corcyram, 3, 73.
πεζὸς 2, 94.; 4, 12. πεζῇ 1, 109.; 4, 32.; 5, 2. πεζικὴ στρατιὰ 6, 33. — πεζομαχεῖν 7, 63. — πεζομαχία 7, 62.
πείθεσθαι 8, 52. sequente participio 6, 34. cum genit. personae persuadentis 7, 73.
πειθὼ 3, 53.
πεῖρα 1, 140.; 7, 21. π—ν διδόναι 1, 138.; 6, 11.
*Πειραϊκὴ 2, 23., ann.
πειρᾶν, πειρᾶσθαι, 1, 61.; 4, 25., 70.; 6, 54. πειράσειν ἐπὶ τὴν πάμην 4, 43. πειρᾶν pro πειρᾶσθαι 7, 12., 37., 38. — πείρασις 6, 56.
πελάγιος 8, 44. (cf. πλάγιος.) — πέλαγος 6, 13., 104.
πέλας 4, 92. ὁ π., οἱ π., 1, 32. bis.; 6, 12.
πελιτνὸς 2, 49.
πελτασταὶ et ψιλοὶ 2, 79.
πέμπειν 3, 110. prosequi, 6, 56. ἐπί τινα, mittere ad aliquem arcessendum, 6, 61.; 8, 89.
πεμπτοὶ πρέσβεις 8, 86.
πενία 2, 27.
πεντεκαίδεκα 1, 29.
πεντηκονταέτης 5, 32.
πεντηκοντῆρες Spart. 5, 66.
πεντηκόντοροι 1, 14.
πεντηκοστὸς 4, 8.
πέρα 2, 64. — πέραν 1, 111. ἡ πέραν γῆ 3, 91. περαιτέρω 2, 43.
περαίνει οὐδὲν 6, 86.
περαιοῦσθαι 4, 120., 121.
πέρας 1, 69. τοῦ ἀπαλλαγῆναι 7, 42.
πέρθειν 8, 57.
περί τινος δεδιέναι 3, 102.; 7, 75. π. αὐτῷ σφάλλεσθαι 1, 69. cf. πταίειν. π. πλήθουσαν ἀγορὰν 8, 92. π. τοῖς δορατίοις διαφθείρεσθαι 7, 84. ὁρᾶν περί τι 2, 35. τὰ π. τῶν Πλαταιῶν γεγενημένα 2, 6. π. c. genit. 6, 34. πέρι posteriore loco positum 1, 58.; 7, 72.; 8, 5., etc.
περιαγγέλλειν 4, 122.; σίδηρον 7, 18. στρατιὰν 1, 116.; 2, 10.
περιαιρεῖν 1, 108.; 4, 51.
περιαλγεῖν 4, 14.
περιβάλλειν 1, 8.; 7, 25.
περιβόητος 6, 31.
περιβολὴ 8, 104. — περίβολος 1, 89.
περιγίγνεσθαι 1, 69.; 2, 37., 87.; 4, 27. τινὸς 3, 37. τινά τι 3, 37.

superiorem esse 3, 11.; 5, 97. τῷ πολέμῳ 1, 55., 65. τῷ δικαίῳ 5, 86. περιγίγνεσθαι μαι 2, 89., 87.; 6, 8.
περίφραπτος 7, 33., 49.
περιδεὴς 3, 80.; 6, 59. τὸ περιδεὲς 8, 1.
περιείδειν. περιιδεῖν τὸ μέλλον 4, 71.
περιεῖναι 1, 30., 89., 144.; 2, 79. ἐκ περιόντος 8, 46. π. τῷ πολέμῳ 2, 11., 13. cf. περιγίγνεσθαι. περιεῖναι, e certamine superstitem esse, 3, 82. τὸ περιὸν 6, 55.
περιελαύνειν 7, 44.
περιέργειν 5, 11.
περιέρχεσθαι τὰ ἱερὰ 4, 80.
περιέχειν, circumvenire, überflügeln, 3, 107.; 5, 71.
περιΐεναι. περιιὼν ἐνιαυτὸς, annus vertens, 1, 30.
περιΐστασθαι 1, 76., 78.; 4, 52.; 8, 1., 15. cum participio 1, 32. περιέστη ἡ τύχη 4, 12. περιίστασθαι, mutare sententiam, 4, 4. περιεστὸς 3, 9.
περιΐσχειν 5, 71.
περικείμενα, τὰ, in signo Minervae, 2, 13.
περικλείειν 2, 90.
περικλύζειν 6, 3.
περικομπεῖν 6, 17.
περικοπὴ, περικόπτειν, 6, 27.
περικτίονες 3, 104.
περιλιμνάζειν 2, 102.
περιμάχητος 7, 84.
περιμένειν 1, 124.; 5, 64.
περίνεως 1, 10.
περίνοιαι 3, 43.
περιοικὶς 2, 16.
περιοικοδομεῖν 3, 81.
περίοικοι 8, 22. = περίχωροι 2, 25.
περιόπτεσθαι 2, 73.; 4, 48. περιοπτέον 8, 48.
περιορᾶν, περιορᾶσθαι, 1, 69.; 2, 43.; 6, 93.; 7, 6. τινὸς 4, 124. expectare 4, 73.
περιοργὴς 4, 130.
περιορμεῖν 4, 23. cf. παρορμίζειν.
περιουσία 2, 13.; 5, 71., 103. ἀπὸ περιουσίας 5, 103.
περιπίπτειν 1, 43.; 5, 112.
περιπλεῖν 2, 23.; 7, 86. — περίπλους 1, 49. adj. 2, 97.
περιποιεῖσθαι 1, 15.; 3, 102.; 5, 4.
περιπολάρχης 8, 92.
περιπόλιον 3, 99.; 4, 67.; 6, 45.; 7, 48. = φρούριον 3, 99., coll. 3, 115. — περίπολοι 4, 67.; 6, 45.; 8, 92.
περιῤῥύντος 4, 64.
περισκοπεῖν 6, 49.
περισσεύειν 2, 65. περισσεύει μοι 2, 65.
περισταδὸν βάλλειν 7, 81.
περισταυροῦν 2, 75.
περιτείχισις 4, 131. — περιτείχισμα 5, 115. — περιτειχισμὸς 6, 96.
περιτέχνησις 3, 82.
περιτιθέναι 6, 89.
περιτυγχάνειν 1, 135.
περιφανὴς 4, 102. περιφανῶς 6, 60.
περιφέρειν 7, 28.
περίφοβος 6, 36.
περιφρουρεῖσθαι 3, 21.
περιχαρὴς 2, 51. τὸ περιχαρὲς τῆς νίκης 7, 73.
περιωθεῖσθαι 3, 67. ἐκ πάντων 3, 57.
περιωπὴ 2, 35.; 4, 64., 86.
πηγνύναι 4, 92. ἐπεπήγει 3, 23.
πηλὸς, lutum, Mörtel, 2, 75.; 4, 4. — πηλώδης 6, 101.
πημονὴ 5, 18.
πιέζειν 3, 87.; 5, 103.; 7, 47.
πιθανὸς act. et pass. sensu 2, 3.; 4, 21. πιθανώτατος 6, 85.
πίλοι Lacedaemoniorum 4, 34.
πίσσα 4, 100.
πιστεύειν 1, 1., 20.; 2, 62. πιστεύεσθαι 8, 52. — πίστις 4, 86.; 5, 30. πίστιν ποιεῖν et ποιεῖσθαι 4, 51.
πιστὸς 1, 68.; 5, 14. fretus 3, 40.; 5, 14. πιστὸς ἐς τι 3, 11.; 8, 9. τὸ πιστὸν probi viri, das ergliche, redliche Wesen, 1, 68. πιστὸς, persuasione adductus, 3, 40. πιστότερος 4, 126. πιστότεροι τῆς γνώμης 5, 108. τὸ πιστὸν in appositione, ut sit pignus, 8, 9. πιστὰ καὶ εὔπορα 8, 48. πιστὸν γίγνεσθαι 3, 43. πιστὸς ἀνὴρ 1, 128. — πιστοῦν 4, 88.
πίσυνος 2, 89.; 5, 14.
Πιτανάτης λόχος 1, 20.
πλάγιος 4, 32.; 7, 40., 59.; 8, 101., nisi fallor.
πλαίσιος 7, 78. τὸ πλαίσιον, genus aciei, 6, 67.; 7, 78.
πλάνησις τῶν νεῶν 8, 42.
πλάσσεσθαι τῇ ὄψει 6, 58.
Πλαταιὰ saepe; Πλαταιαὶ 2, 7., 8., 10.; 3, 21. v. Strab. p. 631., B. — Πλαταιᾶσιν 1, 130.
πλατέα ξύλα 6, 101.
πλέθρον 7, 38.
πλεῖν. πλέει 4, 28. πλευσούμενοι 1,

31.; 7, 64. ἔπλεον, navigare volebant, 6, 24. πλέοντα 3, 114.
πλείων, πλεῖον, πλέον, 1, 42.; 3, 82.; 4, 128.; 6, 46. ἐκ πλείονος 4, 42.; 8, 88., 91. ἔφοδος ἐκ πλείονος 4, 129. τὸ πλέον 1, 77. cf. 1, 90.; 8, 48. ἐπὶ πλεῖον 2, 29. cf. 7, 48. πλέον τι 7, 21. π. τι ἔχειν 7, 36. πλεῖστον 3, 31.; 4, 115. τὸ πλεῖστον, maximam partem, 7, 57.
πλεονάζειν εὐτυχίᾳ 1, 120.
πλεονεξία 3, 82., 84.
πλήθειν. πλήθουσα ἀγορὰ 8, 92. — πλῆθος 1, 1., 49. τὸ π. ἀπεχώρησαν et similia 1, 106. π., numerus, 4, 10.; 5, 6. τὸ π., vulgus, 1, 125.; 8, 84. militum, das Gros der Armee, 1, 106.; 4, 112. τὸ π. apud Spartanos 1, 72. (ὁ εἰωθὼς αὐτῶν ξύλλογος 1, 67.) πλῆθος ὄψεως 4, 126.
πλὴν 1, 2.; 4, 54. π. ὅσον 7, 23. pro πλὴν ὅτι 7, 44.; 8, 70.
πληροῦν 6, 52. τὴν χρείαν 1, 70. τὰς ναῦς 7, 19. — πλήρωμα 7, 4., 12., 13. (τῶν ναυτῶν.)
πλησιόχωρος 4, 79.
πλήσσεσθαι de victis 3, 18.; 4, 108.; 8, 38.
πλινθεύειν 4, 67. — πλίνθος 2, 75.
πλοῖον κατάφρακτον 1, 10. μακρὸν 1, 14. πλοίων ναύσταθμος 3, 6. π. ἑτοιμάζειν 4, 46. cf. λεπτός, ὁπλιταγωγὸς, ἱππαγωγός.
πλοῦν ἀποστέλλεσθαι 6, 30.
πλουσιώτεροι ἑαυτῶν 1, 10. — πλοῦτος metaphorice 2, 40.
πλωϊμωτέρων ὄντων 1, 7. cf. 1, 29.
πνεῦμα 2, 49., 97.
πνιγηρὸς 2, 52. — πνῖγος 7, 87.
πνοή 4, 100.
Πνὺξ 8, 97.
ποδήρης 2, 13.
ποθὲν 1, 90.
ποὶ 1, 53.
ποιεῖν, proficere, conducere, 2, 89. ἐπὶ πολὺ τῆς δόξης ἐποίει 4, 12. π. ταὐτὸν, eodem redire, 7, 6. π. τὸ αὐτὸ 5, 38. ἡ εὔνοια ποιεῖ ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους 2, 8. π. et ποιεῖσθαι δεινὰ 5, 42. π. τινι τὰ εἰρημένα 5, 35. ποιεῖ τοῦτο τὰ στρατόπεδα 5, 71. ποιεῖσθαι ἐνθύμιον 7, 50. ὀργὴν 1, 92. ἀναβολὴν 2, 42. γνώμην 1, 128. δεινὸν 1, 102. θυσίαν 8, 109. κτῆσιν 1, 8. μάθησιν 1, 68. πολέμιον 4, 82. (pro κηρύσσειν πολ.) ταφὰς 2, 34. τιμωρίαν 2, 25. φίλους 1, 28. φυγὴν 8, 16. ποιεῖσθαι et π. πίστιν, φιλίαν, συμμαχίαν, εἰρήνην, σπονδὰς, 4, 51., 62., etc. π. pro πάσχειν 5, 70., 71. π. ὑπό τινος 4, 64. — ποιητέον 4, 99.
ποίησις 1, 10. — ποιηταὶ, οἱ παλαιοὶ (Homerus), 1, 13.
πολέμαρχοι 5, 47.
πολεμεῖν 1, 33.; 2, 8. πολεμεῖσθαι 1, 68. πολεμούμενοι 3, 82.
πολεμησείειν 1, 33.
πολέμιον χωρίον 1, 100. τῷ πολεμίῳ ἐκείνων τὸ δίκαιον λήψεσθε 3, 56. κατὰ τὸ πολέμιον τῶν Ἀθηναίων 5, 11. πολέμιοι καὶ ἀλλόφυλοι 6, 23. τὰ πολέμια παρασκευάζεσθαι 1, 18. — πόλεμος ἐπιὼν 2, 36. πόλεμοι et διαφοραὶ 4, 61. πόλεμον πολεμεῖν 1, 1.; 8, 58. στρατεύειν 1, 112. πόλεμον τίθεσθαι 1, 31. cf. φέρειν, διαφέρειν. προαγορεύειν, πόλεμον, 1, 131. πολεμοῦσθαι, inimicum reddi, 1, 36.
πολιορκεῖσθαι 3, 52., 109.; 6, 34. πολιορκούμενον ἀντέχειν 2, 70. — πολιορκία 2, 77.
πόλις, caput imperii, arx, Altstadt, city, cité, 2, 15. cf. 2, 18. πόλις μεγάλη, potens resp., 5, 29. πόλις εὐθὺς ἔστε 7, 77. πόλις et δῆμος 2, 19. ἔξω πόλεως omisso articulo 8, 67. πόλεις καὶ ἰδιῶται 2, 64.; 5, 41. πόλις ἐκπεπολιορκημένη 7, 75. — πόλισμα 4, 54.
πολιτεία, jus civitatis, 5, 4.; 6, 104. ἔχειν τὴν π—αν, remp. administrare, 8, 74. — πολιτεύειν 4, 130. — πολίτης 6, 9. — πολιτικὸς 6, 89.; 8, 89. τὸ πολιτικὸν, τὰ πολιτικὰ, 2, 40.; 8, 93.
πολίχνη Syracusarum 7, 4.; 8, 14., 23.
πολλάκις 5, 85. μὴ π., ne forte, 2, 13.
πολλαπλάσιος 4, 33.
πολλαχῇ 8, 87. — πολλαχόθεν 6, 32. — πολλαχόσε 2, 47.
πολλοστὸν μόριον 6, 86.
πολυανδρεῖν 6, 17.
πολυάνθρωπος 6, 3. πολυανθρωπότατος 2, 54.
πολυειδὴς 7, 71.
Πολυξήλειος αὐλὴ apud Plut. v. Niciae c. 27. vocatur χωρίον illud 7, 81.
πολυπειρία 1, 71.
πολυπραγμοσύνη 6, 87.

πολὺς, magnus, amplus, 2, 48.; 7, 13. πολὺ πέλαγος περαιοῦσθαι 6, 34. πολλὴ ἡ Σικελία 7, 14. πολλὴ ἀλογία τῆς διανοίας 5, 111. τὴν πολλὴν τῆς λείας 8, 3. οἱ πολλοὶ, vulgus, 1, 33. multitudo 1, 133.; 5, 96. democratici 8, 94. πολλῷ μάλιστα 4, 92. πολλὰ, saepe, 1, 21., 69.; 4, 12., 80. οὐ πολὺς χρόνος, οὐ πολλὰ ἔτη, intellecto verbo substantivo omnium temporum, ἐστὶν, ἦν, ἔσται (pro mox), 1, 6. v. Lobeck. ad Soph. Aj. 601. ἐπὶ πολὺ 7, 65. ἐκ πολλοῦ, ex longo tempore, 4, 67.
πολυτέλεια 6, 12. — πολυτελὴς 8, 27.
πολύτροπος 2, 44.; 3, 83.
πολυχειρία 2, 77.
πολυψηφία, multitudo diversarum opinionum, 3, 10.
πομπὴ 4, 108.
πονεῖσθαι, aegrotare, 2, 51.
πονηρία 8, 47., 73. — πόνηρος et πονηρὸς 8, 24., ann.
πόνος, morbus, 2, 49. π. κατὰ τὸν πόλεμον 2, 62.
πορεία 2, 18. — πορεύεσθαι 2, 98.; 4, 103.
πορθμὸς 2, 83.; 6, 2. Siciliae 6, 1.
πορίζειν 6, 29. πορίζεσθαι 1, 142.; 3, 82. — ποριστὴς κακῶν 8, 48.
ποριμώτερος 8, 76.
πόρος 1, 120.; 7, 78.
πόσις 7, 73.
ποταμὸς 6, 2.
ποτέ. εἴπερ ποτὲ 4, 20.
ποτὸν ὕδωρ 6, 100.
ποῦ δὴ 8, 27. το παραυτίκα που ὠφέλιμον 3, 56.
ποῦς. ἰέναι κατὰ πόδας τινὸς 5, 64.
πρᾶγμα 1, 140.; 3, 23., 49.; 8, 92. τὰ πράγματα, respublica, 2, 65.; 3, 28.; 8, 65., 97. πράγματα πολεμήσαντα 1, 110. οἱ ἐν τοῖς πράγμασιν 3, 28. πράγματα πράσσειν 1, 128.
πρᾶξις 3, 114.; 6, 88.
πράσσειν 2, 11.; 4, 18., etc. novas res moliri 1, 128.; 3, 23.; 4, 89., 110.; 6, 10. τὰ ξύμφορα 3, 56. pacisci 5, 15. κοινῇ πρ. 5, 32. efficere 5, 78.; 6, 10. πρ. αἴσχιον 1, 82. ξύμβασιν 3, 75. πρ., ὅπως 1, 57.; 3, 4. πρ. χαλεπώτατα 8, 95. πράσσεσθαι χρήματα 4, 65.; 6, 54.; 8, 3., 5., etc. πράσσειν τὰ ἄριστα 5, 9. τι ἔς τινα 1, 132. πρᾶξαι supplendum 3, 85. ἐπεπράγεσαν 7, 24.
πρέπει 1, 86.; 6, 25. τὰ πρέποντα 4, 98.
πρεσβεία 4, 118. — πρέσβεις ibid. πρεσβευτὴς 5, 4.
πρεσβεύειν ἀπό τινος 6, 55. πρεσβεύεσθαι, legatum proficisci et legationem mittere, 1, 92.; 3, 115.; 6, 104. — πρέσβευσις 1, 73.
πρεσβύτεροι, οἱ, prisci dicti per contemtum 1, 6. τὸ πρεσβύτερον (1, 6.) καὶ τὸ νεώτερον 5, 64. τὸ πρεσβύτατον, antiquissimum, caput rei, 4, 61. cf. 1, 72.; 6, 12., 13.
πρίασθαι 5, 34.
πρὶν 2, 53.; 4, 104., 128. πρ. c. conj. sine ἄν 6, 38.
πρὸ 3, 51.; 4, 59. πρὸ ἕω et πρόσω 4, 103. πρὸ τοῦ et πρὸ τούτου 2, 15. πρὸ τῶν Τρωϊκῶν πρότερον 1, 3. πρὸ τῆς ἔχθρας 5, 36. πρὸ et πρὸς confusa 3, 26.
προάγγελσις 1, 137.
προάγειν 3, 59.; 6, 18. (τὴν πάλιν.)
προαγορεύειν 1, 131.
προαγωνίζεσθαι 4, 126.
προαιρεῖν 8, 90.
προαμύνεσθαι 3, 12.; 4, 38.
προανάγεσθαι 8, 11., 16.
προαναλίσκειν 7, 81.
προαναχώρησις 4, 128.
προαπαντᾶν 1, 69.
προαπολλύναι 6, 77.
προαποπέμπειν 3, 25.
προαποστέλλειν 3, 5.
προάστειον 4, 69. κάλλιστον 2, 34.
προβαίνων et προσβαίνων 4, 36., sed plurimi codd. recte προσβ.
προβάλλεσθαι 1, 73.; 2, 87.; 5, 16.; 6, 92.
πρόβατον. ὥσπερ τὰ πρόβατα ἀναπιμπλάμενοι 2, 51.
προβουλεύειν 8, 1. — πρόβουλοι ibid. ann.
προγίγνεσθαι 3, 58.
προγιγνώσκειν 2, 64. sequente inf. 2, 65.
πρόγονοι 3, 59.; 6, 16.
προγράφειν πρότερον 1, 23.
προδιαγιγνώσκειν 5, 38.
προδιαφθείρειν 1, 119.
προδιδάσκειν 2, 40.
προδιδόναι 5, 30.; 6, 4., 66. προδιδόντες, proditores, 2, 5.
προδιώκειν et προσδιώκειν 6, 70. — προδίωξις ibid.
πρόδρομος 2, 22.
πρόεδροι, magistratus Mytilenaeorum, 3, 25. Atheniensium 8, 67.

προείδειν 1, 83.; 2, 17. προείδεσθαι 4, 64.
προειπεῖν 4, 26.
προεκφόβησις 5, 11.
προεμβάλλειν 4, 25.
προενοίκησις 1, 25.
προεξάγειν 7, 6. προεξάξαντες 8, 25.
προεξανάγεσθαι 7, 70.
προεπαινεῖν 3, 38.
προεπανασείειν 3, 38.; 5, 17.
προεπιβουλεύειν 1, 84.
προεργάζεσθαι 2, 89.; 8, 65.
προέρχεσθαι 4, 108.
προέχειν 3, 82., 84.; 5, 17.; 7, 66. προέχεσθαι 3, 52.
προήκειν 6, 16.
προηνεχυριασμένος, beneficio obstrictus, 2, 40.
προθυμεῖσθαι 4, 9., 81. ὁμολογίαν 4, 81.; 8, 90.; τὶ 5, 16. — προθυμία. π — ν παρέχειν 7, 67. — πρόθυμος 2, 58.; 6, 89. τὸ π — ν 3, 82. προθύμως 4, 85.; 5, 23.; 6, 6.; 8, 36., 74.
πρόθυρον 6, 27.
προσιέναι 4, 47., ubi D. et Arn. malint προϊόντας.
προϊέναι 1, 120. προΐεσθαι, largiter effundere, 2, 43. προέσθαι, prodere, destituere, 2, 73.
προϊστασθαι. προεστάναι βεβαίως 6, 28.
προΐσχεσθαι 3, 52., 66.
προκωθῆσθαι πόλεως 8, 76.
προκαλεῖσθαι 1, 84. δίκην 1, 39. — 2, 72.; 4, 19. προκ. ἐς λόγους 3, 34.
προκάλυμμα 2, 75.
προκάμνειν 2, 39., 49.
προκαταγιγνώσκειν 3, 53.
προκαταλαμβάνειν 4, 89., 127.
προκατάρχεσθαι τῶν ἱερῶν 1, 25.
προκαταφεύγειν 1, 134.
προκατηγορία 3, 53.
πρόκειται ζημία 3, 45. προκειμένη ξυμμαχία 1, 35.
προκινδυνεύειν 1, 73.
πρόκλησις 3, 64.
προκόπτειν c. genit. 4, 60. sensu transitivo ibid. et 7, 56.
προλαμβάνειν c. genit. 4, 33. πολλῷ 7, 80.
προλοχίζειν 3, 110.
προμανθάνειν 1, 138.
πρόμαντις ἐν Δελφοῖς 5, 16.
προμήθεια 4, 62.; 6, 80. τὸ προμηθὲς 4, 92.
προνοεῖν 3, 58. προνοεῖσθαι 4, 61.; 6, 9. — πρόνοια 2, 89.; 6, 18.; 8, 95.
πρόξενος 2, 29.; 8, 2., 70.
προοίμιον 3, 104.
προοράν 4, 34.; 7, 44. προορᾶσθαι 1, 17.; 6, 78.
πρόσοψις 5, 8. — πρόσοφις 2, 89.; 4, 29.
προπαρασκευάζειν 2, 88.
προπάσχειν 3, 67.
πρόπειρα 3, 86.
προπέμπειν πρότερον 1, 29. κήρυκα 1, 29.; 7, 3. πρέσβεις 3, 100. cf. 2, 79.; 4, 30., 78., 111.; 8, 77.
προπεριτείχισμα 6, 100.
προπηλακίζειν 6, 54.
πρόπλοι νῆες 6, 44., 46.
προποιεῖν 3, 13.
προπομπὴ 6, 58.
προπύλαια 2, 13.
προπυνθάνεσθαι 4, 42.
πρόῤῥησις, edictum, 1, 49.
πρός. π. θεῶν καὶ ἀνθρώπων 1, 71. π. δόξης ἐστὶ 3, 59. π. ἡμῶν 4, 10. cf. 3, 38.; 5, 105. π. Πλαταιῶν, prope Plataeas, 3, 21.; 4, 31. π. ἑαυτῷ et ἑαυτὸν 8, 67. π. τοῖς εἰωθόσι 4, 98. π. c. acc. 2, 65.; 3, 44.; 4, 106.; 6, 31. τὸ μέσον π. τὰς μεγίστας καὶ ἐλαχίστας ναῦς 1, 10. π. τὸ χρῆμα 4, 15. π. ὑμᾶς, quod ad vos attinet, 1, 32. π. ὀργὴν 3, 43.; 8, 27. π. ἡδονὴν λέγειν τι 2, 65., ut καθ' ἡδονὴν 6, 17.; ξυμφέρον πρός τι 3, 44. π. τὸν φόβον 4, 106. π. τὰς τύχας τῶν ἐναντίων ἐπαίρεσθαι 6, 11.; 7, 37. πρὸς in comparatis 1, 10.; 3, 11., 37.; 6, 11.; 8, 41. π. ἃ βούλεται 2, 35. conf. 1, 6. ἓν π. ἓν 2, 97. π. τὰς ξυμφορὰς τὰς γνώμας τρέπεσθαι 1, 140. π. μέρος 6, 22. π. τὸ ἐπιεικὲς 4, 19. π. τὴν ἐξουσίαν 4, 39. vide πρό. πρὸς et πῶς confusa 5, 105.; 6, 63.
προσάγειν πρὸς τὸν δῆμον 5, 61. π., heranrücken, 3, 107. τὰς ἀναγκας 1, 99. προσῆξα 2, 97. προσάγεσθαι, subigere, conciliare, 1, 80.; 4, 87. τὰ ναυάγια 8, 106.
προσαγορεύειν 6, 16.
προσαγωγὴ 1, 82.
προσαιρεῖσθαι, adjungere, 5, 63.
προσαναγκάζειν 6, 72., 91.; 7, 18.
πρόσαντες 4, 43.
προσαπόλλυσθαι 7, 71.
προσβάλλειν 1, 49.; 4, 116., ubi Cass., Aug., It., Vat., βάλλειν, in quo intelligunt μηχαναῖς, vel πυρί. appellere 6, 4. ἐς λιμένα 8, 101.

προσβάσεις 6, 96., 97.; 7, 2., 43., 45.
προσβιάζεσθαι, vi compelli, 1, 106.
προσβοηθεῖν 1, 50.
προσβολὴ navium, Landungsplatz, 2, 4., 89.; 4, 1.; 6, 48.; 7, 34., 36., 70.
προσγίγνεσθαι 1, 142.; 7, 14.
προσδείσθαι 2, 41.; 4, 10.
προσδέχεσθαι 2, 12.; 4, 19. προσδεχομένω ἢν 6, 46.
προσδιαβάλλειν 6, 75.
προσδοκία, μὴ etc., 2, 93. ἄξια τῆς προσδοκίας 4, 34.
προσδόκιμος 1, 14.
προσεδρεία 1, 126.
προσεῖναι, inesse, adesse, 2, 60.; 5, 104.
προσείειν φάβον 6, 86.
προσελαύνειν, adequitare, 4, 72.; 6, 65.; 7, 73.
προσέρχεσθαι ὥσπερ ἀθλητῇ 4, 121.
προσεταιριστὸς 8, 100.
προσέχειν 1, 15. τὴν γνώμην 1, 95.; 2, 11.; 4, 121.; 7, 23. νοῦν 6, 93. προσσχόντες 1, 15. προσέχεσθαί τινι, cognatum esse, 1, 127.
προσήκει 1, 68., 126.; 2, 46. προσήκουσα σωτηρία 6, 83. προσήκουσαι ἀρεταὶ 4, 92. πόλεμος οὐ προσήκων 6, 9. προσήκοντες regis Persarum 1, 128. προσῆκον 2, 89.; 4, 95. προσήκοντα 3, 64. ἐκ προσηκόντων 3, 67.
προσηνὴς 6, 77.
προσθέειν 4, 33.
πρόσθεν, ἐν τῷ π. 6, 67.
πρόσθεσις scalae 4, 135.
προσιέναι 6, 99. de reditibus 7, 28. προσίασι praesens cum significatione futuri 6, 91.
προσίεσθαί τι 4, 108.
προσιππεύειν 2, 79.
προσίσχειν 4, 30.
προσκαθίζεσθαι 1, 61. πόλιν 1, 26.
προσκαλεῖν 5, 41.; 8, 98.
προσκαταλείπειν 4, 62.
προσκατηγορεῖν 3, 42.
προσκεῖσθαι 1, 93.; 6, 89.; 7, 18., 42., etc.
προσκέπτεσθαι 3, 57.; 8, 66.
προσκοπεῖν 1, 120.
προσκοπὴ, speculatio, 1, 116.
προσκτᾶσθαι 2, 62.; 8, 28.; 6, 24.
πρόσκωπος 1, 10.
προσλαμβάνειν 4, 61.; 5, 111.; 6, 78.
προσμιγνύναι 1, 46.; 3, 22.; 4, 93.; 6, 104.; 7, 68., 70. — πρόσμιξις 5, 71.
προσνεῖν. προσένευσαν 3, 112.
προσξυμβάλλεσθαι 3, 36. i. e. superaddere, adaugere.
προσξυνοικεῖν 6, 2.
πρόσοδος 1, 4.; 2, 97.; 3, 31.
προσοικεῖν πόλιν 1, 24. — προσοικοδομεῖν 6, 54. — πρόσοικος 1, 7.
προσολοφύρεσθαι 8, 66.
προσομιλεῖν 1, 122.
προσόρμισις 4, 10.
προσοφείλειν 7, 48.
πρόσοψις 4, 29.
προσπαρακαλεῖν 2, 68.
προσπαρέχειν 1, 9.
προσπεριβάλλειν 8, 40.
προσπίπτειν 1, 5.; 2, 75., 81.; 7, 68. fuga contendere 3, 108.
προσποιεῖν 2, 2., 85.; 8, 70.; 4, 47. (τιμήν.) — προσποιεῖσθαι 1, 57.; 2, 101.; 4, 77. μὴ π., dissimulare, 3, 47. π. ἐχθραν 8, 108. — προσποίησις 2, 62.
προσπολεμοῦν 3, 3.
προσσταυροῦν ναῦν 4, 9.; 6, 75.
προσταλαιπωρεῖν 2, 53.
πρόσταξις ταῖς πόλεσιν 8, 3.
προστασία 2, 80.
προστάσσεσθαι 6, 31.; 7, 70. προστάξαντες ex abundantia adjectum 3, 26.
προστάτης 4, 46.; 8, 89. δήμου 1, 56. προστάται τῶν δήμων 3, 82.
προστειχίζειν 6, 3.
προστέλλειν τὰ γυμνὰ 5, 71.
προστιθέναι 1, 20., 40.; 3, 45. τινὶ ἀποικίαν 5, 11., 111. ἑαυτὸν 8, 50. τιμὴν 3, 42. ζημίαν 3, 45. σφᾶς αὐτοὺς 3, 92. πύλας 4, 67. νόμῳ 2, 35. προστίθεσθαι ἀχθηδόνας 2, 38. ἀνάγκην 4, 98. τινὰ, associare, 6, 18. μιᾷ ψήφῳ 1, 20.; 5, 62.; 6, 50. πόνον 1, 78. τινὶ 8, 48.
προσφέρεσθαί τινι, uti aliquo, 1, 40.; 5, 105. ταῖς ξυμφοραῖς 4, 18. πρός τινα 5, 105.; 6, 44. τοὺς προσφερομένους δέχεσθαι 7, 44. ναῦς προσφέρεται 7, 70. conf. s. v. λόγους.
προσφερὴς 1, 49.
προσφιλὴς 1, 92.; 7, 86.
πρόσφορος 2, 46.; 7, 62. τὰ πρόσφορα 2, 65.
πρόσχημα 5, 30.
προσχοῦν 2, 75., 101.
προσχωρεῖν 4, 71.
πρόσχωρος 8, 11.
πρόσχωσις 2, 77.
πρόσω 4, 104.

πρόσωπον 1, 106.
προτάσσειν 3, 52. permixtam cum verbo προστάσσειν 3, 26.
προτείχισμα 6, 102.; 7, 43.
προτελεῖν 6, 31.
προτεμένισμα 1, 134.
προτεραῖος et πρότερος 5, 75.; 7, 51.
πρότερον et προτέρων confusa 7, 70. π—ν et πρῶτον 6, 46., ann.
πρότερος 1, 9., 28.; 3, 12. πρότερον 1, 41. πρὸ — πρότερον 1, 3. πρότερον ex abundantia positum 1, 23. πρότερον ἢ 6, 58.; 7, 63.; 8, 24., 45. οἱ πρότερον 4, 38.; 6, 9. ἐν τῷ προτέρῳ χρόνῳ 6, 9.
προτιθέναι 3, 36., 38. γνώμας 1, 139. γνώμην 3, 36., 44.; 6, 14. στέφανον 2, 46. προθεῖναί τινος 3, 39. προτιθέναι et προστιθέναι ἐλπίδα 3, 40., ζημίαν, τιμωρίας, 3, 44., 82. προτίθεσθαι 3, 52. extollere 2, 42. in re funebri 2, 34. προθέμενοι τὰ ὅπλα 5, 74. προτίθεσθαι ἔχθραν 8, 85. πένθος 2, 42. ἀνδραγαθίαν 2, 42.; 3, 64., 65.
προτιμᾶν 2, 37.; 6, 9.; 8, 64. προτιμᾶσθαι ἀποθανεῖν 1, 133. — προτίμησις 3, 82.
προτοῦ. ἐν τῷ π. χρόνῳ 1, 32.
προτρέπεσθαι 8, 63.
πρότριτα, nudius tertius, 2, 34.
προὐξαγαγὼν 7, 87.
προύπτος 5, 99.
προὔργου 4, 17. προυργιαίτερον 3, 109.
προυφειλόμενος 1, 82.
προφανὴς 1, 85. ἀπὸ τοῦ προφανοῦς 3, 82.
προφασίζεσθαι 6, 25.; 8, 33. — πρόφασις 1, 23., 118.; 2, 49.; 3, 13., etc. προφάσει 1, 23.; 6, 8., 79.; 7, 18. πρόφασιν 3, 111.; 5, 80. πρόφασις et αἰτία 1, 23. π. dictum pro αἰτία 6, 6. cf. 1, 2., Eurip. Hecub. 323.
προφέρειν 1, 93. (ἔς τι, proficere in al. re.) 5, 31.; 6, 69.; 7, 64. (π. τινός, praecellere aliquem.) προφέρεσθαι ὅρκους 3, 59. cf. ἕτερος.
προφυλακὴ 4, 30. — προφυλακὶς ναῦς 1, 117. — προφυλάσσεσθαι 6, 38., bis.
προχωρεῖν 1, 16.; 3, 4. proficisci 4, 91. (ἐκ παραλλήλου dictum προαπελθεῖν 4, 125.) succedere 1, 16., 109.; 3, 4. προχωρεῖ ἐς ἐλπίδας 6, 103.
πρῳμναν προύεσθαι 1, 50.; 7, 40.
πρυτάνεις 5, 47.
πρυτανεῖον sanctitas 2, 15. — πρυτανεύειν 4, 118.
πρῳαίτερον 7, 39. πρῳαίτατα 7, 19.
πρώην 1, 90.; 3, 113.
πρωΐ non de parte aliqua diei, sed de tempore in universum, 3, 106.; 8, 23.
πρώραθεν 7, 36.
πρῶτος 3, 81.; 7, 87. πρ. ὕπνος 2, 2.; 7, 48. — πρῶτοι et πρῶτον 6, 3. cf. 8, 100. οἱ πρῶτοι ἄνδρες apud Spartanos 4, 108. cf. 4, 120.
πταίειν 2, 43.; 4, 18. π. τι 5, 16. περὶ αὐτὸν, περὶ σφίσιν αὐτοῖ et αὐτοῖς, 1, 122.; 6, 33.
πταρμὸς 2, 49.
Πύκνα pro Πύνα 8, 97.
πύλαι 2, 4. τεμενιτίδες 6, 100.
πυλὶς 4, 111.; 6, 100. (Syracusis); 8, 92.
πυνθάνεσθαι 3, 26.; 6, 17. sequente infinitivo cum participio 4, 29.
πύρα 2, 52.
πύργος 7, 25.; 8, 90.
πυρσοὶ πολέμιοι 3, 22.
πυρφόρος 2, 75.
πύστις 1, 136. πύστεις ἐρωτᾶν 1, 5.
πῶ in negantibus, vel negantium vim habentibus, enunciatis positum 3, 45. οὐ, μὴ, οὐδὲν — πω 1, 3.; 8, 8. οὐδὲ — πώποτε 5, 111.
πῶς οὐ χρὴ 2, 60.

P.

ῥ et δ permisceri visa 8, 38.
ῥαβδοῦχοι 5, 50.
ῥᾴδιος 6, 21.; 8, 87. ῥᾷον 3, 82. ῥᾷστος 4, 10.; 7, 67. ῥᾳδίως 7, 77. οὐ ῥᾳδίως διατιθέναι 6, 57. cf. 6, 68.
ῥᾳθυμία 2, 39.
ῥαστώνη 1, 120.
ῥαχία, littus salebrosum, Brandung, 4, 10.
ῥεῖν 3, 49.; 8, 66. — ῥεῦμα 4, 75.
ῥητὸς 1, 13., 122.; 2, 7.; 4, 69. ῥητὸν ἀργύριον 4, 69.
ῥήτωρ 2, 40.; 8, 1.
Ῥίον, τὸ, 2, 86.
ῥιπτεῖν 7, 44.
ῥόδιος τριήρης 6, 43.
ῥόθιον 4, 10.

ῥόος 1, 54. — ῥοώδης θάλασσα 4, 24.
ῥοπή 5, 108.
ῥύαξ 3, 116.; 4, 96.
ῥυθμοῦ, μετὰ 5, 70.
ῥύμη 2, 76., 81.; 7, 18.
ῥύειν 2, 5.; 3, 116. ῥύεσθαι (diluere) ἔργῳ ἀγαθῷ τὰς αἰτίας στρατευσάμενος 5, 63.
ῥώμη 2, 43.; 4, 18., 29.; 7, 75.
ῥωννύναι 2, 8.; 6, 16., 17.; 7, 15. ῥώννυσθαι, adniti, contendere, 2, 8. ἐῤῥωνται 6, 17.

Σ.

σ. vide ξ.
σαλαμινία navis 3, 33. et saepius.
σαλεύειν 7, 12.
σάλπιγξ 6, 32. — σαλπίγκτης 6, 69.
σαφὴς 1, 140.; 3, 40.; 6, 60. τὸ σαφὲς τῶν μελλόντων 1, 22. σαφέστερα κρίνειν 5, 118. τὰ σαφέστατα Πελοποννησίων 1, 9. σαφῶς 8, 51.
σβεστήριος. σ—α καλύμματα 7, 53.
σέβειν 2, 53.
σείειν. ἔσεισε 4, 52. — σεισμὸς, terrae motus, 3, 89.
σεμναὶ θεαὶ 1, 126.
σῆμα 2, 34. σήματα, monumenta sepulcralia, 1, 93.
σημαίνειν 2, 43., 84. = σημεῖον εἶναι 2, 8., 49. magistratum eponymum esse 5, 20. — σημεῖον 1, 10.; 4, 111. Signal 1, 49., 63.; 4, 42. navium 6, 31.
σθένος 5, 23.
σίδηρος 3, 68. — σιδηροφορεῖν 1, 5. — σιδηροῦν 4, 100.
Σικελοὶ et Σικελιῶται 3, 115.; 4, 58.; 6, 44.; 7, 32.
σινδὼν 2, 49.
σιὸς, vox dorica, 5, 77.
σιταγωγὸς 6, 30.
σιτία 3, 1. — σιτοδεία 4, 36. — σιτοδοτεῖν 4, 39. — σιτοποιὸς 2, 78. — σῖτος 2, 75.; 5, 47. μεμαγμένος 4, 16.
σιωπὴ 6, 32.
σκάφη τῶν νεῶν 1, 50.
σκεδαννύναι 4, 56., 112. σκεδάννυσθαι, dissolvi, distrahi, 2, 102.
σκέλη, τὰ μακρὰ Athenarum 2, 13.
σκέπτεσθαι 8, 63. — σκεπτέον 1, 72.
σκευάζεσθαι 4, 32.
σκευὴ 1, 6. τῶν ὅπλων 2, 8. φιλὴ 3, 94. σκευαὶ 1, 10.
σκεῦος 4, 128.; 7, 24. τὰ σκεύη navium 8, 28., 29., 43. ἱερὰ σκ. 2, 13.
σκευοφόροι 2, 79.; 4, 101.
σκηνεῖν, σκηνεῖσθαι, 1, 89., 138.; 2, 52. — σκηνὴ 2, 34.
σκήπτεσθαι πρός τινα, causam capere ab aliquo, 6, 18.
σκήπτρου παράδοσις 1, 9.
Σκιρῖται 5, 67.
σκοπεῖν 2, 43.; 3, 12.; 4, 20.; 5, 109.; 6, 36.
σκοτεινὸς 3, 22.
σκότος 2, 4.
σκῦλα μηδικὰ 2, 13.
σκυλεύειν 4, 97.; 5, 74.
σκυτάλη laconica 1, 131. v. ann. ad eum locum in Addendis.
σμικρὸς 4, 13.; 7, 75.
σόφισμα 6, 77. — σοφιστὴς 3, 38.
σπανίζειν 4, 6. — σπάνιος 3, 58. σπανιώτερος 1, 33. σπανιώτατος 7, 68. — σπάνος χρημάτων 1, 142.
σπάρτα 4, 48.
σπασμὸς apud medicos 2, 49.
σπένδεσθαι 3, 24., 109.; 5, 43., 60.; 7, 83.; 8, 57.
σπέρμα 5, 16.
σπεύδειν τι 5, 16. κακὰ, malam rem sibi quaerere, 6, 39.
σπονδὴ 1, 36., 115.; 2, 5.; 4, 118. ἐν σπονδαῖς 1, 144. αἱ σπονδαὶ, induciae tricennales, 7, 18.
σπονδοφόροι Eleorum 5, 49.
σπορὰς 3, 69.
σπουδὴ 3, 30. σπουδῇ πάνυ 8, 89. σπουδῇ γε 8, 27.
στάδιον et στάδιος 7, 38., 78.
σταθμὸν acc. 2, 13.
στασιάζειν 1, 18.; 6, 74. — στασιασμὸς 4, 130. — στάσις 1, 18.; 2, 20.; 4, 4.; 7, 33. ἀνέμου 6, 104. ἀπὸ τῆς στάσεως ἑκάτερος 2, 22. — στασιωτικὸς 3, 18.; 4, 130. στασιωτικοὶ καιροὶ 7, 57. λόγοι 8, 92.
στατὴρ 4, 52.
σταυροὶ 7, 25. — σταυροῦν 6, 100. — σταύρωμα 4, 9.; 6, 74. — σταύρωσις 4, 9.
στεγανὸς 3, 21. στεγανῶς 4, 100. — στέγειν 4, 34.; 6, 72.
στέλλειν 7, 20.
στέμμα 4, 133.
στενόπορος. τὰ σ—ρα τῶν χωρίων 7, 73. — στενὸς 7, 51. — στενοχωρία 4, 26., 30.
στέργειν 1, 38.

στέρεσθαι 8, 2.; 8, 1. οἰκεῖα 1, 70.
στερίσκειν 1, 73.; 4, 106.
στέριφος, στεριφώτερος 7, 36. στεριφώτατος 6, 101.
στέφανος 2, 46.
στῆθος. τὰ στήθη 2, 49.
στήλας στῆσαι, κατατιθέναι, 5, 18., 47.
στηρίζειν ἐς τὴν καρδίαν de morbo 2, 49.
στῖφος τῶν ὁπλιτῶν 8, 92.
στοὰ 4, 90.; 8, 90.
στοῖχος 2, 102.
στόλος 1, 31.
στόμα 4, 49.
στόνος 7, 71.
στρατεία et στρατιὰ saepe confusa in libris. v. 1, 9., 10.; 4, 8.; 5, 79.; 7, 1., 17.
στρατεύειν 6, 76. πόλεμον 1, 112. — στράτευμα 6, 64., 74.; 7, 26.
στρατηγὸς 1, 57., 61.; 2, 18., 59., 65.; 4, 66.; 8, 30. στ. τῶν κάτω 8, 5.
στρατιώτης 7, 61. στρατιῶτιδες νῆες 6, 43.; 8, 62. — στρατιωτικώτερος 2, 83.
στρατόπεδον 1, 117.; 4, 94.; 6, 37.; 7, 44.
στρατὸς 4, 83., 90.; 5, 6.
στρογγύλη ναῦς 2, 97.
στρωμνὴ 8, 81.
στρωννύναι τὸ φρόνημα 6, 18. κλίνη ἐστρωμένη 2, 34.
στυράκιον ἀκοντίου 2, 4.
Συκῆ 6, 100.
σῦμα dorice pro θῦμα 5, 77.
σύμβουλοι Spartae 2, 85.; 8, 39.
συχνὸς 4, 106.
σφαγὴ 4, 48. — σφάγιον 6, 69. — σφάζειν 5, 11.
σφαλερώτατος 4, 62.
σφάλλειν 2, 43.; 4, 18.; 6, 11.; 7, 67. σφάλλεσθαι 4, 62.; 6, 80. τὶ 8, 82. δόξης 4, 80. γνώμῃ 4, 18. πλεῖστον 5, 93. δυνάμει 6, 10. σφαλῆναι, victum esse, 5, 90. — σφάλμα 5, 17.
σφενδονητὴς 6, 22.
σφέτερος pro σφῶν 7, 1., 4., 8.
σφόδρα 3, 46. — σφοδρός. σ — ὸν μῖσος 1, 103.
σφραγὶς βασιλέως 1, 129.
σφῶν αὐτῶν pro σφῶν 1, 23., 128.; 7, 48.; 8, 14., 65. σφ. nominibus locorum additum 5, 49.; 8, 96. αὐτοῖς σφίσι 3, 31. σφεῖς (aliquot ll. σφᾶς) 4, 8., 114. σφῶν et ἑαυτῶν 5, 71.
σχεδία 6, 2.
σχεδὸν 3, 68. σχεδόν τι 5, 66.; 7, 33.
σχεῖν ἐπωνυμίαν 1, 9. cum dat. appellere 1, 110.; 3, 29., 33.; 4, 42.; 6, 105.; 7, 1., 26.; 8, 53., 64. cum ἐς et acc. eodem sensu 3, 34.; 4, 3., 25.; 5, 2.
σχετλιασμὸς, indignatio, 8, 53.
σχῆμα πολιτικὸν 8, 89.
σχολάζειν 4, 4.
σχόλαιος 3, 29. σχολαίτερον 1, 84.; 4, 47.; 7, 15. — σχολὴ 1, 142.; 5, 29.
σώζειν 1, 134.; 2, 42. in re nummaria et sensu translato 2, 40.
σῶμα, Person, 1, 17. (ἐς τὸ σῶμα προορώμενοι, corpori, i. e. incolumitati suae, prospicientes); 2, 53. σώματα, „cives militiam facientes, qui corpore reipublicae inserviunt, ut alii opibus," G—r. ad 3, 65. cf. 1, 121., 134. (ἱεράδουλοι.)
σῶς 3, 34.
σωτηρία 5, 105.
σωφρονεῖν 8, 24. — σωφρονίζειν 3, 65.; 6, 78. ἐς εὐτέλειαν 8, 1. — σωφρονιστὴς 3, 65.; 6, 87. — σωφροσύνη (ἔμφρων) et τὸ εὔκοσμον 1, 84. σ — ν λαμβάνειν 8, 64. — σώφρων 1, 37. χάρις 3, 58. οἰκτὸς 3, 59. τὸ σῶφρον 1, 87. σωφρονέστατος 3, 62.

T.

τὰ ἐπὶ Θρᾴκης 1, 59.
τακτὸς 4, 65.
ταλαιπωρεῖν 1, 99.; 5, 74. — ταλαιπωρία 2, 49. — ταλαιπώρως 3, 4.
τάλαντον 2, 97.; 4, 118. (τάλαντα μέτρα.)
ταμίας 6, 78. — ταμιεῖον 7, 24. — ταμιεύειν 6, 18.
ταξίαρχος 4, 4.; 7, 60. — τάξις 4, 93.; 5, 60. ἐν τάξει 8, 69. οἱ ἐκ τῶν τάξεων 3, 87. τάξεις 3, 87.; 7, 60.
ταπεινὸς ἐγκαρτερεῖν 2, 61.
ταράσσεσθαι 2, 65.; 7, 44. — ταραχὴ 5, 25.
ταρσοὶ 2, 76. (καλάμου, crates); 7, 40.
τάσσειν ἀργυρίου πολλοῦ 4, 26.; 8, 3. τάσσεσθαι 1, 48.; 4, 11. τάσσεσθαι μετά τινος 2, 63. τάσσεσθαι, τάσσεσθαι χρήματα φέρειν, 1, 99.; 8, 50., 70. cf. 1, 117. τάσ-

σεσθαι κύκλον 2, 83. ἐτετάχατο 7, 4.
ταφή 2, 52. — τάφος. τάφον μεταφέρειν 1, 134. τάφους ἀποδεικνύναι 1, 26.
τάφρος 3, 23.
τάχα 3, 44.; 6, 2., 10., 31., 34., 78. add. θᾶσσον. — ταχύς. νῆες ταχεῖαι et ὁπλιταγωγοὶ 6, 31. — τάχος 6, 92. — ταχυναυτεῖν 6, 31.
τὲ trajectum 1, 1., 49.; 2, 89.; 3, 56., etc. τὲ — δὲ 1, 11.; 3, 52.; 7, 81., etc. τὲ et γὲ confusa: v. γέ.
τεῖγος 4, 48.
τειχήρης 4, 25. — τειχίζειν 7, 18. — τείχισμα 7, 2., 6.; 8, 95. φαῦλον 4, 115. Syracusanorum in Epipolis 7, 43. — τειχισμὸς 6, 44. et ἐπιτειχισμὸς 5, 17.; 8, 34., 103. — τειχομαχεῖν 1, 102.; 7, 79. — τεῖχος 2, 75. locus munitus 3, 34.; 4, 57., 69. ἐπὶ τὸ τεῖχος ὁρμᾶν 3, 22.; 4, 68. cf. 7, 28., 37. ἐπὶ τείχει 8, 69., 94. τὰ τείχη Athenarum 2, 13. ἔπιπλα ἐν τῷ τείχει 3, 68.
τεκμαίρεσθαι 3, 53.; 5, 47. — τέκμαρσις 2, 87. — τεκμήριον 2, 50. τόδε — γὰρ 1, 2. — τεκμηριοῦν 1, 83.
τέκνωσιν ποιεῖσθαι 2, 44.
τέκτων 5, 82.; 6, 44.
τελεῖν 4, 78.
τελευταῖος 2, 89. τὰ τελευταῖα 1, 24. — τελευτᾶν 8, 1. ἐς ὀψὲ et sim. 1, 51.; 3, 108. cum genit. 3, 59., 104. τελευτῶν 8, 81. constans usus imperfecti verbi τελ. in quibusdam formulis 2, 103.; 3, 116., etc., quemadmodum et ἑνίκα pro ἐνίκησε dictum est 5, 49.
τέλος 2, 10.; 4, 60.; 5, 46.; 6, 88. τέλ. ἱππέων in exercitu Atheniensium 2, 22. ἀρχὴ 1, 10. τὰ τέλη, ephori Spartanorum, 1, 58.; 90.; 4, 15., 86. οἱ ἐν τέλει, duces, 1, 10.; 5, 60.; 6, 88. prytanes et strategi 3, 86. τέλος ἔχειν 4, 118.; 5, 47.
τέμενος 6, 99. et ἱερὸν 1, 134.
τέμνειν 2, 55.; 6, 75. τῆς γῆς 1, 80.; 2, 56., 100. cf. 2, 19. ὁδοὺς 2, 100.
τενάγη 3, 51.
τέρπειν 2, 41. — τερπνὸν, τὸ, 2, 53. — τέρψις 2, 38.
τεσσαρακοσταὶ chiae 8, 101.
τετράγωνος 4, 125.
τετράπους 2, 50.
τέτρας ἐπὶ δέκα 4, 118. φθίνοντος 5, 54.
τετείγων ἔνερσις 1, 6.
τεῦτλον 8, 42.
τέχνη, ars musica, 1, 71. τέχνη et μηχανὴ 5, 18. κατὰ τὴν τέχνην 7, 70.
τηρεῖν 1, 39.; 4, 27.; 8, 37. τηρουμένων 4, 108. — τήρησις 7, 86.
τιθέναι 1, 25., 138. τίθεσθαι ὅπλα 2, 2.; 4, 44., 68.; 8, 93.
τιμᾶν 2, 63.; 3, 58. τὰ μέγιστα 4, 20. ἐς τὰ πρῶτα 3, 56. τὸ τιμώμενον, τιμὴ, 2, 63. τιμὴ, honor, magistratus, 1, 107., 132. τῆς μνήμης 2, 36.
τιμήματα, aestimationes litium, 6, 93., ann.
τιμωρεῖν 1, 121. τιμωρητέος 1, 86. — τιμωρία 3, 63.; 4, 62. — τιμωρὸς 4, 2.
τίς 1, 23.; 2, 37.; 3, 36., 111. τίς sensu adverbii, circiter, 3, 68. supplendum 1, 42. ἄξιον pro ἀξιόν τι 6, 21. τίς ὅστις οὐ, = ἕκαστος, 3, 39. τινὲς apud numeralia 2, 90.; 3, 68., 111.; 7, 87.; 8, 73., 74. τὸ δέ τι καὶ 7, 48. τὶ cum genitivo substantivi 4, 130. τὸ βραχύ τι τοῦτο 1, 140. τῷ nomini suo antecedens 7, 75.
τιτρώσκειν 5, 10.
τοὶ 3, 40.
τοιάδε, τοιαῦτα, τοσαῦτα, in praefationibus orationum 6, 8.
τοιοῦτος 5, 63.; 7, 86. τοιοῦτον et τοιοῦτο 7, 86. (illud ibi habent vulgati ll., sed Reg., Cass., Aug., Mosqu., τοιοῦτο.) τὸ τοιοῦτον 3, 30., 38.
τοιουτότροπος 4, 25.; 8, 84.
τόκεῖς 2, 44.
τόλμα 6, 59. — τολμᾶν 1, 32.; 2, 53. — τόλμημα 7, 43. — τολμηρῶς 3, 74. — τολμηταὶ παρὰ δύναμιν 1, 70.
τομὴ 1, 93.; 2, 76.
τόξαρχος 3, 98.
τόξευμα 4, 34.; 7, 30. — τοξότης 4, 129. τοξόται Scythae 2, 13.; 8, 98.
τόπος. v. τρόπος.
τοσοῦτον 1, 9. ὥστε 7, 28. οὐ τ., non tam, 8, 45.
τότε post participium 1, 128.; 5, 16. substantivis junctum 1, 137. τότε, noto illo tempore, 1, 101.; 3, 69.; 4, 46., etc. ἐν τῷ τ. 1, 92., 95.; 4, 12.

τοὔμπαλιν 3, 22.
τράπεζα 1, 130.
τραυματίας 7, 75.; 8, 27. — τραυματίζειν 4, 35.
Τραχινία et Τραχὶς 8, 92.
τρέπειν 2, 65.; 5, 27. τρ. ἐς γέλωτα 6, 35. τετραμμένοι πρὸς ἔργα 2, 40. τραπόμενος 7, 31.
τρέφειν 2, 46.
τριακοντούτης 1, 23., 87.; 5, 14.
τριακόντορος 4, 9.
τρίβειν 7, 48., 49. τρίψεσθαι 2, 77.; 6, 18.
τριβὴ 8, 87.
τριηράρχης 2, 24.; 4, 11. τριήραρχος 7, 13. — τριήρης 6, 93. τ., sive navis singula, legatorum 3, 70.—72. — τριηρίτης 6, 46.
τρίπους 1, 132.
τρισκαίδεκα 1, 29.; 2, 96., etc.
τρίτος 3, 3.
τριώβολος 8, 45.
Τροιζην, ager troezenius, 4, 118.
τροπαὶ χειμεριναὶ 7, 16.
τρόπος 5, 7., 88. τρόπῳ, ᾧ ἂν προχωρῇ, 7, 7. male τόπῳ pro τρόπῳ 6, 54.
τροπωτὴρ 2, 93.
τροφὴ 8, 57.
τρυφερώτερον 1, 6.
τρύχειν, τρυχοῦν, τρυχόμενοι 1, 126. τετρυχωμένοι 4, 60.; 7, 28.
τρῳὰς, trojana, 1, 131.
τυγχάνειν 1, 11., 106.; 4, 70. τῶν αὐτῶν 4, 114. τυχεῖν πράξαντα 1, 70. τυχὼν 5, 111.
τυραννὶς 1, 13.; 3, 37. — τύραννος πόλις 1, 121. — ἐγγυτάτω τυράννου δυναστεία 3, 62.
τυφλὸς 8, 104.
τύχη 1, 69.; 8, 49.; 4, 14.

Υ.

Ὑακίνθια 5, 23.
ὑβρίζειν 4, 18. — ὕβρις 1, 38.; 3, 39.
ὑγιὴς 8, 34. (σῶς κ. ὑγ.); 4, 22. (εἴ τι ὑγιὲς διανοοῦνται.)
ὑδατώδης 3, 23.
ὑδρεύειν 4, 97.
ὕδωρ 2, 52., 77.
ὑετὸς 2, 5.
υἱὸς 2, 100. υἱέος 1, 13.
ὕλη 2, 75.; 3, 98.; 4, 34., 69.
ὑλώδης 4, 29.
ὑμέτερον, τὸ, pro ὑμεῖς, 1, 70.; 4, 85.
ὑμνεῖν 1, 21.; 2, 42.
ὕννις 5, 16., ann.
ὑπάγειν ἐς δίκην 3, 70. ὑπ., ὑπ. τὸ στράτευμα, 4, 126., sequ. sensu neutrali 8, 10. ὑπάγεσθαι, in partes suas pertrahere, 7, 46. — ὑπαγωγὴ 3, 97.; 4, 127.
ὑπαίθριος 1, 134.
ὑπακούειν 5, 98.; 6, 82.; 7, 73.
ὑπάρχειν 2, 45.; 5, 103.; 8, 1. incipere 2, 67. ὑπάρχουσα φύσις, δόξα, etc. 2, 45., 61., 89. ὑπῆρτο 1, 93. ὑπάρχον absol. 2, 62.; 6, 31. ὥσπερ ὑπῆρχε 3, 109.
ὑπειπεῖν 1, 35.; 2, 102.
ὑπεκπεῖσθαι 8, 31.
ὑπεκτιθέναι 1, 89.
ὑπεκφεύγειν 2, 91.
ὑπεξανάγεσθαι 3, 74.
ὑπεξέρχεσθαι 3, 34.
ὑπὲρ λιμένος 1, 46. Σαλαμῖνος 1, 112. ἑαυτοῦ 1, 141. ὑπ. ἅπαντας 2, 63. ὑπὲρ ἁπάντων παραπλήσια 7, 69. ὑπὲρ σφῶν, suo loco, 7, 13.
ὑπεραυχεῖν 4, 19.
ὑπερβαίνειν 2, 96.; 3, 22. — ὑπερβατὸς 3, 25.
ὑπερβάλλειν τινὸς 2, 35.; 7, 67.; 8, 56., 81. τὸ ὑπερβάλλον 2, 35.
ὑπερβιάζεσθαι 2, 52.
ὑπερβολὴ ἀρετῆς 2, 45. τοῦ καινοῦσθαι 3, 82. ὑ-λὴν ἀγωνίζεσθαι 8, 89.
ὑπερενεγκεῖν ναῦς trans isthmum 8, 7.
ὑπερέχειν ὕδατος 3, 23.
ὑπεριδεῖν 6, 18.
ὑπερόπτεσθαι 7, 42. — ὑπερόπτης 3, 38. — ὑπεροψία 1, 84.
ὑπερόριος ἀσχολία 8, 72.
ὑπέρυθρος 2, 49.
ὑπερτείνειν 2, 76.
ὑπερφαίνεσθαι 4, 93.
ὑπερφέρειν 1, 81.; 3, 15., 81.; 4, 8.
ὑπερφρονεῖν τι 3, 39. ὑπερφρονούμενος 6, 16. — ὑπέρφρων 2, 62.
ὑπεύθυνος 3, 43.
ὑπέχειν 7, 21.
ὑπήκοος 6, 19., 69.; 7, 57. socii ὑπήκοοι Ath. 2, 10.
ὑπηρεσία 6, 31.; 7, 13. — ὑπηρέσιον 2, 93. — ὑπηρέται navium 6, 31. — ὑπηρετεῖν 4, 108.
ὕπνος πρῶτος 2, 2.; 7, 43. ὕπνον αἱρεῖσθαι 3, 49.
ὑπό τινι εἶναι 1, 32.; 3, 12. ὑ. βασιλεῖ, βασιλέα, 1, 110. ὑ. προθυμίας 7, 76. ὑπό τινος, auctore

aliquo, 8, 35. ὑ. ἁπλοίας 4, 4. ἀπειρίας 2, 8. αὐλητῶν et αὐληταῖς 5, 70. κήρυκος 6, 32. ὑ. νύκτα 6, 67. ὑ. τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον 8, 13. cf. 2, 27.; 8, 13. ὑ. τοῖς ὅπλοις 7, 75. ὑ. μεγέθους τοῦ κινδύνου οἱστὰ ἐφαίνετο ibid. ὑ. τῶν παρόντων κακῶν 6, 103.
ὑποδεδεμένοι τὸν πόδα 3, 22.
ὑποδεὴς 3, 45. ὑποδείστερος 1, 11. ἐκ τῶν ὑποδεεστέρων 3, 45. — ὑποδεεστέρως 8, 87.
ὑποδεικνύναι 1, 77.; 4, 86.
ὑποδέχεσθαι 8, 81. — ὑποδοχὴ 1, 139.; 7, 74.
ὑποζύγιον 2, 3.
ὑποθορυβεῖν 4, 28.
ὑποκαταβαίνειν 7, 60.
ὑποκεῖσθαι 3, 84.
ὑποκρίνεσθαι 7, 44.
ὑπολαμβάνειν, arripere, figurate dictum, surripere, clam auferre, 1, 68.; 6, 58.
ὑπολείπειν 1, 140.; 8, 2.
ὑπόλοιπος μισθὸς 8, 69. τὸ ὑπόλοιπον 7, 66.
ὑπολύειν 4, 128.
ὑπομένειν 4, 126.
ὑπομιγνύναι γῇ 8, 102.
ὑπομιμνήσκειν 7, 64., 69. — ὑπόμνησις 4, 95.
ὑπονίφειν 3, 23.; 4, 103.
ὑπονοεῖν 1, 68.; 4, 16., 76. — ὑπόνοια 2, 41.
ὑπονομηδὸν 6, 100.
ὑπόνομος 2, 76.
ὑποπέμπειν 4, 46.
ὑποπίπτειν 7, 41.
ὑποπτεύειν 2, 62.; 4, 51., 126.; 6, 79. ὑποπτεύεσθαι ἔς τι 6, 92. — ὑποπτὴς ἔς τινα 6, 60. — ὕποπτος 3, 82.; 6, 75.
ὑπόσπονδος 1, 63. ὑποσπόνδους νεκροὺς ἀποδιδόναι 2, 22., etc.
ὑποστρέφειν ex fuga 4, 33.
ὑποτείνειν, ostendere, promittere, 8, 48.
ὑποτειχίζειν 6, 99. — ὑποτείχισις, ὑποτείχισμα, 6, 100.
ὑποτελεῖν 3, 46., ann. ad 5, 111.
ὑποτελὴς 2, 10.; 5, 111.; 7, 57. φόρου 1, 56.
ὑποτίθεσθαι, subjicere, auctorem esse, 5, 90.
ὑποτοπεῖν 2, 13. — ὑποτοπεύειν 5, 35.; 8, 76.
ὕπουλος εὐνομία 8, 64.
ὑπουργεῖν 6, 88.
ὑποφεύγειν 4, 28.
ὑποχείρια 1, 88. ὑποχείριοι socii 3, 11., 86.
ὑποχωρεῖν 4, 12., 43., 44. τινὰ 2, 88. τινὶ 4, 125.
ὑποψία 2, 37.
ὕπτιος 7, 82.
ὑστεραῖος 7, 11., 52.
ὑστερεῖν 1, 134.; 3, 31.; 8, 100. ὑστερεῖν τινὶ et τινὸς 7, 29. — ὑστερίζειν 6, 69.
ὕστερος 1, 60.; 5, 30.; 7, 27. ὕστερον τῆς μάχης 5, 75. χρόνῳ 1, 8., 64.
ὑφαντὰ 2, 97.
ὑφέλκειν 2, 76.
ὑφηγεῖσθαι 1, 78.
ὑφιστάναι 2, 61.; 4, 28.; 8, 68. ὑφίστασθαι cum dat. et acc. 2, 61. promittere 4, 28., 39. ὑπέστη 4, 39.
ὑφορμεῖν 4, 49. — ὑφορμίζεσθαι 2, 83.
ὕφυδρος 4, 26.
ὑψηλὸς 3, 97. ὑψηλότερον 7, 4.
ὕψος ἔχειν 4, 13.

Φ.

φαίνεσθαι 1, 2., 32.; 3, 21.; 7, 21. κατά τι 2, 62. φαίνεται, ratio apparet, 3, 113.; 6, 46. ἐν καταλήψει ἐφαίνετο 3, 33. οὐκ ἐν παύλῃ ἐφαίνετο 6, 60.
φάκελλος 2, 77.
φανερὸς 1, 7.; 4, 74. τὰ ἐς χρῆσιν φανερὰ 2, 62. φανερώτατος 4, 11. φανερῶς 1, 87.
φάραγξ 2, 48. φάραγγες in Attica 2, 67.
φάρυγξ 2, 49.
φάσκειν 8, 91.
φαῦλος 2, 37., 62.; 3, 37., 83.; 4, 115.; 6, 21., 31., 34.
φειδὼ 1, 82.; 3, 59.; 7, 81.; 8, 81.
φερέγγυος 8, 68.
φέρειν 1, 31.; 2, 60.; 6, 56. afferre 2, 37. (αἰσχύνην.) populari 1, 7. de tributis 6, 20. φέρειν θυμῷ 5, 80. ὀργῇ 1, 31. τὸν πόλεμον 1, 31. nuntiare 7, 8. φερόμενος καλῶς, vir, cui res prospere succedunt, 2, 60. laude dignus 8, 54.
φεύγειν, exulem esse, 1, 111.; 8, 87., etc.
φήμη 1, 11.

φημὶ 3, 68.
φθάνειν 1, 33.; 4, 121.; 7, 73.; 8, 100. ἔς τι 2, 91. cum infin. 1, 33. cum participio aoristi 6, 97. φθήσεσθαι 5, 10. ὁ φθάσας 3, 82.
φθέγγεσθαι 7, 71.
φθείρειν τὰ πράγματα 8, 46.— φθείρεσθαι, affligi, 1, 24.; 3, 85. ἐφθάραται 3, 13.
φθινόπωρον 2, 31.; 3, 18.
φθονεῖν 3, 43. — φθόνος 2, 45. deorum 7, 77.
φθορὰ ἀνθρώπων 2, 47.; 7, 27. — φθόρος 2, 52.
φιλεῖν 8, 1. solere 4, 125.; 7, 79.; 8, 1. — φιλία 2, 82.; 5, 5. φιλίᾳ 7, 57. — φίλιος 2, 86.; 5, 41.; 6, 34. ὁ et ἡ 5, 44. φιλία γῇ 7, 50., 53.
φιλέταιρος 3, 82.
φιλοδικεῖν 1, 77.
φιλοκαλεῖν 2, 40.
φιλονεικεῖν 6, 111. φιλονεικῆσαι pro φιλονεικοῦντας ἐλέσθαι 5, 111. — φιλονεικία 1, 41.; 3, 82.; 8, 76.
φιλόπολις 6, 92.
φιλοσοφεῖν 2, 40.
φιλότιμος 2, 44. — φιλοτιμία 3, 82., 84.
φλαύρως ἔχειν 1, 126.
φλόγωσις 2, 49. — φλὸξ 2, 77.
φλύκταιναι 2, 49.
φοβεῖσθαι 8, 82. — φοβερὸς 6, 15. timidus 2, 3. — φόβος. φόβοι καὶ δείματα 7, 80. φόβος ἐκπλήσσει μνήμην 2, 87.
φονεύειν 8, 95. — φονικώτατος 7, 29.
φορεῖν 2, 76.
φορμηδὸν 2, 75.; 4, 48.
φόρος 1, 56., 96.
φορτηγικὸν πλοῖον 2, 75.; 6, 88.
φράζειν 7, 25.
φράσσειν 1, 82.
φρέαρ 2, 49.
φρονεῖν 6, 16. τὰ Ἀθηναίων 8, 31. significare 5, 85. — φρόνημα 2, 43., 61., 62. ἐν φρονήματι ὄντες sequente infinitivo 5, 40.
φρουρικὸν, τὸ, 5, 80. — φρούριον 1, 142.; 5, 80.; 7, 3. — φρουροὶ 3, 7.; 4, 25.; 8, 108.
φρυγανισμὸς 7, 4. — φρύγανον 3, 111.
φρύγειν 6, 21.
φρυκτοὶ 2, 94.; 8, 22. — φρυκτωρεῖσθαι 3, 80. — φρυκτωροὶ 8, 102. — φρυκτωρία 3, 22., 80.
φρύσσειν, torrere, 6, 22.
φυγαδικὸς, φυγὰς, 6, 92.
φυγὴ, exules, 8, 64.
φυλακὴ 8, 51. πρώτη 4, 31.; 6, 101. ἔργων 3, 82. — φύλαξ 6, 100. χωρίου 4, 104. — φυλάσσειν 2, 3., 13.; 3, 3.; 4, 16. φυλάσσεσθαί τινος 4, 11. — φυλακτήριον 4, 33.
φυλὴ 6, 98., 100., 101.; 7, 69.; 8, 92.
φυλοκρινεῖν 6, 18.
φυρᾶν. ἐλαίῳ πεφυραμένα ἄλφιτα 3, 49.
φύσα 4, 100.
φύσις 1, 76., 138.; 4, 60.
φυτεύειν 1, 2.
φύειν 3, 45. (φῦναι ἁμαρτάνειν); 4, 61.
φωκαῖται στατῆρες 4, 52.
φωνὴ 7, 57.
φωράσθαι 8, 56.

X.

χαλαρὸς 2, 76.
χαλεπαίνειν, suscensere, 3, 82. cf. 8, 1., 92.
χαλεπὸς 4, 9.; 5, 104.; 6, 23.; 8, 1. χαλεπώτεροι 3, 42. χαλεπώτατος 7, 21. χαλεπὸν χωρίον 7, 47. χαλεπὸς 3, 40. χαλεπῶς 6, 61. μὴ χαλεπῶς σφαλλέσθω 4, 62. χαλεπῶς ἐγίγνετο 1, 2.; 2, 14. χαλεπῶς λαμβάνειν 6, 61. χαλεπῶς sive χαλεπὸν φέρειν τινός 1, 77.; 2, 62.; 3, 11. — χαλεπότης χωρίων 4, 12., 33.
χάλιξ 1, 93.
χαλκίοικος Minerva 1, 128.
χαράδρα 7, 78.
χάραξ, ἡ et ὁ, 3, 70.
χαρίζεσθαι 3, 42. — χάρις 3, 95.; 4, 20. χ. ἀντὶ πόνων 4, 86. χάριν ἔχειν 8, 87.
χεῖλος τάφρου 3, 23.
χειμάζεσθαι 6, 74.; 8, 80. — χειμὼν 4, 6.; 8, 30. χ. νοτερὸς 3, 21. χειμῶνι 4, 120.
χεῖν 2, 75.
χεὶρ 3, 96.; 4, 72. ἐς χεῖρας ἰέναι 8, 50. χ. σιδηρᾶ 4, 25.
χεῖρον πράσσω 7, 67. χείρους 3, 9.
χειροποίητος 2, 77.

χειροτέχνης 3, 16., 72.; 6, 71.; 7, 27.
χειρουργεῖν 8, 69.
χειροῦν, χειροῦσθαι, 4, 24.; 8, 71. μᾶλλον ibid. et 4, 19.
χέρνιψ 4, 97.
χερσαῖοι ἀκοντισταὶ 7, 67.
χηλὴ 1, 63.; 7, 52., 53.; 8, 90.
χηρεία 2, 45.
χιτῶνες λινοῖ 1, 6.
χλωρὸς 2, 49.
χοῖνιξ 4, 16.
χολῆς ἀποκαθάρσεις 2, 49.
χορηγία 6, 18. — χορὸς 3, 104.
χρεία 1, 33., 37.
χρῆμα 6, 39. χρήματα 7, 24., 25. merces 3, 74. ἴδια 6, 20. τῆς προσόδου 2, 13. πράσσεσθαι 4, 65. — χρηματίζειν 5, 5., 61.; 7, 13. χρηματίζεσθαι 1, 87.
χρῆναι 7, 62.; 8, 78.
χρῆσθαι 2, 2.; 3, 10.; 4, 83. τῇ θαλάσσῃ 4, 118. χρ. τινι ὅ τι βούλονται 7, 85. τοῖς πρώτοις, principibus eorum, 4, 132. τῇ ἀνθρωπείᾳ φύσει 1, 76. c. acc. 2, 15.
χρησθὲν 3, 96.
χρήσιμος 6, 85. — χρῆσις 7, 5.
χρησμοὶ 2, 8. — χρησμολόγος 2, 21.; 8, 1. — χρηστήριον 2, 54.
χρηστοὶ ἄνδρες 1, 91.
χρόνος 4, 26.; 6, 3. χρόνῳ, sensim, 1, 19. χρόνῳ ὕστερον 4, 81. — χρόνιος, cunctabundus, 1, 141.
χρώς. ἐν χρῷ παραπλεῖν 2, 84.
χῶμα 2, 76.
χώραν, κατὰ 4, 76., 126.
χωρεῖν 6, 101. et βαίνειν 5, 70. πρύμναν 7, 36.
χωρίον 2, 54. Gegenstand der Erörterung 1, 97. χωρ. et χῶρος 2, 19.
χωρὶς δὲ 2, 13.; 8, 17.
χῶρος 2, 19.
χῶσις λιμένων 3, 2. conf. ann. ad 8, 90.

Ψ.

ψέγεσθαι 5, 86.
ψεύδεσθαί τινος 8, 103. τὶ 6, 17. cf. 4, 108.; 5, 83.
ψευδῶς 1, 137.
ψηφίζειν 6, 8.; 8, 71. ψηφίζεσθαι 6, 6. — ψήφισμα et νόμος 3, 36. — ψῆφος 1, 40. ἐπάγειν ψῆφον 1, 125. ψ. φανερὰν διενεγκεῖν 4, 74.
ψιλὸς ὅπλιτης 4, 125. ψιλοὶ milites 2, 79.; 4, 94.; 7, 37. ψ. ἐκ παρασκευῆς 4, 94., 101. δῆμος ψιλὸς 6, 43. ψιλὸς, ohne Schild, 7, 45. — ψιλοῦν 8, 109.
ψόγος 1, 70.
ψόφος 3, 22.
ψυχρὸς 2, 49.

Ω.

ὠθεῖσθαι 4, 11., 43. ὠθούμην 2, 84. — ὠθισμὸς 4, 96.
ὠμὴ στάσις 3, 81.
ὠνητὸς 1, 121.; 3, 40.
ὥρα ἔτους, θέρους, 2, 52.; 6, 70. ὥρα καθεστηκυῖα 4, 6.
ὡραῖα, τὰ, 1, 120.; 3, 58.
ὡς cum acc. absoluto 1, 134.; 4, 5.; 6, 40.; 7, 25., 31.; 8, 66. cum genit. absol. 1, 84., 90. cum participio 1, 10. in numeris 6, 8.; 8, 32. ὡς ἐκ τῶν παρόντων 4, 17. conf. 7, 76. ὡς Λακεδαιμόνιος 4, 84. ὡς πρὸς τὸ μέγεθος 3, 118. ὡς διὰ βραχέος 4, 14. ὡς διὰ ταχέων 4, 96. ὡς ἐν ἄλλῃ πόλει 5, 43. ὡς ἀπὸ τῆς ἀξιώσεως 6, 54. ὡς ἐπὶ μεγέθει 7, 30. ὡς παλαιὰ εἶναι 1, 21. ὡς et ὡς ἐς ἐπίπλουν 1, 50. ὡς ἐς τὴν Εὔβοιαν 8, 5. ὡς ἐπὶ 5, 3., 17.; 8, 87. ὡς εἰκάσαι 4, 36. ὡς cum superlativo, ut in ὡς ἐς ἐλάχιστον 1, 63. ὡς ἕκαστοι 1, 8., 15., 67., 89., 113.; 2, 21.; 5, 4.; 6, 69., etc. ὡς ἕκαστοι et ξύμπαντες 1, 3. ὡς ἑκάτεροι 3, 74. ὡς εἶχε τάχους 7, 2. ὡς suo substantivo postpositum, ut οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ὡς ἑώρων 3, 4. cf. 5, 6. ὡς ἂν μάλιστα, formula elliptica, 1, 33.; 6, 57. ὡς τὰ κράτιστα 1, 19. ὡς ξυμβαίνοι 4, 4. ὡς, quo tempore, 5, 6., 20. ὡς ἐλέγετο 8, 50. ὡς οὖν χρὴ 3, 37. ὡς (cum) — οὕτω δή 8, 71. ὡς ἔτι 4, 117. ὡς ἐπὶ πλεῖστον 2, 35.
ὡς, sic, 1, 44.; 8, 51., 87.
ὡσαύτως, opinor, 5, 4.
ὥσπερ 8, 34. ὥ. ἀθλητῇ προσέρχεσθαι 4, 121. ὥ. ἔχομεν 3, 30.; 8, 34. ὥ. εἶχεν 1, 134. ὥ. καὶ ἄλλο τι 1, 142. ὥ. παρεσκευάζον-

το 2, 23. ὥ. ὑπῆρχε 3, 109. ὥ. per appositionem infinitivi explicandum 8, 22.
ὥστε 1, 28.; 4, 85.; 8, 45., 66., 86. hac lege, ut, 1, 28.; 5, 94. ὥ. cum infinitivo, et solus infinitivus 1, 17., 90.; 2, 35., 40., 44., 63. ὥ. cum infinitivo et nominativo, dein cum infinitivo et accusativo 7, 34. post ὑπεῖξεσθαι 6, 88.
ὠφέλεια 1, 26., 73., 123.: 6, 80. — ὠφελεῖν 4, 75. τινὶ pro τινὰ 5, 23.; 8, 96. ὠφ. καὶ μηδὲν βλάπτειν 6, 14. — ὠφέλιμος 1, 76., 93.; 7, 64. τινός 8, 46.

Addenda et Corrigenda.

Ad lib. 1., cap. 6.

Welckerus in dissertatione de Phaeacibus Homeri (Kleine Schriften zur griech. Litteraturgesch., 2. Theil, Bonn, 1845), pag. 29. „Wäre das Mährchen griechischen Ursprungs, so würden auch in der Ausschmückung eigenthümliche volksmässige Züge nicht fehlen: aber so ganz Ionier der Zeit sind, abgerechnet ihre wunderbaren Nachtfahrten, diese Phäaken und ihre Einrichtungen, dass an absichtlicher Dichtung in dieser Hinsicht nicht gezweifelt werden kann. Sie sind es so sehr, dass ich vor langer Zeit, als mir der eigentliche Kern der Dichtung noch nicht deutlich geworden war, in diesem Sittengemälde, in einer entweder gefälligen und behaglichen, oder auch ironischen, Beziehung auf ionisches Wohlleben das Hauptmotiv des Dichters gesucht habe; und ich bekenne diess um so lieber, da ich eine ähnliche Ansicht auch von einem geistvollen Freunde ausgesprochen finde. (Zell Ferienschriften 1., S. 9. vermuthet, dass der ionische Sänger das harmlose, lebenslustige Völkchen als Ideal seiner nicht unähnlichen Landsleute mit besonderer Vorliebe schildre.)

Bestimmt ionisch ist zuerst die Tracht der Phäaken, bei denen die Braut dem Manne glänzend weisse Kleider zubringt (6, 28.), sowie auch für ihre Brüder Nausikaa solche Gewänder gewoben hat, die in weissen neugewaschenen Gewändern zum Chortanz gehen (6, 64.; 8, 425.); denen Mahl, Laute und Chortanz lieb ist (8, 249.). So sind nur die Ionier gewandschleppend, in weisse Gewänder gekleidet, in der Ilias (13, 685.), wie im homerischen Hymnus auf (Apollon) den Delier, und bei dem alten Asios, der sie in schneeigen, bis zum Erdboden herabfallenden Gewändern die Heräen von Samos besuchen lässt. (Athen. 12., p. 525.) Dazu die Haare in goldnen Bändern herabhängend, oben aber ein Schopf mit einer goldnen Cicade, als Zeichen der Autochthonie, gesteckt. Dass die Athener diess Leinwandkleid und die goldne Cicade für einen ursprünglich attischen Schmuck hielten, dass Thukydides selbst (1, 6.) mit ihnen glaubte, die Ionier hätten wegen der Verwandtschaft oder Abkunft diesen Gebrauch gehabt, hindert nicht zu glauben, dass derselbe umgekehrt von Ionien aus nach Athen gekommen sei. Auch nimmt diess Müller de Min. Pol. p. 41. geradezu an, da Athen nach Diodor (Exc. p. 551.) vor Solon ganz ionische Lebensart und Weichlichkeit angenommen haben soll. Gewiss ist auch Manches in den politischen Entwickelungen, und andres, worauf man stolz sein konnte, das Ionien den Ursprung verdankte, in der Sage nachgehends als attisch festgestellt worden. Dass die Athenerinnen früher die dorische Tracht gehabt, und dann das karisch-ionische Linnenkleid ohne Spangen angenommen hatten, wissen wir aus Herodot 5, 87. f., und was er über die Einführung desselben erzählt, ist (wohl) nur erfunden zur Erklärung dieser Eigenheit und zur Beschwichtigung der historischen Wissbegierde. [Das von dem Stechen mit den Spangen kommt auch in der Legende von dem thrakischen Tätowiren vor.] Der Zeitpunkt aber ist vermuthlich viel zu spät angenommen, weil aus der frühern geschichtlosen Zeit dem Erfinder keine zu dieser Geschichtsfabel passende Thatsache bekannt war. Übrigens sagt Thukydides, dass nur die Älteren unter den Reichen das lange Linnengewand und die Cicade

so in Athen bis kurz vor seiner Zeit, wie in Ionien bis sehr spät, beibehalten hätten. Dass diess die ursprüngliche griechische Kleidung gewesen sei, wie Müller meinte (Dor. 2, 267., ausführlich berichtigt von Göller Thuc. 1, 6., ed. 2., 1836), folgt nicht aus dem Zusammenhang der Worte des Thuk., wie denn auch Dionysius de Thuc. 19. und Lukian Navig. 3. sie nur als athenischen Luxus betrachten; sondern er nennt nur die zu seiner Zeit in Athen und allgemein üblichte Männertracht lakedämonisch, wie ja auch das althellenische Weiberkleid dorisch genannt wurde. Als noch alle Stämme immer bewaffnet gingen, hätte ihnen das weisse lange Kleid nicht gedient. Die Spätern folgen natürlich dem Thuk., Clemens Paedag. 2., pag. 199. Sylb., Lukian l. c., Pollux 7, 71. Doch sagt Himerius Orat. 11, 1., *οὐ γὰρ οἱ λινοχίτωνες, οὐδὲ ὁ χλιδῶν ἐκεῖνος κρωβύλος, οὔτε ἡ τρυφῶσα τράπεζα, τῆς Ἰωνίας μόνης* [l. *μόνον*] *τὸ γνώρισμα, ἀλλὰ σπονδαὶ κ. τ. λ.*"

Lib. 1, 117. scribe *Ἄγνωνος*, etc. 2, 30.

Ad 1, 131. Schol. *σκυτάλην: ἀντὶ τοῦ ἐπιστολὴν λακωνικήν. ἦν δὲ ἡ σκυτάλη ξύλον στρογγύλον ἐξεσμένον, ἐπίμηκες. δύο δὲ παρὰ Λακεδαιμονίοις ὑπῆρχον σκυτάλαι, καὶ τὴν μὲν μίαν κατεῖχον οἱ ἔφοροι τῶν Λακεδαιμονίων, τὴν δὲ ἑτέραν τῷ ἐκπεμπομένῳ τῶν στρατηγῶν παρεῖχον· καὶ ὁπότε ἐβούλοντο ἐπιστεῖλαί τι αὐτῷ, φέροντες ἱμάντα λευκὸν περιείλουν τὴν σκυτάλην, καὶ ἐπὶ τοῦ ἱμάντος ἔγραφον, καὶ ἀνελίττοντες παρεῖχον τὸν ἱμάντα τῷ ἀποφέροντι. τοῦτο δὲ ἐποίουν, ἵνα μὴ μάθωσιν οἱ ἀποφέροντες τὰ ἐν τῷ ἱμάντι γεγραμμένα· ὁ δὲ στρατηγὸς λαβὼν τὸν ἱμάντα τῇ ἑαυτοῦ σκυτάλῃ περιείλιττε, καὶ ἐγίγνωσκε τὴν τῶν γραμμάτων περιοχήν.* minus probabiliter Schol. Aristophanis ad Lys. 926. *σκυτάλα λακωνικά: ξύλον ἐστὶν εἰς δύο τεμνόμενον, καὶ τὸ μὲν ἓν δίδοται τῷ στρατηγῷ ἐξερχομένῳ, τὸ δὲ ἄλλο κεῖται ἐν τῇ πόλει.* Gellius N. A. 17, 9. „Lacedaemonii veteres cum dissimulare et occultare litteras publice ad imperatores suos missas volebant, ne, si ab hostibus captae forent, consilia sua noscerentur, epistolas id genus factas mittebant. surculi duo erant teretes, oblonguli, pari crassamento ejusdemque longitudinis, derasi atque ornati consimiliter; unus imperatori in bellum proficiscenti dabatur, alterum domi magistratus cum jure atque cum signo (?) habebant. quando usus venerat litterarum secretiorum, circum eum surculum lorum modicae tenuitatis, longum autem, quantum rei satis erat, complicabant volumine rotundo et simplici ita, ut orae adjunctae undique et cohaerentes lori, quod plicabatur, coïrent; litteras deinde in eo loro per transversas junctarum oras, versibus a summo ad imum proficiscentibus, inscribebant. id lorum litteris ita perscriptis revolutum ex surculo imperatori commenti illius consilio mittebant; resolutio autem lori litteras truncas atque mutilas reddebat, membraque earum et apices in partes diverissimas spargebat. propterea, si id lorum in manus hostium inciderat, nihil quidquam conjectari ex eo scripto quibat; sed ubi ille, ad quem erat missum, acceperat, surculo compari, quem habebat, a capite ad finem, proinde ut debere fieri sciebat, circumplicabat. atque ita litterae per ambitum eundem surculi coalescentes rursum coïbant, integramque et incorruptam epistolam et facilem legi praestabant. hoc genus epistolae Lacedaemonii *σκυτάλην* appellant." cf. Xenoph. Hellen. 3, 3.; 5, 2., Plut. Lycurg. 19., Cic. ad Att. 10., Corn. Nep. Pausan. 3., Wachsmuth Antiqu. gr. 1, 2., p. 213., etc.

Lib. 1, 139., versu 7. legendum *χρῆσθαι*.

Lib 2, 30. scr. *Προναΐοι*.

Lib. 2, 40., in annotatione post verba *perfectum notione praesentis* adde *vel potius soliti*.

Ad 6, 18.

Οἳ ἂν — πολιτεύσωσι. „In eandem sententiam Cleon 3, 37.: *χείροσι — ἀντ' ἀρίστων*." Bauer. Cf. ibi annot. „Similis est sententia Soph. Ant. 1110. *ἴσθι καὶ γὰρ, μὴ, τοὺς καθεστῶτας νόμους ἄριστον ἢ πεφυκέναι τὸν βίον τελεῖν*. Ita Iambl. de Vit. Pythag. 176. *τὸ μένειν ἐν τοῖς πατρίοις ἔθεσι*

x. νομίμοις ἐδοκίμαζον οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι, κἂν ἤ μικρῷ χείρω ἑτέρων, quae ex hoc scriptore expressa esse elucet. [Laetentur his stabilitatis defensores, Castlereaghii, Metternichii, alii. At Alcib. superioribus quodammodo se ipse refutat: nam, ut πάντων τὴν ἐπιστήμην, ita ἤθη κ. νόμους γηράσκειν apparet. Itaque profecto melius (*Both.*)] Herod. 3, 82. πατρίους νόμους μὴ λύειν, ἔχοντας εὖ· οὐ γὰρ ἄμεινον. Liv. 34, 54. *Adeo nihil motum ex antiquo probabile est; veteribus, nisi quae usus evidenter arguit, stari malunt.* Similes sententiae leguntur ap. Athen. 273, e, 661, a. [Optime] Aeschyl. Eum. 690. *Αὐτῶν πολιτῶν μὴ καινοτόντων νόμους Κακαῖς ἐπιῤῥοαῖσι.*" *Bloomf.* (qui tamen secus accepit haec Aeschylea, sicut etiam ipse P.) *E. Popponis ed. majore*, 3, 4., p. 88.

6, 94., ann., pag. 203., malim nunc
superavit unquam, nemoque inimicus male.

Ad 7, 31. Schol. *αὐτοί:* οἱ Ἀθηναῖοι. v. 4, 49.; 5, 30.

7, 42. scr. secundum mosquensem librum εἰ πέρας μηδὲν ἔσται ἀπαλλαγῆναι (pro τοῦ ἀπ.) τοῦ κινδύνου.

7, 69. notatis ad *οὐχ ὅσα — ἐπιβοῶντο* haec adde „de *μὴ* et *οὐ* neglectis ad 6, 72. *ἃ* (A) facile interciderit post *λ* (*A*). imperfectum indicat id, quod solet fieri. v. Matth. gramm. §. 503, 1.

8, 1., ann., col. 1. versu penult., pag. 317., scr. *anciens.*

8, 5., ann., pag. 324. post *Quid, deus, — valent* adde, quod forte omissum est, hoc epigramma

Ad sodales.

Non est quod gaudeamus: ita sunt tempora
hominesque; pauca multis eversis manent,
verbis et armis pugnant implacabiles,
adspicientique mihi columnatum est caput.

Ad 8, 23., pag. 342. Sero inspexi Haasii librum pag. 31., ubi disputans de verbis *ἀπεκομίσθη δὲ πάλιν κατὰ πόλεις καὶ ὁ ἀπὸ τῶν νεῶν πεζὸς, ὃς ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἐμέλλησεν ἰέναι*, postquam Popponem refutavit, verba *ἀπὸ τῶν νεῶν* e scholio ad *τὸν ἑαυτοῦ στρατὸν* irrepsisse suspicatum, in hunc fere modum pergit, „Reliquorum interpretum rationes referre nihil opus est: neque enim dubitatur, quin pedestris ille exercitus idem sit, de quo cap. 22. narratur *ὁ πεζὸς ἅμα Πελοποννησίων τε τῶν παρόντων καὶ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων παρῆει ἐπὶ Κλαζομενῶν τε καὶ Κύμης*: sed is ipse exercitus quomodo *ὁ ἀπὸ τῶν νεῶν* dici possit, nondum a quoquam recte explicatum est. nam id quidem facile apparebat, Peloponnesios navibus advectos esse: erant enim ab Chio insula transmissi, in qua belli sedes fuit; socios vero *αὐτόθεν* adscitos non minus apparebat non item navibus esse advectos; utraque autem exercitus pars ut una appellatione *ὁ ἀπὸ τῶν νεῶν πεζὸς* diceretur, fieri non posse visum est. Scilicet non posse ullam exercitus partem *ἀπὸ νεῶν* dici arbitrati sunt, nisi quae navibus advecta et in terram exposita fuerit. quod contra esse, facile constabit, si quis diligenter locos similes comparaverit. *ἀπὸ νεῶν* enim vel esse, vel fieri, dicuntur omnia, quae sunt, vel fiunt, in terra longe ac separatim ab navibus. quamobrem quoniam bellum hoc loco terra marique simul gestum narratur, postquam classis re infecta Chium rediit, pedestris quoque exercitus, qui non in classe fuerat, sed separatim ab ea in terra rem gesserat, rediisse dicitur; qui quoniam partim ex ipsa continente convenerat, partim ex Chio eo traductus erat, reditus ei partim terrestris, partim per mare fuit; sed is communi vocabulo indicatur: *ἀπεκομίσθη πάλιν κατὰ πόλεις.* Quod autem de usu locutionis *ἀπὸ νεῶν* dixi, fluxit primum ab ea praepositionis *ἀπὸ* significatione, qua res ab altera remota ac separata intelligitur, velut in his Thucydidis locis, lib. 1., cap. 7. *αἱ δὲ παλαιαὶ (πόλεις) διὰ τὴν λῃστείαν — ἀπὸ θαλάσσης μᾶλλον ᾠκίσθησαν.* ib. c. 46. *πόλις κεῖται ἀπὸ*

θαλάσσης. 2., cap. 80. ἀδυνάτων ὄντων ξυμβοηθεῖν τῶν ἀπὸ θαλάσσης Ἀκαρνάνων. ib. cap. 83. οἱ ἀπὸ θαλάσσης ἄνω Ἀκαρνᾶνες. 1., c. 99. ἵνα μὴ ἀπ' οἴκου ὦσι. 6., c. 63. πολὺ ἀπὸ σφῶν ἐφαίνοντο. ib. c. 64. αὐλίζεσθαι ἀπὸ τῶν ὅπλων ἐν τῇ πόλει. quo exemplo Eubulus dixit apud Athen. 3., p. 108, b,

πηδᾷ, χορεύει, πῶλος ὡς ἀπὸ ζυγοῦ·

ita enim scribendum est pro ὑπὸ ζυγοῦ (male Schweigh. corrigebat ὑπὸ ζυγῷ), ut Euripides Orest. v. 45.

πηδᾷ, δρομαῖος πῶλος ὡς ἀπὸ ζυγοῦ.

Eodem modo ἄπο (sic mire vir doctissimus pro ἄπο: cf. 8, 81.) saepe dicitur translate, ut lib. 1., c. 76. ἀπὸ τοῦ ἀνθρωπείου τρόπου, itemque apud alios ἀπο (sic) σκόπου (imo ἄπο σκοποῦ. *Both.*), et quae sunt similia. sed maxime id frequentatur de navibus relictis, cum in terra res geritur. Thuc. 3, 90. ἔτυχον δὲ δύο φυλαὶ ἐν ταῖς Μυλαῖς — ἐνέδραν πεποιημέναι τοῖς ἀπὸ τῶν νεῶν. ib. c. 91. ἐπορεύοντο οἱ ὁπλῖται ἀπὸ τῶν νεῶν πεζῇ ἐς Τάναγραν. — 8, 100. καὶ αἱ πᾶσαι νῆες παρῆσαν, — ἀφ' ὧν τῷ στρατεύματι παρεσκευάζοντο ὡς κατὰ κράτος — αἱρήσοντες τὴν Ἔρεσον. — Vulgari, eoque frequentiore, usu praepositionis ἀπὸ νεῶν dicitur 4, 10., 14.; 6, 50.; 7, 62." Scribendum igitur h. l. ὁ ἄπο τῶν νεῶν πεζός.

Ad 8, 61. cf. ann. ad ὁπλιτεύοντι 8, 73.
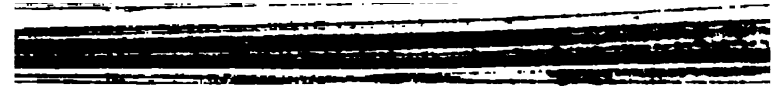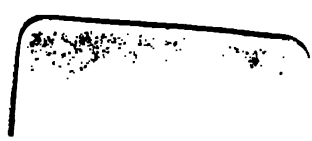
LIPSIAE, TYPIS B. G. TEUBNERI.